ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဂ္ဂမဟာဋီကာ

တတိယတွဲ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ

တတိယတွဲ

မာတိကာ

၁၂–ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
အဘိညာကထာဝဏ္ဏနာ

၁။ အခြားမဲ့၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော သမာဓိကထာကို အနီးမျက်မှောက်ပြု၍ အယံ–ဟူဆိုကြောင်း

၂။ ဧကန္တရိကဝသေန–ပုဒ်၌ အန္တရ–သဒ္ဒါသည် အညအနက်ရှိကြောင်း

၃။ ဥပစာသမာဓိကို ရပြီးသော်လည်း အပွနာသမာဓိကို မရနိုင်သူ များစွာရှိကြောင်း

၄။ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနခေါ် ပူဇော်ပွဲအကြောင်း

၅။ ရူပါဝစရစတုတ္ထစျာန်ကို ရရှိမျှဖြင့်လည်း အဘိညာဉ်တို့ကို ရနိုင်ကြောင်း

၆။ စတုတ္ထစျာန်သမာဓိဖြင့် စိတ်တည်ကြည်သည်ဟု ဆိုရာ၌ အဂ်ါရှစ်ပါးကို ရေတွက်ပြခြင်း

၇။ စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ဣဒ္ဓိဘာဝစရခေါ် အချို့တရားဆိုးတို့ဖြစ်တတ်သေးကြောင်း

၈။ သုတ်၌ တိုက်ရိုက်ဟောအပ်သည်ကို မဆိုလိုသောကြောင့် သုတ္တဝသေန–ဟု မဆိုပဲ သုတ္တာနုသာရေန–ဟုဆိုကြောင်း

ဒသဣဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ

၉။ နေကွမ္မစသည်သည် မိမိ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သောကြောင့် ပါဠိဟာရိယ–ပြာဋိဟာမည်ကြောင်း

၁၀။ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိနှင့် ပုညဝတောဣဒ္ဓိတို့၏ အထူးကိုပြဆိုခြင်း

၁၁။ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိတို့သည် အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် ပြီးကြားသော်လည်း မိမိကိုယ်နှင့်အလုံးစုံတူအောင် ကိုယ်ထဲ၌ ပုံသွင်း သကဲ့သို့ ထပ်၍ ဖန်ဆင်းသော အဘိညာဉ်သည်သာလျှင် မနောမယိဒ္ဓိမည်ကြောင်း

၁၂။ အရိယာတို့အား ပြည့်စုံသော အရိယိဒ္ဓိကို ဖွင့်ပြခြင်း

၁၃။ ရဟန္တာအား ပြည့်စုံသော ဆဋ္ဌဂုံပေကွာကို ဖွင့်ပြခြင်း

၁၄။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ–ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ဝေဘန်ဖွင့်ပြခြင်း

၁၅။ အရှင်စူဠပန္ထကာ၏ ရဟန်းတထောင် ဖန်ဆင်းခြင်းသည် အဘိညာဉ်စိတ် တကြိမ်တည်းဖြင့် ပြီးကြားသော်လည်း အကြိမ် တထောင် ဖန်ဆင်း သကဲ့သို့ပင် ပြီးစီးခြင်းကြောင့် သဟသဿဣတ္တော–ဟု ဆိုကြောင်း

၁၆။ ပဒဘာဏ, ဓမ္မကထာ, သရဘညတို့ကို ဖွင့်ပြခြင်း

၁၇။ အနည်းငယ်မျှ အယုတ်အလွန်ကို မရေတွက်အပ်–စာရင်းမသွင်းအပ်ကြောင်း

၁၈။ သုံးကျွန်းလုံးခ်ဲ့ တပြိုင်နက် နေရောင်လင်းပုံကို ပြဆိုခြင်း

၁၉။ ပဒိုသေ နှစ်ချက်ဆင့်လျှင် ပကတိအနက်ရကြောင်း

နန္ဒောပနန္ဒနာဂဒမနကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀။ တိဝိဓနာဌက အဖွင့်

၂၁။ သဒ္ဒဒ္ဒရော၀–ပုဒ်အနက် အဆုံးအဖြတ်

၂၂။ နှေးသောဖြစ်ခြင်းရှိသော ရူပ်ကိုယ်သည် လျင်သောဖြစ်ခြင်းရှိသော စိတ်နှင့် အဘယ်သို့ တူညီစွာ ဖြစ်နိုင်သနည်းဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေရှင်းပြခြင်း

၂၃။ ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့, ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ဟူသော ဥပမာစကားသည် တရွေ့ တရွေ့ချင်း ရူပ်ဖြစ်သွားပုံကို တိုက်ရိုက်ပြ မှုချစကားဖြစ်ကြောင်း

၂၄။ သဘောတရားတို့သည် ထိုထို ဖြစ်ရာအရပ်ခ်ဲ့သာလျှင် ချုပ်ပျက်ကြကြောင်း, အခြားအရပ်သို့ ရွှေ့သွားခြင်း မရှိကြောင်း

၂၅။ အဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့် သဘောတရားတို့ကို လက္ခဏာအားဖြင့် တမျိုးတမည်ဖြစ်အောင် မပြုနိုင်ကြောင်းဖြစ်ပုံအားဖြင့်သာ တမျိုးတမည် ဖြစ်အောင် ပြုနိုင်ကြောင်း

၂၆။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိအရာခ်ဲ့ ပကတိအဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုစွန့်၍ ပန်ဆင်းပုံကို ပြဆိုခြင်း

၁၃–အဘိညာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၇။ သုက္ကဝိပါက်–ဟူရာဒ္ဓ ဝိပါက–ကိုသုက္က–ဟုဆိုခြင်းသည် ကာရဏူပစာဖြစ်သကဲ့သို့ ကံ၏အကျိုးကို ဥပက္ကိလေသ ဝိမုတ္တ–ဟု ဆိုခြင်းသည်လည်း ကာရဏူပစာပင် ဖြစ်ကြောင်း

၂၈။ ကုသိုလ်ကို ပွါးစေသောဘာဝနာဟူသမျှသည် ဝီရိယဘာဝနာမည်ကြောင်း

၂၉။ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် ဝိထိစိတ်ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်း

စေတောပရိယညာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၃၀။ သွားခြင်းအနက်ရှိသော ဓာတ်ဟူသမျှမှာ သိခြင်းအနက်ကိုလည်း ရအပ်ကြောင်း

၃၁။ သတ္တာနုံ ပုဂ္ဂလာနုံ–ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထစသည်ကို ပြခြင်း

၃၂။ နှလုံးသွေးဌာန် ကမ္မဇမှတပါးသော အခြားရုပ်များလည်းပါဝင်ကြောင်း, ထိုရုပ်တို့တွင်လည်း အခြားရုပ်များက စိတ္တဇရုပ်သို့ လိုက်၍ဖြစ်ကြောင်း စသည်ကို ပြချက်

၃၃။ စေတောပရိယအဘိညာဉ်ဝိထိစိတ်ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်း

၃၄။ သူတပါး၏စိတ်ကို အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် သိပြီးနောက် ကာမာဝစရစိတ်တို့ဖြင့်သာလျှင် သရာဂစိတ်စသည်ကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ကြောင်း

၃၅။ အရိယာတို့၏ လောကုတ္တရာစိတ်ကို တန်းတူအရိယာသည်ရင်း အထက်တန်းအရိယာသည်ရင်း သိနိုင်ကြောင်း, ပုထုဇဉ် နှင့်အောက်တန်း အရိယာတို့သည် မသိနိုင်ကြောင်း

၃၆။ မဟဂ္ဂတ်, လောကုတ္တရံ, သမာဟိတ်–ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၃၇။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ–ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထစသည်ကို ပြခြင်း

၃၈။ ဝိပဿနာအားထုတ်ခြင်းသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်၏ အကြောင်းထူးဖြစ်ကြောင်း

၃၉။ စပါး, ဝါး, မြက်စသော တသီးပင်တို့အား ရှင်သန်ကြီးပွါးရန် အားပေးတတ်သောကြောင့် သောကြောကြယ်သည် သြသဓိ မည်ကြောင်း စသည်ကိုပြခြင်း

၄၀။ တခုသော ကံကြောင့်ဖြစ်နေသော ပဋိသန္ဓေစုတိတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ကေဇာတိကေဘာဝခေါ်ကြောင်း

၄၁။ ကပ္ပ–ကပ္ပါ (ကမ္ဘာ)ဟူသည်မှာ ကာလပင် ဖြစ်ကြောင်းစသည်ကို ပြဆိုခြင်း

၄၂။ ဇာတိခေတ် အာဏာခေတ် ဝိသယခေတ်တို့ကို ဖွင့်ပြခြင်း

၄၃။ အသင်္ခေယျကပ်မှာ အန္တရကပ် ၆၄–ရှိကြောင်း, ကေစိဝါဒအရအားဖြင့် အန္တရကပ် ၂၀–ရှိကြောင်း

၄၄။ သစ်ရတရားတို့၏ ဘင်ခဏဖြင့် ပျက်ခြင်းမှာ အကြောင်းမရှိ၊ သို့သော် အစဉ်သန္တာန်၏ ပျက်ခြင်းမှာမူ အကြောင်းရှိကြောင်း

၄၅။ ရောဂ သတ္တ ဒုဇ္ဇိကွဟူသော အန္တရကပ်သုံးပါးတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ လွန်ကဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ကမ္မာ၏ပျက်ခြင်းသည်လည်း ယင်းသုံးပါးတို့လွန်ကဲခြင်းကြောင့် မီး ရေ လေတို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း (ပျက်ခြင်း) ဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုခြင်း

၄၆။ အမှုတြ–ဟု တပုဒ်တည်းဆိုခြင်းသည် သာမညနိဒ္ဒေသ, တနည်း ဝိစ္ဆာလောပဖြစ်ကြောင်း

စုတူပပါတဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၄၇။ ဒိဗ္ဗစက္ခု–ပုဒ်၌ ဒိဗ္ဗ–သဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကို ပြခြင်း

၄၈။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် ဝေဲသတ္တဝါတို့ကို မြင်ပြီးလျှင် ထိုဝေဲ၌ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကံကို သိလိုပါက ပါဒကဈာန်ဝင်စား ပြီးလျှင် ထိုမှ ထ၍ ပရိကံပြုရကြောင်း စသည်ကို ပြဆိုခြင်း

၄၉။ အနာဂတံသညာဏ်ဖြင့် ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ရမည့်အခြေအနေကို မြင်ကြောင်း

၅၀။ အရိယူပဝါဒကံအရာ၌ အရိယာအဖြစ်ကို သိခြင်း မသိခြင်းက လိုရင်းမဟုတ်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို စွပ်စွဲမိခြင်းသာ လိုရင်း ဖြစ်ကြောင်း

၅၁။ အရိယူပဝါဒနှင့်စပ်ပါ စွန့်ပယ်ခြင်းနှင့် မစွန့်ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်း

၅၂။ ကာယသ သောဒါ–၌ ကာယဟူသည်မှာ ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ကြောင်း

၅၃။ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဝိထိ၌ အဘိညာဉ်စိတ် သာလျှင် မြင်ကြောင်း

ပကိဏ္ဏကကထာဝဏ္ဏနာ

၅၄။ သာမညသစ္စာတို့၌ အရိယသစ္စာ အတွင်းဝင်သကဲ့သို့ ခန္ဓာတို့၌ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အတွင်းဝင်ကြောင်း, ထို့ကြောင့် ခန္ဓာကိုသိလျှင် ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာကိုလည်း သိကြောင်းစသည်

၅၅။ ကာလုဒယိယံ–ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်

၅၆။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ကို ဇောဝါရဖြင့် ပိုင်းခြားပြအပ်ကြောင်း

၅၇။ အဘိညာဉ်ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကို သိရာ၌ သင့်လျော်သော ယူနည်းကို ပြခြင်း

၅၈။ ကုသလတိက် စသည်တို့ကို ဇာတိဘေဒစသည်ဖြင့် ဝေဘန်ပြခြင်း

၁၄–စန္ဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ပညာကထာဝဏ္ဏနာ

၅၉။ ဥပစာရာကာရ အစ, အာနိသံသာဓိဂမာကာရ အဆုံးရှိသော ဘာဝနာကာရတို့ကို သရုပ်အားဖြင့် ထုတ်ပြခြင်း

၆၀။ လောကီပညာ၏ သံကိလေသ ဝေါဒါနတို့သည် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌ အတွင်းဝင်ကြောင်း

၆၁။ သညာ ဝိညာဉ် ပညာသုံးပါးလုံးပင် ဈာနနဘာဝဟူသော အာရုံကိုယူခြင်း သိခြင်းအားဖြင့် တူညီကြသော်လည်း သဠာယတနာ ကာရစသည်ဖြင့် ထူးကြောင်း

၆၂။ သညာသည် မခွဲခြားမူ၍ အပေါင်းလိုက်အားဖြင့် မှတ်ယူခြင်းကြောင့် သူငယ်၏အသပြာကို မြင်သိခြင်းနှင့် တူကြောင်း စသည်ကို ပြဆိုခြင်း

၆၃။ တပေါင်းတည်းဖြစ်သော ရူပနာမ်တရားတို့၌ အသီးအသီးခွဲခြားသိရန် မလွယ်ကူပုံကို အမျိုးမျိုးသော မြစ်တို့မှရေ, အမျိုးမျိုးသော ဆီတို့ဖြင့် ဥပမာပြခြင်း

၆၄။ ပညာသည် ရူပနာမ်တရား၏ သဘာဝကို ဖောက်ထွင်း၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသည်ဟူရာ၌ သဘာဝဟူသည်မှာ ကက္ခဋတ္တ အစရှိသော ဝိသေသလက္ခဏာနှင့် အနိစ္စတာအစရှိသော သာမညလက္ခဏာတို့ဖြစ်ကြောင်း စသည်ပြဆိုခြင်း

ပညာပဘေဒကထာ ဝဏ္ဏနာ

၆၅။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်နိဗ္ဗာန်ကိုရှေးဦးစွာမြင်သောကြောင့်ရင်း သမ္မယုတ်တရားတို့၏ မှီရာဖြစ်သောကြောင့်ရင်း ဒဿနတုံ့ မည်ကြောင်း စသည်ကို ပြဆိုခြင်း

၆၆။ စိန္တာမယာ သုတမယာ–စသည်၏ ဝစနတ္ထ

၆၇။ ဥပါယကောသလ္လ–၏ ဝစနတ္ထ

၆၈။ လူတို့၏ ကြီးပွါးချမ်းသာကြောင်းအမှု, အတတ်, အသိပညာတို့ကို ဖောဓိသတ္တနှင့် တူကွန်သော အချို့ပညာရှိတို့သည် မမြင်ဘူး မကြားဘူးပဲ အသစ်ထွင်၍ ပြုကြကြောင်း, ထိုသို့ပြုခြင်းသည်လည်း သင်ကြားနည်းယူ၍ ပြုသကဲ့သို့ပင် အချိုး တကျဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြဆိုခြင်း

၆၉။ စိန္တာမယပညာသည် ဖောဓိသတ္တ သုံးမျိုးတို့အားသာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း, ထိုတွင်လည်း သစ္စာနှုလောမိကခေါ်သော စိန္တာမယ ဝိပဿနာပညာသည် ပစ္ဆိမဘဝိကသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဖောဓိသတ္တနှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဖောဓိသတ္တတို့အားသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း

၇၀။ သမာပန္နသ ပညာ ဘာဝနာမယာ–ဟူရာ၌ သမာပန္နသဟူသောပုဒ်သည် နည်းပြမျှသာဖြစ်ကြောင်း, ပညဉ္စဘာဝယံ–ဟူသော ပုဒ်၏ အဖွင့်၌မူ ဝိပဿနာပညာကို ဘာဝနာမယပညာဟု ဆိုလိုကြောင်း ပြဆိုခြင်း

၇၁။ မဂ်ပညာသည် ဝိပဿနာကိစ္စ ပြီးစီးပြည့်စုံကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း နိဗ္ဗာန်၏တထလက္ခဏာကို အထူးသဖြင့် ရှုတတ်သောကြောင့် ရင်း ဝိပဿနာမည်ကြောင်း, ဂေါတြဘူဉာဏ်သည်ကား မဂ်၏အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌ တည်သောကြောင့် ဝိပဿနာ မမည်ကြောင်း

၇၂။ မဆောတလျှင်ပြုရမည့်ကိစ္စဖြစ်စေ, ဘေးရန်ဖြစ်စေ ပေါ်ပေါက်လာလျှင် ယင်းကိစ္စ, ဘေးရန်တို့ကိုပြုရန်, ပယ်ရန် တစဏခြင်း အကြံရလာသော ဉာဏ်ကို ဥပါယကောသလ္လဉာဏ်ခေါ်ကြောင်း

၇၃။ ဒုက္ခသစ္စာကိုအာရုံပြု၍ သိသောဉာဏ်စသည်တို့ကို ခွဲခြား၍ ပြဆိုခြင်း

၇၄။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သည် သဘာဝနိရုတ္တိ–မှန်ကန်သော သဒ္ဒါခေါ် မာဂဓဘာသာကို သိလျက်ဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုခြင်း

၇၅။ အသွားအပြန် သမ္ဘဇဉ်နှင့်ယှဉ်လျက် အနုလောမဂေါတြဘူ အနိုးတိုင်အောင် အားထုတ်ခဲ့ဘူးသည်ဟူရာ၌ အနုလောမ ဂေါတြဘူ အနိုးဟူသည်မှာ သစ်ါရှုပေကွာဖြစ်ကြောင်း

ပညာဘူမိ–မူလ–သရီရဝဝတ္ထာနဝဏ္ဏနာ

၇၆။ ဝိပဿနာပညာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံဖြစ်သောကြောင့် ပညာဘူမိပညာ၏ဘုံမည်ကြောင်း

၇၇။ နာမ်၌, ရူပ်၌, နှစ်ပါးစုံ၌ တွေ့ဝေသောသတ္တဝါ ၃–မျိုးတို့အတွက် ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ဆိုင်ရာ ဒေသနာ ၃–မျိုးတို့ကို ဟောကြောင်း စသည်

၇၈။ ပဋ္ဌ ခန္ဓာ, ဟူရာ၌ ခန္ဓ–သဒ္ဒါသည် ရာသိ, ကောဋ္ဌာသ ၂–နက်လုံးတို့၌ ဖြစ်ကြောင်း

ရူပကွန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၇၉။ ရူပနလက္ခဏာဟူသည်မှာ သီတအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဖက်တို့နှင့် တွေ့သောအခါ ရှေးရှုပ်အစဉ်နှင့် မတူသော နောက်ရှုပ် အစဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းကိုဆိုကြောင်း, ဘင်ခဏအားဖြင့် ပျက်ခြင်းကိုမဆိုလိုကြောင်း

၈၀။ စက္ခု–အစရှိသော ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း

၈၁။ ရူပ် (၂၈) ပါးတို့ကိုပြဆိုရာ၌ အစီအစဉ်ကိုပြခြင်း

၈၂။ ကာမဘဝ၌ တပ်မက်သော တဏှာသည်ရင်း ရူပဘဝ၌ တပ်မက်သော တဏှာသည်ရင်း စက္ခာယတနစသည်ရှိသော ကာမဘဝ ရူပဘဝတို့ကို တောင့်တမှု ဖြစ်သောကြောင့် ဒဠ္ဌကာမတာ စသည်မည်ကြောင်း

၈၃။ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည် ကံတစုတည်းကြောင့်ဖြစ်သလော, ကံအမျှားကြောင်းဖြစ်သလောဟူသော ပြဿနာကို ဖြေရှင်းခြင်း

၈၄။ မျက်စိနှစ်လုံးတို့တွင် တလုံးတလုံး၌ပင်စက္ခုဒသကကလာပ်မျှားစွာ ဖြစ်လျက်ရှိကြောင်း, သို့သော် စက္ခုဝိညာဉ်သည်ကား ကလာပ်တစု တည်း၌ရှိသော စက္ခုပသာဒကိုသာမှီ၍ ဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြဆိုခြင်း

၈၅။ ဥဘတောဗျည်းမှာလည်း တခဏတည်း၌ ဘာဝရူပ် ၂–ခုမရှိ တစုသာရှိကြောင်း

၈၆။ ဟဒယဝတ္ထုရူပ်သည် မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏ မှီရာဖြစ်ကြောင်း

၈၇။ ရင်းကို အာဂမ–ပါဠိဖြင့် ရှင်းပြခြင်း

၈၈။ တဖန် အသင့်ယူတွေ့ဖြင့် ရှင်းပြခြင်း

၈၉။ လှုပ်ခြင်းဟူသည်မှာ အရေပ်တပါး–ဌာနအသစ်၌ ရူပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းပင်၊ ဖြစ်ပြီးသော တရားတို့၏ တနေရာမှ တနေရာသို့ ရွှေ့ရှားခြင်း မရှိဟု ပြဆိုခြင်း

၉၀။ တို့ကပ်ခိုကပ်ခြင်းဟူသည်မှာ အလွန်နီးကပ်စွာ ရူပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းပင်၊ လှုပ်ခြင်းဟူသည်မှာ အရေပ်တပါး–ဌာနအသစ်၌ ရူပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းပင် –ဤသို့ ထူးခြားကြောင်း ပြဆိုချက်

၉၁။ မိဒ္ဓရူပ်ဟူ၍ မရှိကြောင်း

၉၂။ ဂိလာနိ–ဟူသော ပါဠိ၌ ဂ္လိနိ–ဟူသော သက္ကတ မိတ္တူဖြစ်ကြောင်း

၉၃။ ကိုယ်ခွန်အားဟူသည်မှာ ဝါယောရူပ်ပင် ဖြစ်ကြောင်း ယင်းကို ပါဏဗလဟူ၍လည်းခေါ်ကြောင်း

၉၄။ အတ္တဘာဝေါ, အဒ္ဓုတ္တာ, အဒ္ဓုတ္တိကာ–ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထ

၉၅။ သနိဒဿနံ–ဟူသောပုဒ်၌ အနက်အားဖြင့် မပြားပဲ ပြားသကဲ့သို့ တင်စား၍ ဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း, ထိုသို့ဆိုခြင်းဖြင့် အနက်ထူးကို သိနားလည်ခြင်း အကျိုးရှိကြောင်း

၉၆။ ဒွါရနှင့်အာရုံတို့၏ အချင်းချင်း ထိခိုက်ခြင်း ထင်ခြင်းဟူသည်မှာ ရှေးရှုတော်လျှောက်သောအရပ်၌ တည်ခြင်းမျှ ဖြစ်ကြောင်း

၉၇။ အေးသည်၏ အဖြစ်ကို တွေ့ထိ၍ သိနိုင်ကြောင်း, သို့သော် ယင်းအေးသည်၏ အဖြစ်သည် အာပေါဓာတ်မဟုတ် နဲ့သော တေဇောဓာတ် သာဖြစ်ကြောင်းစသည်

၉၈။ အရိသသော–ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထနှင့် ရှုပ်ပြီးပုံ

၉၉။ ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရသဒ္ဒသည် သဝိညတ္တိက အသောတဝိညေယျဖြစ် မဖြစ်စိစစ်ခြင်း

၁၀၀။ ဇရာမရဏကို ပဋိစ္စသမุปบန္နဟု ဟောခြင်း၏အကြောင်း

ဝိညာဏကွန်ရက်ထာဝဏ္ဏနာ

၁၀၁။ ဓမ္မသဘာဝမှ လွတ်သော ကတ္တားမည်သည် မရှိသောကြောင့် ယင်းဓမ္မသဘာဝကိုပင် ကတ္တားအဖြစ်ပြခြင်းငှါ ဝိဇာနာတိ–ဟုဆိုကြောင်း

၁၀၂။ ကုသလ–သဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပါယ်နက်, ဝေါဟာရနက်ကို ပြခြင်း

၁၀၃။ ၎င်း၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း

၁၀၄။ အကုသလ–သဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း

၁၀၅။ အဗ္ယာကတမည်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြခြင်း

၁၀၆။ လောကီတုံ့သည် ဌာန, အဝတ္ထာ၂–ပါးလုံးဖြစ်သင့်ကြောင်း, လောကုတ္တရာတုံ့သည်ကား အဝတ္ထာသာ သင့်ကြောင်း ပြဆို၍ကျက်

၁၀၇။ ဣဋ္ဌာရုံ၌သော်လည်း အာဘောဂစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ကုသိုလ်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း

၁၀၈။ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို ပြဆိုခြင်း

၁၀၉။ သောမနဿ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို ဖြည့်စွက်၍ ဖွင့်ပြခြင်း

၁၁၀။ ပုဉ္ဉ–သဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း

၁၁၁။ ကုသိုလ်စိတ်၏အကျိုးဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေနှင့် ပဝတ္တိဝိပါက်တို့ကို ဝေဘန်ဖွင့်ပြခြင်း

၁၁၂။ အာလမ္ဗိတဗ္ဗဓမ္မအလို့အားဖြင့်ရင်း ဝိပါကဓါတုအလို့အားဖြင့်ရင်း တုံ့ကိုပို့ပင်းခြားလျှင်မပျံ့နှံ့ မပြည့်စုံရာသောကြောင့် အာလမ္ဗ ကဓမ္မ အလို့အားဖြင့် ပို့ပင်းခြား သတ်မှတ်အပ်ကြောင်း

၁၁၃။ ဓာတာဝကော–ပုဒ် အဆုံးအဖြတ်

၁၁၄။ သေ ပန္ဆော–အစရှိသည့် ဂါထာပါဠိအနက် အဆုံးအဖြတ်

၁၁၅။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်သည် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေးမူ၍ ပဝတ္တိအကျိုးကိုသာပေးကြောင်း

၁၁၆။ စက္ခုပသာဒသည် တခုတည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း စက္ခုဝိညာဉ်အား နိဿယသတ္တိစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သောကြောင့် စက္ခု၌ ပဋိစ္စ–ဟုကေဝုစ်ဖြင့် ဟောကြောင်း

၁၁၇။ ရူပါရုံသည် တခုတည်း စက္ခုဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးမပြုနိုင် (ကလာပ်တခုတည်းခ်ိန်ရှိသောအဆင်းကို မမြင်နိုင်) အများ စုပေါင်း၍သာလျှင် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည် (အများစုကိုသာလျှင် မြင်နိုင်သည်) ဟူသောအနက်ကို အကျယ်ဝေဘန်ပြခြင်း

၁၁၈။ အာရမ္မဏ–သဒ္ဒါသည် အာရှေးရှိသော ရမ္မ–ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်မဟုတ် အာရှေးရှိသော လဗိ–ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော အာလမ္ဗန–သဒ္ဒါမှ ဖြစ်လာကြောင်း ပြဆိုချက်

၁၁၉။ သဟိတ်ကာမ ဝိပါက်စိတ်၏ အသစ်ရိုက, သသစ်ရိုကဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းများ

၁၂၀။ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည် ဒုက္ခသဘောရှိသောကြောင့် ဟီန ဖြစ်ကြောင်း, အကုသိုလ်၏အကျိုးသည် မဆင်းရဲသည် မရှိကြောင်းပြဆိုခြင်း

၁၂၁။ အမိကို ပြုစုသည်ဟုဆိုလျှင် မိမိ၏ အမိကို ပြုစုသည် ဟူသော အနက်သည် အဝုတ္တသိဒ္ဓဖြစ်သကဲ့သို့ ရူပါဝစရုံ–ဟု သာမညဆိုသော်လည်း ကုသိုလ်နှင့် ဆက်စပ်ခြင်း ရှိသောကြောင့် ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်ဟူသော အနက်သည် အဝုတ္တသိဒ္ဓ ဖြစ်ကြောင်း

၁၂၂။ အဘိညာဓေတနာ အကျိုးမပေးကြောင်း မူလဋီကာမှ ဆောင်ပြချက်

၁၂၃။ လောကုတ္တရာ၌ ကြိယာစိတ် မရှိခြင်း၏အကြောင်း

၁၂၄။ ကြိယာစိတ်ဟူသည်မှာ ပြုခြင်းမျှသာဖြစ်ကြောင်း, ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကဲ့သို့ အကျိုးမပေးတတ်သော စိတ်ဖြစ်ကြောင်း

၁၂၅။ အနုဒ္ဓာရေသု–ဟူရာ၌ အနောဒ္ဓာရိကေသု သုစုမေသု ဟူသော အနက်သင့်ကြောင်း

၁၂၆။ မမ္မနုံ–ပုဒ်အနက်အဆုံးအဖြတ်

၁၂၇။ ပသာဒ၌ရှေးရှုတော်လျှောက်ခြင်း အလိုအားဖြင့် ထိနိုက်ရာဝယ် ဟဒယဝတ္ထု၌တည်မှီသော ဘဝင်၏လှုပ်ခြင်းကို ဥပမာဖြင့် ပြဆိုခြင်း

၁၂၈။ ကာမဇောအဆုံး၌သာလျှင် တဒါရုံကျကြောင်း ပြဆိုခြင်း

၁၂၉။ ဇောဖြင့် တဒါရုံကို သတ်မှတ်ပိုင်းခြားပြခြင်း

၁၃၀။ မူလဘဝင်, အာဂန္တုကဘဝင်, ပိဋ္ဌိဘဝင်ဟူသော ဝေါဟာရများ

၁၃၁။ ကြိယာဇောနောင် တဒါရုံ ကျသင့်, မကျသင့် စိစစ်ပြခြင်း

ဝေဒနာကွန်ရက်ထောဝဏ္ဏနာ

၁၃၂။ ဓေါ–သဒ္ဒါ ဝစနာလင်္ကာရ ဖြစ်ကြောင်း

၁၃၃။ ဥပေက္ခာသည် သုခဒုက္ခကဲ့သို့ ကိုယ်နှင့် စိတ်အား ခိုးမြောက်ခြင်း နှိပ်စက်ခြင်း အလိုအားဖြင့် မကွဲပြားသောကြောင့် ယင်းမှာ ဘေဒ မရှိကြောင်း

သညာကွန်ရက်ထောဝဏ္ဏနာ

၁၃၄။ ဉာဏသမ္ပယုတ်သညာသည် ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်ကြောင်း မှားယွင်းစွာ မယူတတ်ကြောင်း

သစ်ရက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၁၃၅။ ဗဿ၏ ဝစနတ္ထ, လက္ခဏာစသည် အပွင့်

၁၃၆။ သဘောတရားတို့၌ ကတ္တုသာရေ, ကရဏသာရေနတို့ကို ဆိုခြင်းသည် ပရိယာယ်မျှဖြစ်ကြောင်း, ဘာဝသာရေနသာလျှင် မှန်ကန်ကား ဖြစ်ကြောင်း

၁၃၇။ ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထု ၈–ပါးကို ဆောင်ပြခြင်း

၁၃၈။ ယုံကြည်ထိုက်သော သဒ္ဓေယျဝတ္ထုငါးပါး, သောတာပတ္တိယင် ၄–ပါး

၁၃၉။ ဟိရိနှင့် သြတ္တပ္ပတို့ကို အကျယ် ပွင့်ပြခြင်း

၁၄၀။ သတိနှင့် မနသိကာရ ထူးခြားပုံကို ခွဲပြ၍ မနသိကာရ ၃–မျိုးကို စနှာ ၂–ပါး၌ သွင်းပြခြင်း

၁၄၁။ ဝိရတိတို့၏ တွန့်ဆုတ်ခြင်းနှင့် ဟိရိသြတ္တပ္ပတို့၏ တွန့်ဆုတ်ခြင်းကို ခွဲခြားပြခြင်း

၁၄၂။ ဥဒ္ဓစ္စ၏ ပျံ့လွင့်ပုံနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ပျံ့လွင့်ပုံကို ခွဲခြားပြခြင်း

၁၄၃။ ကြိယာစိတ်တို့၌ ဝိရတိ မရှိခြင်း၏အကြောင်း

အတီတာဒိဝိဘာဂကထာဝဏ္ဏနာ

၁၄၄။ ယံ–ဟူသော ကိဉ္စိ–ဟူသော နှစ်ပုဒ်လုံးဖြင့် နပုံလိင်ဆိုင်ရာ အလုံးစုံကို ပြုံးနုံ့၍ယူကြောင်း

၁၄၅။ ယံကိဉ္စိတိ စ ဧကံ ပဒံ–ဟူရာ၌ ဧကံ ပဒံ ပို့နေကြောင်းစသည်အဆုံးအဖြတ်

၁၄၆။ အနုံ့အထက်အားဖြင့် အအေးအမျိုးမျိုး အပူအမျိုးမျိုးရှိရာတွင် မယုတ်မလွန် တမျိုးတည်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆက်စပ်လျက် တသမတ်တည်း ဖြစ်နေသော အအေးတမျိုးတည်းကိုရင်း, အပူတမျိုးတည်းကိုရင်း တစုသော ဥတုဟု ခေါ်ကြောင်း ပြဆိုခြင်း

၁၄၇။ ခဏတ္တယသို့ မရောက်မီ အနာဂတ်, ရောက်ပြီးနောက် အတိတ်, ရောက်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်

၁၄၈။ အဒ္ဓါတ္တနှင့် အဒ္ဓါတ္တိက, ဗဟိဒ္ဓနှင့် ဗာဟိရတို့၏ အနက်အားဖြင့် ကွဲပြားပုံ

၁၄၉။ ပရိဝေဏနှင့် သံယာရုံမခေါ် ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၏ တည်နေပုံကို ပြဆိုထားခြင်း

၁၅၀။ ဌိကာ ဒုနှာ ၁၆၀၊ စာကြောင်း ၄–မှ ကမ္မဝေဂကွဲတွာ ဟု အစချီသော ဝါကျတို့၌ ပဒတ္ထဝိနိစ္ဆယဉာဏ် ဖြစ်ပွါးစေရန် ဆိုင်ရာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို ထုတ်ဆောင်၍ ပြချက်

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာဝဏ္ဏနာ

၁၅၁။ ဧတန္တိ–ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတည်ပုဒ်ကို စိစစ်ပြင်ဆင်ခြင်း

၁၅၂။ အတ္တဟူ၍ရင်း အတ္တနိယဟူ၍ရင်း ခွဲလမ်းခြင်းသည် ခန္ဓာငါးပါးလျှင် အတိုင်းအရှည် ရှိသည်ဟူ၍ မှတ်အပ်ကြောင်း, သာသနာပအည တိတ္ထိယ အချို့တို့က အတ္တကို ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်ဟူ၍ ဆိုကြသော်လည်း ယင်းတို့၏ အတ္တခွဲသည်လည်း ခန္ဓာငါးပါးကိုသာ မှီ၍ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်ကြောင်း ပြဆိုချက်

၁၅၃။ ပုဗ္ဗုဒ္ဓ–အဆုံးအဖြတ် (မှတ်ချက်)

၁၅–အာယတနစာတူနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
အာယတနဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၅၄။ စက္ခု–စသောပုဒ်တို့၏ ဝိသေသတ္ထကို ပြခြင်း

၁၅၅။ အဆင်းဟော ရူပ–သဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကို ပြခြင်း

၁၅၆။ ကုန္ဆိတာနံ သာသဝမ္မာနံ အာယော–ဟု အထူးပြု၍ ဆိုခြင်း၏အကြောင်း

၁၅၇။ ဝိသမတာဝဗိလာကာသဂါမသုသာနသန္ဓိသိတသဒ်သူပါဒိန္ဒ–စမ္ဘဝနတာဝေဟိ–ဟူသော ပုဒ်၏ အသိရက်သော အနက်ကို ရှင်းလင်းပြခြင်း (မှတ်ချက်)

စာတူဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၅၈။ စက္ခုစာတူဟူသော နိဒ္ဒေသသည် စက္ခုဟူသော အသာစာရဏအကြောင်းဖြင့် မှတ်၍ ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း (ခက်ဆစ်မှတ်ပွယ်)

၁၅၉။ နိရောဓသမာပတ်အခိုက်၌ မနောစာတ်နှင့်တကွ ဝိညာဏစာတ် ၆–ပါးလုံး ချုပ်ပါလျက် စာတူဒွယနိရောဓတွင် မေဝ–ဟူဆိုခြင်း၏ အကြောင်းကို ရှင်းပြချက်

၁၆၀။ ဇကစ္စာယ မနောဝိညာဏစာတူယာ–ဟူသောပါဠိ၏ အဖွင့်၌ ဆင်ခြင်ပွယ်

၁၆၁။ မနောဝိညာဏစာတ်၏ တောမျှောက်နှင့် တူပုံကို ပြဆိုခြင်း

၁၆–ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၆၂။ စက္ခုန္ဒြေစသည်တို့၏ မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ၌ အစိုးရပုံကို ပြဆိုခြင်း

၁၆၃။ ပရိနိဗ္ဗိတဇာနနကိစ္စခီဏာသဝသဿဘာဝဘူတော–ပုဒ်နှင့် စပ်သော အဆုံးအဖြတ်

၁၆၄။ ၂၂–ပါးသော တရားတို့ကိုသာလျှင် ဣန္ဒြေဟုဟောမည်ဟု အခြားတရားတို့ကို ဣန္ဒြေဟု မဟောခြင်း၏အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာအဆိုမှ တပါးတနည်း ပြဆိုခြင်း

၁၆၅။ ပဝတ္တိ နိဝတ္တိတို့၏ နိဿယစသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဣန္ဒြေတို့ကို ၂၂–ပါးသော ပြကြောင်း တနည်းပြပြန်ခြင်း

၁၆၆။ ဝိသဝိတာယ–ပုဒ်၏အနက် အဆုံးအဖြတ်

သစ္စဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၆၇။ သာမညဇောတနာသည် ဝိသေသ၌ တည်ကြောင်းစသည်

၁၆၈။ သစ္စာ ၄–ပါးမှ လွတ်သော တရားစကားတော်မည်သည် မရှိကြောင်း

၁၆၉။ ပိဋ္ဌနဌစသော သစ္စတ္ထ ၁၆–ပါးကို အကျယ်ပြခြင်း

၁၇၀။ နိရောဓသစ္စာဟော နိရောဓော–ပုဒ်ကို ဖလူပစာဟု ဆိုခြင်း

၁၇၁။ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ–ဟူသောပါဠိ၌ ဗုဒ္ဓစသော ဝေါဟာရသည် မရှုတ်ဖြစ်လတ်၌ ဖြစ်ပြီးကဲ့သို့ တင်စားအပ်သော ဝေါဟာရဖြစ်ကြောင်း

၁၇၂။ ဝိပရိတ–နှင့် ဝိသံဝါဒက–တို့၏အနက် ထူးခြားပုံကို ပြခြင်း

၁၇၃။ ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ၌ ဗျာဓိကို မဟောခြင်း၏ အကြောင်း

ဇာတိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၇၄။ ပဋိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ရူပ်နာမ်အစဉ်ကို ဘဝဟု ခေါ်ကြောင်း

၁၇၅။ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော သစ်ရတရားအပေါင်းကို သစ်ရဒုက္ခ ခေါ်ကြောင်း

၁၇၆။ အဏ္ဍဇ မေဏ္ဍဇ ဝါယဇာတိကေ–ဟူသော ပါဠိပျက်ကို သုတ်သင်ပြင်ဆင်ခြင်း (မှတ်ချက်)

၁၇၇။ တတိယံ အာဝဋ္ဋံ သန္ဓာယာဟ–ဟူသောပါဠိ၌ ဘာဝပွကာသဆေးကျမ်းကို မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြခြင်း

ဇရာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
မရဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
သောကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ဒုက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ဒေါမနဿနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ဥပါယာသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
အပ္ပိယသမ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

ပိယဝိပ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ဣစ္ဆိတာလာဘနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
သမ္ပဒယနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၇၈။ ပေါနောဘဝိက–ပုဒ် ရှုပ်ပြီးပုံ အဆုံးအဖြတ်

၁၇၉။ တဇ္ဇောအနက် အဆုံးအဖြတ်

နိရောဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၈၀။ ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ အနက် အဆုံးအဖြတ်

၁၈၁။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓကို ဓယဟု ဆိုသင့်ကြောင်း

၁၈၂။ အပက္ခဓမ္မတ္တာ အဆုံးအဖြတ်

၁၈၃။ နိဿယာသိဒ္ဓ အဆုံးအဖြတ်

၁၈၄။ နိဗ္ဗာန်သည် အရိယာတို့အား ပစ္စက္ခသိဒ္ဓ ဖြစ်၍ ပုထုဇဉ်တို့အား အနုမာနသိဒ္ဓ ဖြစ်ကြောင်း

၁၈၅။ ဌိကာဆရာ၏ နိဗ္ဗာန် အဆုံးအဖြတ်

၁၈၆။ နိဿယဆရာ၏ နိဗ္ဗာန် အဆုံးအဖြတ်

မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

၁၈၇။ အနုဗောဧညာ အပွင့်

၁၈၈။ ဣဿရဝါဒ ကာလဝါဒ အစရှိသော မိစ္ဆာဝါဒတို့ကို ပြဆိုခြင်း

၁၈၉။ ဗုဒ္ဓသာသနာမှ အပြင်ပဝါဒီတို့၏ အပဝဂ္ဂ, မောက္ခ၏ နိဗ္ဗာန်တို့ကို ပြဆိုခြင်း

၁၉၀။ သမ္ပဒယသာမည်၍ အရိယသစ္စာမမည်သော တရားစသည်ဖြင့် စတုက္ကကို ပွင့်ပြခြင်း

၁၉၁။ သာစ္ဆိဝါဒီတို့သည် မဟာ–အစ ဘုတ်အထူးဝါးပါး အဆုံးရှိသော ဝိကတိတို့ဖြင့် ပကတိမှာ သဂဇ္ဇ–ကိုယ်ဝန်ရှိနေသည်ဟု အလိုရှိကြ–ယူဆကြသကဲ့သို့ အကြောင်းမှာ အကျိုးဖြင့် သဂဇ္ဇ မဖြစ်၍ အကြောင်းထဲ၌ အကျိုးသည် မြဲအောင်းလျက် မရှိကြောင်း

ဓာတုဝိဘင်ဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၉၂။ သမထမဂ်နှင့် ဝိပဿနာမဂ်တို့ကို သရှုပ်အားဖြင့် ပြဆိုခြင်း

၁၇–ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာဝဏ္ဏနာ

၁၉၃။ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် သီဟနာဒသုတ်၌ ဟောထားသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကျယ်ကိုပင် ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ–အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ပြဆိုသည်ဟုဆိုခြင်း

၁၉၄။ တူသော ကတ္တားရှိသော ကြိယာ ၂–ပုဒ်တွင် ပုဗ္ဗကာလဖြစ်သော ကြိယာ၌ တွာပစ္စည်းသက်ကြောင်း, ပုဗ္ဗကာလဟူသော ဝေါဟာရသည်လည်း ယေဘုယျသို့လိုက်၍ ခေါ်အပ်သော ဝေါဟာရဖြစ်ကြောင်း, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ–ပုဒ်၌ ပစ္စယနကြိယာနှင့် သမုပ္ပဒ္ဒနကြိယာတို့သည် သမာနကာလဖြစ်ကြသော်လည်း ဟေတုကြိယာကို ပုဗ္ဗကာလကဲ့သို့ ခေါ်အပ်ကြောင်းများကို ပြဆိုခြင်း

၁၉၅။ ပရာဝရယောဂ အဆုံးအဖြတ်

၁၉၆။ ဒသဒါဠိမာ–စသော နိရုတ္တက အပတ္ထက ဝါကျတို့ကို ထုတ်ပြခြင်း

၁၉၇။ ရူပကလာပ–ရူပ်ကလာပ်ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ အရူပကလာပနာမ်ကလာပ်ဟူ၍လည်း ခေါ်ဝေါ်ပြဆိုထားခြင်း

၁၉၈။ ဣဿရဝါဒကိုပင် ပုရိသဝါဒ ပဇာပတိဝါဒဟူ၍လည်း ဤဒီဂါ၌ ဆိုကြောင်း

၁၉၉။ ဒီဂါဆရာပြသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ–ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထများ

၂၀၀။ သမာနကာလ အပရကာလတို့၌လည်း တွာပစ္စည်း သက်ကြောင်း ပြဆိုချက်များ

၂၀၁။ တွာပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတပွါးရန် မောဂ္ဂလ္လာန်နိသျမှ ထုတ်ဆောင်ပြချက်

၂၀၂။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ–ဟူသောပုဒ်၌ ထင်ရှားပြထားသော ကတ္တားမရှိခြားသော်လည်း အနုမာနအားဖြင့် သိအပ်သော ဇရာမရဏ အစရှိသော အကျိုးတရားဟူသော ကတ္တားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် ဧကကတ္တုက ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း

၂၀၃။ သတ္တတ္ထကိစ္စသိဒ္ဓိ–ပုဒ် အဆုံးအဖြတ်

၂၀၄။ အတ္ထံ ဝိယ ကတ္တာ–မှ အဒ္ဓိကတ္တာ–ဟု ပြီးသင့်သည်ကို ပြခြင်း

၂၀၅။ အဂ်ါ ၁၂–ပါး ၈–ပါး ၆–ပါးရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့နှင့် အဂ်ါ ၁–ပါးတည်းရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထုတ်ပြခြင်း

၂၀၆။ ခဏိကဝါဒီမက်ကို ပြုရာ၌ အဝိဇ္ဇာက ရှေ့ဆောင်၏၊ သုဂတိဝါဒီမက်ကို ပြုရာ၌ တဏှာကရှေ့ဆောင်၏၊ ထိုအားလျော်စွာ ခဏိကသုဂတိဝါဒီ နော–ဟု ဆိုသင့်သော်လည်း သဒ္ဒါနည်းအရ ဒွန်သမာသ်၌ ပူဇိတ အနက်ရှိသော ပုဒ်ကို ရှေ့ထားမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် သုဂတိခဏိကဝါဒီ နော–ဟု ဆိုကြောင်း

၂၀၇။ အဗျာကတပစ္စုပ္ပန္နာနံ–ပုဒ်၌ အဗျာကတ–သဒ္ဒါသည် အနာရမ္မဏ–အာရုံမရှိ–အာရုံမပြုတတ်ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောကြောင်း ပြဆိုခြင်း

၂၀၈။ ဇရာမရဏကိုလည်း အကြောင်း အဂ်ါတပါးဟု ယူသင့်ကြောင်း တနည်းပြဆိုခြင်း

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသခ်ါရပဒကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၉။ ယာထာဝသရသလက္ခဏ–ပုဒ်၌ ရသ–သဒ္ဒါသည် ကိစ္စဟောမဟုတ် သဘာဝဟောဖြစ်ကြောင်း, လက္ခဏ–နှင့်လည်း အရတူဖြစ်ကြောင်း ဝစနတ္ထဖြင့် အတိအကျ ပြဆိုခြင်း

၂၁၀။ ပုညံ–ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ပြဆိုခြင်း (ဒီနှာ–၂၅၈)

၂၁၁။ အဘိညာဉ်စေတနာ အကျိုးမပေးကြောင်း ပြဆိုခြင်း (ဒီနှာ–၂၅၉)

၂၁၂။ အဘိညာဉ် စေတနာကဲ့သို့ပင် ဥဒ္ဒစ္စ စေတနာသည်လည်း အကျိုးမပေး ဟူရာ၌ အကျယ်တဝင့် စိစစ်ရှင်းပြခြင်း (ဒီနှာ–၂၅၉ စသည်)

၂၁၃။ အ–အကွာရာ၏ တံယောဂနိဝတ္ထိ စသောအနက်တို့ကို သာဓကနှင့်တကွ ထုတ်ပြခြင်း

၂၁၄။ ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌသဒ္ဒါ–ပုဒ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ် (ဒီနှာ–၂၆၅)

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ

နိဿယ

တတိယတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁၂–ဏ္ဍဒ္ဓိယဓေနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

အဘိညာကထာဝဏ္ဏနာ

[၁] ၃ဖ၅။ သံဝဏ္ဏနာဝသေန၊ အဖွင့်သဏ္ဌာနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနန္တရသမာဓိကထာယ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော သမာဓိ ကထာ၏။ အာသန္နပစ္စက္ခတ္တာ၊ နီးသည်၏အဖြစ် မျက်မှောက်၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ အယံ သမာဓိ ဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်ဆို၏။ အဘိညာ၊ တို့ကို။ သမ္မာဒေတုံ၊ ၄ါ။ ယော ဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထိုအားထုတ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထိုအားထုတ်ခြင်းကို ပြုရာ၌။ ပယောဇနေ ဝိသေသေ၊ အကျိုးထူးတို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ ဇဝဋ္ဌိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ထိရ တရဘာဝေါ စ၊ သာ၍ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ ဝိပဿနာဘာဝနာ သုခတာ စ၊ ဝိပဿနာကိုပွါးစေခြင်း၄ါ ချမ်းသာ လွယ်ကူသည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နာ၏။ အာနိသံသော ဇ၀၊ အကျိုးအာနိသင်သည်သာလျှင်။ ကိဠာပိ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ပဠု၊ ကုန်သော။ လောကိယာဘိညာ၊ လောကီအဘိညာ၌ တို့သည်။ ယထာ ဝုတ္တသမာဓိဘာဝနာယ၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော သမာဓိဘာဝနာ၏။ အာနိသံသဘာဝေန၊ အကျိုးအာနိသင်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပါကဋာ ပညာတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာသံ ယေဝ၊ ထိုင်ါးပါးသော အဘိညာ၌တို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ယောဂိနော၊ ၏၊ အဓိဂတာနိသံသတာ၊ ရအပ်သော အကျိုး အာနိသင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ စုဒ္ဒသဓာ၊ တဆယ့်လေးပါး အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ရှိသော။ စိတ္တပရိဒမနေန၊ စိတ်ကို ဆုံးမခြင်းဖြင့်။ ထိရတရတာ၊ သာ၍ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ လောကိယာ ဘိညာသု၊ တို့၌။ ဝသီဘာဝေါပိ၊ ဝသီဘော်သည်လည်း၊ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည်လည်း။ သမာဓိသေဝ၏သာလျှင်။ ဝသီဘာဝေါ၊ ဝသီဘော် ပေတည်း။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ (သမ္မာဒေ ဿတိ–၌ စပ်၊ တနည်း) တထာ စ၊ ထိုသို့ဖြစ်သည်လည်း။ သတိ၊ သော်။ (တနည်း) တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ စ–သစ္ဒံ၊ ၏။ သမာဟိတော၊ စိတ်တည်ကြည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာ ဘူတံ၊ စွာ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ "သုခေနေဝ ပညာဘာဝနံ သမ္မာဒေဿတီ"တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဤဝါကျ အနက် မချောမောလှ၊ ထိုထက်ချောသောအနက်ကို ကြံပါကုန်။)တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိ ဘာဝနာယ၊ ၏။ အာနိသံသလာဘော စ၊ အာနိသင်ကို ရခြင်းသည်ရင်း။ ထိရတရတာ စ၊ သာ၍ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သည် ရင်း။ သုခေနေဝ၊ ချမ်းသာလွယ်ကူသဖြင့်သာလျှင်။ ပညာဘာဝနာ စ၊ သည်ရင်း။ ဣဒ္ဓါတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသုံး ပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ ပညာဘာဝနာယ၊ ၏။ သြကာသေ၊ အခွင့်သည်။ သမ္ဘတ္တောပိ၊ ရောက်ငြားသော်လည်း။ တာဝ၊ ပညာဘာဝနာကို မဆိုမီ ရှေးဦးစွာ။ အဘိညာကထံ၊ အဘိညာ၌တို့ကို ဆိုရာဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားကို။ အာရဘိဿာမ၊ အားထုတ်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုတည်း။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပဠု၊ ကုန်သော။ လောကိယာဘိညာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘန္ဓော၊ ၏။ စတုက္ကဈာနမတ္တမေဝ၊ ဈာန်လေးပါးအပေါင်းမျှကိုသာလျှင်။ ဣဓ သာသနေ၊ ၌။ နေ သမ္ဘာဒေတဗ္ဗံ၊ ပြည့်စုံစေ အပ်သည်မဟုတ်။ ဣဒ္ဓိဝိဓညာဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ နပိ (သမ္ဘာဒေတဗ္ဗံ)၊ ပြည့်စုံစေအပ်သည်လည်းမဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အညမ္မိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ (သမ္ဘာဒေတဗ္ဗံ၊ ပြည့်စုံစေအပ်သော တရားသည်။) အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တရုတ္တရိပဏီတ ပဏီတမမ္မဒေသနတ္ထဉ္စ၊ အထက် အထက်၌ သာ၍သာ၍ မွန်မြတ်သော တရားကို ဟောခြင်း၄ါလည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) တနည်း။ ဥတ္တရုတ္တရိ ပဏီတပဏီတမမ္မဒေသနတ္ထဉ္စ၊ နတ္ထဉ္စ–ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (ဤအလို ဣတိ ဝုတ္တံ–ကို မြှုပ်ထားသည်ဟု ယူအပ်၏)

[၂] ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိသခ်ါတံ၊ ဣဒ္ဓိဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ပကတိဝဏ္ဏဇော နေ ကိရိယံ၊ ပကတိ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်း ကိရိယာကို။ ဣဒံ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗန–ဟူသော ပုဒ်ကို။ ဣဒ္ဓိသု၊ ဆယ်ပါးသော

ဣဒ္ဓိတို့တွင်။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိယာ၊ နိဒ္ဓိ၏။ ပဓာနတာယ၊ ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိ စ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကိုဝင်း။ ဝိကုဗ္ဗနဉ္စ၊ ပကတိအဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်းကိုဝင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (ဣဒ္ဓိ စ ဝိကုဗ္ဗနဉ္စ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ–ဟု ဒွန္သမာသ်ဖြင့် ပြီးသောပုဒ်ဟု ဆိုလို၏) ဝိကုဗ္ဗနသ၊ ပကတိအဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုစွန့်ခြင်းကို။ ဝိသုံ၊ အသီး အခြား။ ဂဟဏမ္မိ၊ ယူခြင်းကိုလည်း။ ဝုတ္တကာရဏေနေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အာကာသကသိဏဝသေန၊ အာကာသကသိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အရူပသမာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ နိ သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အာလောက ကသိဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဩဒါတကသိဏန္တောဂဓံ၊ ဩဒါတကသိုဏ်း၌ အကျုံးဝင်သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဩဒါတကသိဏပရိယန္တေသု တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကသိဏာနုလောမာဒိစိတ္တပရိဒမနဝိဓိနော၊ ကသိုဏ်းအနုလုံစသည်ဖြင့် စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း အစီအရင်၏၊ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ အာကာသနိမ္မာနာဒိအတ္ထံ၊ ကောင်းကင်ဖန်ဆင်းခြင်း အစရှိသည်အကျိုးငှါ။ တဒုဘယမ္မိ၊ ကိုလည်း။ ဣဒ္ဓိတ္ထိတဗ္ဗ မေဝ၊ လျှင်တည်း။ အဋ္ဌ အဋ္ဌာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ကသိဏေသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော ကသိုဏ်း၌။ အဋ္ဌ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါး ရှစ်ပါး ကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ ကသိဏာနုလောမတောတိ၊ ကား။ ကသိဏပဋိပါဋိတော၊ ကသိုဏ်းအစဉ်အားဖြင့်။ ပဋိပါဋိ စ၊ အစဉ်ကိုလည်း။ ဒေသနာဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ စျာနာနုလောမော ပန၊ စျာန်အစဉ်ကိုမူကား။ ပဋိပတ္တိဝသေနပိ၊ ပဋိပတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ (ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ၏။) ဥက္ကမနံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း။ ဥက္ကန္တံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း။ ဥက္ကန္တမေဝ၊ ခုန်ကျော်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ဥက္ကန္တိကံ၊ ကမည်၏။ စျာနသ၊ ကို။ ဥက္ကန္တိကံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း။ စျာနုက္ကန္တိကံ၊ စျာန်ကို ခုန်ကျော်ခြင်း။ တတော၊ ထိုစျာန်ကို ခုန်ကျော်သောအားဖြင့်။ စျာနလဃုနတော၊ စျာန်ကို ခုန်ကျော်သောအားဖြင့်။ ဣတိ။ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဂ်သက်ခ္ခိတော အဂ်ါတိက္ကမတော၊ အဂ်ါကို ကျော်လွန်သောအားဖြင့်။ ယဒိဗ္ဗဂ်ံ၊ အလိုရှိတိုင်းသော စျာန်ကို။ ယတ္ထိစ္ဆဂ်ံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောအရာ၌။ စျာနာနံ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇ နာဒိသုခတ္ထံ စ၊ ဝင်စားခြင်းစသည်၌ ချမ်းသာလွယ်ကူခြင်း အကျိုးငှါငင်း။ တေသံ၊ ထိုစျာန်တို့၏။ အာရမ္မဏာနံ၊တို့ကို။ သလ္လက္ခဏတ္ထံ စ၊ ကောင်းစွာ မှတ်ခြင်း အကျိုးငှါငင်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒမေတဗ္ဗံ၊ ဆုံးမအပ်၏၊ ဝါ၊ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့စေအပ်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆုံးမသည်ရှိသော်။ အသ၊ ထိုယောဂီ၏၊ ဝါ၊ ထိုယောဂီအား။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ်၌။ ဝိသဝိဘာ၊ အထူးသဖြင့် ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ နိုင်နင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဝသိတာ–ဟူ၍ သော်လည်း ပါ၌ရင်း ဖြစ်ရာ၏) သမိဒ္ဓေတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

၃၆၆။ စျာနံသမာပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူသောစကားရပ်၌။ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ၊ လည်းဖြစ်သော။ စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ ကိံ၊ ဝင်စားသလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဧကေတံ၊ တပါးတပါးသောစျာန်ကို။ (သမာပဇ္ဇတိ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအမေး၌။ ကိဉ္စိ၊ အနည်းငယ်သော ဖြည့်စွက်ဆိုဖွယ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) စတုဗ္ဗိဓမ္မိ၊ သော၊ (စျာနံ၊ ကို။) ယဒိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ငြားအံ့။ အဂ်သက်ခ္ခိတော၊ အဂ်ါကို ကျော်လွန်ခြင်းမှ။ ဝိသေသော၊ သည်။ နသိယာ။ မဖြစ်ရာ။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသောစျာန်ကို။ (ယဒိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ငြားအံ့။) အာရမ္မဏာသက်ခ္ခိတော၊ အာရုံကို ကျော်လွန်ခြင်းမှ။ (ဝိသေသော၊ သည်။ နိ သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤကားဖြည့်စွက်ဖွယ်တည်း။) အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်။ နိ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) အာဘောဂဝသေန၊ နုလုံးသွင်းခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုကသိဏာနုလောမစသည်တို့၏။ ဝိသေသသိဒ္ဓိတော၊ အထူး၏ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယဒါ၊ ၌။ ကသိဏာနုလောမမေဝ၊ လုံကိုသာလျှင်။ အာဘုဇိတ္တာ၊ နုလုံးသွင်း၍။ တတ္ထ တတ္ထ ကသိဏေ၊ ထိုထိုကသိုဏ်း၌။ စျာနနိ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဂ်သက်ခ္ခိ၊ အဂ်ါကို ကျော်လွန်ခြင်းကို။ (အာဘုဇိတ္တာ၊ ၍။) နိ (သမာပဇ္ဇတိ)၊ ဝင်စားသည်မဟုတ်။ တဒါ၊ ၌။ ကသိဏာနုလောမော၊ ကသိုဏ်းအနုလုံကို။ (ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ၏။) ယဒါ ပန၊ ကား။ အဂ်သက်ခ္ခိ၊ အဂ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို၊ ဝါ၊ အဂ်ါကို ကျော်လွန်ခြင်းကို။ အာဘုဇိတ္တာ၊ ၍။ စျာနာနိ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အဂ်သက်ခ္ခိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ကသိဏာနုလောမ။ပ။ အာဒီနမ္မိ၊ ကသိုဏ်းအနုလုံနှင့် အာရုံကို ကျော်လွန်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏လည်း။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဝိသေသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ဝင်စားခြင်းသည်။ ကသိဏာနုလောမံ နာမ၊ မည်သော။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ စိတ်ကို ဆုံးမကြောင်းနည်း တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

တတ္ထေဝါတိ၊ ဟူသောပါဋ်၌။ တထာသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဋိပါဋိယာ။ပ။ သဟသဿဒ္ဓတ္တာမ္ပိတိ၊ ဟူသော။ ဧတသ၊ ဤစကားရပ်ကို။ ဥပသံဟာရတ္ထော၊ ကပ်ရှဆောင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ စ၊ အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤကသိဏာနုလောမဝါရ၌။ ပဋိပါဋိ၊ အစဉ်သည်။ ပဋိလောမတော၊ မအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ပဋိ လောမက္ကမေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်။ ဧတ္ထ၊ ဤကသိဏာနုလောမဝါရအရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဩဒါတကသိဏေ၊ ၌။ စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော၊ ၌။ လောဟိတကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ယာဝ ပထဝီကသိဏာ၊ တိုင်အောင်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်၏။

ပုနပ္ပုနံ သမာပဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူသောပါဋ်ဖြင့်။ သတက္ခတ္တုံ သဟသဿက္ခတ္တုန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဗဟုလာကာရံ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုသော အခြင်းအရာကို။ အာဟ၊ ၏။

[၃] တတ္ထ ဝါတိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏေယေ၀ ၌ပင်လျှင်။ တတောတိ၊ ကား။ ယ္ဟာ၊ နောက်၌။ တတိယဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာနန္တရကာလ၊ ထခြင်း၏ အခြားမဲ့ကာလ၌၊ ဝါ၊ ထပြီးသည်၏ အခြားမဲ့ကာလ၌။ တဒေ၀ါ တိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏ မေ၀၊ ကိုသာလျှင်။ တတော အာကိ၎ညာယတနန္တိ၊ ကား။ တတော ပထဝီကသိဏဂ္ဂါ ဋ္ဌိမာကာသေ။ပ။ သမာပတ္တိတော၊ ထိုပထဝီ ကသိဏ်းကို ခွါကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်၌ ဖြစ်စေ အပ်သော အာကာသာနညာ–ယတနသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဝိညာဏညာယတနံ၊ ကို။ အမနသိကရိတ္တာ၊ နှလုံးမသွင်းမူ၍။ တံ၊ ထိုဝိညာဏညာယတနစျာန်ကို။ လဃိတ္တာ၊ ခုန်ကျော်၍။ ယထာ ဝုတ္တာ။ပ။ ဝိညာဏသ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အာကာသာနညာယတနဝိညာဉ်၏။ အဘာ၀ေ၊ မရှိခြင်းဟူသော အဘာ၀ ပညတ်၌။ ပ၀တ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ အာကိ၎ညာယတနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပထဝီကသိ။ပ။ ကသိဏံ၊ ပထဝီ ကသိဏ်းကို ခွါကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော အာကာသကသိဏ်းသည်။ ပထဝီကသိဏ ပဂ္ဂါ၀ိက မေ၀၊ ပထဝီကသိဏ်းအဖို့ရှိ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသိဏံ အနုဂ္ဂမိတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ကသိဏေသု၊ တို့တွင်။ ကသိဏံ၊ တစုံတခုသော ကသိဏ်းကို။ ဥဂ္ဂမနံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်းသည်။ ဣဒ ဤအရာ၌။ ကသိဏုဂ္ဂန္တိကံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသိဏံအနု ဂ္ဂမိတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စျာနုဂ္ဂန္တိကန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဣတိ၊ အလိုရှိအပ်သော။ အ၀ဓာရဏံ၊ အ၀ဓာရဏအနက်ကိုဝင်း။ တေန၊ ထိုအ၀ဓာရဏဖြင့်။ (သီမူနှင့်အညီ အ၀ဓာရဏေန–အရာ၌ အ၀ဓာရဏံ တေန–ဟု ပါ၌မှန် ရှိစေရမည်) နိ၀တ္တေတဗ္ဗံ၊ နစ်စေအပ်သော အနက်ကိုဝင်း။ ဥဂ္ဂမနဿ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း၏။ သရူပ၀ စ၊ သရုပ်ကိုဝင်း။ ဒဿေတုံ၊ ဌါ။ ဧ၀ံ ကသိဏန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝတ္တာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ တံ ပကာရံ၊ ထိုအပြားကို။ နိဿယေန၊ မှီရာဖြစ်သော ကသိဏ်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သေသကသိဏေသု၊ တို့၌။ အတိဒိသန္တော၊ ညွှန်ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ဧ၀ံ အာပေါကသိ ဏာဒိ။ပ။ ကာတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ နယေနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ပဌမဈာနမူလကံ၊ ပဌမ စျာန်လျှင် မူလရှိသော။ ပထဝီကသိဏာဒီသု၊ တို့၌။ စျာနုဂ္ဂန္တိကံ၊ ကို။ ဒဿိတံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧ၀ံ၊ တူ။ ဒုတိယဈာနာဒိမူလ ကမ္မိ၊ ဒုတိယစျာန် စသည်လျှင် မူလရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုစျာနုဂ္ဂန္တိက ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ၏။

တဒေ၀ါတိ၊ ကား။ ပဌမဈာနမေ၀၊ ကိုပင်လျှင်။ ကသိဏုဂ္ဂန္တိကေပိ၊ ကသိဏ်းကို ခုန်ကျော်ရာ၌လည်း။ အာပေါကသိဏာဒိမူလိကာ၊ အာပေါကသိဏ်းစသည်လျှင် မူလရှိသော။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝုတ္တနယေ နေ၀၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဒုတိယဈာနာဒိမူလိကာ၊ သော။ (ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။)

လောဟိတကသိဏတော အာကိ၎ညာယတနန္တိ၊ ကား။ လောဟိတကသိဏ္ဍံ၊ ကို။ အာ၀ဇ္ဇေန္တော၊ နှလုံးသွင်းလျက်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ကတ္တာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုလောဟိတကသိဏ်းကို။ ဥဂ္ဂါ ဋ္ဌမာကာသေ၊ ကသိဏ်းကို ခွါကြောင်း ကောင်းကင်ပညတ်၌။ အမနသိကာရေန၊ နှလုံးမသွင်းသဖြင့်။ (ပ၀တ္တ၀ိညာဏဿ အပဂမံ–၌ စပ်) အာကာသာနညာယတနဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုကသိဏဂ္ဂါ ဋ္ဌမာကာသ၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပ၀တ္တ ဝိညာဏဿ၊ ဖြစ်ဘူးသော ပဌမာရုပ္ပ၀ိညာဉ်၏။ အပဂမံ၊ ကင်းခြင်းကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ အာကိ၎ညာယတနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဣတရေသန္တိ၊ ကား။ အ၀သိဋ္ဌရူပါ၀စရဈာနာနံ၊ ကြွင်းသော ရူပါ၀စရဈာန်တို့ကို။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဈာနေသု၊ တို့၌။ အင်္ဂသင်္ခန္တိ၊ အင်္ဂါကို လွန်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တာနိ၊ ထိုအရူပစျာန်တို့သည်။ ပထ၀ီကသိဏေ၊ ၌။ နာ၀ိ ပ၀တ္တန္တိ၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ခန္တိ၀စနေ၊ အင်္ဂါအာရုံနှစ်ပါးစုံကို ကျော်လွန်ခြင်းကို ဆိုသောစကား၌။ နိလ ကသိဏံ။ပ။ ယတနန္တိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယံ (၀စနံ)၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌကထာဆရာဆိုအပ်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ယထာလာ ဘ၀သေန၊ ရသင့်ရထိုက်သော နည်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ၀ါ၊ ကား။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ နိ၀ပ္ပရိယာ–ယတော ပန၊ အားဖြင့်သော်ကား။ အင်္ဂသင်္ခန္တိ၊ အင်္ဂါကိုကျော်လွန်ခြင်းကို။ ရူပဈာနေသု ဧ၀၊ တို့၌သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ ယထာ၊ ရအပ်သကဲ့သို့။ ဧ၀ံ၊ တူ။ အရူပဈာနေသု ဧ၀၊ တို့၌သာလျှင်။ အာရမ္မဏသင်္ခန္တိ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ၀ါ၊ အကြောင်းကား။ တဿတဿေ၀ စျာနဿ၊ ထိုထိုတပါးတည်းသော စျာန်၏သာလျှင်။ အာရမ္မဏဇ္ဇရေ၊ အာရုံတပါး၌။ ပ၀တ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အာရမ္မဏသင်္ခန္တိ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗကသိဏေသု။ပ။ သင်္ခန္တိနာမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[၄] ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗကသိဏေသူတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ အာကာသ၀ိညာဏကသိဏာနမ္ပိ၊ ကသိဏဂ္ဂါ ဋ္ဌမာ ကာသဟူသော အာကာသ ကသိဏ်း, ပဌမာရုပ္ပ၀ိညာဉ်ဟူသော ဝိညာဏကသိဏ်းတို့ကိုလည်း။ သင်ဟော၊ သိမ်းယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၄၊ ။ နှ သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဣဒ၊ ဤအာရမ္မဏသင်္ခန္တိအရာ၌။ အဋ္ဌန္နံ ယေ၀၊ ကုန်သော။ ကသိဏာနံ၊ တို့၏၊ ၀ါ၊ တို့ကို။ အ၀ိက တတ္တာ၊ စပ်ယှဉ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သီမူနှင့် အညီပင်) (ဝတ္တုံ၊ ၄၊ ။ နှ သက္ကာ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧ၀ံ၊ တူ။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ အရူပဈာနံ၊ သည်၊ ၀ါ၊ ကို။ ဧကံ စျာနန္တိ၊ တပါးတည်းသော စျာန်ဟူ၍။ ဝတ္တုံ၊ ၄၊ ။ နှ သက္ကာ။ မစ္စမ်းနိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဋ္ဌန္နံ သမာပတ္တီနံ၊ တို့၏။ ဝ၀ေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တ၀ပရိဒမနဿ၊ စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း၏၊ ၀ါ၊ ကို။ ဣဒ္ဓိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရုပ္ပဈာနာနံ၊ တို့၏။ ဝ၀ေန၊ ဖြင့်။ အင်္ဂါရမ္မဏ သင်္ခန္တိ၊ အင်္ဂါအာရုံနှစ်ပါးစုံကို ကျော်လွန်ခြင်းကို။ ဏိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊

သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ (တနည်း)တထာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဝိတကသိ ဏှုဋ္ဌါဒိမာကာသေ၊ ဝိတကသိုဏ်းကို ခွါကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်၌။ ယံ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏံ၊ သည်။(အတ္ထိ၊ ၏။) တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်လျှင် အာရုံရှိသော။ ဝိညာဏဿ ယတနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝိတကသိဏတောပေ။ သမာပဇ္ဇိ တွာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကျမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သေသဒွယေပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်း၌လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ၏။ ဧကန္တရိကဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ အန္တရ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အညတ္ထော၊ တပါးဟူသော အနက်ရှိ၏။ အန္တရ မေဝ၊ အန္တရသည်ပင်လျှင်။ အန္တရိကံ၊ ကမည်၏။ ဧတသ္မိံ၊ ဤဝင်စားခြင်း၌။ ဧကဠံ၊ အင်္ဂါနှင့်အာရုံတပေါင်းတည်း။ (ဧကံ–ကို ဖွင့်သည်) အန္တရိကံ၊ တခြားတပါး တမျိုး တမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကျတိ၊ ကြောင့်။ ဧကန္တရိကံ၊ မည်၏။ စျာနသမာပဇ္ဇနံ၊ ကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုဧကန္တရိက ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ဝင်စားသည်ရှိသော်။ အင်္ဂါနံ စ၊ တို့၏ဌာန်း။ အာရမ္မဏဿ စ၊ ၏ဌာန်း။ ဧကဠံ၊ တပေါင်းတည်း။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ဝိသေ သော၊ အထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇ နဝသေန၊ ဖြင့်။ ကျတိ၊ ဤသို့ ဆိုလိုး၏။ ပန၊ ဆက်။ သော ဝိသေသော၊ သည်။ ဟေဋ္ဌိမာနံ။ ကုန်သော။ တေသံ အင်္ဂါရမ္မဏာနံ၊ ထိုအင်္ဂါ အာရုံနှစ်ပါးစုံတို့ကို။ သမတိက္ကမနဝသေန၊ ကျော်လွန်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ဧကန္တရိ ကဝသေန။ပ။ သက်မနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကျဒံ စျာနံ၊ သည်။ ပဠေ ဂိုကံ၊ အင်္ဂါငါးပါးရှိ၏။ ကျတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အင်ေသု စ၊ တို့ကိုဌင်း။ ကျဒံ၊ ဤစျာန်သည်။ ပထဝီ ကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိ၏။ ကျတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏေသု စ၊ တို့ကိုဌင်း။ ဝဝတ္ထာပိတေသု၊ မှတ်အပ် ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ ဧကဠံ၊ တည်း။ တေသံ၊ ထိုအင်္ဂါအာရုံတို့ကို။ ဝဝတ္ထာပနေ၊ မှတ်ခြင်း၌။ ကောစိ၊ သော။ ဝိသေသော၊ အကျိုးထူးသည်။ နှ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ အယံ ဝိဓိ၊ ဤအင်္ဂါအာရုံ နှစ်ပါးစုံကို မှတ်ခြင်း အစီအရင်ကို။ နာဘာတေ၊ မဆောင်ပြအပ်။ ဧဝဠ္ဆ ကတ္တာ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ စျာနုက္ကန္တိကာဒီသု၊ တို့၌။ ပဠေ လောမက္ကမေန စ၊ ပဠေလုံ အစဉ်အားဖြင့်ဌင်း။ အနုလောမပဠေလောမက္ကမေန စ၊ အနုလုံ ပဠေလုံ အစဉ်အားဖြင့်ဌင်း။ ဧကန္တရိကဘာဝေန၊ တခုခြား ၏အဖြစ်ဖြင့်။ လဇ္ဇမာနမ္မိ၊ ရအပ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ရအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ စျာနာဒီနံ၊ တို့ကို။ ဥက္ကမနံ၊ ခုန် ကျော်ခြင်းကို။ နှ ဥဒ္ဓဠေ၊ မထုတ်ပြအပ်။ ဝါ၊ ကား။ တေဟိ နယေဟိ၊ ပဠေလုံအစဉ် စသည်ဖြင့် ခုန်ကျော်သော ထိုနည်းတို့နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍ လည်း။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ သည်။ ကျ၎တိ၊ ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ပဗ္ဗပရိဟာရတ္ထံ၊ အကျယ်ကို ရှောင်လွှဲခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ အချိန်ဖင့်နွှဲခြင်းကို ရှောင်လွှဲခြင်းအကျိုးငှါ။ တေ၊ ထိုနည်းတို့ကို။ အဋ္ဌကထာသု။ တို့၌။ နာဘာတာ၊ မဆောင်ပြအပ်ကုန်။ (အနာဂတာ–ကား ပဗ္ဗပရိဟာရတ္ထံ–ဟူသော သမ္ဗဒါန်နှင့် မလျော်သောကြောင့်မသင့်) ကျတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၆၇။ စျာနာဘိညာသု၊ တို့၌။ အကတာဓိကာရော၊ ပြုဘူးသော အဓိကာရမရှိသည်ဖြစ်၍။ အဘာဝိတဘာဝနော၊ ပွါးစေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာမရှိသော။ တတ္ထ၊ ထိုစျာန်အဘိညာဉ်တို့၌။ ဥပနိဿယရဟိတောပိ၊ ဥပနိဿယကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း။ (အဘာဝိတဘာဝနော၊ မည်၏။) ကျတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အာဒိဘူတံ၊ အစဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ယောဂကမ္မံ၊ အားထုတ်ခြင်း အမှုသည်။ အာဒိကမ္မံ၊ မည်၏။ ဧတဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ၊ ထိုအစဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်း အမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ အာဒိ ကမ္မိကော၊ မည်၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အကတပရိစယော၊ ပြုအပ်ပြီး သော အလေ့အကျက် မရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မရှိပဲ။ ဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုဉ္ဇန္တော၊ အားထုတ်သော ယောဂီကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ယောဂါဝစရောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကသိဏပရိကမ္မမ္မိ ဘာရောတိ၊ ကား။ ဒေါသဝိဇ္ဇနာဒိဝိမိနာ၊ အပြစ် ဒေါသကို ကြဉ်ခြင်း အစရှိသော အစီအရင်ဖြင့်။ ကသိဏမဏ္ဍလေ၊ ကသိုဏ်းဝန်း၌။ ပဠေပတ္တိ၊ ပြုကျင့်ခြင်းသည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တုပ္ပတ္တိ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။) ကသိဏပရိ ကမ္မံ၊ မည်၏။ တမ္မိ၊ ထိုကသိုဏ်း ပရိကံသည်လည်း။ ဘာရော နာမ၊ ဝန်လေးတုံသေး၏။ ကျဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနာ၊ သည်။ ပဂေဝ၊ အံ့နည်း။ ကျတိ အဓိပ္ပါယော၊ ဤကားအလိုတည်း။ နိမိတ္တုပ္ပါဒနန္တိ၊ ကား။ ပဠေဘာဂနိမိတ္တုပ္ပါဒနံ၊ ပဠေဘာဂနိမိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ တံ ဝမ္ပေတွာတိ၊ ကား။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုနိမိတ် ကိုဌင်း။ ဘာဝနဉ္စ၊ ကိုဌင်း။ ဝမ္ပေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဘာဝနာယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ (ဤ၌ ဧဝ–သဒ္ဒါ ပိုသည်၊ သီမူ ၌ကား မရှိ) နိမိတ္တဝမ္ပနံ၊ ကို။ နှ လဇ္ဇတိ၊ မရအပ်။ ကေစိ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ ဥပစာရသမာဓိ၊ ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ အပ္ပနာသမာဓိ၊ ကို။ အဓိဂန္တုံ၊ ရခြင်းငှါ။ နှ သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တာဒိသာပိ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ဗဟု၊ များစွာတို့သည်။ ဟောန္တေဝ၊ ရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပနာ ဓိဂမော ဘာရောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ အပ္ပနာဓိဂမောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဋ္ဌန်ံ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တီနံ၊ တို့ကို။ အဓိဂမံ၊ ရခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ (သမာပတ်တပါးမျှသာမဟုတ်ဟု ဆိုလိုး၏) သမာပတ္တိနံ၊ တို့၏။ [၅] ဥပနိဿယော၊ သည်။ အညောဝ၊ အခြားတပါးသာလျှင်တည်း။ အဘိညာနံ၊ တို့၏။ (ဥပနိဿယော၊ သည်။) အညော (ဧဝ)၊ တည်း။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဒမိတ။ပ။ ဘာရောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ နိသန္တိ နိသာမနံ၊ ရှုဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ စျာနစက္ခုနှာ၊ ဖြင့်။ ပထဝီကသိဏာဒိစျာ နာရမ္မဏဿ၊ ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသော စျာန်၏အာရုံကို။ ဒဿနံ၊ ရှုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ကျတိ၊ ကြောင့်။ ခိပ္ပနိသန္တိ၊ မည်၏။ စျာနံ၊ ကို။ သီဃတရံ၊ အထူးသဖြင့်လျင်စွာ။ သမာပဇ္ဇိတာ၊ ဝင်စားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုခိပ္ပနိသန္တိပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါ၊ မည်၏။ အမ္ဘတရုနိစိတံ၊ သရက်ပင်တို့၏ စုဝေးရာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ သရက်ပင်အစုရှိသော။ မဟာမဟိန္ဒတ္ထေရာဒီဟိ၊ တို့သည်။ ဩတိဏ္ဏဌာနံ၊ သက်ဆင်းရာအရပ်သည်။ ထေရမ္ဗတ္ထလံ၊ မည်၏။ ပဠေပဂ္ဂဝိဇယာယ၊ ဆန့်ကျင်ဖက် ရန်သူကို အောင်နိုင်ခြင်းငှါ။ ယောဓာဇီဝါ၊ စစ်သည်သူရဲတို့သည်။ နိမ္မလမေဝ၊ အညစ်အကြေး ကင်းသည်

သာလျှင်ဖြစ်သော။ အသိတောမရာဒီ၊ သံလျက်ခရင်းစသည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ စွဲကိုင်၍။ ဝိစရန္တိ ယထာ၊ လှည့်လည်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘိက္ခုနာပိ၊ သည်လည်း။ ကိလေသဝိဧယာယ၊ ကိလေသာရန်သူကို အောင်နိုင်ခြင်းငှါ။ နိမ္မလာဝ၊ ကုန်သော။ ဈာနာဘိညာ၊ တို့ကို။ ဝဋ္ဋဒုတ္ခာ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ တသ္မာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပတိဋ္ဌာဘာဝေါတိ (ဣမိနာ)၊ ဟူသော ဤပါဋ္ဌဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဥပဒ္ဒဝူပ သမနံ၊ ဘေးရန်ကို ငြိမ်းစေခြင်းကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုဘေးရန်ကို ငြိမ်းစေခြင်းသည်။ ခိပ္ပနိသန္တိ ဘာဝတောပိ၊ လျင်စွာ နှလုံးသွင်းနိုင်–ဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်ထက်လည်း။ ဂရုတရံ၊ သာ၍ ဝန်လေး၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အစ္စာယိကကိစ္စ သာဓနဝသေန၊ အလျင်လိုသော ကိစ္စကိုပြီးစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဓာတဗ္ဗတော၊ စီရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရတိသမ္ဘဝတရတ္တာ၊ သာ၍ ဖြစ်စေနိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ရက္ခိတတ္ထေရနိဒဿနေနေဝ၊ ရက္ခိတမထေရ်ကို ပြခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ သိဒ္ဓမ္မိ၊ ပြီးငြားသော်လည်း။ တံ၊ ထိုဘေးရန်ကို ငြိမ်းစေခြင်းကို။ တတော၊ ထိုရက္ခိတမထေရ်၏ ဆောင်ရွက်ခြင်းထက်။ ဂရုတရေန၊ သာ၍ ဝန်လေးသော။ အဂ်ါရဝဿပရိတ္တာဏေန၊ မီးကျီးမိုးကို စောင့်ရှောက်ကာကွယ်ခြင်းဖြင့်။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ငှါ။ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနပူဇာယ။ပ။ ထေရော ဝိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနပူဇာနာမ၊ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟန ပူဇော်ပွဲမည်သည်ကား။ စေတိယဂိရိ၊ စေတီယတောင်ကို။ အာဒိ'ကတွာ၊ ၍။ သကလဒီပေ စ၊ အလုံးစုံသော သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ဌင်း။ သမုဒ္ဒေ စ၊ ၌ဌင်း။ ယာဝယောဇနာ၊ တယူဇနာတိုင်အောင်။ မဟတီ၊ ကြီးစွာသော။ ဒီပပူဇာ၊ ဆီမီးပူဇော်ပွဲတည်း။ ပထဝိ' မာပေတွာတိ၊ ကား။ မာရေန၊ မာရ်နတ်သည်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ အဂ်ါရ ဝဿံ၊ မီကျီးမိုးကို။ ဖုလိဂ်မတ္တေနပိ၊ မီးပေါက် မီးပွါးမျှဖြင့်သော်လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ မနုဿေ၊ လူတို့ထံသို့။ နဝါပုဏာတိ၊ မရောက်သေး။ တာဝဒေဝ၊ ထိုမျှလောက်အတွင်း၌သာလျှင်။ အာကာသေ၊ ၌။ ပထဝိ'၊ ကို။ နိမ္မိနိတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။

ဗလဝပုဗ္ဗယောဂါနန္တိ၊ ကား။ ဂရုတရူပနိဿယာနံ၊ သာ၍လေးသော ဥပနိဿယရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓာ ဒီနံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်စသည်တို့၏။ ဟေတုဘူတမဟာဘိနီဟာရာနံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ကြီးမြတ်သော ရှေးရှုဆောင်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ မြတ်သော ဆုတောင်းရှိကုန်သော။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဂ္ဂသာ ဝကာဒီနန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဧကစ္စေ၊ ကုန်သော။ မဟာသာဝကေ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ ဘာဝနာနုဏ္ဍာမော၊ ဘာဝနာအစဉ်ဟူသည်။ ယထာ ဝုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ စိတ်ကို ဆုံးမခြင်းတည်း။ ပဋ္ဌသမ္ဘိဒါဒီတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဌာနာဌာနညာဏာဒီနမ္ပိ၊ ဌာနာဌာနညာဏ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏှာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သေသာဘိညာနမေဝ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓမှကြွင်းသော အဘိ ညာဉ်တို့ကိုသာလျှင်။ (သင်္ဂဏှာ၊ ကို။) နု (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သိအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ သာဝကာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဌာနာဌာ နညာဏာဒီနိ၊ တို့သည်။ ပဒေသဝသေန၊ တစိတ်တဒေသ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ပြီးစီး ပြည့်စုံကုန်၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပန္နသော၊ ပုဗ္ဗဟေတုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ ဘာဝနာနုဏ္ဍာမံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ အဘိညာယော၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိ၊ ကုန်၏။ ဣတရသ၊ ဤမှတပါးသော ပုဗ္ဗဟေတုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည့်စုံ၍ ပုဗ္ဗ ဟေတုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ အဂ္ဂိမနာဒီဟိတိ၊ ကား။ အဂ္ဂိမှိ၊ မီး၌။ တာပနကောဋ္ဌနာဒီဟိ၊ ပူစေခြင်း ထုခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။ ယထာစာတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ စ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ လာခါကာရာဒီနံ၊ ချိပ်အလုပ်သမားစသည်တို့၏။ အဝုတ္ထမ္ပိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မဆိုအပ်သေးသည်လည်းဖြစ်သော။ လာခါကောဋ္ဌနာဒီ'၊ ချိပ်ကိုထောင်းထုခြင်း အစရှိသည်ကို။ သင်္ဂဏှာ တိ၊ ၏။ ဆန္ဒ။ပ။ ဝသေနာတိ၊ ကား။ ဆန္ဒဝတော၊ ဆန္ဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဘိညာ၊ သည်။ စေ သိဒ္ဓေတိ၊ အုံ့။ မယှမ္ပိ၊ ငါအားလည်း။ သိဒ္ဓေတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒံ၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ဆန္ဒကို။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဓုရံ၊ အဦးကို။ ဧဇ္ဇံ၊ အကြီးအမှူးကို။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရှေ့သွားကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုဆန္ဒကို။ ဘာဝနာယ၊၏။ မုခံ၊ အကြီးအမှူးကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဈာနသ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇနဝသေန၊ ဝင်စားခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သေသေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ အာဝဇ္ဇနာဒိဝသီဘာဝဝသေနာတိ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။ အဋ္ဌသုပိ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တီသု၊ တို့၌။ သာတိ သယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ဝသီဘာဝါပါဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဋ္ဌ ခေါ၊ ထိုဝသီဘော်သို့ ရောက်စေခြင်းကိုလည်း။ အာဒိကမ္မိကဝသေန၊ အာဒိကမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) [ဖ] ကတာ ဓိကာရဝသေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော အဓိကာရရှိသူ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နု၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗ ဟေတု။ပ။ ဝဋ္ဋတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပန္နသ၊ ရှေးအကြောင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယံ ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ အဘိညာ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပါဒကဈာန်၌သာလျှင်။ သာတိသယံ၊ တကွ။ စိဏ္ဏဝသိတာပိ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသော ဝသီဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ ဣဒ္ဓိတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။ သဗ္ဗတ္ထေဝ၊ အလုံးသောဈာန်တို့၌သာလျှင်။ နု၊ အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုတည်း။ စတုတ္ထဈာနမတ္တေ စိဏ္ဏဝသိနာတိ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ မိန့်ဆိုခြင်းကြောင့်။ အရူပသမာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ ဝိနာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ အဘိညာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုစကားသည်လည်း။ ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပန္နသ၊ ရှေးအကြောင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအား ဖြင့်။ ယဒိ ဝုတ္တံ၊ အုံ့။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာလျှင်တည်း။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဣတရသ၊ ဤမှတပါးသော ပုဗ္ဗဟေတုနှင့် မပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယဒိ ဝုတ္တံ၊ အုံ့။) တေသံ၊ တို့၏။ မတိမတ္တံ၊ အလိုမျှသာတည်း။ ယထာတိ၊ ကား။ ယေန

ပကာရေန၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်။ ယေန ဝိဓိ နာ၊ အကြင်အစီအရင်ဖြင့်။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ဧတသ္မိं ဣဒ္ဓိဝိဓနိပ္ဖါဒနေ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်ကို ပြီးစေခြင်း၌။

၃ဖ၈။ တတြာတိ စ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်လည်း။ တဒေဝ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓနိပ္ဖါဒနကိုသာလျှင်။ ပစ္စာမသတိ၊ ပြန်လည်သုံးသပ်၏။ ပါဠိနယာနုသာရေနေဝါတိ၊ ကား။ ပါဠိဂတိယာ၊ ပါဠိအသွားကို။ အနုသရဏေနေဝ၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာလျှင်။ ပါဠိသံဝဏ္ဏ နာနုက္ကမေနေဝ၊ ပါဠိကို ဖွင့်ခြင်းအစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စတုတ္ထဈာနံ၊ပ။ ဝိဟရတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ သောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိဂတစတုတ္ထဈာနော ယောဂီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံသမာဟိတေတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဧဝံ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ။ပ။ သိဒ္ဓသ၊ အောက်ဈာန်သုံးပါးအပေါင်းကို ရခြင်းအစဉ်ဖြင့် ပြီးသော။ စတုတ္ထဈာနသမာဓာနသ၊ စတုတ္ထဈာန်ဖြင့် ကောင်းစွာထားခြင်း တည်ကြည်ခြင်းကို။ နိဒဿနတ္ထော၊ ညွှန်ပြခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧဝန္တိ။ပ။ မေတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စတုတ္ထဈာနသ စ၊ ကိုဌင်း။ တသ၊ ထိုစတုတ္ထဈာန်ကို။ အဓိဂမဣတ္ထသ စ၊ ရကြောင်းအစဉ်ကိုဌင်း။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ ယေန သမာဓာနာနုက္ကမေန၊ အကြင်ကောင်းစွာထားခြင်း တည်ကြည်ခြင်းနှင့် ရကြောင်းအစဉ်ဖြင့်။ စတုတ္ထဈာနသမာဓိ၊ ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ၏။ တဒုဘယနိဒဿနံ၊ ထိုသမာဓာနနှင့် အနုက္ကမနှစ်ပါးစုံကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ။ပ။ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ အာဂမနသမာဓိနာ၊ လာခဲ့ရာအကြောင်းဖြစ်သော သုံးပါးသော သမာဓိနှင့်၊ ဝါ၊ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော သုံးပါးသော သမာဓိနှင့်။ သဒ္ဓါ၊ တဂ္ဂ။ စတုတ္ထဈာနသမာဓာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ဖြင့် ကောင်းစွာ ထားခြင်း တည်ကြည်ခြင်းကို။ ယဒိပိဒီပေတိ၊ ပြပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သတိပါရိသုဒ္ဓိ သမာဓိ ဧဝ၊ သတိ၏ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော သမာဓိသည်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဓာနံ၊ ပြဓာန်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထဈာန သမာဓိနာ သမာဟိတေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥပေက္ခာ။ပ။ ဘာဝေနာတိ၊ ကား။ ဥပေက္ခာယ၊ သည်။ ဧနိတ သတိပါရိသုဒ္ဓိသဗ္ဘာဝေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗပစ္ဆိမကမ္မုပက္ကိလေသပရိသုဒ္ဓါယ၊ အလုံးစုံသော ဆန့်ကျင်ဖက်တရားဟူသော ဥပက္ကိလေသတို့မှ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော၊ ဝါ၊ စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္ဆနိကသမနေပိ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော တရားတို့ကို ငြိမ်းစေရာ၌သော်လည်း။ အဗျာဝဋ္ဌာယ၊ ကြောင့်ကြပြုခြင်းမရှိသော။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေက္ခာယ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော ဥပေက္ခာသည်။ ဝတ္တမာနာယ၊ လတ်သော်။ စတုတ္ထဈာနံ စ၊ သည်ဌင်း။ တံသမ္ပယုတ္တမ္မာ စ၊ ထိုစတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော တရား တို့သည်ဌင်း။ သုပရိသုဒ္ဓါ စ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်သည်ဌင်း။ သုဝိ သဒါ စ၊ ကောင်းစွာ သန့်ရှင်းကုန်သည် ဌင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ သတိသီသေန၊ သတိကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ပဓာနပြုသဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုစတုတ္ထဈာနကထာ၌။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသတိ။ပ။ ပရိသုဒ္ဓေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပရိသုဒ္ဓိယာ ဧဝ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း၏သာလျှင်။ ပစ္စယဝိသေသေန၊ အကြောင်းထူးဖြင့်။ ပဝတ္တိဝိသေသော၊ ဖြစ်ခြင်း အထူးသည်။ ပရိယောဒါ တတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖွေးဖွေးဖြူသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။) သုဓန္တသုဝဏ္ဏသ၊ ကောင်းစွာ မှုတ်ပြီး–ဦးပြီးသောရွှေ၏၊ ဝါ၊ ကို။ နိဃံသနေန၊ ပွတ်တိုက်ခြင်းဖြင့်။ ပဘာသရတာ ဝိယ၊ ပြိုးပြိုးပြက်ပြက်တောက်ပခြင်း ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိသုဒ္ဓတ္တာယေဝ။ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

သုခါဒီနံ ။ပ။ ဃာတေနာတိ၊ ကား။ သုခသောမနဿာနံ စ၊ သုခနှင့်သောမနဿလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ စ၊ ဒုက္ခနှင့် ဒေါမနဿလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ရာဂဒေါသပစ္စယာနံ၊ ရာဂ၏အကြောင်း ဒေါသ၏အကြောင်းတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနေန၊ ခွါသဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သုခံ၊ သုခသည်။ သောမနဿ သ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သောမနဿံ၊ သည်။ ရာဂဿ၊ ၏။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဒေါမနဿဿ၊ ၏။(ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂအစရှိသော တရားတို့ကို။ စေတသော။ စိတ်၏။ မလာသုစိဘာဝေန၊ မလအသုစိ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘ၊ အညစ်အကြေး မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂ်ဏာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ [၇] ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်၍။ ကိလေသနဋ္ဌေန၊ နှိပ်စက်တတ် ပူပန်စေတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဥပက္ကိလေသာတိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနဂ်ဏတ္တာယေဝ။ပ။ လေသေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အဂ်ဏေန ဟိတံ စိတ္တံ ဥပက္ကိလိဿတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိဘာဝီယတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ ဥပတာ ဝီယတိ၊ ပူပန်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သုဘာဝိဘတ္တာတိ၊ ကား။ ပဂုဏဘာဝါပါဒနေန၊ လေ့လာကျေပြွန်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်စေသဖြင့်။ သုဋ္ဌု၊ စွာ။ ဘာဝိ တတ္တာ၊ ပွါးစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝသီဘာဝပတ္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနာဒိနာ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီ အစရှိသော။ ပဋ္ဌမ ဝါ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ဝသီဖြင့်ဌင်း။ စုဒ္ဒသဝိဓေန၊ သော။ ပရိဒမနေနဝါ၊ ဆုံးမခြင်းဖြင့်ဌင်း။ ဝသဝတ္တိတံ၊ အလိုခ္ခဖြစ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ၊ အလိုအတိုင်းဖြစ်ခြင်းသို့။ ဥပဂတေ၊ ရောက်လတ်သော်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဝသေ၊ အလိုခ္ခ။ ဝတ္တမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ–ခ္ခ စပ်) ပဂုဏဘာဝပတ္တိယာ၊ လေ့လာကျေပြွန်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ (သီမူနှင့် အညီပင်၊ မုဒုန္တိ ဝုစ္စတိ–ခ္ခစပ်) သုပရိမဒ္ဒိတံ၊ ကောင်းစွာ နယ်အပ်ပြီးသော။ စမ္မံ ဝိယ စ၊ သားရေကဲ့သို့ဌင်း။ သုပရိကမ္မကတာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းစွာ အသင့်ပြုပြင်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ ကောင်းစွာ အသင့်ပြုပြင်ခြင်းကို ပြုအပ်ပြီးသော။ လာခါ ဝိယ စ၊ ချိပ်ကဲ့သို့ဌင်း။ မုဒုန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊

၏။ ကမ္မက္ခမေတိ၊ ကား။ ဝိကုဗ္ဗနာဒိက္ကဒ္ဓိကမ္မက္ခမေ၊ ဝိကုဗ္ဗနအစရှိသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းအမှု၌ ခန့်သည်ရှိသော်။ တဋ္ဌ ဥဘယန္တိ၊ ကား။ မုဒုတာကမ္မနိယဒွယံ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်, အမှု၌ ခန့်သည်၏ အဖြစ်နှစ်ပါး အပေါင်းသည်။

နာဟန္တိအာဒီသု၊ တို့၌။ နကာရော၊ နအက္ခရာသည်။ ပဋိသေဓတ္ထော၊ တားမြစ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ အဟန္တိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ သတ္ထာ၊ သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ နိဒ္ဒိသတိ၊ ညွှန်ပြ၏။ ဘိက္ခဝေတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာလပတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ အညန္တိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝုစ္စမာနစိတ္တတော၊ ဆိုအပ်လတ္တံသော စိတ်မှ။ အညံ၊ တပါးသော။ ဧကမ္မမ္ပိတိ၊ ကား။ ဧကမ္ပိ၊ တခုသော်လည်းဖြစ်သော။ သဘာဝမ္မံ၊ ကို။ နဿနုပသာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘဒ္ဓေ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗညုတညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်သော်လည်း။ အညံ၊ စိတ်မှတပါးသော။ ဧကမ္ပိ၊ ကိုသော်လည်း။ နဿနုပသာမိ၊ မမူ။ ယံ၊ အကြင် သဘောတရားသည်။ ဝသီ ဘာဝါပါဒနေန၊ ဝသီဘော်သို့ရောက်စေသဖြင့်။ ဘာဝိတံ၊ ပွါးစေအပ်သည်ရှိသော်။ တထာ၊ တူ။ ပုနပ္ပုနံ ကရဏေန၊ လဲလဲပြုခြင်းဖြင့်။ ဗဟုလီကတံ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဧဝံ၊ ဤစိတ်နှင့်အတူ။ သဝိသေသမုဒုဘာဝပ္ပတ္တိယာ၊ အထူးနှင့်တကွ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းဖြင့်။ မုဒုံ စ၊ နူးညံ့သည်ရင်း။ ကမ္မက္ခမတာယ၊ အမှု၌ ခန့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ အမှု၌ခန့်သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ယထယိဒံ စိတ္တန္တိ၊ ကား။ အတ္တနောစ၊ မြတ်စွာဘုရားဟူသော မိမိ၏ရင်း။ တေသဉ္စ၊ ထိုတရားနာသော ရဟန်းတို့၏ရင်း။ ပစ္စက္ခတာယ၊ မျက်မှောက်ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့ "ဣဒံ စိတ္တံ"ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွါးစေအပ်သည်ရှိသော်။ ယထာဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ပရိသုဒ္ဓတာ ဒယော၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသော ဂုဏ်တို့သည်။ နဝ ဝိဂစ္ဆန္တိ၊ မကင်းကုန်။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သုဘာ ဝိတံ၊ ကောင်းစွာ ပွါးစေအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။

တတ္ထ၊ ထိုပရိသုဒ္ဓဘာဝစသည်တို့၌။ အဝဋ္ဌိတံ၊ မြဲမြဲစွာတည်သောစိတ်ကို။ ဣဒေ၊ ဤဒေသနာ၌။ ဌိတ (ဣန္တိ စ)တည်သည် ဟူ၍ရင်း။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တန္တိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတေသု။ပ။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မုဒုကမ္မညတာ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်အမှု၌ ခန့်သည်၏အဖြစ်တို့ကို။ ဝသီဘာဝပ္ပတ္တိယာ၊ ဝသီဘော်သို့ရောက်ခြင်းဖြင့်။ လက္ခီယန္တိ ယထာ၊ မှတ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝသီဘာဝပ္ပတ္တိပိ၊ ဝသီဘော်သို့ရောက်ခြင်းကိုလည်း။ မုဒုကမ္မညတာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ လက္ခီယတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ ပိုသည်) မုဒုကမ္မညဘာဝေန။ပ။ ဌိတေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြအံ့။ ကာရဏေန၊ အကြောင်းဖြင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ နိဒ္ဓရီယတိ ယထာ၊ ထုတ်ဆောင်ပြအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဖလေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ကာရဏံ၊ ကို။ နိဒ္ဓရီယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိစ္စလဘာဝေန၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝဋ္ဌာနံ၊ မြဲမြဲစွာတည်ခြင်းသည်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိ၊ မည်၏။ သာ စ၊ ထိုအာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိ သည်လည်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ထိရဘာဝေန စ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ပဋ္ဌပက္ခေဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော တရားတို့သည်။ အကမ္ပနိယတာယ စ၊ မတုန်လှုပ်စေအပ်–မတုန်လှုပ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) သမ္ဘ ဝန္တိ၊ ဖြစ်လျက်။ သဒ္ဓါဒိဗလာနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ခွန်အားတို့၏။ အာနုဘာဝေန၊ အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဒီဟိ။ပ။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ေပတော၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝိဝရိတုံ၊ ဖွင့်ပြခြင်းငှါ။ သဒ္ဓါ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ဧဝံ သုဘာဝိတံ၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ ပွါးစေအပ်ပြီးသော။ ဝသီဘာဝပ္ပတ္တံ၊ သော။ ဧတံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဧကံ သေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အဘိညာသဒ္ဓိကရဏီယာနံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓစသော တရားတို့ကို။ အဘိညာသဒ္ဓိကိရိယာယ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တာယ၊ သော။ သဒ္ဓါယ၊ သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သိမ်းဆည်းအပ် ချီးမြှောက်အပ်သော။ ယထာဝုတ္တသဒ္ဓါဗလေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုခဲ့တိုင်းသော သဒ္ဓါတည်းဟူသော ခွန်အား ဖြင့်။ ဥပတ္ထမ္ဘိတံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော။ (စိတ္တံ–၏ ဝိသေသန) အဿဒ္ဓိယေနာတိ၊ ကား။ တပ္ပဋ္ဌ ပက္ခေန၊ ထိုသဒ္ဓါ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ အဿဒ္ဓိယေန၊ မယုံကြည်ခြင်းဟူသော။ ဟေတုနာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ နဝ ဣဒ္ဓေတိ၊ မတုန်။ နဝ စလတိ၊ မလှုပ်။ နဝ ကမ္ပတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ အညဒတ္ထု၊ စင်စစ်။ ဥပရိဝိသေသာဝဟဘာဝေ နေဝ၊ အထက်တရားထူးကို ဆောင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ [၈] ဝီရိယပရိဂ္ဂဟိတန္တိအာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ၏။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ္တံသည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဝီရိယပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ဝသီဘာဝါပါဒနပရိဒ မနသာဝနေန၊ ဝသီဘော်သို့ရောက်စေခြင်း, စိတ်ကို ဆုံးမခြင်းတို့ကို ပြီးစေသော။ ဝီရိယေန၊ သည်။ ဥပတ္ထမ္ဘိတံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော။ သတိပရိဂ္ဂ ဟိတန္တိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တော၊ ပြီးသော။ ဘာဝနာဗဟုလီကာရေ၊ ဘာဝနာကို အကြိမ်များစွာ ပြုခြင်း၌။ အသမ္မောသသာဓိကာယ စ၊ မမေ့ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဂတိယော၊ ဖြစ်ခြင်း အလားတို့ကို။ သမန္နေသမာနာယ စ၊ ကောင်းစွာ အဖန်တလဲလဲ ရှာမှီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ရှုဆင်ခြင်သည်လည်းဖြစ် သော။ သတိယာ၊ သည်။ ဥပတ္ထမ္ဘိတံ၊ သော။ သမာဓိပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ တတ္ထော၊ ထိုဘာဝနာဗဟုလီကာရ၌သာလျှင်။ အဝိက္ခေ ပသာဝနေန၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော။ သမာဓေနေန၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားခြင်းသည်၊ ဝါ၊ တည်ကြည် ခြင်းသည်။ ဥပတ္ထမ္ဘိတံ၊ သော။ ပညာပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ တသာ ဧဝ ဘာဝနာယ၊ ထိုဘာဝနာအားသာလျှင်။ ဥပကာရ နုပကာရဓမ္မာနံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ် ကျေးဇူးမပြုတတ်သော တရားတို့ကို။ ပဇာနနလက္ခဏာယ၊ သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော။

ပညာယ၊ သည်။ ဥပတ္ထမ္ဘိ တံ၊ သော။ သြဘာသဂတန္တိ၊ ကား။ ဥဏှောဘာသသဟဂတံ၊ ဥဏှတည်းဟူသော အရောင်အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဟိ၊ မှန်။ သြဘာသဘူတေန၊ အရောင်အလင်းသဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ယထာ ဝုတ္တသမာဓာနသံဝဒ္ဓိတေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော တည်ကြည်ခြင်းဖြင့် ကောင်းစွာ ပွါးစေအပ်သော။ ဥဏှေန၊ ဖြင့်။ သံကိလေသပက္ခံ၊ သံကိလေသ တရားအဖို့ကို။ ယာထာဝတော၊ စွာ။ ပဿန္တော၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ တတော၊ ထိုသံကိလေသ တရားအပေါင်းမှ။ ဥတြသန္တော၊ ထိတ်လန့်သည်ဖြစ်၍။ သြတ္တပ္ပန္တော၊ ကြောက်ရွံ့သည်ဖြစ်၍။ တံ၊ ထိုသံကိလေသတရားအပေါင်းကို။ အဓိဘဝတိ၊ လွှမ်းမိုး၏။ တေန၊ ထိုသံကိလေသတရားအပေါင်းသည်။ နှ အဘိဘူယတိ၊ မလွှမ်းမိုးအပ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ကိလေသန္တ ကာရေန နှ ဣဒ္ဓေတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ ဥဏှပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ဥဏှသည်သိမ်းဆည်းအပ် ထောက်ပံ့အပ်သော။ ဟိရောတ္တပ္ပဗလံ၊ ဟိရိသြတ္တပ္ပတည်းဟူသော ခွန်အားကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

အဌင်္ဂသမန္နာဂတန္တိ၊ ကား။ စတုတ္ထဈာနသမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ သမာဟိတတာ၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ငင်း။ ပရိသုဒ္ဓတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ငင်း။ ပရိယောဒါတထာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ဖြူစင်သည်၏အဖြစ်ငင်း။ အနင်္ဂဏတာ၊ ကိလေသာ မရှိသည်၏အဖြစ်ငင်း၊ ဝိဂတူပက္ကိလေသတာ၊ ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ကိလေသကင်းသည်၏အဖြစ်ငင်း။ မုဒုဘာဝေါ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ငင်း။ ကမ္မနိယတာ၊ အမှုဌ်ခန့်သည်၏အဖြစ်ငင်း။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိယာ၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့်။ ဌိတတာ၊ မြဲမြံစွာ တည်သည်၏အဖြစ်ငင်း။ (ဣတိ၊ သို့။ အဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ အင်ဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံသော။) ဝါ၊ ကား။ ဣမာနိ၊ ဤရှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့သည်။ သမာဟိတသ၊ ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော။ စိတ္တသ၊ ၏။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဟိတေတိ ဣမံ၊ သမာဟိတေ–ဟူသောဤပုဒ်ကို။ အင်္ဂဿာဝေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ဌိတိအာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိ ယော၊ ဌိတိနှင့်အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိတို့ကို။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ အင်ဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာ ဂတံ၊ သော။ အဘိနီဟာရဂ္ဂမန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိအတ္ထံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ စသည်အကျိုးငှါ။ အဘိနီဟာရဂ္ဂမံ၊ ရေးရှုဆောင်ခြင်းဌ် ခန့်သည်။ တဒဘိမုခံ ကရဏယောဂ္ဂံ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ်သို့ ရေးရှုပြုခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သည်။ (သီမူသမာသ်ပုဒ်ဖြစ်သည်) တေန၊ ကြောင့်။ အဘိညာ။ပ။ ကိရိယာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

နီဝရဏာနိ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဧဝ။ ခွါ၍သာလျှင်။ ပဌမဈာနသမဓိဂမော စ၊ ပဌမစျာန်ကို ရခြင်းသည်ငင်း။ ဝိတက္ကာဒိကေ၊ ဝိတက်အစရှိသည်သည်။ ဝူပသမေ ဧဝ၊ ငြိမ်းလတ်သော်သာလျှင်။ (သီမူဌ် ဝိတက္ကာ ဒိဝူပသမာ ဧဝဟုရှိ၏၊ ဝိတက်စသည်တို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်သာလျှင်–ဟု အနက်ပေး) ဒုတိယဈာနာဒိသမဓိဂမော စ၊ ဒုတိယစျာန် အစရှိသည်ကို ရခြင်းသည်ငင်း။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ စတုတ္ထဈာနတော၊ မှ။ ဒုရီဘူတာ ဝါ၊ ဝေးစွာ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်ငင်း။ အပေတာ ဝါ၊ ကင်းကုန်သည်ငင်း။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တေဟိ၊ ထို ပဌမစျာန် ဒုတိယစျာန် တတိယစျာန်တို့မှ။ ဒုရီဘူတာ ဝါ၊ ဝေးစွာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်ငင်း။ အပေတာ ဝါ၊ ကင်းကွာကုန်သည်ငင်း။ နှ၊ မဖြစ်ကုန်။ စေတသော၊ ၏။ မလီနဘာဝသခေါ်ဘဥ္ဇိလာဘောဂကရေဟိ၊ ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်(ဝါ)ညစ်နွမ်းခြင်း, ချောက်ချားခြင်း, တက်ကြွခြင်း, နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော။ နီဝရဏာဒီဟိ၊ မှ။ သုဌု၊ စွာ။ ဝိမုတ္တိယာ၊ လွတ်သဖြင့်။ တသ၊ ထို စတုတ္ထစျာန် စိတ်၏။ ပရိသုဒ္ဓိ စ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်းသည်ငင်း။ ပရိယောဒါ တတာ စ၊ ဖြူစင်သည်၏အဖြစ်သည်ငင်း။ ယုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နီဝရဏာ။ပ။ ပရိယောဒါတေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စျာနပဋိလာဘ ပစ္စယာနန္တိ၊ ကား။ စျာနပဋိလာဘဟေတုကာနံ၊ စျာန်ကို ရခြင်းလျှင်အကြောင်း ရှိကုန်သော။ စျာနပဋိလာဘံ၊ စျာန်ကို ရခြင်းကို။ နိဿယ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌနကာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပါပကာနန္တိ၊ ကား။ လာမကာနံ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိဘာဝစရာနန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိဘာယ၊ အလိုဖြင့်။ အဝစရာနံ၊ ကျက်စား ကုန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ကျက်စားအပ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိဘာဝေန၊ ဖြင့်။ သြတိဏ္ဏာနံ၊ ကျရောက်ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော၊ ဝါ၊ သက်ရောက်အပ်ကုန်သော။ သတ္ထာ၊ သည်။ မမေဝ၊ ငါ့ကိုသာလျှင်။ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ၊ မေး၍ မေး၍။ ဘိက္ခူနံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေယျ၊ ဟောပါမူကား။ အဟောဝတ၊ သြော်–ကောင်းလေစွ။ ဣတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တာနံ၊ ဤသို့ အစရှိသောနည်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ မာနမာယာသာဌေယျာဒီနံ၊ မာန မာယာသာဌေယျ စသော အကုသိုလ်တရားတို့၏။ အဘိဈာဒီနန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ပါဌ်ဌ်။ အာဒိ–သဒ္ဒေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ တေသံယေဝ၊ ထို မာန မာယာသာဌေယျစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပဌမဈာနေန၊ ပဌမစျာန်ဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘနေယျာ၊ မပယ်ခွါအပ်–မပယ်ခွါကောင်းသော။ အဘိဈာ စ၊ ကိုငင်း။ တဒေကဋ္ဌာ၊ ထိုအဘိဈာနှင့် တူသော တည်ရာရှိကုန်သော။ မာနာဒယော စ၊ မာန အစရှိသည်တို့ကိုငင်း။ [ဇ] ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူကား။) စျာနပဋိလာဘပစ္စယာနန္တိ။ ဟူသော ပုဒ်၏။ အနု ဝတ္တမာနတ္တာ၊ လိုက်ဆဲ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနေယျာ ပန၊ ပဌမစျာန်ဖြင့် ပယ်ခွါအပ်သော အဘိဈာစသည်တို့ကိုကား။ နီဝရဏဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ နီဝရဏတို့ကို ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ပန၊ မေးခွန်းထုတ်၍ ရှင်းဦးအံ့။ ပဌမဈာနေ နှ၊ ပဌမစျာန်ဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘနေယျာ၊ မပယ်ခွါအပ်သော အဘိဈာ စသည်တို့သည်။ ဣဓ၊ ဤ စတုတ္ထစျာန်၌။ ကထံ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဝိဂစ္ဆန္တိ၊ ကင်းကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ သဇ္ဇေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ သဇ္ဇာကုသလာနံ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ပဋိပက္ခာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သလ္လေခ ပဋိပတ္တိဝေသေန၊ သလ္လေခအကျင့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) စျာနသ၊ ၏။ အပရာမ ဌဘာဝဒဿနတော၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသောကြောင့်တည်း။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။

ဣဿာဝစရာနံ အဘိဏ္ဍာဒီနန္တိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောပအပစ္စယကာမရာဂဗျာပါဒါဒယော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်း ကာမရာဂ ဗျာပါဒ အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ စျာနပဋိလာဘပစ္စယာနန္တိ ပါဋိ၊ ဟူသော ပါဋိကို။ ပဋိကွိပိတွာ၊ ပယ်၍။ စျာနပဋိလာဘပစ္စနိကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ပါဠေ၊ ပါဋိရင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ မတိမတ္တံ၊ အလိုမျှသာတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တထာ၊ အားဖြင့်။ ပါဋိသေဝ၊ ၏သာလျှင်။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး၊ ဝါ၊ ဆက်။ စျာနပဋိ လာဘပစ္စနိကာ၊ စျာန်ကိုရခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့သည်။ နီဝရဏာ စေဝ၊ တို့သည်ရင်း။ တဒေကဋ္ဌာ စ၊ ထိုနီဝရဏတရား တို့နှင့်တူသော တည်ရာရှိကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်ရင်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) (ဤ၌ တချောင်းပိုဒ် ရှိသင့်၏) တေသံ၊ ထိုနီဝရဏနှင့်တဒေကဋ္ဌ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဒူရီဘာဝံ၊ ဝေးစွာ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝတ္တာ၊ ပရိသုဒ္ဓေ–ပုဒ်၏အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဘာဝဝိဂမစောဒနာယ၊ မရှိခြင်း ကင်းခြင်းကို စောဒနာခြင်း၏။ (ဧကတနာယ–ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်။ မရှိခြင်း ကင်းခြင်းကို ပြခြင်း၏–ဟုအနက်ပေး) အယုဇ္ဇမာနတ္တာ၊ မသင့်မလျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ အနဂ်ဏ သုတ္တ ဝတ္ထသုတ္တေသု၊ တို့၌။ အယံ အတ္ထော၊ သိမ်မွေ့သော အကုသိုလ်ဟူသော ဤဆိုခဲ့သောအနက်ကို။ နု လဗ္ဘတိ နနု၊ မရအပ် သည်မဟုတ်ပါလော။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သြဠာရိကာနံယေဝ၊ ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုအနဂ်ဏသုတ်ဝတ္ထသုတ်တို့၌။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။) ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓအရာ၌။ အဓိဂတစတုတ္ထဈာနသ၊ ရအပ်ပြီးသော စတုတ္ထစျာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုခုမာယေဝ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုအဘိဏ္ဍာ အစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဂ်ဏူပဂ္ဂိလေသတာသာ မညေန၊ အဂ်ဏ၏အဖြစ် ဥပဂ္ဂိလေသ၏ အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သုတ္တာနံ၊ အနဂ်ဏသုတ်ဝတ္ထသုတ်တို့ကို။ အပဒိသနံ၊ ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ကတံ၊ ပြုအပ် ၏။) တထာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ သုတ္တာနုသာရေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုတ္တဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ နု ပန (ဝုတ္တံ)၊ မဆိုအပ်ပေ။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အနက်ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ အဝသံ၊ မချွတ်။ သမ္ဘဋ္ဌိ တဗ္ဗံ၊ လက်ခံအပ်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကေသဋ္ဌိ၊ ကုန်သော။ အဓိဂတဈာနနမ္ပိ၊ ရအပ်ပြီးသော စျာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသော်လည်း။ ဣဿာဝစရာနံ၊ အလိုအားဖြင့် ကျက်စားတတ်ဖြစ်တတ်သော အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ပဝတ္တိသဗ္ဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝူပဂမေနာတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံသော တန်ခိုး၏။ ပါဒကဘာဝသ၊ အခြေ၏အဖြစ်သို့။ ပဒဋ္ဌာနဘာဝသ၊ နီးသောအကြောင်း၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂမနေန၊ ကပ်ရောက်သဖြင့်။ ဘာဝနာပါရိပူရိ ယာတိ၊ ကား။ ဣဒတော ပရံ၊ ဤ ထက်အလွန်။ ကတ္တဗ္ဗသ၊ ပြုဖွယ်၏။ အဘာဝဝသေန၊ မရှိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနီဟာရဏ္ဌမဘာဝနာယ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၌ ခန့်သော ဘာဝနာ၏။ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ၊ ပြည့်စုံပြီးသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏီတဘာဝူပဂမေနာတိ၊ ကား။ တတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပဓာနဘာဝံ၊ ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်သို့။ နီတတာယ၊ ဆောင်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တမဋ္ဌေန စ၊ မြတ်သော အနက်သဘောကြောင့်ရင်း။ အတိတ္တိကရဋ္ဌေန စ၊ မရောင့်ရဲသည်ကို ပြုတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်ရင်း။ ပဏီတဘာဝသ၊ မွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂမနေန၊ သဖြင့်။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ယာ, ပဏီတဘာဝူပဂမေ နဟူသော ဤပုဒ်နှစ်ခုသည်။ ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏာယ၊ ပြည့်စုံလတ်သော်။ ပဏီတဘာဝ ပ္ပတ္တိယာ၊ မွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ရောက်သောအားဖြင့်။ ဌိတေ၊ တည်လတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်း၏။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းကို ပြဆိုသောစကားတည်း။ အာနေ ဥပ္ပ တ္တေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ ဌိတိယာ၊ ၏။ ဝိသေသနံ၊ အထူးပြုသော ဝိသေသနပုဒ်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ယထာ။ပ။ ဧဝံ ဌိတေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ဤအဖို့၌။ ဌိတေအာ နေ ဥပ္ပတ္တေတိ၊ ဟူသော။ ဥဘယံ၊ နှစ်ပုဒ်သည်။ ဧကံ၊ တခုသော။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါတည်း။ ပန၊ ဆက်။ သမာဟိတေတိ၊ ဟူသော။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤပုဒ်သည်လည်း။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂံ၊ တည်း။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ အသ၊ ထိုဒုတိယဝိကပ် ၏။ ပဌမဝိကပ္ပ တော၊ မှ။ ဝိသေသံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧဝမ္ပိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဒသဏ္ဍဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၉။ နိပ္ဖတ္တိအတ္ထေနာတိ၊ ကား။ သိဒ္ဓေနဋ္ဌေန၊ ပြီးခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ ပဋိလာဘဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ပါပုဏနဋ္ဌေန၊ ရောက်ခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ တန္တိ၊ ကား။ ကာမိတံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ဝတ္ထု၊ သည်။ သမိဒ္ဓေတီတိ၊ ကား။ နိပ္ဖဇ္ဇတိ၊ ပြီးငြားအံ့။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်ရဟန်းပြုခြင်းကို။ အာဒိ'ကတ္တာ၊ အစပြု၍။ [၁၀] ယာဝ စျာနမဂ္ဂါ၊ စျာန်နှင့်မဂ်တိုင်အောင်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နေက္ခမ္မံ၊ မွမည်၏။ ဣဒ္ဓိ ကျ ဏ္ဍ ၊ ကား။ ပါပုဏိယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ ပဋိဟရတိတိ ပါဋိဟာရိယန္တိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို။ ဟရတိ အပနေတိ၊ ပယ်ဖျောက်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ ယ–မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဋိပက္ခံ၊ ကို။ ဟရတိ၊ ပယ်ဖျောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိဟာရိယံ၊ ယ–မည်၏။ နေက္ခမ္မာဒိ၊ နေက္ခမ္မစသည်ကိုရ၏။ ပဋိဟာရိယမေဝ၊ ယသည်ပင်လျှင်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ ယ–မည်၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ဝေကတန္တိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဝေသမန္တိ စ၊ ဟူ၍ ရင်း။ (သိဒ္ဓေတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။

ဣဒ္ဓေနဌေနာတိ၊ ကား။ နိပ္ဖဇ္ဇနဌေန၊ ပြီးစီးခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ပြီးစေခြင်းဟူသော အနက်သဘော ကြောင့်။ (ရှေးသီမူဟောင်း၌ ဝိပစ္စနဌေန–ဟုရှိ၏၊ ထိုအလိုအားဖြင့် အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်ဟုပေး) ဥပါယသမ္ဘဒါယာတိ၊ ကား။ သမ္ဘန္နဥပါယသ၊ ပြည့်စုံသော အကြောင်း၏။ ဥယာရမ္ဘသ၊ သင့်လျော်သော အားထုတ်ခြင်း၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒ္ဓိတီတိ၊ ကား။ ပသဝေတိ၊ ဖြစ်ပွါးစေတတ်၏။ သီလဝါတိ၊ ကား။ အာစာရသီလေန၊ လဖြင့်။ သီလဝါ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ကလျာဏမေဓောတိ၊ ကား။ ဒသကုသလကမ္မပထဝေန၊ ဆယ်ပါးသော ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုန္ဒရမေဓော၊ ကောင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတရားရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သီလသမ္ဘတ္တိယာ၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်။ သီလဝါ၊ သီလရှိ၏။ ဒါနာဒိသေသပုညကိရိယဝတ္ထုဝေန၊ အားဖြင့်။ ကလျာဏမေဓော၊ ကောင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတရားရှိ၏။ ပဏိဒဟိ သတီတိ၊ ကား။ ပတ္ထေသတိ၊ တောင့်တငြားအံ့။

ဣဒ္ဓိန္တိ၊ ကား။ ဝမ္ဘန္တိ၊ ကြီးပွါးကုန်၏။ ဥက္ကံသံ၊ ထူးကဲခြင်းသို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ သာတိသယနိပ္ဖဇ္ဇနပဋ္ဌိလာဘသိဒ္ဓေနဗုဒ္ဓိအတ္ထေ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ပြီးစီးခြင်း, ရခြင်း, ပြည့်စုံခြင်း, ကြီးပွါးခြင်းအနက်၌။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အတ္ထဒ္ဒါရဝသေန၊ အနက်ကို ထုတ်ဆောင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ အာနေတွာ၊ ၍။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ သာဒသဝိဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတိသာ၊ ဤဣဒ္ဓိအား။ ဗဟုဘာဝါဒိကသ၊ များသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို။ အဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌဟနံ၊ ဌာန်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဧတိသာ၊ ဤဣဒ္ဓိအား။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော။ ရူပနိမ္မာနသခ်ါတံ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ (သီမူအလိုအားဖြင့် ဝိဝိဓရူပနိမ္မာနသခ်ါတံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော–ဟု အနက်ပေး) ဣဒ္ဓနံ၊ ပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ မည်၏။ မနောမယာ တိ၊ ကား။ ဈာနမနေန၊ ဈာန်စိတ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (နိဗ္ဗတ္တ–ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်) မနောမယာ၊ မည်၏။ ဧတိသာ၊ ဤဣဒ္ဓိအား။ ဥဏ္ဏသ၊ ဥဏ္ဏ၏။ ဝိပ္ဖါရော၊ ပြန့်နှံ့ခြင်းသည်။ ဝေဂါယိတတ္တာ၊ အဟုန်ဖြင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဏ္ဏဝိပ္ဖါရာ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤတန်ခိုးသည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိယာ၊ မည်၏။ ယတော ကုတောစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံအကျိုးမှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ မည်၏။ သာတိ သယပုညနိဗ္ဗတ္တာ၊ အလွန် အကဲနှင့်တကွသော ကောင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ ဘုန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏တန်ခိုးမည်၏။ ကမ္မဝိပါ ကဇာ၊ ကောင်းမှုကံ၏အကျိုးကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဇာတိတော၊ ပဋ္ဌသန္ဓေမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ဤမှ တပါးသော။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ယဒါ တဒါ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသောအခါ၌။ ပုညသ၊ ကောင်းမှုကံ၏။ ဝိပစ္စနကာလေ၊ အကျိုးပေးသောအခါ၌။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ ဝါ၊ ဤသို့မူလည်း။ ဣမာသံ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဣဒ္ဓိတို့၏။ ဝိသေသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အာထဗ္ဗဏ ဝိဇ္ဇာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဏအတတ်ဖြင့်ဖြစ်သော ဣဒ္ဓိသည်။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ မည်၏။ ဥပါယပယောဂေါ၊ သင့်လျော်သော (အကြောင်းဖြင့်) အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဥယာရမ္ဘော၊ သင့်သော အားထုတ်ခြင်းသည်။ သမ္ဘာပယောဂေါ၊ မည်၏။

၃၇၀။ ပကတိယာ ဧကောတိ၊ ကား။ သဘာဝေန၊ မိမိ၏ပင်ကိုရင်းအဖြစ်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ပင်ကိုရင်း သဘောအားဖြင့်။ ဧကော၊ တပါးတည်းဖြစ်လျက်။ ဗဟုကန္တိ၊ ကား။ ဗဟုံ၊ အများကို။ တေန၊ ထိုဗဟုကံ–ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အဂ္ဂဟိတပရိစ္ဆေဒံ၊ မယူအပ်သော အပိုင်းအခြားရှိသော။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗသ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ဝတ္ထု၏။ အနေကဘာဝံ၊ များသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ သတံ ဝါတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မသခ်ါတေန၊ ပရိကံ ဟုဆိုအပ်သော။ အာဘောဂေန၊ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။ အာဘုဇတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဘာဝိရူပေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော အဆင်းသဏ္ဌာန်၌။ တေန ပရိကမ္မ–မနသိကာရေန၊ ထိုပရိကံဟူသော နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။ မနသိကရောတိ၊ ၏။ ဥဏ္ဏေန အဓိဋ္ဌာတီတိ၊ ကား။ တထာ၊ ဖြင့်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဘိညာဥဏ္ဏေန၊ ဖြင့်။ ယထာ ဓိပ္ပေတေ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်ကုန်သော။ ဗဟုကေ၊ များသည်တို့ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟေဝ၊ တကွ (တပြိုက်နက်) သာလျှင်။ ဗဟုဘာဝါပတ္တိတော၊ များသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဗဟုဘာဝါ ပါဒကံ၊ များသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉ္ဉာဏံ၊ ကို။ ပဝတ္တေ ဣဿော၊ ဖြစ်စေသော်သာလျှင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိမနော မယိဒ္ဓိဝါရတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ [၁၁] ဧဝန္တိ၊ ဟူရာ၌။ ဧဝံသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပကာရတ္ထော၊ အပြားဟူသော အနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဧဝံသဒ္ဒါဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ အဓိဋ္ဌာနပွကာရံ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်သောအပြားကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဝသေနာတိ၊ ကား။ ဥဏ္ဏေန အဓိဋ္ဌာတီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တအဓိဋ္ဌာနဝသေ နဿ ဆိုအပ်သော အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိပ္ဖန္နတ္တာ၊ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

၃၇၁။ ပကတိဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ ပကတိသဏ္ဌာနံ၊ ပကတိအသွင်သဏ္ဌာန်ကို။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပါကတိက ရူပံ၊ ပကတိ အတိုင်းဖြစ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇောနဝိကာရဝသေနာတိ၊ ကား။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇော–နပုဗ္ဗ ကသ၊ ပကတိအဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ ကုမာရကဝဏ္ဏာ ဒိဝဏ္ဏ ဝိကာရသ၊ လုလင်ငယ်၏အဆင်းအစရှိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်အထူး၏၊ ဝါ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်အထူးကို ပြုခြင်း၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။

၃၇၂။ ဣမမှာ ကာယာတိ၊ ကား။ ပစ္စက္ခဘာဝေန၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဣမမှာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်သော။ ဘိက္ခုသ၊ ၏။ ကရဇကာယာ၊ ကရဇကိုယ်မှ။ အညံ ကာယန္တိ၊ ကား။ အညံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိမယံ၊ သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ တတော ဇဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိမယရူပဝန္တာယ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော ရုပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပီ၊ ရုပ်ရှိသော။ အဘိညာမနေန၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနောမယံ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ နိပ္ပတ္တိဝသေနာတိ၊ ကား။ နိပ္ပဇ္ဇနဝသေ နဲ၊ ပြီးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ မနောမယော၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ကာယော၊ သည်။ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ အဘိညာဉာဏသ၊ ၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ မနောမယိဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဝါရတို့၌လည်း။ ဇသေဝ နယော။ တည်း။ ဇဝံ၊ ဤသို့ကြွင်းသော ဝါရတို့၌လည်းနည်းတူ သိအပ်သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ ငြားအုံ့။ အယမေဝ၊ ဤတတိယဣဒ္ဓိသည်သာလျှင်။ မနောမယိဒ္ဓိ၊ မနောမယိဒ္ဓိ မည်သည်။ ကထံ၊ ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအုံ့။ ဇသော၊ ဤတတိယဣဒ္ဓိ၏ မနော မယိဒ္ဓိဟူသော အမည်ကို။ မနောမယော၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘော။ ဣတိ ယထာ ဝါ၊ ဤ ဝေါဟာရကဲ့သို့ရင်း။ ဝိသာဏာဒိမတိ၊ ဦးချိုစသည်ရှိသော။ ဝိဏ္ဏေ၊ အသားစိုင်၌၊ ဝါ၊ ကောဌာသအပေါင်း၌။ ဂေါသမညာ ယထာ ဝါ၊ နွားဟူသော အမည်ကဲ့သို့ရင်း။ ရုဋ္ဌိ၊ ရုဋ္ဌိဟူ၍သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဗ္ဗဏ္ဏရတော၊ ကိုယ်တွင်းမှ။ နိက္ခန္တေ စ၊ ထွက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ ဇကန္တသဒိသေ စ၊ တထပ်တည်း တူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဣမသ္မိံ နိမ္မာနေ၊ ဤဖန်ဆင်းအပ်သော နိမ္မိတရုပ်၌။ မနသာ၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတဘာဝေါ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သုပါကဋ္ဌော၊ အလွန်ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာတိသယော၊ သော။ မနောမယဝေါဟာရော၊ မနောမယဟူသော ဝေါဟာရသည်။ (ဇတ္ထ၊ ဤ တတိယဣဒ္ဓိ၌။ ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အညာသု၊ ကုန်သော။ သမညန္တရဝန္တာသု၊ တပါးသော အမည်ရှိကုန်သော။ အဓိဋ္ဌာနဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓီသု၊ တို့၌။ နဲ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၇၃။ ဉာဏပ္ပတ္တိတော ပဗ္ဗေ ဝါတိ၊ ကား။ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏုပ္ပတ္တိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်မှ။ ပဗ္ဗေ၊ သော။ ဝိပဿနာကၠဏော ဝါ၊ ဝိပဿနာရှုဆဲခဏ၌သော်၎င်း။ အန္တိမဘဝိကသ၊ နောက်ဆုံး ဘဝ၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော၊ ပဋိသန္ဓေကိုယူသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ တတောပိ၊ ထိုဝိပဿနာ ခဏမှလည်း။ ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ရှေး၌သော်၎င်း။ (ဝိပဿနာ ခဏမှ ရှေးပဋိသန္ဓေတိုင်အောင်သော ခဏ၌ဟုဆိုလို၏) ယာဝ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနာ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်။ ပဋ္ဌာ ဝါ၊ နောက်၌သော်၎င်း။ မဂ္ဂုပ္ပတ္တိသမယေ၊ မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်ရာ ကာလဟူသော။ တခ်ဏေ ဝါ၊ ထိုခဏ၌သော်၎င်း။ ဉာဏာနုဘာဝ နိဗ္ဗတ္တော ဝိသေသောတိ၊ ကား။ သူရိယသ၊ နေ၏။ ဥဒ္ဓိတဋ္ဌာနေ စ၊ တက်ရာအရပ်၌ရင်း။ သမန္တတော စ၊ ထက်ဝန်းကျင်အရပ်၌ရင်း။ အာလောကကရဏ သမတ္ထတာဝိယ၊ အလင်းရောင်ကို ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ တသေဝ ဉာဏသ၊ ၏သာလျှင်။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တော၊ သော။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ပဟာတဗ္ဗပဟာနဘာဝေတဗ္ဗဘာဝနာ ပါရိ ပူရိသခ်ါတော၊ ပယ်အပ်သော အကုသိုလ်တရားကို ပယ်ခြင်း, ပွါးစေအပ်သော တရားကို ပွါးစေသော ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ အနန္တရာယတာဝသေန၊ အန္တရာယ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။ အနိစ္စာနုပဿနာယာတိ၊ ကား။ သခ်ါရေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အာနုပဿန္တိယာ၊ ရှုသော။ ဗလဝဝိပဿနာယ၊ ဗလဝ ဝိပဿနာဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ အာရဒ္ဓဝိပဿနသ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝိပဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထာဝုတ္တဝိပဿနာယ၊ ဆိုခဲ့တိုင်းသော ဗလဝဝိပဿနာ၏။ ပဝတ္တိကၠဏော စ၊ ဖြစ်ဆဲခဏ၌ရင်း။ တတော၊ ထိုဝိပဿနာခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ စ၊ ရှေး၌ရင်း။ ပဋ္ဌာ၊ သော။ ပကိဏ္ဏကသမ္မသနဝါရေ စ၊ ပြိုးပြွမ်းသော သခ်ါရတို့ကို သုံးသပ်သော ဝါရ၌ရင်း။ နိစ္စ သညာယ၊ ကို။ ပဟာနဋ္ဌေ၊ ပယ်ခြင်းသဘောသည်။ ဣဒ္ဓါတိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ ဇသေဝ နယော၊ တည်း။ ဇတ္ထကာယ၊ ဤမျှသော။ သခ်ေပကထာယပိ၊ ဝတ္ထုကြောင်း အကျဉ်းချုပ်စကားဖြင့်လည်း။ အဓိပ္ပေတတ္ထော၊ ကို။ [၁၂] ပကာသိတောဝ၊ သည်သာလျှင်။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိတ္ထာရကထာယ၊ အကျယ်စကားဖြင့်။ ဝိဘူတတရော၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိတ္ထာရေန ကထေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဂဗ္ဘဂတသေဝါတိ (ဇတံ)၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ အနာဒရေ၊ ရအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌီ ဝိဘတ် အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ဝုတ္တနယေနာတိ၊ ကား။ ပစ္ဆိမဘဝိကသာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဗာဟုလ္လတ္ထေရဝတ္ထုမှိ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။

ဒါရုဘာရံ ကတ္တာတိ၊ ကား။ ဒါရုဘာရံ၊ သစ်သားဝန်ကို။ သကဋ္ဌေ၊ လှည်း၌။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။ အာရောပေတ္တာ၊ တင်၍။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သြဿဒ္ဓိတ္တာတိ၊ ကား။ ဆဋ္ဌေတ္တာ၊ စွန့်၍။ သကဋ္ဌမူလေတိ၊ ကား။ သကဋ္ဌသမီပေ၊ လှည်း၏အနီး၌။ ဝါဋ္ဌယက္ခာနုစရိတေတိ၊ ကား။ ကုရုရေဟိ၊ ကြမ်းကြုတ်ကုန်သော။ ယက္ခေဟိ၊ တို့သည်။ အနုဝိစရိတဗ္ဗေ၊ လှည့်လည်အပ် လှည့်လည်ရာဖြစ်သော။ ဟိ၊ မှန်။ ရာဇဂဟနဂရံ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို။ ယက္ခပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ဘီလူးတို့သည် သိမ်းဆည်းအပ်၏။

၃၇၄။ သမာဓိတောတိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသမာဓိတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ဥပစာရဇ္ဈာနက္ခဏေ၊ ဥပစာရစျာန်ခဏ၌။ ပဋ္ဌာတိ၊ ကား။ သမာပတ္တိယာ၊ ၏။ စိဏ္ဏပရိယန္တေ၊ လေ့ကျက်ပြီး–ဖြစ်ပြီးသည်၏အဆုံး၌။ တခ်ဏေတိ၊ ကား။ သမာပန္နက္ခဏေ၊ ဝင်စားဆဲခဏ၌။ သမထာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော ဝိသေသောတိ၊ ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ စျာနေ၊ ၌။ သမာဓိတေဇေန၊ ကြောင့်။

နိဗ္ဗတ္တော၊ သော။ နိဝရဏ။ပ။ သဟနာဒိကော၊ နိဝရဏတို့ကို ခွါခြင်း, ဝိတက်စသည်တို့ကို လွန်မြောက်ခြင်း, သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်၏ ဘေးရန်တို့ကို လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ခြင်း အစရှိသော။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

ကပေါတကန္ဒရာယန္တိ၊ ကား။ ဧဝံနာမကေ၊ ဤသို့သော အမည်ရှိသော။ အရညဝိဟာရေ၊ တောကျောင်းသို့။ ဧဏ္ဍာယ ရတ္တိယာတိ၊ ကား။ စန္ဒာလောကဝတိယာ၊ လရောင်ရှိသော။ ရတ္တိယာ၊ ၌။ နဝေါရောပိတေဟိ ကေသေဟီတိ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်။ ဣတ္ထတ္တမ္ဘူတလက္ခဏော။ ဏအနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ တတိယာ ဝိဘက်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ယသ္သာတိ၊ ကား။ ပဟာရသ၊ ပုတ် ခတ်ခြင်း၏။ တသ္သာတိ၊ ကား။ ယက္ခဿ၊ ဘီလူး၏။ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝဿ၊ လျင်စွာ ရှုနိုင်ဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဥက္ကံသဂ တတ္တာ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ထေရော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်သည်။ တသ္မိံ၊ ထိုဘီလူးသည်။ ပဟာရန္တေ ဧဝ၊ ပုတ်ခတ်စဉ်ပင်လျှင်။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိဝင်စားလေ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဟရဏသမယေ သမာပတ္တိံ အပ္ပေသီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပါဠိယံ ပန၊ ဥဒါန်းပါဠိတော်၌ကား။ အညတရံ၊ တပါးသော။ သမာဓိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိသိန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ။ ၏။ ဣမေ ပန ထေရာ၊ ဤမထေရ်တို့သည်ကား။ (မည်သည့်မထေရ်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်ဟု မထင်ရှား) သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာန သမကာလံ၊ ထသည်နှင့်ညီမျှသော ကာလ၌။ တေန၊ ထိုဘီလူးသည်။ ပဟာရော၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤဝါဒသည် ပဟရဏသမယေ သမာပတ္တိံ အပ္ပေသိ–ဟူသော ပါဌ်နှင့် ညီအံ့မထင်)

သဠေ်ဝတ္ထေရန္တိ၊ ကား။ ကကုသန္ဓသ၊ သန်မည်သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒုတိယံ အဂ္ဂသာဝကံ၊ ဒုတိယ အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်သော။ မဟာထေရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်သည်။ အရညာဒီသု၊ တော အစရှိသည်တို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော အရပ်၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေလတ်သော်။ အပ္ပကသိရေနေဝ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်ခြင်း မရှိသဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ လွယ်ကူစွာသာလျှင်။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကဒိဝသံ၊ ၌။ အညတရသ္မိံ၊ တခုသော။ ရုက္ခမူလေ၊ သစ်ပင်ရင်း၌။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ထင်စားလေ၏။ တံ၊ ထိုသို့ဝင်စားသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ နိရောဓ သမာပန္နန္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စီဝရေ၊ ၌။ အံသုမတ္တာမ္ပိ၊ ချည်မျှင်မျှကိုသော်လည်း။ နဗျာယိတ္ထ၊ မလောင်လေ။ သရီရေ၊ ၌။ ကထာ၊ ဆိုဖွယ်သည်။ ကာ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်၊ ထေရော၊ သည်။ သဠေ်ဝေါတွေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်ရှားလေ၏။ အယမသ္သာတိ၊ ကား။ အသ အာယသ္မတော သဠေ်ဝတ္ထေရဿ၊ ၏။ နိရောဓသမာပတ္တိယံ၊ ပတ်၌၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ယော အဂ္ဂိပရိဿယာဘာဝေါ၊ အကြင်မီးဘေးရန်၏ မရှိခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤမီးဘေးရန်၏ မရှိခြင်းသည်။ [၁၃] သမာဓိဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ နိရောဓ သမာပတ္တိယံ၊ ၌။ ကထံ၊ သို့။ သမာဓိဝိပ္ဖါရသမ္ဘဝေါ၊ သမာဓိ၏ ပျံ့နှံ့ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ အနုပုဗ္ဗ။ပ။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ပဌမံ ဌပိတဘဏ္ဍကဿာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗပဌမံ၊ စွာ။ ဌပိတဘဏ္ဍကဿ၊ ထားအပ်သောဘဏ္ဍာထုပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို ပဌမထားအပ်သော ဘဏ္ဍာထုပ်ကို။ ဂဟဏကာလေ၊ ယူသောအခါ၌။ သဗ္ဗပစ္ဆိမံ၊ အလုံးစုံတို့ ၏နောက်၌။ ဂယှတိ၊ ယူအပ်၏။ ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေနာတိ၊ ကား။ ဧတ္တကေ ကာလေ၊ ဤမျှသော ကာလသည်။ ဂတေ၊ သွားလတ် လွန်လတ်သော်။ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ သမာပတ္တိတော၊ ဝင်စားသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကတကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကာလ အပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘီတာ ဝိရဝိ သူတို၊ ကား။ ရတ္တန္ဓကာရေ၊ ညဉ့်အမိုက်မှောင်၌။ ရူပ ဒဿနေန၊ ရုပ်အဆင်း သဏ္ဌာန်ကို မြင်ရခြင်းကြောင့်။ ပိသာစော၊ မြေဘုတ်သည်။ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ထ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ။ ဧတ္တကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဘဏ္ဍကေဟိ၊ ဘဏ္ဍာထုပ်တို့ဖြင့်။ အဏ္ဏောတ္ထဠော၊ လွှမ်းမိုးအပ် ဖိအပ်သည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။) နိဗ္ဗိကာရော နာမ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိတုံဘိ၏။ အဟော မဟာနုဘာဝေါ၊ သြော်–ကြီးမားသော အာနုဘော် ရှိပါပေစွတကား။ (ဣတိ စ၊ သို့ငင်း။) အဟော ဝိဝေကဝါသီ၊ သြော်–ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ နေလေ့ရှိပါပေစွ တကား၊ ဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော တရားဖြင့် နေလေ့ ရှိပါပေစွတကား။ ဣတိ စ၊ သို့ငင်း။ ထေရ ဂတေန၊ မထေရ်၌ တည်သော။ ပသာဒေန၊ ကြည်ညိုခြင်းဖြင့်။

တတ္ထတေလကဠာဟန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဓာရသီသေန၊ အာဓာရကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ အာမေယ္ယံ၊ ဆောင်အပ် တည်တတ်သော အာမေယျကို။ အာဟ၊ ၏။ ကဠာဟေ၊ ဒယ်အိုးခင်း၌။ တတ္ထတေလံ၊ လောလော ပူသောဆီကို။ ကဠာဟေန၊ ဖြင့်။ အာသိဉ္စိ၊ သွန်း လောင်းလေ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဝိဝဋ္ဋမာ နန္တိ၊ ကား။ ကတ္ထစိပိ၊ ၌လည်း။ အလဂ္ဂနဝသေန၊ မငြိကပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘဿန္တိ၊ လိမ့်လျောကျလျက်။

သပရိဝါရာတိ၊ ကား။ ပဠဟိ ဣတ္ထိသတေဟိ၊ ငါးရာကုန်သော မိန်းမတို့ဖြင့်။ သပရိဝါရာ၊ အခြံအရံနှင့်တကွသော။ ရာဇာနံ မေတ္တာယ ဖရီတိ၊ ကား။ သြဒိဿကမေတ္တာသမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဖုသိ၊ ထိစေပြီ။ ခိပိတုန္တိ၊ ကား။ ဝိဇ္ဈိတုံ၊ ပစ်ခြင်းငှါ။ သြရောပေတုန္တိ၊ ကား။ သရသန္ဓာဟံ၊ မြားကို ဖွဲ့ခြင်း–ကိုင်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ဖွဲ့တွယ်အပ်သော မြားကို။ ပဠိသံ ဟရိတုံ၊ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်ခြင်းငှါ။

၃၇၅။ ပဋ္ဌိက္ကျလာဒီသူတိ၊ ကား။ အနိဋ္ဌာဒီသု၊ အနိဋ္ဌာရံ စသည်တို့၌။ ဟိ၊ မှန်။ အနိဋ္ဌံ၊ အနိဋ္ဌာရုံသည်။ ပဋ္ဌိက္ကျလံ၊ လမည်၏။ အမနုညမ္ပိ၊ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိသောအာရုံကိုလည်း။ ပဋ္ဌိက္ကျလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိက္ကျလာ ဒီ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ အစရှိသည်ကို။ သင်္ကာတိ၊ ၏။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိက္ကျလာရမ္မဏေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌။ ဥပေက္ခကောတိ၊ ကား။ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာယ၊ ဖြင့်။ ဥပေက္ခကော၊ အညီအမျှ ရှုသည်ဖြစ်၍။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိက္ကျလာပဋ္ဌိက္ကျလဘေဒေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်အပြားရှိသော။ ဝတ္ထုဿိ၊ ၌။ သတောတိ၊ ကား။ သတိဝေပုလ္လ ပ္ပတ္တိယာ၊ သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ သတိမာ၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္မဇာနောတိ၊ ကား။ ပညာဝေပုလ္လပ္ပတ္တိယာ၊ ပညာ၏ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ သမ္မဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းကို ပြုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အယန္တိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိက္ကျလာဒိ ဝတ္ထုဿု၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌။ အပ္ပဋ္ဌိက္ကျလ သညီဝိဟာရာဒိကာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းအစရှိသော။ ခီဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အဂ္ဂမဂ္ဂါ ဓိဂမသိဒ္ဓါ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို ရခြင်းဖြင့်ပြီးသော။ အယံ စိတ္တိသရိယတာ၊ ဤစိတ်ကို အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ တေန၊ ကြောင့်။ စေတောဝသိပ္ပတ္တာနံ။ပ။ ဝုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အနိဋ္ဌေ၊ အလိုမရှိအပ်သော။ သတ္တသည်တေ၊ သတ္တဝါဟု မှတ်သိအပ် ဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထုဿိ၊ ၌။ မေတ္တာဖရဏံ ဝါ၊ မေတ္တာဖြင့် ဖြန့်ခြင်းကိုသော်၎င်း။ ဓာတုသော၊ ဓာတ်ဟု။ ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်။ ဓာတုမနသိကာရံ ဝါ၊ ဓာတ်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကိုသော်၎င်း။ ဂူထာဒိကေ၊ မစင်အစရှိသော။ (အနိဋ္ဌေ၊ သော။ ဝတ္ထုဿိ၊ ၌။) ဓာတုမနသိကာရံ၊ ဓာတ်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဂေ တဗ္ဗံ၊ ၏။ အပ္ပဋ္ဌိက္ကျလသညီ ဝိဟရတိတိ၊ ကား။ ဟိတေသိ တာယ စ၊ အစီးအပွါးကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မသဘာဝစိန္တနာယ စ၊ တရားသဘောကို ကြံစည်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ နပဋ္ဌိက္ကျလသညီ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဣရိယာပထဝိဟာရေန၊ ဣရိယာပထဝိဟာရဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဥတိ မိတ္တာဒိကေ၊ ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေအစရှိသော။ ဣဋ္ဌေ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ဝတ္ထုဿိ၊ ၌။ ကေသာဒိအသုစိ ကောဋ္ဌာသမတ္တမေဝ၊ ဆံပင် အစရှိသော မစင်ကြယ်သော ကောဋ္ဌာသမျှသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အသုဘဖရဏံ ဝါ၊ အသုဘဘာဝနာဖြင့် ဖြန့်ခြင်းကိုသော်၎င်း။ အသုဘမနသိကာရံ ဝါ၊ အသုဘဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကိုသော်၎င်း။ (အသုဘမန သိကာရံ ဝါ–ဖြင့် အသုဘဖရဏံ ဝါ–ကို ဖွင့်သည်) တတ္ထ၊ ထိုအပ္ပဋ္ဌိက္ကျလအာရုံ၌။ ရူပဓမ္မဇာတံ၊ ရုပ်တရား အပေါင်းကို။ အနိစ္စန္တိ၊ မမြဲဟူ၍။ (မနသိကာရံ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ဇတ္ထ၊ ဤအနိစ္စန္တိဟူသော ပါဠိ၌။) ဣတိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ (တနည်း) ရူပဓမ္ဓ ဇာတံ၊ ကို။ (မနသိကာရံ ဝါ ကရောန္တော–၌ စပ်) အနိစ္စန္တိ ဣတိ–သဒ္ဒေါ၊ အနိစ္စန္တိ–ဟူသောပါဠိ၌ ဣတိ–သဒ္ဒါသည်။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) အာဒိအတ္ထော၊ အစဟူသောအနက်ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပရိဏာမဓမ္မဟူ၍။ [၁၄] မနသိကာရံ ဝါ၊ နှလုံးသွင်း ခြင်းကိုသော်၎င်း။ ကရောန္တော၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဂေနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ပဋ္ဌိက္ကျလာပဋ္ဌိက္ကျလေသူတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓာနိ ဌာနိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့ကို။ ဧကဏ္ဍ၊ တပေါင်းတည်း။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဣတရတ္ထ၊ ဤမှတပါးသော အပ္ပဋ္ဌိက္ကျ လေသု–ဟူသော ပုဒ်၌။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်အာရုံသည်။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဋ္ဌိက္ကျလတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတ မေဝ၊ ထင်ပြီးသည်သာလျှင်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) ပစ္ဆာ၊ ၌။ အပ္ပဋ္ဌိက္ကျလတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ နှစ်သက် ဖွယ်အားဖြင့်။ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ထင်တတ်၏။ ယဠ္ဆ၊ အကြင်အာရုံသည်လည်း။ အပ္ပဋ္ဌိက္ကျလတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (ဟုတ္တာ၊၍။) ပစ္ဆာ၊ ၌။ ပဋ္ဌိက္ကျလတော၊ အားဖြင့်။ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တဒုဘယေပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံ၌လည်း။ ခီဏာ သဝေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သစေ အာကခ်ံတိ၊ အကယ်၍အလိုရှိငြားအုံ့။ ဝုတ္တန ယေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိက္ကျလသညီ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍မူလည်း။ ဝိဟရေယျ၊ နေနိုင်၏။ ပဋ္ဌိက္ကျလသညီ ဝါ၊ မူလည်း။ (ဝိဟရေယျ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤသို့နေနိုင်ခြင်းကို။ အရိယိဒ္ဓိ၊ အရိယာတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းတန်ခိုးဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာတိ၊ ကား။ ကာရဏာဝသေန၊ အားဖြင့်။ စက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓဝေါဟာရေန၊ ရအပ်သော အမည် ရှိသော။ ရူပဒဿနသမတ္ထေန၊ အဆင်းကို မြင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ကာရဏာဘူတေန ဝါ၊ အကြောင်းမူလည်းဖြစ်သော။ ဒွါရဘူတေန ဝါ၊ ဒွါရမူလည်းဖြစ်သော။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပ္ပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿိတွာ၊ ၍။ နေဝ သုမနော ဟောတီတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ အယံ ပဋ္ဌိက္ခေပေါ၊ ဤပယ်မြစ်ခြင်းသည်။ ဂေဟသိတသောမနဿသ၊ ကာမ ဂုဏ်၌ မှီသော ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို။ (ပဋ္ဌိက္ခေပေါ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းတည်း။) နေက္ခမ္မပက္ခိကာယ၊ နေက္ခမ္မအဖို့ရှိသော။ ကိရိယာ သောမနဿဝေဒနာယ၊ ကိရိယာသောမန သဝေဒနာကို။ (ပဋ္ဌိက္ခေပေါ၊ သည်)။ နေ၊ မဟုတ်။ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခန္တိ၊ ကား။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ ဆဋ္ဌာရမ္မဏာပါထေ၊ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ခြောက်ပါးသော အာရုံ၏ထင်ရာ၌၊ ဝါ၊ ထင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ပရိသုဒ္ဓ ပကတိဘာဝါ ဝိဇေဟနလက္ခဏံ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော ပကတိ သဘောကို မစွန့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမံ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခံ၊ ကို။ ။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ သမတ္ထေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါယန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ။ ၏။

၃၇၆။ ပက္ခီအာဒီနန္တိ (ဇတ္ထ)၊ ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝါဒီနံ၊ နတ်အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝေဟာသဂမနာဒိကာတိ (ဇတ္ထ)၊ ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ စက္ခုဝိသုဒ္ဓိအာဒိ၊ မျက်စိ၏ အထူးစင်ကြယ်ခြင်းစသည်ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ ၏။ ကုသလကမ္မေန၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာပိ၊ ဖြစ်ပြီး၍သော်လည်း။ အကုသလဝိပါကာနုဘာဝေန၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက်၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်။ သုခသမုဿယတော၊ ချမ်းသာအပေါင်းမှ။ ဝိနိပတိတတ္တာ၊ ပျက်စီး၍ လျောကျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတိကာနံ၊ ဝိနိပါတိကအသုရာတို့အား။ စျာနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အဘိညာပတ္တံ၊ အဘိညာဉ် အဖြစ်သို့ရောက်သော။ စျာနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥက္ကံသဂတာ၊ ထူးကဲခြင်းသို့ရောက်သော။ ဥဗ္ဗေဂပီတိသဟိတာ၊ ဥဗ္ဗေဂါ ပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိပဿနာပိ၊ ဝိပဿနာသည်လည်း။ အာကာသေ၊ ၌၊ ဝါ၊ သို့။ (ဋီပါဋ် ၁၇–၌ အာကာ သံ–ဟု ရှိ၏။) လဃုံပနမတ္တာပိ၊ ပျံတက်စေခြင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနံ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဌမကပ္ပိကာနန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဧကစ္စာနံမနုဿာနန္တိ ဣမဿ၊ ပုဒ်၏။ ဝိသေသနံ၊ အထူးပြုသော ဝိသေသနဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧဝမာဒီနန္တိ (ဇတ္ထ)၊ ၌ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပုနဗ္ဗသုမာတာဒီနံ၊ ပုနဗ္ဗသု၏အမေ အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၃၇၇။ ဝေဟာသန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဘုမ္မတ္ထေ၊ သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အစ္ဆန္တသံယောဂေ၊ အစ္ဆန္တသံယောဂအနက်၌။ (ဥပယောဂဝစနံ၊ တည်း။ ဤ၌ ပတ်လုံးဟူ၍ရင်းတိုင်တိုင်ဟူ၍ရင်း အနက်ပေးရန်မဖြစ်) ဟိ၊ အစ္ဆန္တသံယောဂအနက်၌ ဖြစ်သည် မှန်၏။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြဝတေးမင်းသည်။ စက္ကရတနံ၊ စကြာရတနာကို။ ပုရက္ခတ္တာ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဘဝနတော၊ ဘုံဗိမာန်နန်းတော်မှ။ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တာ၊ ပျံတက်၍။ အာကာသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ (ဧဝ–ဖြင့် အစ္ဆန္တ သံယောဂဖြစ်ပုံကို ပြသည်) သိနေရုံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကို။ ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ျာရစ်လည်သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ သကလစက္ကဝါဠံ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာတိုက်ကို။ အနုသံယာယတိ၊ လှည့်လည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ အဿဗန္ဓာတိ၊ ကား။ အဿပါလာ၊ မြင်းထိန်းတို့သည်။ ယေ၊ ယင်းမြင်းထိန်းတို့သည်။ အဿာနံ၊ မြင်းတို့အား။ ယဝသဒါယကာ၊ မြင်းစာကို ပေးတတ်ကုန်၏။ ဂေါဗန္ဓာ၊ နွားထိန်းတို့သည်။ တထာ၊ ထို့အတူပင်တည်း။

စက္ကဝတ္တိအာဒီနံ၊ စကြဝတေးမင်း အစရှိသည်တို့၏။ ပုညိဒ္ဓိယာ၊ ကောင်းမှုတန်ခိုးကို။ ဝိတ္ထာရိယမာနာယ၊ ချဲ့အပ်သည်ရှိသော်။ အတိပပဉ္စော၊ အလွန်ကျယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေန္တေန၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ပရိပါကံ။ပ။ [၁၅] ဝိသေသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာပိ၊ ဆိုပြီး၍လည်း။ ဇောတိကာဒီနံ၊ ဇောတိက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပုညိဒ္ဓိ၊ ကို။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ် တဒေသအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ ဇတ္ထ စာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသုဝဏ္ဏမယော၊ အလုံးစုံရွှေဖြင့်ပြီးသော။ ပဗ္ဗတော၊ တောင်တည်း။ တဿ၊ ထိုရွှေတောင်၏။ ဂဟိတ ဂဟိတဋ္ဌာနေ၊ ယူရာယူရာအရပ်၌။ ဩမိ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ နပညာယတိ ကိရ၊ မထင်သတတ်။ ဧကသီတာ မတ္တောတိ ဇတ္ထ၊ ၌။ သိတာ နာမ၊ မည်သည်။ ကသနဝသေန၊ လယ်ထွန်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နဂ််လဿ၊ ထွန်ထယ်၏။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ သွားရာလမ်းကြောင်းတည်း။ တုမ္မံ နာမ၊ တုမ္မမည်သည်ကား။ အာဌကံ၊ ပြည်တောင်းတည်း။ စုဒ္ဒသ မဂ္ဂါတိ၊ ကား။ စတုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ ကသနမဂ္ဂါ ၊ ထွန်ရေး ထယ်ရေးလမ်းကြောင်းတို့သည်။

၃၇၈။ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပိတွာတိ၊ ကား။ ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာဒိကံ၊ ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာအစရှိသော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိဇ္ဇံ၊ မန္တာန် အတတ်ကို။ ကတူပစာရံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဥပစာရှိသည်ကိုပြု၍။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လှန်၍။ မန္တပဌနက္ကမေန၊ မန္တာန်ရွတ်ဖတ်သော အစဉ်ဖြင့်။ ပဌိတွာ၊ ရွတ်ဖတ်၍။

၃၇၉။ သမ္မာပယောဂေနာတိ၊ ကား။ ဥပါယပယောဂေန၊ သင့်လျော်သောအားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်အပ်သည်ရှိသော်။ ယထိစ္ဆိတတ္ထသိဒ္ဓိ၊ အလိုရှိအပ်တိုင်းသော အကျိုး၏ ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတဘယာရမ္မေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော သင့်လျော်သော အားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ တဿ တဿ ကမ္မဿာတိ၊ ကား။ ယထာ ဓိပ္ပေတဿ၊ အကြင်အကြင်အလိုရှိအပ်သော။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗ ကမ္မဿ၊ ပြီးစေအပ် ပြီးစေသင့်သော အမှု၏။ ဇတ္ထ စာတိ၊ ကား။ တတ္ထ တတ္ထ။ပ။ ဣဒ္ဓီတိ၊ ဟူသော။ ဒဿမာယ၊ ဆယ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဣမိဿာ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ နိဒ္ဒေသေပိ၊ ၌လည်း။ ပုရိမပါဠိသဒိသာဝါတိ၊ ကား။ သမာဓိဝိပ္ပါရဣဒ္ဓိအာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ နိဒ္ဒေသသဒိသာဝ၊ နိဒ္ဒေသနှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သကဋ္ဌ ဗျူဟာဒိကရဏဝသေနာတိ၊ ကား။ သကဋ္ဌဗျူဟစက္ကဗျူဟ ပဒုမဗျူဟာဒီနံ၊ လှည်းဦးသဏ္ဌာန်စစ်ဆင်ခြင်း, ရထားဘီးသဏ္ဌာန်စစ်ဆင်ခြင်း, ပဒုမ္မာကြာသဏ္ဌာန်စစ်ဆင်ခြင်းစသည်တို့ကို။ သံဝိဓာနဝသေန၊ စီရင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တဝိသေသော၊ ဖြစ်သော အထူးသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္ဗန္ဓော၏။ ဂဏိတဂန္ဓဗ္ဗာ ဒိ၊ ဂဏန်းအတတ်, သီဆို ကခုန်ခြင်းအတတ် အစရှိသည်သည်။ သိပ္ပကမ္မံ၊ သိပ္ပကမ္မမည်၏။ သလ္လကတ္တကာဒိ၊ ခွဲစိတ်ကုသခြင်း အစရှိသော အတတ်သည်။ ဝေဇ္ဇကမ္မံ၊ ဝေဇ္ဇကမ္မမည်၏။ ဣရုဗ္ဗေဒါ ဒီနံ၊ ဣရုဗ္ဗေဒ အစရှိကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဝေဒါနံ၊ ဝေဒတို့ကို။

ဧကောပိ ဟုတ္တာ ဗဟုဓာ ဟောတီတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိယာ ဧဝ၊ အဓိဋ္ဌာန ဣဒ္ဓိ၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ အဓိဋ္ဌာနဣဒ္ဓိကိုသာလျှင်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနာဣဒ္ဓိ ယေဝ အာဂတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊

၏။ ကျမသို့ ပနတ္ထေတိ၊ ကား။ အဘိညာနိသံသသခ်ိတေ၊ အဘိညာနိသံသ ဟုဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ကား။ ကျဒ္ဓိဝိသခ်ိတေ၊ ကျဒ္ဓိဝိဟု ဆိုအပ်သော။ ကျမသို့ အတ္ထေ၊ ဤအရာ၌။

၃၈၀။ ဧကဝိဟေန ဉာဏဝတ္ထုန္တိအာဒီသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ ဝိဟသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာ သတ္ထော၊ အဖို့ဟူသော အနက်ရှိ၏။ ဝိဝိဟမ္မိ။ပ။ အာဒီသု၊ တို့၌။ ဝိကပ္ပတ္ထော၊ ဝိကပ်–အပြားဟူသော အနက်ရှိ၏။ တဒုဘယမ္မိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံ သည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤကျဒ္ဓိဝိဟယ–ဟူသောပုဒ်၌။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ကျတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော၊ ၍။ ကျဒ္ဓိဝိဟယာတိ။ပ။ ကျဒ္ဓိ ဝိကပ္ပါယ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကျဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းသည်။ အဘိညာသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ တခုသော။ ကောဋ္ဌာသော စ၊ အဖို့သည်ရင်း။ ဝက္ခမာနေဟိ၊ ဆိုအပ်လတ္တံကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနေကပ္ပဘေဒါ စ၊ များသော အပြားရှိသည်ရင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝုတ္တပ္ပ ကာရဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တသ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ စိတ္တပရိဒမနသ၊ စိတ်ကို ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော။ စုဒ္ဒသပ္ပကာရသ စ၊ တဆယ့်လေးပါးသော အပြား၏ဝင်း။ သမာဟိတတာဒိပ္ပကာရသ စ၊ တာအစရှိ သော အပြား၏ဝင်း။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ကျဒ္ဓိဝိဟယာတိ စ၊ ဟူသောပုဒ်သည်လည်း။ တဒတ္ထသ၊ ထိုကျဒ္ဓိဝိဟဟူသော အကျိုး ၏။ သမ္ဘဒါနဝစနံ၊ ပြည့်စုံခြင်းကို ဆိုသောစကားတည်း။ (တဒတ္ထသမ္ဘဒါနဝစနန္တိ–ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် တဒတ္ထသမ္ဘဒါန ဝစနံ၊ တဒတ္ထသမ္ဘဒါန်အနက်ကိုဟောသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ဟုပေး) ကျတိ၊ ကြောင့်။ ကျဒ္ဓိဝိဟဝိဂမတ္ထာယာ တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကသိဏာရမ္ဘဏတော အပနေတွာတိ ကျဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ [၁ဖ] အဘိညာပါဒကပရိကမ္မ စိတ္တာနံ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေဖြစ်သောစိတ်နှင့် ပရိကံ စိတ်တို့၏။ သမာနသန္တာနတာယ၊ တူသော အစဉ်သန္တာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပရိကမ္မစိတ္တသ၊ ၏။ ကသိဏာ ရမ္ဘဏတ္တာ၊ ကသိဏ်းလျှင်အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) နု၊ မဟုတ်။ ကျဒ္ဓိဝိဟာဘိမုခံ ပေသေတီတိ၊ ကား။ နိပ္ပါ ဒေတဗ္ဗသ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ကျဒ္ဓိဝိဟသ၊ အရာအထောင် စသော တန်ခိုးအထူးအပြားသို့။ အဘိမုခဘာဝေန၊ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သတံ၊ အရာ သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လိုရ၏။ ကျတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရိကမ္မစိတ္တသ၊ ၏။ ယံ ပဝတ္တနံ၊ အကြင်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဒေဝ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ အသ၊ ထိုပရိကံစိတ်ကို။ အဘိနီဟရဏံ စ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်ရင်း။ ကျဒ္ဓိဝိဟာဘိမုခ ပေသနံ စ၊ ခသို့ရှေးရှုစေလွှတ်ခြင်းသည်ရင်း။ (ဟောတိ၊၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) တထေဝ၊ ထိုအရာအထောင်စသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်သာလျှင်။ ကျဒ္ဓိဝိဟသ၊ ၏။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်တည်း။ (ဤ၌ ပုဒ်မကြီးရှိရမည်) အဘိနိန္နာမနံ၊ ရှေးရှုညွှတ် စေခြင်းသည်။ ကျမ၊ ဤအရာ၌။ ပရိကမ္မစိတ္တသ၊ ၏။ ကျဒ္ဓိဝိဟေ၊ ၌။ အဓိမုတ္တိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကျတိ၊ ကြောင့်။ အဓိဂန္တဗ္ဗေ။ပ။ ကဋရာတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကျမ၊ ဤကျဒ္ဓိဝိဟအရာ၌။ ပစ္စနုဘဝနဖုသနသဒ္ဓါ ကိရိယာ၊ ခံစားခြင်း, ထိခြင်း, မျက်မှောက်ပြုခြင်းတို့သည်။ ပတ္တိပရိယာယာ ဧဝ၊ ရောက်ခြင်း၏ ပရိယာယ်တို့သည်သာလျှင်တည်း။ (သီမှုနှင့်အညီ ပုဒ်ခွဲသည်) ကျတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော၊ ၍။ ပါပုဏာတီတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဿာတိ၊ ကား။ ကျဒ္ဓိဝိဟသ၊ ၏။

ဧကောပိတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ ပိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဝက္ခမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံသော။ ဗဟုဘာဝံ၊ များသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ သမ္ဘိဏ္ဏနတ္ထော၊ ပေါင်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော။ ထိုဗဟုဘာဝသည်။ အသ၊ ထိုဧက၏၊ ဝါ၊ ဧကဘာဝ၏။ "ဧကောပိ၊ တပါးသည်လည်း။ ဟုတ္တာ၊ လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟုဓာပိ၊ များသော အပြားရှိသည်လည်း။ ဟုတ္တာ၊ လျက်။ ဧကော၊ တပါးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။" ကျတိ၊ သို့။ ပဋ္ဌိယောဂီ၊ အပြိုင် ယှဉ်ဖက်ပေတည်း။ သော စ ခေါ၊ ထိုတပါးတည်း ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ဗဟု ဘာဝံ၊ ကို။ နိမ္မိနိတ္တာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ ဌိတသ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အန္တရာဝ၊ အကြားဌာသာလျှင်။ ဧကဘာဝူပ ဂမော၊ တပါးတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ယထာကာလပရိစ္ဆေဒံ၊ ကာလ အပိုင်းအခြားအားလျော်စွာ။ သရသေနေ၊ မိမိသဘောဖြင့်သာလျှင်။ ဧကဘာဝူပဂမော၊ ကို။ ကျမ၊ ဤအရာ၌။ နာမိပ္ပေတော၊ အလိုမရှိအပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနိဒ္ဓိနိမ္မာနဘာဝတော၊ တန်ခိုးဖြင့် ဖန်ဆင်ခြင်း မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တမ္မိ၊ ထိုကာလအပိုင်းအားလျော်စွာ တပါးတည်း ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကတကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကာလအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကျဒ္ဓါ နုဘာဝေ၊ ယေ၊ တန်ခိုး၏ အာနုဘော်သည်သာလျှင် တည်း။ ကျတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ အယံ ပိ–သဒ္ဒေါ၊ ကို။ အဌာနေ၊ အရာမဟုတ်သည်၌။ (ပယုတ္တော၊ ယှဉ်စေအပ်၏။) ဧကော၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဗဟုဓာပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ သို့။ သမ္ဘဒ္ဓေ၊ ၏။ ကျမသို့ ပဂ္ဂေ၊ ဤအဖို့၌။ ပိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဝက္ခမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ သော။ ဧကဘာဝံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ သမ္ဘိဏ္ဏနတ္ထော၊ ရှိ၏။ ကျတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ သော ဟီတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဗဟု ဘာဝနိမ္မာနေ၊ များသည်၏အဖြစ်ကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုး ကို။ ဒသေတုံ၊ ငါ။ ဗဟူနံ သန္တိကေတိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဗဟူနံ သန္တိကေတိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ သည်။ နိမ္မိတာနံ၊ ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သော။ ဗဟူနံ၊ များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သမီပေ၊ အနီး၌။ တေဟိ၊ ထိုများစွာသော နိမ္မိတရုပ် တို့သည်။ ပရိဝါရိတေ၊ ခြံရံအပ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ကျတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဝါ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အဝုတ္တ ဝိကပ္ပတ္ထော၊ မဆိုအပ်သေးသည်ကို အထူးကြံခြင်း အနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဝါ–သဒ္ဒါ ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ကထေတုကာမော ဝါ၊ ဟောခြင်းငှါ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ရင်း။ ကျတိ ဧဝမာဒိ၊ ကို။ သင်ယှတိ၊ ၏။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌဟန္တော၊ လျက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အရာအထောင် အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ သို့။ အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္ဘဒ္ဓိ တဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၈၁။ ဇတ္တ၊ ဤစျာန်တို့ကြောင့်။ ကျွဒ္ဓိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ဘူမိယော၊ မည်ကုန်၏။ စျာနာနိ၊ တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်။ ဇတ္တာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဟေတုမှိ၊ ဟိတ်အနက်၌။ ဘုမ္မဝစနံ၊ တည်း။ ဝိဝေက တော၊ နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်။ ဇာတာ၊ သော။ ဘူမိ၊ ဘုံသည်။ ဝိဝေကဇာဘူမိ၊ ဃည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပဌမံ စျာနံ၊ သည်။ နိဝရဏဝိဝေကသမ္ဘူတတ္တာ၊ နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဝေကဇ၊ မည်၏။ ပီတိသုခ ဘူတာ၊ ခဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော ပီတိသုခရှိသော၊ ဝါ၊ ပီတိသုခကြောင့် ဖြစ်သော။ ဘူမိ၊ သည်။ ပီတိသုခဘူမိ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုတိယဈာနံ၊ သည်။ ပီတိသုခဘူတဠေ၀ ပီတိသုခဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ဝင်း၊ သမာဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပီတိသုခသဒ္ဒါ တဠ၊ ဖြစ်သော ပီတိသုခရှိသည်ဝင်း၊ ဝါ၊ ပီတိသုခကြောင့် ဖြစ်သည်ဝင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော။ ဒ္ဝိသုပိ၊ နှစ်ပါးသော ဘုံတို့၌လည်း။ ဧသေ၀ နယော၊ တည်း။ ကျွဒ္ဓိလာဘာယာတိ၊ ကား။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း တန်ခိုးကို။ အဓိဂမာယ၊ ၄ါ။ ကျွဒ္ဓိပဋိလာဘာယာတိ၊ ကား။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ ကို။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲလဲ။ လဘနာယ၊ ရခြင်းငှါ။ (လဘမာနာယ–ကား မသင့်၊ သီမှု၌ ပုနပ္ပု နလဘနာယ–ဟု ရှိ၏၊ သင့်၏။) ဗဟုလီကရဏာယ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုခြင်းငှါ။ ကျတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကျွဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗတာယာတိ၊ ကား။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ဖြင့်။ ဝိဝိဓရူပကရဏာယ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ပြုခြင်းငှါ။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိယာ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ဖန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုးအလို့ငှါ။ ကျတိ၊ ကား။ [၁၇] အတ္ထော၊ တည်း။ ကျွဒ္ဓိဝိသဝိ တာယာတိ၊ ကား။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး၏။ ဝိဝိဓာနိသံသပသဝနာယ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော အာနိသင်ကို ဖြစ်ပွါးစေခြင်းငှါ။ ကျွဒ္ဓိ၀သိတာယာတိ၊ ကား။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ ၌။ ခိပ္ပနိသန္တိအာဒိဘာ၀ါ၀ဟ၀သီဘာ၀တ္ထာယ၊ ခိပ္ပနိသန္တိ အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သော ၀သီဘော် အလို့ငှါ။ ကျွဒ္ဓိ၀ေသာရဇ္ဇာယာတိ၊ ကား။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ ၌။ ပဋိပက္ခဒူရီဘာ၀ေန၊ ဆန့်ကျင်ဖက်မှ ဝေးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ထိတသံကိလေသတာယ၊ ကင်းပြီးသော ညစ်ညူးကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုဋ္ဌု၊ စွာ။ ဝိသာရဒဘာ၀ါယ၊ ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်အကျိုးငှါ။ စတုတ္ထဈာနံ၊ သည်။ တာ၀၊ စွာ။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဘူမိ၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) တတ္ထ၊ ထိုစတုတ္ထစျာန်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ၍။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗတော၊ ပြီးစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ကျတရာနိ ပန၊ ဤမှတပါးသော အောက်စျာန်တို့သည်ကား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ (ဘူမိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ကျတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ဇတ္ထ စာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ တီဏိစျာနာနိ၊ တို့ကို။ သမ္ဘာရဘူမိယောတိ၊ အကြောင်းအဆောက်အဦးဘုံတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ကျတိ၊ သို့။ သမ္ဘန္ဓော၊ ၏။ တတိယဈာနေ၊ ၌။ သုခဖရဏေန စ၊ သုခကို ဖြန့်ခြင်းကြောင့်ငင်း၊ ၀ါ၊ သုခ၏ပြန့်ခြင်းကြောင်းငင်း။ ပဌမ ဒုတိယေသု၊ တို့၌။ ဟေတုဘူတေန၊ ဟိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (နာ–ဝိဘတ်၏အနက်ကို ပြသည်) ပီတိဖရဏေန စ၊ ကြောင့်ငင်း။ သုခဖရဏေန စ၊ ကြောင့်ငင်း။ ကျတိ၊ သို့။ ယထာရဟ၀သေန၊ ဖြင့်။ ယောဇေနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) စ၊ ဆက်၊ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ စျာနသ၊ ၏။ သုဘာ၀ိတဘာ၀ေန၊ ကောင်းစွာ ပွါးစေအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာတိ သယာနံ၊ ကုန်သော။ ပီတိသုခါနံ၊ တို့၏။ ၀သေန၊ ဖြင့်။ စျာနပ္ပစ္စယာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သဟဇာတနာမကာယသ၊ တကွဖြစ်သော နာမကာယကို။ ပရိဗြူဟနံ စ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပွါးစေခြင်းသည်ငင်း။ ရူပကာယသ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ တံသမုဋ္ဌာနေဟိ၊ ထိုပီတိသုခတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ပဏီတရူပေဟိ၊ မွန်မြတ်ကုန်သော ရုပ်တို့ဖြင့်။ ပရိပ္ဖုဋတာ စ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပျံ့နှံ့စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ငင်း။ (ဖရဏံ၊ မည်၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ ပီတိသုခေန၊ ဖြင့်။ အဘိသန္ဒေတိ၊ အနှံ့အပြား စိုစွတ်စေ၏။ ပရိသန္ဒေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်စိုစွတ်စေ၏။ ပရိပူရေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စေ၏။ ပရိပ္ဖရတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပျံ့နှံ့စေ၏။ ကျတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သုခသညန္တိ၊ ကား။ စျာနသုခေန၊ နှင့်။ သဟဂတံ၊ သော။ သညံ၊ သို့။ လဟုသညန္တိ၊ ကား။ တံ သမ္ပယုတ္တလဟုတာ သဟဂတံ၊ ထိုစျာန်ချမ်းသာနှင့်ယှဉ်သော ပေါ့သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သညံ၊ သို့။ သြက္ကမိတွာတိ၊ ကား။ အနုပ၀ိသိတွာ၊ သက်ဝင်၍။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု စျာနေသု၊ ထိုအောက်စျာန်သုံးပါးတို့၌။ သာတိသယာယ၊ သော။ လဟုတာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ သုခံ၊ ကို။ သန္တာန၀သေန၊ အစဉ်အတန်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ၀တ္တေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ ယောဂီ၊ သည်။ တံ၊ ထိုသုခ နှင့်လဟုတာသို့။ သမောက္ကန္တော ဝိယ၊ ကောင်းစွာ သက်ဝင်ဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ဧ၀ံ၊ ဤသို့ "သုခသညံ လဟုသညံ သြက္ကမိတွာ"ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သညာသီသေန၊ သညာကိုခေါင်းတပ်သဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြသော စကားတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ စျာနသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ လဟုတာ၊ သည်။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးနှင့်။ ဝိနာ၀ိ၊ ၍လည်း။ အာကာသံ၊ သို့။ လဃုပနပ္ပမာဏာ ပတ္တာ ဝိယ၊ ပျံတက်စေခြင်း၏အတိုင်းအရှည်သို့ရောက်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၊ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ လဟုဘာ၀ဂ္ဂဟဏေနေ၀၊ လဟုဘာ၀ကို ယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ မုဒုကမ္မညဘာ၀ါပိ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်, အမှု၌ ခန့်သည်၏အဖြစ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ ဇေ၀၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေန၊ ကြောင့်။ လဟုမုဒုကမ္မညကာယောဟုတွာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ကျမိနာ ပရိယာယေနာတိ၊ ကား။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ စျာနာနံ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇနေန၊ ဝင်စားခြင်းဖြင့်။ သုခလဟုဘာ၀ပ္ပတ္တနာမရူပကာယသ။ ချမ်းသာ(နှင့်) ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်တို့သို့ရောက်သော နာမကာယ ရူပကာယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တ ပရိဒမနေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ စတုတ္ထံ စျာနံ၊ သည်။ သုခေနေ၀၊ ချမ်းသာသဖြင့်သာလျှင်၊ ၀ါ၊ လွယ်ကူစွာသာလျှင်။ ကျွဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ၄ါ။ သံ၀တ္တတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ ဤသို့သော။ ကျမိနာ ပရိယာယေန၊ ဤအကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ပကတိဘူမိယာ၊ စတုတ္ထစျာန်ဟူသော ပကတိဘုံ၏။ အဓိဋ္ဌာနဘူတာ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္ဘာရဘူမိယော၊ အောက်စျာန်သုံးပါး ဟူသော အဆောက်အဦးဘုံတို့သည်။ ပါကာရသ၊ တံတိုင်း၏။ နေမပ္ပဒေသော ဝိယ၊ မြေ၀င်အုဋ္ဌမြစ် အရပ်ကဲ့သို့။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကျတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

၃၈၂။ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ စတ္တာရောတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ အရေအတွက်ကို ပိုင်းခြားကြောင်း ဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒါတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဣဒ္ဓေတိ၊ ပြီးစီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သမိဒ္ဓေတိ၊ ပြီးစီး၏။ နိပ္ဖဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဧတာယ၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓေန္တိ၊ ကြီးပွါးတိုးတက်ကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ၊ ကြီးပွါးတိုးတက်ကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ ထူးကဲခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ပဌမေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကတ္တားအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ ဧဝ၊ ပြီးစီးတတ်ပြီးမြောက်တတ်သော တရားသည်ပင်လျှင်။ ပါဒေါ၊ ပါဒတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣဒ္ဓိကောဌ္ဌာ သော၊ ပြီးစီးပြီးမြောက် သောတရားအဖို့။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဒုတိယေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကရိဏားအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ကြီးပွါးကြောင်း တရား၏။ ပါဒေါ၊ ပါဒတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ပါဒေါတိ၊ ကား။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာတည်း။ အဓိဂမူပါယော၊ ရခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုရကြောင်း ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိပါဒဖြင့်။ ဥပရူပရိဝိသေသသခ်ါတံ၊ အထက်အထက်၌ဖြစ်သော အထူးဟုဆိုအပ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ကြီးပွါးခြင်းသို့။ ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ အဋ္ဌကထာနယော၊ အဋ္ဌကထာ၌လာသော နည်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌကထာနည်း၌။ ဣဒ္ဓိ သဒ္ဒသ၊ ၏။ ပဌမော၊ သော။ ကတ္တုအတ္ထော၊ ကတ္တားအနက်ကို။ (ဝုတ္တော၊ ၏။) ဒုတိယော၊ သော။ [၁၈] ကရဏတ္ထော၊ ကရိဏား အနက်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပါဒသဒ္ဒသ၊ ၏။ ဧကော၊ တခုသော။ ကရဏတ္ထောဝ၊ ကရိဏားအနက်ကိုသာလျှင်။ (ဝုတ္တော၊ ၏။) ပဒ္ဓိ တဗ္ဗာဝ၊ ရောက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣဒ္ဓေန္တိ စ၊ ပြီးမြောက်တတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဒ္ဓိတဗ္ဗာ စ၊ ရောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပဒ္ဓနကရဏေန၊ ရောက်ခြင်း၏ ကရိဏားဖြစ်သော။ ပါဒေန၊ ပါဒနင့်။ သမာနာဓိကရဏာ၊ တူသောတည်ရာရှိသည်။ နဝ ဟောတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကတ္တား အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ ဧဝ၊ ပြီးစီးပြီးမြောက်သော တရားသည်ပင်လျှင်။ ပါဒေါ၊ ရောက်ကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးပြီးမြောက်သော တရားဟူသော ရောက်ကြောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၄၂။ နသဏ္ဌာ၊ မတတ်ကောင်း။ တဿာ၊ ကြောင့်။ ပဌမေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကတ္တားအနက်ဖြင့်။ သမာနာဓိကရဏသမာသော၊ တူသော တည်ရာရှိသော ကမ္မဓာရည်းသမာသ်သည်ဎင်း။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယဖြစ်သော ကရိဏားအနက်ဖြင့်။ သာမိဝစနသမာ သော။ ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်သည်ဎင်း။ နဝ ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကတ္တားအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီးသော တရား၏၊ ဝါ၊ သို့။ ပါဒေါ၊ ရောက်ကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးသော တရားသို့ရောက်ကြောင်း။ (ဣတိ စ၊ သို့ ဎင်း။) ဒုတိယေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကရိဏားအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ ဧဝ၊ ကြီးပွါးကြောင်း တရားသည်ပင်လျှင်။ ပါဒေါ၊ ရောက်ကြောင်း တည်း။ ဣဒ္ဓိပါ ဒေါ၊ ကြီးပွါးကြောင်းတရားဟူသော ရောက်ကြောင်း။ ဣတိ စ၊ သို့ဎင်း။ သမာသော၊ တပ္ပုရိသ်သမာသ် ကမ္မဓာရည်းသမာသ်သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ (အဋ္ဌကထာနည်းသည် လုံးဝမသင့်ပြီလော?ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် ယထာဝုတ္တောပိ ဝါ–စသည်ကို မိန့်သည်) ဝါ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တောပိ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဋ္ဌကထာနည်းဖြစ်သော သမာသ်သည်လည်း။ (ယုတ္တော၊ သင့်သေး၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) ပါဒဿ၊ ၏။ ဣဒ္ဓေမာန။ပ။ ဘာဝတော၊ ပြီးစီးသောအဖို့နှင့် ကြီးပွါးကြောင်း ကရိဏား၏ အကြောင်းဥပါယ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပုဗ္ဗဘာဂဆန္ဒဝသေန၊ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ဆန္ဒ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိသော။ သမ္မယုတ္တဆန္ဒဝသေန၊ ယှဉ်ဖက်ဆန္ဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆန္ဒာဓိကော၊ ဆန္ဒလွန်ကဲသော။ ပန၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗာဘိသခ်ါရဝသေန ဧဝ၊ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော ပြုပြင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ သဟဇာတ ဆန္ဒဿာပိ၊ တကွဖြစ်သော ဆန္ဒ၏လည်း။ အဓိက တာ၊ လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဆန္ဒဿ ဘိက္ခု။ပ။ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ ဆန္ဒာဓိပတိသမာဓိ၊ ဆန္ဒအမှုးရှိသော သမာဓိသည်။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိပတိသဒ္ဒလောပံ၊ အဓိပတိ–သဒ္ဒါကြောခြင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ သမာသော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဓိပတိသဒ္ဒတ္ထ ဒဿနဝသေန၊ အဓိပတိ–သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာ ဓိကော ဝါ သမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ ဆန္ဒံ အဓိပတိ ကတ္တာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ပဓာနဘူတာ တိ၊ ကား။ ဝီရိယဘူတာ၊ ဝီရိယဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ သခ်ံတသခ်ါရ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ ၌။ ဗာဟုဂ္ဂဟဏံ၊ ပဓာန–သဒ္ဒါကို ယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) အထ ဝါ၊ ကား။ တံ တံ ဝိသေသံ၊ ကို။ သခ်ံရောတိ၊ ပြုပြင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သခ်ါရော၊ မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဝီရိယတို့တွင်။ စတုကိစ္စသာဓ ကတော၊ လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေသော ဝီရိယမှ။ အညဿ၊ တပါးသော ဝီရိယကို။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ ၌။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၏။) ပဓာနဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ၊ မြတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ စတုဗ္ဗိဓဿ၊ သော။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊ ကို။

(ကတော၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သမာသ ယောဇနာဝသေန၊ ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ သမာသ ယောဇနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပါဒသ၊ ၏။ ဥပါယတ္ထတံ၊ အကြောင်း ဥပါယ်အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ယော ဣဒ္ဓိပါဒတ္ထော၊ အကြင်ဣဒ္ဓိပါဒပုဒ်၏ အနက်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ခဲ့၏။ သော၊ ထိုဣဒ္ဓိပါဒ–ပုဒ်၏ အနက်ကို။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တော–၌ စပ်) ပဋ္ဌိလာဘပုဗ္ဗဘာဂါနံ၊ ရခြင်းနှင့် ရှေးအဖို့တို့၏၊ ဝါ။ ရအပ်သော စျာန် အဘိညာဉ်နှင့် ရှေးအဖို့တရားတို့၏။ ကတ္တုကရဏိဒ္ဓိဘာဝံ စ၊ (အစဉ်အတိုင်း) ကတ္တားဣဒ္ဓိ ကရိဏီးဣဒ္ဓိ အဖြစ်ကိုလင်း။ ဝါ၊ ကား။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေ ဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗာယ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ဝုဒ္ဓိယာ၊ ကြီးပွါးခြင်း၏။ ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ စ၊ ကတ္တားဣဒ္ဓိ၏ အဖြစ်ကိုလင်း။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ ကရဏိဒ္ဓိဘာဝဉ္စ၊ ကရိဏီးဣဒ္ဓိ၏ အဖြစ်ကိုလင်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒေ၊ ၌။ ဝိရိယ။ပ။ ဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိရိယံ၊ သည်။ ဒွိက္ခတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်။ အာဂတံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဝိရိယတို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သော ဝိရိယသည်။ ဝိရိယာဓိပတိ၊ ဝိရိယအမှုးရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဝိရိယသမာဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမာဓိဝိသေသနံ၊ သမာဓိ–ပုဒ်၏ ဝိသေသနတည်း၊ ဝါ၊ သမာဓိကို အထူးပြုသော ဝိရိယတည်း။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော ဝိရိယသည်။ သမန္နာဂမဂ်ဒဿနံ၊ ပြည့်စုံသော အဂ်ါကို ပြသော ဝိရိယတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌။ [၁၉] သမာဓိ စ၊ ၎င်း။ ပဓာနသခ်ါရော စ၊ ရ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ ဧဝ၊ နှစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သမန္နာဂမဂ်ါနိ၊ ပြည့်စုံသော အဂ်ါတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆန္ဒာဒယော၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့သည်။ သမာဓိဝိသေသနာနိ၊ သမာဓိ–ပုဒ်၏ ဝိသေသနတို့တည်း။ ပဓာနသခ်ါရော ပန၊ ပဓာနသခ်ါရကိုကား။ ပဓာနဝစနေနေဝ၊ ပဓာန–ဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်သာလျှင်။ ဝိသေသိတော၊ အထူးပြုအပ်၏။ ဆန္ဒာဒီဟိ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နေ (ဝိသေသိတော)၊ အထူးပြုအပ်သည် မဟုတ်။ ဣဓ၊ ဤ "ဝိရိယ သမာဓိပဓာနသခ်ါရသမန္နာဂတံ"ဟူသော ပါဋ်၌။ ပဓာနသခ်ါရသ၊ ဏော်။ ဝိရိယာ ဓိပတိတာ၊ ဝိရိယအကြီးအမှူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သမာဓိ၊ ကို။ ဝိသေသေတွာ၊ ၍။ ဌိတမေဝ၊ တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိရိယံ၊ ကို။ သမန္နာဂမဂ်ံ ဝသေန၊ ပြည့်စုံသော အဂ်ါ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဓာနသခ်ါရဝစနေန၊ ပဓာနသခ်ါရ–ဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိရိယေ ဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂမော၊ ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝုတ္တောပိ၊ ဟောအပ်သည်လည်း။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိ၊ ကို။ ဆန္ဒာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိသိဋ္ဌော၊ အထူးပြုအပ်၏။ တထာ ဝိသိဋ္ဌေနေဝ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် အထူးပြုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တေန စ၊ ထိုသမာဓိနှင့်လည်း။ ပဓာနသခ်ါရော စ၊ သည်၎င်း။ သေသဓမ္မာ စ၊ ကြွင်းသော စိတ်စေတသိက် တရားတို့သည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တော–သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ (ပါဠိနည်းအရ ပဓာနသခ်ါရော ဟူသော အနီးပုဒ်နှင့်အတူပြု၍ သမ္ပယုတ္တော–ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ထားဥားသော်လည်း မြန်မာစကား ချောစေခြင်းအကျိုးငှါ သမ္ပယုတ္တာ–ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ပြင်၍ အနက်ပြန်သည်) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိဝိသေသ နာနံ၊ သမာဓိကို အထူးပြုသော ဆန္ဒစသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသနဘာဝေါ စ၊ ဝိသေသန၏ အဖြစ်သည်လည်း။ တံ တံအဝဿယ ဝသေန၊ ထိုထိုဆန္ဒသမာဓိစသည်တို့၏ မှီရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ သိအပ်၏။

အထဝါတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ (ဝုတ္တာ–၌ စပ်) ပါဒသဒ္ဒေ၊ သည်။ နိဿယဒ္ဒေပိ၊ မှီရာအနက် ရှိဥားသော်လည်း။ ဥပါယဒ္ဒေန၊ ဥပါယအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေနေဝ၊ သာလျှင်။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ဥတ္တရုဠ္ဠဘာဇနီယေ၊ ဥတ္တရုဠ္ဠဘာဇနီယ၌။ စတ္တာရော။ပ။ ပါဒေါတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနမေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပဥ္စာပုစ္ဆကေ စ၊ ၌လည်း။ စတ္တာရော။ပ။ သမာဓိတိအာဒိနာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒ္ဒေသံ၊ သကို။ ကတ္တာပိ၊ ပြုပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဆန္ဒာဒီနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိဘတ္တောဝ၊ ဝေဖန်အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပါယိဒ္ဓိပါဒဿနတ္ထမေဝ၊ ဥပါယဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ သာလျှင်။ သုတ္တေ စ၊ ၌၎င်း။ အဘိဓမ္မေ စ၊ ၌၎င်း။ နိဿယိဒ္ဓိပါဒဿနံ၊ နိဿယဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပြခြင်းကို။ ကတံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယှမာနေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။) စတုဗ္ဗိဓတာ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။

၃၈၃။ ဆန္ဒာဒီနိ အဠာတိ၊ ကား။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဆန္ဒအမှူးရှိသော သမာဓိ၎င်း၊ ဝါ၊ ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ၎င်း။ ဝိရိယသမာဓိ၊ ၎င်း။ စိတ္တသမာဓိ၊ ၎င်း။ ဝီမံသာသမာဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဆန္ဒာဒီနိ၊ ကုန်သော။ အဠ၊ ရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ စ၊ ဆက်။ ဇတ္ထ၊ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့တွင်။ စတူသုပိ၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ သမာဓိ၊ သည်။ သမာဓိ ဧဝ၊ သာလျှင်။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကားဖြစ်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတုကာမတာဆန္ဒသဟိတောဝ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဆန္ဒနှင့်တကွဖြစ်သော်သာလျှင်။ သမာဓိ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိပဋ္ဌိလာဘာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ကေဝလော၊ သက်သက်သော သမာဓိသည်။ နေ (သံဝတ္တတိ)၊ မဖြစ်။ ဝိရိယသမာဓိအာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒာဒိသဟိတာ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဧတေ သမာဓိ စ၊ တို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒယော စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဠ၊ ရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ (ဝုစ္စန္တိ–၌ စပ်) ဧတေဟိ၊ ဤတရားတို့ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ သို့။ ပဇ္ဇတိ ပါပုဏီယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ မိမိတို့

ကိုယ်တိုင်။ ကျွဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ၄၂။ ပဋ္ဌန်တို့ သမ္ဗန္ဓန်တို့၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကျွတိ၊ ကြောင့်။ ပဒါနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကျွဒ္ဓိ။ပ။ သံဝတ္တတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ပါဋိယံ၊ ၌။ ဆန္ဒော နဿ သမာဓိတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဆန္ဒာ ဒယော၊ တို့သည်။ သမာဓိသဟိတာဝ၊ သမာဓိနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော်သာလျှင်။ ကျွဒ္ဓိ၊ ကို။ ယဒိပိ နပ္ပါဒေန္တိ၊ အကယ်၍ကား ပြီးစေတတ်ကုန်၏။ တထာပိ၊ ငြားသော်လည်း။ နေသံ၊ ထိုဝိရိယနှင့်သမာဓိ အစရှိသည်တို့၏။ ဝိသုံ၊ အသီး အခြား။ ပဒဘာဝဒဿနံ၊ ပဒအဖြစ်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ နိယုတ္တောဝ၊ ယှဉ်သော်သာလျှင်။ (ကျွဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ၄၂။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။) ဧကေကော၊ တပါး တပါးချင်း။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ (ကျွဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ၄၂။) နဿ (သံဝတ္တတိ)၊မဖြစ်။ ကျွတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ နိယုတ္တောဝါ တိ၊ ကား။ သဟိတောဝ၊ တကွဖြစ်သော်သာလျှင်။ ဝိယုတ္တော၊ မယှဉ်သည် ကင်းကွာသည်။ နဿ၊ မဟုတ်။

၃၈၄။ အနောနတန္တိ၊ ကား။ နဿ သြနတံ၊ မညွတ်သော။ ဝီရိယေန၊ သည်။ ပဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ အလီနံ၊ မတွန့်သော။ ကျွတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇေ နဿ ကျဉ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကောသဇ္ဇနိ မိတ္တံ၊ ပျင်းရိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နစလတိ၊ မတုန်လှုပ်။ [၂၀] ကျွတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ နတံ၊ ညွတ် သည်တည်း။ ဥန္နတံ၊ အထက်သို့ညွတ်သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ တက်ကြွသည်ကို။ ဝိကွိတ္တံ၊ ပျံ့လွင့်သည်ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ဥန္နတံ၊ တက်ကြွသည်။ နဿ၊ မဟုတ်။ အနုန္နတံ၊ မတက်ကြွ။ အဝိကွိတ္တံ၊ မပျံ့လွင့်သော။ သမာဟိတံ၊ တည်ကြည်သော။ ကျွတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စေ နဿ ကျဉ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဘိသင်္ခတေန၊ ရှေးရှုကပ်ငြိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နတံ၊ ညွတ်သည်တည်း။ အဘိနတံ၊ ရှေးရှုကပ်ငြိသောအားဖြည့်ညွတ်သည်။ အဘိနတံ၊ ရှေးရှုကပ်ငြိသောအားဖြင့် ညွတ်သည်။ နဿ၊ မဟုတ်။ အနဘိနတံ၊ ညွတ်သည်မဟုတ်။ အရတ္တံ၊ မတပ်မက်သည်ကိုရ၏။ အပဂမနဝသေန၊ ဖဲခွါသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နတံ၊ ညွတ်သည်တည်း။ အပနတံ၊ ဖဲခွါသောအားဖြင့်ညွတ်သည်၊ ဝါ၊ ဖဲခွါသည်။ ကောဓဝသေန၊ အမျက်ထွက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိမုခံ၊ မျက်နှာလွှဲသည်ကို ၏။ အပနတံ၊ ဖဲခွါသောအားဖြင့်ညွတ်သည်။ နဿ၊ မဟုတ်။ အနပနတံ၊ ဖဲခွါ သောအားဖြင့် မညွတ်သော၊ ဝါ၊ မဖဲခွါ သော။ အဒုဋ္ဌံ၊ မပြစ်မှားမပျက်စီးသည်ကိုရ၏။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ မမ၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း။ ကျွတိ၊ သို့။ နိဿယဝသေန၊ မှီရာ၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဿိတံ၊ မှီသည်။ နဿ၊ မဟုတ်။ ကျွတိ၊ ကြောင့်။ အနိဿိတံ၊ မည်၏။ ဆန္ဒရာဂဝသေန၊ ဂ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သည်။ နဿ၊ မဟုတ်။ ကျွတိ၊ကြောင့်။ အပ္ပဋိဗဒ္ဓံ၊ မည်၏။ ရာဂေါ၊ သည်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အာသတ္တိ မတ္တံ၊ ကပ်ငြိခြင်းမျှသာတည်း။ ဆန္ဒရာဂေါ ပန၊ သည်ကား။ ဗဟလကိလေသော၊ ထူထဲသော ကိလေသာတည်း။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ အသ၊ ထိုဆန္ဒရာဂသည်။ ဒုရေ၊ ၌။ ဌိတမ္ပိ အာရမ္မဏံ၊ တည်သော အာရုံကိုသော်လည်း။ ပဋိဗဒ္ဓမေဝ၊ ဖွဲ့အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝိပ္ပမုတ္တန္တိ၊ ကား။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပမုတ္တံ၊ လွတ်သော။ ဗျာနာနံ၊ တို့၏။ ကာမရာဂပဋိပက္ခတာယ၊ ၏ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမရာဂေ တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိသံယုတ္တန္တိ၊ ကား။ သံကိလေသတော၊ ညစ်ညူးကြောင်းသံကိလေသမှ။ ဝိဝိတ္တံ၊ ကင်းသော။ ဝါ၊ တနည်း။ စတူဟိပိ၊ ကုန်သော။ ယောဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ နဿ သံယုတ္တံ၊ မယှဉ် သော။ ကိလေသ မရိယာဒါယ၊ ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဝိမရိယာဒိကတံ၊ အပိုင်းအခြားကင်းသည်ကို ပြုအပ်သော။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် သွားသည် ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဤသကမ္မိ၊ အနည်းငယ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ ကိလေသမရိယာဒါ၊ ကိလေသာဟူသော အပိုင်း အခြားသည်။ နဿ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိ ပန္နံ၊ သွားသော–ဖြစ်သော။ ဧကတ္တာဂတန္တိ၊ ကား။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂတံ၊ ကပ်ရောက်သော။ အစ္ဆန္ဒမေဝ၊ စင်စစ်သာလျှင်။ သမာဟိတံ၊ တည်ကြည်သော။ တတောဧဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ နာနတ္တကိလေသေဟိ နာနာ သဘာဝေဟိ ကိလေသေဟိ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော ကိလေသာတို့ကြောင့်။ နဿ ကျဉ္ဇတိ၊ မတုန်လှုပ်။

ဧသ အတ္ထောတိ၊ ကား။ ကောသဇ္ဇာဒိနိမိတ္တံ၊ ပျင်းရိခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ ကျွမသ စိတ္တသ၊ ဤစျာန်စိတ်၏။ အနိဉ္ဇနတ္ထော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော အနက်သည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်။ အာနေဉ္ဇ နတ္ထော–ကား မကောင်း) သိဒ္ဓေါ၀၊ ပြီးစီး ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား) အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိယာ၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကို။ ပကာသနဝသေန၊ ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ပုန ဝုတ္တောတိ၊ ကား။ ကျွဒ္ဓိယာ၊ ကျွဒ္ဓိ၏။ ဘူမိပါဒပဒဿနပ္ပ သင်္ခေန၊ ဘူမိပါဒပဒတို့ကို ပြခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသဖြင့်။ ကျွမာနိ၊ တို့သည်။ မူလာနိ နာမ၊ တို့မည်ကုန်၏။ ကျွတိ၊ သို့။ မူလ ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ မူလ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပုရိမောတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဒဿိတနယော၊ ပြအပ်ပြီးသောနည်းတည်း။ အယန္တိ၊ ကား။ အဓုနာ၊ ယခုအခါ၌။ သောဠသဓာ၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတနယော၊ တည်း။ သုတ္တနယေ စ၊ သုတ္တန်နည်းကိုလည်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါနယေ စ၊ ကိုလည်း။ ဒဿိတေ၊ ပြအပ်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ၊ ထိုနည်းနှစ်ပါးတို့၌။ သမ္ဘောဟော၊ တွေ့ဝေခြင်းသည်။ နဿ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အဒဿိတေ၊ မပြအပ်သည်ရှိသော်။ (သမ္ဘောဟော၊ သည်။ နဿ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။) နဿ၊ မဟုတ်။ (တနည်း) နဿ (နဿ ဟော တိ)၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ကျွတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယတ္ထ အသမ္ဘောဟတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၃၈၅။ ကထံ ပနာယံ ဟောတီတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤမေးခွန်း၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဝုတ္တ ပဒံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသော ပုဒ်ကို။ အဓိဋ္ဌာနဝိဓိဒဿေတုံ၊ အဓိဋ္ဌာန်အစီအရင်ကို ပြခြင်းငှါ။ ဥဒ္ဓေန အဓိဋ္ဌဟန္တော တိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓရတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။ အဘိညာပါဒကံ။ပ။ ဝုဋ္ဌာယာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဋ်၌။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။

ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ စတုတ္ထဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တံ၊ ထိုစကားသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထိစ္ဆိတဈာနသမာပဇ္ဇနတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်းသော ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အဘိညာပါဒကံ စ၊ အဘိညာဉ်၏အခြေသည်လည်း။ စတုတ္ထဈာနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတရာနိ၊ ဤမှတပါးသော အောက်ဈာန်တို့သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။) ပရိကမ္မံ ကတ္တာတိ၊ ကား။ ပါဒကဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ကာမာဝစရစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သတံ ဟောမီတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ စိန္တနမေဝ၊ ကြံစည်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ပရိကံကို ပြုခြင်းပေတည်း။ အာဝဇ္ဇနံ စ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်း။ တထာဝဇ္ဇနမေဝ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်သာလျှင်တည်း။ ဒုတိယမ္ပိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သမုစ္စယတ္ထော၊ ဆည်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုပိ–သဒ္ဒါဖြင့်။ တတိယမ္ပိ၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း။ တတော၊ ထိုထက်။ ဘိယျောပိ၊ အလွန်လည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဈာနဘာဝနာ၊ ဈာန်ကို ပွါးစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဘိညာဘာဝနာပိ၊ အဘိညာဉ်ကို ပွါးစေခြင်းသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဧကဝါရံ ဒွေဝါရန္တိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ နိဒဿန မတ္တံ၊ နည်းပြစကားမျှဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ နိမိတ္တာရမ္မဏန္တိ၊ ကား။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိ၏။ ပရိကမ္မစိတ္တာနီတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဧကေကဿ၊ တခုတခုသော။ ပရိကမ္မစိတ္တဿ၊ ၏။ [၂၁] သတာရမ္မဏတာ၊ အရာလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သတံ ဟောမီတိ၊ တရာဖြစ်စေဟူ၍။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ သဟဿရမ္မဏာနီတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ ပင်လျှင်တည်း။ ဝဏ္ဏဝေနာတိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ သည်။ ပရိကပ္ပိတဝဏ္ဏဝေန၊ ကြံဆအပ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နော ပဏ္ဏတ္တိဝေနာတိ၊ ကား။ သတ္တပဏ္ဏတ္တိဝေန၊ သတ္တဝါပညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နဟ၊ မဟုတ်။ တံ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ သည်။ အပ္ပနာစိတ္တမိဝါတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဣဝဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ အဘိညာစိတ္တဿ၊ ၏။ (ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဘာဝ–၌ စပ်) ဈာနစိတ္တဿ၊ ၏။ ပဌမုပ္ပတ္တိသဒိသဘာဝတော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်၏။ အနုပ္ပနာဘာဝတော၊ အပ္ပနာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) (ဝုတ္တံ၊ သည်။) နဟ၊ မဟုတ်။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနိကန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနဝန္တံ၊ ရူပါဝစရစတုတ္ထစျာန်ရှိသော။ တေန၊ ထိုရူပါဝစရစတုတ္ထစျာန်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။

၃၈၆။ ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော်။ အာဝဇ္ဇိတ္တာ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတီတိ၊ ဟူသော။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝစနံ၊ ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ယမ္ပိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတြာပိတိ၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါယမ္ပိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌လည်း။ ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတီတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ အာဝဇ္ဇတီတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ ပါဌပဒံ၊ ဤပါဠိပုဒ်ကို။ ပရိကမ္မဝသေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနဝသေန၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) နဟ၊ မဟုတ်။ အာဝဇ္ဇိတ္တာဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတီတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အဘိညာဉာဏဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပရိကမ္မစိတ္တသမ္ပယုတ္တဿ ဝါ၊ ပရိကံစိတ်နှင့် ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အညဿ ဝါ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရဿ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) နဟ၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ တဿ၊ ထိုကာမာဝစရဖြစ်သော ဉာဏ်၏။ တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ အာနုဘာဝေါ၊ အစွမ်းအာနုဘော်သည်။ နဟ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပနာပ္ပတ္တဿ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော။ အဘိညာဉာဏဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ထိုသို့ အဘိညာဉ်ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ဆိုအပ်သောကြောင့်။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ အဓိဋ္ဌာနက္ကမော၊ အဓိဋ္ဌာန်အစဉ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတီတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သန္နိဋ္ဌာပနဝသေနာတိ၊ ကာ။ နိပ္ပါဒနဝသေန၊ ပြီးစေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။

ကာယသက္ခိဒဿနတ္ထန္တိ၊ ကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဝစနမတ္တမေဝ၊ ဒေသနာစကားမျှသည်သာလျှင်။ နဟ၊ မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အယံ၊ ဤအရှင်ပန္ထကသည်။ ဧတဿ အတ္ထဿ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အနက်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ သစ္ဆိကတတ္တာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယသက္ခီ၊ ကိုယ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသော သူတည်း၊ ဝါ၊ ကိုယ်တွေ့ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သက္ခိဒဿနတ္ထံ၊ မျက်မှောက်သက်သေကိုပြခြင်းငှါ။

ကောကနဒန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ကောကာသကန္တိ ယထာ၊ ကောကာသကံ–ဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့။ ပဒုမဝိသေသနံ၊ ပဒုမ္မာကြာ၏ ဝိသေသနတည်း။ တံ၊ ထိုပဒုမ္မာကြာသည်။ ဗဟုပတ္တံ စ၊ များသော ကြာဖတ်ရှိသည်ရင်း။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ စ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်ရင်း။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ သုဂန္ဓံ စ၊ ကောင်းသောအနံ့ ရှိသည်ရင်း။ ဟောတိ ဣရ၊ သတတ်။ ပါတောတိ၊ ကား။ ပဂေဝ၊ စောစော၌ပင်လျှင်။ (သီမူ၌ ပါတော ဧဝ–ဟု ရှိ၏) ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဂါထာ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကောကနဒသခ်ိတံ၊ ဒဟုဆိုအပ်သော။ ပဒုမံ၊ ပဒုမ္မာကြာသည်။ ပါတောဝ၊ နံနက်ကာလ၌ပင်လျှင်။ သုရိယသုဂ္ဂမနဝေ လာယံ၊ နေထွက်ချိန်ကာလ၌။ ဖုလ္လံ ဝိကသိတံ၊ ပွင့်သည်။ အဝီတဂန္ဓံ၊ မကင်းသောအနံ့ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) ဝိရောစမာနံ၊ တင့်တယ်သည်။ သိယာ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သရီရဂန္ဓေန စ၊ ကိုယ်တော်၏အနံ့ဖြင့်ရင်း။ ဂုဏဂန္ဓေန စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးဟူသော အနံ့ဖြင့်ရင်း။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသော အနံ့ရှိသော။ သရဒကာလေ၊ သရဒအခါ၌။ အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ အာဒိစ္စမိဝ၊ နေမင်းကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ တေဇသာ၊ ဖြင့်။ တပန္တံ၊ တောက်ပသော။ အဂ်ေဟိ၊ ကိုယ်

အင်္ဂါတို့မှ။ နိစ္စရဏကဒုတိတာယ၊ ထွက်သော ရောင်ခြည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အင်္ဂီရသံ၊ ကိုယ်တော်မှ ထွက်သော ရောင်ခြည်ရှိသော။ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓံ၊ ကို။ ပဿ၊ ဖူးမြော်ပါလော့။ ဣတိ၊ ဤကား အနက်တည်း။

အဘဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဣဒံ သာသနံ၊ သည်။ ပဋ္ဌိပတ္တိသာရံ၊ ပဋ္ဌိပတ္တိလျှင် အနှစ်သာရရှိ၏။ ပဋ္ဌိပတ္တိ စ၊ သည်လည်း။ ပရိယတ္တိမူလိကာ၊ ဟရိယတ္တိလျှင်မူလရှိ၏။ တံ စ၊ သင်သည်လည်း။ ပရိယတ္တိ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဟေတုံ၊ သင်ယူခြင်းငှါ။ အသမတ္ထောနိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘဗ္ဗော၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အဘဗ္ဗော နာမ၊ မည်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝါသဓုရသေဝ၊ ဝိပဿနာဓုရ၏သာလျှင်။ ပဓာနဘာဝတော၊ ပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပဗ္ဗဇိတဝေါဟာရေန၊ ရှင်ရဟန်းတို့၏ ပြောဆိုရိုးဝေါဟာရဖြင့်။ ဘိက္ခူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘာဝိနံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော။ ဘိက္ခုဘာဝံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ရာဇဂဟံ၊ သို့။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်၊ ဝါ၊ ဘုရားလောင်းသည်။ အဂမာ၊ သွားရောက်လေ၏။ ဣတိ ယထာ၊ ဤစကားရပ်၌ကဲ့သို့။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဝိလောတိကခဏ္ဍန္တိ၊ ကား။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော။ [၂၂] စောဠခဏ္ဍံ၊ ပုဆိုးပိုင်းအဝတ်ပိုင်းကို။ ရဇော၊ မြူအညစ်အကြေးကို။ ဟရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရဇောဟရဏံ၊ ဏမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပုဆိုးပိုင်းအဝတ်ပိုင်း၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ကတာဓိကာရတ္တာ၊ ပြုအပ်ဘူးသော အဓိကာရရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိနိမ္မိနိတ္တာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ အဒါသိ၊ ပေး၏။ တထာဟိ၊ ပင်လျှင်။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇေန္တော၊ နှလုံးသွင်းလျက်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အယံ၊ ဤအပြစ်သည်။ အတ္တဘာဝ သ၊ ၏။ ဒေါသော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အသုဘသညံ စ၊ အသုဘသညာကိုလင်း။ အနိစ္စသညံ စ၊ ကိုလင်း။ ပဋ္ဌိလဘိတ္တာ၊ ၍။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟာဒိနာ၊ နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဗ္ဗသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ သြတာရေတ္တာ၊ ချထား၍။ ကလာပသမ္မသနာဒိဣဒမေန၊ ကလာပသမ္မသနဉာဏ် အစရှိသော အစဉ်ဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ နာကို။ ဝဍ္ဎေတ္တာ၊ ပွါးစေ၍။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒိပဋ္ဌိပါဋိယာ၊ ဉာဏ်အစရှိသောအစဉ်ဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ အနုလောမဂေါတြဘုသမီပံ၊ အနုလုံဂေါတြဘူ၏ အနီးသို့။ ပါပေသိ၊ ရောက်စေလေပြီ။ သြဘာသဝိသဒ္ဒေနပုဗ္ဗိကာ၊ အရောင်အလင်းကို လွှတ်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘာသိတဂါထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဂါထာတို့သည်။ သြဘာသဂါထာ၊ မည်ကုန်၏။

အရိယသ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ အဆုံးအမ၌။ ရာဂေါ၊ ရာဂကို။ ရဇော၊ မြူအညစ်အကြေးဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။)ရေဏုပန၊ ပကတိမြူမှုန်ကိုကား။ ရဇောတိ၊ မြူအညစ်အကြေးဟူ၍။ နစ ဝုစ္စတိ၊ မခေါ်ဆိုအပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ စိတ္တသ၊ ၏။ မလီနဘာဝကရဏတော၊ ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဇောတိ ဧတံ၊ မြူအညစ်အကြေးဟူသော ဤအမည်သည်။ ရာဂဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဧတံ ရဇန္တိ၊ ကား။ ရာဂသခ်ါတံ၊ ရာဂဟုဆိုအပ်သော။ ဧတံ ရဇံ၊ ဤမြူအညစ်အကြေးကို။ ဝိပ္ပဇဟိတ္တာတိ၊ ကား။ အဂ္ဂမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပဇဟနဟေတု၊ ပယ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဏ္ဍိတာ ဝိဟရန္တိ တေတိ၊ ကား။ တေ ပဇဟနကာ၊ ထိုစွန့်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဏ္ဍိ တာ၊ တို့သည်။ ဟုတ္တာ၊ ကုန်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝီတရဇေ သ ဗုဒ္ဓေ ပဟီနရာဂါဒိရဇေ သ၊ အချင်းခပ်သိမ်း ပယ်အပ်ပြီးသော ရာဂအစရှိသော မြူရှိသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓသ၊ ၏။ သာသနေ၊ ၌။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ ရာဂကို ရဇ–ဟုဆိုသော ထိုစကားသည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ စိတ္တမ္ပိ။ပ။ မဟေသိနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရာ၊ သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့ သည်။) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

[စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်။ သံကိလိဋ္ဌမ္ပိ၊ ညစ်နွမ်းသည်ရှိသော်။ မာဏဝါ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ စိတ္တေ၊ သည်။ သုဒ္ဓေ၊ စင်ကြယ်သည်ရှိသော်။ (မာဏဝါ၊ တို့သည်။) ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟေသိနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။]

ဆဠဘိညာဂဟဏေန၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်ကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟိတာယ၊ ပြီးသော။ ဆဠာဘိညာယ၊ ခြောက်ခုမြောက်အဘိညာဉ်ဖြင့်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) အရိယမဂ္ဂေ၊ ကို။ ဝိဘာဝိတေပိ၊ ထင်စွာ ပြအပ်ပြီးဖြစ်ငြားသော်လည်း။ အနုတ္တရဘာဝ သာမညေန၊ အနုတ္တရ၏အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဖလနိဗ္ဗာနေဟိ၊ ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သင်္ကဏ္ဏော၊ သိမ်း ယူလိုသည်ဖြစ်၍။ နဝလောကုတ္တရဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ပတ္တသ၊ သပိတ်ကို။ ပိဒဟနာကာရေန၊ ပိတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဌပေန္တော၊ ထားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ ဟတ္ထံ ပိဒဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဟတ္ထန္တိ၊ ဟတ္ထံ–ဟူသောပုဒ်သည်။ ကရဏတ္ထေ၊ ကရိဏား အနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ တည်း။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ပိဒဟိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

သဟသဿဂ္ဂတန္တိ၊ ကား။ သဟသဿာ၊ တထောင်အပြားအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သဟသဿာ၊ အားဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဧကစိတ္တေနေဝ၊ တကြိမ်တည်းသော စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ နိမ္မိနန္တောပိ၊ ဖန်ဆင်းသော်လည်း။ သဟသဿဝါရံ၊ အကြိမ်တထောင်။ နိမ္မိနန္တော ဝိယ၊ ဖန်ဆင်းဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကိရိယာဗျာဝုတ္တိယံ၊ ဖန်ဆင်းခြင်းကိရိယာ

၏ အဖန်ဖန် ပြန်လည်၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အသတိပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ တဒတ္ထသိဒ္ဓိတော၊ ထိုဖန်ဆင်းခြင်းကိရိယာ၏ အဖန်ဖန် ပြန်လည်၍ ဖြစ်ခြင်းအနက်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ (အကြိမ်တထောင်ဖန်ဆင်းသကဲ့သို့ပင် ပြီးသောကြောင့်ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ သဟသဿဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အမ္ဘဝနေတိ၊ ကား။ အမ္ဘဝနေ၊ ၌။ ကတဝိဟာရေ၊ ဆောက် လုပ်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌။ ရမ္မေတိ၊ ကား။ ရမဏီယေ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ကာလပ္ပဝေဒနာ၊ ဆွမ်းအချိန်ကာလကို ပြောကြားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ နိသီဒိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။)

အနိယမေတ္တာတိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏာဝယဝ။ပ။ ဝိသေသာဒီဟိ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်၏ အစိတ်အပိုင်း, ကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်း, ပရိကွဲရာ, ပြုမှုခြင်း ကိရိယာအထူးစသည်တို့ဖြင့်။ နိယမံ၊ သတ်မှတ်ခြင်းကို။ အကတ္တာ၊ ၍။ နာနာဝဏ္ဏေတိ၊ ကား။ နာနာကာရေ၊ အထူးထူးသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ ယထာဝုတ္တဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဆင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာနာဝိဓေ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသည်တို့ကို။ မိဿကကေသေတိ၊ ကား။ ပလိတေဟိ၊ ဖြူသော ဆံပင်တို့နှင့်။ မိဿိတကေသေ၊ ရောနှောသော ဆံပင်ရှိသည်တို့ကို။ (ဤမှ နောက်၌ "ဥပမုံ ရတ္တဝဏ္ဏံ, ဥပမုံ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏာဒီသု အညတရဝဏ္ဏန္တိ"ဟူ၍ သီမှုနှင့်အညီ ပါဠိမှန်ရှိစေရမည်) ဥပမုံ၊ ထက်ဝက်သည်။ ရတ္တဝဏ္ဏံ၊ နီသောအဆင်းရှိ၏။ ဥပမုံ၊ သည်။ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏာဒီသု၊ ဖြောဘော့သော အဆင်းစသည်တို့တွင်။ အညတရဝဏ္ဏံ၊ တပါးပါးသော အဆင်းရှိ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့၊ ဝါ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဥပမု ရတ္တစီဝရေ၊ ထက်ဝက်နီသော သင်္ကန်းရှိသည်တို့ကို။ ပဒဝသေန၊ ပုဒ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ [၂၃] အတ္ထသ၊ အနက်ကို။ ဂမနဝသေန၊ သိစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (သီမှုအရအားဖြင့်–အာဂမနဝသေန၊ လာစေသည်–ပေါ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။) ပါဠိယာ၊ ပါဠိကို။ ဘဏနံ၊ ရွတ်ဆိုခြင်းသည်။ ပဒဘာဏံ၊ မည်၏။ ပရိကတာဒိဝသေန၊ ပရိကထာ စသည်တို့ ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဓမ္မသ၊ ကို။ ကထနံ၊ ဟောခြင်းသည်။ ဓမ္မကထာ၊ မည်၏။ သရေန၊ သာယာသော အသံဖြင့်။ သုတ္တာဒီနံ၊ သုတ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဘည် ဥစ္စာရဏံ၊ ရွတ်ဆိုခြင်းသည်။ သရဘည်၊ မည်၏။ အပရေပိတိ၊ ကား။ ဝုတ္တာကာရတော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာမှ။ အညေပိ၊ ကုန်သော။ ဒီဃရသ။ပ။ ဒိကေ၊ အရှည်အတို အပိန်အဝ အစရှိကုန်သော။ နာနာပ္ပကာရကေ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိ သည်တို့ကို။ ဣဿိတိစ္ဆိတပ္ပကာရာယေဝ ဟောန္တီတိ၊ ကား။ ယထာ ယထာ၊ အားဖြင့်။ ဣစ္ဆိတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တံတံပကာရာ ယေဝ၊ ထိုထိုအလိုရှိအပ်သော အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ယတ္ထတာ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ ဝိသေသာ၊ အထူးတို့ကို။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ တေသု၊ ထိုနိမ္မိတရုပ်တို့၌။ ဣစ္ဆိတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုနိမ္မိတရုပ်တို့သည်။ တတ္ထကဝိသေသဝန္တော၊ ထိုမျှလောက်သော အထူးရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၊ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နာကာရေပိ၊ ကွဲပြားသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော်လည်း။ တေ၊ ထိုအလိုရှိအပ်တိုင်းသော အပြားတို့ကို။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ ဧကမေဝ၊ တခု တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကာဝ၊ တကြိမ်တည်းသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ တခု တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ နာနာဝိသေသဝန္တံ၊ အမျိုးမျိုးသော အထူးရှိသော။ အတ္ထာဘာဝံ၊ အတ္ထဘောကို။ နိဗ္ဗတ္တေ တိ ယထာ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ အယံ၊ ဤအလိုရှိတိုင်းသော အပြားရှိခြင်းသည်။ အသ၊ ထိုအဓိဋ္ဌာန်စိတ်၏။ အာနုဘာဝေါ၊ အစွမ်း အာနုဘော်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထဘောကို ဖြစ်စေရာ၌။ ဘဝပတ္ထနာ၊ ဘဝကိုတောင့်တသောတဏှာသည်။ ကမ္မသ၊ ၏။ ဝိသေသ ပစ္စယော၊ ထူးသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မဝိပါကော စ၊ ကံ၏အကျိုးသည်လည်း။ အစိန္တေယျော၊ မကြံစည်အပ် မကြံစည်နိုင်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ဣဓပိ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓအရာ၌လည်း။ ပရိကမ္မစိတ္တံ၊ သည်။ ဝိသေသပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိဝိသယော စ၊ တန်ခိုး၏အရာသည်လည်း။ အစိန္တေယျော၊ မကြံစည်အပ် မကြံစည်နိုင်ကောင်းသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ဧသနယောတိ၊ ကား။ ဗဟုဘာဝနိမ္မာနေ၊ များသည်၏ အဖြစ်ကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ အဘိညာပါဒကံ။ပ။ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယွာယံ–ယော အယံ အဓိဋ္ဌာနနယော၊ အကြင်အဓိဋ္ဌာန်နည်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ ဣတရေသုပိ၊ ကုန်သော။ အဓိဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ ဧသ နယော၊ တည်း။

ဣတိ၊ သို့။ အဝိသေသံ၊ မထူးသည်ကို။ အတိဒေသေန၊ ညွှန်ခြင်းဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဝိသေသံ၊ ထူးသည်ကို။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ အယံ ပန ဝိသေသောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဣစ္ဆန္တေန၊ အလိုရှိလတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ မံ ဇာနိဿန္တိတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိမာတိ၊ တန်ခိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဇာနိဿန္တိ၊ သိကုန်လတ်။ အန္တရာဝါတိ၊ ကား။ ပရိစ္ဆိန္နကာလဿ၊ ပိုင်းခြားအပ်သောကာလ၏။ အဗ္ဘန္တရေ ဧဝ၊ အတွင်း၌သာလျှင်။ ပါဒကဇ္ဈာနန္တိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ ပရိကမ္မကရဏာကာရဒဿနတ္ထံ၊ ပရိကံကို ပြုခြင်း ၏အခြင်းအရာကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတရံ ပန၊ ဤမှတပါးသော "ပုနသမာပဇ္ဇိတ္တာ ဝုဋ္ဌာယ" အစရှိသော စကားကိုမူကား။ အတိဒေသေ နေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဘာဝိတံ၊ ထင်ရှားပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဧဝံ အကရောန္တောတိ၊ ကား။ ဧကော ဟောမီတိ၊ ဟူ၍။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အကရောန္တော၊ သော်။ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေနာတိ ဣမိနာ၊ ပါဠိဖြင့်။ သတံ ဟောမီ တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသောတန်ခိုးရှင်သည်။ ကာလ ပရိစ္ဆေဒဝသေနေဝ၊ ကာလအပိုင်းအခြား ၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ ငြိမ်းပြီးသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုသာလျှင်။ ဧကော၊ တပါးတည်းသည်။ ဟောတိ၊

၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤတရာတထောင်စသည် ဖန်ဆင်းရာ၌။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ ဝဏ္ဏဝေန၊ အားဖြင့်။ သယမေဝ၊ တိုင်သာလျှင်။ ပရိကမ္မာဓိဋ္ဌာနစိတ္တာနံ၊ ပရိကံစိတ် အဓိဋ္ဌာန်စိတ်တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသု၊ ထိုပရိကံစိတ် အဓိဋ္ဌာန်စိတ်တို့တွင်။ ပရိကမ္မစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာနိ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိကုန်၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ သည်။ သမ္ပတိဝတ္တမာနာရမ္မဏံ၊ မျက်မှောက်၌ဖြစ်ဆဲ တရားလျှင် အာရုံရှိ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဓိဋ္ဌာနသေ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခြင်း၏။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကတ္တာ၊ တခုသော စိတ်၏ ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

၃၈၇။ အာဝိဘာဝန္တိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (သမ္ဘန္ဓော–၌ စပ်) ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တေန၊ ပြီးသော။ ဟောတိသဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သမ္ဘန္ဓော၊ သည်။ နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဥပယောဂဝစနေန၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တထာ၊ တူ။ ဝက္ခမာနေန၊ ဆိုအပ်လတ္တံသော။ ဂစ္ဆတိသဒ္ဒေနစ၊ နှင့်လည်း။ (သမ္ဘန္ဓော၊ သည်။ နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္တ နောစ၊ ၎င်း။ ပရေသဉ္စ၊ တို့၏ ၎င်း။ အာဝိဘာဝသ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏။ ဣဒ္ဓိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ နာမပဒဉ္စ၊ နာမ်ပုဒ်သည်လည်း။ ကိရိယာပဒါပေက္ခံ၊ ကိရိယာပုဒ်ကိုငဲ့၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကိရိယာသာမညဝါစိနာ၊ ကိရိယာသာမန်ကို ဟောသော။ ကရောတိသဒ္ဒေန၊ နှင့်။ ယောဇေတွာ၊ ၍။ အာဝိဘာဝံကရောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တိရောဘာဝန္တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ [၂၄] ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော်။ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ (ဝုတ္တံ၊ ကို။) ကထံ၊ အဘယ်သို့ မှတ်အပ်သနည်း။ ဣဒ္ဓိတတ္တာ၊ ဤသို့သော။ စောဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣဒမေဝ ဟီတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ အာဝိဘာဝန္တိ။ပ။ တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ကာမံ အာဂတံ၊ အကယ်၍ကားလာ၏။ (ပန၊ ထိုသို့ပင်လာသော်လည်း။) တမ္ပိ၊ ထိုပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါ၌လာသော စကားကိုလည်း။ ဣဒမေဝ အာဝိဘာဝကရဏံ စ၊ ဤအာဝိဘာဝကိုပြုခြင်းကိုလင်း။ ဣဒမေဝ တိရောဘာဝကရဏံ စ၊ ကိုလင်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သေသပဒါနိ၊ ကြွင်းသော အပ္ပဋိဗ္ဗန္ဓနံ–အစရှိသောပုဒ်တို့သည်။ တေသံယေဝ၊ ထိုအနာဝဋ်–အစရှိသော ပုဒ်တို့၏သာလျှင်။ ဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ အန္ဓကာရန္တိ၊ ကား။ ရတ္တန္ဓကာရံ၊ ညဉ့် အမိုက်မှောင်ကို။ ဝါ၊ ကား။ ဒိဝါပိ၊ နေ့၌လည်း။ ဗိလဂုဟာဒိ ဂတံ၊ တွင်း လိုဏ်ခေါင်းစသည်၌ တည်သော။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိစ္ဆန္နန္တိ၊ ကား။ ကုဋ္ဌကဝါဠာဒိနာ၊ နံရံ, တံခါးရွက်စသည်တို့ဖြင့်။ ပဋ္ဌိစ္ဆာဒိတံ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ကို။ အနာပါထန္တိ၊ ကား။ ဒူရတာသုခုမတရတာဒိနာ၊ ဝေးသည်၏အဖြစ်, အလွန်သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်အစရှိသည်ကြောင့်။ နအာပါထဂတံ၊ ထင်ခြင်းသို့မရောက်သည်ကို။ အယန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ ပဋ္ဌိစ္ဆန္နောပိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော်လည်း။ ဒူရေ၊ ၌။ ဌိတောပိ၊ တည်သော်လည်း။ အတ္တာ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပရော ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဒိဿတိ၊ မြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘတ္တိ၊ ဝိဘတ်ကို။ ပရိဏာမေတွာ၊ ပြောင်းလဲစေ၍။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ အာလောကဇာ တန္တိ၊ ကား။ အာလောကဘူတံ၊ အလင်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကား။ ဇာတာလောကံ၊ ဖြစ်သောအလင်းရှိသည်။

၃၈၈။ ဧတံ ပန ပါဋိဟာရိယန္တိ၊ ဟူသောပါဋ်ဖြင့်။ အာဝိဘာဝပါဋိဟာရိယံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကိုပြုသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ အာဟ၊ ၏။ ကေန ကတပုဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုထိုထင်စွာဖြစ်ခြင်းကို ပြုသောတန်ခိုး၌။ ကာယ သက္ခိ၊ ကိုယ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသော သက်သေကို၊ ဝါ၊ ကိုယ်တွေ့သက်သေကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ တာဝ၊ စွာ။ သတ္ထာ၊ သည်။ ကာယ သက္ခိ၊ ပြုသော သက်သေတည်း၊ ဝါ၊ ကိုယ်တွေ့သက်သေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တေန၊ ဖြစ်၍။ ဘဂဝတာ တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တွာ၊ ဖြေဆိုပြီး၍။ တမတ္ထံ၊ ထိုဖြေဆိုပြီးသောအနက်ကို။ ''ဏာဝေတုံ၊ ၎ါ။ ဘဂဝါ ဟီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၏။ သာဝတ္ထိဝါသိကေ၊ ပြည်၌ နေသောသူတို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္ဘန္ဓော၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ယာဝ အဝီစိ၊ အဝီစိတိုင်အောင်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္ဘန္ဓော၊ ၏။) အာကာသဂတေသု၊ ကောင်းကင်၌တည်ကုန်သော။ ဥပရူပရိဝိမာနံ၊ အထက်အထက်ဖြစ်သော ဗိမာန်ကို။ ဗျဝဓာယကေသု၊ ကွယ်တတ်ကုန်သော။ ဟေဋ္ဌိမ ဟေဋ္ဌိမဝိမာနေသု၊ အောက်အောက်ဖြစ်ကုန်သော ဗိမာန်တို့ကို။ ဗျူဟိယမာနေသု၊ ပယ်ခွါအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တဂ္ဂတံ၊ ထိုအောက်အောက်ဗိမာန်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော။ အာကာသံ၊ သည်။ ဗျူဠ္ဠံ နာမ၊ ပယ်ရှားအပ်–ခွဲအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာကာသဉ္စ ဒ္ဝိဓာ ဝိယူဟိတွာ တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အယမတ္ထောတိ၊ ကား။ အာဝိဘာဝပါဋိဟာရိယသ၊ အာဝိဘာဝပြာဋိဟာ၏၊ ဝါ၊ ကို။ သတ္ထာရာ၊ သည်။ ကတဘာဝေါ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝ။ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကို။ ။ ပုရိမဗုဒ္ဓါနံ၊ ရှေးဘုရားရှင်တို့၏။ ပဋိပတ္တိအာဝဇ္ဇနံ၊ အလေ့အကျင့်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓပွဝေဏိယာ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကျင့်ရိုးကျင့်စဉ်ကို။ အနုပါလနတ္ထံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ ဝါ၊ ခြင်းငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဧကေနပါဒေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ တိဝိဂ္ဂမဒဿနံ၊ သုံးခုသော ဖဝါးတော်တို့ဖြင့် နတ်ပြည်သို့ ထူးခြားစွာ ကြွသွားတော်မူခြင်းကို ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ (တိဒိဝဂ္ဂမဒဿနံ–ဟုရှိလျှင် သာ၍ ကောင်းသည်၊ ထိုသို့ရှိလျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွသွားခြင်းကို ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း–ဟုပေး) နယံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ ယသ နယသ၊ ယင်းနည်းသို့။ အနုသာရေန၊ သဖြင့်။ ဝါစနာမဂ္ဂံ၊ ပို့ချရိုးအစဉ်ကို။ ဌပေသိ၊ ထားတော်မူ၏။

စူဠအနာထပိဏ္ဍိကော နာမ၊ ပိဏ်မည်သည်ကား။ အနာထပိဏ္ဍိကမဟာသေဋ္ဌိသ၊ ၏။ ကနိဋ္ဌဘာတာ၊ ညီငယ်တည်း။

သိနေရုပဗ္ဗတံ နိဗ္ဗိဒ္ဓါတ္တာတိ၊ ကား။ တံ၊ ထိုမြင့်မိုရ်တောင်ကို။ ပရိသာယ၊ သည်။ ဒိဿမာနရူပံယေဝ၊ မြင်အပ်သော သဘောရှိသည်ကိုသာလျှင်။ ကတ္တာ၊ ၍။ နိဗ္ဗိဒ္ဓါတ္တာ၊ ထွင်း၍။ နန္တိ၊ ကား။ သိနေရုပဗ္ဗတံ၊ ကို။

အနေကသတသဟဿသခ်ိသ၊ သိန်းပေါင်းများစွာသော အရေအတွက်ရှိသော။ သြကာသလောကသ စ၊ ၏ ၎င်း။ တံနိဝါသိသတ္တလောကသ စ၊ ထိုသြကာသလောကဌာနေသော သတ္တလောက၏ ၎င်း။ ဝိဝဋ္ဋဘာဝကရဏာပါဋိဟာရိယံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုသော ပြာဋိဟာသည်။ လောကဝိဝရဏံနာမ၊ မည်၏။ မဟာဗြဟ္မာတိ၊ ကား။ သဟမ္ပတိမဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။

[၂၅] အပဏ္ဏကပဋိပဒါယ၊ မချွတ်မယွင်းသော အကျင့်၏။ ဖလံ၊ ကို။ တာဝ ပသဏ၊ ကြည့်ရှုကြကုန်ဦးလော့။ ဣတိ၊ သို့။ နိရယဘယေန၊ ငရဲဘေးဖြင့်။ တဇ္ဇေတွာ၊ ခြိမ်းချောက်၍။ သတ္ထု၊ ၏။ အနုပုဗ္ဗိကထာနယေန၊ အစဉ်အတိုင်း ဟောတော်မူသော တရားစကားနည်းဖြင့်။ သဂ္ဂသုခေန၊ နတ်ပြည်ချမ်းသာဖြင့်။ ပလောဘေတွာ၊ ဖြားယောင်း၍။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ သဂ္ဂသမ္ပ တ္တိယံ၊ နတ်ပြည်စည်းစိမ်၌။ နိန္နဘာဝါပါဒနေန၊ ညွှတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်စေသဖြင့်။ န၊ မဟုတ်။

၃၈၉။ အာဝိဘာဝကရဏေ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကိုပြုရာ၌။ အာလောကနိမ္မာနာယ၊ အရောင်အလင်းကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ။ အာလောကကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ယထာ၊ ဝင်စားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တိရောဘာဝကရဏေ၊ မျက်ကွယ်အဖြစ်ကိုပြုရာ၌။ အန္ဓကာရနိမ္မာနာယ၊ အမိုက်မှောင်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ။ နီလကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၏၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤအာလောက ကသိဏ်းသည်။ ပါဋိယံ၊ ၌။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ကာမံ နာဂတံ၊ အကယ်၍ကား မလာပေ။ ပန၊ ထိုသို့ မလာသော်လည်း။ ဝိဝဋ္ဋံ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော၊ ကျရောက်သော အနက်အားဖြင့်။ အာဂတမေဝ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အာလောကကသိဏံ၊ သည်။ သြဒါတကသိဏဿောဂဓံ၊ သြဒါတကသိုဏ်း၌ အတွင်းဝင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ (ဤဋီကာ ပ–နာ ၁၉၈၊ ဒု–နာ ၂–တို့၌) ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည် သာလျှင်တည်း။ အန္ဓကာရန္တိ၊ ကား။ အန္ဓကာရဝန္တံ၊ အမိုက် မှောင်ရှိသည်၊ ဝါ၊ အမိုက်မှောင်ကျသည်။

၃၉ဝ။ ဣဒ္ဓိယတ္ထေရာဒိကေ၊ ထေရ်အစရှိကုန်သော။ အဝသေသေ၊ ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။

၃၉၁။ ဧတသ၊ ဤပြာဋိဟာအား။ ပါကဋော၊ ထင်ရှားသော။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါကဋံ၊ မည်၏။ ပါကဋဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသော တန်ခိုးရှင်ရှိသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုသည်။ ပါဋိဟာရိယဋ္ဌာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့ကို ပယ်ရှားတတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါကဋပါဋိဟာရိယံ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤပြာဋိဟာဌ်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ နိ ပါကဋော၊ မထင်ရှား။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပါကဋံ၊ မည်၏။ အပါကဋဋ္ဌာ၊ တန်ခိုးရှင် မထင်ရှားသည်လည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုသည်။ ပါဋိဟာရိယဋ္ဌာ၊ လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပါကဋပါဋိဟာရိယံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံဘေ ဒေါ၊ ဤပါကဋ အပါကဋပြာဋိဟာအပြားသည်။ ဣဒ္ဓိမတော ဧဝ၊ တန်ခိုးရှင်၏ သာလျှင်။ ပါကဋာပါကဋာ ဘာဝေန၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ် မထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပါဋိဟာရိယသ၊ ဟာ၏။ (ပါကဋာပါကဋ ဘာဝေန၊ ဖြင့်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုပြာဋိဟာသည်။ အပါကဋံ၊ မထင်ရှားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာတိ၊ ကား။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ကုသလကမ္မပထဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားတို့ကို။ မနုဿဓမ္မောတိ၊ လူတို့၏ တရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတော မနုဿဓမ္မတော၊ ထိုလူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားမှ၊ ဝါ၊ ထက်။ ဥတ္တရိ၊ လွန်မြတ်သော။ ဣဒ္ဓိသခ်ိတံ၊ တန်ခိုးဟုဆိုအပ်သော။ ပါဋိဟာရိယံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့ကို ပယ်ရှားခြင်း သဘောသည်။ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ။ ယမည်၏။ အာဋ္ဌေဒ္ဓေတိ၊ ကား။ ပမုခေ၊ ကျောင်းရှေ့မျက်နှာစာ၌။ သြကာသေဟီတိ၊ ကား။ ပကိရ၊ ဖြန့်ကြဲလော။ ဣဒ္ဓါဘိ သခ်ိရန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိပယောဂံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းဟူသော ပယောဂကို။ အဘိသခ်ိသီတိ၊ ကား။ အဘိသခ်ရိ၊ ပြုပြီ။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တာလစ္ဆိဂ္ဂဠေနာတိ၊ ကား။ ကုဋ္ဌိကစ္ဆိဒ္ဒေန၊ သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ အဂ္ဂဠန္တရိကာယာတိ၊ ကား။ ပိဋ္ဌသဃ်ာတာနံ၊ တံခါးတိုင်တို့၏။ အန္တရေန၊ အကြားဖြင့်။

အန္တရဟိတောတိ၊ ကား။ အန္တရဓာယိတုကာမော၊ ကွယ်ခြင်းငှါအလိုရှိသော။ (ဤ၌ ပုဒ်မ ပိုသည်) ဗဟော၊ ဗဟု အမည်ရှိသော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ အန္တရဓာယိတုံ၊ ကွယ်ခြင်းငှါ။ နိ သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတ္တာ၊ ပြုတော်မူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ တသ စ၊ ထိုဗဟုဗြဟ္မာအားလုံး။ ဗြဟ္မဂဏသ စ၊ ဗြဟ္မာအပေါင်းအားလုံး။ အနာပါထ ဘာဝဂမနေန၊ မထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ (အဘာသိ–၌ စပ်) သမဏ သ ဂေါတမသ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။ အတ္ထိဘာဝေါ ဝါ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ နတ္ထိ ဘာဝေါ ဝါ၊ သည်ရင်း။ ဇာနိတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ နိ သက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဗြဟ္မဂဏသ၊ ၏။ ဝစနောကာသော၊ ဆိုခြင်း၏ အခွင့်သည်။ မာဟောတု၊ မဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့နှလုံးသွင်း၍။ ဘဝေဝါဟန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဘဝေဝါဟံ ဘယံ ဒိသွာတိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။ ဘဝေ သံသာရေ၊ ဘဝသံသရာ၌။ ဇာတိ ဇရာဒိ ဘေဒံ၊ ဇာတိဇရာစသည်အပြားရှိသော။ ဘယံ၊ ကို။ ဒိသွာ ဇဝ၊ မြင်၍သာလျှင်။ ဘဝဠ္ဍ ဝိဘဝေသိနန္တိ၊ ကား။ ကာမ ဘဝါဒိ၊ ကာမ ဘဝ အစရှိသော။ တိဝိဓမ္မိ၊ သုံးပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ [၂၆] ဣမမ္ဘ သတ္တာဘဝံ၊ သတ္တဝါဟုဆိုအပ်သော ဤဥပပတ္တိ ဘဝကိုလည်း။ (ဒိသွာ၊ ၍။) ဝိဘဝေသိနံ၊ ဘဝကင်းရာကို ရှာမှီးသော သူအပေါင်းကို။ ဝိဘဝံ၊ ဘဝကင်းရာကို။ ဂဝေသမာနမ္မိ ပရိယေသမာနမ္မိ၊ ရှာမှီးသောသူအပေါင်းကိုလည်း။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲလဲ။ ဘဝေ ဇဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဒိသွာ၊ ၍။ (ဤကား အဌကထာမှ အဖွင့်ဖြစ်သည်၊ ပဏ္ဍာသဋီကာ၌ တနည်းအဖွင့်ကသာ၍ ကောင်းသည်) ဘဝံ နာဘိဝဒိန္တိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန၊ အားဖြင့်။ ကိဉ္စိ ဘဝံ၊ တစုံတခုသောဘဝကို။ နဝ အဘိဝဒိ၊ မချီးမွမ်းပြီ။ နဂဟေသိ၊ မယူပြီ။ နန္ဒိဠ္ဍ နဝ ဥပါဒိယိန္တိ၊ ကား။ ဘဝတဏှံ၊ ကို။ နဝ ဥပဂဠ္ဆိ၊ မကပ်ရောက်ပြီ။ နဝ အဂ္ဂဟေသိ၊ မစွဲယူပြီ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၃၉၂။ အလဂ္ဂမာနောတိ၊ ကား။ ဝိနိဝိဒ္ဓါတွာ၊ ထုတ်ချင်းထွင်း၍။ ဂမနေန၊ ဖြင့်။ ကုဋ္ဌာဒီသု၊ နံရံစသည်တို့၌။ (သာမည ဓာရ) ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော အရပ်၌။ (ဝိသေသာဓာရ) နလဂ္ဂမာနော၊ မငြိမတွယ်သည်ဖြစ်၍။ အာဝဇ္ဇိတွာ ကတပရိကမ္မေနာတိ၊ ကား။ ယသ၊ အကြင်နံရံစသည်၏။ ပရတော၊ တဖက်သို့။ ဂန္တ္ဝါကာမော၊ သွားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တံ၊ ထိုနံရံစသည်ကို။ အာဝဇ္ဇိ တွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ အာကာသော ဟောတု အာကာသော ဟောတူတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေ, ကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု။ ဣတိ ဇဝံ၊ သို့။ ကတပရိကမ္မေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကံရှိသော။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ ပါကာရပဗ္ဗတာ ပေဏ္ဍာယ၊ တံတိုင်းတောင်တို့ကို ငဲ့သဖြင့်။ သုသိရောတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဆိဒ္ဒေါတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ ပုလ္လင်္ဂဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥဗ္ဗေဝေသေန၊ အစောက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဝိဝရံ၊ အပေါက်အကြားသည်။ သုသိရံ၊ အခေါင်းမည်၏။ တိရိယံ၊ ဖီလာ၊ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော အပေါက်အကြားသည်။ ဆိဒ္ဒံ၊ အပေါက်မည်၏။

ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ပ။ ကတ္ထာတိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏာဒီသု၊ တို့တွင်။ ယတ္ထကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိတပါးပါးသော။ ကသိဏေ၌။ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ဈာန်ကိုဝင်စား၍။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု။ အဓိဋ္ဌာ တဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ အမှတ်မရှိတပါးပါးသော ကသိဏ်း၌ဈာန်ဝင်စားသင့်သည်ဟူသော ထိုစကားရပ်၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ အဋ္ဌသမာ ပတ္တိ။ပ။ ပမာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင်ကြင်အမှုကို။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထို အမှုသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇေတေန၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ပထဝိယာ၊ မြေ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနနိမုဇ္ဇေန၊ ပေါ်ခြင်း ငုပ်ခြင်း၌။ အာပေါ ကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ အာပေါကသိဏ်းဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းကိုလင်း။ ဥဒကာဒီသု၊ တို့၌။ ပထဝီ နိမ္မာနေ၊ မြေကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ ပထဝီ ကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ ကိုလင်း။ ဇကန္တတော၊ စင်စစ်ဇကန်အားဖြင့်။ နဝ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇတန္တိ၊ ကား။ တိရောကုဋ္ဌာဒိဂမနပါဠိဟာရိယကရဏေ၊ နံရံတဖက်စသည်သို့ သွားခြင်းဟူသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို ပြုရာ၌။ ဇတံအာကာသကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ ကို။ အနုဋ္ဌဝိကဘာဝတော၊ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝသံ၊ မချွတ်။ ဝတ္တတ္တံ၊ ဆိုသင့်၏။ ဇဝ္ဆ ကတ္တာ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ အာကာသကသိဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဋ္ဌိတ္ဌာနံ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်တို့ကို။ ဝိဝဋ္ဌကရဏံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်ကို ပြုခြင်းသည်။ (ဣဏ္ဍတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။) ဣတိအာဒိဝစနံ၊ ကို။ (သမတ္ထိတံ) ဝိယ၊ ပြီးစေအပ်သကဲ့သို့။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဇကောပိ၊ တပါးတည်းသည်လည်း။ ဟုတ္တာ၊ လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိဘာဝေါ၊ ဤသို့စသည်ဖြစ်ခြင်းသည်ထင်း။ အာကာသေ ဝါ၊ ၌ထင်း။ ဥဒကေ ဝါ၊ ၌ထင်း။ ပထဝိ၊ ကို။ နိမ္မိနိတ္တာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ ပဒသာ၊ ခြေဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်ထင်း။ ဣဏ္ဍတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပကိဏ္ဏကနယေ၊ သေသ ကသိဏနိဒ္ဒေသ ပကိဏ္ဏက ကထာနည်း၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တမ္မိ၊ ထိုစကားသည်လည်း။ သမတ္ထိတံ၊ ပြီးစေအပ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒ္ဝိဂ္ဂတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်။ ဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သည်ရှိသော်။ သုဗဒ္ဓံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒဠ္ဍီကရဏံနာမ၊ မြဲမြံသည်ကို ပြုခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဒေါသော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ တေန၊ ထိုတဖန်ဝင်စား၍ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းဖြင့်။ ပယောဇနာဘာဝံ၊ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ပုနသမာပဇ္ဇိတ္တာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌိတတ္တာ အာကာသော ဟောတိယေဝါတိ၊ ကား။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဥဋ္ဌိတံ၊ ပေါက်သော။ (ဥပဋ္ဌိတံ–ကားမသင့်) ပဗ္ဗတာဒိ၊ သည်။ (သီဟိဋ္ဌမှု၌–ဥဋ္ဌိတပဗ္ဗတာဒိ–ဟု သမာသ်ပုဒ်ဖြင့်ရှိ၏) သစေပိ သိယာ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ငြားအုံ့။ တမ္မိ၊ ထိုတောင် စသည်သည်လည်း။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု။ အဓိဋ္ဌိတတ္တာ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာကာသော၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣဒမ္မိ၊ ဤအရာသည်လည်း။ အဋ္ဌာနပရိကပ္ပနမတ္တံ၊ အရာမဟုတ်သည်၌ ကြံခြင်းမျှသာလျှင်တည်း။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသောတောင် စသည်၏။ ဥဋ္ဌာနမေဝ၊ ပေါက်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ (သီမှ နှင့်အညီပင်) နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အန္တရာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၃၉၃။ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာတိ၊ ကား။ ယထိစ္ဆိတဋ္ဌာနံ၊ အလိုရှိအပ်တိုင်းသောအရပ်ကို။ ဥဏ္ဏေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ၊ ပိုင်ခြား၍။ တတြာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ပထဝိယာ ဥဒကဘာဝါဓိဋ္ဌာနေ၊ ထိုမြေကို ရေအဖြစ် အဓိဋ္ဌာန်ရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ယထာဝုတ္တပဋိပတ္တိဝိဘာဝိနီ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဓိဋ္ဌာန်အစီအရင်ဟူသောအကျင့်ကို ထင်ရှားပြသော။ [၂၇] ပါဠိ၊ တည်း။ ပရတော၊ ၌။ တတြာယံ ပါဠိတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတဋ္ဌာနေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သောတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ အဓိဋ္ဌာနကာလေ၊ ၌။ ကာလပရိစ္ဆေဒံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိစ္ဆိန္နကာလံ ပနအတိက္ကမိတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပကတိယာ ဥဒကံ၊ ပကတိအားဖြင့် ရေဟူသည်။ အနိမ္မာန ဥဒကံ၊ မဖန်ဆင်းအပ်သော ရေတည်း။

၃၉၄။ ဝိပရီတန္တိ၊ ကား။ ယံ ဥဒကံ၊ကို။ အက္ကမိတ္တာ အက္ကမန္တော၊ နင်းသည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ နင်းသောသူသည်။ နသံသီဒတိ၊ မနစ်ကျ။ (တံ၊ ထိုရေကို။) ပန၊ ဆက်။ တံ ထိုမနစ်ကျသောရေကို။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ပထဝီနိမ္မာနဝသေန၊ မြေဖန်ဆင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပထဝီကသိဏန္တိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏဗျာနံ၊ ကို။

၃၉၅။ ပလ္လင်္ကန္တိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဥရုဗဒ္ဓါသနံ၊ ပေါင်တို့ဖြင့်ဖွဲ့အပ်သော ထိုင်ခြင်းတည်း။ ဆိန္နပက္ခော ဝါ၊ ပြတ်သော အတောင်ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အသဏ္ဌာတပက္ခော ဝါ၊ မပေါက်သေးသော အတောင်ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သကုဏော၊ ၄က်သည်။ ဧတေတုံ၊ ပျံတက်ခြင်း၄ါ။ နဿ သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ပက္ခီသကုဏောတိ၊ ဟူ၍။ ပက္ခီသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ ၍။ သကုဏော၊ ကို။ ဝုတ္တောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပက္ခေဟိ ယုတ္တသကုဏောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပရိကမ္မံ ကတ္တာတိ၊ ကား။ ပထဝီ ဟောတူတိ၊ မြေဖြစ်စေဟူ၍။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။

အာကာသေ အန္တလိက္ခေတိ၊ ကား။ အန္တလိက္ခသညိတေ၊ ထိုထိုဝတ္ထုတို့၏ ထူးခြားခြင်းကို မြင်ရာအရပ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ အထက်ကောင်းကင်ဟုဆိုအပ်သော။ အာကာသေ၊ ၌။ ဟိ၊ မှန်။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်အဆီးအတားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ တံ၊ ထိုထိုအရပ်ကို။ အာကာသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယဉ္စ ဣဒ္ဓိမာ၊ ဤတန်ခိုးရှင် ရဟန်းသည်လည်း။ ပထဝိယာ၊ မှ၊ ဝါ၊ နင့်။ အာသန္နေ၊ အနီးဖြစ်သော။ အာကာသေ၊ ဟင်းလင်းပြင်အရပ်၌။ နဂ္ဃတိ၊ သွားသည် မဟုတ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌၊ ဝါ၊ သည်။ ပက္ခီနံ၊ တို့၏။ အဂေါစရော၊ ကျက်စားခြင်း မရှိသည်၊ ဝါ၊ ကျင်စားရာမဟုတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တာဒိသဉ္စ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ကောင်းကင်အရပ်ကိုလည်း။ လောကေ၊ ၌။ အန္တလိက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အန္တလိက္ခသညိတေ အာကာသေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ထေရောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တတိပိဋကစူဠဘာဘယတ္ထေရော၊ တည်း။ သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနန္တိ၊ ကား။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ ပါဒကစျာန်သမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်းသည်။ နနု သမာဟိတမေဝသ စိတ္တန္တိ၊ ကား။ ပါဠိဟာရိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တ မာနသ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှင်ရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အစ္ဆန္တံ၊ စင်စစ်။ သမာဟိတမေဝ၊ တည်ကြည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညဒါ ဝိယ၊ တပါးသောအခါ၌ကဲ့သို့။ အသမာဟိတံ၊ မတည်ကြည်သည်။ နဟောတိ။ (သမာဟိတဖြစ်သောကြောင့် ပါဒကစျာန်မဝင်စားပဲ လိုရာအဓိဋ္ဌာန်နိုင်သည်ဟုဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တိပိဋကစူဠဘာဘယမထေရ်၏ အလိုတည်း။ တံ ပန၊ ထိုစကားသည်ကား။ ထေရဿ၊ ၏။ မတိမတ္တံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီ ကသိုဏ်းစျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ပထဝိံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣဒါနိ ပန၊ ဤယခုအခါ၌မူကား။ အာကာသေ၊ ကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာကာသကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ကိဉ္စာ ပိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တိရောကုဋ္ဋ။ပ။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုတိရောကုဋ္ဋပြာဋီဟာ၌။ ကုဋ္ဋာဒိ၊ နံရံ စသည်သည်။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ဖြင့်။ အာကာသော၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ ပဗ္ဗတရုက္ခဒိဒိ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းဖြင့်။ အာကာသံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဂန္တွဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ တိရောကုဋ္ဋ။ပ။ ဝုတ္တနယေနေဝါတိ၊ ကား။ သစေပနသ။ပ။ တိအာဒိနာ၊ သော၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ [၂၈] တတ္ထ၊ ထိုတိရောကုဋ္ဋပြာဋီဟာ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတေန၊ တိရောကုဋ္ဋ။ပ။ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (ဒဿေတိ–၌ စပ်) အသ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်ရဟန်း၏။ (စ–ပိသည်၊ သီမှနှင့်အညီ ဗလေနေဝသ–ဟု ရှိစေရမည်) ပုရိမာဓိဋ္ဌာနဗလေနေဝ၊ ရှေးဖြစ်သော အဓိဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အန္တရာ၊ ၌။ အညော၊ တပါးသော။ ဥတုမယော၊ ဥတုဖြင့်ပြီးသော။ ပဗ္ဗတော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ရုက္ခော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ဥဒ္ဒဟိသတိ၊ တက်လတ့်၊ ဝါ၊ ပေါ်လတ့်။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့သော အကြောင်းသည်။ အဋ္ဌာနမေဝ၊ ဖြစ်သင့်သော အကြောင်းမဟုတ်သည် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်၊ ဝါ၊ ဤသို့ မိန့်ဆိုထားခြင်းကြောင့်။ နာဂါဒီဟိ၊ နဂါးစသည်တို့သည်။ ကရိယမာနော၊ ပြုအပ်သော။ ဝိဇနော၊ အနှောက်အယှက်သည်။ ဂမနန္တ ရာယံ၊ သွားခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို။ နဂရောတိ၊ မပြုနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

သြကာသေတိ၊ ကား။ ဧနဝိဝိတ္ထေ၊ လူတို့မှဆိတ်သော။ ယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ သင့်လျော်သောအရပ်၌။ အယံ သမဏော၊ ဤရဟန်းသည်။ အာကာသစာရီ၊ ကောင်းကင်ဖြင့်သွားလေ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၉၆။ ဒ္ဝါစတ္တာလီသယောဇနသဟဿဂုဟဏံ၊ ယူဇနာ လေးသောင်းနှစ်ထောင်ကို ယူခြင်း–ဆိုခြင်းကို။ ပဌမကပ္ပဝသေန၊ ကမ္ဘာဦးကာလ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကတံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုကမ္ဘာဦးကာလမှ။ ပရံ ပန၊ နောက်ကာလ၌မူကား။

အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဥသိတဘာဝေန၊ တက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တတော၊ ထိုယူဇနာလေးသောင်းနှစ်ထောင်မှ။ ကတိပယ ယောဇနေနတာ၊ ယူဇနာအနည်းငယ် ယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ အပ္ပကံ၊ အနည်းငယ်သော။ အဓိကံ ဝါ၊ အလွန်သည်၎င်း။ ဥိနံ ဝါ၊ အယုတ်သည်၎င်း။ ဂဏနူပဂံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့ရောက်သည်၊ ဝါ၊ ရေတွက်လောက်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာ၊ ထိုသို့ ဒွါစတ္တာလီသယောဇနသဟဿသ–ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တီသု။ပ။ ကရဏောနာတိ၊ ကား။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ယသ္မိံ ဒီပေ၊ ၌။ မဒ္ဓေ၊ ၌။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ တတော၊ ထိုကျွန်းမှ။ ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော ကျွန်း၌။ အတ္ထံ၊ ဝင်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တာ၊ ရောက်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။) ပစ္ဆိမေ၊ နောက်ဖြစ်သော ကျွန်း၌။ ဥဒေန္တာ၊ ထွက်ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အာလောကကရဏေန၊ အရောင်အလင်းကိုပြုသဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ အညဇောတိနံ၊ တပါးသော အရောင်အလင်းတို့ကို။ အဘိဘဝနေန စ၊ လွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဒုဒ္ဒသတာယ စ၊ ကြည့်ရှုနိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မဟိဒ္ဓိကေ၊ ကြီးမားသော တန်ခိုးရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သီတပရိဠာဟဝူပသမနေန၊ အအေးနှင့်ပူအိုက်ခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်းကြောင့်၎င်း။ သြသဓိတိဏဝနပ္ပတီနံ၊ ၄က်ပျောကောက် ကျုံစသော တသီးပင်, မြက်ပင် တောစိုးသစ်ပင်တို့ကို။ ပရိဗြူဟနေန စ၊ ပွါးစေခြင်းကြောင့်၎င်း။ မဟာနုဘာဝေ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ဆုပတီတိ၊ ကား။ ဖုသတိ၊ ထိ၏။ ပရိမဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှဤမှလည်း။ သဏ္ဌာရေန္တော၊ ရွှေ့ရှားစေလျက်။ ဃံသေတိ၊ ပွတ်တိုက်၏။ အဘိညာပါဒကဈာနေ ဝသေနေဝါတိ၊ ကား။ ယသ ကသစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော။ အဘိညာပါဒကစျာနဿ၊ ၏။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဇဝကာရေန၊ ဖြင့်။ ပါဒကဈာနဝိသေသံ၊ ပါဒကစျာန် အထူးကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ နဟ (နိဝတ္တေတိ၊) နစ်စေသည်မဟုတ်။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာ လျှင်။ နတ္ထေတ္ထ ကသိဏသမာပတ္တိနိယမောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တိရောကုဋ္ဋပါဠိဟာရိယာဒီသု ဝိယ၊ ပြာဋိဟာစသည်တို့၌ ကဲ့သို့။ ဣမသ္မိံ နာမ ကသိဏေ၊ ဤမည်သော ကသိဏ်း၌။ စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇတ္ထ၊ ဤ လ, နေတို့ကို သုံးသပ်ခြင်းစသည်ကိုပြုရာ၌။ ကောစိ၊ သော။ နိယမော၊ ကသိဏ်းစျာန်ကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ နဟ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထောဝ၊ တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ကဠိ၊ တစုံတခု သော။ သမာပတ္တိ၊ ကို။ အပရာမသိတ္တာ၊ မူ၍။ ဣဓ သော ဣဒ္ဓိမာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စန္ဒိမသူရိယေတိ၊ တို့ကိုဟူ၍။ ဇဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီးသော။ စန္ဒိမသူရိယမဏ္ဍလံ၊ လ နေအဝန်းသည်။ (ကတ္တားထည့်ဖွင့်သည်) ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပဂတံ ဟတ္ထပါသေတိ၊ ကား။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ရူပဂတံ၊ ရုပ်ဝတ္ထုကို။ ဝါ၊ ကား။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ရူပဂတံ၊ ကို။ ။ ဟတ္ထံ၊ ကို။ ဝမ္မေတ္တာ ဝါ၊ ပွါးစေမူ၍လည်း။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။)

ဥပါဒိန္နကံ၊ ဥပါဒိန္နကရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အနုပါဒိန္နကဿ၊ အနုပါဒိန္နကရုပ်၏။ ဝမ္မနံ၊ ပွါးခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဇတ္ထ၊ ဤသို့ဆိုရာ၌။ ယုတ္တိယာ ပန၊ အသင့်အားဖြင့်မူကား။ ဥပါဒိန္နကဿပိ၊ ၏လည်း။ ဝမ္မနဋ္ဌာယာ၊ ပွါးခြင်း အရိပ်အရောင်သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ အဏုမဟန္တဘာဝါပါဒနေ၊ ငယ်သည်၏အဖြစ် ကြီးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေရာ၌။ ဥပါဒိန္နကဿ၊ ကို။ ဟာပနံ ဝိယ၊ ယုတ်လျော့စေခြင်းကဲ့သို့။ ဝမ္မနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ လဗ္ဘတေဝ၊ တည်း။ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ ၏။ နန္ဒောပနန္ဒဒမနေယထာ၊ ဆုံးမရာ၌ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ ဇဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဝတ္ထုနာ၊ နှင့်။ သဟ၊ တက္ပ။ ထေရဝါဒံ၊ ကို။ အာဟရိ တွာ၊ ၍။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ တိပိဋကေ။ပ။ တိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်၏။ ကိံ ပန နဟောတိ၊ အဘယ့် ကြောင့် မဖြစ်အံ့နည်း။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ [၂၉] ပဋိသေဓာ၊ တားမြစ်တတ်သော ပုဒ်တို့သည်။ ပကတိ၊ ပကတိအနက်ကို။ ဂမေန္တိ၊ ရောက်စေကုန်၏၊ ဝါ၊ သိစေကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တဒါ မဟန္တံ။ပ။ ဝိယာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ယထာဓိက တတ္ထဒဿနဝသေန၊ အကြင်အကြင် စပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဝါ၊ စပ်ဆိုင်သော အရာဖြစ်သောအနက်ကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ခုဒ္ဒကဘာဝါပါဒ နမ္ပိ၊ ငယ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းကိုလည်း။ လဗ္ဘတေဝ၊ တည်း။

နန္ဒောပနန္ဒနာဂဒမနကထာဝဏ္ဏနာ

ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏဝသေန၊ ဘုရားရှင်တို့၏ အလေ့အကျက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အသ၊ ထိုနဂါးမင်းအား။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ အတ္ထိ နု ခေါ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ သြလောကေသိ၊ ကြည့်ရှုတော်မူလေ၏။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ရတနတ္တယေ၊ ၌။ ပသာဒလက္ခဏံ၊ ကြည်ညိုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ သာသနာဝတာရံ၊ သာသနာတော်သို့ သက်ဝင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အပ္ပ သန္နောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ မှားသောအယူမှ။ ဝိဝေစေတွာ၊ ကင်းလွတ်စေ၍။ ပသာဒေ တဗ္ဗော၊ ကြည်ညိုစေအပ် ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ကောနု ခေါ။ပ။ ဝိဝေစေယျာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

တံ ဒိဝသန္တိ၊ ကား။ ယဒါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော၊ ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ တာဝတိံ သဘဝနာဘိမုခေါ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ရှေးရှု။ ဂစ္ဆတိ၊ မူ၏။ တံ ဒိဝသဘာဂံ၊ ထိုနေ့အဖို့ပတ်လုံး။ အာပါနဘူမိံ သဇ္ဇယိံ သူတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သော၊ ထိုနဂါးမင်းသည်။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေလျက်။ ဘောဇနကိစ္စံ၊ စားခြင်းကိစ္စကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တံ ပရိဝေသနဋ္ဌာနံ၊ ထိုကျွေးမွေးရာဌာနကို။ သိတ္တသမ္ဘဋ္ဌံ၊ ရေသွန်းဖြန်းအပ် တံမြက်လှည်းအပ်သည်

ကို။ (ကတ္တာ၊ ၍။) ဘောဇနူပကရဏူပနယနာဒိနာ၊ ဘောဇဉ်နှင့် အသုံးအဆောင်တို့ကို ဆောင်ပို့ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ သဇ္ဇယိ သု ပဋ္ဌိယာဒေသုံ၊ စီရင်လေကုန်၏။ တိဝိဓနာဠကေဟီတိ၊ ကား။ ဝဠုကုမာရိကညာဝတ္ထာဟိ၊ အိမ်ထောင်သည်, အပျို, သတို့သျှီးအရွယ် ရှိကုန်သော။ တိဝိဓာဟိ၊ သုံးပါးအပြားရှိကုန်သော။ နာဠကိတ္ထိဟိ၊ ကချေသည် မိန်းမတို့သည်။ ဩလောက ယမာနောတိ၊ ကား။ ပေက္ခန္တော၊ ကြည့်ရှုလျက်။ ဝါ၊ ကား။ ဝိစာရေန္တော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လျက်။

ဥပရူပရီတိ၊ ကား။ မတ္ထကမတ္ထကေ၊ အထက်ထက်၌၊ ဝါ၊ ထိပ်တည့်တည့်အရပ်၌။ ဘဝနေနာတိ၊ ကား။ ဘဝနပဒေ သေန၊ ဘုံ၏အရပ်ဖြင့်။ ဘောဂေဟီတိ၊ ကား။ သရီရဘောဂေဟိ၊ ကိုယ်အခွေတို့ဖြင့်။ အဝကုဇ္ဇေနာတိ၊ ကား။ နိကုဇ္ဇိတေန၊ မှောက်အပ်သော။ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ တာဝတိံ သဘဝနသ၊ တာဝတိံ သာနတ်ဘုံ၏။ ပဒေသောပိ၊ တစိတ် တဒေသသည်သော်လည်း။ နာဝသိဿတိ၊ မကြွင်းလတ့ံ။ ဧဝ၊ ဖြင့်။ ပရိယာဒါယ၊ ထက်ဝန်းကျင်သိမ်းယူ၍။

သိနေရုပရိဘဏ္ဍန္တိ၊ ကား။ သိနေရုမေခလံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်၏ခါးပန်းကို။ သိနေရုဿ၊ ၏။ သမန္တတော၊ ၌။ ဗဟလ တော စ၊ အထုအားဖြင့်ရင်း။ ပုထုလတော စ၊ အကျယ်အပြန့်အားဖြင့်ရင်း။ ပဋ္ဌယောဇနသဟဿ ပရိမာဏာနိ၊ ယူဇနာ ငါးထောင်အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးခုကုန်သော။ ပရိဘဏ္ဍာနိ၊ တောင်ခါးပန်းတို့ကို။ တာဝတိံ သဘဝနဿ၊ ကို။ အာရက္ခာယ၊ အစောင့်အရှောက်အလို့ငှါ။ နာဂေဟိ စ၊ နဂါးတို့သည်ရင်း။ ဂရုဠေဟိ စ၊ ဂဠုန်တို့သည်ရင်း။ ကုမ္ဘဏ္ဍေဟိ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ယက္ခေဟိ စ၊ တို့သည်ရင်း။ အဓိဋ္ဌိတာနိ၊ စိုးအုပ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)ကိရ၊ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ တာနိ၊ ထိုလေးခုသော တောင်ခါးပန်းတို့ကို။ ပရိဘဏ္ဍာဘာဝသာမညေန၊ တောင်ခါးပန်း၏ အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကဏ္ဍံ၊ တည်း။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပရိဘဏ္ဍန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေဟိ၊ ထိုလေးခုသော တောင်ခါးပန်းတို့သည်။ သိနေရုဿ၊ ၏။ ဥပမုံ၊ ထက်ဝက်ကို။ ပရိယာ ဒိန္နံ၊ ထက်ဝန်းကျင်သိမ်းယူအပ်သည်၊ ဝါ၊ နေရာယူအပ်သည်။ (ဟောတိ)ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။

အတ္တာဘာဝံ ဝိဇေဟိတွာတိ၊ ကား။ မနုဿရူပံ၊ လူ၏အသွင်ကို။ အန္တရဓာပေတွာ၊ ကွယ်စေ၍။ ဗာဓေတီတိ၊ ကား။ ခေဒမတ္တံ၊ ပင်ပန်းခြင်းမျှကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။

အတ္တာဘာဝံ ဝိဇေဟိတွာတိ၊ ကား။ သုခုမတ္တာဘာဝနိမ္မာနေန၊ သိမ်မွေ့သော အတ္တဘောကိုဖန်ဆင်းခြင်းဖြင့်။ နာဂရူပံ၊ နဂါး၏အသွင်ကို။ ဝိဇေဟိတွာ၊ စွန့်၍။ ။ မုခဂတံ၊ ခံတွင်း၌တည်သော။ သမဏံ၊ ရဟန်းကို။ သံခါဒိဿာမိ၊ ဝါးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ မုခံ၊ ခံတွင်းကို။ ဝိဝရိ၊ ဖွင့်လေ၏။ ပါစီနေန စ ပစ္ဆိမေန စာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ နာဂဿ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ နိပန္နတ္တာ၊ လျောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုဠု၊ စွာ။ သတိယာ၊ ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ ရှေးရှုထင်စေ ခြင်းအကျိုးငှါ။ မနသိ ကရောဟိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[၃၀] အာဒိတောပေ။ ယာနီတိ၊ ဟူသောဤစကားကို။ တဒါ၊ ၌။ ထေရေန၊ သည်။ ကတပါဋိဟာရိယာနီ၊ ပြုအပ်ပြီး သော ပြာဋိဟာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣမံ ပန ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဣမံ နာသာဝါတဝိသဇ္ဇနကာရဏံ၊ ဤနှာခေါင်းလေ ကို လွှတ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းသို့။

အနုဗန္ဓီတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ မဟိဒ္ဓိကဿ၊ ကြီးမားသောတန်ခိုးရှိသော။ ဣမဿ သမဏဿ၊ အား။ ပဋိပဟရိတုံ၊ တုံ့ပြန်၍ ပုတ်ခတ်ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ပြုခြင်းငှါ။ (ပဋိပ္ပရိတုံ–ဟူသောမူကွဲပါ၌အရ တုံ့ပြန်၍ ချေပခြင်းငှါ–ဟုပေး) နသက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ဘယေန၊ ဖြင့်။ ပလာယန္တံ၊ ပြေးသောနဂါးကို။ အနုဗန္ဓိ၊ အစဉ်လိုက်လေ၏။

ဧကပဋိပါဋိယာတိ၊ ကား။ ဧကာယ၊ တခုတည်းသော။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်ဖြင့်။ နိရန္တရံ၊ အခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယမေဝါတိ၊ ကား။ ဥပါဒိန္နကံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အနုပါဒိန္နကဿ၊ ၏။ ယာ ဝမိ၊ အကြင်ပွါးခြင်း သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယမေ၊ ဤပွါးခြင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထဧဒိသေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဟတ္ထဝမုနာဒိပါဋိဟာရိယေ၊ လက်ကို ပွါးစေခြင်းအစရှိသော ပြာဋိဟာဒ်။ ယုတ္တိ ယုတ္တရူပါ၊ သင့်သော သဘောရှိ၏။ (ကသ္မာ။ ကား။) စိတ္တတော ဝါ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဥတုတော ဝါ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဥပါဒိန္နကရူပါနံ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့၏။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဥပါဒိန္နန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သကလမေ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သောရုပ်ကို၊ ဝါ၊ ကိုယ်တွင်းရုပ် အပေါင်းကို။ အဓိပ္ပေ တံ၊ ၏။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့ပင်အလိုရှိအပ်သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုဥပါဒိန္နကမည်သောကိုယ်တွင်းရုပ်၏။ တထာ၊ ထိုစိတ်ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝမိ၊ သည်။ နယုဇ္ဇတိ ဧဝ၊ မသင့်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝမိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဧကသန္တာနေ၊ တခုတည်းသော သန္တာန်၌။ ဥပါဒိန္နံ စ၊ သည်ရင်း။ အနုပါဒိန္နံ စ၊ သည်ရင်း။ သမ္ဘိန္နံ ဝိယ၊ ရောစပ်ဘိသကဲ့သို့။ ပဝတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ အတ္ထတော၊ သရုပ် တရားကိုယ်အားဖြင့်။ အသမ္ဘိန္နမေ၊ မရောစပ်သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုသို့မရောစပ်ရာ၌။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ–၌ စပ်) အာဇူကမတ္ထေ၊ တပြည်မျှသော။ ခီရေ၊ နို့ရည်ကို။ အနေကာဇူကေ၊ ပြည်များစွာရှိသော။ ဥဒကေ၊ ၌။ အာသိတ္ထေ၊ သွန်းထည့် အပ်သည်ရှိသော်၊ ခီရံ၊ သည်။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော ရေနှင့်။ သမ္ဘိန္နံ၊ ရောစပ်လျက်။ သဗ္ဗတ္ထကမေ၊ အလုံးစုံသောအရပ်၌ တည်လျက်သာလျှင်။ လဗ္ဘမာနံ၊ ရအပ်သည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဟုတ္တာ၊ ၍။ ယဒိပိတိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ကား တည်ပေ၏။

တထာပိ၊ သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုရေနှင့် နို့ရည်ရော ရာ၌။ ခီရံ၊ နို့ရည်သည်။ နဝမုတိ၊ တိုးပွါးသည်မဟုတ်။ ဥဒကမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဝမုတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ဥပါဒိန္နံ စ၊ သည်ရင်း။ အနုပါဒိန္နံ စ၊ သည်ရင်း။ သမ္ဘိန္နံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယဒိပိ ပဝတ္တတိ၊ ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဥပါဒိန္နံ၊ သည်။ နဝမုတိ၊ တိုးပွါးသည်မဟုတ်။ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဇံ စ၊ သည်ရင်း။ တဒနုသာရေ နဝ၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်သို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဥတုဇံ စ၊ သည်ရင်း။ ဝမုတိ၊ တိုးပွါး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

သောတိ၊ ကား။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ ဧဝံ ကတ္တာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထံ၊ ကို။ ဝမေတ္တာ ဝါ၊ ပွါးစေ၍ရင်း။ တေ၊ ထိုလနေတို့ကို။ အာဂန္တာ၊ မိမိထံသို့လာ၍။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ဌိတေ၊ တည်သည်တို့ကို။ ကတ္တာ ဝါ၊ ပြု၍ ၎င်း။ ။ ပါဒဋ္ဌပနာဒိပိ၊ ခြေကိုထားခြင်း အစရှိသည်ကိုလည်း။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အပရောပိ၊ သော။ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ တထေဝါတိ၊ ကား။ ပါဠိဟာရိယကရဏတော၊ ပြာဋိဟာကိုပြုသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တထူပမမေတန္တိ၊ ကား။ ဥဒကပုဏ္ဏာသု၊ ရေဖြင့်ပြည့်ကုန်သော။ နာနာပါတီသု၊ အသီးအသီးသောခွက်တို့၌။ ဗဟူဟိ၊ များစွာသော လူတို့သည်။ နာနာစန္ဒမဏ္ဍလေသု၊ အသီးအသီးသော လဝန်းတို့ကို။ ဒိဿမာနေသု၊ မြင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ (ဝါ၊ ထင်ကုန်သည်ရှိသော်။) တေန၊ ထိုသို့ မြင်ရသောကြောင့်၊ (ဝါ၊ ထိုသို့ထင်ခြင်းကြောင့်။) စန္ဒမဏ္ဍလဿ၊ ပကတိလဝန်း ၏။ ဂမနာဒိဥပရောဓေ၊ သွားခြင်း စသည်ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ သွားခြင်း စသည်၏ အန္တရာယ်သည်။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဗဟူနံ စ၊ များစွာသော လူတို့၏လည်း။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဒဿနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓေတိ ယထာ၊ ပြီးစီးသကဲ့သို့။ ဧတံ ပါဋိဟာရိယံ၊ ဤပြာဋိဟာသည်။ တထူပမံ၊ ထိုလဝန်း၏ အသွားမပျက်ခြင်း, များစွာသော လူတို့၏ မြင်မှုပြီးစီးခြင်းလျှင် ဥပမာရှိ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စန္ဒိမသူရိယာ နံ၊ တို့၏။ ဂမနာဒိဥပရောဓာဘာဝတော စ၊ သွားခြင်း စသည်ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ သွားခြင်း စသည်၏ အန္တရာယ်မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိ မန္တာနံ၊ တန်ခိုးရှင်တို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုလနေတို့၌။ ဣဒ္ဓိပယောဂဿ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း ပယောဂ၏။ ယထိစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ သမိဇ္ဈနတော စ၊ ကြောင့်ရင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

၃၉၇။ ပန၊ အဋ္ဌကထာ၌ မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ (သီမှ၌ ဤ ပန–ပုဒ် မရှိ၊ အပိုပင်) ပရိစ္ဆေဒံ ကတ္တာတိ၊ ကား။ အဘိဝိဓိဝသေန၊ အဘိဝိဓိ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ အပိုင်းအခြားကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ မရိယာဒဝသေန၊ မရိယာဒ ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နဝ၊ မဟုတ်။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ ဧသ၊ ဤတန်ခိုးရှင်သည်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုကို။ ဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပါဠိတိ၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိ၊ တည်း။

ယာဝ။ပ။ ဝတ္တေတီတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗြဟ္မလောကဿေဝ၊ သို့သာလျှင်။ ဂမနံ၊ ကို။ နအဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်။ ဗြဟ္မလောကဿ၊ သို့။ ဂမနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ နာပိ (အဓိပ္ပေတံ)၊ အလိုရှိအပ်သည်လည်း မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ [၃၁] အညထာပိ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ အညမ္ပိ၊ တပါးသော အပြုအမူကိုလည်း။ (အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ယာဝဗြဟ္မလောကာတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤစကားရပ်သည်။ ဒုရာဝဓိနိဒဿနံ၊ ဝေးသော အပိုင်းအခြားကို ပုံစံအဖြစ်ဖြင့် ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ။ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာပိ၊ မိန့်ဆိုပြီး၍လည်း။ ဣတရမ္ပိ၊ ဤမှတပါးသော အပြုအမူကိုလည်း။ ဒဿေတုံ၊ ၄၂။ သန္တိကေပိ ဒုရေ အဓိဋ္ဌာတီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဝိ–သဒ္ဒေါ၊ သည် သမုစ္စယတ္ထော၊ ရှိ၏။ တေန၊ ထိုပိ–သဒ္ဒါဖြင့်။ ဝုတ္တာဝသေသဿ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းသော။ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိယာ၊ အဓိဋ္ဌာန်တန်ခိုးဖြင့်။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဿ၊ ပြီးစေအပ်သော။ သဗ္ဗသာပိ၊ အလုံးစုံကိုလည်း။ သဂ်ဟော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝုတ္တာသေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အနက်ကို သာလျှင်။ (သဂ်ဟော၊ သည်။) နဝ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ယမကပါဋိဟာရိယာဝသာနေတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တိဝိဓ္ဂမဿ၊ သုံးခုသောဖဝါးတို့ဖြင့် ထူးခြားစွာ နတ်ပြည်သို့ ကြွသွားခြင်း၏။ (တိဒိဝဂ္ဂမဿ–ဟု ရှိလျှင် တာဝတိံ သာနတ်ပြည်သို့ ကြွသွားခြင်း၏–ဟုပေး) အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိနိပ္ဖန္နတ္တာ၊ အဓိဋ္ဌာန်တန်ခိုးဖြင့် ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အညတ္ထ ပန၊ တပါးသော (ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ် လက္ခဏသုတ် အဖွင့်) အဋ္ဌကထာ၌ကား။ လက္ခဏာနိသံသတာ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌတပါဒလက္ခဏာ၏ အကျိုးအာနိသင်၏အဖြစ်ကို။ (ဝုတ္တာ၊ ၏။) တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော စကားသည်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ အညမညံ၊ ချင်း။ နဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝိစာရေတွာ၊ စိစစ်၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

နီလမာတိကန္တိ၊ ကား။ နီလဝဏ္ဏောဒကမာတိကံ၊ ညိုသောအဆင်းရှိသော ရေရှိသော မြောင်းငယ်ကို။

မဟာဗောဓိန္တိ၊ ကား။ အပရာဇိတပလ္လင်္ကံ၊ အပရာဇိတပလ္လင်ရှိသော၊ ဝါ၊ ပလ္လင်၏တည်ရာဖြစ်သော။ မဟာဗောဓိံ ဓိကို။ စိတ္တေ။ပ။ အကာသီတိ၊ ကား။ တထာ၊ ဖြင့်။ စိတ္တုပ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝ၊ စိတ်ဖြစ်သည်၏အခြားမဲ့၌ သာလျှင်။ ပထဝိ စ၊ ကိုရင်း။ သမုဒ္ဒ စ၊ ကိုရင်း။ သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။ မဟာဗောဓိသန္တိကေ၊ မဟာဗောဓိ၏အနီး၌။ အကာသိ၊ ပြုလေပြီ။

နက္ခတ္တဒိဝသေတိ၊ ကား။ မဟာဒိဝသေ၊ ပူဇော်ပွဲနေ့၌။ စန္ဒပူဝေတိ၊ ကား။ စန္ဒသဒိသေ၊ လနင့်တူကုန်သော။ စန္ဒမဏ္ဍလာကာရေ၊ လဝန်းအခြင်းအရာရှိကုန်သော။ ပူဝေ၊ မုံ့တို့ကို။ ဧကပတ္တပူရမတ္တမကာသီတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုလမုံ့တို့သည်။ ပမာဏတော၊ ဏအားဖြင့်။ သရူပေနေ၀၊ မိမိ၏အသွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့်သာလျှင်။ အန္တောပတ္တပရိယာပန္နာ၊ သပိတ်၏အတွင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ အကာသိ၊ ပြီ။။

ကာကဝလိယဝတ္ထုသ္မိန္တု၊ ၌လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ထောက်၊ အနည်းငယ်ကို။ ဗဟုံ၊ များသည်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္မန္ဓိတမ္ဗံ၊ ၏။ တံ ယန ဝတ္ထုံ၊ ထိုဝတ္ထုကိုကား။ သခ်ေပတောဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ မဟာ ကဿပတ္ထေရော ကိရာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သမာပတ္တိယာတိ၊ ကား။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။

ဂဂ်ါတီရေတိ၊ ကား။ တမ္မပဏ္ဏိဒီပေ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ ဂဂ်ါနဒိယာ၊ မဟာဝေလိဂဂ်ါမြစ်၏။ တီရေ၊ ကမ်း၌။ သညံ အဒါသီ တိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုသာမဏေတို့သည်။ ယထာဓိဋ္ဌိတံ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသော။ သပ္ပိ၊ ထောပတ်ကို။ ပသန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ သညံ၊ အမှတ်ကို။ အဒါသိ၊ ပေးလေ၏။

တဿာတိ၊ ကား။ ယဿ ဇြဟ္မုနော၊ အကြင်ဇြဟ္မာ၏။ ရူပံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌကာမော၊ မြင်ခြင်းဂုဏ်အလိုရှိ၏။ တဿ ဇြဟ္မုနော၊ ၏။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သဒ္ဒံ သုဏာတီတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့်။ ဇြဟ္မုနော၊ ၏။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ စိတ္တံ ပဇာနာတီတိ၊ ကား။ စေတောပရိယညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဇြဟ္မုနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ကရဇကာယဿ ဝသေနာတိ၊ ကား။ စာတုမဟာဘူတိကရူပကာယဿ၊ ဓာတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ရုပ်ကိုယ်၏၊ ဝါ၊ ဓာတ် လေးပါးကို မှီသောရုပ်ကိုယ်၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွှတ်စေ၏။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤစကားရပ်၌။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုညွှတ်စေအပ်သော စိတ်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်စိတ်နည်း။ ကထံ ဝါ၊ အဘယ်သို့မူလည်း။ ပရိဏာမနံ၊ ညွှတ်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ပါဒကဇ္ဈာန။ပ။ အာရောပေတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကာယေ၊ ၌။ အာရောပေတိ၊ တင်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ကာယာနုဂတိကံ ကရောတီ တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့ပင် မိန့်ဆိုင်ားသော်လည်း။ အယံ၊ ဤ ကာယာနုဂတိကံ ကရောတိ–ဟူသော အဖွင့်သည်။ သဒ္ဒဒန္ဓရောဝ၊ သဒ္ဒဒန္ဓရနှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနပထံ၊ ဆိုခြင်း၏ အကြောင်းကို။ ပစ္ဆိန္ဒန္တော၊ ဖြတ်တော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ ဒန္ဓ ဂမနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [၃၂] (ဒန္ဓဂမနံ၊ နှေးသော သွားခြင်းရှိသည်ကို။) ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္ဓော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒန္ဓမဟာဘူတပစ္စယတ္တာ၊ နှေးသော မဟာဘုတ်လျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဂမနံ၊ ရုပ်ကိုယ်၏သွားခြင်းသည်။ ဒန္ဓံ၊ နှေး၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ့ံသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဒိဿမာနေန၊ မြင်ရသော၊ ဝါ၊ ထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တုကာမတာယ၊ သွားခြင်းဂုဏ် အလိုရှိသည်၏အဖြစ်၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေန္တော၊ ညွှတ်စေသော။ ယောဂီ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို၊ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ကာယောဝိယ၊ ကိုယ်ကဲ့သို့။ ဒန္ဓဂမနံ၊ နှေးသောသွားခြင်းရှိသည်။ ဟောတူတိ၊ ဖြစ်စေဟူ၍။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တထာ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပရိကံပြုခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ ဂဟေတွာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊၏။ ပန၊ ဆက်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ပါဒကစျာန်ကို ဝင်စား၍။ ဣဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌဟန္တော၊ အဓိဋ္ဌာန်လတ်သော်၊ ဝါ၊ အဓိဋ္ဌာန်သည်ဖြစ်၍။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုပါဒကစျာန်စိတ်ကို။ ကာယေ၊ ၌။ အာရောပေတိ၊ တင်သည်မည်၏၊ ဝါ၊ တင်၏။ ကာယာနုဂတိကံ၊ ကိုယ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်ကို။ ဒန္ဓဂမနံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ပြုသည်မည်၏၊ ဝါ၊ ပြု၏။

သုခသညန္တိ၊ ကား။ သုခသဟဂတံ၊ သုခနှင့်တကွဖြစ်သော။ သညံ၊ သို့။ သညာသီသေန၊ သညာကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြသောစကားတည်း။ လဟုဘာဝေန၊ ပေါ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သညာတံ၊ မှတ်သိအပ်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လဟုသညံ၊ မည်၏။ ပန၊ဆက်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တေန၊ အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သုခသညာယ၊ သုခနှင့် တကွဖြစ်သော သညာ၏။ သမ္ဗဇေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ပါနည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခသညာ နာမ။ပ။ သညာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ သညာတံ၊ မှတ်သိအပ်သည်တည်း၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခသညံ၊ မည်၏။ တေနေ၀၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဥပေက္ခာ။ပ။ ဝုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧကန္တဂရုကေဟိ၊ စင်စစ်လေးသော သဘောရှိကုန်သော။ နိ၀ရဏေ ဟိ၊ တို့နှင့်ဝင်း။ သြဠာရိကေဟိ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနုပသန္တသဘာဝေဟိ၊ မငြိမ်သက်သော သဘောရှိကုန်သော။ ဝိတက္ကာဒီဟိ စ၊ တို့နှင့်ဝင်း။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ မယှဉ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ကင်းကွာခြင်းသည်။ စိတ္တ စေတသိကာနံ၊ တို့၏။ လဟုဘာ၀သ၊ ပေါ့ပါးသည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ သာယေ၀။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တံ သြဏ္ဏန္တသာတိ၊ ကား။ တံ သုခလဟုသညံ၊ ထို သုခသညာ လဟုသညာသို့။ အနုပ္ပတ္တသ၊ ရောက်သော။ အသာတိ၊ ကား။ ယောဂိနော၊ ၏။ ဂန္ဓုကာမတာ။ပ။ ပမာဏန္တိ၊ ကား။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဒိဿမာနေန ကာယေန ဂမနေ၊ ဤထင်ရှားသောကိုယ်ဖြင့် သွားရာ၌။ (ဧတ္ထ–အစွဲကို ပြသည်) ယံ ဌာနံ၊ အကြင်အရပ်သို့။ ဂန္ဓုကာမော၊ သွားခြင်းဂုဏ် အလိုရှိ၏။ တံ ထိုအရပ်ကို။ ဥဒ္ဒိဿ၊ ရည်စူး၍။ ဂန္ဓုကာမတာ၀သေန၊ သွားလိုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ၀တ္တပရိ ကမ္မာဓိဋ္ဌာနာနိ ဧ၀၊ ဖြစ်သောပရိကံနှင့် အဓိဋ္ဌာန်တို့သည်

သာလျှင်။ ပမာဏ၊ ဏာတည်း။ တာဝတာ၊ ထိုမျှလောက်ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ဣဗျတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂနိမ္မာန ဝါယုအဓိဋ္ဌာနေဟိ၊ လမ်းကိုဖန်ဆင်းခြင်း, လေကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းတို့နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်းရှင်လည်း။ ဣဒ္ဓိတဒေသပ္ပတ္တိ၊ အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား အနက်တည်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တမေဝတ္ထံ၊ ကိုပင်လျှင်။ ပါကဋမကာရံ၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှားသည်ကို။ ကာတုံ၊ ၄ါ။ သဟိ ဟီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ကာယံ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ ကရဇကာယံ၊ ယကို။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပရိကမ္မစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ စိတ္တေ အာရောပေတီတိ၊ ကား။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ ဣဒံ စိတ္တံ ဝိယ၊ ဤစိတ်ကဲ့သို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဒကဈာနစိတ္တေ၊ စိတ်၌။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ တဂ္ဂတိကံ၊ ထိုပါဒကဈာန်စိတ်ကဲ့သို့ အလားရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ စိတ္တာနုဂတိကံ ကရောတိ သီဃဂမနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စိတ္တဂမနန္တိ၊ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣဒံ ပန စိတ္တဝသေန ကာယပရိဏာမနပါဋိဟာရိယံ၊ စိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကိုယ်ကို ညွှတ်စေသော ဤပြာဋိဟာသည်။ (ဣဒံ–အစွဲကို ပြသည်) စိတ္တဂမနမေဝါတိ၊ ကား။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သမာနဂမနမေဝ၊ တူညီသော သွားခြင်းရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ မေးခွန်းထုတ်၍ ရှင်းဦးအံ့။ ဒန္ဓပ္ပဝတ္တိကော၊ နှေးသောဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ လဟုပရိဝတ္တိနာ၊ လျင်သောအပြန်ရှိသော။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သမာနဂတိကော၊ တူညီသော အလားရှိသည်၊ ဝါ၊ တူညီသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ မေးငြားအံ့။ သဗ္ဗထာ၊ ဖြင့်။ သမာနဂတိကော၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ကာယဝသေန၊ ကရဇကာယ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တပရိဏာမနေ၊ စိတ်ကို ညွှတ်စေရာ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ သဗ္ဗထာ၊ ဖြင့်။ ကာယေန၊ နှင့်။ သမာနဂတိကံ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ တဒါ၊ ထိုကရဇ ကာယ၏ အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်ကို ညွှတ်စေသောအခါ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ သဘာဝသိဒ္ဓေန၊ သဘောအားဖြင့်ပြီးသော။ အတ္တနော၊ ၏။ ခဏေန၊ ဥပါဒ်ဌိတင်ဟူသော ခဏငယ်သုံးချက်ရှိသော ခဏအားဖြင့်။ အဝတ္ထိတတ္တာ၊ မဖြစ်မူ၍။ ဂရုဝုတ္တိကဿ၊ လေးသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ရူပဓမ္မဿ၊ ရုပ်တရား၏။ ခဏေန၊ စိတ္တက္ခဏ ၁၇–ချက် (ခဏငယ် ၅၁–ချက်)ရှိသော ခဏအားဖြင့်။ နု ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ အယံ ကာယော ဝိယ၊ ဤကရဇကာယကဲ့သို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ [၃၃] အဓိဋ္ဌာနေန၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းကြောင့်။ ဒန္ဓဂတိကဿ၊ နှေးသော အလားရှိသော၊ ဝါ၊ နှေးသောဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ကာယဿ၊ ကရဇကာယသို့။ အနုဝတ္တနတော၊ အစဉ်လိုက်ခြင်းကြောင့်။ (အနုလောမေနေဝ ဟုတ္တာ–၌စပ်) ယာဝ၊ လောက်။ ဣဒ္ဓိတဋ္ဌာနပ္ပတ္တိ၊ အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ ကာယဂတိအနုလောမေနေဝ၊ ကိုယ်၏သွားခြင်း အားလျော်သည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ သန္ဌာနဝသေန၊ သန္ဌာန်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကာယဂတိ ယာ၊ ကိုယ်၏အလားဖြင့်။ ပရိဏာမိတံ နာမ၊ ညွှတ်စေအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ ယထေဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့သာလျှင်။ ဧဝံ၊ တူ။ အယံ ကာယော၊ သည်။ ဣဒံ စိတ္တံ ဝိယ၊ ဤစိတ်ကဲ့သို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊သို့။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ကြောင့်။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွက ပင်လျှင်။ သုခလဟုသညာယ၊ သုခသညာ လဟုသညာ၏။ သမ္ဘာဒိတတ္တာ၊ ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဘာဝိတိဒ္ဓိပါဒါနံ ဝိယ၊ ပွါးစေအပ်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားကဲ့သို့။ ဒန္ဓံ၊ နှေးစွာ။ အဝတ္ထိတတ္တာ၊ ၍။ ယထာ၊ ဖြင့် (ဖြစ်လတ်သော်)။ လဟု၊ စွာ။ ကတိပယစိတ္တဝါရေဟေဝ၊ အနည်းငယ်သော စိတ်အကြိမ်တို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ လေးငါးခုသော စိတ်အကြိမ်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိတဋ္ဌာနပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနော၊ သော။ ကာယော၊ သည်။ စိတ္တဂတိယာ၊ စိတ်၏အလားဖြင့်၊ ဝါ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပရိဏာမိတော နာမ၊ ညွှတ်စေအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကစိတ္တက္ခဏေနေဝ၊ တခုသော စိတ်၏ ခဏဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိတဋ္ဌာနပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ (ပရိဏာမိတော၊ သည်။) နု၊ မဟုတ်။

ဧဝဉ္စ ကတ္တွာ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်ပင်လျှင်။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ၊ ကွေးထားသော လက်ကိုမူလည်း။ ပသာရေယျ ယထာ၊ ဆန့်ရာသကဲ့သို့ ၎င်း။ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ၊ ကိုမူလည်း။ သမိဉ္ဇေယျ ယထာ၊ ကဲ့သို့ဟု။ ဣဒ္ဓိ ဥပမာဝစနံ၊ ဤဥပမာစကားကိုလည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်း။ နိပ္ပရိ ယာယေနေဝ၊ မုချအားဖြင့်သာလျှင်။ သမတ္ထိတံ၊ ပြီးစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤဝါဆိုအပ်ခဲ့သောစကားကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဝါဆိုခဲ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝသံ၊ မချွတ်။ သမ္ဘဋ္ဌိတဗ္ဗံ၊ လက်ခံအပ်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယှမာနေ၊ သော်။) သုတ္တာဘိဓမ္မပါဠေဟိ စ၊ သုတ်အဘိဓမ္မာပါဠိတို့နှင့်ဝင်း။ ဝိနယအဋ္ဌကထာယ စ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာနှင့်ဝင်း။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၏။ ဓမ္မတာ စ၊ ဖြစ်မြဲရိုးရာ ဓမ္မတာသဘောကိုလည်း။ ဝိလောမိတာ၊ ဆန့်ကျင်စေအပ်သည်။ (သိယာ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်။ လဟုပရိဝတ္တံ၊ လျင်သော အပြန်ရှိသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ၊ လဟုပရိဝတ္တံ၊ လျင်သော အပြန်ရှိသော။ အညံ၊ စိတ်မှတပါးသော။ ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တခုသော တရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ သည်။ နု သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ (ဤ၌ ထင်ရှားစေခြင်းငှါ အံ ၁–ဧ–မှ ပါဠိကို အပြည့်အစုံဖော်၍ သမ္ဘန်လိုက်သည်) ဣဒ္ဓိ ဝတ္ထု၊ ဤပါဠိ၌။ အညဂ္ဂဟဏေန၊ အည–သဒ္ဒါဖြင့်။ ရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရားတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အလဟုပရိဝတ္တိတာယ၊ မပေါ့ပါးသော အပြန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အဘိဓမ္မေ စ၊ ၌လည်း။ ပုရေဇာတပစ္စယော၊ ကို။ ရူပမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော စ၊ ကိုလည်း။ တသ္မေဝ၊ ထိုရုပ်အားသာလျှင်။ (ဝုတ္တော၊ ၏။) စ၊ ထိုမှတပါး။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထိုအရပ်၌သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်

ကုန်၏။ (ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။) ဒေသန္တရသင်္ကန်မနံ၊ အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ထို့မှတပါး။ သဘာဝေါ၊ ပရမတ္ထသဘောသည်။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဤ၌ ဣတိ–ပိုဟန်ရှိ၏) ဟိ၊ မှန်။ ဣဒ္ဓိ ဗလေန၊ တန်ခိုး၏အစွမ်းဖြင့်။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထ သဘောတရားတို့၏။ လက္ခဏညထတ္တံ၊ လက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသော အပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ လက္ခဏာအားဖြင့် တမျိုးတမည်ဖြစ်ခြင်းကို။ (သီမှနှင့်အညီပင်) ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ ကာတုံ၊ ၄ါ။ နဿက္ခာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဘာဝညထတ္တမေဝ။ ဖြစ်ခြင်း–ဖြစ်ပုံအားဖြင့် တပါးသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း–ဖြစ်ပုံအားဖြင့် တမျိုးတမည် ဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ကာတုံ၊ ၄ါ။ သက္ခာ၊ စွမ်းနိုင်၏။ တီသုပိ ခဏေသူတိ၊ ဟူသော။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤစကားကိုလည်း။ ဂမနာရမ္ဘံ၊ သွားခြင်းဌာ အားထုတ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဂမနနိဋ္ဌာနံ၊ သွားခြင်း၏ ပြီးဆုံးခြင်းကို။ (သန္ဓာယ၊ ၍။) နဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ထေရောတိ၊ ကား။ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့တွင်။ အန္တရေ၊ အတွင်း၌။ ဧကော၊ သော။ ထေရော၊ တည်း။ ဣဓတိ၊ ကား။ ဣဒံ ပါဠိဟာရိယံ၊ ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ဝေဘန်၍။ ဝုတ္တပါဌေ၊ ဟော အပ်သော ပါဌ်၌။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂမနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာဂတံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။

စက္ခုသောတာဒီနန္တိ၊ ကား။ စက္ခုသောတာဒီနံ၊ မျက်စိနားအစရှိကုန်သော။ အင်္ဂါနံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗအင်္ဂပစ္စင်္ဂန်း၊ အလုံးစုံသော ကြီးသောအင်္ဂါငယ်သော အင်္ဂါရှိ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပသာဒေါ နာမ နတ္ထိတိ ဣမိနာ၀၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဘာဝဇီဝိတိန္ဒြိယာနမ္ပိ၊ ဘာဝရုပ်နှင့် ဇီဝိတိန္ဒြေရုပ်တို့၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ရူစိဝသေနာတိ၊ ကား။ ဣစ္ဆာဝသေန၊ အလို၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အညမ္ပိတိ၊ ကား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကရိယမာနတော၊ ပြုအပ်ဆဲဖြစ်သော အမှုအရာမှ။ အညမ္ပိ၊ သော။ ကိရိယံ၊ အမှုအရာကို။ ကရောတိ၊ ၏။ စ–သစ္စံ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ထိုထိုအမှုကိုပြုခြင်း, တပါးသော အမှုကို ပြုခြင်းတို့တွင်။ အယံ၊ ဤတပါးသောအမှုကိုပြုခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေါ၊ တည်း။ သာဝကနိမ္မိတေသု၊ သာဝကသည် ဖန်ဆင်းအပ်သော နိမ္မိတရုပ်တို့၌။ နာနပ္ပကာရတာ၊ ထူးခြားသော အပြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ ငြားအံ့။ သစေ ပန။ပ။ တိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ တံ၊ ထိုအောက်၌ဆိုသောစကားကို။ တထာ တထာ၊ ဖြင့်။ ပရိ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာနဿ၊ အဓိဋ္ဌာန်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေတေ ဝဏ္ဏဝယာဒိဝိသေသာ၊ ထိုထိုအဆင်းအရွယ် အစရှိသော အထူးတို့သည်။ ပရိကမ္မာနုရူပံ၊ စွာ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဓ ပန၊ ဤပါဌ်ဌ်ကား။ ယထာဓိဋ္ဌိတေ၊ အကြင် အကြင် အဓိဋ္ဌာန်အပ်သော။ နိမ္မိတရူပေ၊ ၌။ သာဝကော၊ သည်။ ဣမေ ဝိသေသာ၊ တို့သည်။ [၃၄] ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန် သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ နဿ ဣဒ္ဓိတိ၊ မပြီးစီး။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန၊ တို့အားမူကား။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောစိ၊ သော။ ဝိရောဓော၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတီတိ ပါဌိယာ၊ ဟူသောပါဌိ၏။ အတ္ထဒဿနဝသေန၊ အနက်ကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဒုရေပ၊။ တိအာဒီနိ၊ ကုန်သော။ စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ပါဌိဟာရိယာနိ၊ အကြင်အကြင် ပြာဋိဟာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုတဆယ့်လေးပါးသော ပြာဋိဟာ တို့တွင်။ သိခါပ္ပတ္တံ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သော။ ကာယေန ဝသဝတ္တနပါဌိဟာရိယံ၊ ကိုယ်ဖြင့် အလိုလိုက်စေခြင်း ပြာဋိဟာ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ ဧတ္ထ စာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ ယန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ကိရိယာပရာမသနံ၊ ကိရိယာကို သုံးသပ်ကြောင်း ဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ တေန၊ ဖြင့်။ ရူပံ ပဿတီတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ယဒေတံ ရူပဒဿနံ၊ အကြင် အဆင်းကို မြင်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဒ္ဒံ သုဏာတီတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ယဒေတံ သဒ္ဒသဝနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) စိတ္တံပဇာနာ တီတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ယဒေတံ စိတ္တ ဇာနနံ၊ အကြင်စိတ်ကို သိခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗစက္ခုသောတစေတော ပရိယညာဏကတ္တုကံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗ သောတ စေတောပရိယညာဏ်လျှင် ကတ္တားရှိသော။ (တန်ခိုးရှင်ကို မင့်မူ၍ ဆိုသည်ဟု ယူရာ၏) ဝါ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ စေတောပရိယညာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လျှင် ကတ္တားရှိသော။ ဒဿနသဝနဇာနနကိရိယံ၊ မြင်ခြင်း ကြားခြင်း သိခြင်း ကြိယာကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတောဝ၊ ဤမှ။ ပရေသု၊ နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သန္တိဋ္ဌတီတိအာဒီသုပိ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ယမ္ပိသာတိ၊ ကား။ အသယောဂိနော၊ ဂီ၏။ (ယမ္ပိ အသ–၏ နောက်၌ ပုဒ်မပိုသည်) ယမ္ပိ အဓိဋ္ဌာနံ၊ သည်လည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘဒ္ဓော၊ ၏။ ယဉ္စ ခေါတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ခေါ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အဝဓာရဏတ္ထော၊ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသေသတ္ထော၊ ရှိ၏။ တေန၊ ထိုခေါ–သဒ္ဒါ ဖြင့်။ အယမေဝ၊ ဤပြာဋိဟာသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ ကာယေန ဝသဝတ္တနပါဌိဟာရိယေသု၊ ဤကိုယ်ဖြင့် အလိုသို့လိုက်စေ သော ပြာဋိဟာတို့တွင်။ ဥက္ကဋ္ဌတရံ၊ အထူးသဖြင့် လွန်ကဲ၏၊ ဝါ၊ အလွန်ကဲဆုံးဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ အယံ နုခေါ၊ ဤသူလေလော။ နိမ္မိတော၊ နိမ္မိတရုပ်သည်။ အယံ နု ခေါ၊ ဤသူလေလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကစ္စာသ၊ အချို့သော။ ဗြဟ္မုနော၊ အား။ အာသင်္ကိုပ္ပါဒနတော၊ ယုံမှားကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်တည်း။ ယဒဂ္ဂေန စ၊ အကြင်အဖို့ဖြင့်လည်း။ အဓိဋ္ဌိတံ၊ အပ်သော။ ဧတံ၊ ဤနိမ္မိတရုပ်ကို။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ မနောမယန္တိ၊ အဘိညာဉ်

စိတ်ဖြင့်ပြီးသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ကဋ္ဌတ ရန္တိ၊ အထူးသဖြင့် လွန်ကဲသည်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတ္တာဝတာ။ပ။ နာမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤပြာဋ္ဌိ ဟာပါဠိ၌။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသော ပြာဋ္ဌိဟာတို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ် ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ သေသံ။ပ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၃၉၈။ ဣဒံ နာနာကရဏန္တိ၊ ကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမာပိ ဣဒ္ဓိယော၊ ဤဝိကုဗ္ဗနနှင့် မနောမယဣဒ္ဓိ တို့သည်လည်း။ အဓိဋ္ဌာနဝသေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ကာမံ ဣဒ္ဓေန္တိ၊ အကယ်၍ကား ပြီးစီးကုန်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ့်သော။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဣမာသံ ဤနှစ်ပါးသော ဣဒ္ဓိတို့ကို။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအသီး ကွဲပြားသည်ကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဧဟိတွာတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ပကတိရူပံ၊ ပကတိအဆင်းကို။ ဝိဧဟိတွာ၊ စွန့်၍။ အပနေတွာ၊ ပယ်၍။ ပရေသံ၊ တို့အား။ အဒဿေတွာ၊ မူ၍။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကုမာရကဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ ကုမာရကသဏ္ဌာနံ၊ လုလင်ပျို၏ အသွင်သဏ္ဌာန်ကို။ ဒဿေတီတိ၊ ကား။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝိကုဗ္ဗန္တော၊ အထူးပြုလျက်၊ ဝါ၊ အထူးဖန်ဆင်းလျက်။ အတ္တနိ၊ ၌။ ဒဿေတိ၊ ၏။ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါတိအာဒီသုပိ၊ ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်လျှင်တည်း။ ဟတ္ထိမှိ ဒဿေတီတိ၊ ကား။ အတ္တာနမှိ၊ ကိုလည်း။ ဟတ္ထိ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ၌လည်း။ ဟတ္ထိ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေဒတ္ထမေဝ၊ အပြင်ပ၌ ဆင်ကို ပြသည်ဟူသော ဤအနက်အကျိုးငှါသာလျှင်။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ဟတ္ထိဝဏ္ဏံ ဝါ ဒဿေတီတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ ၍။ ဟတ္ထိမှိ ဒဿေတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဝါဒအထူးဆိုဦးအံ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ဟတ္ထိအာဒိဒဿနဝစနံ၊ ဆင်အစရှိသည်ကို ပြခြင်းကို ဆိုသောစကားသည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဧဟိတွာတိ ဝစနေန၊ ဟူသောစကားနှင့်၎င်း။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဘာဝေန၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ အဖြစ်နှင့်၎င်း။ (တနည်း) ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဧဟိတွာတိ ဝစနေန၊ တွာဟု ဟောအပ်သော။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဘာဝေန၊ နှင့်။ ဝိရုဒ္ဓတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ သည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပကတိဝဏ္ဏဝိဧဟနံ နာမ၊ ပကတိ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်းမည်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပကတိရူပဿ၊ ပကတိအဆင်းကို။ အညေသံ၊ တပါးသော သူတို့အား။ အဒဿနံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ တဿ၊ ထိုပကတိအဆင်းကို။ နိရောဓနံ–နိရောဓနံ ဧဝ၊ ချုပ်စေခြင်းသည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်ပေတည်း။) ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်သည်။ သတိ၊ သော်။ "အတ္တာနံ၊ ကို။ အဒဿေတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ဟတ္ထိ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြသောသူ သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဝိဧဟိတွာ၊ စွန့်၍။ ဟတ္ထိ၊ ကို။ [၃၅] ဒဿေတိ၊ ပြသည်မည်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စမာနေ၊ သော်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌၊ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ ကော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး၊ ဝါ၊ ဆက်။ အတ္တနာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ ဟတ္ထိဝဏ္ဏော၊ ဆင်အသွင်သဏ္ဌာန်ရှိသည်။ (ဆိုလတ့်သော ဒဿေန္တေ–ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ ဟတ္ထိဝဏ္ဏေ–ဟု ရှိသင့်၏) ဟုတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ၌လည်း။ ဟတ္ထိ၊ ကို။ ဒဿေန္တေ၊ သော်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုဖွယ်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဗဟိဒ္ဓါပိ။ပ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝဉ္စ ကတွာ၊ ကြောင့်။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဘာဝေန စ၊ နှင့်လည်း။ ကောစိ၊ သော။ ဝိရောဓော၊ သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။

ပါဠိယဉ္စ၊ ၌လည်း။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အနိယမတ္ထော၊ ကိန်းသေမမှတ်အပ်သော အနက်ရှိသော။ ဝါ သဒ္ဒေါ၊ ကို။ တေသု၊ ထိုကုမာရကဝဏ္ဏ စသည်တို့တွင်။ ဧကေကသေဝ၊ တပါးတပါးကိုသာလျှင်။ ကရဏသဿနတ္ထံ၊ ပြုခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟတ္ထိမှိတိအာဒီသု ပန၊ ပုဒ်တို့၌ကား။ ဟတ္ထိအာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဗဟူနံ၊ တို့ကို။ ဧကဏ္ဍံ၊ တည်း။ ကာတဗ္ဗဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ကာတဗ္ဗာနံ ဘာဝေါ ကာတဗ္ဗဘာဝေါ၊ တသ ဒဿနံ၊ တဒတ္ထံ ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ကာတဗ္ဗဘာဝဒဿနတ္ထံ–ဟူ၍သာ ရှိသင့်၏) သမုစ္စယတ္ထော၊ ရှိသော။ ပိသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဟတ္ထိမှိ ဒဿေတီတိအာဒီသု၊ ပါဠိတို့၌။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယနည်း၌။ (ဧဝံ သတိ အတ္တာနံ အဒဿေတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ဟတ္ထိ ဒဿေန္တော–ဟု ပြခဲ့သည်ကို ရည်ဟန်ရှိ၏) ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှင်၏။ (ဒဿနံ–၌ သမ္ဗန် သမ္ဗန္ဒီ အဖြစ်ဖြင့်စပ်) အတ္တနော၊ ကို။ (ဒဿနံ–၌ ကံ ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်) ကုမာရကာကာရေန၊ လုလင်ပျိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပရေသံ၊ တို့ကို။ ဒဿနံ၊ ပြခြင်းသည်။ ကုမာရကဝဏ္ဏနိမ္မာနံ၊ လုလင်ပျို အသွင်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းမည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ဖန်ဆင်းရာ၌။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အပုဗ္ဗံ၊ အသစ်ဖြစ်သော။ ပထဝီအာဒိဝတ္ထု၊ ပထဝီအစရှိသော ဝတ္ထုကို။ နနု နိပ္ပါဒီယတိ၊ မပြီးစေအပ်၊ ဝါ၊ ပြီးစေအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသိဏနိယမေန၊ ကသိဏ်းကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့်။ ပယောဇနာဘာဝတော၊ အကျိုး၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ပထဝီကသိဏာဒီသု အညတရာ ရမ္မဏတော တိ၊ တော–ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဝတ္ထုနိပ္ပါဒနေ၊ အသစ်ဖြစ်သောဝတ္ထုကို ပြီးစေခြင်းသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ တံ၊ ထိုပြီးစေအပ်သောဝတ္ထုသည်။ ပထဝီကသိဏာဒိဝသေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤကုမာရကဝဏ္ဏအစရှိသည်ကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့အသစ်ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို ပြီးစေသည်ရှိသော်လည်း။ ကသိဏနိယမေန၊ ကိုသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့်။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးသည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာလျှင် တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ပြသော တန်ခိုးရှင်သည်။ နီလဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပီတာဒီသု၊ ရွှေသောအဆင်း အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ (ဒဿေတဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။) တထာ၊ ထိုသို့ ပြအပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ နီလာဒိကသိဏာနိ၊ နီလအစရှိသော ကသိဏ်းတို့ကို။ သမာပဇ္ဇိ

တဗ္ဗာနိ၊ ဝင်စားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသိဏနိယမော၊ ကသိဏ်းကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ အာပန္နောဝ၊ ရောက်သည် သာလျှင်တည်း။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော နာဂဝဏ္ဏစသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌေတေ၊ တည် သည်ရှိသော်။ (အဝဋ္ဌေတေ–ဟူသော မူကွဲက သာ၍ကောင်း၏၊ အနောကာသောဝ–၌ စပ်) ဧကေ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကောပိ၊ တပါးတည်းသည်လည်း။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဗဟုဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဒိဘာ ဝေါ၊ ဤသို့ အစရှိသည်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဣဒ္ဓိတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တေန၊ သော။ ကသိဏနိဒ္ဒေသေန၊ ကသိဏ နိဒ္ဒေသ၌ လာသောစကားနှင့်။ ဣဓ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိနိဒ္ဒေသေ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိကို ညွှန်ပြရာ၌။ ပထဝီကသိဏာဒီသု အညတရာရမ္မဏတောတိအာဒိဝစနဿ၊ ဤသို့အစရှိသော စကား၏။ ဝိရောဓံ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို။ ယံအာသင်္ကန္တိ၊ အကြင် ယုံမှားကုန်၏။ သော၊ ထိုယုံမှားခြင်းသည်။ အနောကာသောဝ၊ ဖြစ်ခွင့်မရှိသည် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ နိမ္မိ နိတဗ္ဗဘာဝေန၊ ဖန်ဆင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိတော၊ အလိုရှိအပ်သော အသွင်သဏ္ဌာန်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိတော၊ အလိုရှိအပ်သော အသွင်သဏ္ဌာန်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုမာရက ဝဏ္ဏော၊ လုလင်ပျို၏အသွင်သဏ္ဌာန်မည်၏။ (မိမိအလိုရှိအပ်သော ဝဏ္ဏဖြစ်သောကြောင့် မိမိ၏ကုမာရကဝဏ္ဏ–ဟု သမ္မန် သမ္ဘန္ဓိပြု၍ ဆိုသည်ဟု သိစေ၏) အတ္တနော၊ ၏။ ဒဟရကာလေ၊ ၌။ ကုမာရကဝဏ္ဏော ပန၊ သည်ကား။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ နာဂါဒိဝဏ္ဏေသုပိ၊ နဂါးအစရှိသည်တို့၏ အသွင်သဏ္ဌာန်တို့၌လည်း။ အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ ဗျာပီ ဧဝ၊ ပျံ့နှံ့သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကေ၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။ နာဂါဒိနိမ္မာနေ၊ နဂါးအစရှိသည်ကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ နု ယုဇ္ဇတိ ဝိယ၊ မသင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ အပေါဟတံ–အပဥ္ဍိဟတံ၊ ပယ်ထုတ်အပ်ပြီဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဗဟိဒ္ဓါဝိတိ၊ ၌။ ဝိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အဗ္ဗတ္တံ၊ ကို။ သမ္ဘိဏ္ဏောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ပါဋ္ဌ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည် ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟတ္ထိမ္ဘိဒသေတီတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အဗ္ဗတ္တံပိ၊ ၌ဝင်း။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ၌ဝင်း။ ဟတ္ထိအာဒိဒဿနဝသေန၊ ကိုပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကုမာရကဝဏ္ဏံဝါတိအာဒိ ဝိယ၊ အစရှိသည်ကိုကဲ့သို့။ အဗ္ဗတ္တမေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ကုမာရကဝဏ္ဏာဒီ နံ၊ တို့ကို။ ဒဿနဝသေန၊ ဖြင့်။ နု (ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ အဓိဋ္ဌာနဝိဓာနံ၊ အကြင် အဓိဋ္ဌာန်အစီအရင်ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ တံ၊ ထိုအစီအရင်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။

[၃၆] ၃၉၉။ ကာယန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ကရဇကာယံ၊ ကို။ ဝုတ္တနယေနေဝါတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ အယံ ကာယော၊ သည်။ သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ပါဒကဋ္ဌာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းသို့ အစဉ်လျှောက်သော၊ ဝါ၊ နည်းကို အစဉ်မှီးသော။ ဣမံ၊ ဤအနက်ကို။ အာဟ၊ ၏။ အညံ ကာယန္တိ၊ ပါဋ္ဌဖြင့်။ မနောမယံ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ယံ ကာယံ၊ အကြင်ကိုယ်ကို။ နိမ္မိနိတုကာမော၊ ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ (အာဟ၊ ၏။) မုဏ္ဍမှာတိ၊ ကား။ မုဏ္ဍတိဏတော၊ ဖြူဆံမြက်မှ။ ဣတိကန္တိ၊ ကား။ တသ၊ ထိုဖြူဆံမြက်၏။ ကဏ္ဍံ၊ အူတိုင် အူတန်ကို။ ကောသိယာတိ၊ ကား။ အသိကောသတော၊ သန်လျက် အိမ်မှ။ ကရဏ္ဍာယာတိ၊ ကား။ ပေဋ္ဌာယ၊ ပခြုပ်မှ။ နိမ္မောကတော၊ မြွေရေခွံမှ။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အဗ္ဘာဟတီတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓရတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။ ပဝါဟေယျာတိ၊ ကား။ အာကမ္ပေယ္ယ၊ ငင်ထုတ် ရာ၏။

ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သ၏ အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။
ဣတိ၊ ဤဆို့အပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဒွါဒသမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ၊
တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်အပိုင်း၏ အဖွင့်တည်း။

၁၃–အဘိညာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ

[၃၇] ၄၀၀။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဓာတ်၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဟိ၊ မှန်။ အဘိညာပါဋိယာ၊ ပါဋိ၏။ နိဒ္ဒေသမုခေန၊ သကို (မျက်နှာ) ပဓာနပြုသဖြင့်။ အဘိညာနံ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တနဝိဓိ၊ ဖြစ်စေခြင်း အစီအရင်ကို။ ဝိဓီယတိ၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌) စီရင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိညာသီသေန၊ အဘိညာဉ်ကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဘိညာပါဋိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တတော။ပ။ အဘိညာသူတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏ ။ စ၊ ဆက်။ တတော ပရာ သူတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သတ္ထုနော၊ ၏ ။ ဒေသနာဏမံ စ၊ ဒေသနာအစဉ်ကိုလင်း။ အတ္တနော၊ ၏ ။ ဥဒ္ဒေသဏမံ စ၊ သ အစဉ် ကိုလင်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏ ။ ပဋိပတ္တိဏမံ၊ ပတ်အစဉ်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ၍။) နဝ (ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋိ ပဇ္ဇနာ၊ ကျင့်သောသူတို့သည်။ ဏမိနာဝကမေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ နဝ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကျင့်ကုန်သည်မဟုတ်။ သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗ သောတဓာတုပါဋိယံ စ၊ ဓာတ်ပါဋိ၌ခင်း။ သေသာဘိညာပါဋိယံ စ၊ ကြွင်းသောအဘိညာဉ်ပါဋိ၌ခင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော လေးပါးသောအဘိညာဉ်ပါဋိတို့၌။ တတြာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဝါ–ကျေးပညာသေ၊ ဝါကျဥပညာသအနက်၌၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ နိဒ္ဒေသဏ္ဍာမော–ဟူသော ရှေ့ဝါကျကိုကပ်၍ သိစေခြင်းဟူသော အနက်၌။ (ပြည်မူဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ ဖော်ပြသောအနက်) ဝါ၊ ဝါကျအသစ်ကိုကပ်၍ ထည့်သွင်းခြင်းဟူသောအနက်၌။ နိပါတမတ္တံ၊ မျှသာတည်း။ ဝါ၊ ကား။ တတြ ယထာဝုတ္တပါဠေ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော (သော ဇဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေအစရှိသော) ထိုပါဋ္ဌ၌။ ဒိဗ္ဗသဒ်သတ္တာတိ၊ ကား။ ဒိဝိ၊ နတ်ပြည်၌။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဘဝါ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ မည်၏။ ဒေဝါ နံ၊ တို့၏။ သောတဓာတု၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏ ။) တာယ ဒိဗ္ဗာယ သဒ်သတ္တာ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တံ ဒိဗ္ဗသဒ်သတံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ၄ါ။ ဒေဝါနံ ဟိတိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏ ။ တတ္ထ၊ ထိုပါဋ္ဌ၌။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တာတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါဗဟုလတာ။ပ။ သမ္ပတ္တိယာ၊ သဒ္ဓါများသည်၏ အဖြစ်, စင်ကြယ်သောအယူရှိသည်၏အဖြစ်, အကျိုးအာနိသင်ကို ရှုမြင်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသော ဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံ သဖြင့်။ သုဋ္ဌု၊ စွာ။ စရိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုစရိတေန၊ မည်သော။ ဒေဝူပပတ္တိဇနကေန၊ နတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ၊ နတ်ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ပုညကမ္မေန၊ ကောင်းမှုကံကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှရဟိရာဒီဟိတိ (ဇတ္ထ၊) ဤပါဋ္ဌ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝါတရောဂါဒီနံ၊ လေရောဂါ အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏ ။) အပလိဗုဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အနုပဒ္ဒုတာ၊ မနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပိတ္တာဒီဟိ၊ သည်းခြေအစရှိသည်တို့သည်။ အနုပဒ္ဒုတတ္တာ စ၊ မနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ ကမ္မဿ၊ ၏ ။ ဥဋ္ဌာရတာယ စ၊ ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ ဥပက္ကိလေသ ဝိမုတ္တိ၊ တို့မှလွတ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏ ။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပက္ကိလေသဒေါသရဟိတံ၊ ညစ်ညူးကြောင်း အပြစ်ဒေါသမှကင်းသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ တိဏာဒိဒေါသရဟိတံ၊ မြက်စသော အပြစ်ဒေါသမှကင်းသော။ သသံ ဝိယ၊ ကောက်စပါးပင်ကဲ့သို့။ ဥဋ္ဌာရ ဖလံ၊ ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိသည်ဖြစ်၍။ အနုပက္ကိလိဋ္ဌံ၊ မနှိပ်စက်အပ် မညစ်နွမ်းစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ။ စ၊ ဆက်။ အသ၊ ထိုကံ၏။ ဖလံ၊ ကို။ ကာရဏူပစာရေန၊ အားဖြင့်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တဟူ၍။ ဝေါဟရီ ယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ (ယထာ ကိံ၊ ကား။) သုက္ကံ၊ ဖြူစင်သည်ဖြစ်၍။ သုက္ကဝိပါကံ၊ ဖြူစင်သော အကျိုးရှိသောကံ။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဝေါဟာရကဲ့သို့တည်း။ ဒုရေပိတိ (ဇတ္ထ)၌။ ဝိ– သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သုခုမသာပိ၊ သော။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ သမ္ပဋ္ဆ နသမတ္ထတံ၊ ခံယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ ပသာဒသောတဓာတုတိ၊ ကား။ စတုမဟာ ဘူတာနံ၊ တို့ကို၊ ပသာဒလက္ခဏာ၊ ကြည်စေခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ သောတဓာတု၊ သည်။

ဝိရိယာရမ္ဘဝသေနေဝ၊ ဝီရိယဖြင့် အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဣဏ္ဍနတော၊ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။ ကုသလဘာဝနာ၊ နာသည်။ ဝီရိယဘာဝနာ၊ နာမည်၏။ ဝါ။ ကား။ ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတာ၊ မြတ်သော အားထုတ်မှုသင်္ခါရနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာပိ၊ နာသည်လည်း။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဝီရိယဘာဝနာ၊ နာမည် ၏။ တသာ၊ ထိုဝီရိယဖြင့်ပွါးစေအပ်သော ဘာဝနာ၏။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဝီရိယဘာဝနာ ဗလနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဝီရိယဖြင့် ပွါးစေအပ်သော ဘာဝနာ၏အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဉာဏမယာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပြီးသော။ သောတဓာတု၊ သည်။ ဉာဏသောတဓာတု၊ မည်၏။ တာဒိသာယေဝါတိ၊ ကား။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တတာယ စ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ငင်း။ ဒုရေပိ၊ ၌လည်း။ (အာရမ္မဏသ၊ ကို။) သုခုမသာပိ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ သမ္ပဋ္ဆနသမတ္ထတာယ စ၊ ခံယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ငင်း။ တံသဒိသာ ဇဝ၊ ထိုဒိဗ္ဗပသာဒသောတဓာတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏ ။) ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန ပဋိလဒ္ဓတ္တာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသင်္ခါတာနံ၊ ရဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘူမီနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ဤဟိတ်ပါဌ်ဖြင့်။ ကာရဏဝသေန၊ အကြောင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အသာ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၏။ ဒိဗ္ဗဘာဝံ၊ ဒိဗ္ဗမည်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၏ ။ စ၊ ဆက်။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့် ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်(ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၃၊ နှာ ၁၃။ ဤဋီကာ ၃၊ နှာ ၁၇)၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။ [၃၈] ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္ဓိသိတတ္တာတိ၊ ကား။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂမေန၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသဖြင့်။ ဥက္ကံသဂတံ၊ အလွန်အကဲ ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သော။ ပါဒက

ဏာနသခ်ါတံ၊ ပါဒကစျာန်ဟုဆိုအပ်သော။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရံ၊ ရကို။ သန္ဓိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ ပရိယာပန္နံ၊ ရ၍ အကျုံးဝင်သော။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမ္ဗယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ နိဿယပစ္စယဘူတံ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ရူပါ ဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သန္ဓိဿိတတ္တာ၊ မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ ဧဝမ္မိ၊ ဤသို့လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ သဝနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ သဒ္ဒဂဟဏဋ္ဌေန၊ အသံကိုယူတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ယာထာဝ တော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ။ သဒ္ဒုပလဒ္ဓိ၊ အသံကို ရခြင်းသည်။ သဒ္ဒသဘာဝါဝဗောဓော၊ အသံ၏သဘာဝကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ သဝနံ၊ သဝနမည်၏။ အညေသု၊ ကုန်သော။ သဘာဝဓာရဏာဒီသု၊ သဘောကိုဆောင်ခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဓာတုအတ္ထေသု၊ ဓာတု–သဒ္ဒါ၏အနက်တို့သည်။ သန္ဓေသုပိ၊ ရှိကုန်သော်လည်း။ သတ္ထု၊ ၏။ ဓာတုဒေသနာ၊ ဓာတ်ကိုဟောသော ဒေသနာသည်။ အတ္တသုညတာသန္ဒဿနတ္ထာ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို ကောင်းစွာ ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဒ္ဒေဝဋ္ဌေန စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သဒ္ဒသမ္ဘဋ္ဌနံ စ၊ အသံကိုခံယူခြင်းသည်ရင်း။ သဒ္ဒသန္ဓိဋ္ဌာနပစ္စယတာ စ၊ အသံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်ရင်း။ သောတဓာတုကိစ္စံ၊ သောတ ဓာတ်၏ကိစ္စမည်၏။

ဉာဏသ၊ ၏။ ပရိသုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဥပက္ကိလေသဝိဂမေနေဝ၊ ဥပက္ကိလေသ၏ကင်းခြင်းဖြင့် သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရုပက္ကိလေသာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မနုဿသန္တကာ၊ လူတို့၏ဥစ္စာသည်။ မာနုသိကာ၊ မည်၏။ မံသသောတဓာတု၊ တဓာတ်ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ဧတာယ၊ ဤဒိဗ္ဗသောတဓာတ်သည်။ မာနုသိကာ၊ လူ၏ဥစ္စာ ဖြစ်သော မံသသောတဓာတ်ကို။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) ဒိဗ္ဗဝိဒ္ဓရာဒိဝိသယဂ္ဂဟဏသခ်ါတေန၊ နတ်ပြည်၌ဖြစ်သောအသံ, အလွန် ဝေးသော အသံအစရှိသော အာရုံတို့ကို ယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ကိစ္စဝိသေသေန၊ အထူးဖြင့်။ အတိက္ကန္တာ၊ ကျော်လွန်အပ်၏၊ ဝါ၊ ကျော်လွန်အပ်သော။ မာနုသိကာ၊ ဓာတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ မနုဿုပစာရံ အတိက္ကမိတ္တာ သဒ္ဒသဝနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ မနုဿုပစ ရန္တိ၊ ကား။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့သည်။ ဥပစရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ကပ်၍ကျက်စားအပ်–ကျက်စားနိုင်သောအရပ်ကို။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ သောတဒ္ဓါရေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်ယူနိုင်သော။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒသဝနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ဒေဝလောကပရိယာပန္နေ၊ နတ်လောကဌ် အကျုံးဝင်သောအသံတို့ကို။ တေ ပန၊ ထိုဒိဗ္ဗသဒ္ဒတို့သည်ကား။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ကထာသဒ္ဒါ၊ စကားအသံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝါနံ သဒ္ဒေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတေ၊ ဤအသံတို့သည်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာတို့တည်း။ (တနည်း) မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဧတေ၊ ဤဥစ္စာတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာနုသာ၊ မည် ကုန်၏။ တေ မာနုသေ၊ ထိုလူတို့၏ဥစ္စာတို့ကို၊ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေဝမနုဿသဒ္ဒါနံယေဝ၊ နတ်နှင့်လူတို့၏ အသံတို့၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဒေသပရိယာဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧကဒေသဂ္ဂဟဏံ၊ တစိတ်တဒေသ အားဖြင့် ယူခြင်းကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အတ္တနော၊ ၏။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ သန္ဓိဿိတာ၊ မှီသောပိုးတို့သည်။ သဒေဟသန္ဓိ ဿိတာ၊ မည်ကုန်၏။ ဌာနဘေဒဂ္ဂဟဏမုခေန၊ ဌာနအပြားကို ယူခြင်းကို ပမာနပြုသဖြင့်။ သဝိညာဏကာဒိဘေဒဘိန္နဿ၊ သဝိညာဏကအသံစသည် အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ သဒ္ဒဿ၊ ကို။ အနဝသေသေန၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ သဂ်ဏှန တော၊ သိမ်းယူခြင်းကြောင့်။ နိပ္ပဒေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)

အယံ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ ဤဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို။ (အယံ–အစွဲပြသည်) ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တေနာတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မ ဘူတာဝေဏိကသမာဓိစိတ္တေန၊ ပရိကံဖြစ်သော သီးသန့်သမာဓိစိတ်ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏသ၊ ဉာဏ်၏။ ပရိကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တဂ္ဂဏိကသမာဓိနာ၊ ဖြစ်သောခဏိကသမာဓိဖြင့်။ သမာဟိတစိတ္တေန၊ တည်ကြည်သောစိတ်ဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပရိကမ္မသမာဓိ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဓာတ်၏။ ဥပစာရာဝတ္ထာ၊ ဥပစာအခိုက်အတန့်တည်း။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ သာ ပန၊ ထိုဥပစာအခိုက်အတန့်ကိုကား။ နာနာဝဇ္ဇနဝသေန၊ ကွဲသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ သဗ္ဗောဌာရိကသဒ္ဒဒဿနတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော အသံတို့ ထက် ရုန့်ရင်းသော အသံကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သီဟာဒီနံ၊ ခြင်္သေ့ စသည်တို့၏။ သဒ္ဒေါ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဂဟိတော၊ ၏။ တိယောဇနေမတ္ထကေပိ၊ သုံးယူနေနာထက်၌သော်လည်း။ ကေသရသီဟဿ၊ ကေသရခြင်္သေ့၏။ သီဟနာဒသဒ္ဒေါ၊ ခြင်္သေ့ ဟောက်သံကို။ သုယျတိကိရ၊ ကြားရသတတ်။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ မေဃသဒ္ဒဗျဏ္ဍသဒ္ဒါဒီနံ၊ မိုးသံ ကျားသံ အစရှိသည်တို့ကို။ သဂ်ဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယထာသြဋ္ဌာရိကသဒ္ဒါဝဇ္ဇနံ၊ ရုန့်ရင်းသော အစဉ်အတိုင်း အသံတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ (ယထာသြဋ္ဌာရိက–သဒ္ဒါသည် ယထာဝုဠ်–ကဲ့သို့ပင် ပြီး၏) ယာဝဒေဝ။ပ။ ဒဿနတ္ထံ၊ သိမ်မွေ့သော အသံကို ဆင်ခြင်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အကျိုး ငှါသာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) တထာ၊ ထိုယထာသြဋ္ဌာရိက အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဒ္ဒဂ္ဂဟဏဘာဝနာဗလေန၊ အသံကိုယူသော အလေ့အကျင့် ဘာဝနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သုခုမတရသဒ္ဒဂ္ဂဟဏသံသိဒ္ဓိတော၊ အထူးသဖြင့် သိမ်မွေ့သောအသံကို ယူခြင်း၏ ကောင်းစွာ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း။

[၃၉] ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သည်နှင့်အတူ။ အာသန္ဓသဒ္ဒဂ္ဂဟဏာနုသာရေန၊ နီးသောအသံကို ယူခြင်းကို အစဉ်လျှောက် သဖြင့်။ ဒူရဒူရတရသဒ္ဒဂ္ဂဟဏမ္ပိ၊ ဝေးသောအသံ, သာ၍ဝေးသောအသံတို့ကို ယူခြင်းသည်လည်း။ သမိဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊

သို့။ ဒသေတုံ၊ ၄၊။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒိသာသမ္မန္ဓဝသေန၊ အရပ်မျက်နှာနှင့် စပ်သည်၏အစွမ်းအား ဖြင့်။ သဒ္ဒါနံ၊ အသံတို့ကို။ မနသိကာရဝိဓိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း အစီအရင်ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သဒ္ဒနိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ ဉာဏုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝတော၊ ဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဒေါ ဇဝ၊ အသံသည်သာလျှင်။ သဒ္ဒနိ မိတ္တံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တော၊ ပြီးသော။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ထောက်ဆ၍ ထောက်ဆ၍။ လဗ္ဘမာနော၊ ရအပ်သော။ သဒ္ဒါနံ၊ တို့၏။ ယောသြဋ္ဌာရိကသုခုမာကာရော၊ အကြင် ရှန့်ရင်းသောအခြင်းအရာ သိမ်မွေ့သော အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရှန့်ရင်းသော အခြင်းအရာ သိမ်မွေ့သော အခြင်းအရာသည်။ သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ သဒ္ဒါနံ သဒ္ဒနိမိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဘေဒပြု၍ မိန့်ဆို၏။ ပန၊ ဆက်။ သြဋ္ဌာရိကာနမ္ပိ။ပ။ ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ သော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ သြဋ္ဌာရိကသုခုမသမ္မတေသုပိ၊ မ-ဟု သမုတ်အပ်သော အသံတို့၌လည်း။ သြဋ္ဌာရိကသုခုမသဗ္ဗာဝဒဿနတ္ထံ၊ ရှန့်ရင်းသောအသံ သိမ်မွေ့သောအသံတို့၏ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ရှန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ် သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဝါ၊ အကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ တံ သဒ္ဒံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ သုခုမေ၊ သိမ်မွေ့သောအသံ၌။ ဉာဏပရိစယဒဿနတ္ထံ၊ ဉာဏ်၏ အလေ့အကျက်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သဒ္ဒနိမိတ္တာသ၊ ၏။ အပစ္စုပ္ပန္နသဘာဝတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘော မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘော မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဒေါ၀၊ ကြားရသော အသံသည်သာလျှင်။ သဒ္ဒနိမိတ္တန္တိ၊ မိတ်မည်သည်ဟူသော။ အယမေ၀ ပကွောဒ၊ ဤအဖို့သည်သာလျှင်။ ဉာယာဂတော၊ အသင့်အားဖြင့်လာရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တံ၊ ထိုစကားသည်။ န၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သြဋ္ဌာရိကသုခုမာနံ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဒါနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ (ဂဟေ တဗ္ဗတော–၌ ကြေလေသော ဘာ၀–နှင့် စပ်) နီလပီတာဒိ၀ဏ္ဏာနံ၊ အသို အရွေအစရှိသော အဆင်းတို့ကို။ ၀ဏ္ဏာရမ္မဏေန၊ အဆင်းလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏေန၊ (မနောဒ္ဓါရ၌ ဖြစ်သော) ဝိစာရဏာဉာဏ်ဖြင့်။ (ဂဟဏံ) ဝိယ၊ ယူခြင်း သိခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကဲ့သို့ ။ တထေ၀၊ တူသာလျှင်။ (သဒ္ဒါရမ္မဏေန၊ အသံလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။) ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ် သိအပ် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်၊ ဝါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဇတ္တ၊ ဤ (သြဋ္ဌာရိကာနမ္ပိ။ပ။ ကာတဗ္ဗံ ဟူသော) ပါဋ္ဌ၌။ သြဋ္ဌာရိကသုခုမဘာ၀ေါ၊ ရှန့်ရင်းသည်၏အဖြစ် သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်သည်။ သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ (ပြခဲ့ ပြီးသော သြဋ္ဌာရိကသုခုမာကာရနှင့် အတူတူပင်ဟု မှတ်အပ်၏) ဣတိ၊ သို့။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။ တဿာ တိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေန၊ ပြီးသော။ ဝိဓိနာ၊ ဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ ၏။ တေ သဒ္ဒါတိ၊ ကား။ သဗ္ဗောဌ္ဌာရိ ကတော၊ အလုံးစုံထက် ရှန့်ရင်းသောအသံမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ အာ၀ဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော ယောဂီ၏၊ ဝါ၊ သည်။ (အာ၀ဇ္ဇိတာ–၌ စပ်) အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ သုခုမသုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန် သိမ်မွေ့ကုန်သော။ ယေ သဒ္ဒါ၊ တို့ကို။ အာ၀ဇ္ဇိတာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအလုံးစုံသော အသံတို့ထက် ရှန့်ရင်းသောအသံမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း သိမ်မွေ့ကုန် သိမ်မွေ့ကုန်သော အသံတို့သည်။ ပါကတိကစိတ္တာသာပိတိ၊ ကား။ ပါဒကဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနတော၊ ဈာန်ကိုဝင်စားသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပ၀တ္တစိတ္တာသာပိ၊ ဖြစ်သော စိတ်အားလည်း။ ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တာသာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ပါဒကဇ္ဈာ နံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌိတသ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (စိတ္တာသ–၌စပ်) သဒ္ဒံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပရိကမ္မကရဏ၀သေန၊ အားဖြင့်။ ပ၀တ္တကွဏိကသမာဓိစိတ္တာသ၊ ဖြစ်သောခဏိကသမာဓိစိတ်အား။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေးဘ၀ ရှေးကာလ၌လည်း။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရိမဒ္ဒိတတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် နှိပ်နယ်ခြေမှုန်းအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတိ၀ိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပါကဋာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္ဓော၊ ၏။

တေသု သဒ္ဒေသုတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မသ၊ ၏။ ဝိသယဒဿနတ္ထံ၊ အာရုံကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ဗဟု၊ ကုန်သော။ ယေ သဒ္ဒါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသု သဒ္ဒေသု၊ ပရိကံ၏အာရုံဖြစ်သော များစွာကုန်သော ထိုအသံတို့တွင်။ အညတရန္တိ၊ ကား။ ယတ္တ၊ အကြင်အသံ၌။ ဆဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရိကမ္မကရဏ၀သေန၊ အားဖြင့်။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ မနသိကာ ရော၊ သည်။ ပ၀တ္တော၊ ဖြစ်၏။ တံ ဇကံ သဒ္ဒံ၊ ထိုတခုသော အသံကို။ တတော ပရန္တိ၊ ကား။ တတော အပ္ပနုပ္ပတ္တိတော၊ ထိုအပ္ပနာဖြစ်သည်မှ။ (သီမ္ပု၌ တတော အပ္ပနုပ္ပတ္တိတော–ဟုရှိ၏၊ ထိုအပ္ပနာသို့ရောက်သည်မှ–ဟု ပေး) ပရံ၊ နောက်၌။ တသ္မိံ သောတေတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ဉာဏသောတေ၊ ထိုဉာဏ်အယဉ်၌။ ပတိတော ဟောတီတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ သည်။ အန္တောဂဓာ၊ အတွင်း၀င်သည်။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကိုထောက်လျှင် ထီလင်နှင့်ပတိတာ–သင့်သည်) ဟောတိ၊ ၏။ အပ္ပနာစိတ္တသ၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏလာဘီ နာမ၊ တ ဉာဏ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒါနိ၊ ၌။ အသ၊ ထိုယောဂီအား။ တဒတ္ထံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် အကျိုးငှါ။ ဘာ၀နာဘိယောဂေါ၊ နာကို အားထုတ်ခြင်း ကို။ နှ ဣဒ္ဓိတဗ္ဗော၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တန္တိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုံ၊ ကို။ ထာမ၀ေဂတန္တိ၊ ကား။ ဇ၊ တထာမ်၊ ဖြစ်သောအားအစွမ်းရှိသည်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၀ပ္ပတ္တံ၊ မြင်မြင်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်ကို။ ပါဒကဇ္ဈာနာရမ္မဏံ၏ အာရုံကို။ ၀ဝေါတဗ္ဗံ၊ ပွါးစေအပ်၏။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့ ပွါးစေအပ်သနည်း။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှပွါးစေအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ဇတ္တန္တရေ။ပ။ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပါဒကဇ္ဈာနဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏဘူ တံ၊ သော။ ကသိဏနိမိတ္တံ၊ ကို။ ဇတ္တကံ ဌာနံ၊ ဤမျှလောက်သောအရပ်သို့။ ဖရတု၊ ပျံ့နှံ့စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိ ကရိတ္တာ၊ ၍။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ၀င်စားသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ၏။ ကသိဏနိမိတ္တံ၊ သည်။ တတ္တကံ ဌာနံ၊ အရပ်ကို။ ဖရိတ္တာ၊ ပျံ့နှံ့၍။ [၄၀] တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုကသိဏ်း နိမိတ် ပျံ့နှံ့ရာအရပ်၌။ ဂတော၊ ဖြစ်ကုန် တည်ကုန်သော။ သဒ္ဒေ၊ အသံတို့ကို။ အာ၀ဇ္ဇတိ၊ ၏။ သုဘာ၀ိတဘာ၀နတ္တာ၊

ကောင်းစွာ ပွါးစေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအသံတို့တွင်။ အညတရံ၊ သော။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ဖြစ်သောအာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၍။ စတ္တာရိ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုလေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဇောသည်။ ဣဒ္ဓိ စိတ္တံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်တည်း။ ဣတရသ၊ သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုနပိ၊ လည်း။ ပါဒကဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတော ဇဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပါဒကဈာနာရမ္မဏေန။ပ။ သုဏာတိယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ သာသင်္ကံ၊ ယုံမှားခြင်းနှင့်တကွ။ ဝဒတိ၊ ၏။ (ဇဝ–သဒ္ဒါနှင့် ကန့်သတ်၍ ဆိုသည်ဟု ဆိုလို၏) စ၊ ဆက်။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဇကဂုံလဒ္ဓဂုံလာဒိဂုဟဏံ၊ လက်တသစ် လက်နှစ်သစ်စသည်ကို ယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ သုခုမသဒ္ဒါပေက္ခာယ၊ သိမ်မွေ့သော အသံကိုင့်သဖြင့်။ ကတံ၊ ၏။

ဇဝံ သုဏာန္တော၀ါတိ၊ ကား။ ဇဝံ၊ သို့။ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ ပိုင်းခြား၍။ သဝနေန၊ ဖြင့်။ ဝသီကတာဘိ ညော၊ အလိုကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသော၊ ဝါ၊ နိုင်နင်းစွာပြုအပ်ပြီးသော အဘိညာဉ်ရှိသည်၊ ဝါ၊ လေ့လာပြွမ်းတီးနိုင်နင်းပြီးသော အဘိညာဉ်ရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ယထာဝဇ္ဇိတေ၊ အကြင်အကြင် ဆင်ခြင်အပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်အပ်တိုင်းကုန်သော။ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။ သုဏာန္တော ဇဝ၊ ကြားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင်။ ပါဠိယေဏ္ဍန္တိ၊ ကား။ ဇကဏ္ဍ၊ တည်း။ ပဝတ္တာမာနေပိ၊ ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း။ တေ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။ ပစ္ဆေကံ၊ အသီးအသီး။ ဝတ္ထုဘေဒေန၊ တည်ရာဝတ္ထုအပြားအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတုကာမ တာယ၊ ပိုင်းခြားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

စေတောပရိယညာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၄၀၁။ ပရိယာတီတိ၊ ကား။ သရာဂါဒိဝိဘာဂေန၊ သရာဂစသည်ကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သရာဂအစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဒ္ဓ၊ ၍။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပရိစ္ဆိန္နတီတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယေသံ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ ဂတိ၊ သွားခြင်းဟူသော။ အတ္ထော၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တေသံ၊ ထိုဓာတ်တို့၏။ ဗုဒ္ဓိပိ အတ္ထော၊ သိခြင်းဟူ သောအနက်ကိုလည်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ပရသတ္တာနန္တိ ဇတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ပရသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အညတ္ထော၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တာနံ။ပ။ သတ္တာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (တထာ ဟိ–ဟု ရှိသော မူကွဲလည်း သင့်၏၊ တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ မှန်၏–ဟုပေး) ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရော၊ တပါးသောသူသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ သော၊ သည်။ အတ္တာ၊ မိမိသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တာ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ သော၊ သည်။ ပရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏၊ စ၊ ဆက်။ သတ္တာနန္တိ ဇတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ရူပါဒီသု၊ ရုပ်တရားစသည်တို့၌၊ ဝါ၊ ရုပ်အစရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌။ သတ္တာ၊ ဋ္ဌိကပ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ မည်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿာ ပညတ္တိယာ၊ ထိုသတ္တဟူသောပညတ်၏။ သဝိညာဏကသန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ နိရုဇ္ဈတ္တာ၊ တက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိစ္စန္ဒရာဂါပိ၊ ဆန္ဒရာဂကင်းသော ရဟန္တာတို့ကိုလည်း။ သတ္တာ တွေဝေ၊ တို့ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘူတပုဗ္ဗဂတိယာ၊ ဂတိကနည်းဖြင့်။ (ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။) နရကံ၊ ငရဲကို။ ပုန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ ဂလန္တိ ပပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလာ၊ မည်ကုန်၏။ ပါပကာ ရိနော၊ မကောင်းမှုကိုပြုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတရေပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သံသာရေ၊ ၌။ သံသာရိနော၊ ကျင်လည်လေ့ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို။ တံသဘာဝါနာတိဝတ္တနတော၊ ထိုငရဲ၌ ကျခြင်းသဘောကို မကျော်လွန်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလာတွေဝ၊ တို့ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံတံသတ္တနိကာယသ၊ ထိုထိုသတ္တဝါအပေါင်းကို။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို သတ္တဝါအပေါင်း၌။ ဥပပတ္တိယာ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပူရဏတော စ၊ ပြည့်စေခြင်းကြောင့်ရင်း။ အနိစ္စတာ ဝသေန၊ တာ–၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သေခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂလနတော စ၊ လျောကျခြင်းကြောင့်ရင်း။ ပုဂ္ဂလာ၊ မည် ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နေရတ္တာ၊ သဒ္ဒါဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

ဇတဋ္ဌိတိ ဇတ္ထ၊ ပါဠ၌။ ဟိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဟေတုအတ္ထော၊ ရှိ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇတံ စေတောပရိယညာဏံ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဏ္ဍတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏံ၊ သည်။ ဇတသ စေတောပရိယ ညာဏသ၊ ကို။ ဥပါဒေ၊ ဖြစ်စေရာ၌။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စေတောပရိယညာဏံ၊ ကို။ ဥပါဒေ တုကာမေန၊ သော။ အဓိဂတဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏေန၊ ရအပ်ပြီးသော ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ်ရှိသော။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဣတိ ဇဝံ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ [၄၁] ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟဒယရူပန္တိ၊ ကား။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဟဒယမံသပေသိ၊ နှလုံးအသားတစ်တည်း၊ ဝါ၊ နှလုံးသားရုပ်တည်း။ ယံ၊ ယင်းနှလုံးသားရုပ်ကို။ ဗဟိ၊ ၌။ ကမလမကုဋ္ဌ သဏ္ဌာနံ၊ ကြာငုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ အန္တော၊ ၌။ ကောသာတကီဖလသဒိသန္တိ၊ သပွတ်ခါးသီးနှင့်တူ၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုနှလုံးသားရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဒါနိ၊ ၌။ ဝုစ္စမာနံ၊ သော။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဟဒယဝတ္ထု ပန၊ သည်ကား။ ဣမံ လောဟိတံ၊ ဤသွေးကို။ နိဿယ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ လောဟိ တဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏဒဿနေန၊ အဆင်းကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့်။ အရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။

ပရိယေသတိ၊ ရှာမှီးသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ယဒါ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သောမနဿသဟ ဂတာဒိစိတ္တာဝုတ္တိယာ၊ ဂုတ်အစရှိသော စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မဇေသ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ လောဟိတသ၊ ၏။ ကထံ ပန၊ သို့လျှင်။ ဝိဝိဓဝဏ္ဏဘာဝါပတ္တိ၊ အထူးထူး အပြားပြားသော အဆင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးခြားအံ့။ တံ လောဟိတံ၊ ထိုနှလုံးသွေးသည်။ ကမ္မဇမေဝါတိ၊ ကမ္မဇသာလျှင်ဟူ၍။ ဇဝံ၊ သို့။ ကောဝါ၊ အဘယ်သူသည်မူလည်း။ အာဟ၊ နည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စတုသန္တတိရူပသာပိ၊ တိရုပ်၏လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှလုံးသွေး၌။ လဗ္ဘမာနတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ဣဒံ ရူပံ သောမနဿိန္ဒြိယသမုဋ္ဌာနန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဇဝမ္မိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှလုံးသွေးတို့တွင်။ အစိတ္တဇ၊ မဟုတ်သော။ ယံ၊ အကြင်သွေးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုစိတ္တဇမဟုတ်သော နှလုံးသွေး၏။ ယထာဝုတ္တဝဏ္ဏဘေဒေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော အဆင်း၏ကွဲပြားခြင်းသည်။ နဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သေသတိသန္တတိရူပါနံ၊ ကြွင်းသော တိသန္တတိရုပ်တို့၏။ တဒနုဝတ္တနတော၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ဂမနာဒီသု၊ တို့၌။ စိတ္တဇရူပါနိ၊ တို့သို့။ ဥတုကမ္မာဟာရသမုဋ္ဌာနရူပေဟိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် ကမ္မသမုဋ္ဌာန် အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့သည်။ အနုဝတ္တီယန္တိ ယထာ၊ အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဇဝံ၌စပ်) အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ကာယသ၊ ၏။ ဒေသန္တရုပ္ပတ္တိယေဝ၊ အရပ်တပါး၌ ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ နသိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဇဝံ၊ တူ။ ဣဟပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ သေသတိသန္တတိရူပါနိ၊ တို့သည်။ စိတ္တဇရူပံ၊ သို့။ အနုဝတ္တမာနာနိ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ပသာဒကောဝေလောသု၊ ကြည်လင်သောအခါ အမျက်ထွက်သောအခါတို့၌။ စက္ခုဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏဘေဒါပတ္တိယေဝ၊ အဆင်း၏ကွဲပြားခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကိုသာလျှင်။ တဒတ္ထသ၊ ထိုအနက်ကို။ နိဒဿနံ၊ ပြကြောင်းပုံတူ ဥပမာဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ပရိယေသန္တေနာတိ၊ ကား။ တာဝ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ အနုမာနတော၊ မှန်းဆသောအားဖြင့်။ ဥဏ္ဏံ၊ ကို။ ပေသေတွာ၊ စေ၍။ ဂဝေသန္တေန၊ ၍။ ဟိ၊ ချဲ့။ စေတောပရိယဉဏံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတုကာမေန၊ သော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနံ၊ ကို။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံသည်ကို။ အဘိနီဟာရက္ခမံ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှါ ခံ့သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဿ၊ ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ (လာဘိနာ ဟုတ္တာ–ဟု ရှိသင့်၏၊ လာဘိနာ၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ လျက်။) အာလောကံ၊ ကို။ ဝမ္ဘေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပရဿ၊ ၏။ ဟဒယမံသပေသိံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနဿ၊ သော။ လောဟိတဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏဒဿနေန၊ အားဖြင့်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဣမဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သောမနဿသဟဂတန္တိ ဝါ၊ သောမနဿနှင့်တကွ ဖြစ်သည်ဟူ၍ငင်း။ ဒေါမနဿသဟဂတန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍ငင်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍ငင်း။ နယဂ္ဂါဟဝသေနပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ (သီမူ၌ ပိ–သဒ္ဒါ မပါ) ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ၍။ ပါဒကဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣမဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာမိ၊ သိလို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကာလသတမ္ပိ၊ ကာလတရာသော်လည်း။ ကာလသဟဿမ္ပိ၊ ကာလတထောင်သော်လည်း။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲလဲ။ ပါဒကဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တထေဝ၊ လျှင်။ ပဋ္ဌပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဇဝံ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဟဒယလောဟိတဝဏ္ဏဒဿနာဒိဝိမိနာ၊ နှလုံးသွေး၏အဆင်းကို ကြည့်ရှုခြင်းအစရှိသော အစီအရင်ဖြင့်။ ပဋ္ဌိ ပဇ္ဇေန္တသ၊ သော။ တဿ၊ ဂီအားလုံ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ စေတောပရိယဉဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုသင့်သော ခဏာ၌။ (မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇေတိ–၌စပ်) တဒါ၊ ၌။ ပဝတ္တတီတိ၊ ဖြစ်ဆဲဟူ၍။ ဝဝတ္ထာပိတံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ အာရမ္ဘဏံ ကတွာ၊ ၍။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနိ်စိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ စတ္တာရိ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဌ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ တို့သည်။ ဇဝန္တိ၊ စောကုန်၏။ ယေသံ၊ ယင်း လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒိဗ္ဗသောတကထာ, သီမူဋီကာတို့နှင့်အညီပင်) ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ ဝါ၊ သုံးကြိမ်တို့သည်ငင်း။ စတ္တာရိ ဝါ၊ တို့သည်ငင်း။ ပရိကမ္မာဒိသမညာနိ၊ ပရိကံစသော အမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရာနိ၊ ဇောတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) စတုတ္ထံ ဝါ၊ သည်ငင်း။ ပဌမံ ဝါ၊ သည်ငင်း။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနိကံ၊ နှင့် ယှဉ်သော။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုလေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ အန္တေန၊ ဖြစ်သော။ အပ္ပနာစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤဉာဏ်သည်။ စေတောပရိယဉဏံ၊ မည် ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယဉဏ်သည်။ (ဝိဘာဝေန္တမေဝ ဟုတ္တာ ပဝတ္တတိ–၌ စပ်) အနေန၊ ဤယောဂီရဟန်းသည်။ ယတ္ထ အကြင်စိတ်၌။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇန္တံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသည်။ ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ ထင်လင်းစေသည်သာလျှင်။ [၄၂] ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ သည်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ (ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ လျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ) ဝိယ စ၊ ကဲ့သို့ငင်း။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ၊ သည်။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ (ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ လျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ)ဝိယ စ၊ ကဲ့သို့ငင်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။ တတော ပရံ၊ ၌။ ကာမာဝစရစိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သရာဂါဒိဝဝတ္ထာပနံ၊ သရာဂစိတ်အစရှိသည်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) နီလာဒိဝဝတ္ထာပနံ ဝိယ၊ အညိုအစရှိသည်ကို ပိုင်းခြားခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ ပါး။ ဇဝံ၊ သို့။ အဓိဂတသ၊ ရအပ်ပြီးသော။ စေတောပရိယဉဏဿ၊ ၏။ ထာမဂမနဝိဓာနမ္ပိ၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်ကြောင်းအစီအရင်သည်လည်း။ အဓိဂမနဝိဓာနသဒိသမေဝ၊ ရကြောင်းအစီအရင်နှင့် တူသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအားအစွမ်းသို့ ရောက်ကြောင်းအစီအရင်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၂။ တသ္မာ တေန။ပ။ ထာမဂတံ ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၈၀ ထာမဂတေဟိတိအာဒိ၊ သည်။ ထာမဂတာနိသံသဒဿနံ၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်သော ဉာဏ်၏အာနိသင်္သကို ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ သဗ္ဗမ္ပိကာမာဝစရစိတ္တာနန္တိ၊ ကား။ စတုပဏ္ဏာသဝိဓမ္ပိ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကာမဝစရစိတ္တံ၊ ကို။ သဗ္ဗမ္ပိတိပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရစိတ္တာနန္တိ ၈ထွာပိ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ တေန၊ ထိုသို့ဆောင်၍ စပ်အပ်သောကြောင့်၊ ဝါ၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌဒသဝိဓမ္ပိ၊ သော။ ရူပါဝစရစိတ္တံ၊ ကိုဝင်း။ ဒွါဒသဝိဓမ္ပိ၊ သော။ အရူပါဝစရစိတ္တံ၊ ကိုဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဇာနာတီတိ၊ ကား။ သရာဂါဒိပကာရေဟိ၊ သရာဂအစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အယံ အဘိညာကထာ၊ ဤအဘိညာကထာကို။ ပုထုဇ္ဇနဝသေန၊ ပုထုဇဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ စိတ္တံ၊ ကို။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ အနုဒ္ဒဋ္ဌံ၊ မထုတ်ပြအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပရိမော ဝါ၊ အထက်၌မူ လည်းဖြစ်သော။ သဒိသော ဝါ၊ တန်းတူမူလည်းဖြစ်သော။ အရိယော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေဋ္ဌိမသ စ၊ အောက်၌ ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏ ၎င်း။ သဒိသသ စ၊ တန်းတူဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏ ၎င်း။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုလောကုတ္တရာစိတ်ကို လည်း။ (သီမူနှင့်အညီ စိတ္တံ–နောင် ပိ–သဒ္ဒါမရှိသင့်) ပဇာနာတိ ၈၀၊ သိသည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သက်မန္တောတိ၊ ကား။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဥပသက်မန္တော၊ ချဉ်းကပ်သည်ဖြစ်၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကစ္စံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥ ဣတ္တာ၊ ၍။ ပရိကမ္မေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ တဒည်၊ ထိုစိတ်မှတပါးသော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနန္တော၊ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ စိတ္တာ စိတ္တံ သက်မန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိနာပိ ဟဒယရူပဒဿနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဟဒယရူပဒဿနာဒိဝိဓာနံ၊ ဟဒယရုပ်ကို ကြည့်ရှုခြင်း အစရှိသောအစီအရင်ကို။ အာဒိကမ္မိကဝသေန၊ ကပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ယတ္ထ ကတ္ထစီတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌဝေါကာရဘဝေ ဝါ၊ ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌သော်၎င်း။ စတုဝေါကာရဘဝေပိ ဝါ၊ စတုဝေါကာရဘုံ၌သော်၎င်း။ ။ဧတေန၊ ဣယောဂီရဟန်းသည်။ အဘိညာနုယောဂသခ်ါတော၊ အဘိညာဉ်ကို အားထုတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အဘိနိဝေသော၊ ရှေးရှုနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ နိ ကတော၊ မပြုအပ်ဘူး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကတာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။ တဿ၊ အဘိနိဝေသကို မပြု ဘူးသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ၊ ပြုအပ်ဘူးသော အဘိနိဝေသမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာဒိကမ္မိကဿ၊ အစအမှုနှင့်ယှဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အယံ ကထာတိ၊ ကား။ အာလောကံ ဝမ္ဘေတွာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တပရိကမ္မကထာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိကမ္မကထာကို၊ ဝါ၊ သည်။

အဝသေသန္တိ၊ ကား။ ဝုတ္တာဝသေသံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လောဘမူစိတ်ရှစ်ခုမှကြွင်းသော။ ၈၀၊ သို့။ အဝိဘာဂေန၊ ဝေဘန်ခြင်း မရှိသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော စိတ်ကို။ ဝိဘာဂတော၊ ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ၄၂။ စတုဘူမကံ ။ပ။ ဝီတရာဂန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်အဗျာကတစိတ်သည်။ ယောနိသောမနသိကာရပ္ပစ္စယတံဟေတု ကတာဟိ၊ ယောနိသောမနသိကာရလျှင် အကြောင်းရှိသော ကုသိုလ်၏အဖြစ်, ထိုကုသိုလ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏ အဖြစ်တို့ကြောင့်။ ရာဂေန၊ နှင့်။ သမ္ဘယောဂါသက်ဘာဝတော၊ ယှဉ်ခြင်း၌ ယုံမှားဖွယ်မရှိသောကြောင့်။ ဝီတရာဂန္တိ၊ ဝီတ ရာဂစိတ်ဟူ၍။ ဝတ္တာဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ၏။ သေသာကုသလစိတ္တာနံ၊ ကြွင်းသောအကုသိုလ်စိတ်တို့၏။ ရာဂေန၊ နှင့်။ သမ္ဘယောဂါဘာဝတော၊ ယှဉ်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ သရာဂတာ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ တံနိမိတ္တကတာယ၊ ထိုရာဂလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံသဟိ တတာလေသော၊ ထိုရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အရိပ်အမြွက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝီတရာဂ တာပိ၊ ရာဂကင်းသောစိတ်၏အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုကဝိနိမုတ္တတာဝ၊ ဒုက်မှလွတ် သည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ယုတ္တာ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ။ပ။ နိ ဂဒ္ဓန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယဒိ ၈၀၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော်။ ပဒေသိကံ၊ တစိတ်တဒေသကိုသိသော။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာဩာဘဲ့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုလေးပါးသော စိတ်တို့၏။ ဒုကန္တရပရိယာပန္နတ္တာ၊ ဒုက် တပါး၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ပဋိပက္ခဘာဝေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်သည်။ အသတိပိ၊ ငြားသော်လည်း။ ဧကစ္စအဗျာကတာနံ ဝိယ၊ အချို့သော အဗျာကတစိတ်တို့၏ကဲ့သို့။ (အကုသလ ဝိပါက်စိတ်နှင့် ပဋ္ဌဒါရ မနောဒါရ အာဝဇ္ဇန်းတို့ကို ရည်သည်ဟု ယူရာ၏) သမ္ဘယောဂါဘာဝေါ ၈၀၊ ယှဉ်ခြင်း၏ မရှိခြင်း သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပမာဏံ၊ ဏာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေသာကုသလစိတ္တာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဝီတရာဂတံ၊ ဂ၏အဖြစ်ကို။ [၄၃] ပဋ္ဌဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကုန်၏။ တေ၊ ထိုဆရာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကေစိ ပန။ပ။ သင်္ကဏ္ဏန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သဒေါသဒုကေပိ၊ ၌လည်း။ ဣမိနာဝ နယေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပါဠိပုဂ္ဂလိကနယေနာတိ၊ ကား။ အာဝေဏိကနယေန၊ သီးသန့်နည်းဖြင့်။ တဒညာကုသလစိတ္တေသု ဝိယ၊ ထိုမောဟ မူဒွေးမှ တပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌ ကဲ့သို့။ လောဘဒေါသေဟိ၊ တို့နှင့်။ အမိဿိတဿ၊ မရောသော။ မောဟသဟ ၏သာလျှင်။ သဗ္ဗာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အကုသလမူလသခ်ါတေသု၊ အကုသိုလ်မူလဟု ဆိုအပ်သော တရားတို့တွင်။ ပဌမနယေ၊ ၌။ မောဟေနေဝ၊ နှင့်သာလျှင်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမောဟံ၊ မည်၏။ ဒုတိယနယေ ပန၊ ၌ကား။ မောဟေန၊ နှင့်။ သဟေဝ၊ တကွသာလျှင်။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမောဟံ၊ မည်၏။ ဣတိ ၈၀၊ သို့။ ဥတ္တရပုရိမပဒါဝဓာရဏတော၊ နောက်ပုဒ် ရှေးပုဒ်တို့၌ ပိုင်းခြားကန့်

သတ်သောအားဖြင့်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ နယေသု၊ တို့၌။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ဒွသို့။ အနုဝတ္တနဝသေန၊ အစဉ်လိုက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂတံ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်လတ်၍။ ထိနမိဒ္ဓါနုဂတံ၊ ထိနမိဒ္ဓါနုဂတမည်သော၊ ဝါ၊ ထိနမိဒ္ဓသို့ အစဉ်လိုက်သော။ ပဋ္ဌဝိမံ၊ သော။ သသင်္ခါရိကာကုသလစိတ္တံ၊ သသင်္ခါရိက အကုသိုလ်စိတ်သည်။ သံဆိတ္တံ၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အာရမ္မဏော၊ ၌။ သင်္ကော်စနဝသေန၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စာနုဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသို့အစဉ်လိုက်သော စိတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စာနုဂတစိတ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ သဟဂုတ်မည်သော။ စိတ္တံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင် စိတ်၌။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ပစ္စယဝိသေသေန၊ အကြောင်းထူးဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ထာမဏာတံ၊ ဖြစ်သောအားအစွမ်း ရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (တံ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်ပင်တည်း။) ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနသမတ္ထတာယ စ၊ ကိလေသာကိုပယ်ခွါခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဝိပုလဖလတာယ စ၊ ပြန့်ပြောသောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒီဃသန္တာနတာယ စ၊ ရှည်သော အစဉ်သန္တာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ မဟန္တဘာဝံ၊ ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥဒ္ဓာရ။ပ။ ပညေဟိ၊ ကြီးမားမြင့်မြတ်သော ဆန္ဒ ဝီရိယ စိတ် ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ မဟန္တေဟိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည်။ ဂတံပဋ္ဌိပန္နံ၊ သွားရောက်အပ်၏၊ ဝါ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတံ၊ မည်၏။ အဝသေသန္တိ၊ ကား။ ပရိတ္တအပ္ပမာဏံ၊ သေးသိမ်သော ကာမာဝစရစိတ်နှင့် အတိုင်းအရှည်မရှိသော လောကုတ္တရာစိတ်တည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဥတ္တရိတုံ၊ ကျော်လွန်ခြင်းငှါ။ သမတ္ထေဟိ၊ ကုန်သော။ ဥတ္တရေဟိ၊ ကျော်လွန်သော စိတ်တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဥတ္တရံ၊ မည်၏။ ဥတ္တိဏ္ဏံ၊ လွန်မြောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တရံ၊ မည်၏။ လောကေ၊ ၌။ အပရိယာပန္နဘာဝေန၊ အကျုံးမဝင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တရံ၊ လွန်မြောက်သောစိတ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ မည်၏။ တတော ဇဝ၊ ပင်လျှင်။ ဇတသ၊ ဤစိတ်အား။ ဥတ္တရံ၊ ကျော်လွန်သောစိတ်သည်၊ ဝါ၊ သာလွန်မြင့်မြတ်သောစိတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုတ္တရံ၊ မည်၏။ ဥပနိဇ္ဈာနလက္ခဏပ္ပတ္တေန၊ ကပ်၍ရှုခြင်း လက္ခဏာသို့ရောက်သော။ သမာဓိနာ၊ သည်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ သမ္မဒေဝ၊ သာလျှင်။ အာဟိတံ၊ ထားအပ်၏၊ ဝါ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဟိတံ၊ မည်၏။ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိပ္ပတ္တံ၊ တဒင်္ဂအားဖြင့် လွတ်ခြင်းသို့ရောက်သောစိတ်သည်။ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တံ၊ တည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိပ္ပတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မဟဂ္ဂတစိတ္တံ၊ ဂျုတ်စိတ်တည်း။ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိပ္ပတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ တည်း။ ပဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိပ္ပတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဖလစိတ္တံ၊ တည်း။ နိဿရဏဝိမုတ္တိပ္ပတ္တမ္ပိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော နိဿရဏဝိမုတ္တိသို့ ရောက်သောစိတ်သည်လည်း။ တဒုဘယမေဝ၊ ထိုနှစ်ပါးသောမဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်သာလျှင်တည်း။ ကာနိစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏစိတ္တာဒီနိ၊ စိတ်အစရှိသည်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနိ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သည်။ ကာမံဟောန္တိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ နိဿရဏဝိမုတ္တိပ္ပတ္တာနိ၊ ဝိမုတ္တိသို့ရောက်သည် မည်ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တာဒိသကိစ္စာယောဂတော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ဝိမုတ္တိကိစ္စနှင့် မယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာဂတသရာဂါဒိဘေဒဝသေန စေဝ၊ လာသော သရာဂစိတ် အစရှိသောအပြားဏ် အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ တေသံ၊ ထိုသရာဂစိတ် အစရှိသည်တို့၏။ အန္တရဘေဒဝသေန စ၊ အတွင်း၌ဝင်သော အသေးစိတ်အပြားဏ် အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။

ဧဝေတောပရိယာပဏ္ဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ ကထာ၏ အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၄၀၂။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေးအတိတ်ဘဝတို့၌ နေဘူး မှီဝဲအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ အောက်မေ့တတ်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ တဿ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရဏံ၊ အစဉ်လိုက်၍ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ မည်၏။ နိဿယာဒိပစ္စယဘူတံ၊ အစရှိသော ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ။ပ။ တဒတ္ထာယာတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ေပေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တမတ္ထံ၊ ကို။ [၄၄] ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်လိုသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ လိုသောဆရာသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ သကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ၌။ သတိဉာဏာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသောတိအာဒိ၊ အစရှိသောပါဠိကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ပုဗ္ဗေတိ ဣဒံ ပဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။ ဧကမ္ပိ။ပ။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အတီတဘဝဝိသယံ၊ အတိတ်ဘဝလျှင် အရာရှိသည်ကို၊ ဝါ၊ အရာရှိ၏ဟူ၍။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတီတဇာတိသူတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ နိဝါသသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကမ္မသာဓနော၊ နတည်း။ ခန္ဓဝိနိမုတ္တော၊ ခန္ဓာမှ လွတ်သော။ နိဝသိတဓမ္မောစ၊ နေအပ် မှီဝဲအပ်သောတရားသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဝုတ္ထက္ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နိဝုတ္ထတာ၊ နေဘူး မှီဝဲအပ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည်။ သသန္တာနေ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ပဝတ္တတာ၊ ဖြစ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်တည်း။ တထာဘူတာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ တေ စ၊ ထိုခန္ဓာတို့သည်လည်း။ အနု အနု၊ အဖန်တလဲလဲ။ ဘူတာ ဇာတာ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝိဂတာဝ၊ ကင်းကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဝုတ္ထာ။ပ။ နိရုဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သသန္တတိပရိယာပန္နမ္ပမ္ဘဝေန၊ မိမိ၏သန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော တရားတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိဝါသ–သဒ္ဒသ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝတ္တာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အဝိသေသေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ဝတ္တုံ၊

ဌ၊။ ဂေါစရဝေနာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဂေါစရဘူတာပိ၊ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်း။ ဂေါစရာသေ ဝနာယ၊ အာရုံပြုခြင်းဟူသော မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ အာသေဝိတာ၊ မှီဝဲအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ မှီဝဲအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာရမ္မဏ ကရဏဝေနေန၊ အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုဘူတာ၊ ခံစားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ခံစားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဝုတ္ထာ နာမ၊ နေအပ်သည်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ တေ။ ထိုနိဝုတ္ထတရားတို့သည်။ သပရိဝိညာဏဂေါစရတာယ၊ မိမိဝိညာဏ်၏ ကျက်စားရာအာရုံ၏အဖြစ် သူတပါးဝိညာဏ်၏ ကျက်စားရာအာရုံ၏အဖြစ် ဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယေပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုနိဝုတ္ထတရား တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌ၊။ အတ္တနောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အတ္တနော ဝိညာဏေန ဝိညာတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ၍။ ပရိစ္ဆိန္နာတိ ဝစနံ၊ ပရိစ္ဆိန္နာ–ဟူသော စကားကို။ (ဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ–၌ စပ်) ဂေါစရနိဝါသေန၊ ကျက်စားခြင်း အာရုံပြုခြင်းဟူသော နေခြင်းဖြင့်။ ယေ တေနိဝုတ္ထဓမ္မာ၊ အကြင်နေအပ်ဘူး သိအပ်ဘူးသော တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုဂေါစရနိဝါသဖြင့် နေအပ်ဘူး သိအပ်ဘူးသော တရားတို့သည်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာတမတ္တာ၊ သိအပ်ကာမျှတို့သည်။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ဧဝတိနာမ။ပ။ ဝိသေသေဟိ၊ အမျိုးအမည် အနွယ် အဆင်းသဏ္ဌာန် အာဟာရ အစရှိသောအထူးတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒကာရိကာယ၊ ပိုင်းခြားခြင်းကိုပြုလေ့ရှိသော၊ ဝါ၊ ပြုတတ်သော။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဒ္ဓ၊ ပိုင်းခြား၍။ ဂဟိတာ ယထာ၊ ယူအပ်ခဲ့ကုန်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ တူသာလျှင်။ ဧတံ ဉာဏံ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည်။ ပရိစ္ဆိဒ္ဓ၊ ၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ္မာ အတ္ထသ၊ ကို။ ဒီပနတ္ထံ၊ ဌ၊။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပရဝိညာဏဝိညာတာပိ၊ သူတပါးတို့၏ လည်းဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သောတရားတို့သည်။ နိဝုတ္ထာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေဝလံ၊ သက်။ အတ္တနောဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ (ဝိညာတာ၊ ကုန်သည်။) နု၊ မဟုတ်ကုန်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာတာပိ၊ သိအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်လည်း။ (နိဝုတ္ထာ၊ မည်ကုန်၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣဓာပိ၊ ဤပါဠိ၌လည်း။ ပါရိစ္ဆိန္နာတိ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အာနေတ္တာ၊ ၍။ "ဝါ၊ တနည်း။ ပရေသမ္မိ၊ သူတပါးတို့၏လည်း။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာတာ၊ ကုန်သော။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော တရား တို့သည်။ (နိဝုတ္ထာ၊ မည်ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ အကျိုးကား၊ ဝါ၊ ဆက်။ တသ၊ ထိုပရိစ္ဆိန္နာ–ဟူသော ပုဒ်ကို။ ဂဟဏေ၊ ၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တေ စ ခေါ၊ ထိုတရားတို့သည် လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတီတာသု ဧဝ ဇာတီသု၊ အတိတ်ဘဝတို့၌သာလျှင်။ အညေဟိ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝိညာတာ၊ သိအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော တရားတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ စ၊ ထိုတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ပရိနိဗ္ဗုတာပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေဟိ၊ အကြင်ပရိ နိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တေ၊ ထိုနိဝုတ္ထတရားတို့ကို။ ဝိညာတာ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဝတ္တမာနသန္တာနာနုသာရေန၊ ဖြစ်ဆဲသန္တာန်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုဝိညာတတရားတို့၏ လည်း။ အတီတေ၊ ၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဉာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သိခါပ္ပတ္တံ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ၊ ၏။ ဝိသယဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေးဘဝ၌ နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌ၊။ ဆိန္နဝဋုမကာနု ဿရဏာဒီသူတိ၊ သု–ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဆိန္နဝဋုမကာ၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီးရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့တည်း။ တေသံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့ကို။ အနုဿရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ဆိန္နဝဋုမကာနုဿရဏံ၊ ဏ မည်၏။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနုဿရဏာနိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနှင့် ဘုရားတပည့်သာဝကတို့ကို ဆင်ခြင် ခြင်းတို့ကို။ ဂယှန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဆိန္နဝဋုမကာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဗ္ဗေဝ၊ ကုန် သော။ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ဓာတ်ဖြင့်။ [၄၅] ပရိနိဗ္ဗုတာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ (ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ပြီးသော ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာ အလုံးစုံပင် ဆိန္နဝဋုမက မည်၏ဟု ဆိုလိုအ်) တေသံ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကို၊ ဝါ၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုဿရဏံ နာမ၊ အောက်မေ့ခြင်းမည်သည်ကား။ တေသံ၊ ထိုပရိ နိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ကို။ အနုဿရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းတည်း။ သာ ပန ပဋိပတ္တိ၊ သည်ကား။ သခ်ံ ပတော၊ အားဖြင့်။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏဂုဟဏလက္ခဏာ၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံကိုယူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို အာရုံခြောက်ပါးကိုယူခြင်းတို့ကို၊ ဝါ၊ ယူအပ်သောအာရုံခြောက်ပါးတို့ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ပရဝိညာဏ ဝိညာတဂုဟဏေန၊ တ–သဒ္ဒါဖြင့်။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တေ ဧတေ၊ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတတရားတို့သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝိသယာ၊ အရာတို့ပေတည်း။ အညေသံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ နု (ဝိသယာ)၊ အရာမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ လဗ္ဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ "အတီတေ၊ ၌။ ဘဂဝန္တော၊ ဘုန်းတော်ကြီးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိပဿိသု၊ ဝိပဿနာရှုလေကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေသုံ၊ ပွါးစေလေကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဖလနိဗ္ဗာနာနိ၊ တို့ကို။ သစ္ဆာကံသု၊ မျက်မှောက်ပြုလေကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေနေယ္ယေ၊ တို့ကို။ ဝိနေသုံ၊ ဆုံးမလေ ကုန်ပြီ။" ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသောအပြားအားဖြင့်။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) အညေသံ၊ ဘုရားမှတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝါ၊ အား။ ဉာဏသ၊ ၏။ ဂတိ၊ သွားခြင်း သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ် ၏။ ယာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနုဿရတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုသတိသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ မည်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္မန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ယခုလက်ရှိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ကား အပြည့်အစုံပင်ရှိနေသောကြောင့် ဆောင်၍ စပ်ရန်မလိုပြီ)

အနေကဝိဓန္တိ၊ ကား။ နာနာဘာဝ။ပ။ ဝသေန၊ အထူးထူးသော ဘာဝယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗဟုဝိဓံ၊ များသောအပြားရှိသော။ ပကာရေဟိတိ၊ ကား။ နာမဂေါတ္တာဒိအာကာရေဟိ၊ အမည် အနွယ် အစရှိသော အခြင်းအရာတို့နှင့်။ သဒ္ဒါ၊ ကွ။ စ–သစ္ဆံ၊ ၏။ ဧတံ၊ ပကာရေဟိ–ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ သဟယောဂေ၊ ဂ အနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ တတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ။ ဒေသနာဝသေန၊ ဟောသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ တေန၊ ကြောင့်။ သံဝဏ္ဏိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိတ္ထာရိတံ၊ ချဲ့အပ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နိဝါသန္တိ ဧတံ၊ ဤပုဒ်သည်။ အန္တောဂဓေဘသာမည်ဝစနံ၊ အတွင်းဝင်သော အပြားရှိသော သာမည်စကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ ဘောဒေ၊ ထိုအပြားတို့ကို။ ဗျာပနိစ္ဆာဝသေန၊ ပျံ့နှံ့စေလိုခြင်းကိုပြသော ဝိစ္ဆာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ တတ္ထ တတ္ထ နိဝုတ္ထသန္တာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတံ အနုဿရဏံ၊ ဤအောက်မေ့ခြင်းသည်။ သာဝကဿေဝ၊ ကဿ၏သာလျှင်။ (အနုဿရဏံ၊ တည်း။) သတ္ထုနော၊ ရားဟု။ (အနုဿရဏံ၊ သည်။) နု၊ မဟုတ်ပေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓ။ပ။ သန္ဓိဝသေနဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အနုက္ကမော၊ အစဉ်သည်။ ခန္ဓပဋိပါဋိ၊ မည်၏။ သာ စ ခေါ၊ ထိုခန္ဓာအစဉ်ကိုလည်း။ စုတိတောမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဥပ္ပဋိပါဋိဝသေန၊ နောက်ပြန်အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ ဣရိယာပထပဋိပါဋိ၊ ပုထ်တို့၏ အစဉ်သည်။ ခန္ဓပဋိပါဋိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အနုဂန္တာ အနုဂန္တာတိ၊ ကား။ ဥဂ္ဂဟဂတိယာ၊ ဥဂ္ဂဟ်၏သွားခြင်းဖြင့်။ အနုဂန္တာ အနုဂန္တာ၊ ၍။ တိတ္ထိယာတိ၊ ကား။ အညတိတ္ထိယာ၊ တပါးသောအယူရှိသော တိတ္ထိတို့သည်။ တေ ပန၊ ထိုတိတ္ထိတို့သည်ကား။ ကမ္မဝါဒိနော၊ ကံဝါဒရှိကုန်သော။ ကိရိယဝါဒိနော၊ ကုသိုလ်ကိုပြုအပ်သည်ဟုဆိုသော ဝါဒရှိကုန်သော။ တာပသာဒယော၊ ရသေ့အစရှိသောသူတို့တည်း။ အဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကေ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ ဣတရေ၊ ကုန်သော။ သတ္ထုသာဝကာ၊ ဘုရား၏တပည့်တို့သည်။ ပကတိသာဝကာ၊ မည်ကုန်၏။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ ဗြဟ္မဇာလာဒီသု၊ သုတ်အစရှိသည်တို့၌။ စတ္တာလီသာယ ဧဝ သံဝဏ္ဏဝိဝဏ္ဏာနံ၊ သံဝဏ္ဏကပ် ဝိဝဏ္ဏကပ် လေးဆယ်တို့ကိုသာလျှင်။ အနုဿရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ အာဂတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတတော ပရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ၍။ တံ ကာရဏံ၊ ထို(ကမ္မာလေးဆယ်ထက်အလွန် မအောက်မေ့နိုင်ခြင်း)၏ အကြောင်းကို။ ဝဒန္တော၊ ၍။ ဒုဗ္ဗလပညတ္တာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထိုပါဠိဖြင့်။ ဝိပဿနာဘိယောဂေါ၊ ဝိပဿနာအားထုတ်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ၊ ၏။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗလဝပညတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒါဒိယေ၊ ပရိစ္ဆေဒအစရှိသည်ကိုသာလျှင်။ ပညာယ၊ ၏။ ဗလဝကာရဏံ၊ အားကြီးသောအကြောင်းဟူ၍၊ ဝါ၊ အားကြီးခြင်း၏အကြောင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို နာမရူပပရိစ္ဆေဒအစရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နေသံ၊ ထိုဒုဗ္ဗလပညတ္တာ, ဗလဝပညတ္တာ နှစ်ပါးတို့အား၊ ဝါ၊ တို့နှင့်၊ ဝါ၊ တို့၏။ သာဓာရဏကာရဏံ၊ ဆက်ဆံသောအကြောင်းပေတည်း။ ဧတ္တကောတိ၊ ကား။ တေသံ မဟာသာဝက အဂ္ဂသာဝက ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ပုညဉာဏာဘိနိဟာရော၊ ကောင်းမှုနှင့်ဉာဏ်တို့ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်း ဆည်းပူးခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဆောင်ရာ ဆည်းပူးရာကာလသည်။ သာဝကပစ္စေကဗောဓိပါရမိတာသမ္ဘာရော၊ သာဝကဗောဓိပါရမီ ပစ္စေက ဗောဓိပါရမီတို့ကို ဆည်းပူးခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဆည်းပူးရာကာလသည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်၊ ပုညဉာဏာဘိနီဟာရော–ပုဒ်ကို ထပ်၍ဖွင့်သည်။ ပါရမိတာ သမိတာ–ဟု ရှိသောပါဌ်ကား သင့်အံ့မထင်) ယထာဂ္ဂမံ၊ တိုင်း။ ကပ္ပါနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏ်၊ တသိန်းဌင်း။ တဒဓိကံ၊ ထိုတသိန်းအလွန်ရှိသော။ ဧကံ စ (အရေ့်ယျံ)၊ တရေ့်ဌင်း။ (တဒဓိကာနိ၊ ကုန်သော။) ဒွေ စ အရေ့်ယျာနိ၊ နှစ်သရေ့်တို့ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာလဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံပရိမာဏော၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ တေသံ တေသံ အရိယာနံ၊ တို့၏။ အဘိညာဉာဏ ဝိဘာဂေါ၊ ဉာဏ်ကို ဝေဖန်ခွဲခြားခြင်းသည်။ ဗောဓိ။ပ။ ပရိစ္ဆိန္နော၊ ဗောဓိဉာဏ်၏အကြောင်းဖြစ်သော ပါရမီကို ဆည်းပူးရာကာလဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ [၄၆] ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဝိသယပရိစ္ဆေဒတာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ဖြင့် သိရာနယ်ပယ်၌ အပိုင်းအခြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပန္နာ၊ ရောက်ခဲ့၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန။ပ။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယာဝတကံ၊ လောက်သော။ ဥ၊ ယျံ၊ သိသင့်သောတရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝတကံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ဝိယ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ကဲ့သို့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ အဘိညာဉာဏာနမ္ပိ၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့၏ လည်း။ ဝိသယေ၊ သိရာနယ်ပယ်၌။ ပရိစ္ဆေဒေါနာမ၊ အပိုင်းအခြားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ၌။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်ဌာနကို။ ဉတုံ၊ ဌါ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုဌာနကို။ ဇာနန္တိ ဧဝ၊ သိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ကာလပရိစ္ဆေဒေ၊ ပါရမီဖြည့်ရာကာလအပိုင်းအခြားသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ မဟာဗောဓိသမ္ဘာရာနံ၊ မဟာဗောဓိဉာဏ်၏ အဆောက်အဦး ဖြစ်ကုန်သော ပါရမီတော်တို့၏။ ကာရဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟာဒိနာ၊ ကာရဏကောသလ္လဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းခြင်း, ဥပါယကောသလ္လညဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ သာတိသယတ္တာ၊ အလွန်အကဲနှင့် တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာပါရမိတာယ၊ ပညာပါရမီတော်၏။ ပဝတ္တိအာနုဘာဝသ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအာနုဘော်၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ အပိုင်းအခြားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တန္နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ထိုပညာပါရမီတော်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။

အဘိညာဉ်ဏာနံ၊ ဉာဏ်တို့၏။ (ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။) ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ။ပ။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အတီတေ၊ အတိတ်ကာလ၌။ ဧတ္တကာနိ၊ ဤမျှလောက်ကုန်သော။ ကပ္ပါနံ၊ တို့၏။ အသင်္ချေယ္ယာနိ၊ အသင်္ချေတို့ကို။ (အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ ကာလအပိုင်းအခြားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကဿ ဝိယ၊ အဘယ်၏ကဲ့သို့ နည်းဟူမူကား။) အနာဂတေ၊ ၌။ အနာဂတံသဉ္ဇာဏသ၊ ၏။ (ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ နတ္ထိ) ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့တည်း။

ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော အပြားအားဖြင့်။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဧနာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အစဉ်အောက်မေ့ခြင်းကို။ ကာလဝိဘာဂတော၊ ကာလကို ဝေဖန်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကာလအပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အာရမ္ဘဏဂ္ဂဟဏတော စ၊ အာရုံကို ယူခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ အာနုဘာဝဝိသေသတော စ၊ အစွမ်းအာနုဘော်အထူးအားဖြင့်ရင်း။ ပဝတ္တိအာကာရတော စ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်ရင်း။ ဒဿေတုံ။ဌ၊။ တိတ္ထိယာ စာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနာတိ၊ ကား။ အတ္တနော ဝါ၊ ၏ဝင်း။ ပရဿ ဝါ၊ ၏ဝင်း။ တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ထိုထို အတ္တဘောဘ၌။ စုတိ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ အန္တရာ၊ ၌။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ ပဋိသန္ဓိယာ ဧဝ၊ ကိုသာ လျှင်။ ဂဟဏဝသေန၊ ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဗျတိရေကတော စ၊ ကအားဖြင့်ရင်း။ အန္ဝယတော စ၊ ယ အားဖြင့်ရင်း။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ၄၊။ တေသဉ္စိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပကတိသာဝကာ၊ တို့သည်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ၊ ၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ သက်မန္တိ၊ ပြောင်းရွှေ့ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဗလဝပညတ္တာတိ ဟေတုနာ၊ တ္တာ–ဟူသောဟိတ်ဖြင့်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ထင်စွာပြအပ်၏။ ဝေမ္ဗဒဿနေ၊ အလယ်ပိုင်းကို ရှုခြင်း၌။ ပယောဇနာဘာဝတော၊ အကျိုးမရှိခြင်းကြောင့်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ သက်မနံ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဉာဏဗလဒဿနတ္ထံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်၏ အားအစွမ်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ (ဧတံ–ဟုရှိလျှင် သာ၍ ကောင်းသည်။ ဧတံ၊ ဤစုတိပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့် ပြောင်းရွှေ့၍ သိခြင်းကို။ ဟု အနက်ပေး) ဝုတ္တံ၊ ၏။

တံ တံ ပါကဋမေဝါတိ၊ ကား။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဝါ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ သရဒသမယေ၊ သရဒအခါ ၌။ ဌိတမဏ္ဍနိကဝေလာယံ၊ တည်သောနေမွန်းတည့်အချိန်၌။ စတုရတနိကေ၊ လေးတောင်ပမာဏရှိသော။ ဂေဟေ၊ ၌။ စက္ခု မတော၊ မျက်စိကောင်းသော။ ပုရိသဿ၊ အား။ ရူပဂတံ၊ အဆင်းအပေါင်းသည်။ သုပါကဋမေဝ၊ ကောင်းစွာ ထင်ရှားသည် သာလျှင်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်သည်ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအရာသည်။ လောကသိဒ္ဓံ၊ လောက၌ ပြီးစီး ထင်ရှား၏။ ပန၊ သော် လည်း။ တဿ၊ ထိုယောဂျီး၏၊ ဝါ၊ အား။ သုခုမတရတိရောဟိတာဒိဘေဒဿ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သောအဆင်း, တဖက်၌ တည်သော (ဝါ) ဖုံးကွယ်အပ်သော အဆင်းစသည် အပြားရှိသော။ ရူပဂတဿ၊ ၏။ အဂေါစရတာ၊ ကျက်စားရာမဟုတ်သည် ၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ မထင် မမြင်သည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်သေး၏။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ ဥတုံ၊ ၄၊။ ဣဒ္ဓိ တဿ၊ သော။ ဥယျသ၊ သိသင့်သောတရား၏။ အဂေါစရတာ၊ သည်။ နတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ အထ ခေါ၊ ကား။ တံ၊ ထိုဥယျတရားသည်။ ဉာဏာလောကေန၊ ဉာဏ်၏အရောင်ဖြင့်။ ဩဘာသိတံ၊ လင်းစေအပ်, ထင်စေအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဟတ္ထ တလေ၊ လက်ဝါးအပြင်၌။ အာမလကံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သုပါကဋံ သုဝိဘူတမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တထာ၊ ထိုသို့ ထင်ရှားစေနိုင်သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥယျာဝရဏသ၊ ဥယျတရားကို ပိတ်ပင်ဖုံးကွယ်တတ်သော အဝိဇ္ဇာ၏။ သုပ္ပဟီနတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ပေယျာလပါဠိ ဝိယ သင်္ခိပိတ္တာတိ၊ ကား။ ပေယျာလပါဠိ၊ ကို။ ပဌမ္ဘာ၊ ရွတ်သော သူတို့သည်။ ပဌမံ စျာနံ။ပ။ ပဌမံ စျာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဒိပရိယောသာနမေဝ၊ အစနှင့်အဆုံးကိုသာလျှင်။ ဂဏှန္တာ၊ ယူကုန် လျက်။ သင်္ခိပိတ္တာ၊ ၍။ သဇ္ဈာယန္တိ၊ ကုန်၏။ အနုပဒံ၊ ပုဒ်စဉ်အတိုင်း။ နု (သဇ္ဈာယန္တိ) ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အနေ ကာပိ၊ ကုန်သော။ ကပ္ပကောဋ္ဌေယော၊ တို့ကို။ သင်္ခိပိတ္တာ၊ ၍။ ယံ ယံ ဣစ္ဆန္တိတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ ကပ္ပေ၊ ၌။ ယသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ [၄၇] ယံ ယံ၊ အရာကို။ ဇာနိတုံ၊ ၄၊။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဉာတုံ ဣစ္ဆတေ ဧဝ၊ ထိုထိုသိခြင်း၄၊ အလိုရှိအပ်သော အရာ၌သာလျှင်။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သြက္ကမန္တာ၊ သက်ရောက်ကုန်လျက်။ သီဟောဣန္ဒ္ဓဝသေန သီဟဂတိပတနဝသေန၊ ခြင်္သေ့၏ အလားကဲ့သို့ ကျရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဉာဏဂတိယာ၊ ဉာဏ်၏သွားခြင်းဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ သတမာ၊ အစိတ်တရာ အပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နသ၊ ကွဲပြားသော။ ဝါလဿ၊ သားမြီး၏။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အဖျားဖြင့်။ ကောဋ္ဌိပဋ္ဌိပါဒနဝသေန၊ သားမြီး ဖျားကို ထိမှန်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကတဝါလဝေဓပရိစယဿ၊ သားမြီးဖျားကို မှန်အောင်ပစ်သော လေးအတတ်၌ ပြုအပ်ပြီးသော အလေ့အကျက်ရှိသော။ သရဘင်္ဂသဒိသဿာတိ၊ ကား။ သရဘင်္ဂဗောဓိသတ္တသဒိသဿ၊ သရဘင်္ဂ မည်သော ဘုရားအလောင်းတော်နှင့်တူသော။ ။ လက္ခဏနသ၊ မှတ်တိုင်စက်ခွက်ဌာနသို့။ အပ္ပတ္တဝသေန၊ မရောက်သည်၏အစွမ်းအား ဖြင့်။ နု သဇ္ဇတိ၊ မကပ်ငြိ။ (မှတ်တိုင်သို့ မရောက်ပဲ ကြားထဲ၌ တစုံတခုနှင့် တိုက်ခိုက် ထိငြိ၍ ရပ်နေလျှင် ကပ်ငြိသည်မည် ၏၊ ထိုသို့ ကပ်ငြိခြင်းမရှိဟု ဆိုလို၏) အတိက္ကမနပဿဝကမနဝသေန၊ မှတ်တိုင်ကို ကျော်သွားခြင်း ဘေးသို့သွားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နု ဝိရဇ္ဈတိ၊ မချွတ်ယွင်း မလွဲမချော်။

ခဇ္ဇ။ပ။ ဥပဌာတီတိ၊ ကား။ ဉာဏသ၊ ၏။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ အပ္ပါနုဘာဝတာယ၊ နည်းသော အစွမ်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ခဇ္ဇောတောဘာသသမံ၊ ပိုးစုန်းကြူးအရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်၊ သည်။ ဥပဌာတိ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ဉာဏ်တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ဒီပပ္ပဘာသဒိသန္တိ၊ ကား။ ပါကတိကဒီပါလောကသဒိ

သံ၊ ပကတိအတိုင်းသော ဆီမီးရောင်နှင့်တူသည်။ ဥက္ကာပဘာ၊ မီးရှူးရောင်ဟူသည်။ မဟာဥမ္မုကာလောကော၊ ကြီးစွာသော မီးရှူး၏အရောင်တည်း။ (မဟာဥက္ကာလောကော–သီမူ) သြသဓိတာရကပ္ပဘာတိ၊ ကား။ ဧတာယ၊ ဤသောကြာကြယ်သည်။ ဥသန္နာ၊ များသော။ ပဘာ၊ ကို။ ဓီယတိ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သြသဓိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သြသဓီနံ၊ တသီးပင်တို့အား။ (စပါး ဝါး မြက်စသော တသီးသာသီး၍ သေသောအပင်မျိုးတို့ကို ခေါ်သည်) အနုဗလပ္ပဒါယိကတ္တာ၊ အဆင့်ဆင့်အားပေးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြသဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ လဒ္ဓနာမာယ၊ ရအပ်သောအမည်ရှိသော။ တာရကာယ၊ ကြယ်၏။ ပဘာ၊ အရောင်တည်း။ သဝိသယေ၊ မိမိအရာနယ်ပယ်၌။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အန္ဓကာရဝိဓမနတော၊ (ကန်းသည်ကို ပြုတတ်သော) အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သရဒသူရိယမဏ္ဍလသဒိသံ၊ သရဒအခါ၌ထွက်သော နေဝန်းနှင့် တူ၏။

ခန္ဓပဋိပါဋိယာ၊ ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အမုဉ္စနတော၊ မလွှတ်ခြင်းကြောင့်။ ယဒ္ဓိကောဋိဂမနံ ဝိယ၊ တောင်ဝှေးစွန်းဖြင့် သွားခြင်းနှင့်တူ၏။ ကုန္ဒဒီနံ၊ မြစ်ငယ်မည်သော ချောင်းမြောင်းတို့ကို။ အတိက္ကမနာယ၊ ကူးခြင်းငှါ။ ဧကေနေဝ၊ တချောင်းတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ရဂ္ဂဒဏ္ဍေန၊ သစ်တုံးဖြင့်။ ကတသင်္ခေါ၊ ပြုအပ်သောတံတားသည်။ ဒဏ္ဍကသေတု၊ မည်၏။ စတူဟိ ဝါ၊ လေးယောက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဧနေဟိ၊ လူတို့သည်။ ဂန္တုံ၊ ဣ၊။ သက္ကုဏေယျာ၊ သော။ (ကတသင်္ခေါ–၌စပ်) ဖလကေ၊ ပျဉ်ချပ်တို့ကို။ အတ္ထရိတွာ၊ ခင်း၍။ အာဏိယော၊ စိုး–မယ်နမ–သံတို့ကို။ ကောဋ္ဌေတွာ၊ ရိုက်သွင်း၍။ ကတသင်္ခေါ၊ ပြုအပ်သောတံတားသည်။ ဧယံသေတု၊ မည်၏။ ဧယံသတ္တသ၊ ခြေလျင်ကုန်သည်အပေါင်း၏။ ဂမနယောဂ္ဂေါ။ သွားခြင်းငှါလျောက်ပတ်သော၊ ဝါ၊ သွားလောက်သော။ သင်္ခေါ၊ တံတားသည်။ ဧယံသေတု၊ မည်၏။ ဧယံမဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ဧယံမဂ္ဂေါ–ဟူသော ပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။ သကဋ္ဌသ၊ လှည်း၏။ ဂမနယောဂ္ဂေါ၊ သွားခြင်းငှါလျောက်ပတ်သော။ သင်္ခေါ၊ သည်။ သကဋ္ဌသေတု၊ မည်၏။ သကဋ္ဌမဂ္ဂေါ ဝိယ၊ သကဋ္ဌမဂ္ဂေါ–ဟူသော ပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။ မဟတာ၊ များစွာသော။ ဧယံသတ္ထေန၊ သည်။ ဂန္တဗ္ဗမဂ္ဂေါ၊ သွားအပ်–သွားနိုင်သော ခရီးသည်။ မဟာဧယံမဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ဗဟူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိသာယ ဝါ၊ နှစ်ဆယ်မူလည်းဖြစ်သော။ တိ သာယ ဝါ၊ သုံးဆယ်မူလည်းဖြစ်သော။ သကဋ္ဌေဟိ၊ တို့သည်။ ဧကဏ္ဏေ၊ တပေါင်းတည်း။ ဂန္တဗ္ဗမဂ္ဂေါ၊ သည်။ မဟာသကဋ္ဌမဂ္ဂေါ၊ မည်၏။

ဣမသ္မိံ ပန အဓိကာရေတိ၊ ကား။ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌ–၌ စပ်) စိတ္တသီသေန၊ စိတ်ကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ သာဝကဿ၊ အား။ နိဒ္ဒိဋ္ဌသမာဓိဘာဝနာဓိကာရေ၊ ညွှန်ပြအပ်သော သမာဓိဘာဝနာအရာ၌။

၄၀၃။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာဝကာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝန္တိ၊ ကား။ တေ၊ ထိုအညတိတ္ထိယ ပကတိသာဝက အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အနုဿရန္တိ ယထာ၊ အောက်မေ့ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အနုဿရိတုကာမေန၊ အောက်မေ့ခြင်းငှါ အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ တို့၌။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိတိသုခေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာယစိတ္တာနံ၊ ကိုယ်နှင့်စိတ်တို့ကို။ သမ္ဓိဏာနာယ၊ နှစ်သိမ့်စေခြင်း–စိုပျိုပြည့်ဖြိုးစေခြင်းငှါ။ စတ္တာရိ ဈာနာနိ သမာပဇ္ဇိတွာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ပါဒကဈာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဝင်စားအပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ယာယ နိသဇ္ဇာယ၊ အကြင်ထိုင်ခြင်းဖြင့်။ နိသိန္နသ၊ ထိုင်နေပြီးသော ရဟန်း၏။ အနုဿရဏာရမ္ဘော၊ အောက်မေ့ခြင်းငှါ အားထုတ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုထိုင်ခြင်းသည်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ သဗ္ဗပစ္ဆိမာ၊ သော။ နိသဇ္ဇာ၊ မည်၏။ တတော အာသနပညာပနန္တိ၊ ကား။ တတော နိသဇ္ဇာယ၊ ထိုနောက်ဆုံးထိုင်ခြင်းမှ။ ပုရိမကံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ အာသနပညာပနံ၊ နေရာခင်းခြင်းကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ [၄၈] ဘောဇနကာလောတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ကာလ သီသေန၊ ကာလကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ၊ ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ စေတိယင်္ဂဏေ။ပ။ ကာလောတိ၊ ကား။ စေတိယင်္ဂဏ ဗောဓိယင်္ဂဏေသု၊ တို့၌။ စေတိယဗောဓိနံ၊ စေတီနှင့်ဗောဓိပင်တို့ကို။ ဝန္ဒနကာလော၊ ရှိခိုးသောအခါကို။ သကလံ ရတ္တိန္ဒိဝန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ အစ္ဆန္တသံယောဂေ၊ ၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။

ကိဠိ၊ တစုံတခုသော။ ကိစ္စံ၊ ကို။ (ကိဠိ–၏အစွဲကိုပြသည်) ဧတ္တကေနာတိ၊ ကား။ ပါဒကဈာနသမာပဇ္ဇနေန၊ ပါဒကဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ နိသာနသိလာ၊ ဓားသွေးကျောက်သည်။ သတ္ထကဿ၊ ဓား၏။ (နိသိတဘာဝါဝဟာ) ဝိယ၊ သွေးအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ–ထက်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သကဲ့သို့။ ပါဒကဈာနံ၊ သည်။ သတိပညာနမ္မိ၊ သတိနှင့် ပညာတို့၏လည်း။ နိသိတဘာဝါဝဟံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ယတော၊ ယင်းသို့ သတိပညာတို့၏ထက်သည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသ၊ ထိုယောဂီရဟန်းအား။ တာ၊ ထိုသတိနှင့် ပညာတို့သည်။ တံသမာပဇ္ဇနေန၊ ထိုပါဒကဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းဖြင့်။ ပရမနေပက္ကပ္ပတ္တာ၊ အလွန်ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒီပေ။ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အန္ဓကာရဋ္ဌာနေ၊ အမိုက်တိုက်အရပ်၌။ (ဒီပေ၊ ကို။ ဧလိတော။ သော်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ပုရိမဘဝေတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ ဘဝသ၊ ၏။ (သီမူ၌ ဣမသ္မာ ဘဝါ–ဟု ရှိ၏။ သင့်၏) အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပုရိမသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမရူပန္တိ၊ ကား။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရုပ်ကို။ တဋ္ဌ ခေါ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကိုလည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နာမံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အပရေ၊ တပါးသောဆရာတို့သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ နာမံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပစ္ဆာ၊ မှ။ ရူပံ၊ ကို။

(အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုကုန်၏။ ပဟောတီတိ၊ ကား။ သဏ္ဌောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ပဏ္ဍိတော နာမ၊ ပညာရှိမည်သည် ကား။ ဣမိဿာ အဘိညာဘာဝနာယ၊ ဤ ကတာဓိကာရော၊ ပြုအပ်ဘူးသော အဓိကာရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။

အညံ ဥပဂန္ဒန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အညသ္မာ၊ သော။ ကမ္မဘဝါ၊ ကြောင့်။ အညော၊ သော။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဥပဂန္ဒော၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဣတိကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ မူ။) အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နန္တိရဘာဝတော၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် တပါး၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အညထာ၊ ဖြင့် (ယူအပ်သည်ရှိသော်)။ ဧကဘဝေပိ၊ တခုတည်းသော ဘဝ၌သော်လည်း။ အည မညမေဝ၊ တပါးတပါးအသစ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဥပဂဒ္ဓေတိ၊ ၏။ နိရုဒ္ဓဋ္ဌ၊ ချုပ်လေပြီးသော နာမ်ရုပ်သည် လည်း။ အပဋိသန္ဓိကံ၊ တဖန်ပြန်၍စပ်ခြင်း–ဖြစ်ခြင်းမရှိပေ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ယေ။ပ။ သန္ဓိကာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[မရဏသ၊ သေဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်လေကုန်သော။ ယေ (ခန္ဓာ ဝါ)၊ အကြင်စုတိခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ ဣဒ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ တိဋ္ဌမာနသ၊ တည်ဆဲ–အသက် ရှင်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်သော။ (ယေ ခန္ဓာ ဝါ၊)တို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (တေ) ခန္ဓာ၊ ထိုချုပ်လေပြီးသော သေဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာနှင့် ရှင်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာတို့သည်၊ ဝါ၊ ထိုနှစ်မျိုးသော ခန္ဓာတို့သည်။ သဒိသာ၊ တူကုန်၏။ ဂတာ၊ ချုပ်သွားလေသော ခန္ဓာတို့သည်။ အပဋိသန္ဓိကာ၊ တဖန်ပြန်၍ စပ်ခြင်း–ဖြစ်ခြင်းမရှိကုန်။]

တံ ဌာနန္တိ၊ ကား။ တံ နိက္ခေပဌာနံ၊ ထိုအတ္တဘောကို ပစ်ချရာဌာနသည်၊ ဝါ၊ စုတိဌာနသည်။ အာဟုန္ဒရိကန္တိ၊ ကား။ သမန္တတော စ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ၎င်း။ ဥပရိ စ၊ အထက်၌၎င်း။ ဃနသဏ္ဌာနံ၊ တခဲနက်ဖုံးလွှမ်းအပ်၏။ သမ္ဘာဝဌာနံ၊ ကျဉ်း မြောင်းသော ဌာနတည်း။ အန္ဓတမမိဝါတိ၊ ကား။ အန္ဓကာရတိမိသာ ဝိယ၊ ကန်းသည်ကို ပြုတတ်သော အမိုက်မှောင်အတိ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။

ကူဋာဂါရကဏ္ဏိကတ္ထာယာတိ၊ ကား။ ကူဋာဂါရသ၊ အထွတ်တပ်သော အဆောင်၏။ ကူဋတ္ထာယ၊ အထွတ်အလို့ငှါ။ ကူဋာဂါရသ၊ ၏။ ကဏ္ဏိကာ ဝိယ၊ အထွတ်–အဖူး–အချက်ကဲ့သို့။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) မဟာ ရုက္ခော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပုရိမဘဝေ၊ ရှေးဘဝ၌။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တနာမရူပံ၊ ဖြစ်သောနာမ်ရုပ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) သာခါ ပလာသာ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ တေန၊ ထိုစုတိနာမ်ရုပ်နှင့်။ သမ္ဘန္ဓံ၊ သော။ ဣမသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ကမ္မာရသာလာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဒနံ၊ ဥပမာ ဥပမေယျ နှီးနှောခြင်း ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကဋ္ဌဖာလကောပမာပိ၊ ထင်းခွဲသူဥပမာကိုလည်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ–၌ စပ်) ယထာ နာမ၊ ကား။ ဗလဝ။ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သြဒနပစနာဒိအတ္ထံ၊ ထမင်းချက်ခြင်းအစရှိသောအကျိုးငှါ။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဒါရုံ၊ သစ်တုံးကို။ ဖာလေန္တော၊ ခွဲလတ်သော်။ တဿ၊ ထိုသစ်တုံး၏။ တစဖေဂ္ဂုမတ္တဖာလနေ၊ အခွန်အကာမျှကိုခွဲရာ၌။ ဖရသုဓာရာယ၊ ပေါက်ဆိန်အသွားသည်။ ဝိပန္နာယ၊ ပျက်လတ်–ပဲ့လတ်သော်။ မဟန္တံ၊ သော။ ဒါရုံ၊ ကို။ ဖာလေတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ ခုရနိက္ခေပံ၊ ဝန်ချခြင်း–လက်လျှော့ခြင်းကို။ အကတွာ၊ ၍။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တ နယာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ကေသောဟာရကူပမာ၊ ဆံပင်ချည်–ခေါင်း ရိတ်သူဥပမာသည်။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။ (ထိုအတူဟု ဆိုသော်လည်း ဤ၌ကား သင်ခုန်းမပြတ်လျှင် သွေးခြင်း–ခတ် ခြင်းကို ယူအပ်၏။ ဤကား အထူးတည်း။)

[၄၉] အတီတာသု၊ ကုန်သော။ ဇာတီသု၊ ဘဝတို့၌။ နိဝုတ္ထဓမ္မာရမ္မဏတ္တာဘာဝါ၊ နေခဲ့ဘူး–မှီဝဲခဲ့ဘူးသောတရားလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ နာမ၊ မည်သည်။ နု ဖောတိ၊ မဖြစ်။ တန္တိ၊ ကား။ ပစ္ဆိမနိသဒ္ဒ တော၊ နောက်ဆုံးအထိုင်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။) ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ တည်း။ ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ၊ ၏။ ပရိကမ္မဘာဝေန၊ ပရိကံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တသမာဓိနာ၊ ဖြစ်သော သမာဓိနှင့်။ သမ္ပယုတ္တဉာဏံ၊ ယှဉ်သောဉာဏ်သည်။ ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏံ၊ မည်၏။ တံ ရူပါဝစရံ သန္ဓာယ နု ယုဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ (နု ယုဇ္ဇတိ–၌ စပ်) အတီတံသဉာဏံ၊ ကို။ ရူပါဝစရံ၊ ဟူ၍။ စေ အဓိပ္ပေတံ၊ အကယ်၍ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်အုံ။ နု ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား) ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏသ၊ ပရိကမ္မ သမာဓိနှင့်ယှဉ်သောဉာဏ်၏။ ကာမာဝစရဘာဝတော၊ ကာမာဝစရ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အနန္တရစုတိသ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော စုတိ၏။ သြရတော၊ အတွင်းဖက် ဤမှာဖက်၌။ ပဝတ္တက္ခဏေ၊ ဖြစ်သောခဏတို့ကို။ (သီမူနှင့်အညီပင်) အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ရူပါဝစရံ၊ ရဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပဂ္ဂေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဠိယံ ဝါ၊ ပါဠိ၌သော်ငင်း။ အဋ္ဌကထာယံ ဝါ၊ ၌သော်ငင်း။ အာဂတံ၊ လာသောစကားသည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ။ ယေသံ ဧဝနာနံ၊ အကြင် လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ဧကတို့ တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော ၃–ကြိမ် ၄–ကြိမ်သော ဧကတို့သည်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဧနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) ယဒါ ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အသ၊ ထိုယောဂီရဟန်း၏၊ ဝါ၊ အား။ ဣတိ၊

သို့။ သမ္မန္ဓော၊ ၏။ ဣဒံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ နာမာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အနန္တရဿ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဘဝဿ၊ အတိတ်ဘဝ၏။ စုတိကွဏော၊ ၌။ ပဝတ္တနာမရူပံ၊ ဖြစ်ခဲ့သောနာမ်ရုပ်ကို။ (သီမှနှင့်အညီပင်)အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ ကာမံဒဿိတံ၊ အကယ်၍ကား ပြအပ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုစကားကို။ နိဒဿန မတ္တံ၊ ပုံစံပြစကားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဉာဏသာမညဿ၊ ဉာဏ်သာမည၏။ ဧတေတိတဘာဝတော၊ ထွန်းပြအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာ။ တတော နာမရူပတော၊ ထိုစုတိနာမ်ရုပ်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အတီတာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓါ စ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော တရားတို့သည်ရင်း။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော တရားသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသော၊ မည်သည်။ ဟောတိ ယထေဝ၊ ကဲ့သို့သာလျှင်။ ဧဝံ၊ တူ။ တဿ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသမည်သော တရားအပေါင်းကို။ ပဋိဝိဗျနဝေန၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိဉာဏံ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တေန။ပ။ အနုဿရတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၀၄။ ဧကမ္ပိ ဇာတိန္တိ၊ ကား။ ဧကမ္ပိ ဘဝံ၊ တခုသောဘဝကိုလည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကကမ္မနိဗ္ဗတ္တော၊ တခုသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ အာဒါနနိက္ခေပပရိစ္ဆိန္နော၊ ပဋိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ အနေကဝေမ္မပဘေဒေါ၊ အတွင်းဝင်သော တရားတို့၏ အပြားရှိသော။ သော ခန္ဓပဗဗန္ဓော၊ ထိုခန္ဓာအစဉ်ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဇာတီတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧကမ္ပိ။ပ။ ခန္ဓသန္တာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပရိဟာယမာနောတိ၊ ကား။ ခီယမာနော၊ ကုန်ဆဲသော။ ဝိနဿ မာနော၊ ပျက်ဆဲသော။ ကပ္ပေါတိ၊ ကား။ အသင်္ခေ္ယျကပ္ပေါ၊ သည်။ သော ပန၊ ထိုကပ်သည်ကား။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရား ကိုယ်အားဖြင့်။ ကာလော၊ တည်း။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ပဝတ္တမာနသင်္ခါရဝသေန၊ ဖြစ်ဆဲသော သင်္ခါရ၏အစွမ်းဖြင့်။ အဿ၊ ထိုကပ်၏။ ပရိဟာနိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝမှုမာနော ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေါတိ ဇတ္ထာပိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ "ကာလံ၊ ကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်စေ၏။" ဣတိ၊ စ၊ ဤသို့ဌင်း။ "ကာလော၊ သည်။ အတ္ထနာ၊ မိမိနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သဗ္ဗာနေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဃသတိ။ စားတတ်၏။" ဣတိ စ၊ ဤသို့ဌင်း။ ဣတိအာဒီသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ ကာလဿာပိ၊ ၏လည်း။ ယော ခယော၊ ကုန်ခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုကာလ၏ကုန်ခြင်းကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နာဓိပ္ပေတော၊ အလိုမရှိအပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနိဋ္ဌပ္ပသင်္ဂတော၊ အလိုမရှိအပ် သောအနက်ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ သံဝဋ္ဋနံ ဝိနဿနံ၊ ပျက်ခြင်းသည်။ သံဝဋ္ဋော၊ မည်၏။ သံဝဋ္ဋတော၊ ပျက်သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ တထာ၊ ထိုပျက်ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌာယီ၊ တည်သောကပ်သည်။ သံဝဋ္ဋဌာယီ၊ မည်၏။ တံမူလကတ္တာတိ၊ ကား။ တံပုဗ္ဗကတ္တာ၊ ထိုသံဝဋ္ဋကပ်လျှင် ရှေ့သွားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ။ဝိဝဋ္ဋနံ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝမှုနံ၊ ပွါးခြင်းသည်။ ဝိဝဋ္ဋော၊ မည်၏။

တေဏေ။ပ။ သံဝဋ္ဋောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သံဝဋ္ဋသီမာနုက္ကမေန၊ ကမ္ဘာပျက်ရာအပိုင်းအခြား နယ်ပယ်အစဉ် အားဖြင့်။ သံဝဋ္ဋေသု၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်းတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗေသု၊ ဆိုသင့်ကုန်လျက်။ တထာ၊ ဖြင့်။ အဝတ္တာ၊ မူ၍။ အာပေါ။ပ။ သံဝဋ္ဋောတိ၊ ဟူ၍။ [၅၀] ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ သံဝဋ္ဋကမဟာဘူတဒေသနာနုပုဗ္ဗီယာ၊ ပျက်စေတတ်သော မဟာဘုတ်တို့ကို ဟောသော ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဘာဝိသံဝဋ္ဋာနုပုဗ္ဗီယာ၊ ဖြစ်လတ့ံသော ကမ္ဘာပျက်ခြင်းအစဉ်အားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အာပေန၊ ရေဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ သံဝဋ္ဋော၊ ပျက်ခြင်းသည်။ အာပေါသံဝဋ္ဋော၊ မည်၏။ သံဝဋ္ဋသီမာတိ၊ ကား။ သံဝဋ္ဋမရိယာဒါ၊ ကမ္ဘာ ပျက်ခြင်း၏ အပိုင်းအခြား ဘောင်သတ်နယ်ပယ်တို့တည်း။

သံဝဋ္ဋတီတိ၊ ကား။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ သဒါတိ၊ ကား။ သဗ္ဗကာလံ၊ အခါခပ်သိမ်း။ တီသုပိ၊ ကုန်သော။ သံဝဋ္ဋ ကာလေသု၊ တို့၌။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဧကံ ဗုဒ္ဓခေတ္တန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသောစကားကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊ အကြင်ဗုဒ္ဓခေတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဗုဒ္ဓခေတ်ကို။ နိယမေတွာ၊ သတ်မှတ်၍။ ဒဿေတုံ၊ ငါ။ ဗုဒ္ဓခေတ္တံ နာမ တိဝိဓန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယတ္တကေ၊ အကြင်မျှလောက်သော။ ဌာနေ၊ ၌။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဉာဏာနုဘာဝေါ၊ ပဋိသန္ဓေဉာဏ်၏ အစွမ်းအာနုဘော်သည်။ ပုညဖလသမုတ္တေဇိတော၊ ကောင်းမှုကံ၏အကျိုးသည် ကောင်းစွာ ထက်စေအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ထက်စေအပ်သော။ ပဋိသန္ဓိ ဉာဏာနုဘာဝေါ၊ သည်။ သရသေနေဝ၊ မိမိသဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ ပဝိဇ္ဇတိ၊ အလွန်အကဲ ကွန့်မြူးစမ္ပယ်၏။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ထို(ဉာဏာနုဘာဝ၏ ကွန့်မြူးရာ) အလုံးစုံသော အရပ်သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓကိုရဿ၊ ဘုရားအလောင်း၏။ နိဗ္ဗတ္တနခေတ္တံ နာမ၊ ဖြစ်ရာခေတ်မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိခေတ္တံ။ပ။ ပရိယန္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အာနုဘာဝေါ ဝတ္တတီတိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤလောကဌ်။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဏာခေတ္တပရိယာပန္နေ၊ အာဏာခေတ်၌ အကျုံးဝင်သော။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော။ စက္ကဝါဠေ၊ ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ အတ္ထာယ၊ ငါ။ ပရိတ္တံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအာဏာခေတ်၌သာလျှင်။ အညံ၊ တပါးသော။ စက္ကဝါဠံ၊ သို့။ ဂတောပိ၊ သွားရောက် သော်လည်း။ ကတပရိတ္တော ဧဝ၊ ပြုအပ်သော ပရိတ်အကာအကွယ်ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပရိတ်၏တန်ခိုးပျံ့နှံ့ရာ အရပ်ကို ဆိုလိုသည်) အထ ဝါ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုအာဏာခေတ်၌။ ဧကစက္ကဝါဠေ၊ တခုတည်းသော စကြာဝဠာ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငါ။ ပရိတ္တေ၊ ကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ အာဏာခေတ္တေ၊ ၌။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့အား။

ပရိတ္တာနုဘာဝေါ၊ ပရိတ်၏ အစွမ်းအာနုဘော်သည်။ အဘိသမ္ဘုဏာတိ ဧဝ၊ ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတ္ထ၊ ထိုအာဏာခေတ်၌။ ဒေဝတာဟိ၊ နတ်တို့သည်။ ပရိတ္တာဏာယ၊ ပရိတ်၏ အာဏာကို။ သမ္ဘဋ္ဌိတဗ္ဗတော၊ ခံယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယံ ဝိသယခေတ္တံ၊ အကြင်ဝိသယခေတ်ကို။ သန္ဓာယ၊၍။ ဧကသ္မိံ ယေဝ ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ တခဏချင်းသာလျှင်။ သရေန၊ အသံဖြင့်။ အဘိဝိညာပနံ စ၊ သိစေနိုင်ခြင်း, ကြားစေနိုင်ခြင်းကိုလည်း။ အတ္တနော၊ မိမိဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်တော်မြတ်၏။ ရူပဒဿနဋ္ဌ၊ အဆင်းရုပ်ကို ပြနိုင်ခြင်း, မြင်စေနိုင်ခြင်းကိုလည်း။ ပဋ္ဌိဏာ နန္တေန၊ ဝန်ခံသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယာဝတာ ဝါ ပန အာကခ်ေယျာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယတ္ထာတိ၊ ကား။ အနန္တာပရိမာဏော၊ အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော။ ယသ္မိံ ဝိသယခေတ္တေ၊ ၌။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်အရာကို။ တထာဂတော၊ သည်၊ အာကခ်ံတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဗုဒ္ဓဉာဏဿ၊ ၏။ အာကခ်ါမတ္တာပဋိဗုဒ္ဓ ဝုတ္တိတာယ၊ အလိုမျှနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သဏ္ဌာဟန္တန္တိ၊ ကား။ ဝိဝဋ္ဋမာနံ၊ ပွါးလတ်သော်။ ဇာယမာနံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။

၄၀၅။ ဂေါခါယိတကမတ္တေသူတိ၊ ကား။ ဂေါဟိ၊ နွားတို့သည်။ ခါဒိတဗ္ဗပွမာဏေသု၊ စားအပ်, စားလောက်သော ပမာဏရှိကုန်သည်။ ယန္တိ၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ပုပ္ဖဖလူပဇီဝိနိယော၊ အပွင့်အသီးကို မှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော။ ဒေဝတာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘဒ္ဓေ၊ ၏။

ဧတေသန္တိ၊ ကား။ ဝဿူပဇီဝိနောတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တသတ္တာနံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သတ္တဝါတို့တွင်။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ သော စ ခေါ၊ ထိုဗြဟ္မလောကကိုလည်း။ ပရိတ္တာဘာဒိဗြဟ္မလောကော၊ ကဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပဋ္ဌိလဒ္ဓဈာနဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ၍။ ဈာနပ္ပဋ္ဌိလာဘဿ၊ ၏။ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ တဒါ ဟီတိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ ဗျူဟေန္တိ သမ္ဓိဏ္ဍေန္တိ၊ ပေါင်းစုကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကဗျူဟာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုလောကဗျူဟာနတ်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ဌိတာပိ၊ ရပ်တည်ကုန်လျက်လည်း။ နိသိန္နာပိ၊ ထိုင်ကုန်လျက်လည်း။ သံဝေဂဇာတာ စ၊ ဖြစ်သော ထိတ်လန့်ခြင်းရှိကုန်သည်ရင်း။ [၅၁] သမ္ဘမပွတ္တာ စ၊ စိတ်၏ ချာချာလည်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်ရင်း၊ ဝါ၊ အံ့အားသင့်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်ရင်း။ ဟုတ္မာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုလောကဗျူဟာနတ်တို့၏။ အာသန္နေ၊ အနီးဖြစ်သော။ ဌာနေ၊ ၌။ သန္နိပတန္တိ ကိရ၊ စုဝေးကုန်သတတ်။ သိခါ ဗန္ဓဿ၊ သျှောင်ထုံးအဖွဲ့၏။ မုတ္တတာယ၊ ဖြေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တသိရာ၊ ဖြေအပ်သော သျှောင်ထုံးရှိကုန်၏။ ဣတော စိတော စ၊ ထိမှ ဤမှလည်း။ ဝိရူယမာနကေသတာယ၊ လှုပ်ရှားသောဆံပင်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိကိဏ္ဏကေသာ၊ မည်ကုန်၏။ လောကဝိနာသဘယေန၊ လောက၏ ပျက်စီးအံ့သည်မှ ကြောက်သဖြင့်။ သောကဝန္တစိတ္တတာယ၊ စိုးရိမ်ခြင်းရှိသော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ဝိရူပဝေသဓာရိနော၊ ဖောက်ပြန်သောအသွင်ကို ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မာရိသာတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဝိယသမုဒါစာရော၊ ချစ်သဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သော စကားတည်း၊ ဝါ၊ ချစ်အပ်သောသူကို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသောစကားတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတေ၊ ဤလောကဗျူဟာနတ်တို့သည်။ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္ဘာ၏ ထခြင်း–ပျက်ခြင်းကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ မေးငြားအံ့။ ဓမ္မတာယ၊ သည်။ သဏ္ဌာ ဒိတာ၊ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တာဒိသနိမိတ္တဒဿနေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသောနိမိတ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ (ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)ဗြဟ္မဒေဝတာဟိ၊ တို့သည်။ ဥယျောဇိတာ၊ နှိုးဆော်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

မေတ္တာဒီနီတိ၊ ကား။ မေတ္တာမနသိကာရာဒီနိ၊ မေတ္တာကို နှလုံးသွင်းခြင်းအစရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရပုညာနိ၊ ကာမာဝစရကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ကို။ ဒေဝလောကေတိ၊ ကား။ ကာမဒေဝလောကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည်လောက၌။ ဒေဝါနံ၊ တို့အား။ သုခသမ္ဘသဝါတဂ္ဂဟဏာပရိစယေန၊ ချမ်းသာသော အတွေ့ရှိသော လေကိုယူခြင်း၌ အလေ့အကျက်ဖြင့်။ ဝါယောကသိဏော၊ ၌။ ဈာနာနိ၊ တို့သည်။ သုခေနေဝ၊ ချမ်းသာလွယ်ကူသဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်သတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝါယောကသိဏော။ပ။ ပဋ္ဌိလဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဒဏ္ဍ ပနာတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အာပါယိကေ၊ အပါယ်သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။

ဒုတိယော သူရိယောတိ၊ ကား။ ဒုတိယံ၊ သော။ သူရိယမဏ္ဍလံ၊ နေဝန်းသည် သတ္တသူရိယန္တိ၊ ကား။ သတ္တသူရိယ ပါတုဘာဝသုတ္တံ၊ ခုနစ်စင်းသော နေတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ဟောသောသုတ်ကို။ (ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ–၌ စပ်) ပကတိသူရိယေတိ၊ ကား။ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနကာလတော၊ ကမ္ဘာပျက်သောအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နသူရိယဝိမာနေ၊ ဖြစ်ခဲ့သော နေဗိမာန်၌။ ပန၊ ဆက်။ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနကာလေ၊ ကမ္ဘာပျက်သောအခါ၌။ အညေ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဒေဝါ၊ တို့သည်။ (ဗြဟ္မလောကံ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ) ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သူရိယဒေဝပုတ္တောပိ၊ နေနတ်သားသည်လည်း။ ဈာနံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကံ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သူရိယမဏ္ဍလံ ပန၊ နေဝန်းသည်ကား။ ပဘဿရတရဏ္ဍေ၊ သာလွန်၍တောက်ပသည်ရင်း။ တေဇဝန္တတရဏ္ဍ၊ သာလွန်၍ တန်ခိုးရှိသည်ပူသည်ရင်း။ ဟုတ္မာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ အပရေ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုပကတိ နေဝန်းသည်။ အန္တရဓာယိတ္မာ၊ ၍။ အညမေဝ၊ တပါးသောနေဝန်းအသစ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

ဂင်္ဂါ၊ မြစ်ငင်း။ ယမုနာ၊ ငင်း။ သရဘူ၊ ငင်း။ အစိရဝတီ၊ ငင်း။ မဟီ၊ ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာ၊ ဤသည်တို့ကား။ ပဋ္ဌ မဟာနဒိယော၊ မြစ်ကြီးငါးသွယ်တို့တည်း။

ပဘဝါတိ၊ ကား။ ဥပ္ပတ္တိဌာနဘူတာ၊ ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်ကုန်သော။ ဟံသပါတနောတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ မန္ဒာကိနိ၊ မန္ဒာကိနီအိုင်ကို။ အာဟ၊ ၏။

နဿ သဏ္ဌာတီတိ၊ ကား။ နဿ တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။

ပရိယာဒိန္နသိနေဟန္တိ၊ ကား။ ပရိကွီဏသိနေဟံ၊ ကုန်ပြီးသောအစေးဓာတ် အစိုဓာတ်ရှိ၏။ ယာယ အာပေါဓာတုယာ၊ အကြင်အာပေါဓာတ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ သည်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ အာဗန္ဓတ္တာ၊ ဖွဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ သမ္ပိဏ္ဍိတာ၊ ပေါင်းအပ်သည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဟုတ္တာ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအာပေါဓာတ်သည်။ ဆဋ္ဌသူရိယ ပါတုဘာဝေန၊ ဆဋ္ဌနေ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (သီမူနှင့်အညီ ဆဋ္ဌ–သင့်၏) ပရိကွယံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ယထာ စိဒန္တိ၊ ကား။ စ၊ ဆက်။ ဣဒံ စက္ကဝါဠံ၊ ဤစက်ဝိုင်းသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ ကောဠိသတသဟဿစက္ကဝါဠာ နိပိတိ၊ ကား။ ဝိပတ္တိမဟာမေဃုပ္ပတ္တိတော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးရွာသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ သဇ္ဇံ၊ သော။ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်းကို။ (ဤမှနောက်၌ သီမူနှင့်အညီ တံ–ဟူသောပုဒ်မရှိသင့်၊ ပိုသည်) တတ္ထ၊ ထိုကုဋေတသိန်းသော စကြဝဠာတို့၌။ အတိဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။

ပလုဒ္ဓိတ္တာတိ၊ ကား။ ဆိဒ္ဓိတ္တာ၊ ပြတ်၍။ သခ်ါရဂတန္တိ၊ ကား။ ဘူတုပါဒါယပ္ပဘေဒံ၊ ဘူတရုပ်ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော။ (ဤဖြင့် နာမ်မပါဟု သိစေ၏) သခ်ါရဇာတံ၊ သခ်ါရတရားအပေါင်းသည်။ သဇ္ဇသခ်ါရပရိကွယာတိ၊ ကား။ ဗျာပေ တဇ္ဇသခ်ါရ ပရိကွယာ၊ လောင်ကြွင်းစေအပ်သော အလုံးစုံသော သခ်ါရတို့၏ကုန်ခြင်းကြောင့်။ သယမ္ပိ၊ မိမိသည်လည်း။ သခ်ါရဂတံ၊ သခ်ါရတရားအပေါင်းသည်။ သမနံ၊ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော မီးလျှံသည်။ ဣန္ဓနာဘာဝတော၊ လောင်စာ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဆာရိကမ္ပိ၊ ပြာကိုသော်လည်း။ အသေသေတွာ၊ မကြွင်းစေမူ၍။ နိဋ္ဌဟိတွာ၊ အကြွင်းမဲ့လောင်၍။ ဝူပသမ္ဘတိ၊ ငြိမ်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပ္ပိ။ပ။ နိဗ္ဗာယတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[၅၂] ၄၀ဖ။ ဒီဃသ အဒ္ဓုနောတိ၊ ကား။ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ခေယ္ယကပ္ပသခ်ါတသ၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ခေယ္ယကပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒီဃသ၊ သော။ ကာလသ၊ ၏။ အစ္ဆယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ တာလက္ခန္ဓာဒီတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သာကသာလာဒိရုက္ခေ၊ ကျွန်း အင်ကြင်း အစရှိသော သစ်ပင်တို့ကို။ သင်ဏာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ ဃနံ ကရောတီတိ၊ ကား။ ဝိသရိတုံ၊ ပျံ့သွားခြင်းငှါ။ အဒတ္တာ၊ ၍။ ပိဏ္ဍိတံ၊ ပေါင်းစုအပ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပရိဝဋ္ဋမန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝဋ္ဋဘာဝေန၊ လုံးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်ကို။ (ကရောတိ၊ ၏။) တန္တိ၊ ကား။ ဥဒကံ၊ သည်။ အဿာတိ၊ ကား။ ဝါတဿ၊ လေအား။ ဝိဝရံဒေတီတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဃနံ၊ တခဲနက်တစပ်တည်းကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သမ္ပိဏ္ဍေတိ၊ ပေါင်းစု၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ အန္တရံ၊ အကြားကို။ ဒေတိ၊ ၏။ (အနက်အဓိပ္ပါယ် ယူရန် ခက်၏) ပရိကွယမာနန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ၊ တိုင်အောင်။ ဧကောဃဘူတေန၊ တခုတည်းသော အယဉ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝါတေန၊ လေသည်။ ပရိသောသိယမာနတာယ၊ ခြောက်ခန်းစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိကွယံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တံ၊ ရောက်လတ်သော်၊ ဗြဟ္မလောကော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ဗြဟ္မလောကောတိ၊ ပါဠိဖြင့်။ ပဌမဈာနဘူမိ ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဥပရိစတုကာမာဝစရဒေဝလောကဌာနေတိ၊ ကား။ ယာမဒေဝလောကာဒီနံ၊ ယာမာနတ်ပြည် အစရှိကုန်သော။ စတုန္နံ၊ လေးခုသော နတ်ပြည်တို့၏။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌာနေ၊ တည်ရာ ဖြစ်သောအရပ်၌။ စတုမဟာရာဇိကတာဝတိံ သဘဝနာနံ၊ စတုမဟာရာဇ်တာဝတိံ သာနတ်ဘုံတို့၏။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌာနာနိ၊ တည်ရာအရပ်တို့သည်။ ပထဝီသမ္ဘဒ္ဓတာယ၊ လူ့လောကမြေကြီးနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တာဝ၊ စွာ။ နဿ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှား မဖြစ်ကုန်သေး။

ရုန္ဓန္တိတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။ နဿ ဘဿတိ၊ မလျောကျ။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ နိရောဓေန္တိ၊ ချုပ်စေကုန်၏။

ပဌမတရာဘိနိဗ္ဗတ္တာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ အာယုက္ခယဿ၊ အသက်တမ်းကုန်ခြင်း၏။ သမ္ဘဝဒဿနံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြသောပုဒ်တည်း။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ဒ္ဝိန္နံ ဝါ ကပ္ပါနံ၊ မဟာကပ်နှစ်ကပ်တို့၏ဝင်း။ စတုန္နံ ဝါ ကပ္ပါနံ၊ တို့၏ဝင်း။ အဋ္ဌန္နံ ဝါ ကပ္ပါနံ၊ တို့၏ဝင်း။ အာဒိမ္ပိ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတောတိ၊ ကား။ အာဘဿရဗြဟ္မလောကတော၊ အာဘဿရာဗြဟ္မာ့ပြည်မှ။ ဟိ၊ မှန်။ ပရိတ္တာဘအပ္ပမာဏာဘာပိ၊ ပရိတ္တာဘာ အပ္ပမာဏာဘာဗြဟ္မာတို့ကိုလည်း။ အာဘဿရဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ အာဘဿရ–သဒ္ဒါဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အာဘဿရ ဗြဟ္မာကို ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ သင်ဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ဟောန္တိ။ပ။ စရာတိ ဣဒံ၊ စကားကို။ ဥပစာရဈာနပုညဿ၊ ဥပစာရစျာန်ကောင်းမှု၏။ မဟာနုဘာဝတာယ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာလုပ္ပကာရကန္တိ၊

ကား။ အာလောပံ၊ အလုပ်အလွေးကို။ ကတ္တာ ကတ္တာ၊ ပြုကုန် ပြုကုန်၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ အာလုပ္ပနံ ဝိလောပံ၊ လုယက်ခြင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့မူလည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)

ဟဒ္ဒတုဒ္ဒါတိ၊ ကား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဟဒ္ဒာ၊ ချင်လန်းကုန်သည်။ ဥပ္ပိလာဝိတစိတ္တာ၊ တက်ကြွသော စိတ်ရှိကုန်သည်။ နာမံ ကရောန္တိတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။

သိနေရုစက္ကဝါဠဟိမဝန္တပဗ္ဗတာတိ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဒီပသမုဒ္ဒါဝိ၊ ကျွန်းသမုဒ္ဒရာတို့သည်လည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်သေး၏။ တထာတံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ မှန်၏။ နိန္နနိန္နဋ္ဌာနေ သမုဒ္ဒါ သမသမဋ္ဌာနေဒီပါတိ၊ ဟူ၍။ ဝဏ္ဏတိ၊ တံ့။ ထူပထူပါတိ၊ ကား။ ဥန္နတုန္နတာ၊ မြင့်မောက်ကုန် မြင့်မောက်ကုန်သည်။

အတိမည္ဒန္တိတိ၊ ကား။ အတိဣဿိတ္တာ၊ ကျော်လွန်၍။ မည္ဒန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။ ဟီဠေန္တိ၊ ရှုတ်ချကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေနေဝ နယေနာတိ၊ ကား။ ဇကေစ္စေ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေန၊ သော။ နယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဒါလတာတိ၊ ကား။ ဇဝံနာမိကာ၊ ဤသို့ ပဒါအမည်ရှိသော။ လတာဇာတိ၊ နွယ်မျိုးသည်။ တဿာ၊ ထိုနွယ်မျိုး၏။ ပါရာသဝဇာတိ၊ ပါရာသဝမျိုးသည်၊ ဝါ၊ နောက်ကာလ၌ ဖြစ်ပွါးလာသော နွယ်မျိုးသည် ။ ဂဠောစီ ကိရ၊ ဆင်သမနွယ်မည်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန် ၏။ အကဠေ ဇဝ၊ မထွန်မယက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဘူမိပ္ပ ဒေသေ၊ မြေအရပ်၌။ ပစ္စနကော၊ ရင့်ကျက်၍ မှည့်သော သလေးသည်။ အကဋ္ဌပါကော၊ မည်၏။ အကဏ္ဏောတိ၊ ကား။ ကုဏ္ဏ ကရဟိတော၊ ဆန်ကွဲမှကင်းသော၊ ဝါ၊ ဖွဲနုမှကင်းသော။

[၅၃] သုမနသခ်ါတဇာတိပုပ္ဖသဒိသော၊ သုမနဟုဆိုအပ်သော မြတ်လေးပန်းနှင့်တူသော ထမင်းသည်။ သုမနဇာတိ ပုပ္ဖသဒိသော၊ မည်၏။ ဇတသ၊ ဤထမင်းအား။ ယော ယော ရသော၊ အကြင် အကြင် အရသာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယံယံရသော၊ မည်၏။ သြဒနော၊ ထမင်းကို ဏ္ဍ၏။ တံ ယံယံရသံ၊ ထိုအကြင်အကြင် အရသာရှိသော ထမင်းကို။ ယာဒိသရသဝန္တံ၊ အကြင်သို့သော အရသာရှိသော ထမင်းကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ရသပထဝီ စ၊ ရသပထဝီသည်ရင်း။ ဘူမိပပ္ပဋ္ဌကော စ၊ မြေလွှာသည်ရင်း။ ပဒါလတာ စ၊ ပဒါနွယ်သည်ရင်း။ ပရိဘုတ္တာ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သုဓာ ဟာရောဝိယ၊ သုဓာအာဟာရကဲ့သို့။ ခုဒ္ဒံ၊ ဆာလောင်ခြင်းကို။ ဝိနောဒေတွာ၊ ဖျောက်၍။ ရသဟရဏီဟိ၊ ရသဓာတ်ကို ဆောင်သော အကြောတို့ဖြင့်။ ရသမေဝ၊ ရသဓာတ်ကိုသာလျှင်။ ဗြူဟေန္တာ၊ ပွါးစေကုန်လျက်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝတ္ထုနော၊ ၏။ သုခုမဘာဝေန၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿန္နာ၊ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော ကျင်ကြီးကျယ်ငယ်တို့သည်။ နု (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ သုခုမဘာဝေနေဝ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဂဟဏိန္ဓနမေဝ စ၊ ပါစကဓာတ်မီး၏ လောင်စာသည် သာလျှင်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိဘုတ္တောဝ၊ သုံးဆောင်အပ်သော။ သြဒနော ပန၊ သလေးထမင်းသည် ကား။ ရသံ၊ ရသဓာတ်ကို။ ဝမေန္တောပိ၊ တိုးပွါးစေသော်လည်း။ ဝတ္ထုနော၊ ၏။ သြဒ္ဓာရိကဘာဝေန၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿန္ဒံ၊ အကျိုးဆက်ကို။ ဝိသဒ္ဒေန္တော၊ စွန့်လွှတ်လတ်သော်။ ပဿာဝံ စ၊ ကျင်ငယ်ရေကိုရင်း။ ကသဋ္ဌဉ္စ၊ ကျင်ကြီးဟူသော အဖတ်ကြမ်းကိုရင်း။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတောပေ။ သဠာယတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပုရိမတ္တာဘာဝေသု၊ ရှေးခဏဖြစ်သော အတ္တဘောတို့၌။ ပဝတ္တဥပစာရဏ္ဍာနာနုဘာဝေန၊ ဖြစ်သော ဥပစာရဈာန်၏အာနုဘော်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ သတ္တသန္တာနေ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ ကာမရာဂဝိက္ခမ္ဘနဝေဂေါ၊ ကာမရာဂကို ခွါခြင်း၏အဟုန်သည်။ နသမိတော၊ မငြိမ်းသေး။ တာဝ၊ လောက်။ ဗလဝကာမရာဂူပနိဿယာနိ၊ အားကြီးသော ကာမရာဂ၏ ဥပနိဿယဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပုရိသိန္ဒြိယာနိ၊ ဣဒ္ဓိပုရိသိန္ဒြေတို့သည်။ နု ပါတုရဟေသုံ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်သေး။ ယဒါပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ အသ၊ ထိုကာမရာဂကို ခွါခြင်းအဟုန်၏။ ဝိစ္ဆိန္နတာယ၊ ပြတ်စဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလဝ ကာမရာဂေါ၊ အားကြီးသောကာမရာဂသည်။ လဒ္ဓါဝသရော၊ ရအပ်သောအခွင့်ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ တဒါ၊ ၌။ တဒုပ နိဿယာနိ၊ ထိုအားကြီးသော ကာမရာဂ၏ဥပနိဿယ ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုဣဒ္ဓိပုရိသိန္ဒြေတို့သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အတ္တဘာဝေသု၊ တို့၌။ သဠာယိ သု၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ ပုရိသသေ။ပ။ ပါတုဘဝတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။ ၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ တတြ သုဒန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

အလသဇာတိကဿာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗကမေဝ၊ တနှေခြင်းအတွက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တဏ္ဍုလံ၊ ဆန်ကို။ အဂ္ဂဟေ တွာ၊ မယူမူ၍။ ပရဒိဝသဿ၊ တပါးသောနေ့–နောက်နေ့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဂဟဏေန၊ ယူခြင်းဖြင့်။ အလသပကတိ ကဿ၊ ပျင်းရိသောသဘောရှိသော။

အနုတ္တုန္ဒိတိ၊ ကား။ အနုသောစန္တိ၊ တဖန်စိုးရိမ်ပူဆွေးကုန်၏၊ ဝါ၊ လွမ်းဆွတ်တမ်းတကုန်၏။ သမ္မနေ္ဒယျာမာတိ၊ ကား။ သမနုဇာနေယျာမ၊ ကောင်းစွာခွင့်ပြုကုန်ရာ၏၊ ဝါ၊ အသိအမှတ်ပြုကုန်ရာ၏။ နောတိ၊ ကား။ အမှေသု၊ ငါတို့တွင်။ သမ္မာတိ၊ ကား။ သမ္မဒေဝ၊ သာလျှင်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ခီယိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ခီယနာရဟံ၊ ရှုတ်ချခြင်းကို ထိုက်သောသူကို။ နိန္ဒ နီယံ၊ ရှုတ်ချထိုက်သောသူကို။ ဂရဟိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဟီဠေတဗ္ဗံ၊ ရှုတ်ချထိုက်သောသူကို၊ ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောသူကို။

အယမေဝ ဘဂဝါ၊ ဤ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင်။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း နှိမ့်ချခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ၄ါ။ ပဋ္ဌိဗလော၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) ရဏ္ဍေတီတိ၊ ကား။ သင်ဟဝတ္ထုဟိ၊ သင်ဟဝတ္ထု တို့ဖြင့်။ သမ္မဒေဝ၊ သာလျှင်။ ရမေတိ၊ မွေ့လျော်စေ၏။ ပီဏေတိ၊ နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲစေ၏။

ဝိဝဋ္ဋဌာယီအသင်္ခေယျံ၊ ယျကပ်ကို။ စတုသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပသင်ဟံ၊ ၆၄–ခုသော အန္တရကပ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ "ဝိသတိအန္တရကပ္ပသင်ဟံ၊ ၂၀–သော အန္တရကပ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) သေသာသင်္ခေယျာနိ၊ ကြွင်းသော အသင်္ခေယျကပ် တို့သည်။ ကာလတော၊ အားဖြင့်။ တေန၊ ထိုဝိဝဋ္ဋဌာယီအသင်္ခေယျကပ် နှင့်။ သမပ္ပမာဏာနေဝ၊ ညီမျှသော ပမာဏရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

၄၀၇။ မဟာဓရာဟီတိ၊ ကား။ တာလသာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာဟိ၊ ထန်းလုံးပမာဏ, အင်ကြင်းပင်လုံး ပမာဏရှိကုန်သော။ မဟတီဟိ၊ ကြီးစွာကုန်သော။ ခါရုဒကဓရာဟိ၊ ငန်ခါးသော မိုးရေအယဉ်တို့ဖြင့်။ သမန္တတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသောအဖို့အားဖြင့်။ ပထဝိတောတိ၊ ကား။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌိမန္တတော၊ အောက်အစွန်းမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဟိ၊ မှန်။ တေန ခါရုဒကေန၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌာ၊ ထိအပ်ကုန် ထိအပ်ကုန်သော။ ပထဝီပဗ္ဗတာဒယော၊ မြေတောင် အစရှိသည်တို့သည်။ [၅၄] ဥဒကေ၊ ၌။ ပက္ခိတ္တလောဏသက္ခရာ ဝိယ၊ ထည့်အပ်သော ဆားသကြားတို့ကဲ့သို့။ ဝိလီယန္တေ၊ ကြေမွကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပထဝီသန္ဓာရဒကေန၊ မြေကိုဆောင်တတ်, ခံတတ်သောရေနှင့်။ သဒ္ဒါ၊ တကွ။ တံ(ခါရုဒကံ)၊ ထို ငန်ခါးသောရေသည်။ ဧကူဒကမေဝ၊ တခုတည်း တစပ်တည်းသော ရေသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အပရေ၊ တို့သည်။ ပထဝီသန္ဓာရကံ၊ သော။ ဥဒကက္ခန္ဓဠ၊ ရေအစုကိုဝင်း။ ဥဒကသန္ဓာရကံ၊ ရေထုကို ဆောင်တတ်ခံတတ်သော။ ဝါယုက္ခန္ဓဠ၊ လေအစုကိုဝင်း။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ဝိနာသေတွာ၊ ပျက်စီးစေ၍၊ ဝါ၊ ဖျက်ဆီး၍။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအရပ်၌။ သယမေဝ၊ ငန်ခါးသော ရေတည်းဟူသော မိမိသည်သာလျှင်။ ဧကောဃဘူတံ၊ တခုတည်းသော ရေအယဉ်ဖြစ်လျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ။ ထိုအပရေ တို့၏စကားသည်။ ယုတ္တံ၊ ၏။ တယောပိ ဗြဟ္မလောကေတိ၊ ကား။ ပရိတ္တာဘအပ္ပမာဏာဘ အာဘဿရဗြဟ္မလောကေ၊ ပရိတ္တာဘာဘဘုံ အပ္ပမာဏာဘာဘဘုံ အာဘဿရာဘုံ ဟူသော ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့ကို။ တယိဒံ၊ ထို တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ–ဟူသော စကားကို။ အယံ ပန ဝိသေသောတိ၊ ဟူ၍။ အာရဒ္ဓတ္တာ၊ စ၍ အားထုတ်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဆပိ ဗြဟ္မလောကေတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ သုဘကိဏ္ဏာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန၊ ဖြင့်။ တတိယဈာနဘူမိယာ၊ တတိယစျာန်ဘုံ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဥပလက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ပရိတ္တာသုဘအပ္ပမာဏာသုဘေပိ၊ ပရိတ္တာသုဘာဘုံအပ္ပမာဏာသုဘာဘုံတို့ကိုလည်း။ အာဟစ္စ၊ ထိဆိုက်၍။ ဥဒကံ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ အာဘဿရေ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတီတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ တန္တိ၊ ကား။ တံ ကပ္ပဝိနာသကဥဒကံ၊ ထိုကမ္ဘာပျက်မိုးရေသည်။ ဥဒကာနုဂတန္တိ၊ ကား။ ဥဒကေန၊ သည်။ အနုဂတံ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ဖုဋ္ဌံ၊ ထိအပ်သော။ အဘိဘဝိတ္တာတိ၊ ကား။ ဝိလီယာပေတ္တာ၊ ကြေမွစေ၍။

ဣဒမေကံ အသင်္ခေယျန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကာလအပိုင်းအခြားသည်။ သံဝဋ္ဋသခ်ါတံ၊ သံဝဋ္ဋဟုဆိုအပ်သော။ ကပ္ပဿ၊ ၏။ ဧကံ၊ သော။ အသင်္ခေယျံ၊ အသင်္ခေယျတည်း။

၄၀၈။ ထူလရဇေ၊ ကြမ်းတမ်းသောမြူသည်။ အပဂတေ ဧဝ၊ ကင်းကွာပြီးသော်သာလျှင်။ ပထဝီနိသိတံ၊ မြေကိုမှီသော။ သဏှရဇံ၊ သိမ်မွေ့သောမြူသည်။ အပဂစ္ဆတိ၊ ကင်းကွာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော သဏှရဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ တက်စေ၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ််၌ ဥဋ္ဌာပေတိ–ဟုသာ ရှိ၏) ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္ဒော၊ ၏။ ဝိသမဋ္ဌာနေ ဌိတမဟာရဏ္ဏေ တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ သမုဋ္ဌာပေတဗ္ဗတံ၊ တက်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

စက္ကဝါဠပဗ္ဗတမ္ပိ သိနေရုပဗ္ဗတမ္ပိတိ၊ ကား။ မဟာပထဝိယာ၊ ကို။ ဝိပရိဝတ္တနေနေဝ၊ ပြန်လှန်ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝိပရိဝတ္တိတံ၊ ပြန်လှန်အပ်ပြီးသော။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတမ္ပိ၊ စက္ကြာဝဠာတောင်ကိုလည်း။ သိနေရုပဗ္ဗတမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဝါတောဝ၊ သည်။ ဥက္ခိပိတ္တာ၊ ပင့်မြှောက်၍။ အာကာသေ၊ ၌။ ခိပတိ၊ ပစ်၏။ တေ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတာဒယော၊ ထိုစက္ကြာဝဠာတောင် စသည်တို့သည်။ (တေ–၏အစွဲကိုပြသည်) အဘိဟန္နာတိ၊ ကား။ ဃန္ဓေတ္တာ၊ တိုက်ခိုက်ကုန်၍။ အညမညန္တိ၊ ကား။ ဧကိဿာ၊ သော။ လောကဓာတုယာ၊ ၌။ စက္ကဝါဠဟိမဝန္တသိနေရုံ၊ စက္ကြာဝဠာတောင် ဟိမဝန္တာတောင် မြင့်မိုရ်တောင်ကို။ အညိဿာ၊ တပါးသော။ လောကဓာတုယာ၊ ၏။ စက္ကဝါဠဒီဟိ၊ စက္ကြာဝဠာတောင်စသည်တို့နှင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အညမညံ၊ ချင်း။ သမာဂမဝသေန၊ တွေ့ဆုံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဃန္ဓေတ္တာ၊ ၍။ သဗ္ဗသခ်ါရဂတန္တိ၊ ကား။ ပထဝီသန္ဓာရကဥဒကံ၊ မြေကို ဆောင်တတ်ခံတတ်သောရေကိုဝင်း။ တံသန္ဓာရကဝါတံ၊ ထိုရေထုကို ဆောင်တတ်ခံတတ်သောလေကိုဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သခ်ါရဂတံ၊ ကို။ ဝိနာသေတ္တာ၊ ၍။ သယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝဋ္ဌာနဿ၊ တည်တံ့ခြင်း၏။ ကာရဏာဘာဝတော၊ အကြောင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

၄၀၉။ သခ်ၢရာနံ၊ တို့၏။ သရသနိရောဓော၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဘင်ခဏာဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို ဆိုသည်) ဝိနာသကာဘာဝတော၊ ပျက်စေတတ်သော တရား၏မရှိခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကော၊ အကြောင်းမရှိသည်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သန္တာနနိရောဓော၊ သခ်ၢရအစဉ်သန္တာန်၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟေတုဝိရဟိတော၊ အကြောင်းကင်းသည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (တံ–ကား နိပါတ်မျှသာ) သတ္တာကာယေသု၊ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ကာယ တို့၌။ (သန္တာနနိရောဓော၊ သည်။ ဟေတုဝိရဟိတော၊ သည်။ နတ္ထိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ဗုဒ္ဓမ မရှိသင့်) ဘာဇနလောကသာပိ၊ သြကာသ လောက၏လည်း။ ဝိနာသေန၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ သဟေတုကေန၊ အကြောင်းရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတုံ၊ ကို။ ကိ ကာရဏာ ဧဝံ လောကောဝိနသတီတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတရော၊ ပရိဟာရ (အဌကထာ) ဆရာသည်။ တတ္ထ၊ ထိုသြကာသလောကဌ်။ နိဗ္ဗတ္တနကသတ္တာနံ၊ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ပုညဗလေန၊ ကောင်းမှု၏အစွမ်းကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ လောကော၊ သည်။ ဝိဝဋ္ဋတိ ယထာ၊ ဖြစ်ပွါးသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ပါပဗလေန၊ မကောင်းမှု၏အစွမ်းကြောင့်။ သံဝဋ္ဋတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ အကုသလမူလကာရဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊ တို့၏။ အဓိကဘာဝေန၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဣဒံ၊ တိုင်း။ ရောဂန္တရကပ္ပေါ၊ ရောဂန္တရကပ်သည်ရင်း။ သတ္ထန္တရကပ္ပေါ၊ သည်ရင်း။ ဒုဿ္ဣက္ခန္တရကပ္ပေါ၊ သည်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ [၅၅] တိဝိဓာ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အန္တရကပ္ပါ၊ ဤအန္တရကပ်တို့သည်။ ဝိဝဋ္ဋဌာယိမှ၊ ယီမည်သော။ အသင်္ခေယ္ယကပ္ပေ၊ ၌။ ဇာယန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယထာဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ တယော၊ ကုန်သော။ ဧတေ သံဝဋ္ဋာ၊ ဤကမ္ဘာပျက်ခြင်းတို့သည်။ ရာဂါဒီနံ၊ ရာဂအစရှိသည်တို့၏။ အဓိကဘာဝေနေဝ၊ လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊သို့။ ဒဿေန္တော၊၍။ အကုသလမူလေသု ဟီတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဥဿန္နတရေတိ၊ ကား။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ဥဿန္နေ၊ များလတ်သော်။ ဒေါသေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သာလွန်၍များလတ်သော်။ အဓိကတရဒေါသေန၊ သာ၍လွန်ကဲသော ဒေါသဖြင့်။ (သီမှဌ်–အဓိကတရေနဒေါသေန–ဟု ဝိသေသန ဝိသေသျအဖြစ်ဖြင့်ရှိ၏) (ဝိနာသော) ဝိယ၊ ပျက်စီးခြင်းကဲ့သို့။ တိက္ခတရေန၊ သာလွန်၍ထက်သော။ ခါရဒကေန၊ ငန်ခါးသောရေဖြင့်။ ဝိနာသော၊ သည်။ ယုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေါသေ။ပ။ ဝိနသတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပါကဋ္ဌ သတ္တာ၂သဒိသသ၊ ထင်ရှားသော ရန်သူနှင့်တူသော။ ဒေါသသ၊ ၏။ အဂ္ဂိသဒိသတာ စ၊ မီးနှင့်တူသည်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ အပါကဋ္ဌသတ္တာ၂သဒိသသ၊ မထင်ရှားသောရန်သူနှင့်တူသော။ ရာဂသ၊ ၏။ ခါရဒကသဒိသတာ စ၊ ငန်ခါးသော ရေနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ ယုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့သော။ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဒေါသေ။ပ။ ဥဒကေနာတိ၊ ဟူ၍။ ကေစိဝါ ဒဿ၊ ၏။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ရာဂေါ၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့အား၊ ဝါ၊ တို့၏သန္တာန်ဌ်။ ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရာဂဝသေန၊ ဖြင့်။ ဗဟုသော၊ များသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြိမ်များစွာ။ လောကဝိနာသော၊ လောက၏ပျက်စီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

၄၁၀။ ဧဝံ၊ သို့။ ပသင်္ဂေန၊ စပ်လျဉ်းသဖြင့်။ သံဝဋ္ဋာဒိကေ၊ သံဝဋ္ဋ အစရှိသော အသင်္ခေယျကပ်တို့ကို။ ပကာသေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယထာဓိကတံ၊ အကြင်အကြင်စပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဝါ၊ စပ်ဆိုင်သော။ (အနုသရဏာကာရံ–ဌ်စပ်) နေသံ၊ ထိုသံဝဋ္ဋကပ်စသည်တို့ကို။ အနုသရဏာကာရံ၊ အောက်မေ့သော အခြင်းအရာကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုသရန္တော ပီတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်၏။

အမုမှိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သံဝဋ္ဋကပ္ပသ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ (ဂဟိတတ္တာ–ဌ် စပ်) အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပါဋိယံ၊ ၌။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ် ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ အကြောင်းကား။ တတ္ထာပိ၊ ထိုသံဝဋ္ဋကပ်ဌ်လည်း။ ဣမသ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့သော ရဟန်း၏၊ ဝါ၊ သည်။ ကတိ ပယံ၊ အနည်းငယ်သော။ ကာလံ၊ ပတ်လုံး။ ဘဝါဒီသု၊ တို့ဌ်။ သံသရဏံ၊ ပြောင်းရွှေ့ ကျင်လည်ခြင်းကို။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏၊ ဝါ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ ဌ်။ ဝတ္တမာနေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘဝါဒီသု၊ တို့ဌ်။ (ဤကား ရှိရင်းပါဌ်အတိုင်း အနက်တည်း) သံဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ယေသု ဘဝါဒီသု၊ အကြင်ဘဝ အစရှိသည်တို့ဌ်။ (ဤကား သီမှ သာရတ္ထဒီတို့နှင့် အညီပင်တည်း၊ ၎င်းသည် ဆိုလတ်သော တံ ဒဿနံ–နှင့် ညီ၍သင့်ပေ၏၊ ဝဋ္ဋမာနေသု–ဟု ရှိသောပါဌ်ကား မသင့်) ဣမသ၊ ဤ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့သော ရဟန်း၏။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကပ်ရောက်၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဩဟာသိ၊ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ဧတံ၊ ဤ အမုမှိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ–ဟူသော စကားကို။ တံဒဿနံ၊ ထိုဘဝစသည်ကိုပြသောစကားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အမုမှိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေတိ ဧတ္ထ၊ ဌ်။ ဝါ–သဒ္ဒေါ၊ ကို။ လုတ္တနိဒ္ဒေါ၊ ချေ၍ ညွှန်ပြအပ်သည်ဟု။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ အနိယမတ္ထေန၊ အနိယမအနက်ရှိသော။ တေန၊ ထို ဝါ–သဒ္ဒါဖြင့်။ ဣတရာသင်္ခေယျာနမှိ၊ ဤမှတပါးသော အသင်္ခေယျကပ်တို့ကိုလည်း။ သင်ဟော၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝေ ဝါတိအာဒီသု၊ တို့ဌ်။ ကာမာဒိဘဝေ ဝါ၊ ကာမဘဝအစရှိသောဘဝဌ်သော်ရင်း။ အဏ္ဍာဇာဒိယောနိယာ ဝါ၊ အဏ္ဍာဇအစရှိသော ယောနိဌ်သော်ရင်း။ ဒေဝါဒိဂတိယာ ဝါ၊ ဒေဝအစရှိသော ဂတိဌ်သော်ရင်း။ နာနတ္တကာယနာနတ္တသညီတိ အာဒိဝိညာဏဌ်တိယာ ဝါ၊ ဌိတိဌ်သော်ရင်း။ သတ္တာဝါသေ ဝါ၊ နာနတ္တကာယနာနတ္တသညီ အစရှိသော သတ္တာဝါသဌ်သော်ရင်း။ ခတ္တိယာဒိသတ္တနိကာယေ ဝါ၊ ခတ္တိယအစရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းဌ်သော်ရင်း။ အာသိန္တိ၊ ကား။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဝဏ္ဏ သမ္ပတ္တိ ဝါတိ၊ ပါဌ်ဌ်။ ဝါ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝဏ္ဏဝိပတ္တိ ဝါ၊ အဆင်း၏မပြည့်စုံခြင်းကိုသော်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

ဂိဟိကာလေ၊ လူဖြစ်စဉ်ကာလ၌။ သာလိမ်သောဒနာဟာရော ဝါ၊ သလေးထမင်း, အသားနှင့်ရောသော ထမင်းလျှင် အစာရှိသည်ၛင်း။ တာပသာဒိကာလေ၊ ရသေ့စသည်ဖြစ်စဉ်ကာလ၌။ ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဝါ၊ အလိုလိုဖြစ်သော (ဝါ) အလိုလိုကြွေကျသော သစ်သီးလျှင် အစာရှိသည်ၛင်း။ ဂေဟသိတာ၊ ကာမဂုဏ်ကို မှီကုန်သော။ သောမနဿာဒယော၊ အစရှိသည်တို့သည်။ သာမိသာ၊ မည်ကုန်၏။ နေက္ခမ္မသိတာ၊ ဈာန်စသည်ကို မှီကုန်သော။ (သောမနဿာဒယော၊ တို့သည်။) နိရာမိသာ၊ မည်ကုန်၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိဝေကဇသမာဓိဇသုခါဒီနံ၊ ဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သောသုခ, သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သော သုခစသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)

အမုတြာသိန္ဓိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ အနုဿရဏံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊ အပိစာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္ထံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌၌။ အမုတြာသိန္ဓိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤစကားရပ်သည်။ သာမညနိဒ္ဒေသော၊ သာမညအားဖြင့်ညွှန်ပြသောစကားတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဗျာပန္နိစ္စာလောပေါ၊ ဝိစ္ဆာပုဒ်ကြေခြင်းရှိသော စကားတည်း။ အမုတြ အမုတြ၊ ဤမည် ဤမည်သောဘဝ၌။ အာသီ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အမုမှိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ–အရာ၌ ဖွင့်သင့်သည်ကို ဤ၌ဆိုသည်) အနုပုဗ္ဗေန။ပ။ အနုဿရဏာန္တိ ဇတ္ထ၊ ၌။ [၅၆] အာရောဟန္တသာတိ၊ ကား။ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ ဥဏေန၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ သို့။ အာရောဟန္တသ၊ တက်သောရဟန်း၏။ ပစ္ဆာဝေဂ္ဂဏာန္တိ၊ ကား။ အနုဿရိတာနုဿရိတသ၊ အောက်မေ့အပ်ပြီး အောက်မေ့အပ်ပြီးသော ခန္ဓာ အစဉ်ကို။ ပစ္ဆာဝေဂ္ဂဏံ၊ ပြန်လည်၍ ဆင်ခြင်ခြင်းတည်း။ အနုဿရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိတိ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်။ ဝုတ္တာတ္ထနိဒဿနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို ညွှန်ပြသော ပုဒ်တည်း။ တဋ္ဌ ခေါ၊ ထိုသို့ ညွှန်ပြခြင်းကိုလည်း။ ယထာ ရဟာတော၊ စွာ။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ယထာနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်ရှိတိုင်းအားဖြင့်။ နု(ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ မသိအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ နာမဂေါတ္တဝသေနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝဏ္ဏာဒီဟီတိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏာဟာရဝေဒယိတာယုပရိစ္ဆေဒေဟိ၊ အဆင်း အစာခံစားခြင်း အသက်အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့်။ ဩဒါတောတိတိ ဇတ္ထ၊ တိ–ဟူသော ပါဋ္ဌ၌။ ဣတိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာဒိ အတ္ထော၊ အာဒိအနက်ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပကာရတ္ထော၊ ပကာရအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဣတိ–သဒ္ဒါဖြင့်။ ဇဝမာဒိ ဇဝံပကာရနာ နတ္ထတော၊ ဤသို့အစရှိသော ဤသို့အပြားရှိသော ထူးသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ ထာ၏အဖွင့်သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

စုတူပပါတဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၄၁၁။ စုတိယာတိ၊ ကား။ စဝနေ၊ စုတေခြင်း၌။ ဥပပါတေတိ၊ ကား။ ဥပပဇ္ဇနေ၊ ကပ်၍ဖြစ်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ၌။ စ၊ ဆက်။ ဇတံ၊ စုတိယာ, ဥပပါတေ–ဟူသောပုဒ်တို့၌ ဤဝိဘတ်သည်။ သမီပတ္ထေ၊ အနီးဟူသောအနက်၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဘုမ္မဝစနံ၊ တည်း။ စုတိကွဏသာမန္တာ စ၊ စုတိခဏ၏အနီး၌ရင်း။ ဥပပတ္တိကွဏသာမန္တာ စ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၏အနီး၌ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ (တနည်း) တထာ–တံဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ ယေ ပန အာသန္နစုတိကာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝကွတိ၊ တုံ့။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စုတိ စ၊ ကိုရင်း။ ဥပပတ္တိ စ၊ ကိုရင်း။ ဉာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗ။ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗသဒ်သတ္တာ တိအာဒီသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္တုမ္ဘံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ၌။ သောတ ဓာတုတိပဒံ၊ သောတဓာတု–ဟူသောပုဒ်ကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ၍။ ဣတ္ထိလိင်ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဓ၊ ဤစုတူပပါတ ဉာဏကထာ၌။ နပုံသကလိင်ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝတ္တုမ္ဘံ၊ ဆိုအပ် ဆိုသင့်၏။ (နပုလ္လိင်ဖြင့် ပြင်ဆိုရမည်ဟု ဆိုလို၏) စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ၌။ အာလောကပရိဂ္ဂဟေန၊ အရောင်အလင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့်။ ပယောဇနံ၊ အကျိုး သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣဓ၊ ဤစုတူပပါတဉာဏကထာ၌။ (ပယောဇနံ၊ သည်။) အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာလောက။ပ။ ဒိဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသိဏာလောကာနုဂ္ဂဟေန၊ ကသိဏ်းအလင်းရောင်၏ အထောက်အပံ့ဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗတ္တာ စ၊ ရောက် အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ၛင်း။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ ဉာဏာလောကဖရဏဘာဝေန၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော အလင်းရောင်ကို ဖြန့်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ မဟာဇုတိကဘာဝတော စ၊ ကြီးကျယ်သောအရောင်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ၛင်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ မဟာဇုတိကတ္တာ–ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဒိဗ္ဗမိဒံ ဗျမ္ဘန္တိအာဒီသု၊ တို့၌။ မဟာဇုတိကမ္ပိ၊ ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်ရှိသော အရာဝတ္ထုကိုလည်း။ ဒိဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မဟာဂတိကတ္တာတိ၊ ကား။ မဟန်ယဂမ နတ္တာ၊ ပူဇော်ထိုက်သော သွားခြင်းဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိမှယနီယပဝတ္တိကတ္တာ၊ အံ့ဩသင့် အံ့ဩထိုက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်း သည်။ တိရောကုဋ္ဋာဒိဂတရူပဒဿနတော၊ နံရံတဖက် စသည်၌ တည်သော အဆင်းကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ ဝိမှယနီယာ၊ အံ့ဩသင့် အံ့ဩထိုက်ပေ၏။ စ၊ ဆက်။ ဒိဗ္ဗသဒ်သတ္တာတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဟီနူပမာဒဿနံ၊ ယုတ်ညံ့သော ဥပမာကို

ပြသောစကားတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုတောပိ၊ နတ်မျက်စိထက်လည်း။ ဣမသ၊ ဤအဘိညာဉ် စက္ခု၏။ မဟာနုဘာဝတ္တာ၊ ကြီးသောအစွမ်းအာနုဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေန၊ ထိုသို့ဟီနူပမာကို ပြသော စကားဖြစ်သောကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘာယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရခြင်းငှါ။ ယောဂိနော၊ ၏။ ပရိကမ္မကရဏာ၊ ပရိကံကို ပြုခြင်းသည်။ အတ္ထတော၊ ကျရောက်သောအနက်အားဖြင့်။ တပ္ပဋိပက္ခာဘိဘဝဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို လွှမ်းမိုးအောင်နိုင်သော။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏။ ဝိဇယိစ္ဆာ နာမ၊ အောင်လိုခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခု လာဘီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရသော။ ဣဒ္ဓိမာ စ၊ တန်ခိုးရှင်သည်လည်း။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဝစနဂ္ဂဟဏမမ္မဒါနဝသေန၊ စကားကို ယူခြင်း, တရားကို ပေးခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (သီမူနှင့် အညီပင်၊ လက်ရှိမူ၌ ကွမန–ပိုနေသည်) မဟာမောဂ္ဂလ္လာ နတ္ထေရာဒယော ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဒါနဂ္ဂဟဏလက္ခဏော၊ ပေးခြင်း ယူခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဝေါဟာရေ စ၊ ရောင်းဝယ်ခြင်း အနက်၌လည်း။ ပဝတ္တေယျ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဟာရဝိဧယိစ္ဆာဝေါဟာရ ဧတိဂတိသခ်ါတာနံ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ, အောင်လိုခြင်း, ရောင်းဝယ်ခြင်း, တောက်ပခြင်း, သွားခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အတ္ထာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣမသ အဘိညာဉာဏဿ၊ ဤအဘိညာဉ်ဉာဏ်၏။ [၅၇]ဒိဗ္ဗစက္ခုဘာဝသိဒ္ဓိတော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်ရင်း ။ သဒ္ဒဝိဒူ စ၊ သဒ္ဒါတတ်သိ ပညာရှိတို့သည်လည်း။ တေသု ဧဝ အတ္ထေသု၊ ထိုဝိဟာရဝိဧယိစ္ဆာ အစရှိသော အနက်တို့၌သာလျှင်။ ဒိဝုသဒ္ဒံ၊ ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်ရင်း။ တံ သဒ္ဒံ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဒဿနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ရူပဒဿနဘာဝေန၊ အဆင်းကိုမြင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မြင်သောသဘော ကြောင့်။ (ဘာဝ–ကို သဘာဝအနက်ယူ) ဟိ၊ မှန်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ မံသစက္ခု၊ ကျွဲသည်၊ ဝါ၊ ပကတိမျက်စိသည်။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌိတံ၊ ဝိညာဉ်၏တည်ရာဖြစ်လတ်သော်၊ ဝါ၊ လတ်၍။ သမဝိသမံ၊ ညီညွှတ်ရာ မညီညွှတ်ရာအရပ်ကို။ အာစိက္ခန္တိ ဝိယ၊ ပြောကြားသကဲ့သို့။ ပဝတ္တာတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤဒိဗ္ဗစက္ခုသည်။ တထာ၊ တူ။ နဿ (ပဝတ္တာတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣဒံ၊ ဤဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သည်။ သယမေဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်သာ လျှင်။ တတော၊ ထိုမံသစက္ခုထက်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ စက္ခုကိစ္စကာရီ၊ မျက်စိ၏ကိစ္စကို ပြုလေ့ရှိ၏၊ ဝါ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုကိစ္စ။ပ။ စက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ေပတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝိဝရိတုံ၊ ငှါ။ ယော ဟိ တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပရတော၊ စုတိမှနောက်၌၊ ဝါ၊ နောက် ဘဝ၌။ ဥပပတ္တိယာ၊ ကပ်ရောက်၍ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ အဒဿနတော၊ မမြင်ခြင်းကြောင့်။ အယံ သတ္တော၊ သည်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဘဝ၌သာလျှင်။ ဥစ္ဆိန္နော၊ ပြတ်လေ၏။ ဣတိ ဧဝ၊ ဤမှတပါးသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင် တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ လာဘီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရသော။ အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိကော ဝိယ၊ အကြောင်းမရှိဘဲ အလိုလိုဖြစ်သည်ဟု အယူရှိသောသူကဲ့သို့။ နဝသတ္တာပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တဝါသစ်ဖြစ်ပေါ်သည်ဟူသော မိစ္ဆာ အယူကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ၊ တို့သည်။ ပဿန္တိယေဝ၊ ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရပဒါဝဓာရဏာ၊ နောက်ပုဒ်၌ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ပုရိမပဒါဝဓာရဏာ၊ ရှေ့ပုဒ်၌ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ နဿ၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ နောက်ပုဒ်၌ ပိုင်းခြားကန့်သတ်သည်ရှိသော်။ ဧယဒ္ဒိသဏတကာဒီဟိ၊ ဧယဒ္ဒိသဏတ် အစရှိ သည်တို့နှင့်။ အဝိရောဓော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဣဒံ၊ ဤဥစ္စာတည်း။ (တနည်း) ဣဒံ၊ ဤဥစ္စာသည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ (သန္တကံ တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာနုသကံ၊ မည်၏။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဂေါစရဘူတံ၊ ကျက်စားရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ တဒညဿ၊ ထိုလူတို့၏ ကျက်စားရာဖြစ်သော ရူပါရုံမှတပါးသော။ ဒိဗ္ဗတိရောဟိတာတိသုခုမာဒိ ဘေဒဿ၊ နတ်၌ဖြစ်သောအဆင်း, တဖက်၌တည်သောအဆင်း, (ဝါ) ဖုံးကွယ်အပ်သောအဆင်း, အလွန်သိမ်မွေ့သောအဆင်း စသည် အပြားရှိသော။ ရူပဿ၊ အဆင်းကို။ ဒဿနတော၊ ကြောင့်။ အတိက္ကန္တမာနုသကံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ဉာဏ်မျက်စိသည်။ မနုဿူပစာရံ၊ လူတို့၏ ကျက်စားရာအာရုံကို။ အတိက္ကန္တံ နာမ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနုဿူပစာရံ။ပ။ ရူပဒဿနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိသယမုခေန၊ အာရုံကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝိသယီမုခေန၊ အာရုံရှိသော မံသစက္ခုကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ မာနုသကံ ဝါတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထာပိ၊ ထိုပါ၌၌လည်း။ မံသစက္ခာတိက္ကမေ၊ မံသစက္ခုကို ကျော်လွန်ခြင်းကို။ တဿ၊ ထိုမံသစက္ခု၏။ ကိစ္စာတိက္ကမေနေဝ၊ ကိစ္စကို ကျော်လွန်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဒိဗ္ဗစက္ခုနာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေနပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့်သော်လည်း။ (သီမူ၌ ပိ–မပါ) ခဏသ၊ စုတိ၏ ဘင်ခဏနှင့် ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒ်ခဏ၏။ အတိက္ကတ္တရတာယ၊ အလွန်တိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ကေသဠိ၊ အချို့သော သတ္တဝါတို့၏။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အတိသုခုမတာယ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌုံ၊ ငှါ။ နဿ သက္ကာ၊ နိုင်။ အပိစ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ဉာဏ်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပွန်ဖြစ်သော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဠ္ဆ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ သည်လည်း။ ပုရေဇာတပစ္စယဘူတံ၊ ပုရေဇာတပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ စ၊ ကင်း၍လည်း။ မဟဂ္ဂတဿ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားတို့၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ နဿ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပဓိမာနမေဝ၊ ဖြစ်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပံ ဝါ၊ အဆင်းရုပ်သည်ရင်း။ ဘိဒ္ဓမာနံ (ဧဝ)၊ ပျက်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပံ ဝါ၊ သည်ရင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ သည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ နဿ သက္ကောတိ၊ နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ "စုတူပပါတကဿ၊ ၌။ ရူပံ၊ ကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဒဋ္ဌုံ၊ ငှါ။ နဿ

သက္ကာ”တိ၊ နိုင်ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ သုဝုတ္တံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားပေတည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ သည်။ ရူပါရမ္မဏမေဝ၊ အဆင်းလျှင်အာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တေပဿတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ယေဘုယ္ယေန၊ ဖြင့်။ သတ္တသန္တာနဂတရူပဒဿနတော၊ သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ တည်သောအဆင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သတ္တဂ္ဂဟဏသ၊ သတ္တဝါဟု ယူခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေါဟာရဝသေန၊ လောကဝေါဟာရ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုစုတေခါနီးဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကို။ စဝမာနာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ ဧဝရူပေတိ၊ ကား။ စုတူပပါတကွဏသမ်ဂိနော၊ စုတိခဏ ပဋိသန္ဓေခဏနှင့် ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ နေ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

မောဟူပနိဿယံ၊ မောဟလျှင် ဥပနိဿယရှိသော။ ကမ္မံ နာမ၊ ကား။ နိဟီနံ၊ ယုတ်ညံ့သည်ဖြစ်၍။ နိဟီနဖလံ၊ ယုတ်ညံ့သော အကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တဿ ဟီဠိတာဒိဘာဝဿ၊ ထိုဟီဠိတ စသည်အဖြစ်၏၊ ဝါ၊ စသောသဘောဟု။ [၅၈] ဝိပရီတေ၊ အပြန်ဖြစ်ကုန်သော။ အဟီဠိတေအနောဟီဠိတေ၊ မရှုတ်ချအပ်ကုန်သော။ အနောညာတေ အနဝညာတေ၊ အယုတ်အားဖြင့် မသိအပ်ကုန်သော။ စိတ္တီကတေ၊ စိတ်ကဲ့သို့ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အရိအသေအလေးအမြတ်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သုဝဏ္ဏေ တိ၊ ကား။ သုန္ဒရဝဏ္ဏေ၊ ကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေတိ၊ ကား။ အသုန္ဒရဝဏ္ဏေ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏတာ၊ ထိုကောင်းသောအဆင်း မကောင်းသောအဆင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယထာဣဒံ၊ တိုင်း။ ကမ္မဿ၊ ၏။ အဒေါသဒေါသူပနိဿယတာယ၊ အဒေါသဥပနိဿယရှိသည်၏အဖြစ်, ဒေါသဥပနိဿယ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သုန္ဒရံ၊ ကောင်းသော။ ဂတိ'၊ ဂတိသို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်၏။ သုဂတာ၊ ကောင်းသောဂတိသို့ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြီးသော ကြောင့်။ သုဂတိဂတေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သုဂတိ'၊ ကောင်းသောဂတိသို့၊ ဝါ၊ ၌။ ဥပပန္နေ၊ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အလောဘဇ္ဈာသယာ၊ အလောဘလျှင် အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝဒညူ၊ အလျှုခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စကားကို သိနားလည်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဂတမစ္ဆေရာ၊ ကင်းသောဝန်တိုခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အလောဘူပနိဿယေန၊ အလောဘလျှင် ဥပနိဿယရှိသော။ ကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ သုဘဂါ၊ ကံကောင်းကုန်သည်၊ ဝါ၊ အကျိုးပေးကောင်းကုန်သည်။ သမိဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အလောဘ။ပ။ မဟဒ္ဓနေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ဂတိ'၊ သို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။ ဒုဂ္ဂတာ၊ ဆင်းရဲသော ဂတိသို့ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြီးသောကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိဂတေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ လောဘဇ္ဈာသယာ၊ လောဘလျှင် အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ လုဒ္ဓါ၊ မက်မောကုန်သည်ဖြစ်၍။ မစ္ဆရိနော၊ ဝန်တိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ လောဘူပနိဿယေန၊ လောဘလျှင်ဥပနိဿယ ရှိသော။ ကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတာ၊ ဥစ္စာဂျားမွဲဆင်းရဲကုန်သည်။ ဒုရုပေတာ၊ မပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောဘနိဿန္ဒ။ပ။ အပ္ပန္ဒပါနေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဥပစိတန္တိ၊ ကား။ ဖလာဝဟဘာဝေန၊ အကျိုးကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဟိ၊ ထင်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဟိ၊ ထင်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဖလဒါန သမတ္ထံ၊ အကျိုးပေးခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သောကံသည်။ ဥပစိတံ၊ တမည်၏။ စဝမာနေတိအာဒိဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ ဝိသယမုခေန၊ အာရုံကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ဝိသယီဗျာပါရံ၊ အာရုံရှိသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ဗျာပါရကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမေဟိတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိအာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဒီဟိတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ စ–သဒ္ဒေါ၊ ကို။ လုတ္တနိဒ္ဒေါ၊ ချေ၍ ညွှန်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗေန။ပ။ ပဿတီတိ၊ ဟူသော။ ဣမေဟိ စ၊ ဤပုဒ်တို့ဖြင့်ဝင်း။ စဝမာနေတိအာဒီဟိ စ၊ ဤသို့အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်ဝင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဣမိနာ ပန ပဒေနာတိ၊ ကား။ ယထာကမ္မုပဂေ သတ္တေ ပဿနာတီတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ဝါကျေန၊ ဖြင့်။ ဣဓ ဘိက္ခုဟိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီ၊ ဉာဏ်ကိုရသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီ စ၊ ဉာဏ်ကိုလည်းရသော။ နေရယိကေ၊ ငရဲ၌ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ ကို။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဌိတော စ၊ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။ သော စ၊ ထိုရဟန်းသည်လည်း။ (သော–အရဟံ ဖွင့်ပြသည်) ဧဝံ မနသိ ကရောတီတိ၊ ကား။ တေသံ နေရယိကာနံ၊ ထိုငရဲ၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏။ နိရယသံဝတ္တနိယဿ၊ ငရဲ၌ ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကို။ ဥတုကာမတာဝသေန၊ သိခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပရိကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ကိံ' နုခေါတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားသည်။ မနသိကာရဝိဓိဒဿနံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း အစီအရင်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌိတသ၊ ထပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုငရဲ၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ' ထိုအာဝဇ္ဇနံ်းသည်။ နိရဒ္ဓေ၊ သော်။ စတ္တာရိ ဝါ၊ လေးကြိမ်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဋ္ဌ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ တို့သည်။ ဇဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။

သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။ ပန၊ တပါး။ (ဋီ–ကို ငဲ့သည်) ဝါ၊ ဆက်။ (ဌ–ကို ငဲ့သည်) ဝိသုံ ပရိကမ္မံ နာမ နတ္ထိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏသ၊ ဉာဏ်အား။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ လိုဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝဉ္စ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ (အတ္ထေဂယုမာနေ၊ သော်။) ယထာကမ္မုပဂဉာဏသ၊ ၏။ မဟဂ္ဂတ ဘာဝေါ ဧဝ၊ မဟဂ္ဂုတ်၏ အဖြစ်သည်ပင်လျှင်။ နိ သိယာ၊ မဖြစ်လေရာ။ ဒေဝါနံ၊ တို့ကို။ ဒဿနေပိ၊ ၌လည်း။ ဧသေव နယော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နေရယိကဒေဝဂ္ဂဟဏံ၊ နေရယိကနှင့် ဒေဝတို့ကိုယူခြင်းဆိုခြင်းကို။ နိဒဿန မတ္တံ၊ ပုံစံပြစကားမျှဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အာကခ်ံမာနော၊ အလိုရှိလတ်သော်။ [၅၉] ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘီ၊ ညာဉ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညဂတိကေသုပိ၊ နိရယဒေဝဂတိတို့မှ တပါးသော ဂတိတို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဋိပဇ္ဇတိယေဝ၊ ပြုကျင့်သည်သာလျှင်တည်း။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ အပါယဂ္ဂဟဏေန တိရစ္ဆာနယောနိံ ဒီပေတီတိစ၊ ဟူ၍ဝင်း။ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန မနုဿဂတိပိ သင်္ဂယ္ဟတီတိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ ဝဂ္ဂတိ၊ တံ့။ ဧတသ၊ ဤဉာဏ်အား။ တံ နိရယသံဝတ္တနိယံ ကမ္မံ၊ ထိုင၏၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံဟူသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံကမ္မာရမ္မဏံ၊ မည်၏။ ဖာရုသကဝနာဒီသူတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တလတာဝနာဒီနံ၊ စိတ္တလတာဥယျာဉ်အစရှိသည်တို့ကို။ သင်ဟော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။)

ယထာ စိမသာတိ၊ ဖြင့်။ ဣမသ ယထာကမ္မုပဂဉာဏသ၊ အား။ ဝိသုံ၊ အခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ အနာဂတံသဉာဏသပိ၊ အားလည်း။ (ဝိသုံ၊ ခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝိသုံ၊ ခြား။ ပရိကမ္မာဘာဝံ၊ ပရိကံ၏မရှိခြင်းကို။ နိဒသေတိ၊ ပုံတူအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရိကံမရှိဟုဆိုရာ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပါဒကာနေဝ ဟိ ဣမာနီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘီ၊ ညာဉ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိရယာဒိအဘိမုခံ၊ ငရဲစသည်သို့ ရှေးရှု။ အာလောကံ၊ ကို။ ဝမ္ဘေတွာ၊ ၍။ နေရယိကာဒိကေ၊ ငရဲသားအစရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ကြည့်ပြီးမြင်ပြီး၍။ တေဟိ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အာယူဟိတံ၊ အားထုတ်အပ်သော။ နိရယသံဝတ္တနိယာဒိကံ၊ ငရဲ၌ဖြစ်စေတတ်သော ကံအစရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကို။ (ဇာနာတိ–၌ စပ်) တာဒိသေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ သမာဓေနေန စ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားခြင်းဖြင့်ရင်း၊ ဝါ၊ တည်ကြည်ခြင်း (သမာဓိ) ဖြင့်ရင်း။ တဇ္ဇေန၊ ထိုကံကို သိခြင်းအားလျောက်ပတ်သော။ မနသိကာရေန စ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်ရင်း ။ စိတ္တေ၊ (အဘိညာဉ်) စိတ်ကို။ ပရိကွတေ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြုပြင်အပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ယာထာဝ တော၊ မှန်စွာ။ ဇာနာတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယသ ယသ သတ္တသ၊ ၏။ သမနန္တရာအနာဂတံ၊ အခြားမဲ့၌ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ဉာတုကာမော၊ သိခြင်းငါ အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ တံ၊ ထိုထိုသတ္တဝါကို။ ဩဒိဿ၊ ၍။ အာလောကံ၊ ကို။ ဝမ္ဘေတွာ၊ ၍။ တေန တေန၊ ထိုထိုသတ္တဝါသည်။ အတီတေ ဝါ၊ အတိတ်ဘဝ၌သော်၎င်း။ ဧတရဟိ ဝါ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သော်၎င်း။ အာယူဟိတံ၊ သော။ တသ၊ ထိုအနာဂတ်အတ္တဘောကို။ နိဗ္ဗတ္တကံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ယထာ ကမ္မုပဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဒိသွာ၊ ၍။ တေန၊ ထိုကံသည်။ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်လတ္တံ့သော။ အနာဂတံ၊ သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ဉာတုကာမော၊ သော်။ တာဒိသေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ သမာဓေနေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ တဇ္ဇေန၊ ထိုအတ္တဘောကို သိခြင်းအားလျောက်ပတ်သော။ မနသိကာရေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ စိတ္တေ၊ ကို။ ပရိကွတေ၊ သော်။ ယာထာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသမနန္တရအနာဂတ်ဘဝမှ။ ပရေသု၊ တပါးကုန်သော။ အတ္တဘာဝေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဧတံ၊ ဤအနာဂတ် အတ္တဘောကို သိသောဉာဏ်သည်။ အနာဂတံသဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ ဒွယံ၊ ယထာကမ္မုပဂနှင့်အနာဂတံသဟူသော ဤဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေ၊ သည်။ သတိယေဝ၊ သာလျှင်။ သိဒ္ဓေတိ၊ ၏။ အသတိ၊ သော်။ နိ (သိဒ္ဓေတိ)၊ မပြီး။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣမာနိ။ပ။ ဣဒ္ဓေနိ့တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဒုဋ္ဌု၊ မကောင်းစွာ။ စရိတံ၊ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာယတော၊ မှ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ကိလေသပူတိကတ္တာ၊ ကိလေသာဟူသော အပုပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ ဝါ၊ ပျက်စီးသော၊ ဝါ၊ မကောင်းသော။ စရိတံ၊ အကျင့်တည်း။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ကိုယ်ဖြင့် မကောင်းစွာပြုအပ်သောအကျင့်၊ ဝါ၊ ကိုယ်မှဖြစ်သော မကောင်းသောအကျင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယောဧတေတ္ထော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယဒုစ္စရိတံ–ဟူသောပုဒ်၌။ စောပနကာ ယော၊ လှုပ်ရှားစေသော ကာယကို။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ ကာယဝိညတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အကုသလံ၊ သော။ ကာယကမ္မံ၊ သည်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဤသို့သိအပ်၏။ ဣတရေသုတိ၊ ကား။ ဝစီမနောဒုစ္စရိ တေသု၊ ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက်တို့၌။ ။ ယသ္မိံ သန္တာနေ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်အစဉ်သန္တာန်၌။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတူပစိတံ၊ ပြုအပ်ဆည်းပူးအပ်၏။ အသ၊ ထိုသန္တာန်၏။ အန္တရုပဇ္ဇေဒေ၊ အကြားဌ၌ပြတ်စဲခြင်းသည်။ ဝါ–နောက်ဆုံးဖြစ်သော ပြတ်စဲခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိခဲ့သော်။ ဝိပါကာရဟဘာဝသ၊ အကျိုးပေးထိုက်သည်၏အဖြစ်၏။ အဝိဂ္ဂဆနတော၊ မကင်းခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထိုနာမ်ရုပ်အစဉ်သန္တာန်သည်။ တေန၊ ထိုကံနှင့်။ သဟိတောယေဝ၊ တကွဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တ ဗ္ဗော၊ ဆိုအပ်–ဆိုသင့်–ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမန္နာဂတာတိ သမင်ဂီဘူတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အနတ္ထကာမာ ဟုတ္တာတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ ပုတ္တာနံ၊ သားသမီးတို့ကို။ ဂရဟကာ၊ ကဲ့ရဲ့ကုန်သော။ မာတာပိတရော ဝိယ စ၊ မိဘတို့ ကဲ့သို့ရင်း။ နိဿိတကာနံ၊ မှီ၍နေသောတပည့်တို့ကို။ ဂရဟကာ၊ ကုန်သော။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဝိယ စ၊ တို့ကဲ့သို့ရင်း။

အတ္ထကာမာ၊ အကျိုးစီးပွါးကို အလိုရှိကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂရဟကာ၊ ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ၊ သောသူတို့သည်။ ဥပဝါဒကာ၊ စွပ်စွဲသည်မည်ကုန်သည်။ နေ ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဂုဏာပရိဓံသနေနာတိ၊ ကား။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ ဂုဏာနံ၊ တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသနေန၊ ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်။ ဝိနာသနေန၊ ပျက်စီးစေခြင်းဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ [ဖ၀] စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ အန္တိမဝတ္ထုနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဥပဝါဒေါ၊ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲခြင်းသည်။ ဂုဏာပရိဓံသနမေဝ၊ ဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ) နနု၊ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အံ့။ ဧတံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဥတ္တရိမနုဿမမ္မာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဈာနာဒိဝိသေသာ၊ ဈာန်အစရှိသော ဂုဏ်အထူးတို့ကို။ ဂုဏာတိ၊ တို့ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလပရိဓံသနံ၊ သီလကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ဝိသုံ၊ ခြား။ ဂဟိတံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ ဣမေသံ သမဏာဓမ္မောတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ သမဏာဓမ္မောတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ သီလသံယမံ၊ သီလဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းကို၊ ဝါ၊ သီလဟူသော စောင့်စည်းခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဇာနံ ဝါတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပဝဒတိ၊ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အရိယဘာဝံ၊ အရိယာ၏အဖြစ်ကို။ ဇာနန္တော ဝါ၊ သိလျက်မူလည်းဖြစ်စေ၊ အဇာနံ ဝါတိ၊ ကား။ အဇာနန္တော ဝါ၊ မသိ၍မူလည်းဖြစ်စေ။ ဇာနနံ စ၊ သိခြင်းသည်ရင်း။ အဇာနနံ စ၊ မသိခြင်းသည်ရင်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အပ္ပမာဏံ၊ ပမာဏမဟုတ်။ အရိယဘာဝေါ ဧဝ၊ အရိယာ၏အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဥဘယထာ။ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဝါဒအထူးကို ဆိုဦးအံ့။ အရိယောတိ၊ အရိယာဟူ၍။ အဇာနတော၊ မသိသည်ဖြစ်၍။ အဒုဋ္ဌစိတ္တသ္မေ၀၊ ပြစ်မှားလိုသော စိတ်မရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်လျက်။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်၌။ အရိယဂုဏာဘာဝံ၊ အရိယာဂုဏ်၏မရှိခြင်းကို။ ပဝေဒေန္တသ၊ ပြောကြားသောသူအား။ ဂုဏာပရိဓံသနံ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပြောကြားသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အရိယူပ၀ါဒေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ခမာပနေန၊ သည်းခံစေခြင်းဖြင့်။ သတေကိစ္ဆံ၊ ကုစားကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာနန္တရိယံ ဝိယ၊ အာနန္တရိယကံကဲ့သို့။ အတေကိစ္ဆံ၊ သည်။ နဟုတ်။

ရဂ္ဂေါတိ၊ ကား။ တုဒတိ၊ ထိုးကျင့်၏။ ဒုက္ခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တန္တိ၊ ကား။ တံ ထေရံ၊ ထိုမထေရ်ကို။ ဝါ၊ ကား။ တံ ကိရိယံ၊ ထိုအပြုအမူကို။ ။ ဇာနန္တော ဧ၀၊ သိလျက်သာလျှင်။ ထေရော၊ မထေရ်သည်။ အတ္ထိ တေ အာဝုသော ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဣတရောပိ၊ ရဟန်းငယ်သည်လည်း။ သစ္စာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းသည်။ သာသနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာ၊ ထောက်တည်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ သောတာပန္နော အဟန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ တံ၊ ထိုရဟန်းငယ်ကို။ ကရုဏာယမာနော၊ သနားကြင်နာသည်ဖြစ်၍။ ခီဏာသ၀ေါ တယာ ဥပ၀ဒိတောတိ၊ ဟူ၍။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာ၀ိကာသိ၊ ထင်ရှားပြု၏၊ ဝါ၊ ဖော်ပြ၏။

တသ္မိ ဝိဟာရေ၊ ၌။ (ဝသန္တာ၊ ကုန်သော။) ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ နဝကတရာ၊ သီတင်းငယ်တို့သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သမ္မုခါ အခမာပေန္တေ၀ီတိ၊ ကား။ ပုရတော၊ ရှေ့မျက်မှောက်၌။ ခမာပနေ၊ သည်းခံစေခြင်းသည်။ အသမ္ဘ၀ေ၀ိ၊ မဖြစ်သင့် မဖြစ်နိုင်သော်လည်း။ ဝါ၊ ကား။ အခမန္တေတိ၊ အခမန္တေ–ဟူသော ပုဒ်သည်။ ပါဠေ၀၊ မူလပါဠိရင်းတည်း။ ။ တံ၊ ထိုအခမန္တေ–ဟူသောစကားကို။ သောတာပန္နသ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပရိနိဗ္ဗုတမဋ္ဌဋ္ဌာနန္တိ၊ ကို။ ပူဇာကရဏဋ္ဌာနံ၊ ပူဇော်ခြင်းကိုပြုရာအရပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

သမာဒါတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ဆောက်တည်အပ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ သမာဒါနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သမာဒါနာနိ၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကမ္မသမာဒါနာ၊ မည်ကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၀သေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မသမာဒါနာ၊ ဆောက်တည်အပ်သော ကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မည်ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဟေတုအတ္ထံ၊ ဟိတ်(ကာရိတ်) အနက်ကို။ အန္တောဂဓံ၊ အတွင်း၀င်သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၀သေန၊ ဖြင့်။ ပရေ၊ တပါးသောသူတို့ကို။ ကမ္မေသု၊ တို့၌။ သမာဒါပကာ၊ ဆောက်တည်စေတတ်သောသူတို့သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မည်ကုန်၏။ တံ ဣမံ အတ္ထံ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၀သေနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သီလသမ္ပန္နောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ပရိ၀ဏ္ဏိဿ်ယသ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော ဣန္ဒြေရှိသော။(ဤဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်လောက်အောင် ရင့်ကျက်ပြီးသည်ကို ပြ၏) မဂ္ဂသမင်္ဂီနော၊ မဂ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ထူး။ အဂ္ဂမဂ္ဂဋ္ဌေ၊ အရဟတ္တမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဝတ္တဗ္ဗမေ၀၊ ဆိုဖွယ်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အညန္တိ၊ ကား။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဧ၀ံသမ္ဘ၀နန္တိ၊ ကား။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အ၀ဿမ္ဘာ၀ီ၊ မချွတ်ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒမ်ပိ၊ ဤဥပမေယျအနက်သည်လည်း။ ဧ၀ံ၊ ဤအတူတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တံ ဝါစံအပ္ပဟာယာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အရိယူပ၀ါဒံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဝဒန္တောစသည်၌–စပ်) ပုန၊ တဖန်။ ဧ၀ရူပိ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဝါစံ၊ ကို။ နဝကွာမိ၊ မဆိုတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါစံ၊ ကို။ ပဇဟတိ နာမ၊ မည်၏။ ပုန၊ ဖန်။ ဧ၀ရူပံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ နဥပ္ပါဒေဿာမိ၊ မဖြစ်စေအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေန္တော၊ ကြံသောသူသည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဇဟတိ နာမ၊ မည်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဧ၀ရူပိ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ နဂဏှိဿာမိ၊ မယူတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇဟန္တော၊ စွန့်သောသူသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပဇဟတိနာမ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုသုံးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အကရောန္တော၊ မပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေ၀ ပဇဟတိ၊ မပယ်သည်မည်၏။ နဝ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ မစွန့်သည်မည်၏။ [ဖ၁] ယထာ

ဘတံ နိက္ခိတ္တောဘ ဧဝံ နိရယေတိ၊ ကား။ နိရယပါလေဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ အာဟရိတ္တာ၊ ၍။ နိရယေ၊ ၌။ ဌပိတောဘ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နိရယေ၊ ၌။ ဌပိတောယေဝ၊ ထားအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဖြင့်။ အကတ္တာဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်သော။ ပါပံ နာမ၊ မကောင်းမှုမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယတော၊ ယင်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့်။ သံသာရခါဏာ ဘာဝေါပိနာမ၊ သံသရာ့သစ်ငုတ်အဖြစ်မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တုံသေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ ဘိက္ခဝေ ဝဋ္ဋာနီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာဂတသ၊ ၏။ ကာယော၊ ဥပါဒိန္နခန္ဓာဝါးပါးဟူသော ကိုယ်သည်။ ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဘဝနှောင်ကြိုးရှိသည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ (ဣတိ စ၊ ဤသို့ဂင်း။) အယဉ္စော ကာယော၊ ဤအဒ္ဓါတ္တကာယသည်ဂင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ နာမရူပံ စ၊ သည်ဂင်း။ (သံ ၁–၂၆) ဣတိ စ၊ သို့ဂင်း။ (သီမူ သာရတ္ထဋီတို့နှင့် အညီ စ–သဒ္ဒါနှင့်တကွ ရှိစေရမည်) ဣတိ ဧဝမာဒီသု ဝိယ၊ ပါဠိတို့၌ကဲ့သို့။ ဣဓ၊ ကာယသ ဘေဒါ–ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ကာယ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ခန္ဓပဉ္စကဝိသယော၊ ခန္ဓာဝါးပါးလျှင် အရာရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသ။ပ။ ပရိစ္စာဂါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝီတရာဂသ၊ မကင်းသေးသော ရာဂရှိသောသူ၏။ မရဏတော၊ သေသည်မှ။ ပရံ နာမ၊ နောက်အဖို့မည်သည် ကား။ ဘဝန္တရူပါဒါနမေဝ၊ ဘဝတပါးကို စွဲယူခြင်းသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရံ။ပ။ ဂဟဏေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယေန၊ အကြင်ဇီဝိတိန္ဒြေဖြင့်။ (ကာယော၊ သည်။) တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တသ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ဥပစ္ဆေ ဒေနေဝ၊ ပြတ်ခြင်းဖြင့်သာ လျှင်။ ကာယော၊ သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသ။ပ။ ဥပစ္ဆေဒါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣမသ္မာ၊ ဤကောင်းမှုမှ။ သုခံ၊ သည်။ ဧတိ၊ လာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယော၊ မည်၏။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညသမ္မတာအယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတသ္မာ၊ ဤကောင်းမှုကံ စသည်မှ။ သုခါနိ၊ တို့သည်။ အာယန္တိ၊ လာကုန်၏။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဣတိ၊ ဤသို့ ချမ်းသာတို့လာခဲ့ရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ အာယော၊ မည်၏။ ပုညကမ္မာဒီ သုခသာဓနံ၊ ကောင်းမှုကံ အစရှိသော ချမ်းသာကို ပြီးစေတတ်သောတရားအပေါင်းကို ရ၏။ (ဤ၌ အာဒိ–ဖြင့် ဣဒ္ဓာရုံ စသည်ကို ယူအပ်၏) တေန၊ ကြောင့်။ သုခါနံ ဝါ အာယသ အဘာဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣယတိ အသာဒိယတိ၊ သာယာအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယော၊ မည်၏။ အသာဒေါ၊ သာယာအပ်သော သုခကိုရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသာဒ သည်တော အယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

နာဂရာဇာဒီနန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သုပဏ္ဏာဒီနံ၊ ဂဠုန် အစရှိသည်တို့ကို။ သဂ်ဟော၊ ကို။ (ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ၏။) အသုရသဒိသန္တိ၊ ကား။ ပေတာသုရသဒိသံ၊ ပြိတ္တာအသုရာနှင့်တူစွာ။ သောတိ၊ ကား။ အသုရကာယော၊ အသုရ ကာယ်ဘုံသည်။ သဗ္ဗသမုဿယေဟီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေဟိ၊ ကုန်သော။ သမ္ဘတ္တိသမုဿယေဟိ၊ ပြည့်စုံသောဂုဏ်အပေါင်းတို့မှ။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေနာတိ၊ ကား။ သုဋ္ဌု၊ စွာ။ စရိတံ၊ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇတ္တာ၊ အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သော။ စရိတံ၊ တည်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ သော။ (ဝုတ္တဝိပရိယာယေန–၌စပ်) ကာယ ဒုစ္စရိတေနာတိအာဒီနံ၊ နှ–အစရှိကုန်သော။ ပဒါနံ၊ ပုဒ်တို့၏။ ဝုတ္တသ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ အတ္ထသ၊ ၏။ ဝိပရိယာယေန၊ အပြန်အားဖြင့်။

ဝုတ္တသေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တသ၊ ကို။ ပုနဝစနံ၊ တဖန်ဆိုအပ်သောစကားတည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ နိဂမနဝစနံ၊ နိဂုံးစကားမည်၏။ အယမေတ္ထ သခ်ေပတ္ထောတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ပ။ ပဿတီတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ယထာဝုတ္တော၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ အယံ၊ ဤအနက်သည်။ သခ်ေပတ္ထော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။

၄၁၂။ ကသိဏာရမ္မဏန္တိ၊ ကား။ အဒ္ဌန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ကသိဏာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော။ သဗ္ဗာကာရေနာတိ၊ ကား။ စုဒ္ဒသဝိဓေန၊ သော။ စိတ္တပရိဒမနေန၊ စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းဖြင့်ဂင်း။ အဒ္ဌင်သမန္နာဂမေန၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်ဂင်း။ ဘူမိပါဒပဒမူလသမ္ဘာဒနေန၊ ဘူမိ ပါဒ ပဒ မူလတို့ကို ပြည့်စုံ စေခြင်းဖြင့်ဂင်း။ ဣတိ၊သို့။ ဣမိနာ သဗ္ဗပ္ပကာရေန၊ ဤအလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ အဘိနီဟာရက္ခမံ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှါ ခန့်သည်ကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာဘိမုခံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သို့ ရှေးရှု။ ပေသနာရဟံ၊ စေလွှတ်ခြင်းငှါ ထိုက်သည်ကို။ ပေသနယောဂ်ံ၊ စေလွှတ်ခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ အာသန္နံ ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏုပ္ပတ္တိယာ၊ ဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏။ သမီပဘူတံ၊ အနီးဖြစ်၍ဖြစ်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ကသိဏ်းတို့၌။ ဥပစာရဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ပဂုဏတရံ၊ အထူးသဖြင့် လေ့လာကျေပြွန်သည်ကို။ [ဖ၂] ကတ္တာ၊ ၍။ အာရမ္မဏဠ္ဆ၊ ကိုလည်း။ ဝမ္ပေတဗ္ဗံ၊ ပွါးစေအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဥပစာရဇ္ဈာန။ပ။ ဌပေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝမ္ပိတေ၊ သော။ တသ္မိံ ကသိဏာရမ္မဏေ၊ ၌။ အပ္ပနာတိ၊ ကား။ ဈာနဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပနာ၊ ပြီးဆုံးခြင်းအပ္ပနာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အကတပရိကမ္မဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကံမရှိသေး သော၊ ဝါ၊ ပရိကံကိုမပြုရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဘိညာဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပနာ၊ သည်။ နက္ကဇ္ဈာတိ၊ မပြီးစီး။ တေန၊ ကြောင့်။ ပါဒကဇ္ဈာနနိဿယံ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပါဒကဇ္ဈာနာရမ္မဏံ၊ ပါဒကဈာန်လျှင် အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ နှ ပရိကမ္မနိဿယန္တိ၊ ကား။ တံ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ ထိုကသိုဏ်းအာရုံသည်။ ပရိကမ္မဿ၊

၏။ အပသယော၊ မှီရာသည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ထိုသို့ ပရိကံ၏ မှီရာ မဟုတ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ရူပဒဿနံ၊ အဆင်းရူပါရုံကို မြင်ခြင်းသည်။ နသိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣမေသူတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ တေဇောကသိဏာဒီသု၊ တေဇောကသိဏ်း အစရှိကုန်သော။ တီသု ကသိဏေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပါဒေတွာတိ၊ ကား။ ဥပစာရဇ္ဈာနုပ္ပါဒနေန၊ ဥပစာရစျာန်ကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပစာရဇ္ဈာနပဝတ္တိယာ၊ ဥပစာရစျာန်ဖြစ်သည်နှင့်။ သဒ္ဒါ၊ တပြိုင်နက်။ ပဋ္ဌိ ဘာဂနိမိတ္တုပ္ပတ္တိ၊ ပဋ္ဌိဘာဂနိမိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထာတိ၊ ကား။ ကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။

အန္တောယေဝ၊ အတွင်း၌သာလျှင်။ ရူပဂတံ၊ အဆင်းအပေါင်းကို။ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ရှုအပ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ နေ (ပဿိတဗ္ဗံ)၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိက္ခေပါပတ္တိဟေတုဘာဝတော၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပရိကမ္မသ ဝါရော အတိက္ကမတီတိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ပရိကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ယထာဝုတ္တကသိဏာရမ္မဏံ၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကသိဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော။ ဥပစာရဇ္ဈာနံ၊ တည်း။ တံ၊ ထိုဥပစာရစျာန်သည်။ ရူပဂတံ၊ အဆင်း အပေါင်းကို။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ရှုစဉ်။ နေ ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ကသိဏာလောကဝသေန စ၊ ကသိဏ်းအလင်း ရောင်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ရူပဂတဒဿနံ၊ အဆင်းအပေါင်းကို မြင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကသိဏာလောကော စ၊ ကသိဏ်းအလင်းရောင်သည်လည်း။ ပရိကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယမ္ပိ၊ အလင်းရောင်နှင့် အဆင်းအပေါင်းကို မြင်ခြင်းဟူသော ထိုနှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ပရိကမ္မသ၊ ၏။ အပ္ပဝတ္တိယာ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တေန၊ ကြောင့်။ တတောပေ။ နေ ဒိဿတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ရူပဂတံ၊ ကို။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပရိ ကမ္မသ၊ ၏။ ဝါရော၊ အလှည့်သည်။ အတိက္ကမတိ၊ လွန်သွား၏။ (ဤမှနောက်၌ ပရိကမ္မပသုတသ ကသိဏာရမ္မဏံ ဥဏံ ဟောတီတိ–ဟူသော အောက်ခြေပြမူကွဲပါ၌ သာလျှင်သင့်သည်) ပရိကမ္မပသုတသ၊ ပရိကံ၌ လေ့ကျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ ရှိသော။ ဥဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပဂတံ၊ သည်။ နေ ဒိဿတိ၊ မထင်။ ကထံ ပန၊ အသို့လျှင်။ ပဋ္ဌိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ အထာနေနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံ အနုက္ကမေ နာတိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ တတော တတော၊ ထိုထိုဝင်စားတိုင်း ဝင်စားတိုင်းသော ပါဒကစျာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ အာလောကသ၊ ကို။ ဖရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ အာလောကော၊ သည်။ ထာမဂ တော၊ အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံသည်။ စိရဋ္ဌာယီ၊ ကြာမြင့်စွာတည်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ အကျိုးကား။ တထာ သတိ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်လတ်သော်။ တတ္ထ၊ ထိုအလင်းရောင်ပျံ့နှံ့ရာ အရပ်၌။ သုစိရမ္ပိ၊ အလွန်ကြာမြင့်စွာ လည်း။ ရူပဂတံ၊ ကို။ ပဿတော၊ ရှုနိုင် မြင်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ အာလောကော။ပေ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သွာယမတ္ထော၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဤအနက်ကို။ တိဏုက္ကာပမာယ၊ မြက်မီးရှူးဥပမာဖြင့်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ထင်စွာ ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေနေန္တော၊ ၍။ ရတ္တိံ တိဏုက္ကာယာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ပုနပ္ပုနံ ပဝေသနန္တိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ပါဒကဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနံ၊ ပါဒကစျာန်ကို ဝင်စားခြင်းတည်း။ ထာမဂတာလောကသ ယထာပရိစ္ဆေဒေနဋ္ဌာ နန္တိ၊ ကား။ ယတ္တကံ ဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆိန္နဋ္ဌာ၊ ၍။ ကသိဏံ၊ ကို၊ ဝနိုတံ၊ ၏။ ထာမဂတသ၊ သော။ အာလောကသ၊ ၏။ တတ္တကံ၊ ထိုမျှလောက်သောအရပ်ကို။ ဖရိတ္တာ၊ ၍။ အဝဋ္ဌာနံ၊ တည်ခြင်းတည်း။

အနာပါထဂတန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာပါထဂမနယောဂျသ၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းငှါ လျော်သောအဆင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ အန္တောကုစ္ဆိဂတာဒိ၊ ဝမ်းတွင်း၌တည်သော အဆင်းအစရှိသည်ကို။ တဒဘာဝတော၊ ထိုထင်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထိုအနာပါထဂတံ–ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဝိသေသိတဗ္ဗမေဝ၊ အထူးပြုအပ် သည်သာလျှင်တည်း။ တဒေဝါတိ၊ ကား။ [ဖ၃] ဒိဗ္ဗစက္ခုမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ရူပံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ဧတေသု ပဝတ္တစိတ္တေသု၊ ဤဖြစ်သော စိတ်တို့တွင်။ ရူပဒဿနသမတ္ထန္တိ၊ ကား။ ရူပံ၊ ကို။ သဘာဝတော၊ မှန်ကန်သော သဘောအားဖြင့်။ ဝိဘာဝနသမတ္ထံ၊ ထင်လင်းစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) စက္ခုဝိညာဏံ ဝိယ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကဲ့သို့ တည်း။ (စက္ခုဒ္ဒါရဝီထိ၌ စက္ခုဝိညာဉ်သည်သာ အဆင်းကိုမြင်သကဲ့သို့ အဘိညာဉ်စိတ်သည်သာ အဆင်းကိုမြင်သည်ဟု ဆိုလို၏) ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနီတိ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မသခ်ါတာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းပရိကံဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းနှင့် ပရိကံစိတ်တို့သည်။ (ရူပံ၊ ကို။) အာရမ္မဏံ ကရောန္တာနိပိ၊ အာရုံပြုကုန်သော် လည်း။ ယာထာဝတော၊ စွာ။ တံ၊ ထိုရူပါရုံကို။ ဝိဘာဝေတွာ၊ ထင်လင်းစေ၍။ နေ ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကာနိ ဝိယ၊ ကား။) အာဝဇ္ဇနသမ္ပဋ္ဆနစိတ္တာနိ ဝိယ၊ အာဝဇ္ဇန်းသမ္ပဋ္ဆိန်းစိတ်တို့ကဲ့သို့တည်း။ (စက္ခုဒ္ဒါရဝီထိ၌ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်သမ္ပဋ္ဆိန်းစိတ်တို့သည် ရူပါရုံကို အာရုံပြုကြသော်လည်း ၎င်းကို မမြင်ကြသကဲ့သို့ပင်ဟု ဆိုလို၏) တံ ပနေတံ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ (တံ ဧတံ–၏အစွဲကို ပြသည်) ပရိပန္ဓောတိ၊ ကား။ အန္ဓရာယကော၊ အန္ဓရာယ်ကိုပြုတတ်၏။ စျာနဝိဗ္ဗန္ဓကောတိ၊ ကား။ စျာနမ္ပတ္တကော၊ စျာန်ဖြင့်ရှုး သူတည်း။ စျာနဘာဝနာမုခေန၊ စျာန်ကိုပွါးစေခြင်းကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ ဥမ္မာဒဗဟုတ္တော၊ ရှုးခြင်းသို့ရောက်သူတည်း။ အပ္ပ မတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ မယာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ကို။ အဓိဂတန္တိ၊ ရအပ်ပြီဟူ၍။ သန္ဓောသံ၊ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းသို့။ အနာပဇ္ဇိတ္တာ၊ မရောက်မူ၍။ ဝိပဿနာနုယောဂဝသေန ဝါ၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ သစ္စာဘိ သမယဝသေန ဝါ၊ သစ္စာကိုသိခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ အပ္ပမတ္တေန၊ မမေ့မလျော့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။

၈၀ ပဿိတုကာမေနာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ၏။ နာနာဝဇ္ဇနပရိကမ္မဌေ၀၊ အထူးထူးသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသော ပရိကံကိုဝင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဌ၊ ကိုဝင်း။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်ကို။ နဒဿိတော)၊ မပြအပ်သေး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဖြစ်စဉ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ တတြာယန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုဝိညေယျမေ၀၊ သိလွယ်သည် သာလျှင်တည်း။

ဒုတ္ထပမပါတဉ္ဉာကထာ၀ဏ္ဏနာ၊ ကထာ၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပဏ်ဏ္ဏကကထာ၀ဏ္ဏနာ

၄၁၃။ ဣတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ၈၀ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအပြားအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေန၊ ထိုဣတိ–ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သော ၈၀ သမာဟိတေ စိတ္တေတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယထာဒဿိတပါဠိဂတိ ၊ ပြအပ်ခဲ့တိုင်းသော ပါဠိအသွားကိုဝင်း။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထဝိ၀ရဏနယဌ၊ အနက်ကိုဖွင့်ပြသောနည်းကိုဝင်း။ ပစ္စာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ သစ္ဆေသု၊ သာမည်သစ္စာတို့၌။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့သည်။ (အန္တောဂဓနိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ခန္ဓေသု၊ သာမည်ခန္ဓာတို့၌။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အန္တောဂဓာ၊ အတွင်း၀င်ကုန်၏။ တဒုဘယေ စ၊ ထိုခန္ဓာနှင့်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ နှစ်မျိုးတို့ကိုလည်း။ သဘာ၀တော စ၊ သဘောအားဖြင့်ဝင်း။ သမုဒယတော စ၊ ဖြစ်ခြင်း–ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်ဝင်း။ အတ္ထင်္ဂမတော စ၊ ချုပ်ခြင်း–ချုပ်ကြောင်းအားဖြင့်ဝင်း။ အဿာဒတော စ၊ သာယာဖွယ်အားဖြင့်ဝင်း။ အာဒီနဝတော စ၊ အပြစ်အားဖြင့်ဝင်း။ နိဿရဏတော စ၊ ထွက်မြောက်ခြင်း–ထွက်မြောက်ရာအားဖြင့်ဝင်း။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ သယမ္ဘုဉာဏေန၊ မိမိအလိုလိုဖြစ်သော ဉာဏ်ဖြင့်။ အ၀ေဒိ အညာသိ၊ သိပြီ။ ပဋ္ဌ၀ိဒ္ဓိ၊ ထိုးထွင်း၍သိပြီ။ ပ၀ေ၀ေသိ ၀ါ၊ ဟောလည်း ဟောကြားတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာတိသယေန၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွသော။ ပဋ္ဌဝ္ဓန္ဓာ၀ဗောဓေန၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ ဘဂ၀ါ၀ဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ထောမေတဗ္ဗော ချီးမွမ်းအပ် ချီးမွမ်းထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌဝ္ဓန္ဓ၀ိဒူတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥတ္တ၊ သိပြီး၍။ ၀ိညေယျာ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ တာသူတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌသု အဘိညာသု၊ တို့၌။ စ၊ ဆက်။ တဂ္ဂဟဏေနေ၀၊ ထိုငါးပါးသော အဘိညာဉ်ကို ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဘဏ္ဍာဘဏာနံ၊ အခြံအရံဖြစ်သောဉာဏ်တို့ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတာသုဟီတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ပရိဘဏ္ဍာဘဏာနီတိ၊ ကား။ ပရိ၀ါရဘဏာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်သော ဉာဏ်တို့တည်း။ ဟိ၊ ထင်။ သိနေရုဿ၊ ၏။ ပရိ၀ါရဌာနာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်သော အရပ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တံသိဒ္ဓိယာ၊ ထိုမြင့်မိုရ်တောင်၏ပြီးခြင်းဖြင့်။ သိဒ္ဓါနိ၊ ပြီးကုန်သော။ ယာနိ မေခလဌာနာနိ၊ ယင်း တောင်ခါးပန်းဌာနတို့ကို။ ပရိဘဏ္ဍာနီတိ၊ တောင်အခြံအရံတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ၈၀၊ တူ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုသိဒ္ဓိယာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ ပြီးခြင်းဖြင့်။ သိဒ္ဓါနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိပ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့ကိုလည်း။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏။ ပရိဘဏ္ဍာနီတိ၊ အခြံအရံတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣမာ ဂတာနီတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဣမာတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ယထာဒဿိတာနိ၊ အကြင်အကြင် ပြအပ်ခဲ့ကုန်သော။ သုတ္တပဒါနိ၊ သုတ်ပုဒ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [၆၄] တတော၊ ထိုသုတ်ပုဒ်တို့မှ။ အညေသု၊ ကုန်သော။ သာမည်ဖလာဒီသု ပန၊ သာမည်ဖလသုတ် အစရှိသည်တို့၌ကား။ မနောမယဉာဏမ္ပိ၊ မနောမယဉာဏ်သည်လည်း။ ၀ိသုံ၊ ခြား။ အဘိညာဉာဏဘာ၀ေန၊ ၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာဂတံ၊ ၏။

တေသူတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ၀ါ၊ ဟူ၍။ ဣဒံ ပစ္စာမသနံ၊ ဤသုံးသပ်ခြင်းသည်။ တိကာနံ၊ တိက်တို့ကို။ ပစ္စာမသနံ ကိ၊ သုံးသပ်ခြင်းလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ (ပစ္စာမသနံ ကိ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအမေးစကားရပ်၌။ ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ဖွယ်ရှိသေး၏။ တိကာနံ၊ တို့ကို။ ပစ္စာမသနံ၊ သည်။ ယဒိ (သိယာ) အံ့။ တံ၊ ထိုတိက်တို့ကို သုံးသပ်ခြင်းသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိကေသု၊ တို့၌။ အဘိညာဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ နဝ ပ၀တ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ (ပစ္စာမသနံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။)တမ္ပိ၊ ထိုအာရုံတို့ကို သုံးသပ်ခြင်းသည်လည်း။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညံ၊ တပါးကို။ ဥဒ္ဒိသိတ္တာ၊ ညွှန်း၍၊ ၀ါ၊ အနိယတ်ဖြင့် သုံးသပ်ပြီး၍။ အညဿ၊ ကို။ ပစ္စာမသနံ၊ သည်။ နဝ ယုတ္တံ၊ မသင့်။ (တသ္မာ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ဤသည်ကား ဖြည့်စွက်ဖွယ်အနည်းငယ်တည်း။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓဆိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဘ၀တု၊ ဖြစ်ပါစေ။ တာ၀၊ စွာ။ တိကာနံ၊ တို့ကို။ (ပစ္စာမသနံ၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေလော့။) နဝ ဟိ တိကေသု အဘိညာဉာဏာနိ ပ၀တ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နနု၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာဌားအံ့။ အယံ ဝိရောဓော၊ ဤဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နဝ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တိကဝေါဟာရေန၊ တိက်ဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ အာရမ္မဏာနံယေ၀၊ အာရုံတို့ကိုသာလျှင်။ ဂယှမာနတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ အထ ၀ါ ပန၊ တနည်းအားဖြင့်သော်ကား။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ (ပရာမသနံ၊သည်။) ဟောတု၊ လော့။ နဝ ဟိ အညံ ဥဒ္ဒိသိတ္တာ အညဿ ပစ္စာမသနံ ယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ့။ အယမ္ပိ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်လည်း။ နဝ (ဟောတိ)၊

မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယထာဝုတ္တကာရဏေနေ၀၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

၄၁၄။ ဝတ္ထုဘေဒေ၊ ဝတ္ထု၏ကွဲပြားခြင်းသည်။ အသတိပိ၊ သော်လည်း။ ဘူမိကာလသန္တာနဘေဒ၀သေန၊ ဘုံ ကာလ သန္တာန်တို့၏ အကွဲအပြား၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘိန္နေသု၊ ကုန်သော။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ဟိ၊ မှန်။ ဧသ ဘေဒေါ၊ ဤအကွဲအပြားကို။ တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ၏။ ဣဒ္ဓိ၀ိဓညာဏသ၊ ၏။ မဂ္ဂါရမ္မဏတာယ၊ မဂ်လျှင် အာရုံရှိ သည်၏အဖြစ်၏။ အဘာ၀တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဣဒ၊ ဤဣဒ္ဓိ၀ိဓညာဏ်၌။ မဂ္ဂါရမ္မဏတိကော၊ ကို။ နိ လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ တန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိ၀ိဓညာဏံ၊ သည်။ ကာယံ စိတ္တသန္နိဿိတံ ကတ္တာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေ၀၊ လျှင်တည်း။ ဥပယောဂလဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ လဒ္ဓဥပယောဂ၀စနံ၊ ရအပ်သော ဒုတိယာ၀ိဘတ် ရှိသောကယသည်။ ကာယံ ပရိဏာမေတီတိ၊ ဟူ၍။ ဒုတိယာ၀ိဘတ္တိ၀သေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော ကာယသည်။ တေန၊ ကြောင့်။ ရူပကာယာရမ္မဏတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ရူပကာယသ၊ ၏။ ဝဏ္ဏာရမ္မဏတော၊ အဆင်းလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

တဒေ၀ စိတ္တန္တိ၊ ကား။ ကာယ၀သေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တပရိဏာမနေ၊ စိတ်ကိုညွှတ်စေခြင်း၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ယဒေ၀ ပါဒ ကစ္ဆာနစိတ္တံ၊ အကြင်ပါဒကစ္ဆာန်စိတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဒေ၀၊ ထိုပါဒကစ္ဆာန်စိတ်ကိုသာလျှင်။ ရာမဂါမေ၊ ၌။ စေတိယံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသေသု၊ ကုန်သော။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ စေတိယေသု၊ တို့၌။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ဘူမိယရမဏ္ဍပေ၊ မဏ္ဍပ်အသွင်ရှိသော မြေတိုက်၌။ ကတံ၊ သော။ မဟာဓာတုနိဓာနံ၊ မြတ်သော ဓာတ်တော်ဌာပနာခြင်းကို၊ ဝါ၊ ဓာတ်တော်တို့ကို အကြီးအကျယ် ဌာပနာခြင်းကို။ ဣမေ ဂန္ဓာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဂန္ဓာဒိကေ၊ နံ့သာအစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟေတွာပိ၊ ၍လည်း။ အသုဿနာဒိ၀သေ၀ယုတ္တံ၊ မခြောက် သွေ့ခြင်း အစရှိသော အထူးနှင့်ယှဉ်သော။ အနာဂတမေ၀၊ အနာဂတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နေသံ၊ ထိုနံ့သာစသည်တို့၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တသ၊ အဓိဋ္ဌာန်စိတ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။(ကသ္မာ၊ ကား။) အနာဂတာဓိဋ္ဌာနတ္တာ၊ အနာဂတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝတ္တနိယသေနာသနံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဝိ၌ဥဒ္ဓ၀ိယံ၊ ဝိ၌တောဌ်။ ဝိဟာရော၊ ကျောင်းတည်း။ ဒဓိရသန္တိ၊ ကား။ ဒဓိမဏ္ဍော၊ နို့ခမ်းကြည်တည်း။ တံ၊ ထိုနို့ခမ်းကြည်ကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တသ၊ အဓိဋ္ဌာန်သော အသဂုတ္တမထေရ်အား။ အနာဂတံ၊ သော။ ဒဓိ၀ဏ္ဏံ၊ နို့ခမ်း၏အဆင်းသည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ ပစ္စုပ္ပန္နသ၊ ဖြစ်သော။ ရူပကာယသ၊ ကို။ အာရမ္မဏကရဏတော၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သကာယစိတ္တာနန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာယသ စ၊ ကိုယ်ကိုင်း။ စိတ္တသ စ၊ စိတ်ကိုင်း။

၄၁၅။ သဗ္ဗသ၊ သော။ ရူပသ၊ ရုပ်တရား၏။ ကာမာ၀စရဘာ၀တော၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒေါ စ၊ သည်လည်း။ ပရိတ္တော၊ ကာမတရားတည်း။ ဝိဇ္ဇမာနမေ၀ါတိ၊ ကား။ ဝတ္တမာနံယေ၀၊ ဖြစ်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော။

[ဖြ] ၄၁၆။ သောတာပန္နသ စိတ္တန္တိ၊ ကား။ သောတာပန္နသ၊ ၏။ အာ၀ေဏိကံ၊ သီးသန့်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်ကို။ သကဒါဂါမိသာတိအာဒီသုပိ၊ ပါဠိတို့၌လည်း။ ဧသေ၀ နယော၊ တည်း။ ယာ၀ အရဟတ္တေနေဟဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ သကဒါဂါမီ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနာဂါမိနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိ ဇာနာတိ၊ မသိ။ အနာဂါမီ၊ သည်။ အရဟတော၊ ၏။ (စိတ္တံ၊ ကို။ နိ ဇာနာတိ၊ မသိ။) ဣတိ ဧ၀ံ၊ သို့။ နေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်၏။ သဗ္ဗေသန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ (စိတ္တံ၊ ကို။) ဇာနာတိ၊ ၏။ အနရိယာနံ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စိတ္တသ၊ ကို။ ဇာနနေ၊ ၌။) ကော ပနဝါ ဒေါ၊ နည်း။ စ၊ ဆက်။ အညောပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပရိမော၊ အထက်ဖြစ်သော။ အနာဂါမိအာဒိ၊ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ဟေဋ္ဌိမသ၊ သော။ သကဒါဂါမိအာဒိကသ၊ သကဒါဂါမ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။

အတီတသ စ၊ အတိတ်လည်းဖြစ်သော။ အနာဂတသ စ၊ ဖြစ်သော။ (စိတ္တသ–၌ စပ်) ပရသ၊ တပါးသောသူ၏။ စိတ္တသ၊ ကို။ ဇာနနံ၊ သည်။ သမ္ဘ၀တိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နသ ပန၊ စိတ်ကိုမူကား။ (ဇာနနံ၊ သည်။) နသမ္ဘ၀တိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ကထံ ပစ္စုပ္ပန္နံ အာရမ္မဏံ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတရော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ သည်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ပစ္စုပ္ပန်၌။ (ဇာနနံ၊ သည်။) သမ္ဘ၀တိ၊ ၏။ တံ ဒဿနတ္ထံ၊ ထိုဖြစ်သင့်သောပစ္စုပ္ပန်ကို ပြခြင်းငှါ။ ဘာ၀၊ စွာ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ကို။ ဝိဘာဒိတွာ၊ ၍။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ တိ၀ိ၀ိဓန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိ ဘင်္ဂပ္ပတ္တန္တိ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒံ စ၊ သို့ၜင်း။ ဋ္ဌိတိ စ၊ သို့ၜင်း။ ဘင်္ဂဉ္စ၊ သို့ၜင်း။ ပတ္တံ၊ ရောက်သော။ ခဏတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ခဏ သုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံ့ဝင်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ ဇတ္ထန္တရေ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ကား။ ဇတ္ထန္တရေ၊ ဤမျှသော ကာလ အတွင်း၌။ ပ၀တ္တာ၊ ကုန်သော၊ ရူပသန္တတိ၀ါရာ၊ ရုပ်သန္တတိ၀ါရတို့သည်။ ဇကဒ္ဒေသန္တတိ၀ါရာ နာမ၊ တခုသော သန္တတိ၀ါရ နှစ်ခုသော သန္တတိ၀ါရတို့ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ အာလောကဌာနတော၊ အလင်းရောင်ရှိရာအရပ်မှ။ သြ၀ရကံ၊ တိုက်ခန်းသို့။ ပ၀ိဋ္ဌသ၊ ၀င်သောသူအား။ တတ္ထ၊ ထိုတိုက်ခန်း၌။ ပဂေ၀၊

ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ နိသိန္နသ ဝိယ၊ နေသောသူအားကဲ့သို့။ ယာဝ၊ လောက်။ ရူပဂတံ၊ ရုပ်တရားအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ သည်။ ပါကဋ္ဌ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ထင်ရှားရာ၌။ ဥပမုဝေလာ၊ ထက်ဝက်သောအချိန်ကာလသည်။ အဝိဘူတ ပွါယာ၊ မထင်ရှားခြင်းများ၏။ (သီမှနှင့်အညီပင်၊ အဝိဘူတဝါရာ–ကား မသင့်၊ နောက်ပုဒ်လည်း နည်းတူပင်) ဥပမုဝေလာ၊ သည်။ ဝိဘူတပွါယာ၊ ထင်ရှားခြင်းများ၏။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဒွေသန္တိ ဝါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တယိဒံ–တံ ဣဒံ ပါကဋီဘဝနံ၊ ထိုသို့သောထင်ရှားခြင်းသည်။ သဗ္ဗသာမာရဏံ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား (ဝါ)တို့နှင့် ဆက်ဆံသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧကစ္စသ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သီဃမ္မိ၊ လျင်စွာလည်း။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကဒွေသန္တိဝါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဂ္ဂဟဏမ္မိ၊ ဧက–သဒ္ဒါကိုလည်း။ ကတံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ အတိပရိတ္တသဘာဂဥတုအာဒိသမုဋ္ဌာနာ၊ အလွန်တိုတောင်းသော သဘောတူသော ဥတုစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်တရားတို့ကို။ (သဘာဂ–ဟုရှိသော သီမှသာ သင့်သည်။ သဘာဝ–ဟု ရှိသောပါဠိကား မသင့်၊ အာဒိ–ဖြင့် စိတ်အာဟာရ တို့ကိုယူ) ဧကဒွေသန္တိဝါရာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

တီရေ၊ ၌။ အက္ကန္တဥဒကလေခါ နာမ၊ နင်းအပ်သောရေအရေးမည်သည်ကား။ ကာလုသိယံ၊ နောက်ကျသည်၏ အဖြစ် သို့။ (ကလုသသ ဘာဝေါကာလုသိယံ–ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ သဒ္ဒေဘော် မရောက်သင့်၊) ဂတာ၊ ရောက်သော။ တီရသမီပေ၊ ၌။ ဥဒကရာဇိ၊ ရေ၏အရေးတည်း။ ယာဝ နဝိပ္ပသီဒတိတိ၊ ကား။ ကာလုသိယဝိဂမေန၊ နောက်ကျသည်၏ အဖြစ်ကင်းသဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ ဝိပ္ပသန္နာ၊ ကြည်လင်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ဏာစိ ပန၊ ကား။ အတိန္တေ၊ မစိုစွတ်သော၊ ဝါ၊ ခြောက် သော။ တီရေ၊ ကမ်းအရပ်ကို။ အလ္လပါဒေန၊ စိုစွတ်သောခြေဖြင့်။ အက္ကန္တေ၊ နင်းအပ်သည်ရှိသော်။ ယာဝ၊ လောက်။ ပါဒေ ခြေ၌၊ ဝါ၊ ခြေရာ၌။ ဥဒကလေခါ၊ သည်။ နဝိပ္ပသီဒတိ၊ မကြည်သေး။ နသံသီဒတိ၊ မနစ်ကျသေး။ နဂူပသမ္ဘတိ၊ မငြိမ်း မခြောက်သေး။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တေ ဧတေ ကာလဝိသေသာ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဤကာလအထူးတို့ကို။ ကိရိယာဘေဒေန၊ ကိရိယာအကွဲအပြားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ သမသမာ၊ ညီတူညီမျှတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဥနာဓိကဘာဝဝန္တောဝ၊ ယုတ်သောအဖို့ လွန်သောအဖို့ ရှိကုန်သည်ဟူ၍ သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဒွေ တယော ဧဝနဝါရာ၊ တို့ကို။ ကာမာဝစရဧဝနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတရဧဝနဝသေန၊ ဤမှတပါးသော မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာဇောတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ နဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုမဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာဇောတို့သည်။ ပရိမိတကာလာ၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်သော ကာလရှိကုန်သည်။ နဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ အနန္တရာ၊ ဇော၏အခြားမဲ့၌။ ပဝတ္တာဘဝဂ်ါဒယောပိ၊ ဖြစ်သောဘဝင် အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ တဒန္တောဂဓော၊ ထိုဇောဝါရ၌ အတွင်းဝင် ကုန်၏ဟူ၍သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တဒုဘယန္တိ၊ ကား။ ရူပါရူပသန္တတိဒွယံ၊ ရုပ်သန္တတိ နာမ်သန္တတိနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။

ဧကဘဝပရိစ္ဆိန္နန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိစုတိပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပဋိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ဧကဘဝ ပရိယာပန္နံ၊ တခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော။ ဧတရဟိတိ၊ ယခုအခါ၌ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သော။ ဓမ္မဇာတံ၊ နာမ် ရုပ်တရားအပေါင်းသည်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်၏။ မနောတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သသမ္ဘယုတ္တံ၊ သမ္ဘယုတ်တရားအပေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏဓမ္မာ၊ အာရုံတရားတို့တည်း။ ဝါ၊ ကား။ မနောတိ၊ ကား။ မနာယတနံ၊ တည်း။ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ [၆၆] ဝေဒနာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာ၊ နာမ်တရားတို့တည်း။ ဥဘယမေတံ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ၊ ကား။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ နိကန္တိဝိညာဏံ၊ နှစ်သက်တပ်မက်သော နိကန္တိဝိညာဉ် တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုနိကန္တိဝိညာဉ်သည်။ တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သည်၊ ဝါ၊ စပ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိနန္ဒတီတိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာဟိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော နှစ်သက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ တထာဘူတော စ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ဝတ္ထုပုရိညာယ၊ ဝတ္ထုကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တေသု ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သံဟီရတိ၊ ဆွဲဆောင်အပ်၏။ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာကမိယတိ၊ ဆွဲငင်အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဒွါဒသာယတနာနံ၊ တို့၏။ (အာဂတတ္တာ– ၌ စပ်) ဧတံ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုတဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌။ ပဝတ္တော၊ သော။ ဆန္ဒ ရာဂေါ၊ သည်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏော၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိ၏။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏော၊ လျှင်အာရုံရှိသည်။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ယံ သန္ဓာယ။ပ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ ယောဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတီတိ၊ ဟူသော။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤဂါထာ၌လည်း။ ဝိပဿနာစိတ္တံ၊ ဝိပဿနာရှုသောစိတ်သည်။ ခဏ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တည်း။ ဝိပဿိတဗ္ဗဓမ္မာ၊ ဝိပဿနာရှုအပ်သောတရားတို့သည်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့် (ယူအပ်သည်ရှိသော်)။ ဝိပဿနာဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ နသမ္ဘဝေယျ၊ မဖြစ်နိုင်လေ ရာ။ ခဏပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာဂတံ၊ ၏ ။ ဣတိ၊ သို့။ နဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တသ၊ ထိုခဏပစ္စုပ္ပန် တရား၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏကရဏသ၊ အာရုံပြုခြင်း၏။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ အနာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။

ကေစိတိ၊ ကား။ အဘယဂိရိဝါသိနော၊ အဘယဂိရိဝါသီဂိဏ်းသားတို့သည်။ ဧကဋ္ဌဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ စကား သည်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တသ၊ အဘိညာဉ်စိတ်၏။ ဥပ္ပတ္တိသမကာလမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းနှင့်ညီမျှသော ကာလ၌သာလျှင်။ ပရစိတ္တသပိ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၏လည်း။ ဥပ္ပတ္တိသမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယုတ္တိဒဿနံ၊

အသင့်ယုတ္တိကိုပြသော စကားတည်း။ ယထာ အာကာသေတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ သဒ်သူဒါဟရဏ်၊ တူသော ဥဒါဟရဏ်တည်း၊ ဝါ၊ ပုံတူကိုထုတ်ဆောင်ခြင်းတည်း။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ တံ ပန ဝစနံ၊ သည်ကား။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ မဂ္ဂဖလဝီထိတော၊ မှ။ အညတ္ထ၊ သော။ အနိဋ္ဌေ၊ အလိုမရှိအပ်သော။ ဌာနေ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဇောတို့၏။ နာနာရမ္မဏဘာဝပ္ပတ္တိဒေါသတော၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် (ကွဲပြားသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်)သို့ရောက်ခြင်းဟူသော အပြစ်ရှိသောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ယုတ္တိဝစနံ၊ အယုတ္တ၏ယုတ္တိကို ပြကြောင်း စကားတည်း။

ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ကထံ၊ လျှင်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ ပန၊ ကိုကား။ ဇဝန ဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ သကလေန၊ သော။ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓုနာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အခွန့်ကာလဖြင့်။ နု (ဒီပေတဗ္ဗံ)၊ မပြအပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

တတြာယံ ဒီပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ဇဝနဝါရသ၊ ၏။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နဘာဝဒီပနမုခေန၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းကိုအရင်းခံပြုသဖြင့်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တသ၊ အဘိညာဉ်စိတ်၏။ ပဝတ္တိအာကာရဒီပနံ၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း။ ဣတရာနီတိ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မစိတ္တာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ပရိကံစိတ်တို့သည်။ စ၊ ဆက်။ ဇဝ္ထ၊ ဤ အရာ၌။ ကေစီတိ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ အဘယဂိရိဝါသိနော၊ အဘယဂိရိဝါသီဂိုဏ်းသားဆရာတို့ကို။ ယဒိပိ အဓိပ္ပေတာ၊ အကယ်၍ကား အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တေ၊ ထိုအဘယဂိရိဝါသီဂိုဏ်းသားတို့သည်။ စိတ္တသ၊ ၏။ ဌိတိကွဏ်၊ ဌီခဏကို။ နု ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုမရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတိကွဏော ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ နု သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တထာ၊ တူ။ ယေ၊ အကြင်အဘယဂိရိဝါသီဂိုဏ်းသားတို့သည်။ ဣဒ္ဓိမသ စ ပရသ စ ဇဝကွဏော စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ ဌိတိကွဏော ဝါ ဘင်ကွဏော ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ၊ ဟူသော။ ဝစနံ၊ သည်။ နု သမေတိ၊ မညီ။ ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ ခဏဒ္ဒယေ၊ ထိုဌီခဏ ဘင်ခဏနှစ်ပါးအပေါင်း၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော စိတ်သည်။ ပရစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဇဝကွဏော၊ တခုတည်းသောခဏ၌၊ ဝါ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ နု ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ၊ ဖြစ်သည်မမည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအပ်၏။ (ဤ ဣတိ–သဒ္ဒါပိုပုံရ၏) ဌိတိဘင်ကွဏောသု စ၊ ဌီခဏ ဘင်ခဏတို့၌ လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော အဘိညာဉ်စိတ်သည်။ ဇဝဒေသံ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိ သည်။ ဇဝဒေသံ၊ ဖြင့်။ အတီတာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရသ စိတ္တံ ဇာနိဿာမီတိရာသိဝသေန [ဖ၇] မဟာဇနသ စိတ္တေ အာဝဇ္ဇိတေတိ၊ ဟူသော။ ယဏ္ဍ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဇဝ္ထ စ၊ ဤစကား၌လည်း။ မဟာဇနော၊ မဟာဇန–ဟူသည်။ အတ္ထတော၊ ကျရောက်သောအနက်အားဖြင့်။ (မူလ၌ဤ အတ္ထနာ–ဟု ရှိ၏) ပရေ၊ တပါးကုန်သော။ အနေကပုဂ္ဂလာ၊ များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိဿာမိ၊ အုံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇနပ္ပဝတ္တိ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝတ္တာဗ္ဗာ၊ ဆိုသင့်သည်။ သိယာ၊ ၏။ အထာပိ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍ လည်း။ ပရသ္သာတိ၊ ပရသ–ဟူသောပုဒ်၏။ မဟာဇနသ္သာတိ အတ္ထော၊ သည်။ (ယဒိ) သမ္ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်သင့်ငြား အုံ့။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ တသ ဝါ၊ ထိုများစွာသောသူအပေါင်း၏သော်၎င်း။ ဇကပုဂ္ဂလဿေဝ ဝါ၊ တဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သာလျှင်သော်၎င်း။ စိတ္တရာသီ၊ စိတ်အစုကို။ အာဝဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဇကဿ၊ တခုသောစိတ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈနံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ကား။) ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာသိအာဝဇ္ဇနံ၊ အပေါင်းအစုကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ဇကဒေသာဝဇ္ဇနံ၊ တစိတ်တဒေသကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုအဘယဂိရိဝါသီဂိုဏ်းသားတို့သည်။ မဟာဇနသ စိတ္တေအာဝဇ္ဇိတေတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ နု ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်။

ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုကေစိဆရာတို့သည်။ ယသ္မာ။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောအဓိပ္ပါယ်သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်သည်။ သိယာ၊ ၏။ စေတောပရိယဉာဏလာဘီ၊ ဉာဏ်ကိုရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရသ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဉာတုကာမော၊ သိလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သိလိုလတ်သော်။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အတီတာဒိဝိဘာဂံ၊ အတိတ်အစရှိသည်ကို ဝေဘန်ခွဲခြား ခြင်းကို။ အကတ္တာ၊ ၍။ စိတ္တသာမညေန၊ စိတ်ဟူသော သာမညအားဖြင့်။ ဣမသ္သ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာမိ၊ သိလို ၏။ ဣမသ္သ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ တ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ သာမညေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ တိဏ္ဏံ ဝါ၊ သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္နံ ဝါ၊ လေးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပရိကမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနုန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရစိတ္တံ၊ သူတပါး၏စိတ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈာတိ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်လင်းစေ၏။ ပန၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်ဖြစ်ပြီးသည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ကာမာဝစရစိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နီလာဒိဝဝတ္ထာနံ ဝိယ၊ အညို အစရှိသော အဆင်းကို ပိုင်းခြားခြင်းကဲ့သို့။ သရာဂါဒိဝဝတ္ထာနံ၊ သရာဂ အစရှိသောစိတ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိညာဉ်ဝီထိ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌဟဒယဝတ္ထုရူပဿ၊ မြင်အပ်ပြီးသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ရှိသော။ အဘိမုခီဘူတဿ၊ ရှေးရှုဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ သတ္တဿ၊ ၏။ (စိတ္တံ–၌ စပ်) စိတ္တသာမညေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇယ မာနံ၊ ဆင်ခြင်လျက်။ အာဝဇ္ဇနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ အဘိမုခီဘူတံ၊ သော။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ စိတ္တံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ

ကတ္တာ၊ ၍။ စိတ္တံ၊ ကို၊ ဝါ၊ စိတ်ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ ပရိကမ္မာနိ စ၊ ပရိကံဧေတို့သည်လည်း။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ သော။ တံ တံ စိတ္တံ၊ ထိုထိုစိတ်ကို။ စိတ္တသာမညေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ စိတ္တဇာနနပရိကမ္မာနိ၊ စိတ်ဟုသိသော ပရိကံဧေတို့သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူး။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိ ဝိဇ္ဇန္တံ၊ ထိုးထွင်းသိလျက်။ ဝိဘာဝေန္တံ၊ ထင်လင်းစေလျက်။ တေန၊ ထိုသိအပ်သောအာရုံစိတ်နှင့်။ သဟ၊ တက္ကေ။ ဧကက္ခဏေ ဧဝ၊ တခုတည်းသော ခဏ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တာနသ၊ စိတ်အစဉ်သန္တာန်ကို။ သန္တာနဂ္ဂဟဏတော၊ စိတ်အစဉ် သန္တာန်ဟု ယူခြင်းကြောင့်။ ဧကတ္တဝသေန၊ တခုတည်းအဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ တစိတ်တည်းအဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ၊ အာဝဇ္ဇန်း အစရှိသောစိတ်တို့သည်။ စိတ္တန္ဧေဝ၊ စိတ်ဟူ၍သာလျှင်။ (သီမူ၌ စိတ္တံ စိတ္တံတွေဝ–ဟု ရှိ၏၊ စိတ် စိတ်ဟူ၍သာလျှင်ဟု အနက်ပေး) ပဝတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယံ၊ အကြင်စိတ်ကို။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဝိတံ၊ ထင်လင်းစေအပ်၏။ တဋ္ဌ၊ ထိုစိတ်သည်လည်း။ စိတ္တမေဝ၊ စိတ်သည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ သမာနာကာရပ္ပဝတ္တိတော၊ ထိုသို့တူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနိဋ္ဌေ၊ အလိုမရှိအပ်သော။ မဂ္ဂဖလဝီထိတော၊ မဂ်ဝီထိ ဖိုလ်ဝီထိမှ။ အညသ္မိံ၊ သော။ ဌာနေ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇနဧဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဧေတို့၏။ နာနာရမ္မဏတာ၊ သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန္နာ ရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသော။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏသ၊ ရှိသော။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ အား၊ အာသေဝန ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း၊ ဝါ၊ ဤအနက်စကားသည်လည်း။ သိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတီတတ္တိကော စ၊ တိက်သည်လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥပပန္နော၊ သင့်လျော်ပြည့်စုံသည်။ (သီမူနှင့် မူလဋီတို့၌ အဘိန္နော–ဟု ရှိ၏။ အဘိန္နော၊ မပျက်သည်၊ ဝါ၊ မကွဲပြားသည် နီးနှောမိသည်–ဟု အနက်ပေး) ဟောတိ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နေ စ၊ ကိုဝင်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နေ စ၊ ကိုဝင်း။ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဣဓ၊ ဤစေတောပရိယဉာဏ်အရာ၌။ ဝုစ္စ မာနေ၊ ရှိသော်။ အတီတာနာဂတာနဉ္စ၊ အတိတ်အနာဂတ်တို့၏လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နတာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇေယ္ယ၊ ဖြစ်လေရာ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပစ္စုပ္ပန္နော ဓမ္မော။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောသင့်ဟောထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ တံ စ၊ ထိုစကားကိုလည်း။ နေ ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်ခဲ့။ [ဖ၈] ပန၊ စင်စစ်သော် ကား။ အတီတော ဓမ္မော။ပ။ ဂေါတြဘုသာတိအာဒိဝစနတော၊ ဂေါတြဘုသ ဤသို့အစရှိသည်ကို ဟောခြင်းကြောင့်။ အဒ္ဓါ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နေသေဝ စ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်တို့၌သာလျှင်လည်း။ အနန္တရာတီတာ၊ အခြားမဲ့၌ လွန်လေကုန်ပြီးသော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ အတီတာတိ၊ အတိတ်တရားတို့ဟူ၍။ ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သည်မျှသာမကသေး။ အဘိဓမ္မမာတိကာယံ၊ ၌။ အာဂတသ၊ သော။ ပစ္စုပ္ပန္နပဒဿ၊ ပစ္စုပ္ပန္န–ဟူသော ပုဒ်၏။ အဒ္ဓါသန္တတိ ပစ္စုပ္ပန္နပဒတ္ထတာ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဟူသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကတ္ထစိ ပါဠိယံ၊ တစုံတခုသောပါဠိ၌။ နေ ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုကေစိဆရာတို့သည်။ ဣဒ္ဓိမသ စ၊ တန်ခိုးရှင်၏ ၎င်း။ ပရသ စ၊ တပါးသောသူ၏ ၎င်း။ ဧကက္ခဏေ၊ တခုတည်းသောခဏ၌၊ ဝါ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ စိတ္တုပ္ပတ္တိယာ၊ စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ဝါ၊ ဆက်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဣမသ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ စိတ္တံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ တံ၊ ထိုဖြစ်ခဲ့ပြီးသော စိတ်ကို။ ဇာနာမိ၊ သိလို၏။ ဣတိ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ ဇာနာမိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ အာဘောဂံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပါဒကဈာနသမာပဇ္ဇနာဒီနိ၊ ဝင်စားခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မာနိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ စေတောပရိယဉာဏဋ္ဌ၊ သည်၎င်း။ အတီတာနာဂတာရမ္မဏာနေဝ၊ အတိတ် အနာဂတ်လျှင် အာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အာဝဇ္ဇနေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဘာဂဿ၊ ခွဲခြမ်း ဝေဘန်ခြင်းကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပန၊ တပါး။ ယေ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ–၌ စပ်) ဣဒ္ဓိမာ။ပ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တာတိ၊ တ္တာ–ဟူသော။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤအဋ္ဌကထာစကားကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇနဧဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဧေတို့၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတာရမ္မဏဘာဝေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ အတိတ်အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ) ပိ၊ သော်လည်း။ နာနာရမ္မဏတာဘာဝေါ ဝိယ၊ အထူးထူးသော အာရုံ (ကွဲပြားသောအာရုံ) ရှိသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကဲ့သို့။ ဧကဒ္ဓိတိစတုပဋ္ဌစိတ္တက္ခဏာနာဂတေသုပိ၊ တခု နှစ်ခု သုံးခု လေးခု ငါးခုသော စိတ္တက္ခဏာဖြင့် မလာသေးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ငါးခုသော စိတ္တက္ခဏာဖြင့် အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တေသု၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇိတေသု၊ ဆင်ခြင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အာဝဇ္ဇနဧဝနာနံ၊ တို့၏။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဗွာ။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာတိတာရမ္မဏဘာဝေ၊ အနာဂတ်အာရုံ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ အတိတ်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ နာနာ ရမ္မဏတာ၊ အထူးထူးသောအာရုံ (ကွဲပြားသောအာရုံ) ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နေ သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တေန၊ ကြောင့်။ စတုပဋ္ဌ စိတ္တက္ခဏာနာဂတေ၊ လေးခု ငါးခုသော စိတ္တက္ခဏာဖြင့် မလာသေးသောစိတ်ကို။ အာဝဇ္ဇိတေ၊ သော်။ အနာဂတာရမ္မဏပရိ ကမ္မာနန္တရံ၊ အနာဂတ်လျှင် အာရုံရှိသော ပရိကံ၏အခြားမဲ့၌။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ အာရုံရှိသော။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ ဝါဒေါ၊ သည်။ (နေ သိဒ္ဓတိ–၌ စပ်) အနာဂတာရမ္မဏောနေ ။ပ။ အာသေဝနပစ္စယောတိ၊ ယော ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဣမေသံ ပဋ္ဌာနံ၊ တို့၏။ အနုဒ္ဒဋ္ဌတ္တာ စ၊ မထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ ဂဏနာယ၊ အရေအတွက်သင်္ချာဝါရ၌။ အာသေဝနေ တိဏ္ဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်

ကြောင့်ဂင်း။ နေ သိဏ္ဍတိ၊ မပြီး။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလကိရိယာမဟဂ္ဂတံ၊ ကုသိုလ်မဟဂ္ဂုတ် ကိရိယာ မဟဂ္ဂုတ်သည်။ အနာသေဝနံ၊ အာသေဝနပစ္စည်း မရှိသည်–မရသည်မည်သည်။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ဧတသ ဝါဒသ၊ (အာဝဇ္ဇနဧဝနာနံ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တေပိ စေတောပရိယဉာဏံ သိဒ္ဓံ–ဟူသော) ဤဝါဒ၏။ (နိဿယ–၏သမ္မန်) အာဝဇ္ဇနဧဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဧာတို့၏။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နနိရုဒ္ဓါရမ္မဏတာဝစနသ၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်စိတ်အာရုံ, ချုပ်လေပြီးသော စိတ်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကိုဆိုသော အဋ္ဌကထာစကား၏။ (ဘာဝ–၏သမ္မန်) နိဿ ယဘာဝေါ၊ (ဝုတ္တနယကိုပြသောအားဖြင့်) မီရာ၏အဖြစ်သည်။ နေ သိဏ္ဍတိ၊ မပြီး။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ (ဣတိ စ၊ သို့ဂင်း။) ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ ပဝတ္တိသတိ၊ လတ့်။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ဂင်း။ ဝိသေသံ၊ ကို။ အကတ္တာ၊ ၍။ ဂဟဏေ၊ ယူရာ၌၊ ဝါ၊ ယူခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အာဝဇ္ဇနသ၊ ၏။ အနာဂတဂ္ဂဟဏာဘာဝံ စ၊ အနာဂတ်စိတ်ကို ယူခြင်း၏ မရှိခြင်းကိုဂင်း။ တဒဘာဝါ၊ ထိုအနာဂတ်စိတ်ကိုယူခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဧဝနာနမ္မိ၊ တို့၏ လည်း။ ဝတ္တမာနဂ္ဂဟဏာဘာဝဠ္ဆ၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကိုယူခြင်း၏ မရှိခြင်းကိုဂင်း။ သန္ဓာယေဝ၊ ၍သာလျှင်၊ တသ၊ ထိုအဋ္ဌ ကထာစကား၏။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ၌။ ဘဝင်္ဂစလနာနန္တရံ၊ ၌။ အဘိမုခီဘူတမေဝ၊ ရှေးရှုဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧာနနစိတ္တသပိ၊ သိသောစိတ်၏လည်း။ ဝတ္တမာနာရမ္မဏာဘာဝေ၊ ဖြစ်ဆဲစိတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) အာဝဇ္ဇ နဧာနနစိတ္တာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်သိသော ဧာစိတ်တို့၏။ သဟဋ္ဌာနဒေါသာပတ္တိယာ၊ တကွတည်ခြင်း (ပြိုင်တူဖြစ်ခြင်း) ဟူသော အပြစ်သို့ရောက်ခြင်းဖြင့်ဂင်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်ဂင်း။ (ပဋ္ဌိကၠိပိတွာ–၌စပ်) [ဖ၇] ရာသိဧကဒေသာဝဇ္ဇနပဋ္ဌိဝေခေ စ၊ အပေါင်းအစုကို ဆင်ခြင်ခြင်း တစိတ်တဒေသကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်ဂင်း။ သမ္ဘတ္တာသမ္ဘတ္တာဝဇ္ဇနဧာနနေ စ၊ ရောက်လာဆဲစိတ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း ရောက်လာဆဲစိတ်ကို သိခြင်းသည်ဂင်း။ (သတိ၊ သော်။) အနိဋ္ဌေ၊ သော။ ဌာနေ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇနဧဝနာနံ၊ တို့၏။ နာနာရမ္မဏာဘာဝဒေါသာပတ္တိယာ စ၊ အထူးထူးသော အာရုံ(ကွဲပြားသောအာရုံ)ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြစ်သို့ရောက်ခြင်း ဖြင့်ဂင်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်ဂင်း။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ။ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (ယေဟိစိ၊ တို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ အယုတ္တန္တိ၊ မသင့်ဟူ၍။ ပဋ္ဌိကၠိပိတွာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ယထာဝုတ္တဒေါသာပတ္တိ စ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြစ်ဒေါသသို့ရောက်ခြင်းကိုဂင်း။ ကာလဝသေန၊ ဖြင့်။ အဒ္ဓါသန္တတိပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တာ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာရမ္မဏတာဘာဝံ စ၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်၏မရှိ ခြင်းကိုဂင်း။ ဒိသွာ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇနဧဝနာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါရမ္မဏာဘာဝေါ၊ ဖြစ်ဆဲစိတ်နှင့် ထိုစိတ်ဟူသော ချုပ်ပြီး သောစိတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (အာစရိယေန၊ သည်။) ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ တမ္မိ ဝစနံ၊ ထိုအဋ္ဌကထာစကားကိုလည်း။ ပုရိမဝါဒိနော၊ ရှေးဖြစ်သော ကေစိဝါဒရှင် ဆရာတို့သည်။ နာနုဧာနေယျံ၊ ခွင့်မပြုကုန်ရာ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းနှင့်ဧာတို့၏ ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါရမ္မဏာဘာဝသည်။ သတိ၊ သော်။ အာဝဇ္ဇနာ ကုသလာနန္တိအာဒီသု ဝိယ၊ ပါဠိတို့၌ကဲ့သို့။ အညဝသင်္ဂဟိတသ၊ တပါးသောပုဒ်ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော တရား ၏။ အနန္တရပစ္စယဝိဓာနတော၊ အနန္တရပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို စီရင်သောအားဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏအာဝဇ္ဇနာ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ အတီတာရမ္မဏာနံ၊ ရှိကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ စ၊ လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ နေ စ ဝုတ္တံ၊ ဟောကား မဟောအပ်ခဲ့။ (တသ္မာ၊ ကြောင့် တည်း။) ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ် ပြီး၏။

ပန၊ ဆက်။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတာ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိစာရိတာ၊ စိစစ်အပ်သနည်း။ အတီတော ဓမ္မော။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူကုန်သော။ ဧတေသံ၊ ဤပြဿနာတို့၏။ ဝိဘဂေ်သု၊ ဝိဘင်းတို့၌။ အတီတာ ခန္ဓာ။ပ။ ပစ္စယောတိ စ၊ ဟူ၍ဂင်း။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ၌။ အနုပ္ပန္နာ ခန္ဓာ။ပ။ ပစ္စယောတိ စ၊ ဟူ၍ဂင်း။ စေတောပရိယဉာဏဂ္ဂဟဏံ၊ ဉာဏ်ကိုယူခြင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပစ္စုပ္ပန္နော ဓမ္မော ပစ္စုပ္ပန္နသ ဓမ္မသာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဧတသ၊ ဤပြဿနာ၏။ ဝိဘဂေ်၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာ ခန္ဓာ။ပ။ ပစ္စ ယောတိ စ၊ ဟူ၍ဂင်း။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နာ ခန္ဓာ။ပ။ ပစ္စယောတိ စ၊ ဟူ၍ဂင်း။ ဧတ္တကသေဝ၊ ဤမျှ၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ သော။ စိတ္တေ၊ ၌။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ နပ္ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ နနု၊ သိအပ်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဟိ၊ မှန်။ ယဒိ ပဝတ္တေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ ပုရိမေသု ဝိယ၊ ရှေးသုံး ပါးသော ဝိဘင်းတို့၌ကဲ့သို့။ ဣတရေသု စ၊ ဤမှတပါးသော နောက်နှစ်ပါးသော ဝိဘင်းတို့၌လည်း။ စေတောပရိယဉာဏ ဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သည်။ သိယာ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ နယဒဿနဝသေန၊ နည်းကိုပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ၊ ထိုဝိဘင်းစကားကို။ သံခိတ္တံ၊ ချုံး အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အနက်ကို။ အညာယ၊ တပါးသော။ ပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိညာယတိ။ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့၊ ဝါ၊ မှန်။ အတီတာရမ္မဏော ဓမ္မော။ပ။ [၇၀] ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာသာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူကုန်သော။ ဧတေသံ၊ တို့၏။ ဝိဘဂေ်သု၊ တို့၌။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အတီတာရမ္မဏပစ္စုပ္ပန္နစိတ္တသမင်္ဂီသ၊ အတိတ်တရားလျှင် အာရုံရှိသော ပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဧနာတိ၊ ၏။ အတီတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်တရားလျှင် အာရုံရှိ ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ အားငင်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အာဝဇ္ဇန်းအားငင်း။

အာရမ္မဏာပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ပြု၏။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အနာဂတာရမ္မဏာပစ္စုပ္ပန္နစိတ္တသမင်္ဂီသ၊ အနာဂတ်လျှင် အာရုံရှိသောပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ။ ၏။ အနာဂတာရမ္မဏာ၊ ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ အားငင်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အားငင်း။ အာရမ္မဏာပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၏။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာပစ္စုပ္ပန္နစိတ္တသမင်္ဂီသ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသော ပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ အားငင်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အားငင်း။ အာရမ္မဏာပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စေတော ပရိယဉာဏသ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ အပ် ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ အယံ ဝိစာရဏာ၊ ဤစိစစ်ခြင်းကို။ (အဋ္ဌကထာစရိယေန၊ သည်။) ကတာ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဒိ တဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၇။ တေသန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ တေသု ဒ္ဝီသု ဉာဏေသု၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့တွင်။ ဣတိ၊ သို့။ နိဒ္ဒါရဏေ၊ ၌။ သာမိဝစနံ၊ တည်း။ ။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ စိတ္တမေဝ၊ စိတ်သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စေတောပရိယဉာဏတ္တာ၊ ဉာဏ်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အညံ ခန္ဓံ ဝါ။ပ။ နဇာနာတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ နာမ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သောအရာမည်သည်ကား။ ဂေါတ္တာဒိ၊ အနွယ်အစရှိသည်တည်း။ (စိတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။) ယဒိ(သိယာ)၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံ(သတိ)၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ကထံ၊ လျှင်။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ မဂ်လျှင်အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။)ဣတိ၊ ကြောင့်၊ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ္တာရမ္မဏတ္တာ။ပ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စေတနာမတ္တမေဝ၊ စေတနာမျှသည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ တံ၊ ထိုဉာဏ်ကို။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓေသုတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိဗ္ဗာနမ္မိ၊ သည်လည်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓမေဝ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သည်သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ သည်။ ဝိသယီကတတ္တာ၊ အာရုံပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ ၌။ အတီတေ။ပ။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [အတီတေ၊ ၌။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝယိ သု၊ ပွါးစေကုန်ပြီ။ ဖလံ၊ ကို။ သစ္ဆာကံသု၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်ပြီ။ အနုပါဒိသေသာယ၊ ဥပါဒိမည်သော ခန္ဓာအကြွင်း မရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယိ သု၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဆိန္နဝဋုမကာနုသရဏာဝသေန၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာဝဋ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အောက်မေ့ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာတောပိ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်လည်း။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ ဏတရားလျှင် အာရုံရှိ၏။] တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏာတော–ဟူသောပါဠိ ၌။ တာဝ၊ စွာ။ မဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း, ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းတို့သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂဖလေသု၊ တို့ကို။ ဉာတေသု၊ သိအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ (မူလဋီကာသီမူတို့နှင့်အညီပင်) ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန ပစ္စဝေက္ခဏာဠ္ဠ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်း။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေသု၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ အပ္ပမာဏခမ္မေသု၊ ဏတရားတို့ကို၊ ဝါ၊ မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ကို။ ဉာတေသု၊ သော်။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂါဒိပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ မဂ် အစရှိသည်တို့ကိုဆင်ခြင်ခြင်းတို့သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ၊ ၏။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတံ၊ အပ္ပမာဏခန္ဓာလျှင် အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သာခေန္တိ၊ ပြီးစေကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အပ္ပမာဏာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ မဂ်ဖိုလ်ခန္ဓာတို့သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ၊ အား။ အာရမ္မဏာပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၏။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာ လျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဣတိ၊ သို့။ နဝုတ္တံ၊ အာရမ္မဏာပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် မဟောအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်၏ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် ပြသော ပါဠိ တစုံတခုမျှ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေန ဧဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ မဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏာကိစ္စေ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို အသီးအသီး သက်ဝင်၍ရှုခြင်း–အောက်မေ့ခြင်းကိစ္စကို။ ဝုစ္စမာနေပိ၊ သော်လည်း။ နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသက်ဝင်၍ ရှုသည် အောက်မေ့သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထုံ၊ ၄၂။ နသက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်–မဖြစ်နိုင်။ ပန၊ သော်လည်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ တသ္မာပိ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏လည်း။ (ဤပုဒ် မူလ ဋီကာ၌သာ ရှိသည်) နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ၊ ကို။ နိဒဿိတာ၊ ၏။ (သီမူ၌ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာပိ ဒဿိတာ–ဟု ရှိ၏။ မူလဋီကာ၌ တသ္မာပိနိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ အနုညာတာတိ ဒိဿတိ ဟု ရှိ၏)

[၇၁] ကုသလာ ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊ ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ညွှန်ပြသော စကားသည်။ ဣဒ္ဓိဝိဓ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနာဂတံသဉာဏာပေက္ခော၊ ဉာဏ်ကိုင့်၏။ စေတောပရိယယထာကမ္မုပဂဉာဏာပေက္ခော၊ ဉာဏ်တို့ကို ငဲ့သည်။ နမဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်နှင့် ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်တို့၏။ စတုက္ခန္ဓာရမ္မဏာဘာဝသ၊ လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အသာဓကော၊ မပြီးစေတတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ် လော။) ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာငြားအံ့။ (အသာဓကော၊ မပြီးစေတတ်သည်။) နဝုတ္တံ၊ (ကသ္မာ၊ ကား။) အညတ္တ၊ တပါးသော ဝိဘင်းတို့၌။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ၊ ဝိတက်ကားမရှိ ဝိစာရမျှသာ ရှိကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်ငင်း။ ဝိစာရော စ၊ သည်ငင်း။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ အားငင်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ၊ အားငင်း။ အနာဂတံသဉာဏသ၊ အားငင်း။ အာရမ္မဏာပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၏။ ဣတိ စ၊ သို့ငင်း။ သဝိတက္ကသဝိစာရာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်ငင်း။ ဝိတက္ကော စ၊ သည်ငင်း။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ အားငင်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ၊ အားငင်း။ အနာဂတံသဉ

ဏသ၊ အားလင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၏။ ဣတိ စ၊ သို့ဝင်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ စေတောပရိယဉ္စဏာပေက္ခောပိ၊ ဇ့်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ္မ အတ္ထသ၊ ၏။ သိဒ္ဓိတော၊ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဧဝမ္မိ၊ ဤသို့ပင်ဆိုင်ရာသော်လည်း။ ယထာကမ္မုပဂဉ္စဏသ၊ ၏။ "အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ခန္ဓာ စ ဝိစာရော စာ"တိအာဒီသု၊ တို့၌။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ စတုက္ခန္ဓာရမ္မဏတာ၊ လေးပါးသောခန္ဓာလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နိ သိဒ္ဓေတိ၊ မပြီးသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ့။ နိ၊ မပြီးသည်ကားမဟုတ် ပြီး၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတ္ထ၊ ထိုဝိဘင်းပါ၌တို့၌။ အဝစနသ၊ ယထာကမ္မုပဂဉ္စဏ်ကို မဟောခြင်း၏။ အညကာရဏတ္တာ၊ တပါးသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယထာကမ္မုပဂဉ္စဏေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မသံသဋ္ဌာ၊ ကံနှင့်နီးနှောကုန် ယှဉ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ကမ္မမုခေန၊ ကံကိုပဓာနပြုသဖြင့်။ ဂယှန္တိ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ စေတောပရိယဉ္စဏံ၊ သည်။ ပုရိမပရိကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ အဝိတက္ကာဒိဝိဘာဂံ စ၊ အဝိတက္ကစိတ် စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခွဲခြမ်းခြင်းလည်းရှိသော။ သရာဂါဒိဝိဘာဂဉ္စ၊ သရာဂစိတ် စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခွဲခြမ်းခြင်းလည်းရှိသော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတိ ယထာ၊ ထင်လင်းစေသကဲ့သို့။ တံ၊ ထိုယထာကမ္မုပဂဉ္စဏ်သည်။ ဧဝံ၊ တူ။ သဝိဘာဂံ၊ ဝေဘန်ခြင်းရှိသောကံကို။ (မူလဋီကာ သီမူတို့နှင့်အညီပင်) နိ ဝိဘာဝေတိ၊ မထင်လင်းစေတတ်။ ပန၊ စင်စစ်။ ကမ္မဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သမုဒါယံ၊ အပေါင်းကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ခန္ဓာ စ ဝိစာရော စာတိအာဒိကော၊ ရှိသော။ ဝိဘာဂကရဏော၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းကိုပြုရာ၌။ တံ၊ ထိုယထာကမ္မုပဂဉ္စဏ်ကို။ နိ ဝုတ္တံ၊ အပ်။ စတုက္ခန္ဓာနာရမ္မဏတော၊ လေးပါးသောနာမက္ခန္ဓာလျှင် အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိ ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်သည်ကား။ နိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဣဒံ ပန၊ ဤအကြောင်းသည်ကား။ အသ၊ ထိုယထာကမ္မုပဂဉ္စဏ်ကို မဟောခြင်း၏။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထာပိ၊ ထိုဝိဘင်း၌လည်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ ယထာကမ္မုပဂဉ္စဏသ အနာဂတံသဉာဏသာတိ၊ ဟူ၍။ ပဌမ္ဆိ ဇ၊ ရွတ်ဆိုကြကုန်သည် သာလျှင်တည်း။ ဟိ၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုသင့်စွ။ တံ၊ ထိုယထာကမ္မုပဂဉ္စဏ်သည်။ ကုသလာကုသလဝိဘာဂံ ဝိယ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်အားဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းရှိသော ကံကိုကဲ့သို့။ သဝိတက္ကာဒိဝိဘာဂံ၊ သဝိတက္ကကံ စသည်ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ၄၂။ အသမတ္ထံ၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ နိ၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုစ္စရိတသုစရိတဝိဘာဝနမ္ပိ၊ ဒုစရိုက် သုစရိုက်ကို ထင်လင်းစေခြင်းသည်လည်း။ လောဘာဒိ။ပ။ ဝိဘာဝနံ၊ လောဘ စသည် အလောဘ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းအထူးကို ထင်လင်းစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ။ ပြီး၏။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်၊ သည်။ နာမဂေါတ္တာနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ နဝတ္တာဗ္ဗာရမ္မဏ်၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဧတ္တကမေဝ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရေးအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ နာမဂေါတ္တံ၊ သည်။ ခန္ဓာပနိဗန္ဓော၊ သော။ သမ္ဘူတိသိဒ္ဓေါ၊ သော။ ဗျဉ္ဇနတ္ထော၊ တည်း။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဒါသည်။ နိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ခန္တိ၊ အလိုတည်း။ ဣတိ၊ ဤစကားဖြင့်။ အယံ၊ ဤစကားသည်။ အာစရိယသ၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏။ အတ္တနော မတိ၊ တည်း။ (ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ နိ ဗျဉ္ဇနန္တိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဗျဉ္ဇနဉ္စီတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားသည်။ တဿ၊ ထိုစကားကို။ သမတ္ထနံ၊ ပြီးစေကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။

၄၁၉။ ကာမာဝစရေ နိဗ္ဗတ္တိဿတီတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိက္ခန္ဓာနနံ၊ ဖြစ်သောခန္ဓာတို့ကို သိခြင်းကို၊ ဝါ၊ ပဋ္ဌ သန္ဓေခန္ဓာတို့ကို သိခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။

၄၂၀။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ အဗ္ဗေတ္တာရမ္မဏတ္တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ အဘိညာဉာဏာနံ၊ တို့၏။ ဧတသ္မိံ အာရမ္မဏဝိစာရေ၊ ဤအာရုံကိုစိစစ်ရာ၌။ အဗ္ဗေတ္တာရမ္မဏဠော ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏဠာတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဗ္ဗေ၊ တပေါင်းတည်း။ [၇၂] ဂဟေတွာ၊ ၍။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ပေါရာဏဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ပ။ ဟောတိယေဝ၊ တည်း။ ဣတိ ဣမိနာဝိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဗ္ဗေတ္တာဗဟိဒ္ဓါ နာမ၊ မည်သော။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဧကံ၊ တခုသော တရားသည်။ နိ အတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုအဗ္ဗေတ္တာဗဟိဒ္ဓတရားကို။ ဧကဗ္ဗေ၊ တည်း။ နာပိ အာရမ္မဏံ ကရီယတိ၊ အာရုံလည်းမပြုအပ်–မပြုနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ ရှိသော်။ ပဒဒ္ဓယာသင်္ဂဟိတသ၊ ပဌမ ဒုတိယ ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်မသိမ်းယူအပ်သော။ တတိယသ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အတ္ထန္တရသ၊ အနက်အထူး၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တိကော ဧဝ၊ တိုက်သည်ပင်လျှင်။ နိ ပူရတိ၊ မပြည့်။ (ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ့။) နိ၊ မပြည့်သည်မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တိကနိဒ္ဒေသသ၊ တိုက်ကိုညွှန်ပြခြင်း၏။ ပကာရဘေဒဝိသယတ္တာ၊ ပကာရအပြားလျှင် အရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တထာ ဟိ–တတော ဧဝ၊ လျှင်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ တိပ္ပကာရေပိ၊ သုံးပါးသော အဖို့အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဧဝ ဓမ္မေ၊ ထိုအဗ္ဗေတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ, အဗ္ဗေတ္တာဗဟိဒ္ဓတရားတို့ကိုသာလျှင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဗ္ဗေတ္တာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓေပိ၊ သုံးပါးသော အဖို့ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ သုံးပါးသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဧဝ ဓမ္မေ၊ ထိုတရားတို့ကိုသာလျှင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဗ္ဗေတ္တာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓေပိ၊ သုံးပါးသော အဖို့ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ သုံးပါးသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဧဝ ဓမ္မေ၊ ထိုတရားတို့ကိုသာလျှင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤအဋ္ဌကထာပါဠိ ၌။ တေ ဧဝ ဓမ္မေတိ၊ ဓမ္မေ–ဟူ၍ (သာလျှင်)။ အဝတ္ဝာ၊ ၍။ တိပ္ပကာရေတိ ဝစနံ၊ တိပ္ပကာရေ–ဟု ဆိုခြင်းသည်။ (ဒဿနတ္ထံ–၌ စပ်) အယံ တိကဒေသနာ၊ ဤတိုက်ဒေသနာသည်။ ပကာရဘေဒနိဗန္ဓနာ၊ ပကာရအပြားလျှင်အကြောင်းရှိ၏။ ဟိ၊ ထင်။

ကုသလတ္တိကာဒီနံ၊ ကုသလတိက် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်းသည်။ (ဘေဒနိဗန္ဓနာ–၌ စပ်) ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဇာတိ။ပ။ ဘေဒနိဗန္ဓနာ၊ ဇာတ် သမ္ဘယုတ် ပဟာန် သိက္ခာ ဘုံ အာရုံ အဆင့်အတန်းအထူးနိယမ ကာလ စသည်တို့၏အပြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အယံ၊ ဤအဒ္ဓေတ္တတိက်ကိုဟောခြင်းသည်။ ဇာတိအာဒိဘေဒနိဗန္ဓနာ၊ ဇာတ် စသည်တို့၏အပြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်။ နှ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ သနိဒဿနတ္တိကဟေတု ဒုကာဒိဒေသနာ ဝိယ၊ သနိဒဿနတိက် ဟေတုဒုက် အစရှိသည်တို့ကို ဟောသောဒေသနာကဲ့သို့။ သဘာဝါဒိဘေဒနိဗန္ဓနာပိ၊ သဘောတရား စသည်တို့၏အပြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်လည်း။ နှ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ ကား။ ပကာရဘေဒနိဗန္ဓနာ၊ ပကာရအပြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ပဌေဝခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကိုသာလျှင်။ သသန္တတိပရိယာပန္နတံ၊ မိမိသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ အဒ္ဓေတ္တာတိ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပရသန္တတိပရိယာပန္နတံ၊ သူတပါးသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တဒုဘယံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ အဒ္ဓေတ္တာဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) တေန၊ ကြောင့်။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပဠ္ဟေ။ပ။ အဒ္ဓေတ္တာ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ [အနိန္ဒြိယဗန္ဓရူပဠ္ဟေ၊ ကိုငင်း။ နိဗ္ဗာနဠ္ဟေ၊ ကိုငင်း။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သိယာ၊ ရံခါ။ အဒ္ဓေတ္တာ၊ အဒ္ဓေတ္တာတရားတို့တည်း။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ တို့တည်း။ သိယာ၊ ရံခါ။ အဒ္ဓေတ္တာ ဗဟိဒ္ဓါ၊ တို့တည်း။] စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ ဇတ္ထ၊ ဤသုံးပါးသောအဖို့တို့တွင်။ အတ္ထန္တရာဘာဝတော စ၊ အနက် တရားကိုယ် အထူး၏ မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ ပကာရန္တရဿ၊ အဖို့အပြားအထူး၏။ အနာမဋ္ဌတ္တာ စ၊ မသုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ရာသိ၊ အဒ္ဓေတ္တာဗဟိဒ္ဓတရားအစုသည်။ နတ္ထိ နနု၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဦးအံ့။ ဣဒံ၊ ဤအနက်ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့စောဒကဆိုသည့်အတိုင်း။ နှ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ချဲ့။ ပဌမပဒေန၊ ဖြင့်။ အသင်ဟိတသင်ဏာနဝသေန၊ မရေတွက်အပ်သေးသည်ကို ရေတွက်ခြင်း–မသိမ်းယူအပ်သေးသည်ကို သိမ်းယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုတိယပဒဿ၊ ၏။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ သဘာဝဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ပဒဒ္ဒယေနေဝ၊ ပဌမ ဒုတိယ ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့်သာလျှင်။ ယဒိပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ၊ အကယ်၍ကား သိမ်းယူအပ်ကုန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တေဟိ၊ ထိုပဌမဒုတိယ နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ သီး။ ဂဟိတဓမ္မေ၊ ယူအပ်သောတရားတို့ကို။ ဧကဒ္ဓံ ဂဟဏဝသေန၊ တပေါင်းတည်းယူသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တတိယပဒံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတိယော ရာသိ၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ လျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဒါယော၊ အပေါင်းသည်။ အဝယဝေါ၊ အစိတ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ၊ တည်း။) ပန၊ ဆက်။ ဘိန္နဝတ္ထုကေ၊ ပြားသောတည်ရာဝတ္ထုရှိကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဓိဋ္ဌာနဘေဒံ၊ တည်ရာအကွဲအပြားကို။ အမုဉ္စိတ္တာ၊ မလွှတ်မူ၍။ ဧကဒ္ဓံ၊ တည်း။ ဂဟဏံ၊ သည်။ နှ သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အဒ္ဓေတ္တံ၊ ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကို။ ဇာနနကာလေ၊ သိသောအခါ၌။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

အဘိညာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဣတိ၊ သည်ကား။ ဇေရသမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁၄–ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (၇၃–၁)

ပညာကထာဝဏ္ဏနာ

[၇၃] ၄၂၁။ သဗ္ဗာကာရေနာတိ၊ ကား။ ဥပစာရာကာရော၊ ဥပစာရ၏ အခြင်းအရာငင်း။ အပွနာကာရော၊ အပွနာ၏ အခြင်းအရာငင်း။ ဝသီဘာဝါကာရော၊ ဝသီဘော၏ အခြင်းအရာငင်း။ ဝိတက္ကာဒိသမတိက္ကမာကာရော၊ ဝိတက်စသည်ကို ကျော်လွန်ခြင်း၏ အခြင်းအရာငင်း။ ရူပါဒီဟိ၊ ရုပ်စသည်တို့မှ။ ဝိရဇ္ဇနာကာရော၊ တပ်မက်ကင်းခြင်း–စက်ဆုပ်လွန်မြောက်ခြင်း၏ အခြင်းအရာငင်း။ စုဒ္ဒသဓာ၊ ၁၄–ပါး အပြားအားဖြင့်။ စိတ္တသ၊ ကို။ ပရိဒမနာကာရော၊ ဆုံးမခြင်း–လေ့လာစေခြင်း၏ အခြင်းအရာငင်း။ ပဋ္ဌဝိဓောနိသံသာဓိဂမာကာရော၊ ငါးပါးသော အဘိညာအာနိသင်တို့ကို ရခြင်း၏ အခြင်းအရာငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝမာဒိနာ၊ သော။ သဗ္ဗေန၊ သော။ ဘာဝနာကာရေန၊ ဘာဝနာ၏ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ပွါးစေပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။

တဒနန္တရာတိ၊ ကား။ စိတ္တံ ပညန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေသနာဣမေန စ၊ ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့်ငင်း။ ပဋိပတ္တိဣမေန စ၊ ဖြင့်ငင်း။ တသ သမာဓိသ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၍။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပညာ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ သမ္မန္နေ၊ ၏။ ပညဉ္စဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အတိသခ်ေပဒေသိတတ္တာ၊ အလွန်အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဂါထာဝဏ္ဏနာယံ၊ ဂါထာ၏ အဖွင့်၌။ သမာဓိ။ပ။ သတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ သခ်ေပေန၊ ဖြင့်။ ဘာသိတတ္တာ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ ပညာ၊ သည်။ အယန္တိ၊ ဤသည်ပင်တည်းဟူ၍။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဝိညာတုမ္မိ၊ ဌာလည်း။ တာဝ၊ စွာ။ နဲ သုကရာ၊ မလွယ်လှသေး။ ဘာဝနာဝိဓာနသ၊ ဘာဝနာအစီအရင်၏။ အဒဿိတတ္တာ၊ မပြအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝေတုံ ပန၊ ဌာမူကား။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးကပင်လျှင်။ နဲ သုကရာ၊ မလွယ်သည်သာတည်း။ ဣတိ သမ္မန္နေ၊ ၏။ ပုစ္ဆနဋ္ဌေန၊ မေးခြင်းအနက်ကြောင့်။ ပဉ္ဉာ၊ မည်၏။ ကမ်ံ၊ ကမ္မဟူသည်။ ကိရိယာ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းတည်း။ ပဉ္ဉာဝ၊ မေးခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ကမ်ံ၊ ပြုခြင်းအမှုတည်း။ ပဉ္ဉာကမ်ံ၊ မေးခြင်းအမှု။ ပုစ္ဆနပယောဂေါ၊ မေးခြင်းပယောဂတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ကာ ပညာတိ၊ ကား။ သရူပပုစ္ဆာ၊ သရုပ်ကိုမေးခြင်းတည်း။ ကေနဋ္ဌေန ပညာတိ၊ ကား။ ကေန အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ ပညာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။ ပညာတိ ပဒံ၊ ပုဒ်သည်။ ကံ အဘိဓေယျတ္ထံ၊ ကို။ နိဿယ၊ ၍။ ပဝတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ တပါး။ သာ အယံ ပညာ၊ ကို။ သဘာဝတော စ၊ သဘောအားဖြင့်ငင်း။ ကိစ္စတော စ၊ ငင်း။ ဥပဌာနာကာရတော စ၊ ထင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ငင်း။ အာသန္နကာရဏတော စ၊ နီးသောအကြောင်းအားဖြင့်ငင်း။ ကထံ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးရန်ရှိသောကြောင့်။ ကာနသာ။ပ။ ဌာနာနီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကတိ ဝိဓာတိ၊ ကား။ ပဘေဒပုစ္ဆာ၊ အပြားကိုမေးခြင်းတည်း။ ပန၊ စောဒနာအံ့။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သံကိလေသဝေါဒါနပုစ္ဆာ၊ ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဲ ဂဟိတာ၊ မယူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဝုစ္စတေ၊ အဖြေကို ဆိုအပ်၏။ တာဝ၊ စွာ။ လောကုတ္တရာယ ပညာယ၊ ၏။ သံကိလေသော၊ ညစ်ညူးကြောင်းသည်။ နတ္ထေ၊ မရှိသည်သာတည်း။ စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ ထိုသံကိလေသသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဝေါဒါနပုစ္ဆာ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယံ၊ ကို။ နဲ ဂဟိတံ၊ မယူအပ်။ ပန၊ ပါး။ လောကိယာယ၊ လောကီပညာ၏။ တာနိ၊ ထိုသံကိလေသ ဝေါဒါနတို့သည်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂ။ပ။ ဂဓေတ္တာ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌ အတွင်းဝင် ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝနာဝိဓာနေ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ အန္တောဂဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကိကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ နဲ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာဓိ ဘာဝနာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဲ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်။ ပဋိပတ္တိ နာမ၊ အကျင့်ပဋိပတ်မည်သည်ကား။ ဒိဋ္ဌာနိသံသေ ဧဝ၊ မြင်အပ်ပြီးသော အာနိသင်ရှိသော်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အာနိသင်ရှိသောအမှု၌သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပညာ။ပ။ နိသံသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၂၂။ တတြာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ပဉ္ဉာကမ္မေ၊ ထိုမေးခွန်း အမှု၌။ ဝါ။ တနည်း။ တသ ပဉ္ဉာကမ္မသ၊ ၏။ ဝိသဇ္ဇနန္တိ၊ ကား။ ဝိဝရဏံ၊ အဖွင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပုစ္ဆိတော၊ သော။ အတ္ထော၊ သည်၊ အဝိဘာဝိတတ္တာ၊ ထင်စွာ မပြအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုဋ္ဌိယံ ကတော ဝိယ၊ လက်ဆုပ်၌ ပြုထားအပ်သောအရာကဲ့သို့။ နိဂူဠော၊ တိမ်မြှုပ်ကွယ်ဝှက်သည် ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ [၇၄] တသ၊ ထိုအနက်ကို။ ဝိဝရဏံ၊ ဖွင့်ခြင်းသည်။ ဝိဘူတဘာဝကရဏတော၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း–ဖြေခြင်းမည်၏။ ကာ ပညာတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤပုစ္ဆာသည်။ သရူပပုစ္ဆာ၊ သရုပ်ကို မေးသော ပုစ္ဆာသည်။ ကာမဋ္ဌ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိဘာဂဝန္တာနံ၊ ဝေဘန်ခြင်းရှိကုန်သော တရားတို့၏။ သဘာဝဝိဘာဝနံ၊ သဘောကို ထင်စွာပြခြင်းသည်။ ဝိဘာဂဒဿနမုခေနေဝ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို ပြခြင်းကို အရင်းခံပဓာနပြုသဖြင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ တာဝ၊ စွာ။ အနဝသေ သတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ ဒဿေတဗ္ဗော၊ ပြသင့်၏။ တံဒဿနေ စ၊ ထိုကိုပြရာ၌လည်း၊ ဝါ၊ ပြခြင်းသည်လည်း။ (သတိ၊ သော်။) အယံ၊ ဤသည်ကား။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဌါ။ ပညာ ဗဟုဝိဓာတိအာဒိ၊ စသည်ကို။

ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဗဟုဝိဓာတိ၊ ကား။ ကုသလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓာ၊ များသောအပြားရှိ၏။ နာနပ္ပကာရာ တိ၊ ကား။ အတ္ထဇာပိကာဒိဘေဒေနစ၊ အတ္ထဇာပိကာပညာ အစရှိသောအပြားအားဖြင့် ၎င်း။ သုတမယဉာဏာဒိဘေဒေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ နာနာဝိဓာ၊ အထူးအထူးအပြားပြားရှိ၏။ တံ သဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့အလုံးစုံသော။ တံ ပညာဝိဘာဂံ၊ ထိုပညာကို ဝေဘန်ခြင်းကို။ နာ သာဓေယ္ယာတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာဘာဝနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတတ္ထော၊ အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တာယ၊ ထိုမဂ္ဂဘာဝနာဖြင့်။ တဏှာဇေ္ဇာဝိဇေ္ဇနံ၊ တဏှာအရှုပ်ကို ဖြေရှင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဋ္ဌ၊ ထိုအနက်ကိုလည်း။ နာ သာဓေယ္ယ၊ မပြီးစေနိုင်ရာ။ ဟိ၊ မှန်၏။ အနဝသေသတော၊ ဖြင့်။ ပညာပဘေဒေ၊ ပညာအပြားကို။ ဝိဿဇ္ဇိယမာနေ၊ ဖြေရှင်းအပ်သည်ရှိသော်။ ဧကဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု တိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗော၊ သော။ ဉာဏဝတ္ထုဝိဘာဂေ စ၊ ၌ဝင်း။ သုတ္တန္တေသု စ၊ သုတ္တန်တို့၌ဝင်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာ၌။ အာဂတော၊ သော။ ပညာပဘေဒေါ၊ ကိုဝင်း။ သကလောပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ အဘိဓမ္မနယော ဝါ၊ ကိုဝင်း။ အာဟရိတ္တာ၊ ၍။ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော၊ သည်။ ဘဝေယ္ယ၊ ၏။ တထာ စ သတိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ ယွာယံ ပညာဘာဝနာဝိဓိ၊ အကြင် ပညာဘာဝနာအစီအရင်ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ တဿ၊ ထိုဘာဝနာအစီအရင်ကို။ ဝိဿဇ္ဇနာယ၊ ၎။ သြကာသော၊ အခွင့်သည်ပင်လျှင်။ နာ ဘဝေယ္ယ၊ မဖြစ်လေရာ။ ကိဉ္စ၊ ထိုပြင်လည်း။ ဌာနာ။ပ။ ဒိဝိသယေ၊ အကြောင်းဟုတ် မဟုတ် ကံအထူး ဝိပါက်အထူးစသည်တို့၏အရာ၌။ ပညာယ၊ ၏။ ယွာယံ ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်ခြင်း၏ အပြားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သောပိ၊ အပြားကိုလည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဖလာဖလဘေဒေန၊ အကျိုးဟုတ် သည်မဟုတ်သည်တို့၏ အပြားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ သော စ၊ ထိုအပြားကိုကား။ ဝိဿဇ္ဇိယမာနော၊ သော်။ အညဒတ္ထု၊ စင်စစ်။ ဝိကျေပါယ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တေယ္ယ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိံ ယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။) အဝိသယေ၊ အရာမဟုတ်သည်၌။ ဝိဿဇ္ဇိတော ယထာ၊ ဖြေအပ်သောအနက်ကဲ့သို့တည်း။ (တံ–ကားအနက်မရှိ) တေန၊ ကြောင့်။ ဥတ္တရိ စ ဝိကျေပါယ သံဝတ္တေယ္ယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊၏။ ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တံ ဝိပဿနာဉာဏန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကုသလဂ္ဂဟဏေန၊ ကုသလသဒ္ဒါဖြင့်။ ဒုဝိမ္မိ၊ သော။ ဏှာကတံ၊ ဝိပါက် ကြီယာ အဏှာကတ ပညာကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အတ္ထိ သံကိလိဋ္ဌပညာတိ၊ ညစ်ညူးသောပညာရှိသည်ဟု။ ဧဝံပဝတ္တံ၊ သော။ မိစ္ဆာဝါဒံ၊ ကို။ ပဋိသေဓေတိ၊ တားမြစ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ သေသကုသလပညာ၊ ကြွင်းသော ကုသိုလ်ပညာကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။)

၄၂၃။ သဠာယတနဝိဘာဇနာကာရဝိသိဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ သဠာ။ပ။ ကာရေဟိ၊ အမှတ်ပြု၍ သိသောအခြင်းအရာ, အထူးသိသော အခြင်းအရာတို့မှ။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွဖြစ်သော။ ယတော၊ ယင်းသို့ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့်။ နာနပ္ပကာရတော၊ အားဖြင့်။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဇာနနဘာဝေါ၊ သိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝိသယဂ္ဂဟဏာ ကာရော၊ အာရုံကိုယူသောအခြင်းအရာတည်း။ (သမာနေပိ ဇာနနဘာဝေ–ပါဠိ၏ အဖွင့်ဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် ဇာနနဘာဝေတိ ဝိသယဂ္ဂဟဏာကာရေ–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရဖြစ်သည်) ဟိ၊ မှန်၏။ နေသံ၊ ထိုသည်ဝ ဝိညာဉ် ပညာတို့၏။ သော ဝိသယဂ္ဂ ဟဏာကာရော၊ သည်။ သမာနော၊ တူညီ၏။ သဠာယနဒိအာကာရော၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းစသော အခြင်းအရာသည်။ နာ သမာနော၊ မတူညီပေ။ ပီတကန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဣတိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာဒိအတ္ထော၊ အာဒိအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဣတိ–သဒ္ဒါ ဖြင့်။ လောဟိတကံ၊ နီသည်။ သြဒါတံ၊ ဖြူသည်။ ဒီဃံ၊ ရှည်သည်။ ရဿံ၊ တိုသည်။ ဣတိအာဒိကေ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ သညာယ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗာကာရေ၊ ယူအပ်သော အခြင်းအရာတို့ကို။ သင်္ခ်ဏာတိ၊ ၏။ သဠာယနမတ္တမေဝါ တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ သဠာယနံ နာမ၊ သဠာယနမည်သည်ကား။ နီလံပီတန္တိအာဒိကံ၊ အညို အရွှေအစရှိသော။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ဝိဇ္ဇမာနံ ဝါ၊ ရှိသည်ကိုဝင်း။ အဝိဇ္ဇမာနံ ဝါ၊ မရှိသည်ကိုဝင်း။ သညာနိမိတ္တံ၊ မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းတည်း။ တထာ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧသော၊ ဤသည်သည်။ ပုန သဠာယနပစ္စယနိမိတ္တကရဏာရသာ၊ တဖန် မှတ်မိခြင်း၏ အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝိသေသနိဝတ္တိအတ္ထေန၊ အထူးကိုနစ်စေခြင်း အနက်ရှိသော။ မတ္တသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာန နပဇာနနာကာရေ၊ အထူးသိခြင်းအပြားအားဖြင့် သိခြင်း၏အခြင်းအရာတို့ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ ဧဝသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဣမိ သာ၊ ဤသည်အား။ တေ ဝိသေသာ၊ ထိုအထူးသိခြင်းအပြားအားဖြင့် သိခြင်းဟူသော အထူးတို့သည်။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါ မျှလည်း။ နတ္ထေဝ၊ မရှိကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝဓာရေတိ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ ဒုက္ခန္တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ [၇၅] တတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ဝိညာဏကိစ္စမ္မိ၊ ဝိညာဉ်၏ကိစ္စကိုသော်လည်း။ ကာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်သော။ သညာ၊ သည်။ ပညာကိစ္စံ၊ ပညာ၏ ကိစ္စကို။ ကုတောကရေယ္ယ၊ အဘယ်မှာပြုနိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏပဋိဝေဓံ ပါပေတုံ နာ သက္ကောတိစ္စေဝ၊ နာ သက္ကောတိဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ မဂ္ဂပါတုဘာဝန္တိ၊ ဟူ၍။ နာ ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ သညာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ နီလပီတာဒိကသ၊ အညိုအရွှေစသည်ကို။ သဠာယနဝေသေန၊ အမှတ်ပြု၍သိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ နာ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ အညံ၊ ထိုမှတပါးသော။ ဝိသေသဠ၊ အထူးကိုလည်း။ ဇာနန္တမေဝ၊ သိလျက်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏန္တိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ မေးဦးအံ့။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ လက္ခဏပဋိဝေဓံ၊ လက္ခဏာကို ဖောက်ထွင်း၍သိခြင်းသို့။ ကထံ ပါပေတိ၊ အဘယ်သို့ရောက်စေသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ပညာယ၊ သည်။ ဒဿိတမဂ္ဂေန၊ ပြအပ်သောလမ်းဖြင့်။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ လက္ခဏာရမ္မ ဏိကဝိပဿနာယ၊ လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာသည်။ အနေကဝါရံ၊ အကြိမ်များစွာ။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။

ပဋ္ဌိဝိဏ္ဏိတွာ ပဋ္ဌိဝိဏ္ဏိတွာ၊ ဖောက်ထွင်းသိမြင်၍ ဖောက်ထွင်းသိမြင်၍။ ပဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ပဂုဏဘာဝတော၊ ကျေးဖြွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိစယဝသေန၊ အလေ့အကျက်ရသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိပဿနာ၊ ရှုခြင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ကိံ ယထာ၊ ဟူမူ။ ပဂုဏသ၊ ကျေးဖြွန်သော။ ဂန္ဌသ၊ ကို။ သဒ္ဓါယနေ၊ ပြန်လှန်ရွတ်ဆိုရာ၌။ ဉာယာဂတာပိ၊ အသင့်အမှန်အားဖြင့် လာရောက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါရာ၊ ဝါရတို့ကို။ နဝိညာယန္တိ ယထာ၊ မသိအပ်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ လက္ခဏပဋ္ဌေဝေန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ လက္ခဏာနံ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏကရဏမတ္တံ၊ အာရုံပြုခြင်းမျှကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဋ္ဌိဝိဏ္ဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ နဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဥဿက္ကိတွာတိ၊ ကား။ ဥဒယဗ္ဗယာဒိဉာဏပဋ္ဌိပါဋ္ဌိယာ၊ ဥဒယဗ္ဗယ အစရှိသော ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့်။ အာယူဟိတွာ၊ အားထုတ်၍။ အသမ္မောဓသဘာဝတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဂ္ဂပါတုဘာဝံ၊ သို့။ ပါပေတုံ နသက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဝုတ္တနယဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏဿ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ လက္ခဏပဋ္ဌေဝေဿ၊ သို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ပန၊ အထူးကား။ အတ္တနော၊ ၏။ အနညသာဓာရဏဝသေန၊ တပါးသောသညာ ဝိညာဏ်တို့နှင့်မဆက်ဆံသော။ အာနုဘာဝေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဉဿက္ကိတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂပါတုဘာဝဿ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ယတာဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဥပမာယ၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပေတုံ၊ တည်စေခြင်းငှါ။ ယထာ ဟီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ၌။ အဇာတဗုဒ္ဓီတိ၊ ကား။ အသဗ္ဗာတဗျဝဟာရဗုဒ္ဓိ၊ မဖြစ်သေးသော ရောင်းဝယ်ရေး၌ အသိဉာဏ်ရှိသောသူတည်း။ ဝါ၊ ရောင်းဝယ်ရေး၌ အသိဉာဏ်မဖြစ်သေးသောသူတည်း။ ဥပဘောဂပရိဘောဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဘောဂပရိဘောဂါရဟံ၊ အတွင်းအသုံးအဆောင် အပအသုံးအဆောင်ကို ထိုက်တန်သော။ ဥပဘောဂပရိဘောဂဝတ္ထုနံ၊ အဆောင်ဝတ္ထုတို့ကို။ ပဋ္ဌိလာဘယောဂျံ၊ ရခြင်းငှါသင့်လျော်ထိုက်တန်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဆေကောတိ၊ ကား။ မဟာသာရော၊ များသော အနှစ်ဌေသားရှိသော အသပြာတည်း။ ကူဠော၊ ကား။ တမ္ဗကံသာဒိမယော၊ ကြေးနီကြေးဖြူစသည်ဖြင့် ပြီးသော။ ကဟာပဏပတိရူပကော၊ ဌေအသပြာတုတည်း။ အဒ္ဓသာရော၊ ကား။ ဥပမူဋ္ဌနကော၊ ထက်ဝက်ထိုက်တန်သော အသပြာတည်း။ ဣတိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာဒိ အတ္ထော၊ ရှိ၏။ တေန၊ ဖြင့်။ ပါဒသာရသမသာရပရောပါဒသာရာဒီနံ၊ တမတ်(၄–ပုံတပုံ) အနှစ်ရှိသောအသပြာ, အမျှအပြည့်အနှစ်ရှိသောအသပြာ, တမတ်ကျော်အနှစ်ရှိသောအသပြာ စသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက် သိမ်းယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တေ ပကာရေတိ၊ ကား။ ဣန္ဒဇာလာဇာတိပုပ္ပါဒိပ္ပကာရေ စေဝ၊ ဣန္ဒဇာလာမည်သော အဇူနဏ်၏ လက်နက်သဏ္ဌာန်, မြတ်လေးပန်းသဏ္ဌာန် အစရှိသောအပြားတို့ကိုလည်း။ ဆေကာဒိပ္ပကာရေ စ၊ ဌေစစ်ဌေကောင်း အစရှိသော အပြားတို့ကိုလည်း။ (ဤ၌ ဣန္ဒဇာလာလက်နက်သဏ္ဌာန်စသည်မှာ အသပြာ၌ ထုရိုက်ပုံသွင်းထားသော ပုံသဏ္ဌာန်ဟု ယူသင့်၏)

သညာ ဟီတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ဥပမာသံသန္ဒနံ၊ ဥပမာနှင့် နီးနှောပြသော စကားတည်း။ ဝိဘာဂံ၊ ခွဲခြားခြင်းကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ ပိဏ္ဍာဝသေနေဝ၊ အပေါင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အပေါင်းလိုက်အားဖြင့်သာလျှင်။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ ဂဟဏတော၊ ယူခြင်းကြောင့်။ သညာ၊ ကို။ ဒါရကသ၊ သူငယ်၏။ ကဟာပဏဒဿနသဒိသီ၊ အသပြာတို့ကို မြင်ခြင်းနှင့်တူသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုသညာကို။ ယထာဥပဋ္ဌိတဝိသယဝဒဋ္ဌာနာ၊ ထင်တိုင်းသောအာရုံလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ဧကစ္စဝိသေသဂဟဏသမတ္ထတာယ၊ အချို့သော အထူးဝိသေသကို ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမိကပုရိသဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနသဒိသံ၊ တူသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပညာ၊ ကို။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ အနဝသေသဝိသေသာဝဗောဓတော၊ အကြွင်းမဲ့အလုံးစုံသော အထူးဝိသေသကိုသိခြင်းကြောင့်။ ဟေရညိကဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနသဒိသီ၊ တူသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ [၇ဖ] နာနပ္ပကာရတော ဇာနနန္တိဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဥယျာမမ္မာ၊ သိထိုက်သောတရားတို့သည်။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ နာနပ္ပကာရာ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသိထိုက်သော တရားတို့ကို။ ယာထာဝတော၊ ဖြင့်။ အဝဗောဓော၊ သိခြင်းသည်၊ ဝါ၊ သိသောသဘောသည်။ ပညာ၊ ပညာပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ မှန်၏။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့သည်။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ သော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဉာဏမုခေ၊ ဉာဏ်ဝ၌။ အာပါထံ၊ ထင်ပေါ်ခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ယတ္ထာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ အကြင်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ နဝတ္ထ ဧကံသေန ဟောတီတိ၊ ကား။ တသ္မိံ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ ၌။ ပညာ၊ သည်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ နဟောတိ၊ ရှိသည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဒုဟေတုကအဟေတုကစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ ဒွိဟိတ် အဟိတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ ပညာ၊ သည်။ နဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ အဝိနိဗ္ဘုတ္တာတိ၊ ကား။ အဝိယုတ္တာ၊ မကွဲမကွာကုန်သည်။ တေဟီတိ၊ ကား။ သညာဝိညာဏေဟိ၊ တို့မှ။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ သုခံ၊ သည်။ ပီတိယာ၊ နှင့်။ နိယမတော၊ ကိန်းသေအားဖြင့်။ အဝိယုတ္တံ၊ မကွာမကွဲ အမြဲယှဉ်သည်။ နဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သညာဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ပညာယ၊ နှင့်။ နိယမတော၊ ဖြင့်။ အဝိယုတ္တာ၊ ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ ပြန်လှန်၍ပြအံ့။ ပီတိ၊ သည်။ သုခေန၊ နှင့်။ နိယမတော၊ ဖြင့်။ အဝိယုတ္တာ ယထာ၊ အမြဲယှဉ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပညာ၊ သည်။ သညာဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ နိယမတော၊ ဖြင့်။ အဝိယုတ္တာ၊ မကွာမကွဲ အမြဲယှဉ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသု တီသု ဓမ္မေသု၊ ဤသုံးပါးသော တရားတို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း။ အဝိနိဗ္ဘုတ္တေသု၊ မကွာမကွဲ တလုံးတည်းယှဉ်ကုန်လတ်သော်။ တေသံ၊ ထို ၃–

ပါးသော တရားတို့၏။ ဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအခြားခွဲခြားခြင်းကို။ ဒုက္ကရော၊ ပြုနိုင်ခဲ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိဏ္ဏံ ဧနာနံ၊ တို့၏။ ကဟာပဏဒဿနံ၊ ကို။ နိဒဿိတံ၊ ဥပမာတင်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ တေသံ၊ တို့၏။ ဒုဝိညေယျနာနတ္တတံယေဝ၊ သိနိုင်ခဲသော ထူးခြားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပင်လျှင်။ ဝစနန္တရေနပိ၊ အခြားသော စကားဖြင့်လည်း။ ဒဿေတုံ၊ ငါ။ တေနာ ဟာတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ၌။ ရူပဓမ္မေသုပိ၊ ရုပ်တရားတို့၌သော်လည်း။ တာဝ၊ စွာ။ နာနာနဒီနံ၊ အမျိုးမျိုး သောမြစ်တို့၏။ ဥဒကဿ ဝါ၊ ရေကိုသော်၎င်း။ နာနာတေလဿ ဝါ၊ အမျိုးမျိုးသောဆီကိုသော်၎င်း။ ဧကသ္မိံ ဘာဇနေ၊ တခု သောခွက်၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ မထိတဿ၊ မွှေအပ်သည်ရှိသော်။ ဣဒံ၊ ဤရေသည်။ အသုကာယ နဒိယာ၊ ဤမည်သော မြစ်၏။ ဥဒကံ၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ဤဆီသည်။ အသုကတေလံ၊ ဤမည်သော ဆီတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိဒ္ဒါရေတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ သရူပတော၊ ဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပြခြင်းသည်။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲယဉ်းလှသေး၏။ အရူပဓမ္မေသု၊ နာမ်တရားတို့၌။ ကိမ်ဂံ ပန၊ အဘယ် ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ယံ အရူပီနံ စိတ္တစေတသိကာနန္တိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။

၄၂၄။ ဓမ္မာနံ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ သကော၊ မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဘာဝေါ စ၊ သဘောသည်ရင်း။ သမာနော၊ တူညီသော။ ဘာဝေါ စ၊ သည်ရင်း။ ဓမ္မသဘာဝေါ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သဘာဝတို့တွင်။ ပဌမေန၊ ပဌမသဘာဝ ဖြင့်။ ကက္ခဋဖုသနာဒိသလက္ခဏံ၊ ဖုသနအစရှိသော မိမိ၏လက္ခဏာကို။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်၏။ ဒုတိယေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စဒုက္ခ တာဒိသာမညလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခတာအစရှိသော သာမညလက္ခဏာကို။ (ဂဟိတံ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ပညာ၊ သည်။ တဒုဘယဿ၊ ထိုလက္ခဏာနှစ်ပါးကို။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ပဋိဝိဇ္ဈနလက္ခဏာ၊ ဖောက်ထွင်းသိမြင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏာ ပညာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဃဋ္ဋပဋ္ဌာဒိပဋိစ္ဆာဒကဿ၊ အိုး, ပုဆိုးစသည်ကို ဖုံးကွယ်တတ်သော။ ဗာဟိရန္ဓကာရဿ၊ အပြင်ပအမိုက်မှောင်ကို။ (ဝိဒ္ဓံသနရသော၊ ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိသော။) ဒီပါလောကာဒိ ဝိယ၊ ဆီမီးရောင်စသည်ကဲ့သို့။ ယထာဝုတ္တဓမ္မသဘာဝပဋိစ္ဆာဒကဿ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော တရားတို့၏သဘောကို ဖုံးကွယ် တတ်သော။ မောဟန္ဓကာရဿ၊ မောဟဟူသောအမိုက်မှောင်ကို။ ဝိဒ္ဓံသနရသာ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပညာလောကော၊ ပညာတည်းဟူသော အလင်းရောင်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဧ၀၊ ဖြစ်ပေါ်လတ်သော်ပင်လျှင်။ ဟဒယန္ဓကာရံ၊ နှလုံး၌ အမိုက်မှောင်ကို။ ဝိဓမေန္တော၊ မှုတ်လွှင့်ပယ်ဖျောက်လျက်။ ဧ၀ံ၊ ဤသို့ ဖျက်ဆီးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော ဧ၀၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ ဓမ္မသဘာဝေသု၊ တို့၌။ အသမ္မုယှနာကာရေန၊ မတွေ့ဝေသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှု ထင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာရဏဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ပညာ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဖလဘူတံ၊ သော။ အသမ္မောဟံ၊ မတွေ့ဝေခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ ဣတိ ဧ၀မ္မိ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိ တဿာ ပဒဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ မှန်၏။ သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာ နာတီတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်သည်။ နိဗ္ဗဒနဘာဝေန၊ သာဓကအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာဂတံ၊ လာ၏။

ပညာပဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ

[၇၇] ၄၂၅။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓော နာမ၊ တရားတို့၏ သဘောကိုဖောက်ထွင်းသိမြင်ခြင်း မည်သည်ကား။ ပညာယ၊ ၏။ အာဝေဏိကော၊ သီးသန့်ဖြစ်သော။ သဘာဝေါ၊ တည်း။ တေန၊ ထိုသဘောဖြင့်။ အသာ၊ ထိုပညာ၏။ ကောစိ၊ သော။ ဝိဘာဂေါ၊ ခွဲခြားဝေဘန်ခြင်းကို။ နိ လဇ္ဇတိ၊ မရအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မ။ပ။ ဧကဝိဓတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ လုဒ္ဓနပလုဒ္ဓ နဌေန၊ ခဏဘင်အားဖြင့် ပျက်စီးတတ်, မရဏဘင်အားဖြင့် အကြီးအကျယ် ပျက်စီးတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ္ဋ တရားအပေါင်းကို။ လောကော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တပ္ပရိယာပန္နတာယ၊ ထိုဝဋ္ဋ၌ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကေ၊ ၌။ နိယုတ္တာ၊ ယှဉ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ၊ ထိုလောက၌။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကိယာ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ၌။ အပရိယာပန္နတာယ၊ ကြောင့်။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တရာ ဥတ္တိဏ္ဏာ၊ လွန်မြောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ၊ သော။ လောကုတ္တရာပိ၊ လောကုတ္တရာပညာကိုလည်း။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ၏။ တဿာ၊ ထိုလောကုတ္တရာပညာ၏။ ဝိပဿနာပရိယာယောပိ၊ ဝိပဿနာဟူသော ပရိယာယ်အမည်ကိုလည်း။ လဗ္ဘတေဝ၊ ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရဂ္ဂဟဏံ၊ လောကုတ္တရာကိုယူခြင်းသည်။ နိ ဝိရဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ အာသဝေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာသဝါ၊ မည်၏။ ဧတိဿာ၊ ဤပညာအား။ အာရမ္မဏကရဏဝသေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနာသဝါ၊ မည်၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တသာသဝဒုကာဒီနံ၊ စသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ နာမရူပဝဝတ္ထာနဝသေနာတိ၊ ကား။ နာမဝဝတ္ထာနဝသေန စ၊ နာမ်ကိုပိုင်းခြားသောပညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ရူပဝဝတ္ထာနဝသေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ။ ပဌမံ၊ စွာ။ နိဗ္ဗာနဒဿနတော၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒဿနဋ္ဌ၊ ဒဿနလည်း မည်၏။ နိဿယဘာဝတော၊ မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧတ္တ၊ ဤမဂ်၌။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သယမ္ပိ၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ ဘဝတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အပါတုဘာဝံ၊ ဖြစ်ခြင်း မရှိသည်။ နိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘူမိ စ၊ ဘူမိလည်း မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒဿနဘူမိ၊ မည်၏။ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ ပဌမမဂ်ကို ဏှ၏။ သေသမဂ္ဂတ္တယံ ပန၊ ကြွင်းသောမဂ်သုံးခုအပေါင်းသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌသ္မိံ

ယေဝ၊ မြင်အပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားဌ်။ ဘာဝနာဝသေန၊ ပွါးစေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ မမြင်ဘူးသေးသော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကိုမျှ။ နေ ပဿတိ၊ မြင်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာ စ၊ လည်းမည်၏။ ယထာဝုတ္တေနတ္ထေန၊ ကြောင့်။ ဘူမိ စ၊ လည်းမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာဘူမိ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဘူမိတို့၌။ ပညာ၊ ကို။ ဒဿနဘူမိ ဘာဝနာဘူမိဝသေန။ ဖြင့်။ ဒုဝိဓတိ။ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သုတာဒိနိရပေက္ခာယ၊ သုတစသည်ကို မငဲ့သော။ စိန္တာယ၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ စိန္တာမယာ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သုတမယာ စ၊ သုတမယလည်းမည်၏။ ဘာဝနာမယာ စ၊ လည်းမည်၏။ မယသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ သမ္ဘန္ဓိတဗ္ဗော၊ စပ်အပ်၏။ အာယေ ဝမ္ဘိယံ၊ ကြီးပွါးခြင်း၌။ ကောသလ္လံ၊ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်၏အဖြစ်သည်။ အာယ ကောသလ္လံ၊ မည်၏။ အပါယေ အဝမ္ဘိယံ၊ မကြီးပွါးခြင်း ပျက်စီးခြင်း၌။ ကောသလ္လံ၊ သည်။ အပါယကောသလ္လံ၊ ဟုဆို၏။ ဥပါယေ၊ ဥပါယ်တမည်ဟု ဆိုအပ်သော။ တသ တသ အတ္ထသ၊ ထိုထိုအကျိုးစီးပွါး၏။ နိဗ္ဗတ္တိကာရဏေ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၌။ ကောသလ္လံ၊ သည်။ ဥပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ သီး။ ကောသလ္လပဒံ၊ ပုဒ်ကို။ သမ္ဘန္ဓိ တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတိသာ၊ ဤပညာအား။ အဒ္ဓါတ္တံ၊ မိမိကိုယ်၌၊ ဝါ၊ အတွင်း၌။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော။ ပဋိပဇ္ဇနံ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဒ္ဓါတ္တာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဗဟိဒ္ဓါဘိနိဝေသာ စ၊ ကိုလည်း။ ဥဘယာဘိနိဝေသာ စ၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၂ဖ။ လောကိယမဂ္ဂသမ္ဘယုတ္တာတိ၊ ကား။ လောကိယကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ လောကီကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ မဂ္ဂသမ္ဘယုတ္တာ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။ပ။ မဂ္ဂသမ္ဘယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအစရှိသော ဝိသုဒ္ဓိ ၄–ပါး အပေါင်းနှင့် ယှဉ်သောပညာတည်း။ သမုဒါယေ၊ အပေါင်း၌။ (စာမူတို့၌ သမုဒါယေသု–ဟု ဗဟုဝုစ်နှင့်ရှိ၏၊ ဗဟုဝုစ်မလိုပါ) ပဝတ္တာ၊ သော။ သမညာ၊ အမည်သည်။ တဒေကဒေသေသုပိ၊ ထိုအပေါင်း၏ အစိတ်တို့၌လည်း။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂသမ္ဘယုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပစ္စေကမ္ပိ၊ အသီးအသီးလည်း။ သမ္ဘာဒိဋ္ဌိအာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ မဂ္ဂသမညာ၊ မဂ်ဟူသောအမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့မဂ္ဂသမ္ဘယုတ္တာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[၇၈] ဓမ္မနာနတ္တာဘာဝေပိ၊ သဘောတရားတို့၏ ကွဲပြားခြင်း မရှိငြားသော်လည်း။ ပဒတ္ထနာနတ္တမတ္တေန၊ ပုဒ်အနက်တို့၏ ကွဲပြားခြင်းမျှဖြင့်။ ဒုကန္တရဝစနံ၊ ဒုက်အထူးကို ဟောခြင်းသည်။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော ပနေသာ လောကိယလောကုတ္တရာ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တသာသဝဒုကာဒီသုပိ၊ သာသဝဒုက် စသည်တို့၌လည်း။ ဝိပ္ပယုတ္တတာဒိဂ္ဂဟဏမေဝ၊ ဝိပ္ပယုတ်အဖြစ်သည်ကို ယူခြင်းသည်သာလျှင်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ လောကိယလောကုတ္တရာဝ ပညာ၊ လောကီ လောကုတ္တရာပညာသာလျှင် တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧသေဝ နယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သြဃနီယ သြဃဝိပ္ပယုတ္တသြဃနီယာဒိ ဒုကာနံ၊ သြဃနီယဒုက် သြဃဝိပ္ပယုတ္တ သြဃနီယဒုက်အစရှိသောဒုက်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပဌမဈာနနိကာနိ၊ ပဌမစျာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄–ပါးကုန်သော။ မဂ္ဂစိတ္တာနိ၊ မဂ်စိတ်တို့ၦင်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ၄–ပါးစီကုန်သော။ ဒုတိယာဒိဈာနိကာနိ စ၊ ဒုတိယစသောစျာန်နှင့်ယှဉ်သောမဂ်စိတ်တို့ၦင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သောဠသသု မဂ္ဂစိတ္တေသု၊ ၁၆–ပါးသော မဂ်စိတ်တို့၌။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတပညာ၊ မဟဂ္ဂုတ်ပညာကို။ နေ ဂဟိတာ၊ မယူအပ်။

၄၂ဂ။ အတ္ထနော စိန္တာဝသေနာတိ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇသ၊ အပြစ်မရှိသော။ တသ တသ အတ္ထသ၊ ထိုထိုအကျိုးကို။ သာဓေန၊ ပြီးစေရာ၌။ ပရောပဒေသေန၊ သူတပါး၏ညွှန်ကြားခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဥပါယစိန္တာဝသေနေဝ၊ အကြောင်းဥပါယ်ကို ကြံစည်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ သုတဝသေနာတိ၊ ကား။ ယထာသုတသ၊ ကြားနာအပ်တိုင်းသော။ ပရောပဒေသသ၊ သူတပါး၏ ညွှန်ကြားချက်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယထာ တထာဝါတိ၊ ကား။ ပရတော၊ မှ။ ဥပဒေသံ၊ ကို။ သုတ္တာ ဝါ၊ ကြား၍သော်၎င်း။ အသုတ္တာ ဝါ၊ မကြားမူ၍သော်၎င်း။ သယမေဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်။ ဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုဉ္ဇန္တသ၊ အားထုတ်သောသူ၏။ အပ္ပနာပ္ပတ္တာတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ သိခါပ္ပတ္တဘာဝနာမယံ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သော ဘာဝနာမယပညာကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အပ္ပနာပ္ပတ္တာဝ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သောပညာသည် သာလျှင်။ ဘာဝနာမယာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ နေ ပန ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်ကား မဟုတ်ပေ။

ယောဂဝိဟိတေသူတိ၊ ကား။ ပညာဝိဟိတေသု၊ ပညာဖြင့်စီရင်အပ်ကုန်သော။ ပညာပရိဏာမိတေသု၊ ပညာဖြင့် ရင့်ကျက်စေအပ်ကုန်သော။ ဥပါယသမ္ဘာဒိတေသု၊ သင့်သောအကြောင်းမှန်ဖြင့် ပြီးစေအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာယတနေသူတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ကမ္မမေဝ၊ အမှုသည်ပင်လျှင်။ ကမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဉ္စ၊ အမှုလည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုအမှု သည်။ အာဇီဝါနံ၊ အသက်မွေးမှုတို့၏။ အာယတနဉ္စ၊ အကြောင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ သိပ္ပါယတနေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မ သိပ္ပတို့တွင်။ ကမ္မံ၊ အမှုသည်။ ဝမ္ဘုကီကမ္မာဒိ၊ လက်သမားအလုပ်အစရှိသော။ ဟီနဉ္စ၊ ယုတ်ညံ့သောအမှုၦင်း။ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိ၊ လယ်လုပ်ကုန်သွယ် အစရှိသော။ ဥက္ကဋ္ဌဉ္စ၊ မြတ်သော အမှုၦင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၂–ပါးအပြားရှိ၏။ သိပ္ပမ္ပိ၊ အတတ်သည်လည်း။ နဋကာရသိပ္ပါဒိ၊ ကျူထရံသည်

အတတ် အစရှိသော။ ဟီနဠ၊ ယုတ်ညံ့သောအတတ်ငင်း။ မုဒ္ဒါဂဏနာဒိ၊ လက်ချိုး၍ ရေတွက်သောအတတ်, ၉–ကြောင်း ၉–လီဖြင့် ရေတွက်သော ဂဏန်းအတတ် အစရှိသော။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြတ်သောအတတ်ငင်း။ ကျတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။ ဝိဇ္ဇာဝ၊ အသိပညာသည်ပင်လျှင်။ ဝိဇ္ဇာဌာနံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအသိပညာကို။ နာဂမဏ္ဍလပရိတ္တဖုမေနကမန္တသဒိသံ၊ နာဂမဏ္ဍလမည်သော မြွေအရံတားမန္တာန်ပရိတ်, ဖု–ဟု မန်းမှုတ်အပ်သော မန္တာန်တို့နှင့်တူသော။ ဓမ္မိကမေဝ၊ တရားနှင့်လျော်သော အသိပညာကို သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ တာနိ ဇေတာနိ၊ ထိုအမှု, အတတ်, အသိပညာတို့ကို။ (ကရောန္တိ–၌ စပ်) ဗောဓိသတ္တသဒိသာ၊ ဘုရားအလောင်းနှင့်တူကုန်သော။ ဇကစ္စေ ပဏ္ဍိတာ၊ အချို့သောပညာရှိတို့သည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဖာသုဝိဟာရံ၊ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကို။ အာကခ်ိန္တာ၊ လိုလားတောင့်တကုန်လျက်။ (ကရောန္တိ–၌ စပ်) အညေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ကရီယမာနာနိ၊ ပြုအပ်သည်တို့ကို။ နေဝ ပဿန္တိ၊ မမြင်ကုန်။ ကတာနိ ဝါ၊ ပြုထားသော နည်းတို့ကိုလည်း။ နဥဂ္ဂဏှန္တိ၊ မသင်ယူကုန်။ ကထေန္တာနံ၊ ပြောသောသူတို့၏(စကားကိုလည်း။)နဿုဏန္တိ၊ မကြားကုန်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ စိန္တာယ၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပညဝန္တေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ စိန္တာယ၊ ဖြင့်။ ကတာနိပိ၊ ပြုအပ်ကုန်သော်လည်း။ (တာနိ၊ ထိုအမှုတို့သည်။) ဥဂ္ဂဏှိတွာ၊ သင်ယူ၍။ ကရောန္တေဟိ၊ ပြုကုန်သော။ အညေဟိ၊ အခြားသူတို့သည်။ ကတသဒိသာနေဝ၊ ပြုအပ်သည်နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ကမ္မဿကတန္တိ၊ ကား။ ကျဒံ ကမ္မံ၊ ဤကံသည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သကံ၊ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာတည်း။ ကျဒံ၊ ဤသည်ကား။ နောသကံ၊ မဟုတ်။ ကျတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာနနဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်တည်း။ သစ္စာနုလောမိကန္တိ၊ ကား။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ သစ္စပဋိဝေဓေ၊ သစ္စာကို သိသော မဂ်ဉာဏ်အား။ အနုလောမနတော၊ လျော်စေသောကြောင့်။ သစ္စာနုလောမိကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကျဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အသ၊ ထိုဉာဏ်၏။ ပဝတ္တနာကာရံ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ ရူပံ အနိစ္စန္တိ ဝါတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ အနိယမတ္ထေန၊ အနိယမအနက်ရှိသော။ ဝါ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ [၇၉] ဒုက္ခာနတ္တလက္ခဏာနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ နာနန္တရိယကဘာဝတော၊ အသီးအခြားဖြစ်လျက် အတွင်းဝင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ မကင်းရာမကင်းကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဂဟိတာနေဝ၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ကျတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲပင်တည်း။ ယံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တံ၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ကျတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ယံဧဝရူပိန္တိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ နိဒ္ဒိဋ္ဌသဘာဝံ၊ ညွှန်ပြအပ်ပြီးသောသဘောရှိသော။ ယံ၊ အကြင်ပညာကို။ ။အနုလောမိကံ ခန္တိန္တိ အာဒီနိ၊ စသည်တို့သည်။ ပညာဝေဝစနာနိ၊ ပညာ၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ်တို့ပေတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုပညာသည်။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနံ၊ အောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ကမ္မာယတနာဒီနံ၊ ကမ္မာယတန စသည်တို့အား။ အပစ္စနီကဒဿနေန၊ မဆန့်ကျင်သောရှုမြင်ခြင်းဖြင့်။ အနုလောမနတော စ၊ လျော်စေသောကြောင့်ဝင်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟိတစရိယာယ စ၊ အစီးအပွါးကို ပြုကျင့်ခြင်းအားဝင်း။ မဂ္ဂသစ္စဿ စ၊ မဂ္ဂသစ္စာအားဝင်း။ ပရမတ္ထသစ္စဿ၊ ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ စ၊ နိဗ္ဗာန်အားဝင်း။ အဝိလောမနတော စ၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်ဝင်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စေတတ်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ အနုလောမိကာ၊ မည်၏။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဇတာနိ ကာရဏာနိ၊ ဤ ကမ္မာယတန စသော အကြောင်းတို့ကို။ ဒဋ္ဌုံ၊ မြင်ခြင်း၄၊။ သကျောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ခန္တိ၊ မည်၏။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ ရောစေတိ၊ နှစ်သက်စေတတ်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ရုစိ၊ မည်၏။ မုနာတိ၊ သိတတ်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ မုတိ၊ မည်၏။ ပေက္ခတိ၊ ရှုကြည့်တတ်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ပေက္ခာ၊ မည်၏။ ကမ္မာယတနာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ တေ စ ဓမ္မာ၊ ထိုတရား ထိုဝတ္ထုတို့သည်လည်း။ ဇောယ၊ ဤပညာဖြင့်။ နိဗ္ဗျာယမာနာ၊ ရှုအပ်ကုန်လတ်သော်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ရှုခြင်းကို။ ခမန္တိ၊ နှစ်သက်လက်ခံကုန်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မနိဗ္ဗာနက္ခန္တိ၊ မည်၏။ ပရတော အသုတွာ ပဋိလဘတိတိ၊ ကား။ အညဿ၊ သူတပါး၏။ ဥပဒေသဝစနံ၊ ညွှန်ပြသောစကားကို။ အသုတွာ၊ မကြားရမူ၍။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ စိန္တေန္တော၊ ကြံလျက်။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤပညာကို။ စိန္တာမယာ ပညာ နာမ၊ စိန္တာမယ ပညာမည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ သာ ဇေဝ၊ ထိုပညာသည်။ အဘိညာတာနံ၊ ထင်ရှားကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာနမေဝ၊ သာဝကဗောဓိသတ္တာစသော သုံးမျိုးသော အလောင်းအလျာတို့အားသာလျှင်။ ဥပဓေတိ၊ ၏။ တတ္ထာပိ၊ ထိုအလောင်းလျာ သုံးမျိုးတို့တွင်လည်း။ သစ္စာနုလောမိကဉာဏံ၊ သည်။ အန္တိမဘဝိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဒွိန္နံယေဝ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်း ဘုရားအလောင်းဟူသော နှစ်ပါးသော အလောင်းလျာတို့အားသာလျှင်။ (ဥပဓေတိ၊ ၏။) သေသပညာ၊ ကြွင်းသော ပညာသည်။ သဗ္ဗေသမ္မိ၊ ကုန်သော။ ပုရိတပါရမိနံ၊ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိကုန်သော။ မဟာပညာနံ၊ ပညာကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဥပဓေတိ၊ ၏။ ပရတော သုတွာ ပဋိလဘတိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ကမ္မာယတနာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပရေန၊ သည်။ ကရီယမာနာနိ ဝါ၊ ပြုအပ်သည်တို့ကိုဝင်း။ ကတာနိ ဝါ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်တို့ကိုဝင်း။ ဒိသွာပိ၊ မြင်၍လည်း။ ကထယမာနဿ၊ ပြောဆိုနေသော။ ပရဿ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတွာပိ၊ ကြား၍လည်း။ အာစရိယဿ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဥဂ္ဂဟေတွာပိ၊ သင်ယူ၍လည်း။ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သော၊ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသောပညာသည်။ ပရတော၊ မှ။ သုတွာဝ၊ ကြား၍သာလျှင်။ ပဋိလဒ္ဓါနာမ၊ ရအပ်သောပညာ မည်၏။ ကျတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ သမာပန္နဿာတိ၊ ကား။ သမာပတ္တိသမင်္ဂီဿ၊ သမာပတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဇတံ၊ ဤသမာပန္နဿ–ဟူသောစကားသည်။ နိဒဿနမတ္တံ၊ ပုံစံပြစကားမျှသာတည်း။ ဝိပဿနာမဂ္ဂ ပညာ၊ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာကို။ ကျဓ၊ ဤအရာ၌။ ဘာဝနာမယာ ပညာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။

သာတိ၊ ကား။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာတိ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏပညာမဟဂ္ဂတာရမ္မဏပညာဟူ၍။ ဝုတ္တပညာ၊ ဆိုအပ်သော ပညာတည်း။ လောကိယဝိပဿနာတိ၊ ကား။ လောကိယဝိပဿနာပညာ၊ နာပညာတည်း။ သာ လောကုတ္တရ ဝိပဿနာတိ၊ ကား။ ယာ၊ အကြင်ပညာကို။ နိဗ္ဗာနံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တာအပ္ပမာဏာရမ္မဏာ ပညာ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ပညာသည် အပ္ပမာဏာရမ္မဏပညာမည်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (တနည်း)နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တာ၊ သော။ အပ္ပမာဏာ ရမ္မဏာ၊ ရမ္မဏမည်သော။ ယာ ပညာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သာ၊ သည်။ လောကုတ္တရဝိပဿနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂပညံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုမဂ်ပညာကို။ သခ်ါရာနံ၊ တို့၏။ အနိစ္စတာဒိ၊ အနိစ္စတာစသည်ကို။ အဂ္ဂဏ္ဍန္တီပိ၊ မယူသော်လည်း။ ဝိပဿနာကိစ္စပါရိပူရိယာ၊ ဝိပဿနာကိစ္စ၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်ဌင်း။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ တထလက္ခဏံ၊ မချွတ်မယွင်း မှန်ကန်သောလက္ခဏာကို။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်ဌင်း။ ဝိပဿနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ သည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ မဂ္ဂသ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနဌာနိယတ္တာ၊ အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿနာဝေါဟာရံ၊ ဝိပဿနာဟူသော အမည်ဝေါဟာရကို။ နေ လဘတိ၊ မရ။

ဧတာယ၊ ဤကြီးပွါးခြင်းဖြင့်။ သမ္ပတ္တိယော၊ ပြည့်စုံခြင်း စည်းစိမ်တို့သည်။ အာယန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယော၊ မည်၏။ ဝုဋ္ဌိ၊ ကြီးပွါးခြင်းကို ရ၏။ တတ္ထ ကောသလ္လန္တိ၊ ကား။ အနတ္ထဟာနိအတ္ထုပ္ပတ္တိလက္ခဏော၊ အကျိုးမဲ့၏ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကျိုးစီးပွါး၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ တသ္မိं အာယေ၊ ထိုကြီးပွါးခြင်း၌။ ကောသလ္လံ ကုသလတာ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်တည်း။ နိပုဏတာ၊ ကျွမ်းကျင်သည်၏အဖြစ်တည်း။

[၈၀] ပန၊ ဆက်။ ဧကန္တိကံ၊ စင်စစ်ဧကန်ဖြစ်သော။ တံ အာယကောသလ္လံ၊ ကို။ ပါဠိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ ဣမေ ဓမ္မေတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ။။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဣဒံ ဝုစ္စတီတိ၊ ကား။ ဣမေသံ အကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိပဟာနေသု စ၊ မဖြစ်ခြင်း ပယ်ခြင်းတို့၌ဌင်း။ ကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌိတီသု စ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်ခြင်းတို့၌ဌင်း၊ ယာ ပညာ၊ သည်။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ကို။ အာယကောသလ္လံ နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဝုဋ္ဌိလက္ခဏာ၊ ကြီးပွါးခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ အာယတော။ အာယမှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော၊ မည်၏။ အဝုဋ္ဌိ၊ မကြီးပွါးခြင်းကိုရ၏။ တတ္ထ ကောသလ္လန္တိ၊ ကား။ အတ္ထဟာနိအနတ္ထုပ္ပတ္တိလက္ခဏော၊ အကျိုး၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကျိုးမဲ့၏ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ တသ္မိं အပါယေ၊ ထိုပျက်စီးခြင်း၌။ ကောသလ္လံ ကုသလတာ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်သည်။ အပါယ ကောသလ္လံ၊ မည်၏။ တမ္မိ၊ ကိုလည်း။ ပါဠိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ ဣမေ ဓမ္မေတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ၌။ ဣဒံ ဝုစ္စတီတိ၊ ကား။ ဣမေသံ ကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပဒနိရုဒ္ဓေသု ဝါ၊ မဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းတို့၌ဌင်း။ အကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌိတီသု ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်းတို့၌ဌင်း။ ယာ ပညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ကို။ အပါယကောသလ္လံ နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အာယ ကောသလ္လံ၊ သည်။ ပညာ၊ ပညာမည်သည်။ တာဝ ဟောတု၊ ဖြစ်စေဦး။ အပါယ ကောသလ္လံ၊ သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ပညာ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ အပါယုပ္ပါဒနသမတ္ထတာ၊ ပျက်စီးခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ အပါယိ ကောသလ္လံ နာမ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ဇဝံ၊ ဤသို့။ (စောဒကော၊ သည်။) မည်တိ၊ ထင်မှတ်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ တံ၊ ထိုအထင်သည်။ တဿ၊ ထိုစောဒက၏။ မတိမတ္တံ၊ ထင်မြင်ခြင်းမျှသာတည်း။ ကသ္မာ၊ မူ။ ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညဝါ ဇဝ၊ ပညာရှိသည်သာလျှင်။ (ပဇာနာတိ–၌ စပ်) ဇဝံ၊ သို့။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော။ မယှံ၊ ငါအား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ အနုပ္ပန္နာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာပဝမ္ဘန္တိ၊ တိုးပွါးကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော၊ ထိုပညာရှိသည်။ ဇဝံ ဥတ္တ၊ ၍။ အနုပ္ပန္နေ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ အကုသလေ၊ တို့ကို။ နေ ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ အနုပ္ပန္နေ ကုသလေ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နေ ဘာဝနာ ပါရိပူရိံ၊ ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) ဇဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ အပါယကောသလ္လမ္မိ၊ သည်လည်း။ ပညာဇဝ၊ ပညာသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ၏။

သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ တံတံ ဟိတသုခဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုစီးပွါးချမ်းသာတရားတို့၏။ တခ်ဏေ ပဝတ္တန္တိ၊ ကား။ အစ္စာယိကေ၊ အဆောတလျင်ပြုအပ်သော။ ကိစ္စေ ဝါ၊ အမှုကိစ္စသည်ဌင်း။ ဘယေ ဝါ၊ ဘေးသည်ဌင်း။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တဿ၊ ထိုဘေးကို။ တိကိစ္ဆနတ္ထံ၊ ကုစားခြင်းငှါ။ တသ္မိं ယေဝ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဧတဿ၊ ဤဉာဏ်အား။ ဌာနေန၊ ဌာနအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ခဏခြင်းအားဖြင့်။ (မူလဋီ သီမူတို့၌ ဌာနေ–ဟု ရှိ၏။ အကြောင်း၌–ဟု အနက်ပေးရာ၏) ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနုပ္ပတ္တိကံ၊ မည်၏။ ဌာနသော ဇဝ၊ ဌာနအားဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ ချက်ခြင်းပင်လျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ၊ ဖြစ်တတ်သောဉာဏ်ကို ရ၏။ (ထိုအကြောင်းပေါ်လာရာဌာနမှာပင် ချက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏) တတြုပါယာတိ၊ ကား။ တတြ တတြ ကရဏီယေ၊ ထိုထိုပြုဖွယ်ကိစ္စ၌။ ဥပါယဘူတာ၊ သင့်သောအကြောင်း နည်းလမ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။

ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှလောက်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှနဝေန၊ သိမ်းဆည်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဥဘယံ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ အဗ္ဗတ္တံ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ အတွင်းအပဟူသော။ ဥဘယံ၊ ကို။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ အထ ဝါ၊ တနည်း။ သမုဒယမ္ဘံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ နိရောဓ ဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကပဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ အဝိဘာဂေန၊ ခွဲခြားခြင်းမရှိသဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ အယံ ပန၊ ဤသိမ်းဆည်းခြင်းသည်ကား။ တိက္ခဝိပဿကဿ၊ ထက်သော ဝိပဿနာယောဂီဖြစ်သော။ မဟာပညဿ၊ ပညာကြီးသော။ (သီမူနှင့် အညီပင်) ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဝိပဿနာဘိနိ ဝေသော၊ ဝိပဿနာ နှလုံးသွင်းပုံပေတည်း။

၄၂၈။ ဒုက္ခသစ္စံ အာရဗ္ဘတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ စ၊ အာရုံပြု၍ရင်း။ တပ္ပဋိဗ္ဗာဒကသမ္မောဟဝိဓံ သနဝေသန စ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကို ဖျက်ဆီးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခေဉာဏံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယံ [၈၁] အာရဗ္ဘတိဧတ္ထာပိ၊ ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။ သေသပဒဒွယေပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်း၌လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ စတုတ္ထသစ္စံ၊ စတုတ္ထ ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို။ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တဉာဏံ နာမ၊ အာရုံပြု၍ဖြစ်သောဉာဏ်မည်သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ နာမ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ပေတည်း။ ပန၊ တပါး။ တတိယံ၊ တတိယဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာကို။ (အာရဗ္ဘ ပဝတ္တဉာဏံ၊ သည်။) မဂ္ဂဉာဏံ၊ ဉာဏ် ပေတည်း။ (သီမူ၌ မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ–ဟု ရှိ၏။ မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟု အနက်ပေး။ ဝိသဒ္ဒါဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ကို ယူရာ၏) ဣတရသစ္စာနိ၊ ဤမှတပါးသော ဒုက္ခနှင့် သမုဒယသစ္စာတို့ကို။ (အာရဗ္ဘ ပဝတ္တဉာဏံ၊ သည်။) ဝိပဿနာ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ပေတည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ပါကဋမေဝ၊ တည်း။

အတ္ထာဒီသု ပဘေဒဂတာနိ ဉာဏာနီတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ေပန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တမတ္ထံ၊ ကို။ ပါဠိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝိဝရိတုံ၊ ဖွင့်ခြင်းငှါ။ ဝုတ္တဧဝေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ အတ္ထေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ကား။ အတ္ထပ္ပဘေဒသ၊ အကျိုးအထူးအပြားကို။ သလ္လက္ခဏ။ပ။ သမတ္ထံ၊ ကောင်းစွာမှတ်ခြင်း ထင်လင်းစေခြင်း ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော။ အတ္ထေ၊ ၌။ ပဘေဒဂတံ၊ အထူးအပြားကိုသိသော၊ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့သိသော။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤဉာဏ်ပညာသည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ နာမ၊ မည်၏။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဓမ္မပ္ပ ဘေဒသ၊ အကြောင်း အထူး အပြားကို။ သလ္လက္ခဏ။ပ။ သမတ္ထံ၊ သော။ ဓမ္မေ၊ ၌။ ပဘေဒဂတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ နိရုတ္တိပဘေဒသ၊ သဘာဝနိရုတ္တိ (သဒ္ဒါမှန်) အထူးအပြားကို။ သလ္လက္ခဏ။ပ။ သမတ္ထံ၊ သော။ နိရုတ္တာ ဘိလာပေ၊ သဘာဝနိရုတ္တိကို ရွတ်ဆိုခြင်း၌။ ပဘေဒဂတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏၊ ပဋိဘာနပ္ပဘေ ဒသ၊ ဉာဏ်အထူးအပြားကို။ သလ္လက္ခဏ။ပ။ သမတ္ထံ၊ သော။ ပဋိဘာနေ၊ ၌။ ပဘေဒဂတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ နိရုတ္တိပဋိဘာနပ္ပဘေဒါ၊ နိရုတ္တိအထူးအပြား ဉာဏ်အထူးအပြားတို့ကို။ တဗ္ဗိသယာနံ၊ ထိုနိရုတ္တိနှင့်ဉာဏ် တို့၏အရာဖြစ်ကုန်သော။ အတ္ထာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နတာဒိဘေဒေဟိ၊ ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ် အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခွဲခြမ်း၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ သည်လည်း၊ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သမ္မာပကဟေတုအနုသာရေန၊ ရောက်စေတတ်သော (မဂ်ဟူသော) အကြောင်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ အရိယတိ အဓိဂမ္မတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထော၊ အတ္ထမည်၏။ ယံ ကိဉ္စိ ပစ္စယသမ္ဘူတန္တိ ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ သစ္စ။ပ။ ဝါရေသု၊ သစ္စဝါရ ဟေတုဝါရ ဓမ္မဝါရ ပစ္စယာကာရဝါရတို့၌။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်သော။ ဒုက္ခာဒီနိ၊ ဒုက္ခစသည်တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ သစ္စပစ္စယာကာရဝါရေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗာနံ စ၊ သည်ရင်း။ ပရိယတ္တိဝါရေ၊ ၌။ ဘာသိတတ္ထောစ၊ ပြောဆိုအပ်သော စကား၏အနက်သည်ရင်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ၌။ ဝိပါကော စ၊ သည်ရင်း။ ကိရိယာ စ၊ သည်ရင်း (အာဂတာ၊ လာ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တာနံ ဧဝ၊ ဟောအပ်သော အတ္ထတို့၏ သာလျှင်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ အတ္ထာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဒဟတီတိ၊ ကား။ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်တတ်၏။ ဧတံ၊ ဤပုဒ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တကဟေတုအာဒီနံ၊ တုအစရှိသည်တို့အား။ သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသော။ နိဗ္ဗစနံ၊ ဝစနတ္ထတည်း။ ပန၊ ဆက်။ တဒတ္ထံ၊ ထိုပုဒ်၏အနက်ကို။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ငှါ။ ပဝတ္တေတိ။ပ။ ဒေဝီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေသု၊ ထိုအနက်တို့တွင်။ ပုရိမော၊ သော။ အတ္ထော၊ ဖြစ်စေ၏ဟူသောအနက်ကို။ မဂ္ဂဝဇ္ဇေသု၊ မဂ်ကိုကြဉ်သော(မဂ်မှတပါးသော) ဓမ္မတို့၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘာသိတမ္ပိ၊ စကားသည်လည်း။ အဝေါဓနဝေသန၊ သိစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုမဂ်၌။ ပစ္ဆိမော၊ သော။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပတ္တဗ္ဗော၊ ရောက်အပ်သော။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဘာသိတတ္ထော၊ စကား၏အနက်သည်။ ဉာပေတဗ္ဗော၊ သိစေအပ်သော။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတရော၊ သော (ဖလ, ဝိပါက, ကြိယာဟူသော) အတ္ထသည်။ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ယောကောစိ။ပ။ ဟေတူတိ ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ သစ္စ။ပ။ ဝါရေသု၊ တို့၌။ အာဂတာနိ၊ ကုန်သော။ သမုဒယာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ သစ္စပစ္စယာကာရဝါရေသု၊ တို့၌။ မဂ္ဂေါ၊ သည်ရင်း။ ပရိယတ္တိဝါရေ၊ ၌။ ဘာသိတံ၊ သည်ရင်း။

အဘိဓမ္မာဘာဇနီယေ၊ ၌။ ကုသလာကုသလံ၊ သည်ဌင်း။ (အာဂတံ၊ လာ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တာနံ ဧဝ၊ ဟောအပ်သော ဓမ္မတို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [၈၂] တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ဓမ္မတို့တွင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သမ္မာပကော၊ ရောက်စေတတ်သော ဟေတုတည်း။ ဘာသိတံ၊ စကားဟူသောဓမ္မသည်။ ဥပကော၊ သိစေတတ်သော ဟေတုတည်း။ ဣတရံ၊ သော ဓမ္မသုံးပါးသည်။ နိဗ္ဗတ္တကော၊ ဖြစ်စေတတ်သော ဟေတုတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သော။ ဟေတု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကိရိယာနံ၊ တို့၏။ အဝိပါကတာယ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ ဓမ္မအဖြစ်ကို။ နဝုတ္တော၊ အပ်။ ယဒိ ဧဝံ၊ ရှိသော်။ ဝိပါကာ၊ တို့သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထဘာဝေါပိ၊ ကိုလည်း။ နဝတ္တဗ္ဗော၊ မဟောသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ (ဣတိ၊ ငြားအံ့။) နု၊ မဟောသင့်သည်မဟုတ်၊ ဟောသင့်ပေ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝတော၊ ပွန်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ကုသလာကုသလာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ အတ္ထဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧစ၊ အံ့။ အပ္ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အတ္ထအဖြစ်ကို မမြစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ဒေါသော၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။ ပန၊ သော်လည်း၊ ဝါ၊ ဆက်။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ ပဓာနဟေတုတာယ၊ ပြဓာန်းသောအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပါကဋ္ဌ ဘာဝတော၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ ဓမ္မဘာဝေါ ဧဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကိရိယာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧစ၊ အံ့။ အပ္ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဒေါသော၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။ ပန၊ သော်လည်း၊ ဝါ၊ ဆက်။ ကမ္မဖလသမ္ဗန္ဓဿ၊ ကံ၏အကျိုးနှင့်စပ်သော။ ဟေတုဘာဝဿ၊ အကြောင်းအဖြစ်၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ ကို။ နဝုတ္တော၊ အပ်။ အပိစ၊ တနည်းသော်ကား။ အယံ၊ ဤတရားသည်။ ဣမသ္မာ၊ ဤတရားအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ပစ္စည်းတည်း။ အယံ၊ သည်။ ပစ္စယုပ္ပန္နော၊ ပွန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ ဘေဒံ၊ ဤအထူးကို။ အကတွာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ သက်။ ကုသလာကုသလေ စ၊ တို့ကိုဌင်း။ ဝိပါကကိရိယာဓမ္မေ စ၊ တို့ကိုဌင်း။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဓမ္မတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ, အတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့်ဝိပါက်ကြိယာတို့၏။ အတ္ထဓမ္မတာ၊ အတ္ထအဖြစ်, ဓမ္မအဖြစ်ကို။ နဝုတ္တာ၊ အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

အယမေဝ ဟိ အတ္ထောတိ၊ ကား။ အတ္ထဓမ္မာနံ၊ အတ္ထနှင့်ဓမ္မတို့ကို။ ပဋ္ဌာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇနဝသေန၊ ဝေဘန်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယွာယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ အယမေဝ၊ ဤအနက်ကိုသာလျှင်။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ စပ်အပ်၏။

ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဓမ္မသဒ္ဒေါ၊ သည်။ သဘာဝဝါစကော၊ သဘောရင်း(အမှန်)ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ၍။ သဘာဝနိရုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝိပရီတနိရုတ္တိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော သဒ္ဒါတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ကြောင့်။ အဗျဘိစာရီ ဝေါဟာရောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တဿ တဿ အတ္ထဿ၊ ထိုထိုအနက်ကို။ ဗောဓေနေ၊ သိစေရာ၌။ ပဋိနိယတသမ္ဗန္ဓော၊ အသီးအသီး ကိန်းသေအမြဲစပ်သော။ သဒ္ဒဝေါဟာရော၊ ဝေါဟာရသဒ္ဒါတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တဒဘိလာပေတိ၊ ကား။ သဘာဝနိရုတ္တိသညိတဿ၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ တဿ အဗျဘိစာရိဝေါဟာရဿ၊ ထိုဇကန်ဝေါဟာရကို။ အဘိလာပနေ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း ပြောဆိုခြင်း၌။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သည်။ မာဂဓဘာသာ၊ တည်း။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ နာမပညတ္တိ၊ ညတ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သည်။ ပညတ္တိသဘာဝါ၊ (နာမ) ပညတ်သဘောရှိသည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ပညတ္တိ၊ ညတ်ကို။ အဘိလပိတဗ္ဗာ၊ ရွတ်ဆိုအပ်ရွတ်ဆိုနိုင်၏။ ဝစနံ၊ သဒ္ဒါ–အသံစကားကို။ နု(အဘိလပိတဗ္ဗံ)၊ မရွတ်ဆိုအပ် မရွတ်ဆိုနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝစနတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။ အဘိလပိတဗ္ဗံ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ စ၊ ရွတ်ဆိုအပ် ရွတ်ဆိုနိုင်ကောင်းသော အရာသည်လည်း။ နု အတ္ထိ၊ မရှိချေ။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ဖဿာဒိဝစနေဟိ၊ ဖဿအစရှိသောသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်သောအရာသည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သည်မည်သည်။ (ယဒိ သိယာ၊ အံ့။) ဧဝဉ္စ သတိ၊ ဤသို့လည်းဖြစ်လတ်သော်။ အတ္ထဓမ္မာနမ္ပိ၊ အတ္ထနှင့် ဓမ္မတို့၏လည်း။ ဗောဓေတဗ္ဗတ္တာ၊ သိစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုအတ္ထနှင့် ဓမ္မတို့၏လည်း။ နိရုတ္တိဘာဝေါ၊ နိရုတ္တိမည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဖဿောတိ၊ ဖဿော–ဟူသောစကားသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ တည်း။ ဖဿံ ဖဿာတိ၊ ဖဿံ ဖဿာ–ဟူသော စကားသည်။ နု သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သဘာဝနိရုတ္တိ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဿိတောဝ၊ သမ္ဘောဟဝိနောဒနီ၌ ပြအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ အဝစနံ၊ သဒ္ဒါ မဟုတ်သောအရာသည်။ ဧဝံပကာရံ၊ ဤသို့ လိင်မှန် လိင်မှားသော သဘောရှိသည်၊ ဝါ၊ ဤသို့ နိယတလိင်အထူးကို ပြခြင်း သဘောရှိသည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိချေ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝစနဘူတာယ ဧဝ၊ သဒ္ဒါဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တဿာ သဘာဝ နိရုတ္တိယာ၊ တ္တိကို။ အဘိလာပေ ဥစ္စာရဏေ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း၌။ ဣတိအတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ "တံ သဘာဝနိရုတ္တိသဒ္ဒံ၊ ကို။ အာရမ္ဗဏံ ကတွာ၊ ၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ အား။ တသ္မိံ သဘာဝနိရုတ္တာဘိလာပေ၊ တ္တိကို ရွတ်ဆိုခြင်း ၌။ ပဘေဒဂတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အယံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ [၈၃] သဒ္ဒါ ရမ္ဗဏာနာမ၊ အသံလျှင် အာရုံရှိသည်မည်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်၏။ ပညတ္တိအာရမ္ဗဏာ၊ ရှိသည်။ နု၊ မဖြစ်။" ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ ကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ နိရုတ္တိသဒ္ဒါရမ္ဗဏာယ၊ နိရုတ္တိအသံလျှင်အာရုံရှိသော။ သောတဝိညာဏဝီထိယာ၊ ထိမှ။

ပရတောဝ၊ ၌။ မနောဒ္ဓါရေ၊ ၌။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝစနသဒ္ဒံ၊ ပြောဆိုသောစကားသံကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍၊ ပစ္ဆာ ဇာနနံ၊ နောက်ကာလ၌သိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့လည်း။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ သော်လည်း၊ ဝါ၊ အပြစ်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ (အသံကို ယူပြီးသည်မှနောက်ကာလ၌ အမည်သဒ္ဒါကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောဉာဏ်ကို နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ –ဟု) ယူအပ်သည်ရှိသော်။ အညသ္မိံ၊ သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏေ၊ ရှိသောတရားသည်။(ဟောန္တေ၊ သော်။)အည၊ တပါးသောဉာဏ်ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပန၊ အလျောက်ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ၊ သည်။ မနုဿာဒိသဒ္ဒ ဘေဒနိစ္ဆယသ၊ လူ စသည်တို့၏ အသံအထူးအပြားကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ဖြစ်လျက်။ တံတံသဒ္ဒဝိဘာဝကံ၊ ထိုထိုအသံကို ထင်လင်းစေတတ်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဘာဝါသဘာဝ နိရုတ္တိနိစ္ဆယသ၊ သဒ္ဒါမှန် သဒ္ဒါမှားကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ သော။ သဘာဝနိရုတ္တိသဒ္ဒါရမ္မဏံ၊ တ္တိအသံလျှင်အာရုံရှိသော။ တံဝိဘာဝကံ၊ ထိုသဘာဝနိရုတ္တိကို ထင်လင်းစေတတ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စမာနေ၊ သော်။ ကောစိ၊ သော။ ပါဠိဝိရောဓော၊ ပါဠိ၏ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နဿ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တံ သဘာဝနိရုတ္တိသဒ္ဒံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပစ္စဝေက္ခဏ္ဏသာတိ စ၊ ပစ္စဝေက္ခဏ္ဏသဟူရာ၌လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နသဒ္ဒါရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အသံလျှင်အာရုံရှိသော။ ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းကို။ ပဝတ္တေန္တသ၊ ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဝါ၊ ဤသို့သောအနက်ကို။ ဝတ္တုံ၊ ၄၊။ နဿ သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ နဿ၊ မဟုတ်။ (တနည်း) နဿ နဿ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်ပေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်သည်။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ တ္တိကို။ ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ ထင်လင်းစေလျက်သာလျှင်။ (ဥပဓ္ဓတိ–၌ စပ်) တံတံသဒ္ဒပစ္စဝေက္ခဏာ ဇနန္တရံ၊ ထိုထိုအသံကို ဆင်ခြင်သည်၏အခြားမဲ့၌။ တံတံပဘေဒနိစ္ဆယဟေတုဘာဝတော၊ ထိုထိုအထူးအပြားကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရုတ္တိ၊ သဘာဝနိရုတ္တိကို၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါမှန်ကို။ ဘိန္ဒန္တံ(ဧဝ)၊ ခွဲခြမ်းလျက်သာလျှင်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တမေဝ၊ ထိုးထွင်းသိလျက်သာလျှင်။ ဥပဓ္ဓတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဘေဒဂတမ္ပိ၊ အထူးအပြားကိုသိသည်လည်း၊ ဝါ၊ ကွဲပြားစွာ သိခြင်းသို့ရောက်သည်လည်း၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါအထူးအပြားကို အကြွင်းမဲ့သိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပြီး၏။ (ပဘေဒဂမ နဏ္ဍေတ္ထ အနဝသေသတော နိရုတ္တိဝိဘာဂဇာနနံ။ တထာ သေသေသု–အနုဋ္ဌီ ၂၊၁၉၃)

သဗ္ဗတ္ထ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ ဝိသယေ၊ အရာ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ သဗ္ဗမ္ပိ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်အလုံးစုံသည်လည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏာရမ္မဏံ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ အတ္ထာဒီသု၊ အစရှိကုန်သော။ တီသု ဝါ၊ သုံးပါးတို့၌သော်၎င်း။ စတူသုပိ ဝါ၊ လေးပါးလုံးတို့၌သော်၎င်း။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။) ကုသလကိရိယဘူတာယ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဓမ္မတ္ထဘာဝတော ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ တီသု ဧဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တေသု ဝါတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌၌။ သဂေါစရကိစ္စာဒိဝသေနာ တိ၊ ကား။ သဂေါစရသ စ၊ မိမိအာရုံ၏ဝင်း။ ကိစ္စာဒိကသ စ၊ ကိစ္စစသည်၏ဝင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သောတရားကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ဣမိနာ နာမ ကိစ္စေန၊ ဤမည်သောကိစ္စဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းတည်း။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ လက္ခဏပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနဘူမိအာဒီနံ၊ ဘုံစသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဣမာနိ ဉာဏာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာနီတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၄၂၉။ ပဘေဒံ ဂစ္ဆန္တီတိ၊ ကား။ အနေကဘေဒဘိန္နေသု၊ များစွာသော အပြားတို့ဖြင့် ကွဲပြားကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ (ဥပဂစ္ဆန္တိ–၌ စပ်) တေသံ၊ ထိုအာရုံတို့၏။ (တံတံပဘေဒ–၌ စပ်) ယာထာဝတော၊ မှန်သော သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ တံတံပဘေဒါဝဗောဓနသမတ္ထတံ၊ ထိုထိုအပြားကို သိခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

မဟာသာဝကာနဉ္စ အသေက္ခဘူမိယံ ပဘေဒံ ဂတာတိ၊ ဟူသော။ သာမညဝိဓိနာ၊ သာမညအစီအရင်ဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ အပဝါဒေန၊ ပယ်မြစ်သောစကားဖြင့်။ နိဝတ္တေတုံ၊ နစ်စေခြင်းငှါ။ အာနန္ဒတ္ထေရဂ္ဂဟဏံ၊ ထေရ်ကို ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။

ဧတာ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ (ဧတ–အစ္စဲကို ပြသည်) သေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ ပဘေဒဂမနံ၊ ခွဲခြမ်းသိခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အပ္ပဝိသယံ၊ နည်းသောအရာနယ်ပယ်ရှိ၏။ အသေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ (ပဘေဒဂမနံ၊ သည်။) ဗဟုဝိသယံ၊ များသောအရာ နယ်ပယ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိဂမော နာမ အရဟတ္တပ္ပတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သာတိသယံ၊ သော။ အဓိဂမံ၊ ရခြင်းရောက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အဓိဂမော နာမ အရဟတ္တပ္ပတ္တိဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သေက္ခေန၊ သည်။ ပတ္တာနမ္ပိ၊ ရောက်အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဣဟမာသံ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ [၈၄] ဝိသဒဘာဝါဓိဂမော၊ သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၏။) ပန၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ ဝိယ၊ ရှေးဘဝ၌ အားထုတ်ခဲ့ဘူးခြင်းကဲ့သို့။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အရဟတောပိ၊ ၏လည်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိသဒ တာယ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ သန့်ရှင်းသည်အဖြစ်၏၊ ဝါ၊ သန့်ရှင်းခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ နဿ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣဒ္ဓိမ္ပိ၊ အကြောင်းငါးပါးလုံးတို့၏လည်း။ ယထာယောဂံ၊ စွာ။ သေက္ခာ။ပ။ ဝိသဒ

တာယ၊ သေက္ခ၏ ပဋိသမ္ဘိဒါ, အသေက္ခ၏ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ သန့်ရှင်းခြင်း၏။ ကာရဏာတာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ အတ္ထမဗ္ဗာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော ဝိသယတို့ကို။ အနဝသေသသင်္ကာနတော၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူနိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဗုဒ္ဓဝစနဝိသယာ ဇ၀၊ ဘုရားစကားတော်လျှင် အရာရှိကုန်သော။ ပရိယတ္တိအာဒယော၊ သင်ယူခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ကုန်၏။ ပါဠိယာ၊ ကို။ သဒ္ဓါယော၊ သရဏ္ဟာယ်ခြင်းသည်။ ပရိယာပုဏာနံ၊ သင်ယူခြင်းမည်၏။ တဒတ္ထသဝနံ၊ ထိုပါဠိအနက်ကို ကြားနာခြင်းသည်။ သဝနံ၊ ဃည်၏။ ပရိတော သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ ဥတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓာ၊ အလိုရှိခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အလိုရှိ၍မေးမြန်းလေ့လာခြင်းသည်။ ပရိပုစ္ဆာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါဠိ။ပ။ ဝိနိစ္ဆယ ကထာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပဒတ္ထတော စ၊ ပုဒ်၏ အနက်အားဖြင့်ရင်း။ အဓိပ္ပါယတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဒုဝိညေယျဒ္ဓာနာနံ၊ သိနိုင်ခဲသော အရာဌာနတို့ကို။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ သန္ဓိဌာနကထာ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ယသ ပဒသ၊ ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒုဝိညေယျော၊ သိနိုင်ခဲ၏။ တံ၊ ထိုပုဒ်သည်။ ဣဏ္ဍိပဒံ၊ မည်၏။ ယသ၊ အကြင်ပုဒ်၏။ အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဒုဝိညေယျော၊ ၏။ တံ၊ ထိုပုဒ်သည်။ အတ္ထပဒံ၊ မည်၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓာဒိပဋိသံယုတ္တေ၊ ခန္ဓာစသည်တို့နှင့်စပ်ကုန်သော။ ကထာမဂ္ဂေ၊ စကားအစဉ်တို့ကို။ သင်္ကာတိ၊ ၏။ ဇတသ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘာဝနာနုယောဂသဟိတံ၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဂတဋ္ဌ၊ သွားခြင်းသည်ရင်း။ ပစ္စာဂတဋ္ဌ၊ ပြန်လာခြင်းသည်ရင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂတပစ္စာဂတိကော၊ မည်၏။ တသ၊ ထိုဘာဝနာအားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ အသွားအပြန်ရှိသောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဝါ၊ အဖြစ်တည်း။ (ဝစနတ္ထမျှကိုသာ ပြသည်) တေန ဂတပစ္စာဂတိကဘာဝေန၊ ထိုဘာဝနာအားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ အသွားအပြန်ရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝသနဋ္ဌာနတော၊ နေရာအရပ်မှ။ ယာဝ ဂေါစရဂါမော၊ ဆွမ်းခံရွာတိုင်အောင်ရင်း။ (အတ္ထိတာဝ–ပုဒ်တို့ကိုမထည့်ရအောင် အတိုချုပ်အဓိပ္ပါယတ္ထပြန်သည်) တတော၊ ထိုဆွမ်းခံရွာမှ။ ယာဝ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်တိုင်အောင်ရင်း။ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယုတ္တော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မပြတ်အားထုတ်လျက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ယာဝ အနုလောမဂေါတြဘုသမီပန္တိ၊ ပံ–ဟူသောပါဋ္ဌဖြင့်။ သခ်ါရပေက္ခာဉာဏ်၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုသခ်ါရပေက္ခာဉာဏ်သည်။ တေသံ၊ ထိုအနုလောမဉာဏ် ဂေါတြဘုဉာဏ်တို့၏။ သမီပပ္ပဝတ္တံ၊ အနီးဌိုဖြစ်၏။

သတ္ထေသူတိ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇေသု၊ အပြစ်ကင်းကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟိတသုခါဝဟေသု၊ စီးပွါးချမ်းသာကို ဆောင်တတ်ကုန်သော။ ဂန္ထေသု၊ တို့၌။ သိပ္ပါယတနေသူတိ ဇတ္ထာပိ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။ ပုဗ္ဗကာလေ၊ ရှေးကာလ၌။ ဇကသတရာဇူနံ၊ တရာ့တပါးသော မင်းတို့၏။ ဒေသဘာသာ၊ အရပ်သုံးစကားသည်။ ဇကသတဝေါဟာရာ၊ တရာ့တပါးသော ဘာသာစကားတို့ မည်ကုန်၏။ ဓမ္မပဒေ၊ ၌။ ယမကဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဩပမ္မဝဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မူလပဏ္ဏာသေ၊ ၌။ ယမကဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဩပမ္မဝဂ္ဂေါ ဇ၀၊ ဝဂ်မည်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တပါးသောဆရာတို့က ဆိုကုန်၏။ သုတပဋိဘာနဗဟုလာနန္တိ၊ ကား။ ဗဟုသုတာနံ၊ များသော အကြားအမြင်ရှိကုန်သော။ ပဋိဘာနဝန္တာနံ၊ ထင်မြင်လွယ် သဘောပေါက်လွယ်သော ဉာဏ်ပညာရှိကုန်သော။

သဗ္ဗာနီတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီးသော။ ပဌ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌပိ၊ ရှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ။ သေက္ခဖလဝိမောက္ခပရိယောသာနေ၊ သေက္ခဖိုလ်ဟူသော ဝိမောက္ခ၏အဆုံး၌။ ဘဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သည်တို့တည်း။ သေက္ခဖလဝိမောက္ခန္တိကာ၊ ၏အဆုံး၌ ဖြစ်ကုန်သည်တို့။ ဌာနာဌာနဉာဏဗလာဒီနိ၊ ဗလအစရှိသည်တို့သည်။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓဂုဏေသု၊ တို့တွင်။ သကိစ္စတော၊ မိမိ၏ကိစ္စအားဖြင့်။ ပါကဋတရာနိ၊ သာလွန်၍ ထင်ရှားကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒသဗလာနိ ဝိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အညေ၊ ဒသဗလဉာဏ်တော်တို့မှ တပါးကုန်သော။ သဗ္ဗညုတညာဏာဒယောပိ၊ ဉာဏ်အစရှိ သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဂုဏဝိသေသာ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူး အထူးတို့သည်။ အသေက္ခဖလဝိမောက္ခန္တိကာ ဇ၀၊ နှိုက်မည်ကုန်သည်ချည်းသာလျှင်တည်း၊ ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ဝိမောက္ခ၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးမည်ကုန်သည်ချည်း သာလျှင်တည်း။

ပညာဘူမိ–မူလ–သရီရ၀ဝတ္ထာနဝဏ္ဏနာ

၄၃၀။ ဣမာယ ပညာယာတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ၏။ သလက္ခဏာဒိဂ္ဂဟဏဝသေန၊ မိမိ၏သဘာဝလက္ခဏာစသည်ကို ယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (သီမူနှင့်ရင်း, မြန်မာရှေးမူဟောင်းနှင့်ရင်း အညီပင်။ အာဒိ–ဖြင့် သာမညလက္ခဏာကို ယူ။ သလ္လက္ခဏာဒိ–ဟု ရှိသောပါဋ္ဌကား မသင့်။) ပဝတ္တိဌာနဘာဝတော၊ ဖြစ်ရာဌာန၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူမိ၊ ဘုံမည်၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိ–ဟူသောပါဋ္ဌ၌ အာဒိ–သဒ္ဒါဖြင့်။ အာဟာရာဒီနံ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ စောဒနာကို ထုတ်၍ ရှင်းပြဦးအံ့။ ဇ၀ံ၊ ဤသို့။ ဇတေ ဗဟူ ဓမ္မာ၊ ဤမျှားစွာသော တရားတို့ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘူမိဘာဝေန၊ ဝိပဿနာ၏ ဘုံအဖြစ်ဖြင့်။ ဂယှန္တိ၊ ယူအပ်ကုန်သနည်း။ ဆန္ဒာဒီသု၊ တို့တွင်။ [၈၅] ဇကေနပိ၊ တပါးတည်းဖြင့်သော်လည်း၊ ဝါ၊ တမျိုးတည်းဖြင့် သော်လည်း။ အတ္ထသိဒ္ဓိ၊ အကျိုး၏ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) တိဝိဓသတ္တာနုဂ္ဂဟတ္ထံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော သတ္တဝါတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ခန္ဓာဒိတ္တယဂ္ဂဟဏံ၊ ခန္ဓာအစရှိသော သုံးပါးအပေါင်းကို ယူခြင်းကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ (ဂယှမာနေ၊ သော်။) သဗ္ဗသာဓာရဏော၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား ဆက်ဆံ

သော။ အနုဂ္ဂဟော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်။ နဿိယာ၊ ရာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပသမ္မဒ္ဓာ၊ ရုပ်၌ တွေဝေသော သတ္တဝါတို့ငင်း။ အရူပသမ္မဒ္ဓာ၊ နာမ်၌တွေဝေသောသတ္တဝါတို့ငင်း။ ဥဘယသမ္မဒ္ဓာ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံ၌ တွေဝေသော သတ္တဝါတို့ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော သတ္တဝါတို့တွင်။ ယေ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ အရူပသမ္မဒ္ဓာ၊ နာမ်၌တွေဝေကုန်၏။ တဒတ္ထံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏အကျိုးငှါ။ ခန္ဓာနံ၊ တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤခန္ဓာတို့၌။) အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့ကို။ စတုဓာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ရူပသမ္မဒ္ဓာ၊ ရုပ်၌တွေဝေကုန်၏။ တဒတ္ထံ၊ ငှါ။ အာယတနာနံ၊ တို့ကို။ (ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတနတို့၌။) ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အဒ္ဓေကာဒသဓာ၊ အခွဲနှင့်တကွ တဆဲ့တပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝိဘတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ယေ ပန၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်ကား။ ဥဘယသမ္မဒ္ဓာ၊ ကုန်၏။ တဒတ္ထံ၊ ငှါ။ ဓာတူနံ၊ တို့ကို။ (ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။) ဥဘယေသမ္ပိ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံတို့ကိုလည်း။ ဝိဘတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တထာ၊ တူ။ ဣန္ဒြိယဘေဒေန၊ ဖြင့်။ တိက္ခိန္ဒြိယာ၊ ထက်သော ဣန္ဒြေရှိသောသတ္တဝါတို့ငင်း။ မဇ္ဈိမိန္ဒြိယာ၊ တို့ငင်း။ မုဒိန္ဒြိယာ၊ တို့ငင်း။ ဣတိ စ၊ သို့ငင်း။ သံခိတ္တရုစီ၊ အကျဉ်းကိုနှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ငင်း။ မဇ္ဈိမရုစီ၊ အလယ်အလတ်ကို နှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ငင်း။ ဝိတ္ထာရရုစီ၊ အကျယ်ကို နှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ငင်း။ ဣတိ စ၊ ငင်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တိဝိဓာ၊ ကုန်၏။ တေသမ္ပိ၊ ထိုသုံးမျိုးသော သတ္တဝါတို့၏လည်း။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ ယထာဣဒံ၊ တိုင်း။ ခန္ဓာဒိဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ဣန္ဒြိယဂ္ဂဟဏံ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ယူခြင်းဆိုခြင်းသည်။ (သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ–၌စပ်) ဝါ၊ ဣန္ဒြေတို့ကိုယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ (ပါဌသေသကတံ–၌စပ်) ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤဣန္ဒြေတရားတို့သည်။ ဣဿရာ ဝိယ၊ အစိုးရသော မင်းတို့ကဲ့သို့။ သဟဇာတဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဣဿရိယံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအမှူး၏အဖြစ်ကို။ ကာမံ ပဝတ္တေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုအစိုးရသည်၏အဖြစ် အကြီးအမှူး၏အဖြစ်သည်။ နေသံ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏။ ဓမ္မသဘာဝသိဒ္ဓံ၊ တရားတို့၏ ပင်ကိုရင်းသဘောအားဖြင့် ပြီး၏။ ဧတ္ထ၊ ဤတရားတို့၌။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသီဘာဝေါ၊ အလိုကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်း အစိုးရနိုင်နင်းခြင်းသည်။ နဿိ၊ မရှိ။ ဧတေ၊ ဤတရားတို့သည်။ သုညာ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်မှ ဆိတ်ကုန်၏။ အဝသဝတ္တိနော၊ မိမိအလိုသို့ မလိုက်တတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အနတ္တလက္ခဏာသ၊ ကို။ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ၊ လွယ်ကူစွာ ယူခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဝါ၊ အကျိုးငှါ။ (ကတံ၊ ၏။) ပန၊ ပါး။ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ ဧတံ၊ ထိုခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ဣန္ဒြေဟူသော တရားအပေါင်းသည်။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတုဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း, ဆုတ်နစ်ခြင်း, ထိုနှစ်ပါးစုံ၏ အကြောင်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌမေဝ၊ မြင်အပ်သော်သာလျှင်။ ဥပကာရဝဟံ၊ ကျေးဇူးကိုဆောင်တတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အညထာ၊ ဖြင့်။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သစ္စာဒိဒ္ဒယံ၊ သစ္စာအစရှိသော နှစ်မျိုးအပေါင်းကို။ ဂဟိတံ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကေ နဟ အတ္ထသိဒ္ဓိ နဟောတိ–ဟု ပြန်စပ်။) အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတဓမ္မေသုပိ၊ ယူအပ်သော တရားတို့၌လည်း။ အယံ နယော၊ ကို။ နေတဗ္ဗော၊ ဆောင်အပ်၏။ ပတိဋ္ဌာဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ မူလံ၊ အမြစ်အခြေမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သီလဝိသုဒ္ဓိယံ စ၊ သည်ငင်း။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိယံ စ၊ သည်ငင်း။ သတိ၊ သော်။ အယံ ပညာ၊ သည်။ မူလဇာတာ။ ဖြစ်သော အမြစ်အခြေရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသတိ၊ သော်။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ပရိဗြူဟေတဗ္ဗတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပွါးစေအပ်သောကြောင့်။ သရီရံ၊ ကိုယ်မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သန္ဓာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ မပြတ်ဖြစ်လတ်သော၊ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ဣမိဿာ ပညာယ၊ ၏။ ပါဒပါဏိသီသဋ္ဌာနိယာ၊ ခြေလက်ခေါင်း၏အရာ၌ တည်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အာဒိကာ၊ ကုန်သော။ ဣမာ ပဋ္ဌ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ အဝယဝေန၊ အစိတ်ဖြင့်။ သမုဒါယူပလက္ခဏနယေန၊ အပေါင်းကို မှတ်သောနည်းဖြင့်။ သရီရန္တိ၊ ကိုယ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၃၁။ ပဋ္ဌခန္ဓာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပဋ္ဌာတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ အရေအတွက်ကို ပိုင်းခြားကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း။ တေန၊ ထိုပဋ္ဌသဒ္ဒါဖြင့်။ တတော၊ ထိုငါးပါးမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ နဿ၊ မဟုတ်။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ နဿ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ခန္ဓာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ပရိစ္ဆိန္နခမ္ဓနိဒဿနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋ္ဌက္ခန္ဓာဟူသောပုဒ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓသဒ္ဒေါ၊ သည်။ မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတိ အာဒီသု ဝိယ၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌ကဲ့သို့။ ရာသဒ္ဒေ၊ အစုဟူသော အနက်ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတီတာဒိဝိဘာဂဘိန္နံ၊ အတိတ်စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်းအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို။ ရာသိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဗဟုဒ္ဓိယာ၊ အသိဉာဏ်ဖြင့်။ ဧကဋ္ဌံ၊ တည်း၊ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည်သာလျှင်။ ခန္ဓော၊ အစုတည်း။ ရူပက္ခန္ဓော။ ရုပ်အစု။ ဣတိ၊ သို့။ သမာနာဓိကရဏသမာသော၊ တူသောတည်ရာရှိသော ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ စောဒနာထုတ်၍ ရှင်းပြဦးအံ့။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ အဖို့အပုံတို့ဖြင့်။ ဣဏံ၊ မြီကို။ ဒဿာမ၊ ပေးဆပ်ကုန်အံ့။ ဣတိ အာဒီသု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ခန္ဓသဒ္ဒေ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာသဋ္ဌေ၊ အဖို့ဟူသော အနက်ရှိလတ်သော်။ နိဗ္ဗာနသာပိ၊ ၏လည်း။ ခန္ဓန္တရဘာဝေါ၊ ခန္ဓာတပါး၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ကား။) အတီတာဒိဝိဘာဂါဘာဝတော၊ အတိတ်စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကသ၊ တပါးတည်းသော။ နိစ္စသ၊ မြဲသည်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ အတီတာဒိဝိဘာဂေါ၊ အတိတ်စသည်ဖြင့်ဝေဘန်ခြင်းသည်။ နဿ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော။ အတ္ထေန၊ ရာသိအနက်ဖြင့်။ ရူပရာသိ၊ ရုပ်တရားအစုတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဒုတိယေန၊ သော။ (အတ္ထေန၊ ကောဋ္ဌာသအနက်ဖြင့်။) ရူပကောဋ္ဌာသော၊ ရုပ်အဖို့တည်း။ ဣတိ၊

ဤကားအနက်။ ဝေဒနာကွန္ဓောတိအာဒီသုပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ စောဒနာထုတ်၍ ရှင်းပြဦးအံ့။ ဧတေ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌေဝ၊ ငါးပါးတို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ စ၊ သည်မျှသာမက သေး။ ဣမိနာ ဧဝကမေန၊ ဤအစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ဘာဧန ဘောဧနဗျဉ္ဇနဘတ္တကာရကဘုဉ္ဇကဝိကပ္ပဒဿနတော စ၊ စားခွက် ဘောဇဉ် ဟင်းလျှာ ထမင်းချက်သောသူ စားသုံးသော သူတို့ကဲ့သို့ အထူးကြံဆခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ စားသုံးသော သူတို့ကဲ့သို့ ကွဲပြားခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်ရင်း။ [၈၆] ယထောဌာရိကယထာသံကိလေသူပဒေသတော စ၊ အစဉ်အတိုင်း ရှန့်ရင်းသည်၏အဖြစ် အစဉ်အတိုင်း ညစ်ညူးကြောင်း၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းကြောင့်ရင်း။ (တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိဝါဒမူလ ဟေတုဘာဝံ စ၊ ငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းရင်း၏အဖြစ်ကိုရင်း။ သံသာရဟေတုတံ စ၊ သံသရာ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ရင်း။ ကမ္မဟေတုတဉ္စ၊ ကံ၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကိုရင်း။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ ဝေဒနာသညာ၊ တို့ကို။ သခ်ါရကွန္ဓတော၊ မှ။ နိဗ္ဗာရိ တွာ၊ ၍။ ဝိသုံ၊ ခြား။ ခန္ဓဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဒေသိတာ၊ ကုန်၏။ (ဝေဒနာသညာနစ်ပါးလုံးပင် ဝိဝါဒမူလဟေတုလည်း ဖြစ်၏၊ သံသာရဟေတုလည်းဖြစ်၏၊ အနုဋ္ဌ ၂၊၇–၌ကြည့်၊ ထိုအတူ ကမ္မဟေတုလည်း ဖြစ်သည်ဟု ယူအပ်၏)

ရူပက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၃၂။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ တေသု ပဋ္ဌသု ခန္ဓေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စိတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ အနဝသေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ရူပနလက္ခဏန္တိ၊ ပုဒ်သည်။ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနံ၊ အလွန်ရောက်ခြင်း အလွန်လျှံပါးခြင်းကို သတ်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ–သဒ္ဒေန စ၊ ယံ–သဒ္ဒါသည်ရင်း။ သနိပါတေန၊ စိ–နိပါတ်နှင့်တကွသော။ ကိံ–သဒ္ဒေန စ၊ သည်ရင်း။ ဂဟိတေန၊ ယူအပ်သောအနက်ဖြင့်။ အနိယမတ္ထတာယ၊ ကိန်းသေမသတ်မှတ်အပ်သော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂေ၊ အလွန်ရောက်ခြင်း အလွန်လျှံပါးခြင်းသည်။ အာပန္နေ၊ သော်။ တံ၊ ထိုအလွန်ရောက်ခြင်း လျှံပါးခြင်းကို။ ရူပနသဒ္ဒေါ၊ သည်။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ တေန၊ (ယံ ကိဉ္စိ ရူပနလက္ခဏံ ဟူသော) ထိုပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့်။ ရူပဿ၊ ရုပ်ကို။ အနဝသေသပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ကတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သီတာဒီဟိတိ၊ ကား။ သီတုဏှဇိဃသဒ္ဓာပိပါသာဒီဟိ၊ အအေး, အပူ, အစာဆာခြင်း, ရေငတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤသီတာဒီဟိ–ဟူသောပုဒ်သည်။ ဟေတုအတ္ထေ၊ ဟိတ်အနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ ကရိဏ်းဝိဘတ်တတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ဧတသ၊ ဤတရားအား။ ရူပွနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာသည်၊ ဝါ၊ မှတ်အပ်သောလက္ခဏာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ ဓမ္မော ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဓမ္မဇာတံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပနလက္ခဏံ–ဟူသောပုဒ်၌။ ရူပွနံ၊ နှ ဟူသည်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဟူသည်။ သီတာဒိဝိရောဓိပစ္စယသန္နိပါတေ၊ သီတအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ၊ ရှေးရုပ်အစဉ်နှင့်မတူသော နောက်ရုပ်အစဉ်၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ အရူပမ္မောနမ္မိ၊ နာမ်တရားတို့၏လည်း။ ဝိရောဓိပစ္စယသမာဂမေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့နှင့် တွေ့ဆုံခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ၊ ရှေးအစဉ်နှင့်မတူသော နောက်အစဉ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ လဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ငြားအံ့။ လဇ္ဇတိ၊ ရအပ်သည်ကား။ သစ္စံ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ (တံ၊ ထိုသို့ နာမ်တရားတို့၏ ရှေးအစဉ်နှင့်မတူသော နောက်အစဉ်၏ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။) ဝိဘူတတရံ၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှားသည်။ နှ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝိဘူတ တရံ၊ သော။ ရူပွနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သီတာဒိဂ္ဂဟဏတော၊ သီတ အစရှိသည်ကို (သီတေ နပိ ရူပတိ–စသည်ဖြင့် သုတ်ပါဠိ၌) ယူခြင်းဟောခြင်းကြောင့်တည်း။ (ဝိဘူတတရံ၊ သော။ ရူပွနံ၊ ကို။) ယဒိ (အဓိပ္ပေတံ)၊ အကယ်၍ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ၊ သော်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ ကထံ၊ လျှင်။ ရူပသမညာ၊ ရုပ်ဟူသောအမည်သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) တတ္ထာပိ၊ ထိုဗြဟ္မပြည်၌လည်း။ တံသဘာဝါနာတိဝတ္တနတော၊ ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောကို မလွန်ခြင်း ကြောင့်။ ရူပသမညာ၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ လျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အနုဂ္ဂါဟကပစ္စယဝသေန၊ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ တတ်သော အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (တတ္ထာပိ၊ ထိုဗြဟ္မပြည်၌လည်း။ ရူပသမညာ၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ လျှင်တည်း။) ဝိရောဓိပစ္စယသန္နိပါတေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဆုံလတ်သော်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဘိန္နေ၊ ပျက်စီးသော။ သန္တာနေ၊ ၌။ ဘိဒ္ဒမာနသေဝ၊ ပျက်စီးဆဲသာလျှင်ဖြစ်သောရုပ်၏။ ယောဝိသဒိသုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေါ၊ အကြင် ရှေးရုပ်အစဉ်နှင့် မတူသော နောက်ရုပ်အစဉ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ ရူပွနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အညေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ၌။ ရူပယတိ၊ ဖောက်ပြန်စေတတ်၏။ ဝိကာရံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပါဒေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ မည်၏။ ပုရိမပက္ခေပန၊ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိဟုဆိုသော ရှေးအဖို့၌ကား။ ရူပွတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ရူပံ၊ မည်၏။) သံဃဋ္ဋနေန၊ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိကာရပ္ပတ္တိ ယံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၌။ ရူပွနသဒ္ဒေါ၊ သည်။ နိရုဠှော၊ ထင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ၌။ အရူပဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ရူပသမညာယ၊ ၏။ ပသင်္ဂေါ ဧဝ၊ ရောက်ခြင်းသည်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ စပ်လျှဉ်းခြင်းသည် ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သဃ်ဋ္ဋနာဘာဝတော၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ပဋ္ဌိယာတော၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ ရူပွနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)။ ။ သဗ္ဗံ တံ ဧကတော ကတ္တာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဝဒတိ–၌ စပ်) ရာသဋ္ဌံ၊ အစုဟူသောအနက်ကို။ ဟဒယေ၊ ၌။ ဌပေတ္တာ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။

ဘူတောပါဒါယဘေဒတောတိ ဇတ္ထ၊ ဣါပါဒ်ဌ်။ (ဝစနတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတမ္ဗော၊) ဇတ္ထ၊ ဣါဘူတရုပ်ဌ်။ တဒမိနဝုတ္တိ တာယ၊ ထိုဘူတရုပ်နှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒါယရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘူတံ၊ မည်၏။ ဘူတာနိ၊ ဘူတရုပ်တို့ကို။ ဥပါဒိယတေဝ၊ စွဲမှီတတ်သည်သာလျှင်တည်း။ သယံ ပန၊ မိမိကိုယ်တိုင်ကိုမူကား။ တေဟိ ဝါ၊ ထိုဘူတရုပ်တို့သည်၎င်း။ အညေဟိ ဝါ၊ တပါးသောရုပ်တို့သည်၎င်း။ နဥပါဒီယတိ၊ မစွဲမှီအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါယံ၊ မည်၏။ (ဥပ+အာ+ဒါ–ဓာတ်+ဏပစ္စည်း၊ အာကို အာယပြု၍ ပြီးစေအပ်၏)

စတုဓာတုဝဝတ္ထာနေ၊ တ္ထာန်အရာဌ်။ ဝစနတ္ထာဒိတောပိ၊ တ္ထ စသည်အားဖြင့်လည်း။ ဘူတာနိ၊ ဘူတရုပ်တို့ကို။ ဝိဘာဝိတာနေဝ၊ ထင်ရှားပြအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသည်သာလျှင်။ ကာမံ (ဟောန္တိ)၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သဘာဝမ္မောနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ လက္ခဏာဒိဝိဘာဝနာ၊ လက္ခဏာ စသည်ကို (ဝါ) စသည်ဖြင့် ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) (တနည်းကား–လက္ခဏာဒိတပုဒ် ဝိဘာဝနာတပုဒ်ခွဲလျက်ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင်) လက္ခဏာဒိ၊ ဏာ စသည်သည်သာလျှင်။ သဘာဝမ္မောနံ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဝနာ၊ ထင်ရှားပြကြောင်းပေတည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဣသို့နှလုံးသွင်း၍။ လက္ခဏ။ပ။ ဝုတ္တာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစတုဓာတုဝဝတ္ထာန်အရာဌ်။ ပဒဋ္ဌာနသ၊ ၏။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဒဋ္ဌာနတော ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တသ၊ ထိုပဒဋ္ဌာန်ကို။ အဝစနဋ္ဌ၊ ထိုဌ် မဆိုခြင်းသည်လည်း။ (ဟောတိ–ဌ် စပ်) ပစ္စယတောတိ ဇတ္ထ၊ ဟူသော ဣါအာကာရဌ်။ တသ အတ္ထသ၊ ထိုပဒဋ္ဌာန်ဟူသောအနက်၏။ ပကာရန္တေန၊ ပစ္စယဟူသော အပြားအထူးအားဖြင့်။ ဝိဘာဝိတတ္တာ၊ ပြအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သဗ္ဗာပိတိ၊ ကား။ စတသ္သောပိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ။ အာပေါသင်္ဂဟိတာယ၊ အာပေါဓာတ်သည် ပေါင်းစုအပ်သည်ဖြစ်၍။ တေဇောနုပါလိတာယ၊ တေဇောဓာတ်သည် လျော်စွာစောင့်ရှောက်အပ်သည် ဖြစ်၍။ [၈၇] ဝါယောဝိတ္ထမ္ဘိတာယ၊ ဝါယောဓာတ်သည် ထောက်ကန်အပ်သော်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အညထာ၊ ဖြင့်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုပထဝီဓာတ်သည်။ သေသဘူတတ္တယပဒဋ္ဌာနာ၊ ကြွင်းသော ဘူတရုပ်သုံးခုအပေါင်းလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဣတရာပိ၊ ဣါမှတပါးသော ဓာတ်တို့သည်လည်း။ ဇဝံ၊ ဣါအတူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝသေသဓာတုတ္တယပဒဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

စတုဝိသတိဝိဓန္တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဝိဓံဟူသော အရေအတွက်ကို ပိုင်းခြားကြောင်းပါဌ်သည်။ ဗလရူပါဒီနံ၊ ဗလရုပ်စသည်တို့ကို။ ပဋ္ဌိသေနတ္ထော၊ မြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗလရုပ်စသည်ဌ်။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္တုဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ ပရတော၊ ဌ်။ အာဝိဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ စက္ခတိ၊ သာယာတတ်၏၊ ဝါ၊ သာယာသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌတံ၊ ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) ရူပံ၊ ကို။ အဿာဒေန္တိ ဝိယ၊ သာယာသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ စက္ခတိ–ပုဒ်၏ အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခတီတိ၊ တိဟူသောပုဒ်ဌ်။ အယံစက္ခတိ–သဒ္ဒေါ၊ ဣါစက္ခတိ–သဒ္ဒါသည်၊ ဝါ၊ ဣါစက္ခဓာတ်သည်။ မခုံ၊ ပျားကို။ စက္ခတိ၊ သာယာ၏။ ဗျဉ္ဇနံ၊ ဟင်းလျာကို။ စက္ခုတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒီသု ဝိယ၊ ဣါသို့အစရှိသောပါဌ်တို့ဌ်ကဲ့သို့။ အသာဒနတ္ထော၊ သာယာခြင်း အနက်ရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ "မာဂဏ္ဍိယ၊ ယပရိဗိုဒ်။ စက္ခု၊ မျက်စိသည်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ရူပါရာမံ၊ အဆင်းလျှင် မ္မေ့လျော်ရာရှိ၏။ ရူပရတံ၊ အဆင်းဌ် မ္မေ့လျော်၏။ ရူပသမ္ဘဒိတံ၊ အဆင်းဖြင့် ဝမ်းမြောက်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဇတံ၊ ဣါစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဌကထာယမ္ပိ၊ ဌ်လည်း။ ရူပေသု၊ တို့ဌ်။ အာဝိဋ္ဌနရသံ၊ ဆွဲဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သောတာဒီနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒါရမ္မဏာဒိဘာဝေ၊ အသံလျှင် အာရုံရှိသည် စသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အသံစသည်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ နိရုဇ္ဇတ္တာ၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿနေ ဇဝ၊ မြင်ကြောင်းဖြစ်သော မျက်စိဌ်သာလျှင်။ (သီမှဌ် နယနေ ဇဝ–ဟု ရှိ၏။ ကောင်း၏။) စက္ခုသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ မူကား။) ဝဒုမာဒီသု၊ ပဒုမ္မာကြာစသည်တို့ဌ်။ ပကံ်ဇာဒိသဒ္ဒါဝိယ၊ ပကံ်ဇစသော သဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ တနည်း။ စက္ခတီတိ၊ ကား။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌတံ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) သမဝိသမံ၊ ညီညွတ်သည် မညီညွတ်သည်ကို။ အာစိက္ခန္တိ ဝိယ၊ ပြောကြားဘိသကဲ့သို့။ အဘိဗျတ္တံ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဝဒန္တိ ဝိယ၊ ပြောဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဌကထာယံ ပန၊ ဌ်ကား။ ဝိဘာဝေတိ စ၊ ထင်စွာလည်းပြတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဓာတူနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ အနေကတ္ထတ္တာ၊ များသောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခတိ–သဒ္ဒသ၊ စက္ခတိသဒ္ဒါ၏၊ ဝါ၊ စက္ခဓာတ်၏။ (တိ–ကား ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌ ပစ္စည်းတည်း) ဝိဘာဝနတ္ထတာပိ၊ ထင်စွာပြခြင်းအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဣါသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သောစကားပေတည်း။ ဇတေန၊ ဣါတရားသဘောဖြင့်။ သုဏာတိ၊ ကြားတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌတံ၊ ရာဖြစ်၍။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ သုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတံ။ မည်၏။ ဇတေန၊ ဖြင့်။ ဃာယတိ၊ နံတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ (ဝိညာဏာဓိဋ္ဌတံ၊ ၍။) သယံ၊ တိုင်။ ဃာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဃာနံ၊ မည်၏။ အဗ္ဗောဟရဏသ၊ စားမျိုခြင်း၏။ ရသဂ္ဂဟဏမူလကတ္တာ၊ အရသာကိုယူခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇိဝိတနိမိတ္တံ၊ အသက်၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အာဟာရရသော၊ အာဟာရ၏အရသာသည်။ ဇိဝိတံ၊ မည်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုဇိဝိတမည်သောအရသာဌ်။ နိန္နတာယ၊ ညွတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံ၊ ထိုဇိဝိတမည်သောအရသာကို။ အဂ္ဂါယတိ၊ ခေါ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရုတ္တိနယေန၊ ဖြင့်။ ဇိဂ္ဃာ၊ မည်၏။ ဣန္ဒိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ သာသဝဓမ္မောနံ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့၏။ (ဣန္ဒိတဖြစ်သော သာသဝကို ဆိုသဖြင့် အကုသိုလ်တရားတို့ကိုသာ ယူရမည်) အာယော ဥပ္ပတ္တိ

ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုတ္တရိယဟေတုဘာဝံ၊ အနုတ္တရိယဂုဏ်၏ အကြောင်း၏အဖြစ်သို့။ အနာဂစ္ဆန္တေသု စ၊ မရောက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကာမရာဂနိဒါနကမ္မဇနိတေသု စ၊ ကာမရာဂလျှင် အကြောင်းရှိသောကံသည် ဖြစ်စေအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမရာဂဿ၊ ၏။ ဝိသေသပစ္စယေသု စ၊ ထူးသောအကြောင်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဃာနဒိဂ္ဂါကာယေသု၊ တို့တွင်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သာသဝ ပစ္စယတ္တာ၊(စက်ဆုပ်အပ်သော)သာသဝတရားတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုကာယဖြင့်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ သုခံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗကိုမှီ၍ဖြစ်သောချမ်းသာကို။ အဿာဒေန္တာ၊ သာယာကုန်လျက်၊ ဝါ၊ သာယာကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ မေထုနမ္ပိ၊ မေထုန်အမှုကိုလည်း။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာယိန္ဒြိယဝတ္ထုကာ၊ ကာယိန္ဒြေလျှင် တည်ရာဝတ္ထုရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဗလဝကာမာသဝါဒိဟေတုဘာဝတော၊ အားကြီးသောကာမာသဝ စသည်၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ သာသဝါ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ သာသဝမမ္မာနံ၊ (ကာယဝတ္ထုက) သာသဝတရားတို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ ကာယမည်၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဝဏ္ဏဝိကာရံ၊ အဆင်း၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇမာနံ၊ ရောက်လတ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ရောက်လတ်သည်ဖြစ်၍။ ဟဒယဂ်တဘာဝံ၊ နှလုံး၌ တည်သောအလိုကို။ ရူပယတိ၊ ရုပ်လုံးပေါ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ မည်၏။ ရူပမိဝ၊ ကိုယ်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ အရုပ်ကိုကဲ့သို့။ ပကာသံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သဝိဂ္ဂဟ မိဝ၊ အထည်ကိုယ်ရှိသော အရာဝတ္ထုကိုကဲ့သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏

အကြောင်းရှာအပ်၏၊ သီမူ၌ကား လ–ငယ်နှင့်ပင်ရှိ၏။) အာဟရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဥပါဒါယရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သဒ္ဒတ္ထတော၊ သဒ္ဒါ၏အနက်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကမတော ပန၊ အစဉ်အားဖြင့်ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ရူပမ္မာနံ၊ တို့၏။ နိဿယဘာဝေန၊ မှီရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ မူလဘူတတ္တာ၊ အရင်းခံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဘူတရူပါနိ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ အကျဉ်းပြအပ်ကုန်၏။ ဣတရေသု၊ ဤမှ တပါးသော ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ အဏ္ဍဇတ္တိကဘာဝေန၊ ကတရား၏အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တဘာဝသမညာယ၊ အတ္တဘောဟူသော အမည်၏။ မူလဘာဝတော၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒီနိ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌာ၊ ငါးပါးသော ရုပ်တို့ကို။ အာဒိတော၊ ၌။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်၏။ ဝိသယီနံ၊ ဝိသယီဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ယူအပ်သော အာရုံရှိကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပသာဒရုပ်တို့၏။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား၊ ဝိသယာ၊ အာရုံတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ ရူပါဒီနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ သောရုပ်တို့ကို။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရုံကို။ အနုပါဒါရူပတ္တာ စ၊ ဥပါဒါရုပ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဘူတဂ္ဂဟဏေန၊ ဘူတရုပ်ကို ယူခြင်းဖြင့် (ပင်လျှင်)။ ဂဟိတတ္တာ စ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နိ ဂဟိတံ၊ မယူအပ်။ သွာယံ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ဣမေဟိ၊ ဤဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။ ဣတ္ထိတိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ ပုရိသောတိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ တဒနန္တရံ၊ ထိုဝိသယရုပ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယဒွယံ၊ ဣတ္ထိဣန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေနှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣမိနာ၊ ဤဣန္ဒြေဖြင့်။ ဧဝံတိတိ ဝေါဟာရံ၊ အသက်ရှင်သည်ဟူသော ဝေါဟာရကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဧဝံတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုအတ္တဘောဝ၏။ ဣမံ၊ ဤနှလုံးရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဝိညာဏပဗ္ဗတ္တိယံ၊ ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အတ္တဟိတာဒိသိဒ္ဓိ၊ မိမိအစီးအပွါးစသည်၏ ပြီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ကို။ (ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုအတ္တဘောဝ၏။ ဣမာသံ၊ ဤဝိညတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကာယဝစီပယောဂါ၊ ကိုယ်လုံ့လ နှုတ်လုံ့လတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ ကို။ (ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ကုန်၏။) ဣမာယ၊ ဤအာကာသဓာတ်ဖြင့်။ ရူပကာယသ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ စ၊ သည်ရင်း အဋ္ဌသော စ၊ လမ်းသည်ရင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ အာကာသဓာတု၊ ကို။ (ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ၏။) ဣမေဟိ၊ ဤလဟုတာစသောရုပ်တို့ဖြင့်။ အသ၊ ထိုအတ္တဘောဝ၏။ သုခပ္ပဝတ္တိ စ၊ ချမ်းသာစွာ ဖြစ်ခြင်းသည်ရင်း။ ဥပ္ပတ္တိအာဒယော စ၊ ဖြစ်ခြင်းစသည်တို့သည်ရင်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ လဟုတာဒယော၊ တို့ကို။ (ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗော၊ သော။ အယံ စတုသန္တတိရူပသန္တာနော၊ ဤစတုသမုဋ္ဌာန် အစဉ်ဖြစ်သော ရုပ်အစဉ်သည်။ ဣမိနာ၊ ဤအာဟာရဖြင့်။ ဥပတ္ထမ္ဘိယတိ၊ ထောက်ပံ့အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ကဗဠီကာရော၊ သော။ အာဟာရော၊ ကို။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၈၉] ၄၃၃။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယထာဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ အကြင်အကြင် အကျဉ်းပြအပ်ကုန်ပြီးသော။ ဥပါဒါရူပါနိ၊ တို့ကို။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ နိဒ္ဒိသိတုံ၊ အကျယ်ပြခြင်းငှါ။ တတ္ထ။ပ။ ပသာဒလက္ခဏန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ တေသု ဥပါဒါရူပေသု၊ တို့တွင်။ ။ ရူပေ၊ အဆင်း၌။ ဝါ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ အဘိဃာတော၊ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းသည်။ ရူပါဘိဃာတော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအဆင်း၌ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ အဆင်း၏ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဘိဃာတာရဟော၊ မည်၏။ ရူပါဘိဃာတော၊ အဆင်း၌ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အဆင်း၏ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းသည်။ ဟောတု ဝါ၊ ဖြစ်မူလည်း ဖြစ်စေ။ မာ ဝါ ဟောတု၊ မဖြစ်မူလည်းမဖြစ်စေ။ ဧဝံသဘာဝေါ၊ ဤသို့အဆင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းသဘောရှိသော၊ ဝါ၊ အဆင်း၏ ထိခိုက်ခြင်းသဘောရှိသော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘူတရုပ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်လင်စေခြင်းသည်။ ရူပါဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒေါ၊ မည်၏။ စက္ခု၊ သည်။ ဧဝံ လက္ခဏံ၊ ဤသို့အဆင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သောဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယန္တရသဟိတော ဧဝ၊ အကြောင်းတပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တကွဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ စက္ခုပသာဒေါ၊ သည်။ ရူပါဘိဃာနနဝသေန၊ အဆင်း၌ထိခိုက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကေဝလော၊ သက်သက်သော စက္ခုပသာဒသည်။ နေ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံသဘာဝတာဝ၊ ထိုအဆင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ရူပါဘိဃာတော၊ အဆင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းသည်၊ နေ (ပမာဏံ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ ရူပါဘိဃာတာရဟတာ၊ အဆင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ကုသလာကုသလံ၊ သည်။ ဝိပါကာရဟံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကိုထိုက်၏။ (တနည်း) ဝိပါကာရဟံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို ထိုက်သောတရားသည်။ ကုသလာကုသလံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့် ယထာ၊ ဤစကားကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ အဘိဃာတော၊ ထိခိုက်ခြင်းဟူသည်။ ဝိသယဝိသယီနံ၊ ဝိသယနှင့်ဝိသယီတို့၏၊ ဝါ၊ အာရုံနှင့်ဒွါရတို့၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ အဘိမုခီ ဘာဝေါ၊ ရှေးရှုတော်လျောက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဂျဒေသာဝဋ္ဌာနံ၊ သင့်လျော်သောအရပ်၌ တည်ခြင်းကို။ အဘိဃာတောဝိယ၊ နှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) သော၊ ထိုထိခိုက်ခြင်းသည်။ ရူပေ၊ အဆင်း၌။ စက္ခုဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ စက္ခုမှိ၊ ၌။ ရူပဿ၊ ၏။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ယံစက္ခု။ပ။ ပဋိဟညီ ဝါတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ ယမှိ။ပ။ ပဋိဟညတိ ဝါတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ (ဣတိ)အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

[အနိဒဿနံ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်မရှိသော။ သပ္ပဋိဃံ၊ ထိပါးခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ယံ စက္ခု၊ အကြင်စက္ခု ပသာဒသည်၊ ဝါ၊ အကြင်မျက်စိသည်။ သနိဒဿနမှိ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သပ္ပဋိဃမှိ၊ ထိပါးခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ရူပမှိ၊ အဆင်း၌။ ပဋိဃညိ ဝါ၊ တိုက်ခိုက်မှုလည်း တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီ။]

[အနိဒဿနမှိ၊ သော။ သပ္ပဋိဃမှိ၊ သော။ ယမှိ စက္ခုမှိ၊ ၌။ သနိဒဿနံ၊ သော။ သပ္ပဋိဃံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပဋိ ဃညိ ဝါ၊ ခဲ့ပြီ။ ပဋိဃညတိ ဝါ၊ ဆဲ။] ပရိပုဏ္ဏာပရိပုဏ္ဏာယတနတ္တာဘာဝနိဗ္ဗတ္တကသ၊ ပြည့်စုံသော အာယတန မပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော အတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မသ၊ ၏။ နိဒါနဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကာမတဏှာ စ၊ ကာမဘဝ၌ တပ်မက်သော တဏှာသည်ရင်း။ ရူပတဏှာ စ၊ ရူပဘဝ၌ တပ်မက်သောတဏှာသည်ရင်း။ တဒါယတနိကဘာဝ ပတ္ထနာဘာဝတော၊ ထိုစက္ခုစသောအာယတနရှိသောဘဝကို တောင့်တခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဠ္ဌကာမတာဒေါဟာရံ၊ ဒဠ္ဌ ကာမတာအစရှိသော ဝေါဟာရကို။ အရဟတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုတိယနယော၊ ကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပသာဒရုပ် တို့၌။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဒုတိယလက္ခဏာကို ပြသောပုဒ်၌။ ဧတေသံ၊ ထိုဘူတရုပ်တို့အား။ ဒဠ္ဌကာမတာနိဒါနကမ္မံ၊ မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံဟူသော။ သမုဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒဠ္ဌကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဧဝံဝိဓာနံ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်လင်စေခြင်းသည်။ ဒဠ္ဌကာမတာ။ပ။ ပသာဒေါ၊ မည်၏။ စက္ခု၊ သည်။ ဧဝံလက္ခဏံ၊ ဤသို့သော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော ဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တသ တသ ဘဝသ၊ ၏။ မူလကာ ရဏဘူတာ၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ ဥပဂ္ဂနောရဟာယတနဝိသယာပိ နာမ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အာယတနလျှင် အာရုံရှိသည်လည်း မည်သည်၊ ဝါ၊ အရာရှိသည်လည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမတဏှာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ ဒဠ္ဌကာမတာဒေါဟာရာရဟတာ၊ အစရှိသော ဝေါဟာရကို ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ဒဠ္ဌကာမတာစသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဒဠ္ဌကာမတာတိ၊ တာ ဟူသည်ကား။ ဒဠ္ဌံ၊ ၄၂။ ဣဋ္ဌာ၊ အလိုတည်း။ ရူပတဏှာ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဒဠ္ဌကာမတာယ စ၊ မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာ၏ ၎င်း။ သေသ နဉ္စ၊ ကြွင်းသော သောတုကာမတာ(သဒ္ဒတဏှာ) အစရှိသည်တို့၏ ၎င်း။ (ပုရိမနိဗ္ဗတ္တိယံ–၌ စပ်) တံတံအတ္တာ။ပ။ ကွဏတော၊ ထိုထိုအတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို အားထုတ်သော ခဏမှ။ ပုရိမနိဗ္ဗတ္တိယံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝတ္တမ္ဘံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသတိ ပန၊ ရှေး၌ဖြစ်ခြင်းမရှိခဲ့သော်မူကား။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အသမုဋ္ဌါတိတဘာဝေ ယေဝ၊ အကြွင်းမဲ့ မသတ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ ဒဠ္ဌမ်ံ၊ ၏။ ယတော၊ ယင်းသို့ မဂ်ဖြင့် မသတ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်သည် အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အသမုစ္ဆိန္နံ၊ အကြွင်းမဲ့မဖြတ်အပ်သေးသော ကိလေသာအပေါင်းသည်။ (ဝိဇ္ဇမာနမေဝ–၌ စပ်) ဝါ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ–၌ စပ်) ကာရဏလာဘော၊ သင့်လျော်သော အကြောင်းကို ရသည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလသ၊ ၏၊ ဝါ၊ အား။ ပစ္စယဘာဝူပဂမနတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သို့ (ဝါ) ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတာအတ္ထိတာပရိယာယေတိ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်, ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့်။ အရိယံ။ပ။ အန္တရ ဓာပေတီတိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ သန္ဓံ ဝါ။ပ။ ပဇာနာတီတိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ ဧဝမာဒီသု၊ ဒေသနာတို့၌။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

[အရိယံ၊ မြတ်သော၊ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလီကရောန္တော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုသည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ပြုသောသူသည်။ [၉၀] ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန် သော။ ပါပကေ၊ ကုန်သော။ အကုသလေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အန္တရာယေ၊ အကြား၌သာလျှင်။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ် ပျောက်စေ၏။]

[အဗ္ဗတ္တံ၊ ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌။ သန္ဓံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ မေ၊ ငါ၏။ အဗ္ဗတ္တံ၊ ၌။ ကာမစ္ဆ န္ဒော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ၏။]

ရူပေသု၊ တို့၌၊ ဝါ၊ တို့သို့။ ပုဂ္ဂလသ၊ ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိညာဏသ၊ ကို။ အာဝိဉ္ဆနရသံ၊ ဆွဲဆောင်ပို့ခြင်း ကိစ္စရှိ ၏။ နိဿယပစ္စယဘာဝတော၊ နိဿယပစ္စယဘာဝတော၊ နိဿယပစ္စည်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ယေသံ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်လင်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေဝ၊ ထိုဘူတရုပ်တို့သည်သာလျှင်။ အသ၊ ထိုစက္ခုပသာဒ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဒဠ္ဌကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိ သောကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ဘူတရုပ်တို့လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ (ဣတိ ဝုစ္စတိ) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌၊ ဝါ၊ ဤနှစ်ပါးသော လက္ခဏာတို့တွင်။ တံတံအတ္တဘာဝနိပ္ဖါဒကသာဓာရဏကမ္မဝသေန၊ ထိုထိုအတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သော

ဆက်ဆံသော ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုရိမ်၊ သော။ စက္ခုလက္ခဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။)ကာရဏဝိသေသသ၊ အကြောင်းအထူး၏။ အနာမဋ္ဌတ္တာ၊ မသုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မေ၊ အား။ ဧဝရူပံ နာမ၊ ဤသို့သဘောရှိသည်မည်သော။ စက္ခု၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ နိဗ္ဗတ္တိတအာဝေဏိကကမ္မဝသေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော သီးသန့်ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော စက္ခုလက္ခဏာကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အာစရိယဝါဒမှတပါး သကဝါဒကို ဆိုဦးအံ့။ ပဋ္ဌန်း၊ ငါးပါးကုန်သော ပသာဒတို့၏။ ပသာဒဘာဝသာမညေ၊ ပသာဒအဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ သဝိသယာဝဘာသနသခ်ါတသ၊ မိမိ၏အာရုံကို လင်းစေခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ပသာဒဗျာပါရသ၊ ကြည်လင်စေခြင်းဟူသော ဗျာပါရ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပုရိမ်၊ ရှေးဖြစ်သော စက္ခုလက္ခဏာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပသာဒကာရဏသ၊ ပသာဒရုပ်၏(သာမည)အကြောင်း၏။ ကမ္မဘာဝသာမညေ၊ ကံ၏အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကတ္တေ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ အတ္တနော၊ ပသာဒအသီးအသီးဟူသော မိမိ၏။ ကာရဏဘေဒေန၊ (ဝိသေသ) အကြောင်း၏အကွဲအပြားအားဖြင့်။ ဘေဒဒဿနဝသေန၊ အကွဲအပြားကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယလက္ခဏာကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သော တာဒိနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏာဒီသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ (ဌတ္ဝာ၊ ၍။ ကောစိ၊ သည်။ ပဠံ၊ ကို။) အာဟ၊ ၏။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခု အစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ဧကကမ္မုနာ၊ တပါးတည်းသောကံကြောင့်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။ ဥဒါဟု၊ မဟုတ်။ နာနာကမ္မုနာ၊ အသီးသီးသောကံကြောင့်။ (ဟောတိ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။) ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ (အာဟု၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအပြားတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ နာနာကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိယံ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခု အစရှိသောဣန္ဒြေတို့၏။ ဝိသေသေ၊ ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကာရဏသ၊ ၏။ ဘိန္နတ္တာ၊ ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဧကကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိယံ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) နေသံ၊ ထိုစက္ခု စသောဣန္ဒြေတို့၏။ ဝိသေသေ၊ သည်။ ကထံ၊ လျှင်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ကာရဏသ၊ ၏။ ဘိန္နတ္တာ ဧဝ၊ လျှင်။ (ဝိသေသေ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ တံတံဘဝပတ္တနာဘူတာ၊ ထိုထိုဘဝကို တောင့်တသော သဘောဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ တံတံဘဝပရိယာပန္နာယတနာဘိလာသတာယ၊ ထိုထိုဘဝ၌အကျုံးဝင်သော အာယတနတို့၌ နှစ်သက်လိုချင်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သယံ၊ တိုင်။ ဝိစိတ္တရူပါ၊ ဆန်းကြယ်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပနိဿယဘာဝေန၊ အကြောင်းဥပနိဿယ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံတံဘဝနိဗ္ဗတ္တကကမ္မဿ၊ ထိုထိုဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏။ ဝိစိတ္တဘေဒတံ၊ ဆန်းကြယ်သော အထူးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်၏။ ယတော၊ ယင်းသို့စီရင်ခြင်းကြောင့်။ တဒါဟိတဝိသေသံ၊ ထိုတဏှာသည် စီရင်အပ်သော အထူးရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သော။ တံ၊ ထိုကံသည်။ တထာရူပသမတ္ထတာယောဂေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသော စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အနေကရူပါပန္နံ ဝိယ၊ များသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သကဲ့သို့။ အနေကံ၊ များသော။ ဝိသိဋ္ဌသဘာဝံ၊ ထူးသောသဘောရှိသော။ ဖလံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သမတ္ထတာ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သမတ္ထဘာဝတော၊ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်မှ။ အညာ၊ တပါးဟူ၍။ နဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကာရဏဝိသေသေန၊ အကြောင်းအထူးသည်။ အာဟိတဝိသေသဿ၊ စီရင်အပ်သော အထူးရှိသော ကံ၏။ ဝိသိဋ္ဌဖလနိပ္ဖါဒနယောဂျတာမတ္တတော၊ ထူးသောအကျိုးကို ပြီးစေခြင်း၌ (ဝါ) ပြီးစေခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်မျှ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧကဿပိ၊ တခုတည်းသော်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ အယ္ဟ အနေကိန္ဒြိယဟေတုတာ ဝိသေသယောဂေါ၊ ဤများစွာသောဣန္ဒြေတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော အထူးနှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်။ ယုတ္တိတော စ၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်၎င်း။ အာဂမနတော စ၊ အာဂုံပါဠိအားဖြင့်၎င်း။ ပရတော၊ ၌။ အာဂမိဿတိ၊ တံ့။ အပိ စ၊ ကား။ ဧကဿေဝ၊ ဖြစ်သော။ ကုသလစိတ္တဿ၊ ၏။ သောဠသာဒိဝိပါကစိတ္တနိဗ္ဗတ္တိဟေတုတာ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အစရှိသော ဝိပါက်စိတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ လောကေပိ၊ ၌လည်း။ ဧကဿေဝ၊ ဖြစ်သော။ သာလိဗီဇဿ၊ သလေးမျိုးစေ့၏။ ပရိပုဏ္ဏာပရိပုဏ္ဏတဏ္ဍုလာတဏ္ဍုလဖလနိဗ္ဗတ္တိဟေတုတာ၊ ပြည့်စုံမပြည့်စုံသော ဆန်ဟူသော အကျိုးဖြစ်ခြင်း, ဆန်မဟုတ်သော အကျိုးဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဒိဿတေဝ၊ ထင်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဧတာယ ယုတ္တိစိန္တာယ၊ ဤအသင့်ယုတ္တိကို ကြံခြင်းဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခု အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ကမ္မဖလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကမ္မဝိပါကော စ၊ ကံ၏အကျိုးသည်လည်း။ သဗ္ဗသော၊ ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဉာဏသ၊ ၏။ ဝိသယော၊ အရာသည်။ (ဟောတိ၊၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတာယ ယုတ္တိစိန္တာယ၊ ဖြင့်။ ကိံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ပြီး၏။

[ဇ၁] ၄၃၄။ ကေစိတိ၊ ကား။ မဟာသံဃိကေသု၊ ကဂိဏ်းသားတို့တွင်။ ဧကစ္စေ၊ တို့သည်။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုမဟာသံဃိကဂိဏ်းသားတို့တွင်။ ဝသုမမ္မော၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ စက္ခုမ္ပိ၊ ၌။ တေဇော၊ သည်။ အဓိကံ၊ လွန်ကဲ၏။ သောတေ၊ ၌။ ဝါယု၊ သည်။ ဃာနေ၊ ၌။ ပထဝီ၊ သည်။ ဇိဝှါယ၊ ၌။ အာပေါ၊ သည်။ (အဓိကံ၊ ၏။) ကာယေ၊ ၌။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသောဘူတရုပ်တို့သည်လည်း။ သမာ၊ ညီမျှကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒတိ၊ ၏။) စက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ တေဇောဒိ အဓိကတာ နာမ၊ တေဇောစသည်၏လွန်ကဲသည်၏အဖြစ် မည်သည်။ တန္နိဿယဘူတာနံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏ မှီရာဘူတ

ရုပ်တို့တွင်။ တဒဓိကတာယ၊ ထိုတေဇောစသည်၏ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနော၊ ၍။ တေဇော ဓိကာနံ ဘူတာနံ ပသာဒေါ စက္ခုတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ကာယော သဗ္ဗေသန္တိ ဇတ္ထ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။ ဝိသေသော၊ အထူးကား။ ကော၊ အဘာယ်နည်း။ တေဇောဒိအဓိကာနံ၊ တေဇောစသည်လွန်ကဲကုန်သော။ ဘူတာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ ပသာဒါ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ အလုံးစုံသောဘူတရုပ်တို့၏သာလျှင်။ (ပသာဒါ၊ ကြည်လင်ခြင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ) နနု၊ ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာငြားအံ့။ ဇတံ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ သဗ္ဗေသန္တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ သမာနာနံ၊ ညီမျှကုန်သော ဘူတရုပ်တို့၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) အနုဝတ္တမာနသ၊ အစဉ်လိုက်သော။ ဇကဒေသာဓိကဘာဝသ၊ တစိတ်တဒေသလွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ နိဝါရဏဝသေန၊ တားမြစ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေဇောဒီနံ၊ တို့၏။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ အဓိက ဘာဝေ ဝိယ၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်၌ကဲ့သို့။ ဒ္ဝိန္နံ ဝါ၊ နှစ်ပါးတို့၏ ၎င်း။ တိဏ္ဏံ ဝါ၊ တို့၏ ၎င်း။ အဓိကဘာဝေပိ၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်၌လည်း။ ယထာဝုတ္တာဓိကဘာဝေနေဝ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သုံးပါး နှစ်ပါးတို့၏ လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဇကကာဒိဝသေန၊ တခုချင်းစသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဇကက ဒုကတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ လဗ္ဘမာနာယ၊ သော။ သြမတ္တတာယပိ၊ ယုတ်လျော့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ကာယပ္ပသာဒေါ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ အယမတ္ထော၊ သည်။ ပါကဋော၊ ထင်ရှားဏ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတုန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘူတရုပ်တို့၏။ သမဘာဝေန၊ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကာယပ္ပသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ သမဘာဝဒီပကော၊ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ကို ပြသည်ဟူ၍။ ဒ္ဒဗ္ဗော၊ ၏။ တေဇောဒီနန္တိ၊ ကား။ ပဒီပသခ်ါတသ၊ ဆီမီးဟုဆိုအပ်သော။ တေဇသ၊ ၏။ သြဘာသရူပေန၊ အရောင်အလင်း၏ အဆင်းရုပ်သည်ဝင်း။ ဝါယုသ၊ လေ၏။ သဒ္ဒေန၊ အသံသည်ဝင်း။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဂန္ဓေန၊ အနံ့သည်ဝင်း။ ခေဠသခ်ါတသ၊ တတွေးဟုဆိုအပ်သော။ ဥဒကသ၊ ၏။ ရသေန၊ သည်ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိမဝါဒေ စ၊ ၌ဝင်း။ ဣဒ္ဓိမဝါဒေ စ၊ ၌ဝင်း။ ယထာယောဂံ၊ စွာ။ တံတံဘူတဂုဏောဟိ၊ ထိုထို ဘူတရုပ်တို့၏ဂုဏ်တို့သည်။ အနုဂ္ဂယှဘာဝတော၊ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါဒီနံ၊ အဆင်းစသည် တို့ကို။ ဂဟဏော၊ ယူရာ၌။ ဥပကာရိတဗ္ဗတော၊ ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အာလောကာဒိ သဟကာရီကာရဏသဟိတာနံယေဝ၊ အရောင်အလင်း အစရှိကုန်သော တကွပြုဖော်ပြုဖက် အကြောင်းတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် သော်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တကွဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ရူပါဒိအဝဘာသနသမတ္ထတာ စ၊ အဆင်း စသည်ကို ထင်လင်းစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်ဝင်း။ ဝိဝရဏ၊ အပေါက်အကြား၏။ သောတဝိညာဏူပနိဿယ ဘာဝေါ စ၊ သောတဝိညာဉ်၏ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်သည်ဝင်း။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုကေစ်, အပရေ ဆရာတို့၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူတည်း။ ပန။ ဆက်။ တေဇောဒီနံ ဝိယ၊ တေဇောစသည်တို့၏ကဲ့သို့။ ဝိဝရဏ၊ ၏။ ဘူတဘာဝါဘာဝ တော၊ ဘူတရုပ်အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ယထာယောဂ–ဂ–ဟဏံ၊ ယောဂ–သဒ္ဒါကိုယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) အထ ဝါ၊ ကား။ ရူပါဒယောဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဝိဝရဏ္ဍိ၊ သည်လည်း။ ဘူတဂုဏော၊ ဘူတရုပ်၏ဂုဏ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရာဓိပ္ပါ ယေ၊ တပါးသောဆရာတို့၏အလိုသည်။ (သတိ၊ သော်။) တေဇသ၊ ၏။ အာလောကရူပေန၊ အရောင်အလင်းဟူသော အဆင်းရုပ်သည်။ အာကာသသခ်ါတသ၊ သော။ ဝိဝရဏ၊ ၏။ သဒ္ဒေန၊ သည်။ ဝါယုသ၊ ၏။ ဂန္ဓေန၊ သည်။ ဥဒကသ၊ ၏။ ရသေန၊ သည်။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေန၊ သည်။ ဣတိ ဇဝံ၊ သို့။ ယထာယောဂံ၊ စွာ။ တံတံဘူတဂုဏောဟိ၊ ထိုထို ဘူတရုပ်တို့၏ ဂုဏ်တို့သည်။ (အနုဂ္ဂယှဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။)

ရူပါဒီနံ အဓိကဘာဝဒဿနတောတိ၊ ကား။ အဂ္ဂိမှိ၊ မီး၌။ ပဘဿရဿ၊ တောက်ပသော။ ရူပဿ၊ အဆင်းကိုဝင်း။ ဝါယုမှိ၊ လေ၌။ သဘာဝေန၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်။ သုယျမာနဿ၊ ကြားအပ်သော။ သဒ္ဒဿ၊ ကိုဝင်း။ ပထဝိယာ၊ မြေ၌။ သုရဘိအာဒိနော၊ ကောင်းသောရနံ့ အစရှိသော။ ဂန္ဓဿ၊ အနံ့ကိုဝင်း။ အာပေ၊ ရေ၌။ မဓုရဿ၊ ချိုမြိန်သော။ ရသ စ၊ အရသာကိုဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသေသယုတ္တာနံ၊ အထူးနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဣမေသံ၊ ဤအဆင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿန တော၊ မြင်တွေ့ရခြင်းကြောင့်။ ရူပါဒယော၊ တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုတေဇောဓာတ်စသည်တို့၏။ ဂုဏာ၊ တို့ပေတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဌမဝါဒီ၊ ပဌမဝါဒရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တသေဝ၊ ထိုပဌမဝါဒရှင်၏သာလျှင်။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေကို၊ ဝါ၊ ချေပခြင်းကို။ ဣဏ္ဍေယျာမာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာဟ၊ ၏။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ဤနည်းဥပါယ်ဖြင့် သာလျှင်။ ဒုတိယဝါဒိနောပိ၊ ဒုတိယဝါဒရှင်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ် ပြီး၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ရူပါဒိဝိသေသဂုဏောဟိ၊ အဆင်းအစရှိသော ထူးသော ဂုဏ်ရှိကုန်သော။ တေဇောကာသပထဝီ အာကပဝါယူဟိ၊ တေဇော အာကာသ ပထဝီ အာပေါ ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ စက္ခာဒီနိ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ကတာနိ၊ ကုန် ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တသ၊ သော။ ကဏာဒသ၊ ကဏာဒဆရာ၏။ ဝါဒံ၊ ကို။ [၉၂] ဥဒ္ဓရိတ္တာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ တံ၊ ထိုဝါဒကို။ နိဂ္ဂဟေတုံ၊ ၄ါ။ အထာပိ ဝဒေယျုန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အာသဝေ၊ အရက်၌။ ဥပလဗ္ဘ မာနောပိ၊ ရအပ်သော်လည်း။ အာပေါသံယုတ္တာယ၊ အာပေါနှင့်ယှဉ်သော။ ကပ္ပါသတော၊ ဝါဂွမ်းမှ။ ဝိသဒိသာယ၊ မတူသော၊ ဝါ၊ ထူးသော။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကပ္ပါသဂန္ဓဿ၊ ဝါဂွမ်း၌ အနံ့၏။ အဓိကဘာဝါပတ္တိ၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။ နဟောတိ၊ မဖြစ်သည်။ နဟု မဟုတ်။ ဟောတိ ဇဝေ၊ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။ ဥဒကေန၊ သည်။) အနဘိဘူတတ္တာ၊ မလွမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာသဝေ၊ ၌။ ဥဒကသံယုတ္တာ၊ သော။ ပထဝီ၊ ဓာတ်ကို။ ဥဒကေန၊ သည်။ အဘိဘူတာ၊ လွမ်းမိုးအပ်၏။

ကပ္ပါသပထဝီ၊ ဝါဂွမ်းခ်ဉ် ပထဝီဓာတ်ကို။ နေ (အဘိဘူတာ)၊ အပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ ဇဝ၊ ထိုဝါဂွမ်း၏ သာလျှင်။ ဂန္ဓေန၊ သည်။ အဓိကေန၊ လွန်ကဲသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သင့်၏။ ဥဏ္ဏာဒကသံယုတ္တော၊ ရေပူနှင့်စပ်ယှဉ်သော။ အဂ္ဂိ စ၊ ကိုလည်း၊ ဝါ၊ တေဇောဓာတ်ကိုလည်း။ မဟန္တော၊ ကြီးကျယ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပလဇ္ဇနီယော၊ ရအပ်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့သော အကြောင်း ကြောင့်။ တသ၊ ထိုရေပူ၏။ ဖသော ဝိယ၊ အတွေ့ကဲ့သို့။ ဝဏ္ဏောပိ၊ ကိုလည်း။ ပဘဿရော၊ တောက်ပသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ တောက်ပသော။ ဝဏ္ဏောပိ၊ ကိုလည်း။ ဥပလဇ္ဇေယျ၊ ရအပ်ရာ၏၊ ဝါ၊ ရသင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဏ္ဏောဒကေ၊ ခ်ဉ်။ ဝဏ္ဏ တော၊ အဆင်းအောက်။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးနှင့်၊ ဝါ၊ တေဇောဓာတ်နှင့်။ အနဘိသမ္ဘန္ဓသ၊ မစပ်သော။ သီတောဒကသ၊ ၏။ ဝဏ္ဏော၊ သည်။ ပရိဟာယေထ၊ ယုတ်လျော့ရာ၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ဇတသ ဥဘယသ၊ ဤနှစ်ပါးစုံ၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တဒဘာဝေန၊ ထိုနှစ်ပါးစုံတို့၏ မရှိခြင်းဖြင့်။ ရူပါဒီနံ၊ အဆင်းအစရှိသည်တို့၏။ တေဇောဒိဝိသေသဂုဏာတာ၊ တေဇော စသည်တို့၏ ထူးသောဂုဏ်၏အဖြစ်ကို။ နိဝတ္တိတာ၊ နစ်စေအပ်၏၊ ဝါ၊ ပယ်အပ်၏။ တန္နိဝတ္တနေန၊ ထိုထူးသော ဂုဏ်၏ အဖြစ်ကို နစ်စေခြင်းဖြင့်။ တေဇောဒီနံ။ပ။ အနုဂ္ဂယှဘာဝတောတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကို။ နိဝတ္တိတံ၊ ၏။ ဣတိ ဇဝံ၊ သို့။ ပရမ္မရာယ၊ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့်။ ဥဘယာဘာဝေါ၊ နှစ်ပါးစုံ၏ မရှိခြင်းသည်။ ဝိသေသပရိကပ္ပနပဟာနဿ၊ အထူးကို ကြံခြင်းကိုပယ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မာ ပဟာယေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဇကကလာပေပိ၊ တခုသောကလာပ်ခ်ဉ်သော်လည်း။ ရူပရသာဒယော၊ ရူပရသစသည်တို့သည်။ ဝိသဒိသာ၊ မတူကုန်သည်၊ ဝါ၊ ထူးကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်သေး၏။)နာနာကလာပေ၊ ခ်ဉ်။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ ဘူတဝိသေသာဘာဝေပိ၊ ဘူတရုပ်တို့၏ ထူးသည်၏အဖြစ် မရှိငြားသော်လည်း။ (ဝိသဒိသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗာဘာဝေ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ခ်ဉ်။) ဝါဒေါ၊ သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငါ၊ ရူပရသာဒိနိဒဿနံ၊ ရူပရသ အစရှိသော ပုံတူဥပမာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဘူတဝိသေသော၊ ဘူတရုပ်တို့၏အထူးသည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ အံ့။ စက္ခာဒိဝိသေသဿ၊ စက္ခုစသည်တို့၏ ထူးခြားခြင်း ၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ကိံ ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဒဿေ တုံ၊ ငါ။ ယံ အညမညဿာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဌာယတနိကတ္တာဘာဝဘဝတ္ထုနာနိပ္ပန္နံ၊ ငါးပါးသော အာယတနရှိသော အတ္တဘောဟူသောဘဝကို တောင့်တသော တဏှာကြောင့်ပြီးသော။ ဇကမ္ပိ၊ တခုသော်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ–ခ်ဉ် စပ်) စက္ခာဒိဝိသေသဟေတုတာယ၊ စက္ခုစသော ရုပ်ထူးတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညဿ အသာဓာရဏာနိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ ကမ္မဝိသေသောတိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုကံသည်။ ယေန ဝိသေ သေန၊ ဖြင့်။ စက္ခုဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေနေဝ၊ ထိုအထူးဖြင့်သာလျှင်။ သောတဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ (နဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ဣန္ဒြိယန္တရာဘာဝပ္ပတ္တိတော၊ ဣန္ဒြေတပါး မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပဋ္ဌိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ခ်ဉ်။ မဟဂ္ဂတာ၊ ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ ကမ္မဇရုပ် တို့အား။ ကမ္မပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနေန၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဟောသောစကားဖြင့်။ ပဋ္ဌိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ခ်ဉ်။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ တို့၏။ ဇကာ၊ သော။ စေတနာ၊ သည်။ ကမ္မပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ အပ်၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ဟိ– ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ ထိုပဋ္ဌိသန္ဓေအခါ၌။ နာနာစေတနာယ၊ အထူးထူးသော စေတနာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယုပ္ပတ္တိယံ၊ ဣန္ဒြေတို့ ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ကဋ္ဌတ္တာရူပံ၊ ကို။ ပရိတ္တေန ကမ္မုနာ စ၊ ကာမဂုသိုလ်ကံသည်ဌင်း။ မဟဂ္ဂတေန ကမ္မုနာ စ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကံသည်ဌင်း။ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့သောအနက်သည်။) အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ၊ အပ်၏။) ဇကာ ပဋ္ဌိသန္ဓိ စ၊ တခုသောပဋ္ဌိသန္ဓေသည်လည်း။ အနေကကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ များသောကံကြောင့်ဖြစ်သည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇကေနကမ္မေန၊ တခုသောကံကြောင့်။ အနေကိန္ဒြိ ယုပ္ပတ္တိ၊ များစွာသော ဣန္ဒြေတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။

၄၃၅။ ဇတသ၊ ဤတရားသဘောအား။ အနလ္လီနော၊ မငြိမရောက်သော။ နိဿယော၊ မှီရာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနလ္လီနနိဿယော၊ မည်၏။ ရူပသဒ္ဒသခ်ါတော၊ အဆင်း အသံဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိသယော၊ အာရုံကို ရ၏။ ဂန္ဓရသာနံ၊ တို့၏။ နိဿယာ၊ တို့သည်။ ဃာနဇိဝှါနံ၊ တို့၏။ နိဿယေ၊ မှီရာမဟာဘုတ်တို့ကို။ [၉၃] အလ္လီယန္တိ၊ ငြိကုန် ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့သည်။ နိဿယဝသေန၊ မှီရာဘူတရုပ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အလ္လီနာ၊ ငြိကုန် ရောက်ကုန်၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ကာယနိဿယအလ္လီနံ၊ ကာယပသာဒ၏ မှီရာဖြစ်သော ဘူတရုပ်ကို ငြိ၏ ရောက်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဘူတတ္တာ၊ ဘူတရုပ်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (သီမူအရအားဖြင့် ဘူတတ္တ ယတ္တာ၊ ဘူတရုပ်သုံးပါးအပေါင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သာ၍ ရှင်းပေ၏) အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။) ဝါ၊ အပရော နယော၊ နည်းတပါးကား။ စက္ခုသောတာနိ၊ စက္ခုနှင့် သောတတို့သည်။ အပ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ၊ မိမိသို့မရောက်သော အာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သာန္တရေ စ၊ ဖလ်မှန်အခြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဓိကေ စ၊ တောင် စသည် လွန်ကဲကြီးကျယ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ အဆင်း အသံ အာရုံ၌။ ဝိညာဏုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝတော၊ ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သောတမ္ပိ၊ သောတပသာဒရုပ်သည်လည်း။ သမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂါဟိ၊ မိမိသို့ရောက်သော အာရုံကို ယူတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) သောတံ၊ သည်။ သမ္ပတ္တဂ္ဂါဟိ၊

သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ့။ စိတ္တဧော၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သောတဝိညာဏသ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ နသိယာ၊ ရာ။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) ပါဠိယဉ္စ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌လည်း။ အဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဒါရမ္မဏသ၊ ၏။ သောတဝိညာဏာရမ္မဏဘာဝေါ၊ သောတဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ သဒ္ဒသ၊ ၏။ ဒိသာဒေသဝတ္ထာနဉ္စ၊ အရပ်မျက်နှာနှင့် ဖြစ်ရာအရပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်လည်း။ နသိယာ၊ ရာ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္တနော၊ သဒ္ဒါရုံဟူသော မိမိ၏။ ဝိသယိပဒေသသ ဧဝ၊ ဝိသယီဖြစ်သော သောတပသာဒ၏ တည်ရာအရပ်ကိုသာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်ယူထိုက် ယူနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ကသ ဝိယ၊ အဘယ်၏ ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။) ဂန္ဓသ၊ အနံ့၏။ (ဒိသာဒေသဝတ္ထာနံ၊ သည်။ နသိယာ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ သောတပထေ၊ နည်း၏ လမ်း၌၊ ဝါ၊ သောတဒ္ဒါရ၌။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ လျက်။ သောတပထေ၊ ၌။ အာပါထံ၊ သို့။ သစေ အာဂစ္ဆတိ၊ အံ့။ ဒူရေ၊ ၌။ ဌိတေဟိ၊ တည်သောသူတို့သည်။ ရဇကာဒိသဒ္ဒါ၊ ခဝါသည်စသည်တို့၏ အသံတို့ကို။ စိရေန၊ ကြာမြင့်မှ။ သုယျန္တိ နနု၊ ကြားအပ်ကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့ စောဒနာဌြားအံ့။ (စိရေန၊ မှ။ သုယျန္တိ၊ ကုန်သည်။) နနု၊ မဟုတ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဒူရာသန္နာနံ၊ အဝေး၌ တည်သောသူ အနီး၌တည်သောသူတို့၏။ (ဂဟဏ–၌ စပ်) ဝါ၊ တို့အား။ ယထာပါကဋ္ဌေ၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားသော၊ ဝါ၊ ထင်ရှားတိုင်း ထင်ရှားတိုင်းသော၊ ဝါ၊ အမှန်အတိုင်း ထင်ရှားသော။ သဒ္ဒေ၊ အသံ၌။ ဂဟဏဝိသေသတော၊ (မနောဝိညာဉ်ဟူသော) ယူခြင်း၏ ထူးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဒူရာသန္နာနံ၊ သူတို့၏၊ ဝါ၊ သူတို့အား။ ယထာပါကဋ္ဌေ၊ သော။ ဝစနသဒ္ဒေ၊ စကားသံ ၌။ ဂဟဏဝိသေသတော၊ ကြောင့်။ အာကာရဝိသေသာနံ၊ အခြင်းအရာအထူးတို့ကို။ အဂ္ဂဟဏံ စ၊ မယူခြင်းသည်ရင်း။ ဂဟဏဉ္စ၊ ယူခြင်းသည်ရင်း။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ရဇကာဒိသဒ္ဒေပိ၊ ၌လည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်း။ (ပါကဋ္ဌီဘူတေ–၌ စပ်) အာသန္နသ၊ နီးသောသူအား။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ယာဝ အဝသာနာ၊ တိုင်အောင်။ ကမေန၊ ဖြင့်။ ပါကဋ္ဌီဘူတေ စ၊ ထင်ရှားစွာဖြစ်လတ်သော်ရင်း။ ဒူရသ၊ ဝေးသောသူအား။ အဝသာနေ ဝါ၊ အဆုံး၌သော်ရင်း။ မဇ္ဈေ ဝါ၊ ၌သော်ရင်း။ ပိဏ္ဍာဝသေန၊ အပေါင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိပါကဋ္ဌီဘူတေ စ၊ မပြတ်ဖြစ်သောအားဖြင့် ထင်ရှားစွာဖြစ်လတ်သော်ရင်း။ သောတဝိညာဏဝီထိယာ၊ ၏၊ ဝါ၊ မှ။ ပရတော၊ ၌။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ နိစ္ဆယဂ္ဂဟဏာနံ၊ မနောဒွါရိကဝိညာဉ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း မှတ်ယူခြင်းတို့၏။ ဝိသေသတော၊ ကြောင့်။ လဟုကံ၊ လျင်စွာ။ သုတော၊ ကြားအပ် ၏။ စိရေန၊ မှ။ သုတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိမာနော၊ ထင်မှတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သော သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘူတရုပ်အပေါင်း၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ၏။ တန္နိဿိတောဝ၊ ထိုဘူတရုပ်အပေါင်းကို မှီလျက်သာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိဇ္ဇမာနကဏ္ဌေ၊ ထင်ရှားရှိဆဲခဏ၌။ သောတသ၊ အား။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သဒ္ဒသ၊ အသံ၏။ ဘူတပရမ္ပရာယ၊ ဘုတ်အဆက်ဆက်ဖြင့်။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်အရပ်၌။ ပဝတ္တိ၊ ဆက်၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ အံ့။ ကထံ၊ သို့လျှင်။ ပဋ္ဌေယောသုပ္ပတ္တိ၊ ပဲ့တင်သံ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။)ဣတိ၊ ဌြားအံ့။ ဒူရေ၊ ၌။ ဌိတောပိ၊ တည်သော်လည်း၊ ဝါ၊ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ (ပစ္စယောဟောတိ–၌ စပ်) အညတ္ထ၊ တပါးသော အရပ်၌။ ပဋ္ဌေယောသုပ္ပတ္တိယာ စ၊ ၏ ၎င်း။ ဘာဝေနာဒိစလနသစ၊ အိုးခွက်စသည် လှုပ်ခြင်း၏ ၎င်း။ (ပစ္စယော–၌ စပ်) အယောကန္တော၊ သံလိုက်ဓာတ်သည်။ အယောစလနသ၊ သံတုံးသံချောင်းတို့လှုပ်ခြင်း၏။ (ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၃ဖ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ လက္ခဏာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဝိတမ္ပိ၊ ထင်စွာပြအပ်ခဲ့သော်လည်း၊ ဝါ၊ ပြအပ်ခဲ့ပြီးလည်းဖြစ်သော။ စက္ခု၊ ကို။ ဌိတဌာနာဒိတော၊ တည်ရာဌာနအစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ၄၊ ။ စက္ခု စေတ္ထာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ပါ၌၌။ စက္ခု၊ သည်။ သာဓယမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ စ–ကာရော၊ စ–သဒ္ဒါသည်။ ဗျတိရေကတ္ထော၊ ဗျတိရိက်အနက်ရှိ၏၊ ဝါ၊ အထူးအပိုအလွန်ဟူသောအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုစ–သဒ္ဒါဖြင့်။ အသ၊ ထိုစက္ခုပ္ပသာဒ၏။ ဝုစ္စမာနမေဝ၊ ဆိုအပ်လတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိသေသံ၊ ကို။ ဇောတေတိ၊ ထွန်းပြ၏။ ဇတ္ထာတိ၊ ကား။ ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌေသု၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဇတေသု ဥပါဒါရူပေသု၊ ဤဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ သရီရသဏ္ဌာနပ္ပတ္တိဒေသေတိ ဇတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ အဝသေသံ၊ သော။ ကဏ္ဍမဏ္ဍလံ၊ မျက်နက်ဝန်းကို။ ပဋ္ဌိဝ်ပတိ၊ ပယ်၏။ သ္ဟေဟမိဝ၊ ဆီကဲ့သို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အက္ခိပဋ္ဌလာနိ၊ မျက်လွှာတို့ကို။ ဗျာပေတွာ၊ နှံ့စေ၍။ ဌိတာဟေဝ၊ တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဘူတာ ဟိ၊ မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကျေးဇူးပြုအပ်သည်ဖြစ်၍။ တန္နိဿိတေဟေဝ၊ ထိုဓာတ်လေးပါးကိုမှီသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အာယုဝဏ္ဏာဒီဟိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ အဆင်းစသည်တို့သည်။ အနုပါလိတံ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရိဝါရိတံ၊ ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ တိသန္တတိရူပ သမုဋ္ဌာပကေဟိ၊ တိသန္တတိရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ [၉၄] ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပတ္ထမ္ဘိယမာနံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ သတ္တအက္ခိပဋ္ဌလဗျာပနဝစနေနေဝ၊ ခုနစ်ခုသော မျက်လွှာတို့ကို ပျံ့နှံ့စေခြင်းကို ဆိုခြင်းဖြင့် သာလျှင်။ စက္ခု၊သ၊ စက္ခုပ္ပသာဒရုပ်၏။ အနေကကလာပဂတဘာဝံ၊ များစွာသောကလာပ်တို့၌ တည်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပမာဏတော ဥိကာသိရမတ္တန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဥိကာသိရမတ္တော၊ သန်းဦးခေါင်မျှသော။ ပဒေသေ၊ ၌။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏသ၊ ၏။ နိဿယဘာဝတော၊ မှီရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ နိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္ထုဘာဝံ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကို။ အာဝဇ္ဇနသမ္ပဋိစ္ဆနာဒီနံ၊ ရှိကုန်သော။ တဒါရမ္မဏာဝသာနာနံ၊ တဒါရုံ

အဆုံးရှိကုန်သော စိတ်တို့၏။ သမဝသရဠာနတော၊ ကောင်းစွာသက်ရောက်ရာဌာန၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သမဝသရဒါနတော၊ ကောင်းစွာ သက်ရောက်ခြင်းကို ပေးခြင်းကြောင့်။ သီမူ ယုတ္တာတရပေတည်း။) ဒွါရဘာဝံ၊ ဒွါရ၏ အဖြစ်ကို။ ပန၊ ဆက်။ တံ ဇတံ စက္ခု၊ ထိုစက္ခုပြသာဒရုပ်ကို။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) အဓိဋ္ဌာနဘေဒတော၊ မျက်လုံးနှစ်ဖက်ဟူသော တည်ရာအပြားအားဖြင့်ဝင်း။ (အနေကမ္မိသမာနံ–၌ စပ်) တတ္ထာပိ၊ ထိုတည်ရာတို့၌လည်း။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ အနေကကလာပဂတဘာဝတော၊ များစွာသော ကလာပ်တို့၌ တည်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ဝင်း။ အနေကံ၊ များသည်။ သမာနမ္မိ၊ သော်လည်း။ သာမညနိဒ္ဒေသေန၊ အားဖြင့်။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဝဇ္ဇန်း၏၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၏။ ဇကတ္တာ စ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဇကသ္မိံ ခဏေ၊ ၌။ ဇကသေဝ၊ တခုသော စက္ခု၏ သာလျှင်။ ကိစ္စကရတ္တာ စ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ တည်ရာ၏ ကိစ္စကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဇကံ၊ တခုတည်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဇဝမ္မိ၊ ဤသို့ပင်ဆိုငြားသော်လည်း။ ဗဟူသု၊ များစွာသော စက္ခုပြသာဒတို့တွင်။ ဇကသေဝ၊ တခု၏ သာလျှင်။ ကိစ္စကရတ္တံ၊ ကိစ္စကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကထံ၊ လျှင်။ (ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) တတ္ထ၊ ထိုများစွာသော စက္ခုပြသာဒတို့တွင်။ ယံ၊ အကြင်စက္ခုပြသာဒသည်။ ဝိသဒံ၊ သန့်ရှင်းသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ရူပါဘိဃာတာရဟံ၊ အဆင်း၌ (ဝါ) အဆင်း၏ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုစက္ခုပြသာဒသည်။ ဝိညာဏသ၊ ၏။ နိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ နည်းမူကား။) ကာယဝိညာဏသ၊ ၏။ အာရမ္မဏဘာဝေ၊ ၌။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိသေသော ဝိယ၊ ရုံထူးကဲ့သို့တည်း။

မနုပဿတီတိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မ–ကာရော၊ သည်။ ပဒသန္ဓိကရော၊ ပုဒ်စပ်ခြင်းကိုပြု၏။ အထ ဝါ၊ တနည်းသော် ကား။ မနူတိ၊ ကား။ မစ္ဆော၊ လူသည်။

အဂ်ုလိဝေဓကံ၊ ဟူသည်။ အဂ်ုလီယကံ၊ လက်စွပ်တည်း။

စက္ခု၊ ကို။ ဝိသမဗ္ဗာသယတာယ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုအဗ္ဗာသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝမ္မိကဆိဒ္ဒါဘိရတ သပ္ပေါ ဝိယ၊ တောင်ပို့ခေါင်း၌ မွေ့လျော်သော မြွေကဲ့သို့။ (ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၏။) သောတံ၊ ကို။ ဗိလဗ္ဗာသယတာယ၊ နားပေါက် အခေါင်း၌ အလိုအဗ္ဗာသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒကဗိလာဘိရတကုမ္ဘီလော ဝိယ၊ ရေနက်ထဲ၌ မွေ့လျော်သော မိကျောင်းကဲ့သို့။ (ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဃာနံ၊ ကို။ အာကာသဗ္ဗာသယတာယ၊ ဟင်းလင်းပြင်၌ အလိုအဗ္ဗာသယရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အဇ္ဇောကာသာဘိရတပက္ခီဝိယ၊ အရှုပ်အထွေးမရှိသော ကောင်းကင်၌ မွေ့လျော်သောငှက်ကဲ့သို့။ (ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဇိဝှါ၊ ကို။ ဂါမဗ္ဗာသယတာယ၊ ရွာ၌ အလိုအဗ္ဗာသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမာဘိရတကုက္ကုရော ဝိယ၊ ရွာ၌မွေ့လျော် သော ခွေးကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) ကာယော၊ ကို။ ဥပါဒိန္နကဗ္ဗာသယတာယ၊ ဥပါဒိန္နကကိယ်၌ အလိုအဗ္ဗာသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာမကသုသာနာဘိရတသိဂ်ါလောဝိယ၊ သူကောင်စိမ်းပစ်ရာ သုသာန်၌ မွေ့လျော်သော မြေခွေးကဲ့သို့။ ပဿိ တဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ္ဿေန္တော၊ ၍။ ဝမ္မိကဝေါ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ စက္ခုသ၊ ၏။ ဝိသမဗ္ဗာသယ တာ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုအဗ္ဗာသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝုတ္တာ–၌ စပ်) ဝိသမဗ္ဗာသယံ ဝိယ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလို အဗ္ဗာသယရှိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ စက္ခုမတော၊ မျက်စိရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အဗ္ဗာသယဝသေန၊ ဖြင့်။ စက္ခု၊ ကို။ ဝိသမဗ္ဗာသယံ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုအဗ္ဗာသယရှိသည်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသေ သုပိ၊ ကြွင်းသော ပသာဒရုပ်တို့၌လည်း။ ဇသ နယော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗောပိ၊ သော။ ယထာဝုတ္တော၊ စက္ခုပြသာဒ အရာ၌ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ ပပဉ္စော၊ အကျယ်ကို။ သောတာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၃၇။ စက္ခုမ္မိ၊ စက္ခုပြသာဒ၌။ ဝါ၊ ကား။ စက္ခုဿ၊ ၏။ ပဋိဃာနနံ၊ ထိခိုက်ခြင်းသည်။ စက္ခုပဋိဃာနနံ၊ မည်၏။ ဇတသ၊ ဤတရားသဘောအား။ တံ၊ ထိုစက္ခု၌ ထိခိုက်ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခု ပဋိဃာနနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဇတ္တာ၊ ရာ၌။ ပဋိဃာနနံ၊ ထိခိုက်ခြင်းဟူသည်။ ယထာဝုတ္တော၊ သော။ အဘိဃာတောဝ၊ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းသာလျှင်တည်း။ ဝိသယဘာဝေါ၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဟူသည်။ အာရမ္မဏပစ္စယတာ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ် တည်း။ သာ ဇဝ၊ ထိုအာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်ပင်လျှင်။ ဂေါစရတာ၊ ရာ၏ အဖြစ်သည်။ ကာမံ ဟောတိ၊ ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဝိသယဂေါစရာနံ၊ ဝိသယနှင့် ဂေါစရတို့၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ စက္ခုဝိညာဏ ဿ၊ ၏။ အနညတ္ထဘာဝေါ၊ ရူပါရုံမှ တပါးသောအာရုံ၌ မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဝိသယဘာဝေါ၊ မည်၏။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ တဗ္ဗဟုလစာရိတာ စ၊ ထိုရူပါရုံ၌ များစွာဖြစ်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ (ဂေါစရတာ၊ မည်၏။) စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုရူပါရုံ၏။ ဝိသယဘာဝေါ၊ အာရုံ၏ အဖြစ်၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ပရတော၊ နောက် (နာ–၁၂၄)၌။ အာဝိဘဝိဿတိ၊ တံ့။ ယတ္ထ ပနကာယဝိညတ္တိအာဒိကော၊ အကြင်ကာယဝိညတ်အစရှိသော ရုပ်၌ကား။ (ယတ္ထ အစ္စဲကို ပြသည်)

[ဇ၅] ၄၃၈။ ဣတ္ထိယာ၊ ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ (ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဇတေန၊ ဖြင့်။ ဣတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ စိတ္တံ စ၊ သည်ဝင်း။ အဘိဓာနဋ္ဌ၊ အမည်သည်ဝင်း။ ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့စိတ်နှင့် အမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဇတသ၊ အား။ တံ၊ ထိုမိန်းမ၏ ဖြစ်ကြောင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)

ကျတိ၊ ကြောင့်။ ကျတ္ထိဘာဝလက္ခဏံ၊ မည်၏။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ ကျတ္ထိဘာဝလက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ တံသဟိတံ၊ ထိုကျတ္ထိဘာဝရုပ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သန္တာနံ၊ ကို။ ကျတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ပကာသေန္တိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ကျတ္ထိတိ ပကာသနရသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝဋ္ဋံသတာ စ၊ လုံးသော ပခုံးရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ အဝိသဒဟတ္ထပါဒါဒိတာ စ၊ မသန့်ရှင်း မထွားကြိုင်းသော လက်ခြေစသည် ရှိသည်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ ကျတ္ထိလိင်္ဂံ၊ မည်၏။ ထနမံသာဝိသဒတာ စ၊ သားမြတ်သား၏ (၀ါ) သားမြတ်သားဖြင့် မသန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ နိမ္မသုဒါဋ္ဌတာ စ၊ မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ် မရှိသည်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ ကေသဗန္ဓနံ စ၊ ဆံကိုဖွဲ့ထုံးခြင်းသည်ရင်း။ ဝတ္ထဂ္ဂဟဏဘူ၊ အဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းသည်ရင်း။ ကျတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ သဠာယတနသ၊ အမှတ်ပြုရှိသိခြင်း၏၊ ဝါ၊ မှတ်သိခြင်း၏။ ပစ္စယဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကျတ္ထိနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ဒဟရကာလေပိ၊ ၌လည်း။ သုပ္ပကမုသလကာဒီဟိ၊ ဗန်းငယ် ကျည်ပွေ့ငယ် စသည်တို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဗန်းအတု ကျည်ပွေ့အတု စသည်တို့ဖြင့်။ ကီဠာ စ၊ ကစားခြင်းသည်ရင်း။ မတ္တိကတက္ကေန၊ မြေညက်ယောက်လုံးဖြင့်။ သုတ္တကန္တနာဒိ စ၊ ချည်ငင်ခြင်းအစရှိသည်သည်ရင်း။ ကျတ္ထိကုတ္တံ၊ မည်၏။ ကျတ္ထိကိရိယာ၊ မိန်းမ၏အပြုအမူတည်း။ ကျတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဝိသဒဌာနဂမနာဒိကော၊ မသန့်ရှင်းသော ရုပ်ခြင်း သွားခြင်း အစရှိသော။ အာကာရော၊ သည်။ ကျတ္ထာကပ္ပေါ၊ မည်၏။ အပရော နယော၊ ကား။ ကျတ္ထိနံ၊ တို့၏။ မုတ္တကရဏံ၊ ကျင်ငယ်စွန့်ကြောင်းဖြစ်သော အင်္ဂါသည်။ ကျတ္ထိလိင်္ဂံ၊ မည်၏။ သရာဓိပ္ပါယာ၊ အသံနှင့်အလိုတို့သည်။ ကျတ္ထိနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ အဝိသဒဌာနဂမနနိသဇ္ဇာခါဒနဘောဇနာဒိကာ၊ မသန့်ရှင်းသောရုပ်ခြင်း သွားခြင်း ထိုင်ခြင်း ခဲခြင်း စားခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ကျတ္ထိကုတ္တံ၊ မည်၏။ ကျတ္ထိသဏ္ဌာနံ၊ သည်။ ကျတ္ထာကပ္ပေါ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ကျမာနိ ကျတ္ထိလိင်္ဂါဒီနိ၊ ဤကျတ္ထိလိင်စသည်တို့သည်။ ယထာသကံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မိမိမိနှင့်ဆိုင်သော။ ကမ္မာဒိနာ၊ ကံအစရှိသော။ ပစ္စယေန၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနိပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ ယေဘုယ္ယေန၊ အားဖြင့်။ ကျတ္ထိန္ဒြိယသဟိတေ၊ တကွဖြစ်သော။ သန္တာနေ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ တံတဒါကာရာနိ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ကျတ္ထိန္ဒြိယံ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုကျတ္ထိလိင်္ဂ စသည်တို့၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ကျတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ကျတ္ထိလိင်္ဂ။ပ။ ပစ္စုပ္ပဒ္ဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ကျတ္ထိလိင်္ဂါဒီသု ဧဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ကာရဏဘာဝသခ်ါတေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဓိပတိဘာဝေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုကျတ္ထိဘာဝရုပ်၏။ ကျန္ဒြိယတာ၊ ကျန္ဒြေ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကျတ္ထိန္ဒြိယသဟိတေ၊ တကွဖြစ်သော။ (သီမှနှင့်အညီပင်) သန္တာနေ၊ ၌။ ကျတ္ထိလိင်္ဂါဒိအာကာရရူပပစ္စယာနံ၊ ကျတ္ထိလိင်္ဂ အစရှိသော အခြင်းအရာရှိသော ရုပ်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သော ကံ စိတ် ဥတုအာဟာရတို့၏၊ ဝါ၊ တို့သည်။ အညထာ၊ ကျတ္ထိလိင်္ဂစသည်မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုပ္ပါဒနတော စ၊ မဖြစ်စေခြင်းကြောင့်ရင်း။ ကျတ္ထိဂ္ဂဟဏသ၊ မိန်းမဟု ယူခြင်း သိခြင်း၏။ (ပစ္စယ–၏ သမ္ဗန်၊ ကျတ္ထိတိ ဂဟဏသ–ဟု ရှိလျှင်သာ၍ကောင်း၏) တေသံ ရူပါနံ၊ ထိုကျတ္ထိလိင်္ဂစသော အခြင်းအရာရှိသော ရုပ်တို့၏။ (ဘာဝသမ္ဗန်) ပစ္စယဘာဝတော စ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း။

ပန၊ သော်လည်း။ ကျတ္ထိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘာဝဒသကေပိ၊ ၌သော်လည်း။ ရူပါနံ၊ တို့ကို။ နု ဧနကံ၊ မဖြစ်စေတတ်။ နာပိ အနုပါလကံ၊ စောင့်လည်းမစောင့်ရှောက်တတ်။ ဥပတ္ထမ္ဘကံ ဝါ၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်မူလည်း။ နာပိ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အညကလာပရူပါနံ စ၊ တပါးသောကလာပ်၌ ရုပ်တို့ကိုလည်း။ (သီမှနှင့်အညီ သမာသ်သာ သင့်သည်) (ဥပတ္ထမ္ဘကံ၊ သည်။) နု (ဟောတိ)၊ ဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျတ္ထိန္ဒြေကို။ ဧဝိတ္ထိန္ဒြိယံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သကလာပရူပါနံ စ၊ တို့၏ရင်း။ အာဟာရော ဝိယ ဝါ၊ ကဲ့သို့မူလည်း။ ကလာပန္တရရူပါနဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ "ကျန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယော"တိ၊ အဝိဂတပစ္စည်းဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ၌။ နု ဝုတ္တံ၊ အပ်။ စ၊ ဆက်။ လိင်္ဂါဒီနိ၊ တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယန္တရာဓီနာနိ၊ အကြောင်းတပါးနှင့် စပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်မိန်းမ၏ အသွင်သဏ္ဌာန်၌။ အသ၊ ထိုကျတ္ထိန္ဒြေ၏။ အာဓိပစ္စံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံသဒိသေသု၊ ထိုမိန်းမ၏အသွင်သဏ္ဌာန်နှင့် တူကုန်သော။ မတစိတ္တကတရူပေသုပိ၊ အသေကောင်ရုပ် ပန်းချီဆေးရေးရုပ်တို့၌လည်း။ တံသဏ္ဌာနတာ၊ ထိုမိန်းမ၏ အသွင်သဏ္ဌာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ပုရိသိန္ဒြိယေပိ၊ ၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပုရိသိန္ဒြေအရာ၌။ ဝိသဒိသံ၊ မတူသော။ ယံ၊ အကြင်လိင်အစရှိသည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုလိင်အစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တယိဒံ–တံ ကျဒံ ဒွယံ၊ ထိုဘာဝရုပ်နှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကသ္မိံ၊ သော။ သန္တာနေ၊ ၌။ သဟ၊ ကွ။ နု ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) "ယသ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ကျတ္ထိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ကျတိ၊ ဤသို့မေးလတ်သော်။ နော၊ မဖြစ်။" ကျတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့တကွမဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿပိ၊ ဥဘတောဗျည်း၏လည်း။ ဧကသ္မိံ ခဏေ၊ ၌။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းသော ကျန္ဒြေသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ဘာဝရူပံ၊ သည်။ သရီရေကဒေသဝုတ္တိ၊ ကိုယ်၏တစိတ်တဒေသသောအရပ်၌ ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ကျတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ (သီမှနှင့်အညီပင်၊ ပေါင်းဆည်းဖွယ် မရှိသောကြောင့် ဝိ–သဒ္ဒါအပိုပင်) တံ၊ ထိုစကားသည်။ မိဿာ၊ မှား၏။ ကျတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဌ၊ တဒုဘယမ္ပိ။ပ။ ဗျာပကမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ၍။ (နိဝတ္တေန္တော အာဟ–တို့၌စပ်) ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လတ်သော်။ ကာယပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သင်္ကော်ရော၊ ရောယှက်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၏။ ကျတိ၊ သို့။ အာသင်္ကံ၊ တွေးတောယုံမှားခြင်းကို။ နိဝတ္တေန္တော၊ ၍။ နု စ ကာယပ္ပသာဒေနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊

ကား။ [၉၆] သကလသရီရဗျာပိတာယ၊ တကိုယ်လုံးခ္ဍ ပျံ့နှံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယပ္ပသာဒေန၊ သည်။ အဋ္ဌိတောကာသေ၊ မတည်ရာအရပ်ခ္ဍ။ ဋ္ဌိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တမ္ဘတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ယဒိပိ နာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ကား မရောက်ပေ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဘိန္နနိဿယတ္တာ၊ ပြားသောမှီရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုကာယပသာဒသည်။ ဋ္ဌိတောကာသေ၊ ခ္ဍ။ ဋ္ဌိတံ၊ ၏။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝတ္တမ္ဘတံ၊ သို့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ သို့။ အယမေဝ၊ ဤစကား သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိခ္ဍ။ (စ–ကား ပဒါလင်္ကာရတည်း) နိပ္ပရိယာယကထာ၊ မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်ဖြစ်သော စကား တည်း၊ ဝါ၊ မုချစကားတည်း။ (အဓိပ္ပါယတ္ထအဖွင့်ဟု ယူရာ၏) ရူပရသာဒယော ဝိယာတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ သမာနနိဿယေ သုပိ၊ တူသော မှီရာရှိသော ရုပ်တို့ခ္ဍသော်လည်း။ လက္ခဏာဘေဒတော၊ လက္ခဏာအပြားအားဖြင့်၊ ဝါ၊ လက္ခဏာ၏ ကွဲပြား ခြင်းကြောင့်။ သင်္ကရော၊ သည်။ နတ္ထိ နာမ၊ မရှိတုံ့သေး၏။ ဘိန္နနိဿယသဘာဝေသု၊ ကွဲသော မှီရာရှိသော သဘောတရား တို့ခ္ဍ။ ကိမ်ဂံ ပန၊ အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၄၃၉။ သဟဇရူပါနုပါလနလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဟဇာတရူပါနံ၊ တကွဖြစ်သောရုပ်တို့ကို။ အနုပါလန လက္ခဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဧဝိတိဒ္ဒြိယသ၊ ၏။ ဧကန္တကမ္မဇတ္တာ၊ စင်စစ် ကမ္မဇရုပ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဟ ဇဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ သဟဇ–သဒ္ဒါဖြင့်ပင်လျှင်။ အနုပါလေတဗ္ဗာနမ္ပိ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သောရုပ်တို့၏လည်း။ ကမ္မဇောဘာဝေါ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဇဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ နကတံ၊ မပြုအပ်။ ယထာသကံ ခဏမတ္တဋ္ဌာယိနောပိ၊ အကြင် အကြင်မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော (ဝါ) မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သော ခဏမျှတည်လေ့ရှိသော်လည်း၊ ဝါ၊ တည်လေ့ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မဇရုပသ၊ ကို။ (အနုပါလကာ–ခ္ဍစပ်) ဝါ၊ ၏။ ပဝတ္တိဟေတုဘာဝေန၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း–မျှခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံ၊ ထိုဧဝိတိဒ္ဒြေသည်။ အနုပါလကံ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဟဇရူပါနုပါလနလက္ခဏံ၊ တကွဖြစ် သောရုပ်တို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အာဟာရာဒိ၊ အာဟာရအစရှိသည်သည်။ အာဟာရဇာဒီနံ၊ အာဟာရဇရုပ်စသည်တို့၏။ ဋ္ဌိတိဟေတု၊ တည်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကမ္မံယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ကမ္မဇာနံ၊ တို့၏။ ဋ္ဌိတိဟေတု၊ သည်။ ဘဝိတုံ၊ ၄ါ။ နအရဟတိ၊ မထိုက်။ ကိံ ကာရဏာ၊ ကား။ တခ်ဏာဘာဝတော၊ ထိုခဏခ္ဍ ကံ၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တေသန္တိ၊ ကား။ သဟဇရူပါနံ၊ သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကို။ ပဝတ္တနာ၊ မပြတ်ဖြစ်စေခြင်းဟူ သည်။ ယာပနံ၊ မျှစေခြင်းပင်တည်း။ ဌပနံ၊ တည်စေခြင်း–ထားခြင်းဟူသည်။ ဋ္ဌိတိဟေတုတာ၊ တည်ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ အနုပါလနဝေန၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယာပေတဗ္ဗာနိ၊ မျှစေအပ် ကုန်သော။ ပဝတ္တေတဗ္ဗာနိ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ တို့သည်။ ဧတသ၊ ဤဧဝိတိဒ္ဒြေ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးသော အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာပယိတဗ္ဗဘူတပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အနုပါလနလက္ခဏာဒိမှိတိ (ဧတ္ထ)၊ ခ္ဍ။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တနရသာဒိမေဝ၊ ရသစသည်ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ အတ္ထိကွဏေယေဝါတိ၊ ကား။ အနုပါလေတဗ္ဗာ နံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်သော ရုပ်တို့၏။ အတ္ထိကွဏေယေဝ၊ ရှိဆဲခဏခ္ဍသာလျှင်။ ဟိ၊ မှန်။ အနုပါလေတဗ္ဗေ၊ အပ်သော။ ဥပ္ပလာဒိမှိ၊ ကြာစသည်သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဥဒကံ၊ သည်။ ကိံ၊ ကို။ အနုပါလေယျ၊ စောင့်ရှောက်နိုင်ရာအံ့နည်း။ ။ ကမ္မ ဇာနံ၊ ဇရုပ်တို့၏။ ဋ္ဌိတိဟေတုံ၊ တည်ခြင်း၏အကြောင်းကို။ အန္တရေန၊ ကြဉ်၍။ ဋ္ဌိတိ၊ တည်ခြင်းသည်။ ယဒိ နဟောတိ၊ မဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝိတိဒ္ဒြိယသ၊ ၏။ ဋ္ဌိတိဟေတု၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ သယန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ။။ ကမ္မဇာနံ၊ တို့၏။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဧဝိတိဒ္ဒြိယပဋ္ဌိဗ္ဓံ၊ ဒ္ဒြေနှင့်စပ်သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်။ သဗ္ဗကာလံ၊ သိမ်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဋ္ဌပေတိ၊ မထားသနည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဘဂ်ံတောတိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တသ တသ အနုပါလနာဒိကသ၊ ထိုထိုအနုပါလန အစရှိသောကိစ္စကို။ သာဓနတော၊ ပြီးစေခြင်း ကြောင့်။ တံသာဓနဋ္ဌ၊ ထိုအနုပါလန အစရှိသောကိစ္စကို ပြီးစေခြင်းသည်လည်း။ ဧဝမာနတာဝိသေသသ၊ အသက်ရှင်ဆဲ အဖြစ်ဟူသောအထူး၏။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒ္ဓိယဗဒ္ဓရူပသ၊ ၏။ မတရူပတော စ၊ သူသေ၏ရုပ်မှ ၎င်း။ (ဝိသေသော–ခ္ဍ စပ်) ကမ္မဇေသ စ၊ ၏၎င်း။ တဒနုဗန္ဓဘူတသ စ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်ကို အစဉ်လိုက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ရုပ်၏၎င်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒိတော စ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် အစရှိသောရုပ်မှ၎င်း။ ဝိသေသော၊ ကို။ ဧဝိတိဒ္ဒြိယကတော၊ ဒ္ဒြေသည် ပြုအပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဧဝိတိဒ္ဒြိယံ၊ သည်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဧဏဋ္ဌိတိယာ ဧဝ၊ ခဏဋ္ဌိ၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ ခဏမျှ တည်ခြင်း၏သာလျှင်။ (ကာရဏံ၊ သည်။) နဟ၊ မဟုတ်သေး၊ ပဗန္ဓာနုပစ္ဆေဒသာပိ၊ ကမ္မဇရုပ်အစဉ်မပြတ်ခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတရထာ၊ ဖြင့်။ (အတ္ထေ ဂယှမာနေ) အာယုက္ခယတော၊ အသက်၏ကုန်ခြင်း ကြောင့်။ မရဏံ၊ သည်။ နယုဇ္ဇေယျ၊ မသင့်လေရာ။ ဣတိ၊ ပြီး၏။

၄၄၀။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတူနံ၊ တို့၏။ နိဿယလက္ခဏံ၊ မှီရာဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုသော။ ဧတံ၊ ဤလက္ခဏာကို၊ ဝါ၊ ဤစကားကို။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိအပ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ အာဂမတော စ၊ အာဂုံပါဠိအားဖြင့်၎င်း။ ယုတ္တိတော စ၊ အကြောင်းယုတ္တိအားဖြင့်၎င်း။ (ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။) (ဟိ၊ချဲ့။)ယံ ရူပံ နိဿယ။ပ။ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ [၉၇] ဧဝမာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိသည်။ အာဂမော၊ ပေတည်း။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ရူပကဏ္ဍေ၊ ခ္ဍ။ တံ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုရူပကဏ္ဍခ္ဍ။ အဝစနံ၊ မဟောခြင်းသည်။ အညကာရဏံ၊ တပါးသော အကြောင်းရှိ၏။ တံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကိံ ပန၊ ပါနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ဒေသနာဘေဒေါ၊ ဒေသနာတော်၏ ကွဲပြားခြင်းပေတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ တို့သည်။ ဧကန္တတော၊ ဖြင့်။

စက္ခာဒိနိဿယာနိ၊ စက္ခုစသည်လျှင် မိုရာရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ။ တူ။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ ဧကန္တေန၊ ဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုနိဿယံ၊ သည်။ နဿ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သည်မျှသာမကသေး၊ ဝတ္ထုဒုကာဒိ ဒေသနာ၊ သည်။ အတ္ထိ ရှုပ်။ပ။ နဿ ဝတ္ထုတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ ယမ္မိ၊ အကြင်မနောဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဧကန္တတော၊ အားဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုနိဿယံ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင်မိုရာရှိ၏။ တသ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်လျှင် ဧကန်မိုရာရှိသော မနောဝိညာဏ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထိ ရှုပ် မနောဝိညာဏသ ဝတ္ထုတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒုကာဒီသု၊ ဒုက်စသည်တို့ကို။ ဝုစ္စမာနေသုပိ၊ ဟော အပ်ကုန်သော်လည်း။ တဒနုဂုဏာ၊ ထို ဝတ္ထုဒုက်စသည်တို့အားလျော်ကုန်သော။ အာရမ္မဏဒုကာဒယော၊ စသည်တို့သည်။ နသမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်။ ဟိ၊ ချဲ့။ အတ္ထိ ရှုပ်။ပ။ အာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထုံ၊ ဟောခြင်းငှါ။ နဿ သက္ကာ၊ မဖြစ်နိုင်–မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထာရမ္မဏဒုကာ၊ ဝတ္ထုဒုက်နှင့် အာရမ္မဒုက်တို့သည်။ ဘိန္နဂတိကာ၊ ကွဲပြားသော အလားရှိကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေသနာ၊ သည်။ ဧကရသာ၊ တူသောကိစ္စရှိသည်။ နဿ ဘဝေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ ဆက်၊ ဧကရသံ၊ တူသော ကိစ္စရှိသော။ ဏသနံ၊ ကို။ ဒေသေတုံ၊ ၄ါ။ ဣဓ၊ ၌။ သတ္ထု၊ ၏။ အဗ္ဘာသယော၊ အလိုတော်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုရှုပကဏ္ဍ၌။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ကို။ နဿ ဝုတ္တံ၊ အပ်။ အလဗ္ဘမာနတ္တာ၊ မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (နဿ ဝုတ္တံ၊ သည်။) နဿ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။

ယုတ္တိ ပန၊ ကိုကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပဋ္ဌေါကာရဘဝေ၊ ၌။ ဓာတုဒ္ဒယံ၊ မနောဓာတ်နှင့် မနောဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ နိပ္ဖန္နဥပါဒါယရူပနိဿယံ၊ နှုန်ဖြစ်သောဥပါဒါရုပ်လျှင် မိုရာရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနိပ္ဖန္နဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ ရူပါယတနာဒီနံ စ၊ တို့၏ဌာနင်း။ သြဇာယ စ၊ ၏ဌာနင်း။ (ပဝတ္တိ–၌ဌာနင်း, တံနိဿာယတာ–၌ဌာနင်း စပ်) ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓတော၊ ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သော သတ္တဝါသန္တာန်မှ။ ဗဟိပိ၊ ပြင်ပသန္တာန်၌လည်း။ ပဝတ္တိဒဿနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ တံနိဿယတာ၊ ထိုဓာတ်နှစ်ပါး၏ မိုရာ၏အဖြစ်သည်။ နဿ ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ (တံနိဿယဘာ–၌စပ်) တဒုဘယရဟိတော၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါးစုံမှကင်းသော။ သန္တာနေပိ၊ ၌လည်း။ ဓာတုဒ္ဒယဒဿနတော၊ မနောဓာတ်နှင့်မနောဝိညာဏဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်းကို မြင်ရခြင်းကြောင့်။ တံနိဿယတာ၊ ထိုဓာတ်နှစ်ပါး၏ မိုရာ၏အဖြစ်သည်။ နဿ ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဧဝံ၊ ဧဝတိ၊ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယသာပိ၊ ၏လည်း။ (တံနိဿယတာ၌စပ်) ဝါ၊ အားလည်း။ အညကိစ္စံ၊ တပါးသော ပဝတ္တနကိစ္စသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံနိဿယတာ၊ သည်။ နဿ ယုဇ္ဇတိ ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါရိသေသတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကြွင်းကျန်သောအားဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏။ နိဿယော၊ တည်း။ ဣတိ။ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဓာတုဒ္ဒယံ၊ မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ ကို။ နိပ္ဖန္နဥပါဒါယရူပနိဿယံ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝတ္ထုံ၊ ၄ါ။ သက္ကာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပဋ္ဌေါကာရဘဝေ၊ ၌။ ရူပပဋ္ဌေဗဒ္ဓဝုတ္တိဘာဝတော၊ ရုပ်နှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်ဝိညာဏ်သည်။ ရူပပဋ္ဌေဗဒ္ဓဝုတ္တိ၊ ရုပ်နှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ တံ၊ ထိုထိုဝိညာဏ်ကို။ နိပ္ဖန္နဥပါဒါယရူပနိဿယံ၊ ရှိသည်ကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ နည်းဟူမူကား။) စက္ခုဝိညာဏာဓာတု ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ ပဋ္ဌေါကာရဘဝေတိ၊ ဟူသော။ ဝိသေသနံ၊ ကို။ မနောဝိညာဏာဓာတုဝသေန၊ ဖြင့်။ ကတံ၊ ၏။ မနောဓာတု ပန၊ သည်ကား။ စတုဝေါကာရဘဝေ၊ ၌။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ စ၊ စောဒနာဦးအုံ့။ ဣန္ဒြိယနိဿယတာယပိ၊ ဣန္ဒြေ ရုပ်ဟူသော မိုရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ သာဓနတော၊ ပြီးစေခြင်းကြောင့်။ ဝိရဒ္ဓေါဟောတု၊ ဆန့်ကျင်သောအကြောင်း သည်။ အာပဇ္ဇတိ နနု၊ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ နဿ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ဒိဋ္ဌဗာဓနတော၊ ဣန္ဒြိယအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို မြင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ (မန္ဒတိက္ခာဒိ–၌စပ်) ဝါ၊ အား။ (ဝတ္ထုနော၊ စက္ခုဝတ္ထုၜ၊ ဝါ၊ သည်။ မန္ဒတိက္ခာဒိအနုဝိဓာနံ) ဝိယ၊ နုံ့သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ် စသည်ကို စီရင်ခြင်းကဲ့သို့။ ဓာတုဒ္ဒယဿ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ ဝတ္ထုနော၊ ဟဒယဝတ္ထုၜ၊ ဝါ၊ သည်။ မန္ဒတိက္ခာဒိအနနုဝိဓာနံ၊ စသည်ကို မစီရင်ခြင်းဟူသော။ ဧတံ–ဗာဓနံ။ ဣန္ဒြိယ၏အဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ အဿ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုၜ၏။ ဣန္ဒြိယပစ္စယတာ၊ ကို။ ပါဠိယံ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ နဿ ဝုတ္တာ၊ အပ်။ တေန၊ ထိုသို့မဟောအပ်သော ကြောင့်၊ ဝါ၊ မဟောခြင်းဖြင့်။ တဒနုဝိဓာနသခ်ါတာ၊ ထိုဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်း၏ နုံ့သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ်ကို စီရင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒြိယနိဿယတာ၊ ဣန္ဒြေဖြစ်သောမိုရာ၏အဖြစ်ကို။ ဗာဓီယတိ၊ တားမြစ်အပ်၏။ ဓာတုဒ္ဒယနိဿယော၊ ၏မိုရာသည်။ ဟဒယဝတ္ထု စ၊ သည်ရင်း။ ဥပါဒါယရူပဋ္ဌ၊ သည်ရင်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧတံ၊ ဣါဟဒယဝတ္ထုသည်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ပဋ္ဌိနိယတကိစ္စံ၊ သီးခြားကိန်းသေမြဲသောကိစ္စရှိ၏။ ဟဒယ ပဒေသေ ဧဝ၊ နှလုံးသားအရပ်၌သာလျှင်။ ဌိတံ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအုံ့။ (ဝိသဇ္ဇနာ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။) ဝုစ္စတေ၊ အပ်၏။ ဝတ္ထုရူပဘာဝတော၊ ဝိညာဉ်၏တည်ရာရုပ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ တတော ဧဝ၊ လျှင်။ [ဇ္ဈ] ပဋ္ဌိနိယတကိစ္စံ၊ ကိန်းသေမြဲသော ကိစ္စရှိ၏။ စ၊ ဆက်။ ဝတ္ထုရူပဘာဝတောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏၊ ဝါ၊ ၌။ ဝိညာဏနိဿယဘာဝတော၊ ဝိညာဉ်၏ မိုရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဒ္ဒိ ကတ္တာ၊ အလိုရှိသည်ကိုပြု၍၊ ဝါ၊ စီးပွါးသဖွယ်ပြု၍။ မနသိ ကတ္တာ၊ ၍။ သဗ္ဗ ဧတသာ၊ ဖြင့်။ သမန္နာဟရိတ္တာ၊ ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲဆောင်၍၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်၍။ ကိဋ္ဌိ၊ ကို။ စိန္တေန္တသ၊ အား၊ ဝါ၊ ၏။ ဟဒယဿ၊ ၏။ ခိဇ္ဇနတော၊ ပင်ပန်းခြင်းကြောင့်။ ဧတံ၊ ဣါဟဒယဝတ္ထုသည်။ တတ္ထ၊ ထိုနှလုံးသားအရပ်၌။ အဝဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ တာသညေဝ ဓာတူနန္တိ၊ ကား။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတူနံယေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ။

နိဿယဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပရိ၊ ၌။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ဝဟန္တံ ဝိယ၊ ဆောင်ဘိသကဲ့သို့။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဇ္ဇဟနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ သေသံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

၄၄၁။ ယေသံ၊ အကြင် ကိုယ်အမူအရာဟူသော သဘောတရားတို့၏။ အာဒိ၊ အစကား။ အဘိက္ကမော၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်းတည်း။ (တနည်း) ယေသံ၊ တို့အား။ အဘိက္ကမော၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်းဟူသော။ အာဒိ၊ အစသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။) တေ၊ တို့သည်။ အဘိက္ကမာဒီ၊ မည်ကုန်၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပဋိက္ကမ။ပ။ အဝက္ခေပနာဒိကာ၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်း ကြွခြင်း ချခြင်းအစရှိသော။ သဗ္ဗာ၊ သော။ ကိရိယာ၊ ကိုယ်အမူအရာကို။ ပရိဂ္ဂယှတိ၊ သိမ်းယူအပ်၏။ ယသာ၊ အကြင်ဝါယောဓာတ်အား။ တေသံ အဘိက္ကမာဒီနံ၊ တို့ကို။ ပဝတ္တကံ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ဟူသော။ သမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။) သာ၊ ထိုဝါယောဓာတ်သည်။ အဘိက္ကမာဒိပ္ပဝတ္တကစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဝါယောဓာတု၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တသာ၊ ထိုဝါယောဓာတ်၏။ သဟဇရူပကာယသ၊ တကွဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်းကိုယ်ကို။ ထမ္ဘနသန္ဓာရဏစလနသခ်ိတံ၊ တောင့်စေခြင်း ဆောင်ထားခြင်း လှုပ်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ ကိစ္စံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏ က။) တသ၊ ထိုကိစ္စကို။ သဟကာရီကာရဏဘူတော၊ တကွပြုလေ့ရှိသော အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာကာရ ဝိသေသော၊ အခြင်းအရာအထူးသည်။ ကာယဝိညတ္တိနာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော၊ ၍။ အဘိက္ကမာဒိ။ပ။ ကာယ ဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ ကသ၊ အဘယ်၏။ အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာအထူးနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ သာမတ္ထိယတော၊ ဖြစ်စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါယောဓာတုအဓိကာနံ၊ ဝါယောဓာတ်လွန်ကဲကုန်သော။ စိတ္တဇမဟာဘူတာနံ၊ တို့၏။ အာကာရဝိကာရော၊ တည်း၊ တံ သာမတ္ထိယံ၊ ထိုဖြစ်စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကိံ၊ နည်း။ စိတ္တဇတော စ၊ စိတ္တဇရုပ်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ ဥပါဒါယရူပတော စ၊ ဥပါဒါရုပ်၏အဖြစ်သည်ရင်းပင် တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာထူးဟူသော။ သဟဇ။ပ။ စလနသ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ အာကာရဝိကာရော၊ သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ့။ ဧဝံ (သတိ)၊ သော်။ ဝိညတ္တိယာ၊ ၏။ ဥပါဒါယရူပဘာဝေါ၊ သည်။ နု ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဧကဘူတသန္ဓိဿယံ၊ တခုသော ဘူတရုပ်လျှင် မှီရာရှိသော။ ဥပါဒါယရူပံ၊ သည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာငြားအံ့။) အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား) စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော မဟာဘုတ်တို့၏။ ဝိကာရော၊ အမူအရာအထူးသည်။ စတူသု၊ လေးပါးကုန်သော မဟာဘုတ်တို့တွင်။ ဧကသပိ၊ တပါးသော မဟာဘုတ်၏လည်း။ (ဝိကာရော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (ကိံ ဝိယ၊ ကား။) စတုသာဓာရဏခန် ဝိယ၊ လေးဦးသောသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဥစ္စာကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ ကလာပသ၊ စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်၏။ ဝါယောဓာတုအဓိကတာယ၊ ကြောင့်။ ဝါယောဓာတုယာတိ ဝစနံ၊ သည်။ နဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ ဧဝံ၊ သို့။ အဓိကတာ စ၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ သာမတ္ထိယတော၊ အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ပမာဏတော၊ အားဖြင့်။ နု (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ မသိအပ်။ ဟိ၊ အပြစ်ကား။ အညထာ၊ ဖြင့်။ (အတ္ထေ ဂယှမာနေ၊ သော်။) အဝိနိဗ္ဘောဂဝုတ္တိတာ၊ အသီးအသီး မခွဲခြားအပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နု ယုဇ္ဇေယျ၊ မသင့်ရာ။ ဝါယောဓာတုယာ ဧဝ၊ ၏သာ လျှင်။ (အာကာရဝိကာရော၊ တည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ မတေန၊ ဖြင့်။ ဝိညတ္တိယာ၊ ၏။ ဥပါဒါယရူပတာ၊ ဥပါဒါရုပ်၏အဖြစ်သည်။ ဒုရူပပါဒါ၊ ပြီးစေနိုင်ခဲသည်၊ ဝါ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြီးစေအပ်သည်။ (သိယာ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဧကသ၊ တခုသော မဟာဘုတ်၏။ ဝိကာရော၊ အမူအရာအထူးသည်။ စတုန္နံ၊ တို့၏။ (ဝိကာရော၊ သည်။) နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ (ကာယဝိညတ္တိ)၊ ထိုကာယဝိညတ်ကို။ (ဂယှတိ–၌ စပ်) ဟတ္ထစလနာဒီသု၊ လက်လှုပ်ရှားခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဝါ၊ တို့ကို။ (ဒိဿမာနေသု၊ သော်။) ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏာနန္တရံ၊ လှုပ်ရှားသော အဆင်းကို ယူသည်၏အခြားမဲ့၌။ အဝိညာယမာနန္တရေန၊ မသိအပ်သောအကြားရှိသော။ မနောဒ္ဓါရဇဝေနေန၊ မနောဒ္ဓါရ၌ ဖြစ်သောဇောဖြင့်။ ဂယှတိ၊ ယူအပ်သိအပ်၏။ ။ ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဝိနိမုတ္တော၊ လှုပ်ရှားသောအဆင်းမှလွတ်သော။ ကောစိ၊ သော။ ဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တသ စ၊ ထိုအခြင်းအရာအထူးကိုလည်း။ တဂ္ဂဟဏာနန္တရံ၊ ထိုလှုပ်ရှားသော အဆင်းကို ယူသည်၏အခြားမဲ့၌။ ဂဟဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာငြားအံ့။ အဓိပ္ပါယဂ္ဂဟဏတော၊ လှုပ်ရှားသူ၏အလိုကို ယူခြင်းသိခြင်းကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝိညတ္တိဝိကာရရဟိတေသု၊ ဝိညတ်ဟူသော အမူအရာအထူးမှ ကင်းကုန်သော။ ရုက္ခစလနာဒီသု၊ သစ်ပင်၏လှုပ်ရှားခြင်း စသည်တို့၌။ ဧသ၊ ဤသစ်ပင်သည်။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ကာရေတိ မညေ၊ ပြုစေလိုယောင်တကား၊ ဝါ၊ ပြုစေလိုသည်ဟုထင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ [၉၉] အဓိပ္ပါယဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ နု ဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဟတ္ထစလနာဒီသု၊ လက်လှုပ်ခြင်းစသည်တို့၌။ ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဝိနိမုတ္တော၊ သော။ အဓိပ္ပါယသ၊ ကို။ ဥပကော၊ သိစေတတ်သော။ ကောစိ၊ သော။ ဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဥပကော၊ သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ သယံ၊ မိမိကို။ ဂဟိတော ဧဝ၊ ယူအပ်–သိအပ်ပြီးသော်သာလျှင်။ ဥပေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဥပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဝိဇ္ဇမာနတာမတ္တေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်မျှဖြင့်။ နု ဥပေတိ၊ သိစေတတ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏာနန္တရံ၊ ၌။ ဝိကာရဂ္ဂဟဏမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ အနုမာနတော၊ မှန်းဆသော

အားဖြင့်။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိသယတ္တာ။ပ။ ပကာသကာတိ၊ ဟူ၍။ (အာစရိယာ၊ တို့သည်။) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

[ဝိသယတ္တံ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ အနာပန္နာ၊ မရောက်ကုန်သော။ သဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ အတ္ထဗောဓကာ၊ အနက်ကို သိစေတတ်ကုန်သည်။ နေ၀(ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ တေ၊ ထိုသဒ္ဒါတို့သည်။ အညာတာ၊ မသိအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ မသိအပ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသဒ္ဒါတို့သည်။ သတ္တာမတ္တတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်။ အတ္ထေ၊ အနက်တို့ကို။ ပကာသကာ၊ ထင်ရှားပြတတ်ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။]

ဝိကာရဂ္ဂဟဏမေ၀၊ သည်သာလျှင်။ အဓိပ္ပါယဂ္ဂဟဏသ၊ လှုပ်ရှားသောသူ၏အလိုကို ယူခြင်း–သိခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ့။ အဂ္ဂဟိတသင်္ကေတာနံ၊ မယူဘူး မမှတ်ဘူးသော သင်္ကေတရှိသောသူတို့အား။ အဓိပ္ပါယဂ္ဂဟဏံ၊ အလိုကို ယူခြင်း သိခြင်းသည်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာငြားအံ့။ ကေ၀လံ၊ သက်။ ဝိကာရဂ္ဂဟဏမေ၀၊ သည်သာလျှင်။ အဓိပ္ပါယဂ္ဂဟဏသ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ နဟု၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပုရိမသိဒ္ဓသမ္ဗန္ဓဂ္ဂဟဏဠ္ဟ၊ ရှေးကာလ၌ ပြီးသောအဆက်အစပ်ကို ယူခြင်းသည်လည်း။ ဣမသ၊ ဤအလိုကို သိခြင်း၏။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ။ ထမ္ဘနသန္ဓာရဏစလနာနိ၊ တို့သည်။ ဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတာယ၊ ဝိညတ်ဟူသော အမူအရာအထူးနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ (ကိစ္စာနိ၊ တို့သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ အရှင်ဆရာ ဆိုအပ်၏။ သဗ္ဗာ၀၊ ကုန်သော။ ဝါယောဓာတူ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုထမ္ဘနအစရှိသော ကိစ္စတို့ကို။ ကရောန္တိ ကိ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧ၀ံ၊ ဤစောဒကဆရာမေးသည့်အတိုင်း။ နဒ(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ အပ်။ ဟိ၊ ချဲ့၊ ဝါ၊ မှန်။ သတ္တမဇ၀နသမ္ဘူတာ၊ သတ္တမဇော ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ ပုရိမဇ၀နသမ္ဘူတာ၊ ရှေးဦးဖြစ်သော ဇောခြောက်ခုတို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါယောဓာတုယော၊ ဝါယောဓာတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဥပထမ္ဘကပစ္စယေ၊ အထောက်အပံ့အကြောင်းတို့ကို။ လဘိတ္တာ၊ ၍။ ဒေသန္တရုပ္ပတ္တိဟေတုဘာ၀ေန၊ အရပ်တပါးဦးဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တဇရူပံ၊ ကို။ စလယတိ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ဤမှတပါးသော ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ နဟ (စလယန္တိ)၊ မလှုပ်စေတတ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ ဣတရာ၊ ဤမှတပါးသော ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ သန္ဓမ္ဘနသန္ဓာရဏမတ္တံ၊ ကောင်းစွာတောင့်ခိုင်စေခြင်း, ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း (ဝါ) တည်စေခြင်းမျှကို။ ကရောန္တိယော၊ ကုန်လျက်။ တသာ၊ ထိုသတ္တမဇောကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်အား။ ဥပကာရာယ၊ ၄ါ။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဒေသန္တရုပ္ပတ္တိ ဧ၀ံ၊ သည်သာလျှင်။ စလနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိမိတ္တေ၊ ၌။ ကတ္တုဘာ၀ေါ၊ ကို။ သမာရောပိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့် ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၏။ အဗျာပါရတာ စ၊ ကြောင့်ကြမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ဌင်း။ ခဏိကတာ စ၊ ခဏမျှတည်သည်၏အဖြစ်သည်ဌင်း။ နသိယာ၊ ရာ။ ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ယုဂေဟိ၊ ထမ်းပိုးတို့ဖြင့်။ အာကနိုတဗ္ဗသကဋ္ဌံ၊ ဆွဲငင်အပ်သော လှည်းကို။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌။ နိဒဿိတံ၊ ပုံတူပြအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ စိတ္တဇရူပေ၊ သည်။ စလန္တေ၊ သော်။ တံသမ္ဗန္ဓတာယ၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်နှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတုကမ္မာဟာရဇရူပမ္ပိ၊ သည်လည်း။ စလတိ၊ ၏။ (ကိမိ၀ံ၊ ကား။) နဒီသောတေ၊ မြစ်ရေယဉ်၌။ ပက္ခိတ္တသုက္ခဂေါမယပိဏ္ဍံ ဝိယ၊ ပစ်ချအပ်သော နွားချေးခြောက်စိုင်ကဲ့သို့တည်း။ ။ ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏာနန္တရံ၊ ၌။ ဝိညတ္တိဂ္ဂဟဏသ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မပိုသည်) စလနကရာ ဧ၀ံ၊ လှုပ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ ဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတာ၊ ဝိညတ်ဟူသော ဝိကာရနှင့် တကွဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)ကိ၊ လော။ ဣတိ၊ အံ့။ ဣဒံ၊ ကို။ ဧ၀ံ၊ တိုင်း။ နဒ(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ အပ်။ (ပန၊ စင်။) တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ စလယိတုံ၊ လှုပ်စေခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏာန္တိယောပိ၊ ယွမ်းနိုင်ကုန်သော်လည်း၊ ဝါ၊ နိုင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ထမ္ဘနသန္ဓာရဏမတ္တကရာ၊ တောင့်ခိုင်ခြင်း ကောင်းစွာဆောင်ခြင်းမျှကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ပဌမဇ၀နာ ဒိသမ္ဘူတာ၊ ပဌမဇောစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါယောဓာတုယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတာ ဧ၀ံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အယံ၊ ဤလှုပ်ရှားသော သူသည်။ ယေန ဒိသာဘာဂေန၊ ဖြင့်။ အဘိဣတ္ထမာဒိ၊ ကို။ ပ၀တ္တေတုကာမော၊ အလိုရှိ၏။ တဒဘိမုခ၀ိကာရသဘ္ဘာ၀တော၊ ထိုအရပ်မျက်နှာအဖို့သို့ ရှေးရှုဖြစ်သော ဝိကာရ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဓိပ္ပါယသဟဘာ၀ီ၊ အလိုနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိကာရော၊ သည်။ ဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ်ပေတည်း။ ဧ၀ဉ္ဟိ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ မနောဒ္ဓါရာ၀ဇ္ဇနသာပိ၊ ကိုလည်း။ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကဝစနံ၊ ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်ဟု ဆိုခြင်းသည်။ သုဋ္ဌု၊ စွာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်ပေ၏။ ။ ယထာဝုတ္တဝိကာရဂ္ဂဟဏမုခေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော ဝိကာရကို ယူခြင်းကို ရှေ့သွားပြုသဖြင့်။ တံသမဂ်ိနော၊ ထိုဝိကာရရှိသောသူ၏။ အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ (ပရေဟိ၊ တို့သည်။) ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိပ္ပါယပ္ပကာသနရသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။ ၏။

[၁၀၀] ကာယ၀ိပ္ပန္ဒနသ၊ ကိုယ်လှုပ်ခြင်း၏။ ဟေတုဘူတာယ၊ သော။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ ဝိကာရဘာ၀တော၊ ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဝိညတ္တိ၊ ကို။ ကာယ၀ိပ္ပန္ဒနဟေတုဘာ၀ပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သီမူနှင့်အညီ ဣတိ–နှင့်တကွ ပါ၌ရှိစေရမည်) ဝုတ္တာ၊ ၏။ စိတ္တာ။ပ။ ပဒဋ္ဌာနာတိ စ၊ ဟူသော စကားကိုလည်း။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ ကိစ္စာ၀ိကတာယ၊ ကိစ္စလွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကာယ။ပ။ ဟေတုတ္တာတိ၊ ကား။ ကရဏဘူတေန၊ ကရိဏ်းဖြစ်သော။

(ဝိဘတ်၏အနက်ကို ပြသည်) ကာယဝိပ္ပန္နနေန၊ ကိုယ်၏လှုပ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ လှုပ်သောကိုယ်ဖြင့်။ အဓိပ္ပါယသ၊ ကို။ ဝိညာပန ဟေတုဘာဝတော၊ သိစေခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဤတွင် အဖွင့်တရပ်) ကာယဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏၊ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘန္ဓော၊ ၏။ (ဟေတုတ္တာဟူသော ဟိတ်ပါဠိကို ဝုစ္စတိ–နှင့် စပ်ရန်ပြသည်) ဟိ၊ ထင်စွာ။ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိညာပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဝိညာပေတိ၊ သနည်း။ အဓိပ္ပါယံ၊ ကို။ (ဝိညာပေတိ၊ ၏။) ကေန၊ ဖြင့် သိစေသနည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့် သိစေ၏။ ကီဒိသေန၊ အဘယ်သို့သောကိုယ်ဖြင့် သိစေသနည်း။ ဝိပ္ပန္နမာနေန၊ လှုပ်သောကိုယ်ဖြင့် သိစေ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်။ ဒုတိယနယေ ပန၊ ၌ကား။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်သောကြောင့်။ (သ၊ ထိုအမှု အရာအထူးသည်။) ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ သေသံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။

အတ္ထာဝဗောဓနသမတ္ထော၊ အနက်ကို သိစေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ဝါ၊ ၎၊ စွမ်းနိုင်သော။ ဝစီဝိသေသော၊ ပြောဆိုအပ်သော စကားသံအထူးသည်။ ဝစီဘေဒေါ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုဝစီဘေဒဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်။ ဝါယုဝနပ္ပတိနဒီယောသာဒိ၊ လေသံ တောစိုးသစ်ပင်၏အသံ မြစ်ရေယဉ်၏အသံ စသည်ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ ယသ၊ အကြင်ပထဝီဓာတ်အား။ တသ၊ ထိုနှုတ်မြွက်ခြင်း အထူးကို။ ပဝတ္တကံ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ ဟူသော။ သမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။) သ၊ ထိုပထဝီဓာတ်သည်။ ဝစီဘေဒပဝတ္တကစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ပထဝီဓာတု၊ ကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။) တသ၊ ထိုစိတ္တဇေပထဝီဓာတ်၏။ ဥပါဒိန္နသဓါတသ၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ အက္ခရုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနသ၊ အက္ခရာဖြစ်ခြင်း၏တည်ရာအရပ်ကို၊ ဝါ၊ အက္ခရာဖြစ်ရာအရပ်၌ရှိသော ပထဝီဓာတ်ကို။ ဃဋ္ဋနသည်တံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ ကိစ္စံ၊ အကြင်ကိစ္စသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တသ၊ ထိုကိစ္စကို။ သဟကာရီကာရဏဘူတော၊ သော။ အာကာရဝိသေသော၊ သည်။ ဝစီဝိညတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဝစီဘေဒ။ပ။ ဝိညတ္တီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ကသ ပန အာကာရဝိကာရောတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စိစစ်ချက်ကို။ ကာယဝိညတ္တိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ ပန၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုကာယဝိညတ်အရာ၌။ ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏာနန္တရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓ၊ ဤဝစီဝိညတ်အရာ၌။ သုယျမာနသဒ္ဒသဝနာနန္တရန္တိ၊ ကြားအပ်သော အသံကိုကြားသည်၏ အခြားမဲ့၌ဟူ၍။ ယောဧေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ဤဝစီဝိညတ်အရာ၌။ ထမ္ဘနာဒီနံ၊ တောင့်ခိုင်စေခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သတ္တမဧဝနသမ္ဘုတာတိအာဒိနယော၊ အစရှိသောနည်းကို။ နေ လဇ္ဇတိ၊ မရအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဃဋ္ဋနေန၊ တိုက်ခိုက်သည်နှင့်။ သဒ္ဒါ၊ တကွ။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဃဋ္ဋနဋ္ဌ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းကိုလည်း။ ပဌမဧဝနာဒီသုပိ၊ ပဌမဧော စသည်တို့၌လည်း။ လဇ္ဇတေဝ၊ တည်း။ ဃဋ္ဋနံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းဟူသည်။ ပစ္စယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဘူတကလာပါနံ၊ ဘူတရုပ်ကလာပ်တို့၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ အာသန္နတရုပ္ပါဒေါ၊ အလွန်နီးကပ်သောအရပ်၌ ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဝါ၊ အလွန်နီးကပ်စွာ ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း။ စလနံ၊ လှုပ်ခြင်းဟူသည်။ ဧကသာပိ၊ တခုသော ဘူတရုပ်ကလာပ်၏လည်း။ ဒေသန္တရုပ္ပါဒပရမ္ပရတာ၊ အရပ်တပါး၌ ဖြစ်ခြင်းအဆက်ဆက်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤဃဋ္ဋနနှင့် စလနတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ စလနံ၊ လှုပ်ခြင်းသည်။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဃဋ္ဋနံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ ပထဝီဓာတုယာ ဥပါဒိန္နဃဋ္ဋနသ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သေသံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။ ယထာဟိတိအာဒိ၊ စကားသည်။ ကာယဝစီဝိညတ္တိနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ အနုမာနဝသေန၊ မှန်းဆသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗဘာဝဝိဘာဝနံ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်စွာပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာ။ ဥဿာပေတွာ၊ စိုက်ထူ၍။ ဗဒ္ဓဂေါသီသာဒိရူပါနိ၊ ဖွဲ့အပ်သော နွားဦးခေါင်း အစရှိသော အဆင်းရုပ်တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တဒနန္တရပဝတ္တာယ၊ ထိုမြင်သည်၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော။ အဝိညာယမာနန္တရာယ၊ မသိအပ်သောအကြားရှိသော၊ မနောဒ္ဓါရဝီထိယာ၊ ဖြင့်။ ဂေါသီသာဒီနံ၊ တို့၏။ ဥဒကသဟစာရိပ္ပကာရသညာဏာကာရံ၊ ရေနှင့်တကွဖြစ်သောအပြားကို မှတ်သားကြောင်း အထိမ်းအမှတ် အခြင်းအရာကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဥဒကဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိပ္ပန္နမာနသမုစ္စာရိယမာနဝဏ္ဏ သဒ္ဒေ၊ လှုပ်ရှားသောအဆင်း, ကောင်းစွာရွတ်ဆိုအပ်သော အသံတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တဒနန္တရပ္ပဝတ္တာယ၊ ထိုယူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော။ အဝိညာယမာနန္တရာယ၊ သော။ ပုရိမ။ပ။ သဟိတာယ၊ ရှေးကာလ၌ပြီးခဲ့သော အဆက်အစပ်ကို ယူခြင်းဟူသောအကြောင်း ဥပနိဿယရှိသော။ မနောဒ္ဓါရဝီထိယာ၊ သုဒ္ဓမနောဒ္ဓါရဝီထိဖြင့်။ သာဓိပ္ပါယဝိကာရဂ္ဂဟဏံ၊ အလိုနှင့် တကွသော အမှုအရာအထူးကိုယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၁၀၁] ၄၄၂။ ရူပါနိ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်တို့ကို။ ပရိစ္ဆိန္နတိ၊ ပိုင်းခြားတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သယံ၊ အာကာသဓာတ်ဟူသော မိမိကို။ တေဟိ၊ ထိုနိပ္ဖန္နရုပ်တို့သည်။ ပရိစ္ဆိဒ္ဒတိ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါနံ၊ တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒမတ္တံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းမျှတည်း၊ ဝါ၊ အပိုင်းအခြားမျှတည်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။) ရူပပရိစ္ဆေဒေါ၊ မည်၏။ ဧတိသ၊ ဓာတ်အား။ တံ၊ ထိုနိပ္ဖန္နရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သော၊ ဝါ၊ တို့သည် ပိုင်းခြားအပ်သော၊ ဝါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ အာကာသဓာတု၊ သည်။ တံ တံ ရူပကလာပံ၊ ထိုထိုရုပ်ကလာပ်ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တီ ဝိယ၊ ပိုင်းခြားသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ရူပပရိယန္တပ္ပကာသနရသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အတ္ထတော ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒမတ္တံ၊ အပိုင်းအခြားမျှသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယ

တိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပမရိယာဒပစ္စုပ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မိं ကလာပေ၊ လာပ်၌။ ဘူတာနံ၊ ဘုတ်တို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေဟေဝ၊ ထိုဘုတ်တို့နှင့်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ တို့သည်ပင်လျှင်။ အသမ္မုဠ္ဠဘာဝပစ္စုပ္ဌာနာ၊ မထိအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကလာပန္တရဘူတာနံ၊ ကလာပ်တပါး၌ တည်သော ဘုတ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ကလာပန္တရဘူတေဟိ၊ တို့နှင့်၊ ဝါ၊ တို့သည်။ သမ္မုဠ္ဠဘာဝေ၊ ထိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ထိအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ သော်လည်း။ တံတံ ဘူတဝိဝိတ္တတာ၊ ထိထိဘုတ်တို့၏ ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ထိထိဘုတ်တို့(၏အဖြစ်)မှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အဖြစ်ဟူသော။ ရူပပရိယန္တော၊ ရုပ်တို့၏အဆုံး အပိုင်းအခြားသည်။ အာကာသော၊ သပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယေသံ၊ အကြင်ဘုတ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ သော၊ ထိုအာကာသသည်။ (မူလဋ္ဌိ၌ ယော–ဟုရှိ၏၊ ယော ပရိစ္ဆေဒေါ–ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေး) ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်၊ ဝါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေဟိ၊ တို့နှင့်၊ ဝါ၊ တို့သည်။ သော၊ ထိုအာကာသကို။ အသမ္ဘုဏ္ဍောဝ၊ မထိအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ အညထာ၊ ဖြင့် ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ပရိစ္ဆိန္နတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ နိ သိယာ၊ ရာ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ ဘူတာနံ၊ ထိုကလာပန္တရဘုတ်တို့၏။ ဗျာပိဘာဝါပတ္တိတော၊ ပျံ့နှံ့သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဗျာပိတာ၊ မပျံ့နှံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ အသမ္ဘုဏ္ဍတာ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အသမ္ဘုဏ္ဍ စတူဟိ မဟာဘူတေဟီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒမုခဝိဝရာဒိဝသေန စ၊ နားပေါက် ပါးစပ်ပေါက်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဆိဒ္ဒဝိဝရဘာဝပစ္စုပ္ဌာနာ၊ အပေါက်အကြား၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏၊ ဝါ၊ အဖြစ်ကို ရှေးရှုထင်စေတတ် ဖြစ်စေတတ်၏။ ယေသံ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထေဝ၊ ထိုရုပ်တို့၌သာလျှင်။ တေသံ၊ ထိုရုပ်တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒဘာဝေန၊ အပိုင်းအခြား၏အဖြစ်ဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိစ္ဆိန္နရူပဒဗ္ဗာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယာယ ပရိစ္ဆိန္နေသူတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာကာသဓာတုယာ၊ ၏။ (တာ–သမ္မန်) တံတံကလာပါနံ၊ တို့၏။ ကလာပန္တရေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသင်္ခရကာရဏတံ၊ မရောယှက်ခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၄၄၃။ အဒန္ဓတာတိ၊ ကား။ အဂရုတာ၊ မလေးသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဝိနောဒနံ၊ နှ–ဟူသည်။ ဝိကွိပနံ၊ ပစ်လွှင့်ခြင်းတည်း။ အပနယနံ၊ ပယ်ရှားခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အထဒ္ဓတာတိ၊ ကား။ အကထိနတာ၊ မခက်မာ မကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်တည်း။ အတ္ထနော၊ ၏။ မုဒုဘာဝေနေဝ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗကိရိယာသု၊ အလုံးစုံသော အပြုအမူအရာတို့၌။ အဝိရောဓိတာ၊ မဆန့်ကျင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ မုဒု၊ နူးညံ့သောရုပ်သည်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော အပြုအမူအရာ၌။ နဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ တီသုပိ၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အဒန္ဓတာ အစရှိသော အရာတို့၌။ အကာရော၊ သည်။ ပဋိပက္ခေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အနက်၌။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) လဟုတာဒီနံ၊ တို့၏။ (တတ္ထ–သမ္မန်) ဒန္ဓတာဒိဟေတူနံ၊ တာ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းတို့၏။ ပဋိပက္ခသမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်လျှင် သမုဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ သတ္တာပဋိသေဓေ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်မြစ်ခြင်းအနက်၌။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတိသ္မာ၊ ဤတရားသဘောအား။ သရီရေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ကတ္တာဗ္ဗကိရိယာနံ၊ ပြုအပ်သောအမှုအရာ ကိရိယာတို့အား။ အနုကူလတာသခ်ါတသာမညဘာဝေါ၊ လျော်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သောအမှု၌ ခံ့သည်၏အဖြစ်ဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သရီရကိရိယာနုကူလသာမညဘာဝလက္ခဏာ၊ မည်၏။ အကမ္မညံ၊ ည–ဟူသည်။ ဒုဗ္ဗလံ နာမ၊ အားနည်းသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မညတာ၊ ကို။ အဒုဗ္ဗလဘာဝပစ္စုပ္ဌာနာ၊ အားမနည်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေ့ရှုထင်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

လဟုတာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ အညမညာဝိဇေဟနေန၊ အချင်းချင်းကို မစွန့်ခြင်းကြောင့်။ ဒုဝိညေယျနာနတ္တတာ၊ သိနိုင်ခဲသော ထူးခြားခြင်းရှိသည်အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံတံဝိကာရာဓိကရူပေဟိ၊ ထိထိအမှုအရာအထူးလွန်ကဲသော ရုပ်တို့ဖြင့်။ တံနာနတ္တပ္ပကာသနတ္ထံ၊ ထိထူးခြားခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧဝံ သန္ဓေါဒိတိ၊ စသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဓာတုကျော်ဘောဘော၊ ဓာတ်ချောက်ချားခြင်းမည်သည်။ ဝါတပိတ္တသေမှပကောပေါ၊ လေသည်းခြေ သလိပ်တို့၏ ပျက်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ရသာဒိဓာတူနံ၊ ရသအစရှိသောဓာတ်တို့၏။ (အာဒိ–ဖြင့် ရုဓိရ မံသ မေဒ စသည်ကို ယူ၊ ဤဋီ ပ–၄၃၀ ၌ ကြည့်) ဝိကာရာဝတ္ထာ၊ ဖောက်ပြန်သော အခိုက်အတန့်တည်း။ ဒ္ဝိဓာ၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တောပိ၊ သော်လည်း။ (ဓာတုကျော်ဘောဘော၊ သည်၊ ဝါ၊ ကို။) ပထဝီဓာတုအာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဓာတူနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝိကာရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပဋိပက္ခပစ္စယာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့ဟူသည်။ သပ္ပါယဥတုအာဟာရာဝိကွဲတ္တစိတ္တတာ၊ လျောက်ပတ်သော ဥတုရှိသည်၏အဖြစ်, လျောက်ပတ်သောအာဟာရ ရှိသည်၏အဖြစ်, မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်တို့တည်း။ တေ စ၊ ထိုဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့ကိုလည်း။ တံတံဝိကာရသ၊ ၏။ ဝိသေသပစ္စယာဘာဝတော၊ ထူးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဝိသေသေန ပန၊ သာမညအားဖြင့်ကား။ [၁၀၂] သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော (၃–ပါးသော) ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းတို့သည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော (သုံးပါးသော) အမှုအရာအထူးတို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ယတော၊ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့်။ နေသံ၊ ထိုသုံးပါးသော အမှုအရာအထူးတို့၏။ အညမညာဝိဇဟနံ၊ အချင်းချင်းမစွန့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ ဣဒ္ဓိဝဋ္ဋနာဒီသု ဝိယ၊ တန်ခိုးကို အသုံးပြုသောအရာ စသည်တို့၌ကဲ့သို့။ ဝသဝတ္တနံ၊ အလိုရှိဖြစ်ခြင်း–အလိုသို့လိုက်ခြင်းသည်။ မဒ္ဒဝပ္ပကာရော၊ ရ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သုပရိမဒ္ဒိတ

စမ္မ သုခ္ကသုဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏံ၊ ကောင်းစွာနယ်အပ်ပြီးသော သားရေနှင့် ကောင်းစွာဦးပြီးသောရွှေတို့ကို ယူခြင်း–ဆိုခြင်းသည်။ မုဒု ကမ္မညသဒိသရူပနိဒဿနမတ္တံ၊ နူးညံ့ခြင်း အမှုဠ်ခံ့ခြင်းအားဖြင့် တူသောရုပ်ကို ပုံတူပြခြင်းမျှသာတည်း။ တံ၊ ထိုသားရေနှင့် ရွှေကို။ ဣဝ၊ ရာဠ်။ နိ အဓိပ္ပေတံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) မုဒုတာကမ္မညတာသဒ္ဒာဝတော၊ မုဒုတာ ကမ္မညတာရုပ်တို့၏ မရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပသန္တာနေ၊ ဣန္ဒြေနှင့်မစပ်သောရုပ်အစဉ်သန္တာန်၌။ လဟုတာဒီနိ၊ တို့ သည်။ နိ သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ဤတွင် စကားတရပ်ဆုံးသည်) ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓေပိ၊ ဒ္ဒသန္တာန်၌လည်း။ ရူပဘဝေ၊ ၌။ (လဟုတာ ဒီနိ၊ တို့သည်။) နိ သန္တိ၊ ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဒန္ဓတ္တာကရာဒိဓာတုကျောဘာဘာဝတော၊ နုံ့လေးသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ် သည်စသော ဓာတ်ချောက်ချားခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တာဒိသေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဓာတုကျောဘေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တပ္ပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနာဟိ၊ ထိုဓာတ်ချောက်ချားခြင်း၏။ ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းလျှင် သမုဋ္ဌာန်ရှိ ကုန်သော။ လဟုတာဒီဟိ၊ စသည်တို့သည်။ ဘဝတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တံ၊ ထိုကေစိတို့ ဆိုသောအကြောင်းသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်လျော်သောအကြောင်းမဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ တဗ္ဗိရောဓိမမ္မသမုပ္ပါဒေါ၊ ထိုဦမ်းစေအပ်သော ဓာတုကျောဘနှင့် ဆန့်ကျင်သောတရား၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဂူပသမေတဗ္ဗပစ္စနီကာပေက္ခော၊ ဦမ်းစေအပ် သော ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်။ နိ၊ မဟုတ်။ တထာ သတိ၊ ထိုသို့ငဲ့ခြင်းရှိလတ်သော်။ သဟေတုကကိရိယစိတ္တုပ္ပါဒေ သု၊ သဟိတ်ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ ကာယလဟုတာဒီနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်လေရာ ၏။ ။ ပန၊ ဆက်။ ကမ္မဇရူပေသု၊ တို့၌။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ လဟုတာဒယော၊ တို့သည်။ နိ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ (တေသံ၊ ထိုလဟုတာစသည်တို့၏။) ပစ္စုပ္ပန္နပစ္စယာပေက္ခတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကို ငဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အညထာ၊ ဖြင့်။ (ဟောန္တေ၊ သော်။) လဟုတာဒီဟိ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗဒါဘာဝီဟိ၊ အခါခပ်သိမ်း ဖြစ်လေ့ရှိကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

၄၄၄။ အာဒိ၊ ရှေးဦးစွာသော။ စယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဤသံ၊ အနည်းငယ်။ စယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယော၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ တတော တတော၊ ထိုထိုအရပ်မှ။ အာဂတသ ဝိယ၊ လာသောအရာ၏ ကဲ့သို့၊ ဝါ၊ လာ၍ကဲ့သို့။ စယော၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယော၊ မည်၏။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအနက်ကို။ ဧကဏ္ဍံ ဂဟေတွာ၊ တပေါင်းတည်းယူ၍။ ဧတသ၊ ဤတရားသဘောအား။ အာစယော၊ ရှေးဦးဖြစ်ခြင်း–အနည်းငယ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော၊ ဝါ၊ ထိုထိုအရပ်မှ လာ၍ကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယလက္ခဏော၊ မည်၏။ ရူပသ ဥပစယော၊ ယ–ဟူသည်။ ပဌမုပ္ပါဒေါ စ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းသည်ဝင်း။ ဝမ္ပိ စ၊ ပွါးခြင်းသည်ဝင်းပင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဥပညတ္တံ၊ ရှေးဦးစွာသိမှတ်ပညတ်အပ်၏။ (အံ ၁–၁၄၉) ဥပသိတ္တံ၊ အထက်၌ သွန်းဖြန်းအပ်၏။ ဣတိအာဒီသုဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိတို့၌ကဲ့သို့။ ဥပသဒ္ဒသ၊ ၏။ ပဌမုပရိအတ္ထသ၊ ပဌမ ဟူသောအနက် ဥပရိ–ဟူသော အနက်ကို။ ဒဿနတော။ ပြခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဝါ၊ တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်တည်း။ (သီမူနှင့် အညီပင်၊ မြန်မာမူ၌ နိ–ပိုသည်) ပုဗ္ဗဏ္ဏတောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌာသတော၊ ရှေးအဖို့မှ။ အနာဂတဘာဝတော၊ အနာဂတ်၏ အဖြစ်မှ။ (မဖြစ်သေးမီအခြေအနေမှ–ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဥပါဒေါ၊ ဥပါဒ်သည်။ ဥပဋ္ဌမာနေ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်တရားတို့ကို။ အနာဂတဘာဝတော၊ အနာဂတ်ခဏမှ။ (မဖြစ်သေးမီအခိုက်မှ–ဟု ဆိုလို၏) ဥမ္မုဇ္ဇာပေန္တော ဝိယ၊ ပေါ်စေဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ။ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇာပနရသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ သော၊ ထိုဥပါဒ်ကို။ (ဂယှတိ–၌ စပ်) ဣဓေ၊ ဤသည်တို့ကား။ ရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိယျာတေန္တော ဝိယ၊ အပ်နှင်းနေသကဲ့သို့။ ဂယှတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိယျာတနပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပရိ ပုဏ္ဏာဘာဝပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနတာ၊ ပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ "ဥပရိ၊ ၌။ စယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဥပစယော၊ မည်၏။" ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဣမသ္မ အတ္ထသ၊ ဤအနက်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပဝတ္တိလက္ခဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရူပါနံ၊ နိဗ္ဗန္ဓရုပ်တို့၏။ ပဝတ္တနန္တိ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အနုပ္ပဗန္ဓရသာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗာပရဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနု အနု၊ အဖန်အဖန်၊ ဝါ၊ အစဉ်မပြတ်။ ပဗန္ဓနကိစ္စာ၊ ဖွဲ့စပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ဖွဲ့စပ်ခြင်း ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ အနုပစ္ဆေဒဝသေန၊ မပြတ်စဲသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနာ၊ မပြတ်စဲသောသဘောအားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်၏။

ဥဘယမ္ပိတိ၊ ကား။ ဥပစယော၊ ဥပစယရုပ်ဝင်း။ သန္တတိ၊ သန္တတိရုပ်ဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော ရုပ်သည်လည်း။ ဇာတိရူပသေဝါတိ၊ ကား။ ရူပုပ္ပါဒသေဝ၊ ရုပ်၏ဥပါဒ်၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြမ်း၍။ ဝုတ္တာ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာကာရနာနတ္တတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဇာတိရူပသ၊ ၏။ ပဝတ္တိအာကာရဘေဒတော၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ၏ကွဲပြားခြင်း ထူးခြင်းကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝေနေယျဝသေန၊ တို့၏အလိုကြောင့်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြမ်း၍။ ကထနေ၊ ဟောခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ သည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဝိ၊ ထင်စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ့။ ပန၊ ဆက်။ ပဝတ္တိအာကာရနာနတ္တတော၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာ ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိရူပသ၊ ၏။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဘေဒေါ၊ သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ဣတိ) ဧတံ၊ ဤအနက်ကို။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ [၁၀၃] ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိ သောကြောင့်။ နိဒ္ဒေသတော၊ အကျယ်ဟောသောပါဠိအားဖြင့်။ (ဝိညာယတိ၊ အပ်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ယသ္မာ

ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ယော အာယတနာနန္တိ၊ ကား။ အမှောကာဒသန္နံ၊ အခွဲနှင့်တကွ တဆယ့်တပါး ကုန်သော။ ရူပါယတနာနံ၊ ရုပ် အာယတနတို့၏။ အာဒိစယတ္တာ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယော၊ အကြင်ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်းကို။ အာစယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော ဧဝ၊ ထိုအာစယသည်ပင်လျှင်။ ပဌမုပ္ပါဒဘာဝတော၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဥပစယော–၌စပ်) ဥပသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဌမတ္ထော၊ ပဌမဟူသော အနက်ရှိ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ဥပစယော၊ မည်၏။ (ဣတိ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ပန၊ ထိုမှတပါး။ (ပုန–ဟု ရှိလျှင် သာ၍ချောမြောက်၏။) တတ္ထဝ၊ ထိုသန္တာန်၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ရုပ်တို့၏။ (ပန–အရာ၌ ပုန–ဟုရှိလျှင် ပုန ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ တဖန် ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ရုပ်တို့၏–ဟု အနက်ပေး။ ယော–နှင့် စပ်) ဥပရိစယတ္တာ၊ အထက်၌ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယော၊ အကြင် တဖန်ဖြစ်ခြင်း သဘောကို၊ ဝါ၊ ဖြစ်ပွါးခြင်းသဘောကို။ ဥပစယော (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) သာ ဧဝ၊ ထိုဥပစယဟု ဟောအပ်သော တဖန်ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပွါးခြင်းသည်ပင်လျှင်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုပဗန္ဓဝသေန၊ အစဉ်မပြတ် ဖွဲ့စပ်အပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ အာယ တနာနံ၊ တို့၏။ အာစယော၊ ယ ဟု ဆိုအပ်သော။ ပဌမဘာဝေန၊ ရှေးဦး၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတော၊ သော။ ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပန–ကား ဤ၌ မလို ပုန–ဟူ၍သာ ရှိသင့်သည်) တတ္ထဝ၊ ထိုသန္တာန်၌သာလျှင်။ ပုနဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ တဖန်ထပ်၍ဖြစ်ကုန်သောရုပ် (အာယတန)တို့၏။ (ဥပ္ပါဒေါဟောန္တော၊ ဥပါဒ် ဖြစ်လတ်သော်။) ဥပရိ စယတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပစယော၊ မည်၏။ ဝမ္မိ၊ ပွါးခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (ဤမှနောက်၌ ယောဥပစယော–ဟု ရှိသင့်၏) ဥပစယော၊ ယ ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝမ္မိဘာဝေန၊ ပွါးခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတော၊ သော။ ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ ဧဝ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ပဗန္ဓာကာရေန၊ မပြတ်ဖွဲ့စပ်သော အခြင်းအရာအား ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကထာယမ္မိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ပဋ္ဌာ၌။ ဧဝံ ကိံ ကထိတန္တိ၊ ကား။ ယော အာယတနာနံ အာစယောတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နိဒ္ဒေသေန၊ အကျယ်ပြသောစကားဖြင့်။ ကိံ အတ္ထဇာတံ၊ အဘယ်သို့သော အနက်သဘောကို။ ကထိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာယတ နေန၊ ဖြင့်။ အာစယော၊ ကို။ ကထိတော၊ ဟောအပ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာစယုပစယသန္တတိယော၊ အာစယ ဥပစယ သန္တတိတို့ သည်။ နိဗ္ဗတ္တိဘာဝေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာစယော ဧဝ၊ အာစယမည်သည်ချည်းသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပကာသိတ–၌ စပ်) အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာစယာဒီနံ၊ တို့၏။ ပကာသိတတ္တာ၊ ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုအာယတနတို့ဖြင့်။ အာစယော၊ ဖြစ်ခြင်း သာမန်ဟူသော အာစယကို။ ကထိတော၊ ဟောအပ်၏။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အာစယာဒိဝစနေနေဝ၊ အာစယစသည်တို့ကို ဟောခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ အာစယသဘာဝါနိ ဥပ္ပါဒမ္မာနိ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိကုန် သော။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ (ပကာသိတာနိ၊ ပြအပ်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယေန၊ ဖြင့်။ တံပကတိကံ၊ ထိုအာစယ သဘောရှိသော။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်သည်။ လက္ခဏံ၊ ရူပရုပ်တို့၏ မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာပေတည်း။ နု ရူပရူပံ၊ ရူပရုပ်မဟုတ်ပေ။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး။

ရူပပရိပါကော၊ က–ဟူသည်။ ရူပမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇိဏ္ဏတာ၊ အိုမင်းရင့်ယော်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဥပနယနရသာတိ၊ ကား။ ဘဂ္ဂံပနယနကိစ္စာ၊ ဘင်သို့ဆောင်ပို့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သဘာဝါနပဂမေပီတိ၊ ကား။ ကက္ခဋတာဒိသဘာဝဿ၊ ခက်မာ သည်၏အဖြစ် အစရှိသော သဘော၏။ အဝိဂမေ၊ မကင်းခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဇရာ၊ ကို။ ဌိတိက္ခ ဏော၊ ၌။ (ဥပလဇ္ဇတိ၊ ၏။) တဒါ စ၊ ၌လည်း။ ဓမ္မော၊ သည်။ သဘာဝံ၊ မိမိ၏သဘောကို။ နု ဝိဇဟတိ နာမ၊ မစွန့်သေး သည်မည်၏၊ ဝါ၊ စွန့်သည်မမည်သေး။ နဝဘာဝေါ၊ အသစ်၏အဖြစ်ဟူသည်။ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ဆဲအခိုက်အတန့်တည်း။ တသ၊ ထိုအသစ်အဖြစ်၏။ အပဂမဘာဝေန၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယှတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝဘာဝါပဂမပစ္စုပ္ပ ဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အရူပမ္မာနန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ တေသံ၊ ထိုနာမ်တရားတို့၏။ ဇရာယ၊ ဇရာ၏၊ ဝါ၊ ကို။ သုဒ္ဓ၊ လွန်စွာ။ ပဋ္ဌိစ္ဆန္နတာယ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ရူပမ္မာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ခဏိကဇရာ၊ ကို။ ပဋ္ဌိစ္ဆန္နာ ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ယာ၊ ယင်း ခဏိကဇရာကို။ အဝိစိဇရာတိပိ၊ အခြားမရှိသော အိုရင့်ခြင်းဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဇသ ဝိကာရောတိ၊ ရော–ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိဝိကာရံ၊ သွားကျိုးခြင်း စသော ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုသွားကျိုးခြင်း စသော ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ အရူပမ္မေသု၊ တို့၌။ နု လဇ္ဇတိ၊ အပ်။ ယာ အဝီစိဇရာ နာမ၊ အကြင်အဝီစိဇရာမည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿပိ၊ ထိုအဝီစိဇရာအားလည်း။ ဇသ ဝိကာရော၊ ဤသွားကျိုးခြင်း စသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဤဖြင့် ပါဌသေသ ၄–ပုဒ် ထည့်၍ စပ်ရန်ပြသည်) ဇတိသာ ဇရာယ၊ ဤဇရာအား။ ဝီစိ၊ အကြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝီစိဇရာ၊ မည်၏။ နဝဘာဝတော၊ အသစ် အဖြစ်မှ။ ဒုဝိညေယျန္တရဇရာ၊ သိနိုင်ခဲသောအကြားရှိသောအိုခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ပရိတော သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ဘိဇ္ဇနန္တိ၊ ပျက်ခြင်းဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဘေဒလက္ခဏာ၊ မည် ၏။ နိစ္စံ နာမ၊ မည်သည်။ ဓုဝံ၊ မြဲသော တရားတည်း။ ရူပံ ပန၊ ရုပ်သည်ကား။ ခဏဘင်္ဂိတာယ၊ ခဏဘင်ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ယေန ဘင်္ဂေန၊ အကြင်ပျက်ခြင်းဘင်ဖြင့်။ နိစ္စံ၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုဘင် သည်။ အနိစ္စဿ၊ မမြဲသည်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စတာ၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ သာ၊

ထိုအနိစ္စတာသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဌိတိပ္ပတ္တံ၊ ဌီသို့ရောက်ပြီးသော။ ရူပံ၊ ကို။ [၁၀၄] ဝိနာသဘာဝေန၊ ပျက်စီးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သံသာဒေန္တီ ဝိယ၊ နစ်စေဘိသကဲ့သို့။ (သီမူနှင့်အညီပင်၊ သံ+သဒ+ဏော+အန္တ+ဣ–တို့ဖြင့် သံသာဒေန္တီ–ဟု ပြီးသည်) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ရှေးဌ ယသ္မာ–ဟု အနိယတ်ဟိတ်ရှိခဲ့သောကြောင့် ဣဌ ဟောတိ တသ္မာ–ဟု ရှိသင့်၏) သံသီဒနရသာတိ၊ ဟူ၍။ (သီမူ၌ သံသာဒနရသာတိ–ဟု ရှိ၏၊ ယုတ္တတရပေတည်း) ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုအနိစ္စတာသည်။ ရူပမမ္မာနံ၊ ရုပ်တရားတို့၏။ ဘင်္ဂဘာဝတော၊ ပျက်ခြင်းဘင်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ခယဝယာ ကာရေနေဝ၊ ကုန်သောအခြင်းအရာ ပျက်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ဂယှတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၄၅။ သြဇာလက္ခဏောတိ ဧတ္ထ၊ ဣပါဋ္ဌ်။ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော၊ အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ အစဉ်လျှောက်သော။ ရသသ၊ ရသဓာတ်၏။ သာရော၊ အနှစ်ဖြစ်သော။ ဥပတ္ထမ္ဘဇလကရော၊ ထောက်ပံ့သော ခွန်အားကို ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်သော။ ဘူတနိဿိတော၊ ဘူတရုပ်တို့ကိုမှီသော။ ဧကော၊ တခုသော။ ဝိသေသော၊ အဆီအစေးရုပ်အထူးသည်။ သြဇာ၊ မည်၏။ ကဗဋ္ဌံ၊ အလုပ်အလွေ့ကို။ ကရီယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကဗဋ္ဌီကာရော၊ မည်၏။ အာဟာရီယတိ၊ ဆောင်အပ်–စားမျိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ ကဗဋ္ဌံ၊ အလုပ်အလွေ့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဠော်ဟရီယတိ၊ စားမျိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဣကဗဋ္ဌီကာရောအာဟာရော–ဟူသောပုဒ်ကို။ သဝတ္ထုကံ၊ ဝတ္ထုနှင့်တကွသော။ သြဇံ၊ ကို။ ဒသေတုံ၊ ၄၂။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဗာဟိရံ၊ အပဖြစ်သော။ အာဟာရံ၊ အာဟာရဟူသော။ ပစ္စယံ၊ ကို။ လဘိတ္တာ ဧဝ၊ သာလျှင်။ အဠော်ဟိကာဟာရော၊ သည်။ ရူပံ၊ သြဇေမကရုပ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ သော ပန၊ ထိုအဠော်ဟိကအာဟာရရုပ်သည်ကား။ ရူပံ၊ သြဇေမကရုပ်ကို။ အာဟရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ရူပါဟရဏရသော တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ သြဇေမကရူပုပ္ပါဒနေန၊ သြဇေမကရုပ်ကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဣဒါနိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဣတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဣတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဣတိ

သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း)။ ဟိ၊ မေးသင့်စွ။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ နိဒ္ဒါ ပစလာယိကာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝိဘတ္တတ္တာ၊ ဝေဖန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဒ္ဒါ၊ အိပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့ ဆိုငြားအံ့။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ နိဒ္ဒါ၊ သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ပန၊ သော်လည်း။ နိဒ္ဒါဟေတုဘာဝတော၊ အိပ်ငိုက်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမိဒ္ဓကို။ နိဒ္ဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဖန်အပ်၏။ ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိ ယထာ၊ လိင်္ဂစသည်ကဲ့သို့တည်း။ ဧဝမ္ပိ၊ သော်လည်း။ နိဒ္ဒါဟေတုနော၊ အိပ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော။ မိဒ္ဓသ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ (မြတ်စွာဘုရား၏သန္တာန်၌) မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ နိဒ္ဒါ၊ အိပ်ခြင်း–ကျိန်းစက်ခြင်းသည်။ ကထံ (ဟောတိ)၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ နိဒ္ဒါ၊ သည်။ သရီရဂိလာနိယာ၊ ကိုယ်၏ မကျန်းခန့်ခြင်း–ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) မိဒ္ဓေန၊ ကြောင့်။ နု (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ သာ စ၊ ထိုကိုယ်၏ မကျန်းခန့်ခြင်း–ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းသည်လည်း။ (ဘဂဝတော၊ အား။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ဌါ။ နု သက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) မေ၊ ၏။ ပိဋ္ဌိ၊ ကျောက်ကုန်းသည်။ အာဂိလာယတိ၊ ညောင်းညာပင်ပန်း၏။ အဟံ၊ သည်။ တံ။ ထိုကျောက်ကုန်းကို။ အာယမိဿာမိ၊ ဆန့်ဦးအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နိဒ္ဒါဟေတု၊ အိပ်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ မိဒ္ဓမေဝ၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဝဓာရဏံ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ နု (ကာတဗ္ဗံ)၊ မပြုအပ်။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ နိဒ္ဒါဟေတု ဧဝ၊ အိပ်ခြင်း၏အကြောင်းသာလျှင်တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဝဓာရဏံ၊ ကို။ (သီမူနှင့်အညီပင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညောပိ၊ မိဒ္ဓမှတပါးလည်းဖြစ်သော။ နိဒ္ဒါဟေတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ သရီရဂိလာနိ၊ ကိုယ်၏ မကျန်းခန့်ခြင်းပင်တည်း၊ ဝါ၊ ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းပင်တည်း။ (သီမူနှင့်အညီပင်။ သက္ကတအဘိဓာန်၌လည်း ဂါနိ–ဟု ရှိ၏) တေန၊ ကြောင့်။ နိဒ္ဒါ။ပ။ မိဒ္ဓေနာတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ ဘဂဝတော၊ အား။ နိဒ္ဒါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ဌါ။ နု သက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဂ္ဂိဝေဿန၊ အဂ္ဂိဝေဿနအန္တယ်ဖြစ်သော သစ္စာကပရိဗိဇ်၊ အဟံ၊ သည်။ ဒိဝါ၊ ၌။ သုပိတာ၊ အိပ်ဘူးသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အိပ်ဘူးသည်ကို။ အဘိဓာနာမိ ခေါ ပန၊ အမှတ်ရပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ ဣတောပိ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ နု ရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သမ္ဘယောဂဝစနတော၊ ယှဉ်ခြင်းကို ဟောခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏေန၊ ဖြင့်။ နိဝရဏဗ္ဗေ၀၊ လည်းမည်၏။ နိဝရဏသမ္ဘယုတ္တာ၌၊ နှင့်လည်းယှဉ်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ သက္ခရကထလိကမ္မိ၊ ကျောက်စရစ်ခဲနှင့် အိုးခြမ်းကွဲကိုလည်း။ မစ္ဆဂုမ္ဗမ္မိ၊ ငါးအပေါင်းကိုလည်း။ စရန္တမ္မိ၊ သွားနေသည်ကိုလည်း။ တိဋ္ဌန္တမ္မိ၊ ရပ်တည်နေသည်ကိုလည်း။ (ပသေယျ၊ ၏။) ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ယထာလာဘဘဝန်၊ ရသင့်သည်အားလျော်စွာဖြစ်ခြင်းကို။ ပစ္စေတုံ၊ ယုံကြည်မှတ်သားခြင်းငှါ။ နု သက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ရူပဘာ၀သ၊ ရုပ်အဖြစ်၏။ အပ္ပသိဒ္ဓတာယ၊ မပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တသ၊ ထိုမိဒ္ဓ၏။ ရူပဘာ၀ေ၀၊ သည်။ သိဒ္ဓေ၊ သော်။ သမ္ဘ၀တော၊ ဖြစ်သင့်သောအားဖြင့်။ ယထာလာဘပစ္စယော၊ ရသင့်သည်အားလျော်စွာ ယုံကြည်မှတ်ယူခြင်းသည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။ ဣတောပိ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ နု ရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အာရုပ္ပေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ တည်း။ စ၊ မှန်၏။ ဧတံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောစကားကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ နီ၀ရဏံ၊ သော၊ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ နီ၀ရဏော၊ ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ နု ပုရေ ဇာတပစ္စယာ၊ ပုရေဇာတပစ္စည်းကြောင့်မဟုတ်မူ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ ဣမသ၊ ဤပြဿနာ၏။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ အာရုပ္ပေ၊ ၌။ ကာမစ္ဆန္ဒနိ၀ရဏံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ ထိနမိဒ္ဓနိ၀ရဏံ၊ သည်၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စနိ၀ရဏံ၊ သည်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာနိ၀ရဏံ၊ သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ စသည်ကို။ ဝိတ္ထာရော၊ ချဲ့အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ နု ရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ယံ ပဋ္ဌိဋ္ဌံ၊ အကြင်ပယ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုပယ်ခြင်းသည်။ သုပဋ္ဌိဋ္ဌံ ဟုတ္တမေ၀၊ ကောင်းစွာပယ်ခြင်းသာလျှင်တည်း။

ဣတရေသူတိ၊ ကား။ ဗလရူပါဒီသု၊ ဗလရုပ် စသည်တို့တွင်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနသ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော၊ ရောဂသာပိ၊ ရောဂါ၏လည်း။ ဝိသဘာဂပစ္စယသမုပ္ပန္နော၊ သဘောမတူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဓာတုက္ခောဘော၊ သည်။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣဟမှတပါးသော စိတ္တဇ ဥတုဇ အာဟာရဇဖြစ်သော ရောဂါ၏။ (အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။) ပဂေ၀၊ ရှေးဦးစွာပင်ပြီး၏၊ ဝါ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ သော စ၊ ထိုဓာတ်ချောက်ချားခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိကာရ၀ဝတ္ထာ၌တိဘင်္ဂဏေသု ဧ၀၊ ဖောက်ပြန်သော အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော ဌီခဏ ဘင်ခဏတို့၌သာလျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရောဂရူပံ ။ပ။ ဂဟိတမေ၀ါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ ဥပစယသန္တတိဂဟဏေန၊ တို့ကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟိတမေ၀၊ သာလျှင်တည်း။ (သီမူနှင့်အညီပင်၊ ဣတိ–ပိသည်) (ကသ္မာ၊ နည်း။) တဗ္ဗိနိမုတ္တသ၊ ထိုဥပစယသန္တတိတို့မှလွတ်သော။ ရူပုပ္ပါဒသ၊ ရုပ်၏ဥပါဒ်၏။ အဘာ၀တော၊ ကြောင့်တည်း။ [၁၀ဖ] စ၊ ဆက်။ ဥပ္ပါဒါ၀တ္ထာယ၊ ဥပါဒ်အခိုက်အတန့်မှ။ အညာ၊ သော။ ဇာတိ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထေ၀၊ မရှိသည်သာတည်း။ သမ္ဘ၀ေါ၊ သုက်သည်။ ကာမဓာတုယံ၊ ကာမဓာတ်၌။ ဧကစ္စိယသတ္တာနံ၊ အချို့သော သတ္တ၀ါတို့အား။ ဣန္ဒြိယပရိပါကပစ္စယော၊ ဣန္ဒြေ၏ရင့်ကျက်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ အာပေါဓာတုယာ၊ ၏။ ပ၀တ္တိ အာကာရ၀ိသေသော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာအထူးတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘ၀ရူပံ။ပ။ ဂဟိတမေ၀ါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ကာယဗလံ နာမ၊ ကိုယ်၏ခွန်အားမည်သည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသော၊ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တသာ၊ ထိုဝါယောဓာတ်၏။ ဝိပ္ပါရဘာဝတော၊ ပြန့်ကားလှုပ်ရှားခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယတော၊ ယင်းသို့ ဝါယောဓာတ်၏ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ၏အဖြစ်ကြောင့်။ နံ၊ ထိုဝါယောဓာတ်ကို။ ပါဏဗလန္တိ၊ လ–ဟူ၍၊ ဝါ၊ သတ္တဝါ၏ခွန်အားဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဗလရူပံ။ပ။ ဂဟိတမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ နေသ၊ ထိုဗလရုပ်စသည်တို့ကို။ အယထာဂ္ဂမတော၊ အစဉ်အတိုင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌိဂ္ဂေ ပေါ၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ ဣတိ၊ အံ့။ ဝိသုံ၊ အသီး။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ အနုပလဗ္ဘမာနတ္တာ၊ အသီးအခြား မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဒရဒဿနတ္ထံ၊ မရိုသေခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ကတော၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ မိဒ္ဓပဋ္ဌိဂ္ဂေပေါ၊ သည်။ မဟာပဏ္ဍော၊ ကြီးကျယ်သောပြဿနာတည်း။ (သီမူအလိုအားဖြင့်–မဟာပပဏ္ဍော၊ များစွာကျယ်ဝန်း၏–ဟုပေး၊ ယုတ္တတ ရပင်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ (တသ၊ ထိုမိဒ္ဓရုပ်ကို။ ပဋ္ဌိဂ္ဂေပေါ၊ ကို။) ကတော၊ ၏။ တဒနုသာရေန၊ ထိုမိဒ္ဓ ပယ်ခြင်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ပဋ္ဌိလောမနယေန၊ ဖြင့်။ ဣတရေသမ္ပိ၊ ဤမှတပါးသော ရောဂါရုပ် စသည်တို့၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဣတိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓန္တိ ဣမိနာ၊ ပုဒ်နှင့်။ "ဣမိနာ ဝုတ္တဣမေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။" ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သော စ ခေါ၊ ထိုနစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ရုပ်၏အပြားသည်လည်း။ ပါဠိ ယံ၊ ၌။ အာဂတနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနူနတာ၊ မယုတ်လျော့သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိ တဗ္ဗာ၊ ၏။ အနဓိကဘာဝေါ ပန၊ မလွန်သည်၏အဖြစ်ကိုကား။ ဒဿိတော ဧဝ၊ တိုက်ရိုက်ပြအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ (အဋ္ဌ ကထာယံ ပန–စသည်ဖြင့် ပြသည်ကိုရည်သည်)

၄၄၇။ ဧတေန၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ သမ္မယုတ္တဓမ္မရာသိ၊ သမ္မယုတ်တရားအစုသည်။ ဟိနောတိ ပတိဋ္ဌဟတိ၊ မြဲမြံစွာ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတု၊ မည်၏။ မူလဋ္ဌေန၊ အမြစ်အရင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ လောဘ ဒိကော စ၊ လောဘ အစရှိသော တရားသုံးပါးသည်ဌင်း။ အလောဘာဒိကော စ၊ သည်ဌင်း။ (ဟေတု၊ မည်၏။) တာဒိသော၊ သော။ ဟေတု၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နု ဟေတု၊ မည်၏။ အသ၊ ထိုရုပ်အား။ ဟေတု၊ သည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဟေတုကံ၊ မည်၏။ သဟေတုကပဋ္ဌိယောဂိဘာဝတော၊ သဟိတ်တရား၏ အပြိုင်ယှဉ်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုနာ၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ နု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဟေတုကမေဝ၊ အဟိတ်တရားသည် ပင်လျှင်။ ဟေတုနာ၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တတာယ၊ မယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဓမ္မနာနတ္တာ ဘာဝေပိ၊ သဘောတရား၏ ထူးခြားသည်၏အဖြစ် မရှိငြားသော်လည်း။ သဒ္ဒတ္ထနာနတ္တေန၊ သဒ္ဒါနက်ထူးသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဝေနေယျဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဒုကန္တရဒေသနာ၊ ဒုက်တပါးကိုဟောခြင်းသည်။ ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုကပဒဝသေန၊ ဒုက်ပုဒ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤဟေတုဝိပ္ပယုတ္တဟူသောအမည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပစ္စယာဓိနဝုတ္တိတာယ၊ အကြောင်းတရားနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယေန၊ အကြောင်းနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပစ္စယံ၊ မည်၏။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ လောကေ၊ ၌။ နိယုတ္တံ၊ အမြဲ ယှဉ်စေအပ်၏၊ ဝါ၊ ချထားအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ (လောကေ၊ ၌။) ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားသိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကိယံ၊ မည် ၏။ အာဘဝဂ္ဂ ဝါ၊ တိုင်အောင်ဌင်း။ အာဂေါတြဘုံ ဝါ၊ တိုင်အောင်ဌင်း။ သဝန္တိ၊ စီးသွားတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာသဝါ၊ မည်၏။ အာသဝေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာသဝံ၊ မည်၏။ အာသဝေဟိ၊ တို့သည်။ အာလမ္မိတဗ္ဗံ၊ အာရုံပြုအပ်သောတရားတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သံယောဇနီယံ၊ ဧဉ်၏အာရုံ ဖြစ်သောတရား။ သြဃနီယံ၊ သြဃ၏အာရုံဖြစ်သောတရား။ ယောဂနီယံ၊ သောတရား။ နီဝရဏီယံ၊ သောတရား။ သံကိလေ သိကံ၊ သံကိလေသ၏အာရုံဖြစ်သောတရား။ ပရာမဋ္ဌံ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောတရား။ အစေတသိကံ၊ စိတ်၌ မဖြစ်သောတရား။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သောတရား။ နု ရူပါဝစရံ၊ ရမဟုတ်သောတရား။ နု အရူပါဝစရံ၊ မဟုတ်သော တရား။ နု အပရိယာပန္နံ၊ နှုမဟုတ်သောတရား။ အနိယတံ၊ နိယတမဟုတ်သောတရား။ အနိယျာနိကံ၊ နိယျာနိက မဟုတ် သောတရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသောတရား။ ဣတိ ဧဝမာဒီနံ၊ ဤသို့အစရှိသော အမည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဧတ္ထ၊ ဤတရားသဘော၌။ အဟံမာနော၊ ငါဟုဖြစ်သောမာနကို၊ ဝါ၊ ငါဟုထောင်လွှားသောမာနကို၊ ဝါ၊ သည်။ အာဟိတော၊ ထားအပ်၏၊ ဝါ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တာ၊ မည်၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော အတ္တဘောကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တံ အတ္တာနံ၊ ကို။ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဒိသ၊ ရည်ရွယ်၍။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သောတရားတို့သည်။ အဗ္ဗတ္တာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣန္ဒြိယဗဟုဓမ္မာ၊ ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သောတရားတို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသု၊ ထိုအဗ္ဗတ္တတရားတို့၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ အဗ္ဗတ္တိကံ၊ ဖြစ်သည်။ စက္ခာဒိ၊ စက္ခုစသည်ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အဗ္ဗတ္တ မေဝ၊ တ္တသည်ပင်လျှင်။ အဗ္ဗတ္တိကံ၊ မည်၏။ ဝေနေယိကော ယထာ၊ ဝေနယိကောပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။ (ဝိနယတိ ဝိနာသေတီတိ ဝိနယော၊ သော ဧဝ ဝေနယိကော–ဟု ပြီးသကဲ့သို့ဟု ဆိုလို၏) [၁၀၇] ဣတိ၊ သို့။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အတ္တဘာဝံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတ္တာ အဗ္ဗတ္တိကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော။ တေဝီသတိဝိဓံ၊ သော ရုပ်သည်။ ။ တတော ဗာဟိ ရတ္တာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ အဗ္ဗတ္တိကလက္ခဏာဘာဝတော၊ အဗ္ဗတ္တိကတရား၏ လက္ခဏာမရှိခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဃဋ္ဋနဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝိသယီ စ၊ ယီသည်ဌင်း၊ ဝါ၊ ဒွါရသည်ဌင်း။ ဝိသယော စ၊ အာရုံသည်ဌင်း။ ဟုတ္တာ၊ ၍။

သံဃဋ္ဋနဝသေန၊ တကွ တိုက်ခိုက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ။ သေသံ၊ သော။ သောဋ္ဌသဝိဓံ၊ သော ရုပ်သည်။ ဝိပရိတတ္တာ တိ၊ ကား။ ဃဋ္ဋနဝသေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော၊ မယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုပ္ပဋိဝိဏ္ဏသဘာဝတ္တာတိ၊ ကား။ သုခုမ ဘာဝေန၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဝိညေယျသဘာဝတ္တာ၊ သိနိုင်ခဲသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဏာသ၊ ၏။ အာသန္နေ၊ အနီး၌။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုရေ၊ မည်၏။ ဟဒယဝတ္ထုပရိယောသာနာနိ၊ ဟဒယဝတ္ထုအဆုံး ရှိကုန်သော။ တေရသ၊ သောရုပ်တို့ငင်း။ သဘာဝေနေဝါတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြား။ ရူပဿ၊ ၏။ ဝိကာရော၊ ဖောက်ပြန်သောအမူအရာ။ ရူပဿ၊ ၏။ ဥပစယော၊ ဖြစ်ပွါးခြင်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကဗ္ဗဋတ္တာဒိနာ၊ ခက်မာသည်၏အဖြစ်အစရှိသော။ သဘာဝေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဥဏ္ဏေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ၊ ပိုင်းခြား၍။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ သေသံ၊ သော။ ဒသဝိဓံ၊ သောရုပ်သည်။ တဗ္ဗိပရိတ ဘာယာတိ၊ ကား။ သဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပရိဂ္ဂဟိတဗ္ဗတော၊ ပိုင်းခြား၍မယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောတာဒီနမ္ပိ၊ သောတပသာဒစသည်တို့၏လည်း။ စက္ခုနော ဝိယ၊ ၏ကဲ့သို့။ ပသန္နသဘာဝတ္တာ ဇ၀၊ ကြည်လင်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ယထာသကံ ဝိသယဂ္ဂဟဏပစ္စယတာ၊ အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော (ဝါ) မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သော အာရုံကို ယူခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒသေဿ၊ ၍။ စက္ခာဒိ။ပ။ ပသာဒရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိပရိတတ္တာတိ၊ ကား။ တဗ္ဗိဝုရသဘာဝတ္တာ၊ ထိုပသာဒရုပ်ငါးပါးနှင့်မတူပဲ ကွဲလွဲထူးခြားသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိပတိယဌေနာတိ ဇတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌန်း၊ ငါးပါးသော ရုပ်တို့၏။ စက္ခု ဝိညာဏာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အာဓိပတေယျ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်တို့၏။ ပဋ္ဌမန္ဒ ဘာဝါနုဝတ္တနတော၊ ထက်သည်၏အဖြစ် နုံ့သည်၏အဖြစ်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယဒွယ ဿ၊ နှစ်ပါး၏။ သကိစ္စေ၊ မိမိကိစ္စ၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ သဟဇရူပါနုပါလနေ၊ သဟဇာတ်ရုပ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၌။ (အာဓိပတေယျ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) တဒုဘယံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။ ဥပါဒိန္နတ္တာတိ၊ ကား။ ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ကို။ ဇတံ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မုနာ၊ သည်။ ဂဟိတံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အပ္ပဋိက္ခေပတော၊ မပယ်မစွန့်ခြင်းကြောင့်တည်း။

၄၄၈။ သနိဒဿနကမ္မဇာဒီနံ တိကာနန္တိ၊ ကား။ သနိဒဿနတ္တိကဿ စ၊ ၏ငင်း။ ကမ္မဇာဒိတ္တိကာနဉ္စ၊ အစရှိသော တိက်တို့၏ငင်း။ သြဠာရိကေတိ၊ ကား။ ဒွါဒသဝိဓေ၊ သော။ သြဠာရိကရူပေ၊ ရုပ်၌၊ ဝါ၊ တွင်။ ရူပန္တိ၊ ကား။ ရူပါယတနံ၊ သည်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝသခ်ါတေန၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နိဒဿနေန၊ မြင်အပ်ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သနိဒဿနံ၊ မည်၏။ ပဋ္ဌိဟနနဘာဝသခ်ါတေန၊ ထိပါးတတ်သည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ပဋ္ဌိဃေန၊ ထိပါးခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပ္ပဋိဃံ၊ မည်၏။ သနိဒဿနဉ္စ၊ လည်းမည်၏။ တံ၊ ထိုသနိ ဒဿနဟူသည်။ သပ္ပဋိဃဉ္စ၊ လည်းမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ယဿ၊ အကြင်ရူပါယတနအား။ ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝေါ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုရူပါယတနသည်။ သနိဒဿနံ၊ မည် ၏။ စက္ခုဝိညာဏဂေါစရဘာဝေါ၀၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ ကျက်စားရာအာရုံ၏အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝေါ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်၏။ ရူပါယတနတော၊ မှ။ အနညတ္ထေပိ၊ တခြားတပါး၏အဖြစ်မဟုတ်ငြားသော်လည်း။ အညေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ရူပါယတနံ၊ ကို။ ဝိသေသေတုံ၊ ၄ါ၊ အညံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကတ္တာ၊ ၍။ သဟနိဒဿ နေန သနိဒဿနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မဘာဝသာမညေန၊ တရားအဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဇကီ ဘူတေသု၊ တခုတည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ နာနတ္တကရော၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော။ ယော ဝိသေသော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော (ဝိသေသော)၊ သည်။ အညော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဥပစရိတုံ၊ တင်စားမ၍ ပြောဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဇ၀ံ၊ ဤသို့ တင်စား၍ ပြောဆိုသည်ရှိသော်။ အတ္ထဝိသေသာဝဗောဓေ၊ အနက်ထူးကို သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။ သယံ စ၊ ကိုယ်တိုင်အားဖြင့်ငင်း။ နိဿယဝသေန စ၊ မှီရာ၏ အစွမ်းအား ဖြင့်ငင်း။ သမ္ဘတ္တာနံ စ၊ ရောက်သောရုပ်တို့၏ငင်း။ အသမ္ဘတ္တာနံ စ၊ မရောက်သော ရုပ်တို့၏ငင်း။ ယော ပဋ္ဌိမုခဘာဝေါ၊ အကြင်ရှေးရှုတော်လျော်သည်၏အဖြစ်သည်။ အညမည်း၊ ချင်းသို့။ (ယံ) ပတနံ၊ အကြင်ကျခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုရှေးရှုတော် လျော်သည်၏အဖြစ်သည်။ ပဋ္ဌိဟနနဘာဝေါ၊ မည်၏။ ယေန၊ ယင်းသို့ ထိခိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗျာပါရာဒိဝိကာရပစ္စယန္တရသဟိတေသု၊ (မျက်လွှာစသည်တို့၏ ကျခြင်း တက်ခြင်းစသော) ကြောင့်ကြဗျာပါရ အစရှိသော ဖောက်ပြန်သော အမူအရာ၏ အကြောင်းထူးနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ [၁၀၈] စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ နိဿယေသု၊ မှီရာဖြစ်သော သသမ္ဘာရစက္ခုစသည်တို့၌။ ဝိကာရုပ္ပတ္တိ၊ ဖောက်ပြန်သော အမူအရာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သေသံ၊ သော။ ဇကာဒသဝိဓံ၊ သော။ သြဠာရိကရူပံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုတဆယ့်တပါးသော သြဠာရိကရုပ်သည်။ သနိဒဿနတ္တာဘာ ဝတော၊ သနိဒဿနအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိဒဿနံ၊ မည်၏။ ဝုတ္တနယေနေ၀၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သပ္ပဋိဃံ၊ မည်၏။ ဥဘယ ပဋ္ဌိကွေပေန၊ နှစ်ပါးစုံကို ပယ်သောအားဖြင့်။ အနိဒဿနအပ္ပဋိဃံ၊ မည်၏။ ကမ္မတော ဇာတန္တိ ဇတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ဇကန္တကမ္မသမု ဋ္ဌာနံ၊ စင်စစ် ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ စ၊ ရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်ငင်း။ ဟဒယဉ္စ၊ သည်ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝဝိ ဓံ၊ သော။ ယံ ရူပဉ္စ၊ အကြင်ရုပ်သည်ငင်း။ နဝဝိဓေ၊ သော။ စတုသမုဋ္ဌာနေ၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၌။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ် သော။ နဝဝိဓမေ၀၊ ကိုးပါးအပြားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ယဉ္စ ရူပံ၊ သည်ငင်း။ ဣတိ ဇ၀ံ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌာရသဝိဓမ္ပိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးအပြားရှိသော ရုပ်သည်လည်း။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ ကမ္မဇံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ

စ၊ အကြင်ရုပ်သည်လည်း။ ဧကတံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ယဉ္စ၊ အကြင်ရုပ်သည်လည်း။ ဧကယတိ၊ ဆဲ။ ယဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဧကယိသတိ၊ တံ့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တံ၊ ထိုဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ့ံသော ရုပ်ကို။ ကမ္မဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကိ ယထာ၊ နည်း။) ဒုဒ္ဓန္တိ ယထာ၊ ညှစ်အပ်သော နို့ရည်ဟူသော ဝေါဟာရကဲ့သို့တည်း။ တဒညပစ္စယဧကတန္တိ၊ ကား။ ကမ္မတော၊ မှ။ အညပစ္စယတော၊ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧကတံ၊ သော။ ဥတုစိတ္တာဟာရဇ၊ ဥတုစိတ်အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တည်း။ နကုတောစိ ဧကတန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ လက္ခဏရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝိညတ္တိဒ္ဒယံ၊ ဝိညတ်ဒွေးရင်း။ သဒ္ဒေါ၊ သဒ္ဒရုပ်ရင်း။ အာကာသဓာတု၊ ဓာတ်ရင်း။ လဟုတာဒိတ္တယံ၊ သုံးခုတို့၏အပေါင်းရင်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပါနိ၊ ရှစ်ပါးသော အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋ္ဌဒသဝိဓံ၊ တဆယ့်ငါးပါးအပြားရှိသော။ ဧတံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ စိတ္တဇ၊ မည်၏။ အာကာသဓာတု၊ ဓာတ်ရင်း။ လဟုတာဒိတ္တယံ၊ ၎င်း။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပါနိ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ သော။ ဧတံ ရူပံ၊ သည်။ အာဟာရဇ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအာဟာရဇရုပ်တဆယ့်နှစ်ပါး၌။ သဒ္ဒံ၊ ရုပ်ကို။ ပက္ခိပိတ္တာ၊ ထည့်၍။ တေရသဝိဓံ၊ တဆယ့်သုံးပါးအပြားရှိသော။ ဥတုတော၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဥတုဇ၊ မည်၏။ သေသံ၊ ကို။ ကမ္မဇတိကေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၄၉။ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဒိဋ္ဌအစရှိသော စတုက္ကဟု၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ရူပရူပါဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝတ္ထာဒိ စတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဠေက္ကံ၊ သီး။ စတုက္ကသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ရူပါယတနံ၊ ကို။ အဒက္ခိ၊ မြင်ခဲ့ပြီ။ ယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ မြင်ဆဲ။ ယံ၊ ကို။ ဒက္ခိဿတိ။ လတ့ံ။ ယံ၊ ကို။ ပဿေယျ၊ မြင်နိုင်၏။ (ဤပုဒ်ဖြင့် တကယ် မြင်ပြီး မြင်ဆဲ မြင်လတ့ံမဟုတ်သော အဆင်းကို သိမ်းယူ၏) သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုရူပါယတနသည်။ ဒိဋ္ဌသဘာဝါနာတိ ဝတ္ထု နတော၊ မြင်အပ်သော သဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌံ နာမ၊ မည်၏။ (ကိ ယထာ၊ နည်း။) ဒုဒ္ဓန္တိ ယထာ၊ ညှစ်အပ်သော နို့ရည်ဟူသော ဝေါဟာရကဲ့တို့တည်း။ (ဒုဒ္ဓ–သဒ္ဒါနို့ရည်သာမန်ကို ဟောသကဲ့သို့ပင်ဟု ဆိုလို၏) သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော သုတစသည်တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ဒဿနဝိသယတ္တာတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏဝိညေယျတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဝနဝိသယတ္တာတိ၊ ကား။ သောတဝိညာဏဝိညေယျတ္တာ၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္တယန္တိ၊ ကား။ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓဂင်း။ ရသော၊ ၎င်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဧတံ တယံ၊ ဤသုံးပါး အပေါင်းသည်။ မုတ္တာ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ကြောင့်။ မုတံ နာမ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သမ္ဘတ္တဂ္ဂါဟက ဣန္ဒြိယဝိသယတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣဒံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ နာမ၊ မည်သည်။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးကြားအံ့။ ပထဝီတေဇောဝါယောဓာတုတ္တယံ၊ ပထဝီဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏ သုံးခုအပေါင်းတည်း ဝါ၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဟူသော ဓာတ်သုံးပါး အပေါင်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။ အာပေါဓာတု၊ ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂဟိတံ၊ မယူအပ်သနည်း။ သီတတာ၊ အေးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဖုသိတ္တာ၊ ၍။ ဂယှတိ နနု၊ လော။ သာ ၀ ထိုအေးသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ အာပေါ ဓာတု နနု၊ အာပေါဓာတ်ပင် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ မေးကြားအံ့။ (သီတတာ၊ ကို။ ဖုသိတ္တာ၊ ၍။) ဂယှတိ၊ ယူအပ်သည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သာ၊ ထိုအေးသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ နနု၊ မဟုတ်။ စရဟိ၊ သို့ဖြစ်လျှင်။ (သာ၊ ထိုအေးသည်၏အဖြစ်သည်။) ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ မေးကြားအံ့။ တေဇောဓာတု ဧ၀၊ သာလျှင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဏှဘာဝေ၊ ပူသည်၏အဖြစ်သည်။ မန္ဒေ၊ နို့လတ်သော်။ (တနည်း) မန္ဒေ၊ နို့သော။ ဥဏှဘာဝေ၊ ၌။ သီတဖုဋ္ဌိ၊ အေးသည်ဟု သိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ သီတံ နာမ၊ မည်သော။ ကောစိ၊ သော။ ဂုဏော၊ သည်။ နနု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ စင်စစ် သော်ကား။ ကေ၀လံ၊ သက်သက်။ ဥဏှဘာ၀ဿ၊ ပူသည်၏အဖြစ်၏။ မန္ဒတာယ၊ နို့သည်၏အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) သီတတာဘိမာနော၊ အေးသည်၏အဖြစ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဧတံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ ဧ၀၊ အံ့။ သီတဖုဋ္ဌိယာ၊ အေးသည်ဟုသိခြင်း၏။ ပါရာပါရေယထာ၊ ဤမှာဖက်ကမ်းနှင့် ဟိုမှာဖက်ကမ်း၌ (သိခြင်း)ကဲ့သို့။ အနဝဋ္ဌိတတ္တာ၊ မတည်တံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ–ဝိတ္ထာ ရေမိ၊ အံ့။ ဃမ္မကာလေ၊ နွေကာလ၌။ အာတပေ၊ နေပူ၌။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) ဆာယံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ ဝင်ကုန်သောသူတို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ သီတဖုဋ္ဌိ၊ အေးသည်ဟုသိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပထဝီဂဗ္ဘတော၊ မြေတိုက်မှ။ ဥဋ္ဌိတာနံ၊ တက်လာကုန်သောသူတို့၏။ တတ္ထေ၀၊ ထိုအရိပ်အရပ်၌ပင်လျှင်။ ဥဏှဖုဋ္ဌိ၊ ပူသည်ဟု သိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ အပြစ်ကား။ သီတတာ၊ သည်။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဧကဿိံ ကလာ၀ေ၊ တခုတည်း သော ကလာပ်၌။ ဥဏှဘာ၀ေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဥပလဗ္ဘေယျ၊ ရအပ်လေရာ၏။ နနု ဧ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရကား မရအပ်ပေ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီတတာ၊ သည်။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ နနု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ အပ်၏။ [၁၀၉] ဣဒဉ္စ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားရပ်သည်လည်း။ ဘူတာနံ၊ တို့၏။ အဝိနိဗ္ဘောဂဝုတ္တိတံ၊ အသီးအခြား မခွဲခြားအပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဣဒ္ဓန္ဓာနံ၊ အလိုရှိကုန်သော–လက်ခံကုန်သော သူတို့အလို့ငှါ။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေတည်း။ ပန၊ သော်လည်း။ အနိစ္ဆန္ဓာနမ္ပိ၊ အလိုမရှိကုန်သော သူတို့အလို့ငှါလည်း။ (ဥတ္တရံ–၌ စပ်) စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့၏။ ဧကဿိံ ကလာ၀ေ၊ ၌။ ကိစ္စဒဿနေန၊ ကိစ္စကိုမြင်သဖြင့်။ သဘာဂဝုတ္တိတာယ၊ သဘောတူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သာဓိ တာယ၊ ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေသည်။ (ဟောတိ) ဧ၀၊ သာလျှင်တည်း။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ သီတတာ၊ သည်။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသမ္ပိ၊ ထိုဆရာတို့အလို့ငှါ

လည်း။ ဣဒမေဝ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော စကားသည်သာလျှင်။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ သီတတာ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဧကသ္မိံ ကလာပေ၊ ၌။ ဥဏှဘာဝေန၊ နှင့်။ သဒ္ဒီ၊ တကွ။ သီတတာ၊ ကို။ ဥပလ ဇ္ဈေယျ၊ ရအပ်လေရာ၏။ နစ ဥပလဇ္ဈတိ၊ ရကားမရအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီတတာ၊ သည်။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ နမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ တပါး။ ဒြဝတာ၊ အရည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အရည်သဘောသည်။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။ သာ စ၊ ထိုအရည်ကိုလည်း။ ဖုသိတွာ၊ ၍။ ဂယှတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင်ဆရာတို့၏။ ဒဿနံ၊ အယူသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေ၊ ထိုဆရာတို့ကို။ ဒြဝဘာဝေါပိ၊ အရည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဖုသီယတိ၊ ထိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအယူသည်။ သဏ္ဌာနံ၊ သဏ္ဌာန်ကို။ (ဖုသီယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိမာနံဝိယ၊ ထင်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့။) အာယသ္မန္တာနံ၊ တို့၏။ အဓိမာနမတ္တံ၊ ထင်မှတ်ခြင်းမျှတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပုရာတနေဟိ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ ဒြဝတာ။ပ။တထာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဒြဝတာသဟဝုတ္တီနိ၊ အရည်၏အဖြစ်–အရည်သဘောနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဟုဆိုအပ်သော မဟာဘုတ်တို့၏။ သမ္ဘုသံ–သမ္ဘုသန္တော၊ တွေ့ထိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ တွေ့ထိသော။ အယံ လောကော၊ သည်။ ဒြဝတံ၊ အရည်၏အဖြစ်–အရည်သဘောကို။ သမ္ဘုသာမိ၊ တွေ့ထိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။]

[(ကိံ ယထာ၊ ကား။) ဘူတာနိ၊ တို့ကို။ ဖုသံ–ဖုသန္တော၊ တွေ့ထိလျက်၊ ဝါ၊ တွေ့ထိသောသူသည်။ သဏ္ဌာနံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ဖုသာမိ၊ တွေ့ထိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မနသာ၊ ဖြင့်။ ဂဏှတေ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဒြဝတာ၊ အရည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ အရည်သဘောကို။ ဥတဗ္ဗာ၊ ၏။]

သေသန္တိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော။ ရူပါဒိသတ္တဝိဓံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ၇ ပါး အပြားရှိသော။ ရူပံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသိဋ္ဌံ၊ ကြွင်းသော။ ဧကဝီသတိဝိဓံ၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဝိညာဏသေဝါတိ၊ ကား။ မနောဝိညာဏ သေဝ၊ ၏သာလျှင်။ အဝဓာရဏေန၊ ပြင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ အဝဓာရဏအနက်ရှိသော ဧဝ–သဒ္ဒါဖြင့်။ (ဒသေတိ–၌ စပ်) ရူပါယတနာဒီနံ၊ တို့၏။ မနောဝိညာဏဝိညေယျတ္တေ၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ နိယမာဘာဝတော၊ ကိန်းသေမြဲခြင်း၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာတရူပတာ၊ ဝိညာတရုပ်၏အဖြစ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခရာဘာဝံ၊ ရောယှက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ဒသေတိ၊ ၏။

နိပ္ဖန္နရူပံ ပနေတ္ထ ရူပရူပံ နာမတိ၊ ကား။ အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေ၊ သော။ ဧတ္ထရူပေ၊ ၌၊ ဝါ၊ တွင်။ နိပ္ဖန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဒေဝ၊ ထိုရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ရူပလက္ခဏယောဂတော၊ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ (ရူပံ၊ မည်၏။) ရုပ္ပနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း။ ရူပံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း။ ဧတသ၊ ဤရုပ်အား။ တံ၊ ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အရိသသောတိ ယထာ၊ အရိသသောဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့။ ရူပံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နီလဂုဏယောဂတော၊ ညိုသောဂုဏ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ နီလန္တိ၊ ညိုသည်ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ရူပဂုဏယောဂတော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဂုဏ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ (ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) သွာယံ ရူပသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ရုဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ အတံသဘာဝေပိ၊ ထိုဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောမရှိသော တရားဌ၌လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကြောင့်။ အပရေန၊ သော။ ရူပသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ ၍။ ရူပရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကိံ ယထာ၊ ကား။ တိလတေလန္တိ ယထာ စ၊ နှမ်း၏ဆီဟူသော အမည်ကဲ့သို့ဌင်း။ ဒုက္ခဒုက္ခန္တိ ယထာ စ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော ဒုက္ခဟူသော အမည်ကဲ့သို့ဌင်းတည်း။ ရုပ္ပနသဘာဝံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ အာကာသဓာတုအာဒီနံ၊ တို့၏။ ရူပဘာဝေါ၊ သည်။ ကထံ (ဟောတိ)၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မေးငြားအံ့။ နိပ္ဖန္နရူပသ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒဝိကာရလက္ခဏဘာဝတော၊ အပိုင်းအခြား, ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာ, မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဂ္ဂတိကမေဝ၊ ထိုနိပ္ဖန္နရုပ်၏အလား ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပန္ဒေ၊ ရုပ်ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဧတ္ထ၊ ဤတရားသဘော၌။ စိတ္တစေတသိကာ၊ တို့သည်။ ဝသန္တိ၊ နေကုန်၏။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ မည်၏။ စိတ္တတံသမ္ဘယုတ္တာနံ၊ စိတ်, ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သောတရားတို့၏၊ ဝါ၊ စိတ်နှင့်စေတသိက်တို့၏။ အာဓာရဘူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။) တံ ပန၊ ထိုဝတ္ထုရုပ်သည်ကား။ ဆဗ္ဗိဓံ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ပါးတို့တွင်။ ဟဒယရူပံ၊ ရုပ်သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတူနံ၊ တို့၏။ နိဿယဘာဝတော၊ မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္ထု ဧဝ၊ ဝတ္ထုသာလျှင်မည်၏။ စက္ခာဒိဝိယ၊ စက္ခု စသည်ကဲ့သို့။ အညံနိဿယာနံ၊ တပါးသောမှီရာရှိသော စိတ်စေတသိက်တို့၏။ ဒ္ဝါရံ၊ ဖြစ်ကြောင်းဒ္ဝါရသည်။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခာဒီနိ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဋ္ဌနာဒီနံ၊ သမ္ဘဋ္ဌိုင်း စသည်တို့၏။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဒ္ဝါရံ၊ သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ [၁၁၀] ဧဝံ၊ တူ။ ဟဒယ

ဝတ္ထု၊ သည်။ (ဒွါရံ၊ သည်။) နှ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ယံ။ပ။ ဒွါရပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ ဝိညတ်ဒွေးသည်။ ကမ္မဒွါရဘာဝတော၊ ကံ၏ ဒွါရ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွါရံ၊ မည်၏။ တန္နိဿိတသ၊ ထိုဝိညတ်ဒွေးကို မှီသော။ စိတ္တုပ္ပါဒသ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ နှ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမမည်။ ပသာဒရူပံ၊ သည်။ အတ္တသန္နိဿိတသ၊ မိမိကိုယ်ကို မှီသော။ စက္ခုဝိညာဏာဒိကသ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်၏။ ဝတ္ထုစေဝ၊ တည်ရာဝတ္ထုလည်းမည်၏။ အညနိဿိတသ၊ တပါးသော ဟဒယဝတ္ထုမှီသော။ သမ္ဘိန္နနာဒိကသ၊ ၏။ ဒွါရဠ္ဆ၊ ဒွါရလည်း မည်၏။ သေသံ၊ သော။ ဧကဝီသတိဝိဓံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယတော၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ နေဝ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုလည်း မမည်။ နှ စ ဒွါရံ၊ ဒွါရလည်း မမည်။

၄၅၁။ ဧကတော ဧဝ၊ တခုသောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဧတံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဧကဇံ၊ မည်၏။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ ဧကတော ဧဝ ပစ္စယတော၊ တခုသောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ ပစ္စယုပ္ပန္နသ၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ နနု၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အံ့။ နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ (ပန၊ သော်လည်း။) ရူပဇနကပစ္စယေသု၊ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတို့တွင်။ ဧကတော၊ တခုသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ရူပုပ္ပတ္တိ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ရူပဇနကတော၊ ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းမှ။ အညံ၊ သော။ ပစ္စယံ၊ ကို။ နှ အပေက္ခတိ၊ မင့်။ ဒွိဇန္တိအာဒီသုပိ၊ ဒွိဇံအစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဣမေသန္တိ၊ ကား။ ဣမေသံ ပဘေဒါနံ၊ ဤအပြားတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မဇမေဝါတိ၊ ကား။ ကမ္မတော ဧဝ၊ သာလျှင်။ ဧတံ၊ ဖြစ်သောရုပ်တည်း။ စိတ္တဇမေဝါတိ ဧတ္ထာပိ၊ ပါဠိ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ စိတ္တတော စ ဥတုတော စ ဧတန္တိ၊ ကား။ ကာလေန၊ ရံခါ။ စိတ္တတော၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာလေန၊ ရံခါ၊ ဥတုတော၊ ဥတုကြောင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စိတ္တတော စ၊ ကြောင့်ၦင်း။ ဥတုတော စ၊ ကြောင့်ၦင်း။ ဧတံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်ဥတုကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဒ္ဋိဟိ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဋိဇံ၊ မည်၏။ ပရတော၊ ၌။ ဒ္ဋိသုပိ၊ နှစ်ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ သဒ္ဒါယတနမေဝါတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ စိတ္တဇံ၊ သော။ ယံ သဒ္ဒါယတနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုသဒ္ဒါယတနသည်။ သဝိညတ္တိကမေဝ၊ ဝိညတ်နှင့်တကွသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အဝိညတ္တိကောပိ၊ ဝိညတ်မရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဝိညတ်မပါသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရ သဒ္ဒေါ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အသံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်၏။

ဟိ၊ မှန်။ ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရသဒ္ဒေါ၊ ကို။ နှ သောတဝိညေယ္ယာ၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့်မသိအပ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တ မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနသ၊ သော။ သဒ္ဒသ၊ ၏။ ဝိညတ္တိယာ၊ နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ၍လည်း။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိညတ္တိ၊ သည်။ တာယဝါစာယ၊ ဖြင့်။ (ယာ တာယ ဝါစာယ–ဟု ရှိသင့်၏) ယာ ဝိညတ္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိဝစနတော၊ ဤသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ အသောတဝိညေယ္ယေန၊ ဖြင့် မသိအပ်သော၊ ဝါ၊ မကြားအပ်သော၊ ဝါ၊ မကြားနိုင်သော။ သဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ နှ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ စိတ္တဇေနာပိ၊ စိတ္တဇကလာပ်သည်လည်း။ သဒ္ဒနဝကေန၊ သဒ္ဒနဝက ကလာပ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ စ၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ သော ဝါဒေါ၊ ကို။ သဒ္ဒေါ စ၊ အသံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ နှ သောတဝိညေယ္ယာ စ၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်သည်လည်း၊ ဝါ၊ မကြားနိုင်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့သောစကားနှစ်ရပ်သည်။ ဝိရုဒ္ဓမေဝ၊ ဆန့်ကျင်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနေဟိ၊ ကုန်သော။ သင်ဟကာရေဟိ၊ အဋ္ဌကထာအကျဉ်းကို ပြုကုန်သော ဆရာတို့ သည်။ ပဋိက္ခိတ္တောဘဝေ၊ ပယ်အပ်လေ၏။ အပရေ ပန၊ တပါးသောဆရာတို့သည်ကား။ မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒံ၊ ကို။ အပ္ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ မပယ်မူ၍။ တသ၊ ထိုမဟာအဋ္ဌကထာဝါဒ၏။ အဓိပ္ပါယံ၊ ကို။ ဝဏ္ဏေန္တိ၊ ဖွင့်ကုန်၏။ ကထံ၊ သို့။ (ဝဏ္ဏေန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) ဒီဝါတာလုစလနာဒိကရဝိတက္ကသမုဋ္ဌိတံ၊ လျှာ၏လှုပ်ခြင်း, အာစောက်၏လှုပ်ခြင်းစသည်ကို ပြုတတ်သော ဝိတက်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိညတ္တိသဟဇ ဧဝ၊ ဝိညတ်နှင့်တကွသာလျှင် ဖြစ်သော။ သုခုမသဒ္ဒံ၊ သိမ်မွေ့သောအသံကို။ ဒိဗ္ဗသောတေန၊ ဒိဗ္ဗ သောတအဘိညာဉ်ဖြင့်။ သုတ္တာ၊ ၍။ အာဒိသတိ၊ အတပ်ဟောကြား၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ ပဌာနေ စ၊ ၌လည်း။ သြဠာရိကံ၊ သော။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သောတဝိညာဏသ၊ ၏။ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝေါ၊ ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရသဒ္ဒသ၊ ၏။ အသောတဝိညေယ္ယတာ၊ နားဖြင့်မကြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဏ္ဏေန္တိ၊ ကုန်၏။) တံ စတုဇံ၊ သည်။ (တံ–၏ အစွဲကိုပြသည်) အဝသေသန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပေန၊ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ရှစ်ခုနှင့်။ သဒ္ဒါ၊ တကွ။ အာကာသဓာတုံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

[၁၁၁] လက္ခဏရူပံ ပန နကုတောစိ ဧတန္တိ၊ ကား။ ကုတောစိပိ ပစ္စယတော၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် လည်း။ နှ ဧတံ၊ မဖြစ်။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ နာပိ ဧတံ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပစ္စယေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ သယမေဝ၊ သာလျှင်။ ဧတသ၊ ဖြစ်သောတရား၏။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ လက္ခဏရူပံ၊ သည်။ နှ ဧယတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့သောအနက်သဘောကို။ ကထံ၊ သို့။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ (တသ၊ ထိုလက္ခဏရုပ်၏။) လက္ခဏာဘာဝတော၊ ဥပါဒ် ဌီ ဘင်ဟူသော လက္ခဏာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဥပ္ပတ္တိမန္တာနံ၊ ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ရူပါယတနာဒီနံ၊ တို့အား။ ဧတိအာဒီနိ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇန္တိ၊

ကုန်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့အား။ (ဇာတိအာဒီနိ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ နိ ဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိအာဒီနိ၊ တို့သည်။ နိ ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ ဧတံ၊ ကိုး။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဇာတိအာဒီနံ၊ ရုပ်တို့အား။ ဇာတိအာဒီနိ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့သောစကားသည်။ သိယာ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ နိ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သည်။ သတိ။ သော်။ အနဝဋ္ဌာနာပတ္တိတော၊ မတည်တန့်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဇာတိအာဒီနိ၊ တို့သည်။ ဇာတိအာဒိမန္တာနိ၊ ဇာတိအစရှိသည် ရှိကုန်သည်။ ယဒိ သိယုံ၊ အံ့။ တာနိပိ၊ ထိုဒုတိယဇာတိ စသည်တို့သည်လည်း။ ဇာတိအာဒိမန္တာနိ၊ ရှိကုန်သည် (သိယုံ၊ ကုန်ရာ၏။) တာနိပိ၊ ထိုတတိယဇာတိ စသည်တို့သည်လည်း။ ဇာတိအာဒိမန္တာနိ၊ ရှိကုန်သည်။ (သိယုံ၊ ကုန်ရာ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်။ အနဝဋ္ဌာနမေဝ၊ မတည်တန့်ခြင်းသို့သာလျှင်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိအာဒီနိ နိ ဇာယန္တိတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ သုဒ္ဓေ ဝုတ္တံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ နိ ဟိ။ပ။ ဣတရဒ္ဒယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧရာမရဏံ၊ သည်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ဣတရဒ္ဒယံ ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဥပ္ပါဒေါ နတ္ထိတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ အား။ ဧရာမရဏာဘာဝံ၊ ဏ၏ မရှိခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဧရာမရဏံ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။ မတ္တာဂုဟဏေန၊ (ပရိပါကဘေဒမတ္တံ ၌) မတ္တသဒ္ဒါဖြင့်။ ဧရာမရဏဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒဘာဝမ္ပိ၊ ဥပါဒ် မရှိခြင်းကိုလည်း။ (အာဟ၊ ၏။) ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသောအကြောင်းကြောင့်။ ဇာတတာ ဝစနံ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကိုဟောခြင်းသည်။ ကထံ၊ သို့။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယမ္ပိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ကိစ္စာနုဘာဝဂ္ဂဏော ဒိဋ္ဌတ္တာတိ၊ ကား။ စိတ္တာဒယော၊ စိတ်အစရှိကုန်သော။ ရူပါယတနာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ယေ တေနေကပစ္စယာ၊ အကြင် ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တဒုပ္ပါဒနံ ပတိ၊ ထိုရုပ်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းကိုစွဲ၍၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်း၌။ အနုပရတဗ္ဗာပါရာနံ၊ မကင်းသေး–မပြတ်စဲသေးသော ဗျာပါရ ရှိကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုဇနကအကြောင်းတို့၏။ ပစ္စယဘာဝူပလက္ခဏာယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကျေးဇူး ပြုခြင်းဖြင့် မှတ်အပ်သော။ ယော သော ကိစ္စာနုဘာဝဂ္ဂဏော၊ အကြင်ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၏ အစွမ်းအာနုဘော် ရှိဆဲခဏသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဒါ၊ ထိုကိစ္စအာနုဘော်ရှိဆဲခဏ၌။ ဇာယမာနာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါယတနာဒီနံ၊ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိကာရဘာဝေန၊ ဖောက်ပြန်သော အမူအရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလဇ္ဇမာနတံ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝေနေယျ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ဖြင့်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိရုပ်၏။ ကုတောစိ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ဇာတတ္တံ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အနုညာတံ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ဝိညတ္တိအာဒီနံ၊ တို့၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနတာဒိ ယထာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်အဖြစ်ကို (ခွင့်ပြု အပ်သ)ကဲ့သို့ ပင်တည်း။ (တံ–ကား အနက်မရှိ) ဟိ၊ ထင်စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤစကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ သခ်ေပတ္ထော၊ တည်း။ ယေဟိ ပစ္စယမ္မေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ရူပါဒယော၊ ရူပါယတန အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေသံ၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့၏။ ပစ္စယဘာဝူပဂမနဂ္ဂဏော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ဆဲခဏ၌။ ဥပလဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်သော။ တတော၊ ထိုပစ္စယဘာဝူပဂမနဂ္ဂဏမှ။ ပုရေ စ၊ ၌ငင်း။ ပစ္ဆာစ၊ ၌ငင်း။ အနုပလဇ္ဇမာနာ၊ မရအပ်ကုန်သော။ ရူပါ ဒယော၊ တို့ကို။ တတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ထိုအကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည်ဟူ၍။ ဝိညာယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဇာတိပိ၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ နိပ္ပရိယာယတော၊ မုချအားဖြင့်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံ တခုသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတတာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ အထ၊ လျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေနေ ယျပုဂ္ဂလဝသေနာတိ၊ အစွမ်းအားဖြင့် ခွင့်ပြုအပ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့ စောဒနာငြားအံ့။ ဣဒံ၊ ဤအနက် သဘောကို။ ဧဝံ၊ ဤစောဒကဆရာဆိုတိုင်း။ နိ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဇာယမာနမမ္ဓိဝိကာရဘာဝေန၊ ဖြစ်ဆဲတရား တို့၏ဖောက်ပြန်သော အမူအရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဇာတိ၊ ကို။ ဓမ္မော ဝိယ၊ ပရမတ္ထသဘောတရားကဲ့သို့။ ယဒိဥပလဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ ရအပ်ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ တဿာ၊ ထိုဇာတိ ၏။ ကုတောစိ၊ ကြောင့်။ ဇာတဘာဝေါ၊ သည်။ နိပ္ပရိယာယေါဝ၊ မုချသည်သာလျှင်။ (ဘဝေယျ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။) ဧဝံ၊ ဤပရမတ္ထသဘောတရားကဲ့သို့။ နိ ဥပလဇ္ဇတိ၊ မရအပ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ ဝိကာရဘာဝေန၊ ပရမတ္ထသဘော တရား၏ ဝိကာရ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဥပလဇ္ဇတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေနေယျပုဂ္ဂလဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တဒါ၊ ၌။ သောတူနံ၊ နာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဧဝံ၊ သို့သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ ကိရ၊ သတတ်။ "အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဘဝေါ၊ အမွန်အစပေတည်း။ သယံ စ၊ သည်ကား။ ပကတိဝါဒီနံ၊ ပကတိဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပကတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ (တံ–ကားအနက်မရှိ) ကုတောစိ၊ ကြောင့်။ နိ ဇာယတိ၊ မဖြစ်။" ဣတိ၊ သို့ စိတ်အကြံဖြစ်သတတ်။ [၁၁] နေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တံ မိစ္ဆာဂါဟံ၊ ထိုမှားသောအယူကို။ ဝိဓမေန္တော၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူလျက်။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပစယော သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဒွိဓာ၊ ဖြင့်။ ဘိန္ဒိတ္တာ စ၊ ခွဲခြား၍ဌင်း။ ကုတောစိပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ကတ္တာ စ၊ ၎င်း။ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧရာမရဏံ၊ ကို။ (ကုတောစိ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။) နိ (ဒေသေသိ)၊ မမူ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပစ္စယမ္မာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စာနုဘာဝဂ္ဂဏော၊ ကိစ္စ၏အာနုဘော်ခဏ၌။ အဒဿနတော၊ ကြောင့်တည်း။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ဧရာမရဏံ၊ သည်။ ပဋ္ဌိစ္စ သမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကထံ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။

ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပရိပါကဘင်္ဂတာယ၊ ရင့်ကျက်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘော၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသု၊ ထိုပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္နတရားတို့သည်။ သန္တေသု၊ ရှိကုန်လတ်သော်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အသန္တေသု၊ မရှိကုန်လတ်သော်။ နေ (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သောတရားသည်။ နေ ပရိပစ္စတိ ဝါ၊ ရင့်ကျက်လည်း မရင့်ကျက်။ နေ ဘိဇ္ဇတိ ဝါ၊ ပျက်လည်း မပျက်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ ဇာတိပစ္စယတံ၊ ထိုဇာတိလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဇရာမရဏံ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကာမဘဝါဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ကမ္မာဒိနာ၊ ကံ အစရှိသော။ ပစ္စယေန၊ ကြောင့်။ ယောနိဝိဘာဂတော၊ ယောနိကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ပဋ္ဌိသန္ဓိယံ စ၊ နွေကာလ၌ဌင်း။ ပဝတ္တိယံ စ၊ ၌ဌင်း။ ရူပမမ္မာနံ၊ တို့၏။ ယော ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်ခြင်းအပြားကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။ သော၊ ထိုဖြစ်ခြင်းအပြားသည်။ ပရတော၊ ၌။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒကထာယံ၊ ၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေ ဝုတ္တော၊ ဤ၌ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဣတိ၊ ကား။ ရူပကဿေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ မုခ၏ အဖွင့်တည်း။

ဝိညာဏကဿနကထာဝဏ္ဏနာ

၄၅၁။ အနဝသေသပရိယာဒါနဒီပကေန၊ အကြွင်းမဲ့ သိမ်းယူခြင်းကို ပြသော။ ယံ ကိဉ္စိတိ ပဒဒ္ဒယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒယိတသေ၊ ခံစားခြင်းသဘော၏။ ဗဟုဘေဒတံ၊ များသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဣသေဿော၊ လျက်။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော။ ရာသင်္ဠံ၊ အစုဟူသောအနက်ကို။ ဥလ္လိဂေ်တိ၊ ဖော်ပြ၏။ ဇေတသ၊ ဤတရားသဘော၏။ လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာကား။ ဝေဒယိတံ အာရမ္မဏရသာနုဘဝနံ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းတည်း။ (တနည်း) ဇေတသ၊ အား။ ဝေဒယိတံ အာရမ္မဏရသာနုဘဝနံ၊ ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဝေဒယိတ လက္ခဏံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ ကို။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ရူပကဿနကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောဓမ္မဇာတံဟူသောပုဒ်ကို။ အဓိကာရတော၊ စပ်ဆိုင်သောအရာအားဖြင့်၊ ဝါ၊ လိုက်၍ စပ်ယှဉ်သောအားဖြင့်။ အာနေတ္တာ၊ ၍။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဇကေတော ကတ္တာတိ၊ ကား။ အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ အတိတ်အစရှိသော ၁၁–ပါးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုတရားသဘောကို။ ဗုဒ္ဓိယာ၊ အသိဉာဏ်ဖြင့်။ ဇကေတော ကတ္တာ၊ ၍။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဇဝံ၊ ဤသို့ အသိဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြုသည်ရှိသော်။ ရာသဋ္ဌသ၊ အစုဟူသောအနက်၏။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဇတသ၊ အား။ နိလာဒိဘေဒဿ၊ ညိုသောအဆင်းစသည် အပြားရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ သဠာနနံ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းဟူသော။ (လက္ခဏံ–၌ စပ်) နီလန္တိ စ၊ ညိုသည်ဟူ၍ဌင်း။ ပီတန္တိ စ၊ ဌင်း။ ဒီဃန္တိ စ၊ ဌင်း။ ရဿန္တိ စ၊ ဌင်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ သညုပ္ပါဒဝသေန၊ အမှတ်သညာဖြစ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းဟူသော။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဠာနနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ အဘိသင်္ခရဏံ၊ ဏ ဟူသည်။ အာယူဟနံ၊ ပေါင်းစုခြင်းတည်း၊ ငါ၊ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ဗျာပါရာပတ္တိ၊ ကြောင့်ကြပြုခြင်းသို့ရောက်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ အဘိသန္ဓဟနံ၊ ဆက်စပ်ပေးခြင်း–စေ့ဆော်ခြင်းတည်း။ ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ (ဝုတ္တံ–၌စပ်) သင်္ခရဏ္ဌသ၊ ၏။ စေတနာပဓာနတာယ၊ စေတနာပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဇဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ သုတ္တန္တဘာဇနီယေ၊ ၌။ သင်္ခရဏ္ဌံ၊ ကို။ ဝိဘဇေန္တေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ စက္ခုသမ္ဖဿဇာ စေတနာတိအာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ စေတနာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝိဘတ္တာ၊ ၏။ ။ မိနိတဗ္ဗဝတ္ထုံ၊ ချင့်အပ်သောဝတ္ထုကို။ နာဋ္ဌိယာ၊ ကွမ်းစားခွက်ဖြင့်။ မိနမာနော၊ ချင့်သော။ ပုရိသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သဠာနနာကာရဝိသိဋ္ဌေန၊ အမှတ်ပြု၍ သိသောအခြင်းအရာမှ ထူးသော။ ယေန အာကာရေန၊ အကြင်အထူးသိသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဇတသ၊ အား။ အာရမ္မဏူပလဒ္ဓိသင်္ခါတံ၊ အာရုံကိုရခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ တံ ဝိဇာနနံ၊ ထိုအထူးသိခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ ဣတရေ၊ ဤဝိညာဏကဿနာမှတပါးကုန်သော။ ဝေဒနကဿနာ ဒယော၊ စသည်တို့သည်။ သုဝိညေယျာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ–ပိသည်) (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ ဇကုပ္ပါဒါဒိဘာဝတော၊ ဇကုပ္ပါဒစသည် အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ သမာနဇာတိအာဒိဝိဘာဂတော စ၊ ဇာတ်စသည်တို့ဖြင့် တူသော ဝေဘန်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဌင်းတည်း။

[၁၁၃] ဝိဇာနနလက္ခဏန္တိ၊ ရှိသည်ဟူ၍။ အတ္ထာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သုတ္တေန၊ ဖြင့်။ သမတ္ထေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ ယံ ကိဉ္စိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယဒိဒံ–ယော အယံ သဘာဝဓမ္မော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဇတံ၊ သည်။ ယထာပစ္စယံ၊ စွာ။ ပဝတ္တိမတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝိဇာနနလက္ခဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဘာဝသာမေန ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဓမ္မသဘာဝါ၊ မှ။ ဝိနိမုတ္တော၊ လွတ်သော။ ကောစိ၊ သော။ ကတ္တာ နာမ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿေဝ၊ ထိုတရားသဘော၏သာလျှင်။ ကတ္တုဘာဝံ၊ ကတ္တားအဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝိဇာနာတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။ ဝိဇာနနဌေန၊ အထူးသိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်သာလျှင်။ စိန္တနာဒိအတ္ထေန၊ ကြံခြင်းစသော အနက်သဘောကြောင့်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ မနနဌေန၊ သိခြင်းအနက်သဘောကြောင့်။ မနော၊ မနမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိယာယတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ နံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ ဗောဓေတိ၊

သိစေ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဖြင့်။ ခန္ဓတော စ၊ ခန္ဓာအားဖြင့်ရင်း။ ဘေဒတော စ၊ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော) အထူးအား ဖြင့်ရင်း။ ပရိယာယတော စ၊ ယာယ်အားဖြင့်ရင်း။ ဝိညာဏံ၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ ဝိဘာဝိတံ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧတ္ထ၊ ဤအခြင်းအရာ၌။ ဝိသဒိသာပိ၊ မတူသောအရာတို့သည်လည်း။ သဒိသာကာရာ၊ တူသော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတိ၊ မည်၏။ သမာနာကာရော၊ တူသောအခြင်းအရာကိုရ၏။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ ဧတိ၊ သည်။ အနေကဝိဓာ၊ ရှိသည်။ နာနပ္ပကာရာ၊ ရှိသည်။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ၌။ အဓိပ္ပေတမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုဧတိကို။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ ကုသလံ အကုသလံ အဗျာကတဉ္စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ပါဠိ၌။ ကုသလဿေန၊ ကောင်းသောအနက်သဘောကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ အယံ ကုသလဿော နာမ၊ မည်သည်။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ အာရောဂျဿော၊ အနာကင်းခြင်း–ကျန်းမာခြင်းအနက်သည်ရင်း။ အနဝဇ္ဇော၊ အပြစ်ကင်းခြင်း အနက်သည်ရင်း။ သုခဝိပါကဿော၊ ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းအနက်သည်ရင်း။ (ကုသလဿော၊ မည်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ ဘောတော၊ အရှင်အား။ ကုသလံ နု၊ ကျန်းမာပါ၏လော။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အာရောဂျဿနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကုသလံ၊ ကောင်းသည်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်အာနန္ဒာဘုရား။ ကုသလော၊ ကောင်းသော။ ကာယ သမာစာရော၊ ကိုယ်အကျင့်သည်။ ကတမော ပန၊ နည်း။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ အနဝဇ္ဇော၊ အပြစ်ကင်းသော။ ယော ခေါ ကာယ သမာစာရော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအကျင့်ပေတည်း။) ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အနဝဇ္ဇဿနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ကုသလံ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ သမာဒါနဟေတု၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ သုခဝိပါကဿနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ကုသလံ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ရာဂါဒီနံ၊ ကုန်သော။ စေတသိကရောဂါနံ၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော ရောဂါတို့၏ရင်း။ အဝဇ္ဇသဘာဝါနံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော သဘောရှိသော အပြစ်တို့၏ရင်း။ (ဣဒါပုဒ်၌ အ–ကား အနက်မရှိ) ပဋိပက္ခဘာဝတော စ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သုခဝိပါကဝိပစ္စနတော စ၊ ကို ရင့်ကျက်စေခြင်း–ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်ရင်း။ အရောဂံ စ၊ ရောဂါကင်းသည်ရင်း၊ ဝါ၊ ကျန်းမာ သည်ရင်း။ အနဝဇ္ဇံ စ၊ အပြစ်ကင်းသည်ရင်း။ သုခဝိပါကဉ္စ၊ ချမ်းသာသောအကျိုး, ကောင်းသောအကျိုးရှိသည်ရင်း၊ ဝါ၊ ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်ရင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

ပန၊ အဓိပ္ပါယတ္ထမှတပါး သဒ္ဒတ္ထကို ဆိုဦးအုံ့။ သဒ္ဒတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ကုစ္ဆိတေ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ ပါပဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သလယတိ စလယတိ ကမ္ပေတိ၊ တုန်လှုပ်စေတတ်၏။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတေန၊ သော။ အာကာရေန၊ ဖြင့်။ သယန္တိ၊ ကိန်းတတ် ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသာ၊ မည်၏။ ပါပဓမ္မာ၊ တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ ကုသေ၊ ထိုကုသမည်သောတရားတို့ကို။ လုနာတိ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သာနတော တနုကရဏတော၊ ခေါင်းပါးသည်ကို ပြုတတ်သောကြောင့်။ ဥဏာ၊ သည်။ ကုသံ နာမ၊ မည်၏။ တေန ထိုကုသမည်သောဥဏာ်ဖြင့်။ လာတဗ္ဗံဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုသော၊ သမန်းမြက်သည်။ ဥဘယဘာဂဂတံ၊ ၂–ပါးသောအဖို့၌တည်သော။ ဟတ္ထပဒေသံ၊ လက်အရပ်ကို။ လုနာတိ ယထာ၊ ဖြတ်တတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နာနုပ္ပန္နဝသေန၊ ဥပ္ပန္နနှင့် အနုပ္ပန္နဏ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥဘယဘာဂဂတံ၊ သော။ သံကိလေသပက္ခံ၊ ကို။ လုနာတိ ဆိန္ဒတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ လုနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ သာဝဇ္ဇ ဓမ္မာနံ၊ အပြစ်ရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သလနတော သံဝရဏတော၊ ပိတ်ဆို့တတ်သောကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလဓမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ (ပိဟိတာ ဟောန္တိ–၌စပ်) ပဝတ္တိနိဝါရဏေန စ၊ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သောအားဖြင့်ရင်း။ အပ္ပဝတ္တိဘာဝါပါဒနေန စ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသောအားဖြင့် ရင်း။ မနဋ္ဌဋ္ဌေသု၊ မနလျှင် ဖ–ခုမြောက်ရှိကုန်သော။ ဒ္ဝါရေသု၊ တို့၌။ အပ္ပဝတ္တိယာ၊ မဖြစ်သောအားဖြင့်။ သံဝုတာ ပိဟိတာ၊ ဆို့ပိတ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတေ၊ ကုန်သော။ ပါပဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သလယတိ ကမ္ပေတိ၊ တုန်လှုပ်စေတတ်၏။ အပနေတိ၊ ပယ်ရှားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ ပါဏာတိပါတာဒီနံ၊ ရှိကုန်သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ [၁၁၄] သာနတော နိသာနတော၊ သွေးတတ်သောကြောင့်။ တေဇနတော၊ ထက်စေတတ်သောကြောင့်။ ကုသာ၊ မည်ကုန်၏။ ဒေါသလောဘာဒယော၊ အစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဒေါသာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စေတနာယ၊ ၏။ တိက္ခဘာဝပ္ပတ္တိယာ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ပါဏာတိပါတာဒီနံ၊ တို့၏။ မဟာသာဝဇ္ဇတာ၊ ကြီးသောအပြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေကုသေ၊ ထိုကုသမည်သော ဒေါသအစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ လုနာတိဆိန္ဒတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ တို့ကို။ သာနတော အန္တကရဏတော၊ အဆုံးကိုပြုတတ်သောကြောင့်။ ဝိနာသနတော၊ ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်။ ကုသာနိ၊ ကုသ မည်ကုန်၏။ ပုညကိရိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒီနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) တေဟိ၊ ထိုကုသမည်သော သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။ လာတဗ္ဗံ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘူမိ၊ မြေကို။ ကုဏ္ဏတိ၊ ကု–ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံသဒိသသ၊ ထိုကုမည်သော မြေနှင့်တူသော။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဘူတဿ၊

သော။ ရူပါရူပပွဿနွဿ၊ ရုပ်နာမ်အစဉ်ကို။ သမ္မတိ စ၊ မျက်မှောက်ခ်ဋ္ဌင်း။ အာယတိ စ၊ နောက်အခါခ်ဋ္ဌင်း။ အနုဒဟနေန၊ အစဉ်မပြတ် ပူလောင်စေသောအားဖြင့်။ ဝိနာသနတော၊ ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်။ ကုံ၊ မှီရာဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ်ကို။ သိယန္တိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသာ၊ မည်ကုန်၏။ ရာဂါဒယော၊ တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ ဝိယ၊ ထိုမှီရာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရာဂစသည်တို့ကဲ့သို့။ အတ္ထနော၊ ၏။ နိဿယဿ၊ ကို။ လဝနတော ဆိန္နနတော၊ ဖြစ်တတ်သောကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပယောဂသမ္ဘာဒိတာ၊ သင့်လျော်သော လုံ့လဖြင့် ပြီးစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အစ္ဆန္နမေဝ၊ စင်စစ်သာလျှင်။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန၊ မဖြစ်သည်ကို ပြုသောအားဖြင့်။ သမုစ္ဆိန္နန္တိ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

ကုသလံ၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလံ၊ မည်၏။ ကုသလပဋိပက္ခံ၊ ကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော တရားတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကုသလံ၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ကုသလပဋိက္ခေ ပေန၊ ကုသိုလ်ကိုပယ်သဖြင့်။ အကုသလပဒဿ၊ လ-ဟူသောပုဒ်၏။ အဝယဝတောဒေန၊ အသေးစိတ်အပြားအားဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုစ္စမာနေ၊ သော်။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အရောဂံ စ၊ အနာကင်းသည်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အနဝဇ္ဇံ စ၊ အပြစ်ကင်းသည်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ သုခဝိပါကံ စ၊ ကောင်းသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ကောသလ္လသမ္ဘူတံ စ၊ လိမ်မာသောသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်သည်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ အကုသလံ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဿိတော၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ တို့ကို။ သလနသဘာဝံ စ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘောရှိသည်လည်း၊ ဝါ၊ ပယ်ရှားတတ်သော သဘောရှိသည်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ကုသာနံ၊ ဒေါသစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ လဝနသဘာဝံ စ၊ ဖြတ်တတ်သော သဘောရှိသည်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ကုသေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ကုသေဟိ၊ ဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ စ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ကုသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ လဝနကံ စ၊ ဖြတ်တတ်သည်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ အကုသလံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယမ္မိ အတ္ထော၊ ကို လည်း။ ဒဿိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ သည်။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဥဒုဝိပစ္စနိကဘူတံ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၏။ ယတော၊ ယင်းသို့ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စေတသိကရောဂပဋိပက္ခာဒိဘာဝတော၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ရောဂါ၏ဆန့်ကျင်ဖက် စသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရောဂါဒိပရိယာယေနပိ၊ အရောဂ အစရှိသော ပရိယာယ်ဖြင့်လည်း။ ဗောဓိတံ၊ သိစေအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်၏ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့်။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကုသလဿ၊ ၏။ ဥဒုဝိပစ္စနိကဘူတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလပဋိပက္ခန္တိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ ပန၊ ထိုဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်သည်ကား။ ယထာဣဒံ၊ တိုင်း။ ပဟာယကပဟာတဗ္ဗဘာဝေနေဝ၊ ပယ်တတ်သောတရား ပယ်အပ်သောတရား၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဗျာကတံ၊ ဟောကြားအပ်သည်။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတမည်၏။ ကုသလာကုသလ ဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ အကထိတံ၊ မဟောကြားအပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ကုသလဘာဝေါ၊ ဟူသည်။ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကဒ္ဝေါ၊ အပြစ်မရှိသော သဘောကောင်းသော အကျိုးကို ပေးတတ်သောသဘောတည်း။ အကုသလ ဘာဝေါ၊ ဟူသည်။ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကဒ္ဝေါ၊ အပြစ်ရှိသောသဘော မကောင်းသော အကျိုးကိုပေးတတ်သော သဘောတည်း။ တဒုဘယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတေနေဝ၊ ဤစကားဖြင့်ပင်လျှင်။ အရောဂသရောဂါဒိဘာဝေန စ၊ အနာကင်းသည်, အနာရှိသည်စသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ အဝုတ္တတာ၊ ကို။ ဝဏ္ဏိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကုသလန္တိ စ၊ လံဟူ၍ဝင်း။ အကုသလန္တိ စ၊ လံဟူ၍ဝင်း။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ အဗျာကတန္တိ၊ တံဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာကုသလဘာဝေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဝုတ္တတာ၊ ကို။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ပကာရန္တရေန၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ (အဝုတ္တတာ၊ ကို။) နု (ဝိညာယတိ)၊ အပ်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဝုတ္တတာ၊ သည်။ တထာ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝတ္တဗ္ဗတာမတ္တေန၊ မဟောအပ်သည်၏အဖြစ်မျှကြောင့်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုအဗျာကတတရားတို့၏။ တဒုဘယဝိနိမုတ္တသဘာဝတာယ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံမှ လွတ်သော သဘော(ရှိသည်)၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (ပိ–ကျေသည်ဟုယူရာ၏) (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ ဧတံ၊ ဤအဗျာကတစိတ်ကို။ အဝိပါကလက္ခဏန္တိ၊ အကျိုးမပေးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၄၅၂။ ဘူမိဘေဒတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘူမိ၊ မည်၏။ ဌာနံ စ၊ ကိုင်း။ အဝတ္ထာ စ၊ အခိုက်အတန့်ကိုင်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ အဝတ္ထာပိ၊ ကိုလည်း။ အဝတ္ထာဝန္တာနံ၊ အခိုက်အတန့်ရှိသော တရားတို့၏။ ပဝတ္တိဌာနံ ဝိယ၊ ဖြစ်ရာဌာနကဲ့သို့။ ဂယှတိ၊ ၏။ (ဟိ၊ အကျိုးကား။) ဧဝံ၊ ဤသို့ ယူသည်ရှိသော်။ နေသံ၊ ထိုအခိုက်အတန့်ရှိသော တရားတို့ကို။ သုခဂ္ဂဟဏံ၊ လွယ်ကူစွာယူနိုင်ခြင်းသည်။ [၁၁၅] ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပြီး၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဘုံတို့တွင်။ လောကိယာ၊ သော။ ဘူမိ၊ ကို။ ဌာနဝေသေနေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိ တဗ္ဗာ၊ ၏။ လောကုတ္တရာ၊ ရာဘုံကို။ အဝတ္ထာဝေန၊ ဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ လောကိယာ၊ လောကီဘုံကို။ ဌာနာဝတ္ထာဝေန၊ ဌာနနှင့် အဝတ္ထာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) လောကုတ္တရာ၊ ကို။ အဝတ္ထာဝေနေ၊

ဖြင့်သာလျှင်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ကာမာဝစရန္တိ ဇဋ္ဌ၊ ပါဠိ၌။ ကာမာ၊ တို့သည်။ ဝတ္ထုကာမော၊ မင်း။ ကိလေသကာမော၊ ဌင်း။ ကျွတ်၊ သို့။ ဒွေ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသု၊ တို့တွင်။ ဝတ္ထုကာမော၊ မသည်။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ ပဠု ကာမဂုဏာ၊ တို့ပေတည်း။ ကာမီယန္တီတိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သောကြောင့်။ (ကာမော၊ မည်၏။) ကိလေသကာမော၊ သည်။ တဏှာ၊ ပေတည်း။ ကာမေတီတိ၊ အလိုရှိတတ်သောကြောင့်။ (ကာမော၊ မည်၏။) ဒွေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုကာမတို့သည်။ သဟိတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘဝ၌။ အဝစရန္တိ၊ သက်ဝင်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုဘဝသည်။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဘဝသည်။ ကိံ ပန၊ နည်း။ ဣဒံ၊ အံ့။ ဧကာဒသဝိဓော၊ သော။ ကာမဘဝေါ၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ဤစိတ်သည်။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုကာမာဝစရဘဝ၌။ အဝစရတိ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကဿ၊ သော။ အဝစရသဒ္ဒဿ၊ ၏။ လောပံ၊ ကြေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏။ ရူပါရူပါဝစရာနိပိ၊ ရစိတ်တို့ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ရူပတဏှာ၊ သည်။ ရူပံ၊ မည်၏။ အရူပတဏှာ၊ သည်။ အရူပံ၊ မည်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ ပြု၍ သိအပ်ကုန်၏။ အထ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမတဏှာ၊ သည်။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ ဖြင့်။ ကာမော၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤစိတ်၌။ (ကာမော၊ ကာမတဏှာသည်။) အဝစရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝစရံ၊ မည်၏။ ကာမဿ၊ ကာမတဏှာ၏။ အဝစရံ၊ ဖြစ်ရာစိတ်သည်။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရာနိပိ၊ ရစိတ်တို့ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တရတိ၊ ကျော်လွန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် ဆိုသနည်းဟူမူ။) ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သောမဂ်စိတ်၏။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဣတရံ ပန၊ ဖိုလ်စိတ်သည်ကား။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တိဏ္ဏံ၊ ကျော်လွန်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ မည်၏။

သောမနဿုပေက္ခာဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေ ဇဋ္ဌ၊ ပါဠိ၌။ တာဝ၊ စွာ။ သောမနဿုပေက္ခာဘေဒေါ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုသောမနဿနှင့် ဥပေက္ခာတို့၏။ ဘိန္နသဘာဝတ္တာ၊ ကွဲပြားသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယုတ္တော၊ သင့်ပေ၏။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေ ပန၊ သည်ကား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သင့်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ အယံ ဒေါသော၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်ပေ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေ၊ ဉာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ်သည်ပြုအပ်သော။ ဘေဒေါ၊ သည်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေ၊ မည်၏။ သော စ၊ ထိုအပြားကိုလည်း။ တေသံ၊ ထိုဉာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ်တို့၏။ ဘာဝါဘာဝကတော၊ ရှိခြင်းနှင့် မရှိခြင်းသည် ပြုအပ်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍ ဆိုခြင်းကြောင့်တည်း။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းသော။ မနော။ စိတ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဇဝတ်ဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုန္ဒရံ၊ သော။ မနော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုမနော၊ မည်၏။ သုမနဿ၊ တင့်တယ်သောစိတ်၏၊ ဝါ၊ ကောင်းသောစိတ်ရှိသောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ ဝါ၊ အဖြစ်သည်။ သောမနဿံ၊ မည် ၏။ ရုဋ္ဌိယာ၊ အထင်ရှုဋ္ဌိအားဖြင့်။ မာနသိကသုခဝေဒနာ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော သုခဝေဒနာကို။ (သီမူနှင့်အညီ သမာသ်သာ ယုတ္တတရဖြစ်သည်) (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ဥပ္ပါဒတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ဘဂ်ါ၊ ဘင်တိုင်အောင်။ သောမနဿေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဂတံ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ သံသဋ္ဌံ၊ နှီးနှောသော။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ အသ၊ ထိုစိတ်၏။ သောမနဿသဟဂတာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ၌၊ စိတ္တံ၊ သည်။ သောမနဿသဟဂတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ စောဒနာအံ့။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ၊ သည်။ လောဘဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ ကထံ၊ လျှင်။ တတ္ထ၊ ထိုဣဋ္ဌာရုံ၌။ ကုသလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ဣဒံ၊ ဤဣဋ္ဌာရုံ၌ လောဘဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဧကန္တိကံ၊ ဧကန်မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဣဋ္ဌေပိ၊ ၌လည်း။ အာဘောဂါဒိဝသေန၊ နှလုံးသွင်းခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလဿ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ စတုသမ္ဘတ္တိစက္ကသမာယောဂါဒိဝသေန၊ လေးပါးသော သမ္ဘတ္တိစက်နှင့်ယှဉ်ခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယောနိသောဝ၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ရန် နည်းမှန် လမ်းမှန် အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဘောဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မယာ၊ သည်။ ကုသလမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကုသလကရဏေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိယမိတံ စ၊ ကန့်သတ်အပ်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) အကုသလပ္ပဝတ္တိတော၊ အကုသိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းမှ။ နိဝတ္တေတွာ၊ နစ်စေ၍။ ကုသလကရဏေ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပရိဏာမိတံ စ၊ ညွှတ်စေအပ်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) အဘိဏှကရဏဝသေန၊ မပြတ်ပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သမုဒါစရိတံ စ၊ မပြတ်ဖြစ်စေအပ်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။)တဿ၊ ထိုသူအား။ ဣဋ္ဌေပိ အာရမ္မဏေ၊ ၌သော်လည်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ အလောဘာဒိသမ္ပယုတ္တမေဝ၊ အလောဘ စသည်နှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ လောဘာဒိသမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။

[၁၁၆] ဉာဏေန၊ နှင့်။ သမံ၊ အညီအမျှ။ ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ။ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဧကုပ္ပါဒါဒယော ဧဝ၊ ဒစသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ပကာရာတိ၊ အပြားတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ကမ္မုပ္ပတ္တိ။ပ။ ဒ္ဝိရီဘာဝါ၊ ကံပဋ္ဌိသန္ဓေ ဣန္ဒြေ၏ ရင့်ကျက်ခြင်း ကိလေသာတို့၏ ဝေးစွာ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တတာယ၊ ယုတ်အဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ အနဝဇ္ဇာနိ၊ ကုန်သော။ သိပ္ပါယတနကမ္မာယတနဝိဇ္ဇာနာနိ၊ အသက်မွေးကြောင်းဖြစ်သော အတတ်, အသက်မွေးကြောင်းဖြစ်သော အမှု, အသက်မွေးကြောင်းဖြစ်သော ပညာရပ်တို့ကို။ သိက္ခာပေတိ၊ သင်ကြားပို့ချပေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝမာဒိကံ၊ သော။ ပညာသံဝတ္တနိယံ၊ ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို။ ကရောတိ၊ ၏။

တသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကမ္မုပနိဿယဝသေန၊ ကံဟူသော ဥပနိဿယ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ လတ်သော်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တပါး။ အဗျာပဇ္ဇေ၊ ဗျာပာဒဒုက္ခကင်းသော။ (ဤနိဿယ ဒု–၃၃၄–၌ ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိသည်) လောကေ၊ ဒေဝလောကဌ။ ဥပ္ပန္နသ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ နိဿာယ၊ ၍။ (ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော်။) ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မုန်။ တသ။ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [တတ္ထ၊ ထိုဒေဝလောကဌ။ သုခိနော၊ ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံသော။ တသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဓမ္မပဒါ၊ တရားအစုတို့သည်။ ပ'ဝန္တိ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတုပ္ပါဒေါ၊ သတိ၏ဖြစ်ခြင်း–သတိရခြင်းသည်။ ဒန္ဓော၊ နှေးသေး၏။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ သော သတ္တော၊ သည်။ ခိပ္ပံ ယေဝ၊ လျှင်။ ဝိသေသဘာဂီ၊ ထူးသော တရားအဖို့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။] တထာ၊ တပါး။ ပညာဒသကပ္ပတ္တသ၊ သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣန္ဒြိယပရိပါကံ၊ ပညာ၏ရင့်ကျက်ခြင်းကို။ နိဿာယ၊ ၍၊ ကုသလံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ယေန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ ဘာဝနာဖြင့် ခွါအပ်ကုန်၏။ တသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကိလေသဒူရိဘာဝံ၊ ကိလေသာတို့၏ ဝေးစွာဖြစ်ခြင်းကို။ နိဿာယ၊ ၍။ (ကုသလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော်။) ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ–သစ္စံ၊ ၏။ ယောဂါ။ပ။ ဘူရိသခ်ယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ သည်သာလျှင်တည်း။ [ယောဂါ၊ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘူရီ၊ ပညာသည်။ ဇာယတေ၊ ၏။ အယောဂါ၊ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားမထုတ်ခြင်းကြောင့်။ ဘူရိသခ်ယော၊ ပညာ၏ ပျက်စီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)] အတ္တနော ဝါ၊ ၏သော်ငင်း။ ပရဿ ဝါ၊ ၏သော်ငင်း။ သမုဿာဟဇနိတံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ စိတ္တပ္ပယောဂသခ်ါတံ၊ စိတ်လုံ့လဟူဆိုအပ်သော။ သခ်ရဏံ၊ ပြုခြင်း–အားထုတ်ခြင်းသည်။ သခ်ါရော၊ ရမည်၏။ ဧတသ၊ ဤစိတ်အား။ သော၊ ထိုသခ်ါရသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသခ်ါရံ၊ ရမည်၏။ ပန၊ တပါး။ တေနသခ်ါရေန၊ ရနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသခ်ါရံ၊ မည်၏။ ဉာဏေန၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဝိရဟိတံ၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ ဝိပ္ပယောဂေါတိ၊ ကား။ ဉာဏသ၊၏။ အဘာဝေါ (ယေဝ)၊ မရှိခြင်းသာလျှင်တည်း။ အပ္ပဝတ္တိယေဝ၊ မဖြစ်ခြင်းသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။ ဝေဒယမာနာပိ၊ ခံစားဥားသော်လည်း။ မဒ္ဒတ္တတာကာရ သဏ္ဌိတတ္တာ၊ အလယ်အလတ် သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အဒ္ဓျုပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှုတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဥပေတာ၊ သင့်လျော်သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့အား၊ ဝါ၊ တို့နှင့်။ အဝိရုဒ္ဓါ၊ မဆန့်ကျင်သော။ ဣဿာ အနုဘဝနံ၊ ခံစားခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဣဿ ဧ (အာရမ္မဏော)၊ ဣဿာရုံ၌ဌင်း။ အနိဋ္ဌေ ဧ အာရမ္မဏေ၊ ၌ဌင်း။ ပက္ခပါတာဘာဝေန၊ တဖက်သတ်လိုက်ခြင်း မရှိသဖြင့်။ ဥပပတ္တိတော ယုတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။ ဣဿတိ အနုဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။ တာယ၊ ထိုဥပေက္ခာနှင့်။ သဟဂတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ မည်၏။ သေသံ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

ဧဝံ၊ သို့။ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဒိသိတ္တာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တေသံ၊ ထိုရှစ်ပါးသော ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရံ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို။ ဒဿေတုံ၊ ငါ။ ယဒါ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်၏။ တတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ပဋိဂ္ဂါဟကာဒိသမ္ပတ္တိန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဒေသကာလကလျာဏမိတ္တာဒိသမ္ပတ္တိ၊ စသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ အညံ ဝါ သောမနဿဟေတုန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အညဂ္ဂဟဏေန၊ အည–သဒ္ဒါဖြင့်။ သဒ္ဓါဗဟုလတာ၊ သဒ္ဓါများသည်၏အဖြစ်ငင်း။ ဝိသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိတာ၊ စင်ကြယ်သော အယူရှိသည်၏အဖြစ်ငင်း။ ကုသလကိရိယာယံ၊ ကုသိုလ်ကို ပြုခြင်း၌။ အာနိသံသဒဿာဝိတာ၊ အာနိသင်ကို မြင်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ငင်း။ သောမနဿပဋိသန္ဓိကတာ၊ ရှေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ငင်း။ ဧကာဒသ၊ ကုန်သော။ ပီတိသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂနိယာ၊ ဇျွင်၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ငင်း။ ဣတိ ဧဝမာဒီနံ၊ ကုန်သော အကြောင်းတို့ကို။ သင်ဟောတိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အာဒိနယပ္ပဝတ္တန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အတ္ထိ ယိဋ္ဌန္တိအာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ နဝန္နံယေဝ၊ ကိုးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္ဘာဒိဋ္ဌဝတ္ထူနံ၊ တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ သည်။ နဿ (ဟောတိ)၊ မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ [၁၁၇] ဓမ္မဝိစယသမ္ဘောဇ္ဈင်္ဂနိယာဒီနမ္ပိ၊ ဇျွင်၏ဖြစ်ကြောင်း စသည်တို့ကိုလည်း။ သင်ဟောတိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပုရက္ခတ္တာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတ္တာ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ တဋ္ဌ ခေါ၊ ထိုရှေ့သွားပြုခြင်းကိုလည်း။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိအာဒီသုဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ သမ္ဘယောဂဿ၊ ယှဉ်ခြင်း၏။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဟဇာတပုဗ္ဗင်္ဂမဝသေန၊ တကွဖြစ်သော ရှေ့သွားခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)အသံသီဒန္တော်တိ၊ ကား။ သိလောကမဋ္ဌရိယာဒိဝသေန၊ ကျော်စောလိုခြင်း ဝန်တိုခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုညကိရိယာယံ၊ ကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌။ သံသီဒံ သကေါ်စံ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသို့။ အနာပဇ္ဇန္တော်၊ မရောက်မူ၍။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ မုတ္တစာဂတာဒိ၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်စသည်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အနုဿာဟိတောတိ၊ ကား။ ကေနစိပိ၊ တစုံတယောက်သည်သော်လည်း။ နု ဥဿာဟိတော၊ မတိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ သရသတော၊ မိမိသဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မိမိအလိုလိုပင်လျှင်။ ပုညပဋိပတ္တိဒဿနံ၊ ကောင်းမှုကို ပြုကျင့်ခြင်းကို ပြသောပုဒ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ပရေဟိတိ၊ ပရေဟိ–ဟူသောပုဒ်သည်။ ပါကဋ္ဌသာဟနဒဿနံ၊ ထင်ရှားသောတိုက်တွန်းခြင်းကို ပြသောပုဒ်တည်း။

ဒါနာဒီနီတိ၊ ကား။ ဒါနံ၊ ပေးလှူခြင်းငင်း။ သီလံ၊ သီလငင်း။ ယာဝဒိဋ္ဌဂုကမ္မံ၊ ဒိဋ္ဌဂုကမ္မတိုင်အောင်ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါနာဒီနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိဒသ ပုညာနိ၊ ဤဆယ်ပါးသောကောင်းမှုတို့သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒါနာဒီနီတိ၊ ကား။ ဒါန သီလဘာဝနာမယာနိ၊ ဒါနမယ သီလမယ ဘာဝနာမယ ကောင်းမှုတို့တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဣတရေသမ္မိ သတ္တာနံ၊ ဤမှ တပါးသော ခုနစ်ပါးတို့၏လည်း။ ဧတ္ထော၀ ဤဒါနမယ စသည်တို့၌သာလျှင်။ အန္တောဂဓတ္တာ၊ အတွင်း၀င်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်သန္တာန်၌။ သယံ၊ မိမိတို့သည်၊ ဝါ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ သန္တာနံ၊ ထိုသန္တာန်ကို။ ပုနန္တိ၊ စင်ကြယ်စေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုဇ္ဇံ၊ ပူဇော်အပ်ချီးမွမ်းအပ် မြင့်မြတ်သော။ ဘဝဖလံ၊ ဘ၀ဟူသော အကျိုးကို။ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညာနိ၊ မည်ကုန်၏။ အသ ပုညစေတနာသမ်ဋီနော၊ ထို ကောင်းမှု စေတနာနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ၏။ (အသ–၏အစွဲကို ပြသည်) အမုတ္တစာဂတာ၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသည်။ ဒေယျဓမ္မေ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုဟု။ သာပေက္ခစိတ္တတာ၊ ငဲ့ကွက်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သီလသမာဒါနာဒီသု၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း စသည်တို့၌။ အနဓိမုတ္တတာဒီ၊ မညွှတ်ကိုင်းသည်၏အဖြစ်စသည်ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ တဒေ၀ါတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) သောမနဿသဟဂတတာဒိနာ၊ သောမနဿသဟ ဂုတ်အဖြစ် အစရှိသည်ဖြင့်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) သဒိသတာယ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဒိသမ္မိ၊ တူသော၀တ္ထုကို လည်း။ တဒေ၀ါတိ၊ ထိုဝတ္ထုပင်ဟူ၍။ ဝေါဟာရီယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) သာ ဧ၀ တိတ္တိရီ၊ ထိုခါမသည် ပင်လျှင်တည်း။ တာနိယေ ဩသဓာနိ၊ ထိုဆေးတို့ပင်လျှင်တည်း၊ ဝါ၊ တို့ကိုပင်လျှင်တည်း။ ဣတိ ယထာ၊ ဤ၀ေါဟာရတို့ ကဲ့သို့တည်း။ ဣမသ္မိံ ဥ အတ္ထေတိ၊ ဟူသည်ကား။ လီနဿ၊ တွန့်သော။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ဥဿာဟနပယောဂသခ်ါတေ၊ တိုက်တွန်းခြင်းလုံ့လဟုဆိုအပ်သော။ အတ္ထေ၊ အနက်၌၊ ဝါ၊ အရာ၌။ ဧတန္တိ၊ ကား။ သခ်ါရောတိ ဧတံ ပဒံ၊ ပုဒ်သည်။ ပုဗ္ဗ ပယောဂဿာတိ၊ ကား။ ပုညကိရိယာယံ၊ ၌။ သင်္ကော်စေ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသည်။ ဇာယမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တတော၊ မှ။ ဝိ၀ေစေတွာ၊ ကင်းစေ၍။ သမုဿာဟနဝ၀သေန၊ အားထုတ်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ တိုက်တွန်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပ၀တ္တသ၊ သော။ စိတ္တပ္ပယောဂဿ၊ စိတ်လုံ့လ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ၊ သဒ္ဒါကို။ တထာပ၀တ္တပုဗ္ဗာ ဘိသခ်ါရ ဝသေန၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ရှေးဦးအားထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သော သခ်ါရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ သခ်ါရဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗကာလိကတ္တာ၊ ရှေးကာလ၌ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) နု၊ မဟုတ်။ အတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိနယပ္ပ၀တ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အသမ္ဘ၀ဒဿနတ္ထံ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဗာလ–ဂ္ဂဟဏံ၊ ဗာလသဒ္ဒါကို။ (ကတံ၊ ၏။) သံသီဒနုဿာဟနာဘာ၀ဒဿနတ္ထံ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်း တိုက်တွန်းခြင်းတို့၏မရှိခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သဟသာ–ဂဟဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၏။) ပုညံ၊ ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုသောသူတို့ သည်။ သောမနဿရဟိတာ၊ ကင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ သောမနဿ ဟေတူနံ အဘာ၀ံ အာဂမ္မာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ နိဒဿနမတ္တံ၊ မျှဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ မဗ္ဗေတ္တာရမ္မဏာ တထာရူပစေတောသခ်ါရာဒယောပိ၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသောအာရုံနှင့် ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်ကို ပြုပြင်ခြင်း စသည် တို့သည်လည်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတတာယ၊ ဂုတ်ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိယေ၀၊ ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

ဧ၀န္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ နိဂမနံ၊ တည်း။ အဒ္ဓ၀ိ၀ဓမ္မိ၊ သော။ ကာမာ၀စရံ၊ သော။ ဣယိဒံ ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ–၌ စပ်) ရူပါရမ္မဏံ၊ ၎င်း။ ယာ၀ ဓမ္မာရမ္မဏံ၊ ဓမ္မာရုံတိုင်အောင်ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆသုအာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ၀ါ တံ ၀ါ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသောအာရုံကို (မူလည်း)။ အာလမ္ဗိတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတု ကကိရိယာ မနောဝိညာဏဓာတာနန္တရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်ကိရိယာ မနောဝိညာဏဓာတ်၏အခြားမဲ့၌၊ ဝါ၊ မနောဒ္ဓါ ရာ၀ဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌။ ကာယဒ္ဓါရာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ တီဟိ ဒ္ဓါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာယကမ္မာဒိ၀သေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [၁၁၈] တတ္ထ၊ ထိုရှစ်ပါးသောစိတ်တို့တွင်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနိ၊ စိတ်တို့ သည်။ ယဒါ၊ ၌။ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ သောဋ္ဌသ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဖလန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ယဒါ ပန၊ ၌ကား။ ဒုဟေတုကံ၊ ဖြစ်သော။ (ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ကုန်၏။) တဒါ၊ ၌။ တိဟေတုကဝဇ္ဇာနိ၊ တိဟိတ်ဝိပါက်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဒ္ဝါဒသ၊ ၁၂–ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ (ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ အထူးကို ဆိုဦးအုံ့၊ တိဟေတုကာနိ၊ တိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ အဟေတုကံ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ နဥပ္ပါဒေန္တေ၀၊ မဖြစ်စေကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ တပါး။ ဒုဟေတုကာနိ၊ ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ဒုဟေတုကပဋိ သန္ဓိဒါနကာလေ၊ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ပေးသောအခါ၌။ ဒ္ဝါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ (ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။) အဟေတုကပဋိသန္ဓိဒါနကာလေ၊ ၌။ (သီမူနှင့်အညီပင်) အဒ္ဓ၊ ရှစ်ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ကို။ ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ အထူးကို ဆိုဦးအုံ့။ ဒုဟေတုကေဟိ၊ ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်တို့ကြောင့်။ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ နု ဟောတိယေ၀၊ သာလျှင်တည်း။ "အဒ္ဓ၊ တို့ကို။ ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။" ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ပဋိသန္ဓိဇနကကမ္မ၀သေန၊ ကို ဖြစ်စေသော ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညေန ပန ကမ္မုနာ၊ တပါးသော ကံကြောင့်မူကား။ "သဟေတုကံ၊ သော။ ဘ၀ံ၊ တဒါရုံ တည်းဟူသော ဘ၀င်သည်။ အဟေတုကဿ၊ သော။ ဘ၀ဿ၊ ဘ၀င်အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)" ဣတိ၊ သို့။ ၀စနတော၊ ကြောင့်။ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကဿ၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဟေတုကမ္မိ၊ သော။ ဝိပါကစိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိယေ၀၊ သာလျှင်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ဤအဖို့၌။ ဗလ၀တာ၊

အားကြီးသော။ ပစ္စယေန၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဥပဂန္ဓံ၊ ဖြစ်သောစိတ်သည်။ အသခ်ါရံ၊ မည်၏။ ဒုဗ္ဗလေန၊ သော။(ပစ္စယေန၊ ကြောင့်။ ဥပဂန္ဓံ၊ သည်။) သသခ်ါရံ၊ မည်၏။ ဣတိ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယေ ပန၊ အကြင်မောရဝါဝိ ဝါသီဆရာတို့သည်ကား။ အာဂမနတော စ၊ လာခဲ့ရာအကြောင်းကံကြောင့်လည်း။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ အသခ်ါရ သသခ်ါရဘာဝံ၊ ကို။ ဣဒ္ဓန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ မတေန၊ အားဖြင့်။ ဒွါဒသ စ၊ သော စိတ်တို့ကိုဝင်း။ ဒသ စ၊ သော စိတ်တို့ကိုဝင်း။ (ဤ ဒသ–ပုဒ် ဋီကာ၌ ကျနေသည်)အဋ္ဌ စ၊ သော စိတ်တို့ကိုဝင်း။ ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း။ တိဓာ၊ ဖြင့်။ ဖလံ၊ ကို။ ဒဒန္တိ၊ ပေးတတ်သော။ ဧတံ–ဤကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ကာမာဝစရသုဂတိယံ၊ ဘုံ၌။ ဥပပတ္တိ စ၊ ပဋိသန္ဓေကိုဝင်း၊ ဝါ၊ ကပ်၍ဖြစ်ခြင်းကိုဝင်း။ သုဂတိဒုဂ္ဂတီသု၊ ဘုံတို့၌။ ဘောဂသမ္ပဒဉ္စ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အသုံးအဆောင်၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုဝင်း။ ကရောတိ၊ တတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ နာဂသုပဏ္ဏာဒီနမ်ပိ၊ နဂါး ဂဠုန်စသည်တို့၏လည်း။ ဒေဝေဘောဂသမ္ပတ္တိသဒိသံ၊ နတ်တို့၏အသုံးအဆောင် စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့်တူသော။ ယံဘောဂဿတံ၊ အကြင်အသုံးအဆောင်အပေါင်းသည်။ ဥပပ္ဇတိ၊ ၏။ တမ်ပိ၊ ထိုအသုံးအဆောင်အပေါင်းသည်လည်း။ ကာမာဝစရကုသလသေဝ၊ ၏ သာလျှင်။ ဖလံ၊ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား) ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဣဒ္ဓံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ဖလံ၊ သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

ရူပါဝစရံ ပနာတိ၊ ပန–ဟူသောပါဌ်၌။ ပန–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဝိသေသတ္ထဇောတကော၊ အထူးဟူသောအနက်ကို ထွန်းပြ၏။ တေန၊ ထို ပန–သဒ္ဒါဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ ရ ကုသိုလ်စိတ်သည်။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ တဒင်ပ္ပဟာနမတ္တကရံ၊ တဒင်အားဖြင့် ပယ်ခြင်းမျှကို ပြုတတ်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါဝစရစိတ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣဒံ၊ ဤရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနကရံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ တံ၊ ထိုကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဝေဒနာဉာဏသခ်ါရဘေဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌမာ၊ အားဖြင့်။ ဘိဒ္ဒတိ ယထာ၊ ကွဲပြားသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ န (ဘိဒ္ဒတိ)၊ ကွဲပြားသည်မဟုတ်။ ဣဒံ ပန၊ ဤရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်ကား။ တတော၊ ထိုဝေဒနာ ဉာဏ် သခ်ါရတို့၏ အပြားမှ။ အညထာဝ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်သာလျှင်။ (ဘိဒ္ဒတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခမာနံ၊ လတ်သော။ ဝိသေသံ၊ ကို။ ဇောတေတိ၊ ထွန်းပြ၏။ (အဋ္ဌကထာဆရာအလိုအားဖြင့် ပက္ခန္ဓရဇောတက ဖြစ်ဟန်ရှိ၏) ပန၊ ဆက်။ တံ ဧတံ ရူပါဝစရံ၊ ထိုရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ သဝတ္ထုကံ စ၊ မှီရာဝတ္ထုရှိသည်ဝင်း။ သာသဝံ စ၊ အာသဝေါတရားတို့အာရုံသည်ဝင်း။ ဝိနိဝရဏဉ္စ၊ နီဝရဏကင်းသည်ဝင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ သဝတ္ထုကံ ဧဝါတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ အရူပါဝစရံ၊ ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ သာသဝန္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ပဌမမဂ္ဂစိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ (ဤ၌ ပဌမ ပါသင့် မပါသင့် စဉ်းစားထိုက်၏) ဝိနိဝရဏန္တိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ပဋိဃသဟိတဒ္ဒယံ၊ ဒေါသနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်နှစ်ခုအပေါင်းကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။) ကတ္ထစိ၊ အချို့သောစျာန်စိတ်၌။ ပဌ၊ ကုန်သော။ စျာနဂ်ါနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ကတ္ထစိ၊ ၌။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သောစျာနင်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ကတ္ထစိ၊ ၌။ တီဏိ၊ တို့သည်။ ကတ္ထစိ၊ ၌၊ ဒွေ၊ တို့သည်။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ အပရာနိ၊ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သောစျာနင်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စျာနဂ်ိယောဂဘေဒတော၊ စျာန်အင်္ဂါတို့နှင့်ယှဉ်ခြင်း၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဋ္ဌဝိမံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သခ်ေပတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝိဝရိတုံ၊ ဖွင့်ခြင်းငှါ။ သေယျထိဒန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ စျာနကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တယိဒံ၊ ထိုရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဘာဝနာမယမေဝ၊ ဘာဝနာမယသည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပထဝီကသိဏာဒိကံ၊ အစရှိသောအာရုံကို။ အာလမ္ဗိတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ ယထာ ရဟံ၊ စွာ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တကုသလာနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဟိနာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ ဟီန အစရှိသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ ဧတံ၊ ဤရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ယထာဂ္ဂမံ၊ တိုင်း။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဒီသု၊ အစရှိကုန်သော။ သောဠသသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗြဟ္မလောကေသု၊ ဘုံတို့၌။ ဥပပတ္တိနိပ္ဖါဒကံ၊ ကပ်၍ဖြစ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်၏။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

[၁၁၉] ရူပသညာသမတိက္ကမာဒိနာ၊ ရူပသညာကိုလွန်မြောက်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ သမဓိဂန္ဓဗ္ဗံ၊ ကောင်းစွာရအပ်–ရောက်အပ်သော။ အရူပါဝစရံ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ စတုန္နံ အရူပါနန္တိ၊ ကား။ ဥပေက္ခာသမာဓိသခ်ါတေဟိ၊ ကုန်သော။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အရူပဈာနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတံ၊ ဤ စတုန္နံ အရူပါနံ–ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ ကရဏေ၊ ကရိဏ်းဝိဘတ်၏အနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ပုဒ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အာရုပ္ပါနံ၊ စျာန်တို့၏။ အာရမ္မဏာဒိကတော၊ အာရုံ စသည်သည် ပြုအပ်သော။ သမ္မယုတ္တမမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယော ယောဂေါ ယောဂဘေဒေါ၊ အကြင်ယှဉ်ခြင်း၏အပြားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုယှဉ်ခြင်းအပြား၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တပ္ပကာရေနာတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ အာရုပ္ပကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဌမန္တိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ သော။ အရူပါဝစရကုသလစိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထာနီတိ ဧတ္ထာပိ၊ ပါဌ်၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ တာနိ ဣမာနိ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော ဤအရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ဘာဝနာမယာနေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ယထာနုပုဗ္ဗံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ကသိဏုဂ္ဃါဋိမာကာသံ၊ သကိုဝင်း။ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏံ၊ ကိုဝင်း။ နတ္ထိဘာဝံ၊ ကိုဝင်း။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ စျာန်စိတ်ကိုဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ၊ ဤလေးပါး

သော အာရုံတို့ကို။ အာလမ္ဗိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပေက္ခာသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တကုသလာနန္တရံ၊ ၏ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ စတူသု၊ ကုန်သော။ အရူပီဗြဟ္မလောကေသု၊ ဘုံတို့၌။ ပဋ္ဌိသန္ဓိပဝတ္တိဝိပါကဒါယီနိ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေအကျိုး, ပဝတ္တိအကျိုးကို ပေးလေ့ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သေသံ၊ သော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ဆဝိသုဒ္ဓိပရမ္ပရာယ၊ ခြောက်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့၏ အစဉ်ဖြင့်။ သမဓိဂန္ဓမ္ဗံ၊ ကောင်းစွာရအပ်–ရောက်အပ်သော။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာစိတ်သည်။ ။ တတ္ထ၊ ထိုလောကုတ္တရာကုသိုလ်စိတ်၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်သောစကားသည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဂမိဿတိ၊ တုံ့။ စတုမဂ္ဂသမ္ပယောဂတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ မဂ်တိုင်အောင်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယောဂတော၊ ယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်။ စ၊ ဆက်။ စတုဗိဓမ္မိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤလောကုတ္တရာစိတ်သည်။ ဘာဝနာမယမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍၊ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာလမ္ဗိတွာ၊ ၍။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ ကွဲ၎င်း။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ ကွဲ၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ ကွဲ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ နာမေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သတ္တဘဝါဒိဘဝူပပတ္တိနိဝတ္တကံ၊ ခုနစ်ဘဝ အစရှိသော ဘဝတို့၌ဖြစ်ခြင်းကို နစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ နာတိသခ်ေပဝိတ္ထာရနယေန၊ အလွန်မကျဉ်းမကျယ်သောနည်းဖြင့်။ ဧကဝီသတိဝိဓံ၊ ၂၁–ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

၄၅၃။ ကာမာဝစရမေဝါတိ ဧတ္ထ၊ ပါ၌၌။ နိကာယန္တရိယာ၊ ဂိုဏ်းတပါးသားတို့သည်။ ရူပါရူပါဝစရမ္ပိ၊ ရလည်းဖြစ်သော။ အကုသလံ၊ ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုဂိုဏ်းတပါးသားတို့၏။ မတိနိသေဓနတ္ထံ၊ အယူကို မြစ်ခြင်းငှါ။ ကာမာဝစရဂ္ဂဟဏံ၊ ရကိုယူခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) မဟဂ္ဂတဘူမိယံ၊ ဂျုတ်ဘုံ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တမ္ပိ၊ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမဟဂ္ဂျုတ်ဘုံ၌။ (သာမညအာဓာရဖြစ်သည်) ရူပဓာတုယံ၊ ဓာတ်၌။ ပဝတ္တိဝိပါကံ၊ ပဝတ္တိအကျိုးကို။ ဒေန္တမ္ပိ၊ ပေးငြားသော်လည်း။ (လူ့ဘုံသို့လာသောအခါ အနိဋ္ဌာရုံကို မြင်ခြင်းကြားခြင်းတို့ကို ရည်သည်) ဧကန္တေန၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရမေဝ၊ လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎၊ အဝေါရဏံ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ လျှင်တည်း။ ကထံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ကာမတဏှာ ကာမောပ။ ကာမာဝစရန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ခဲ့ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝစနတ္ထ၌။ ကာမတဏှာဝိသယတာ၊ ဏှာ၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကို။ ကာမာဝစရဘာဝသ၊ ရအဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ မူ။) ရူပါရူပတဏှာဝိသယတာ၊ တဏှာ၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကို။ ရူပါရူပါဝစရဘာဝသ၊ ရူပါဝစရအဖြစ်အရူပါဝစရအဖြစ်၏။ (ကာရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ) ယထာ၊ ကဲ့သို့ပင်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧကံ သေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံ၊ တိုင်း။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ အညထာ၊ ဖြင့်ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဗျာပိလက္ခဏံ၊ ပျံ့နှံ့သော လက္ခဏာသည်။ န သိယာ၊ ရာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာလမ္ဗိတဗ္ဗမ္ဘဝေန၊ အာရုံပြုအပ်သော (နှစ်ပါးသောကာမ)တရား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘူမိဝဍ္ဍာနံ၊ ဘုံကို ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ယဒိ ကရေယျ၊ ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ အနာရမ္ဗဏာနံ၊ အာရုံမရှိသော (၀၊) အာရုံမပြုတတ်သော ရုပ်တရားတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ န သိယာ၊ ရာ။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ဝိပါကဒါနဝေန၊ (ပဋ္ဌိသန္ဓေ) အကျိုးကို ပေးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဘူမိဝဍ္ဍာနံ၊ ကို။ ယဒိ ကရေယျ၊ ငြားအံ့။) ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့ပင် ပြုသော်လည်း။ အဝိပါကာနံ၊ အကျိုးမပေးတတ်သော ဝိပါက် ကြီယာနှင့် ရုပ်တရားတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ န သိယာ၊ ရာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာလမ္ဗကမ္ဘဝေန၊ အာရုံပြုတတ်သောတဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (သီမူ မဏိသာရစသည်တို့နှင့်အညီပင်) ပရိယာပန္နာနံ၊ အကျုံးဝင်သောတရားတို့၏၊ ၀၊ တဏှာသည်ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သော တရားတို့၏။ သာ(ဘူမိ)၊ ထိုဘုံဟူသော အမည်ကို။ (တနည်း) သာ (ကာမာဝစရာဒိတာ)၊ ထိုကာမာဝစရ စသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ၀၊ တပါး။ အပရိယာပန္နာနံ၊ တို့၏။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တိဏ္ဏတာယ၊ ကူးမြောက်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကုတ္တရတာ စ၊ ရာ၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ ဥတ္တရိတရာဘာဝတော၊ လွန်မြတ်သောတရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနုတ္တရတာ စ၊ ရအဖြစ်ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

[၁၂၀] စ၊ ဆက်။ ပရိယာပန္နာတိ၊ ကား။ ပရိစ္ဆေဒကာရိကာယ၊ ပိုင်းခြားခြင်းကိုပြုတတ်သော။ တဏှာယ၊ သည်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ၊ ပိုင်းခြား၍။ အာပန္နာ၊ ရောက်အပ်–ယူအပ်ကုန်၏။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ စောဒနာအံ့။ ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ ကာမတဏှာ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ကာမာဝစရမ္ဘာရမ္ဘဏာ၊ ကာမာဝစရတရားလျှင် အာရုံရှိသော။ တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ ကာမာဝစရာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ နည်း။ ကာမတဏှာဝိသယာ၊ ကာမတဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတရေတရသန္ဓိသယတာဒေါသော၊ တပါးသည် တပါး၏ မှီရာ၏ အဖြစ်ဟူသော (၀၊) အချင်းချင်း အပြန်အလှန်မှီရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အပြစ်ဒေါသသည်။ (ဟောတိ) နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အံ့။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့စောဒကဆရာဆိုသည့်အတိုင်း။ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝီစိအာဒိ ဧကာဒသောကာသနိန္ဒတာယ၊ အဝီစိအစရှိသော တဆယ့်တပါးသော ဘုံအရပ်၌ ညွှတ်ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကဠေ၊ တစုံတခု သော။ တဏှံ၊ ကို။ ကာမတဏှာဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တံသဘာ၀ါယ၊ ထိုသို့သော သဘောရှိသော။ တဏှာယ၊ ၏။ ဝိသယဘာ၀ေန၊ ဖြင့်။ ကာမာ၀စရမ္ဘာနံ၊ တို့၏၊ ၀၊ တို့ကို။ ဥပလက္ခိတဗ္ဗတ္တာ၊ မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိက္ခေပကဏ္ဍေပိ၊ ၌လည်း။ ဧတ္ထာ၀စရာတိ ၀စနံ၊ ဤစကားကို။ အဝီစိပရနိမ္မိတပရိစ္ဆိန္နောကာသာယ၊ အဝီစိနှင့်ပရနိမ္မိတဘုံ

တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော (၁၁–ပါးသောဘုံ) အရပ်ရှိသော။ ကာမတဏှာယ၊ ၏။ ဝိသယဘာဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တဏှာယ၊ ၏။ တဒေကာသတာ၊ ထိုတဆယ့်တပါးသော ဘုံအရပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ တန္နိန္နတာယ၊ ထိုတဆယ့်တပါးသောဘုံတို့၌ ညွှတ်ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

မူလတော တိဝိဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ လောဘာဒီနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ အကုသလမူလာနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တံသဟိတမ္ပိ၊ ထိုလောဘအစရှိသော မူလတို့နှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်သည်လည်း။ တိဝိဓံ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထိုသုံးပါးသော လောဘစသည်တို့သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝကာရဏာတ္တာ၊ ကောင်းစွာ တည်တံ့သည်၏ အဖြစ်၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာ တည်တံ့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ မူလမိဝ၊ သစ်ပင်၏အမြစ်နှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မူလာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဧတသ၊ ဤစိတ်အား။ လောဘော၊ ဟူသော။ မူလံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောဘမူလံ၊ မည်၏။ ဘေရိသဒ္ဒေါ၊ စည်သံ။ ယဝကုံ ရော၊ မယောညောက်။ ဣတိ ယထာ၊ ဤပုဒ်တို့ကဲ့သို့။ အသာမာရဏေန၊ မဆက်ဆံသောတရားဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြသော စကားတည်း။ ဒေါသမူလံ၊ သည်။ တထာ၊ ပင်တည်း။ ဣမသ၊ ဤစိတ်၏။ မူလံ၊ ကား။ မောဟော ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။ (တနည်း) ဣမသ၊ အား။ မောဟော ဧဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ မူလံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အညံ၊ တပါးသောမူလသည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟမူလံ၊ မည်၏။

သောမနဿပေဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဂတသင်္ခါရဘေဒတောတိ(ဧတ္ထ)၊ ပါဋ္ဌ၌။ (ဘေဒသဒ္ဒေါ–၌စပ်) သောမနဿပေဏ္ဍာဘေဒတော၊ တို့၏အပြားအားဖြင့်ရင်း။ ဒိဋ္ဌိဂတဘေဒတော၊ ဖြင့်ရင်း။ သင်္ခါရဘေဒတော၊ ဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဘေဒသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂူထဂတံ၊ မစင်။ မုတ္တဂတံ၊ ကျင်ငယ်။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဝေါဟာရတို့ကဲ့သို့။ ဒိဋ္ဌိယေဝ၊ သာလျှင်။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟတာယ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသောအားဖြင့် ယူခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဂတမေဝ၊ သွားရောက်ခြင်း, သိခြင်းမျှသာလျှင်တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဒိဋ္ဌိသွားရောက်ရာ၌။ တထာ သဘာဝံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဂန္တဗ္ဗဝတ္ထု၊ သွားရောက်အပ်, သိအပ်သော ဝတ္ထုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မည်၏။ တယိဒံ၊ ထိုမှားသောအယူသည်။ ဣဒမေဝ၊ ဤ ငါ၏အယူသည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညံ၊ တပါးသောအယူသည်။ မောဃံ၊ အချည်းနှီးသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝေသဘာဝတော၊ ရှေးရှုသက်ဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာနှလုံးသွင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လောဘေနေဝ၊ နှင့်သာလျှင်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဒေါသေန၊ နှင့်။ (သဒ္ဓိံ၊ ကွ။) နှ (ပဝတ္တတိ)၊ မဖြစ်။

ယဒါ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ လောဘမူလစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရဒဿနံ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြသောစကားတည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိန္တိ၊ ကား။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအာဒိမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၌ အစရှိသောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ ဟိ၊ မှန်။ တာယ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဝိပလ္လတ္ထစိတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သောစိတ်ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧဝံဝိသယော၊ သတ္တဝါ၏ တည်ရှိရာနယ်ပယ်ကာလသည်။ ယာဝ၊ လောက်။ ဣန္ဒြိယဂေါစရော၊ စက္ခု စသော ဣန္ဒြေတို့၏ကျက်စားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဧတာဝကော၊ ဤမျှသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရလောကံ၊ တမလွန်လောကကို။ ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ ပယ်၍။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အာဒီနဝေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာ တထာ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ပါတဗ္ဗတံ၊ သုံးဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ (သင်္ဂဏှာတိ–၌ စပ်)

> ယေန၊ (သားသျှီး ၏မျက်နှာကိုမြင်ရခြင်းဟူသော) အကြင်လမ်းဖြင့်။ ပုတ္တ ဝန္ဓော၊ သားသမီးရသောသူတို့သည်။ ဝိသောကာ၊ စိုးရိမ်ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယန္တိ၊ နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရောက်ကုန်၏။ (ဝိသောကံ–ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ စိုးရိမ်ကင်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏၊ ဝါ၊ စိုးရိမ်ကင်းသော နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကုန်၏–ဟု အနက်ပြန်ရာ၏) ဧသ ပန္ထော၊ (သားသျှီး၏ မျက်နှာကိုမြင်ရခြင်းဟူသော) ဤလမ်းသည်။ ဒေဝယာနေ၊ နတ်ပြည်သို့သွားရာ၌၊ ဝါ၊ နည်ပြည်သို့ သွားရန်အလို့ငှါ ။ အဝိထော၊ မချွတ်မယွင်း ဖြောင့်စင်းမှန်ကန်သော ။ ပန္ထော၊ လမ်းပေတည်း။ တံ၊ ထိုပုတ္တမုခဒဿနလမ်းကို။ ပသဝေါ စ၊ သားတိရစ္ဆာန်တို့သည်ရင်း။ ပက္ခိနော စ၊ ငှက်တို့သည်ရင်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်သိကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့မြင်သိခြင်းကြောင့်။ တေ၊ ထိုသားငှက်တို့သည်။ မာတရိပိ၊ အမိ၌သော်လည်း။ မိထုနံ၊ မေထုန်အကျင့်ကို။ စရန္တိ၊ ပြုကျင့်ကုန်၏။

ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပုတ္တမုခဒဿနံ၊ သား၏မျက်နှာကို မြင်ခြင်းသည်။ (မျက်နှာမြင်သည်ဟူသော စကားသည် ဤအဆိုမှ ဖြစ်လာဟန်လက္ခဏာရှိ၏) သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂေါ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်၏ လမ်းပေတည်း။ ဣတိ ဧဝမာဒိကံ၊ ဤသို့အစရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မှားသောအယူကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။

[၁၂၁] ကာမေ ဝါတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဝါ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အနိယမတ္ထော၊ အနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဝါ–သဒ္ဒါဖြင့်။ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ တို့၏။ (မိဿာဂါဟေ–၌ စပ်) အဒိန္နာဒါနေ။ ၌။ သုဝဏ္ဏဟရဏာမေဝ၊ ရွှေကိုခိုးခြင်းသည်သာလျှင်။ သာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ရှိ၏။ ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော ခိုးခြင်းသည်။ အနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်မရှိ။ ဂရုနံ စ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့၏ဝင်း။ ဂုန္နံ စ၊ နွားတို့၏ဝင်း။ အတ္တနော စ၊ ၏ဝင်း။ ဒီဝိတဿ စ၊ ၏ဝင်း။ ဝိဝါဟဿ စ၊ သို့မိုးကို ထိမ်းမြားခြင်း မင်္ဂလာကိစ္စ၏ဝင်း။ အတ္ထာယ၊ ၄၊။ မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ အနဝဇ္ဇော၊ မရှိ။ ဣတရော၊ သည်။ သာဝဇ္ဇော၊ ရှိ၏။ ဂရုအာဒီနံ၊ ဆရာစသည်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ ၄၊။ ပေသုညဟရဏံ၊ ဂုံးတိုက်စကားကိုဆောင်ခြင်း–ဂုံးချောခြင်းသည်။ အနဝဇ္ဇံ၊ ရှိ။ ဣတရံ၊ သည်။ သာဝဇ္ဇံ၊ ၏။ ဘာရတယုဒ္ဓသီတာဟရဏာဒိကထာ၊ ဘာရတမင်းတို့၏ စစ်တိုက်ခြင်း, သီတာဒေဝီကို ဆောင်ခြင်းစသည်ကို ဆိုသောစကားသည်။ ပါပဝုပသမာယ၊ မကောင်းမှုကို ငြိမ်းစေခြင်း၄၊။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝမာဒိကော၊ ကုန်သော။ မိဿာဂါဟော၊ မှားသောအယူတို့ကို။ သင်္ကာတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒီနီတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလာနိ၊ တို့ကို။ သဘာဝတိကျေနာတိ၊ ကား။ လောဘသ ဝါ၊ ၏ဝင်း။ မိဿာဘိနိဝေသသ ဝါ၊ မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်း၏ဝင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သရသေနေ၀၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ တိခိဏေန၊ ထက်သော။ ကုရုရေန၊ သန်စွမ်းသော။ မန္ဒေနာတိ၊ ကား။ ဒန္ဓေန၊ နုံ့နှေးသော။ အတိခိဏေန၊ မထက်မြက်သော။ ပန၊ ဆက်။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော နုံ့နှေးသောစိတ်သည်။ အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏ဝင်း။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏ဝင်း။ သမုဿာဟနေန၊ တိုက်တွန်းခြင်းကြောင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုဿာဟိတေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပရဘဏ္ဍံ ဝါ ဟရတီတိ (ဧတ္ထ)၊ ပါဠိ၌။ ဝါ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ တထာပဝတ္တနကမုသာဝါဒါဒီနမ္ပိ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော မုသာဝါဒအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အနုဘုယျမာနာနံ၊ ခံစားအပ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာနံ ဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့၏မူလည်း။ (ဝိသေသန–ထည့်၍ဖွင့်သည်) ဝါ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပရသန္တကဿ ဝါ၊ သူတပါး၏ဥစ္စာ၏မူလည်း။ အယထာဓိပ္ပေတတာယ၊ အလိုအတိုင်း မဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်ဥစ္စာကို။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်၏။ တံ၊ ထိုဥစ္စာကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟဏာဒိကံ၊ ယူခြင်းစသည်ကို။ သင်္ကာတိ၊ ၏။

သမ္ဘယုတ္တမ္ဘဝေသေန၊ ဖြင့်။ ဘေဒါဘာ၀တော၊ ကွဲပြားခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒုဝိဓမေ၀၊ သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒိ ဧ၀ံ၊ သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါမနဿသဟဂတံ ပဋ္ဌိယသမ္ဘယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ အသာမာရဏာ ဓမ္မေဟိ၊ မဆက်ဆံသော တရားတို့ဖြင့်။ တဿ စိတ္တဿ၊ ထိုဒေါသမူစိတ်ကို။ ဥပလက္ခဏတ္ထံ၊ မှတ်ခြင်းအကျိုးငါ။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ပါဏာတိပါတာဒီသူတိ၊ ကား။ ပါဏာတိပါတနာဒီသု၊ သတ္တ၀ါ၏အသက်ကိုလျင်စွာ ကျစေခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ အာဒိ သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အဒိန္နာဒါနမုသာ၀ါဒပေသုညဖရုသသမ္ဘပ္ပလာပဗျာပါဒေ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ သဘာ၀တိက္ခံ၊ သဘောအားဖြင့်ထက်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပ၀တ္တမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အသခ်ါရမေ၀၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော စိတ်သည်။ သသခ်ါရံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သော။ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ တိက္ခမန္ဒ ပ၀တ္တိကာလေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ မန္ဒံ၊ နုံ့သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပ၀တ္တမာနံ၊ ဖြစ်သောစိတ်သည်။ ဧကံ သေန၊ အားဖြင့်။ သသခ်ါရမေ၀၊ သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာတုံ၊ ၄၊။ နေ သက္ကာ၊ မဖြစ်နိုင်။ ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ သသခ်ါရေန၊ ပြုပြင်ခြင်းနှင့်တကွ။ သ၀ယောဂေန၊ အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ။ ပ၀တ္တတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ မန္ဒမေ၀၊ နုံ့သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

မောဟေကဟေတုကံ၊ မောဟဟူသော တခုသောဟိတ်ရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ မူလန္တရဝိရဟတော၊ မူလတပါးမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ အတိမူဠှံ စ၊ အလွန်တွေ၀ေသည်ဝင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၌စယောဂတော၊ ကြောင့်။ စ ဣလဠ, အလွန် လှုပ်ရှားသည်ဝင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသဟဂတမေ၀၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုမောဟမူစိတ်၏။ ကဒါစိ၀ိ၊ တရံတခါ၌သော်လည်း။ သဘာ၀တိက္ခတာ၊ သည်။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ သံသပ္ပနဝသေန စ၊ ယုံမှားလျက် ရွေ့ရှားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဝင်း။ ဝိက္ခိပနဝသေန စ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်ဝင်း။ ပ၀တ္တမာနဿ၊ သော။ စိတ္တဿ ဣယဿ၊ ၏။ ကိဒိသေ၊ သော။ ကိစ္စေ၊ ၌။ သဘာ၀တိက္ခတာယ ဝါ၊ သည်ဝင်း။ ဥဿာဟေတဗ္ဗတာယ ဝါ၊ တိုက်တွန်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ဝင်း။ ဘ၀ိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်အံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုမောဟမူစိတ်၌။ သခ်ါရဘေဒေါ၊ သည်။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ အညေသု၊ ကုန်သော။ အကုသလစိတ္တေသု၊ ၁၁–ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌။ လဗ္ဘမာနမ္ပိ၊ သော်လည်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဧတ္ထေ၀၊ ဤနောက်ဆုံးအကုသိုလ်စိတ်၌သာလျှင်။ ဗလ၀ံ၊ အားကြီး၏။ တတော ဧ၀၊ ပင်လျှင်။ သမ္ဘယုတ္တမ္ဘဝေသု၊ တို့၌။ ပဓာနံ၊ ပြဓာန်းသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပ၀တ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒမေ၀၊ ဤနောက်ဆုံးအကုသိုလ်စိတ်ကိုသာလျှင်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ နှင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ ၍။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ဘယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဣဓ၊ ဤနောက်ဆုံးအကုသိုလ်စိတ်၌။ [၁၂၂] ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ အာဂတံ၊ ၏။ ဧ၀ံ၊ သို့။ အသာမာရဏပဓာနဓမ္မ၀သေန၊ မဆက်ဆံသော (ဝိစိကိစ္ဆာ)တရား, ပြဓာန်းသော (ဥဒ္ဓစ္စ) တရားတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ မောဟမူလံ၊ ကို။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ဘယုတ္တံ၊ စိတ်ဝင်း။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ဘယုတ္တံ၊ စိတ်ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အသန္ဓိဋ္ဌာနံ၊ မဆုံဖြတ်နိုင်ခြင်းဟူသည်။ သံသယော၊ ယုံမှားခြင်းတည်း။ ဝိက္ခေ၀ေါ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသည်။ အဂုပသမော၊ မငြိမ်သက်ခြင်းတည်း။ ဘန္တတာ၊ လှုပ်ရှားသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဒွါဒသဝိဓမ္မိ၊ သော။ တယိဒံ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ဝါ တံ ဝါ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော အာရုံကိုမူလည်း။ အာလမ္မိတွာ၊ ၍။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကာဟိ မနောဝိညာဏဓာတာ နန္တရံ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝါ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနိ်း၏ အခြားမဲ့၌။ ကာယဒွါရာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ တီဟိ ဒွါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာယကမ္မာဒိဝသေန၊ အားဖြင့်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ပါဏာတိပါတာဒိကမ္မပထဝသေန စေဝ၊ အစရှိသော ကမ္မပထ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ကမ္မဝသေန စ၊ (ကမ္မပထ မဟုတ်သော) ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို ၁၂–ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့တွင်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဂုတ်စိတ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထားရ၍။ သေသံ၊ သော။ ဧကာဒသဝိဓမ္မိ၊ ၁၁–ပါးလည်းဖြစ်သောစိတ်သည်။ စတူသုပိ၊ ကုန်သော။ အပါယေသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ ပဝတ္တိဝိပါကံ၊ ကို။ သုဂတိယမ္မိ၊ ၌လည်း။ (ဒေတိ၊ ၏။) ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ ပန၊ ဂုတ်စိတ်သည်ကား။ ပဝတ္တိဝိပါကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (ဒေတိ၊ ၏။) ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ (ဌတွာ ကောစိ စောဒနံ၊ ကို။) အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလံ၊ အလုံးစုံတို့အောက်အားနည်းသော။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္မယုတ္တံ၊ ယုတ်စိတ်သည်။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ အဓိမောက္ခသဒ္ဓာဝတော၊ ကျွန်ုပ်ရှိခြင်းကြောင့်။ တတော၊ ထိုစိတ်ထက်။ ဗလဝန္တမ္မိ၊ အားကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဂုတ်စိတ်သည်။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။) နဒေတိ၊ မပေး။ ဣတိ–ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။ ကိံ ပန၊ နည်း။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗေသု၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သောတရားတို့၌။ အဝုတ္တတ္တာ၊ (ဓမ္မသင်္ဂဏီ ၂ဖြ–၌) မဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒမ္မိ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်သည်လည်း။ (သီမှနှင့်အညီပင်။ ပ–သဒ္ဒါဖြင့် သေသအကုသိုလ်စိတ်ကို ပေါင်းသည်) ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဒေန္တံ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ အပါယေသု၊ တို့၌။ ဒဒေယျ၊ ရာ၏။ အပါယဂမနီယဉ္စ၊ အပါယ်လားကြောင်း တရားသည်လည်း။ ဒဿနပဟာတဗ္ဗံ၊ တဗ္ဗတရားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဒဿနပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောအပ်ရာ၏။ နစ ဝုတ္တံ၊ ဟောကား မဟောခဲ့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ နဒေတိ၊ မပေး။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ အသ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ ပဝတ္တိဝိပါကဒါနံ၊ ပဝတ္တိအကျိုးပေးခြင်းကို။ ပဋိက္ခိပိတုံ၊ ၄၂။ နသက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ၊ ဂုတ်စိတ်၌။ ဥဏ္ဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ တသ၊ ဂုတ်စိတ်၏။ ဝိပါကေ၊ ၌။ ဥဏ္ဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။

အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ အာဟု၊ ကုန်၏။ ပုထုဇ္ဇနသ၊ ဧ၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ စိတ်သည်။ ဒဿနပဟာတဗ္ဗသဟာယသဒ္ဓာဝတော၊ တဗ္ဗတရားဟူသော အဖော်သဟဲ၏ ရှိခြင်းကြောင့်။ ဥဘယဝိပါကမ္မိ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနှစ်ထွေသော အကျိုးကိုလည်း။ ဒေတိ၊ ၏။ သေက္ခသ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ သည်။) တဒဘာဝတော၊ ထိုအဖော်သဟဲ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ နဒေတိ)၊ မပေး။ ဣတိ၊ သို့ဆိုကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်သင့်၏။ ယသ၊ အကြင်ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ ဝိပါကဒါနံ၊ အကျိုးပေးခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သောတရားသည်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ ဖြစ်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ နော၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆင်ခြင်သင့်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဆင်ခြင်သောစကားရပ်၌။ ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ဖွယ် ရှိသေး၏။ တာဝ၊ စွာ။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗံ၊ သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ့။ ပဌာနေ၊ ၌။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗသ၊ ဗ္ဗတရား၏။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ ပစ္စည်းအဖြစ်ကို။ ဝတ္တေဗ္ဗော၊ ဟောအပ်သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗံ၊ သည်။ (ယဒိ) နဒ (သိယာ)၊ အံ့။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတ္တိကေ၊ တိက်၌။ နေဝဒဿနေန န–ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗံ ဣတိ၊ ဗ္ဗံ–ဟူသော။ အသ၊ ထိုပုဒ်၏။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ (တံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို၊ ဝါ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောအပ်သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ တဗ္ဗိရုဒ္ဓသဘာဝတာယ၊ ထိုနှစ်ပါးလုံးနှင့် ဆန့်ကျင်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပုဒ်တို့၌။ ယဒိ နဝုစ္စေယျ၊ အံ့။ ဧဝမ္မိ၊ ဤသို့ မဟောအပ် မဟောသင့်လျှင်လည်း။ တသ္မိံ တိကေ၊ ၌။ တသ၊ ထိုစိတ်၏။ နဝတ္တဗ္ဗတာ၊ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ဖွယ်ပေတည်း။ နာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်၊ ဝါ၊ မဖြစ်။ ကိံ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်နည်း။ (ဤနောက်အနက်အလို ဟိတ် အနက်၌ ပဌမာသက်သည်ဟု ယူအပ်၏) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ အာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ဒွါဒသန္နံ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒ္ဝိဟိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ နိယောဂတော၊ အမြဲယှဉ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သီးခြားကိန်းသေအားဖြင့်။ ဒဿေတဗ္ဗသ၊ ပြအပ်ပြသင့်သော။ ကဿစိ၊ သော။ စိတ္တုပ္ပါဒသ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ၌။ အတီတာနံ၊ တို့၏။ နဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ကို။ နဝုတ္တာ ယထာ၊ မဟောအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဧတသာပိ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏လည်း။ (နဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ကို။ နဝုတ္တာ၊ အပ်။) အထ ဝါ၊ ကား။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ ပဟာတုံ၊ ၄၂။ အသက္ကုဏေယျသာပိ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ ဧ၏သန္တာန်၌။ ဝတ္တမာနသ၊ သော။ တသ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ [၁၂၃] ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗသဘာဝသာမညတော စ၊ ဖြင့်ပယ်အပ်သော သဘောဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သာဝဇ္ဇတော စ၊ အပြစ်ရှိသောကြောင့်ရင်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗပရိယာယော၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝတ္တဗ္ဗတာပသင်္ဂေါ၊ သို့ရောက်ခြင်းအပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နိပ္ပရိယာယေန စ၊ မုချအားဖြင့်လည်း။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သောတရားသည်။ နဟု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏သန္တာန်၌ရှိသော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါပိ၊ ကိုလည်း။ နဝ

ဝုတ္တော၊ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်၌ မဟောအပ်။ ဒဿနပဟာတဗ္ဗပစ္စယသာပိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော (ဒိဋ္ဌိ စသော) အကြောင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတသ၊ ၏။ သဟာယဝေကလ္လမတ္တမေဝ၊ အဖော်သဟဲ၏ ချို့တဲ့ခြင်း မျှကိုသာလျှင်။ ဒဿနေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ကတံ၊ ၏။ တသ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ ကောစိပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဘာဝေါ၊ သဘောကို။ အနုပ္ပါဒမ္မတံ၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ နဿ အာပါဒိတော၊ ရောက်စေအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကန္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဒဿနပ္ပဟာတဗ္ဗဝစနံ၊ ဒဿနပ္ပဟာတဗ္ဗတရားကို ဟောခြင်းသည်။ အပါယဂမနီယဘာဝါပေက္ခံ၊ နီယအဖြစ်ကို ငဲ့၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ငဲ့သောကြောင့်ရင်း။ တဒဘာဝတော၊ ထိုအပါယဂမနီယအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ တံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝေဘန်၍။ နဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဣတိ၊ ပြီး၏။

၄၅၄။ ဝိညာဏန္တိ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ငဲ့၍။ အဗျာကတံ ဝိပါကန္တိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ နပုံသက နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ (ကတော၊ ၏။) တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ အဓိကတာဗျာကတာပေက္ခာယ၊ ဝိညာဏ်–ပုဒ်နှင့် စပ်ယှဉ်အပ်သော အဗျာကတံ–ပုဒ်ကို ငဲ့သဖြင့်၊ ဝါ၊ ဝိညာဉ်၏အရာဖြစ်သော အဗျာကတကို ငဲ့သဖြင့်။ ဒုဝိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညထာ၊ ဖြင့် ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ ရူပနိဗ္ဗာနာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ အဗျာကတဘာဝတော၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအဗျာကတကို။ စတုဗ္ဗိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တုမ္ဘီ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဝိပါကသ၊ ၏။ ကာမာဝစရာဒိဘာဝေါ၊ ရ–စသည်၏အဖြစ်ကို။ ကုသလေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အဟေတုကတာ၊ အဟိတ်၏အဖြစ်ကို။ သဟေတုကတာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သမ္မယုတ္တဟေတုဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) နိဗ္ဗတ္တကဟေတုဝသေန၊ ဖြစ်စေတတ်သော ဟိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နဿ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိပါကသ၊ ၏။ သဟေတုကတာ၊ သဟိတ်အဖြစ်ကို။ (ဝုစ္စတိ–၌ စပ်) သဟေတုကကမ္မဝသေန၊ သဟိတ်ကံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သိဒ္ဓမာနာပိ၊ ပြီးငြားသော်လည်း။ သမ္မယုတ္တ ဟေတုဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အညထာ၊ ဖြင့် ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ အဟေတုကာနမ္ပိ၊ အဟိတ်ဝိပါက်တို့၏လည်း။ သဟေတုကတာ၊ သည်။ အာပဇ္ဇေယ္ယ၊ ၏။ ဣတိ၊ ရပ်ပြီး၏။ ပန၊ ဆက်။ သဟေတုကဿ၊ သဟိတ်ကံ၏။ အဟေတုကော၊ ဖြစ်သော။ ဝိပါကော၊ သည်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုအမေးပြဿနာ၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ကိဉ္စာ၊ အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူး ရှိသေး ၏။ အာရမ္မဏာဘိနိပါတမတ္တေသု၊ အာရုံ၌ကျကာမျှဖြစ်ကုန်သော။ ပဋ္ဌသု ဝိညာဏေသု၊ တို့၌။ အလောဘာဒိသမ္ပယောဂေါ၊ သည်။ နဿ သမ္ဘဝတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မန္ဒတရမန္ဒကိစ္စေသု၊ အထူးသဖြင့် နုံ့သောကိစ္စ သာမန်နုံ့သော ကိစ္စရှိကုန်သော။ သမ္ပဋိစ္ဆနသန္တီရဏေသု၊ တို့၌။ (အလောဘာဒိသမ္ပယောဂေါ၊ သည်။ နဿ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဟေတူနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ အသမ္ဘဝတောပိ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်လည်း။ နေသံ၊ ထိုအဟိတ်ဝိပါက်တို့၏။ အဟေတုကတာ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

မနောဝိညာဏတော ဥပ္ပဇ္ဇနဝိသိဋ္ဌမနနကိစ္စာနံ၊ မနောဝိညာဉ်မှ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ထူးသော သိခြင်းကိစ္စတို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ မနောမတ္တာ၊ သိခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဓာတု၊ သည်။ မနောဓာတု၊ မည်၏။ (သမ္ပဋိစ္ဆိန်းသည် ပဋ္ဌဝိညာဉ်၏အခြားမဲ့၌သာ ဖြစ်သောကြောင့် မနောဝိညာဉ်မှ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စမရှိဟုဆိုသည်)

ဧတသ၊ အား။ စက္ခုသန္ဓိသိတံ၊ စက္ခုပ္ပသာဒကို မှီသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ရူပသ၊ အဆင်းကို။ ဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခု။ပ။ လက္ခဏံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပုဒ်၌။ စက္ခုသန္ဓိသိတဝစနေန၊ တ–ဟူသောစကားဖြင့်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ အဆင်းလျှင်အာရုံရှိသော။ အညံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်မှတပါးသော။ ဝိညာဏံ၊ ပဋ္ဌဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနံ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းစသော ဝိညာဏ်ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ ဝိဇာနနဂ္ဂဟဏေန၊ နှ–သဒ္ဒါဖြင့်။ စက္ခုသန္ဓိသိတေ၊ ကုန်သော။ ဖဿာဒိကေ၊ တို့ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ စက္ခုရူပဂ္ဂဟဏေန၊ စက္ခု–ဟူသော ရူပ–ဟူသောသဒ္ဒါ နှစ်ခုဖြင့်။ ဥဘယာဓိနဝုတ္တိကတ္တာ၊ စက္ခုနှင့် ရူပနှစ်ပါးကို မှီသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ နိဿယတော စ၊ မှီရာအားဖြင့်ရင်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝိဘာဝေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခု နာမ၊ မည်သည်။ ယဒိ နဿ သိယာ၊ အကယ်၍မရှိဘြားအံ့။ (စက္ခု–မရှိပဲ မြင်နိုင်သည်ဆိုလျှင်–ဟု ဆိုလို၏) အန္ဓာပိ၊ သူကန်းတို့သည်လည်း။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿေယ္ယုံ၊ မြင်ကုန်ရာ၏။ နဿ ပဿန္တိ၊ မြင်ကား မမြင်ကုန်။ စ၊ ပရိကပ္ပတပါးကား။ နီလာဒိရူပံ နာမ၊ အညိုအစရှိသော အဆင်းမည်သည်။ ယဒိ နဿ သိယာ၊ အံ့။ (အဆင်းမရှိပဲ မြင်နိုင်သည်ဆိုလျှင်–ဟု ဆိုလို၏) ဒေသာဒိနိယမေန၊ အရပ်စသည်ကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အရပ်စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ နဿ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မရှိလေရာ။ နိယမော စ၊ သတ်မှတ်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ စိတ္တသ၊ ၏။ ဧကန္တသာရမ္မဏတာ စ၊ စင်စစ်သာရမ္မဏအဖြစ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ နီလာဒိအာဘာသံ၊ အညိုစသည်ကို ထင်လင်းစေနိုင်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ [၁၂၄] ပဝတ္တော၊ သော။ ဝါဒေါ၊ သည်။ မိစ္ဆာဝါဒေါ၊ မှားသောအယူဝါဒတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စက္ခု။ပ။ ဝိညာဏန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဝစနဘေဒေါ၊ ဝုစ်၏အကွဲအပြားကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကတော၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ဧကမ္ပိ၊ တခုဖြစ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ စက္ခု၊ စက္ခုပ္ပသာဒရုပ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏသ၊ အား၊ ဝါ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကြောင်းအထောက်အပံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ပန၊ အဆင်းရုပ်သည်ကား။ အနေကမေဝ၊ များစွာ

သည်သာလျှင်။ သံဟတံ၊ ပေါင်းစပ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ (စက္ခုဝိညာဏသ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ္မာ ဝိသေသသ၊ ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၄။ (ဝစနဘေဒေါ၊ ကို။ ကတော၊ ၏။) ဧကမ္ပိ၊ သော။ စက္ခု၊ သည်။ ဝိညာဏသ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ပန၊ သည်ကား။ အနေကမေဝ၊ သာလျှင်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိဧတ္ထ၊ ၌။ ကာရဏံ၊ ကား။ ကိံပန၊ နည်း။ ပစ္စယဘာဝဝိသေသတော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်၏ ထူးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခု၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏသ၊ အား။ နိဿယပုရေဇာတဣန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ သော်၊ ဝါ၊ သော။ (စက္ခု၊ သည်။) အတ္ထိဘာဝေနေဝ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ (ပစ္စယော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တသ္မိံ၊ ထိုစက္ခုပသာဒသည်။ သတိ၊ သော်။ တသ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်၏။ ဘာဝတော၊ ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အသတိ၊ သော်။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ ယတော၊ ယင်းသို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောကြောင့်။ တံ၊ ထိုစက္ခုပသာဒသည်။ အတ္ထိအဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ် အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ အသ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၏။ တန္နိဿယတာ၊ ထိုစက္ခုပသာဒလျှင် မီဂရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ အရူပဘာဝတော၊ နာမ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ အလ္လီယနဝသေန၊ ကပ်ငြိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နဿ ဣဒ္ဓိတဇ္ဇာ၊ အလိုမရှိအပ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဂရုရာဇာဒီသု၊ ဆရာနှင့် မင်းစသည်တို့၌။ သိသ္သရာဇပုရိသာဒီနံ၊ တပည့်နှင့် မင်းချင်းယောကျ်ား စသည်တို့၏။ (နိဿယနံ) ဝိယ၊ မှီခြင်းကဲ့သို့။ တပ္ပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယ၊ ထိုစက္ခုပသာဒနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဣဒ္ဓိတဇ္ဇာ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဣတရေ၊ နိဿယပစ္စည်းမှတပါးကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ တေန တေန ဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သွာယံ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ထိုမှီရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသောစက္ခုပသာဒ၌။ နဿ သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်သည်ကား။ နဿ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကမ္ပိ၊ သော။ စက္ခု၊ သည်။ ဝိညာဏသ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဠ္ဍ ပဋိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဝစနေန၊ ဧကဝုစ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ရူပံ၊ အဆင်းရုပ်သည်။ ပုရေတရံ၊ စွာ။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝိဇ္ဇမာနဘာဝေယေဝ၊ ထင်ရှားရှိသော ခဏ၌သာလျှင်။ ဥပကာရကတ္တာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပုရေဇာတအတ္ထိအဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ အနေကမေဝ၊ များစွာသည်သာလျှင်။ သံဟတံ၊ ပေါင်းစပ်အပ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အာရမ္မဏဘာဝတော၊ အာရုံဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ သဘာဝဘူတံ ဝါ၊ သဘောတရားဖြစ်၍မူလည်းဖြစ်သော။ ပရိကပ္ပိတာကာရ မတ္တံ ဝါ၊ ကြံဆအပ်သော အခြင်းအရာမျှမူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ပစ္စယမ္မံ၊ အကြင်အာရုံအကြောင်းတရားကို။ (သီမူ၌ ယဉ္စိ ပစ္စယံ သဘာဝမ္မဘူတံ ပရိကပ္ပိတာကာရမတ္တံ ဝါ–ဟု ရှိ၏) ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဘာဝေန္တိ၊ ထင်လင်းစေလျက်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒညေသဉ္စ၊ ထိုမှတပါးသော တရားတို့၏လည်း။ (ဣဒ္ဓိ ၌–ပိဟန် ရှိသည်) ပစ္စယဘာဝေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ သော (ပစ္စယမ္မော)၊ ထိုထင်လင်းစေအပ်သော ပစ္စည်းတရားသည်။ သာရမ္မဏသဘာဝတာယ၊ အာရုံရှိသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အာရုံကို။ အနာလမ္ဗိတ္တာ၊ မစွဲကိုင်မူ၍၊ ဝါ၊ အာရုံမပြုမူ၍။ ပဝတ္တိတုံ၊ ၄။ အသမတ္ထသ၊ သော။ တသ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ သြလုမ္ဘ၊ ထောက်မှီ၍။ ပဝတ္တိ ကာရဏတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာလမ္ဗနီယတော၊ စွဲကိုင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏံ နာမ၊ မည်၏။ တသ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ တထာ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သဘာဝနှင့်ပရိကပ္ပိတ နှစ်ပါးတွင် တပါးပါးဖြင့်–ဟု ဆိုလို၏) သဘာဝူပလဒ္ဓိဝသေန၊ သဘောကိုရသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရမ္မဏပစ္စယလာဘော၊ ပစ္စည်းကိုရခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပံ၊ အဆင်းရုပ်ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော်။ တသ၊ ထိုအဆင်းရုပ်၏။ သဘာဝံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ ထင်လင်းစေလျက်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဣန္ဒြိယာဓိနဝုတ္တိကသ၊ ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ အသ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ သာ အာရမ္မဏ သဘာဝူပလဒ္ဓိ၊ ထိုအာရုံသဘောကို ရခြင်းသည်။ (ဣဒ္ဓိ ၌ ပုဒ်မ ပိုသည်) ဧကဒ္ဓိကလာပဂတဝဏ္ဏဝသေန၊ ကလာပ်တခု နှစ်ခု၌ တည်သော အဆင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (သီမူ၌ ဒ္ဒိ–မရှိ) နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကတိပယကလာပဂတဝဏ္ဏဝသေနာပိ၊ ကလာပ်အနည်းငယ်၌တည်သောအဆင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း၊ ဝါ၊ ကလာပ်သုံးလေးငါးခု၌တည်သော အဆင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာဘောဂါနုရူပံ၊ စွာ။ အာပါထဂတဝဏ္ဏဝသေန၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်သော အဆင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနေကမေဝ၊ သာလျှင် ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ အဆင်းရုပ်သည်။ သံဟစ္စကာရိတာယ၊ ပေါင်းစပ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိညာဏသ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရူပေ စာတိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသိ၊ ပြီ။

[၁၂၅] ပန၊ ဆက်။ ရူပါယတနံ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ယံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ကထံ၊ သို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အံ့။ တမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) ယာဒိသံ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသော။ ရူပါယတနံ၊ သည်။ စက္ခု ဝိညာဏသ၊ အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (သီမူ၌ အာရမ္မဏပစ္စယော–ဟုရှိ၏) ဟောတိ၊ ၏။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ရူပါယတနကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုရူပါယတနသည်။ ကီဒိသံ ပန။ အဘယ်သဘောရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ သမုဒိတံ၊ အပေါင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ သည်။ ပါကဋော၊

ထင်ရှားဏ်။ ဧဝဉ္စ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒယော၊ ညာဉ်စသည်တို့သည်။ အာယတနသလ္လက္ခဏာဝသေန၊ အာယတနကို မှတ်သည်ဏ် အစွမ်းအားဖြင့်။ သလ္လက္ခဏာရမ္မဏာ၊ မှတ်အပ်သော အာရုံရှိကုန်ဏ်၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာဏ် အာရုံရှိကုန်ဏ်။ ဒဗ္ဗသလ္လက္ခဏာဝသေန၊ ဒြဗ်ကိုမှတ်သည်ဏ် အစွမ်းအားဖြင့်။ (သလ္လက္ခဏာရမ္မဏာ၊ ကုန်သည်။) နဲ့ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်ဏ်။ တမ္မိ၊ ထိုစကားသည်လည်း။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဏ်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ သမုဒါယာရမ္မဏတာ၊ အပေါင်းလျှင် အာရုံရှိသည်ဏ် အဖြစ်ကို။ နဲ့ အာသင်္ကိတဗ္ဗာ၊ မယုံမှားအပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သမုဒါယာဘောဝဿေဝ၊ အပေါင်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းဏ် ပင်လျှင်။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ သော်လည်း။ သမုဒိတာ၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သော။ ဝဏ္ဏမမ္မာ၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်ဏ်။ ပန၊ ဆက်။ ပစ္စေကံ၊ သီး၊ ဝါ၊ တခုချင်း။ အသမတ္ထာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သော အဆင်းတို့သည်။ သမုဒိတာ၊ ပေါင်းစုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အာရမ္မဏာ ပစ္စယာ၊ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့သည်။ (ရှေးဝါကျ၌ကဲ့သို့ အာရမ္မဏပစ္စယာ–ဟူ၍သာ ရှိသင့်ဏ်) ကထံ၊ သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဟိ၊ မေးသင့်စွ။ ပစ္စေကံ၊ သီး၊ ဝါ၊ တယောက်ချင်း။ ဒဋ္ဌုံ၊ ၎။ အသက္ကောန္တာ၊ ကုန်သော။ အန္ဓာ၊ သူကန်းတို့သည်။ သမုဒိတာ၊ ပေါင်းစုအပ်ကုန်သော်လည်း။ (ပိ–ကြေ) နဲ့ ပဿန္တိ၊ မမြင်ကုန်။ ဣတိ၊ အံ့။ ဣဒံ၊ (တခုချင်း မစွမ်းနိုင်သော အရာတို့ကို ပေါင်းစုအပ်သော်လည်း မစွမ်းနိုင်ဟူသော) ဤအနက်သဘောသည်။ နဲ့ ဧကန္တိကံ၊ ဧကန် ကိန်းသေမဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိသုံ ဝိသုံ၊ သီး။ အသမတ္ထာနံ၊ ကုန်သောသူတို့ဏ်။ သိဝိကာဝဟနာဒီသု၊ ထမ်းစင်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်း စသော အမှုတို့၌။ သမတ္ထတာယ၊ စွမ်းနိုင်သည်ဏ် အဖြစ်ကို။ ဒဿနတော၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ယသ္မိံ ဌာနေ၊ ၌။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ ဌိတာနံ၊ ကုန်သော။ ကေသာဒီနံ၊ ဆံပင် စသည်တို့ဏ်။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်း–မြင်ခြင်းငှါ။ နဲ့ သက္ကာ၊ နိုင်။ တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ၊ ၌သာလျှင်။ သမုဒိတာနံ၊ ပေါင်းစုအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဌိတာနံ၊ ကုန်သော။ ကေသာဒီနံ၊ တို့ဏ်။) ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ၎။ သက္ကာ၊ ဏ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုအဆင်းရုပ်တို့ဏ်။ သံဟစ္စကာရိတာ၊ ပေါင်းစပ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်ဏ် အဖြစ်သည်။ ဘိယျောပိ၊ လွန်စွာလည်း။ ပရိဗျတ္တာ၊ ထင်ပေါ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဏ်။) ဧတေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော စကားဖြင့်။ စက္ခုဝိညာဏသ၊ ဏ်။ ပရမာဏုရူပံ၊ ဏုဏ်အဆင်းသည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဥဒါဟု၊ ဟုတ်။ တံသမုဒါယော၊ ထိုပရမာဏုဏ်အဆင်းအပေါင်းသည်။ (အာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ လော။) ဣတိအာဒိကာ၊ အစရှိသော။ စောဒနာ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဏ်။ သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စာတိအာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဘယာဓိနဝုတ္တိ ကတာယ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏသ၊ ကို။ နိဿယတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ (စက္ခုရူပဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။) ဝိဘာဝနံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ဏ်။ ဧဝံ၊ တူ။ သောတဝိညာဏာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝတ္တမ္ဗဏ်၊ ဆိုအပ်ဏ်။

ရူပမတ္တာရမ္မဏရသန္တိ၊ ကား။ ရူပါယတနမတ္တသေဝ၊ ရူပါယတနမျှကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏကရဏရသံ၊ အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိဏ်။ မတ္တသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏန္တရံ၊ အာရုံတပါးကို။ နိဝတ္တေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ရူပါယတနေပိ၊ နှ–၌လည်း။ လဇ္ဇမာနေ၊ ရအပ်ကုန်သော။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဝိသေသေ၊ အထူးတို့ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ဏ်။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏမတ္တတော၊ အဆင်းမျှမှ။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ တတ္ထ၊ ထိုအဆင်း၌။ ဝိသေသံ၊ အညို အစရှိသော အထူးကို။ ဂဟေတုံ၊ ၎။ နဲ့ သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဋ္ဌာဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိပါတမတ္တာ၊ ရူပါရုံ စသည်တို့၌ ရှေးရှုကျခြင်းကို။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ ကဉ္စိ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကုသိုလ် စသော တရားကို၊ (ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာဖွင့်အနက်) ဝါ၊ အညို အရှေ့စသော သဘောအထူးကို။ (ဝိဘင်း မူလအနုဋီကာ အဖွင့်အနက်) နဲ့ ပဋ္ဌိဝေနာတိ၊ မသိတတ်၊ ဝါ၊ ခွဲခြားဏ်မသိတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဏ်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ကို၊ (ဂယှတိ–၌ စပ်) ဝါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ရူပါရမ္မဏေ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ တဒဘိမုခဘာဝေန၊ ထိုရူပါရုံသို့ ရှေးရှုသည်ဏ် အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယှတိ၊ ယူအပ်ဏ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဏ်။ အတ္တနော၊ ဏ်။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ (ဥပကာရကာ–၌ စပ်) သမနန္တရဝိဂတာ၊ ကောင်းစွာအခြားမဲ့၌ ချုပ်ကင်းကုန်သော။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (အာသန္နကာရဏံ ဟောန္တိ–၌စပ်) ပဝတ္တိသြကာသဒါနေန၊ ဖြစ်ခွင့်ပေးသောအားဖြင့်။ အနန္တရသမနန္တရနတ္ထိဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဿယာရမ္မဏဓမ္မာ ဝိယ၊ မှီရာနှင့် အာရုံတရားတို့ကဲ့သို့။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းသည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်ဏ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ရူပါရမ္မဏာယ ကိရိယမနောဓာတုယာ အပဂမပဒဋ္ဌာနန္တိ၊ ၍။ အာဟ၊ ဏ်။ သောတဝိညာဏာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဏ်။

[၁၂၆] စက္ခုဝိညာဏာဒိဂဟိတံ၊ စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့သည် ယူအပ်ပြီးသော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ အဆင်းစသော အာရုံကို။ တဒနန္တရမေဝ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့ဏ် အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ (ဂဏှန္တိ–၌ စပ်) အပရိပတန္တံ၊ မကျသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ သမ္ပဋ္ဆဏ္ဏီ ဂဏှန္တိ ဝိယ၊ ခံယူဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဏ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဒိသမ္ပဋ္ဆဏရသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဏ်။ တထာဘာဝေန သမ္ပဋ္ဆဏဘာဝေန၊ ထိုသို့ သဘောရှိသည်ဏ် အဖြစ်, လက်ခံသည်ဏ် အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်ဏ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်ဏ်။

ဆသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ပဋ္ဌန်း၊ ငါးပါးသောအာရုံတို့ကို။ (သန္တီရဏကိစ္စတပ်သော စိတ်ကို ရည်ဏ်) တတော ဝါ၊ ထိုငါးပါးသောအာရုံမှမူလည်း။ ကတိပယာနံ၊ အနည်းငယ်သော အာရုံတို့ကို။ (စက္ခု

စသည်တို့တွင် ၁–ပါး ၂–ပါး ၃–ပါး ချို့သောသူတို့၏ သန္တိရဏ ကိစ္စတပ်သည်ကို ရည်၏) ဝိဇာနနသဘာဝါပိ၊ သိခြင်း သဘောရှိသော်လည်း။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တံသဘာဝါနတိဝတ္တနတော၊ ထိုခြောက်ပါးသော အာရုံကို သိခြင်းသဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဆသွေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဣတရေသံ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနံ၊ ငါးပါး လေးပါး အစရှိသော အာရုံတို့၏။ အန္တောဂဓတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ သန္တိရဏကိစ္စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သန္တိရဏတဒါရမ္မဏကိစ္စာ ဝါ၊ ကိစ္စရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိရဏတဒါရမ္မဏပဋိသန္ဓိဘဝင်စုတိကိစ္စာ ဝါ၊ စုတိကိစ္စရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ ဒ္ဝိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ မနောဝိညာဏဓာတူနံ၊ တို့၏။ ဧကန္တေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဟဒယဝတ္ထုသန္နိဿယတာယ၊ ဝတ္ထုလျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တံတံအနန္တရာတီတ ဝိညာဏာပဂမပဒဋ္ဌာနာတိပိ၊ ထိုထိုအခြားမဲ့အတိတ်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏ကင်းခြင်းလျှင် ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။ ဝတ္တုံ၊ ၄၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တသာ ဘေဒေါတိ၊ ကား။ ဒုဝိဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာယ၊ သော။ တသာ ဝိပါက မနောဝိညာဏ ဓာတုယာ၊ ၏။ ဒုဝိဓတာသခ်ါတော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဘေဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဧကန္တ မိဋ္ဌာရမ္မဏောတိ၊ ကား။ ဧကန္တေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဣဋ္ဌေ၊ သော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ အတိဝိယ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ အလွန်အလိုရှိအပ်သော အာရုံ၌။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရေ စေဝ ဇဝနာဝသာနေ စာတိ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရေ၊ ၌။ သမ္ပဋိစ္ဆန ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာနံ၊ တို့၏။ အန္တရာဋ္ဌ၊ အကြားဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဣတရတြ၊ ဤမှတပါးသောဇော၏အဆုံး၌။ ဇဝနဘဝင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ (အန္တရာဋ္ဌ၊ သော။ ဌာနံ၊ ၎င်း။) ဣတိ ဇဝံ၊ သို့။ ဒ္ဝိဌာနာ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာယပိ၊ ဤမှတပါးသော မနောဝိညာဏာဓာတ်၏လည်း။ သန္တိရဏတဒါရမ္မဏကာလေ၊ ရုံဖြစ်ခိုက်ကာလ၌။ ယထာဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ပဋိသန္ဓိအာဒိကာလေ ပန၊ ပဋိသန္ဓေစသည် ဖြစ်ခိုက်ကာလ၌မူကား။ စုတိဘဝင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ အန္တရာဋ္ဌ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ (ဌာနံ၊ တည်း။) ပဋိသန္ဓိအာဝဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏ဝင်း။ တဒါရမ္မဏာဝဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏ဝင်း။ ဇဝနာဝဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏ဝင်း။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာဝဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏ဝင်း။ အန္တရာဋ္ဌ၊ သည်။ ဘဝင်္ဂါသ၊ ၏။ (ဌာနံ၊ တည်း။) တဒါရမ္မဏပဋိသန္ဓိနံ ဝါ၊ တို့၏သော်ရင်း။ ဇဝနပဋိသန္ဓိနံ ဝါ၊ တို့၏သော်ရင်း။ (ဘဝင်္ဂပဋိသန္ဓိနံ ဝါ–ဟူ၍လည်း ရှိသင့်၏) အန္တရာဋ္ဌ၊ သည်။ စုတိယာ၊ ၏။ ဌာနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဆသူတိ ဇတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကာယသ၊ ကာယ ပသာဒ၏။ နိဿယဘူတာနံ၊ မှီရာဘူတရုပ်တို့၏ဝင်း။ နာတိဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗဘူတာနံ၊ အတိဣဋ္ဌမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဘူတရုပ်တို့၏ဝင်း။ ပဋိဃဋ္ဌနာနိဃံသသ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်း၏။ ဗလဝဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ကာယ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သုခသမ္ဘယုတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပါဒါရူပါနံယေဝ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့၏သာလျှင်။ ဃဋ္ဋနာ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ တို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေန၊ ကြောင့်။ သေသံဥပေက္ခာယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သေသံ၊ သော။ ဆဗ္ဘိဓမ္မိ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိသော ဝိညာဉ်သည်လည်း။ (သေသ–အရကို ပြသည်)

အလောဘာဒေါသာမောဟာ စေဝ၊ အမောဟတို့သည်ဝင်း။ အလောဘာဒေါသာ စ၊ အလောဘနှင့် အဒေါသတို့သည် ဝင်း။ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ စသည်တို့ မည်ကုန်၏။ တေဟိ အလောဘာဒီဟိ၊ ထိုအလောဘအစရှိကုန်သော။ ဝိပါကဟေတူဟိ၊ ဝိပါက်ဟိတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သောစိတ်သည်။ အလောဘာဒိဝိပါကဟေတုသမ္ပယုတ္တံ၊ မည်၏။ ကာမာဝစရျေ၊ ဘေဒတောတိ၊ ကား။ ကာမာဝစရံ ကုသလံ၊ သိုလ်စိတ်သည်။ သောမနဿုပေက္ခာဉာဏသခ်ါရဘေဒတော၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤသဟိတ်ကာမာဝစရ ကုသလဝိပါက်စိတ်သည်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင် ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓောယ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဒိသတံ၊ တူသည်၏အဖြစ် ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ကာမာဝစရဘာဝတော စ၊ ရအဖြစ်အားဖြင့်ဝင်း။ ဟီနာဒိတော စ၊ ဟီန စသည်အားဖြင့်ဝင်း။ ယောနိသု၊ လေးပါးသော ယောနိတို့၌။ ဥပ္ပတ္တိတော စ၊ ဖြင့်ဝင်း။ သဒိသမေဝ၊ လျှင်တည်း။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတော စ၊ (ယေဝါပနက–၌လာသော) သမ္ပယုတ်တရားအားဖြင့်ဝင်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်ဝင်း။ ပဝတ္တိအာကာရတော စ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်ဝင်း။ ဝိသဒိသံ၊ မတူသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) [၁၂၇] တထာ–တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ–ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ ကုသလံ၊ သည်။ ကမ္မဒ္ဓါရဝသေန၊ ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဝိပါက်စိတ်သည်။ (ကမ္မဒ္ဓါရဝသေန၊ ဖြင့်။) နိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိပါကာနံ၊ တို့၏။ အဝိညတ္တိဇနကတ္တာ၊ ဝိညတ်ရုပ်ကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဓါရဝသေန၊ ဝီထိစိတ်ဖြစ်ကြောင်း (ဖသဒ္ဓါရ)၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဓသာပိ၊ ဤဝိပါက်စိတ်၏လည်း။ ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းအထူးအပြားသည်။ အတ္ထေဝ၊ လျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပဋ္ဌဒ္ဓါရမနော ဒ္ဓါရေသု၊ တို့၌။ မဟာဝိပါကာနံ၊ တို့၏။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိသမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့် တည်း။ ပန၊ တပါး။ ကုသလံ၊ သည်။ ဂတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌဝိဓံ၊ ရှိသည်ဝင်း။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဝိဓဋ္ဌ၊ ရှိသည်ဝင်း။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤဝိပါက်စိတ်သည်။ ဧဝံ၊ တူ။ နိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တဒေကဒေသေ ဧဝ၊ ထိုဂတိနှင့် ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့၏ တစိတ်၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအခြင်းအရာတို့တွင်။ အာရမ္မဏတော စ၊ ဖြင့်ဝင်း။ ဧကစ္စပဝတ္တိအာကာရတော စ၊ အချို့သော ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်ဝင်း။ ဝိသဒိသတံ၊ ကို။

ဒသေတုံ၊ ၄၊။ ယထာ ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဆသု အာရမ္မဏေသူတိ၊ ကား။ ပရိတ္တာဒိအတီတာဒိအဗ္ဗတ္တာဒိပ္ပဘေဒေသု၊ ပရိတ္တ စသောအပြား, အတီတ စသောအပြား, အဗ္ဗတ္တစသောအပြား ရှိကုန်သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။

အာဂမနာဒိဝသေနာတိ၊ ကား။ အာဂမနပစ္စယဝသေန၊ လာခဲ့ရာကံနှင့်အကြောင်းတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဧကစ္စာနံ အာစရိယာနံ၊ တို့၏။ မတေန၊ အလိုအားဖြင့်။ မုခေ၊ မျက်နှာသည်။ စလိတေ၊ လှုပ်လတ်သော်။ အာဒါသတလေ၊ မှန်အပြင်၌။ မုခနိမိတ္တစလနံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်၏လှုပ်ခြင်းကဲ့သို့။ အသခ်ါရသ ကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ အသခ်ါရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သသခ်ါရသ ကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ သသခ်ါရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂမနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကစ္စာနံ အာစရိယာနံ၊ တို့၏။ မတေန ပန၊ ဖြင့်မူကား။ ဗလဝန္တေ ဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိဘူတေဟိ၊ ထင်ရှားကန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်ငင်း။ ကမ္မာဒီဟိ၊ ကံ စသည်တို့ကြောင့်ငင်း ။ (တနည်းကား) ကမ္မာဒီဟိ၊ ကံ အစရှိကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဝိပါကော၊ သည်။ အသခ်ါရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒုဗ္ဗလေဟိ၊ ကုန်သော။ (ကမ္မာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဝိပါကော၊ သည်။) သသခ်ါရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တမ္မောနန္တိ၊ ကား။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ အာဂတသမ္ပယုတ္တမ္မောနံ၊ တို့၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထိုပါဠိတော်၌ သရုပ်အားဖြင့် လာသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလတော၊ မှ။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ ဝိသေသာဘာဝေါ၊ အထူး၏မရှိခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) နိရုဿာဟန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ဥဿာဟော နာမ၊ မည်သည်ကား။ အနုပစ္ဆိန္နာဝိဇ္ဇာတဏှာမာနသန္တာနေ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မဖြတ်အပ်သေးသောကြောင့် မပြတ်စဲသေးသော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မာနရှိသော သန္တာန်၌။ ဝိပါကုပ္ပါဒနသ မတ္ထတာသခ်ါတော၊ အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်း၌ (ဝါ) ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဗျာပါရော၊ ရတည်း။ သော၊ ထိုဗျာပါရသည်။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဝိပါက်စိတ်သည်။ နိရုဿာဟံ၊ မည်၏။ ကုသလေသု ပန၊ တို့၌မူကား။ အဘိညာဝသပဝတ္တေသုပိ၊ အဘိညာဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်တို့၌လည်း။ (သော၊ ထိုဗျာပါရသည်။) အတ္ထေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်သည်။ သဥ္ဇဿာဟံ၊ မည်၏။

ဧကန္တသာဝဇ္ဇတာယ၊ စင်စစ်သာဝဇ္ဇ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယောနိသောမနသိကာရဟေတုကာနံ၊ ရလျှင်အကြောင်း ရှိကုန်သော။ လောဘာဒီနံ၊ စသည်တို့၏၊ ဝါ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟတို့၏။ ဝိပါကဘာဝေါ၊ ဝိပါက်အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧကန္တအနဝဇ္ဇသဘာဝါနံ၊ ရှိကုန်သော။ အလောဘာဒီနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ (အကုသလဝိပါကဘာဝေါ–၌ စပ်) ကာရဏသ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ၏။ တဗ္ဘိဝုရတာယ၊ ထိုအလောဘစသည်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကဘာဝေါ၊ သည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကံ အဟေတုကမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အတိဣဒ္ဓေ စ၊ ၌–လည်းဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓမဗ္ဗတ္ထေ စ၊ တွင်လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဝေဒနာဘေဒသဒ္ဒါဝတော၊ ဝေဒနာအပြား၏ရှိခြင်းကြောင့်။ ကုသလဝိပါကမနောဝိညာဏာဓာတု၊ ဓာတ်သည်။ သောမနဿ သဟဂတာ၊ ဂုတ်ရင်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဂုတ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အတိ အနိဋ္ဌေ စ၊ ၌–လည်းဖြစ်သော။ အနိဋ္ဌမဗ္ဗတ္ထေ စ၊ တွင်–လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဝေဒနာဘေဒေါ၊ သည်။ နဿ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကမနောဝိညာဏာဓာတု၊ သည်။ ဧကမေဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင်တည်း။ (သိမ္ပဋ္ဌ ဧကရူပါ ဝါတိ–ဟုရှိ၏၊ ဧကရူပါဝ၊ တပါးတည်းသော သဘောရှိသည်သာလျှင်တည်း–ဟု အနက်ပေး) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တဝိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ တတ္ထ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်မနောဝိညာဏာဓာတ်၌။ ဝေဒနာဘေဒေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အတိအနိဋ္ဌေ၊ ၌။ ဒေါမနဿေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ ပဋ္ဌေယေန၊ နှင့်။ ဝိနာ စ၊ ကင်း၍လည်း။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ နဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်တည်း။‘

ကာယဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဒုက္ခသဟဂတတာ၊ ဂုတ်၏အဖြစ်ကို။ ကုသလဝိပါကေ၊ ၌။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဥပေက္ခာ ဟိနာတိ၊ ကား။ ဧကန္တနိဟီနဿ၊ စင်စစ်ယုတ်ညံ့သော။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ သမာနာပိ၊ သော်လည်း။ ဒုက္ခသဘာဝတ္တာ၊ ဒုက္ခသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟီနာ ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ ဝိယ နာတိတိခိဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [၁၂၈] ဒုက္ခံ၊ ကွသည်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ တိခိဏံ၊ ထက်သည်။ ကဋ္ဌကံ၊ ခါးစပ်သည်၊ ဝါ၊ မခံသာသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ အယံ၊ ဤအကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသည်။ ဧဝံ၊ တူ။ (တိခိဏာ၊ သည်။ ကဋ္ဌကာ၊ သည်။) နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဒုက္ခသဘာဝေ နေဝ၊ ဒုက္ခသဘောဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ အဒုက္ခော၊ မဆင်းရဲသည်၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲကင်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်၏။ ဥပေက္ခာဘာဝေါ၊ အဖြစ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော–၌ စပ်) ဝါ၊ သည်။ ဗလဝတာ၊ အားကြီးသောသူသည်။ ဗာဓိယမာနဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပဋ္ဌပ္ပဟရိတုံ၊ ပြန်လှန်၍ ပုတ်ခတ်ခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တဿ၊ မစွမ်းနိုင်သော။ ဒုဗ္ဗလဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ တေန၊ ထိုအားကြီးသောသူသည်။ ကရိယမာနဗာဓယ၊ ပြုအပ်သော နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ဥပေက္ခနာ ဝိယ၊ လျစ်လျူရှုခြင်းကဲ့သို့။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတရေသူတိ၊ ကား။ ကုသလဝိပါကေသု၊ တို့၌။

ရူပါဝစရန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရဝိပါကဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧသာ၊ ဤစကားသည်။ ဝိပါကကထာ၊ ဝိပါက်ကို ဆိုသော စကားတည်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ကုသလံ ဝိယာတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရကုသလံ ဝိယ၊ ကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ဟိ၊ မှန်။ ရူပါဝစရဝိပါကော၊ ရဝိပါက်သည်။ တဒဿကုသလသဒိသော၊ ထိုရူပါဝစရကုသိုလ်မှ တပါးသောကုသိုလ်နှင့်တူသည်။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အပိ စ၊ တနည်းကား။ ကုသလန္တိ စ၊ လဟူ၍ဝင်း။ ဝိပါကောတိ စ၊ ကဟူ၍ဝင်း။ ယဒိဒံ–ယေ ဣမေ သဒ္ဒါ၊ အကြင်သဒ္ဒါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဧတေ၊ ဤသဒ္ဒါတို့သည်။ သမ္မန္ဓိသဒ္ဒါ၊ အချင်းချင်း စပ်ခြင်းရှိသော သဒ္ဒါတို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာတရံ၊ ကို။ ပယိရုပါသတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အတ္တနော၊ ၏။ မာတရံ၊ ကို။ (ပယိရုပါသတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧတံ၊ ဤအနက်သဘောသည်။ အဝုတ္တမ္ပိ၊ ထုတ်ဖော်၍ မဆိုအပ်သော်လည်း။ သိဒ္ဓမေဝ၊ ပြီးသည်သာလျှင်။ (သီမှ၌ အဝုတ္တသိဒ္ဓမေတံ–ဟု ရှိ၏) (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဟာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ (ဧတံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အနက်သဘောသည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုသလံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကုသလသဒိသတာ၊ ကုသိုလ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဓမ္မတောစ၊ သမ္ပယုတ်တရားအားဖြင့်ရင်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်ရင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအုံ။ ယေ ဖဿာဒယော၊ အကြင်ဖဿ အစရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ ကုသလေ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဖဿ အစရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ ဝိပါကေပိ၊ ဝိပါက်၌လည်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ တပါး။ ယသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ အကြင်ကသိုဏ်းစသော အာရုံ၌။ ကုသလံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုကသိုဏ်းစသော အာရုံ၌သာလျှင်။ အယံ ဝိပါကောပိ၊ ဤရူပါဝစရဝိပါက်သည်လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပါဝစရစျာန်စိတ်တို့တွင်။ ယံ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ အကြင်ပဋ္ဌမစျာန်စိတ်သည်။ အဘိညာပ္ပတ္တံ၊ အဘိညာဉ်အဖြစ်သို့ရောက်၏။ တဿ၊ ထိုအဘိညာဉ်အဖြစ်သို့ရောက်သော ပဋ္ဌမစျာန်စိတ်၏။ ဝိပါကော ဧဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ (ဝိပါက်) မရှိသနည်း။ အသမ္ဘဝတော စ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ အာနိသံသဘူတတ္တာ စ၊ အကျိုးဆက်အာနိသင်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်သည်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို။ ဒေန္တံ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ ရူပါဝစရမေဝ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်ကို သာလျှင်။ ဒဒေယျ၊ ပေးရာ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ အညဘူမိကံ၊ တပါးသောဘုံ၌ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အညဘူမိကံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို။ နဒေတိ၊ မပေးတတ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) စ၊ ဆက်။ ရူပါဝစရဝိပါကဿ၊ ၏။ ကမ္မနိမိတ္တာရမ္မဏတာ၊ ကမ္မနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်သည်။ အညံ၊ ကမ္မနိမိတ်မှတပါးသောအာရုံကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ နဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ထိုရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်သည်လည်း။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိအာရမ္မဏံ၊ ကာမအာရုံ အစရှိသော အာရုံရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အသမ္ဘဝေါ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းတည်း ။ စ၊ အာနိသင်ဖြစ်ပုံ အကျယ်ကား။ တံ၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်သည်။ စျာနဿ၊ ၏။ အာနိသံသဘူတံ၊ အကျိုးဆက် အာနိသင် ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ (ကိမိဝ၊ ဟူမူ။) ဒါနာဒီနံ၊ တို့၏။ (အာနိသံသဘူတော၊ သော။) တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ ပစ္စယလာဘောဝယ၊ ပစ္စည်းတို့ကို ရခြင်းကဲ့သို့တည်း။ (ဒါန သီလ စသည်ကို မှီ၍ ပစ္စည်းတို့ကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ရခြင်းဟူသော အာနိသင်ကဲ့သို့ပင်–ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ပြီး၏။

ပန၊ အဋ္ဌကထာ၌ မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ ရှင်းဦးအုံ။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်ပုံအားဖြင့်။ ဝိပါကဿ စ၊ ၏ရင်း။ ကုသလဿ စ၊ ၏ရင်း။ ဘေဒေါ၊ အထူးအပြားသည်။ အတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအထူးအပြားကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ ကုသလံ ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကုသလံ ဝိယ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ကသိဏုဂ္ဃါဋိမာကာသာဒိအာရမ္မဏဘေဒတော၊ မာကာသ အစရှိသော အာရုံအပြားအားဖြင့်။ (ဤဝိသေသနဖြည့်စွက်၍ ဖွင့်ပြသည်) စတုဗိဓံ၊ ၏။ ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းအပြားသည်။ ဧဝနဝသေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ပဋိသန္ဓိအာဒိဝသေန စ၊ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (ဤဟိတ်ထည့်၍ ဖွင့်သည်) ဝုတ္တနယောဝ၊ နည်းရှိသည်သာလျှင်တည်း။

စတုမဂ္ဂယုတ္တစိတ္တဖလတ္တာတိ၊ ကား။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တကုသလစိတ္တသ၊ ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်၏။ ဖလတ္တာ၊ အကျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုဗိဓေသောမည္ဝဖလသမ္ပယုတ္တဘာဝတော၊ လေးပါးအပြားရှိသော သာမည္ဝဖိုလ်တို့နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ မဂ္ဂဝီထိယံ၊ မဂ္ဂဝီထိ၌။ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဝါ၊ သော်ငင်း။ တိက္ခတ္တုံ ဝါ၊ သော်ငင်း။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ၊ ဖလသမာပတ်ဝီထိ၌။ (သီမှနှင့် အညီပင်) အပရိစ္ဆိန္နပရိမာဏံ၊ မပိုင်းခြားအပ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တမာနမ္ပိ၊ သော်လည်း။ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ ဒ္ဝိဓာ ပဝတ္တတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗမ္ပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေဝီသတိဝိဓံ၊ ရှိသော။ ကာမာဝစရဝိပါကံ၊ ၎င်း။ ပဋ္ဌဝိဓံ၊ ရှိသော။ ရူပါဝစရဝိပါကံ၊ ၎င်း။ စတုဗိဓံ၊ ရှိသော။ အရူပါဝစရဝိပါကံ၊ ၎င်း။ စတုဗိဓမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ လောကုတ္တရဝိပါကံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ နာတိသခ်ေပဝိတ္ထာရနယေန၊ မကျဉ်းလွန်း မကျယ်လွန်းသောနည်းဖြင့်။ ဆတ္တိံ သဝိဓံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၁၂၉] လောကုတ္တရသ၊ လောကုတ္တရာကြိယာ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘူမိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ လောကုတ္တရံ၊ ဖြစ်သော။ ကိရိယာစိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား) ဧကန္တေန၊ အားဖြင့်။ အနန္တရဝိပါကဒါယိဘာဝတော၊ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ သမာဓိ၊

အကြင်အရိယာမဂ်သမာဓိကို။ အာနန္တရိကံ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးတတ်၏ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ဆိုကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ တာဝ၊ စွာ။ သေက္ခာနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ အနုတ္တရံ ကုသလံ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်သည်။ ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝူပနယနတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏အဖြစ်ကို ဆောင်ပေးခြင်းကြောင့်။ သဖလံ၊ အကျိုးရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်တန်စေ။ ပန၊ သော်လည်း။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော်လည်း၊ ဝါ၊ သော။ (အနုတ္တရံကုသလံ၊ သည်။) ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝါနုပနယနတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအဖြစ်ကို မဆောင်ပေးခြင်းကြောင့်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) နိပ္ဖလံ၊ အကျိုးမရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုရဟန္တာသန္တာန်၌ဖြစ်သော လောကုတ္တရာကုသိုလ်၏။ ကိရိယဘာဝေါ၊ အဖြစ်ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နု ဣဿ္ဓိတော၊ အလိုမရှိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးခြားအံ့။ တဿ၊ ထိုလောကုတ္တရာကုသိုလ်၏။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲလဲ။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဣဿ္ဓိတဗ္ဗော၊ အပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ လောကုတ္တရကုသလံ၊ သည်။ သကိ ယေဝ၊ သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲလဲ။ ယဒိပဝတ္တေယျ၊ ခြားအံ့။ အရဟတောပိ၊ အားလည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရကိရိယစိတ္တံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ စ၊ သော်လည်း။ ပယောဇနာဘာဝတော၊ အကျိုး၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤမဂ်စိတ်၏ အထပ်ထပ် ဖြစ်ခြင်းသည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရကိရိယဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ ကိရိယဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ ကိရိယာမတ္တံ၊ ပြုခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ကုသလာကုသလံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ အနုပ္ပါဒေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ကိရိယာမတ္တမေဝ၊ ပြုခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တနကဝိညာဏံ၊ ဖြစ်တတ်သော စိတ်ဝိညာဉ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပန၊ မေးဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤကြိယာစိတ်သည်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ နု ဥပ္ပါဒေတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ (ဝိသဇ္ဇနာ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။) ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ ဟိ၊ အဖြေကား။ ဧတ္ထ၊ ဤကြိယာ စိတ်တို့တွင်။ ယဒေတံ အာဝဇ္ဇနဒ္ဒယံ၊ အကြင်အာဝဇ္ဇန်း စိတ်နှစ်ခု အပေါင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းစိတ်နှစ်ခုသည်။ အနုပစ္ဆိန္နဘာဝမူလေပိ သန္တာနေ ပဝတ္တံ၊ မပြတ်စဲသေးသော ဘဝ၏အမြစ် အဝိဇ္ဇာ တဏှာရှိသော သန္တာန်၌ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ အနာသေဝနတာယ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို မရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလဘာဝတော၊ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဗီဇသာမတ္ထိယံ၊ မျိုးစေ့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်မရှိသော၊ ဝါ၊ မျိုးစေ့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော။ ပုပ္ပံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အဖလမေဝ၊ အကျိုးမရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ဥစ္ဆိန္နဘာဝမူလာယံ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဘဝ၏အမြစ်ရှိသော။ သန္တတိယံ၊ ရုပ် နာမ်အစဉ်သန္တာန်၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အဌာရသဝိမံ၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ အကြင်ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုကြိယာဝိညာဉ်သည်။ သမုစ္ဆိန္နမူလာယ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသောအမြစ်ရှိသော။ လတာယ၊ နွယ်၏။ ပုပ္ပံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဖလဒါယိ၊ အကျိုးကိုပေးလေ့ရှိသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညဿ၊ အလောဘစသည်မှ တပါးသောဟိတ်၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ကိရိယာဟေတုနာ နာမ၊ ဟိတ်မည်သည်ကား။ အလောဘာဒိနာဝ၊ အလောဘ အစရှိသော ဟိတ်သည်သာလျှင်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အလောဘာဒိကိရိယာဟေတုဝိရဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ ပုရေစရာ၊ ရှေ့သွားသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ရူပါဒိအာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ ဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော မနောဓာတ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိ။ပ။ လက္ခဏာ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤမနောဓာတ်သည်။ မနောဝိညာဏတော၊ မှ။ ဥပ္ပန္နာပိ၊ သော်လည်း။ ဝိသိဋ္ဌမနနကိစ္စာဘာဝေန၊ ထူးသောသိခြင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ မနောမတ္တာ၊ သိခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဓာတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနောဓာတု၊ မည်၏။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဧသာ၊ ဤမနောဓာတ်သည်။ မနောဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သခ်ေပေါ၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရော ပန၊ သည်ကား။ ဓာတုနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အာဂမိဿတိ၊ တဲ့။ အာဝဇ္ဇနရသာတိ၊ ကား။ အာဘောဂရသာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ စိတ္တသန္တာနဿ၊ စိတ်အစဉ်ကို။ ပုရိမာကာရတော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အခြင်းအရာမှ။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ သြနောဇနရသာ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဘဝင်ဝိဇ္ဇေဒပဒဋ္ဌာနာတိ၊ ကား။ ဘဝင်သန္တာနဝိဇ္ဇေဒပဒဋ္ဌာနာ၊ ဘဝင်အစဉ်၏ ပြတ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ အပုဗ္ဗာရမ္ဘဏာ၊ အသစ်ဖြစ်သော အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍။ သကိဒေဝ၊ သာလျှင်။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗထာ၊ သိမ်း။ ဝိသယရသံ၊ အာရုံ၏အရသာကို။ အနုဘဝိတုံ၊ ခံစားခြင်းငှါ။ နု သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓါဒီသု၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အာရုံတို့၌။ ဥပေက္ခာယုတ္တာဝ၊ ဥပေက္ခာနှင့်သာလျှင် ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သာဓာရဏာတိ၊ ကား။ သေက္ခာသေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ သာဓာရဏာ၊ ဆက်ဆံသော ဓာတ်ငင်း။ အသာဓာရဏာတိ၊ ကား။ အသေက္ခာနံယေဝ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သာလျှင်။ အာဝေဏိကာ၊ သီးသန့်ဖြစ်သောဓာတ်တည်း။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာဝဇ္ဇနရသာတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရေ၊ ၌။ သန္တီရဏေန၊ သည်။ ဂဟိတာရမ္မဏံ၊ ယူအပ်ပြီးသောအာရုံကို။ ဝဝတ္ထပေန္တီ ဝိယ၊ ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ဘိသကဲ့သို့။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနရသာ၊ ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ [၁၃၀] မနောဒ္ဓါရေ ပန၊ ၌ မူကား။ ဝုတ္တနယေန၊ နည်းဖြင့်။ အာဝဇ္ဇနရသာ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တထာဘာဝေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရမနောဒ္ဓါရေသု၊ တို့၌။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာဝဇ္ဇနဘာဝေန၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကာလေ၊ ဝုဋ္ဌောဖြစ်ခိုက်ကာလ၌။ သန္တီရဏကိစ္စာနံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စရှိကုန်သော။ တိသန္နံ၊ ကုန်သော။ အဟေတုက

ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့၏ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇနကာလေ၊ အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်ခိုက်ကာလ၌။ ယသ ကသစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဘဝင်္ဂံသ၊ ၏ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ၊ ဤနှစ်ပါးတို့တွင်။ အညတရာပဂမော၊ တပါးပါး၏ ကင်းခြင်းသည်။ ဧတိသာ၊ ဤမနောဝိညာဏဓာတ်၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဟေတုက။ပ။ ပဒဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အရဟတန္တိ၊ ကား။ အရဟတံယေဝ၊ ရဟန္တာတို့အားသာလျှင်။ (ကသ္မာ၊အဘယ့်ကြောင့် အဝဓာရဏဖြင့် ကန့်သတ်၍ ဖွင့်ဆိုသနည်း။) အသာဓာရဏဘာဝတော၊ သေက္ခပုထုဇဉ်တို့နှင့်မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အနုဋ္ဌာရေသူတိ၊ ကား။ အဋ္ဌကသခ်ံလိကပေတရူပါဒီသု၊ အရိုးစု ပြိတ္တာ၏ အဆင်းအစရှိသည်တို့၌။ ဝါ၊ ကား။ အညေသု၊ ကုန်သော။ အပ္ပဏီတေသု၊ မမြတ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုဿု၊ တို့၌။ ဟသိတုပ္ပါဒနရသာတိ၊ ကား။ ဟသိတသေဝ၊ ပြုံးရွှင်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ဥပ္ပါဒန ရသာ၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။ ဟသိတုပ္ပါဒနန္ဧေ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အညေသံ၊ ကုန်သော။ ဟသိတုပ္ပါဒကစိတ္တာနံ၊ ပြုံးရွှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်တို့၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ နဝုစ္စတိ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ပုထုဇ္ဇနာဒီနံ၊ တို့၏။ ဟသိတုပ္ပါဒကာနိ၊ ပြုံးရွှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေ တတ်ကုန်သော။ အညာနိပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ သောမနဿသဟဂတာနိ၊ နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် သော။ ပရိတ္တကုသလာကုသလကိရိယစိတ္တာနိ၊ ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစိတ်တို့သည်။ ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအုံ့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်သည်။ ဝိစာရဏပညာဝိရဟိတံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်သောပညာကင်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိတ္တေသု၊ ကာမတရားဖြစ်ကုန်သော။ အပ္ပဏီတေသု၊ မမွန်မြတ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ အရဟန္တာနံ၊ တို့၏။ သောမနဿမတ္တံ၊ ရွှင်လန်းခြင်းမျှကို။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘဂဝတောပိ၊ အားလည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဘုရားအားလည်း ဖြစ်သည်ဟူသောစကားကို။ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ–၌ စပ်) အတီတံသာဒီသု၊ အတိတ်အဖို့ အစရှိသည်တို့၌။ အပ္ပဋိဟတဘဉ္ဇံ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားကင်းသောဉာဏ်ကို။ ဝတ္တာ၊ ၍။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့်။ သမန္နာဂတသ၊ ပြည့်စုံသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကာယကမ္မံ၊ ကိုယ်အမှု ကာယကံသည်။ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂံ၊ ဉာဏ်ရှေ့သွားရှိ၏။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ၊ ဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ အချို့သော (မူလဋီကာ) ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဟသိတုပ္ပါဒ စိတ္တေန၊ သည်။ ပဝတ္တိယမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်စေအပ်သော်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သိတကရဏံ၊ ပြုံးတော်မူခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသ နာဂတံသ သဗ္ဗညုတညာဏာနံ၊ တို့သို့။ အနုဝတ္တကတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိယေဝ၊ ဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေ၊ ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပါဠိအဋ္ဌကထာနံ၊ တို့၏။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧဝဉ္စ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ တေသံ ဉာဏာနံ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်အနာဂတံသဉာဏ် သဗ္ဗညုတညာဏ်တို့၏။ စိဏ္ဏာပရိယန္တေ၊ ကျက်စားပြီးသည်၏အဆုံး ၌။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း။ အဝသံ၊ မချွတ်။ ဣဒ္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ယူခဲ့သည်ရှိသော်။ အညဿပိ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်မှတပါးလည်းဖြစ်သော။ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကဿ၊ ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ အဟေတုကစိတ္တဿ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနန်းဟူသောအဟိတ်စိတ်၏။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ နယုဇ္ဇေယျ၊ မသင့်ပဲရှိလေရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကဿ၊ ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ (ကာယကမ္မာဒိဘာဝံ–၌ စပ်) တံသမုဋ္ဌိတာယ၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဝါ၊ ပ္ပါဒ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိညတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ကာယကမ္မာဒိဘာဝံ၊ ကံစသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇနဘာဝေါ၊ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ သည်။ နဝိဗန္ဓတိ၊ မနှောင့်ယှက် မတားမြစ်အပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဝါ၊ အနှောင့်အယှက်မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ (ကမ္မဝါစက ယပစ္ဆည်း ကြေနေသည်ဟု ယူအပ်၏) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ပဋ္ဌေါကာရဘဝေ ဧဝ၊ ဘဝ၌ သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

အယမေတ္ထ ဝိသေသောတိ၊ ကား။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်။ ဝိပါကုပ္ပါဒန သမတ္ထတာ၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ငင်း။ အရဟတံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ တဒဘာဝေါ၊ ထိုဝိပါက်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း၏ မရှိခြင်းငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘယေသံ၊ သေက္ခပုထုဇဉ်နှင့် ရဟန္တာဟူသော နှစ်မျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ ဥပ္ပတ္တိသမုပလက္ခိတော၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့် မှတ်အပ်သော။ အယံ၊ (ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း မဖြစ်စေနိုင်ခြင်း ဟူသော) ဤသဘောတည်း။ ဧတ္ထကုသလကိရိယဝိညာဏေသု၊ ဤကုသိုလ်ကြိယာစိတ်တို့၌။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဧဝဉ္စ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယဝေကလ္လေန၊ အကြောင်း၏ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့်။ အဝိပါကဿာပိ၊ အကျိုးဝိပါက် မရှိငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ အကျိုးမပေးငြားသော်လည်း။ ကုသလာကုသလဿ၊ ၏။ [၁၃၁] ကိရိယဘာဝပ္ပသင်္ဂေါ၊ ကြိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ကြိယာအဖြစ်နှင့် ကပ်ငြိခြင်း စပ်လျဉ်းခြင်းကို။ နိဝတ္တိတော၊ နစ်စေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရတော၊ နောက်၌။ ကုသလတော ဝိသေသောတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပါဠိ၌ပင်လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

၄၅၅။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာကုသလာဗျာကတာနိ၊ တို့သည်။ နာတိသခ်ေပဝိတ္ထာရနယေန၊ ဖြင့်။ ဧကူနနဝုတိဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဝိညာဏာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ ကိစ္စံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဘဝန္တရပဋ္ဌိသန္ဓာနာဒိနာ၊ ဘဝတပါးနှင့်စပ်ခြင်းအစရှိသော။ အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ ဧဝ၊ ဖြစ်ခြင်းသာလျှင် တည်း။ တဗ္ဗိနိမုတ္တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှ လွတ်သော။ အညံ၊ သော။ စိတ္တသ ကိစ္စံ စ၊ စိတ်၏ကိစ္စသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စုဒ္ဒသဟိ၊ အာကာရေဟိပဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အာနုဘာဝေနာတိ၊ ကား။ သာမတ္ထိယေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ကတူပစိတံ၊ ပြုအပ် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဝသေသပစ္စယသမဝါယေ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းတို့၏ညီညွတ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို။ ဒေန္တိ၊ ပေးလတ်သော်။ အတ္တနော၊ ၏။ အာနုဘာဝံ၊ အစွမ်းအာနုဘော်ကို။ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ ဝိယ၊ စွန့်လွှတ်ဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေဝမနုဿေသုဟိ၊ ကား။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဒေဝေသု စေဝ၊ ကမာဝစရနတ်ပြည်တို့၌ဌင်း။ မနုဿေသု စ၊ တို့၌ဌင်း။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တာနန္တိ ဧတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ ကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ကတူပစိတံ၊ ပြီးသော။ ကာမာဝစရကုသလကမ္မံ၊ တည်း။ တဋ္ဌ ခေါ၊ ထိုကာမာဝစရကုသိုလ်ကံသည်လည်း။ ဝိပါကဒါနာယ၊ အကျိုးပေးခြင်းငှါ။ လဒ္ဓေါကာသံ၊ ရအပ်သော အခွင့်ရှိသော ကံတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပဇ္ဇိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ မိတ်ဟူသည်။ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ၊ ကံကိုအားထုတ်သောခဏ၌။ စေတနာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဒေယျမမ္မာဒိ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထု အစရှိသည်တည်း။ ဂတိနိမိတ္တံ၊ မိတ်ဟူသည်။ ယံ ဂတိ၊ အကြင်ဂတိသို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍ဖြစ်၏။ (တနည်းကား) ယံ ဂတိ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဥပ–ဟူသော ကမ္မပဝစနီယနှင့်ယှဉ်ရာတွင် အာဓာရအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်သည်ဟု ယူအပ်၏) တပ္ပရိယာပန္နံ၊ ထိုဂတိ၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပါယတနံ၊ နတည်း။ ပဏ္ဏာကာဒိဘာဝန္တိ၊ ကား။ ပဏ္ဏာကမူဂမမ္မနာဒိဘာဝံ၊ ပဏ္ဏုက် ဆွံ့အသောသူ မမ်းစွဲသောသူ စသည်အဖြစ်သို့။ ဒုဗ္ဗလဿ၊ အားနည်းသော။ ဒ္ဝိဟေတုကကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကဘူတာ၊ အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကမနောဝိညာဏာဓာတု၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလ။ပ။ မနောဝိညာဏာဓာတု၊ မည်၏။ နေသန္တိ၊ ကား။ ဘာဝိတရူပါရူပါဝစရကုသလာနံ၊ ပွါးစေအပ်ပြီးသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရကုသိုလ်ရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝါတိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏာဒိကံ၊ ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသော။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မာရမ္မဏာမေဝ၊ ကံ၏ အာရုံကိုသာလျှင်။

ဧဝံ တာဝေတ္ထာတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ ဝိညာဏာဂ္ဂန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ သ၌။ (ဧကူနနဝုတိဝိညာဏောသု–ဟူသော နိဒ္ဒါရဏအနက်လည်းသင့်၏) ဧဝံ၊ သို့။ သခ်ေပတော၊ အားဖြင့်။ သရူပဒဿနမတ္တေနေဝ၊ သရုပ်ကိုပြခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဧကူနဝီသတိယာ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဘဝါလမ္ဗနာဒိဝိဘာဂေန၊ ဘဝအာရုံ စသည်တို့ကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒကထာယံ၊ ၌။ အာဂမိဿတိ၊ တံ့။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး ၏။

တံ တန္တိ၊ ကား။ ဧကူနဝီသတိယာ၊ သော။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဝိညာဏောသု၊ တို့တွင်။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ပဋ္ဌိသန္ဓေစိတ်သည်။ ဥပဓိဇ္ဇတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်လေပြီ။ တံ တံ၊ ထိုထိုချုပ်လေပြီးသောစိတ်သို့။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပဓတ္တိယာ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်။ အနုဗန္ဓမာနံ၊ အစဉ်လိုက်လျက်။ တဿတဿေဝါတိ၊ ကား။ ယဿ ယဿ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိပါကဘူတံ၊ အကျိုးဝိပါက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ တဿေဝ၊ ထိုထိုကံ၏သာလျှင်။ တသ္မိ ဧဝေါတိ၊ ကား။ ကမ္မာဒိကေဝ၊ ကံ စသည်၌သာလျှင်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ စေ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ တသ္မိံ ကမ္မေ၊ ၌။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ကမ္မနိမိတ္တံ စ၊ နိမိတ်သည်ဌင်း။ ဂတိနိမိတ္တံ စ၊ သည်ဌင်း။ (ပဋ္ဌိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ စေ ဟောတိ၊ အံ့။) တသ္မိံ ကမ္မနိမိတ္တေ၊ ၌။ တသ္မိံ ဂတိနိမိတ္တေ၊ ၌။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တာဒိသမေဝါတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟေတုတော စ၊ ဟိတ်အားဖြင့်ဌင်း။ သေသသမ္ပယုတ္တဓမ္မတော စ၊ ဟိတ်မှကြွင်းသော သမ္ပယုတ်တရားအားဖြင့်ဌင်း။ ယာဒိသံ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တာဒိသမေဝ၊ ထိုသို့သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သန္တာနဝိနိဝတ္တကေတိ၊ ကား။ ဘဝင်သန္တာနသ၊ ဘဝင်အစဉ်ကို။ ဝိနိဝတ္တနကေ၊ နစ်စေတတ်သော။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော။ အာဝဇ္ဇနသခ်ါတေ၊ အာဝဇ္ဇန်းဟု ဆိုအပ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ ။ ဣရိယမယစိတ္တေနေဝ၊ ကြိယာကို ပြီးစေတတ်သော စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ [၁၃၂] သုပိနဒဿနံ၊ အိပ်မက်ကို မြင်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုပိနံ အပဿတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အပရိမာဏသ၏မ္မိ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော အရေအတွက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဘဝင်ဝိညာဏံ၊ သည်။) ပဝတ္တတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ ဣဒံ၊ ဤစိတ်ကို။ ဥပပတ္တိဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အစိတ်အပိုင်းအင်္ဂါ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဘဝင်္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တေသညေဝါတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဘူတာနံယေဝ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေဖြစ်၍ ဖြစ်သော စိတ်တို့၏သာလျှင်။

ဣဒ္ဓိယာနီတိ၊ ကား။ စက္ခာဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိယာနိ၊ တို့တည်း။ အာရမ္မဏဂဟဏကွမာနီတိ၊ ကား။ ရူပါဒိ အာရမ္မဏံ၊ အဆင်းအစရှိသော အာရုံကို။ ဂဟေတုံ၊ ၄ါ။ သမတ္ထာနိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ ဟိ၊ မှန်။ မာတုကုစ္ဆိဂတကာလေ

ဝိယ၊ အမိဝမ်း၌ တည်ဆဲကာလ၌ကဲ့သို့။ ဗဟိနိက္ခန္တကာလေပိ၊ အပသို့ ထွက်ပြီးသောကာလ၌လည်း၊ ဝါ၊ ဖွားမြင်ပြီးသော ကာလ၌လည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သကိစ္စကာနိ၊ မိမိကိစ္စရှိကုန်သည်၊ ဝါ၊ မိမိကိစ္စကို ပြုတတ်ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သေး။ ပန၊ စင်စစ်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိသဒဘာဝံ၊ သန့်ရှင်းထက်မြက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တကာလေ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ သကိစ္စကာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဣဒ၊ ဤမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ (အာယတနာနံ၊ တို့၏။) ပရိပက္ကတ္တာ၊ ရင့်ကျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ အာပါထ ဂတေတိ၊ ကား။ ယောဂျဒေသာဝဋ္ဌိတေ၊ သင့်လျော်သော အရပ်၌ တည်လတ်သော်။ ယောဂျဒေသာဝဋ္ဌိတံ၊ သော။ တမေဝ ရူပံ၊ ထိုအဆင်းကိုပင်လျှင်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဃဋ္ဋနာပစ္စယံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ (ပဋိစ္စ–၏ အနက်ကို ပြသည်) ဃဋ္ဋနာတိ၊ ကား။ ပဋိဃာတော၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ ယေန၊ ယင်းသို့ တိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့်။ ဗျာပါရာဒိဝိသေသ ပစ္စယန္တရသဟိတေ၊ ဗျာပါရ အစရှိသော ထူးသော အကြောင်းတပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စက္ခုသန္နိဿယေ၊ စက္ခုပသာဒ၏ မှီရာဖြစ်သော သသမ္ဘာရစက္ခု၌။ ဝိသယသ၊ အာရုံ၏။ ဣဒ္ဓာနိဋ္ဌဘာဝေန၊ ဣဒ္ဓ–အဖြစ် အနိဋ္ဌ–အဖြစ်ဖြင့်။ အနုဂ္ဂဟော စ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသည်ရင်း။ ဥပဃာတော စ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်ရင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိကာရပ္ပတ္တိ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ–ပုဒ်တို့၏ အနက်တည်း။ တတောတိ၊ ကား။ ဃဋ္ဋနာနန္တရံ၊ တိုက်ခိုက်သည်၏ အခြားမဲ့၌။ ဃဋ္ဋနာနုဘာဝေနာတိ၊ ကား။ ဃဋ္ဋနာဗလေန၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဘဝင်္ဂစလနန္တိ၊ ကား။ ဘဝင်္ဂစိတ္တသ၊ ၏။ ပကမ္ပနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ၊ ကြိမ်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်။ ဝိသဒိသသ၊ ဘဝင်အစဉ်နှင့်မတူသော ဝီထိစိတ်၏။ ကာရဏဘာဝူပဂမနံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုဘဝင်စိတ်သည်။ စိတ္တသန္တာနသ၊ ၏။ ပုရိမာဝတ္ထာယ၊ ရှေးအခိုက်အတန့်မှ။ ဘိန္နာဝတ္ထာဟေတုတာယ၊ ကွဲပြားသော ဝီထိစိတ် အခိုက်အတန့်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စလနံ ဝိယ၊ လှုပ်ခြင်းကဲ့သို့။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စလနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိသယဝိသယီဘာဝသိဒ္ဓါယ၊ အာရုံနှင့် ဒ္ဝါရတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်ပြီးသော။ ဓမ္မတာယ၊ အားဖြင့်။ အာရမ္မဏသ၊ ၏။ အဘိမုခီဘာဝေန၊ ရှေးရှုတော်လျော်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပသာဒသ၊ ကို။ ဃဋ္ဋနာ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ တာဝ ဟောတု၊ ဖြစ်တန်စေ။ ပန၊ သော်လည်း။ အညသန္ဓိဿိတသ၊ ပသာဒမှတပါးသော ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီသော။ ဘဝင်္ဂသ၏။ စလနံ၊ သည်။ ကထံ၊ သို့။ ဟောတိ၊သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာငြားအံ့။ တံသမ္ဘဒ္ဓဘာဝတော၊ ထိုပသာဒ ရုပ်နှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဘေရိတလေ၊ စည်၏မျက်နှာပြင်၌။ ဌပိတာသု၊ ထားအပ်ကုန်သော။ သက္ခရာသု၊ သကာခဲတို့တွင်။ ဧကိဿာ၊ တခုသော။ သက္ခရာယ၊ သကာခဲကို။ ဃဋ္ဋိတာယ၊ တိုက်ခိုက်အပ်သည်ရှိသော်။ တဒညသက္ခရာယံ၊ ထိုမှတပါးသော သကာခဲ၌။ ဒ္ဝိတမက္ခိကာစလနံ၊ တည်သောယင်ကောင်၏ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဥဒါဟရဏံ၊ ပုံတူဥဒါဟရဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ တဒေဝ ရူပန္တိ၊ ကား။ ဘဝင်္ဂစလနဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ အာပါထဂတံ၊ ရောက်သော။ တဒေဝ ရူပါယတနံ၊ ထိုရူပါယတနကိုပင်လျှင်။ ဘဝင်္ဂံ ဝိစ္ဆိန္ဒမာနာဝိယာတိ၊ ကား။ ဘဝင်္ဂသန္တာနံ၊ ကို။ ဝိစ္ဆိန္ဒန္တီ ဝိယ၊ ဖြတ်ဘိသကဲ့သို့။ တဒါရမ္မဏပ္ပတ္တိယာ၊ တဒါရုံဖြစ်သည်မှ။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ တဖန်ဖြစ်ပြန်သောကြောင့်။ ဝိယဂ္ဃဟဏံ၊ (ဥပမာ ဧကတ) ဝိယ–သဒ္ဒါကို ယူခြင်း–ဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ၊ ဇ္ဇန်းကို။ ဝတ္တာ၊ ၍။ တဒနန္တရံ၊ ထိုစကား၏ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနာဒီသု၊ စသည်တို့ကို။ ဝတ္တမ္ဘေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်လျက်။ တာနိ၊ ထိုဒဿန စသည်တို့ကို။ အဝတ္တာ၊ မူ၍။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနဿ၊ ဝဇ္ဇန်းကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းဆိုခြင်းသည်။ ဥဒ္ဒေသေ၊ (ကိစ္စ ၁၄–ပါးကို) အကျဉ်းပြရာ၌။ ဒ္ဝိန္နံ၊ ကုန်သော။ အာဝဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇနသာမညေန၊ အာဝဇ္ဇန်းဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

အာဝဇ္ဇနာနန္တရန္တိ၊ ကား။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌။ ။ ယေ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်။ ဟဒယဝတ္ထုံ ဝိယ၊ ကို ကဲ့သို့။ သမ္ဘဋ္ဌနာဒီဝီထိစိတ္တာနိပိ၊ သမ္ဘဋ္ဌိန်းအစရှိသော ဝီထိစိတ်တို့ကိုလည်း။ နာနုဇာနန္တိ၊ ခွင့်မပြုကုန်၊ ဝါ၊ လက်မခံကုန်။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ သမ္ဘဋ္ဌနာယ၊ လက်ခံခြင်းအကျိုးငှါ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ (စက္ခုဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့စသော) ထိုထိုအရာ၌။ ပါဋိ၊ ပါဋိကို။ (အာစရိယေန၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။) အာဘတာ၊ ဆောင်အပ်၏။ (အာဂတာ–ကား မသင့်) ဟိ၊ မှန်။ ပါဋိ၊ ကို။ ပဋိသေဓေတုံ၊ ငှါ။ နိ သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။

[၁၃၃] သစေ မဟန္တံ ဟောတီတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဇဝနပရိယောသာနာယ၊ ဧကအဆုံးရှိသော။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယာ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်း၏။ ဝုစ္စမာနတ္တာ၊ ဆိုအပ်လတ္တံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၏။ ဟိ၊ မှန်။ စုဒ္ဒသစိတ္တက္ခဏာယုကံ၊ စိတ္တက္ခဏ ၁၄–ချက် အသက်ရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ မဟန္တန္တိ၊ ကြီးသည်ဟူ၍၊ ဝါ၊ မဟန္တာရုံဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တဋ္ဌ၊ ထိုမဟန္တာရုံကိုလည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဒ္ဝိတိစိတ္တက္ခဏာတီတံ၊ လွန်ပြီးသော စိတ္တက္ခဏ ၂–ခု ၃–ခုရှိသည်၊ ဝါ၊ ၂–ခု ၃–ခုသော စိတ္တက္ခဏလွန်ပြီးသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အာပါထဂမနဝသေန၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ယထာဝဝတ္ထာပိတေတိ၊ ကား။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနေန၊ သည်။ ဝုတ္တာကာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကတဝဝတ္ထာပနေ၊ ပြုအပ်သော ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိလတ်သော်။ ။ အာဝဇ္ဇနာယ စ၊ ဇ္ဇန်း၏ ၎င်း။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဿ စ၊ ၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဝသေသ။ပ။ ကိရိယာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝသေသဂ္ဃဟဏံ၊ အဝသေသ–သဒ္ဒါကို ယူခြင်းဆိုခြင်းကို။ ကတံ၊ ၏။ ဆ သတ္တ ဝါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါဠိ၌။ ဝါ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌ ဝါတိ ဣဒမ္ပိ၊ ပဋ္ဌ ဝါ–ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။

ဣတိ၊ သို့။ ဒဠ္ဍဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တမ္ဒဿိတာဒိကာလေ၊ အိပ်ပျော်ခါနီးကာလ တွေဝေမိန်းမောသောကာလ အစရှိသည်၌။ ပဋ္ဌပိ၊ ငါးကြိမ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧဝနာနိ၊ တို့သည်။ ဧဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

တာနိယေဝါတိ၊ ကား။ အဠန္ရံ ဝါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဧကူနတိံ သကာမာဝစရဧဝနာနိ ယေဝ၊ တခုယုတ်သုံးဆယ်သော ကာမာဝစရဧာတို့သည်သာလျှင်။ ဣတောဒ၊ ဤတခု ယုတ်သုံးဆယ်သော ကာမာဝစရဧာမှ။ အညံ၊ တပါးသော။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကစိတ္တံ နာမ၊ ဖြစ်တတ်သောစိတ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၄။ ဒ၊ ၏ဝကာရဂ္ဂဟဏံ၊ ဧဝ–သဒ္ဒါကို ယူခြင်းဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) ဂေါတြဘုတောတိ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ ဂေါတြဘုဌာနိယာနံ၊ ဂေါတြဘုအရာ၌ တည်ကုန်သော။ ပရိကမ္မဝေါဒါနာနမ္ပိ၊ ပရိကံနှင့် ဝေါဒါန်တို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ဂေါတြဘုနော ဧဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (ဂဟဏံ၊ ယူကြောင်းစကားသည်။) နု၊ မဟုတ်။ ဖလ စိတ္တာနီတိ၊ ကား။ သမာပတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တနကဖလစိတ္တာနိ၊ ဖြစ်သောဖိုလ်စိတ်တို့တည်း။ ယံ ယံ လဒ္ဓပစ္စယန္တိ၊ ကား။ ယံ ယံ ဧဝံ၊ သည်။ ရူပါဝစရဧဝနာဒိဝသေန၊ အစရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ ဂေါတြဘူ၏ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပတ္တိ ယာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ရအပ်သောအကြောင်းရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

အတိမဟန္တန္တိ၊ ကား။ သောဠသစိတ္တက္ခဏာယုကံ၊ စိတ္တက္ခဏ ၁၆–ချက်အသက်ရှိသော အာရုံတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တက္ခဏ ၁၆–ချက် အသက်ရှိသောအာရုံ၌။ တဒါရမ္မဏစိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အညတ္ထ၊ တပါးသောအာရုံ၌။ နု(ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ မဖြစ်။ ဝိဘူတန္တိ၊ ကား။ သုပါကဠံ၊ အလွန်ထင်ရှားသော အာရုံတည်း။ တဠ္ဆ၊ ထိုဝိဘူတာရုံသည်လည်း။ ကာမာ ဝစရမေဝ၊ ရသာလျှင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုကာမာဝစရအာရုံ၌။ တဒါရမ္မဏသ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကာမာဝစရဧဝနာဝသာနေတိ၊ ကား။ ကာမာဝစရဧဝနသေဝ၊ ဧာ၏သာလျှင်။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဟိ၊ မှန်။ ကာမတဏှာ ဟေတုကကမ္မနိမိတ္တံ၊ ကာမတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသောကြောင့်ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုတဒါရုံဝိပါက်စိတ်သည်။ မဟဂ္ဂတာနုတ္တရ ဧဝနံ၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာဧာသို့။ နု အနုဗန္ဓတိ၊ အစဉ်မလိုက်တတ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) အဧနကတ္တာ စ၊ မိမိကို မဖြစ်စေ တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ထင်း။ ဧနကာသဒိသတ္တာ စ၊ ဖြစ်စေတတ်သောကံနှင့် မတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ထင်းတည်း။ (ဟိ၊ ထင်စွာ။) ဂေဟတော၊ အိမ်မှ။ ဗဟိ၊ အပြင်ပသို့။ ဂန္တ္ဝါကာမော၊ သွားလိုသော။ တရုဏဒါရကော၊ နုနယ်သော သူငယ်သည်။ ဧနကံ ဝါ၊ အဘသို့သော်ထင်း။ ဧနကသဒိသံ ဝါ၊ အဘနှင့်တူသော ဦးကြီး ဦးလေး စသော သူသို့သော်ထင်း။ အနုဗန္ဓတိ၊ လိုက် ၏။ အညံ၊ တပါးသော သူစိမ်းနောက်သို့။ နု (အနုဗန္ဓတိ) ယထာ၊ မလိုက်သကဲ့သို့။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ တဒါရုံသည်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ တတ္ထာပိ၊ ထိုကာမာဝစရဧာတို့တွင်လည်း။ သဗ္ဗသ္မာ၊ သော။ ဧဝနာ၊ မှ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တဒါရုံ သည်။ နု (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဧဝနေန၊ ဖြင့်။ တဒါရမ္မဏသ၊ ကို။ နိယမေတဗ္ဗတော စ၊ သတ်မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ထင်း။ အာရမ္မဏေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ကို။ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗတော စ၊ ပြောင်းလဲစေအပ်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်ထင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အယံ၊ ကား။ နိယမော၊ ဧာဖြင့် ကိန်းသေသတ်မှတ်ခြင်းတည်း။ ပရိတ္တကုသလလောဘမောဟမူလသောမနဿသဟဂတကိရိယဧဝနာနံ၊ ကာမကုသိုလ်ဧာ လောဘမူမောဟမူဧာ သောမန ဿသဟဂုတ်ကြိယာဧာတို့တွင်။ အညတရာနန္တရံ၊ တပါးပါး၏အခြားမဲ့၌။ အတိမဟတိ ဝိသယေ၊ အတိမဟန္တာရုံ၌။ ပဋ္ဌန်း၊ ကုန်သော။ သောမနဿသဟဂတာနံ၊ သောမနဿသဟဂုတ်တဒါရုံတို့တွင်။ အညတရံ၊ သော။ တဒါရမ္မဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ပရိတ္တကုသလာကုသလဥပေက္ခာသဟဂတကိရိယဧဝနာနံ၊ ကာမကုသိုလ်အကုသိုလ်ဧာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ကြိယာဧာတို့တွင်။ အညတရာနန္တရံ၊ ၌။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနံ၊ ဂုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏာနံ၊ ရုံတို့တွင်။ အညတရံ၊ တပါးပါးသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ရှေ့ဝါကျ၌ကဲ့သို့ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–ရှိသင့်၏) ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒီနန္တိ၊ ကား။ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဏ္ဍတ္တာအနိဋ္ဌာရမ္မဏာနံ၊ ရုံတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ တယိဒံ၊ ထိုဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒီနံ–ဟူသော ပုဒ်ကို။ အာရမ္မဏေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာပရိဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ဝေဒနာ၏ပြောင်းလဲခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပုရိမကမ္မ ဝသေနာတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ တဒါရမ္မဏဝိသေသဒဿနတ္ထံ၊ တဒါရုံအထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ၏ ။) [၁၃၄] ဟိ၊ မှန်။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဧနကမေဝ ကမ္မံ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သောကံသည်သာလျှင်။ တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။ နု ဧနေတိ၊ ဖြစ်စေသည် မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အညကမ္မမ္ပိ၊ တပါးသော ကံသည်လည်း။ (တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။ ဧနေတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုတပါးသော ကံသည်။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဒါယိနာ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေကိုပေးတတ်သော။ ကမ္မေန၊ ကံသည်။ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗတဒါရမ္မဏတော၊ ဖြစ်စေအပ်သော တဒါရုံမှ။ ဝိသဒိသမ္ပိ၊ မတူသော တဒါရုံကိုလည်း။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ သိအပ်၏။ ဧဝနစိတ္တ ဝသေနာတိ ဣဒံ၊ ပုဒ်ကို။ တဒါရမ္မဏနိယမဒဿနတ္ထံ၊ (ဧာဖြင့်) တဒါရုံကိုသတ်မှတ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ၏ ။) ဟိ၊ မှန်။ ဧဝနေန၊ ဖြင့်။ တဒါရမ္မဏံ၊ ရုံကို။ နိယမေတဗ္ဗံ၊ သတ်မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဤနိယမကို ရှေးဌ ပြခဲ့ပြီ) အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ကို။ သဂ်ဏာတိ၊ ရေတွက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုပဋ္ဌိသန္ဓေစိတ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိထက်။ ဥက္ကဋ္ဌတရသ၊ သာလွန်မြင့်မြတ်သော။ တဒါရမ္မဏသ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ နု ဟောတိ။ မဖြစ်။ ယော ယော။ပ။ ဟောတီတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒီသု၊ ဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသော အကြောင်းတို့တွင်။ တဒါရမ္မဏသ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ငှါ။ ယော ယော ပစ္စယော၊ အကြင်အကြင်အကြောင်းသည်။ သမဝေ တော၊ တကွဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိဉ္စိ အန္တရန္တိ၊ ကား။ ကိဉ္စိ ခဏန္တရံ၊ အနည်းငယ်သောခဏအတွင်း၌။ ဣဒကမိဝါတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိသောတံ၊ ရေအယဉ်၏ရှေးရှု၊ ဝါ၊ ရေဆန်သို့။ ဂစ္ဆန္တံ၊ သွားသော။ ဣဒကမိဝ၊ ရေကဲ့သို့တည်း။

ဒွိက္ခတ္တုံ သကိ ဝါတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝစနသိလိဋ္ဌဝသေန၊ စကားပြေပြစ်ချောမောသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါတိအာဒီသု ဝိယ၊ အစရှိသောပါဠိတို့ဌဝဲသို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဒွိက္ခတ္တုံယေဝ၊ နှစ်ကြိမ်ကို သာလျှင်။ ဝဏ္ဏေန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ ဝိပါကစိတ္တတ္တာ စ၊ ဝိပါက်စိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာဝဇ္ဇနသ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏။ ဝိဒှရတ္တာ စ၊ ဝေးခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ မူလဘဝင်္ဂါဒိဘဝင်္ဂသာမညသဗ္ဗာဝတော စ၊ မူလဘဝင် အစရှိသောဘဝင်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်၏ရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဘဝင်္ဂသ၊ ၏။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ပဝတ္တနာရဟံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သည်။ သမာနံ၊ ဖြစ်လျက်၊ ဝါ၊ သော။ (ပါဌသေသ တံ–၌စပ်) ဧတသ၊ ဤစိတ်အား။ တသ ဧဝနသ၊ (အခြားမဲ့၌ ချုပ်လေပြီးသော) ထိုဧဝ၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံဟူသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ထိုစိတ်ကို။) ဧကသ၊ တခုသော။ အာရမ္မဏ သဒ္ဒသ၊ ၏။ လောပံ၊ ကြေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ တဒါရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကိ ယထာ၊ ကား။) ကာမာဝစရန္တိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ သြဋ္ဌမုခန္တိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ (ဝုစ္စတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဝါဒအထူးကို ဆိုဦးအုံ့။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကေစိ၊ အချို့သော (မူလဋီကာ) ဆရာတို့သည်။ (နှ ဣစ္ဆန္တိ–၌ စပ်) ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ကုသလာကုသလေ၊ သည်။ နိရဒ္ဓေ၊ ချုပ်လတ်သော်။ ဝိပါကော၊ သည်။ တဒါရမ္မဏတာ၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိပါကမ္မမ္မာနံ ဧဝ၊ ဝိပါကမ္မ ဓမ္မမည်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ် တရားတို့၏သာလျှင်။ အနန္တရံ၊ ၌။ တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကိရိယာ ဧဝနာနန္တရံ၊ ၌။ (တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။) နှ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ အလိုမရှိသင့်သည်မှန်၏။ ဝိပ္ပါရဝန္တံ၊ ကြမ်းတမ်းသော လှုပ်ရှားခြင်း ရှိသော။ နာဝံ၊ လှေသို့။ နဒီသောတော၊ မြစ်ရေအယဉ်သည်။ အနုဗန္ဓတိ ဝိယ၊ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့။ ဝိပ္ပါရဝန္တံ၊ ရှိသော။ ဧဝနံ၊ ဧောသို့။ ဘဝင်္ဂံ၊ သည်။ အနုဗန္ဓတိ၊ ၏။ ပဏ္ဏာပုဋ္ဌံ၊ ဖက်ခွက်သို့။ နဒီသောတော၊ သည်။ (နှ အနုဗန္ဓတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဆဋ္ဌဂုံ ပေက္ခာဝတော၊ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တဝုတ္တိကိရိယဧဝံ ပန၊ ငြိမ်သက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော ကြိယာဧောသို့မူကား။ နှ(အနုဗန္ဓတိ)၊ အစဉ်မလိုက်။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား အသင့်ယုတ္တိတည်း။ တယိဒံ၊ ထိုမူလဋီကာဆရာ၏ စကားကို။ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ–၌ စပ်) လဗ္ဘမာနသာပိ၊ ရအပ်သည်ကိုလည်း။ ကေနစိ၊ သော။ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ကတ္ထစိ၊ အချို့သောအရာ၌။ အဝစနံ၊ မဟောခြင်းကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့ရ၏။ (ကိ ယထာ၊ မူကား။) ဓမ္မသင်္ဂဟေ၊ ၌။ အကုသလနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ လဗ္ဘမာနောပိ၊ သော်လည်း။ အဓိပတိ၊ ကို။ နှ ဝုတ္တော ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ (တံ–ကား အနက်မရှိ) စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ယံ ပဏ္ဏာပုဋ္ဌံ၊ အကြင်ဖက်ခွက်ကို။ နိဒဿိတံ၊ ပုံတူအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဖက်ခွက်သည်လည်း။ နိဒဿိတဗ္ဗေန၊ ပုံတူအဖြစ်ဖြင့်ပြအပ်သောကြိယာဧောနှင့်။ သမာနံ၊ သည်။ နှ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ ချဲ့။ နာဝါပဏ္ဏာပုဋ္ဌာနံ၊ လှေနှင့်ဖက်ခွက်တို့၏။ နဒီသောတသ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇနာ စ၊ လည်စေခြင်းသည်ရင်း။ ဂတိ စ၊ သွားခြင်းသည်ရင်း။ ဝိသဒိသီ၊ အချင်းချင်းမတူ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာဝါယ၊ သို့။ နဒီသောတသ၊ ၏။ အနုဗန္ဓနံ စ၊ သည်ရင်း။ ပဏ္ဏာပုဋ္ဌသ၊ သို့။ အနနုဗန္ဓနဋ္ဌ၊ သည်ရင်း။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤတဒါရုံအရာ၌။ ကိရိယဧဝနေတရဧဝနာနံ၊ ကြိယာ ဧောနှင့် ကြိယာမှတပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဧောတို့၏။ ဘဝင်္ဂသောတသ၊ ဘဝင်အယဉ်ကို။ အာဝဇ္ဇနာ စ၊ သည်ရင်း။ ဂတိ စ၊ သည်ရင်း။ သဒိသီ၊ တူသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတသ၊ ဤကြိယာဧောသို့။ အနနုဗန္ဓနံ စ၊ (တဒါရုံ၏) အစဉ်မလိုက်ခြင်းသည်ရင်း။ ဣတရသ၊ ဤမှတပါးသော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဧောသို့။ အနုဗန္ဓနဋ္ဌ၊ သည်ရင်း။ နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်သင့်၏။

ဘဝင်္ဂမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အဝဓာရဏံ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ ဘဝပရိယောသာနသ၊ ဘဝ၏အဆုံးကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နအဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ကတံ၊ ၏။) အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယှမာနေ၊ သော်။) တဒါရမ္မဏာဝသာနေ၊ ၌။ စုတိပိ၊ သည်လည်း။ နှ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒဿနာဒီနီတိ၊ ကား။ ဒဿန သဝနဃာယနသာယနဖုသနာနိ၊ တို့သည်။ ဣတိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာဒိအတ္ထော၊ အာဒိအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဣတိ–သဒ္ဒါ ဖြင့်။ သမ္ဘဋ္ဌနာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပဋ္ဌိသန္ဓိတော၊ မှနောက်၌။ ဘဝင်္ဂမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) ဘဝင်္ဂတော၊ ၌။ [၁၃၅] အာဝဇ္ဇနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တစိတ္တနိယမ ဝသေနေဝ၊ ဖြစ်သောစိတ်ကိုသတ်မှတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ တမ္ပိတိ၊ ကား။ စုတိစိတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပဋ္ဌိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂစိတ္တာနိ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဧကူနဝီသတိဝိဓမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္ထတော၊ သရုပ်တရား ကိုယ်အားဖြင့်။ ဘေဒါဘာဝတော၊ ကွဲပြားခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ဘဝဂတိဌိတိနိဝါသေသူတိ၊ ကား။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု စ၊ တို့၌ရင်း။ ပဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဂတီသု စ၊ တို့၌ရင်း။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတီသု စ၊ တို့၌ရင်း။ နဝသု၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု စ၊ တို့၌ရင်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့တွင်။ ယော၊ အကြင်အသည်သတ်ဟူသောသတ္တာဝါသသည်။ အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သော၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤဝိညာဏကွန္ဓနိဒ္ဒေသအရာ၌။ နှ ဂဟေတဗ္ဗော၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိညာဏ ကထာဘာဝတော၊ ဝိညာဉ်ကိုဆိုရာစကား၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧတ္ထာတိ ဣဒံ၊ ပုဒ်ကို။ သံသရမာနာနံ သတ္တာနန္တိ ဣမိနာ၊ ပုဒ်နှင့်။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သံသရမာနေသု၊ ကျင်လည်ကုန်သော။ ဧတ္ထ ဧတေသု သတ္တေသု၊ ဤသတ္တဝါ တို့တွင်။ ယော ပန၊ အကြင်သတ္တဝါသည်ကား။ သမ္ဘာပဋ္ဌိပတ္တိ၊ မှန်ကန် ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ကို။ အန္တာယ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ ကျင့်သုံး၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တသ အရဟတော၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊

သည်။ အပ္ပဋိသန္ဓိကဘာဝတော၊ ပဋိသန္ဓေမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ တဖန်စပ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရုဒ္ဓမေဝ၊ ချုပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၅၆။ ဝေဒေန အနုဘဝနာကာရေန၊ ခံစားသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အယိတံ–ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ ဝေဒယိတန္တိ၊ ခံစားသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်းဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗမမ္မဇာတံ။ မှတ်အပ်သော တရားသဘောသည်။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ မည်၏။ တံ ပန၊ ထိုဝေဒယိတလက္ခဏာသည်ကား။ အတ္တတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဝေဒနာ ဇဝ၊ နာသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ ဝေဒနာဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဇတိသာ၊ ဤတရားသဘောအား။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာသည်၊ ဝါ၊ မှတ်အပ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပနာသိဒ္ဓံ၊ ကြံဆခြင်းဖြင့်ပြီးသော။ ဘောဒံ၊ အကွဲအပြားကို။ နိဿယ၊ ၍။ အညပဒတ္ထသမာသဝသေနာပိ၊ အညပုဒ်၏အနက်ရှိသော သမာသ်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း၊ ဝါ၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဝေဒနာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (ဝေဒယိတလက္ခဏာတိ၊ ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ ဝေဒနာဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတီတိ၊ ဟူ၍။ ဗျာပနိစ္ဆာဝသေန၊ ပျံ့နှံ့စေလိုသော ဝိစ္ဆာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ သဝိသယေ၊ မိမိအရာ၌။ အဘိဏှပ္ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ သဘာဝမ္မတောဝ၊ မှ။ အညော၊ သော။ ကတ္တာ၊ ခံစားတတ်သောကတ္တားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ အကျိုးငှါ။ ကတ္တုနိဒ္ဒေသော၊ ဝေဒယတိ–ဟူ၍ ကတ္တားဖြင့်ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ကတော၊ ၏။) ဣတီတိ၊ ဣတိ–ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ အနိယမတော၊ ကိန်းသေ မသတ်မှတ်သောအားဖြင့်။ ဟေတုအတ္ထော၊ ဟိတ်အနက်ရှိ၏။ (ယသ္မာ–ဟူသော အနိယမနှင့်တူမျှသော အနက်ရှိသည်ဟု ဆိုလို၏) ခေါတိ၊ ပုဒ်သည်။ ဝစနာလင်္ကာရမတ္တံ၊ စကား၏အဆင်တန်းဆာမျှတည်း။ တသ္မာတိ၊ ပုဒ်သည်။ တသ၊ ထိုအနိယမဟိတ်အနက်ကို။ နိယမနံ၊ ကိန်းသေမှတ်ကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ အာရမ္မဏရသံ၊ ကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)

ကုသလဝိညာဏေန သမ္မယုတ္တာတိ ဣဒံ၊ စကားကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ–၌ စပ်) ယာ ကာစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသော။ ကုသလာ ဝေဒနာ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဗ္ဗာ၊ သော။ သာ၊ ထိုကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ ကုသလေန ဝိညာဏေန၊ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကုသလာယ ဝေဒနာယ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာကို။ ဥပလက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းစကားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဗျတိရိတ်ကိုဆိုအံ့။ တသာ၊ ထိုကုသိုလ်ဝေဒနာ၏။ ကုသလဘာဝသံသိဒ္ဓိဒဿနတ္ထံ၊ ကုသိုလ်အဖြစ်၏ပြီးကြောင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်ဟူ၍။ နု (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလေန ဝိညာဏေန၊ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်။ သမ္မယောဂတော၊ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ကုသလာယ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ကုသလဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ နု (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ [၁၃၆] အထ ခေါ၊ ကား။ (သော ကုသလဘာဝေါ၊ ထိုကုသိုလ်၏အဖြစ်ကို။) ယောနိသောမနသိကာရာဒိကတော၊ ကာရ–စသည်သည် ပြုအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဇာတိဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အကုသလာဒီသုပိ၊ အကုသိုလ်ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာဒိဝိညာဏသမ္မယုတ္တတာယ၊ ကုသိုလ်အစရှိသော ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယာဝဧကူနနဝုတိဝိညာဏသမ္မယုတ္တာ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်သော ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာတိုင်အောင်။ (တနည်းကား) ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဧကူနနဝုတိဝိညာဏသမ္မယုတ္တာ၊ နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။) ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကူနနဝုတိဝိဓာ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်အပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ သဘာဝဘေဒတောတိ၊ ကား။ သမ္မယုတ္တဘူမိအာရမ္မဏာဒိဝသေန၊ သမ္မယုတ်ဘုံအာရုံစသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ လဗ္ဘမာနံ၊ သော။ ဘောဒံ၊ အပြားကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ သဘာဝကတဘေဒတော ဧဝ၊ ပင်ကိုယ်ရင်းသဘောသည်ပြုအပ်သော အပြားအားဖြင့်သာလျှင်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ပဋ္ဌဝိဓာတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ၍။ တံ ပဋ္ဌဝိဓတံ၊ ထိုငါးပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ သုခန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။) သုခယတိ၊ ချမ်းသာစေတတ်၏။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။) သုခံ၊ မည်၏။ ကာယံ စ၊ ကိုယ်ကိုငင်း။ သမ္မယုတ္တဓမ္မေ စ၊ တို့ကိုငင်း။ လဒ္ဓသာဒေ၊ ရအပ်သော သာယာဖွယ်ရှိသည်တို့ကို။ ကရောတိ၊ တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ သုခယတိ–ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ အာဟာရံ၊ ကျင်နာခံခက်နိုပ်စက်ခြင်းကို။ သုဋ္ဌု၊ ကောင်းစွာ။ ခါဒတိ၊ စားတတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သုဋ္ဌု၊ စွာ။ ခဏတိ၊ တူးဖြိုဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဧတသ၊

ဤတရားသဘောအား။ သြကာသဒါနံ၊ အခွင့်ပေးခြင်းကို။ သုကရံ၊ ပြုလွယ်၏။ (တနည်းကား) သုကရံ၊ ပြုလွယ်သော။ သြကာသဒါနံ၊ အခွင့်ပေးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တပါးသော ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဒုက္ခယတိ၊ ဆင်းရဲစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ကာယံ စ၊ ကိုဝင်း။ သမ္ဘယုတ္တမေ့စ၊ တို့ကိုဝင်း။ ဝိဘာဝတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ဒုက္ခယတိ–ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ အသာဒံ၊ သာယာဖွယ်ကို။ ဒုဋ္ဌု၊ စွာ။ ခါဒတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒုဋ္ဌု၊ စွာ။ ခဏတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဧတသ၊ အား။ သြကာသဒါနံ၊ ကို။ ဒုက္ခရံ၊ ပြုနိုင်ခဲ၏။ (တနည်းကား) ဒုက္ခရံ၊ ပြုနိုင်ခဲသော။ သြကာသဒါနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) သောမနဿုပေက္ခာနံ၊ ပုဒ်တို့၏။ သဒ္ဒတ္ထော၊ သဒ္ဒါနက်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒေါမနဿသ၊ ပုဒ်၏။ (နိဗ္ဗစနံ၊ ဝစနတ္ထကို။) သောမနသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ မေး၍ ရှင်းဦးအံ့။ မာနသေတရသာတာသာတဝသေန၊ စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်, ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သုခံ စ၊ ကိုဝင်း။ ဒုက္ခံ စ၊ ကိုဝင်း။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ သုခံသောမနဿံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥပေက္ခာ ပန၊ ကိုကား။ မာနသီ စ၊ စိတ်၌ဖြစ်သည်ကိုဝင်း။ ဣတရာ စ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သည်ကိုဝင်း။ ဧကဓာဝ၊ တပါးသော အဖို့အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အဖို့ရှိသည်ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ဆိုရာ၌။ ကာရဏံ၊ ကား။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။) ဘေဒါဘာဝတော၊ အကွဲအပြားအားဖြင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အနုဂ္ဂဟူပ ဃာတကတာယ၊ ချီးမြှောက်တတ် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီး တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဒုက္ခာနိ၊ သုခနှင့် ဒုက္ခတို့သည်။ ကာယသ၊ ကိုယ်အား၊ ဝါ၊ ကို။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုဂ္ဂဟံ စ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကိုဝင်း။ ဥပဃာ တဉ္စ၊ နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးခြင်းကိုဝင်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ မနသော၊ စိတ်အား၊ ဝါ၊ ကို။ အညထာ၊ ဖြင့်။ (အနုဂ္ဂဟံ စ၊ ကိုဝင်း။ ဥပဃာတဉ္စ၊ ကိုဝင်း။ ကရောန္တိ ယထာ၊ ပြုကုန်သကဲ့သို့။) ဧဝံ၊ တူ။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ နဿ (ကရောတိ)၊ မပြုတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘေဒါဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ ဧကဓာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

တတ္ထ၊ ထို "သာ သဘာဝဘေဒတော ပဉ္စဝိဓာ ဟောတိ"အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌။ ယေန သဘာဝဘေဒေန၊ အကြင်သဘောဝ၏အပြားအားဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ငါးပါးအပြားရှိ၏။ သာ၊ ထိုငါးပါးအပြားရှိသော ဝေဒနာသည်။ (ဤ သာ–ဟူသော ပါဠိသည် ယေန–ဟူသော အနိယတ်နှင့်မညီ၍ သင့်အံ့မထင်၊ သော–ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုသဘာဝဘေဒသည် –ဟု အနက်ပေး) ပဝတ္တိဋ္ဌာနေ၊ ဖြစ်ရာဌာနကို။ ဒဿိတေ၊ သော်။ သုပါကဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာ ထင်ရှားသည်။ (ဤပုဒ်လည်း သုပါကဋ္ဌော–ဟု ပုလ္လိင်နှင့်ရှိသင့်၏) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ တတ္ထာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ အကုသလဝိပါကေနာတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ ကာယဝိညာဏေန သမ္ဘယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းကို။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ သမ္ဘန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိကရဏီမတ္ထကေ၊ ပေထက်၌။ ကပ္ပါသ ပိစုပိဏ္ဍံ၊ ဝါဂွမ်းစိုင်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထင်ထား၍။ အယောကူဌေန၊ သံတူဖြင့်။ ပဟရန္တသ၊ ထုသည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ထုသောသူ၏။ ကူဋံ၊ သံတူသည်။ ပိစုပိဏ္ဍံ၊ ဂွမ်းစိုင်ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ကျော်လွန်၍။ အဓိကရဏီ၊ ပေကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏၊ ဝါ၊ တိုက်ခိုက်၏။ နိဃံသော၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ ဗလဝါ၊ အားကြီးသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဋိဃဋ္ဌနာနိဃံသသ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်း၏။ ဗလဝဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဣဋ္ဌေ စ အာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌ဌင်း။ ဣဋ္ဌမဏ္ဍေတ္တေ စ အာရမ္မဏေ၊ တ္တာရုံ၌ဌင်း။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ သုခသဟဂတံ၊ သုခနှင့်တကွဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနိဋ္ဌေ စ၊ ၌ဌင်း။ အနိဋ္ဌမဏ္ဍေတ္တေ စ၊ ၌ဌင်း။ ဒုက္ခသဟဂတံ၊ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလ။ပ။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဝိပါကဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ကမ္မာရမ္မဏဝသေန၊ (ကုသိုလ်) ကံနှင့်ဣဋ္ဌာရုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သောမနဿ သဟဂတာနိ၊ နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ကမ္မဝသေန၊ အားဖြင့်။ (သောမနဿသဟဂတာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သေသာနိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ တေရသ၊ တဆယ့်သုံးပါး ကုန်သော။ ကာမာဝစရာနိ၊ စိတ်တို့သည်ဌင်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရာနိ၊ စိတ်တို့သည်ဌင်း။ ဒ္ဝတ္တိံ သ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး ကုန်သော။ လောကုတ္တရာနိ၊ တို့သည်ဌင်း။ [၁၃၇] ယထာရဟံ၊ စွာ။ စေတောဘိသခါရာရမ္မဏပါဒကာဒိဝသေန၊ စိတ်ကို ပြုပြင်ခြင်း, အာရုံ, ပါဒကဈာန် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သောမနဿသဟဂတာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောမနဿံ။ပ။ သမ္ဘယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာသည်။ စေတောဘိသခါရာရမ္မဏာ ဒိဝသေန၊ စိတ်ကို ပြုပြင်ခြင်း, အာရုံစသည်တို့၏စွမ်းအားဖြင့်။ ဒ္ဝိဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ဘယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။

အဝသေသပဉ္စပညာသာယာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တာနိ၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ဆသဋ္ဌိ၊ ၆၆–ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာယ၊ သော။ ပဉ္စပညာသာယ၊ ၅၅–ပါးသော။ တတ္ထ၊ ထို ၅၅–ပါးသော ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ်တို့တွင်။ ကုသလာကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုသလဝိပါက် အကုသလဝိပါက်ဖြစ်ကုန်သော။ (အဋ္ဌ ဝိညာ ဏာနိ–၌စပ်) ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗိကပ္ပကာနိ၊ အထူးကြံ့ဆခြင်းကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဟေတုမန္တဝိသေသန) သုခဒုက္ခ သမ္ဘယုတ္တာနိ၊ သုခဒုက္ခတို့နှင့်ယှဉ်ကုန်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ၄၊။ ယုတ္တာနိပိ၊ သင့်ကုန်သော်လည်း၊ ဝါ၊ သင့်သည်လည်းဖြစ်ကုန်

သော။ (ဝိညာဏာနိ–၌ပင်စပ်) ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ပိစုပိဏ္ဍာနံ၊ တို့၏။ (ဃဋ္ဋနာနိဃံသဿ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်း၏။ မန္ဒဘာဝေါ) ဝိယ၊ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဒွိန္နံ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါရူပါနံ၊ စက္ခုပသာဒနှင့် ရူပါရုံစသော ဥပါဒါရုပ်တို့၏။ ဃဋ္ဋနာနိဃံသဿ၊ ၏။ မန္ဒဘာဝတော၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒိသန္ဓိသိတာနိ၊ စက္ခုပသာဒ စသည်ကို မှီကုန်သော။ အဋ္ဌပိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသောစိတ်တို့သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာနေဝ၊ နှင့်ယှဉ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့၏။ တထာ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဗလဝပစ္စယတာယ စ၊ အားကြီးသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ရှစ်ပါးသောစိတ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ တဒဘာဝတော စ၊ ထိုအားကြီးသောအကြောင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း တည်း။ အပုဗ္ဗာရမ္မဏာနိဿယပွဝတ္တိနိ၊ အာရုံအသစ်နှင့် မှီရာအသစ်တို့၌ ဖြစ်လေ့ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ကုန်သောကြောင့်။ (ဟေတုမန္တိဝေသေန) အာဝဇ္ဇနသမ္ပဋိစ္ဆနဝိညာဏာနိ စ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပဋိစ္ဆိန်းစိတ်တို့သည်၎င်း။ (ဥပေက္ခာသဟဂတာနိယေဝ ဟောန္တိ–၌ စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ) အသဒိသာနန္တရပွစ္စယံ၊ မတူသောစိတ်မှ အနန္တရပစ္စည်းရှိသော၊ ဝါ၊ ရှိသောကြောင့်။ ကိရိယာရမ္မဏ၊ ပြုမူကြိယာကို အားထုတ်ခြင်း၏။ အာဒိဘူတံ၊ အစဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ စ၊ စိတ်သည်၎င်း။ အကုသလဖလ၊ အကုသိုလ်၏အကျိုး၏။ ကာယဒုက္ခပဓာနတာယ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲလျှင် ပြဓာန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒုပနိဿယဘူတံ၊ ထိုကိုယ်ဆင်းရဲ၏ ဥပနိဿယဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကပဋိသန္ဓိအာဒိ စ၊ အကုသလဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော စိတ်သည်၎င်း။ (အာဒိ–ဖြင့် ဘဝင်စုတိကို ယူရာ၏) ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏပွဝတ္တိနိ၊ တ္တာရုံ၌ဖြစ်လေ့ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ရှိကုန်သောကြောင့်။ ကာမာဝစရကုသလဝိပါကဝိညာဏာနိ စ၊ (ငါးပါးသော) ကာမာဝစရကုသလဝိပါက်စိတ်တို့သည်၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိယေဝ၊ နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကာနုဘဝနသ၊ အကျိုးဝိပါက်ကိုခံစားခြင်း၏၊ ဝါ၊ ခံစားသောဝေဒနာ၏။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏေသု၊ ရုံတို့၌။ အဒုက္ခမသုခဘာဝေါ၊ ဥပေက္ခာ၏အဖြစ်သည်။ ယုတ္တော၊သင့်၏။ စ၊ ဆက်။ ဝိပါကဘူတာယ၊ ဖြစ်သော။ ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ သုခဒုက္ခမဏ္ဍတ္တဘာဝေ၊ သုခအဖြစ် ဒုက္ခအဖြစ် မဏ္ဍတ္တအဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ကမ္မာရမ္မဏ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလဝိပါကာယ၊ ကုသလဝိပါက်ဥပေက္ခာ၏။ ဣဋ္ဌဘာဝေါ စ၊ ဣဋ္ဌအဖြစ်ကို၎င်း။ အကုသလ ဝိပါကာယ၊ ၏။ အနိဋ္ဌဘာဝေါ စ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းကုန်သော။ သတ္တတိ ံ သ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ စေတောဘိသင်္ခါရာရမ္မဏပါဒကာဒိဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာနိ၊ ယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋ္ဌပညာသာယ၊ သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ စိတ်တို့နှင့်။ ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ သမ္ပယုတ္တတာ၊ ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သလက္ခဏံ နာမ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော လက္ခဏာမည်သည်ကား။ အနညသာဓာရဏော၊ တပါးသောတရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသော။ သဘာဝေါ၊ တည်း။ အနုဘဝနဠ္ဟ၊ ခံစားခြင်းသည်လည်း။ သဗ္ဗဝေဒနာနံ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏ လက္ခဏံ၊ ဆက်ဆံသော လက္ခဏာပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသဘာဝလက္ခဏာကို။ ပဋ္ဌိနိယတေန၊ သီးသန့်ကိန်းသေမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ သီးသန့်ကိန်းသေမြဲသော။ အာရမ္ဘဏေန၊ ဖြင့်။ နိယမေတွာ၊ ၍။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဣတ္ထောဗ္ဗဘာနုဘဝနလက္ခဏံ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တသ၊ ထိုဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏာ၏။ ဗျဘိစာရာဘာဝတော၊ အနေကန်အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဘုသံ၊ လွန်စွာ။ ဗြူဟနံဝမုနံ၊ ပွါးစေခြင်းတည်း။ ဥပဗြူဟနံ၊ လွန်စွာ ပွါးစေခြင်း။ တယိဒံ၊ ထိုလွန်စွာ ပွါးစေခြင်းကို။ စေတသိကသုခေပိ၊ ၌လည်း။ ကာမဠ္ဌ လဗ္ဘတိ၊ အကယ်၍ကား ရအပ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုစေတသိကသုခ၌ရသော ပွါးစေခြင်းသည်။ သဝိကပ္ပကံ၊ ကြံဆခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ စေတောဘိသင်္ခါရဝသေနာပိ၊ စိတ်ကိုပြုပြင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒန္တု၊ ဤကာယိကသုခ၌ရသော ပွါးစေခြင်းသည်ကား။ နိဗ္ဗိကပ္ပကံ၊ ကြံဆခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ သဘာဝသိဒ္ဓတ္တာ၊ သဘောအားဖြင့် ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထိုစေတသိကသုခ၌ရသော ပွါးစေခြင်းထက်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တာနံ ဥပဗြူဟနရသန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဿာဒိယတိ၊ သာယာအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿာဒေါ၊ မည်၏။ သုခ ဝေဒနာ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ အဿာဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ငါးပါးသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္ဘ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ သည်။ ယံ သောမနဿံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသုခသောမနဿကို။ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။] [၁၃၈] ကာယနိဿိတတ္တာ၊ ကိုယ်ကိုမှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယေ၊ ၌။ ဘဝေါ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ကာယိကော၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သည်။ သော ဧဝ၊ ထိုကိုယ်၌ ဖြစ်သောသဘောသည်သာလျှင်။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ (ဤဖြင့်ကာယိကနှင့် အဿာဒကို ကမ္မဓာရည်းသမာသ်တွဲရန် ပြသည်) တထာ၊ ထိုသို့ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာဖွယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သာယာဖွယ်ဟု။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အနညဝတ္ထုကတ္တာ၊ ကာယိန္ဒြေမှတပါးသော တည်ရာဝတ္ထုမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယိန္ဒြိယပဒဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

ဒုက္ခသ၊ ၏။ လက္ခဏာဒီနိ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

သဘာဝတော ဝါ၊ သဘောရင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ပရိကပ္ပတော ဝါ၊ ကြံဆသောအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဣဋ္ဌသ၊ ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အလိုရှိအပ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းသော။ အာရမ္ဘဏသ၊ ကို။ အနုဘဝနလက္ခဏံ၊ ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော

သဘောသည်။ ဣဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ယထာ တထာ ဝါ ဣဌာကာရသမ္ဘောဂရသန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယထာဘူတေန ဝါ၊ ရှိမြဲတိုင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ အယထာဘူတေန ဝါ၊ ရှိမြဲတိုင်းမဟုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မဟုတ်မမှန်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဣဌာကာရေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ သံဘုဇနရသံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပစ္စနုဘဝနကိစ္စံ၊ ရှေးရှုခံစားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပဿဒ္ဓိ ပဒဋ္ဌာနန္တိ ဣဒံ၊ ပုဒ်ကို။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) "ပဿဒ္ဓကာယော၊ ငြိမ်းသော ကိုယ်ရှိသောသူသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။" ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တပဒံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း၊ ဝါ၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုပဿဒ္ဓိ ပဒဋ္ဌာန်ကို။ နိရာမိသသောမနဿဝသေန၊ အာမိသကင်းသော သောမနဿ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

သောမနဿေ၊ ၌။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ လက္ခဏာဒီနိ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ ကာမဓာတုယံ (ဇဝ)၊ ကာမဓာတ်၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ ဧကန္တေန၊ အားဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနတာ၊ ပဒဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ တတော၊ ထိုသောမနဿမှ။ ဝိသေသော။ အထူးတည်း။

ဇတိဿ၊ ဤတရားသဘောအား။ မဇ္ဈတ္တသ၊ သဘာဝ, ပရိကပ္ပအားဖြင့် အလယ်အလတ်သဘောရှိသော။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ ဝေဒယိတံ အနုဘဝနံ၊ ခံစားခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ မဇ္ဈတ္တံ၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသော။ ဝေဒယိတံ အနုဘဝနံ၊ ဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဇ္ဈတ္တဝေဒယိတ လက္ခဏာ၊ မည်၏။ မဇ္ဈတ္တာနုဘဝနတော ဇဝ၊ မဇ္ဈတ္တာရုံကို ခံစားခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသော ခံစားခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ သမ္မယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ နာတိဥပဇ္ဇုဟနမိလာပနရသာ၊ အလွန်မပွါးစေခြင်း မညှိုးနွမ်းစေခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ သန္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ ဣဒံ၊ စကားကို။ အနဝဇ္ဇာယ၊ အပြစ်ကင်းသော။ နိရာမိသာယ၊ အာမိသကင်းသော။ ဥပေက္ခာ ယ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သဗ္ဗာယ၊ သော။ (ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။) နေ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အပ်။

ဣတိ၊ ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

သညာက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၅၇။ သဠာယတနလက္ခဏံ နာမ သညာဝါတိအာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ယံ။ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝေဒနာယပိ၊ နှင့်လည်း။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်သော။ ဝိညာဏံ၊ စိတ်ဝိညာဉ်သည်။ ကာမံ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပေ။ ပန၊ သော်လည်း။ တဿာ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဘိန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာယစိဝေဒနာယ၊ အချို့သော ဝေဒနာနှင့်။ သမ္မယုတ္တမ္ပိ၊ ယှဉ်သောစိတ်သည်လည်း။ ကာယစိ၊ အချို့သောဝေဒနာနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သညာယ ပန၊ အားမူကား။ ဤဒိသံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ဝိညာဉ်သည်၊ ဝါ၊ ဤသို့ယှဉ်မယှဉ်သော စိတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေ ဟိ တံ ဝိညာဏံ။ပ။ သညာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

သဗ္ဗာဝါတိ၊ ကား။ စတုဘူမိကာပိ၊ လေးပါးသောဘုံတို့၌လည်းဖြစ်သော။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဘိန္နသ ဘာဝတ္တာ၊ ကွဲပြားသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘေဒနလက္ခဏာဒိတော၊ ကွဲပြားစေသော လက္ခဏာအစရှိသော အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကွဲပြားကြောင်းလက္ခဏာ အစရှိသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တာယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဇဝံ၊ တူ။ အယံ၊ ဤသညာကို။ နေ ဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်။ အယံ ပန၊ ဤသညာသည်ကား။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်။ [၁၃၉] သဠာယတနလက္ခဏာ၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဇတိဿ၊ ဤတရားသဘောအား။ နီလာဒိဘေဒဿ၊ အသိုစသည်အပြားရှိသော။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ သဠာယ နံ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းဟူသော။ သညံ ကတ္တာ၊ အမှတ်ပြု၍။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဠာယနလက္ခဏာ၊ မည်၏။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ သာ၊ ထိုသညာကို။ အဘိညာဏေန၊ မှတ်မိကြောင်း အမှတ် အသားဖြင့်။ သဠာယနတော၊ မှတ်သိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ မှတ်မိခြင်းကြောင့်၊ ပစ္စာဘိညာဏရသာတိ၊ တဖန် အမှတ်အသားဖြင့် မှတ်မိခြင်းကိစ္စရှိသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ နိမိတ္တေန၊ အမှတ်နိမိတ်ဖြင့်။ သဠာယနကိစ္စာ၊ တဖန် မှတ်မိခြင်း ကိစ္စရှိသော သညာသည်။ ပစ္စာဘိညာဏရသာ၊ မည်၏။ တဿာ၊ ထိုပစ္စာဘိညာဏရသရှိသောသညာ၏။ (ပဝတ္တိ–၌စပ်) ဝမုကိသ၊ လက်သွားတို့၏။ ဒါရုမှိ၊ သစ်သား၌။ အဘိညာဏံ၊ အမှတ်အသားကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ တေန အဘိညာဏေန၊ ထိုအမှတ်အသားဖြင့်။ ပစ္စာဘိဇာနနကာလေ၊ တဖန် မှတ်မိသောကာလ၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တဒေဝေတန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ပုန သဠာယနသ၊ တဖန်မှတ်သိခြင်း၏၊ ဝါ၊ တဖန်မှတ်မိခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ပုနသဠာယနပစ္စယော၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုတဖန် မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းသည်ပင်လျှင်။ နိမိတ္တံ၊ အမှတ် နိမိတ်တည်း။ ပုနသဠာယနနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်။ တဿ၊ ထိုတဖန် မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကို။ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ပုန သဠာယနပစ္စယနိမိတ္တကရဏံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုနသဠာယနပစ္စယဘူတံ၊ တဖန် မှတ်မိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။

နိမိတ္တကရဏံ၊ အမှတ်နိမိတ်ပြုခြင်းသည်။ ပုနသဒ္ဓာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုတဖန် မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ထိုတဖန် မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်နိမိတ်ကိုပြုခြင်းသည်။ အသာ၊ ထိုသည်၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုနသဒ္ဓာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏရသာ၊ မည်၏။ ပုနသဒ္ဓာနနနိမိတ္တကရဏံ၊ တဖန် မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုခြင်းကို။ နိမိတ္တကာရိကာယ၊ အမှတ်နိမိတ်ကို ပြုတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ဤဖြင့် ရှေးသည်၏ ဂုဏ်ကိစ္စကိုပြသည်) နိမိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓာနန္တိယာ စ၊ မှတ်သိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မှတ်မိသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဤဖြင့်နောက်သည်၏ဂုဏ်ကိစ္စကို ပြသည်) သဇ္ဇာယ၊ အလုံးစုံသော။ သညာယ၊ နှင့်။ (ယောဇေတဗ္ဗံ–၌ စပ်) သမာနံ၊ တူညီသည်ကိုပြု၍၊ ဝါ၊ တူညီအောင်၊ ဝါ၊ အညီအမျှ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဘိနိဝေသကရဏံ၊ မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းကို။ "ဣဒမေဝ၊ ဤအရာသည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။" ဣတိ၊ သို့။ သညာဘိနိဝေသမတ္တေနေဝ၊ သညာဟူသော မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အဝိကပ္ပသဘာဝတ္တာ၊ အထူးကြံခြင်း သဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အထူးမကြံတတ်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဥပဠ္ဠိတဝိသယပဒဋ္ဌာနာ၊ ထင်မြဲတိုင်းသော အာရုံလျှင်နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ညဏ်နှင့်ယှဉ်သော။ သညာ၊ သည်။ ဉာဏမေဝ၊ ဉာဏ်သို့သာလျှင်။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ ထိုဉာဏသမ္ပယုတ်သညာသည်။) အဘိနိဝေသကာရိကာ စ၊ ထင်ပေါ်သည့်အတိုင်း မြဲမြံစွာနှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုတတ်သည်ရင်း။ ဝိပရီတဂ္ဂါဟိကာ စ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းစွာ ယူတတ်သည်ရင်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧတေနေဝ၊ ဤစကားဖြင့်ပင်လျှင်။ သမာဓိသမ္ပယုတ္တတာယ၊ သမာဓိနှင့်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အစိရဋ္ဌာနတာ စ၊ ရှည်မြင့်စွာ မတည်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ရာဂဒိဋ္ဌိမာနာဒိသမ္ပယုတ္တာယ၊ ရာဂဒိဋ္ဌိမာနစသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော။ သညာယ၊ ၏။ ရာဂါဒိအနုဝတ္တိကဘာဝေါ၊ ရာဂစသည်သို့ အစဉ်လိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

ဣတိ၊ ကား။ သညာဂ္ဂန္ဓေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

သခ်ါရက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၅၈။ ရာသိကရဏလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ သမ္ပိဏ္ဍနလက္ခဏံ၊ ပေါင်းစုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တတော၊ ထိုသို့ ပေါင်းစုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသောကြောင့်။ သခ်ါရာ၊ ရတို့ကို။ အာယူဟနရသာ၊ ပေါင်းစုခြင်းကိစ္စရှိကုန်သည်ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ စေတနာပဓာနတာယ၊ စေတနာပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သခ်ါရက္ခန္ဓမ္မာ၊ နွာတရားတို့ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ (ရာသိကရဏလက္ခဏာ အာယူဟနရသာ ဟူ၍)။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကိं ပန တန္တိ သခ်ါရာယေဝါတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သဒ်တမဘိသခ်ံရောန္တိတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ရာအားဖြင့်။ သခ်ံတံ၊ ပြုပြင်အပ်သည် ရှိသော်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ သမ္မဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ နိပ္ဖန္နံ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဘိသခ်ံရောန္တိ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိပ္ပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဋ္ဌ၌။ ဝိပ္ပါရော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဝိပ္ပါရဝန္တတာ၊ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ကြောင့်ကြဗျာပါရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

တသ္မိံ တသ္မိံ စိတ္တေ၊ ထိုထိုစိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ သော်။ နိယမေန၊ အမြဲတမ်း ကိန်းသေအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ နိယတာ၊ မည်ကုန်၏။ သရူပေန အာဂတာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်းဟူ၍။ ပိဋ္ဌိဝတ္တကေ၊ ကျောဘက်၌ ဖြစ်သည်–လည်သည်တို့ကို။ အကတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ ပါဋ္ဌိယာ၊ ၌။ သရူပေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ။ ကဒါစိဒေဝ၊ တရံတခါ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ နိယတာ၊ မြဲကုန်သည်။ နဟု၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိယတာ၊ မည်ကုန်၏။ အနိယတာ၊ အနိယတသခ်ါရတို့သည်။ [၁၄၀] ဧကဏ္ဍ၊ တပေါင်းတည်း။ ယဒိပိ နု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်ကုန်။ ပန၊ သော်လည်း။ တသ္မိံ စိတ္တေ၊ ထိုပဋမမဟာကုသိုလ်စိတ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနမ္မတာယ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆတ္တိံ သာတိ၊ ၃ဖ–ပါးတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ စ နု ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၅၉။ ဖုသတီတိ၊ ဖုသတိ–ဟူသော ဝစနတ္ထသည်။ ကတ္တုနိဒ္ဒေသော၊ ကတ္တားကိုပြသော ဝစနတ္ထတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ပြရာ၌။ ယံ ကာရဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ လျှင်။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဖုသန္တိ၊ တွေ့ထိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖဿော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ တံ၊ ထိုအာရုံကို။ ဖုသနလက္ခဏေန၊ တွေ့ထိခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဖဿေန၊ ဖြင့်။ ဖုသန္တာ ဝိယ၊ တွေ့ထိကုန်ဘိသကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အာရမ္မဏဖုသနမတ္တံ၊ အာရုံကိုတွေ့ထိခြင်းမျှသည်။ ဖဿော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ သာဓနတ္ထယမ္ပိ၊ သာဓနသုံးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ယုဇ္ဇတေဝ၊ သင့်သည်သာလျှင်တည်း။ သဘာဝဓမ္မေသု၊ သဘောတရားတို့၌။ ကတ္တုကရဏသာဓနဝစနံ၊ ကတ္တုသာဓန ကရဏသာဓနကိုဆိုခြင်းသည်။ တဒါကာရသမာရောပနတော၊ ထိုကတ္တားအခြင်းအရာ ကရိုဏ်းအခြင်းအရာကို တင်သောအားဖြင့်။ ပရိယာယကထာ၊ ပရိယာယ်စကားတည်း။

ဘာဝသာဓနဝစနမေဝ၊ ဘာဝသာဓနကိုဆိုခြင်းသည်သာလျှင်။ နိပ္ပရိယာယကထာ၊ မုချဖြစ်သောစကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖုသနလက္ခဏောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အယဉ္စီတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ယထာဝုတ္တလက္ခဏာဒိသမတ္ထနံ၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လက္ခဏာစသည်ကို ပြီးစေကြောင်းဖြစ်သော ဒဋ္ဌိစကားတည်း။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤဖဿတရားသည်။ စေတသိကော၊ စိတ်၌ ဖြစ်သောတရားသည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ့။ သွာယံ၊ ထိုဖဿသည်။ အရူပဓမ္မော၊ နာမ်တရားသည်။ သမာနော၊ လျက်။ ကထံ၊ သို့လျှင်။ ဖုသနလက္ခဏော စ၊ တွေ့ထိခြင်းလက္ခဏာရှိသည်ငင်း။ သံဃဋ္ဋနရသာဒိကော စ၊ သံဃဋ္ဋနရသစသည်ရှိသည်ငင်း။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဇ္ဇောလီနံ၊ အတွင်း၌ငုပ်နေသော။ စောဒနံ၊ ကို။ ဟဒယေ၊ နှလုံး၌။ ဌပေတွာ၊ ၍။ တသ၊ ထိုစောဒနာကို။ သောဓနတ္ထံ၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်းခြင်းအကျိုးငှါ။ အရူပဓမ္မောပိ သမာနောတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဖုသနာကာရေနေဝ ပဝတ္တီတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ အရူပသာပိ၊ နာမ်ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ တသဓမ္မသ၊ ထိုဖဿတရား၏။ အယံ သဘာဝေါ၊ ဤတွေ့ထိခြင်းသဘောသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တသ၊ ၏။ သာဖုသနာကာရပ္ပဝတ္တိ၊ ထိုတွေ့ထိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပရိဗျတ္တာ ဟောတိ–၌ စပ်) အမ္မိလအမ္မပက္ကာဒိ၊ ချဉ်သောသရက်သီးမှည့် အစရှိသည်ကို။ ခါဒနံ၊ ခဲစားသောသူကို။ ပဿန္တသ၊ တွေ့မြင်သော။ ပရသ၊ တပါးသောသူ၏။ ခေဠုပ္ပတ္တိ၊ တံတွေး၏ဖြစ်ခြင်းငင်း။ ပရံ၊ တပါးသောသူကို။ ဝိဗာဓိယမာနံ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဒယာလုကသ၊ သနားတတ်သောသူ၏။ သရီရကမ္မနံ၊ ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းငင်း။ ရက္ခသာခဏေ၊ သစ်ပင်ကိုင်းဖျားခ၌။ ဒုဋ္ဌတံ၊ မကောင်းသဖြင့်တည်သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဘူမိယံ၊ ၌။ ဌိတသ၊ တည်သော။ ဘီရုကပုရိသသ၊ ကြောက်တတ်သော ယောကျ်း၏။ ဧဃ်စလနံ၊ ခြေသလုံး၏တုန်လှုပ်ခြင်းငင်း။ ပိသာစာဒိဘာယိတဗ္ဗံ၊ တစ္ဆေ မြေဘုတ် အစရှိသော ကြောက်မက်ဖွယ်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဥရုက္ခမ္ဘော၊ ပေါင်၏တောင့်ခြင်းငင်း။ ဣတိ ဧဝမာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ပရိဗျတ္တာ၊ အလွန်ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧကဒေသေနာတိ၊ ကား။ ကဋ္ဌဒ္ဌယာဒိ ဝိယ၊ သစ်သားနှစ်ခုအပေါင်း အစရှိသည်ကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ ဧကပဿေန၊ တဖက်သော နံပါးဖြင့်။ အနလ္လီယမာနောပိတိ၊ ကား။ အသံသိလိဿမာနောပိ၊ မကပ်ငြိငြားသော်လည်း။ (သီမူနှင့်အညီပင်၊ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း–သိလိသဓာတ်ဖြင့်ပြီးသည်) ဖဿသ၊ ၏။ အနလ္လီယမာနသံဃဋ္ဋနမေဝ၊ မကပ်ငြိပဲတိုက်ခိုက်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ရူပသဒ္ဒေဟိ၊ အဆင်းအသံတို့နှင့်၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံတို့နှင့်။ သာမည်၊ တူသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝိသယဘာဝေါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သည်။ (သာမည်၊ သည်။) နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ စက္ခုသောတာနိ၊ တို့ကို။ အနလ္လီယမာနာ ဧဝ၊ မကပ်ငြိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပသဒ္ဒါ၊ အဆင်းအသံတို့ကို၊ ဝါ၊ ရူပါရုံသဒ္ဒါရုံတို့ကို။ ဖုသိတန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အနလ္လီယမာနသေဝ၊ မကပ်ငြိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။) ဖဿသာပိ၊ ၏လည်း။ အာရမ္မဏဖုသနသံဃဋ္ဋနာနိ၊ အာရုံကိုတွေ့ထိခြင်း တိုက်ခိုက်ခြင်းတို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဖဿသ၊ ၏။ သံဃဋ္ဋနဋ္ဌ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်လည်း။ စိတ္တာရမ္မဏာနံ၊ စိတ်နှင့် အာရုံတို့၏။ သန္ဓိပတနဘာဝေါ ဧဝ၊ ပေါင်းဆုံမိသည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ စိတ္တာမာရမ္မဏာဋ္ဌ သံဃဋ္ဋေတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ဧတေန၊ ဤစိတ္တာမာရမ္မဏာဋ္ဌ သံဃဋ္ဋေတိ–ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။) ကိစ္စဋ္ဌေန၊ ကိစ္စဟူသောအနက်ရှိသော။ ရသေန၊ ဖြင့်။ သံဃဋ္ဋနရသတာ၊ သံဃဋ္ဋနရသရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝတ္ထာရမ္မဏသန္ဓိပါတေန၊ ဝတ္ထုနှင့် အာရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့်။ သမ္ဘဒ္ဓတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံဃဋ္ဋနသမ္ဘတ္တိကော၊ ဝတ္ထုနှင့် အာရုံတို့၏ တိုက်ခိုက်ခြင်းဟူသော ပြည့်စုံခြင်းရှိသော။ ဖဿော၊ ကို။ သံဃဋ္ဋနရသော၊ သံဃဋ္ဋနရသရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဒွေ၊ နှစ်ဖက်ကုန်သော။ ပါဏီ၊ လက်တို့ကို။ ဝဇ္ဇေယျုံ၊ တီးကုန်ရာ၏။ ဣတိအာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိသည်တို့၌။ ပါဏိသ၊ လက်တဖက်၏။ ပါဏိမှိ၊ လက်တဖက်၌။ သံဃဋ္ဋနံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ တဗ္ဗိသေသဘူတာ၊ ထိုလက်နှစ်ဖက်တို့၏ အထူးဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ စိတ္တသ၊ ၏။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ သံဃဋ္ဋနံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော–၌ စပ်) တဗ္ဗိသေသဘူတော၊ ထိုစိတ်၏အထူးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဧကော၊ တခုသော။ စေတသိကဓမ္မော၊ စိတ်၌ဖြစ်သော စေတသိက်တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော ဒွါရအာရုံဝိညာဉ်တို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဖဿော၊ တည်း။ (တနည်း) သင်္ဂတိ၊ ကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ [၁၄၁] စက္ခုရူပဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ သင်္ဂတိဝသေန၊ ပေါင်းဆုံခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ၊ ကြောင့်။ တိကသန္ဓိပါတသခ်ါတသာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တသ ဖဿသ၊ ၏။ ကာရဏဘူတော၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဒနုရူပေါ၊ ထိုဖဿအားလျော်သော။ သမန္နာဟာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ တဇ္ဇာသမန္နာဟာရော၊ ရမည်၏။ ဣန္ဒြိယသ၊ စက္ခု အစရှိသောဣန္ဒြေ၏။ တဒဘိမုခဘာဝေါ စ၊ ထိုအာရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်သည်ငင်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ၏။ အာရမ္မဏကရဏံ စ၊ အာရုံပြုခြင်းသည်ငင်း။ ဝိသယသ၊ အာရုံ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟတတာ အဘိသခ်တတာ၊ အထူးပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်မည်၏။ ဝိညာဏသ၊ ၏။ ဝိသယဘာဝကရဏံ၊ အာရုံအဖြစ်ကိုပြုခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ နိစ္စမ္မာ၊ အရေမရှိသော။ ဂါဝီ၊ နွားမသည်။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အကြင်အကြင်အရပ်သို့။ ဥပဂတာ၊ ကပ်ရောက်၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ဒုက္ခမေဝ၊ သို့သာလျှင်။ ပါပုဏာတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဖဿော၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဝေဒနာ စ၊ သည်လည်း။ ဒုက္ခသလ္လာဒိသဘာဝါ၊ ဆင်းရဲ စူးဝင်သောဥောင့် စသည် သဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ ဓိဋ္ဌာန။ပ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၆၀။ အဘိသန္ဒဟတိ ပဗန္ဓတိ၊ (အာရုံ၌ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို) ဖွဲ့စပ်တတ်၏။ ပဝတ္တေတိ၊ (ဌင်းတို့ကို) ဖြစ်စေတတ်၏။ စေတနာဘာဝေါ၊ ဆေတနာ၏ အဖြစ်ဟူသည်။ ဗျာပါရဘာဝေါ၊ ကြောင့်ကြရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ အာယူဟနံ၊ နဟူသည်။ စေတယနံ၊ စေ့ဆော်ခြင်းတည်း။ ဣရိယနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ သံဝိဒဟနံ၊ နဟူသည်။ ဝိစာရဏံ၊ စီရင်ခြင်း–စီမံခြင်းတည်း။ အာယူဟနရသာယ၊ ရသရှိသော။ စေတနာယ၊ နာသည်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ သမ္မယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ယထာသကံ ကိစ္စပ္ပသုတာ၊ မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သောကိစ္စ၌ ကြောင့်ကြစိုက်ထုတ် ပြုလုပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုစေတနာကို။ သကိစ္စပရကိစ္စသာဓိကာ၊ မိမိကိစ္စ သူတပါးကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဧဒ္ဒေသိသော၊ တပည့်ကြီးသည်။ ပရေ၊ တပါးသောပညာသင်ဖက် တပည့်တို့ကို။ သဒ္ဓါယနေ၊ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၌။ ဥယျောဇေန္တော၊ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းလျက်၊ ဝါ၊ တိုက်တွန်းလိုသည်ဖြစ်၍။ သယမ္ပိ၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ သဒ္ဓါယတိ၊ ၏။ မဟာဝမ္ဘကိမ္ပိ၊ လက်သ္မားကြီးသည်။ ဝမ္ဘကိကမ္မံ၊ လက်သ္မားအမှုကို။ ကာတုံ၊ ၄၊။ အာရဒ္ဓေ၊ အားထုတ်လတ်သော်။ ဣတရေပိ၊ ဤမှတပါးသော လက်သ္မားငယ်တို့သည်လည်း။ ကရောန္တိယေဝ၊ ပြုလုပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဥဿဟနဘာဝေနာတိ၊ ကား။ အာဒရကရဏဘာဝေန၊ ရိုသေစွာ ပြုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ရိုသေစွာပြုစေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထိုစေတနာသည်။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ အာဒရဘူတာ၊ ရိုသေစွာ ဖြစ်လတ်သော်။ သမ္မယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာဒရယတိ၊ ရိုသေစွာ ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ ရိုသေစွာ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဥဿာဟနံ၊ အားထုတ်စေခြင်းကို။ အာယူဟနဝသေန၊ စေ့ဆော်တိုက်တွန်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိရိယုဿာဟဝသေန၊ ဝီရိယဟူသော အားထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ အပ်။

၄၆၁။ ဝိရဘာဝေါတိ၊ ကား။ ယေန၊ အကြင်သဘောတရားဖြင့်။ ဝိရောနာမ၊ ရဲရင့်သောသူမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ဓမ္မော၊ ထိုသဘောတရားတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဝိဓိနာ၊ အစီအရင်ဖြင့်။ ဤရေတဗ္ဗံ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝီရိယံ၊ မည်၏။ ဥဿာဟော၊ ဥဿာဟ–ဟူသည်။ (ဥဿဟနလက္ခဏံ–ပုဒ်မှ ဥဿဟန–ကို ပရိယာယ်ဖြင့်ထုတ်သည်) တံတံကိစ္စသမာရမ္ဘော ဝါ၊ ထိုထိုကိစ္စကိုအားထုတ်ခြင်းသည်ဌင်း။ ပရက္ကမော ဝါ၊ အဆင့်ဆင့်အားထုတ်ခြင်းသည်ဌင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပတ္ထမ္ဘနံ၊ နဟူသည်။ သမ္မယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ကောသဇ္ဇပက္ခေ၊ ပျင်းရိခြင်းအဖို့၌။ ပတိတုံ၊ ကျခြင်း၄၊။ အဒတ္တာ၊ မပေးမူ၍။ ဓာရဏံ၊ ဆောင်ထားခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ အနုဗလပ္ပဒါနံ၊ တဆင့်အားပေးခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ သမ္မဂ္ဂဏှနံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းတည်း။ သံသီဒနပဋိပက္ခေ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ အသံသီဒနံ၊ မည်၏။ သံသီဒနာဘာဝမတ္တံ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းမျှသည်။ နဟု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသံသီဒနဘာဝေန၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသံသီဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌသံဝေဂပုဗ္ဗင်္ဂကာယ၊ ရှစ်ပါးသောသံဝေဂ ရှေ့သွားရှိသော။ ကုသလကိရိယာယ၊ ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၌။ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ သွားအပ်လတ္တံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဂတော၊ သွားအပ်ပြီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကမ္မံ၊ အမှုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်လတ္တံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပ္ပမတ္တကော၊ အနည်းငယ်သော။ အာဗာဓော၊ အနာသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ၏။ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော၊ သူနာဖြစ်ပြီး၍ထခဲ့သည်၊ ဝါ၊ အနာရောဂါမှ ထခဲ့ပြီး ကျန်းမာပြီးသည်။ ဂေလညာ၊ အနာရောဂါမှ။ အစိရဝုဋ္ဌိတော၊ မကြာမြင့်မီ၌ထခဲ့သည်၊ ဝါ၊ ထ၍ မကြာသေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂါမံ ဝါ၊ ရွာသို့ဖြစ်စေ။ နိဂမံ ဝါ၊ နိဂုံးသို့ဖြစ်စေ။ ဝိဏ္ဏာယ၊ ၄၊။ ဝိစရန္တော၊ သွားသည်လှည့်လည်သည်ရှိသော်။ လူခသ ဝါ၊ ခေါင်းပါးခြောက်သွေ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏ္ဍိတသ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ ဘောဇနသ၊ ကို။ ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ပါရိပူရိံ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံစွာ။ နဟု လဘတိ၊ မရ။ပ။ ပါရိပူရိံ၊ ပြည့်စုံစွာ။ လဘတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ အနုရူပပစ္စဝေက္ခဏာသဟိတာနိ၊ သင့်လျော်သောဆင်ခြင်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဧတာနိ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်ပါးတို့သည်။ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထူနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံမူလကာနိ၊ ထိုရှစ်ပါးလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းတို့သည်။ (ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထူနိ၊ မည်ကုန်၏။)

[၁၄၂] ၄၆၂။ အတ္ထနာ၊ သည်။ အနုပါလေတဗ္ဗာနံ၊ လျော်စွာစောင့်ရှောက်အပ်ကုန်သော။ သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အနုပါလနံ၊ လျော်စွာစောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ ဇီဝိတသ၊ ၏။ ဗျာပါရော၊ ရတည်း။ တဋ္ဌ၊ ထိုဇီဝိတသည်လည်း။ နေသံ၊ ထိုသဟဇာတ်တရားတို့၏။ ဇီဝနံ၊ အသက်ရှင်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဇီဝိတကို။ တသ (ဇီဝနသ)၊ ထိုသဟဇာတ်တရားတို့၏ အသက်ရှင်ခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့၌ပြု၍။ ဇီဝန္တိ တေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တမ္ပိ၊ ထိုဇီဝိတသည်လည်း။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ အသ၊ ထိုသဟဇာတ်တရားအပေါင်း၏။ (ဤပုဒ်ပိဟန်ရှိ၏) ဇီဝနမေဝ၊ အသက်ရှင်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇီဝနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၆၃။ အာဓိယတီတိ၊ ကား။ ဌပေတိ၊ ထားတတ်၏။ အဝိသာရော၊ ရ–ဟူသည်။ အတ္ထနော ဧဝ၊ ၏သာလျှင်။ အဝိသရဏသဘာဝေါ၊ မပျံ့သွားခြင်းသဘောတည်း။ အဝိက္ခေပေါ၊ ပ–ဟူသည်။ သမ္မယုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဝိက္ခိတ္တတာ၊ မပျံ့လွင့်သည်၏ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ယေန၊ အကြင်သဘောတရားဖြင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ တို့သည်။ အဝိက္ခိတ္တာ၊ မပစ်လွှင့်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ၊ မပျံ့လွင့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ဓမ္မော၊ သည်။ အဝိက္ခေပေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊

ဤသို့သိအပ်၏။ အဝုပသမလက္ခဏသည်၊ မငြိမ်သက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဝိက္ခေပသည်၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏။ ပဋိပက္ခတာယ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တသည်၊ ၏။ ဥပသမနာကာရေန၊ ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပသမပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မည်၏။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သုခဝိရဟိတောပိ၊ သုခမှကင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဒီပစ္စိနိ ဒဿနေန၊ ဆီမီးလျှံဟူသော စံပြဥပမာဖြင့်။ သမာဓိသ၊ ၏။ သန္တာနဋ္ဌိတိဘာဝံ၊ အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့် တည်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၄ဖင့။ သဒ္ဒဟန္တိ ဧတာယာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သဒ္ဒဟနကိရိယာယ၊ ယုံကြည်ခြင်းကြိယာဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ (ပစ္စယဋ္ဌ စပ်) တတ္ထ၊ ထိုယုံကြည်ခြင်းကြိယာ၌။ အာဓိပစ္စဘာဝေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါ၏။ ပစ္စယတံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ။ မှန်။ တဿာ၊ ထိုသဒ္ဓါ၏။ (ဘာဝ သမ္ဓန်) ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ တထာပစ္စယဘာဝေ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပဂ္ဂလော၊ သည်။ သဒ္ဒဟတီတိ၊ ယုံကြည်၏ဟူသော။ ဝေါဟာရော၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဒဟနံ၊ နဝ– ဟူသည်။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုနော၊ ယုံကြည်အပ်သောဝတ္ထုကို။ ပတ္တိယာယနံ၊ ယုံကြည်ခြင်းတည်း။ ဧတိသာ၊ ဤတရားသဘောအား။ တံ (သဒ္ဒဟနံ)၊ ထိုယုံကြည်ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒဟနလက္ခဏာ၊ မည်၏။ သြကပ္ပနလက္ခဏာ တိ၊ ကား။ အနုပဝိသိတ္တာ၊ သက်ဝင်၍။ ဧတံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ ဧဝံ၊ ဤအတိုင်းပင် မှန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပနလက္ခဏာ၊ ကြံဆခြင်း–ယုံကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကာလုသယိယမလံ၊ နောက်ကျုသည်၏အဖြစ်ဟူသော အညစ်အကြေးကို၊ ဝါ၊ နောက်ကျုခြင်း အညစ်အကြေးကို။ ဝိမေတ္တာ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ သမ္မယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ ကား။ ပဂ္ဂလသေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပသာဒနံ၊ ကြည်လင်စေခြင်းဟူသော။ အနာဝိလဘာဝကရဏံ၊ မနောက်ကျုသည်၏ အဖြစ်ကိုပြုခြင်းဟူသော။ ရသော၊ ကိစ္စ သည်။ ဧတိသာ၊ ဤတရားသဘောအား။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပသာဒနရသာ၊ မည်၏။ ပက္ခန္ဒနံ၊ ပြေးဝင်ခြင်းဟူ သည်။ အဓိမုစ္စနဝသေန၊ နှလုံးသွင်း ညွှတ်ကိုင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရမ္မဏသ၊ အာရုံသို့။ အနုပဝိသနံ၊ သက်ဝင်ခြင်းတည်း။ အကာလုသဘာဝေါ၊ မနောက်ကျုသည်၏အဖြစ်သည်။ အကာလ သယိယံ၊ မည်၏။ အနာဝိလဘာဝေါ၊ မနောက်ကျုသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပသာဒနီယဋ္ဌာနေသု၊ ကြည်ညိုအပ်–ကြည်ညိုထိုက်သော အရာတို့၌။ ပသာဒဝိပရီတံ၊ ကြည်ညိုခြင်းမှ အပြန်ဖြစ်သော။ အကုသလံ၊ သည်။ အဿဒ္ဓါယံ စ၊ ဒ္ဓါယလည်းမည်၏။ မိစ္ဆာဓိမုတ္တိ စ၊ မုတ္တိလည်းမည်၏။ တပ္ပစ္စနီကောဝ၊ ထိုအဿဒ္ဓါယ, မိစ္ဆာဓိမုတ္တိ၏ဆန့်ကျင် ဖက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပသာဒဘူတော၊ ကြည်လင်ခြင်း–ယုံကြည်ခြင်းသဘောဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုဂုတော၊ ယုံကြည်ထိုက်– ကြည်ညိုထိုက်သော ဝတ္ထု၌တည်သော။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အဓိမုတ္တိ၊ မည်၏။ ယေဝါပနကာဓိမောက္ခော၊ ယေဝါ ပန–ဖြင့် ဟောအပ်သော အဓိမောက္ခစေတသိက်သည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ ရတနတ္တယံ စ၊ ရတနာသုံးပါး အပေါင်းသည်၎င်း။ ကမ္မံ စ၊ ကံသည်၎င်း။ ကမ္မဖလဉ္စ၊ ကံ၏အကျိုးသည်၎င်း။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထု၊ ယုံကြည်ထိုက်–ကြည်ညိုထိုက်သော ဝတ္ထုမည်၏။ သပ္ပုရိသသံသေဝနသဒ္ဓမ္မသဝနယောနိသောမနသိကာရ ဓမ္မာနုဓမ္မပွဋိပတ္တိယော၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း, သူတော်ကောင်း တရားကို ကြားနာခြင်း, အသင့်လမ်းမှန်ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း, လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး အားလျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်း တို့သည်။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ သောတာပတ္တိအင်္ဂါတို့မည်ကုန်၏။ ကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အာဒါနေ၊ ယူရာ၌။ ဟတ္ထောဝိယ၊ လက်ကဲ့သို့၎င်း။ (အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ်နှင့်အညီ သြကာရန္တသာ သင့်သည်) သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသမ္ဘာဒနေ၊ အလုံးစုံသော ပြည့်စုံခြင်း–စည်းစိမ်တို့ကို ပြီးစေရာ၌။ ဝိတ္တံ ဝိယ၊ ဥစ္စာရတနာကဲ့သို့၎င်း။ အမတကသိဖလဖလနေ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်း၏အကျိုးကို ပြီးစေရာ၌။ ဗီဇံ ဝိယ၊ မျိုးစေ့ကဲ့သို့၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၄ဖ၅။ သရန္တိ ဧတာယာတိ၊ ပါဠိဖြင့်။ (အဋ္ဌသာလိနီနှင့်အညီ ဧတာယ–သာသင့်သည်) သရဏကိရိယာယ၊ အောက်မေ့ခြင်းကြိယာဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုအောက်မေ့ခြင်းကြိယာ၌။ အာဓိပစ္စဘာဝေ န၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယတံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တဿာ၊ ထိုသတိ၏။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ တထာပစ္စယဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော၊ ထိုသတိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သရတီတိ၊ အောက်မေ့တတ်သည်ဟူသော။ ဝေါဟာရော၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အဘိဓမ္မာဝတာ ရဋီကာသစ်အလိုအားဖြင့် "တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သရတီတိ၊ အောက်မေ့သည်ဟူ၍။ ဝေါဟရီယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏"ဟု အနက်ပေး) ဥဒကေ၊ ၌။ အလာဗု ဝိယ၊ ဗူးကဲ့သို့။ ဝိလဝိတ္တာ၊ ပေါ်မျောရ၍။ ဂန္ဓုံ၊ ၎င်္ဂါ။ အဒတ္တာ၊ မပေးမူ၍။ ပါသာဏသ၊ ကျောက်ခဲကို။ (ဥဒကေ၊ ၌။ ဌပနံ ဝိယ၊ ချထားခြင်းကဲ့သို့။) [၁၄၃] နိစ္စလသ၊ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသော။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ ဌပနံ၊ ထားခြင်းဟူသော။ သရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ အသမ္မုဋ္ဌတာကရဏံ၊ မမေ့သည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းသည်။ အပိလာ ပနံ၊ မည်၏။ သမ္မောသပစ္စနီကံ၊ မေ့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ကိစ္စံ၊ သည်။ အသမ္မောသော၊ မည်၏။ သမ္မောသာဘာဝ မတ္တံ၊ မေ့ခြင်း၏ မရှိခြင်းမျှသည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ သတာရကျွေန စေတသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မည်၏ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ၊ ၏။) ဧတာယ၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ အညတော၊ တပါးသော အာရုံမှ။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ စိတ္တံ၊ သည်။ (သီမှနှင့်အညီပင်) ဝိသယေ၊ (ရှုသင့်သော)အာရုံ၌။ အဘိမုခေါ၊ ရှေးရှုသည်။ (အဘိ မုခံ–ဟု ရှိသင့်၏) ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသယာဘိမုခဘာဝေါ၊ မည်၏။ သတိ၊ သတိကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။)

သတိယာ၊ ၏။ ဝတ္ထုဘူတာ၊ တည်ရာအာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယာဒယောဝ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့သည်သာလျှင်။ ကာယာဒိသတိပဋ္ဌာနာနိ၊ ပဋ္ဌာနတို့မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမာ၊ ရှေးခ်ဖြစ်သော။ သတိ ဧဝ၊ သတိသည်ပင်လျှင်။ ပစ္ဆိမာယ၊ နောက်ခ်ဖြစ်သော သတိ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

၄၆၆။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဟေတုမှိ၊ ဟိတ်အနက်ခ်။ ကရဏဝစနံ၊ ကရိဏ်းဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ (ကြောင့်–ဟု အနက်ပေးစေလိုဏ်) ဟိရိယတီတိ၊ ကား။ လဇ္ဇာကာရေန၊ ရှက်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓိဂုဏ္ဌတိ၊ စက်ဆုပ်တတ်၏။ တေဟိယေဝါတိ၊ ကား။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိယေဝ၊ ကာယဒုစရိုက် စသည်တို့မှသာလျှင်။ (ဘယ–အယှဉ်ခ်မှ–ပင် သင့်သည်) သြတ္တပ္ပတီတိ၊ ကား။ ဥဗ္ဗိဇ္ဇတိ၊ ထိတ်လန့်တတ်၏။ ဟိရီ၊ သည်။ ပါပဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဂူထံ ဝိယ၊ မစင်ကိုကဲ့သို့။ ပဿန္တီ၊ ရှုမြင်လျက်။ ဓိဂုဏ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါပတော ဓိဂုဏ္ဌနလက္ခဏာဟိရီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သြတ္တပ္ပံ၊ သည်။ တေ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥဏ္ဏံ ဝိယ၊ မီးပူကိုကဲ့သို့။ ပဿန္တံ၊ လျက်။ တတော၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့မှ။ ဥတ္တသတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တာသလက္ခဏံ သြတ္တပ္ပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝုတ္တပ္ပကာရေနာတိ၊ ကား။ လဇ္ဇာကာရေန စ၊ ဖြင့်ဝင်း။ ဥတ္တာသာကာရေန စ၊ ထိတ်လန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဝင်း။ ။ ဟိရီ၊ သည်။ အဗ္ဗေတ္တသမုဋ္ဌာနတာယ စ၊ အဗ္ဗေတ္တသမုဋ္ဌာန် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ အတ္တာဓိပတိတာယ စ၊ မိမိကိုယ်လျှင် အကြီးအမှူးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ အတ္တဂါရဝပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိကိုယ်ကိုအလေးပြုခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ သြတ္တပ္ပံ၊ သည်။ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနတာယ စ၊ ဒ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ လောကာဓိပတိတာယ စ၊ လောကလျှင် အကြီးအမှူးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ပရဂါရဝပဒဋ္ဌာနံ၊ သူတပါးကိုအလေးပြုခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ တမေဝတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို ပင်လျှင်။ ပါကဋတရံ၊ အထူးသဖြင့်ထင်ရှားသည်ကို။ ကာတုံ၊ ၄၊။ အတ္တာနံ ဟီတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ အဗ္ဗေတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိတာ၊ ဒ္ဌာန်ရှိသည် စသည်၏အဖြစ်ကို။ ဟိရိသြတ္တပ္ပါနံ၊ တို့၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာ၌။ ပါကဋဘာဝေန၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧတေသံ၊ ဤဟီရိနှင့် သြတ္တပ္ပတို့၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌ သော်လည်း။ (ပိ–ကြေသည်) အညမညဝိပ္ပယောဂါ၊ အချင်းချင်းမယှဉ်ခြင်းသည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗယံ၊ ကြောက်ခြင်းကင်းသော။ လဇ္ဇနံ၊ ရှက်ခြင်းသည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ အလဇ္ဇနံ၊ ရှက်ခြင်းမရှိသော။ ပါပဘယံ ဝါ၊ မကောင်းမှုမှ ကြောက်ခြင်းသည်လည်း။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ လောကပါလကာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠ်၌။ "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဏာ၊ ဖြူစင်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤဟီရိနှင့် သြတ္တပ္ပတရားတို့သည်။ လောကံ၊ ကို။ ပါလေန္တိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏။" ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ (အာဟရိတ္တာ၊ ဆောင်၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။) အတ္တာဓိပတိ လောကာဓိပတိဘာဝေ စ၊ အတ္တာဓိပတိအဖြစ် လောကာဓိပတိအဖြစ်ခ်လည်း။ "သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တာနံယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အဓိပတိ၊ ကို။ ကရိတ္တာ၊ ၍။" (ဣတိ စ၊ ဤသို့ဝင်း။) သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကံယေဝ၊ လူအပေါင်းကိုသာလျှင်။ အဓိပတိ၊ ကို။ ကရိတ္တာ၊၍။" ဣတိ စ၊ ဤသို့ဝင်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။) သုတ္တပဒါနိ၊ သုတ်ပုဒ်တို့ကို။ အာဟရိတ္တာ၊ ၍။ ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

၄၆၇။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နု လုဗ္ဘန္တိ–နု လုဗ္ဘတေဝ–ဟောတိ–တို့ခ်စပ်) အလောဘော၊ သည်။ လောဘပဋိပက္ခော၊ လောဘ၏ဆန့်ကျင်ဖက်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တေန၊ ထိုအလောဘနှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ (တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) ဝါ၊ ကား။ တံသမင်္ဂီနော၊ ထိုအလောဘနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (နု လုဗ္ဘန္တိ–၏ ကတ္တားကို ပြသည်) တေန၊ ထိုအလောဘဖြင့်။ နု လုဗ္ဘန္တိ၊ မလိုချင် မမက်မောကုန်။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ ကဒါစိပိ၊ ၌ သော်လည်း။ နု လုဗ္ဘတေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အတ္ထတော၊ မုချအနက်အားဖြင့်။ အလုဗ္ဘနာကာရော ဧဝ၊ မလိုချင် မမက်မောသော အခြင်းအရာသည်သာလျှင်။ ဟောတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ (စ–သဒ္ဒါဖြင့် နု လုဗ္ဘန္တိ, နု လုဗ္ဘတေ တို့ကို ဆည်းသည်) တသ္မာ၊ ထိုသုံးပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ နု လုဗ္ဘန္တီတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧသေဝ နယောတိ၊ ဟူသော ပါဠ်ဖြင့်။ နု ဒုဿန္တိ တေနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ကာရကတ္တယယောဇနံ၊ ကာရကသုံးပါး အပေါင်းကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ အတိဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။ အဂေဓော၊ ဓ–ဟူသည်။ အဂိဒ္ဓိနံ၊ မမက်မောခြင်းတည်း။ အနဘိကခ်ံနံ၊ အလိုမရှိခြင်းတည်း။ အလဂ္ဂဘာဝေါ၊ ဝ–ဟူသည်။ အနာသတ္တတာ၊ မကပ်ငြိသည်၏အဖြစ်တည်း။ အပရိဂ္ဂဟော၊ ဟ–ဟူသည်။ ကဿစိ၊ သော၊ ဝတ္ထုနော၊ ကို။ မမတ္တဝသေန၊ ငါ့ဥစ္စာအဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အသင်္ကေတော၊ မသိမ်းယူခြင်းတည်း။ ဧတသ၊ ဤတရားသဘောအား။ အနလ္လီနော၊ မကပ်ငြိသော။ ဘာဝေါ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနလ္လီနဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဘာဝ–၏ အနက်ကို အဓိပ္ပါယဟု ယူသည်ရှိသော်။ ဥပမာယ၊ မစင်တွင်းခ်ကျသော ယောကျ်ားဥပမာနှင့်။ သမေတိ၊ ညီ၏။

[၁၄၄] ၄၆၈။ စဏ္ဍိကဿ၊ ကြမ်းတမ်းသော သူ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ စဏ္ဍိက္ကံ၊ မည်၏။ ကောပေါ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းကိုရ၏။ တပ္ပဋိပက္ခော၊ ထိုစဏ္ဍိက္ကဏ္ဍ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်သည်။ အစဏ္ဍိက္ကံ၊ မည်၏။ အဗျာပါဒေါ၊ အဗျာပါဒကိုရ၏။ အဝိရောဓော၊ ဓ–ဟူသည်။ အဝိဂ္ဂဟော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို မယူခြင်းတည်း။ အနုကူလမိတ္တော၊ လျော်သော မိတ်ဆွေဟူသည်။ အနုဝတ္တကော၊ လိုက်လျောသောမိတ်ဆွေတည်း။ ဝိနယရသောတိ၊ ကား။ ဝိနယနရသော၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သောမ္မဘာဝေါ၊ ဝ–ဟူသည်။ မေဒ္ဓနဝသေန၊ ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ချမ်းသာစေလိုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟိလာဒနီယတာ၊ ချမ်းသာစေတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။

၄၆၉။ ဓမ္မာနံ၊ သဘောတရားတို့၏။ ယော ယော၊ အကြင်အကြင်သို့သော။ သဘာဝေါ၊ မိမိ၏သဘောသည်။ ယထာ သဘာဝေါ၊ မည်၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုမိမိ၏သဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဈနံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ယထာသဘာဝပဋိဝေဓော၊ မည်၏။ အက္ခလိတံ အဝိရဇ္ဈိတွာ၊ မချွတ်ယွင်းမူ၍၊ ဝါ၊ မလွဲချော်မူ၍။ ပဋိဝေဓော၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အက္ခလိတပဋိဝေ ဓော၊ မည်၏။ ဝိသယသ၊ အာရုံကို။ သြဘာသနံ၊ လင်းစေခြင်းသည်။ တပ္ပဋိဗ္ဗာဒကသမ္မောဟန္ဓကာရဝိဓေနံ၊ ထိုအာရုံကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည်။ ဝိသယောဘာသနံ၊ နမည်၏။ ကတ္ထစိပိ၊ တစုံတခုလည်းဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ၌။ အသမ္မုယှနာကာရေနေဝ၊ မတွေဝေသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္မောဟပဋိပက္ခတာယ၊ ပြင်းစွာ တွေဝေခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဘာဝံ၊ ထိုတွေဝေခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မည်၏။ သဗ္ဗ ကုသလာနံ မူလဘူတာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ စတုဘူမကကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနေန၊ ကောင်းစွာ တည်တံ့သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေသောအားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာဘူတာ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုစတုဘူမက ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ကုသလဘာဝသာဓနေန၊ ကုသိုလ်၏အဖြစ်ကိုပြီးစေသောအားဖြင့်။ (ပတိဋ္ဌာဘူတာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။) နမဟုတ်ကုန်။ ဟိ၊ အပြစ်ကား။ တေသံ၊ ထိုစတုဘူမကကုသိုလ်တရားတို့၏။ ကုသလဘာဝေါ၊ သည်။ ကုသလမူလပဋ္ဌိဗဒ္ဓေါ၊ ကုသိုလ်မူလနှင့်စပ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ တံသမုဋ္ဌာနရူပေသု၊ ထိုကုသိုလ်မူလကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့၌။ (တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်မူလတို့၏။) ဟေတုပစ္စယတာ၊ ဟေတုပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်။ နသိယာ၊ မဖြစ်လေရာ။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုကုသိုလ်မူလတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ် မူလကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ နသာမေန္တိ၊ မပြီးစေတတ်ကုန်။ ပစ္စယာ စ၊ တို့သည်လည်း။ နနဟောန္တိ၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်ကုန်။ (ဧကန် ပင်ဖြစ်ကုန်၏) ဟိ၊ မှန်။ ဟေတူ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ကုသလဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ (ကုသလမူလပဋ္ဌိဗဒ္ဓေါ၊ စပ်သည်။) ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဗျာကတဘာဝေါပိ၊ အဖြစ်သည်လည်း။ အဗျာကတမူလပဋ္ဌိဗဒ္ဓေါ၊ စပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအဗျာကတမူလနှင့်စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အဟေတုကစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဗျာကတဘာဝေါ ဧဝ၊ အဖြစ်သည်ပင်လျှင်။ နသိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ အကုသလေသု စ၊ စိတ်တို့တွင်လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်မောဟမူစိတ်၌။ ဧကံယေဝ၊ တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ မူလံ၊ မောဟမူလသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမောဟမူစိတ်၌။) တဿ၊ ထိုမောဟမူလ၏။ အကုသလဘာဝေါ၊ သည်။ နသိယာ၊ မဖြစ်လေရာ။ ဥဘယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ မူလပဋ္ဌိဗဒ္ဓေါ၊ မူလနှင့်စပ်သည်။ နမဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ ယောနိသောမနသိကာရာဒိပဋ္ဌိဗဒ္ဓေါ၊ အစရှိသည်နှင့်စပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ မူလာနိ၊ တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်စသည်တို့၏။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနာနိ၊ ကောင်းစွာ တည်တံ့သည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၇၀။ ပဿမ္ဘနံ၊ နဟူသည်။ ဒရထဝူပသမော၊ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်းတည်း၊ ဝါ၊ ပူပန်မှု၏ငြိမ်းခြင်းတည်း။ ကာယသဒ္ဒေါ၊ သည်။ သမူဟဝါစီ၊ အပေါင်းကို ဟော၏။ သော စ ခေါ (သမူဟော)၊ ထိုအပေါင်းကိုလည်း။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယဝသေန၊ ဝေဒနာအစရှိသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယောတိ စေတ္ထ ဝေဒနာဒယော တယော ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ တတ္ထ ကတမာ။ပ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓသာ တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဒရထော၊ ဒရထဟူသည်။ သာရမ္ဘော၊ လွန်စွာ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ (ဤကား သံ+အာရမ္ဘဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ရသော သဒ္ဒါနက်တည်း) ဝါ၊ ချုပ်ချယ်ခြင်းတည်း။ (ပေးရိုးအနက်၊ ဤအရာ၌ကား လျော်မည်မဟုတ်။) ဝါ၊ ပူပန်ခြင်းတည်း။ (လျော်သောအနက်) ဧတံ၊ ဤဒရထ–ဟူသောအမည်သည်။ ဒေါမနဿပစ္စယာနံ၊ ဒေါမနဿလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ (မူလဋီကာ၌ ဒုက္ခဒေါမနဿပစ္စယာနံ–ဟုရှိသည်၊ ပြည့်စုံ၍ သင့်မြတ်ပေ၏) ဥဒ္ဓစ္စာဓိကာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စလွန်ကဲကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ ကား။ တထာပဝတ္တာနံ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဒရထနိမ္မဒ္ဒနေန၊ ပူပန်ခြင်းကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်။ ပရိဠာဟပရိပ္ပန္ဒဝိရဟိတော၊ ပူပန်တုန်လှုပ်ခြင်းမှကင်းသော။ သီတိဘာဝေါ၊ အေးချမ်းသည်၏အဖြစ်သည်။ အပရိပ္ပန္ဒသီတိဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စပွဓာနာ၊ ဥဒ္ဓစ္စပြဓာန်းကုန်သော။ [၁၄၅] ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေသာ၊ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကို။ အာဒိ ကတွာ၊ အစပြု၍။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ရေတွက်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။

ဂရုဘာဝေါ၊ လေးသည်၏အဖြစ်သည်။ ဒန္ဓတာ၊ နှေးသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဧတံ၊ ဤဂရုဘာဝဟူသောအမည်သည်။ ထိနမိဒ္ဓါဓိကာနံ၊ ထိနမိဒ္ဓလွန်ကဲသော ကိလေသာတို့၏။ ဝါ၊ ကား။ တထာပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဒန္ဓတာယ၊ နှေးသည်အဖြစ်၏။ ပဋိပက္ခော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်သည်။ အဒန္ဓတာ၊ မည်၏။ ဒန္ဓတာယ၊ နှေးသည်အဖြစ်၏။ အဘာဝမတ္တံ၊ မရှိခြင်းမျှသည်။ နမဟုတ်။

ထဒ္ဓဘာဝေါ၊ ခက်ထန်တောင့်တင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ထမ္ဘော၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤထမ္ဘဟူသောအမည်သည်။ ဒိဋ္ဌိ မာနာဓိကာနံ၊ ဒိဋ္ဌိမာနလွန်ကဲသော ကိလေသာတို့၏။ ဝါ၊ ကား။ တပွဓာနာနံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိမာန ပြဓာန်းကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ထဒ္ဓဘာဝနိမ္မဒ္ဒနတော ဧဝံ၊ ခက်ထန် တောင့်တင်းသည်၏အဖြစ်ကို နှိမ်နင်း

ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ အပ္ပဋိဟတာကာရေန၊ မထိပါးမတိုက်ခိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌန္တိ၊ ရှေးရှုထင်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ အပ္ပဋိဃာတံ၊ မထိပါးမတိုက်ခိုက်ခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌာပေန္တိ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဋိဃာတပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်ကုန်၏။

ကမ္မနိ၊ အမှုဌ်။ သာဓု၊ ကောင်းသည်တည်း။ ကမ္မည်၊ အမှုဌ်ကောင်းသည်၊ ဝါ၊ အမှုဌ်ခန့်သည်။ ကမ္မည်၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်။ အကမ္မည်၊ အမှုဌ်ခန့်သည်မဟုတ်၊ ဝါ၊ အမှုဌ်မခန့်။ တဿ၊ ထိုအမှုဌ်မခန့်သည်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ အကမ္မညဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဒါနသီလာဒိပုညကိရိယာယံ၊ ဒါနသီလအစရှိသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၌။ အယောဂျတာ၊ မသင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ပေတည်း။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒာဒိသံကိလေသမမ္မာ၊ ကာမစ္ဆန္ဒ အစရှိသော သံကိလေသတရားတို့ပေတည်း။ ဝါ၊ ကား။ တပ္ပဓာနာ၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒစသည် ပြဓာန်းခြင်းရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာဟုသလက္ခဏာ၊ တို့ပေတည်း။ ကမ္မညဘာဝေနေဝ၊ အမှုဌ်ခန့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သမ္ပန္နာကာရေန၊ ပြည့်စုံကောင်းမြတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ ဂဟဏံ၊ သည်။ အာရမ္မဏကရဏသမ္ဘတ္တိ၊ မည်၏။ ဝုတ္တာဝသေသာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဥဒ္ဒစ္စစသည်မှကြွင်းကုန်သော။ ကာမစ္ဆန္ဒာဒယော စ၊ ကာမစ္ဆန္ဒစသည်တို့သည်၎င်း။ (ကာမစ္ဆန္ဒ ဗျာပါဒ ကုက္ကုစ္စ ထိနမိဒ္ဓ–တို့ကိုဆိုသည်) တဒေကဋ္ဌာ၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒစသည်တို့နှင့်တူသော တည်ရာရှိကုန်သော။ သံကိလေသမမ္မာ စ၊ တရားတို့သည်၎င်း။ (ဤစကားဖြင့် အာဒိ–အရကိုပြသည်) အဝသေသနီဝရဏာဒယော၊ ဏစသည်တို့ပေတည်း။ ဝိနိဗန္ဓနိမ္မဒ္ဒနေန၊ ကာမစ္ဆန္ဒ စသော အနောင်အဖွဲ့ အနောင့်အရှက်ကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးသဖြင့်။ သုခပ္ပဝတ္တိဟေတုတာယ၊ ချမ်းသာစွာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပသာဒနီယဝတ္ထူသု၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဝတ္ထုတို့၌။ ပသာဒါဝဟာ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ ဝိယာတိ၊ ကား။ အပဂတကာဠကာ၊ ကင်းသော အမည်းအညစ်ရှိသော။ သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ၊ ရွှေစင်သည်။ အလင်္ကာရဝိကတိဝိနိယောဂကမ္မမာ၊ အဆင်တန်ဆာအထူးတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းငါခန့်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အယမ္ပိ၊ ဤကမ္မညတာသည်လည်း။ သံကိလေသဝိဂမေန၊ သံကိလေသတရားကင်းသဖြင့်။ ဟိတကိရိယာဝိနိယောဂကမ္မမာ၊ အစီးအပွါးကို ပြုခြင်းတို့၌ ယှဉ်ခြင်းငါခန့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

အဿဒ္ဓိယာဒိ စ၊ အဿဒ္ဓိယအစရှိသော တရားသည်၎င်း။ တဒေကဋ္ဌာ၊ ထိုအဿဒ္ဓိယ စသည်နှင့်တူသော တည်ရာရှိကုန်သော။ ပါပမမ္မာ စ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်၎င်း။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဂေလညံ၊ မခန့်ကျန်းသည်၏အဖြစ်မည်၏။ ဂေလညပဋ္ဌိပကော၊ ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်သည်။ အဂေလညံ၊ မည်၏။ ဧတာသံ၊ ဤပါဂုညတာတို့အား။ တဗ္ဘာဝေါ၊ ထိုအနာကင်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော၊ ဝါ၊ ခန့်ကျန်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ လက္ခဏံ၊ လက္ခဏာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊ မည်ကုန်၏။ ယထာဝုတ္တဂေလညနိမ္မဒ္ဒနေနေဝ၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မခန့်ကျန်းသည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဧတာသံ၊ ဤပါဂုညတာတို့အား။ အာဒီနဝေါ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ဧတာ၊ ဤပါဂုညတာတို့သည်။ အာဒီနံ၊ အလွန်ဆင်းရဲသည်ကို။ ကပဏံ၊ အထီးကျန်သည်ကို။ နု ဝန္တိပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်စေတတ်ကုန်။ (ပဝတ္တေန္တိ–ဟု ကာရိတ်နှင့် ရှိသင့်၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရာဒီနဝါ၊ မည်ကုန်၏။ တေနာကာရေန၊ ထိုနိရာဒီနဝအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌန္တိ၊ ရှေးရှုထင်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ၊ ထိုနိရာဒီနဝအခြင်းအရာကို။ သမ္ပယုတ္တေသု၊ တို့၌။ ပစ္စုပဋ္ဌပေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရာဒီနဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်ကုန်၏။

ကာယသမ္မဒ္ဓိ စ၊ စေတသိက်အပေါင်းဟူသော ကာယ၏ သမ္မဒ္ဓိလည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တသမ္မဒ္ဓိ စ၊ စိတ်၏သမ္မဒ္ဓိလည်း ဖြစ်သော။ ဥဇုဘာဝေါ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ လက္ခိတဗ္ဗတာယ၊ ကြောင့်။ ကာယစိတ္တအဇ္ဇဝလက္ခဏာ၊ မည်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ နဂ်လသီသစန္ဒကောဋ္ဌ (နဂ်လကောဋ္ဌစန္ဒလေခါ–သင့်) ဂေါမုတ္တဝက်တာသခ်ါတာနံ၊ ထယ်ကိုင်း၏အဖျားကောက် လရေးကောက် နွားကျင်ကောက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကုဋ္ဌလဘာဝါနံ၊ ကောက်သည်၏အဖြစ်တို့ကို။ နိမ္မဒ္ဒနတော၊ နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်။ ကာယစိတ္တကုဋိလဘာဝနိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ မည်ကုန်၏။ တတော ဧဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ သဗ္ဗထာပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ အဇိမှဘာဝေန၊ ကောက်ကျစ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ အဇိမှတံ၊ မကောက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်ကုန်၏။ မာယာ၊ မာယာသည်။ သန္တဒေါသပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာ၊ ထင်ရှားရှိသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သာဌေယျံ၊ ယျ–သည်။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနလက္ခဏံ၊ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းဖောက်ပြခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ [၁၄၆] တဒါကာရပဝတ္တာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ တဒေကဋ္ဌာ၊ ထိုမာယာ သာဌေယျစသည်နှင့်တူသော တည်ရာရှိကုန်သော။ သံကိလေသမမ္မာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ မာယာသာဌေယျာဒိကာ၊ စသည် မည်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယပဿဒ္ဓိ စသည်တို့တွင်။ စိတ္တပဿဒ္ဓိအာဒီဟိ၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ စိတ္တမေဝ၊ စိတ်သည်သာလျှင်။ ပဿဒ္ဓံ စ၊ ငြိမ်းအေးသည်၎င်း။ လဟုံ စ၊ ပေါ့သည်၎င်း။ မုဒုံ စ၊ နူးညံ့သည်၎င်း။ ကမ္မညံ စ၊ အမှုဌ်ခန့်သည်၎င်း။ ပဂုဏံ စ၊ လေ့လာခန့်ကျန်းသည်၎င်း။ ဥဇုံ စ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယပဿဒ္ဓိအာဒီဟိ ပန၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်မူကား။ ရူပကာယောပိ၊ ရူပကာယသည်လည်း။ (ပဿဒ္ဓေါ စ၊ သည်၎င်း။ လဟု စ၊ သည်၎င်း။ မုဒု စ၊ သည်၎င်း။ ကမ္မညော စ၊ သည်၎င်း။ ပဂုဏော စ၊ သည်၎င်း။ ဥဇု စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။) တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဿဒ္ဓိစသည်တို့၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဒုဝိဓတာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ၌။ နု (ဝုတ္တာ)၊ အပ်။

၄၇၁။ ဆန္ဒနံ၊ အလိုရှိခြင်း။ ဆန္ဒော၊ အလိုရှိခြင်း။ အာရမ္မဏေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထိကတာ၊ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဆန္ဒော ကာမောတိအာဒီသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ တဏှာပိ၊ ကိုလည်း။ (ဆန္ဒော၊ ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်၏။ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတီတိအာဒီသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ ဝီရိယမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ (ဆန္ဒော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုတဏှာနှင့် ဝီရိယတို့မှ။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ နစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ကတ္တုကာမတာယေတံ အဓိဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကရဏိစ္ဆာ၊ ပြုခြင်းငှါအလိုကို၊ ဝါ၊ ပြုလိုခြင်းကို။ ကတ္တုကာမတာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ စေတသိကဿ၊ စေတသိက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ သာရမ္မဏတ္တာ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကရဏိစ္ဆာ နာမ၊ ပြုလိုခြင်းမည်သည်။ အာလမ္ဗနဿ၊ ကို။ အာလမ္ဗီတုကာမတာမုခေနေဝ၊ ဆွဲကိုင်ခြင်း အာရုံပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ရှေ့သွားပြုသဖြင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏကရဏိစ္ဆာလက္ခဏော၊ အာရုံပြုလိုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ကတ္တုကာမတာလက္ခဏော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ အာရမ္မဏပရိယေသနရသောတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ အာရမ္မဏေန အတ္ထိကတာပစ္စုပ္ဌာနောတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့အားဖြင့်။ အယံ၊ ဤဆန္ဒသည်။ အတ္တနော၊ ၏၊ ဝါ၊ မိမိအလို့ငှါ။ အာရမ္မဏပရိယေသနရသော၊ အာရုံကို ရှာမှီးခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့အားဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း၊ ဝါ၊ တို့အလို့ငှါလည်း။ (အာရမ္မဏပရိယေသနရသော၊ ကိစ္စရှိသည်။) ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုသမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ တေန၊ ထိုဆန္ဒနှင့်။ ဧကာရမ္မဏတာယ၊ တူသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏော။ပ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သွာယံ၊ ထိုဆန္ဒကို။ ကုသလေသု၊ ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ ဥပဂန္ဒော၊ လတ်သော်။ ကုသလစ္ဆန္ဒောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယောနိသောမနသိကာရသမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ ကာရလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၄၇၂။ အဓိမုစ္စနံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ သန္နိဋ္ဌာနဝေန၊ ဆုံးဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပသာဒနဝေန၊ အားဖြင့်။ န (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာ တထာ ဝါ၊ အမှန်အမှား တပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ နိစ္ဆယနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အဓိမုစ္စနံ၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနဓိမုစ္စန္တဿ၊ မဆုံးဖြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါဏာတိပါတာဒီသု ဝါ၊ အစရှိသည်တို့၌သော်ငင်း။ ဒါနာဒီသု ဝါ၊ တို့၌သော်ငင်း။ ပဝတ္တိယာ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ သဒ္ဒါ ယန၊ သည်ကား။ ပသာဒနီယေသု၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော အာရုံတို့၌။ ပသာဒါဓိမောက္ခော၊ ကြည်ညိုခြင်းဟူသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤအဓိမောက္ခနှင့် သဒ္ဓါတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ၊ ဝုဋ္ဌောသည်။ ယထာသန္တိရိတေ၊ အကြင်အကြင်စူးစမ်းအပ်ပြီးသော။ အတ္ထေ၊ အနက်၌။ နိစ္ဆယနာကာရေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တိတ္တာ၊ ၍။ ပရတော၊ နောက်၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သောဇောတို့၏။ တထာပဝတ္တိယာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ၄ါ။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေသု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်ဇောတို့၌။ ကထံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ တေသမ္ပိ၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်ဇောတို့၏လည်း။ ဧကံသေနေဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ သံသပ္ပနာကာရဿ၊ သို့လော သို့လောဟု တွေးတောယုံမှားရွေ့ရှားသော အခြင်းအရာ၏။ ပစ္စယတာယ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။) ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဒါရကဿ၊ ၏။ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှဤမှလည်း။ သံသပ္ပနံ ဝိယ၊ ရွေ့ရှားခြင်းကဲ့သို့။ သံသပ္ပနဿ၊ ရွေ့ရှားသော၊ ဝါ၊ လျက်။ ကရိသာမိ နာ ကရိသာမီတိ၊ ပြုအံ့ မပြုအံ့ဟူ၍။ အနိစ္ဆယဿ၊ မဆုံးဖြတ်ခြင်း၏။ ပဋ္ဌပကွကိရိယာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော ကြိယာသည်။ အသံသပ္ပနံ၊ မည်၏။ ယေသုစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တို့၌။ သန္နိဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ ဏာရှိသော။ ဩသံ အဓိမောက္ခော၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တေသံ၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏။ အာရမ္မဏမ္ဘော ဧဝ၊ တရားသည်သာလျှင်။ သန္နိဋ္ဌေယျမ္ဘော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော တရားမည်၏။

[၁၄၇] ၄၇၃။ ကိရိယာ ကာရောတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ ကာရ–သဒ္ဒဿ၊ ၏။ ဘာဝသာဓနတံ၊ နအဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ မနမ္ပိ ကာရောတိ၊ ကား။ မနသိ၊ ၌။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ ကရဏံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယေန၊ အကြင်မနသိကာရသည်။ မနော၊ ကို။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ကရီယတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဿ၊ ထိုစိတ်ကို။ အာရမ္မဏေန၊ နှင့်။ သံယောဇနတော၊ ယှဉ်စေခြင်းကြောင့်တည်း။ တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ တေန၊ ထိုမနသိကာရသည်။ အာရမ္မဏမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ မနသိ၊ ၌။ ကရီယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ပုရိမမနတောတိ၊ ကား။ ဘဝင်္ဂမနတော၊ ဘဝင်စိတ်မှ။ ဝိသဒိသမနန္တိ၊ ကား။ ဝီထိဧဝနံ၊ ဝီထိစိတ်နှင့် ဇောဟူသော။ မနံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိကာရသာမညေန၊ ရဟူသောတူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝီထိဧဝနပဋ္ဌိပါဒကော၊ ဝီထိပဋ္ဌိပါဒက ဧဝနပဋ္ဌိပါဒကမနသိကာရတို့ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

သမ္ပယုတ္တာဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏာဘိမုခံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု။ သာရေန္တော၊ ပြေးသွားစေတိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနသိကာရော၊ ကို။ သာရဏလက္ခဏော၊ ဏာရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သတိယာ၊ ၏။ အသမ္မုဿနဝေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိသယာဘိမုခဘာဝပစ္စုပ္ဌာနတာ၊ ပဋ္ဌာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) မနသိကာရဿ ပန၊ ရ၏မူကား။ သံယောဇနဝေန၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ယှဉ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရမ္မဏာဘိမုခဘာဝပစ္စုပ္ဌာနတာ၊ ပဋ္ဌာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤသတိနှင့် မနသိကာရတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ အာရမ္မဏပဋ္ဌိပါဒကဿ၊ အာရမ္မဏပဋ္ဌိပါဒက မနသိကာရ၏။ သခ်ိရက္ခန္ဓပရိယာပန္နတာဝစနံ၊ ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းသည်။ ဣတရမနသိကာရာနံ၊ ဤမှတပါးသော မနသိကာရတို့၏။ တဒဥက္ခန္ဓပရိယာပန္န

တာမတ္တံ၊ ထိုမှတပါးသောခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်မျှကို။ ဧာတေတိ၊ ထွန်းပြ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာဧာတိတံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထွန်းပြအပ်သော။ တံ၊ ထိုဝီထိပဋ္ဌိပါဒက ဧဝနပဋ္ဌိပါဒကမနသိကာရကို။ ဝိညာဏာဂ္ဂေ၊ ၌။ ဩတာရေတွာ၊ ချ၍၊ ဝါ၊ သွင်း၍။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ ဝီထိပဋ္ဌိပါဒကောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၇၄။ တေသု ဓမ္မေသူတိ၊ ကား။ ယေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သယံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်၏။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ တေသု စိတ္တစေတသိကဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဟိ၊ မှန်။ (တေသံ၊ ထိုသမ္ပယုတ်တရားတို့၏။) အနာရမ္မဏတ္တေ၊ အာရုံမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ သမပ္ပဝတ္တေသု၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ တေသု၊ ထိုသမ္ပယုတ်တရားတို့၌။ ဥဒါသိနဘာဝတော၊ လျစ်လျူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အလယ်အလတ် သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတြမဇ္ဈတ္တတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သမဝါဟိတလက္ခဏာတိ၊ ကား။ သမံ အဝိသမံ၊ အညီအမျှ။ ယထာသကကိစ္စေသု၊ အကြင်မိမိ ဥစ္စာဖြစ်သော ကိစ္စတို့၌၊ ဝါ၊ မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စတို့၌။ ပဝတ္တနလက္ခဏာ၊ ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧသာ၊ ဤတတြမဇ္ဈတ္တတာသည်။ ဥဒါသိနဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာပိ၊ သော်လည်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ယထာသကကိစ္စေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တေတိ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ရာဇာ၊ သည်။ တုဏ္ဍီ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ နိသိန္နောပိ၊ သော်လည်း။ အတ္ထကရဏေ၊ တရားစီရင်ရာ၌။ ဓမ္မဋ္ဌေ၊ တရားသူကြီးတို့ကို။ ယထာသကကိစ္စေသု၊ တို့၌။ အပ္ပမတ္တေ၊ မမေ့မလျော့သည်တို့ကို။ ပဝတ္တေတိ ယထာ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့တည်း။ အလီနာနုဒ္ဓတပဝတ္တိပစ္စယတ္တာ၊ မတွန့်ဆုတ် မပျံ့လွင့်မှု၍ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သီမူနှင့်အညီ တ္တ–ပစ္စည်းနှင့် ဟိတ်သာ သင့်သည်) ဥိနာဓိကတာနိဝရဏရသာ၊ မည်၏။ စ၊ မှန်။ ဧတံ၊ ဤဥိနာဓိကတာနိဝရဏရသာဟူသော စကားကို။ ကိစ္စဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ သဟဧာတာဓိပတိ နော၊ တ–အဓိပတိတရား၏။ (အဓိပတိဘာဝေါ၊ သည်။) ကထံ၊ သို့။ (ဟောတိ၊ နည်း။)ဣတိ၊ အံ့။ သဟဧာတဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ယံ–ယောအဓိပတိဘာဝေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တမ္ပိ၊ ထိုအဓိပတိအဖြစ်သည်လည်း။ တဿာ၊ ထိုတတြမဇ္ဈတ္တတာ၏။ ကိစ္စမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿာပိ၊ ထိုအဓိပတိတရားကိုလည်း။ တထာပဝတ္တနမေဝ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်စေတတ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤဥိနာဓိကတာနိဝရဏရသာ–ဟူသော စကားသည်။ နု ဒေါသော၊ အပြစ်မဟုတ်၊ ဝါ၊ ဝါ၊ အပြစ်မရှိ။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။ နိဟီနကိစ္စံ၊ ယုတ်လျော့သောကိစ္စရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ၊ ဣဒံ၊ သည်။ အတိရေကတရကိစ္စံ၊ လွန်ကဲသောကိစ္စရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋ္ဌပါတဝသေန ဝိယ၊ တဖက်၌ ကျသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ကဲ့သို့။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ ပဋ္ဌပါတော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုတဖက်၌ကျသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဥပစ္ဆိန္ဒန္တိ ဝိယ၊ ဖြတ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

အနိယတေသု ဣစ္ဆန္တိတိ ဣမိနာ၊ ဤစကားဖြင့်။ စေတသိကန္တရဘာဝေန၊ စေတသိက်တပါး အဖြစ်ဖြင့်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာသည်။ အဒေါသောယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ၊ မှန်။ သောယေဝ၊ ထိုအဒေါသကိုသာလျှင်။ မေတ္တာ မေတ္တာယနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိ တော်၌ မေတ္တိ မေတ္တာယနာ–ဟု ရှိ၏) နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်၏။ ဥပေက္ခာတိ၊ ကား။ ယံ ဥပေက္ခံ၊ ကို။ မေတ္တာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပရိကပ္ပေန္တိ၊ ကေစိဆရာတို့က ကြံဆကုန်၏။ သာ၊ ထိုဥပေက္ခာသည်။ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။

[၁၄၈] ၄၇၅။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုနုန္တိ၊ ကား။ ပရပါဏပရဓနပရက္ကတ္ထိအာဒီနံ၊ သူတပါး၏အသက် သူတပါး၏ ဥစ္စာ သူတပါး၏မိန်းမ အစရှိသည်တို့ကို။ အမဒ္ဒနံ၊ နှ–ဟူသည်။ မဒ္ဒနပဋ္ဌိပက္ခဘာဝေါ၊ ကျော်နင်းခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်တည်း။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုတော၊ မှ။ သင်္ကော်စနကိရိယာပဒေသေန၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းကြောင်းကိုညွှန်ပြခြင်းဖြင့်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိတော ဧဝ၊ ရိုက် အစရှိသည်မှသာလျှင်။ သင်္ကော်စနကိရိယာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ ဒုစ္စရိတဝတ္ထုနော၊ ကို။ အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မပြုသောအားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍။) နု ယုဇ္ဇန္တိ၊ မသင့်ကုန်။ အထ ခေါ၊ ကား။ ဒုစ္စရိတသ၊ ကို။ (အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) စ၊ ဆက်။ ဝိရတိနံ၊ တို့၏။ သောရစ္စဝသေန၊ ကောင်းမှုဌ ဓမ္မေ့လျော်သည် ၏အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ကော်စနံ စ၊ ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသည်ငင်း။ အကိရိယာ စ၊ ကာယဒုစရိုက်စသည်ကို မပြုခြင်းသည်ငင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိရောတ္တပ္ပါနံ၊ တို့၏။ ဓိဂုစ္ဆနာဒိဝသေန၊ စက်ဆုပ်ခြင်း စသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် (သင်္ကော်စနံ စ၊ မကောင်းမှုမှ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသည်ငင်း။ အကိရိယာ စ၊ မကောင်းမှုကို မပြုခြင်းသည်ငင်း။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤဝိရတိနှင့် ဟိရိသြတ္တပ္ပတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။

၄၇၆။ သခ်ါရာတိ၊ စကားကို။ သခ်ါရက္ခန္ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုသခ်ါရက္ခန္ဓာတရားတို့ကို။ ဣဓ၊ ၌။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဠတိ သာတိ၊ ၃၈–ပါးတို့ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ စိတ္တံ ယထာ၊ စိတ်ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ၊ ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်လည်း။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယမဟာကုသိုလ်စိတ်၌။ သသခ်ါရာ ဧဝ၊ တို့သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသခ်ါရဘာဝ ။ပ။ ဝိသေသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝသေသာ၊ ကုန်သော။ ပဌမေ၊ ပဌမစိတ်၌။ ဝုတ္တဓမ္မာ၊ ဆိုအပ်သော စေတသိက်တရားတို့သည်။ (အဝသေသ–၏အရကို ပြသည်)

အဝသေသာ။ပ။ ဂ္ဂဆ္ဆန္တိ ဧတ္တာ၊ ဤပါဠိ၌။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတေ၊ ဂုတ်စိတ်၌။ ကထံ၊ သို့။ သမ္ဘဝန္တိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝတော၊ ရှေးအဖို့၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အပ္ပနာပတ္တာ ဧဝ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဂုတ်တို့သည်။ နု ဟောန္တိ၊ ကုန်။ တတော၊ ထိုအပ္ပနာစိတ္တာပ္ပါဒ်မှ။ အညတ္ထ ပန၊ တပါးသော ကာမာဝစရစိတ္တာပ္ပါဒ်၌ကား။ ဥပေက္ခာသဟဂတာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

သုဝိသုဒ္ဓသ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်ပြီးသော။ ကာယကမ္မာဒိကသ၊ ကံ စသည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ (သုဝိသုဒ္ဓကာယကမ္မာဒိကသ–ဟု ရှိသင့်၏၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော ကာယကံစသည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား–ဟုပေး) စိတ္တသမာဓာနဝေန၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာထားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ရူပါရူပါဝစရကုသလပ္ပဝတ္တိ၊ ကုသိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကာယကမ္မာဒီနံ၊ တို့ကို။ သောဓနဝေန၊ သုတ်သင်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (မဟာကုသိုလ်ကဲ့သို့ မဖြစ်သည်ကို ပြ၏) ဒုစ္စရိတဒုရာဇီဝါနံ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆိန္နနပဋိပ္ပဿဒ္ဓိနဝေနပိ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း တဖန်ငြိမ်းစေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (မဂ်ဖိုလ်တို့ကဲ့သို့ မဖြစ်သည်ကို ပြ၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတစိတ္တာပ္ပါဒေသု၊ တို့၌။ ဝိရတီနံ၊ တို့၏။ အသမ္ဘဝေယေဝ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ ဝိရတိတ္တယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတောတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရပဌမေ၊ ပဌမဈာန်စိတ်၌။ ဝုတ္တစေတသိကတော၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော စေတသိက်အပေါင်းမှ။ တေယေဝါတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရပဋ္ဌမေ၊ မ–ဈာန်စိတ်၌။ ဝုတ္တစေတသိကာ ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ရူပါဝစရတော၊ မှ။ ဝိသေသော၊ အထူးကား။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ အရူပါဝစရ။ပ။ ဝိသေသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ပဌမဈာနိကေတိ၊ ကား။ ပဌမဈာနဝတိ၊ ပဌမဈာန်ရှိသော။ မဂ္ဂဝိညာဏေတိ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဓေပိ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂဝိညာဏေ၊ မဂ်စိတ်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ ဒုတိယဈာနိကာ ဒိဘေဒေမဂ္ဂဝိညာဏေတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ တတိယစတုတ္ထပဉ္စမဈာနိကာနိ၊ ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော မဂ်စိတ်တို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ ဝုတ္တနယေနာတိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်ဟူ၍။ (အာစရိယေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဝိသေသေန၊ အထူးမရှိသောအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ကိံ၊ သိအပ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနာယ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) နော၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ (နောတိ–ဟူသော သီမူနှင့်အညီပင်) ဒဿေန္တော၊ ၍။ ကရုဏာမုဒိတာနန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ မဂ္ဂဝိညာဏာနံ၊ မဂ်စိတ်တို့၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတ္တာ စ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ ကရုဏာမုဒိတာနံ၊ တို့၏။ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ စ၊ သတ္တဝါပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ တာသံ၊ ထိုကရုဏာမုဒိတာတို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ်စိတ်၌။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ နု၊ မရှိ။ စ၊ တပါး။ မဂ္ဂမ္မေသု၊ မဂ်တရားတို့တွင်။ ပါဒကာဒိနိယမေန၊ ပါဒကဈာန် အစရှိသော ကိန်းသေမြဲစေသော နိယမအားဖြင့်။ ကဒါစိ၊ ၌။ သမ္ဘာသက်ပ္ပဝိရဟော၊ သမ္ဘာသက်ပ္ပ၏ကင်းခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ [၁၄၉] ပန၊ သော်လည်း။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနံ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆိန္နနဝေနေဝ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အရိယမဂ္ဂသ၊ ၏။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဝိရတိဝိရဟော၊ ဝိရတီတို့၏ကင်းခြင်းသည်။ (ကဒါစိ၊ မျှ။) နု(သိယာ)၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိယတဝိရတိတာ၊ မြဲသော ဝိရတီရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အမြဲတမ်း ဝိရတီရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

၄၇၈။ နု ဟိရိယတိ နု လဇ္ဇတိ၊ မရှက်တတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဟိရိကော၊ မည်၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရ၏။ ဝါ၊ ကား။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကိုရ၏။ ဝါ၊ ကား။ တံသမ္ပယုတ္တမ္မေသမုဒါယော၊ ထိုအဟိရိကနှင့်ယှဉ်သော တရားအပေါင်းကို ရ၏။ အဟိရိဣတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ လျက်။ ဧကသ၊ တခုသော။ ကကာရသ၊ က–အက္ခရာ၏။ လောပေ၊ ကြောခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဟိရိကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နု သြတ္တပ္ပန္တိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ သြတ္တပ္ပသ၊ ၏။ ပဋိပက္ခဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ အကုသိုလ်တရားကို။ အာဟ၊ ၏။ အဇိဂုစ္ဆနံ၊ နု–ဟူသည်။ အဟီဠနံ၊ မရှုတ်ချခြင်းတည်း၊ ဝါ၊ မစက်ဆုပ်ခြင်းတည်း။ အလဇ္ဇာ၊ ဇ္ဇာ–ဟူသည်။ အဝိရိဠာ၊ မရှက်ခြင်းတည်း။ တေဟေဝါတိ၊ ကား။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ ဧဝ၊ စသည်တို့မှသာလျှင်။ အသာရဇ္ဇံ၊ ဇ္ဇ–ဟူသည်။ နိဗ္ဗယတာ၊ ကြောက်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်တည်း။ အနုတ္တာသော၊ သ–ဟူသည်။ အသမ္ဘမော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းတည်း၊ ဝါ၊ မထိတ်လန့်ခြင်းတည်း။ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေနာတိ၊ ကား။ အဟိရိကံ၊ သည်။ အလဇ္ဇနာကာရေန၊ ဖြင့်။ ပါပါနံ၊ တို့ကို။ ကရဏရသံ၊ ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနောတ္တပ္ပံ၊ သည်။ အနုတ္တာသာကာရေန၊ မထိတ်လန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ပါပါနံ၊ တို့ကို။ ကရဏရသံ၊ ရှိ၏။) ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ၊ ဖြင့် သာလျှင်။ ပါပတော၊ မှ။ အသင်္ကေတ်စနပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ မတွန့်ဆုတ်သောအားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်ကုန်၏။ အတ္တနိ စ၊ ၌ဌင်း။ ပရေသု စ၊ တို့၌ဌင်း။ အဂါရဝပဒဋ္ဌာနာနိ၊ မရိုသေခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိကုန်၏။ ဂါမသူကရသ၊ ရွာဝက်၏။ အသုစိတော၊ မစင်မှ။ အဇိဂုစ္ဆနံ ဝိယ၊ မစက်ဆုပ်ခြင်းကဲ့သို့။ အဟိရိကေန၊ ဖြင့်။ ကိလေသာသုစိတော၊ မှ။ အဇိဂုစ္ဆနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သလဘဿ၊ ပိုးနှံ ကောင်၏၊ ဝါ၊ ပိုးပရဲ၏၊ ဝါ၊ ပိုးဖလံ၏။ အဂ္ဂိတော၊ မှ။ အနုတ္တာသော ဝိယ၊ မထိတ်လန့်ခြင်းကဲ့သို့။ အနောတ္တပ္ပေန၊ ဖြင့်။ ပါပတော၊ မှ။ အနုတ္တာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ရသစသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိတ္ထာရော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၉။ လုဗ္ဘန္တိ တေနာတိအာဒီသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ ယံ၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ လုဗ္ဘန္တီတိ၊ ကား။ အဘိဂိဇ္ဈန္တိ၊ မက်မောကုန်၏။ မုယ္ဟန္တီတိ၊ ကား။ နံ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ မသိကုန်။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏံ၊ အာရုံကိုဖမ်းယူခြင်းသည်။ ဣဒံ၊ ဤဥစ္စာသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တဏှာဘိနိဝေသဝေန၊ တဏှာတည်းဟူသော မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနိဝိဿ၊ မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်း၍။ အာရမ္မဏသ၊ ကို။ အဝိသဇ္ဇနံ၊ မစွန့်လွှတ်ခြင်းတည်း။ အာရမ္မဏကရဏမတ္တံ၊ အာရုံကိုယူခြင်းမျှသည်။ နဿ၊ မဟုတ်။ အဘိသင်္ခေါ၊ ဂ–ဟူသည်။ အဘိမုခဘာဝေန၊ ရှေးရှု၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာသတ္တိ၊ ကပ်ငြိခြင်းတည်း။ အပရိစ္စာဂေါ၊ ဂ–ဟူသည်။ အဝိဇဟနံ၊ မစွန့်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဒုမ္မောစနီယတာ၊ လွှတ်နိုင်ခဲသည်၏အဖြစ်တည်း။ အသာဒဒသဿ၊ နဿ–ဟူသည်။ အသာဒဒိဋ္ဌိ၊ သာယာဖွယ်ဟု ရှုမြင်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အသာဒါနုပသိနော စ၊ သာယာဖွယ်ဟု ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၈၀။ ဓမ္မသဘာဝသ၊ မှန်ကန်သော သဘောကို။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ အဒဿနံ၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အန္ဓဘာဝေါ၊ ကန်းသည်၏အဖြစ်မည်၏။ အညာဏံ၊ ဏ–ဟူသည်။ ဉာဏပဋိပက္ခော၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဖက်တည်း။ သမ္မဋ္ဌိဝိဏ္ဏိတုံ၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ အသမတ္ထတာ၊ အဖြစ်သည်။ အသမ္မဋ္ဌိဝေဓော၊ မည်၏။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် (မောဟဖြစ်လတ်သော်)။ ဉာဏံ၊ သည်။ အာရမ္မဏသဘာဝံ၊ အာရုံ၏မှန်ကန်သော သဘောကို။ ပဋိဝိဏ္ဏိတုံ၊ ငှါ၊ ဝါ၊ ကို။ နဿ လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်၊ ဝါ၊ မရနိုင်။ တထာ၊ အားဖြင့်။ မောဟသ၊ ၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ အာရမ္မဏသဘာဝစ္ဆာဒနံ၊ မည်၏။ အသမ္မာပဋိပတ္တိ၊ မှန်စွာ မသွားခြင်း မသိခြင်းကို။ ပစ္စုပ္ပဇ္ဇပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (ဖလပစ္စုပ္ပဇ္ဇာန်ကို ပြသည်) ဝါ၊ ကား။ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ မှန်စွာသွားခြင်း သိခြင်း၏။ ပဋိပက္ခဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဂယှတိ၊ အပ်၏။ (အာကာရပစ္စုပ္ပဇ္ဇာန်ကို ပြသည်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသမ္မာပဋိပတ္တိပစ္စုပ္ပဇ္ဇာနော၊ မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ အန္ဓကရဏံ၊ ဉာဏ်အမြင်ကန်းသည်ကို ပြုခြင်းသည်။ အန္ဓကာရော၊ မည်၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အန္ဓကာရပစ္စုပ္ပဇ္ဇာနော၊ မည်၏။

၄၈၁။ မိစ္ဆာတိ၊ ကား။ ဓမ္မသဘာဝသ၊ ၏။ ဝိပရီတံ၊ ဖောက်ပြန်စွာ၊ ဝါ၊ ပြောင်းပြန်။ နိစ္စာဒိတော၊ အစရှိသော အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယောနိယော အဘိနိဝေသော၊ သ–ဟူသည်။ အနုပါယာဘိနိဝေသော၊ အကြောင်းမှန် မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်းမှန်မဟုတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ဥပ္ပထာဘိနိဝေသော၊ လမ်းမှား အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ [၁၅၀] ဓမ္မသဘာဝံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ ၍။ ပရတော၊ မှားသောအားဖြင့်။ အာမသနံ၊ သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ပရာမာသော၊ မည်၏။ ဝိပရီတဂ္ဂါဟဝသေန၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းစွာ ယူသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဒ မေဝ၊ ဤအယူသည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညံ၊ တပါးသောအယူသည်။ မောဃံ၊ အချည်းနှီးသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝိသနံ၊ မြဲမြံစွာနှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။

၄၈၂။ ယဿ ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ တက်ကြွပျံ့လွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တံသမ္မယုတ္တဓမ္မာ၊ ထိုတရားနှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်လည်း။ (ဥဒ္ဓတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သော ဓမ္မော၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ အဂူပသမောတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အသန္နိသိန္နအပ္ပသန္နဘာဝံ၊ မငြိမ်ဝပ်သည်၏အဖြစ် မကြည်လင်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ အနဝဋ္ဌာနရသန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ စလနကိစ္စံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းကိစ္စကို။ (အာဟ၊ ၏။) ဘန္တတ္တန္တိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ပရိဗ္ဗမနာကာရံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်သော အခြင်းအရာကို။ (အာဟ၊ ၏။) စေတသော အဂူပသမေတိ၊ ပုဒ်သည်။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ပယောဇနေ၊ အကျိုးဌ၊ ဘုမ္မံ၊ သတ္တမီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အဂူပသမပစ္စယဘူတံ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အဂူပသမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဧကန္တနိဟီနတာယ၊ စင်စစ် ယုတ်ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အကုသလဘာဝေန စ လာမကတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၈၃။ ဇတ္ထ၊ ဤဒုတိယစိတ်၌။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ အနိယတံ၊ တည်း။ မာနာဒိ၊ မာန အစရှိသော စေတသိက်သည်။ (အနိယတံ၊ သည်။) နဿ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ အနိယတတာ စ၊ အဖြစ်သည်ငင်း။ ဇတ္ထ ဒုတိယစိတ္တေ၊ ၌။ ပဋမာကုသလတော၊ မှ။ ဝိသေသော၊ တည်း။

အနုဿာဟနာဝသီဒနဘာဝေန၊ အားထုတ်ခြင်းကင်း၍ ဆုတ်နစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သံဟတဘာဝေါ၊ တွန့်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ထိနံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိထိနနှင့်။ ယောဂတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ထိနံ၊ မည်သည်၊ ဝါ၊ တွန့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိတွန့်သောစိတ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ထိနတာ၊ မည်၏။ အသမတ္ထတာဝိယာတ ဝသေန၊ အစွမ်းသတ္တိကင်း၍ ပင်ပန်းခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အကမ္မညတာ၊ အမှုဌ်မခန့်သည်၏အဖြစ်သည်။ မိဒ္ဓံ၊ မည်၏။ တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ တေန၊ ထိမိဒ္ဓနှင့်။ သမ္မယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ မေဓိတာ၊ နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟတ သာမတ္ထိယာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော အစွမ်းသတ္တိရှိကုန်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိဒ္ဓနတာ မိဒ္ဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အနုဿာဟလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဥဿာဟပဋိပက္ခလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် လက္ခဏာ

ရှိ၏၊ ဝါ၊ ပျင်းရိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝီရိယသ၊ ကို။ ဝိနောဒနံ၊ ခိပနံ၊ ပစ်ပယ်ခြင်းသည်။ ဝီရိယဝိနောဒနံ၊ မည်၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာကိုယ်နှင့် ညီစေရန် သီမူနှင့်အညီ အနက်ပြန်သည်) သမ္မယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သံသီဒနာကာရေန၊ ဆုတ်နစ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုသမ္မယုတ်တရားတို့၏။ သံသီဒနံ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ မည်၏။ အကမ္မညတာလက္ခဏန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ထိနမိုဒ၊ သည်လည်း။ အကမ္မညသဘာဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုထိနသည်။ စိတ္တသ၊ ၏။ (အကမ္မညသဘာဝေါ၊ သဘောပေတည်း။) မိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယသ၊ ၏။ (အကမ္မညဘာဝေါ၊ ပေတည်း။) ဣတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤထိနမိဒ္ဓနှစ်ပါးတို့၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌။ တတ္ထ ကတမံ ထိနံ?ယာ စိတ္တသ အကလ္လတာ အကမ္မညတာတိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ တတ္ထ ကတမံ မိဒ္ဓံ?ယာ ကာယသ အကလ္လတာ အကမ္မညတာတိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ (ဣတိ) အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣမေသံ၊ ဤထိနမိဒ္ဓနှစ်ပါးတို့၏။ နိဒ္ဒေသော၊ အကျယ်ညွှန်ပြသော စကားသည်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်၏။ သြနဟနံ၊ နဟာသည်။ ဝိညာဏဒွါရာနံ၊ ဝိညာဉ်ဖြစ်ကြောင်းဒွါရတို့ကို။ ပိဒဟနံ၊ ပိတ်ခြင်းတည်း။ လီနတာ၊ ဟူသည်။ လီနာကာရော၊ တွန့်သောအခြင်းအရာတည်း။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏော၊ ၌။ သင်္ကော်စော၊ တွန့်ခြင်းတည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထိနေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တသေဝ၊ သာလျှင်။ သံဟနနံ၊ တွန့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မိဒ္ဓေန ပန၊ မိဒ္ဓဖြင့်မူကား။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယသ ဝိယ၊ ၏ကဲ့သို့။ ရူပကာယသာပိ၊ ၏လည်း။ (သံဟနနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမိဒ္ဓကို။ (ဝုတ္တံ–ဣ စပ်) ဝါ၊ သည်။ ပစလာယိကာနိဒ္ဒံ၊ မျက်တောင်တလှုပ်လှုပ်နှင့် မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်ဖြစ်လျက် အိပ်ငိုက်ခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစလာယိကာနိဒ္ဒါပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊၏။ အရတိ၊ အရတိ–ဟူသည်။ ပန္တသေနာသနေသု စ၊ အလွန်အစွန်အဖျားကျသော တောကျောင်းတို့၌ဌင်း။ အဓိကုသလ ဓမ္မေသု စ၊ လွန်မြတ်သော သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တရားတို့၌ဌင်း။ အရောစနာ၊ မနှစ်သက်ခြင်းတည်း။ ဝိဇမ္ဘိကာ၊ ကာ–ဟူသည်။ ဝိဇမ္ဘနသင်္ခါတသ၊ ကိုယ်လက်တို့ကို ပစ်ခွဲခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ကာယဒုဋ္ဌုလ္လသ၊ ကိုယ်၏လေးလံသည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏဘူတာ၊ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သံကိလေသပ္ပဝတ္တိ၊ သံကိလေသတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ [၁၅၁] စ၊ ဆက်။ အရတိဝိဇမ္ဘိကာဒီသူတိ၊ ပါဠိ၌။ အာဒိ သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ တန္ဒိအာဒီနံ၊ ပျင်းခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤအရတိဝိဇမ္ဘိကာဒီသု–ဟူသော ပုဒ်သည်။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ၊ သော။ ပယောဇနေ၊ ၌။ ဘုမ္မဝစနံ၊ တည်း။

အဝသေသာ၊ ကုန်သော။ သောဠသ၊ ၁၆–ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤတတိယစိတ်၌။ မာနော၊ သည်။ အနိယတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုမာနနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သတ္တရသေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မာန အနိယတဖြစ်သည်ဟူသော စကားသည် မှန်၏။ ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ သညောဇနံ ဓမ္မံ ပဋ္ဌစ္စ သညောဇနော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ၌။ ကာမရာဂေန၊ နှင့်။ စတုက္ခတ္တုံ စ၊ လေးကြိမ်ဌင်း။ ပဋ္ဌေယန၊ နှင့်။ တိက္ခတ္တုံ စ၊ ဌင်း။ မာနော ဝိစိကိစ္ဆာ ဘဝရာဂေါတိ၊ ဂ–ဟူကုန်သော။ တယောပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤသံယောဇဉ်တို့သည်။ သကိံ၊ တကြိမ်စီဌင်း။ အာဂါမိနော၊ (မူလပုဒ်အဖြစ်ဖြင့်) လာကုန်၏။ (ဣတိ၊ သို့။) သံယောနာနံ၊ တို့ကို။ သံယောဇနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဒသဝိဓာ၊ အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အပြားရှိသော။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းသည်။ (အာဂတာ၊ လာ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒသိတာ ယ၊ သော။ ဒသဝိဓယ၊ သော။ ယောဇနာယ၊ ၌။ ကာမရာဂသညောဇနံ ပဋ္ဌစ္စ မာနသညောဇနံ အဝိဇ္ဇာသညောဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ ကာမရာဂသညောဇနံ ပဋ္ဌစ္စ အဝိဇ္ဇာသညောဇနန္တိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ တထာ၊ တပါး။ မာနသညောဇနံ ပဋ္ဌစ္စ ဘဝရာဂသညောဇနံ အဝိဇ္ဇာသညောဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ၍။ ဘဝရာဂသညောဇနံ ပဋ္ဌစ္စ အဝိဇ္ဇာသညောဇနန္တိ စ၊ ဟူ၍ဝင်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂတာဟိ၊ ကုန်သော။ ယောဇနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မာနသ၊ ၏။ အနိယတဘာဝေါ၊ ကို။ ပကာသိတော၊ ၏။ ဟိ၊ အပြစ်ကား။ မာနော၊ သည်။ နိယတော၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ကာမရာဂသ၊ ၏။ မာနရဟိတာ၊ မှကင်းသော။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ နု သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တထာ၊ တူ။ ဘဝရာဂသ၊ ၏။ (မာနရဟိတာ၊ သော။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ နု သိယာ၊ ရာ။) ဧဝံ၊ ဤသို့မဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ကာမရာဂေန၊ နှင့်။ စတုက္ခတ္တုံ၊ ကြိမ်။ ယောဇနာ၊ သည်။ နု သိယာ၊ ရာ။ တိက္ခတ္တုံယေဝ၊ သာလျှင်။ (ယောဇနာ၊ သည်။) သိယာ၊ ၏။ ဘဝရာဂမူလိကာ၊ ဘဝရာဂလျှင် မူလရှိသော။ (ယောဇနာ) စ၊ သည်လည်း။ နု သိယာ၊ ရာ။ စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ သံယောဇနေဟိ၊ တို့နှင့်။ အဋ္ဌဝိဓေန၊ အားဖြင့်။ ယောဇနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဒသဝိဓေန၊ ဖြင့်။ (ယောဇနာ သည်။) နု (သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ သော်လည်း၊ ဝါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဒသဝိဓာဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ (ယောဇနာ၊ ကို။) ဒသိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ သိအပ်၏။ သေယျာဒိ ဝသေန၊ သာ၍မြတ်သည်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥစ္စတော၊ မြင့်သောအားဖြင့်။ နမနံ၊ ညွှတ်ခြင်းသည်။ ဥန္နတိ၊ မည်၏။ ဥန္နမနဝသေနေဝ၊ တက်ကြွသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ သမ္ပဋ္ဌဟရသော၊ ပင့်မြှောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝီရိယံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တံတံကိစ္စသာဓနေ၊ ထိုထိုကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၌။ အဗ္ဗှဿဟနဝသေန၊ လွန်စွာ အားထုတ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နု (သမ္ပဋ္ဌာတိ)၊ ချီးမြှောက်သည်မဟုတ်။ သြမာနသာပိ၊ အယုတ်အညံ့အားဖြင့် နှိုင်းယှဉ်သော မာန၏လည်း။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ အဝံကတ္တာ၊ အောက်၌ပြု၍၊ ဝါ၊ အောက်သို့ချ၍။ ဂဟဏမို၊ ယူခြင်းပင်ဖြစ်သော်လည်း။ သမ္ပဋ္ဌဟဏဝသေနေဝ၊ ပင့်မြှောက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အစ္ဆရိယတဝေဝ၊ အလွန်မြင့်တက်သော တံခွန်ကို။ ကေတု၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣဓ ပန၊ ဤအရာ၌ကား။ ကေတု ဝိယ၊ အလွန်မြင့်တက်သော တံခွန်နှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေတု၊ ကေတုမည်၏။ ဥဌာရတမာဒိဘာဝေါ၊ အမြတ်ဆုံးစသည်၏အဖြစ်ကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။) ကေတုဘာဝ

သခ်ၨိတံ၊ အလွန်မြင့်တက်သော တံခွန်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ တံ ကေတုံ၊ ထိုမြင့်တက်ခြင်း သာလွန်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ အလွန်မြင့်တက်သော တံခွန်ကဲ့သို့ အမြတ်ဆုံးစသည်၏အဖြစ်ကို။ ကာမေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေတုကမျံ၊ မည်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကိုရ၏။ ယဿ ဓမ္မဿ၊ အကြင်မာနတရား၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (တံ၊ ထိုစိတ်သည်။) ကေတုကမျံ၊ ကေတုကမျမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သာ (ဓမ္မဇာတိ)၊ ထိုမာနဟူသော တရားသဘောသည်။ ကေတုကမျတာ၊ တာ မည်၏။ ။ အဟန္တိ၊ ငါဟူ၍။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ မာနဿ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိသဒိသီ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်တူသော။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုမာနသည်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဧကစိတ္တုပ္ပါဒေ၊ တခုတည်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ နိ ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ အတ္တသိနေဟသန္ဓိဿယော စ၊ မိမိကိုယ်ကို ချစ်ခြင်းလျှင် မှီရာရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ ဝိပ္ပယုတ္တလောဘပဒဋ္ဌာနောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဧတ္ထာပိ စာတိ၊ ပါဋ္ဌ၌။ စ-သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ကို။ အာကမ္ဟတိ၊ ဆွဲငင်၏။ (မာနော စ၊ မာနသည်လည်း-ဟူ၍ အနက်ပေးစေလို၏)

၄၈၅။ ဒုဿန္တိတိ၊ ကား။ ဗျာပဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်၏။ စဏ္ဍိက္ကံ၊ ဣ-ဟူသည်။ ကုဗ္ဗနံ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းတည်း။ (ဝစနတ္ထကို နှာ ၁၄၄-၌ ပြခဲ့ပြီ) အတ္တနော၊ ၏။ ပဝတ္တိအာကာရဝသေန စ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ဝိရူပ သံသပ္ပနကအနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာပနဝသေန စ၊ ဖောက်ပြန်ရွေ့ရှား ပြန့်သွားတတ်ကုန်သော အနိဋ္ဌရုပ်တို့ကို ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ဝိသပ္ပနရသော၊ ဖောက်ပြန်စွာ ပြန့်သွားခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ အနိဋ္ဌရုပ်တို့ကို ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကိုယ်ကို တုန်လှုပ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ ၏၊ ဝါ၊ ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏။ [၁၅၂] ကာယသ၊ ၏။ ဝိဗ္ဗတ္ထ ဘာဝါပါဒနတော၊ လောင်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ညှိုးနွမ်းသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းကြောင့်။ (မိလာတဘာဝါပါဒနတောတိ အတ္ထော-အဘိမ္မောဝတာရဋီကာ) အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဒဟနရသော၊ မှီရာ (ဟဒယဝတ္ထုကို၊ ဝါ၊ တကိုယ်လုံး)ကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အတ္တနော စ၊ မိမိကိုင်း။ ပရဿ စ၊ သူတပါးကိုင်း။ ဒုဿနံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းတည်း။ ဥပယောဂဖလကာလေသု၊ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော ကာလ, ဒေါသ၏အကျိုးပြီးသော ကာလတို့၌။ အနိဋ္ဌတ္တာ၊ အလိုမရှိ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တံ ဝိယ၊ အဆိပ်နှင့်ရောသော ကျင်ငယ်ပုပ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဇ္ဇော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤပမာစကားဖြင့်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ အဂ္ဂဟေတဗ္ဗတံ၊ မယူအပ် မယူသင့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၄၈၆။ ပရသမ္ပတ္တိသု၊ တို့၌။ ယံ ဣဿာကရဏံ၊ အကြင်ငြူစူခြင်းကိုပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုငြူစူခြင်း သည်။ ဣဿာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဣဿာယနာ ဣဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥသူယနံ၊ နှ-ဟူ သည်။ အသဟနံ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်းတည်း။ တတ္ထေဝါတိ၊ ကား။ ပရသမ္ပတ္တိသု ဧဝ၊ သူတပါးစည်းစိမ်တို့၌သာလျှင်။ ။ ဣဿာယ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ သည်။ အဘိရတိပဠိပက္ခဘူတံ၊ မွေ့လျော်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ အဘိရတိယာ၊ မွေ့လျော်ခြင်း၏။ အဘာဝမတ္တံ၊ မရှိခြင်းမျှသည်။ နဟိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနဘိရတိရသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၈၇။ မစ္ဆရယောဂေန၊ ဝန်တိုခြင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ မစ္ဆရီတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဝန်တိုခြင်းရှိသူဟူ၍။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ မစ္ဆရိ-သဒ္ဒံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ မစ္ဆရဘာဝေါ မစ္ဆရိယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ နိရုတ္တိနယေန ပန၊ အားဖြင့်ကား။ ဣဒံ အစ္ဆရိယံ၊ ဤအံ့သြဖွယ်သည်။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်စေသတည်း။ မယှမေဝ၊ ငါအားသာလျှင်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်းသောသဘောသည်။ မစ္ဆရိယံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာ ဏာ၊ တို့သည်။ (အာဟု၊ ကုန်ပြီ။) တံ မစ္ဆရိယံ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနာနိ၊ လတ်ကုန်သော။ လက္ခဏာဒီနိ၊ စသည်တို့ကို။ ပရိယာဒါ ယ၊ ထက်ဝန်းကျင်ယူ၍၊ ဝါ၊ အပြည့်အစုံယူ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ သင်္ကေတစနပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ အတ္တသမ္ပတ္တိနံ၊ မိမိစည်းစိမ်တို့ ၏။ (ဘာဝသမ္ပန်) ပရေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသာမာရဏဘာဝကရဏေန၊ မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့်။ သင်္ကေတစနပစ္စုပဋ္ဌာ နံ၊ တွန့်တိုသောအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ကဠုကာကာရဝတိ၊ ခါးစပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သွားခြင်း-ဖြစ်ခြင်း သည်။ ကဠုကဠုကတာ၊ မည်၏။ အာဝါသာဒိ၊ အာဝါသစသည်သည်။ အတ္တသမ္ပတ္တိ၊ မိမိပြည့်စုံခြင်း-စည်းစိမ်မည်၏။

၄၈၈။ ကုကတန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဋ္ဌ၌။ အကတမ္ပိ၊ မပြုအပ် မပြုမိသော အမှုသည်လည်း။ ကုကတမေဝ၊ တ-မည်သည်သာ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ မယာ၊ သည်။ နဟ ကတံ၊ မပြုအပ်မိခဲ့။ တံ၊ ထိုမပြုခဲ့မိခြင်းသည်။ ကုကတံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ပြုမှုတည်း၊ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ပြုခြင်းတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝတ္တာရော၊ ဆိုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ကတာကတာနုသောစနရသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဏ္ဏတိ၊ တံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ ကတာကတံ၊ ပြုအပ်မပြုအပ်သော၊ ဝါ၊ ပြုမိမပြုမိသော။ ဒုစ္စရိတဉ္စ၊ သည်ငင်း။ သုစရိတဉ္စ၊ သည်ငင်း။ ကုကတံ၊ တ-မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုကုကတမည်သော ပြုမိမပြုမိသော ဒုစရိုက်သုစရိုက်ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ဝိပ္ပဋိသာရဝသေန၊ နှလုံးမသာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ တံသဟစရိတတာယ၊ ထိုကုကတမည်သော ဒုစရိုက်သုစရိုက်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ကုက တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တသ ဘာဝေါ ကုက္ကုစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်အခါ၌။ အနု တာပနံ၊ တဖန်ပူစေခြင်းသည်။ ဝိဇာဓနံ၊ နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ ပစ္ဆာနုတာပေါ၊ မည်၏။ ယထာပဝတ္တာသ၊ အကြင်အကြင်ဖြစ်ပြီး သော။ ကတာကတာကာရဝိသိဋ္ဌသ၊ ပြုအပ်သောအခြင်းအရာ မပြုအပ်သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ထူးခြားသော။ ဒုစ္စရိတသုစရိ

တသ၊ ကို။ အနုသောစနဝသေန၊ တဖန်စိုးရိမ်ပူပန်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိရူပ်၊ ဖောက်ပြန်သော။ ပဋ္ဌိသရဏံ၊ တဖန် အောက်မေ့ခြင်း–ပြန်လည်အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ဝိပွဋ္ဌိသာရော၊ မည်၏။ ပရာယတ္တာဟေတုတာယ၊ သူတပါးနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒါသဗျမိဝ၊ ကျွန်အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဒါသဗျေ၊ ကျွန်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဒါသော၊ သည်။ ပရာယတ္တော၊ အရှင်သခင်ဟူသော သူတပါးနှင့်စပ်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကုက္ကုစ္စော၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တံသမ်ဂီ၊ ထိုကုက္ကုစ္စနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပရာယတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ အကြောင်းကား။ သော၊ ထိုကုက္ကုစ္စနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ ကုသလေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတုံ၊ ၄၊။ နိ သက္ကောတိ၊ နိုင်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရာယတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) အထ ဝါ၊ ကား။ ကတာကတာကုသလကုသလာနုသောစနေ၊ ပြုမိသောအကုသိုလ် မပြုမိသောကုသိုလ်တို့ကို နောင်တတဖန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) တဒုဘယဝသေန၊ ထိုနှစ်ပါးသောပြုမိသောအကုသိုလ် မပြုမိသောကုသိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ပဝတ္တေန၊ ဖြစ်သော။) ကုက္ကုစ္စေန၊ နှင့်။ အာယတ္တတာယ၊ စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံသမ်ဂီ၊ ထိုကုက္ကုစ္စနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပရာယတ္တော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (တနည်း) ကတာကတာကုသလကုသလာနုသောစနေ၊ ၌။ အာယတ္တတာယ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တေန၊ သော။) ကုက္ကုစ္စေန၊ ဖြင့်။ (ပါဌသေသ–ပရာယတ္တော–၌စပ်) တံသမ်ဂီ၊ သည်။ (ပရာယတ္တော၊ သူတပါးနှင့်စပ်သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကုက္ကုစ္စသည်။ ဒါသဗျံ ဝိယ၊ ကျွန်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

အနိယတေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဿာဒီသု၊ စသည်တို့၌။ ထိနမိဒ္ဓသမ္ဘဝေါဝစ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည် သာလျှင်လည်း။ (ဝိသေသော၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ စ– သဒ္ဒံ၊ ကို။ အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္မန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၁၅၃] ၄၉၀။ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တောတိ၊ ကား။ ခဏဋ္ဌိတိမတ္တော၊ ဖြစ်ဆဲခဏ၌ တည်ခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဟိ၊ မှန်။ "နိဝါတေ၊ လေငြိမ်ရာအရပ်၌။ ဒီပစ္စိနံ၊ ဆီမီးလျှံတို့၏။ ဌိတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။" ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တစိတ္တဋ္ဌိတိ ဝိယ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သော စိတ်၏တည်ခြင်းကဲ့သို့။ သန္တာနဋ္ဌိတိယာ၊ အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့် တည်ခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဘဝိတုံ၊ ၄၊။ အသမတ္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ နိစ္ဆယာဘာဝေန၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိသဖြင့်။ အသဏ္ဌာဟနတော၊ ကောင်းစွာမတည်ခြင်းကြောင့်။ စေတသော၊ ၏။ ပဝတ္တိပစ္စယမတ္တတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းမျှ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်းမျှသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလော သမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိဂတာ စိကိစ္ဆာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ စိကိစ္ဆိတုံ၊ ကုစားခြင်း၄၊။ ဒုက္ခရတာယ၊ ခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗထာ၊ အားဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ၏။ စိကိစ္ဆာဘာဝတော၊ ကုစားခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တဒတ္ထ မတ္တံ၊ ထိုအနက်မျှကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဧဝံ နုခေါ နုခေါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သံသပ္ပနဝသေန၊ ရွေ့ရှားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သေတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသယော၊ မည်၏။ ကမ္မနရသာတိ၊ ကား။ နာနာရမ္မဏေ၊ ၌။ စိတ္တသ၊ ကို။ ကမ္မနကိစ္စာ၊ လှုပ်ရှားစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ အထူးကား။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဂဟိတာကာရေ ဧဝ၊ ယူအပ်သောအခြင်းအရာ၌သာလျှင်။ ဌတွာ၊ ၍။ ဘမတိ၊ လည်၏၊ ဝါ၊ လှုပ်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကာရမ္မဏသ္မိံ ယေဝ၊ တခုတည်းသောအာရုံ၌သာလျှင်။ ဝိပ္ပန္နနဝသေန၊ တုန်လှုပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဝိစိကိစ္ဆာ ပန၊ သည်ကား။ ရူပါဒီသု၊ စသည်တို့၌။ ဧကသ္မိံ ယေဝ၊ တခုတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ယဒိပိ ဥပဓ္ဓတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဧဝံ နုခေါ၊ ဤသို့ ဟုတ်လေသလော။ နု နုခေါ၊ မဟုတ်လေသလော။ ဣဒံ နုခေါ၊ ဤအရာလေလော။ အညံ နုခေါ၊ တပါးသောအရာလေလော။ ဣတိ၊ သို့။ အညံ၊ တပါးသော။ ဂဟေတဗ္ဗာကာရံ၊ ယူအပ်သော အခြင်းအရာကို။ အပေက္ခတိ၊ ငဲ့၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာနာရမ္မဏေ၊ ၌။ ကမ္မနံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအထူးတည်း။ အနိစ္ဆယံ၊ မဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဒွေဓဏံ၊ နှစ်သွယ်နှစ်ခွကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိစ္ဆယ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ အနေကံသသ၊ တဖို့တည်းမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ ဧကန်မဟုတ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ နာနာသဘာဝဿ၊ အထူးထူးသော သဘောကို။ ဂဟဏာကာရေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနေကံသဂါဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။

၄၉၁။ သတ္တာရမ္မဏတ္တာတိ၊ ကား။ သတ္တပညတ္တိအာရမ္မဏတ္တာ၊ သတ္တဝါပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စ၊ စောဒနာအံ့။ ပညတ္တိအာရမ္မဏာပိ၊ ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပါကာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ နနု၊ ပါသလော။ ဣတိ စောဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧကန္တပရိတ္တာရမ္မဏာ ဟိ ကာမာဝစရဝိပါကာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိရတိ ယောပိ ဝိပါကေသု နု သန္တိတိ ဧတ္ထာပိ၊ ၌လည်း။ ကေသုစိ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ ဝိရတိယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ သန္တိ နနု၊ ပါသလော။ ဣတိ စောဒနံ၊ ကို။ မနသိ ကတွာ၊ ၍။ ပဌ သိက္ခာပဒါ ကုသလာယေဝါတိ ဟိ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ လောကိယဝိပါကေသု၊ တို့၌။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ နု သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ ဒဿေတိ၊ ၏။

တေသန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရာဒိဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ရ အစရှိသော ဝိပါက်စိတ်တို့၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ ဧနေတဗ္ဗဧနကသမ္ဗန္ဓေ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ဝိပါက်နှင့် ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ်တို့၏ စပ်ခြင်းဟူသော သမ္ဗန်အနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။

၄၉၂။ တေတိ၊ ကား။ တေ အဟေတုကကိရိယသခ်ၢရ၊ ရတို့သည်။ (တေ စ-မ္ တေ-၏ အစ္ဆကိုပြသည်) တတ္ထ၊ ထိုအဟိတ်ကြိယာသခ်ၢရတို့တွင်။ အဟေတုကကိရိယမနောဓာတုသမ္ပယုတ္တာ၊ မနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်သော သခ်ၢရတို့သည်။ ကုသလဝိပါကမနောဓာတုသမ္ပယုတ္တေဟိ၊ ဓာတ်နှင့်ယှဉ်သောသခ်ၢရတို့နှင့်။ သမာနာ၊ တူညီကုန်၏။ ဟသိတုပ္ပါဒသမ္ပယုတ္တာ၊ ပ္ပါဒ်နှင့်ယှဉ်သော သခ်ၢရတို့သည်။ သောမနဿသဟဂတသန္ဓိရဏသမ္ပယုတ္တေဟိ၊ ဏနှင့်ယှဉ်သော သခ်ၢရတို့နှင့်။ သမာနာ၊ တူညီကုန်၏။ ဝေါ၌ဗ္ဗနသမ္ပယုတ္တာ၊ ဝုဋ္ဌေနှင့်ယှဉ်သော သခ်ၢရတို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတသန္ဓိရဏသမ္ပယုတ္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမာနာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤသို့သောအနက်ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ဖြစ်၍။ ကုသလ။ပ။ သမာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ တတော၊ ထိုဝိပါက်သခ်ၢရတို့မှ။ လဗ္ဘမာနံ၊ သော။ ဝိသေသံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ မနောဝိညာဏဓာတုဒ္ဒယေ ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဗလံ၊ ဗိုလ်သည်။ ဝီရိယန္တိ၊ ဝီရိယလျှင်အဆုံးရှိ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝီရိယသဗ္ဘာဝတော၊ ဝီရိယရှိခြင်းကြောင့်။ ဗလပ္ပတ္တော၊ ဗိုလ်အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ ဝါ၊ ခွန်အားရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၁၅၄] သမုဏ္ဍေဒဝိရတီဟိ ဧဝ၊ တီတို့ဖြင့်သာလျှင်။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့အား၊ ဝါ၊ တို့၏။ ဝိရမနကိစ္စသ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ နိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ပြီးခဲ့ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကိရိယစိတ္တေသု၊ တို့၌။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ နသန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ ဝိရတိယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကာမာဝစရသဟေတုကကိရိယသခ်ၢရာနံ၊ ရတို့၏။ (ဝိသေသော-၌ စပ်) ကာမာဝစရကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်သခ်ၢရတို့မှ။ (ဝိသေသော-၌ပင် စပ်) ဝိရတိကတော၊ ဝိရတိတို့သည်ပြုအပ်သော။ ဝိသေသော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ မဟဂ္ဂတေသု ပန၊ မဟဂ္ဂုတ်သခ်ၢရတို့၌ကား။ တာဒိသောပိ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အထူးသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာကာရေနပိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဓမ္မတော၊ သမ္ပယုတ်တရားအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော၊ ရုံအားဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တိအာကာရတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗပကာရေနပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဣတိ၊ ကား။ သခ်ၢရဂ္ဂန္ရေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

အဘိဓမ္မန္တောဂဓမ်ိ၊ အဘိဓမ္မာ၌ အကျုံးဝင်ငြားသော်လည်း။ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ၊ နည်းသည်။ သုတ္တန္တနယော ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဧကန္တအဘိဓမ္မနယော ပန၊ စင်စစ်အဘိဓမ္မာနည်းသည်ကား။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ နီနည်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိဓမ္မေ ပဒဘာဇနီယနယေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ဤစကားသည် ဆိုခဲ့ပြီးနှင့်သာ ဆိုင်သောကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးစကား၏ နိဂုံးအဖွင့်ဖြစ်သည်)

အတီတာဒိဝိဘာဂကထာ ဝဏ္ဏနာ

၄၉၃။ ပန၊ သုတ္တန္တဘာဇနီ နည်းဖြင့် ဝေဘန်ပုံကိုပြဆိုဦးအံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝိတ္ထာရိတာ၊ ချဲ့၍ ပြအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာယပိ ပါဠိယာ၊ ၏လည်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သံဝဏ္ဏနံ၊ အဖွင့်ကို။ ကရိဿမ၊ ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ယံ ကိဉ္စိတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ယန္တိ၊ ယံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ သာမညေန၊ ဖြင့်။ အနိယမဒဿနံ၊ ကိန်းသေမသတ်မှတ်အပ်သောအနက်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ကိဉ္စိတိ၊ ကား။ ပကာရဘေဒံ၊ (ဧကစ္ဆ-အချို့ဟူသော) အပြားအထူးကို။ အာမသိတ္တာ၊ သုံးသပ်၍။ အနိယမဒဿနံ၊ ပုဒ်တည်း။ ဥဘယေနာပိ၊ ယံ-ဟူသော ကိဉ္စိ-ဟူသောနှစ်ပုဒ်ဖြင့်လည်း။ အတီတံ ဝါ၊ အတိတ်လည်းဖြစ်သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ အနီးဌ၌မူလည်းဖြစ်သော။ အပ္ပံ ဝါ၊ နည်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟုံ ဝါ၊ များသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ယာဒိသံ ဝါ၊ အကြင်သို့သဘော ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ တာဒိသံ ဝါ၊ ထိုသို့သဘောရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ နပုံသကနိဒ္ဒေသာရဟံ၊ နပုံလိင်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းငှါထိုက်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောတရားကို။ ဗျာပေတွာ၊ ပျံ့နှံ့စေ၍။ ဣဏာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနဝသေသ ပရိယာဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ အပြားအားဖြင့်။ အညေသုပိ၊ ရုပ်မှတပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နပုံသကနိဒ္ဒေသာရဟေသု၊ ထိုက်သောတရားတို့၌။ ပသင်္ဂ၊ ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ လျှင်းပါးခြင်းကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုသံ ကိဉ္စိ-ဟူသောပုဒ်၌။ အဓိပ္ပေတတ္ထံ၊ အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို။ အတိစ္စ၊ ကျော်လွန်၍။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂ၊ အလွန်ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ အလွန်လျှင်းပါးခြင်းကို။ နိယမနတ္ထံ၊ ကိန်းသေသတ်မှတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ နစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ရူပန္တိ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ယံ ကိဉ္စိတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ယံ-သဒ္ဒံ၊ ကို။ ဧကံ ပဒံ (ဣတိ)၊ တခုသောပုဒ်ဟူ၍၎င်း။ သနိပါတံ၊ စိနိပါတ်နှင့်တကွ။ ကိ သဒ္ဒဿ၊ ကိုလည်း။ ဧကံ ပဒန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အနိယမေကတ္ထဒီပနတော၊ ကိန်းသေမသတ်မှတ်အပ်သော တခုတည်းသောအနက်ကိုပြခြင်းကြောင့်။ ပဒဒ္ဒယေနာပိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အသာတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ကို။ အတီတာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာရဘတိ၊ ၏။

၄၉၄။ အဒ္ဓါသန္တိတသမယခဏဝသေနာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ စုတိပဋိသန္ဓိ ပရိစ္ဆိန္နေ၊ သန္ဓေတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ကာလေ၊ ၌။ အဒ္ဓါသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဤအနက်ကို။ အဟောသိ နု ခေါ အဟမတီတမဒ္ဓါနန္တိအာဒိသုတ္တ

ဝသေန၊ ဤသို့အစရှိသောသုတ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်ပေ၏၊ ဝါ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တေပိ၊ ၌လည်း။ အတီတံ နာန္ဝါဂမေယျာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ အဒ္ဓါဝသေနေဝ၊ အခွန့်ကာလ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အတီတာဒိဘာဝေါ၊ အတိတ်စသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ [၁၅၅] ပန၊ တပါး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဒ္ဓါ၊ အခွန့်ကာလတို့သည်။ ဣမေ တယော၊ တို့တည်း။ တယော၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ အတီတော၊ အတိတ် ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ၎င်း။ အနာဂတော၊ ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသုတ်၌။ ပရမတ္ထ တော၊ အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဒ္ဒမာနော၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ သော။ အဒ္ဓါ၊ သည်။ နိရုတ္တိပထသုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ ခဏပရိစ္ဆိ ဒ္ဓေါ၊ ခဏဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သည်ရှိသော်။ ယုတ္တောဝ၊ သင့်၏။ (မူလဋီကာနှင့်အညီပင် သင့်သည်၊ ဝုတ္တောဝ–ဟူသော ပါဠိအရ အနက်ပြန်လျှင် အနက်အဓိပ္ပါယ် မချောမော) ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုနိရုတ္တိပထသုတ်၌။ "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧတံ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ (ဤမှ နောက်၌ ပေယျလအပိုပင်၊ ပါဠိတော်၌ ဤပေယျလမရှိ) ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တသ၊ ထိုဖြစ်ဆဲရုပ်၏။ အတ္ထိတိ၊ ရှိဆဲဖြစ်ဆဲဟူသော။ သခ်ါ၊ အမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)" ဣတိ၊ သို့။ ဝိဇ္ဇ မာနသ၊ ထင်ရှားရှိဆဲတရား၏။ ပစ္စုပ္ပန္နတာ၊ အဖြစ်ကိုဂင်း။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်မှ။ ပုဗ္ဗေစ၊ ၌ဂင်း။ ပစ္ဆာ စ၊ ၌ဂင်း။ အတီတာ နာဂတတာ၊ ဂတ်အဖြစ်ကိုဂင်း။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တဒညသုတ္တေသု ပန၊ ထိုမှတပါးသော သုတ်တို့၌ကား။ ယေဘုယ္ယေန၊ အားဖြင့်။ စုတိပဋ္ဌိသန္ဓိပရိစ္ဆိန္နော၊ တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ အတီတာဒိကော၊ အစရှိသော။ အဒ္ဓါ၊ ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော ဧဝ၊ ထိုစုတိပဋ္ဌိသန္ဓေတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အခွန့်ကာလကိုသာလျှင်။ ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ အဒ္ဓါဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။

သီတံ၊ အအေးသည်။ သီတသ၊ ၏။ သဘာဂေါ၊ တူသောအဖို့ရှိသော ဥတုတည်း၊ ဝါ၊ သဘောတူသော ဥတုတည်း။ တထာ၊ တူ။ ဥဏှံ၊ သည်။ ဥဏှသ၊ ၏။ (သဘာဂေါ၊ တည်း။) ပန၊ ဆက်။ သရီရေ၊ ၌။ သန္ဓိပတိတံ၊ စုဝေးသော၊ ဝါ၊ အပေါင်းအစုဖြစ်သော။ သန္တာနဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ ယံ သီတံ ဝါ၊ သည်ဂင်း။ ယံ ဥဏှံ ဝါ၊ သည်ဂင်း။ အနူနံ အနဓိကံ၊ မယုတ်မလွန်သည်ဖြစ်၍။ ဧကာကာရံ၊ တခုတည်းသော အခြင်းအရာရှိသည်၊ ဝါ၊ တူသော အခြင်းအရာ ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုသို့သော အအေးအပူကို။ ဧကော၊ တခုသော၊ ဝါ၊ တမျိုးတည်းသော။ ဥတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဘာဂဥတုနော၊ ဥတု၏။ အနေကတ္တာ၊ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကဂ္ဃဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ အာဟာ ရေပိ၊ ၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ ဧကဝီထိဧကဧဝနသမုဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပဋ္ဌာဆဋ္ဌဒ္ဓါရဝသေန၊ ပဋ္ဌဒ္ဓါရနှင့် ခြောက်ခုမြောက် မနောဒ္ဓါရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သန္တတိသမယကထာ၊ ကို။ ဝိပဿကာနံ၊ ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဥပကာရတ္ထာယ၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ကထိတာ၊ ၏။ ဧနကော၊ ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းသည်။ ဟေတု၊ မည်၏။ ဥပထမ္ဘကော၊ ထောက်ပံ့တတ်သော အကြောင်းသည်။ ပစ္စယော၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒနံစ၊ အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေခြင်းသည်ဂင်း။ ဥပတ္ထမ္ဘနဉ္စ၊ ထောက်ပံ့ခြင်းသည်ဂင်း။ တေသံ၊ ထိုဟေတုနှင့် ပစ္စယတို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စ တည်း။ ဗီဇသ၊ ၏။ အကုံရုပ္ပါဒနံ စ၊ အညောက်အညွှန့်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်ဂင်း။ ပထဝီအာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ တဒုပ ထမ္ဘနဉ္စ၊ ထိုအညွှန့်အညောက်အပင်ကို ထောက်ပံ့ခြင်းသည်ဂင်း။ ကမ္မသ၊ ကံ၏။ ကဋ္ဌတ္တာရူပဝိပါကုပ္ပါဒနံ စ၊ ကမ္မဇရုပ်နှင့် ဝိပါက်စိတ်စေတသိက်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်ဂင်း။ အာဟာရာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ တဒုပတ္ထမ္ဘနံ စ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်နှင့် ဝိပါက်စိတ်စေတသိက်တို့ကို ထောက်ပံ့ခြင်းသည်ဂင်း။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဧကေကသ၊ သော။ ကလာပသ စ၊ ရုပ်ကလာပ်၏ဂင်း။ စိတ္တုပ္ပါဒသ စ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ဂင်း။ ကမ္မာနန္တရာဒိပစ္စယဘူတာနံ၊ ကံ အစရှိသော, အနန္တရ အစရှိသော ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧနကာနံ စ၊ ဖြစ်စေတတ်သော ဧနကအကြောင်းတို့၏ဂင်း။ သဟဇာတပုရေဇာတပစ္ဆာဇာတာနံ၊ ဇာတဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ တကွဖြစ်ရှေ့၌ဖြစ် နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပတ္ထမ္ဘကာနဉ္စ၊ တို့၏ဂင်း။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥတုအာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ သဘာဂဝိသဘာဂတာသမ္ဘဝတော၊ သဘာဂအဖြစ် ဝိသဘာဂအဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ။ ထိုဥတုစသည်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ တို့ကို။ သန္တတိဝသေ နဝ၊ အားဖြင့်။ အတီတာဒိဝိဘာဂေါ၊ စသည်ဖြင့် ခွဲခြားဝေဘန်ခြင်းကို။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ ဧကဘဝနိဗ္ဗတ္တကသ၊ တခုသောဘဝကို (ဝါ) တဘဝလုံးကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မသ ပန၊ ကံ၏မူကား။ သဘာဂဝိသဘာဂတာ၊ ဂ–အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ တို့ကို။ သန္တတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ အတီတာဒိဝိဘာဂံ၊ ကို။ အဝတ္တာ၊ ၍။ ဥပတ္ထမ္ဘကဝသေနေဝ၊ က–၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ အထူးကား။ ယဒါ၊ ၌။ လိင်ံပရိဝတ္တနံ၊ လိင်ပြန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဗလဝတာ၊ အားကြီးသော။ အကုသလေန၊ ကြောင့်။ ပုရိသလိင်ံ၊ သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်၏။ ဒုဗ္ဗလေန၊ သော။ ကုသလေန၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိလိင်ံ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဒုဗ္ဗလေန၊ သော။ အကုသလေန စ၊ ကြောင့်လည်း။ ဣတ္ထိလိင်ံ၊ သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်၏။ ဗလဝတာ၊ သော။ ကုသလေန၊ ကြောင့်။ ပုရိသလိင်ံ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနရူပါနမ္ပိ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့၏လည်း။ ဝိသဘာဂတာ၊ အဖြစ်သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသေးသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်တို့ကိုလည်း။ သန္တတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ အတီတာဒိဝိဘာဂေါ၊ အစရှိသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊ ထိုဖြစ်သင့်သော ဝေဘန်ခြင်းသည်။ နု သဗ္ဗကာလိကော၊ အခါခပ်သိမ်းဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နု ဂဟိတော၊ မယူအပ်။

တံတံသမယန္တိ၊ ကား။ ဧတသ၊ ဤရုပ်အား။ ဧကမုဟုတ္တာဒိကော၊ အစရှိသော။ သော သော သမယော၊ ထိုထိုအချိန် အခါသမယသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံတံသမယံ၊ မည်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကိုရ၏။ တံတံသမယဝန္တံ၊ ထိုထိုသမယ ရှိသောရုပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

[၁၅၆] တတော ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ခဏတ္တယဿ၊ ခဏသုံးပါးအပေါင်းသို့။ တတော ပရိယာပတ္တိတော၊ ထိုသို့ရောက် သည်မှ၊ ဝါ၊ ထိုသို့အကျုံးဝင်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ မဖြစ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာတိ၊ ကား။ တတော၊ ထိုခဏသုံးပါးသို့ရောက်သည်မှ။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ခဏတ္တယံ၊ ကို။ အတိက္ကန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတီတံ၊ မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်တရား၏။ ဟေတုကိစ္စံ စ၊ ကိစ္စသည်ရင်း။ ပစ္စယကိစ္စဉ္စ၊ သည်ရင်း။ နိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ပြီးဆုံးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတိက္ကန္တံ၊ လွန်သွားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုတရားသည်။ အတီတံ၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏော၊ ၌။ ဟေတုကိစ္စံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပ္ပန္နဖလတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီးသောအကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဋ္ဌိတဉ္စ၊ ပြီးဆုံးပြီးသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (တနည်း) ဥပ္ပါဒက္ခဏော၊ ၌။ ဟေတုကိစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဥပ္ပန္နဖလတ္တာ၊ ကြောင့်။ နိဋ္ဌိတဉ္စာတိ၊ ပြီးဆုံးပြီးသည်ဟူ၍လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တီသုပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခဏောသု၊ တို့၌။ ပစ္စယကိစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ပထဝီအာဒီနံ၊ အစရှိသောရုပ်တို့၏။ သန္ဓာရဏာဒိကံ စ၊ ဏ–စသည်လည်းဖြစ်သော။ ဖဿာဒီနံ၊ နာမ်တို့၏။ ဖုသနာဒိကဉ္စ၊ ဖုသန–စသည်လည်း ဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ သည်။ သကိစ္စံ၊ သကိစ္စမည်၏။ သကိစ္စဿ၊ ကို။ ကရဏကွဏော၊ ပြုဆဲခဏသည်။ သကိစ္စကွဏော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကိစ္စေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။) သကိစ္စံ၊ မည်၏။ ရူပံ ဝါ၊ ရုပ်သည်ရင်း။ အရူပံ ဝါ၊ နာမ်သည်ရင်း။ ယသ္မိံ ခဏော၊ ၌။ သကိစ္စံ၊ မိမိကိစ္စနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ မိမိ ကိစ္စရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုခဏသည်။ သကိစ္စကွဏော၊ မည်၏။ တသ္မိံ ခဏော၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော စကားရပ်တို့တွင်။ ခဏာဒိကထာယံ၊ ခဏာဒိကထာ၌။ တတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတံ–ပစ္ဆာ အတီတန္တိဝစနံ၊ အတီတံ–ဟူသော စကားသည်။ အဒ္ဓါဒီသု ဝိယ၊ အဒ္ဓါအတိတ် စသည်တို့၌ကဲ့သို့။ ဘေဒါဘာဝတော၊ ကွဲပြားခြင်း၏မရှိခြင်း ကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယံ၊ မုချစကားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ အဒ္ဓါဒိဝသေန၊ အဒ္ဓါ သန္တတိ သမယတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အညေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အတီတာ ဓမ္မာ၊ အတိတ်တရားတို့ကိုလည်း။ အညေ(ဧဝ)၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အနာဂတာ၊ ဂတ်တရားတို့ကိုလည်း။ အညေ(ဧဝ)၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ တို့ကိုလည်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ခဏာဒိဝသေန ပန၊ အားဖြင့် မူကား။ ဓမ္မတော၊ သဘောတရားအားဖြင့်။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကာလတော ဧဝ၊ အားဖြင့် သာလျှင်။ ဘေဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပ္ပါဒတော၊ ဥပါဒ်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနာဂတော၊ မည်၏။ ခဏတ္တယေ၊ အပေါင်း၌။ ဝတ္တမာ နော၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်မည်၏။ တတော၊ ထိုခဏသုံးပါးမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အတီတော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယာ၊ မုချစကားမည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နာဒိဝိယ၊ ပွန်အစရှိသည်ကဲ့သို့။ (အာဒိ–အရ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် သမယပစ္စုပ္ပန် တို့ကို ယူအပ်၏) ကေနစိ၊ သော။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ အတီတန္တိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ အနာဂတန္တိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဝတ္တဗ္ဗတာဘာဝ တော၊ ဆိုသင့်သည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

၄၉၅။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အဒ္ဓါတ္တိကဗဟိရဘေဒံ၊ အပြားကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တနယော ဧဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ၍။ တေန၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အပရိတုဿမာနေန၊ အားမရ မရောင့်ရဲသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မရောင့်ရဲသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ (ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ–၌ စပ်) တတ္ထ၊ ထိုထိုဆိုခဲ့ပြီးသော နည်း၌။ အဒ္ဓါတ္တမေဝ၊ တရားသည်သာလျှင်။ အဒ္ဓါတ္တိကံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဒ္ဒတ္ထော၊ ကို။ ယဒိပိ လဗ္ဘတိ၊ အကယ်၍ကား ရအပ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ အဒ္ဓါတ္တအဒ္ဓါတ္တိကသဒ္ဒါနံ စ၊ အဒ္ဓါတ္တနှင့် အဒ္ဓါတ္တိကသဒ္ဒါတို့၏ဝင်း။ ဗဟိဒ္ဓါဗာဟိရသဒ္ဒါနဉ္စ၊ တို့၏ဝင်း။ အညမညံ၊ ချင်း။ အတ္ထဘေဒေါ၊ အနက်၏ကွဲပြားခြင်းသည်။ အတ္ထော၊ ရှိသေးသည်သာလျှင်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကားသည် မှန်၏၊ ဝါ၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ အဒ္ဓါတ္တိကသဒ္ဒေါ၊ သည်။ သပရသန္တာနိကေသု၊ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒီသု၊ စက္ခု အစရှိသော ငါးပါးသောပသာဒရုပ်တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ်သဒ္ဒါကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။) ဗာဟိရ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ (သပရသန္တာနိကေသု၊ ကုန်သော။) ရူပါဒီသု၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ၂၃–ပါးသော ရုပ်တို့၌။ (ပဝတ္တတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ အဒ္ဓါတ္တသဒ္ဒေါ ပန၊ သည်ကား။ တဿ တဿ သတ္တဿ၊ ထိုထိုသတ္တဝါ၏။ သသန္တာနိကေသွေဝ၊ မိမိသန္တာန်၌ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခုရူပါဒီသု၊ စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ အစရှိသော တရားတို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ ကား။) ဗဟိဒ္ဓါသဒ္ဒေါ၊ သည်။ တတော၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော တရားတို့မှ။ အညေသု၊ တပါးသောတရားတို့၌။ (ပဝတ္တတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၂။ အပိစာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအပိစ–အစရှိသောစကားရပ်၌။ ဣဓတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သုတ္တန္တနယေ၊ ၌၊ နိယကဒ္ဓေတ္တမ္ပိ၊ တ္တ–ရုပ်သည်လည်း။ (အဒ္ဓါတ္တံ၊ မည်၏။) ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တအဒ္ဓါတ္တိကမေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဒ္ဓါတ္တိကရုပ်သည်သာလျှင်။ နေ၊ မဟုတ်။ ပရပုဂ္ဂလိကမ္ပိ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်သည်လည်း။ (ဗဟိဒ္ဓါ၊ မည်၏။) ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တဗာဟိရမေဝ၊ ရုပ်သည် သာလျှင်။ နေ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အပိစ ဣဓ အစရှိသော စကားရပ်၏ အလိုတည်း။

၄၉၆။ ဟိနပဏီတဘေဒေါ၊ အပြားကို။ ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ နိပ္ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။သုဒသီနံ၊ သုဒသီဗြဟ္မာတို့၏ ။ တဒေဝ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ယတ္ထာတိ၊ ကား။ အာရမ္ဘဏဘူတေ၊ ဖြစ်သော။ ယသ္မိံ၊ အကြင်ရုပ်၌။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်ကို။ အာရမ္ဘဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ အကုသလဝိပါက

ဝိညာဏ်၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ အနိဋ္ဌဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဟီနံ၊ ဟီန မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်ကို။ (အာရမ္မဏ် ကတ္တာ၊ ၍။) ကုသလဝိပါကံ၊ ဝိပါက်စိတ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဣဋ္ဌဘာဝတော၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏီတံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ အကုသလဝိပါကော၊ ပါက်သည်။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်သည်ဖြစ်၍။ အနိဋ္ဌေ ဇဝ၊ အလိုမရှိအပ်သော အာရုံ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဋ္ဌေ၊ ၌။ နဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဇဝံ၊ တူ။ ကုသလဝိပါကောပိ၊ သည်လည်း။ သယံ၊ တိုင်။ ဣဋ္ဌေ၊ ဖြစ်၍။ ဣဋ္ဌေ ဇဝ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနိဋ္ဌေ၊ ၌။ နဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ မဖြစ်။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ၊ မှန်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။

> [၁၅၇] အကုသလကမ္မဇဝသေန၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အနိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌ ကာမဂုဏာ၊ တို့ကို။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကုသလကမ္မဇ ပန၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်သည်ကား။ အနိဋ္ဌ နာမ၊ ဌမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဣဋ္ဌမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ဌင်း။ ကုသလကမ္မဇဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌ ကာမဂုဏာ၊ တို့ကို။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလကမ္မဇ၊ ရုပ်သည်။ အနိဋ္ဌ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဣဋ္ဌမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ဌင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အကုသလကမ္မနိဗ္ဗတ္တာနိ၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ မနာပါနိပိ၊ နှစ်သက်အပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကာနိစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ဟတ္ထိရူပါဒီနိ၊ ဆင်၏အဆင်း အစရှိသည်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တာနိ၊ ထိုဆင်၏အဆင်း အစရှိသည်တို့သည်။ တေသံယေဝ ဟတ္ထိအာဒီနံ၊ ထိုဆင် အစရှိသည်တို့၏ပင်လျှင်။ သုခသ၊ ၏။ ဟေတုဘာဝံ၊ သို့။ နဂ္ဂန္တ္ဗိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ တသ တသေဝ သတ္တသ၊ ထိုထိုသတ္တဝါ၏သာလျှင်။ အတ္ထနာ၊ သည်။ ကတေန၊ သော။ ကုသလေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ သုခသ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အကုသလေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဒုက္ခသ၊ ၏။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဇာနံ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့၏။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌတာ၊ ဣဋ္ဌအဖြစ် အနိဋ္ဌအဖြစ်သည်။ ကမ္မကာရကသတ္တသ၊ ကံကို ပြုတတ်သောသတ္တဝါ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇနာရဟာ၊ ယှဉ်ခြင်းကိုထိုက်သည်၊ ဝါ။ ယှဉ်ခြင်းငှါထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသာဓက အဋ္ဌကထာပါဠိ၌။ ကုသလကမ္မဇ အနိဋ္ဌ နာမ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ယံ–ယေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ အကုသလကမ္မဇ ဣဋ္ဌ နာမ နတ္ထိတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ (ယံ–ယေန၊ ကြောင့်။) နဝုတ္တံ၊ အပ်။ တေန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်, မဆိုအပ်သော အကြောင်းကြောင့်။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သော။ ပရသတ္တာနံ၊ တို့အား၊ ဝါ၊ တို့သည်။ ဣဋ္ဌံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ အကုသလကမ္မဇမ္ပိ၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တနည်း) အကုသလကမ္မဇမ္ပိ၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သည်ဖြစ်၍။ ပရသတ္တာနံ၊ တို့အား။ ဣဋ္ဌံ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သောရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ကုသလကမ္မဇ ပန၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့အား၊ ဝါ၊ တို့သည်။ ဣဋ္ဌမေဝ၊ အလိုရှိအပ်သောဣဋ္ဌသာလျှင်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ကေသဠိ၊ အချို့ကုန်သော။ တိရစ္ဆာနဂတာနံ၊ ငှာန်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ မနုဿရူပံ၊ လူ၏အဆင်းရုပ်သည်။ အမနာပံ၊ မနှစ်သက်အပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ယတော၊ ယင်းသို့ မနှစ်သက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်တို့သည်။ ဒိသွာဝ၊ မြင်ကုန်၍သာလျှင်၊ ဝါ၊ မြင်လျှင်မြင်ခြင်း။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးကုန်၏။ မနုဿာ စ၊ လူတို့သည်ကား။ ဒေဝတာရူပံ၊ နတ်တို့၏အဆင်းကို။ ပဿိတ္မာ၊ မြင်ကုန်၍။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။ တေသမ္ပိ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်နှင့် လူတို့၏လည်း။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ စိတ်သည်။ တံ ရူပံ၊ ထို လူ၏အဆင်း နတ်၏အဆင်းကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ကုသလဝိပါကမေဝ၊ ပါက်သည် သာလျှင်။ (ဟုတ္မာ၊ ၍။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တာဒိသဿ၊ သော။ ပုညဿ၊ ကုသိုလ်ကံ၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်နှင့် လူတို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုလူ၏အဆင်း နတ်၏အဆင်း၌။ အဘိရတိ၊ မွေ့လျော်ခြင်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်။ ကုသလကမ္မဇဿ၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သော။ အနိဋ္ဌဿ၊ အနိဋ္ဌရုပ်၏။ အဘာဝေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အကုသလကမ္မဇဿ၊ သော။ ဣဋ္ဌဿ စ၊ ရုပ်၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဟတ္ထိအာဒီနမ္ပိ၊ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ အကုသလကမ္မဇ၊ ရုပ်သည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အကုသလဝိပါကဿေဝ၊ ဝိပါက်၏သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ သော်လည်း။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိကာလ၌။ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်သော။ (ဟတ္ထိအာဒီနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။) ကုသလကမ္မဇ၊ ရုပ်သည်။ ကုသလဝိပါကဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေန၊ ရုံနှင့်။ ဝေါမိဿကတ္တာ၊ ရောနှောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပကံ၊ သော။ အကုသလကမ္မဇ၊ ရုပ်သည်။ ဗဟုလံ၊ များစွာ၊ ဝါ၊ များသောအားဖြင့်။ အကုသလဝိပါကုပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ နဘဝိဿတိ၊ တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ နိုင်၏။ ပန၊ မုချအဆုံးအဖြတ်ကိုဆိုအံ့။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဝဇ္ဇေတုံ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏဝဝတ္ထာနံ၊ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ သုဒ္ဓေ၊ စွာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပန၊ သာဓက အဋ္ဌကထာ စကားရပ်၌ စောဒနာဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ အနိဋ္ဌာ ပဋ္ဌ ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ရူပါဒိဘာဝသာမညတော၊ ရူပါရုံ

စသည် အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမဂုဏ္ဏသဒိသာယ၊ ကာမဂုဏ်နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံသဒိသေသု၊ ထိုကာမဂုဏ်နှင့် တူသောရုပ်တို့၌။ တဗ္ဗောဟာရေန၊ ထိုကာမဂုဏ်ဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော စကားတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒ္ဓာနေဝ၊ ဣဒ္ဓသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့ကို။ ကာမဂုဏ္ဏာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာမဂုဏ္ဏဝိသဘာဂါ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် မတူသော အဖို့ရှိကုန်သော။ ရူပါဒယော၊ စသည်တို့ကို။ ကာမဂုဏ္ဏာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အသိဝေ၊ သိဝနတ်မဟုတ်သော နတ်ရုပ်၌။ သိဝေါတိ၊ သိဝနတ်ဟူ၍။ ဏေါဟာရော ဝိယ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓာနိဒ္ဓာနိ၊ ဣဒ္ဓအနိဒ္ဓဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီနိ၊ တို့သည်။ တဏှာဝတ္ထုဘာဝတော၊ တဏှာ၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဂုဏာ ဧဝ၊ ဂုဏ်တို့မည်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်။ ရူပါ လောကေ ဝိယရူပံ သာတရူပန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ အတိသယေန၊ အလွန်အကဲအားဖြင့်။ ကမနီယတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ ဣဒ္ဓရူပါဒီနိ (ဧဝ)၊ ရူပါရုံ စသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

[၁၅၈] ဝုတ္တာနယမေဝါတိ၊ ဟူသော။ အတိဒေသေန၊ ညွှန်းသောစကားဖြင့်။ လက္ခဏာတော၊ အားဖြင့်။ ဒုရသန္တိကံ၊ ဒုရရုပ် သန္တိကရုပ်ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သြကာသတောပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ကိတ္တကတော၊ အဘယ်မျှသောအရပ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ရူပံ၊ သည်။ သြကာသဝသေန၊ တည်ရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သန္တိကေ နာမ၊ နီးသည်မည်သနည်း။ ပန၊ တပါး။ ကိတ္တကတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ (သြကာသဝသေန၊ အားဖြင့်။) ဒူရေ နာမ၊ ဝေးသည်မည်သနည်း။ ပကတိကထာယ၊ ပကတိသောစကားဖြင့်။ ကထေန္တာနံ၊ ပြောဆိုသောသူတို့၏။ ဒွါဒသဟတ္ထာ၊ တဆယ့်နှစ်တောင်တို့သည်။ သဝနူပစာရော နာမ၊ သဝနူပစာ မည်၏။ တသ၊ ထိုသဝနူပစာ၏။ သြရတော၊ အတွင်းဖက်၌။ သန္တိကေ၊ နီးသည်မည်၏။ ပရတော၊ အပြင်ဖက်၌။ ဒူရေ၊ ဝေးသည်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဝေးအနီးနှစ်ပါးသော အရပ်တို့တွင်။ သုခုမရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဒူရေ၊ သဝနူပစာမှအပြင်ဖက်–ဝေးသောအရပ်၌။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ လက္ခဏာတောပေ၊ ဏာအားဖြင့်ဝင်း။ သြကာသတောပေ၊ သအားဖြင့်ဝင်း။ ဒူရေ၊ ဝေးသောရုပ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ သဝနူပစာဟူသောအနီး၌။ ဟောန္တိ ပန၊ သော်ကား။ သြကာသတောဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ သန္တိကေ၊ နီးသောရုပ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ လက္ခဏာတော၊ အားဖြင့်။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ သြဋ္ဌာရိကရူပံ၊ သည်။ သန္တိကေ၊ သဝနူပစာဟူသောအနီး၌။ ဟောန္တိ၊ သော်။ လက္ခဏာတောပေ၊ ဖြင့်ဝင်း။ သြကာသတောပေ၊ ဝင်း။ သန္တိကေ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒူရေ၊ ၌။ ဟောန္တိ၊ သော်။ သြကာသတောဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ (ဒူရေ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ လက္ခဏာတော၊ အားဖြင့်။ နဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်။ ဥပါဒါယုပါဒါယာတိ၊ ထောက်ဆ၍ ထောက်ဆ၍ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ရူပံ၊ သည်။ သန္တိကေ နာမ၊ နီးသည်မည်၏။ အန္တောကုစ္ဆိဂတသာပေ၊ ဝမ်းတွင်း၌ တည်ငြားသော်လည်း။ ပရသ၊ ၏။ (ရူပံ၊ သည်။) ဒူရေ၊ မည်၏။ (အတ္တနော၊ ၏။) အန္တောကုစ္ဆိဂတသ၊ ဝမ်းတွင်း၌ တည်သောသူ၏။ (ရူပံ၊ သည်။) သန္တိကေ၊ မည်၏။ ဗဟိ၊ ၌။ ဌိတသ၊ တည်သော သူ၏။ (ရူပံ၊ သည်။) ဒူရေ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အန္တောဂဗ္ဘ–ပမုခ–ပရိဝေဏ–သံဃာရာမသီမာ–ဂါမခေတ္တ–ဇနပဒရဋ္ဌ–သမုဒ္ဒ–စက္ကဝါဠေသု၊ တိုက်ခန်းအတွင်းအရပ်, ကျောင်းဦးမျက်နှာစာအရပ်, ပရိဝုဏ်, သံဃာရာမခေါ်သော ကျောင်းတိုက် ဥပစာသိမ်, ရွာနယ်, ဇနပုဒ်, တိုင်းပြည်, သမုဒ္ဒရာ, စကြာဝဠာတို့တွင်။ တဒန္တောဂတဗဟိဂတာနံ၊ ထိုထိုအရပ်၏ အတွင်း၌တည်သောရုပ်, အပ၌တည်သောရုပ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (တဒန္တောဂတ–အရာ၌ တံတဒန္တောဂတ–ဟု ရှိသင့်၏၊ သို့မဟုတ်လျှင် တံ–တပုဒ် ကြေနေသည်ဟူ၍သော်လည်း ယူအပ်၏) ဒူရသန္တိကတာ၊ ဒူရရုပ် သန္တိကရုပ်အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၉၇။ တဒေကဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ တံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ရုပ်ကို။ ဧကဋ္ဌံ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ အဘိသံယူဟိတ္တာတိ၊ ကား။ သံဟရိတ္တာ၊ စု၍။ ဝါ၊ တနည်း။ သမူဟံ၊ အပေါင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ အဘိသံဒိပိတ္တာတိ၊ ကား။ သံဒီပိတ္တာ၊ ချုံး၍။ သခေ်ပံ၊ ချုံးခြင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ သဗ္ဗမ္မိ ရူပံ။ပေ။ ဒဿိတံ ဟောတီတိ ဣမိနာ၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ရူပခန္ဓသဒ္ဒါနံ၊ ရူပ–သဒ္ဒါနှင့် ခန္ဓ–သဒ္ဒါတို့၏။ သမာနာဓိကရဏသမာသဘာဝံ၊ တူသောတည်ရာရှိသော ကမ္မဓာရည်းသမာသ်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ နဟိ ရူပတော အညော ရူပက္ခန္ဓော နာမ အတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၉၈။ ရာသိဘာဝူပဂမနေန၊ အစု၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော၊ ခန္ဓာ စသည်တို့ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အာနေတ္တာ၊ ဤ ၄–ပုဒ်ကို ဆောင်၍။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။

သန္တတိဝသေန ခဏာဒိဝသေန စာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ အဒ္ဓါသမယဝသေန၊ အဒ္ဓါနှင့် သမယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အတီတာဒိဝိဘာဂဿ၊ အတိတ်စသည်ကို ဝေဘန်ခြင်းကို။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ သုခါဒိဝသေန၊ သုခ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘိန္နာယ၊ ကွဲပြားသော ဝေဒနာ၏။ အတီတာဒိဘာဝဝစနတော၊ အတိတ်စသည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ချဲ့။ သုခါ ဧဝ၊ သုခဝေဒနာသည်သာလျှင်။ အဒ္ဓါဝသေန စ၊ အားဖြင့်ဝင်း။ သမယဝသေန စ၊ အားဖြင့်ဝင်း။ အတီတာဒိကာ၊ အတိတ်စသည် အပြားရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ တူ။ ကာယိကစေတသိကာဒိဘာဝေန၊ စေတသိကစသည်အဖြစ်ဖြင့်။ (အာဒိ–ဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ စသည်အဖြစ်ကို ယထာရဟ ယူအပ်၏) ဘိန္နာ၊

ကွဲပြားသော။ ဒုက္ခာ ဧဝ စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်သာလျှင်ငင်း။ အဒုက္ခမသုခါ ဧဝ စ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်သာလျှင်ငင်း။ (အဒ္ဓါ ဝသေန စ၊ ဖြင့်ငင်း။ သမယဝသေန စ၊ ဖြင့်ငင်း။ အတီတာဒိကာ၊ ရှိသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။) တေန၊ ထိုသို့မဖြစ်သော ကြောင့်။ ဝေဒနာသမုဒါယော၊ ဝေဒနာအပေါင်းကို။ အဒ္ဓါသမယဝသေန၊ အားဖြင့်။ အတီတာဒိဘာဝေန၊ စသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္တမ္ဘတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သမုဒါယသ၊ ၏။ တေဟိ၊ ထိုအဒ္ဓါသမယ စသည်တို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နိတမ္ဘတ္တာ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝေဒနေကဒေသာ ပန၊ ဝေဒနာ၏တစိတ်တပိုင်းတို့သည်ကား။ ဂယှမာနာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သန္တတိခဏောဟိ၊ ဏာတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းကို။ အရဟန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တထာ၊ အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ၊ ၍။ ဂဟေတမ္ဘတော၊ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧကသန္တတိယံ၊ တခုသော သန္တတိ၌။ အနေကဘေဒဘိန္နေသု၊ များသော အထူးအပြားအားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သော။ သုခါဒီသု၊ အစရှိသည်တို့တွင်။ ယော ဘေဒေါ၊ အကြင်အထူးကို။ ပရိစ္ဆိန္နိတမ္ဘဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတော၊ အပ်၏။ [၁၅၉] ပါကဋ္ဌသ၊ ထင်ရှားသော။ ဧကပကာရသ၊ တခုတည်းသော အပြားရှိသော၊ ဝါ၊ တမျိုးတည်းဖြစ်သော။ တသ (ဘေဒသ)၊ ထိုသုခအစရှိသော အထူးကို။ (ပရိစ္ဆေဒိကာ–၌စပ်) တံသဟိတဒ္ဓါရာလမ္ဘဏပ္ပဝတ္တာ၊ ထိုသုခစသောဝေဒနာအထူးနှင့်တကွဖြစ်သော ဒ္ဓါရအာရုံတို့၌ မပြတ်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိစ္ဆေဒေန၊ မပြတ်စဲသောအားဖြင့်။ တဒုပ္ပါဒကေကဝိဓဝိသယသမာယောဂပ္ပဝတ္တာ စ၊ ထိုသုခစသော ဝေဒနာအထူးကို ဖြစ်စေတတ်သော တခုသော အဖို့ရှိသော အာရုံ၌ သဒ္ဓါစသည်တို့နှင့်တကွ ယှဉ်သောအားဖြင့် မပြတ်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (တဒုပ္ပါဒက–ကို ဧကဝိဓဝိသယ–၌ စပ်) သန္တတိ၊ ဝေဒနာအစဉ် သန္တတိသည်။ ပရိစ္ဆေဒိကာ၊ ပိုင်းခြားတတ်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ၄၂။ အရဟတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုသန္တတိ၏။ ဘေဒန္တရံ၊ အပြားအထူးကို။ အနာမသိတ္တာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ ပရိစ္ဆေဒကဘာဝေန၊ ပိုင်းခြားတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ (ဧဝ–ကြေသည်) ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ လဟုပရိဝတ္တိနော၊ လျင်သော အပြန်ရှိကုန်သော။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပရိဝတ္တနေနေဝ၊ လည်ခြင်းပြန်ခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ ဖြင့်။ (မူလဋီကာ–၌ ဤပုဒ်မရှိ) ပရိစ္ဆိန္နနံ၊ ကို။ အရဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သန္တတိခဏာဝသေနေဝ၊ ခဏာတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဧကဝိဓဝိသယသမာယောဂပ္ပဝတ္တာ၊ တခုသော အဖို့ရှိသော အာရုံ၌တကွ ယှဉ်သောအားဖြင့် မပြတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်။ (ဤကား သံဝဏ္ဏေတမ္ဘ–ပုဒ်ဖြစ်သည်) ဒိဝသမ္မိ၊ တနေ့ပတ်လုံးသော်လည်း။ ဗုဒ္ဓရူပံ၊ ဘုရား၏အဆင်းတော်ကို။ ပဿန္တသ၊ ဖူးမြင်သောသူအားငင်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏန္တသ၊ အားငင်း။ (ဤဖြင့် ဧကဝိဓဝိသယကို ဖွင့်ပြသည်) ပဝတ္တသဒ္ဓါဒိသဟိတဝေဒနာ၊ မပြတ်ဖြစ်သော သဒ္ဓါစသည်နှင့်တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသည်။ (ဤဖြင့် သမာယောဂပ္ပဝတ္တာ–ကို ဖွင့်ပြသည်) ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ မည်၏။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တ မဗ္ဗဂတာတိ ဧတေန၊ ပါဠိဖြင့်။ (မူလဋီကာနှင့်အညီ တ္တ–သံယုတ်မပါသော မဗ္ဗဂတာ–သာ သင့်သည်) ဟေတုပစ္စယဂိစ္စဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တနယံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၄၉၉။ သဗ္ဗာပါရသဉ္ဉသာဟသဝိပါကတာ၊ က–အဖြစ်သည်။ ကုသလာဒီဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ တီဟိပိ၊ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့နှင့်လည်း။ သာဓာရဏာ၊ ဆက်ဆံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသာဓာရဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒဿေတုံ၊ ၄၂။ သာဝဇ္ဇ ကိရိယဟေတုတောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သာဝဇ္ဇကိရိယဟေတုတောတိ၊ ကား။ ပါဏာတိပါတာဒိဂါရယှ ကိရိယာနိမိတ္တတော၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ပြုမှု၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတောတိ၊ ကား။ ကိလေသပရိဠာဟေန၊ ကိလေသာဟူသော ပူလောင်ခြင်းဖြင့်။ သဒရထဘာဝတော၊ ပူလောင်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂူပသန္တသဘာဝါယ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောရှိသော။ ကုသလာယ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ထက်။ သြဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်း၏။ သဗ္ဗာပါရတောတိ၊ ကား။ သဏ္ဌာဟတော၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ အသာ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ ဝိပါကေန၊ သည်။ ဘဝိတမ္ဘံ၊ ၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တိံ၊ ကို။ ဝဒန္တော၊ ဆိုလိုသည်ဖြစ်၍။ ဝိပါကုပ္ပါဒနယောဂျတံ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းဌါ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ သဉ္ဇသာဟတောတိ၊ ကား။ သသတ္တိတော၊ အစွမ်းသတ္တိရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္ထတံ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းဌါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (အာဟ၊ ၏။) သဝိပါကတောတိ၊ ကား။ ဝိပါကသဗ္ဘာဝတော၊ အကျိုးဝိပါက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ပစ္စယန္တရသမဝါယေန၊ အကြောင်းတပါးတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းကြောင့်။ အသာ၊ ထိုအကုသိုလ်ဝေဒနာ၏။ ဝိပါကနိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေခြင်းကို။ (အာဟ၊ ၏။) တီဟိပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိပါကမမ္ဘတံယေဝ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာယကမ္မာဒိဗျာပါရသဗ္ဘာဝတော၊ ကိုယ်အမှု စသည်၌ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဗ္ဗာပါရတော၊ ဗျာပါရရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝနုဿာဟဝသေန၊ ဧဝ၏အားထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဉ္ဇသာဟတော၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္ထတာဝသေန၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းဌါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဝိပါကတော၊ အကျိုးဝိပါက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ ဧဝမ္မိ၊ ဤသို့လည်း။ (သီမူနှင့်အညီ ဧဝမ္မေတ္ထ–ဟု ရှိစေရမည်) ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။ ဝိပါကံ။ ကို။ အနုပ္ပါဒေန္တီပိ၊ မဖြစ်စေတတ်သော်လည်း။ ကိရိယာ၊ သည်။ ကုသလာ ဝိယ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာကဲ့သို့။ သဗ္ဗာပါရာ ဧဝ စ၊ ရ–ရှိသည်သာလျှင်ငင်း။ သဉ္ဇသာဟာ ဧဝ စ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်ငင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို။ အနာမသိတ္တာ၊ ၍။ ကိရိယာဗျာကတဝါရေ၊ ဝါရ၌။ သဝိပါကတော ဣစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗာပဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ ကိလေသဒုက္ခေန၊ ကိလေသာဟူသောဆင်းရဲဖြင့်။ သဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယ

တောတိ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇကိရိယဟေတုတော စ၊ အပြစ်ကင်းသော ပြုမှု၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ကိလေသသန္တာပါဘာဝတော စ၊ ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ အဗျာပဇ္ဇတော စ၊ ကိလေသာဟူသော ဆင်းရဲ၏ မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဝူပသန္တဝုတ္တိ၊ ငြိမ်းအေးသောဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ ဇဝံ၊ သို့။ အကုသလာယ၊ ၌။ ဝုတ္တာဝိပလ္လာသတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ကား။ ယောဂါနုရူပံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ တီသု၊ ကုန်သော။ ကာရဏေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် အကြောင်းသည်၊ ဝါ၊ ကို။ ယသာ ယသာ၊ အကြင်အကြင်ဝေဒနာအား။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏၊ ဝါ၊ ယှဉ်သင့်၏။ တဒနုရူပံ၊ ထိုယှဉ်သင့်သော အကြောင်းနှင့် ဝေဒနာတို့အားလျော်စွာ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကုသလာကုသလဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဝိပါကဗျာကတာယ၊ ထက်။ တီဟိပိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သြဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏။ ကိရိယာဗျာကတာယ၊ ဝေဒနာထက်။ သဝိပါကတော၊ အကျိုးဝိပါက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သြဠာရိကာ၊ ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ သဝိပါကတာဝိသိဋ္ဌသဗျာပါရသဉ္ဇသာဟတော၊ သဝိပါက၏ အဖြစ်ဖြင့် ထူးသောဗျာပါရ ဉ္ဇသာဟရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သြဠာရိကာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝုတ္တပရိယာယေနာတိ၊ ကား။ ဝိပါက ဗျာကတာ၊ ဝိပါက်အဗျာကတဝေဒနာသည်။ [၁ဖဝ] အဗျာပါရတော စ၊ ဗျာပါရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အနုဿာဟ တော စ၊ အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဝိပါကတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ တာဟိ ကုသလာကုသလဝေဒနာဟိ၊ ဝေဒနာတို့ထက်။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့၏။ ကိရိယာဗျာကတာ၊ ဝေဒနာသည်။ အဝိပါကတော၊ ဝိပါက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သုခုမာ၊၏။) ဝါ၊ ကား။ အဝိပါကတာဝိသိဋ္ဌသဗျာပါရသဉ္ဇသာဟတော၊ အဝိပါကအဖြစ်ဖြင့် ထူးခြားသော ဗျာပါရဉ္ဇသာဟ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သုခုမာ၊ ၏။) ဣတိ ဇဝံ၊ သို့။ ကုသလာကုသလာယ၊ ၌။ ဝုတ္တာဝိပလ္လာသေန၊ အားဖြင့်။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ ကမ္မဝေဂကိုတ္တာ စ၊ ကံ၏ အဟုန်သည် ပစ်ချအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပစ်ချအပ်သောကြောင့်ရင်း။ ကမ္မပဋိဗိမ္ဗဘူတာ စ၊ ကံ၏ ပုံတူသဘောဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပုံတူသဘောဖြစ်သောကြောင့်ရင်း။ (ဝိပါကာ–ပုဒ်၏ ဟေတုမန္တဝိသေသန ပုဒ်များဖြစ်သည်၊ ဟိတ်အနက်ပေးသောအခါ ဗျာပါရဝိရဟ–၌ စပ်) ကာယကမ္မာဒိဗျာပါရဝိရဟတော၊ ကိုယ်အမှု စသည်တို့၌ ကြောင့်ကြဗျာပါရကင်းခြင်းကြောင့်။ နိရုဿာဟာ၊ အားထုတ်ခြင်းမရှိသော။ ဝိပါကာ စ၊ ဝိပါက်ဝေဒနာသည်ရင်း။ သဉ္ဇသာ ဟာ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသော်လည်း။ ကိရိယာ စ၊ ကြိယာဝေဒနာသည်ရင်း။ အဝိပါကဓမ္မာ၊ အကျိုး ပေးခြင်း သဘောမရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့၏။) ဟိ၊ အကျိုးပေးခြင်းသဘောမရှိ၍ သိမ်မွေ့သည်ဟူသော စကား မှန်ပေ၏။ သဝိပါကဓမ္မာ၊ အကျိုးပေးခြင်းသဘောရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဝေဒနာတို့သည်။ သဂဿာ ဝိယ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကုန်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍။ သြဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

၅၀၀။ နိရုဿာဒတောတိ၊ ကား။ အဿာဒါဘာဝတော၊ သာယာဖွယ်မရှိခြင်းကြောင့်။ သုခပဋိက္ခေပတော၊ သုခကို ပယ်ခြင်းကြောင့်။ သဝိပ္ပါရတောတိ၊ ကား။ သပရိပ္ဖန္ဒတော၊ လှုပ်ရှားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပသန္တတော၊ မငြိမ် သက်ခြင်းကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဘိဘာဝနတောတိ၊ ကား။ အဗ္ဗောတ္ထရဏတော၊ လွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့်။ သုခါယ၊ သုခဝေဒနာ၌။ မဗ္ဗေတ္တတာ၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပေက္ခာယ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌။ သာတတာ၊ သာယာဖွယ်၏ အဖြစ်သည်။ (နတ္ထိ၊ မရှိ။) သန္တတာဒယော ပန၊ သန္တအဖြစ် အစရှိသော သုံးပါးတို့ကိုကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သုခုပေက္ခာသု၊ ကွာတို့၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပါကဋ္ဌတောတိ၊ ကား။ သုခိတော၊ ဖြစ်သော ချမ်းသာရှိသောသူ၊ ဝါ၊ ချမ်းသာသောသူ။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲရှိသော သူ၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲသောသူ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသွာပိ၊ မြင်၍လည်း။ ဇာနိတဗ္ဗတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဘူတဘာဝတော၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ။ သာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ၊ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည်။ (သာ–၏ အစွဲကို ပြသည်)

၅၀၁။ စ၊ အဌကထာ၌ မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ ဇတ္ထ၊ ဤပုဂ္ဂလဝသေန–အစရှိသော အဌကထာပါဋ္ဌ၌။ အသမာပန္နသမာပန္နဂ္ဂဟဏေန၊ အသမာပန္န–သဒ္ဒါ သမာပန္န–သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ၊ ပန္နတို့ကို ယူခြင်း ဆိုခြင်းဖြင့်။ ဘူမိဝသေနာပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ သြဠာရိကသုခုမတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ဤမှ တပါးသော။ သမာပန္နသ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (ဣတရာ–၏ အရကို ပြသည်)

သြဃနိယတောတိ၊ ကား။ သြဃေဟိ၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ အတိက္ကမိတဗ္ဗတော၊ ကျော်လွန် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာ၊ တူ။ ယောဂနိယတော၊ ယောဂတရားတို့သည် အာရုံပြုလျက် ကျော်လွန်အပ်သောကြောင့်။ ဂန္ထနိယတော စာတိ ဇတ္ထာပိ၊ ပါဋ္ဌ၌လည်း။ (စ–နှင့် အပိ–သဒ္ဒါပိုဟန်ရှိသည်) ဂန္ထောဝ၊ ဂန္ထတရားသည်သာလျှင်။ ဂန္ထနံ၊ မည် ၏။ အာရမ္မဏဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ဗန္ဓနတော၊ ဆက်စပ်ခြင်းကြောင့်။ တသ၊ ထိုဂန္ထတရား၏။ ဟိတံ၊ အစီးအပွါးတည်း၊ ဝါ၊ အစီးအပွါးကို ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ထနိယံ၊ မည်၏။ နိဝရဏိယံ စ၊ ယ–ကိုရင်း။ ဥပါဒါနိယံ စ၊ ယ–ကို ရင်း။ ဇဝံ၊ တူ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သံကိလေသေ၊ သံကိလေသတရားဌ၌။ နိယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သံကိလေသံ၊ ကို။ အရဟန္တိ၊ ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံကိလေသိကာ၊ မည်ကုန်၏။ သာ အနာသဝါ၊ ထိုအနာသဝဝေဒနာသည်။ (သာ–၏ အစွဲကိုပြသည်)

၅၀၂။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တာယ၊ သော။ သြဠာရိကသုခုမတာယ၊ မ-အဖြစ်၌။ သမ္ဘေဒေါတိ၊ ကား။ သက်ရော၊ ရောယှက်ခြင်းကို။ သြဠာရိကာတိစ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ သုခုမာတိ စ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ ဝုတ္တာနမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝေဒနာတို့၏လည်း။ ဇာတိအာဒိဝသေန၊ ဇာတ်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ သုခုမောဠာရိက ဘာဝါပတ္တိဒေါသော၊ သိမ်မွေ့ရုန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း အပြစ်ဒေါသသည်။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပရိဟရိတဗ္ဗော၊ ရှောင်လွှဲအပ်၏။ ဇာတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ သုခုမာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ သဘာဝပုဂ္ဂလလောကိယဝသေန၊ သဘောပုဂ္ဂိုလ်လောကီတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သြဠာရိကတံ၊ အဖြစ်ကို။ ပါဠိဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဒသ္သေတုံ၊ ၄၂။ ဝုတ္တဥ္စေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ သုခါဒယောပိတိ ဧတ္ထ၊ ပါ၌၌။ အကုသလာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဇာတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ သြဠာရိကာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဘာဝဝသေန၊ အားဖြင့်။ သုခုမာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ကုသလဿာနသဟဂတာ၊ စျာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သုခါဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဇာတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ သြဠာရိကာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ အားဖြင့်။ သုခုမာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ ဧဝမာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ယောဧေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ နဝ ပရာမသိတဗ္ဗောတိ ဧတေန၊ ပါ၌ဖြင့်။ (ဒဿေတိ–၌ စပ်) [၁၆၁] ဇာတိ အာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသာ၊ အဖို့တို့ကို။ အညမညံ၊ ချင်း။ အဝေါမိဿကာ ဧဝ၊ မရောနှောသည်တို့ကိုသာလျှင်။ (ကတ္တာ၊ ၍။) ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမ္ဘေဒဿ၊ ကို။ ပရိဟာရော၊ ရှောင်လွှဲခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အညထာ၊ အားဖြင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဿတိ၊ ၏။ အဗျာကတမုခေန၊ အဗျာကတဝေဒနာကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ (ဒဿိတံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကုသလာကုသလမုခေနပိ၊ သဖြင့်လည်း။ (ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ၏။) စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ဇာတိမုခေန၊ သဖြင့်။ (ဒဿိတံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဘာဝါဒိမုခေနပိ၊ သဘောစသည်တို့ကို အရင်းခံပြုသဖြင့်လည်း။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ ဧသနယော သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ဟူသောပါ၌ဖြင့်။ အတိဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ဇာတိအာဒိကောဋ္ဌာသေသုပိ၊ ဇာတိအစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၌လည်း။ မိထော၊ အချင်းချင်း။ အကုသလာဒီနံ၊ တို့၏။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ထောက်ဆ၍ ထောက်ဆ၍။ သြဠာရိကသုခုမတံ၊ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၂။ အပိစာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ နိဿယဒဟနတောတိ ဣမိနာ၊ ပါ၌ဖြင့်။ ဒေါသသဟဂတာယ၊ ဂုတ် ဝေဒနာ၏။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသော။ ကုရုရပ္ပဝတ္တိ၊ ကြမ်းကြုတ်သောဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ နိယတာတိ၊ ကား။ မိစ္ဆတ္တ နိယာမေန၊ နိယာမအားဖြင့်။ နိယတာ၊ ကိန်းသေမြဲသော ဝေဒနာတည်း။ ။ အာနန္တရိယဘာဝပ္ပတ္တာ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ ဝါ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ကပ္ပတိဋ္ဌနကဝိပါကတာယ၊ တကပ်ပတ်လုံးတည်သော အကျိုးဝိပါက်ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဒေဝဒတ္တာဒီနံ ဝိယ၊ ဒေဝဒတ်စသည်တို့၏ အာနန္တရိယကံဝေဒနာကဲ့သို့။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ တကပ်ပတ်လုံး အကျိုး ဝိပါက်၏ တည်ခြင်းရှိသောဝေဒနာသည်။ ။အသင်္ခါရိကာ၊ သည်။ သဘာဝတိခဏတာယ၊ သဘောအားဖြင့် ထက်မြက်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်း၏။ ဒိဋ္ဌသမ္မယုတ္တာ၊ ယုတ်ဝေဒနာသည်၊ မဟာသာဝဇ္ဇတာယ၊ ကြီးသော အပြစ်ရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သာပိ ဒိဋ္ဌသမ္မယုတ္တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌသမ္မယုတ်ဝေဒနာသည်လည်း။ (သာ–၏ အစွဲကိုပြသည်) နိယတာ၊ လတ်သော်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနိယတဝေဒနာထက်။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ က-ဝေဒနာသည်။ (သြဠာရိကာ၊ ၏။) တတော၊ ထိုကပ္ပဋ္ဌိတိကဝေဒနာထက်။ အသင်္ခါရိကာ၊ က-ဝေဒနာသည်။ (သြဠာရိကာ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဝေဒနာကိုလည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဧကဏ္ဍံ၊ တပေါင်းတည်း။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ပန၊ သော်လည်း) ဝိသုံ ဝိသုံယေဝ၊ သာလျှင်၊ ယောဧေတဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣတရာ သုခုမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝိ သေသေနာတိ၊ ကား။ ဒေါသသဟဂတာ လောဘသဟဂတာတိ၊ ဂုတ်ဟူ၍။ အဘေဒေန၊ မခွဲခြမ်းသောအားဖြင့်။ အကုသလာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဗဟုဝိပါကာ၊ များသောအကျိုးရှိလတ်သော်။ ဒေါသုဿန္နတာယ၊ အပြစ်ဒေါသများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ကုသလာ၊ သည်။ အပ္ပဝိပါကာ၊ နည်းသောအကျိုးရှိလတ်သော်။ (သြဠာရိကာ၊ ၏။) မန္ဒဒေါ သတ္တာ၊ နည်းသောအပြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဝိပါကာ၊ နည်းသောအကျိုးရှိသော။ အကုသလာ၊ ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ကုသလာ၊ သည်။ ဗဟုဝိပါကာ၊ သော်။ (သုခုမာ၊ ၏။)

သြဠာရိကသုခုမနိကန္တိ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ သြဠာရိကနိကန္တိ သုခုမနိကန္တိ၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမာဝစရာ ဒီနံ၊ ရ-ဝေဒနာစသည်တို့၏။ သြဠာရိကသုခုမတာ၊ အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) လောကုတ္တရာ ပန၊ လောကုတ္တရာ ဝေဒနာ သည်ကား။ ဧကန္တသုခုမာဝ၊ စင်စစ်သိမ်မွေ့သည်သာလျှင်တည်း။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထာပိ၊ ထိုလောကုတ္တရာဝေဒနာ၌လည်း။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ ပရတော၊ ၌။ ဝက္ခတိ၊ တဲ့။ ဘာဝနာမယာပိတိ၊ ပါ၌ဖြင့်။ ဘာဝနာမယာယ၊ ဘာဝနာမယဝေဒနာကို။ ဘေဒေန၊ ခွဲခြမ်းခြင်းဖြင့်။ ဒါနသီလမယာနမ္ပိ၊ မယဝေဒနာတို့ကိုလည်း။ ဘေဒနံ၊ ကို။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘာဝနာယ၊ ၏။ ပဂုဏဗလဝကာလာဒီသု၊ လေ့လာကျေပြွန်၍ အားကြီးသော ကာလစသည်တို့၌။ ကဒါစိ၊ ၌။ ဥဏ္ဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေနပိ၊ စိတ်ဖြင့်လည်း။ မနသိကာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာမယာပိ ဒုဟေတုကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံတံဘူမိဝိပါကကိရိယာဝေဒနာသူတိ ဧတ္ထ၊ ပါ၌၌။ ကာမာဝစရဝိပါကာ၊ ပါက်ဝေဒနာ သည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ ရူပါဝစရာ၊ ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ယာဝအရဟတ္တ

ဖလာ၊ ဖိုလ်တိုင်အောင်။ နေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်၏။ ကာမာဝစရကိရိယာ၊ ကြိယာဝေဒနာသည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ ရူပါဝစရ ကိရိယာ၊ ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်ဌင်း။ ကာမာဝစရာစ၊ ဝေဒနာသည်လည်း။ ဒါနာကာရပ္ပ ဝတ္တာ၊ ဒါနအခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သီလာကာရပ္ပဝတ္တာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိ နာ၊ ဖြင့်ဌင်း။ ယာဝနေဝသညာနာသညာယတနာ၊ တိုင်အောင်။ နေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ထို့ပြင်လည်း။ ဇာတိကောဌာသေ၊ ၌။ အယံ ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ (ယောဇိတော) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဘာဝကောဌာသာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ (ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ယောဇေ တဗ္ဗော၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတုံ၊ ၄ါ။ ဒုက္ခာဒီတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[၁၆၂] စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗေ၊ သော။ အယံ ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ လက္ခဏသန္နိဿိတော၊ လက္ခဏာကို မှီသည်ကို။ (ကတ္တာ၊ ၍။) ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ သြကာသဝသေန စာပိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ သုခါပိတိ(ဧတ္ထ)၊ ပါ၌၌။ ဝိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ကို။ သမ္ပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာသု၊ ကုန်သော။ ဘူမီသု၊ ဘုံတို့၌။ ယထာနုရူပန္တိ၊ ကား။ ယာ ယာ ဝေဒနာ၊ ကို။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်ဘုံ၌။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ တဒနုရူပံ၊ ထိုထိုဘုံ၌ ရသင့်သော ထိုထိုဝေဒနာအားလျော်စွာ။ ဝတ္ထုဝေသေနာတိ၊ ကား။ ယံ ဝတ္ထုံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တသ၊ ထိုဝတ္ထု၏။ ဝသေနာပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဟီနဝတ္ထုကာတိ၊ ကား။ ဟီနံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဝတ္ထုံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ ကဏ်ဘတ္တံ၊ ဆပ်ထမင်းကို။ ဘုဉ္ဇန္တသ၊ စားသော သူ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဟီနဝတ္ထုကတာယ၊ ကြောင့်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သာလိမံသောဒနံ၊ သလေး (ဖြင့်ပြီးသော) သားပြွမ်းထမင်းကို။ ဘုဉ္ဇန္တသ၊ သူ၏။ (ဝေဒနာ၊ သည်။) ပဏီတဝတ္ထုကတာယ၊ ကြောင့်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤတွက် တရပ်ပြီး၏။

၅၀၃။ အာဒိနာ နယေနာတိ၊ ပါ၌ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပါဠိဂတိ၊ ပါဠိအသွားကို။ အာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ဇာတိအာဒိ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အသမာနကောဌာသတာ၊ မတူသောအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ တူသောအဖို့ မရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝိသဘာဂတာ၊ မည်၏။ ဒုက္ခဝိပါကတာဒိဝသေန၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်စသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အသဒိသ ကိစ္စတာ၊ မတူသော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အသံသဋ္ဌတာ၊ မည်၏။ အသမ္ဘယောဂေါ၊ မယှဉ်ခြင်းသည်။ နှ၊ မဟုတ်။ (အသမ္ဘယောဂေါ၊ သည်။) ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဒုရဝိပရိယာယေန၊ ဒုရမ္ပြန်သောအားဖြင့်။ သန္တိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသဋ္ဌတာ၊ သမ္ဘယောဂ–ဟူသော သံသဋ္ဌအဖြစ်သည်။ သန္တိကတာ၊ က–အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ဆက်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ဝေဒနာသမ္ဘယောဂေါ၊ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ နှ အတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ သန္တိကပဒဝဏ္ဏနာယ၊ ပုဒ်အဖွင့်၌။ သဘာဂတော စ သရိက္ခတော စာတိ၊ ဟူ၍။ (ဧတ္တကမေဝ၊ ဤမျှကို သာလျှင်။) ဝက္ခတိ၊ တဲ့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သံသဋ္ဌတော–ပုဒ်ပါ မဆိုသောကြောင့်–ဟု ဆိုလို၏) ဝုတ္တနယေနေဝ၊ အားဖြင့် သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အသဒိသသဘာဝတာ၊ မတူသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အသရိက္ခတာ၊ မည်၏။ သဗ္ဗဝါရေသူတိ၊ ကား။ သြဠာရိကသုခုမဘေဒေ၊ အပြားဌ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗေသု၊ ဆိုသင့်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဝါရေသု၊ တို့၌။ ဇာတိအာဒိဝသေန၊ အားဖြင့်။ သမာနကောဌာသတာ၊ တူသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သဘာဂတာ၊ မည်၏။ ပန၊ တပါး။ ဒုက္ခဝိပါကတာဒိဝသေန၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဒိသသဘာဝတာ၊ တူသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သရိက္ခတာ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အကုသလာ ပန။ပ။ သန္တိကေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣတိ၊ ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓသ၊ ကို။ အတီတာဒိဝိဘာဂေ၊ အတိတ်စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ရာ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ မုခ၏အဖွင့်တည်း။

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာဝဏ္ဏနာ

၅၀၄။ ဧတန္တိ၊ ကား။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင် ဤအရာ၌ ဧတံ–မရှိ၊ ဧဝံ–သာရှိသည်) ဧဝံ၊ သို့။ အတီတာဒိဝိဘာဂေ၊ ဝေဘန် ခြင်း၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ ကို။ ဉာဏဘေဒတ္ထန္တိ၊ ကား။ နာနပ္ပကာရဉာဏပ္ပဘေဒတ္ထံ၊ အမျိုးမျိုးသော ဉာဏ်အထူးဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ (သီမူနှင့်အညီ သမာသ်ပုဒ်သာ သင့်သည်) ကမတောတိ၊ ကား။ ဒေသနာဂ္ဂမတော၊ ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဒေသနာအစဉ်၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ ယေန ကာရဏေန၊ ဖြင့်။ အယံ ဒေသနာဂ္ဂမော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ တတော၊ ထိုအကြောင်းအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ဘေဒတော၊ ခွဲခြားသောအားဖြင့်။ ခန္ဓပါဒါ နက္ခန္ဓဝိဘာဂတော၊ ခန္ဓာနှင့်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို ခွဲခြားဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အနုနာမိ ကတောတိ၊ ကား။ ပဠုဘာဝတော၊ ငါးပါး၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဥပမာတောတိ၊ ကား။ ဥပမာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပမေတဗ္ဗတော၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်သောအားဖြင့်။ ဒဠ္ဘတော ဒ္ဝိဓာတိ၊ ကား။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပသိတဗ္ဗ တော၊ ရှုအပ်သောအားဖြင့်။ [၁၆၃] ပဿန္တသဿတ္ထသိဒ္ဓိတောတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုနှစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သီမူနှင့် အညီ တထာ–သာသင့်သည်၊ ဧဝံ–၏အဖွင့်ဖြစ်သည်၊ ယထာ–ကား မသင့်) ပဿန္တသ၊ ရှုသောသူအား။ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထ နိပ္ဖတ္တိတော၊ အကြင် အကြင်အလိုရှိအပ်သော အကျိုး၏ပြီးခြင်းအားဖြင့်။ ဝိဘာဝိနာတိ၊ ကား။ ပညဝတာ၊ ပညာရှိသည်။

ဥပ္ပတ္တိက္ကမောတိ၊ ကား။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တောနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနပဋိ ပါဋိ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစဉ်တည်း။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဌမံ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ရှေးဦးစွာ ပယ်အပ် သောတရားတို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဒုတိယံ ပဟာတဗ္ဗာ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက် ပယ်အပ်သောတရားတို့ကို။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကြေတိ အယံ၊ ဤအစဉ်သည်။ ပဟာနက္ကမော၊ မည်၏။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ ကို။ ပဋိပဇ္ဇ၊ ကျင့်ပြီး ၍။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ကို။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တတော၊ ထိုစိတ္တဝိသုဒ္ဓိမှ။ အပရာပိ၊ နောက်ဖြစ်သောဝိသုဒ္ဓိတို့ကိုလည်း။ တထာ၊ တူ။ (ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ကြေတိ၊ ကြောင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ။ပ။ ပဋိပတ္တိက္ကမောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အနုပုဗ္ဗပဏီတာ၊ အစဉ် အတိုင်းမွန်မြတ်ကုန်သော။ ဘူမိယော၊ ဘုံတို့ကို။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ ကြေတိ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤအစဉ်သည်။ ဘူမိက္ကမော၊ ဘုံအစဉ်မည်၏။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိကော၊ ဤသို့အစရှိသော အစဉ်သည်။ ဧကက္ခဏေပိ၊ တခုတည်းသော ခဏ၌သော်လည်း။ သတိပဋ္ဌာနာဒိသမ္ဘဝတော၊ သတိပဋ္ဌာန်စသည်တို့၏ဖြစ်သင့် ခြင်းကြောင့်။ ဒေသနာက္ကမောဝ၊ အစဉ်သာလျှင်တည်း။ (သီမူနှင့်အညီ ဇ၀–သာသင့်သည်၊ စ–ကားမသင့်) ဒါနကထာဒယော၊ တို့ကို။ အနုပုဗ္ဗကြွံသတော၊ အစဉ်အတိုင်း လွန်ကဲမြင့်မြတ်သောအားဖြင့်။ ကထိတာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဥပ္ပတ္တိအာဒိဝဝတ္ထာနာဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်းအစရှိသော အပိုင်းအခြား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒါနာဒီနံ၊ တို့ကို။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ ဒေသနာက္ကမဝစနံ၊ မ–ဟုဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဥပ္ပတ္တိအာဒိဝဝတ္ထာနဟေတုကတာယ၊ ဖြစ်ခြင်းအစရှိသော အပိုင်းအခြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဌမံ ကလလံ ဟောတီတိအာဒိကာ၊ အစရှိသော ဒေသနာကို။ (ဝုတ္တာ –၌ စပ်) ဒေသနာ၊ အစဉ်အားဖြင့် ဟောအပ်သော ဒေသနာသည်။ သမာနာပိ၊ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ဥပ္ပတ္တိအာဒိက္ကမဘာဝေ နေ၀၊ ဖြစ်ခြင်းအစရှိသော အစဉ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ ယထာဝုတ္တဝ၀ဝတ္ထာနာဘာဝေန၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပိုင်းအခြား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ယထာဝုတ္တဝ၀ဝတ္ထာနာဘာဝေ၊ ပြီးသောအပိုင်းအခြား မရှိလတ် သော်။ သီမူ–သင့်၏) အနေကေသံ၊ များစွာကုန်သော။ ဝစနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော စကားတို့၏။ သဟပ၀တ္တိယာ၊ တကွ ဖြစ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းဟောခြင်း၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါး သော။ ပုဗ္ဗာပရိယေန၊ ရှေးနောက်၌ဖြစ်သောအစဉ်ဖြင့်။ ဒေသေတဗ္ဗတာယ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန တေန အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာမတ္တသေ၀၊ ဒေသနာမျှ၏လျှင်။ ကမော၊ ကို။ ဒေသနာက္ကမော၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပုဗ္ဗာပရိယ၀ဝတ္ထာနေနာတိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ကြေတိ ဇ၀ံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗာပရိယ၀ဝတ္ထာနေန၊ ဖြင့်။ အနုပ္ပတ္တိတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဇကစ္စာနံ၊ အချို့သော ခန္ဓာတို့၏၊ ဝါ၊ အချို့သော တရားတို့၏။ ပဟာတဗ္ဗတာ၀၊ ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပဟာနက္ကမော၊ သည်။ ကုတော(အတ္ထိ)၊ အဘယ်မှာရှိအုံ့နည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောခန္ဓာတို့၏။ ပဟာတဗ္ဗ တာယ၊ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပဟာနက္ကမေန၊ ပယ်စဉ်အားဖြင့်။ နေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့ကို။ ဒေသနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ အပ္ပဋိပဇ္ဇနီယတောတိ၊ ကား။ သမ္ဘာ၀ပဋိပတ္တိ၀သေန၊ အားဖြင့်။ နပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတော၊ မကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စတုဘူမိ၀ရိယာပန္နတ္တာတိ ကြမိနာ၊ ပါဠိဖြင့်။ ဝေဒနာဒီနံ၊ တို့၏။ အနိယတဘူမိကတံ၊ ကိန်းသေမြဲသော ဘုံမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ နိယတဘူမိကာနံ၊ ကိန်းသေမြဲသော ဘုံရှိသော တရားတို့၏။ ဘူမိက္ကမော၊ သည်။ သမ္ဘ ဝေယျ၊ ဖြစ်သင့်ရာ၏။

အဘေဒေနာတိ၊ ကား။ ရူပါဒီနံ၊ တို့ကို။ ဘေဒံ။ ခွဲခြားခြင်းကို။ ဝိဘာဂံ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ အကတ္တာ၊ ၍။ ဧကဏ္ဍ၊ တည်း။ ပိဏ္ဍဂ္ဂဟဏေန၊ အပေါင်းအစုကိုယူခြင်းအားဖြင့်။ အတ္တာဂါဟပတိတန္တိ၊ ကား။ အတ္တာဂါဟသခ်ါတေ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ဒိဋ္ဌေ၀ယေ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသောအယဉ်၌။ နိ၀တိတံ၊ ကျသော။ သမူဟဃနဝိနိဗ္ဘောဂဒဿနေနာတိ၊ ကား။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အရူပံ၊ နာမ်တရားကို။ ဝိ၀ေစေန္တော၊ ခွဲခြားတော်မူလျက်။ ရူပါရူပသမူဟေ၊ ရုပ်နာမ်အပေါင်း၌။ ဃနဝိနိဗ္ဘုဇနဒဿနေန၊ ဃနအစိုင် အခဲ၏ အသီးအသီးကွဲပြားခြင်းကိုပြသဖြင့်။ စက္ခုအာဒီနမ္ပိ ဝိသယဘူတန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဧကဒေသေန၊ (ဝိသယရုပ် ဟူသော) အစိတ်ဖြင့်။ သမုဒါယဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ ယာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ ဇတ္ထ၊ ဤရုပ်တို့ တွင်။ ကျဋ္ဌ၌၊ ကျဋ္ဌလည်းဖြစ်သော။ အနိဋ္ဌ၌၊ လည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ သံ၀ေဒေတိ၊ ခံစားအ၏။ အယံ၊ ဤ၀ေဒနာသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ကြေတိ၊ သို့။ ကျဋ္ဌာနိဋ္ဌရူပသံ၀ေဒနိကံ၊ ကျဋ္ဌရုပ်အနိဋ္ဌရုပ်ကို ခံစားတတ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဒေ၀ေသိ၊ ၏။ ကြေတိ၊ သို့။ သမ္ဘန္ဓော၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ သညာ၀ါရ စသောအလုံးစုံတို့၌။ ဇ၀ံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ (ဒေ၀ေသိ–ပုဒ်ဆောင်၍ စပ်ရန်ပြသည်)ကျဋ္ဌမဏ္ဍလတ္တာအနိဋ္ဌမဏ္ဍလတ္တာနမ္ပိ၊ ကျဋ္ဌမဏ္ဍလတ္တာရုပ် အနိဋ္ဌမဏ္ဍလတ္တာရုပ်တို့၏လည်း၊ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ကျဋ္ဌာနိဋ္ဌသဘာ ဝတ္တာ၊ ကျဋ္ဌသဘော အနိဋ္ဌသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကျဋ္ဌာနိဋ္ဌဂ္ဂဟဏေနေ၀၊ ယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဇ၀ဋ္ဌိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သညာယ၊ သည်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ [၁၆၄] ဂဟိတာကာရေ၊ ယူအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာရှိသော။ ဝိသယေ၊ အာရုံ၌။ အဘိသခ်ါရ၀ပ္ပတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကြေတိ၊ ကြောင့်။ သညာ၀သေန အဘိ သခ်ါရကေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိညာဏသ၊ ၏။ (ဘာ၀–သမ္ဘန်) သမ္ဘယုတ္တခမ္ဘာနံ၊ တို့၏။ နိဿယဘာ၀ေါ၊ မှီရာ နိဿယ၀စ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ပါကဋ္ဌော ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဝေဒနာဒီနံ၊ တို့၏။ (နိဿယဘာ၀ေါ၊ သည်။) နဿ (ပါကဋ္ဌော)၊ မထင်ရှား။ ကြေတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာဒီနံ နိဿယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊၏။ ခမ္ဘာ၊ နာမ်တရားတို့သည်။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ စိတ္တာနုပရိ၀တ္တိနော၊ စိတ်သို့အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ခမ္ဘာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။)

ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ၊ ခြောက်ဒွါရကိုအစိုးရသောသူသည်၊ ဝါ၊ စိတ်သည်။ ရာဇာ၊ မင်းမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏ်၊ သည်။ အဓိပတိ၊ အကြီးအမှူးမည်၏။

၅၀၅။ ရူပက္ခန္ဓေ၊ ၌။ သာသဝံ ဥပါဒါနိယန္တိ၊ ဟူသော။ ဝစနံ၊ သည်။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) အနာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ သဇ္ဇာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓသ၊ ၏။ တံသဘာဝတာနိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထိုအနာသဝသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို နစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သောစကားတည်း။) အနာသဝရူပနိဝတ္တနတ္ထံ၊ အာသဝ၏အာရုံ မဟုတ်သောရုပ်ကို နစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သော စကားသည်။) နဝ၊ မဟုတ်။

အနာသဝါဝ ခန္ဓေသု ဝုတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဧဝ–သဒ္ဒေါ၊ ကို။ အဋ္ဌာနပယုတ္တော၊ အရာမဟုတ်သည်၌ ယှဉ်အပ်၏။ အနာသဝါ၊ အာသဝ၏အာရုံမဟုတ်သော ဝေဒနာစသည်တို့ကို။ ခန္ဓေသု ဧဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣဓ ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ကား။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ ခန္ဓာပိ၊ ဤခန္ဓာတို့ကိုလည်း။ (ဧတေ) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပိ၊ တို့ကိုလည်း။

၅၀၆။ သဗ္ဗသခ်ံတာနံ၊ အလုံးစုံသော သခ်ံတတရားတို့ကို။ သဘာဝေန၊ တူသော အဖို့အားဖြင့်၊ ဝါ၊ သဘောတူသော အားဖြင့်။ ဧကဗ္ဗိ၊ တပေါင်းတည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းသည်။ သဗ္ဗသခ်ံတသဘာဝေကသင်္ဂဟော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဘာဝသဘာဝေန၊ တူသောအဖို့ဟူသောသဘောအားဖြင့်။ သင်္ဂယှမာနာ၊ ပေါင်းယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗသခ်ံတာ၊ အလုံးစုံသော သခ်ံတတရားတို့သည်။ ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုရှေ့စကားရပ်၌။ ရူပနာဒိသာမညေန၊ ရူပနု အစရှိသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ရူပနုအစရှိသော သာမညလက္ခဏာအားဖြင့်။ သမာနကောဋ္ဌာသာ၊ တူသောအဖို့တို့ကို။ သဘာဂါတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ သခ်ံတာဘိသခ်ံရဏကိစ္စံ၊ သခ်ံတတရားတို့ကို ပြုပြင်ခြင်းကိစ္စသည်။ အာယူဟနရသာယ၊ အားထုတ်ခြင်း ကိစ္စရှိသော။ စေတနာယ၊ ၏။ ဗလဝံ၊ အားကြီးသော ကိစ္စပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုစေတနာကို။ သခ်ါရက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အညေ၊ စေတနာမှ တပါးကုန်သော။ ရူပနာဒိဝိသေသလက္ခဏရဟိတာ၊ ရူပနုအစရှိသော ဝိသေသလက္ခဏာမှ ကင်းကုန်သော။ ဖဿာဒယောစ၊ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သခ်ံတာဘိသခ်ံရဏသာမညေန၊ သခ်ံတတရားကို ပြုပြင်ခြင်းဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သခ်ါရက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဖုသနာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ သဘာဝါ၊ သဘောတရားတို့သည်။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ခန္ဓ–သဒ္ဒဝစနီယာ၊ ခန္ဓ–သဒ္ဒါဖြင့် ဟောအပ်သော တရားတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မသဘာဝညုနာ၊ တရားသဘောတို့ကို သိတော်မူသော။ တထာဂတေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဖဿက္ခန္ဓာဒယော၊ တို့ကို။ နဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေကေစိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော။ (ဟိ–အနက်မရှိ) သဿတဝါဒါ၊ သဿတအယူဝါဒရှိကုန်သော။ သမဏာ ဝါ၊ သမဏာ အမည်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏာအမည်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ သဿတံ၊ အမြဲတမ်းတည်ရှိသော။ အတ္တာနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ လောကဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ပညာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည်။ ဣမေဧဝ ပဋ္ဌမဝါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ပညာပေန္တိ၊ ကုန်၏။)" ဣတိ ဧဝမာဒိသုတ္တာနံ၊ ဤသို့အစရှိသော သုတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္တတ္တနိယဂါဟသ၊ အတ္တဟု အတ္တ၏ဥစ္စာဟုစွဲလမ်းခြင်း၏။ ဧတေပဋိဃမတာ၊ ဤရုပ်အစရှိသော ခန္ဓာငါးပါးလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဧတေန စ၊ ဤဆိုခဲ့သောသုတ်ဖြင့်၎င်း။ ဝက္ခမာနသုတ္တဝသေန စ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဆိုလတ္တံ့သောသုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ခန္ဓေ ဧဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ နိဿာယ၊ ၍။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ–၌ စပ်) ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိဝသေန၊ ကာမအာရုံရှိသည် စသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နဝတ္တာဗ္ဗာ စ၊ မဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား) ခန္ဓနိဗ္ဗာနဝဇ္ဇသ၊ ခန္ဓာနှင့်နိဗ္ဗာန်သည် ကြဉ်အပ်သော။ သဘာဝဓမ္မသ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ ရူပနသဘာဝံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝေဒနန္တိအာဒီသုပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း ဧသေဝနယော၊ တည်း။ သီလက္ခန္ဓော၊ သီလဂုဏ်ကျေးဇူး။ သမာဓိက္ခန္ဓော၊ သမာဓိဂုဏ်ကျေးဇူး။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အညေသံ၊ ရုပ်စသည်မှတပါးကုန်သော။ [၁၆၅] ခန္ဓ–သဒ္ဒဝစနီယာနံ၊ ခန္ဓ–သဒ္ဒါဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သော။ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ စ၊ ကွန္ဓာစသည်တို့၏လည်း။ သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌော၊ ငါးပါးတို့သည်သာလျှင်။ နဝ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ စောဒနံ၊ ကို။ နိဝတ္တေတုံ၊ ၄ါ။ အညေသံ တဒဝရောဓတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၅၀၇။ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘူတံ၊ ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်၍ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ နေရာအရပ်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဝါသဋ္ဌာနတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခဒုက္ခဝိပရိဏာမဒုက္ခသခ်ါရဒုက္ခတာဝသေန၊ ဒုက္ခဒုက္ခတာ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ သခ်ါရဒုက္ခတာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ အာဗာဓဝေကတ္တံ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ရာဂါဒိသမ္မယုတ္တာသ၊ ရာဂစသည်နှင့် ယှဉ်သော။ ဝိပရိဏာမာဒိဒုက္ခဿ၊ ဝိပရိဏာမ အစရှိသောဒုက္ခ၏။ (သမုဋ္ဌာနံ–၌ စပ်) ဣတ္ထိပုရိသာဒိအာကာရဂါဟိတာ၊ မိန်းမ ယောကျ်ား အစရှိသော အခြင်းအရာကို စွဲယူတတ်သော။ တံတံသင်္ခါပ

မူလဘူတာ၊ ထိုထိုကြံ့စည်မှု၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သညာ၊ သည်။ သမုဋ္ဌာန်၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ရောဂသ၊ ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းဖြစ်သော။ ပိတ္တာဒိဝိယ၊ သည်းခြေ စသည်ကဲ့သို့။ (ဒုက္ခသ၊ ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။) သမုဋ္ဌာန်၊ မည်၏။ (ရောဂသ၊ ၏။) နိဒါန်၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော။ ဥတုဘောဇနဝိသမတာဝိသမပရိဟာရာဒိ ဝိယ၊ ဥတုဘောဇဉ်တို့၏ မညီမညွှတ်သည်၏ အဖြစ်, (အလွန်ကြာမြင့်စွာ ထိုင်ခြင်းစသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို) မညီမမျှ ဆောင်ခြင်း စသည်ကဲ့သို့။ (ဒုက္ခသ၊ ၏။ မူလကာရဏံ၊ သည်။) နိဒါန်၊ မည်၏။ စေတသိကာ၊ တို့သည်။ စိတ္တသ၊ ၏။ အင်္ဂဏီဘူတာ၊ အစိတ်အင်္ဂါဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဂိလာနုပမံ၊ သူနာနှင့်တူသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကုဋ္ဌရောဂဝတော၊ နူနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သီမှု၌ ကဖရောဂဝတော–ဟု ရှိ၏၊ သလိပ်နာရှိသောသူ၏–ဟု အနက်ပေး) သိနိ ယှနံ၊ စိုစေးစေခြင်းသည်။ တသ၊ ထိုနူနာရောဂါ၏။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်ပွါးခြင်းငှါ။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဗာလ သ၊ ဗာလပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ဗာလပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိဝသေန၊ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ ဝေဒနာဒုက္ခာဝဟာ၊ ဝေဒနာတည်းဟူသော ဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်သည်ဖြစ်၍။ အသပ္ပါယသေဝနသဒိသီ၊ မလျောက် ပတ်သောအစာ စသည်ကို မှီဝဲခြင်းနှင့် တူ၏။ ဝေဒနတ္တာယာတိ၊ ကား။ ဝေဒနာသဘာဝတ္တံ၊ ဝေဒနာသဘောအကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်း သဘောအကျိုးငှါ။ ဝေဒနတ္တလာဘာယ၊ ဝေဒနာ၏ အဖြစ်ကိုရခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်းသဘောကိုရခြင်းငှါ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) ကာရဏဘူတနာယ စ၊ ညှဉ်းဆဲမှု၏ တည်ရာဌာန၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဘောဇနာဓာရတာယ စ၊ ဘောဇဉ်ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဘေဒဇဉ်၏တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ စာရကူပမံ စ၊ နှောင်အိမ်နှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း။ ဘာဇနူပမဉ္စ၊ စားခွက်နှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) သညာ၊ ကို။ သုဘ သညာဒိဝသေန၊ သုဘသညာ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒနာကာရဏသ၊ ဝေဒနာဟူသော ညှဉ်းဆဲမှု၏။ ဟေတု ဘာဝတော စ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဝေဒနာဘောဇနသ၊ ဝေဒနာဟူသော ဘောဇဉ်ကို။ ဆာဒါပနတော စ၊ မြိန်ရှက်စေတတ်သောကြောင့်ရင်း။ အပရာဓူပမာ စ၊ ရာဇဝတ်အပြစ်နှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း။ ဗျဉ္ဇနူပမာ စ၊ ဟင်းလျှာဟင်း ကောင်းနှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း။ (ဝုတ္တာ၊ ၏။) သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝေဒနာဟေတုတော၊ ဝေဒနာ၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာရဏကာရကူပမော စ၊ ညှဉ်းဆဲမှုကိုပြုသောသူ နှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း။ ပရိဝေသကူပမော စ၊ ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးသူနှင့်တူ သည်ဟူ၍ရင်း။ (ဝုတ္တော၊ ၏။) ဘတ္တကာရော ဇ၀၊ ထမင်းချက်သမားသည်သာလျှင်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ပရိဝိသတိ၊ ကျွေးမွေးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဝေသကဂ္ဂဟဏံ၊ ပရိဝေသကကို ယူခြင်းဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ဝိဘာဓိတဗ္ဗတော စ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော စ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အပရာဓိကူပမံ စ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုရှိသူနှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း။ ဘုဉ္ဇကူပမဉ္စ၊ စားသုံးသူနှင့်တူသည်ဟူ၍ရင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၀၈။ "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥက္ခိတ္တာသိကာ၊ ချီမိုးအပ်သောသန်လျက်ရှိကုန်သော။ ပစ္စတ္ထိကာ၊ ရန်သူဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝ ဣကာတိ ခေါ ဇတံ၊ ငါးဦးသော သူသတ်သမားတို့ဟူသော ဤအမည်သည်။ ပဉ္စန္နံ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဓိ ဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။" ဣတိ၊ သို့။ အာသီဝိသူပမေ၊ သုတ်၌။ ဝဣကာတိ၊ သူသတ်သမားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ "ဘိက္ခ ဝေ၊ တို့။ ဘာရောတိ ခေါ ဇတံ၊ လေးလံသောဝန်ထုပ်ဟူသော ဤအမည်သည်။ ပဉ္စန္နံ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ ပေတည်း။" ဣတိ၊ သို့။ ဘာရသုတ္တေ၊ ၌။ ဘာရာတိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) "ဇတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့၊ ဝါ၊ အခဲအစားခံရသကဲ့သို့။ အတီတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်အခွန်ကာလ၌လည်း။ ဇ၀မေ၀၊ လျှင်။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ခဇ္ဇိ၊ ခဲစားအပ်ခဲ့ပြီ။ပ။ ခဇ္ဇာမိ သေယျ ထာပိ၊ ကဲ့သို့။ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌လည်း။ ဇ၀မေ၀၊ လျှင်။ အဟံ၊ ကို။ ရူပေန၊ သည်။ ခဇ္ဇေယ္ယံ၊ ခဲစားလတ္တံ့။" ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ခဇ္ဇနီယပရိယာယေ၊ သုတ်၌။ ခါဒကာတိ၊ ခဲစားတတ်ကုန်သည်ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန် ၏။) "သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသော။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အနိစ္စံ ရူပန္တိ၊ မမြဲသောရုပ်ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ နပ္ပဇာနာ တိ၊ မသိ။" ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယမကသုတ္တေ၊ ၌။ အနိစ္စာဒိကာတိ၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့ဟူ၍၊ ဝါ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သင်္ခတ ဝဣကတို့ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ဣဓ ပန သဗ္ဗေပေတေ ဇကေ၏ ကတ္တာ ခန္ဓာတိ အဓိပ္ပေတာတိ၊ ဟူ၍။ ယဒိပိ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဗာဟုလ္လေန၊ အားဖြင့်။ တဒန္တောဂဓာနံ၊ ထိုခန္ဓာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့ ၏။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတာ၊ ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဇေသော၊ ဤခန္ဓနိဒ္ဒေသ သည်။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ ဘူမိဝိစာရော၊ ဖြစ်ရာဘုံကို စိစစ်သောစကားတည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

[၁၆၆] ဖေဏပိဏ္ဍော ဝိယာတိအာဒီသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ ရူပါဒီနံ၊ တို့၏။ ဇ၀ံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဖေဏပိဏ္ဍာဒိသဒိသတာ၊ ရေမြှုပ်စိုင် စသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဖေဏပိဏ္ဍော၊ သည်။ နိဿာ ရော၊ အနှစ်မရှိသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့ရင်း။ ပရိဒုဗ္ဗလော၊ အလွန်အားနည်းသည်ဖြစ်၍။ အဂယူပဂေါ၊ ယူအပ်ခြင်းသို့ မရောက်သည်၊ ဝါ၊ မယူအပ် မယူနိုင်ကောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဂဟိတောတိ၊ ယူအပ်သော်လည်း။ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ တစုံ တခုသော အကျိုးကို။ နိ သာဓေတိ ယထာ၊ မပြီးစေသကဲ့သို့ရင်း။ ဆိဒ္ဒါဝဆိဒ္ဒေါ၊ အပေါက်အပေါက်ရှိသည်။ အနေကသန္ဓိ သံဃဋ္ဌိတော၊ များစွာသောအစပ်တို့ဖြင့် ဆက်စပ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ပါဏကာနံ၊ တို့၏။ အာဝါသော၊ နေရာ သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့ရင်း။ အနုပဗ္ဗုပစိတော၊ အစဉ်အတိုင်းကြီးပွါးလာခဲ့သည်။ သဗ္ဗာဝတ္ထနိပါတီ၊ ခပ်သိမ်းသော

အခိုက်အတန့်၌ ကျလေ့ရှိသည်။ အဝဿံဘေဒီ၊ နောက်ဆုံး၌ မချွတ်မယွင်းပျက်စီးသည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့ငင်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ရူပမ္မိ၊ ရုပ်သည်လည်း။ နိစ္စသာရာဒိဝိရဟတော၊ မြဲသောအနှစ် စသည်မှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဖေဂ္ဂု ဝိယ၊ အကာကဲ့သို့။ နိဿရံ၊ အနှစ်မရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သုခဘဉ္ဇနီယတော၊ ဖျက်ဆီးလွယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလံ၊ အားနည်းသည် ဖြစ်၍။ နိစ္စန္တိ ဝါ၊ မြဲသည်ဟူ၍ငင်း။ ဓုဝန္တိ ဝါ၊ ခိုင်သည်ဟူ၍ငင်း။ အဟန္တိ ဝါ၊ ငါဟူ၍ငင်း။ မမန္တိ ဝါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍ငင်း။ နဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ် မယူသင့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဂဟိတမ္မိ၊ သော်လည်း။ တထာ၊ ထိုသို့ယူတိုင်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗဟုဆိဒ္ဒံ၊ များစွာသော အပေါက်ရှိသည်။ အသီတိသတသန္ဓိသံဃဋ္ဌိတံ၊ ၁၈၀–သောအစပ်တို့ဖြင့် ဆက်စပ်အပ်သည်။ အနေကကိမိကုလာဝါသံ၊ များစွာသော ပိုးမျိုးတို့၏ နေရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကလလာဒိဝသေန၊ ကလလရေကြည် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗုပစိတံ၊ အစဉ်အတိုင်းကြီးပွါးလာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကလလ ကာလတော၊ ကလလရေကြည်တည်သောအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သဗ္ဗာသုပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝတ္ထာသု၊ အခိုက် အတန့်တို့၌။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ အဝဿမေဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဘိဒ္ဒတိ စ၊ အသက်တမ်းကုန်သော ကာလ၌လည်း ပျက်စီးတတ်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဌကထာယံ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဌကထာ၌။ ပရိမဒ္ဒနာသဟနမေဝ၊ အဆုပ်အနယ်မခံ ခြင်းကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ မခံခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥပမူပမေယျသမ္ဘဒ္ဓေါ၊ ဥပမာနှင့် ဥပမေယျ၏ ဆက်စပ်နှီးနှောခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

ဗုဗ္ဗုဠော၊ ရေပွက်–ရေပူဖောင်းသည်။ နိဿာရော၊ အနှစ်မရှိသည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့ငင်း။ ပရိဒုဗ္ဗလော၊ သည်ဖြစ်၍။ အဂယှူပဂေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဂဟိတောပိ၊ သော်လည်း။ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ ကို။ နဿမေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့ ငင်း။ နစိရဋ္ဌိတိကော၊ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းမရှိသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့ငင်း။ တထာ၊ တူ။ ဝေဒနာပိ၊ သည်လည်း။ (နိဿာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရိဒုဗ္ဗလာ၊ ၍။ အဂယှူပဂါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဟိတာပိ၊ သော်လည်း။ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ ကို။ နဿမေတိ၊ နိုင်။ နစိရဋ္ဌိတိကာ၊ မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ထို့ပြင်လည်း။ ဗုဗ္ဗုဠော၊ သည်။ ဥဒကတလဋ္ဌ၊ ရေမျက်နှာပြင်ကိုငင်း။ ဥဒကဗိန္ဒုဋ္ဌ၊ ရေပေါက်ကိုငင်း။ ဥဒကဇလ္လိကဋ္ဌ၊ ရေ၏အစေးကိုငင်း။ သင်္ခိုတ္တာ၊ စုရုံး၍။ ပုဋ္ဌံ ကတ္တာ၊ ရေပူ ဖောင်းအုံကိုပြု၍။ ဂဟဏတဝါတဋ္ဌ၊ ယူသော လေကိုငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္ဘ၊ ၍။ ဇာယတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒနာပိ၊ သည်လည်း။ ဝတ္ထုံ စ၊ တည်ရာဝတ္ထုကိုငင်း။ အာရမ္မဏံ စ၊ ကိုငင်း။ ကိလေသ ဇလ္လံ စ၊ ကိလေသာဟူသောအစေးကိုငင်း။ ဖဿသံဃဋ္ဌနဋ္ဌ၊ ဖဿ၏ထိခိုက်ခြင်းကိုငင်း၊ ဝါ၊ ဖဿဟူသောထိခိုက်ခြင်းကိုငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္ဘ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဥဒကတလေ၊ ၌။ ဗိန္ဒုနိပါတဇနိ တော၊ ရေပေါက်၏ကျခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝါတော၊ သည်။ ဥဒကဇလ္လိကသခ်ါတံ၊ က–ဟုဆိုအပ်သော။ ဥဒကလသိ ကံ၊ ရေအစေးကို။ သင်္ခိုတ္တာ၊ စုရုံး၍။ ပုဋ္ဌံ ကတ္တာ၊ ပြု၍။ ဗုဗ္ဗုဠဋ္ဌံ နာမ၊ မည်သည်ကို။ ကရောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝတ္ထုမ္ပိ၊ စက္ခု အစရှိသောဝတ္ထု၌။ အာရမ္မဏာပါထဂမနဇနိတော၊ အာရုံ၏ထင်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ အနုပစ္ဆိန္နံ၊ မပြတ်စဲသေးသော။ ကိလေသဇလ္လံ၊ ကို။ သဟကာရီပစ္စယဘာဝေန၊ တကွပြုဖက်အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ခိုတ္တာ၊ ၍။ ဝေဒနံ နာမ၊ မည်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ စ၊ ရှေ့စကား၌ စောဒနာဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ ရှင်းဦးအံ့။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ မူလကာရဏဘူတေဟိ စ၊ မူလအကြောင်းရင်းဖြစ်၍လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏသာဒန ဘူတေဟိ စ၊ အာရုံကို သာယာသော သဘောဖြစ်၍လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ သော။ ဝဋ္ဋဂတံ၊ ဝဋ်ဦး၌တည်သော၊ ဝါ၊ ဝဋ်ဦး၌အတွင်းဝင်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန၊ စ္ဆေဒအား ဖြင့်၊ ဝါ၊ အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဥဒေ ဟိပိ၊ လေးပါးအောက် ယုတ်လျော့သော အကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣဒ၊ ဤဥပမာ၌။ မုဟုတ္တရမဏီယထာ၊ တမုဟုတ် တခဏမျှသာ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ အဖြစ်ဟူသော။ ဥပမောပမေယျ သမ္ဘဒ္ဓေါ၊ ဥပမာနှင့် ဥပမေယျ၏ ဆက်စပ်နှီးနှောခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

ပန၊ တပါး။ မရီစိကာ၊ တံလျှပ်သည်။ အသာရာ၊ အနှစ်မရှိ။ အဂယှူပဂါ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့မရောက်၊ ဝါ၊ မယူအပ် မယူနိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုတံလျှပ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပါတုံ ဝါ၊ သောက်ခြင်းငှါငင်း။ နာယိတုံ ဝါ၊ ရေချိုးခြင်းငှါ ငင်း။ ဘာဇနံ၊ ခွက်ကို။ ပူရေတုံ ဝါ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါငင်း။ နသက္ကာ ယထာ၊ နိုင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သညာပိ၊ သည်လည်း။ အသာရာ၊ အနှစ်မရှိ။ အဂယှူပဂါ၊ မရောက်။ စ၊ ထိုပြင်လည်း။ မရီစိကာ၊ သည်။ ဝိပ္ပဋိသာရာ၊ လှုပ်ရှားလျက်။ သဠာတမိ ဝေဂါ ဝိယ၊ ဖြစ်သော လှိုင်းအဟုန်ရှိသကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ထင်လျက်။ မဟာဇနံ၊ ကို။ ဝိပ္ပလမ္ဘေတိ ယထာ၊ လှည့်စားသကဲ့သို့။ (လဘိဓာတ်ဖြင့်ပြီး၍ စတုတ္ထဝိဘတ်ရာနှင့်သာသင့်သည်) ဧဝံ၊ တူ။ သညာပိ၊ သည်လည်း။ နီလံ၊ ညိုအ၏။ ပီတံ၊ ရွှေ၏။ ဒီဃံ၊ ရှည်အ၏။ ရဿံ၊ တိုအ၏။ ဣတိ၊ ဤကဲ့သို့ဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လျက်။ သဘာဝမတ္တေ၊ သဘောတရားမျှ၌။ အဌတ္ဝာ၊ ၍။ သုဘံ၊ တင့်တယ်အ၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာအ၏။ နိစ္စံ၊ မြဲအ၏။ ဣတိ၊ ဤကဲ့သို့အစရှိသည်ဖြင့် မှားယွင်းစွာ ယူခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လောကံ၊ လူအပေါင်းကို။ ဝိပ္ပလမ္ဘေတိ၊ လှည့်စားတတ် ၏။

[၁၆၇] ကဒလိက္ခန္ဓော၊ ငှက်ပျောတုံးသည်။ အသာရော၊ မရှိ။ အဂယှူပဂေါ၊ မရောက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုငှက်ပျော တုံးကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဂေါပါနသီအာဒီနံ၊ အခြင်စသည်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဥပနေတုံ၊ ဆောင်ထည့်ခြင်းငှါ။ နဿ

သက္ကာ၊ နိုင်။ ဥပနီတမ္မိ၊ ဆောင်ထည့်အပ်သော်လည်း။ တထာ၊ ထိုဆောင်ထည့်အပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗဟုဝဋ္ဋိသမောဓာနော စ၊ များစွာသော ၄က်ဗျောပတ်တို့၏ အပေါင်းအစုသည်လည်း။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သခ်ါရက္ခန္ဓောပိ၊ သည်လည်း။ အသာရော၊ မရှိ။ အဂယှုပဂေါ၊ မရောက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုသခ်ါရက္ခန္ဓာကို။ နိစ္စာဒိ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတုံ၊ ၄ါ။ နဟ သက္ကာ၊ နိုင်။ ဂဟိတမ္မိ၊ ယူအပ်သော်လည်း။ တထာ၊ ထိုယူအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗဟုဓမ္မသမောဓာနော စ၊ များစွာသော တရားတို့၏ အပေါင်းအစုသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဖဿသ၊ ဖဿ၏။ လက္ခဏံ၊ သည်။ အညဒေဝ၊ တပါးတခြားသာတည်း။ စေတနာဒီနံ၊ တို့၏။ (လက္ခဏံ၊ သည်။) အညံ (ဧဝ)၊ တည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံသော တရားတို့ကို။ သမောဓာနေတွာ၊ ၍။ သခ်ါရ က္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စ၊ တပါး။ မာယာ၊ လှည့်စား၍ ပြအပ်သော မျက်လှည့်အမှုသည်။ အသာရာ၊ မရှိ။ အဂယှုပဂါ၊ မရောက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုမျက်လှည့်အမှုကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေတုံ၊ ၄ါ။ နသက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတ္တာရာ၊ တိုတောင်း၏။ လဟုပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနာ၊ လျင်စွာပျက်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ အမဏိအာဒိမေဝ၊ ကျောက်ပတ္တမြား မဟုတ်သော ဝတ္ထုစသည်ကိုသာလျှင်။ မဏိအာဒိရှုပေန၊ ကျောက်ပတ္တမြားစသည်၏ အသွင်ဖြင့်။ ဒဿေန္တိ၊ ပြလျက်။ မဟာဇနံ၊ ကို။ ဝဉ္ဇေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိညာဏမ္မိ၊ သည်လည်း။ အသာရံ၊ မရှိ။ ဣတ္တရံ၊ တိုတောင်း၏။ လဟုပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနံ၊ ထင်၏။ တေနေဝ စိတ္တေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာဂန္ဆန္တံ ဝိယ စ၊ လာသကဲ့သို့၎င်း။ ဂစ္ဆန္တံ ဝိယ စ၊ သွားသကဲ့သို့၎င်း။ ဌိတံ ဝိယ စ၊ တည်သကဲ့သို့၎င်း။ နိသိန္နံ ဝိယ စ၊ ထိုင်သကဲ့သို့၎င်း။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဂါဟာပေတိ၊ ယူစေတတ်၏။ (ပန၊ သော်လည်း။) အာဂမနေ၊ လာသောအခါ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ အညဒေဝ၊ တပါး တခြားသာလျှင်တည်း။ ဂမနာဒီသု၊ သွားခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ (စိတ္တံ၊ သည်။) အညံ (ဧဝ)၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ မာယာသဒိသံ၊ လှည့်စား၍ ပြအပ်သော မျက်လှည့်အမှုနှင့်တူသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ပဋ္ဌပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ–၌စပ်) ဝါ၊ တို့သည်။ သံကိလေသာသုစိဝတ္ထု ဘာဝါဒိတော၊ သံကိလေသ အညစ်အကြေး၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်စသည်ကြောင့်။ (အာဒိ–ဖြင့် သံကိလေသ၏ အာရုံ, သံကိလေသ သမ္မယုတ်အဖြစ် စသည်ကိုယူအပ်၏) အသုဘာဒိသဘာဝါ ဧဝ၊ အသုဘစသည် သဘောရှိကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသုဘာဒိတော၊ အစရှိသောအားဖြင့်။ (အာဒိ–ဖြင့် ဒုက္ခ အနတ္တ အနိစ္စတို့ကို ယူအပ်၏) ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ဧဝ၊ ရှုအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ တထာပိ၊ ထိုသို့ ရှုအပ်ကုန်ငြားသော်လည်း။ ကတ္ထစိ၊ အချို့သော ရူပက္ခန္ဓာ စသည်၌။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သုခဂ္ဂဟဏီယော၊ လွယ်ကူစွာ ယူအပ်သော။ ဝိသေသော။ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။ ဝါ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသတော စာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗတာ ဝုတ္တာ–၌ စပ်) စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ စတုဝိပလ္လာသပ္ပဟာနကရာ၊ လေးပါးသော ဝိပလ္လာသတရား တို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုလေးပါးသော ဝိပလ္လာသတရားတို့၏။ ဂေါစရဘာဝေန၊ အာရုံ၏အဖြင့်ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အသုဘာဒိဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

၅၀၉။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ နဝိဟညတိ၊ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပရိဝိဒိတသဘာဝတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် အလုံးစုံထင်ရှား သိအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိပဿကောပိ၊ ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်း။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ ဝိပတ္တိယံ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသို့။ နဲ အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်ပဲ ရှိတုံသေး၏။ ခီဏာသဝေသု ပန၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော ရဟန္တာတို့၌ကား။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အာယတိမ္မိ၊ နောက်အခါ၌လည်း။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ နဲ ဗာဓီယန္တိ၊ မနှိပ်စက်အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့် တရပ်ပြီး၏။

ကဗဋ္ဌိကာရဟာရံ ပဇာနာတီတိ၊ ကား။ အာဟာရသမုဒယာ၊ အာဟာရ၏ ဖြစ်ခြင်း ရှိခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်း ရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အဒ္ဓေတ္တိကရူပေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တသ၊ ထိုအဒ္ဓေတ္တိကရုပ်၏။ သမုဒယဘူတေ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကဗဋ္ဌိကာရ ဟာရေပိ၊ ၌လည်း။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယံ၊ ဤပယ်ခြင်းသည်။ ပဟာနပရိ ညာ၊ မည်၏။ ပန၊ တပါး၊ ဝါ၊ ဆက်။ အဒ္ဓေတ္တိကရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တော၊ သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တသ၊ ထိုအဒ္ဓေတ္တိကရုပ်၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကဗဋ္ဌိကာရဟာရံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏၊ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြားရ၍ယူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတပရိညာ စ၊ ကိုဝင်း။ (ယောဇေတဗ္ဗာ၌ စပ်) တသ စ၊ ထိုကဗဋ္ဌိကာရအာဟာရ၏လည်း။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ၊ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တီရဏပရိညာ စ၊ ကိုဝင်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိညတ္တယေ၊ ပရိညာသုံးခု အပေါင်းသည်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးလတ်သော်။ ဣမေ ဝိပလ္လာသာဒယော၊ တို့ကို။ ဝိဓမိယန္တိ ဧဝ၊ ပယ်ထုတ်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသုဘေ သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသံ ပဇာနတီတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ကာမရာဂဘူတံ၊ သော။ အဘိဇ္ဈာ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ကာမရာဂကိုသာ ဆိုသည်၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂတို့ကို မဆိုလို–

ဟု သိစေအပ်၏) ဟိ၊ မှန်။ အသုဘာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ကာမရာဂပ္ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ [၁၆၈] ဟောတိ၊ ၏။ ကာမရာဂ မုခေန၊ ကာမရာဂကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ သဗ္ဗလောဘပ္ပဟာနံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ နဉပါဒိယတိ၊ မစွဲယူ။ နဂဏှတိ၊ မယူ။ နဉပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။

ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿာ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ ပစ္စယဘူတေ၊ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဖဿာဟာရေပိ၊ ၌လည်း။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာဟာရပရိဇာနနေ၊ အာဟာရကို ပိုင်းခြား၍သိရာ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဖဿပရိဇာနနံ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေဒနာယ၊ ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု။ ဒဿနေန၊ မြင်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာ၌။ သုခန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုခဟုဖြစ်သော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ သုခတ္ထမေဝ၊ သုခအကျိုးငှါသာလျှင်။ ဘဝပတ္ထနာ၊ ဘဝကို တောင့်တခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ တဏှံ၊ ကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ပယ်သော သူသည်။ ဘဝေါဃံ၊ ကို။ ဥတ္တရတိ၊ ၏။ တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ ဘဝယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ ဘဝါသဝေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ အနာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗဝေဒနံ၊ ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဟု။ ပဿန္တော၊ ရှိသော်၊ ဝါ၊ သူသည်။ အတ္တနော၊ အား၊ ဝါ၊ ၏။ (ဒုက္ခံ–သုခံ–၌ စပ်) အပုဗ္ဗံ၊ အသစ်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရေန၊ သူတပါးသည်။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေ အပ်၏။ (ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ငင်း။) သုခံ၊ ကို။ ဝိနာသိတံ၊ ပျက်စီးစေအပ်၏။ (ဣတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ နဝိဇ္ဇေတိ၊ မကြံစည်။ တတော၊ ထိုသို့ မကြံစည်သောကြောင့်။ "မေ၊ ငါ၏။ အနတ္ထံ၊ အကျိုးမဲ့ကို။ အစရိ၊ ပြုကျင့်ဘူးပြီ။" ဣတိအာဒိအာဃာတ ဝတ္ထုပ္ပဟာနတော၊ အစရှိသည်ဖြင့်ဖြစ်သော အာဃာတဝတ္ထုကိုပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဗျာပါဒကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ သုခဗဟုလေ၊ ချမ်းသာများသော။ သုဂတိဘဝေ၊ ၌။ သုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂ ဟေတွာ၊ ၍ ဝါ၊ ကြောင့်။ (နဉပါဒိယတိ–၌ စပ်၊ ရှေးဟောင်းသီမှ၌ ဂဟေတွာ–ဟု ရှိ၏၊ ထိုမှအလို ဂဟေတွာ၊ ယူ၍–ဟု အနက်ပေး၊ ပရာမသန္တော–၌ စပ်၊ သာ၍ကောင်းသည်။) ဂေါသီလဂေါဝတာဒီဟိ၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်းကို။ ပရာမသန္တော၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ သူသည်။ သုခပတ္ထနာဝသေနေဝ၊ သုခကို တောင့်တသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ တဏှံ၊ ကို။ ပဇဟန္တော၊ သူသည်လည်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ ကို။ နဉပါဒိယတိ၊ မစွဲယူ၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

မနောသင်္ဂေါတနာ၊ သည်။ သခ်ါရက္ခန္ဓော၊ တည်း။ သညာ ပန၊ သည်ကား။ တံသမ္မယုတ္တာ၊ ထိုမနောသင်္ဂေါတနာနှင့် ယှဉ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာသခ်ါရေ၊ တို့ကို။ အနတ္တာတော၊ ဟု။ ပဿန္တော၊ ရှိသော်၊ ဝါ၊ သူသည်။ မနောသင်္ဂေါတနာယ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုမနောသင်္ဂေါတနာကိုလည်း။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏၊ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူ၏။ တီရေတိ စ၊ စူးလည်းစူးစမ်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညံ သခ်ါရေ။ပ။ ပရိဇာနာတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သညာသခ်ါရေ၊ တို့ကို။ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဿန္တော၊ သူသည်။ (နဉပါဒိယတိ–၌ စပ်) သဗ္ဗဒိဋ္ဌိနံ၊ တို့၏။ အတ္တာဒိဋ္ဌိမူလ ကတ္တာ၊ အတ္တာဒိဋ္ဌိလျှင် အရင်းခံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တာဒိဋ္ဌိ ဝိယ၊ အတ္တာဒိဋ္ဌိကို ပယ်ထုတ်သကဲ့သို့။ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိယောပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဩမတိ၊ ပယ်ထုတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဒိဋ္ဌောဃံ ဥတ္တရတိ။ပ။ နဉပါဒိယတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ ဟု။ ပဿန္တော၊ သူသည်။ အနိစ္စာနုပဿနာမုခေန၊ အနိစ္စာနုပဿနာကို အရင်းခံပြု သဖြင့်။ တိသော်ပိ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာ၊ တို့ကို။ ဥသုက္ကန္တော၊ အားထုတ်လျက်။ (ဥသဿက္ကန္တော–ဟု ရှိလျှင် အဆင့်ဆင့် တက်လျက်–ဟု ပေး) တီဟိပိ၊ ကုန်သော။ ပရိညာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိညာဏာဟာရံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ ဝိသေသတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ဇတ္ထ၊ ဤဝိညာဉ်၌။ အနိစ္စေ၊ ၌။ နိစ္စန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ နိစ္စဟုဖြစ်သော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိညာဉ် ၌။ နိစ္စဂ္ဂါဟဗဟုလတော၊ မြဲသည်ဟု ယူခြင်း၏ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (စိတ်ဝိညာဉ်ကို တစိတ်တည်း တကောင်တည်း ပင်ဟု ထင်၍ မြဲသည်ဟု အများအားဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းတတ်သည်၊ ထိုကြောင့်ဟု ဆိုလို၏) အဝိဇ္ဇာယ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏော၊ ၌။ ဃနဂ္ဂဟဏံ၊ တလုံးတခဲတည်း တကိုယ်တည်း တယောက်တည်းဟု ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ရှေးနောက် ဆက်စပ် လျက် ဖြစ်သော စိတ်အစဉ်ကို တယောက်တည်းဟု ထင်မှတ်လျက် ယူသည်ကို ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဃနဝိနိဗ္ဘောဂံ၊ (သန္တတိ) ဃန၏ ကွဲပျက်ခြင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ ပဿန္တော၊ သူသည်။ အဝိဇ္ဇောဃံ၊ ကို။ ဥတ္တရတိ၊ ၏။ တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ အဝိဇ္ဇာယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုတ္တော စ၊ မယှဉ်သည်ရင်း။ အဝိဇ္ဇာသဝေန၊ ဖြင့်။ အနာသဝေါ စ၊ သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ မောဟဗလေနေဝ၊ မောဟ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ သီလဗ္ဗတပရာမသနံ၊ အလေ့ အကျင့်ကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမောဟကို။ ပဇဟန္တော၊ သူသည်။ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ၏။

[၁၆၉။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဋ္ဌ ခေါ ဣဒံ၊ အကြင်သို့သော ဤစိတ်ကိုကား။ စိတ္တံ ဣတိပိ၊ စိတ်ဟူ၍ရင်း။ မနော ဣတိပိ၊ နှလုံးဟူ၍ရင်း။ ဝိညာဏံ ဣတိပိ၊ ဝိညာဉ် ဟူ၍ရင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုစိတ်နှလုံး ဝိညာဉ်၌။ အဿုတဝါ၊ အကြားအမြင်နှင့် မပြည့်စုံသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဝိရဇ္ဇိတုံ၊ တပ်မက်ကင်းခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ နိုင်။ ဝိမုစ္စိတုံ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ နိုင်။ တံ၊ ထိုသို့မစွမ်းနိုင်ခြင်းသည်။ ကိသ ဟေတု၊ မူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿုတဝတော၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနသ၊ သည်။ "ဧတံ၊ ဤစိတ် သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤစိတ်သည်။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏၊ ဝါ၊ ငါပင်တည်း။ ဧသော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တာပင်တည်း။" ဣတိ၊ သို့။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော နေ့ ညဉ့် ကာလပတ်လုံး။ ဧတံ၊ ဤစိတ်ကို။ ဟိ–ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈော သိတံ၊ မျိုချ ပြီးဆုံးစေအပ်၏၊ ဝါ၊ မျိုသိမ်းချ ထားအပ်၏။ မမာယိတံ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုအပ်၏၊ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်၏။ ပရာမဋ္ဌं၊ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်အပ်၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။)

ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ နိစ္စတော၊ ဟု။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိပါဒါနံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ ယထာ၊ စွဲယူ သကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ ဧवं၊ တူ။ တံ။ ထိုဝိညာဉ်ကို။ အနိစ္စတော၊ ဟု။ ပဿန္တော၊ သူသည်။ ဒိဋ္ဌိပါဒါနံ၊ ကို။ နဥပါ ဒိယတိ၊ မစွဲယူ။ ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

ဧवံမဟာနိသံသန္တိ၊ ကား။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ အားဖြင့်။ ဝိပလ္လာသာဒိသကလသံကိလေသဝိဓ မနုပါယဘာဝတော၊ ဝိပလ္လာသအစျိသော အလုံးစုံသော သံကိလေသတို့ကို ပယ်ထုတ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧवं၊ သို့။ ဝိပုလ ဒယံ၊ ပြန့်ပြောကြီးမားသော အတိုးအပွါး အမြတ်အစွန်းရှိသော။ ဝဂကာဒိဝသေနာတိ၊ ကား။ ဥက္ခိတ္တာသိကဝဂကာဒိဝသေန၊ ချီမိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော သူသတ်သွားစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပသေယျာတိ၊ ကား။ ဉာဏဒဿနေန၊ ဉာဏ် ဟူသော အမြင်ဖြင့်၊ ဝါ၊ မြင်တတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ပသေယျ၊ ရှုရာ၏။

ဓန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ စုဒ္ဒသမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁၅–အာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (၁၇၀–၁၄)

အာယတနဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

[၁၇၀] ၅၁၀။ ခန္ဓာယတနာတိအာဒိနာ၊ ခန္ဓာ ယတန ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ အကျဉ်းပြအပ်ခဲ့ပြီးသော အာယတနတို့ကို။ ပဒုဒ္ဓါရဝသေန၊ ပုဒ်ကိုထုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာယတနာနီတိ၊ နီတိဟူ၍။ (ဣတိ–တရုကြောသည်) ဝတ္တ၊ ဆိုပြီး၍။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေန၊ အရေအတွက်ကို ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်။ ဒွါဒသာယတနာနီတိ၊ နီ–ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဝတ္ထုဇ္ဈံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သောစကားကို။ ပရတော၊ ၌။ သယမေဝ၊ အဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်။ ဝက္ခတိ၊ တဲ့။ စက္ခာယတနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ နေသံ၊ ထို ၁၂–ပါးသော အာယတနတို့၏။ သရူပဒဿနံ၊ သရုပ်ကိုပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။

အတ္ထော နာမ၊ အနက်မည်သည်ကား။ သဒ္ဒတ္ထော၊ သဒ္ဒါ၏အနက်တည်း။ ဘာဝတ္ထော ပန၊ သဘောအနက်သည်ကား။ လက္ခဏမေဝ၊ အခြားမဲ့၌ ဆိုအပ်သော လက္ခဏာသာလျှင်တည်း။ (ထိုကြောင့် ဤအတ္ထ–ပုဒ်၌ ယင်း သဘာဝတ္ထကို မဆိုလိုဟု သိစေ၏) ပန၊ ဆက်။ သော သဒ္ဒတ္ထော၊ သည်။ အသာဓာရဏော၊ မဆက်ဆံသော အနက်ဎင်း။ သာဓာရဏော၊ ဆက်ဆံသော အနက်ဎင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓော၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အသာဓာရဏောသည်။ စက္ခာဒိသဒ္ဒတ္ထော၊ စက္ခု–အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အနက်တည်း။ သာဓာရဏော၊ သည်။ အာယတနသဒ္ဒတ္ထော၊ အနက်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဒွါဒသန္နမ္ပိ၊ ၁၂–ပါးသော အာယတနတို့၏လည်း။ သမာနတ္တာ၊ တူညီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးသောအနက်တို့တွင်။ အသာဓာရဏံ၊ ကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဝိသေသတော တာဝါတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ဝိသေသတ္ထတော၊ ထူးသော သဒ္ဒါတို့၏အနက်အားဖြင့်။ စက္ခာဒိသဒ္ဒတ္ထတော၊ စက္ခု–အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏ အနက်အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဿာဒေတီတိ၊ ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဠိဖြင့်။ (အတ္ထံ ဝဒတိ–ည စပ်) မဓုံ၊ ပျားကို၊ ဝါ၊ အချိုကို။ စက္ခတိ၊ သာယာ၏။ ဗျဉ္ဇနံ၊ ဟင်းလျှာကို။ စက္ခတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ရသသာယနတ္ထော၊ အရသာကို သာယာခြင်းအနက်ရှိသော။ (နှာ ၈၇–၌ အဿာဒနတ္ထောဟု ရှိခဲ့၏) စက္ခတိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ကို ရသသာယနတ္ထ စက္ခတိ–သဒ္ဒါ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ဖွင့်ဆို၏။ စက္ခုံ ခေါ ပန။ပ။ ရူပသမ္ပဒိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာတတ်၏။ သောတာဒီနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒါရာမတာဒိဘာဝေ၊ ရာမတာစသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ယံ စက္ခု။ပ။ ပသာဒေါတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပါဠိယံ စ၊ ၌ဎင်း။ ရူပါဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဌကထာယဉ္စ၊ ၌ဎင်း။ ယော အတ္ထဝိသေသော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုစက္ခုပသာဒဟူသော အနက်ထူး၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတ္တာ၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုမှိ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ စက္ခု–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကိံ ဝိယ၊ ကား။) ဂဝါဒီသု၊ နွားစသည်တို့၌။ ဂေါသဒ္ဒါဒိ၊ ဂေါသဒ္ဒါစသည်သည်။ (ပဝတ္တတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝိဘာဝေတိ စာတိ၊ ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဠိဖြင့်။ သဒ္ဒလက္ခဏသိဒ္ဓသ၊ သဒ္ဒါလက္ခဏာဖြင့်ပြီးသော၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ထင်ရှားသော။ စက္ခတိသဒ္ဒသ၊ စက္ခတိ–သဒ္ဒါ၏၊ ဝါ၊ စက္ခ–ဓာတ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခတီတိ၊ ကား။ အာစိက္ခတိ၊ ထင်ရှားပြောတတ်၏။ အဘိဗျတ္တံ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဝဒတိ၊ ပြောကြားတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဝဒန္တသဝိယ၊ ပြောကြားသောသူ၏ကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ပြောကြားဘိသကဲ့သို့။ နေတ္တသ၊ မျက်စိ၏။ သမဝိသမ ဝိဘာဝနမေဝ၊ ညီညွတ်သောအရပ် မညီညွတ်သောအရပ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းသည်သာလျှင်။ အာစိက္ခနံ၊ ပြောကြားခြင်းပေတည်း။ ဣတိကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ဝိဘာဝေတိ စာတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ အနေကတ္ထတ္တာ၊ များသောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခတိသဒ္ဒသ၊ ၏။ ဝိဘာဝနတ္ထတာ စ၊ ဝိဘာဝနအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ရတ္တာဒုဋ္ဌာဒိကာလေသု၊ တပ်မက်သော ကာလ စိတ်ဆိုးသောကာလအစရှိသည်တို့၌။ ကကဏ္ဋက ရူပံ ဝိယ၊ ပုတ်သင်၏ အဆင်းကဲ့သို့ဎင်း။ ဥဒ္ဒရူပံ ဝိယ စ၊ ဖျံ၏အဆင်းကဲ့သို့ဎင်း။ ဝဏ္ဏဝိကာရံ၊ အဆင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇမာနံ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သော်၊ ဝါ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဟဒယဂ်တဘာဝံ၊ နှလုံး၌တည်သောအလိုကို။ ရူပယတိ၊ ပြတတ်၏၊ ဝါ၊ ရုပ်လုံးပေါ်စေတတ်၏။ ရူပမိဝ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ရုပ်လုံးကိုကဲ့သို့။ ပကာသံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သဝိဂ္ဂဟမိဝ၊ အထည်ကိုယ်ရှိသကဲ့သို့။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ရူပယတိဟူသော ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဝိတ္ထာရဏံ၊ ချဲ့ခြင်းသည်။ [၁၇၁] ရူပသဒ္ဒသ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ ပကာသနမေဝ၊ ထင်ရှားပြခြင်းပင်လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပကာသေတီတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ အနေကတ္ထတ္တာ၊ ကြောင့်။ ရူပသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ပကာသနတ္ထော ဧဝ၊ ပကာသနအနက်ရှိသည်ဟူ၍ သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဝဏ္ဏဝါစကသ၊ အဆင်းကို ဟောသော။ ရူပသဒ္ဒသ၊ ၏။ ရူပယတီတိ၊ ဟူသော။ နိပ္ပ စနံ၊ ဝစနတ္ထကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ရူပက္ခန္ဓဝါစကသ၊ သော။ ရူပသဒ္ဒသ၊ ၏။ ရုပ္ပတီတိ၊ ဟူသော။ (နိဗ္ဗစနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊

၏။) အယံ၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဥဒါဟရီယတိတိ၊ ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဠိ၏။ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏ ဟူသော အနက်သည်။ (သတိ၊ သော်။ တနည်း) ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ (ဂယှမာနေ၊ သော်။) ဝစနသဒ္ဒေါ ဧဝ၊ ပြောဆိုသော စကားသံကိုသာလျှင်။ ဂဟိတော၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဝစနသဒ္ဒေါ ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သဒ္ဒေါ၊ မည်သည်။ နု၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ သောတဝိညေယျော၊ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားသိအပ်သော အသံဟူသမျှသည်။ (သဒ္ဒေါ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ မရှိသင့်၊ မူလ ဋီကာ၌လည်းမရှိ) သပ္ပတိတိ၊ ကား။ သကေဟိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မိမိနှင့်စပ်ဆိုင်ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ သဝိယတိ၊ ရောက်စေအပ်၏။ သောတဝိညေယျဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ ဂမိယတိ၊ ရောက်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ဥဒါဟရီယတိ–ဟူသောပုဒ်ကို သောတဝိညေယျအဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်၏–ဟု အနက်ပေးစေလို၏)

သူစယတီတိ၊ ကား။ အပါကဋံ၊ မထင်ရှားသော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝတ္ထုံ၊ တည်ရာဝတ္ထုကို။ ဂန္ဓဝေန၊ အနံ့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိ၏။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပကာသေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပဋ္ဌဿနံ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော။ ပုပ္ဖါဒိဝတ္ထုံ၊ ပန်းအစရှိသောဝတ္ထုကို။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ စမ္ပကာဒိ၊ စကားအစရှိသော။ ပုပ္ဖံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အမ္ဘာဒိ၊ သရက်အစရှိသော။ ဖလံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသုညံ၊ ဂုံးတိုက်ခြင်းကို။ ကရောန္တော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဗ္ဘောဟရဏာသ၊ စားမျိုခြင်း၏။ ရသဂ္ဂဟဏာမူလ ကတ္တာ၊ အရသာကိုယူခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝိတဟေတုမှိ၊ အသက်၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အာဟာရရသေ၊ ၌။ နိန္ဒတာယ၊ ညွှတ်ကိုင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧဝိတံ၊ အသက်ကို၊ ဝါ၊ အသက်၏အကြောင်းဖြစ်သော အာဟာရအရသာကို။ အဝှယတိ၊ ခေါ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရုတ္တိလက္ခဏေန၊ ဖြင့်။ ဧဝှါ၊ မည်၏။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ သာသဝမမ္ဘာနံ၊ တို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ရာတည်း။ ဣတိ၊သို့။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ကာယော၊ ကာယပသာဒကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့် အထူးပြု၍ ဆိုအပ်သနည်းဟူမူကား။) အနုတ္တရိယဟေတုဘာဝံ၊ အနုတ္တရိယ၏အကြောင်း၏အဖြစ်သို့။ အနာဂစ္ဆန္တေသု၊ မရောက်ကုန်သော။ ကာမရာဂနိဒါနကမ္မဇနိတေသု စ၊ ကာမရာဂလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသောကံသည် ဖြစ်စေအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမရာဂသ၊ ၏။ ဝိသေသပစ္စယေသု စ၊ ထူးသော အကြောင်းလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဃာနဇိဝှါကာယေသု၊ တို့တွင်။ ကာယသ၊ ၏။ ဝိသေသတရသာသဝပစ္စယတ္တာ၊ သာ၍ထူးသော အားဖြင့် သာသဝတရားတို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုကာယ ပသာဒဖြင့်။ (သေဝန္တိ–၌ စပ်) ဖောဋ္ဌဗ္ဗသုခံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗကိုမှီ၍ဖြစ်သောသုခကို။ အသာဒေန္တာ၊ သာယာကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ မေထုနမ္မိ၊ ကိုလည်း။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဥပ္ပတ္တိဒေသောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာအရပ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာယိန္ဒြိယဝတ္ထုကာ၊ ကာယိန္ဒြေလျှင် တည်ရာဝတ္ထု ရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ကာယ ဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ခန္ဓာတို့ကို။ (ဝုတ္တာ–၌ စပ်) ဗလဝကာမာသဝါဒိ ဟေတုဘာဝေတော၊ အားကြီးသောကာမသဝစသည်တို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ သာသဝါတိ၊ သာသဝတရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကာယိန္ဒြေလျှင်တည်ရှိသော ကာယဝိညာဉ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော သာသဝတရားတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

မုနာတီတိ၊ ကား။ နာဋ္ဌိယာ၊ စလယ်တောင်းဖြင့်။ မိနမာနော ဝိယ စ၊ ချင့်ဘိသကဲ့သို့ငင်း။ မဟာတုလာယ၊ ကြီးစွာသောချိန်ဖြင့်။ ဓာရယမာနော ဝိယ စ၊ ချိန်စက်ဘိသကဲ့သို့ငင်း။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ မနတော၊ သိတတ်၏။ (သီမှု၌ မနုတော–ဟု ရှိ၏။ တနာဒိဂုဏ်းဖြစ်၍ သင့်၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနော၊ မည်၏။ တံတံအာရမ္မဏံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆေဒဝေန၊ ပိုင်းခြားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရေန္တိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ (ဥပနေတ္တာ ဝုတ္တာ–၌ စပ်) ဝိသေသလက္ခဏေန၊ ဖြင့်။ အာယတနသဒ္ဒပရာ၊ အာယတန–သဒ္ဒါနောက်၌ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ နောက်၌အာယတနသဒ္ဒါရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝတ္တာဗ္ဗာ၊ ဟောသင့်ဟောထိုက်ကုန်သော။ ယေ (စက္ခာဒယော)၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ စက္ခာဒယော၊ တို့ကို။ တထာ၊ ထိုဟောသင့်ဟောထိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထို(စက္ခာယတနအစ မနာယတန အဆုံးရှိသော) တရားတို့မှ။ အညေ၊ ကုန်သော။ မနောဂေါစရဘူတာ၊ စိတ်၏ကျက်စားရာ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သာမညလက္ခဏေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဇာယတနဘာဝံ၊ တပါးတည်းသော အာယတနအဖြစ်သို့။ ဥပနေတ္တာ၊ ဆောင်၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ သြဠာရိကဝတ္ထာရမ္မဏမနနသခ်ါတေဟိ၊ သြဠာရိကရုပ်ဖြစ်သော ဝတ္ထုအာရုံနှင့် သိခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသယဝိသယီဘာဝေဟိ၊ ဝိသယအဖြစ် ဝိသယီအဖြစ်တို့ဖြင့်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဖြစ်သော အာယတနတို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အပါကဋာ၊ မထင်ရှားကုန်သော။ အညေ စ၊ (စက္ခာယတနအစ မနာယတနအဆုံးရှိသောတရားတို့မှ) တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မနောဂေါစရာ၊ စိတ်၏ကျက်စားရာ အာရုံတို့သည်။ အတ္တနောသဘာဝံ၊ မိမိ၏သဘောကို။ နု ဓာရေန္တိ၊ မဆောင်တတ်ကုန်သည်။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ (ဓာရေန္တိ ဧဝ၊ ဆောင်တတ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဓမ္မသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဣမသ အတ္ထသ၊ ကို။ ဒီပနတ္ထော၊ ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သာမညရူပေန၊ သာမည သဘောအားဖြင့်။ ဓာရီယန္တိ အဝဓာရီယန္တိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ၊ ထင်။ ရူပါဒယော၊ ရူပါရုံစသည်တို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏာဒီဟိ၊

တို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ အသာဓာရဏာတော ဧဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ယထာသကံ သဘာဝတော၊ အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော (ဝါ) မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သော သဘောအားဖြင့်။ [၁၇၂] ဝိညာယန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဧတေ၊ ဤမျှမ်ယ တနတရားတို့ကို။ နေ (ဝိညာယန္တိ)၊ မသိအပ်ကုန်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဧတေ၊ ဤမျှမ်ယတန မည်သောတရားတို့ကို။ အနေကမ္မဘာဝတော၊ များစွာသော တရား၏အဖြစ်အားဖြင့်ဝင်း။ သာဓာရဏာတော၊ ဆက်ဆံသောအားဖြင့်ဝင်း။ (ဝေဒိယန သဠာယန စသော အသာဓာရဏာအားဖြင့် မဟုတ်ပဲ သဘာဝဓာရဏာဟူသော သာဓာရဏာအားဖြင့် သိအပ်သည်ဟု ဆိုလို၏) သဘာဝသာမညတောပိ၊ သဘောဟူသော တူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်ဝင်း။ မနသာ၊ မနောဝိညာဏ်သည်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်ပြီး၏။

၅၁ဝ။ သေန သေနာတိ၊ ကား။ သကေန သကေန၊ မိမိဥစ္စာ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ဥဒ္ဒဟန္တီတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဒာနံ၊ ထကြွ လုံ့လကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါယမန္တီတိ၊ ကား။ ဥဿဟန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ အတ္ထနော၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ကရောန္တိစ္စေဝ၊ ပြုကုန်၏ဟူ၍သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ၌။ အာယတန–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာယတန္တိ ဧတ္ထာတိ အာယတနာနီတိ၊ ဟူ၍။ အဓိကရဏတ္ထော၊ အဓိကရဏအနက်ရှိ၏။ [ဧတ္ထ၊ ဤစက္ခုရူပ စသည်တို့၌။ အာယတန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အားထုတ်ရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုစက္ခုရူပ စသည်တို့သည်။ အာယတနာနိ၊ မည်ကုန်၏။] ဒုတိယတတိယေသု၊ အနက်တို့၌။ ကတ္တုအတ္ထော၊ ကတ္တားအနက်ရှိ၏။ တေ စာတိ၊ ကား။ စိတ္တ စေတသိကေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့သည်။ တံတံဒ္ဓါရာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားတတ်ကုန်၏။ (သီမူအလိုအားဖြင့် အာယန္တိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာတတ်ကုန်၏–ဟု အနက်ပေး) ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန် ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယာ၊ အာယတို့မည်ကုန်၏။ ဝိတ္ထာရေန္တီတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လီနာနိ အပါကဋာနိ၊ မထင်ရှားသည်တို့ကို။ ပုဗ္ဗန္တတော၊ (မရှိသေးသော) ရှေးအဖို့မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ပတ္ထ ရေန္တိ၊ ပြန့်တက်စေကုန်၏။ ပါကဋာနိ၊ ထင်ရှားသည်တို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒဉ္စ သံသာရဒုက္ခံ၊ ဤသံသရာဆင်းရဲကိုလည်း။ နိ ဝတ္ထတိတိ၊ ကား။ အနုပ္ပါဒနိရောဓဝသေန၊ မဖြစ် ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နိ ရုဇ္ဈတိ၊ မချုပ်သေး။ အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူသော။ အာမေဍိတဝစနံ၊ အာမေဍိတ်စကားသည်၊ ဝါ၊ ဝိစ္ဆာစကားသည်။ အသာ သမညာယ၊ ထိုအာယတနဟူသော အမည်၏။ စက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ နိရုဇ္ဈဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ တင်အပ်သည်၏အဖြစ်–တက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၅၁၂။ ဧဝံ၊ သို့။ အဝယဝဘေဒဝသေန၊ ပုဒ်အစိတ်၏အကွဲအပြားအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အစိတ်အစိတ်ခွဲသော အားဖြင့်။ အာယတန–သဒ္ဒဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝတ္ဝာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တတ္ထ၊ ထိုအာယတန–သဒ္ဒါ၌။ ပရိယာယတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ သာဓုဝလဘာရိတတာယ စ၊ ချိုမြိန်သော အသီးတို့ဖြင့် ပြည့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ အပရိဿယတာယ စ၊ ဘေးရန်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ မနောရမ္မေ၊ (ဌက်တို့၏) နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ဖြစ်သော။

တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌကထာပါဠိ၌။ နိ ဝသန္တီတိ၊ ကား။ နိ ဝသန္တာ ဝိယ၊ နေကုန်ဘိသကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သုဝဏ္ဏရတနာဒီနိ၊ ရွှေရတနာ စသည်တို့ သည်။ နိ ဝုတ္ထာနိ ဝိယ၊ နေကုန်ဘိသကဲ့သို့။ အာကိဏ္ဏာနိ၊ ဖြွမ်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ပဒေသော၊ ထိုအရပ် သည်။ တေသံ၊ ထိုရွှေရတနာစသည်တို့၏။ အာကရော၊ ပြွမ်းရာမည်၏၊ ဝါ၊ တည်ရာ–ထွက်ရာမည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ စိတ္တစေ တသိကာ၊ တို့သည်။ စက္ခာဒီသု၊ စသည်တို့၌။ (နိ ဝုတ္ထာနိ ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ အာကိဏ္ဏာနိ၊ ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုစက္ခု စသည်တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့၏။ အာကရော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿ ရွှော၊ ၍။ စက္ခာဒီသု စ။ပ။ အာကရောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တန္နိဿိတတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ မနော၊ မနသည်။ မနောဝိညာ ဏာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ နိဿယပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုမန၏။ တေသံ၊ ထိုမနောဝိညာဏ် စသော စိတ်စေတသိက်တရားတို့၏။ ဒ္ဝါရဘာဝေါ၊ ဒ္ဝါရအဖြစ်ကို။ နိဿယ ဘာဝေါတိ၊ မှီရာအဖြစ်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အဟုတ္ဝာ ဧဝ၊ မရှိကုန်သေးမူ၍သာလျှင်။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိဝသေန၊ အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ အနေကေ၊ များစွာကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ တို့သည်။ ဧကဏ္ဏေ၊ တပေါင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုရူပ စသည်တို့၌။ လဗ္ဘမာနာ၊ ရအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သမောသဠာ ဝိယ၊ တပေါင်း တည်းသက်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝါ၊ စုဝေးကုန်သကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုဒ္ဒါရာရမ္မဏဝသေန သမော သရဏာတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနာဂတဒ္ဒေ၊ အနာဂတ်အခွန့်၌၊ ဝါ၊ မဖြစ်သေးမီကာလ၌။ ဝိဇ္ဇမာနတာလေသောပိ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်၏ အရိပ်အမြွက်မျှသည်သော်လည်း။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ "အနာဂတေ၊ (မဖြစ်သေးမီကာလဟူသော) အနာဂတ်အဖို့၌။ ပုဗ္ဗော၊ (ဖြစ်မည့်တရားတို့၏) အပေါင်းအစုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။" ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထေဝ ဥပ္ပတ္တိတောတိ၊ ကား။ တေသု စက္ခာဒီသု ဧဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိ ယာ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒိကေ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ ဖြစ်ရာဌာနကဲ့သို့။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဥပစာရဝသေန၊ ဥပစာ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ တင်စားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ နိပ္ပရိယာယတော၊ မုချအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိဒေသော နာမ၊ ဖြစ်ရာအရပ်မည်သည်။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်

အဖို့အားဖြင့်။ [၁၇၃] တေ၊ ထိုစက္ခုရူပ စသည်တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့၏။ နိဿယာရမ္မဏာဘူတာ၊ မှီရာအာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့အားဖြင့်။ သဠာယတနဒေသော၊ ဖြစ်ရာအရပ် မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ အန္တရေန၊ ကြဉ်၍။ ရူပမ္မာနမ္ပိ၊ တို့၏သော်လည်း။ အာမာရာမေယျာဘာဝေါ၊ အာမာရ, အာမေယျ၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်, ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်, တည်တတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နဿ အတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ နိဿယာရမ္မဏာဘာဝေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကာရဏာလက္ခဏာသ၊ အကြောင်းလက္ခဏာ၏။ ဗျတိရေကပမာနတာယ၊ ဗျတိရိက်လျှင် ပြမာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ အဘာဝေ အဘာဝ တောက္ကစ္စေ၀၊ ဟူ၍သာလျှင်။ အာဟ၊ ၏။ ဘာဝေ ဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ နဿ (အာဟ)၊ မဆို။

ယထာဝုတ္တေနတ္ထေနာတိ၊ ကား။ စက္ခတီတိအာဒိနာ စ၊ အစရှိသည်ဖြင့်ရင်း။ အာယတနတော အာယာနံ တနနတော တိအာဒိနာ စ၊ ဖြင့်ရင်း။ နိ၀ါသဋ္ဌာနန္တိအာဒိနာ စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ရှိသော။ အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာယတနပရိယာ ပန္နာနံ၊ ဓမ္မာယတနဌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဗဟုဘာ၀တော စ၊ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ယေဘုယ္ယေန၊ များသောအားဖြင့်။ တေ၊ ထိုဓမ္မာယတနဌ အကျုံးဝင်ကုန်သော တရားတို့သည်။ ဗဟူ ဧ၀၊ များစွာတို့သည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ကိစ္စကရာ၊ ကိစ္စကိုပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်ရင်း။ ဓမ္မာ စ တေ အာယတနဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊ ပြခြင်းကို။ (ကတော၊ ၏။)

၅၁၃။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ လက္ခီတဗ္ဗတော၊ မှတ်အပ်သောကြောင့်။ (လက္ခဏံ၊ မမည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ လက္ခီယတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ လက္ခဏံ၊ မည်၏။ သဘာ၀ေါ၊ သဘောတရားကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။)

တာ၀ဘာ၀တောတိ၊ ကား။ တတ္ထကတော၊ ထိုမျှရှိသောအားဖြင့်။ တေန၊ ထိုပါဠိဖြင့်။ အနူနာဓိကဘာ၀ံ၊ မယုတ် မလွန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဒ္ဝါဒသာယတနဝိနိမုတ္တသ၊ ၁၂–ပါးသောအာယတနတို့မှ လွတ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ အဘာ၀ါ၊ ကြောင့်။ အဓိကဘာ၀တော၊ လွန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ စောဒနာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ စောဒနာရှိသည်ကို ဆိုဦးအုံ့။ သလက္ခဏာ၀ရဏံ၊ မိမိလက္ခဏာကို ဆောင်ခြင်းသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့၏။ သာမညလက္ခဏံ၊ ဏာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥနစောဒနာ၊ အယုတ် (ယုတ်လျော့ သော)အားဖြင့် စောဒနာခြင်းသည်။ သမ္ဘ၀တိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဥနစောဒနာကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ စက္ခာ ဒယောပိ ဟီတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ဘ၀င်္ဂမနသခ်ါတောတိ၊ ကား။ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်။ စလိတ္တာ၊ လှုပ်ရှား၍။ ပ၀တ္တဘ၀င်္ဂမနသခ်ါတော၊ ဖြစ်သောဘ၀စိတ်ဟုဆိုအပ်သော။ စလနဝသေန၊ လှုပ်ရှားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘ၀င်္ဂပ္ပ၀တ္တိယာ၊ ဘ၀၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ ဧ၀၊ ရှိသော်သာလျှင်။ အာ၀ဇ္ဇနုပ္ပတ္တိ၊ အာ၀ဇ္ဇန်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ (သီမှုနှင့်အညီပင်၊ အာ၀ဇ္ဇနုပ္ပတ္တိ၊ သည်။) နဿ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာ၀ဇ္ဇနသာပိ၊ ၏လည်း။ ကာရဏာဘူတံ၊ ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ဘ၀င်္ဂမနသခ်ါတော မနာယတနေကဒေသော ဥပ္ပတ္တိဒ္ဓါရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အသာ၀ရဏန္တိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့အား။ အသာ၀ရဏံ၊ မဆက်ဆံ သော။ (ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ အာရုံမဖြစ်သော ဓမ္မာယတန–ဟုဆိုလို၏၊ ဗျဝဿေဒက မဟုတ်၊ ဘူတကထနသာတည်း။) စက္ခာဒီ နံ၊ တို့၏။ (ဘာ၀သမ္ဗန်) အသာ၀ရဏဘာ၀ေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဒ္ဝါရဘာ၀ေန၊ ပဉ္စဒ္ဝါရ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ပဉ္စဒ္ဝါရဟူသော ပဉ္စာယတနနှ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မာယတနေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒ္ဝါရရမ္မဏာဘာ၀ေဟိ၊ အဖြစ်တို့ဖြင့်။ အသာ၀ရဏတံ၊ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အသာ၀ရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၁၄။ ယေဘုယျသဟုပ္ပတ္တိအာဒီဟိ၊ အများအားဖြင့် တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမာဒီသု၊ ဖြစ်စဉ် စသည်တို့၌။ အယုတ္တိ၊ မသင့်ခြင်းကို။ ယောဧေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ စက္ခာယတနာဒီနိ၊ တို့သည်။ ကဿစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကဒါစိ၊ ၌။ ဧကတော၊ တည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ “ကာမ ဓာတုယာ၊ ဓာတ်၌။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏာ၌။ ကဿစိ၊ အား။ ဧကာဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတု ဘ၀န္တိ၊ ကုန်၏။” ဣတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ (ဝိဘင်းပါဠိ ၄၂၆–၌) ဟောအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်သည်။ တာ၀၊ စွာ။ နဿ ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကုသလာဗျာကတာနံ၊ တို့၏။ အ၀ပ္ပဟာတဗ္ဗတော၊ မပယ်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်သည်။ နဿ (ယုဇ္ဇတိ)၊ မသင့်။ အကုသလာနံ စ၊ တို့၏ဌင်း။ ဧကစ္စအဗျာကတာ နဉ္စ၊ အချို့သောအဗျာကတတို့၏ဌင်း။ အ၀ပ္ပဋိပဇ္ဇနီယတော၊ မကျင့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ ကျင့်စဉ်သည်။ နဿ၊ မသင့်။ [၁၇၄] အမေ့ကာဒသန္နံ၊ အခွဲနှင့်တကွ တဆယ့်တပါးကုန်သော၊ ဝါ၊ အခွဲလျှင် ဆယ့်တခုမြောက်ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ဆယ်ခုခွဲကုန်သော။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ ဧကန္တကာမာ၀စရတ္တာ စ၊ စင်စစ် ကာမာ၀စရတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဣတရေသံ၊ ဤမှတပါးသော အာယတနတို့၏။ စတုဘူမိပရိယာပန္နတ္တာ စ၊ ဘုံလေးပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သော တရား၏။ လောကုတ္တရဘာ၀တော စ၊ ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဘူမိက္ကမော၊ ဘုံအစဉ် သည်။ နဿ (ယုဇ္ဇတိ)၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤတွင် ပြီး၏။ အဗ္ဗတ္တိကေသုဟီတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ အဗ္ဗတ္တိကဘာ၀ေန စ၊ ကား၏အဖြစ်

ကြောင့်ဂင်း။ ဝိသယီ ဘာဝေန စ၊ ယီ၏အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ အဗ္ဗတ္တိကာနံ၊ အာယတနတို့၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသေတဗ္ဗတံ၊ ဟောအပ် ဟောထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသေတဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ တေသုပိ၊ ထိုအဗ္ဗတ္တိကာယတနတို့တွင်လည်း။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဌမတရံ၊ သာ၍ ရှေးဦးစွာ။ စက္ခာယတနံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

တတော ဃာနာယတနာဒီနိတိ ဇထ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ဗဟူပကာရတ္တာဘာဝေန၊ ကျေးဇူးများသည်၏အဖြစ် မရှိခြင်းကြောင့်။ စက္ခုသောတေဟိ၊ တို့ထက်။ ပုရိမတရံ၊ စွာ။ အဒေသေတဗ္ဗာနိ၊ မဟောသင့် မဟောထိုက်သော အာယတနတို့ကို။ သဟ ဝတ္တုံ၊ တပေါင်းတည်း ဟောခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇကေန၊ တခုသော။ ကမေန၊ အစဉ်ဖြင့်။ ဒေသေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဃာနာဒိဣတိ၊ ဖြင့်။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ အညထာပိ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဒေသိတေသု၊ ကုန်လတ်သော်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ နနု သဣ္ဃာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ နနု၊ မဟုတ်။ သဣ္ဃာ ဇဝ၊ သည်သာလျှင်တည်း။ ဗောဓေတဗ္ဗာနိ၊ သိစေသင့် သိစေထိုက်သော တရားတို့ကို။ နနု ဒေသေတုံ စ၊ ငှါလည်း။ နနု သဣ္ဃာ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ပါ၊ (အဋ္ဌကထာ၌ မဆိုအပ်သေးသော) တနည်းကား။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ သုပါကဋ္ဌာနိ၊ အလွန်ထင်ရှားကုန်သော။ စက္ခာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ (ဤ ဣတိ–ပိဟန်ရှိ၏) မနာယတနံ ပန၊ သည်ကား။ ကိဉ္စိ၊ အချို့သောမနာယတနသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ အာရုံရှိ၏။ပ။ ကိဉ္စိ၊ သည်။ ယာဝနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ နဝတ္တဗ္ဗတရားတိုင်အောင် အာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏောသုပိ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသော ၅–ပါးသော အာယတနတို့တွင်လည်း။ ဥပါဒါရူပါရမ္မဏာနိ၊ ဥပါဒါရုပ်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော အာယတနတို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဘူတရူပါရမ္မဏံ၊ ဘူတရုပ်လျှင် အာရုံရှိသော ကာယာယတနကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဥပါဒါရူပါရမ္မဏောသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ ဒူရတရေ စ၊ သာ၍ ဝေးသော အရပ်၌ဌင်း။ ဒူရေ စ၊ ဝေးသောအရပ်၌ဌင်း။ သီဃတရံ စ၊ သာ၍လျှင်စွာဌင်း။ သီဃံ စ၊ လျင်စွာဌင်း။ အာရမ္မဏသမ္ဗဇ္ဈနဒီပနတ္ထံ၊ အာရုံကို ခံယူခြင်းကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ဒေသနာက္ကမော၊ ကို။ (ကတော၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခုသောတဒ္ဒယံ၊ စက္ခုသောတ နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ ဒူရဂေါစရံ၊ ဝေးသောကျက်စားရာအာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်လည်း။ စက္ခု၊ သည်။ ဒူရတရဂေါစရံ၊ သာ၍ဝေးသော ကျက်စားရာအာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ရှေးဦးစွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒူရတရေ၊ သာလွန်၍ဝေးသောအရပ်၌။ နဒီသောတံ၊ မြစ်ရေအယဉ်ကို။ ပဿန္တော်ပိ၊ မြင်သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုမြစ်ရေအယဉ်၏။ သောတပဋိဃာတသဒ္ဒံ၊ ရေအယဉ်၏ တိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အသံကို။ နဿုဏာတိ၊ မကြားနိုင်။ ဃာနဇိဂ္ဃာသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ ဃာနံ၊ သည်။ သီဃတရဂုတ္တိ၊ သာ၍လျင်သော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ဌပိတမတ္တာသဿပိ၊ ထားအပ်ကာမျှသော်လည်း၊ ဝါ၊ ထားအပ်ကာမျှလည်းဖြစ်သော။ ဘောဇနေသု၊ ၏။ ဂန္ဓော၊ ကို။ ဂယှတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ယထာဌာနံ၊ တည်ရာဌာနအားလျော်စွာ။ တေသံ၊ ထိုစက္ခာယတနစသည်တို့၏။ ဒေသနာက္ကမော၊ ကို။ (ကတော၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဣမသ္မိံ သရီရေ၊ ၌။ သဗ္ဗုပရိ၊ အလုံးစုံတို့၏အထက်၌။ စက္ခုဿ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုစက္ခု၏။ အဓော၊ အောက်၌။ သောတဿ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသောတ၏။ အဓော၊ အောက်၌။ ဃာနဿ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဃာန၏။ အဓော၊ အောက်၌။ ဇိဂ္ဃာယ၊ လျှာ၏။ (အဓိဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ယေဘုယ္ယေန၊ အားဖြင့်။ ကာယဿ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ (အဓော၊ ၌။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) မနော ပန၊ ကိုကား။ အရူပိဘာဝတော၊ နာမ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗပစ္ဆာ၊ အလုံးစုံတို့၏နောက်၌။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တံတံဂေါစရတ္တာ၊ ထိုထိုစက္ခာယတန စသည်၏ ကျက်စားရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုစက္ခာယတနစသည်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဗာဟိရာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ ဇဝမ္မိ၊ ဤသို့လည်း။ ဣမေသံ၊ ဤအာယတနတို့၏။ ကမော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဇတဿ၊ ဤမနာယတနအား။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာဖြစ်သော။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂေါစရဝိသယော၊ မည်၏။ မနော၊ စိတ်ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ကဿ၊ အဘာယ်တရား၏။ ဂေါစရော၊ သည်။ ဇတဿ၊ ဤမန၏။ ဝိသယော၊ သည်။ (ဟောတိ) ပန၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ပဋ္ဌန္နမ္မိ၊ ကုန်သော။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ (ဂေါစရော၊ သည်။ ဇတဿ၊ ဤမန၏။ ဝိသယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဝိညာဏဝုပ္ပတ္တိကာရဏဝဝတ္ထာနတောတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိကာရဏဿ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်ကြောင်း၏။ ဝဝတ္ထိတဘာဝတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အသီးအခြား မရောမယှက်တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဝိဘတ္တိဘာဝတော၊ ဝေဘန်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇတော၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ စက္ခာဒိအနန္တရံ၊ စက္ခုစသည်၏အခြားမဲ့၌။ ရူပါဒိဝစနဿ စ၊ ရူပါယတန စသည်ကို ဟောခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၅၁၅။ သင်ဟိတတ္တာတိ၊ ကား။ ဂဏနသင်ဟဝသေန၊ ရေတွက်ခြင်းဟူသော သိမ်းယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်ဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိဝသေနာတိ၊ ကား။ စက္ခုဘာဝသမာနတာဝသေန၊ စက္ခုအဖြစ်ဟူသော ဟူသည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပစ္စယဘေဒေါ၊ ဟူသည်။ ကမ္မာဒိဘေဒေါ၊ ကံစသည်တို့၏ အပြားတည်း။ [၁၇၅] ဟိ၊ ချဲ့။ ဒါနာဒိပါဏာတိပါတာ

ဒိဘေဒဘိန္နသ၊ စသည်အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ ကုသလာကုသလကမ္မသ စ၊ ကံ၏ဝင်း။ (ဘေဒေန–၌ စပ်)တသ၊ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံ၏။ သဟကာရီကာရဏဘူတာနံ၊ တကွပြုဖော် ပြုဖက်အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အဗ္ဗန္ဓရာနဉ္စ၊ အတွင်း၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗာဟိရာနဉ္စ၊ အပ၌လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ စ၊ တို့၏ဝင်း။ ဘေဒေန၊ ဖြင့်။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဘိန္နံ၊ ကွဲပြားသည်။ ဝိသဒိသံ၊ မတူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ နိရယာဒိကော စ၊ ငရဲစသည်သည်ဝင်း။ အပဒါဒိဂတိနာနာကရဏဉ္စ၊ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အစရှိသော ဂတိတို့၌ ထူးခြားသည်ကို ပြုကြောင်းသည်ဝင်း။ ဂတီနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ ကား။ ဂတီသု၊ တို့၌။ ဘေဒေါ၊ အပြားတည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ဝစနတ္ထပြု၍။ ဂတိဘေဒေါ၊ မည်၏။ ဟတ္ထိအဿာဒိကော စ၊ စသည်သည်ဝင်း။ ခတ္တိယာဒိကော စ၊ ခတ္တိယအစရှိသည်သည်ဝင်း။ နိကာယဘေဒေါ၊ မည်၏။ တံ တံသတ္တသန္တာနဘေဒေါ၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်အပြားသည်။ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ၊ မည်၏။ စက္ခာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဝတ္ထူနံ၊ တို့၏။ ယာ အနန္တပ္ပဘေဒတာ၊ အကြင်အနန္တ အပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သော ဧဝ၊ ထိုစက္ခုအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၏ အနန္တအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ ထိုသို့သော အနန္တဘေဒသည်ပင်လျှင်။ ဟဒယဝတ္ထုဿ၊ ၏။ ဘေဒေါ၊ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တာဒိသဘေဒါနတိဝတ္တနတော၊ ထိုသို့သဘောရှိသောအပြားကို မလွန်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တတော၊ ထိုကြောင့်။ မနာယတနဿ၊ ၏။ အနန္တပ္ပဘေဒတာ၊ ကို။ ယောဧတေဗ္ဗာ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ စိတ်သည်။ ဗျာနဝိရဟိတံ နာမ၊ ဗျာနမ်ကင်းသည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဠ္ဆန်း၊ ကုန်သော။ ဗျာနာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ စတ္တာလီသံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုလေးဆယ်သော လောကုတ္တရာစိတ်တို့ကို။ ဧကာသီတိယာ၊ ၈၁–ပါးသော။ လောကိယစိတ္တေသု၊ တို့၌။ ပက္ခိပိတ္တာ၊ ထည့်၍။ ဧကဝီသုတ္တရသတပ္ပဘေဒဿတာ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝတ္ထူတိ၊ ကား။ စက္ခာဒိဝတ္ထု၊ စက္ခုအစရှိသော ဝတ္ထုတည်း။ တပ္ပဘေဒေန၊ ထိုစက္ခုစသော ဝတ္ထုတို့၏အပြားအားဖြင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနန္တပ္ပဘေဒံ၊ အနန္တအပြားရှိ၏။ ပဋ္ဌိပဒါ၊ ဟူသည်။ ဒုက္ခာပဋ္ဌိပဒါဒိ၊ စသည်ပင်တည်း။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဗျာနာဓိပတိဘူမိအာရမ္မဏာဒီနံ၊ အာရုံစသည်တို့ကို။ သင်ဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ နီလံ၊ ညိုသော အဆင်းသည်။ နီလဿ၊ ၏။ သဘာဂံ၊ ၈–တည်း၊ ဝါ၊ တူသောအဖို့ရှိ၏။ အည်၊ တပါးသောအဆင်းသည်။ ဝိသဘာဂံ၊ ၈–တည်း၊ ဝါ၊ မတူသောအဖို့ရှိ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းဟူသည်။ ကမ္မာဒိ၊ ကံအစရှိသည်ပင်တည်း။ တတ္ထာပိ၊ ထိုကံစသည်တို့တွင်လည်း။ ကုသလသမုဋ္ဌာနာဒိတာ စ၊ ဌာန်ရှိသော ရုပ်စသည်အဖြစ်လည်းဟူသော။ သီတဥတုသမုဋ္ဌာနာဒိတာ စ၊ လည်း ဟူသော။ ဘေဒေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဂတိနိကာယဘေဒေါ၊ အပြားကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) သဘာဝနာနတ္တဘေဒတောတိ၊ ပါဠိ၌။ သုခါ၊ သုခဝေဒနာဝင်း။ ဒုက္ခာ၊ ဝင်း။ အဒုက္ခမသုခါ၊ ဝင်း။ ဣတိ ဧဝမာဒိကော၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သဘာဝဘေဒေါ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) စက္ခုသမ္ဖဿဇာ၊ စက္ခုသမ္ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာဝင်း။ သောတသမ္ဖဿဇာ၊ ဝင်း။ ဣတိ ဧဝမာဒိကံ၊ အစရှိသော။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)

၅၁၆။ အနာဂမနတော အနိဂ္ဂမနတောတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ေပန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝိဝရိတုံ၊ ၄၂။ နဟီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေသု၊ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့တို့၌။ အဝိဇ္ဇမာနသရူပတ္တာ၊ ထင်ရှားမရှိသော သရုပ်အထည်ကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒယတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်မှ။ နာဂစ္ဆန္တိ၊ လာကြသည် မဟုတ်ကုန်။ ဝယတော၊ ပျက်သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ စ၊ နောက်ကာလ၌လည်း။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော အရပ်သို့။ နဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကြသည်မဟုတ်ကုန်။ ဝိဇ္ဇမာနကွဏ္ဌောပိ၊ ထင်ရှားရှိဆဲ ခဏ၌လည်း။ ဣတ္ထတ္တရကာလတာယ၊ တိုတောင်းသော ကာလရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတို့တည်း။ ဝိပရိဏာမမ္မာ၊ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အထခေါတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သပရိယ္ယန္ဒကိရိယာဝသေန၊ လှုပ်ရှားခြင်းရှိသော ပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဤဟန်၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဤဟာ၊ ဤဟာ မည်၏။ စိန္တနဝသေန၊ ကြံသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗျာပါရနံ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းသည်။ ဗျာပါရော၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဤဟာ, ဗျာပါရနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဗျာပါရံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ "နဟိ စက္ခုရူပါဒီနံ ဧဝံ ဟောတီ"တိ။ ဟောတိစသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဤဟံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ဟု နဝ စတာနီတိအာဒိ၊ ကို။ (အာဟ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဥဒယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ဣဟာ စ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်ဝင်း။ ဗျာပါရော စ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းသည်ဝင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇိပါဒိဝစနံ၊ အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့် ဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဓမ္မတာဝါတိ၊ ကား။ သဘာဝေါ ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။ (ဓမ္မော ဧဝ ဓမ္မတာ–ဟု ဝစနတ္ထပြုရာ ၏၊ ဖြစ်မြဲသဘော–ဟု ဆိုလို၏) ဝါ၊ ကား။ ကာရဏသမတ္ထတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ (ဒွါရာဒိဘာဝေါ–၌ ဝိသေသနဝိသေသျ စပ်၊ ကာရဏသမတ္ထတာတိ ကာရဏဘူတာသမတ္ထတာ ပစ္စယဘာဝေါ။ အနုဋ္ဌီ ၂–၄၁။) ဤဟာဗျာပါရရဟိတာနံ၊ ဤဟာ, ဗျာပါရမှ ကင်းကုန်သော အာယတနတို့၏။ ဒွါရာဒိဘာဝေါ၊ ဒွါရစသည်အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ဒွါရ ဝတ္ထု အာရုံ၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မတာ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤဒုတိယ ဝိကပ်အနက်၌။ ယန္တိ ဏာသ၊ ယံ–ဟူသော ဤပုဒ်၏။ ယသ္မာတိ အတ္ထော၊ ယသ္မာ ဟူသော အနက်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ပုရိမသ္မိံ (အတ္ထေ)၊ ရှေးဝိကပ် အနက်၌။ ယံ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သမ္ဘဝနဝိသေသနံ၊ သမ္ဘဝနကြီယာ၏ ဝိသေသနတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ခေါ–ကား အနက်ထူးမရှိ) သုညော ဂါမောတိ ဧတံ၊ လူဆိတ်သုဉ်းသော ရွာဟူသော ဤအမည်သည်၊ ဝါ၊ ရွာပျက်ကုန်းဟူသော ဤအမည်သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကုန်သော။ အဒ္ဓါတ္တိကာနံ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဣတိ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သုညဂါမော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ [၁၇ဖ] ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အန္ဓပါန

သဟိတန္တိ၊ ထမင်းအဖျော်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟူ၍။ ဂဟိတေ၊ မှတ်ယူအပ်သော။ သုညဂါမေ၊ ၌။ ယံ ယဒေဝ ဘာဇနံ၊ အကြင် အကြင်အိုးခွက်ကိုသာလျှင်။ ပရာမသီယတိ၊ သုံးသပ်အပ်၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုအိုးခွက်ကို။ ရိတ္တကံယေဝ၊ အချည်းနှီး ဖြစ်သည်ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ ဖြစ်လျက်သာလျှင်။ ပရာမသီယတိ၊ အပ်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ခုဝါဒိဘာဝေန၊ ခိုင်မြဲသည် စသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်သော။ ဇောနိ၊ ဤအဋ္ဌတ္တိကာယတနတို့သည်။ ယောနိသော။ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ နည်းမှန်လမ်းမှန်အားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခိယမာနာနိ၊ ကပ်၍ ထက်ဝန်းကျင် (အပြည့်အစုံ) ရှုအပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ၊ စူးစိုက်၍ ရှုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ရိတ္တကာနေဝ၊ အချည်းနှီးတို့သည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ခုဝသုဘသုခတ္တာဘာဝဝိရဟိတတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စက္ခာဒိဒ္ဓါရေသု၊ တို့၌။ အဘိဏ္ဍာဒေါမနဿုပ္ပါဒကဘာဝေန၊ ဿကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ–၌ စပ်) စက္ခာဒီနံ၊ တို့ကို။ အဘိဃာတကာနီတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ အဟိသုသုမာရပက္ခီကုက္ကုရသိဂ်ါလမက္ကဋာ၊ မြွေ, မိကျောင်း, ငှက်, ခွေး, မြေခွေး, မျောက်, တို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်ကောင်ကုန်သော။ ပါဏကာ၊ သတ္တဝါတို့မည်ကုန်၏။ ဝိသမဇိလာကာသဂါမသုသာနဝနာနိ၊ မည်ညွှတ်သောအရပ်, (ရေနက်ထဲ၌ ရှိသော) ကျောက်ဆောင်ခေါင်း, ကောင်းကင်, ရွာ, သုသာန်, တောတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုခြောက်ကောင်သော သတ္တဝါတို့၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာအရပ်တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဌကထာစကား၌။ ဝိသမာဒိအဏ္ဏာသယေဟိ၊ မည်ညွှတ်ရာစသည်၌ (စိတ်ညွှတ်ခြင်း) အလိုရှိကုန်သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတန ၆–ပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသမဘာဝဇိလာကာသဂါမသုသာန–သန္ဓိသိတသဒိသူပါဒိန္နခမ္ဘဝန ဘာဝေဟိ၊ မည်ညွှတ်သည်၏အဖြစ်ကို (ဝါ) မည်ညွှတ်ရာကို မှီသောမြွေ, ရေနက်ရာ ကျောက်ဆောင်ခေါင်းကို မှီသော မိကျောင်း, ကောင်းကင်ကို မှီသောငှက်, ရွာကို မှီသောခွေး, သုသာန်ကို မှီသောမြေခွေးတို့နှင့် တူကုန်သော ဥပါဒိန္နခမ္ဘတို့နှင့် တောဌ် အလိုရှိသော မျောက်တို့သည်၊ ဝါ၊ မျောက်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ (စက္ခာဒီဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတနတို့သည်။) အဘိရမိတတ္တာ၊ အလွန်ပျော်မွေ့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အလွန်ပျော်မွေ့ရာတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါဒီနံ၊ ရူပါယတနစသည်တို့၏။ ဝိသမာဒိသဒိသတာ၊ မည်ညွှတ်သောအရပ်စသည်တို့နှင့် တူကြသည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ သည်ကား။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဓာတုဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၅၁၇။ စက္ခုသ္မိ ဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ ကာရဏဘူတသ္မိ၊ ဝိသေသအကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အသာဓာရဏအကြောင်း အတိသယအကြောင်းဖြစ်သော။ စက္ခုသ္မိ၊ စက္ခု၏၊ ဝါ၊ မျက်စိ၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်တည်း၊ ဝါ၊ မြင်သိသောစိတ်တည်း။ ရူပါလောကမနသိကာရာဒယောပိ၊ ရူပါရုံ အလင်း နှလုံးသွင်းမှု အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ တသ္မိ ဝိညာဏသ္မိ၊ ထိုစက္ခု ဝိညာဏ်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ (သီမှုနှင့်အညီ ဇကဝုစ်သာ သင့်သည်) ကာမံ (ဟောန္တိ)၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တေ၊ ထိုရူပ အာလောက မနသိကာရ အစရှိသည်တို့သည်။ သာဓာရဏကာရဏံ၊ ဆက်ဆံသော အကြောင်းတည်း။ စက္ခု၊ သည်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသာဓာရဏကာရဏေန၊ ဖြင့်။ အယံ နိဒ္ဒေသော၊ (စက္ခုသ္မိ ဝိညာဏံ–ဟူသော) ဤနိဒ္ဒေသကို။ (ကတော၊ ၏။) ကော ဝိယ၊ ကား။) ဘေရိသဒ္ဒေါ၊ စည်ကြီးသံ။ ယဝကုံ ရော၊ မယောညွှန့်, ဝါ၊ မယောညှောက်–ဂျုံညှောက်။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဝေါဟာရတို့ကဲ့သို့တည်း။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ–သစ္စံ၊ မှန်၏။ စက္ခု၊ သည်။ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါးနှင့် မဆက်ဆံသည်ဌင်း။ နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စ၊ အညို စသော အလုံးစုံသောရူပါရုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်ဌင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုစက္ခုကို။) သာမိဘာဝေန၊ သာမိအဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ သမ္မန်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။

ဝိဒဟတီတိ၊ ကား။ ဇဝံ ဇဝဠ၊ ဤသို့ဤသို့လည်း၊ ဝါ၊ ဤသို့ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်လည်း။ တယာ၊ သင်သည်။ ပဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်လေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိနိယုဇ္ဇမာနံ ဝိယ၊ တိုက်တွန်းဘိသကဲ့သို့။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဝိဒဟတီတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဥပသဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဝိသိဋ္ဌော၊ အထူးပြုအပ်သော၊ ဝါ၊ ထူးခြားသော။ ဓာတွတ္ထော ဇေ၊ ဓာတ်၏အနက်ကိုသာလျှင်။ ဒီပိယတိ၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပသဂ္ဂေန၊ နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ဓာတူတိ ဇေ–သဒ္ဒေါ၊ ဓာတု–ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဝဒတိ၊ ဟောတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ကတ္တုကမ္မဘာဝ–ကရဏာဓိကရဏေသု၊ ကတ္တားကံ ဘော ကရိဏား အဓိကရဏ အနက်တို့၌။ ဓာတုသဒ္ဒသိဒ္ဓိ၊ ဓာတု–သဒ္ဒါ၏ ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌာပိ၊ ကုန်သော။ တေ အတ္ထာ၊ ထိုအနက်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ လောကုတ္တရာ ဓာတုယော၊ လောကုတ္တရာဓာတ်တို့သည်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ နိ ဝိဒဟန္တိ၊ မစီရင်တတ်ကုန်။ အညဒတ္ထု၊ စင်စစ်။ ဝိမံသေန္တိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ လောကိယာတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဝိသေသိတံ၊ အထူးပြုအပ်၏။ ဝဝတ္ထိတာတိ၊ ကား။ အဝတ္ထိတာ၊ တည်ကုန်၏။ (သီမှု၌ အဝဋ္ဌိတာ–ဟု ရှိ၏) ဝါ၊ ကား။ အညမညံ၊ ချင်း။ အသံကိဏ္ဏာ၊ မရောနောကုန်။ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိ–ဓာတုယော၊ ရွှေငွေအစရှိသော ဓာတ်တို့ဟူသည်။ သုဝဏ္ဏာဒီနံ၊ တို့၏။ ဗီဇဘူတာ၊ မျိုးစေ့ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ သေလာဒယော၊ ကျောက်အစရှိသည်တို့တည်း။ ယထာသမ္ဘဝန္တိ ဇတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ ကေစိ၊ တို့သည်။ လောကိယ လောကုတ္တရာသု၊ ကုန်သော။ ဓာတူသု၊ တို့၌။ ယော ယော အတ္ထော၊ အကြင်အကြင်အနက်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ တဒနုရူပံ၊

ထိုအနက်အားလျော်စွာ။ ဣတိ အတ္ထံ၊ ဤသို့သောအနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏စကားသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) လောကိယာ ဟိ ဓာတုယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသေတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အတ္ထဝေန၊ အားဖြင့်။ ဧတံ ယထာသမ္ဘဝဂ္ဂဟဏံ၊ သဒ္ဒါကို။ ကတံ၊ ၏။ [၁၇၇] ဓာတုဝေန၊ အားဖြင့်။ နှ (ကတံ)၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ စက္ခာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ (ဓမ္မာနံ)၊ အလုံးစုံကုန်သောတရားတို့၏။ ပဋ္ဌပိ၊ ကုန်သော။ အတ္ထာ၊ တို့ကို။ ကာမံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ အကယ်၍ကား အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ စက္ခာဒီသု၊ တို့တွင်။ ယသ ယသ ဓမ္မသ၊ အကြင်အကြင်တရား၏။ ယဒါ၊ ၌။ ကတ္တုဝစနိစ္ဆာ၊ ကတ္တားကိုဆိုခြင်းငါအလိုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဒါ၊ ၌။ ကမ္မဘာဝေါ၊ ကံအဖြစ်ကို။ နှ (လဗ္ဘတိ)၊ အပ်။ ယဒါ ပန၊ ၌ကား။ ကမ္မဝစနိစ္ဆာ၊ ကံကိုဆိုခြင်းငါအလိုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဒါ၊ ၌။ ကတ္တုဘာဝေါ၊ ကို။ နှ (လဗ္ဘတိ)၊ အပ်။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဘော ကရိဏီး အဓိကရဏာ အနက်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာသမ္ဘဝဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ဣတိ စက္ခာဒီသူတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၅၁၈။ အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေန္တီတိ ဓာတုယောတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤဝစနတ္ထော၌လည်း။ ဓာတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဒသိဒ္ဓိ၊ ပုဒ်၏ပြီးခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား) ဓာသဒ္ဒေါ၊ ဓာ–ဓာတ်သည်။ ဓာရဏတ္ထော၊ ဆောင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်းခြင်း ယူဆခြင်းကို ပြုခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဓာရေန္တီ–ဟူသော ဝစနတ္ထသည်။ ကတ္တုအတ္ထောပိ၊ ကတ္တားအနက် ရှိငြားသော်လည်း။ ဝိဓာနဓာရဏတ္ထာနံ၊ စီရင်ခြင်းနှင့်ဆောင်ခြင်းအနက်တို့၏။ ဘိန္နသဘာဝတ္တာ၊ ကွဲပြားသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရိမေန၊ ဝိဒဟတိ–ဟူသော ရှေးဝစနတ္ထနှင့်။ အသဒိသော၊ မတူပေ။ စ၊ ဆက်။ နိဿတ္တသဘာဝမတ္တဓာရဏံ၊ သတ္တဝါမဟုတ်သော သဘောမျှကို ဆောင်ခြင်းသည်။ ဓာတုသဒ္ဒဿ၊ ၏။ ပဓာနော၊ ပြဓာန်းသော။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဓာတုယော ဝိယ ဓာတုယောတိ ဧတ္ထ၊ ဤဝစနတ္ထ၌။ ကေသရိမှိ၊ လည်ဆံမွေးရှိသော ကေသရခြင်္သေ့၌။ (ကေသရ–လည်ဆံမွေးဟော၊ ၎င်းနောင် အဿတ္ထိ အနက်၌ ဤပစ္စည်းဖြင့် ကေသရီ–ဟု ပြီးသည်) နိရုဇ္ဇော၊ ထင်သော။ သီဟသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ပုရိသေ၊ ရဲရင့်သောယောကျ်ား၌။ ဥပစာရိတော ဝိယ၊ တင်စား၍ ခေါ်အပ်သကဲ့သို့။ သေလာဝယဝေသု၊ တောင်၏အစိတ်တို့၌။ နိရုဇ္ဇော၊ သော။ ဓာတု–သဒ္ဒေါ၊ ကို။ စက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပစာရိတော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်ငင်း။ ဥေ ယျန္တိ၊ သိအပ်သောတရားငင်း။ ဉာဏဥေ ယျာနိ၊ ဉာဏ်နှင့်သိအပ်သော တရားတို့။ တေသံ၊ ထိုဉာဏ်နှင့်ဥေ ယျတရားတို့၏။ အဝယဝေါ၊ အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ တပ္ပဘေဒဘူတာ၊ ထိုဉာဏ်နှင့် ဥေ ယျတရားတို့၏ အထူးအပြားဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဉာဏဥေ ယျာဝယဝေါ၊ မည်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတပ္ပဘေဒဘူတာ–ဟူသော စကားရပ်၌။ ဉာဏပ္ပဘေဒေါ၊ ဉာဏ်၏အထူးအပြားသည်။ ဓမ္မဓာတုဧကဒေသော၊ ဓမ္မဓာတ်၏တစိတ်ပေတည်း။ ဥေ ယျပ္ပဘေဒေါ၊ သည်။ အဌာရသာပိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိကတ္တား ၎သည်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဉာဏဥေ ယျာဝယဝေါ၊ ဉာဏ်နှင့်ဥေ ယျတို့၏အစိတ်မျှတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့သိအပ်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗော၊ သိအပ်သော။ ဓာတုသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနော၊ ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ဟောအပ်သော။ အဝိပရီတော၊ မဖောက်ပြန်သော။ သဘာဝေါ၊ သည်။ ဉာဏဥေ ယျော၊ မည်၏။ ဝိပရီတဂ္ဂါဟကေဟိ၊ ဖောက်ပြန်စွာယူတတ်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိအာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥေ ယျော၊ သိအပ်သည်။ နှ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ တဿ ဉာဏဥေ ယျဿ၊ ၏။ အဝယဝေါ၊ အစိတ်တို့တည်း။ ဝိသဘာဂလက္ခဏာ ဝယဝေသု၊ သဘောမတူသော လက္ခဏာရှိသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ကုန်သော။ ရသာဒီသု၊ ရသအစရှိသည်တို့၌။ နိရုဇ္ဇော၊ သော။ ဓာတု–သဒ္ဒေါ၊ ကို။ တာဒိသေသု၊ ကုန်သော။ အညာဝယဝေသု၊ တပါးသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပစာရိတော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ရသာဒီသု ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ စက္ခာဒီသုပိ၊ စသည်တို့၌လည်း။ နိရုဇ္ဇော ဧဝ၊ ထင်သည်သာလျှင်တည်း။ နိဗ္ဗိဝမတ္တသေတံ အဓိဝစနန္တိ ဧတေန၊ ပါ၌ဖြင့်။ နိဗ္ဗိဝမတ္တပဒတ္ထော၊ တ္ထ–ပုဒ်၏အနက်၌။ ဓာတုသဒ္ဒဿ၊ ၏။ နိရုဇ္ဇတံ၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဧတဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆဓာတုရော၊ မည်၏။ ယော ဓမ္မသမုဒါယော၊ အကြင်တရားအပေါင်းကို။ လောကေ၊ ၌။ ပုရိသောတိ၊ ယောကျ်ားဟူ၍၊ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတရားအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ တရားအပေါင်းဖြစ်သော ယောကျ်ားသည်။ ဆဓာတုရော၊ ခြောက်ပါးသော ဓာတ်ရှိ၏။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ပထဝီအာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ နိဗ္ဗိဝမတ္တာနံ၊ ဧဝမဟုတ်သောအရာမျှဖြစ်ကုန်သော။ သဘာဝါနံ၊ တို့၏။ သမုဒါယမတ္တော၊ အပေါင်းမျှသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဧတ္ထ၊ ဤတရားအပေါင်း၌။ ဧဝေါ ဝါ၊ (အသက်ကောင်) ဧဝသည်ငင်း။ ပုရိသော ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်ငင်း။ နှ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၅၁၉။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ကမော၊ အစဉ်ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤဓာတုဝိတ္ထာရကထာ၌။ ဧကေကသ္မိံ တိကေ၊ တခုတခုသောတိက်၌။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ ကမံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဟေတုဖလာနု ပုဗ္ဗဝဝတ္ထာနုဝေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟေတုဖလာနံ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့ကို။ အနုပုဗ္ဗဝဝတ္ထာနံ၊ အစဉ်အတိုင်းပိုင်းခြားခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အတိုင်းအသီးအသီးချထားခြင်းသည်။ ဟေတုဖလဘာဝေါ ဧဝ၊ တို့၏ဖြစ်ကြောင်းသာလျှင်တည်း။ စ၊ (ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ–ဟူသော) အဌကထာစကားရပ်၌ စောဒနာဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ မနောဓမ္မဓာတူနံ၊ တို့၏။ (ဘာဝ

သမ္မန်) မနောဝိညာဏသ၊ ၏။ ဟေတုဘာဝေါ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဟိ၊ ယှဉ်စေပုံကို ချဲ့၍ပြဦး အုံ့။) ကိရိယာမနောဓာတု၊ သည်။ မနောဝိညာဏသ၊ အား။ ဥပနိဿယကောဋ္ဌိယာ၊ ဥပနိဿယ၏အစွန်း (အဖို့–အမြွက်) အားဖြင့်။ (ဤဋီကာ ၃၃၄–၌ အဖွင့်တွေ့လတ့ဲ) (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဝိပါကမနောဓာတု၊ သည်။ ဝိပါကမနော ဝိညာဏသ၊ အား။ အနန္တရာဒိနာပိ၊ အနန္တရ အစရှိသော သတ္တိဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတရသ၊ ဤမှတပါးသော မနောဝိညာဏ်အား။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသော မနောဓာတ် ၃–ပါးလုံးသည်လည်း။ [၁၇၈] ဥပနိဿယကောဋ္ဌိ ယာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ (သီမူ, အနုဋီကာတို့နှင့် အညီပင်) (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ ပါး။ ဝေဒနာဒိကာ၊ အစရှိ သော။ သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်သော။ ဓမ္မဓာတု၊ သည်။ သဟဇာတာဒိနာ စ၊ သဟဇာတအစရှိသော သတ္တိဖြင့်ဝင်း။ အသဟ ဇာတာ၊ တကွမဖြစ်သော။ (ဓမ္မဓာတု၊ သည်။) အနန္တရာဒိနာ စ၊ အနန္တရအစရှိသော သတ္တိဖြင့်ဝင်း။ ဥပနိဿယေန စ၊ ဖြင့်ဝင်း။ အာရမ္မဏာဒိနာ စ၊ ဖြင့်ဝင်း။ မနောဝိညာဏသ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ယတာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်းကား။ ဒွါရဘူတမနောဝေန၊ ဒွါရဖြစ်သော မန၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဒွါရဘူတမနောပိ၊ ကိုလည်း။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ မနောဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿာ ဝါ မနောဓာတုယာ၊ ထိုဒွါရဖြစ်သော မနောဓာတ်၏မူလည်း။ (ဟေတုဘာဝေါ–၌ စပ်) မနောဝိညာ ဏသ၊ ၏။ ဟေတုဘာဝေါ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဟေတုဖလာနုပုဗ္ဗဝဝတ္ထာနဝသေန– ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဝါ၊ ထိုဟေတုနှင့်ဖလတို့တွင်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းကို။ ဟေတူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ ကို။ ဖလန္တိ၊ ဟူ၍။ (အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဓာတူတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၅၂၀။ သဗ္ဗာသံ ဝသေနာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ အာဘာဓာတုအာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဋ္ဌတိ သာယ၊ ၃၅–ပါးသော။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ။အပရမတ္ထသဘာဝဿ၊ ပရမတ်သဘော မဟုတ်သောတရား၏။ ပရမတ္ထသဘာဝေသု၊ တို့၌။ ကဒါစိ၊ တရံတခါမျှ။ အန္တောဂဓေ၊ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

စန္ဒာဘာသူရိယာဘာဒိကာ၊ လရောင် နေရောင် အစရှိသော အရောင်သည်။ ဝဏ္ဏနိဘာ ဇ၀၊ အဆင်းရုပ်၏အရောင် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပဓာတုယေ၀ ဟိ အာဘာဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ရူပါဒိပဋ္ဌိဗဒ္ဓါတိ၊ ပါ၌၌။ ရာဂ၀တ္ထု ဘာ၀ေန၊ ရာဂ၏ တည်ရာ၀တ္ထု၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗာကာရော၊ ယူအပ်သောအခြင်းအရာသည်။ သုဘနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ရူပါဒယော ဇ၀ါတိ၊ ဟူ၍။ အ၀တ္တာ၊ ၍။ ပဋ္ဌိဗဒ္ဓ၀စနံ၊ ပဋ္ဌိဗဒ္ဓ–ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရာဂ၀တ္ထု ဘာ၀ေ၊ အဖြစ်သည်။ အသတိပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ ကုသလဝိပါကာရမ္မဏံ၊ ဝိပါက်၏အာရုံသည်။ သုဘာဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုတိယော ဝိကပ္ပေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သေသာတိ၊ ကား။ မနောဝိညာဏဓာတုသမ္မယုတ္တာ၊ ဓာတ်နှင့်ယှဉ် သော စေတသိက်တို့တည်း။ ဓာတုဒ္ဒယနိရောဓမတ္တန္တိ၊ ကား။ မနောဝိညာဏဓမ္မဓာတူနံ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ဓမ္မဓာတ်တို့ ၏။ (မြန်မာမူဟောင်း, သီမူတို့နှင့် အညီပင်၊ ဤသို့ရှိမှ ဆိုလတ့ံသော ဟိတ်ပါ၌နှင့်လည်း ညီသည်) နိရောဓမတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းမျှ တည်း။ (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့် ဓာတုဒ္ဒယ–ဟူသော ပါ၌ကို မနောဝိညာဏဓမ္မဓာတူနံ–ဟု ဖွင့်ရသနည်းဟူမူ) စတုတ္ထာရုပ္ပ စိတ္တုပ္ပါဒနိရောဓဘာ၀တော၊ စတုတ္ထအရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်၏ ချုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ဓာတုဒ္ဒယနိရောဓမတ္တံ–ဟု ဆိုသင့်စွ၊ ဝါ၊ ထိုသို့ဆိုခြင်း၏အကြောင်းကား။ တဒညဝိညာဏနိရောဓော ဝိယ၊ ထိုစတုတ္ထာရုပ္ပမနောဝိညာဏ်မှ တပါးသော မနောဝိညာဏ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းကဲ့သို့။ (တဒညမနောဝိညာဏနိရောဓော ဝိယ–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်) ဝိညာဏဓာတု မနောဓာတူနံ၊ ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်နှင့် မနောဓာတ်တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ သမာပတ္တိဗလသိဒ္ဓေါ၊ (ဓာတုဒ္ဒယ၏ ချုပ်ခြင်းဟူသော) သမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့် ပြီး၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြု၍၊ ဝါ၊ ပြုသောကြောင့်။ ဓာတု ဒ္ဒယဂ္ဂဟဏံ၊ ဓာတုဒ္ဒယကိုသာ ယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။)

ဓမ္မဓာတုမတ္တန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ကာမဓာတုယာ၊ ၏။ ဓမ္မဓာတုပရိယာပန္နတ္တာ၊ ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကာမပဋိသံယုတ္တောတိ၊ ကား။ ကာမရာဂသမ္မယုတ္တော၊ ၈–နှင့် ယှဉ်သော။ ဝါ၊ ကား။ အာရမ္မဏ ကရဏေန၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ ကာမဂုဏောပသံဟိတော၊ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ဆိုင်သော။ ယံ ဇ၀ိတသ္မိံ အန္တရေတိ၊ ကား။ အဝီစိပရနိမ္မိတ၀သ၀တ္တိပရိစ္ဆိန္နေ၊ အဝီစိနှင့် ပရနိမ္မိတ၀သ၀တ္တီဘုံတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဇ၀ိတသ္မိံ ဩကာသေ၊ ဤ ၁၁–ဘုံ အရပ်၌။ ယေ၊ အကြင်ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့သည်။ ။ ဩဂါဠှာ စ၊ သက်ဝင်ကုန်သည်လည်း။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အဓောဘာဂေ၊ အောက်အဖို့ဖြစ်သော။ ဩကာသေ စ၊ ၌လည်း။ စရန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇ၀ိတ္ထ၀စရာ၊ မည်၏။ အညတ္ထ၊ တပါးသော ရူပ အရူပဘုံတို့၌။ စရန္တာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ယထာဝုတ္တေ ဇ၀၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဌာနေ၊ ၌။ ပရိယာပန္နာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇ၀ိတ္ထပရိယာပန္နာ၊ မည်၏။

နေက္ခမ္မဓာတု၊ သည်။ ဝိတက္ကပဂ္ဂေ၊ ဝိတက်အဖို့၌။ ဓမ္မဓာတု ဇ၀၊ သာလျှင်တည်း။ သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ ဒါနမယပုညကိရိယတော စ၊ ဒါနမယပုညကြီယာအားဖြင့်ဝင်း။ သီလမယပုညကိရိယတော စ၊ အားဖြင့်ဝင်း။ ပဗ္ဗဇ္ဇ တော၊ ရှင်ရဟန်းပြုသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာ၀အဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမာ စ၊ အရဟတ္တမဂ်ကိုရသည် တိုင်အောင်ဝင်း။ ပ၀တ္တာ၊ ကုန် သော။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ အနဝဇ္ဇဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ဝိဟိ သာဓာတု၊ ဓာတ်သည်။ စေတနာ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ပရဝိဟေဋ

နစ္ဆန္ဒော၊ သူတပါးကို နှိပ်စက်လိုသော ဆန္ဒတည်း။ (ဝိဟိ သာ–ဓာတ် အဖွင့်နှစ်ပါးတွင် နောက်အဖွင့်ကို အရကောက်၍ ပြသည်) အဝိဟိ သာ၊ သည်။ ကရုဏာ၊ တည်း။ (ဤဖြင့်လည်း နည်းတူပင် နောက်အဖွင့်ကို အရကောက်ပြသည်)

[၁၇၉] ဟီနာတိ၊ ကား။ ဟီဠိတာ၊ ရှုတ်ချအပ်ကုန်သော။ ပဏီတာတိ၊ ကား။ သမ္ဘာဝိတာ၊ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော။ နာတိဟီဠိတာ၊ အလွန်မရှုတ်ချအပ်ကုန်သော။ နာတိသမ္ဘာဝိတာ၊ အလွန်မချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ မ၏မာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အာဂတဟီနဒုကတော ဇဝ၊ လာသောဟီနဒုက်မှ သာလျှင်။ (သီမှုနှင့်အညီ သမာသ်သာ သင့်သည်) နီဟရိတ္တာ၊ ၍။ မ၏မာ၊ ဖြစ်သော။ ဓာတု၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဥဘော ပိတိ၊ ကား။ ဓမ္မဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့တည်း။

ဝိညာဏဓာတု၊ ကို။ ဆဝိညာဏဓာတုဝသေန၊ အားဖြင့်။ ယဒိပိ ဝိဘတ္တာ၊ အကယ်၍ကား ဝေဘန်အပ်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဝိညာဏဓာတုဂ္ဂဟဏေန၊ (ငါးပါးသော) ဝိညာဏဓာတ်ကိုယူသဖြင့်။ တသာ၊ ထိုဝိညာဏဓာတ်၏။ (မူလဋီ ၂–၄ဖ–နှင့်အညီ တသာ–ဟုပင် ရှိသင့်၏) ပုရေစာရိကပစ္ဆာစာရိကတ္တာ၊ ရှေ့သွားနောက်လိုက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဓာတု၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဓာတု စက္ခုဝိညာဏာဒိသတ္တ ဝိညာဏဓာတုသင်္ခေပေါ်ယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အနေကေသံ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဓာတုအာဒီနံ စ၊ တို့၏ ၎င်း။ တာသု၊ ထိုစက္ခုဓာတ် စသည်တို့တွင်။ ဧကေကိဿ၊ တခုတခုသော ဓာတ်၏။ နာနပ္ပကာရတာယ၊ အထူးထူးသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဓာတူနံ စ၊ တို့၏ လည်း။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာရသဓာတုပ္ပဘေဒ မတ္တမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၅၂၁။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မနောဓာတု မနောဝိညာဏဓာတုဘေဒေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဗဟူသု ပေါတ္ထ ကေသု၊ တို့၌။ လိခိတံ၊ ရေးအပ်၏။ ကေသုစိ၊ အချို့သော ပေတို့၌။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မနော မနောဝိညာဏ ဓာတုဘေဒေနာတိ၊ ဟူ၍။ (လိခိတံ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခု စသော သဒ္ဒါတို့၏။ ကေဝလေန၊ သက်သက် သော။ ဓာတုသဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သမ္ဗန္ဓော၊ ကို။ နု အဓိပ္ပေတော၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိဇာနနသဘာဝဿ၊ အထူးသိခြင်းသဘော ၏။ ပဘေဒဝစနတော၊ အထူးအပြားကို ဟောခြင်းကြောင့်တည်း။ (တနည်းကား) ဝိဇာနနသဘာဝဿ၊ ကို။ ပဘေဒဝစန တော၊ အပြားအားဖြင့် ဟောခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဝိညာဏဓာတုသဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သမ္ဗန္ဓေ၊ စပ်ခြင်းကို။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မနောဂဟဏာနိ၊ တို့ကို။ နု ကာတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မနောဝိညာဏ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ နု သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဝါ၊ ကား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ မနောဓာတုဂ္ဂဟဏံ၊ သဒ္ဒါကို။ အကတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ စက္ခု။ပ။ ကာယမနောဝိညာဏဓာတုမနောဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတုလျယောဂေ၊ မတူသော ပုဒ်တို့၏ ယှဉ်စပ်ရာ၌၊ ဝါ၊ ယှဉ်စပ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဒွန္ဒသမာသာဘာဝတော၊ ဒွန်သမာသ်၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် တည်း။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပါဠော၊ မူလပါဠ်ရင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကထံ၊ အဘယ်သို့နည်းဟူမူကား။) စက္ခု။ပ။ ကာယဝိညာဏမနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုဘေဒေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သိယာ၊ ၏။) တသ ဝိညာဏဿ၊ ထိုဝိညာဏ်၏။ (တဿ–၏ အစွဲကို ပြသည်၊ ဤ၌ ပုဒ်မကြီးရှိရမည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အနေကတံ–အနိစ္စတံ–တို့နှင့်စပ်သည်) ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ အတ္တဝါဒိနော၊ အတ္တဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဧကမေကဿ၊ တယောက် တယောက်၏၊ ဝါ၊ သော။ အတ္တဿ၊ အတ္တ၏။ အဒ္ဒယတံ စ၊ နှစ်ခုမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ နိစ္စတံ စ၊ နိစ္စ၏ အဖြစ်ကို ၎င်း။ (ဤ၌ တ–တလုံးတည်းသာရှိမှ ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်) ပဝေဒေန္တိ၊ ပြောဟောကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဝိညာဏ်၏။ အနေကတာနိစ္စတာပကာသနံ၊ များသည်၏ အဖြစ် မမြဲသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းသည်။ တေသံ၊ ထိုအတ္တဝါဒ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဇီဝသညာသမူဟနနာယ၊ ဇီဝသညာကို နှုတ်ပယ်ခြင်းအလို့ငှါ။ ဟောတိ၊ ၏။ ခန္ဓာယတနဒေသနာ၊ သည်။ သင်္ခေပဒေသနာ၊ မည်၏။ ဣန္ဒြိယဒေသနာ၊ သည်။ ဝိတ္ထာရဒေသနာ၊ မည်၏။ တဒုဘယံ၊ ကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ၍။ အယံဓာတုဒေသနာ၊ သည်။ အနတိသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဘိဓမ္မေ၊ အဘိဓမ္မာဝိဘင်းပါဠိ၌။ သုတ္တန္တဘာဇနီ ယေ၊ ၌။ ဝုတ္တာ၊ သော။ ဓာတုဒေသနာ၊ ခြောက်ပါးသုံးလီ ဓာတုဒေသနာသည်။ အတိသင်္ခေပဒေသနာ၊ မည်၏။ အာဘာဓာတု အာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ အနေကဓာတုနာနာဓာတုအန္တာနံ၊ အနေကဓာတ် နာနာဓာတ် အဆုံးရှိကုန်သော ၃၅–ပါးသော ဓာတ် တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ဟောသင့်သော ဒေသနာသည်။ အတိဝိတ္ထာရဒေသနာ၊ မည်၏။ တဒုဘယံ၊ ကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ၍။ အယံ၊ ဤအဋ္ဌာရသဓာတုဒေသနာသည်။ အနတိသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ မည်၏။

အသ ဘဂဝတော၊ ၏။ သဒ္ဓမ္မတေဇော၊ သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော မီးရောင်ဖြင့်။ ဝိဟတံ၊ ပယ်ဖျောက် အပ်သည်တည်း။ သဒ္ဓမ္မတေဇဝိဟတံ၊ သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော မီးရောင်ဖြင့် ပယ်ဖျောက်အပ်သည်။

[၁၈၀] ၅၂၂။ သင်္ခေတောတိ၊ ကား။ ဂဏနတော၊ အရေအတွက် ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့်။ ဇာတိတောတိ၊ ကား။ စက္ခု ဘာဝသာမညတော၊ စက္ခု၏ အဖြစ်ဟူသော သာမညအားဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခု၏ အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဇာတိ–သဒ္ဒါ

သာမညတ္ထ–ဟု ဆိုလို၏) အထ ဝါ၊ ကား။ ဇာတိတောတိ၊ ကား။ စက္ခုသဘာဝတော၊ စက္ခု၏သဘောအားဖြင့်။ (ဇာတိ–သဒ္ဒါသဘာဝတ္ထ–ဟု ဆိုလို၏) တေန၊ ကြောင့်။ စက္ခုပသာဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝီသတိမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ံ၊ သို့။ ဂဏ္ဌတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝေဒနာဒီနံ၊ တို့ကို။ အဘိန္ဒိတ္တာ၊ မခွဲမူ၍။ ဂဟဏတော၊ ကြောင့်တည်း။ သေသကုသလာ ကုသလာဗျာကတဝိညာဏဝသေနာတိ ဇတ္ထ၊ ၌။ အဗျာကတာပေက္ခာယ၊ အဗျာကတ–ပုဒ်ကိုင့်သဖြင့်။ သေသဂ္ဂဟဏံ၊ သဒ္ဒါကို။ (ကတံ၊ ၏။) ကုသလာကုသလံ ပန၊ ကိုကား။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အဂ္ဂဟိတမေဝ၊ မယူအပ် မဆိုအပ်သေးသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

၅၂၃။ ပဋ္ဌပိ၊ ကုန်သော။ တာ စ စက္ခုဝိညာဏာဓာတုအာဒယော၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏာဓာတ် အစရှိသော ဓာတ်တို့သည်လည်း။

ပုရိမေဟေဝါတိ၊ ကား။ အနန္တရာဒီဟိ ဧဝ၊ အနန္တရအစရှိသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝနမနောဝိညာဏာဓာတု၊ ဧဝမနောဝိညာဏာဓာတ်သည်။ ဧဝနမနောဝိညာဏာဓာတုယာ၊ အား။ အာသေဝနပစ္စယေနာပိ၊ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တော ဧဝ၊ (ပဋ္ဌဒ္ဒါရနည်း၌) ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ တပါး။ သဟဇာတော၊ တကွဖြစ်သော။ ဝေဒနာဒိကွန္ဓော၊ ဝေဒနာအစရှိသောခန္ဓာကို။ ဓမ္မဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သဟဇာတ။ပ။ ပစ္စယော ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝိဂတာဒီဟိတိ ဇတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ မနောဝိညာဏာဓာတုယာ၊ အား။ ဝါ၊ ၏။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဟေတုအဓိပတိကမ္မဝိပါကာဟာရိန္ဒြိယစျာနမဂ္ဂပစ္စယဘာဝေါ၊ ဟေတုပစ္စည်း။ပ။ မဂ္ဂပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ သဂ်ယှတိ၊ အပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဗဟုဓာပစ္စယော ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သုခုမရူပနိဗ္ဗာနပ္ပကာရာ စ၊ သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဧကစ္စာ ဓမ္မဓာတု–၌ စပ်) ယာ၊ အကြင်ဝေဒနာကွန္ဓာ အစရှိသော ဓမ္မဓာတ်သည်။ သမ္ပယောဂါနန္တရဘာဝါဒီနံ၊ သမ္ပယုဂ် အနန္တရအဖြစ်စသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊ (မရှိခြင်း) မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ အာရမ္မဏာကရဏေ၊ အာရုံပြုခြင်း၌။ ယောဂ္ယာ၊ သင့်လျော်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သာ စ၊ ထိုဝေဒနာကွန္ဓာအစရှိသော ဓမ္မဓာတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဧကစ္စာ၊ အချို့သော။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ဓာတ်သည်ငင်း။ ။ပဋ္ဌဒ္ဒါရိကဝိပါကဝဇ္ဇနတ္ထံ၊ ပဋ္ဌဒ္ဒါရ၌ ဖြစ်သော ဝိပါက်ကို ကြဉ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧကစ္စာယ မနောဝိညာဏာဓာတုယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ မနောဒ္ဒါရိကာ၊ မနောဒ္ဒါရ၌ဖြစ်သော။ တဒါရမ္မဏာဘူတာ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပါကာပိ၊ ဝိပါက်သည်သော်လည်း။ ဧကစ္စံ၊ သော။ ဓမ္မဓာတုံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧကစ္စာယ မနောဝိညာဏာဓာတုယာတိ ဣဒံ၊ ပုဒ်ကို။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကာမာဝစရကုသလံ၊ ကိုငင်း။ ကာမာဝစရကိရိယံ၊ ကိုငင်း။ အဘိညာဒ္ဓယံ၊ အဘိညာဉ်ဒွေကိုငင်း။ အာရုပ္ပဒ္ဓယံ၊ (ဒုတိယနှင့် စတုတ္ထ) အရူပစိတ်နှစ်ခုအပေါင်းကိုငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ မနောဝိညာဏာဓာတုံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ လောကုတ္တရ မနောဝိညာဏာဓာတုယာ၊ အား။ ဧကစ္စာ၊ သော။ ဓမ္မဓာတု၊ သည်။ အာရမ္မဏာပစ္စယော၊ အာရမ္မဏာပစ္စည်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ စက္ခုဝိညာဏာဓာတုအာဒီနံ၊ တို့၏။ (ပစ္စယဓမ္မေ–၌ စပ်) စက္ခာဒိယထာဝုတ္တပစ္စယဓမ္မတော၊ စက္ခုဓာတ်အစရှိသော ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော ပစ္စည်းတရားတို့မှ။ (သီမှုနှင့်အညီ သမာသ်သာသင့်သည်၊ စက္ခာဒီနံ ယထာဝုတ္တပစ္စယဓမ္မတော–ဟု ရှိသော ပါဌ်ကား မသင့်) အတိရေကေပိ၊ အပိုအလွန်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ နဂေဝလန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ အာလောကာဒယော တိ (ဇတ္ထ)၊ ဤပုဒ်၌။ အာလောကော နာမ၊ မည်သည်။ သူရိယာလောကာဒိ၊ နေရောင်အလင်း စသည်ပင်တည်း။ တဿ၊ ထိုအရောင်အလင်း၏။ သုတ္တန္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥပနိဿယဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သေသာနိပိ၊ ဝိဝရအစရှိသော ကြွင်းသော အကြောင်းတို့ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။)

ဝိဝရံ နာမ၊ အပေါက်အကြား မည်သည်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သောတဗိလံ၊ နားပေါက်တည်း။ ဝါယု၊ လေဟူသည်။ ဂန္ဓုပသံဟရဏာကဝါတော၊ အနံ့ကို ဆောင်သောလေတည်း။ အာပေါ၊ ရေဟူသည်။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ပက္ခိတ္တအာဟာရဿ၊ ထည့်အပ်သောအာဟာရကို။ တေမနကဥဒကံ၊ စိုစေသောရေတည်း။ ပထဝီ၊ ပထဝီဓာတ်ဟူသည်။ ကာယပ္ပသာဒဿ၊ ၏။ နိဿယဘူတာ၊ မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်တည်း။ ဘဝင်္ဂစိတ်ဟူသည်။ ဒွိက္ခတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်။ စလိတံ၊ လှုပ်ရှားသော။ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ တည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောစက္ခုဝိညာဏ်စသည်တို့၌၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ မနသိကာရော၊ ဟူသည်။ အာဝဇ္ဇနမနသိကာရော၊ အာဝဇ္ဇန်းဟူသော မနသိကာရတည်း။

[၁၈၁] ၅၂၄။ အဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာကာရဿ၊ ရှုအပ်သော အခြင်းအရာ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဝုစ္စမာနတ္တာ၊ ဆိုအပ်ဆဲ ဆိုအပ်လတ္တံ့၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗာ ဧဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧသော၊ ဤအာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသသည်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ ဘူမိဝိစာရော၊ ဖြစ်ရာဘုံကို စိစစ်သောစကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သခ်ံတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသိတံ၊ အထူးပြုအပ်၏။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝိတ္ထတောတိ ဇတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ ပုဗ္ဗန္တော နာမ၊ ရှေးအဖို့မည်သည်ကား။ အတီတော၊ ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ အခွဲ၊ အခွန့်ကာလတည်း။ အပရန္တော နာမ၊ နောက်အဖို့မည်သည်ကား။ အနာဂတော၊ ဖြစ်သော။ (အဒ္ဓါ၊ တည်း။) စ၊ ဆက်။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံသော ရှေးအဖို့နောက်အဖို့တို့၌၊ ဝါ၊ အတိတ်အနာဂတ်တို့၌။ သခ်ံတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ သဘာဝဝိဝိတ္တာ၊ သဘောအထည်ကိုယ်မှကင်းဆိတ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုပလဗ္ဘမာနသဘာ

ဝတ္ထာ၊ မရအပ်သောသဘော အထည်ကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ပုဗ္ဗန္တော၊ ဟူသည်။ သဘာဝမ္မသ၊ ၏။ ဥဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတော၊ ထိုဖြစ်ခိုက်ခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇမာနတ္ထာ၊ ထင်ရှား မရှိသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အပရန္တော၊ ဟူသည်။ ဝယော၊ ပျက်ခြင်းတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတော၊ ထိုပျက်ခိုက်ခဏမှ။ ပရံ၊ ၌။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝိတ္တာတော၊ ကား။ ပါဂဘာဝဝိဒ္ဓံသာဘာဝတော စ၊ မဖြစ်သေးမီ ရှေးမဆွဲ၌ မရှိသေးခြင်း, ပျက်ခြင်းဟူသော မရှိခြင်း (ဝါ) ပျက်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ မရှိခြင်းအားဖြင့်။ (သီမူသာသင့်သည်၊ ဤဋီကာနိဿယ ဒု ၂၈၁–၌ အောက်ခြေမှတ်ချက်ကိုလည်း ကြည့်ပါ) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဒ္ဒသ၊ စည်သံ၏။ (နိဿယဘာဝေါ) ဝိယ၊ (စည်၏မျက်နှာပြင်သည်) မှိရာအဖြစ်ကဲ့သို့။ ဝိညာဏသ၊ (စက္ခု) ဝိညာဏ်၏။ နိဿယဘာဝတော၊ မှိရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုဓာတု၊ ကို။ ဘေရိတလံ ဝိယ၊ စည်၏မျက်နှာပြင်ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) အာဒါသတလာဒီသုပိ၊ မှန်အပြင်စသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းပင်လျှင်တည်း။ ယန္တံ နာမ၊ ယန္တြားမည်သည်ကား။ ဥဒ္ဓုယန္တံ၊ ကြံ့ညှစ်စက်တည်း။ စက္ကယဋ္ဌိတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဟူ၍။ တိလမဏ္ဍံ၊ နှမ်းမွှေတံကို၊ ဝါ၊ ဆီကြိတ်ကျည်ပွေ့ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုဆီကြိတ်ကျည်ပွေ့ကို။ အစက္ကဗန္ဓောပိ၊ စက်ဝန်းဖြင့် မဖွဲ့အပ်ငြားသော်လည်း။ တံသဒိသတာယ၊ ထိုစက်ဝန်းဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ဆီကြိတ်ကျည်ပွေ့နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ကယဋ္ဌိတွေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ စက္ကဗန္ဓမေဝ၊ စက်ဝန်းဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ဆီကြိတ်ကျည်ပွေ့ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တထာ၊ ထိုသို့စက္ကယဋ္ဌိဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣမာဟိ ဥပမာဟိ၊ တိုဖြင့်။ (ဒဿေတိ–၌ စပ်) နိဗ္ဗိဝါနံ၊ ဇီဝမရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ဇီဝမဟုတ်ကုန်သော။ ဘေရိတလဒဏ္ဍာဒီနံ၊ စည်မျက်နှာပြင်နှင့် လက်ခတ်တုတ်စသည်တို့၏။ သမာယောဂေ၊ ယှဉ်စပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ စပ်ယှဉ်သောအခါ၌။ နိဗ္ဗိဝါနံ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဒါဒီနံ၊ တို့၏။ (ပဝတ္တိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ နိဗ္ဗိဝါနံ၊ ကုန်သော။ စက္ခုရူပါဒီနံ၊ စက္ခုဓာတ်နှင့် ရူပဓာတ်စသည်တို့၏။ သမာယောဂေ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဝါနံ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏဖလာနံ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့၏။ ဓာတုမတ္တတံ စ၊ ဓာတ်မျှ၏အဖြစ်ကိုငင်း။ ကာရကဝေဒကဝိရဟာဒ္ဓ၊ ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ် ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှကင်းခြင်းကိုငင်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။

ပုရေစရာနုစရာ ဝိယာတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗိဝသ၊ ဇီဝမရှိသော၊ ဝါ၊ ဇီဝမဟုတ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထု၏။ နိဗ္ဗိ ဝါ၊ ကုန်သော။ ကေစိ ပုရေစရာနုစရာဝိယ၊ အချို့သောရှေ့သွားနောက်လိုက်တို့ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ခဏံ၊ ကို။ အနတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်မူ၍ဖြစ်သော။ မနောဓာတုယေဝ၊ ဓာတ်ကိုသာလျှင်။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ–၌ စပ်) အတ္တနော၊ ၏။ ခဏံ၊ ကို။ အနတိဝတ္တန္တာနံယေဝ၊ မလွန်မူ၍သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ (ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ–၌ စပ်) ပုရေစရာနုစရာဘိသန္ဓိယံ၊ ရှေ့သွားခြင်း နောက်လိုက်ခြင်း၌ အလိုသည်။ အဝိဇ္ဇမာနာယပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ အနန္တရပုဗ္ဗကာလာပရကာလတာယ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ရှေးကာလ နောက်ကာလရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ရှေးကာလ နောက်ကာလ၌ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

ဟိ၊ ပုရေစရ အနုစရဖြစ်ပုံကိုချဲ့၍ပြဦးအံ့။ ဆန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာဓာတူနံ၊ တို့၏။ ဧကဏ္ဍေ အနေကာနန္တရပစ္စယာ ဘာဝတော၊ တပေါင်းတည်းများစွာသော အနန္တရပစ္စည်းတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဧကဏ္ဍေ ဥပ္ပတ္တိအဘာဝေါ ဝိယ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကဲ့သို့။ အညမညာနန္တရပစ္စယတာဘာဝတော၊ အချင်းချင်း၏ အနန္တရပစ္စည်းအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနန္တရုပ္ပတ္တိပိ၊ အချင်းချင်း၏အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယဒိ သိယာ၊ အချင်းချင်း၏ အခြားမဲ့၌ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဆဋ္ဌာရမ္ဘဏသန္ဓိဓာနေ၊ ခြောက်ပါးသော အာရုံတို့၏ မျက်မှောက်၌ တည်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) မနသိကာရ မန္တရေနာပိ၊ မနသိကာရကိုကြဉ်၍လည်း၊ ဝါ၊ နှလုံးမသွင်းမူ၍လည်း၊ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇနမဖြစ်မူ၍လည်း။ ဆဋ္ဌာရမ္ဘဏူပလဒ္ဓိ၊ ခြောက်ပါးသော အာရုံကို ရခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၏။ နစ ဟောတိ၊ ဖြစ်ကားမဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဿနာဒိအနန္တရံ၊ မြင်ခြင်းစသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏာဓာတ်စသည်တို့၏အခြားမဲ့၌။ သဝနာဒီနံ၊ ကြားခြင်းစသည်တို့၏၊ ဝါ၊ သောတဝိညာဏာဓာတ် စသည်တို့၏။ အဘာဝေါ ဝိယ၊ မဖြစ်ခြင်း–မရှိခြင်းကဲ့သို့။ မနောဝိညာဏာဓာတာနန္တရံ၊ ဘဝင်ဟူသော မနောဝိညာဏာဓာတ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနာဒိနိ၊ မြင်ခြင်း စသည်တို့သည်၊ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏာဓာတ်စသည်တို့သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဒဿနာဒိအနန္တရံစ၊ ၌လည်း။ မနောဝိညာဏာဓာတု၊ သန္တီရဏဟူသော မနောဝိညာဏာဓာတ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဘဝင်ံသ စ၊ ၏ငင်း။ ဒဿနာဒီနဉ္စ၊ တို့၏ငင်း။ ဘိန္နာရမ္ဘဏတာယ၊ ကွဲပြားသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဝိညာဏာဓာတာနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနာဒီနိ စ၊ စသည်တို့သည်ငင်း။ ဒဿနာဒီနံ၊ တို့၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ သဝနာဒီနိ စ၊ တို့သည်ငင်း။ နဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဒဿနာဒီနံ စ၊ တို့၏ငင်း။ သန္တီရဏသ စ၊ ၏ငင်း။ အဘိန္နဝိသယတာယ၊ မကွဲပြားသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ တူသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿနာဒိအနန္တရံ၊ ၌။ မနောဝိညာဏာဓာတု၊ သန္တီရဏဟူသော မနောဝိညာဏာဓာတ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ (ဧတံ)၊ ဤစကားသည်။ [၁၈၂] အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့စောဒနာငြားအံ့။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့စောဒကဆရာ ဆိုသည့်အတိုင်း။ နဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိယတာနိယတဝိသယာနံ၊ နိယတအာရုံရှိသော ဝိညာဏ်, အနိယတအာရုံရှိသော ဝိညာဏ်တို့၏။ ဘိန္နဝိသယဘာဝူပပ္ပ

တ္တိတော၊ ကွဲပြားသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ အပြစ်ကို ပြဦးအံ့။ ဒဿနာဒိအနန္တရံ၊ ၌။ ကာစိ၊ အချို့သော။ ဝိညာဏမတု၊ အထူးသိတတ်သော ဝိညာဏမတ်သည်။ ယဒိ ဥပဂ္ဂေယျ၊ အံ့။ (သမ္ဘဒ္ဓိမ္ဓိန်းကဲ့သို့ မနန မတ္ထ–မဟုတ်ပဲ အထူးသိတတ်သော စိတ်ဖြစ်ငြားအံ့–ဟု ဆိုလို၏) သာပိ၊ ထို ဝိညာဏမတ်သည်လည်း။ ဒဿနာဒိဒ္ဓါရတာယ၊ ဒဿန စသည်လျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿနာဒိဝိညာဏမတု ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။ မနောဝိညာဏမတု၊ သည်။ နု(သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုဒဿနအစရှိသော ဝိညာဏမတ်သာလျှင် ဖြစ်ရာ သောကြောင့်။ (ဒဿနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ အာပဇ္ဇတိ–၌ စပ်) ဒဿနာဒိကိစ္စ ဝိဓုရံ၊ ဒဿနအစရှိသောကိစ္စနှင့် မတူသော၊ ဝါ၊ ထူးခြားကွဲပြားသော။ စိန္တနံ၊ ကြံသိခြင်းသည်။ မနနံ။ ဃည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (မနနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ ဝိယ–၌ စပ်) မနော ဒ္ဓါရပဝတ္တာနံ၊ မနောဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော ဝိညာဏမတ်တို့၏။ မနနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ ဝိယ၊ ကြံသိခြင်းကိစ္စကို မစွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ ဒဿနဝိညာဏမတုယာ၊ ၏။ ဒဿနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တဒနန္တရဿ တဒနန္တရဿ၊ ထို၏ အခြားမဲ့ ထို၏အခြားမဲ့ဖြစ်သောဝိညာဏ်၏။ (သီမှနှင့်အညီ ဝိစ္ဆာသင့်သည်) တထာ၊ တူ။ (ဒဿနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာယတိ၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏမတ်၏လည်း။ ဒဿနဝိညာဏဘာဝတော၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏကာယာ၊ ဝိညာဏကာယတို့သည်။ နု ဘဝေယျုံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။

ပန၊ စောဒနာတပါးကိုပြဦးအံ့။ မနောဝိညာဏမတာနန္တရံ၊ ၌။ မနောမတု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမနောမတ်မှ အခြားမဲ့၌။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒဿနဝိညာဏမတာနန္တရံ၊ မတ်၏ အခြားမဲ့၌။ မနောမတု၊ အာဝဇ္ဇန်းမနောမတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမနောမတ်မှ အခြားမဲ့၌။ သောတဝိညာဏာဒီနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ ဧစ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။ နု(ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) မနောမတုယာ၊ ၏။ ဒဿန–မတုဘာဝပ္ပသင်္ဂတော၊ ဒဿနမတ်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ မနသော၊ စိတ်၏။ နိဗ္ဗိသေသာဝတ္ထာ၊ ထူးခြားခြင်း မရှိသော အခိုက်အတန့်သည်၊ ဝါ၊ သာမည အခိုက်အတန့်သည်။ မနနမတ္တတာယ၊ သိခြင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနောမတု၊ မတ်မည်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒဿနဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗိသေသာဝတ္ထာ၊ သည်။ ဒဿနမတ္တတာယ၊ မြင်ခြင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿနမတု၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ တဋ္ဌ၊ ထိုဒဿနမတ်သည်လည်း၊ ရူပဝိသယံ၊ အဆင်းလျှင်အာရုံရှိသော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ မည်သည်။ (သိယာ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်။ သဒ္ဒါဒိဝိသယာဘောဂါဘာဝတော၊ အသံ အစရှိသော အာရုံကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ သဝန ဝိညာဏာဒီနံ၊ သောတဝိညာဏ် စသည်တို့၏။ အသမ္ဘဝေါ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော စ၊ ထိုဒဿန ဝိညာဏမတ်မှ နောက်၌လည်း။ ရူပါရမ္မဏပသုတမေဝ၊ ရူပါရုံ၌ လေ့ကျက်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) မနောဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ (သမာနဝတ္ထုဘာဝေါ) ဝိယ၊ တူသော တည်ရာဝတ္ထုရှိသည်၏အဖြစ် ကဲ့သို့။ ဒဿနဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ သမာနဝတ္ထုဘာဝပ္ပသင်္ဂတော၊ တူသော တည်ရာဝတ္ထုရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြောင့်တည်း။ အညဝတ္ထုသန္ဓိသိတဋ္ဌ၊ စက္ခုဝတ္ထုမှတပါးသောဝတ္ထုကို မှီသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နု သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဧတံ၊ ဤအနက်သဘောသည်။ နု စ ယုတ္တံ၊ သင့်လည်းမသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ ဗျဝဓာယိ ကာ၊ ခြားဖြတ်တတ်သော၊ ဝါ၊ ကွယ်ခြားတတ်သော။ ဥပေက္ခာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ စ၊ တို့ကိုဂင်း။ မနော ဝိညာဏသ စ၊ ကိုဂင်း။ ဗျဝဓာယိကာ၊ ခြားဖြတ်တတ်သော၊ ဝါ၊ ကွယ်ခြားတတ်သော။ မနောမတု၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ အဒုက္ခမသုခတာ ဝိယ၊ မသုခ၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ အသာ၊ ထိုမနောမတ်၏။ အဒဿနာဒိအမနနတာ၊ အမနနစ၏အဖြစ်သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ မနနကိစ္စာဝိသေသတော၊ မနနကိစ္စသာမညရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ သာမညမနနကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဝိညာဏသဘာဂတာ၊ မနောဝိညာဏ်နှင့် တူသောအဖို့ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ (မနောဝိညာဏသဘာဂအဖြစ်ကို) ချဲ့၍ပြအံ့။ ဟဒယဝတ္ထုမှိ၊ ၌။ ဝတ္တမာနော၊ ဖြစ်သော။ မနော၊ မနသည်။ အညဝတ္ထုသန္ဓိသိတာနံ၊ စက္ခု စသော တပါးသောဝတ္ထုကို မှီကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ (ငါးပါး သော) ဝိညာဏ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ နိဝတ္တမာနော၊ နစ်လတ်သော်–ရပ်တန့်လတ်သော်။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ဥသုမမတ္တေ၊ အင်ကြေ့မျှ၌။ (ဌတွာ၊ ၍။ နိဝတ္တတိ) ဝိယ၊ နစ်သကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ရပ်စဲလေသကဲ့သို့။ မနနမတ္တေ၊ သိရုံမျှ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ နိဝတ္တတိ၊ ၏။ အညဝတ္ထုသန္ဓိသိတဝိညာဏနိရောဓေ စ၊ တပါးသော ဝတ္ထုကို မှီသော ပဋ္ဌဝိညာဏ်၏ ချုပ်သောအခါ၌လည်း။ ဥဒ္ဒဟန္တော၊ တက်လတ် ဖြစ်ပေါ်လတ်သော်။ အဂ္ဂိ၊ သည်။ ဥသုမမတ္တေ၊ ၌။ (ဌတွာ၊ ၍။ ဥဒ္ဒဟတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မနနမတ္တေ၊ ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ ဥဒ္ဒဟတိ၊ ၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ပစ္စယာနုရူပပဝတ္တိကာနိ၊ အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ မနနမတ္တာနိ၊ သိခြင်းမျှဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ မနောဝိညာဏာဝတုယာ၊ ၏။ အန္တာနိ၊ အဆုံးနှင့်အစ အပိုင်းအခြားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ အန္တဖြစ်ပုံကို ချဲ့၍ပြအံ့။ ပဋ္ဌိယသညာသဟဂတာနံ၊ ပဋ္ဌိ ယသညာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋ္ဌန်း၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ (ကိစ္စံ–၌ စပ်) ဣန္ဒြိယာရမ္မဏပဋ္ဌိယာတဧတာယ၊ ဣန္ဒြေနှင့် အာရုံတို့၏ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိနိပါတမတ္တံ၊ အာရုံ၌ ရေားရှကျခြင်းမျှ သည်။ ကိစ္စံ၊ တည်း။ မနနလက္ခဏိန္ဒြိယသမုပ္ပန္နသ၊ မနနလက္ခဏာ၌ အစိုးရသောအားဖြင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မနန လက္ခဏာ၌ ကောင်းစွာဖြစ်သောအစိုးရခြင်းရှိသော။ မနောဝိညာဏသ စ၊ ၏လည်း။ (ကိစ္စံ–၌ စပ်) ဝိသယဝိစိန္တနာသမ္ဘျုတ တာယ၊ အာရုံကို အထူးကြံစည်သောအားဖြင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သောအာရုံကို အထူး ကြံစည်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒနုရူပါ၊ ထိုမနနလက္ခဏာ၌ အစိုးရခြင်းအားလျော်သော။ စိန္တနာ၊ ကြံစည်ခြင်းသည်။

(ကိစ္စ၊ ကိစ္စပေတည်း။) တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပဋ္ဌာဝိညာဏ်တို့၏ အဘိနိပါတမျှ ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်, မနောဝိညာဏ်၏ တဒနုရူပ စိန္တနာကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိနိပါတပ္ပစ္စယပဋိဃဋ္ဌနာနိယံသဗ္ဗလေန၊ အာရုံ၌ ရှေးရှုကျခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်း၏ အားအစွမ်းကြောင့်။ (နိဝတ္တမာနံ ဥပ္ပါဒေတိ–၌ စပ်) ဘဝင်္ဂလက္ခဏာ၊ ဘဝင်လက္ခဏာရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ စလနာဝတ္ထုံ၊ လှုပ်ရှားခြင်း၏ အခိုက်အတန့်ရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ နိဝတ္တမာနံ၊ နစ်လတ်သော်။ စိန္တနာဝိသေသဝိရဟတော၊ အထူးကြံစည်ခြင်းမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ အဘိနိပါတာနုဂုဏာ၊ ရှေးရှုကျခြင်းအားလျော်သော။ စိန္တနာဝသာနံ၊ ကြံစည်ခြင်း၏အဆုံးဖြစ်သော။ မနနမတ္တံ၊ သိခြင်းမျှကို၊ ဝါ၊ သိရုံမျှကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (ဤမှနောက်၌ စာပိုဒ်ဆက်လျက်ရှိရမည်၊ ဝါကျမဆုံးသေး) [၁၈၃] ဒုတိယံ ခဏာ၊ နှစ်ခုမြောက်သော ခဏကို။ အနတိဝတ္တမာနံ၊ မလွန်မူ၍ဖြစ်သော။ အဘိနိပါတမတ္တံ၊ အာရုံ၌ ရှေးရှုကျခြင်းမျှ ဖြစ်သော။ ဒဿနာဒိပိ၊ မြင်ခြင်းစသည်သည်လည်း၊ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော စိတ်သည်လည်း။ အတ္တာနုဂုဏာ၊ မိမိအားလျော်သော။ (စိန္တနာဒိမနနမတ္တံ–၌ စပ်) စိန္တနာမနနသမညာဝိရဟတော၊ ကြံခြင်းသိခြင်းဟူသော အမည်မှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဒဿနာဒိအဘိနိပါတဝိသေသဝိစိတ္တံ၊ မြင်ခြင်းအစရှိသော အာရုံ၌ ရှေးရှုကျခြင်းဟူသော အထူးဖြင့် ဆန်းကြယ်သော။ စိတ္တဘာဝါဒိနာ၊ စိတ်အဖြစ်စသည်ဖြင့်။ သမာနံ၊ တူသော။ စိန္တနာဒိမနနမတ္တံ၊ ကြံခြင်းအစရှိသော သိခြင်းမျှကို။ (ကြံခြင်းမျှစသည်ကို–ဟု ဆိုလို၏) အညဝတ္ထုဿိ၊ မိမိ၏မှီရာပသာဒဝတ္ထုမှ တပါးသော ဟဒယဝတ္ထု၌။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုကိစ္စေဟိ၊ ဝတ္ထုနှင့်ကိစ္စတို့ဖြင့်။ တံသဘာဂတာယ စ၊ ထိုမနောဝိညာဉ်နှင့်တူသော အဖို့ရှိသည် (သဘောတူသည်)၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ တဒုပရမောဒယတာယ စ၊ ထိုမနောဝိညာဏ်၏ပြတ်ကင်းရာဖြစ်ပေါ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ တဒန္တရာဒိတာယ စ၊ ထိုမနောဝိညာဏ်၏အဆုံးနှင့် အစ၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ မနောဝိညာဏကာယသင်္ခါတာပိ၊ မနောဝိညာဏကာယဖြင့် ရေတွက်အပ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ မနောဓာတု၊ ကို။ (ဝုတ္တာ–၌ စပ်) မနောဒွါရနိဂ္ဂမပဝေသဘူတာ၊ မနောဒွါရ၏ ထွက်ရာ ဝင်ရာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (အာဝဇ္ဇန်းသည် ထွက်ရာ, သမ္ပဋိစ္ဆိန်းသည် ဝင်ရာဖြစ်သည်)အာရမ္မဏန္တရေ၊ အာရုံတပါး၌။ ဒွါရန္တရမနသိကာရတဿ်ဿယသမ္ပဋိစ္ဆနဘာဝေန၊ ဒွါရတပါး၏ နှလုံးသွင်းမှု မနသိကာရ၏အဖြစ်, ထိုဒွါရတပါး၏အာရုံကို လက်ခံသော သမ္ပဋိစ္ဆိန်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌန်၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့၏။ ယထာဂ္ဂမံ၊ တိုင်း။ ပုရေစရာတိ စ၊ ရှေ့သွားဟူ၍ဝင်း။ အနုစရာတိ စ၊ နောက်လိုက်ဟူ၍ဝင်း။ ဝုတ္တာ၊ အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ၊ ထိုမနောဓာတ်ကို။ ဝိညာဏဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ မနသော၊ မနောဝိညာဏ်မှ။ သမ္ဘူယ၊ ကောင်းစွာဖြစ်၍။ ဝိသိဋ္ဌမနနကိစ္စာဘာဝတော၊ ထူးသော သိခြင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်ဝင်း။ (မနောမတ္တာ–၏ ဟိတ်) ဓာတုဘာဝသာမညေန၊ ဓာတ်အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ (ဓာတု–၏ ဟိတ်) မနောမတ္တာ၊ မနမျှဖြစ်သော၊ ဝါ၊ သိခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဓာတု၊ ဓာတ်တည်း။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စ၊ မနောဝိညာဏ်မမည်သင့်ပြီလောဟု မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ ယထာဝုတ္တေနေဝ၊ လျှင်ဖြစ်သော။ ဟေတုနာ၊ ကြောင့်။ မတ္တသဒ္ဒလောပံ၊ ၏ ကြေခြင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝိညာဏဒ္ဒယောဂတော၊ ဝိညာဏ၏ (အထူးသိခြင်း) အနက်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ မနောမတ္တံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဝစနတ္ထပြု၍။ အသာ၊ ထိုမနောဓာတ်ကို။ မနောဝိညာဏကာယသင်္ခါဟောပိ၊ ကာယဖြင့်ရေတွက်ခြင်း သည်လည်း။ ယုဇ္ဇတိ ဧဝ၊ လျှင်တည်း။ ပန၊ သော်လည်း။ အညဝိညာဏေဟိ စ၊ တပါးသောဝိညာဏ်တို့မှင်ဝင်း။ ဒွါရာရမ္မဏေဟိ စ၊ (မနော) ဒွါရနှင့် (ဂင်း၏) အာရုံတို့မှင်ဝင်း။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးပြုခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ထူးခြားစေခြင်းငှါ။ မနောဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ဟု အမည်ရပုံကို ဆိုအံ့၊ ဝါ၊ ဆက်။ မနောဝိညာဏဓာတူတိ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ မနောဂဟဏံ၊ မနော–သဒ္ဒါသည်။ ဝိညာဏဓာတု ဝိသေသနံ၊ ဝိညာဏဓာတု–သဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနတည်း။ မနောဝိညာဏဂ္ဂဟဏေ၊ သဒ္ဒါသည်။ ဓာတုဝိသေသနတ္ထေ စ၊ ဓာတု–သဒ္ဒါကို အထူးပြုခြင်း အနက်ရှိလတ်မူကား။ ဝိညာဏဝိသေသနံ၊ ဝိညာဏ–သဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနတည်း။ (တံ၊ ထိုနှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ဝိသေသနဖြစ်သော မနော–သဒ္ဒါသည်။) ဒွါရဘူတမနောဒဿနမေဝ၊ ဒွါရဖြစ်၍ ဖြစ်သောမနောကို ပြတတ်သည်သာလျှင်တည်း။ (နောက်၌ ပြလတ္တံ့သော ဝစနတ္ထ ၂–ခုကို မျှော်၍ ဤသို့ အနက်ပေးသည်။ တနည်းကား) ဒွါရဘူတမနောဒဿနမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ မနောဂဟဏံ၊ သည်။ ဝိညာဏဓာတုဝိသေသနံ၊ တည်း။ မနောဝိညာဏဂ္ဂဟဏေ၊ သည်။ ဓာတုဝိသေသနတ္ထေ စ၊ အနက်ရှိလတ်မူကား။ ဝိညာဏဝိသေသနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါရသမညာရဟတ္တာ၊ ဒွါရဟူသော အမည်ကို ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ နဝုစ္စတိ၊ အပ်။ ဟိ၊ ဒွါရဟူသော အမည်ရထိုက်ပုံကို ချဲ့၍ပြဦးအံ့။ တံ၊ ထိုမနသည်၊ ဝါ၊ မနောဝိညာဏ်သည်။ မနောဒွါရန္တောဂဓံ၊ မနောဒွါရ၌ အတွင်းဝင်၏။ စ၊ သို့သော်လည်း။ ဒဿနာဒိပုရေစရာနုစရံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် စသည်တို့၏ ရှေ့သွား နောက်လိုက်သည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနသော၊ စိတ်၏၊ ဝါ၊ မနောဒွါရ၏၊ ဝါ၊ မနောဒွါရမည်သော ရှေးစိတ် နောက်စိတ်၏ (သမ္ဗန္ဓီဖြစ်သော)။ ဝိညာဏဓာတု၊ ဓာတ်တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤဝစနတ္ထကြောင့်ဝင်း။ မနသော၊ စိတ်၏၊ ဝါ၊ မနောဒွါရ၏၊ ဝါ၊ ရှေးစိတ် နောက်စိတ်၏ (သမ္ဗန္ဓီဖြစ်သော)။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဣတိ စ၊ ကြောင့်ဝင်း။ မနောဒွါရသမညာရဟံ၊ မနောဒွါရဟူသော အမည်ကို ရထိုက်ပေ၏။ စ၊ တနည်းကား၊ ဝါ၊ ဆက်။ တသ၊ ထိုမနောဝိညာဏ်၏။ မနနကိစ္စံ စ၊ သိခြင်းကိစ္စသည်ဝင်း။ ဝိညာဏကိစ္စဏ္ဍ၊ အထူးသိခြင်းကိစ္စသည်ဝင်း။ သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွ ဖြစ်၏၊ ဝါ၊ ထူးခြားခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မတ္တသဒ္ဒလောပံ၊ ကို။ အန္တရေန၊ ကြဉ်၍၊ ဝါ၊ မပြုမူ၍။ မနောဝိညာဏန္တိ စ၊ ညာဏ်ဟူ၍ဝင်း။ နိဒ္ဒေ၀ဘာ၀ဝိဘာ၀နတ္ထံ၊ ဧ၀ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ မနောဝိညာဏဓာတူတိ စ၊ ဓာတ်ဟူ၍ဝင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တိဝိဓဒုက္ခတာသမာယောဂတော၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဒုက္ခတာတို့နှင့် အမြဲယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ သလ္လမိ၀၊ ငြောင့်ကဲ့သို့ငင်း။ သူလမိ၀၊ တံကျင်ကဲ့သို့ငင်း။ ဒဠ္ဌဇ္ဇော၊ အပ်၏။ ဝေဒနာသလ္လသူလယောဂါတိ၊ ကား။ ဝေဒနာသင်္ခါတသလ္လသူလ ယောဂတော၊ ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ငြောင့်တံကျင်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အာတုရာ ဝိယာတိ၊ ကား။ တေန၊ ထိုဝေဒနာ ဟူသော ငြောင့်တံကျင်ဖြင့်၊ ဝါ၊ တို့နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အာတုရိဘူတာ၊ နာကျင်သောသူနာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ။ အာသာယေ၀၊ လိုလားတောင့်တခြင်းသည်သာလျှင်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ အာသာဒုက္ခံ၊ လိုလား တောင့်တခြင်းဆင်းရဲ။ ဝါ၊ ကား။ အာသာ၀ိဃာတံ၊ အလိုအာသာ၏ ပျက်ခြင်းဟူသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အာသာဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သညာ၊ သည်။ အသုဘာဒိကမ္မဋ္ဌာ၊ မတင့်တယ်သောဝတ္ထု စသည်ကိုလည်း။ သုဘာဒိတော၊ တင့်တယ်သော ဝတ္ထု စသောအားဖြင့်။ သဠာနုဿတိ၊ မှတ်သားလျက်။ အာသံ စ၊ လိုလားတောင့်တခြင်းကိုငင်း။ အာသီသိတသုဘာဒိအသိဒ္ဓိယာ၊ လိုလားတောင့်တအပ်သော သုဘ အစရှိသည်၏ မပြီးခြင်းကြောင့်။ တသာ၊ ထိုအလိုအာသာ၏။ ဝိဃာတံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းကို ငင်း။ ဧနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဝနမိဂေါ၊ တောသမင်သည်။ တိဏပုရိသံ၊ မြက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ယောကျ်ား ရုပ်ကို။ ပုရိသောတိ၊ ယောကျ်ားစစ်ဟူ၍။ ဂဏှန္တော၊ ယူသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ယူသောကြောင့်။ အယထာဘူတဿ ဝိမုတ္တိဟေတု၊ မဟုတ်မမှန်သော အာရုံနိမိတ်ကို ယူတတ်သည်မည်၏။ သညာပိ၊ သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝနမိဂေါ သိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကမ္မပစ္စယာ၊ ကံလျှင် ပြစ်နှိုးခြင်းရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌသန္ဓိယံ ပဏ္ဍိပနတောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဇာတိဒုက္ခာနုဗန္ဓတောတိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော) မိမိသည်။ နိဗ္ဗတ္တိယမာနေန၊ ဖြစ်စေအပ်လတ္တံ့သော။ ဇာတိဒုက္ခေန၊ သည်။ အနုဗန္ဓတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) ဟိ၊ မှန်။ ဘ၀ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘ၀ဣတိ၊ ဖြစ်သော။) ဇာတိ၊ သည်။ ဇာတိ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပဒုမံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒိဿမာနံ၊ ထင်သော။ ခုရစက္ကံ၊ သင်ခုန်းစက်သည်။ (နာနာ၀ိဓုပဒ္ဒ၀ံ၊ ကို။ ဧနေတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ [၁၈၄] ရူပမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဣတ္ထိအာဒိဘာ၀ေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒိဿမာနံ၊ ထင်လျက်။ နာနာ၀ိဓုပဒ္ဒ၀ံ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော ဥပဒ္ဒ၀ေါကို။ ဧနေတိ၊ ၏။ ဝိသဘူတာ စ၊ အဆိပ်သဖွယ်ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန် သော။ အနုပသန္တာ စ၊ မငြိမ်သက် မငြိမ်းအေးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (မူလဋ္ဌိ၌ အသန္တာ–ဟု ရှိ၏၊ သန္တတော–၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပြ၏) သပ္ပဋိဘယာ စ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးဘျမ်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ခေမတော–၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပြ၏) ရာဂါဒယော စ၊ တို့သည်ငင်း။ ဇာတိအာဒယော စ၊ ဇာတိ အစဉ၀ါယာသ အဆုံးရှိသော တရားတို့ သည်ငင်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အနတ္တာ၊ အကျိုးမဲ့တို့တည်း၊ ဝါ၊ တို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ မရှိသင့်၊ ဝါကျမဆုံးသေး) တပ္ပဋိပက္ခဘူတတ္တာ၊ ထိုအနတ္တတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သောကြောင့်။ အသခ်ံတဓာတု၊ ကို။ အမတာ ဒိတော၊ အစရှိသောအားဖြင့်။ ဒဠ္ဌဇ္ဇာ၊ ကုန်၏။

ဝ၀တ္ထာနာဘာ၀ေါ၊ ဘာ၀–ဟူသည်။ ဣဒမေ၀၊ ဤအာရုံသည်သာလျှင်။ ဣမသ၊ ဤ၀ိညာဏ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမာဘာ၀ေါ၊ ကိန်းသေမြဲခြင်း၏ မရှိခြင်းတည်း။ တေန၊ ထို၀ဝတ္ထာနာဘာ၀ေါ–ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အရညမဂ္ဂဋ္ဌော၊ တောမျောက်သည်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ အနိ၀ါရိတော၊ မတားမြစ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဂဟိတံ၊ ကိုင်အပ်ပြီးသော။ ဧကံ၊ တခုသော။ ရုက္ခသာခံ၊ သစ်ကိုင်းကို။ မုဉ္စိတွာ၊ လွှတ်၍။ အညံ၊ တပါးသော သစ်ကိုင်းကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုသစ်ကိုင်းကိုလည်း။ မုဉ္စိတွာ၊ လွှတ်၍။ အညံ၊ တပါးသော သစ်ကိုင်းကို။ (ဂဏှာတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ အနဝဋ္ဌိတော၊ မတည်တံ့သည်ဖြစ်၍။ ပရိဗ္ဗမတိ ယထာ၊ လှည့်လည်သကဲ့သို့။ ဧ၀ံ၊ တူ။ ဂဟိတံ၊ သော။ ဧကံ၊ တခုသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ မုဉ္စိတွာ၊ ၍။ အညံ၊ တပါးသောအာရုံကို။ (ဂဏှာတိ၊ ၏။) တမ္ပိ၊ ထိုအာရုံကိုလည်း။ မုဉ္စိတွာ၊ ၍။ အညံ၊ ကို။ (ဂဏှာတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤနည်းဖြင့်။ အနဝဋ္ဌိတတာ စ၊ မတည်တံ့သည်၏ အဖြစ်သည်ငင်း။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပ၀တ္တိတုံ၊ ၄၂။ အသမတ္တတာ စ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်ငင်း။ မဏ္ဍ ဋ္ဌသမာနတာ၊ မျောက်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အဋ္ဌ၀ေ၀ဝိဒ္ဓေါ၀်၊ အရိုးကို ဖောက်ထွင်း ခြင်းဖြင့် ဖောက်ထွင်းအပ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ အရိုးကွဲအောင်ရိုက်၍ ဆုံးမအပ်သော်လည်း။ ဒမထံ၊ ယဉ်ကျေးလိမ္မာခြင်းသို့။ အနုပဂ္ဆန္တော၊ မရောက်သော။ (မူလဋ္ဌိကာ, သီမှုတို့နှင့်အညီပင်) ဒုဗ္ဗသော၊ ပျက်သောမြင်းသည်။ အဿခဠုကော်၊ မည်၏။ ယတ္ထကာမနိ၀ါတိတောတိ၊ ကား။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဣဋ္ဌိတာရမ္မဏော၊ ၌။ နိ၀ါတိဘာ၀တော၊ ကျလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ။ နာနာ၀ေသမာရီ၊ အထူးထူးသော အသွင်ကို ဆောင်တတ်သော။ ရဂ်ဂတော၊ ပွဲသဘင်အလယ်၌တည်သော။ နဋ္ဌော၊ ကချေသည်သည်။ ရဂ်နဋ္ဌော၊ မည်၏။ (မူလဋ္ဌိကာနှင့် အညီပင်)

အာယတနစာတုနိဒ္ဒေသ၀ဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
ဣတိ၊ ကား။ ပန္နရသမ၀ိဓိဿ ဒ၀ဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁၆–ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (၁၈၅–၁၄)

ဣန္ဒြိယဝိဘ္ဘာဂကထာဝဏ္ဏနာ

[၁၈၅] ၅၂၅။ ဗာဒီသဘီတိ၊ ပုဒ်သည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ ပုဒ်သည်။ ပရိစ္ဆိန္နမေ့နိဒဿနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော တရားတို့ကို ညွှန်ပြသောပုဒ်တည်း။ စက္ခုန္ဒြိယန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ တေသံ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏။ သရူပဒဿနံ၊ သရုပ်ကိုပြသောစကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြိယ်–အစရှိသော ပါဠိ၌။ စက္ခုဒ္ဒါရေ၊ ၌။ ဣန္ဒဋ္ဌံ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ အစိုးရခြင်းသဘောကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ စက္ခုဒ္ဒါရဘာဝေ၊ အဖြစ်၌။ တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ ထိုဒ္ဒါရ၌ ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ဣန္ဒဘာဝံ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပရမိသရဘာဝံ၊ အလွန်အကဲအစိုးရ သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာရယတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုန္ဒြိယ်၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုစက္ခုဣန္ဒြေသည်။ တေ၊ ထိုစက္ခုဒ္ဒါရ၌ဖြစ်သောစိတ်စေတသိက်တို့ကို။ ရူပဂ္ဂဟဏေ၊ အဆင်းကိုယူရာ၌။ အတ္တာနံ၊ သို့။ အနုဝတ္တေတိ၊ အစဉ်လိုက် စေတတ်၏။ တေ စ၊ ထိုစက္ခုဒ္ဒါရ၌ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တို့သည်လည်း။ တံ၊ ထိုစက္ခုဣန္ဒြေသို့။ အနုဝတ္တန္တိ၊ လိုက်ကုန်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်လျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောတဃာနဇိဝှါကာယဒ္ဒါ ရေ၊ ၌။ ဣန္ဒဋ္ဌံ၊ အဖြစ်ကို။ ကာရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယိန္ဒြိယ်၊ မည်၏။ ဝိဇာနနလက္ခဏေ၊ ၌။ ဣန္ဒဋ္ဌံ၊ ကို။ ကာရေ တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနိန္ဒြိယ်၊ မည်၏။ ဣတ္ထိဘာဝလက္ခဏေ၊ ၌။ ပုရိသဘာဝလက္ခဏေ၊ ၌။ အနုပါလနလက္ခဏေ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာ၌။ သုခလက္ခဏေ၊ ချမ်းသာခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဒုက္ခလက္ခဏေ၊ ဆင်းရဲခြင်းလက္ခဏာ၌။ သောမနဿလက္ခဏေ၊ ဝမ်းသာခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဒေါမနဿလက္ခဏေ၊ နှလုံးမသာခြင်း လက္ခဏာ၌။ ဥပေက္ခာလက္ခဏေ၊ အမျှရှုခြင်း (ဝါ) လျစ်လျူရှုခြင်းလက္ခဏာ၌။ အဓိမောက္ခလက္ခဏေ၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်း လက္ခဏာ၌။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏေ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏေ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်ခြင်း–ထင်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ အဝိက္ခေပလက္ခဏေ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဒဿနလက္ခဏေ၊ မြင်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ အနုညာတံ၊ မသိအပ်သေးသည်ကို။ ဥတ္တာနံ ဧဝ၊ သိအပ် ပြီးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ အာဇာနနေ၊ သိပြီးသောအပိုင်းအခြားအားဖြင့် သိခြင်း၌။ အညာတာ ဝိဘာဝေ၊ သိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်၌။ ဣန္ဒဋ္ဌံ၊ ကို။ ကာရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညာတာဝိန္ဒြိယ်၊ မည်၏။

ဝိဇာနိယာတိ၊ ကား။ ဝိဇာနေယျ၊ သိရာ၏။ ဘူမိတော စာတိ(ဧတ္ထ)၊ ပါဠိ၌။ စ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဏ နတ္ထော၊ မဆိုအပ်သေးသည်ကို ပေါင်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထို စ–သဒ္ဒါဖြင့်။ တာဝတ္ဝံ၊ ထိုမျှရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သင်္ဂ ဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ တံ ပန တာဝတ္ဝံ၊ ထိုတာဝတ္တကိုကား။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်အံ့။ အသမ္မသနပ ဂါနမ္ပိ၊ သုံးသပ်ခြင်းသို့ မရောက်သော ဣန္ဒြေတို့၏လည်း၊ ဝါ၊ မသုံးသပ်ထိုက်သော ဣန္ဒြေတို့၏လည်း။ အတ္ထိဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤဣန္ဒြေတို့၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတာ၊ ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ န ဂဟိတာ၊ အပ်။

ပုဗ္ဗဘာဂေတိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ၌။ အနညာတန္တိ၊ ကား။ န အညာတံ၊ မသိအပ်သေးသည်ကို။ န အဓိဂတံ၊ မရအပ်သေးသည်ကို။ ။ ဧတသ၊ ဤတရားအား။ နိစ္စတာယ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မတံဘဂေါ်၊ သေခြင်း ပျက်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ပျက်ခြင်းဟူသောသေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ဧတသ္မိံ၊ ဤတရားကို။ အဓိဂတေ၊ သိအပ်– ရအပ်သည်ရှိသော်၊ မရဏံ၊ သည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အမတံ၊ မည်၏။ ပဒ္ဓိတဗ္ဗတော၊ ရောက်အပ်–ရောက်ထိုက်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဒဋ္ဌာ၊ ပဒလည်း မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အမတပဒံ၊ ပဒမည်သော၊ ဝါ၊ သေခြင်းကင်း၍ ရောက်ထိုက် သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဧဝံ ပဋိပန္နသ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ ဧတေန၊ ပါဠိဖြင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂဝသေန၊ ရှေးအဖို့၏ အစွမ်းအာဖြင့်။ ဧတံ ဣန္ဒြေ ယံ၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေဟူ၍။ ဝေါဟရီယတိ၊ ခေါ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အာဇာနန တောတိ၊ ကား။ ပဌမမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ဒိဋ္ဌမရိယာဒံ၊ မြင်အပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားကို။ အနတိက္ကမိတ္တာဝ၊ မကျော်လွန်မူ၍သာလျှင်။ ဇာနနတော၊ ကြောင့်။ ။ ယေန၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဟူသောတရားဖြင့်။ တံသမ်ဂီပုဂ္ဂလော၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အညာတာဝီ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ တံသမ္မယုတ္တမ္မာ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်။ အညာတာဝိနော၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထိုအရဟတ္တ ဖိုလ်ပညာဟူသော တရားသည်။ အညာတာဝိဘာဝေါ၊ မည်၏။ (တနည်း) အညာတာဝိဘာဝေါ၊ သိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ သိပြီးသောတရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ သော။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာဟူသော တရားသည်။ ပရိနိဋ္ဌိတဇာနနကိစ္စခီဏာ–သဝဿဘာဝဘူတော၊ လုံးဝပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောဖြစ်၍ဖြစ် သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကြောင့်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ–ဟုရှိလျှင် စာစပ်ရန် ချောမောအ၏) ခီဏာသဝဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

လိင်္ဂေတိ ဂမေတိ ဥပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လိင်္ဂံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤတရားသဘော ဖြင့်။ လိင်္ဂီယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လိင်္ဂံ၊ မည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂေတိ၊ သိစေသနည်း။ ကိံ ဝါ၊ အဘယ်ကိုမူ လည်း။ လိင်္ဂီယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ဣန္ဒံ၊ ဣန္ဒမည်သောဂ်ကို။ (လိင်္ဂေတိ၊ သိစေတတ်၏။)

ကျန္ဒော ဝါ၊ ကျန္ဒမည်သော ကံကိုမူလည်း။ (လိင်္ဂယတိ၊ သိအပ်၏။) ကျန္ဒသ၊ ကျန္ဒမည်သောကံကို။ လိင်္ဂ၊ သိစေတတ်သည်တည်း၊ ဝါ၊ သိကြောင်းတည်း။ ကျန္ဒလိင်္ဂ၊ ကျန္ဒမည်သော ကံကို သိစေတတ်သည်၊ ဝါ၊ သိကြောင်း။ ကျန္ဒလိင်္ဂသ၊ ကျန္ဒမည်သော ကံကို သိစေတတ်သည်၏၊ ဝါ၊ သိကြောင်း၏။ အတ္ထော၊ သဘောသည်။ တံသဘောဝေါ၊ ထိုကျန္ဒမည်သော ကံကို သိစေတတ်သော သဘောသည်၊ ဝါ၊ သိကြောင်းသဘောသည်။ ကျန္ဒလိင်္ဂတ္ထော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကျန္ဒလိင်္ဂမေဝ၊ ကျန္ဒလိင်္ဂသည်သာလျှင်။ [၁၈၆] ကျန္ဒြိယသဒ္ဒသ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကျတိ။ ကြောင့်။ ကျန္ဒလိင်္ဂတ္ထော၊ မည်၏။ သဒ္ဓိတံ၊ စီရင်အပ်၏။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ သိဋ္ဌံ၊ သိဋ္ဌမည်၏။ ကျန္ဒေန၊ ကျန္ဒမည်သောကံသည်။ သိဋ္ဌံ၊ စီရင်အပ်၏။ ကျန္ဒသိဋ္ဌံ၊ ကျန္ဒမည်သောကံသည် စီရင်အပ်၏။ ဇဋ္ဌံ သေဝိတံ၊ မှီဝဲအပ်၏။ ကမ္မသခ်ါတသ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော။ ကျန္ဒသ၊ ကို။ လိင်္ဂါနိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။ တေန စ၊ ထိုကျန္ဒမည်သော ကံသည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ စီရင်အပ်ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ကျတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ ကမ္မဇာနေဝ၊ ကမ္မဇကျန္ဒြေတို့ကို သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အညာနိ၊ တပါးသော ကျန္ဒြေတို့ကို။ နေ (ယောဇေတဗ္ဗာနိ)၊ ကုန်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ တေ စ အတ္ထာ၊ ထိုကျန္ဒလိင်္ဂအနက် ကျန္ဒသိဋ္ဌအနက်တို့ကိုလည်း။ ကမ္မေ ဇေ၊ ကံ၌သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကျတရေ စ၊ ဤမှတပါးသော သုံးခုသော အနက်တို့ကို ကား။ ဘဝေတိ ဇေ၊ ၌သာလျှင်။ (ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ကျတိ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍၊ အာဟ၊ ၏။ တေနာတိ၊ ကား။ ဘဝေတော စ၊ ၏ဝင်း။ ကမ္မသ စ၊ ၏ဝင်း။ ကျန္ဒတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဇတ္ထာတိ၊ ကား။ ဇတေသု ကျန္ဒြိယေသု၊ တို့တွင်။ ။ ဥလ္လင်္ဂေန္တိ ဥပေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ ပကာသေန္တိ၊ ပြတတ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဖလသမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဟိ၊ အကျိုး၏ ပြည့်စုံခြင်း မပြည့်စုံခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ အကျိုး၏ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းတို့ဖြင့်။ ကာရဏသမ္ပတ္တိဝိပတ္တိအဝေါဝေတော၊ အကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း မပြည့်စုံခြင်း (ဝါ) အကြောင်း၏ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းကို သိစေခြင်းကြောင့်တည်း။ သော တံ နိမိတ္တံ အာသေဝတီတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဂေါစရကရဏမ္ပိ၊ အာရုံပြုခြင်းကိုလည်း။ အာသေဝနာ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ကာနိစိ ဂေါစရာသေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောကျန္ဒြေတို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂေါစရိကာတဗ္ဗတ္တေပိ၊ အာရုံပြုအပ်သည်၏အဖြစ် ရှိငြားသော်လည်း။ ကာနိစီတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ အဝိပဿိတဗ္ဗာနံ၊ ဝိပဿနာမရှုအပ်သောတရားတို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဗဟုလံ၊ များစွာ၊ ဝါ၊ များသောအားဖြင့်။ မနသိကရဏေန၊ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။ အနာသေဝနီယတ္တာ၊ မမှီဝဲအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုတရားတို့၌။ ပစ္စဝေက္ခဏမတ္တမေဝ၊ ပြန်လှည့်၍ဆင်ခြင်ခြင်းမျှသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကျတိ၊ သိအပ်၏။ တသ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတောတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဘာဝနာ၊ ဖြစ်ပွါးစေခြင်းကို။ အာသေဝနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒီနိ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ကျန္ဒြေတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကာနိစိ ဘာဝနာသေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အာဓိပစ္စံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဟူသည်။ ကျန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ ပစ္စည်း၏ အဖြစ်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ကျန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ အသတိပိ၊ သော်လည်း။ ကျတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ (အနုဝတ္တနီယဘာဝေါ, အာဓိပစ္စံ–တို့၌ စပ်) အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (လိင်္ဂါဒီဟိ–၌ စပ်၊ ရှိရင်းပါ၌အတိုင်း အနက်ပေးက ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သော–ဟုပေး၊ သန္တာနေ–၌ စပ်) တံသဟိတသန္တာနေ၊ ထိုကျတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သောသန္တာန်၌။ အညာကာရေန၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အပ္ပဝတ္တမာနေဟိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မဖြစ်ကုန်သော။ လိင်္ဂါဒီဟိ၊ သဏ္ဌာန် အစရှိသည်တို့သည်။ အနုဝတ္တနီယဘာဝေါ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အာဓိပစ္စံ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ကျမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအာဓိပစ္စအနက်၌။ ကျန္ဒန္တိ၊ အစိုးရကုန်၏။ ပရမိဿရိယံ၊ အလွန်အကဲ အစိုးရခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုတတ်ကုန်၏။ ကျစ္စေဝ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ ကျန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။ စက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ ဒဿိတေနနယေန၊ နည်းဖြင့်။ အညေသံ၊ ကုန်သော။ ဇီဝိတာဒီနံ စ၊ တို့၏လည်း။ တဒနုဝတ္တီသု၊ ထိုဇီဝိတစသည်သို့ အစဉ်လိုက်သော တရားတို့၌။ အာဓိပစ္စံ၊ ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

အမောဟောယေဝ၊ သည်သာလျှင်တည်း။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နေ၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ၊ ထိုအမောဟ၏။ သခ်ါရက္ခန္ဓကထာယံ၊ ၌။ ဝိဘာဝိတာနိ၊ ပြအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကို။ တေသဉ္စ၊ ထိုလေးပါးသောကျန္ဒြေတို့၏လည်း။ (လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ဟူ၍။) ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ကျတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသောကျန္ဒြေတို့သည်။ တတ္ထ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ လက္ခဏာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သရူပေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။

၅၂၆။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အရိယဘူမိပဋ္ဌိလာဘော၊ အရိယာဘုံကို ရခြင်းသည်။ ဘဝတော၊ ၏။ ဒေသနာယ၊ ၏။ သာဓာရဏာ၊ ဆက်ဆံသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဓာနာ၊ ပြဓာန်းသည်လည်းဖြစ်သော။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ အဗ္ဗေတ္တာမေဝ ပရိညာယာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ အညေသမ္ပိ၊ စက္ခု စသည်တို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကျန္ဒြိယာနံ၊ ကျတ္ထိန္ဒြေစသော ကျန္ဒြေတို့၏။ အတ္တာဘာဝပရိယာပန္နတာယ၊ အတ္တဘောဌ် အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ အတ္တာဘာဝပညာပနာယ၊ အတ္တဘောကို ပညတ်ခြင်း၏။ မူလဘာဝတော၊ အရင်းခံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွသော။ အတ္တာဘာဝပရိယာပန္နတာ၊ အတ္တဘောဌ် အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) (ဟောတိ၊ ၏။) ကျတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တာဘာဝပရိယာပန္နာနိ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ကျတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ တို့၏အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဒေသနာကျမော၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ဟောခြင်း၏အစဉ်ကို။

[၁၈၇] ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓပိ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လည်း။ တတော ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကား သည်။ ဣန္ဒြိယယမကဒေသနာယ၊ နှင့်။ သမေတိ၊ ညီ၏။ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ ပန၊ ၌ကား။ မနိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေကို။ ပုရိမပစ္ဆိမာနံ၊ ရှေ့နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဗ္ဗတ္တိကဗာဟိရာနံ၊ ဗာဟိရဣန္ဒြေတို့ကို။ အနုပါလကဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ တေသံ၊ ထိုအဗ္ဗတ္တိကဗာဟိရ ဣန္ဒြေတို့၏။ မဗ္ဗေ၊ အလယ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားခြင်း သဘောဟူသော ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခချည်းသာတည်း။ ယာဝ စ၊ အကြင်မျှလောက်လည်း။ ဒုဝိဓတ္တာဘာဝါနုပါလကဿ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော အတ္တဘောကို စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဒုက္ခဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ ဤခံစားခြင်းသဘော ဝေဒနာတို့၏။ အနိဝတ္တိ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဥပနတ္ထံ၊ သိစေခြင်း အကျိုးငှါ။ (တတော၊ ၌။ သုခိန္ဒြိယာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) တေန စ၊ ထိုစကားရပ်ဖြင့်လည်း။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ဒုက္ခာနုဗန္ဓတာယ၊ ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိညေယျတံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပေတိ၊ သိစေ၏။ ပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော အကျင့်ပဋိပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ တဿေဝါတိ၊ ကား။ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ (တဿ–၏ အစွဲကို ပြသည်) တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ၊ စကားကို။ ဘာဝနာမဂ္ဂသံယုတ္တံ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်သုံးပါးနှင့်ယှဉ်သော။ အညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်သုံးပါးသည်။ ဒဿနာနန္တရာ၊ ဒဿနမည်သော သောတာပတ္တိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။

ဘေဒေါတိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာ၌။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဘေဒေါ၊ အကွဲအပြားကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။ ဘူမိပုဂ္ဂလာဒိဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ဘေဒေါ၊ ကို။) နု (အဓိပ္ပေတော)၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေသာနံ အဘေဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အနုပါလနလက္ခဏံ၊ လက္ခဏာသည်။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ တေန၊ ထိုအနုပါလနလက္ခဏာဖြင့်။ ဒုဝိဓသာပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ အဘေဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာငြားအံ့။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ရူပါရူပသဘာဝကတော၊ ရုပ်သဘော နာမ်သဘောသည် ပြုအပ်သော။ ဘေဒေါ၊ ကို။ ဂဟိတော၊ အပ်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၏။ ကောစိ၊ သော။ ဘေဒေါ၊ သည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့၏။ အဘေဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘေဒါဘာဝေါ၊ ကွဲပြားခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ ဇတ္တု၊ ဤကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၌။ ဝေဒနာ စ၊ ကိုဝင်း။ ပညာ စ၊ ကိုဝင်း။ ဘိန္နိတ္တာ၊ ခွဲခြမ်း၍။ ဝုတ္တာ နနု၊ ဟောအပ်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ အံ့။ နု၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယထာ ဒေသိတေသု၊ အကြင်ဟောအပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဝါ၊ ဟောအပ်ပြီးတိုင်းကုန်သော။ ဗာဒီသတိယာ၊ သော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ ဘေဒါဘေဒဿ၊ ၏။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၅၂၇။ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ (ကိစ္စန္တိ–၌ ပဓာနအားဖြင့် စပ်) ပုရေဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေ၊ အစရှိသော ပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗမေဝ ကိစ္စံ၊ ပြီးစီးအပ်သော ကိစ္စကိုသာလျှင်။ ကိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုဣန္ဒြိယပစ္စည်းအဖြစ်၏။ အနညသာဓာရဏတ္တာ စ၊ ဣန္ဒြေတို့မှတပါးသော တရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒြိယ ကထာယ၊ ၏။ အဓိကတတ္တာ စ၊ စွဲမှီအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ စပ်ယှဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ အရာ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း။ အတ္တနော၊ ၏ ။ တိက္ခမန္ဒာဒိအာကာရော၊ ထက်သည် နုံ့သည် စသော အခြင်းအရာသည်။ အတ္တာကာရော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုအတ္တာကာရသို့။ အနုဝတ္တာပနံ၊ အစဉ်လိုက်စေခြင်းသည်။ အတ္တာကာရာနုဝတ္တာပနံ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တိက္ခမန္ဒာဒိသခ်ါတ အတ္တာကာရာနုဝတ္တာပနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ တိက္ခမန္ဒာဒိသခ်ါတဿ စ၊ စသည်ဟုဆိုအပ်သော အခြင်းအရာသို့ရင်း။ အတ္တာကာရဿ စ၊ မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ရင်း။ အနုဝတ္တာပနံ၊ သည်။ တိက္ခ။ပ။ဝတ္တာပနံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဇတ္တု၊ ဤဒုတိယဝိကပ်အနက်၌။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ အတ္တာကာရဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ရူပါဝဘာသနာဒိကဿ၊ ရူပါရုံတို့ကို ထင်လင်းစေခြင်းစသည်ကို။ သဂ်ဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ရူပါဘိဟနနယောဂျတာသခ်ါတေ၊ ရူပါရုံတို့၏ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ရူပါဝဘာသနသာမတ္ထိယေ၊ ရူပါရုံတို့ကို ထင်လင်းစေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ထင်လင်းစေနိုင်သော အစွမ်းသတ္တိသည်။ အသတိ၊ သော်။ ကဒါစိပိ၊ မျှမျှ သော်လည်း။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဒဿနကိစ္စံ၊ သည်။ နု သမ္ဘတိ၊ မဖြစ်သင့်–မဖြစ်နိုင်။ သောတိန္ဒြိယာဒီသုပိ၊ စသည်တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ပင်တည်း။ ပုဗ္ဗဂ်မဘာဝေန၊ ရှေ့သွား၏အဖြစ်ဖြင့်။ မနိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ အလိုခ္ဍ ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အလိုသို့လိုက်စေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညေသံ၊ တပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏။ (ပုဗ္ဗဂ်မဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ သည်။) နု၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ တံသမ္ဘယုတ္တာနိ၊ ထိုမနိန္ဒြေနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိပိ၊ ဇီဝိတ သုခ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်လည်း။ တဗ္ဘသေနေဝ၊ ထိုမနိန္ဒြေ၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ (တဗ္ဘသာနေဝ–ဟူသော သီ–သျှာမူ အရအားဖြင့်–ထိုမနိန္ဒြေ၏ အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင်–ဟု အနက်ပေး) ဟုတ္တာ၊ ကုန်၍။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ဣန္ဒြိယ

ကိစ္စ၊ ကို။ သာခေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုသမ္မယုတ်ဣန္ဒြေတို့၏။) စေတသိကဘာဝတော၊ စေတသိက်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေသံ၊ ထိုသမ္မယုတ်ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ မနိန္ဒြိယံ၊ သည်။ နု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ [၁၈၈] ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော အခြင်းအရာသည်။ အဿ၊ ထိုမနိန္ဒြေ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမတာ၊ ရှေ့သွား၏အဖြစ်တည်း။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသောဣန္ဒြေတို့၏ကိစ္စတို့၌။ (ဣတ္ထိန္ဒြေပုရိသိန္ဒြေတို့မှ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့ကို သာ ယူအပ်၏) ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသော။ အဓိကာရော၊ လိုက်၍ယှဉ်စပ်အပ်သော ပါဠိသည်။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အနုပ္ပါဒနေ စ၊ ဣတ္ထိလိင်စသည်တို့ကို မဖြစ်စေခြင်းသည်ရင်း။ အနုပတ္ထမ္ဘနေ စ၊ မထောက်ပံ့ခြင်းသည်ရင်း။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ တပ္ပစ္စယာနံ၊ ထိုဣတ္ထိလိင် စသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သော ကံ စသည်တို့၏။ တပ္ပဝတ္တနေ၊ ထိုဣတ္ထိလိင် စသည်ကို ဖြစ်စေရာ၌။ နိမိတ္တဘာဝေါ၊ အကြောင်းနိမိတ်၏အဖြစ်သည်။ အနုဝိဓာနံ၊ လျော်စွာ စီရင်ခြင်းမည်၏။

ဆာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဖရိတွာ၊ ပျံ့နှံ့၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော။ သုခဒုက္ခဝေဒနာ၊ သည်။ သဟဇာတဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝိတွာ အဈောတ္ထရိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ သယမေဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်သည်သာလျှင်။ ပါကဋာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဇာတဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။ တဿာ၊ ထိုသုခဒုက္ခဝေဒနာ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခဒုက္ခဘာဝပ္ပတ္တာ ဝိယ၊ သုခအဖြစ် ဒုက္ခအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာသကံ သြဠာရိကာကာရနုပါပနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အသန္တသပိ၊ မငြိမ်သက်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ မငြိမ်သက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အပ္ပဏီတသပိ၊ မမှန်မြတ်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ မမှန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အကုသလတဗ္ဗိပါကာဒိသမ္ပယုတ္တသ၊ အကုသိုလ် ထိုအကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက်စသည်တို့နှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ မဇ္ဈတ္တာကာရနုပါပနံ၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သမာနဇာတိယေတိ၊ တူသောဇာတ်ရှိကုန်သော။ သုခဒုက္ခေ ဟိ၊ တို့ထက်။ သန္တပဏီတာကာရနုပါပနံ၊ သန္တပဏီတဖြစ်သော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနန္တိ၊ ကား။ အသဒ္ဓိယာဒိပဋိပက္ခာဘိဘဝနံ၊ အသဒ္ဓိယအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဖက်တို့ကို လွှမ်းမိုးခြင်းသည်။ ပသန္နာကာရာဒီတိ၊ ကား။ ပသန္နပဂ္ဂဟိတဥပဋ္ဌိတသမာဟိတဒဿနာကာရနုပါပနံ၊ ကြည်လင်သောအခြင်းအရာ ချီးမြှောက်အပ်သော အခြင်းအရာ ထင်သောအခြင်းအရာ တည်ကြည်သောအခြင်းအရာ မြင်သောအခြင်းအရာတို့သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ယထာ ဣမံ၊ တိုင်း။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ တို့၏။ (ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။) ဗျာပါဒါဒီတိ (ဇတ္ထ)၊ ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ စ၊ အဋ္ဌကထာ၌မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းအံ့။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တသေဝ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အညိန္ဒြိယသ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တေနေဝ၊ ထိုပါဠိဖြင့်သာလျှင်။ ဖလသမ္မယုတ္တသ၊ ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော ဣန္ဒြေ၏။ တံတံသံယောဇနေပ္ပဋိပ္ပသဒ္ဓိပဟာနကိစ္စတာ၊ ထိုထိုသံယောဇဉ်တို့ကို တဖန် ငြိမ်းစေသော အားဖြင့် ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ အဖြစ်သည်။ ဒဿိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ကတသဗ္ဗကိစ္စသ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသော ကိစ္စရှိသော၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့ကို ပြုပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အညာတာ ဝိန္ဒြိယံ၊သည်။ အညဿ၊ သော။ ကာတဗ္ဗကိစ္စသ၊ ပြုအပ်သောကိစ္စ၏။ အဘာဝေါ၊ ကြောင့်။ အမတာဘိမုခမေဝ စ။ အမတသို့ ရှေးရှုသည်သာလျှင်ဝင်း။ တဗ္ဘာဝပစ္စယော ဇဝ စ၊ ထိုအမတာဘိမုခဘာဝ၏ အကြောင်းသည်သာလျှင်ဝင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာနိ ဝိယ၊ ဤမှတပါးသော ပညိန္ဒြေတို့ကဲ့သို့။ ကိစ္စန္တရပသုတံ၊ ကိစ္စတပါး၌ လေ့ကျက်သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တေန၊ ကြောင့်။ အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၅၂၈။ ဘူမိတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထော ဇဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည် သာလျှင်တည်း။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ (ဌတွာကောစိ စောဒနံ)အာဟ၊ ၏။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ ဇတ္ထကေနေဝ၊ ဤ ၂၂–ပါးမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ဇတာနိ ဇဝ စ၊ ဤစက္ခုဣန္ဒြေ စသည်တို့ကိုသာလျှင်လည်း။ (စ–ကား ဝါကျသမုစ္စည်း) ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ အာဓိပစ္စဋ္ဌဝေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ အာဓိပစ္စံ နာမ၊ မည်သည်။ ဣဿရိယံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇတံ၊ ဤအနက်ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၂၃–၌ အပိစ အာဓိပစ္စသခ်ိတေန ဣဿရိယဋ္ဌေနာပိ ဟူသောစကားဖြင့်) ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ တယိဒံ အာဓိပစ္စံ၊ ထိုအစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ကိစ္စေ စ၊ ၌ရင်း။ ဖလေ စ၊ ၌ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညေသမ္မိ၊ ဤ ၂၂–ပါးမှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဘာဝမ္မာနံ၊ တို့၏။ (အာဓိပစ္စံ၊ ကို။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နု လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်သနည်း။ ဟိ၊ မေးသင့် စောဒနာသင့်စွ။ ပစ္စယုပ္ပန္နာ၊ ပွန်တရားတို့သည်။ ပစ္စယာဓီနဝုတ္တိကာ၊ အကြောင်းပစ္စည်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလဟေတုမမ္မေသု၊ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့၌။ အနုဝတ္တနာနုဝတ္တနီယတာ၊ အစဉ်လိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာငြားအံ့။ ဇတံ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့မှန်သော်လည်း။ တေသံ၊ ထို ၂၂–ပါးသောတရားတို့၏။ ဝိသေသော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ သွာယံ (ဝိသေသော)၊ ထိုအထူးကို။ "စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပဝတ္တိယဥ္စ စက္ခာဒီနံ သိဒ္ဓမာဓိပစ္စ"န္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဒဿိတောယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ခန္ဓပဉ္စကေ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌။ ယာယံ သတ္တပညတ္တိ၊ အကြင်သတ္တဝါဟု ပညတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အကြင်သတ္တဝါ ဟူသော အမည်ပညတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿာ၊ ထိုပညတ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ထိုပညတ်၏။

ဝိသေသနိဿယော၊ ထူးသောမှီရာကား။ ဆ၊ ကုန်သော။ အဒ္ဓတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဝ၊ စွာ။ တာနိ၊ ထိုအာယတနတို့ကို။ အာဓိပစ္စတ္တं၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ စက္ခုန္ဒြိယံ။ပ။ မနိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ သွာယံ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ဣမေသံ၊ ဤတရားတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ "ဣတ္ထိ ပုရိသော"တိ၊ ဟူသော။ သမညံ၊ အမည်ကို။ လဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ [၁၈၉] ဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ (အာဓိ ပစ္စတ္တं၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ နောက်၌လည်း နည်းတူလိုက်) ဘာဝဒ္ဒယံ၊ ဘာဝရုပ်ဣန္ဒြေ ၂–ပါးကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တယိမေ–တေ ဣမေ ဥပါဒိန္နဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ယေန ဓမ္မေန၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ မပြတ်ဖြစ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဥပါဒိန္နတရားတို့၏။ ဌိတိဟေတု၊ တည်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော။ သော ဓမ္မော၊ ထိုတရားသည်။ အယံ၊ ဤဇီဝိတပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿ နတ္ထံ၊ ဌာ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) သတ္တသညိတော၊ သတ္တဝါဟု မှတ်သိအပ်သော။ သွာယံ ဓမ္မပုဗ္ဗော၊ ထိုတရားအစု အပုံသည်။ ပဗန္ဓဝသေန၊ အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဣမာဟိ ဝေဒနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သံကိလိဿ တိ၊ ညစ်နွမ်း၏။ (တနည်း) သွာယံ ဓမ္မပုဗ္ဗော၊ ကို။ ပဗန္ဓဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ဣမာဟိ ဝေဒနာဟိ၊ တို့သည်။ သံကိလိဿတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ ဝေဒနာပဗ္ဗကံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) ဝါ၊ ထိုဝေဒနာတို့မှ။ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ ဝေါဒါန သမ္ဘာရဒဿနတ္ထံ၊ ဖြူစင်ခြင်း၏အကြောင်း အဆောက်အဦးတို့ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သဒ္ဓါဒိပဗ္ဗကံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) သမ္ဘတ ဝေါဒါနသမ္ဘာရာ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော စင်ကြယ်ကြောင်း အဆောက်အဦးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သမ္ဘဝ–မသင့်၊ သီမူနှင့် အညီ သမ္ဘတ–သာ သင့်သည်) ဣမေဟိ၊ ဤဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓိန္တိ စ၊ ကုန်၏။ ဝိသုဒ္ဓိပဗ္ဗာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန် သည်ဖြစ်၍။ နိဋ္ဌိတကိစ္စာ စ၊ ပြီးပြီးသော ကိစ္စရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ အနညာတညဿ မီတိန္ဒြိယာဒီနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ၊ ၃–ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝါရတို့၌။ "အာဓိ ပစ္စတ္တं ဥပါဒါယာ"တိ ပဒံ၊ ယ–ဟူသောပုဒ်ကို။ ယောဧေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္ထာဝတာ၊ ဤမျှဖြင့်။ အဓိပ္ပေတတ္ထသိဒ္ဓိ၊ အလိုရှိအပ် သောအကျိုး၏ပြီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညေသံ၊ တပါးသောတရားတို့ကို။ အဂ္ဂဟဏံ၊ ဣန္ဒြေ၏ အဖြစ်ဖြင့် မယူခြင်း–မဟောခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)

အထ ဝါ၊ ကား။ ပဝတ္တိနိဝတ္တီနံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း ဆုတ်နစ်ခြင်းတို့၏။ နိဿယာဒိဿနတ္ထမ္မိ၊ နိဿယ စသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဧတာနိယေဝ၊ ဤ ၂၂–ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဆ၊ ကုန်သော။ အဒ္ဓတ္တိကာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း၏။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ မူလ နိဿယဘူတာနိ၊ အရင်းခံမှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ယထာဟ၊ မူကား။ ဆသု၊ ခြောက်ပါးသော အဒ္ဓတ္တိကာယတနတို့သည်။ (သန္တေသု၊ ရှိကုန်လတ်သော်။) လောကော၊ သတ္တဝါဟူသော လောကသည်။ သမုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစ ရှိသည်ကို။ (အာဟ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုပဝတ္တိ၏။ (အနုဋ္ဌိကာ သီမူတို့နှင့်အညီပင်) ဥပ္ပတ္တိ၊ ဘဝသစ်၌ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်း သည်။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ယေဘုယ္ယေန၊ အားဖြင့်။ သတ္တကာယဿ၊ သတ္တဝါ အပေါင်း၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ ဘဝအသစ်၌ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝိသဘာဂဝတ္ထုသံရာဂနိမိတ္တာ၊ ဝိသဘာဂဝတ္ထု၌ ပြင်းစွာ တပ်မက်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တိဏ္ဏံ ခေါ မဟာရာဇ။ပ။ သန္ဓိပတိတာ ဟောန္တိတိအာဒိ၊ ရှိသော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [မဟာရာဇ၊ ကြီး။ မာတာ စ၊ အမိသည်လည်း။ ဥတုနီ၊ ဥတုပန်းပွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂန္ဓဗ္ဗော စ၊ ဘဝသစ်သို့ ရောက်ထိုက်သော သတ္တဝါသည်လည်း။ ပစ္စုပဋ္ဌိတော၊ ရှေးရှုတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မာတာပိတရော စ၊ တို့သည်လည်း။ သန္ဓိပတိတာ၊ ဆုံစည်းမိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးသောအကြောင်းတို့၏။ (ခေါ–ကား အနက်ထူးမရှိ) သန္ဓိပါတာ၊ ဆုံစည်းခြင်း–ညီညွတ်ခြင်းကြောင့်။ ဂဗ္ဘသ၊ ကိုယ်ဝန်၏၊ ဝါ၊ သူငယ်၏။ အဝက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။] (တဿ၊ ထိုပဝတ္တိ၏။) အဝဋ္ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) တေန၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ အနုပါလေတဗ္ဗတော၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ "အာယု၊ အသက်။ ဌိတိ၊ တည်ကြောင်း။ ယပနာ၊ မျှကြောင်း။ ယာပနာ၊ မျှစေကြောင်း။" ဣတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ (တဿ၊ ထိုပဝတ္တိ၏။) ဥပဘောဂေါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ဝေဒနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဝေဒနာဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌာဒိသဗ္ဗဝိသယူပဘောဂေါ၊ ဣဋ္ဌ အစရှိသော အလုံးစုံသောအာရုံတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ယထာဟ၊ မူကား။ "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတိ၊ ခံစားတတ်၏ ခံစားတတ်၏။ ဣတိ ခေါ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။" ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တိယာ၊ ၏။ နိဿယသမုပ္ပါဒဌိတိ သမ္ဘောဒဿနတ္ထံ၊ မှီရာ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း သုံးဆောင်ခြင်းတို့ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ ကိုဌင်း။ ယာဝ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ တိုင်အောင်ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဒသိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ဧတာနိ၊ ဤတဆယ့် လေးပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ပဝတ္တိယာ၊ ၏။ (နိဿယာဒိဿနတ္ထံ၊ ဌာ။) ဒေသိတာနိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒါနိ၊ ဤမှတပါးသောဣန္ဒြေတို့ကို။ နိဝတ္တိယာ၊ ၏။ (နိဿယာဒိဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဝိဝဋ္ဋ သန္ဓိသိတေန၊ ဝဋ်ကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို မှီသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတာနိ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဝတ္တိယာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ နစ်ခြင်း– ကင်းပြတ်ခြင်း၏။ နိဿယော၊ မှီရာတည်း။ (တဿ၊ ထိုနိဝတ္တိ ၏။) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုအနညာတညဿ မီတိန္ဒြေ၏။ နိဝတ္တိဝသေန၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ တဿ၊ ထိုနိဝတ္တိ၏။

အဝဇ္ဇာနံ၊ သည်။ အညိုဒ္ဒြိယေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပဘောဂေါ၊ သည်။ အညာတာဝိဒ္ဒြိယေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) အဂ္ဂဖလသမုပဘောဂတော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကောင်းစွာကပ်၍ သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ခီဏာသဝါ၊ တို့သည်။ ဝိသဝိတာယ၊ အထူးထူးသော ဂုဏ်တို့ကို ဖြစ်ပွါးစေပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အထူးထူးသော ဂုဏ်တို့ကို ပွင့်စေပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ထိုက်တန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်း ပြုနိုင် ဖြစ်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ။ နိဗ္ဗုတိသုခံ၊ ငြိမ်းအေးခြင်း ချမ်းသာကို၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝမ္မိ၊ ဤနည်းဖြင့်လည်း။ ဧတာနိ ဧဝ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၂၂–ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကိုသာလျှင်။ ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဧတ္ထာဝတာ၊ ဤမျှဖြင့်။ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထသိဒ္ဓိတော၊ ကြောင့်။ အညေသံ၊ တပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ အဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမိနာဝ၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ နေသံ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏။ ဒေသနာဣမောပိ၊ ကိုလည်း။ သံဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ်ပြီး သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သစ္စဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

[၁၉၀] ၅၂၉။ အရိယသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိသေသနံ၊ ထူးစေသည်ကို။ အကတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ သစ္စ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိပိ၊ အကျဉ်းပြအပ်သော သစ္စာတို့သည်လည်း။ အရိယသစ္စာနိ ဧဝ၊ တို့သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ သစ္စာနီတိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သာမညဇောတနာ၊ သာမညကို ထွန်းပြခြင်းသည်၊ ဝါ၊ သာမညကိုပြသောစကားသည်။ ဝိသေသေ၊ ၌။ အဝတိဋ္ဌတိ၊ သက်ရောက်၍ တည်၏။ ဝိသေသတ္ထိနာ စ၊ အထူးဖြင့် အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဝိသေသော၊ ကို။ အနုပယုဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ (သီမှုနှင့်အညီ) ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အရိယသစ္စေသု၊ တို့ကို။ ဝိစာရိတေသု၊ စိစစ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဣတရာနိပိ၊ ဤမှတပါးသော သာမညသစ္စာတို့သည်လည်း။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဝိစာရိတာနေဝ၊ အပ်ကုန်ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်ဌင်း။ ဝိပဿနာယ စ၊ ၏လည်း။ ဘူမိဘူတာနိ၊ ဘုံဖြစ်သောတရားတို့သည်။ အရိယသစ္စာနေဝ၊ တို့သာလျှင်တည်း။ ဣတိ စ ကတ္တာ၊ ဤသို့ နလုံးသွင်းခြင်းကိုပြုသောကြောင့်ဌင်း။ သစ္စာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဥဒ္ဒရိတ္တာပိ၊ သာမညအားဖြင့် ထုတ်ပြီး၍လည်း။ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သာသနက္ကမောတိ၊ ကား၊ ဝါ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ မ–ဟူ၍။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကား။ အရိယသစ္စဒေသနာ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝစနံ၊ စကားတော်ဟူသော။ သကလံ၊ သော။ သာသနံ၊ သည်။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတုသန္ဒဿနဝသေန၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းနှင့် ထိုနှစ်ပါးစုံတို့၏ အကြောင်းတို့ကို ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ သစ္စဝိနိမုတ္တံ၊ သစ္စာမှလွတ်သော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စေသု၊ တို့၌။ ကမတိ၊ ကျရောက်၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သီလသမာဓိပညာသခ်ါတံ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ သာသနံ၊ သည်။ ဧတေသု၊ ဤသစ္စာတရားတို့၌။ ကမတိ၊ ၏။ ပရိညာဒိကိစ္စသာဓနဝသေန၊ ပရိညာ အစရှိသော ကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာတရားတို့၌။ ကမတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမော၊ မည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်သည်။ ကမတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ သာသနံ၊ တော်သည်။ (ကမတိ၊ ၏။) သာသနဿ၊ ၏။ ကမော၊ ကျရောက်ရာ ဖြစ်ရာတည်း။ သာသနက္ကမော၊ သာသနာတော်၏ ကျရောက်ရာ ဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ သာသနပ္ပဝတ္တိဌာနာနိ၊ သာသနာတော်၏ ဖြစ်ရာဌာန ဖြစ်ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တံဒေသနာ စ၊ ထိုသစ္စာတို့ကို ဟောသော ဒေသနာကိုလည်း။ တဗ္ဗောဟာရေန၊ ထိုသစ္စာတို့၏ (သာသနက္ကမဟူသော) ဝေါဟာရဖြင့်၊ ဝါ၊ အမည်ဖြင့်။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သိအပ်၏။

တထာတိ၊ ကား။ တံသဘာဝါ၊ ထိုသို့သောသဘောရှိကုန်၏။ ဒုက္ခာဒိသဘာဝါ၊ ဒုက္ခ အစရှိသော သဘောရှိကုန်၏။ အဝိတထာတိ၊ ကား။ အမုသာသဘာဝါ၊ မချွတ်ယွင်းသော သဘောရှိကုန်၏။ ဗာဓနာဒိဘာဝေန၊ နှိပ်စက်တတ်သည် စသည် အဖြစ်ဖြင့်။ ဘူတသဘာဝါ၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောရှိကုန်၏။ အနညထာတိ၊ ကား။ အညာကာရရဟိတာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာမှ ကင်းကုန်၏။ အဗာဓနာဒိအာကာရဝိဝိတ္တာ၊ အဗာဓန အစရှိသော အခြင်းအရာမှ ဆိတ်ကုန်၏။ ဒုက္ခဒုက္ခတာ တန္နိမိတ္တတာဟိ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ၏ အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌိတတာ၊ လွှမ်းမိုး၍ တည်သည်၏ အဖြစ်သည် (သီ–သျာ–က–မူအလိုအားဖြင့် အနိဋ္ဌတာ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်–ဟုပေး) ပီဠနဋ္ဌော၊ မည်၏။ သမေစ္စ သမ္ဘူယ၊ တကွဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ပေါင်းဆုံ၍။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်။ ကတဘာဝေါ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သခ်ံတဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဒုက္ခဒုက္ခတာတန္နိမိတ္တတာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဒဟနံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသဒါဟသမာယောဂေါ၊ ကိလေသာဟူသော အပူတို့နှင့်ယှဉ်စေခြင်းသည်။ သန္တာပဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဧရာယ စ၊ အိုခြင်းဖြင့်ဌင်း။ မရဏေန စ၊ သေခြင်းဖြင့်ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ အားဖြင့်။ ပရိဏာမေတဗ္ဗတာ၊ ပြောင်းလွဲစေအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသော အနက်တို့တွင်။ ပီဠနဋ္ဌော၊ သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။

သရသေနေ၀၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ အာဝိဘဝနာကာရော၊ ထင်ရှား(ဖြစ်) သောအခြင်းအရာတည်း။ ဣတရေ၊ ဤမှတပါးသော သခ်ံတဋ္ဌ သङ္ခာပဋ္ဌ ဝိပရိဏာမဋ္ဌတို့သည်။ ယထာဣမံ၊ တိုင်း။ သမုဒယမဂ္ဂနိရောဓသဿနေဟိ၊ သမုဒယ သစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ နိရောဓသစ္စာတို့ကို မြင်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စတုန္နမ္ပိ၊ လေးပါးသော သဘောတို့၏လည်း။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုဘ၀ ထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒနဝသေန၊ နှစ်သက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗျာပိတွာ၊ ပျံ့နှံ့၍။ ဥိဟနံ ရာသိကရဏံ၊ အစုကိုပြုခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယူဟနံ၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့် ဗျာပိတွာ–ဟု ဆိုသနည်းဟူမူကား) အာ–ကာရဿ၊ အာ–အက္ခရာ၏။ ဗျာပနတ္ထတ္တာ၊ ပျံ့နှံ့ခြင်း အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ၀ါ၊ ကား။ သမုဒယတော၊ မှ။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကိုရ၏။ တဿ–အာယဿ၊ ထိုအာယမည်သောဒုက္ခကို။ ဥိဟနံ–ပ၀တ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယူဟနံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤအာယူဟနသဘောသည်။ သရသေနေ၀၊ သာလျှင်။ အာဝိဘဝနာကာရော၊ တည်း။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိဒဒါတိ၊ အပ်နှင်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဒါနံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ကား။ တံ ဒုက္ခံ၊ သင်အလိုရှိသော ထိုဒုက္ခပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘဋ္ဌိစ္စာပေန္တိ ဝိယ၊ လက်ခံစေဘိသကဲ့သို့။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယံ နိဒါနဋ္ဌော၊ သည်။ ဒုက္ခဿနေန၊ ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရော၊ တည်း။ သံသာရဒုက္ခေန၊ နှင့်။ သံယောဇေနံ၊ ယှဉ်စေခြင်းသည်။ [၁၉၁] သံယောဇဋ္ဌော၊ မည်၏။ မဂ္ဂါဓိဂမနိ၀ါရဏံ၊ မဂ်ဟူသောအဓိဂမကို တားမြစ်ခြင်းသည်၊ ၀ါ၊ မဂ်ကိုရခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းသည်။ ပလိဘောဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣမေ စ သံယောဇပလိဘောဋ္ဌော၊ ဤသံယောဇဋ္ဌနှင့်ပလိဘောဋ္ဌတို့သည်ကား။ နိရောဓမဂ္ဂဒဿနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တို့တည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဇတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌၊ ၀ါ၊ ဤနိဗ္ဗာန်အာရုံသည်။ (သတိ၊ သော်။ အနုဋ္ဌိ) နိဿရန္တိ၊ ထွက်မြောက်ကုန်၏။ ၀ါ၊ ကား။ သဗ္ဗုပဓိပဋိနိဿဂ္ဂဘာ၀တော၊ ခပ်သိမ်းသော ဥပဓိတို့ကို စွန့်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သယမေ၀၊ သာလျှင်။ နိဿဋ္ဌံ၊ ထွက်မြောက်ကျွတ်လွတ်၏။ သဗ္ဗသခ်ံတေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိသံယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဿရဏံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤနိဿရဏဋ္ဌသည်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ၏။ သဘာ၀ေန၊အားဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရော၊ တည်း။ ဣတရေ၊ ကုန်သော။ ဝိ၀ေကာသခ်ံတာမတဋ္ဌာ၊ ဝိ၀ေကဋ္ဌအသခ်ံတဋ္ဌ အမတဋ္ဌတို့သည်။ ၀ါ၊ ကား။ သမုဒယက္ခယအစ္စယအဝိနာသိတာ၊ သမုဒယ၏ကုန်ခြင်း, အကြောင်းကင်းသော သဘော, မပျက်စီးခြင်း သဘောတို့သည်။ သမုဒယမဂ္ဂဒုက္ခဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တို့တည်း။

သံသာရတော၊ မှ။ နိဂ္ဂမနံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤနိယျာနဋ္ဌသည်။ အဿ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၏။ သရသေန၊ အားဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရော၊ တည်း။ ပလိဘောရူပဋ္ဌေဒနေန၊ ပလိဘောဝကို ဖြတ်သဖြင့်။ နိဗ္ဗာနာဓိဂမောဝ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်းသည်သာလျှင်။ နိဗ္ဗာနနိမိတ္တတာ၊ နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းအဖြစ်ဟူသော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဟေတုဋ္ဌော၊ မည်၏။ စ၊ တပါး။ အဿ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၏။ ပညာပဓာနတ္တာ၊ ပညာလျှင် ပြဓာန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဒဿနံ၊ သည်။ ၀ါ၊ ကား။ စတုသစ္စဒဿနံ၊ သည်။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မည်၏။ မဂ္ဂမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာမမ္မေသု၊ တို့၌။ စတုသစ္စဒဿနေ စ၊ မြင်ရာ၌ဌင်း။ ကိလေသဒုက္ခသङ္ခာတပဋိပသမနေ စ၊ ကိလေသာဆင်းရဲဟူသော အပူကို ငြိမ်းစေရာ၌ဌင်း။ အာ၀ိပစ္စံ၊ အကြီးအမှူး၏အဖြစ်ကို၊ ၀ါ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုအာ၀ိပစ္စသဘောသည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာ၀ိပတေယျဋ္ဌော၊ မည်၏။ ၀ါ၊ ကား။ မဂ္ဂါ၀ိပတိနောတိ၊ မဂ္ဂါ၀ိပတိတရားတို့ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂမ္မာ၊ တို့သည်။ အာလမ္ဗနာ၀ိပတိဘူတာ၊ ၀ိပတိပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုမဂ်တရားတို့၏။ သော အာကာရော၊ ထိုအာရမ္မဏာ၀ိပတိဖြစ်သောအခြင်းအရာသည်။ အာ၀ိပတေယျဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဇတေ ဟေတုဒဿနာ၀ိပတေယျဋ္ဌာ၊ ဤ ဟေတုဋ္ဌဒဿနဋ္ဌ အာ၀ိပတေယျဋ္ဌတို့သည်။ သမုဒယနိရောဓဒုက္ခဒဿနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တို့တည်း။ ။ ဇ၀မာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘဋ္ဌော၊ ၏။ (ဇ၀မာဒိ–ပုဒ်ကို လိုက်ပုဒ် အာဟ–နှင့်စပ်ရန် ပြသည်) အဘိသမယဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အဘိသမေတဗ္ဗဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောတည်း။ ၀ါ၊ ကား။ အဘိသမယဿ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ်၏။ ဝိသယဘူတော၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ သဘောသည်။ အဘိသမယဋ္ဌော၊ မည်၏။ အထ ၀ါ၊ ကား။ အဘိသမယဿ၊ ဉာဏ်၏။ ပ၀တ္တိ အာကာရော၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာသည်။ အဘိသမယဋ္ဌော၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုအဘိသမယဋ္ဌကို။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဘိသမေတဗ္ဗေန၊ သော။ ပဋိဋ္ဌနာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဒဿိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၅၃၀။ ကုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော။ ခံ၊ အချည်းနှီးအနှစ်မဲ့သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဂါရယှံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အသာရံ၊ အနှစ်မရှိသော အရာတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သမာဂမော သမေတန္တိအာဒီသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ကေ၀လဿ၊ သက်သက်သော။ အာဂမသဒ္ဒဿ စ၊ ၏ဌင်း။ ဇတသဒ္ဒဿ စ၊ ၏ဌင်း။ ပယောဂေ၊ ယှဉ်ရာ၌။ သံယောဂတ္ထဿ၊ ယှဉ်ခြင်းအနက်၏။ အနုပလဗ္ဘနတော စ၊ မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ သံသဒ္ဒဿ၊ ၏။ ပယောဂေ၊ ၌။ (အနုဋ္ဌိ သီမူတို့နှင့်အညီ ပယောဂေ–ဟုရှိမှ ရှေးနှင့်ညီသည်) ဥပလဗ္ဘနတော စ၊ ကြောင့်ဌင်း။ သံယောဂံ ဒီပေတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အန္ဓယတော စ၊ အားဖြင့်ဌင်း။ ဗျတိရေကတော စ၊ အားဖြင့်ဌင်း။ တဒတ္ထဇောတကတာသိဒ္ဓိတော၊ ထိုသံယောဂအနက်ကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဥပ္ပန္နံ ဥဒိတန္တိ ဇတ္ထာပိ၊ ဤပုဒ်တို့၌လည်း။ ဇသေ၀ နယော၊ တည်း။ ဂတိအတ္ထော၊ ၌။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးသော။ အယ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဟေတု–သဒ္ဒေါ၀ိယ၊ ကဲ့သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဖလနိပ္ဖါဒနေန၊

အကျိုးကို ပြီးစေသောအားဖြင့်။ အယတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတသ္မာ၊ မှ။ ဖလံ၊ သည်။ ဧတိ၊ လာ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံယောဂေ၊ ကြွင်းသော အကြောင်းတို့နှင့်ယှဉ်လတ်သော်။ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ သမုဒယော၊ ယ-မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ သမုဒယော-ဟူသောပုဒ်၌။ ဝိသုံ၊ (ဂမု-ပဒ-စသော ဓာတ် တို့နှင့် မယှဉ်မူ၍) အသီးအခြား။ ပယုဇ္ဇမာနာပိ၊ ယှဉ်အပ်-ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သော်လည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥပသဂ္ဂသဒ္ဒါ၊ ဥပသာရပုဒ်တို့သည်။ သဓာတုကံ၊ (အတွင်း၌ ဆောင်အပ်သော၊ ဝါ၊ အတွင်း၌ ဝင်သော) ဓာတ်နှင့်တကွသော။ သံယောဂတ္ထံ စ၊ ယှဉ်ခြင်းအနက်ကိုဝင်း။ ဥပ္ပါဒတ္ထဉ္စ၊ ကိုဝင်း။ ဒီပေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကိရိယာဝိသေသကတ္တာ၊ ဓာတ်၏ အနက်ဖြစ်သော ကြိယာကို အထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

[၁၉၂] အဘာဝေါ ဧတ္ထ ရောဓသောတိ နိရောဓောတိ ဧတေန၊ ဤဝစနတ္ထဖြင့်။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ ဒုက္ခဝိဝိတ္တဘာဝံ၊ ဒုက္ခမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ သမဓိဂတေ၊ ကောင်းစွာ ရအပ်သည်ရှိသော်။ တဒဓိဂမဝေတော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းရှိသော။ (စာကိုယ်၌ ဝ-ကျနေ၏) ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ ရောဓဘာဝေါ၊ ဒုက္ခဟူသော နောင်အိမ်၏ မရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) ပဝတ္တိသခ်ါတဿ၊ ဆင်းရဲ၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ရောဓဿ၊ နောင်အိမ်၏။ ပဋ္ဌိပက္ခဘူတာယ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ နိဝတ္တိယာ၊ နိဝတ္တိမည်သော နိဗ္ဗာန်၏။ အဓိဂတတ္တာ၊ ရအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအနက်၌၊ ဝါ၊ ဤအနက်ကို ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ "ဧတသ္မိံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ (သမဓိဂတေ၊ သော်။) ရောဓဿ၊ ဒုက္ခဟူသော နောင်အိမ်၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရောဓော၊ မည်၏။" ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ပဒသမာသော၊ ပုဒ်တို့ကိုချဉ်းခြင်းကို၊ ဝါ၊ တွဲစပ်ခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝစနတ္ထ၌။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဒုက္ခာဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) နိဗ္ဗာနဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ (ဒုက္ခာဘာဝေါ၊ သည်။) နေ၊ မဟုတ်။ အနုပ္ပါဒေ၊ ဧဝ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ နိရောဓော၊ တည်း။ အနုပ္ပါဒနိရောဓော၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်း။ အာယတိံ၊ ၌။ ဘဝါဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အပ္ပဝတ္တိ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ အပ်၏။) ဘဂေါ်၊ ဘင်ကို။ နေ ပန လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်သည်ကားမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂံဝါစကံ၊ ဘင်ကိုဟောသော။ နိရောဓဒ္ဒံ၊ ကို။ နိဝတ္တေတွာ၊ ၍။ အနုပ္ပါဒဝါစကံ၊ မဖြစ်ခြင်းကိုဟောသော နိရောဓ-သဒ္ဒါကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဧတသ္မိံ အတ္ထေ၊ ၌။ ကာရဏေ၊ ၌။ ဖလူပစာရံ၊ စာကို၊ ဝါ၊ အကျိုး၏အမည်ကို တင်စားခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိရောဓပစ္စယော၊ နိရောဓ၏အကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။

ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၏။ ပဋ္ဌိပဒါ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ သာ ဧဝ၊ ထိုအကျင့်ပဋ္ဌိပဒါသည်သာလျှင်။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော အကျင့်သည်။ တဿာ ဧဝ (ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ)၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏သာလျှင်။ ပဋ္ဌိပဒါ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော အကျင့်သည်။ တဿာ ဧဝ (ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ)၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏သာလျှင်။ ပဋ္ဌိပဒါ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့သော စကားသည်။ နေ ယုဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ စောဒနာငြားအံ့။ (နေ ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်။) နေ၊ မဟုတ်။ (ယုဇ္ဇတိ ဧဝ၊ လျှင်တည်း။) (ကသ္မာ၊ ကား။) ပုဂ္ဂလာဓိဂမသ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ရခြင်း၏။ ပတ္တိဘာဝေန စ၊ ရောက်ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ (ဝုတ္တတ္တာ-၌ စပ်) ယေဟိ၊ အကြင်မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတို့ဖြင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဂဋ္ဌတိ၊ ၏။ ကာရဏဘူတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတို့၏။ ပဋ္ဌိပဒါဘာဝေန စ၊ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ သစ္ဆိကိရိယာသစ္ဆိကရဏမ္မာနံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းနှင့် မျက်မှောက်ပြုကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့၏။ အညတ္တာဘာဝေပိ၊ တပါးတခြား၏အဖြစ် မရှိငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ မဟုတ်ငြားသော်လည်း။ ပုဂ္ဂလသစ္ဆိကိရိယာမမ္မဘာဝေဟိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏သစ္ဆိကိရိယာမမ္မအဖြစ်, မဂ္ဂင်တို့၏သစ္ဆိကရဏမမ္မ အဖြစ်တို့ဖြင့်။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ယံ ဖလံ၊ အကြင်အရိယာဖိုလ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ၊ မဂ်ဖြင့် ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်း၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ အပြီးအဆုံးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သယဉ္စ၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိဘူတံ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်းသဘောဖြစ်၍ဖြစ်၏။ တဿာ၊ ထိုနိဗ္ဗာနဖြစ်သော ဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိ၏။ (ပဋ္ဌိပဒ-၌ စပ်၊ တဿာတိ နိဗ္ဗာနဘူတာယ ဖလသခ်ါတာယ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ။ အနုဋ္ဌိ) အဘိသမယဘူတာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသောမဂ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ၊ ဓ-သို့ရောက်ခြင်း၏။ (တာ-သမ္မန်) ပဋ္ဌိပဒတာ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၃၁။ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ပဋ္ဌိဝိဏ္ဏာ်တိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓကာလေ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသောကာလ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓါဒိဝေါဟာရံ၊ ဗုဒ္ဓအစရှိသော ဝေါဟာရကို။ (အာရောပေတွာ-၌ စပ်) အဂမာ ရာဇဂဟံ ဗုဒ္ဓေါတိအာဒိသု ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ ဘာဝိနိ၊ မချွတ်ဖြစ်လတ်သည်၌။ ဘူတေ ဝိယ၊ ဖြစ်ပြီး၌ကဲ့သို့။ ဥပစာရော၊ တင်စား၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိမကာလေပိ၊ ရှေးကာလ၌လည်း။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဗုဒ္ဓါဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ထိုဘုရားအစရှိသော အရိယာတို့သည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝိဏ္ဏာ်၊ ထိုးထွင်း၍သိကုန်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ တသ္မာ အရိယသစ္စာနိ်တိ ဝုစ္စန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အရိယပဋ္ဌိဝိဏ္ဏိတဗ္ဗာနိ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုးထွင်း၍သိအပ်ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။

ပုရိမပဒေ၊ ၌။ ဥတ္တရပဒလောပေါ၊ နောက်ပုဒ်၏ကြေခြင်းကို။ ဒဠ္ဍဗ္ဗော၊ ၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ တထာဂတသ၊ ၏။ အရိယတ္တာ၊ အရိယာမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တသ၊ ထိုအရိယာ မည်သောမြတ်စွာဘုရား၏။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိယသစ္စာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဂုဏ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တထာဂတေန၊ သည်။ သယံ၊ တိုင်။ အဓိဂတတ္တာ စ၊ သိအပ်ရအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပဝေဒိတတ္တာ စ၊ ဟောကြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အညေဟိ၊ တပါးသော သာဝကတို့သည်။ အဓိဂမနီယတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုသစ္စာတို့သည်။ တသ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ (သစ္စာနိ၊ တို့သည်။) ဟောန္တိ၊ ဂုဏ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ အရိယဘာဝသိဒ္ဓိတောပိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အရိယသာဓကာနိ၊ အရိယာအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ (ဘာဝ–ကြေသည်) သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ အရိယသစ္စာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဥတ္တရပဒလောပေါ၊ ကို။ ဒဠ္ဍဗ္ဗော၊ ၏။ အရိယာနိ သစ္စာနီတိပိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဝိတထဘာဝေန၊ မမှားသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အရဏီယတ္တာ အဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယာနိ၊ ယ–မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အရိယသမညာ၊ အရိယဟူသော အမည်ကို၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါကို။ အဝိသံဝါဒကေ၊ မချွတ်ယွင်းစေတတ်သော။ အဝိတထေ၊ မချွတ်မယွင်းမှန်ကန်သော အနက်၌။ နိရုဠ္ဟာ၊ ထင်၏ဟူ၍။ ဒဠ္ဍဗ္ဗော၊ ၏။

[၁၉၃] ၅၃၂။ ဗာဓေနလက္ခဏန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဒုက္ခဒုက္ခတန္နိမိတ္တဘာဝေါ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဗာဓနံ၊ နှိပ်စက်ခြင်း မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဥဒယဝယပဋိပီဠိတဘာဝေါ၊ အဖြစ်အပျက်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဗာဓနံ၊ မည်၏။ ဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ ဇာတိအာဒိဝသေန စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ စက္ခုရောဂါဒိဝသေန စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ အနေကဓာ၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပဝတ္တနမေဝ၊ မပြတ်ဖြစ်စေခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ပဂ္ဂလဿ၊ ကို။ သန္တာပနံ၊ ပူလောင်စေခြင်း မည်၏။ အဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာအား။ တံ၊ ထိုပူလောင်စေခြင်းဟူသော။ ကိစ္စံ ရသော။ ကိစ္စရသသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သန္တာပနရသံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တိနိဝတ္တီသု၊ ပဝတ္တိ နိဝတ္တိဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ သံသာရဝိမောက္ခေသု၊ သံသရာနှင့် လွတ်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်တို့တွင်။ (မူလဋီကာ–၌ သံသာရမောက္ခေသု–ဟု ရှိ၏၊ ယုတ္တတရဖြစ်ပေ၏) ပဝတ္တိ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယှတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဧတသ္မာ၊ ဤအကြောင်းတရားမှ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပဘာဝတိ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ ပုရိမဘဝေန၊ နှင့်။ ပစ္ဆိမဘဝေါ၊ သည်။ ဃဋ္ဋိတော၊ ဆက်စပ်သည်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဘဝေါ၊ မည်၏။ "ဧဝမ္ပိ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ တဏှာ နုသယေ၊ တဏှာဟူသောအနုသယကို။ အနုဟတေ၊ မပယ်မနုတ်အပ်သေးသည်ရှိသော်။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။" ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲကို။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အနုပစ္ဆေဒ ကရဏံ၊ မပြတ်စဲသည်ကို ပြုခြင်းမည်၏။ ဘဝနိဿရဏနိဝါရဏံ၊ ဘဝမှထွက်သွားခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းသည်။ ပလိဘောဂေ၊ မည်၏။ တဏှာကွမ္ဘယာဒိဘာဝေန၊ တဏှာ၏ကုန်ရာ စသည်အဖြစ်ဖြင့်။ သဗ္ဗဒုက္ခသန္တာတာ၊ အလုံးစုံသော ဆင်းရဲတို့၏ ငြိမ်းသည်၏အဖြစ်သည်။ သန္တိ၊ မည်၏။ အစ္ဆရိယတ္ထေ၊ ကား။ အစ္ဆရိယသမ္ဘူတိကံ၊ မစုတေခြင်း–မရွှေ့လျောခြင်း–မသေပျက်ခြင်းဟူသော ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ ဂုဏ်ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အစဝနကိစ္စံ၊ မစုတေခြင်း–မရွှေ့လျောခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စ၊ ဆက်။ စဝနာဘာဝံ၊ ရွှေ့လျောခြင်း–ပျက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ကိစ္စမိဝ၊ ကဲ့သို့။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ကိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓမည်သောနိဗ္ဗာန်၏။ သဘာဝါပရိစ္ဆေဒံ၊ သဘောကိုမစွန့်ဖြင်းဟူသော။ အဝိကာရိတာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အစဝနံ၊ မစုတေခြင်း–မရွှေ့လျောခြင်း–မပျက်ခြင်းဟူ၍။ ဒဠ္ဍဗ္ဗော၊ ၏။ ပဋ္ဌာနဗ္ဗနိမိတ္တ သုညတာယ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော နိမိတ်မှ ဆိတ်သုဉ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဂ္ဂဟံ၊ အထည်ကိုယ်ဒြဗ်မရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယှတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အနုသယသမုစ္ဆိန္နနေန၊ အနုသယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သော အားဖြင့်။ သံသာရစာရကတော၊ သံသရာဟူသော နောင်အိမ်မှ။ နိဂ္ဂမနူပါယဘာဝေါ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန၊ မဖြစ်စေခြင်းဟူသော ချုပ်စေခြင်းသည်။ ကိလေသပ္ပဟာန ကရဏံ၊ မည်၏။ နိမိတ္တတော စ၊ ရှုအပ်သော အာရုံဟူသော ဗဟိဒ္ဓသခ်ါရနိမိတ်မှရင်း။ ပဝတ္တတော စ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ကိလေသာကံဝိပါက်ခန္ဓာဟူသော အဒ္ဓါတ္တပဝတ္တမှရင်း။ စိတ္တဿ၊ (မဂ်) စိတ်၏။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသဘောသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယှတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

၅၃၃။ သုဝဏ္ဏာဒိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒိဿမာနံ၊ ထင်သော၊ ဝါ၊ မြင်ရသော။ အသုဝဏ္ဏာဒိ၊ ရွှေစသည်မဟုတ်သော ဝတ္ထုသည်။ မာယာ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ မျက်လှည့်ပြအပ်သော ဝတ္ထုမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုသဒ္ဒါဝါ၊ အထည်ဝတ္ထု၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုမျက်လှည့်ဝတ္ထု၏။ ဝိပရီတတာ၊ ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ဥဒကံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒိဿမာနာ၊ သော။ မရီစိ၊ တံလျှပ်သည်။ ဥပဂတာနံ၊ ချဉ်းကပ်လာကုန်သော သူတို့အား။ တဏ္ဍာ၊ အချည်းနှီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿာ၊ ထိုတံလျှပ်၏။ ဝတ္ထုမတ္တမ္ပိ၊ မျှသော်လည်း။ နဒိဿတိ၊ မထင်၊ ဝါ၊ မမြင်ရ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ ထိုတံလျှပ်ကို။) ဝိသံဝါဒိကာ၊ ချွတ်ယွင်းစေတတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ မရီစိမာယာအတ္တ ဝိဓုရော၊ အတ္တတို့နှင့် မတူသော။ ဘာဝေါ၊ သဘောသည်။ တဏ္ဍာဝိပရီတဘူတဘာဝေါ၊ မည်၏။ အရိယဉာဏသာတိ၊ ကား။ အရိယသ အဝိတထဂ္ဂါဟကသ၊ မချွတ်မယွင်း ယူတတ် သိတတ်သော။ ဉာဏဿ၊ ၏။ (အနုဋ္ဌိ၌ အရိယာနံ ဉာဏဿ–ဟု ဖွင့်၏) တေန၊ ထိုအရိယဉာဏသ–ပုဒ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌိဝေဉာဏံ ဝိယ၊ ဉာဏ်ကိုကဲ့သို့။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဂဟိတံ၊

သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုပဋ္ဌေဝေဒေဝဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ်တို့၏။ ပဋ္ဌိဝိဏ္ဏိတဗ္ဗတာ စ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလင်း။ အာရမ္မဏာဘာဝေါ စ၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ကိုလင်း။ ဂေါစရဘာဝေါ၊ ကျက်စားရာ၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဠ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အဂ္ဂိ လက္ခဏံ၊ ဟူသည်။ ဥဏ္ဏတ္တံ၊ ပူသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုပူခြင်း လက္ခဏာသည်။ ကတ္ထစိ၊ သော။ ကဌာဒိဥပါ ဒါနဘေဒေ၊ ထင်းအစရှိသော လောင်စာအထူးအပြားဌ်။ ဝိသံဝါဒကံ ဝါ၊ ချွတ်ယွင်းစေသည်သော်လင်း။ ဝိပရီတံ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သည်သော်လင်း။ အဘူတံ ဝါ၊ မဟုတ်မမှန်သည်သော်လင်း။ ကဒါစိပိ၊ မျှဌ်သော်လည်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇာတိ ဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာအထော မရဏဓမ္မိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိကာ၊ တို့သည်။ လောကပကတိ၊ လောက၏ ဓမ္မတာသဘောမည်၏။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ တိရစ္ဆာနာနံ၊ တို့၏။ တိရိယံ၊ ဖီလာကန့်လန့်။ ဒီဃတာ၊ ရှည်သည်၏ အဖြစ်ငင်း။ မနုဿာဒီနံ၊ တို့၏။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဌ်။ ဒီဃတာ၊ ငင်း။ ဝုဒ္ဓိနိဋ္ဌं၊ ကြီးပွါးခြင်း၏ အဆုံးသို့။ ပတ္တာနံ၊ ရောက်ကုန်သော သက်ရှိသက်မဲ့ဝတ္ထုတို့၏။ အဝမုနံ၊ မတိုးပွါးခြင်းငင်း။ ဣတိ ဧဝမာဒိကာ စ၊ အစရှိသော သဘောသည်လည်း။ လောကပကတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တစ္ဆာဝိပရိတဘူတဘာဝေသု၊ တစ္ဆဘာဝ အဝိပရိတဘာဝ ဘူတဘာဝ တို့တွင်။ ပဌမော၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဘူတဘာဝသည်။ တထတာ၊ မှန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဝဋ္ဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော တစ္ဆ ဘာဝသည်။ အဝိတထကာ၊ မချွတ်ယွင်းသည်၏ အဖြစ်တည်း။ မဇ္ဈိမော၊ အလယ်ဖြစ်သော အဝိပရိတဘာဝသည်။ အနညထ တာ၊ တပါးသော အပြားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤသုံးပါးသောသဘောတို့၏။ ဝိသေ သော၊ တည်း။

[၁၉၄] ဒုက္ခာ၊ မှ။ အညံ၊ သော။ ဗာဓေံ၊ နှိပ်စက်တတ်သောတရားသည်။ နဲ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ တဏှာပိ၊ သည်လည်း။ ဇာတိ ဝိယ၊ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်း ဇာတိကဲ့သို့။ ဒုက္ခနိမိတ္တတာယ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဗာဓိကာ၊ နှိပ်စက်တတ်သည်။ ဟောတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အံ့။ နဲ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဗာဓကပ္ပ ဘဝဘာဝေန၊ နှိပ်စက်တတ်သောဒုက္ခသစ္စာ၏ အမွန်အစ အကြောင်းရင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသုံ၊ ခြား။ ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ယူသည်ရှိသော်။ ပဝတ္တိ စ၊ ကိုလင်း။ ပဝတ္တိဟေတု စ၊ ကိုလင်း။ အသင်္ခရတော၊ မရော ယှက်သောအားဖြင့်။ ဗောဓိတာ၊ သိစေအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဇာတိအာဒီနံ ဝိယ၊ ဇာတိအစရှိ သည်တို့၏ ကဲ့သို့။ ဒုက္ခသ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေါ စ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်သည်ငင်း။ ဒုက္ခဒုက္ခတာ စ၊ သည်ငင်း။ ဗာဓကတာ၊ အဖြစ်မည်၏။ ဒုက္ခပ္ပဘဝတာ၊ ဒုက္ခ၏ အမွန်အစ၏ အဖြစ်သည်။ (ဗာဓကတာ၊ မည်သည်။) နဲ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဘဝ ဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝိသုံ၊ ခြား။ ဂဟိတာယ၊ ယူအပ်ပြီးသော။ တဏှာယ၊ ၏။ ဗာဓကဘာဝပ္ပသင်္ဂေါ၊ ဗာဓကအဖြစ်နှင့် စပ်လျဉ်း ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာ အညံ နဲ ဗာဓကန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဗာဓ ကတ္တာနိယာမေနာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဗာဓကမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒုက္ခမေဝ၊ သာလျှင်။ ဗာဓကံ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွိဓာပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဗာဓကတ္တာဝဓာရဏေန၊ ဗာဓကအဖြစ်ကို ပင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဗာဓကတ္တာနိယာမေနာတိ၊ ပုဒ်ဌ်။ ဗာဓကတ္တာသ စ၊ ဗာဓကအဖြစ်၏ ငင်း။ (အနုဋ္ဌီ သီမူတို့နှင့်အညီ) ဗာဓကတ္တေ စ၊ အဖြစ်ဌ်ငင်း။ နိယာမေန၊ ကိန်းသေမြဲသောအားဖြင့်။ (ဣတိ၊ သို့။ သမာသော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။) ဗာဓကတ္တာသ၊ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဒုက္ခေ၊ ဌ်။ နိယတတာ၊ ကိန်းသေမြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုက္ခသ စ၊ ၏လည်း။ ဗာဓကတ္တေ၊ ဌ်။ နိယတတာ၊ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သိအပ်၏။

တံ ဝိနာ နာညတောတိ၊ ကား။ အဝသေသကိလေသအဝသေသာကုသလ–သာသဝကုသလ မူလာဝသေသသာသဝ ကုသလဓမ္မာနံ၊ တဏှာမှ ကြွင်းသော ကိလေသာ, ကြွင်းသော အကုသိုလ်တရား, သာသဝကုသိုလ်မူလတရား ကြွင်းသော သာသဝကုသိုလ်တရားတို့၏။ (ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်းပါဠိမှယူသည်) ဒုက္ခဟေတုဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ တဏှာယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုကြွင်းသော ကိလေသာစသည်တို့၏။ ဒုက္ခဟေတုဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ နဲ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ အထူးကား။ တေဟိ၊ ကြွင်းသော ကိလေသာစသည်တို့နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ၍လည်း။ တဏှာယ၊ ၏။ ဒုက္ခဟေတုဘာဝေါ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ အကုသလေဟိ စ၊ တို့နှင့် တကွငင်း။ ရူပါဝစရာဒိကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ ကာမာဝစရာဒီဟိ စ၊ တို့နှင့်တကွငင်း။ တဏှာယ၊ ၏။ ဒုက္ခနိဗ္ဗတ္ထ ကတ္တာ၊ ဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သန္တာနဘာဝသ၊ ငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သန္တာနဘာဝေ၊ ဌ်။ နိယာမော၊ သည်။ သန္တာနဘာဝနိယာမော၊ မည်၏။ တေန သန္တာနဘာဝနိယာမေန၊ အားဖြင့်။ တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တာတိ၊ ကား။ ဧတသ၊ ဤတရားအား။ ဒွိဓာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ နိယာမေန၊ အားဖြင့်။ တစ္ဆော၊ မှန်ကန်သော၊ ဝါ၊ မချွတ်ယွင်းသော။ နိယျာန ဘာဝေါ၊ နိယျာန၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ–ဌ် စပ်) မိစ္ဆာမဂ္ဂသ ဝိယ၊ ၏ ကဲ့သို့။ ဝိပရီတတာယ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ (အတစ္ဆော၊ မမှန်ကန်သည်၊ ဝါ၊ ချွတ်ယွင်းသည်။ နဲ(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ လောကိယမဂ္ဂသ ဝိယ ဝါ၊ ၏ ကဲ့သို့မူလည်း။ အနေ ကန္တိကတာယ၊ ဧကန်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အတစ္ဆော၊ သည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တစ္ဆနိယျာနဘာဝေါ၊ မည် ၏။ မဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်ကိုရ၏။ တသ (တစ္ဆနိယျာနဘာဝသ)၊ ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တံ၊ မည်၏။ တသ္မာ တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တာ၊ ထိုသို့မချွတ်ယွင်းသော နိယျာနအဖြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့ဌ်၊ ဝါ၊ သစ္စာတို့ဌ်။ ဒွိဓာပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ နိယာမေန၊ ဖြင့်။ တစ္ဆာဝိပရီတဘူတဘာဝေါ၊ ဘူတအဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ဘူတသဘောကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတိ တစ္ဆာဝိပလ္လာသာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၅၃၄။ သစ္စသဒ္ဒသ၊ ၏။ သမ္ဘဝန္တာနံ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သော။ အတ္ထာနံ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဓရဏံ၊ ထုတ်ပြခြင်းသည်။ (အတ္ထုဒ္ဓါ ရော၊ မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ဘဝန္တေ၊ ကုန်သော။ အတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဝတ္တာ၊ ၍။ အဓိပ္ပေတသ၊ အလိုရှိအပ်သော။ အတ္ထသ၊ ကို။ ဥဒ္ဓရဏံ နိဒ္ဒါရဏံ၊ ရွေးထုတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထုဒ္ဓါရော၊ မည်၏။ ဝိရတိသစ္စေတိ၊ ကား။ မုသာဝါဒဝိရတိယံ၊ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၌။ ဟိ၊ မှန်။ သစ္စသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အညဝိရတီသု၊ တပါးသောဝိရတီတို့၌။ နံ နိရုဏ္ဍော၊ မထင်။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ဝိရတိသစ္စံ၊ သည်။ သမာဒါနဝိရတိ၊ တီ–တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (တနည်း) ဝိရတိသစ္စံ၊ ကို။ သမာဒါနဝိရတီတိ၊ တီ–ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသမ္မိ၊ ထိုဆရာတို့၏လည်း။ (ဝါဒေ၊ ၌။) သမာဒါနမတ္တံ၊ ဆောက်တည် ခြင်းမျှသည်။ ဝိရတိသစ္စံ၊ သည်။ နံ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထခေါ၊ သော်ကား။ သမာဒါနာဝိသံဝါဒနံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းကို မချွတ်ယွင်းစေခြင်းသည်။ (ဝိရတိသစ္စံ၊ မည်၏။) ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုသမာဒါနာဝိသံဝါဒနသည်။ ပဋိညာသစ္စံ၊ ဝန်ခံချက်ကို မှန်စေသော ပဋိညာသစ္စာဖြစ်၍။ မုသာဝါဒဝိရတိယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ ဣဒမေဝ၊ ဤအယူသည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညံ၊ တပါးသော အယူသည်။ မောဃံ၊ အချည်းနှီးသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မှားသော အယူသည်။ သစ္စန္တိ၊ မှန်သည်ဟူ၍။ အဘိနိဝိသနဝုတ္တိယာ၊ မြဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသစ္စံ၊ မည် ၏။ အမောသမ္မတ္တာ၊ မပျက်စီးသော သဘောတရား၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ မောသမ္မံ နသသနမမ္မံ ဟောတိ–ဟူသောသုတ္တနိ–ဋ္ဌ ဒု ၂၂၅–ကို မှီသည်) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရမတ္ထသစ္စံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ "အမောသမ္မံ၊ မပျက်စီးသော သဘောရှိသော။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အရိယာ၊ တို့သည်။ သစ္စတော၊ အမှန် တရားဟူ၍။ ဝိဒူ၊ သိကုန်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ တသ စ၊ ထိုပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုဌင်း။ [၁၉၅] တံသမ္ဘပကသ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂသ စ၊ ကိုဌင်း။ ပဇာနနာ၊ အပြားအားဖြင့်သိခြင်းသည်။ ပဋ္ဌိ ဝေဓော၊ သည်။ အဝိဝါဒကာရဏံ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊ ဝါ၊ ငြင်းခုံမှုကင်းခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒွယမ္ပိ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်–ဟူသော တရားနှစ်ပါးအပေါင်းကိုလည်း။ ဧကံ ဟိ သစ္စံ။ပ။ ပဇာနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိသာ ဂါထာယ၊ ၌။ သစ္စန္တိ၊ တပါးတည်းသောသစ္စာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ယသ္မိံ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် အရိယာမဂ်ဟူသော အကြင်အမှန်တရား ကြောင့်။ (နော ဝိဝဒေ–၌ စပ်) ဝါ၊ ၌။ ဝါ၊ ကို။ ပဇာနံ–ပဇာနန္တာ၊ အပြားအားဖြင့်သိသော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းသည်။ နော ဝိဝဒေ၊ မငြင်းခုံရာ။ (တံ) သစ္စံ၊ ထိုငြင်းခုံမှုကင်းကြောင်းဖြစ်သော အမှန်တရားသည်။ ဧကံ၊ ဟိ၊ တပါးသာတည်း။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သစ္စာသည်။ နံ အတ္ထိ၊ မရှိ။]

၅၃၅။ "ဧတံ၊ ဤဇာတိအစရှိသော တရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ နံ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့ဆိုး၍။ အာဂ္ဆေယျ၊ ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤသို့လာနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ နံ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ မရှိဟူသော။" ဧတေန၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့၏။ ဒုက္ခအရိယသစ္စဘာဝေ၊ အဖြစ်၌။ အဝိပရီတတံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဧကဿေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဗာဓကဘာဝတော၊ နှိပ်စက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ "ဒုက္ခံ အရိယ သစ္စံ၊ သည်။ အညံ၊ ဇာတိအစရှိသည်မှ တပါးတည်း။ ဣတိ၊ သို့ဆိုး၍။ အာဂ္ဆေ ယျ၊ ၏။ ဧတံ ဌာန၊ ဤလာနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ နံ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ မရှိဟူသော"။ ဣတိ၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ဒုက္ခအရိယသစ္စဘာဝဿ၊ ၏။ ဇာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ နိယတတံ၊ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနညတ္ထဘာဝတော၊ တပါးသော တရားတို့၌ မဖြစ်ခြင်း မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ကထဉ္စိ၊ တစုံတခုသောအကြောင်းကြောင့်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံစိတ္တော၊ ဤသို့သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သစေပိ အာဂ္ဆေယျ၊ အကယ်၍မူလည်းလာရာ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပညာပနေ၊ ပညတ်ခြင်း ၌။ သဟခမ္မေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ ဥပနေ၊ သိစေခြင်း၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝါဒဿ၊ ကို။ ပတိဋ္ဌာပနေ၊ တည်စေခြင်း၌။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ၄၂။ အဟမေတံ။ပ။ ပညာပေဿာမီတိ အာဂ္ဆေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့၏။ အနညထတာ ဧဝ စ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့် မဟုတ်သည် ၏အဖြစ်သည်သာလျှင်ဌင်း။ အညဿ၊ ဇာတိ စသည်မှ တပါးသော။ တထာဘူတဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော တရား၏။ အဘာဝေါယေဝ စ၊ မရှိခြင်းသည်သာလျှင်ဌင်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဌာနာဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏မရှိခြင်းပေတည်း။ ကောစိ၊ သူသည်။ သစေပိ အာဂ္ဆေယျ၊ အုံ။ အာဂ္ဆတု၊ လာပေစေ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဌာနံ၊ ပညတ်နိုင်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သုတ္တတ္ထော၊ သုတ်၏အနက်တည်း။ ဒုတိယသုတ္တေပိ၊ ၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ တတ္ထ၊ ထိုဒုတိယသုတ်၌။ အတ္တဘာဝပဋ္ဌိလာဘေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့သို့။ ပတ္တိ စ၊ ရောက်ခြင်းသည်ဌင်း။ သမ္ဘုခီဘာဝေါ စ၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်သည်ဌင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘတ္တတာ စ၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ် ရအပ်သည်၏အဖြစ်သည်ဌင်း။ ပစ္စက္ခတာ စ၊ အဖြစ်သည်ဌင်း။ ပဌမတာ၊ ပဌမသစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ယတော၊ ယင်းအကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတံ၊ ၏။ တန္နိမိတ္တတာ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဒုတိယတာ၊ ဒုတိယ၏ဖြစ်ကြောင်း တည်း။ တဒုပသမတာ၊ ထိုဒုက္ခ၏ငြိမ်းရာအဖြစ်သည်။ တတိယတာ၊ တည်း။ တံသမ္ဘပကတာ၊ ထို တတိယသစ္စာသို့ရောက် ကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ စတုတ္ထတာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

ဧတပရမတောတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (အာဟ–၌ စပ်) စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ပရိယာဒါနံ–၌ စပ်) ပဝတ္တိအာဒီနံ၊ တို့ကို။ အနဝသေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ နိဗ္ဗုတိကာမေန၊ ဆင်းရဲ၏ငြိမ်း

ခြင်းကို အလိုရှိသော၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုအလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရိဇာနနာဒီဟိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသည်တို့မှ။ အည်၊ သော။ ကာတဗ္ဗံ၊ သော။ ကိဉ္စိ ကိစ္စံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ဣတော၊ ဤဒုက္ခကိုသိခြင်းစသည်မှ။ အည်၊ သော။ မမ္မဉ္ဉာဏ ကိစ္စံ၊ သဘောတရားကို သိခြင်းကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရိညေယျာဒီနိ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဧတေပရမာနေ၀၊ ဤလေးပါးမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိယေ၀၊ သာလျှင်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တဏှာယ၊ ၌။ အာဒီ နဝဒသာ၀ီနံ၊ အပြစ်ကို မြင်လေ့ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ "တဏှာ၀ဋ္ဋအာဒီနံ၊ တို့၏။ ဧတေပရမတာယာ တိ၊ ဤလေးပါးမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဟူ၍"။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ အာလယေ၊ တွယ်တာရာဖြစ် သော။ ပဋ္ဌကာမဂုဏသင်္ခါတေ ၀ါ၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါးဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ သကလ၀ဋ္ဋကာမသင်္ခါတေ ၀ါ၊ အလုံးစုံသော ဝဋ္ဋကာမဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဘ၀တ္တယသင်္ခါတေ ၀ါ၊ ဘ၀သုံးပါးအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သည်မူ လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ ဒေါသဒသာ၀ီနံ၊ အပြစ်ကိုမြင်လေ့ရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အာလယာဒီနံ၊ တို့၏။ ဧတေပရမတာယာတိ၊ ဤလေးပါးမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၃၆။ သြဠာရိကတ္တာတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့၏။ ဒုက္ခဘာ၀သ၊ ဒုက္ခအဖြစ်၏။ ပစုရဧနပါကဋ္ဌ တာမတ္တံ၊ များစွာသောလူအပေါင်းအား ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်မျှကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အရိယေန ဉာဏေန၊ အရိယ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဋိ၀ိဒ္ဓိတဗ္ဗာကာရံ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သောအခြင်းအရာကို။ (သန္ဓာယ၊ ၍။) နဝ (ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ တန္တိ၊ ကား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အကတန္တိ၊ ကား။ အနိဗ္ဗတ္တိတံ၊ မဖြစ်စေအပ်မူ၍။ အနိပ္ပါဒိတကာရဏံ၊ ပြီးစေအပ်သောအကြောင်းမရှိမူ၍။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ကာရဏေ၊ သည်။ သိဒ္ဓေ၊ သော်။ ဖလံ၊ သည်။ သိဒ္ဓမေ၀၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ နေ၀ အကတံ အာဂစ္ဆတီတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ၊ ပါဠိဖြင့်။ [၁၉ဖ] အဟေတုကဝါဒံ၊ ကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ နဣသဝရနိမ္မာနာဒိတောတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ပဇာပတိပုရိသပကတိကာလာဒိ၀ါဒေ၊ ပဇာပတိ၀ါဒ, ပုရိသ၀ါဒ, ပကတိ၀ါဒ, ကာလ ၀ါဒ အစရှိသည်တို့ကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ ပရတော၊ ၌။ အာ၀ိ၊ စွာ။ ဘ၀ိဿတိ၊ တံ့။ သဟေတုကေန ဒုက္ခေနာတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဒုက္ခဒဿနေန၊ ဒုက္ခကို ပြခြင်းဖြင့်။ ဧနိတဿ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော။ သံ၀ေ၀ဿ၊ ၏၊ ၀ါ၊ ကို။ သံ၀ဝုနံ၊ ပွါးစေခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခ ဿ၊ ၏။ သဟေတုကဘာ၀သ၀နေန၊ အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ကြားရသဖြင့်။ ယာ၀၊ လောက်။ အယံ ဟေတု၊ ဤအကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာ၀၊ လောက်။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အ၀ိဏ္ဍေဒေန၊ မပြတ်စဲသဖြင့်။ ပ၀တ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဗလ၀သံ၀ေဂေါ၊ အားကြီးသောသံ၀ေ၀သည်။ ဇာယတိ၊ ၏။ အဿာသ၀ေနနတ္ထံ နိရောဓေန္တိ၊ ကား။ သံ၀ေ၀ဇာတဿ၊ ဖြစ်သော သံ၀ေ၀ရှိသော သတ္တ၀ါအပေါင်းအား။ အဿာသံ၊ သက်သာခြင်းကို။ ဧနေတုံ၊ ၎။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗိန္ဒနသံသာရဒုက္ခဿ၊ ငြီးငွေ့သော သံသရာဆင်းရဲရှိသော (၀ါ) သံသရာဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့သော သတ္တ၀ါအား။ နိရောဓကထာ၊ နိဗ္ဗာန်စကားသည်၊ ၀ါ၊ ကို။ ဝုစ္စမာနာ၊ သော်။ အတိ၀ိယ၊ လျှင်။ အဿာသံ၊ ကို။ သဠေနေတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေ၏။

၅၃၇။ ယေ တေ ဇာတိအာဒယော ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဘဂ၀တာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္ဓော၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာနိဒ္ဒေသ၌။ ဗျာ၀ိ၊ ကို။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ နဂ ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ အနေကန္တဘာ၀တော၊ ဧကန် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နဂ ဂဟိတော၊ အပ်။) တထာ–တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ချဲ့။ သော၊ ထိုဗျာ၀ိသည်။ ကဒါစိ စ၊ တရံ တခါ၌ရင်း။ ကေသဋ္ဌိ စ၊ အချို့သောသတ္တ၀ါတို့အားရင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယထာဟ၊ ကား။ ဣဒ္ဓာ၊ လိုလားတောင့်တခြင်းရင်း။ အနသနံ၊ ဆာလောင်ခြင်းရင်း။ (ခုဒါ–ဟု သုတ္တနိ–ဌ–၌ ဖွင့်၏) ဧရာ၊ အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ကုန် သော။ ရောဂါ၊ တို့သည်။ ပုရေ၊ ရှေးကာလ၌။ အာသုံ၊ ရှိခဲ့ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။) ဗာကုလတ္ထေရာဒီနံ၊ တို့အား။ သော၊ ထိုဗျာ၀ိသည်။ နဂ အဟောသိယေ၀၊ မဖြစ်ခဲ့–မရှိခဲ့သည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခဂ္ဂဟဏေန၊ (ကာယိယ) ဒုက္ခကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဗျာ၀ိ၊ ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာနိဒ္ဒေသ၌။ ဂဟိတောဝ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဓာတုကွောဘ၀စ္စယံ၊ ဓာတ်ချောက်ချားခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဗျာ၀ိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဋ္ဌကံ၊ အပေါင်းကို။ ဧကံ၊ သော။ ကောဋ္ဌာသံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒွါဒသ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဏှာဘာ၀သာမညေန၊ တဏှာအဖြစ်ဟူသော တူသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဏ္ဍံ၊ တည်း။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဂဟိတာ–၌ စပ်) အညေ၊ ကုန်သော။ အန္တောဂ၀ေ၀ေ၊ အတွင်း၀င်သောအပြားတို့ကို။ အနာမသိတ္တာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ ဧကရူပေန၊ တခုတည်းသော သရုပ်သဘော အားဖြင့်။ ကာမံ ဂဟိတာပိ၊ အကယ်၍ ယူအပ်ငြားသော်လည်း။ တဏှာ၊ ကို။ (ဝုတ္တာ–၌ စပ်) သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတာ စ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာ၎င်း။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတာ စ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိ၀ိရဟိတာ၊ ဒိဋ္ဌိမှကင်းသော။ ကေ၀လံ၊ သက်သက်။ ကာမသဟဂတာ စ၊ ကာမ၌ သာယာသောသဘောဖြစ်၍ဖြစ်သော တဏှာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဓာ၀၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဘိန္နာ တ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်၏။ အယမေ၀ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ မဂ္ဂသစ္စဘာ၀ေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကဏ္ဍံ၊ တည်း။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တာပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သဘာ၀တော၊ အားဖြင့်။ ဘိန္နာ ဧ၀၊ ကွဲပြားကုန်သည် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

ဇာတိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

ဘဝေတိ၊ ကား။ အာဒါနနိက္ခေပပရိစ္ဆိန္နော၊ သော။ ဓမ္မပ္ပဗန္ဓော၊ ရုပ်နာမ်တရားအစဉ်သည်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။ တသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုဘဝကို။ (ဝုစ္စတိ–၌ စပ်) ဇတ္ထ၊ ဤဘဝ၌။ ယောနိဂတိအာဒိဝိဘာဂေါ၊ ယောနိဂတိ စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်းရှိသော တရားအပေါင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတီတိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဇတ္ထ၊ ဤအပေါင်း၌။ သမာနနွယာ၊ တူသောအနွယ်ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ နိကာယော၊ အပေါင်းကို (ဝါ) ဂိုဏ်းကိုရ၏။ သခ်ံတလက္ခဏောတိ၊ ကား။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ သော။ ဥပ္ပါဒေ၊ ဥပါဒ်၌၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း၌။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုဥပါဒ်သည်။ ဇနနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခြင်းအနက်ကြောင့်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ပဋ္ဌသန္ဓိယန္တိ၊ ကား။ [၁၉၇] ပဋ္ဌသန္ဓိစိတ္တက္ခဏော၊ ၌။ သမ္ပတိဇာတောတိ ဇတ္ထ၊ ၌။ (သမ္ပတိနိဝိဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်သော။) ဇာတသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ (မြန်မာမူဟောင်းနှင့်အညီ ဇာတ–သာ သင့်သည်၊ ဇာတိ–ကားမသင့်၊ သီမူအလိုအားဖြင့် ဇာတသဒ္ဒေ၊ ၌–ဟု အနက်ပေး၊ သင့်သည်ပင်) လဇ္ဇမာနံ၊ သော။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ မှ။ နိက္ခမနသခ်ါတံ၊ သော။ ဇာယနတ္ထံ၊ ဖွားမြင်ခြင်းအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပသူတိယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဘိဇာတိယံ၊ ဖွားမြင်တော်မူခြင်း၌။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဇောယ၊ ဤအနက်သဘောဖြင့်။ ခတ္တိယာဒိသမညာ၊ ခတ္တိယ အစရှိသောအမည်သည်။ ဇာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ကုလံ၊ အမျိုးအနွယ်ကို ရ၏။

၅၃၈။ ဇတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ သယန္တိ၊ အိပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေယျာ၊ မည်၏။ ဇေတသံ၊ ဤသတ္တဝါတို့၏။ သေယျာ၊ အိပ်ရာကား။ မာတုကုစ္ဆိသခ်ါတော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ဂဗ္ဘော၊ တိုက်ခန်းတည်း။ (တနည်း) ဇေတသံ၊ တို့အား။ မာတုကုစ္ဆိသခ်ါတော၊ သော။ ဂဗ္ဘော၊ တိုက်ခန်းဟူသော။ သေယျာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဗ္ဘသေယျကာ၊ မည်ကုန်၏။ အဏ္ဏဇာ စ၊ ဥမှပေါက်ဖွားသောသတ္တဝါတို့ကိုဝင်း။ ဇလာဗုဇာ စ၊ သူငယ်အိပ်မှ ပေါက်ဖွားသော သတ္တဝါတို့ကိုဝင်း။ (လဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတရေသန္တိ၊ ကား။ သံသေဒဇာနံ စ၊ အညှိကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့အားဝင်း။ သြပပါတိကာနဉ္စ၊ အနီး၌ကျလာသကဲ့သို့ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်သောသတ္တဝါတို့အားဝင်း။ အယမ္ပိ စာတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌသန္ဓိခန္ဓေသွေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဝုတ္တကထာပိ၊ သည်သော်လည်း။ ပဋ္ဌသန္ဓိတော ပဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တကထာယံ၊ ၌။ ပဂေဝ၊ စောစောစီးစီး ရှေးဦးစွာပင် ပြီး၏၊ ဝါ၊ အဘယ်မှာဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ တေသံ ပဋ္ဌမပါတုဘာဝေါ ဇာတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဥမ္မဂ္ဂနဝသေန၊ ပေါ်လာသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂယှတိ၊ ယူအပ်သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥမ္မဂ္ဂနပစ္စုပ္ပဌာနာ၊ မည်၏။ ဝက္ခမာနဝိဘာဂံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော ဝေဘန်ခြင်း–ကွဲပြားခြင်းရှိသော။ ဒုက္ခဝိစိတ္တတံ၊ ဒုက္ခ၏ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ဆန်းကြယ်သော ဒုက္ခအပေါင်းကို။ ပစ္စုပ္ပဌပေတိ၊ ရှေးရှုဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဝိစိတ္တတာ ပစ္စုပ္ပဌာနာ၊ မည်၏။

၅၃၉။ ကသ္မာ ပနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတော၊ သော။ စောဒကဿ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ဇကန္တဒုက္ခေ၊ စင်စစ်ဆင်းရဲသော။ နိရယေ၊ ၌။ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်တန်စေ။ ဝါ၊ ကား။ အညာ သုပိ၊ ကုန်သော။ ဒုဂ္ဂတိသု၊ ဘုံတို့၌။ ပါပကမ္မသမုဋ္ဌာနတော၊ မကောင်းမှုကံလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မကောင်းမှုကံကြောင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်သည်။ ဟောတု၊ စေ။) ပန၊ သော်လည်း။ သုခ သံဝတ္တနိယကမ္မသမုဋ္ဌာနာသု၊ ချမ်းသာကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ သုဂတီသု၊ တို့၌။ (ဇာတိ၊ သည်။) ကထံ၊ ကြောင့်။ (ဒုက္ခံ၊ မည်သနည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဣတရော၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ (ဒဿေန္တော အာဟ–၌ စပ်) အယံ ဇာတိ၊ ကို။ သဘာဝဒုက္ခဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ နဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ အကြောင်းကား။ ဒုက္ခဝေဒနာသမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သော။ ကာစိ၊ သော။ ပဋ္ဌသန္ဓိ၊ သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ အနေကေသံ ဒုက္ခာနံ ဝတ္ထုဘာဝတောတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ အဒုက္ခသဘာဝမ္ပိ၊ ဒုက္ခသဘော မဟုတ်သည်ကိုလည်း၊ ဝါ၊ မရှိသော တရားကိုလည်း။ ပရိယာယတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသဘာဝံ၊ ဒုက္ခသဘောကို၊ ဝါ၊ ဒုက္ခသဘောရှိသော တရားကို။ ဒုက္ခသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ ၍။ ဒုက္ခဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရူပ ရူပန္တိ ယထာ၊ ရူပရူပံ–ဟူသော ဝေါဟာရကဲ့သို့တည်း။

ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဟေတုတောတိ၊ ကား။ မေ၊ အား။ အဟု ဝတ၊ ဖြစ်ခဲ့ရှိခဲ့လေပြီ။ တံ၊ ဖြစ်ခဲ့ရှိခဲ့သော ထိုဝတ္ထုသည်။ နာဟောသိ ဝတ၊ မရှိခဲ့ပြီတကား။ ဣတိ၊ သို့။ စေတသိကဒုက္ခုပ္ပတ္တိဟေတုတော၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ တေဘူမကာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ သခ်ါရဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌၊ ဝါ၊ ထိုသခ်ါရဒုက္ခမည်ရာ၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဥဒယဗ္ဗယပွဋ္ဌိပီဋ္ဌိတတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ၊ အကြင်တရားကို။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ ပဋ္ဌိပီဋ္ဌိတံ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုတရားသည်။ ဒုက္ခမနတာယ၊ သည်းခံနိုင်ခဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဝိပဿနာစာရသ၊ ဝိပဿနာ၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော တရား၏၊ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တေဘူမကဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၏။)

ဒုက္ခဒုက္ခန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသေ၊ တို့ကို။ (သောကဒုက္ခ–ဒေါမနဿာနိ–ဟု ဆိုမှ အဋ္ဌကထာနှင့် ညီမည်) ဝဒတိ၊ ၏။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာတိ–အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒုက္ခသစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ အာဂတံ၊ သော။

[၁၉၈] ဘဂဝတာပီတိ၊ ကား။ အနာဝရဏဉာဏဝတာ၊ အနာဝရဏဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ အဒ္ဓရိယာပရိမေယျ ဒေသနာကောသလ္လဝတာ၊ အုံ့သြဖွယ် မနှိုင်းယှဉ်ကောင်းသော တရားဟောခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘဂဝတာပိ၊ သည်သော်လည်း။ ဥပမာဝသေနာတိ၊ ကား။ အဂ်ါရကာသူပမာဒိဥပမာဝသေန၊ မီးကျီးတွင်း ဥပမာ အစရှိသော ဥပမာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

၅၄၀။ ပုဏ္ဏရိကာဒီသူတိ၊ ပါဠိ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ (သဂ်ဟော–၌ စပ်) မဏိကနကရဇတ ပဝါဠာဒိရတနသန္နိစ္စယေ၊ ပတ္တမြား ရွှေ ငွေ သန္တာ အစရှိသော ရတနာတို့၏ အပေါင်း၌၊ ဝါ၊ ရတနာအစုအပုံ၌။ နု (နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အာသန္ဒိပလ္လင်ဂေါနကာဒိကေ၊ (ဘုရား၏ လက်ရှစ်သစ်ထက် ရှည်သော အခြေရှိသော) အာသန္ဒီမည်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်, ခြသေ့ရုပ်စသည်နှင့်တကွဖြစ်သော အိပ်ရာပလ္လင်, လက်လေးသစ်ထက်ရှည်သော အမွေးရှိသော ကောဇောကြီး အစရှိသော။ သုဘမနုညသယနတလေ၊ တင့်တယ်၍ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော အိပ်ရာအပြင်၌။ နာပိ(နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ လည်း မဟုတ်။ ရတနမယကုဋ္ဌိမမနောဟရေ၊ ရတနာဖြင့်ပြီးသော ထွင်းဖောက်အပ်သော ပန်းတိုဖြင့် စိတ်နှလုံးကို ဆွဲဆောင်တတ်သော။ ပါသာဒတလေ၊ ၌။ နာပိ (နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ မဟုတ်။ သိတ္တသမ္ဘဋ္ဌကုသုမောပဟာရဝတိ၊ တံမြက်လှည်း၍ ရေသွန်းဖြန်းအပ်သော ပန်းတိုကို ဖြန့်ကြဲဆောင်ထည့်ပေးခြင်းရှိသော။ ပါသာဒူပစာရေ၊ ပြာသာဒ်၏အနီးပတ်ဝန်းကျင် ဥပစာ၌။ နာပိ (နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ မဟုတ်။ မုတ္တာဇာလသဒိသဝါလိကာဝိကိဏ္ဏေ၊ ပုလဲကွန်ယက်နှင့်တူသော သဲဖြူတို့ဖြင့် ခြွမ်းသော။ ဝိဝဋ္ဋဂ်ဏေ၊ ဟင်းလင်းပြင်ဖြစ်သော (ပြာသာဒ်၏) မျက်နှာစာအရပ်၌။ နာပိ (နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ မဟုတ်။ ဟရိတကမ္မလသဒိသမုဒုသဒ္ဒလ သမတလေ၊ အစိမ်းရောင်သကလပ် (ကတ္တီပါ)နှင့်တူသော နူးညံ့စိမ်းစို ညီညာသော မျက်နှာပြင်ရှိသော။ ဘူမိဘာဂေ၊ ၌။ နာပိ (နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဧဝမာဒီနံ၊ တို့ကို။ သဂ်ဟော၊ ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပရမသမ္ဘာဝေတိ၊ ကား။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ သမ္ဘာဝေ၊ သော။ တိဗ္ဗန္ဓကာရေတိ၊ ကား။ ဗဟလန္ဓကာရေ၊ ထူထဲသော အမိုက်မှောင် ရှိသော။ ။ ပိတ္တသေမှ ပုဗ္ဗရဟိရဂူထော ဒရိယာဒိနာနာကုဏပသမ္ဘာဝေ၊ သည်းခြေ သလိပ် ပြည် သွေး ကျင်ကြီး အစာသစ်အစရှိသော အထူးထူးသော အပုပ်တို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းလှစွာသော။ ။ မာတာ၊ သည်။ ဝိသတိဝဿာ၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်ရှိသည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အုံ့။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ တိ သစတ္တာလီသာဒိဝဿာ၊ အနှစ်သုံးဆယ် လေးဆယ် စသည်ရှိသည်။ (ယဒိသိယာ၊ အုံ့။) တတ္တကံ ကာလံ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ အဓောတဝစ္ဆကူပသဒိသတာယ၊ မဆေးကြောဘူးသော ကျင်ကြီးတွင်းနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိမတ္တဇေဂုဏ္ဍေ၊ အတိုင်းထက်အလွန် စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော။ ။ ပူတိမစ္ဆာဒိ၊ ငါးပုပ်အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ဥပမာသည်၊ ဝါ၊ ဥပမာစကားသည်။ သဒိသူပမံ၊ ထပ်တူဥပမာသည်၊ ဝါ၊ ထပ်တူဥပမာရှိသည်။ နု၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။)တသ၊ ထိုငါးပုပ်စသည်၏။ ဝါတာဒိဝသေန၊ လေစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကစ္ဆဒုဂ္ဂန္ဓာပဂမသဇ္ဇာဝတော၊ အချို့သော အနံ့ဆိုးကင်းခြင်း၏ ရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဒသမာသေတိ၊ ပုဒ်သည်။ အစ္ဆန္တသံယောဂေ၊ ၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ယေဘုယျဝသေန၊ အများ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော စကားပေတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတော၊ ထက်။ ဘိယျောပိ၊ အလွန်လည်း။ ဧကစ္ဆာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုအမိဝမ်း၌။ အဝဋ္ဌာနသမ္ဘဝတော၊ တည်နေခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ အဓောမုခံ၊ မျက်နှာ၏ အောက်၌။ ဌပိတသကုံစိတ ဟတ္ထဒွယသ၊ ထားအပ်သော ကွေးသော လက်နှစ်ခုအပေါင်းရှိလျက်။ ဥက္ကုဋ္ဌိကသေဝ၊ ဆောင့်ကြောင့်သာလျှင်။ နိသီဒတော၊ ထိုင်နေသော။ (အတ္တနော၊ ၏။) (သီမူ၌ နိသီဒနတော–ဟု ရှိ၏၊ ထိုင်နေခြင်းကြောင့်ဟု အနက်ပေး၊ သင့်ပေ၏။) သမ်ဗဒ္ဓနပ္ပသာရဏာဒိရဟိတော၊ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်း စသည်မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။

အဘိမုခံ၊ မိမိသို့ရှေးရှု။ ကမ္မုနံ၊ ဆွဲငင်ခြင်းသည်။ အာကမ္မုနံ၊ မည်၏။ ပရိတော သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့်။ (သဗ္ဗတော ဘာဂေနမူလဋ္ဌ) ကမ္မုနံ၊ သည်။ ပရိကမ္မုနံ၊ မည်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ သို့။ ဂူနနံ၊ ခါတွက်ခြင်းသည်။ သြဂူနနံ၊ မည်၏။ နိဓာယနိဓာယ၊ ထား၍ ထား၍။ ဂူနနံ၊ သည်။ နိဒ္ဒါနနံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဇတ္ထု၊ ဤအရာ၌။ အာကမ္မုနာဒိသဒ်သံ၊ ဆွဲငင်ခြင်းစသည်နှင့်တူသည်ကို။ အာကမ္မုနာဒီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တရုဏဝဏ္ဏသဒ်သံ၊ နုသောအမာနှင့်တူသော၊ ဝါ၊ အမာ၏ အသားနုနှင့် တူသော။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ သုခုမာလံ၊ နူးညံ့သော။ ဂဇ္ဇဂတံ၊ အမိဝမ်း၌တည်သော။ သရီရံ၊ သည်။ သီတာဒိအပ္ပကမ္ပိ၊ အအေးအစရှိသော အနည်းငယ်ကိုသော်လည်း။ နု သဟတိ၊ သည်းမခံနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီတနရဂ္ဂုပ ပန္ဒတာဒိ၊ အလွန်အေးသောငရဲ၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်စသည်ကို။ နိဒဿိတံ၊ ဥပမာပြအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအအေး အစရှိသည်သည်။ တသ၊ ထိုသူငယ်၏ကိုယ်အား။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ သီတံ စ၊ အေးသည်ဌင်း။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ဥဏ္ဏဥ္ဇ၊

ပူသည်ရင်း။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ကပ်၍တည်၏၊ ဝါ၊ ထင်၏။ ။ သရီရံ၊ ကို။ ဝါသိယာဒီဟိ၊ ပဲခွပ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ တစ္ဆေတ္တာ၊ ရွေခုတ်၍။ ခါရာဝသေစနကရဏံ၊ အင်ရေသွန်းလောင်းထည့်ခြင်းကို ပြုခြင်းသည်၊ ဝါ၊ သွန်းလောင်းထည့်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ ခါရာပဋ္ဌိဿံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနေတိ၊ ဟူသောပါဋ္ဌဖြင့်။ ဂဗ္ဘာသယသညိတံ၊ ကိုယ်ဝန်၏ တည်ရာ (သားအိမ်)ဟု ဆိုအပ်သော။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အာဝဋ္ဋံ၊ အရစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ အာဟ၊ ၏။

ပရိဝတ္တေတွာတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓံပါဒအဓောသီသဘာဝေန၊ အထက်၌ ခြေ, အောက်၌ဦးခေါင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဇောက်ထိုး၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လှည့်၍။ ။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခသည်။ ဝိဇာယနမူလကံ၊ ဖွားမြင်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ယေန စ၊ အကြင်ဖွားမြင်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိသော ဒုက္ခဖြင့်ရင်း။ မရဏဒုက္ခေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ အဋ္ဌိတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒနာပတ္တာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသို့ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကတိ ပယမာသမတ္တာတိက္ကန္တမ္ပိ၊ လ–အနည်းငယ်လွန်ရုံမျှ သော်လည်း၊ ဝါ၊ လွန်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဝတ္တိ၊ ရှေးဘဝက အကြောင်းအရာကို။ ဝိသရန္တိ၊ မေ့ကုန်၏၊ ဝါ၊ အမှတ်မရကုန်။ မဟန္တကာရံ၊ ကြီးစွာသော အမိုက်တိုက်ရှိသော။ မဟာဝိဒုဂ္ဂံ၊ ကြီးစွာသော ခရီးခဲသို့။ ပက္ခန္ဒာဝိယ၊ ပြေးဝင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

[၁၉၉] ဝမ္ပေန္တသာတိ၊ ကား။ သောစနပရိဒေဝနသီသပဋ္ဌိဟနနာဒိနာ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ခေါင်းကို ထုရိုက်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ ဗာဟေန္တသ၊ နှိပ်စက်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခုပ္ပိပါသာဟိ စ၊ ဆာလောင်ခြင်း ရေငတ်ခြင်းတို့ဖြင့်ရင်း။ အာတပါဝဋ္ဌာနာဒိနာ စ၊ နေပူ၌ဘည်ခြင်း စသည်ဖြင့်ရင်း။ အာတာပနံ၊ ပူလောင်စေခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းကို။ (ဝေဒိ တဗ္ဗံ၊ ၏။) ပဋ္ဌဂ္ဂိတာပနာဒိနာ၊ ငါးပါးသော မီးအပူတို့ဖြင့် လောင်စေခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ ပရိတာပနံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်စေခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဣမသ္မာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တသ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ သတ္တဝိဓသ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော ဆင်းရဲ၏။ သဗ္ဗသာ ဝီတိ၊ ကား။ ဂဗ္ဘကာလာဒီသု၊ အမိဝမ်း၌ တည်သောကာလ စသည်တို့၌။ တာပနမဒ္ဒနာဒိနိရယဂ္ဂိဒါဟာဒိ သဠနိတသ၊ ဝမ်းပိုက်ကို ပူစေခြင်း နှိပ်နယ်ခြင်းစသည်တို့နှင့် ငရဲမီးလောင်ခြင်း စသည်တို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော။ သကလသာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ (ဒုက္ခသ၊ ၏။)။ ။ တဒဘာဝေ၊ ထိုဇာတိမရှိလတ်သော်။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုမေဝ၊ တည်ရာအကြောင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ ဇာယေထ နော စေ တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၅၄၁။ ဝိစိတ္တန္တိ၊ ကား။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူး အပြားပြားသော။ ဝါ၊ ကား။ အစ္ဆရိယံ၊ အံ့ဖွယ်ကောင်းသော။

ဣတိ၊ ကား။ ဇာတိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ။ တည်း။

ဇရာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၂။ သခ်ံတလက္ခဏန္တိ၊ ကား၊ ဝါ၊ ပုဒ်ကို။ "ဌိတသ၊ တည်ဆဲတရား၏။ အညထတ္တံ၊ ဥပါဒ ဝယတို့မှ တပါးသော အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ပညာယတိ၊ ထင်၏။)" ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ခဏိကဇရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိသမ္ဘဝေတိ၊ ကား။ ခဏ္ဍိစ္စပါလိစ္စ ဝလိတ္တစတာဒိနာ၊ သွားကျိုးခြင်း ဆံဖြူခြင်း အရေတွန့်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ သမညာတော၊ သိမှတ်အပ်သော။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) သာတိ၊ ကား။ ခန္ဓပုရာဏဘာဝသညိတာ၊ ခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းနွမ်းသည်၏အဖြစ်ဟု သိမှတ်အပ်သော၊ ဝါ၊ ခန္ဓပုရာဏဘာဝဟု ဆိုအပ်သော။ ပါကဋ္ဌဇရာ၊ ထင်ရှားသော ဇရာကို။ ။ ဇကဘာဝပရိယာပန္နာနံ၊ တခုသောဘာဝ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပုရာဏဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ ခန္ဓပရိပါကော၊ မည်၏။

ဣတိ၊ ကား။ ဇရာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

မရဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၃။ သခ်ံတလက္ခဏန္တိ၊ ပါဋ္ဌဖြင့်။ သခ်ါရာနံ၊ တို့၏။ ဝယသညိတံ၊ ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ခဏိကမရဏံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ယံ သန္ဓာယာတိ၊ ကား။ ယံ ခဏိကမရဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဇရာမရဏံ ဒ္ဝိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဇတ္တ၊ ပါဋ္ဌ ၌။ မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တန္တိ၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒသညိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ပါကဋ္ဌမရဏံ၊ ထင်ရှားသောမရဏကို။ ။စဝနန္တိ၊ ဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗတာယ၊ ကြောင့်။ စုတိ လက္ခဏံ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ ရွှေ့လျောခြင်းဟု မှတ်အပ်၏။ ဝိယောဂရသန္တိ၊ ကား။ ယထာဓိဂတေဟိ၊ အကြင်ရအပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဝါ၊ ရမြဲတိုင်းကုန်သော။ သတ္တသခ်ါရေဟိ၊ သတ္တဝါသခ်ါရတို့နှင့်။ ဝိယောဇနရသံ၊ ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ယထူပပန္နာယ၊

အကြင်အကြင် ကပ်ရောက်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဖြစ်မြဲတိုင်းသော။ ဂတိယာ၊ နှင့်။ ဝိပွဝါသဝသေန၊ ကွေကွင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂယှတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂတိဝိပွဝါသပစ္စုပ္ပဒ္ဒာနံ၊ မည်၏။

ပါပဿာတိ၊ ကား။ ပါပယောဂေန၊ မကောင်းမှုနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှု ရှိသောသူအား။ ဥပစိတ ပါပကမ္မဿ၊ ဆည်းပူးအပ်သော မကောင်းမှုရှိသောသူအား။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပါပကမ္မာဒိ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ ပါပကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တသခ်ါတံ၊ မကောင်းမှုကံ မကောင်းမှု ကမ္မနိမိတ် မကောင်းသောဂတိနိမိတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မရဏကာလေ၊ ၌။ [၂၀၀] ဥပဋ္ဌိတံ၊ ထင်သော။ အကုသလဝိပါကာရမ္မဏံ၊ အကုသလဝိပါက်စိတ်၏ အာရုံကို။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုမကောင်းမှုကံစသည်ကို။ ပဿန္တသေဝ၊ မြင်စဉ်ပင်လျှင်။ ကဿစိ၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနုဘဝန္တသ ဝိယ၊ ခံစားနေရဘိသကဲ့သို့။ မဟာဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဒ္ဒဿာတိ၊ ကား။ ဘဒ္ဒကမ္မဿ၊ ကောင်းမှုကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကတကုသလဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိသောသူအား။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှုကံ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣဋ္ဌမေဝ၊ အလိုရှိအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ကာမံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ကား ထင်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိယ–ဝိပွယောဂဝတ္ထုကံ၊ ချစ်အပ်သော သတ္တဝါသခ်ါရတို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ မဟန္တံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသဟန္တသ ဝိယောဂံ ဝိယဝတ္ထုကန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ပါပဿ စ၊ မကောင်းမှုရှိသောသူအားဌင်း။ ဘဒ္ဒဿ စ၊ ကောင်းမှုရှိသောသူအားဌင်း။ သာမညတော၊ အားဖြင့်။ ။ အဝိသေသတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာပိ၊ ဆိုပြီး၍လည်း။ သဗ္ဗေသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ သည်။ တံ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော ဤကိုယ်ဆင်းရဲသည်။ ပရိမဒ္ဒိတသခ်ါရာနံ၊ နင်းနယ်ချေမှုန်းအပ်ပြီးသော သခ်ါရရှိကုန်သော။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ခီဏာသဝါနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ရှိ၏၊ ဝါ၊ ဌါ။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝိတုဒ္ဓမာနမမ္မာနန္တိ၊ ကား။ သန္ဓိဗန္ဓနာဝဏ္ဏေဒကဝါယုနာ၊ အစပ်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တတ်သောလေသည်။ ဝိဏ္ဏိယမာနမမ္မဌာနာနံ၊ ထိုးဆွအပ်သော အသည်းနှလုံးအစရှိသော သေကွင်းအရပ်ရှိကုန်သော။ (မရတိဧတသ္မိံ ပဟတေတိ မမ္မံ–ဟု ဝစနတ္ထပြု)

ဣတိ၊ ကား။ မရဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

သောကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၄။ သောတိ၊ ကား။ သောကော၊ တည်း စေတသိကန္တရာဘာဝတော၊ စေတသိက်တပါး၏ မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဒေါမနဿမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိသယဝိသေသေ၊ အရာအထူး၌။ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသသဗ္ဗာဝတော၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ အထူး၏ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေါမနဿဝိသေသော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ဝိသေသံ၊ ကို။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ ဧဝံ သန္တေ ပီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စိတ္တသန္တာပေါ၊ စိတ်၏ပူလောင်ခြင်းသည်။ အန္တောနိဇ္ဈာနံ၊ မည်၏။ (အတွင်း၌ ပူလောင်ခြင်း ဟူသော်လည်း ကိုယ်၏ပူလောင်ခြင်းကား မဟုတ်၊ စိတ်၏ပူလောင်ခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု သိစေ၏) ရာဂဒေါသပရိဠာဟဝိသိဋ္ဌံ၊ ရာဂဟူသောအပူ ဒေါသဟူသော အပူတို့မှ ထူးခြားသော။ ဒဟနံ၊ သည်။ ပရိဠာပနံ၊ မည်၏။ ကတာကတကုသလာကုသလ ဝိသယံ၊ ပြုအပ်ပြီး မပြုလိုက်မိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူသော အရာရှိသော။ ဝိပွဋ္ဌိသာရာကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အနုသောစနံ၊ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ နောင်တတဖန် ပူပန်ခြင်းသည်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ မည်၏။ ဥတိဗျသနာဒိ ဝိသယံ၊ စသည်လျှင်အရာရှိသော။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ စိတ္တသန္တာပဘူတံ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အနုသောစနံ၊ အဖန်တလဲလဲ ပူဆွေးခြင်းသည်။ သောကော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနုသောစနပစ္စုပ္ပဒ္ဒာနတ္တေ၊ ဌာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သမာနေပိ၊ တူငြားသော်လည်း။) အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတေသံ၊ ဤကုက္ကုစ္စနှင့် သောကတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ဝိသပီတံ၊ သောက်အပ်သောအဆိပ်ရှိသော၊ ဝါ၊ အဆိပ်လူးသော။ သလ္လံ၊ မြှားသည်။ ဝိသသလ္လံ၊ မည်၏။ သောကဝသေန၊ အားဖြင့်။ အတိသာရာဒိ၊ ဝမ်းသွေးသွန်ခြင်းအစရှိသော။ ဗျာဓိပိ၊ ရောဂါသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ သောကဗဟုလဿ၊ သောကအဖြစ်များသောသူ၏။ သရီရံ၊ သည်။ နု စိရသေဝ၊ သာလျှင်။ ဇီရတိ၊ အိုမင်းတတ်၏။ ဗလဝ သောကာဘိဘူတော၊ အားကြီးသော သောကနှိပ်စက်အပ်သောသူသည်။ မရဏမ္ပိ၊ သေခြင်းသို့သော်လည်း။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဝဟတိ စ ဗျာဓိဇရာမရဏဘေဒနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣတိ၊ ကား။ သောကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၅။ ဝစီပလာပေါတိ၊ ကား။ ဝါစာဝိပ္ပလာပေါ၊ စကားဟူသော ယောင်ယမ်းပြောဆိုခြင်းတည်း၊ ဝါ၊ ယောင်ယမ်းပြောဆိုသော စကားတည်း။ သော၊ ထိုပရိဒေဝသည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဒေါ ဧဝ၊ သဒ္ဒရုပ်သာလျှင်တည်း။ ဘိယျောတိ၊ ကား။ သောကဒုက္ခတော၊ မှ။ ဥပရိ၊ ၌။ ဟိ၊ မှန်။ ပရိဒေဝေါ၊ သည်။ သောကသမုဋ္ဌာနော၊ သောကလျှင် သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏။

ဤတို၊ ကား။ ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

[၂၀၁] ၅၄၆။ ဇာတိအာဒီနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဒုက္ခဝတ္ထု–ဒုက္ခဒုက္ခတာဟု၊ ဒုက္ခဝတ္ထုအဖြစ် ဒုက္ခဒုက္ခအဖြစ်တို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ ဒုက္ခဘာဝေ၊ ဒုက္ခမည်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ကာယသေ၊ ကို။ ပီဠနဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤကာယိကဒုက္ခကို။ သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွ။ ဒုက္ခမံ၊ သည်းခံနိုင်ခဲ၏။ ဤတို၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တိ ဝိသေသတော ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဤတို၊ ကား။ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဒေါမနဿနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၇။ မနောဝိဃာတရသန္တိ၊ ကား။ ဗျာပါဒသမ္ဘယောဂဝသေန၊ ဗျာပါဒဒေါသနှင့်ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ မနသော၊ စိတ်ကို။ ဝိဃာညနကိစ္စံ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စေတောဒုက္ခသမ္ပဋိတာတိ၊ ကား။ စေတသိကဒုက္ခသမ်ဂီနော၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အာဝဋ္ဋန္တီတိ၊ ကား။ အာ မုခံ၊ ရှေးရှု။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ လိမ့်ကုန်၏။ ယံဒိသာဘိမုခံ၊ အကြင်အရပ်မျက်နှာသို့ရှေးရှု။ ပတိတာ၊ လဲကျကုန်၏။ တံဒိသာဘိမုခါ ဧဝ၊ ထိုအရပ်မျက်နှာသို့ ရှေးရှုဖြစ်ကုန်လျက်သာလျှင်။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိဝဋ္ဋန္တီတိ၊ ကား။ ဝိပရိဝတ္တနဝသေန၊ ပြန်လှန်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒ္ဓံပါဒံပ ပတန္တီတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓံမုခပါဒါ၊ အထက်သို့မျက်နှာမူသော ခြေရှိကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပတန္တိ၊ ကုန်၏။ သတ္ထံ အာဟရန္တီတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ သရီရဿ၊ ကို။ ဝိဗ္ဗနဘေဒနဝသေန၊ ထိုးဖောက်ခြင်း ခုတ်ဖြတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သတ္ထံ၊ ဓားလက်နက်ကို။ ဥပနေန္တိ၊ ကပ်၍ဆောင်ကုန်၏၊ ဝါ၊ ဆောင်ထည့်ကုန်၏။

ဤတို၊ ကား။ ဒေါမနဿနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဥပါယာသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၈။ ဒေါသောယေဝါတိ၊ ကား။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာယာသနဝသေန၊ ပင်ပန်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒေါသဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ပဝတ္တိအာကာရော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာတည်း။ ဤတို၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ယတော၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဘုသော၊ လွန်ကဲသော။ အာယာသော၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။ ဤတို၊ ကြောင့်။ ဥပါယာသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘုသံ၊ လွန်စွာ၊ ဝါ၊ မြဲမြဲစွာ။ အာဒါနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဤတို ယထာ၊ ဤဝေါဟာရကဲ့သို့ တည်း။ ဧကော ဧမ္မောတိ၊ ကား။ စုဒ္ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလစေတသိကေဟိ၊ တို့မှ။ အညော၊ တပါးသော။ ဧကော၊ တခုသော။ စေတသိကဧမ္မော၊ တည်း။ ယံ၊ ယင်းစေတသိက်တရားကို။ ဝိသာဒေါတိ စ၊ ပင်ပန်းခြင်းဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ နိတ္ထုနနဝသေန၊ ညည်းတွားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမ္ဗဒ္ဓနတော၊ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ နိတ္ထုနနရသော၊ မည်၏။ (သမ္ဗတ္တိရသ–ဟု ဆိုလိုလို) ဝါ၊ ကား။ ကာယေ၊ ၌။ နိတ္ထုနနကရဏကိစ္စော၊ ရှိ၏။ (ကိစ္စရသ–ဟု ဆိုလိုလို) သခ်ါရဒုက္ခဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ပြီး၍။ သော ပန၊ ထိုသခ်ါရဒုက္ခဘာဝသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သာတိသယော၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဤတို၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ စိတ္တပရိဒဟနတော ကာယဝိသာဒနတော စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတေ သောကပရိဒေဝုပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဝိညတ္တိယာ၊ နှင့်။ ဝိနာ စ၊ ကင်း၍၎င်း။ သဟ စ၊ တကွ၎င်း။ ယထာပစ္စယံ၊ စွာ။ ဒေါမနဿစိတ္တပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသာ၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာ အထူးတို့တည်း။ (သီမူနှင့်အညီ ဗဟုဝုစ်သာ သင့်သည်) ဤတို၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ၄၂။ ဧတ္ထ စာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ပါကောဝိယာတိ၊ ကား။ ရဇနာဒိနော၊ ဆိုးရေအစရှိသော။ ပစိတဗ္ဗဝတ္ထုနော၊ ကျိုချက်အပ်သော ဝတ္ထုဟု။ ပါကောဝိယ၊ ကဲ့သို့။

ဤတို၊ ကား။ ဥပါယာသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

အပ္ပိယသမ္ဗယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

[၂၀၂] ၅၄၉။ သမာဂမော၊ တွေ့ဆုံခြင်းသည်။ သမောဓာနံ၊ မည်၏။ ကာယိကဒုက္ခစိတ္တ ဝိဃာတာဒိအနတ္ထာနံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်း အစရှိသော အကျိုးမဲ့တို့၏။ အတ္ထိဘာဝဿ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စုပ္ပဒ္ဓာနော၊ ရှေးရှုဖြစ်ပေါ်စေတတ်သောသဘောသည်။ အနတ္ထဘာဝပစ္စုပ္ပဒ္ဓာနော၊ မည်၏။

တေသံ အပ္ပိယာနံ၊ ထိုမချစ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကာယိကဝါစသိက–ပယောဂသခ်ါတော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ဥပက္ကမော၊ သည်။ တဒုပက္ကမော၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုမချစ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လုံ့လကြောင့်။ သမ္ဘူတော၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲတည်း။ တဒုပက္ကမသမ္ဘူတော၊ ဆင်းရဲ။ (ဒုက္ခ–ပုဒ်၏ ဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်အညီ သမ္ဘူတံ–ဟူ၍ နပုံလိင်နှင့်သာ သင့်သည်)

ဣတိ၊ ကား။ အပ္ပိယသမ္ဗယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ပိယဝိပ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၅၀။ ဥပဒ္ဒဝဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗျသနပစ္စုပ္ပဒ္ဓာနော၊ မည်၏။

ဣတိ၊ ကား။ ပိယဝိပ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဣစ္ဆိတာလာဘနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၅၁။ ယဿ ကဿစိ၊ သော။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဣစ္ဆိတဿ၊ သော။ ဝတ္ထုနော၊ ကို။ အလာဘော၊ သည်။ ဣစ္ဆိတာ လာဘော နာမ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယမ္မိစ္ဆံ နာ လဘတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ မတ္ထကပ္ပတ္တံ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သော။ ဣစ္ဆိတာလာဘံ၊ အလိုရှိအပ်သောဝတ္ထုကိုမရခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဧတိမ္မာနံ သတ္တာနန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ အကျယ်ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တမေဝ၊ ထိုပါဠိ၌ပြအပ်သောဣစ္ဆိတာ လာဘကိုသာလျှင်။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ အဟော ဝတာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣစ္ဆာဝါတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဣစ္ဆာသဟိတော၊ အလိုနှင့်တကွဖြစ်သော။ အလာဘောဝ၊ မရခြင်းကိုသာလျှင်။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်သေး၏။ တပွရိယေသနရသာတိ၊ ကား။ တေသံ အလဗ္ဘနေယျ ဝတ္ထုနံ၊ ထိုမရအပ်မရနိုင်သော ဝတ္ထုတို့ကို။ ပရိယေသနရသာ၊ ရှာမှီးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အပ္ပတ္တိ၊ ဟူသည်။ အလာဘော၊ မရခြင်း တည်း။

ဣတိ၊ ကား။ ဣစ္ဆိတာလာဘနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၅၂။ ယံ ဝုတ္တမိဓတိ၊ ကား။ ဣဓ သစ္စနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ယံ (ဒုက္ခံ)၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အဝုတ္တန္တိ၊ ကား။ အညတ္ထ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓာလပဏ္ဏိတသုတ္တာဒီသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဟောအပ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဓ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ အဝုတ္တံ၊ သော။ (ယဉ္စ ဒုက္ခံ၊ သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုသစ္စနိဒ္ဒေသ၌ ဟောအပ် မဟောအပ်သော ဒုက္ခအပေါင်းကို။ ဣဓမေ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ နာ လဗ္ဘတိ၊ မရအပ် မရနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဆင်းရဲတို့တွင်။ (ဤပုဒ် ပိုသက့ဲသို့ရှိ၏၊ တံ–ဟူ၍သော်လည်း ရှိသင့်၏) ခန္ဓသန္နိဿယမေဝ၊ ခန္ဓာလျှင်မှီရာရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဝတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ ဣဓ္ဓနမိဝ ပါဝကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [၂၀၃] ဝါ၊ ကား။ လက္ခံ၊ မှန်တိုင်သည်။ ပဟရဏပဟာရသ၊ လက်နက်ဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ သံသာရဒုက္ခဿ၊ ၏။ (ဝတ္ထု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဂေါ်ရုပ်၊ နွားအပေါင်းသည်။ ဌုံသမကသာဒိဝိဘာဝယ၊ မှက်ခြင် စသည်တို့၏ နှိပ်စက်ခြင်း၏။ (ဝတ္ထု၊ သည်။) ဟောတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့ဝင်း။ ခေတ္တံ၊ သည်။ နိပ္ပန္နသဿလာယန သ၊ (ထိုလယ်၌) ပြီးသော ကောက်ကိုရိတ်ခြင်း၏။ (ဝတ္ထု၊ သည်။) ဟောတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့ဝင်း။ ဂါမော၊ သည်။ ဂါမဃာတကဝိဘာဝယ၊ ရွာဖျက်ဒမြတို့၏ နှိပ်စက်ခြင်း၏။ (ဝတ္ထု၊ သည်။) ဟောတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့ဝင်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဧတိအာဒိဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ လက္ခမိဝါတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ လောကေ၊ ၌။ ဝိဘာဝကာ၊ နှိပ်စက်တတ်သောသူတို့သည်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာဓိနာ၊ နှိပ်စက်အပ်သော ဝတ္ထုနှင့်စပ်ကုန်သည်။ နာ ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣဓမေ ပန၊ ဤဧတိ အစရှိသော ဆင်းရဲတို့သည်ကား။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာဓိနာ ဧဝ၊

ညှဉ်းဆဲအပ်သော ခန္ဓာတို့နှင့်စပ်ကုန်သည် သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတုံ၊ ၎။ တိဏလတာဒီနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အနာဒိမတိ၊ အစမရှိသော။ သံသာရေ၊ ၌။ အာဒိ နာမ၊ မည်သည်။ ကဿစိ၊ သူအား။ ကာမံ နတ္ထိ၊ မရှိပေ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧကဘဝပရိစ္ဆိန္နသ၊ တခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ခန္ဓသန္တာနသ၊ ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အာဒိ ဒုက္ခံ ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ ပရိယောသာနဒုက္ခံ မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာနိဒ္ဒေသ၌။ သမုဒ္ဓေဒမရဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်သည်။ နဟိ မဟုတ်။ ။မရဏသ၊ ၏။ အန္တိကေ အာသန္နေ၊ အနီး၌။ ဇာတံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ မာရဏန္တိကဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ပရိဒယှနံ၊ ဟူသည်။ စိတ္တသန္တာပေါ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းတည်း။ လာလပ္ပနံ၊ ဟူသည်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ဝိပ္ပလာပေါ၊ ဖောက်ပြန်သော မြည်တမ်းခြင်းတည်း။ အနုတ္ထုနနံ၊ ညည်းတွားခြင်းဟူသည်။ အန္တောနိဇ္ဈာယနံ၊ အတွင်း၌ တစိမ့်စိမ့်ကြံ့တွေးလျက် ပူလောင်ခြင်းတည်း။ (ဖလူပစာ–ဟု ဆိုလို၏) ဧကမေကန္တိ၊ ကား။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့၏။ အန္တရဘေဒဘိန္နာနံ၊ အတွင်းဝင်သော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သော၊ ဝါ၊ အသေးစိတ်အပြားအားဖြင့် ပြားကုန်သော ဒုက္ခတို့တွင်။ (ဧကမေကံ–၌ စပ်) ဝါ၊ ကား။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဋ္ဌာနံ၊ ငါးပါးတို့၏၊ ဝါ၊ ငါးပါးဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဇာတိအာဒီနမေဝ၊ တို့တွင်သာလျှင်။ ဧကမေကံ၊ တခုတခုသောဒုက္ခကို။ သခ်ီပိတွာတိ၊ ကား။ သမာသေတွာ၊ ချဉ်း၍။ ဝါ၊ ကား။ သာမညနိဒ္ဒေသေန၊ အားဖြင့်။ သခ်ေပံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။

ဣတိ၊ ကား။ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

သမุဒယနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၅၃။ ပုနဗ္ဘဝကရဏံ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကိုပြုခြင်းသည်။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ နောက်ပုဒ်ကိုချေသဖြင့်။ ပုနဗ္ဘဝေါ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာဝစနတ္ထမှ တပါးတနည်းကား။ အပူပဘက္ခနသီလော၊ မုံ့ကိုစားလေ့မရှိသောသူသည်။ အာပူပိကော၊ မည်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုနဗ္ဘဝကရဏသီလာ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကို ပြုလေ့ရှိသော တဏှာသည်။ (ပေါနောဘဝိကာ၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ပုနဗ္ဘဝံ၊ တဖန်ဘဝသစ်ဟူသော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ အရဟတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ ထိုတဖန် ဘဝသစ်သည်။ ဧတိသာ၊ ဤတဏှာ၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ မည်၏။ နန္ဒနတော စ၊ နှစ်သက်တတ်သောကြောင့်ရင်း။ ရဋ္ဌနတော စ၊ တပ်စွန်းတတ်သောကြောင့်ရင်း။ နန္ဒီရာဂဘာဝံ၊ ကို။ သဗ္ဗာသု၊ ကုန်သော။ အဝတ္ထာသု၊ အခိုက်အတန့်တို့၌။ အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မူ၍။ ဝုတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ မည်၏။ (ဤအလိုအားဖြင့် နန္ဒီရာဂဘာဝေန သဟဂတာ–ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဘာဝ–ပုဒ်ကြေသည်ဟု ဆိုလို၏) စ၊ တပါး။ တာယ၊ ထိုနန္ဒီရာဂမည်သော တဏှာဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝါဒိကေ၊ ထိုထိုဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ကိမိကီဠုပဠုဂ်ါဒိ အတ္တဘာဝေပိ၊ ပိုးလောက် ပိုးကောင် ပိုးနုံကောင် အစရှိသည်တို့၏ အတ္တဘောဘ၌သော်လည်း။ နန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ရူပါဘိနန္ဒနာဒိ ဘူတာယ၊ ရူပါရုံကို နှစ်သက်ခြင်း စသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော တဏှာဖြင့်။ ရဋ္ဌန္တိ စ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ နန္ဒီရာဂေန သဟဂတာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧသ သဟဂတသဒ္ဒေါ၊ သည်။ တဗ္ဘာဝတ္ထောဝ၊ တဗ္ဘောအနက်ရှိ၏၊ ဝါ၊ ထိုနန္ဒီရာဂ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ရှိ၏၊ ဝါ၊ ထိုရှေးပုဒ်၏အနက်ရှိ၏။ ကာမဘဝ ဝိဘဝဘေ ဒဝေန ၊ ဝိဘဝအပြားတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာမတဏှာ စ၊ ကိုဝင်း။ ဘဝတဏှာ စ၊ ကိုဝင်း။ ဝိဘဝတဏှာ စ၊ ကိုဝင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ကာမတဏှာဒိဘေဒံ၊ အစရှိသော အပြားကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ တဏှာဘာဝေနေဝ၊ တဏှာ၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဧကဘာဝဂ္ဂဟဏေန၊ တခုတည်းအဖြစ်ကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တူသည်၏အဖြစ်သို့။ ဥပနေတွာ၊ ဆောင်၍။ (ပါဌသေသ ဝုတ္တာ–၌ စပ်) ကဿစိပိ၊ သော။ သတ္တဿ၊ ၏။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သောသတ္တဝါနှင့်။ သဒိသတာဘာဝတော၊ တူသည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်။ [၂၀၄] တံတံဝိစိတ္တဘာဝဧနကကမ္မနိပ္ဖါဒနေန၊ ထိုထိုဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ပြီးစေသောအားဖြင့်။ အတိဝိစိတ္တ သဘာဝါ၊ အလွန်ဆန်းကြယ်သော သဘောရှိသော တဏှာသည်။ သကလဿ၊ သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဟေတုဘာဝတော၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ မည်၏။ (ဣတိ ဝုတ္တာ၊ ၏။)

ပန၊ စောဒနာပုဒ် ထုတ်၍ရှင်းပြဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ တဏှာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဒယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ နည်း။ ဣတိ၊ မေးငြားအံ့။ ဝိသေသဟေတုဘာဝတော၊ ထူးသောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ အာဒီနဝံ၊ သို့။ ပဋ္ဌာဒေန္တီ၊ ဖုံးလွှမ်းလျက်။ (သီမူ၌ ပဋ္ဌာဒေတိ–ဟု ရှိ၏) ဒိဋ္ဌိအာဒိဥပါဒါနဋ္ဌ၊ ဒိဋ္ဌိ အစရှိသော ဥပါဒါန်သည်လည်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနိဝိသမာနံ၊ မြဲမြဲစွာနှလုံးသွင်းလျက်။ တဏှံ၊ ကို။ အဘိဝဍ္ဎေန္တိ၊ ပွါးစေကုန်၏။ (မြန်မာမူဟောင်းနှင့်အညီပင်၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဥပါဒါန်–ဟူသော ကတ္တားနှစ်ခုကို ငဲ့၍ ဗဟုဝုစ်နှင့်ထားသည်၊ သီမူ၌ကား ဧကဝုစ်နှင့်ရှိ၏) ဒေါသာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တဏှာ၊ သည်။ တံတံဘဝယောနိဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိ–သတ္တာဝါသသတ္တနိကာယကုလဘောဂိဿရိယာ ဒိဝိစိတ္တတံ၊ ထိုထိုဘဝ ယောနိဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ သတ္တဝါအပေါင်း အမျိုး စည်းစိမ်အစိုးရခြင်း စသည်တို့၏ ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အဘိပတ္ထေန္တိ၊ တောင့်တလျက်။ ကမ္မဝိစိတ္တတာယ၊ ကံ၏ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဥပနိဿယတံ စ၊ အဖြစ်သို့ရင်း။ ကမ္မဿ၊ ၏။ သဟာယဘာဝံ စ၊ အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့ရင်း။

ဥပဂစ္ဆန္တီ၊ ကပ်ရောက်လျက်။ ဘဝါဒိဝိစိတ္တာတံ၊ ဘဝ စသည်တို့၏ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ နိယမေတိ၊ မြဲစေတတ်၏။ တသ္မာ ဒုက္ခသ ဝိသေသဟေတုဘာဝတော၊ ထိုသို့ဆင်းရဲ၏ ထူးသောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တဏှာဝ သမုဒယသစ္စန္တိ ဝုတ္တာ–၌ စပ်) သုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာဥပါဒါနကမ္မာဒီသု၊ ကံ အစရှိကုန်သော။ အညေသု၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခ ဟေတူသု စ၊ တို့သည်ရင်း။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ အဝေသေသကိလေသာ ကုသလမူလာဒီသု၊ အစရှိကုန်သော။ အညေသု၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခဟေတူသု စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ရှိကုန်သော်လည်း။ တဏှာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သမုဒယ သစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဣတိ၊ ကား။ သမုဒယနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

၅၅၄။ တဿာယေဝါတိ၊ ကား။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့အားဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ သမုဒယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တဒဂ္ဂေန၊ အားဖြင့်။ တဿာယေဝါတိ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်ဟူ၍။ အဝဓာရဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ပဓာနဟေတု နိရောဓေ၊ ပြဓာန်းသောအကြောင်း၏ချုပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ တဒညဟေတူ၊ ထိုပဓာနမှ တပါးသော အကြောင်းတို့ သည်။ နိရုဒ္ဓါယေဝ၊ ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗျာဓိနိမိတ္တဝူပသမနေန၊ အနာရောဂါ၏ အကြောင်းသမုဒ္ဒာန်၏ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဗျာဓိဝူပသမော ဝိယ၊ အနာရောဂါ၏ငြိမ်းခြင်းကဲ့သို့။ ဟေတုနိရောဓေန၊ ကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုဒယနိရောဓေန ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ နအညထာဟိ၊ ဟူသော စကားဖြင့်။ ယထာဝုတ္တသ၊ သော။ အတ္ထသ၊ ၏။ ဧကန္တိကတံ၊ ဧကန်စင်စစ်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

အနုပဒ္ဒဝေတိ၊ ကား။ ပါဏာတိပါတဝိဏ္ဏနသတ္တပ္ပဟာရာဒိဥပဒ္ဒဝရဟိတေ၊ ပိုးထိုးခြင်း ဓားဖြင့်ခုတ်ခြင်း အစရှိသော ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်ကင်းလတ်သော်။ တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ ဣဒ္ဓေ ထိရေ၊ မြဲမြဲခိုင်ခံ့သည်ရှိသော်။ သာခါဒိဆေဒနေန၊ အကိုင်းအခက်စသည်ကို ခုတ်ဖြတ်ခြင်းဖြင့်။ ဆိန္နောပိ၊ သော်လည်း။ တဏှာနုသယေတိ၊ ကား။ ကာမရာဂဘဝရာဂါ နုသယေ၊ အနုသယကို။ အနုဟတေတိ၊ ကား။ အသမုပဃာတိတေ၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်သတ်အပ်သေးသည်ရှိသော်။

သီဟော၊ သည်။ ယေန၊ အကြင်သူသည်။ အတ္တနိ၊ ၌။ သရော၊ မြားကို။ ခိတ္တော၊ ပစ်အပ်၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုသူ၌ သာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဗလံ၊ ကို။ ဒဿေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ သရေ၊ ၌။ နဿေတိ ယထာ)၊ မပြသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ကာရဏော၊ ၌။ ပဋိပတ္တိ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဖလေ၊ ၌။ (ပဋိပတ္တိ၊ သည်။) နဿ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ပန၊ တပါး။ သာရမေယျာ၊ ခွေးတို့သည်။ ကေနစိ၊ သူသည်။ လေဋ္ဌုပ္ပဟာရေ၊ ခဲဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်းကို။ ဒိန္နေ၊ သော်။ ဘုဿန္တာ၊ ဟောင်ကုန်လျက်။ လေဋ္ဌုံ၊ ကို။ ခါဒန္တိ၊ ခဲကုန်၏။ [၂၀၅] ပဟာရဒါရကေ၊ ပစ်ခတ်ခြင်းကို ပေးသောသူ၌။ နဿ ဥဒ္ဒဟန္တိယထာ၊ အားမထုတ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အညတိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိရောဓေတုကာမာ၊ ချုပ်စေလိုကုန်လတ်သော်။ ကာယဒ္ဓေဒံ၊ ကိုယ်ကိုဖြတ်ခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းကို။ အနုယုဉ္ဇန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ကိလေသနိရောဓံ၊ ကို။ နဿ(အနုယုဉ္ဇန္တိ)၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ သီဟသမာနဝုတ္တိနောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၅၅။ ဧတေန၊ ဤမဂ်ဖြင့်။ သမုဒယော၊ တဏှာဟူသော သမုဒယသည်။ ဝိရဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတိ၊ ပျက်ပြယ်တတ်၏။ ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရာဂေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝိရဇ္ဇနံ ပလုဇ္ဇနံ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းဟူသော။ သမုစ္ဆိဒ္ဒနံ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းဟူသော။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂသဒ္ဒေါ စ၊ သည်ရင်း။ နိရောဓသဒ္ဒေါ စ၊ သည်ရင်း။ ပဟာနပရိယာယော၊ ပဟာန–သဒ္ဒါ၏ပရိယာယ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ။ အနုသယသမုဋ္ဌါတတော၊ အနုသယကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နုတ်ခြင်းကြောင့်။ အသေသော၊ သော။ ဝိရာ ဂေါ၊ သည်။ အသေသော၊ သော။ နိရောဓော၊ သည်။ (အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘန္ဓနီယံ၊ စပ်အပ် ၏။ (အနုသယသမုဋ္ဌါတတော–ပုဒ်ကိုလိုက်၍ စပ်ရန်ပြသည်) စဂါဒိပဒါနိပိ၊ ပုဒ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗာနေဝ ဧတာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒုက္ခသ၊ ၏။ နိရုဇ္ဈနမတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းမျှကို။ နဿ(ဝုစ္စတိ)၊ အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာယ၊ ၏။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာဒိပဒါနိပိ၊ အကြွင်းမဲ့ပျက်ပြယ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်လည်း။ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သမတ္ထေတိ၊ (ပရမတ္ထတော ဟိ–အစရှိသောဝါကျဖြင့်) ပြီးစေ၏။ (ဤ၌ ပုဒ်မ, ရှိရမည်) ယသ္မာ ပနာတိအာဒိ၊ သည်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ, မရှိစေရ၊ တံဒဿနံ–၌ စပ်) ယထာ၊ အားဖြင့်။ ဝိရာဂါဒိပဒါနိ၊ ပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ သင့်လျော်ကုန်၏။ တံဒဿနံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ တံ အာဂမ္မာတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပတ္တာ၊ ၍။ တဏှာ ဝိရဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂေန၊ သည်။ အစ္စန္တဝိရာဂဝသေန၊ စင်စစ် တပ်မက်ကင်းခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။

ဝိရဇ္ဇိယတိ၊ တပ်မက်ကင်းစေအပ်၏၊ ဝါ၊ ပျက်ပြယ်စေအပ်၏။ နိရုဒ္ဓတီတိ၊ ကား။ နိရောဓိယတိ၊ ချုပ်စေအပ်၏။ (ဝိရဇ္ဇတိ နိရုဒ္ဓတိ–ပုဒ်တို့ကို သကာရိတကမ္မဝါစက–ဟု ပြ၏) တေန၊ ထိုပါဠိဖြင့်။ ဝိရာဂနိရောဓေသဒ္ဒါနံ၊ တို့၏။ အဓိကရဏသာဓနတံ၊ သာဓနဇ္ဈတ္ထအဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ တဒေဝါတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ။ စာဂါဒယော ဟောန္တိတိ၊ ပါဠိဖြင့်။ စာဂါဒိဟေတုံ၊ စာဂစသည်၏ အကြောင်းကို။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏အမည်ဝေါဟာရဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ၏။ ကာမဂုဏာလယေသူတိ၊ သု–ဟူ၍။ ပေါတ္ထကေသု၊ တို့၌။ လိခန္တိ၊ ရေးကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း၊ ဝါ၊ စင်စစ် အမှန်အားဖြင့်သော်ကား။ ကာမဂုဏာလယာဒီသူတိ၊ ဒီသု–ဟူ၍။ ပါဠေ၊ ပါဠိရင်း ပါဠိမှန်တည်း။ (အာဒိ–ဖြင့် တဏှာအာလယကို ယူအပ်၏)

၅၅ဖ။ တယိဒန္တိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောပါဠိသည်။ နေ ပေါရာဏပါဠေ၊ ရှေးဟောင်းပါဠိမဟုတ်။ ပန၊ သော်ကား။ သစ္စတ္ထဒီပနေ၊ သစ္စာအနက်တို့ကို ပြသောအရာ၌။ ဝုတ္တနိယာမေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော (ကိန်းသေ သတ်မှတ်ချက်) နည်းဖြင့်။ တတော၊ ထို သစ္စတ္ထဒီပနပါဠိမှ။ အာနေတ္တာ၊ ၍။ ပဋ္ဌာ၊ နောက်ကာလ၌။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော စကားတည်း။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိပိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပုနပိ၊ လည်း။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ သံသာရဒုက္ခတော၊ မှ။ နိဗ္ဗိန္ဒမာနသဿ၊ ငြီးငွေ့သော စိတ်ရှိသူအား။ အဿာသံ၊ သက်သာခြင်းကို။ ကရောန္တော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿာသကရဏာရသံ၊ မည်၏။ ရာဂါဒိသဗ္ဗပပဉ္စ–ဝူပသမနိမိတ္တတာယ၊ ရာဂအစရှိသော အလုံးစုံသော ပပဉ္စတရားတို့၏ ငြိမ်းခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ကြောင့်။ နိပ္ပပဉ္စတံ၊ ပပဉ္စကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိပ္ပပဉ္စပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

၅၅ဂ။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထေ၀၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤစကားသည်။ သာမညတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အဆိုတင်ပြခြင်းသည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ့။ အတ္တနာ၊ (ပရ၀ါဒီဟု ဆိုအပ်သော) မိမိသည်။ အဓိပ္ပေတနိဗ္ဗာနဿပိ၊ အလိုရှိအပ်သော ခယမတ္တစသော နိဗ္ဗာန်၏လည်း။ အဘာ၀ေါ၊ မရှိခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏၊ ဝါ၊ ရောက်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပဋိညာ၀ိရောဓော၊ ခယမတ္တစသည်ကို နိဗ္ဗာန်ဟု ဝန်ခံခြင်း–တင်ပြခြင်းနှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ပရာဘိမတံ၊ (ပရ၀ါဒီမှ) တပါးသော သကဝါဒီတို့ အလိုရှိအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ အရိယာမဂ်ဖိုလ်၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ (ပဋိညာ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။) ဧ၀ံ သတိ၊ သော်။ ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ၊ ဓမ္မီ မည်သောနိဗ္ဗာန်၏ မပြီးခြင်းသည်၊ ဝါ၊ မရှိခြင်းဟူသောဂုဏ်ရှိ၍ ဂုဏေးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏ မပြီးခြင်းသည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုသို့မပြီးခြင်းကြောင့်။ ဟေတု၊ (အနုပလဗ္ဘနီယတော–ဟူသော) ဟိတ်သည်။ နိဿယာသိဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မီမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော မှီရာအားဖြင့် မပြီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အနုပလဗ္ဘနီယတောတိ၊ ဟူသော ဟိတ်ပါ၌၌။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ (နေ ဥပလဗ္ဘတိ) ကိံ၊ မရအပ်သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အနုမာနတော၊ အားဖြင့်။ (နေ ဥပလဗ္ဘတိ ကိံ၊ လော။) ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ပက္ခေ၊ ပစ္စက္ခအဖို့၌။ စက္ခာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (အနုပလဗ္ဘနဿ၊ မရခြင်း–မသိခြင်း၏။) အနေကန္တိကတာ၊ ဧကန်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒုတိယသ္မိံ၊ အနုမာနအဖို့၌။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ဟေတု၊ (မရအပ်သောကြောင့်ဟူသော) အကြောင်းသည်။ အသိဒ္ဓေါ၊ မပြီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ နေ, ဥပါယေန ဥပလဗ္ဘနီယတောတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏ ။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ စေတော ပရိယဉ္ဇာဏလာဘိနော ဧ၀၊ ဉာဏ်ကို ရသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာ၊ တို့သည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ လောကုတ္တရစိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနန္တိ ယထာ၊ သိကုန်သကဲ့သို့။ တတ္ထာပိ၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း။ အရဟာ ဧ၀၊ သည်သာလျှင်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (လောကုတ္တရစိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့ဝင်း။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နေ (ဇာနန္တိ ယထာ စ)၊ မသိကုန်သကဲ့သို့ဝင်း။ ဧ၀ံ၊ တူ။ [၂၀၆] နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သီလသမာဓိပညာသခ်ါတ သမ္မာပဋိပတ္တိဘူတေန၊ ပညာဟု ဆိုအပ်သော မှန်ကန်ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်–သိအပ်ပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ စ၊ ဤစကားကိုလည်း။ (အတ္ထဝစနံ စေတံ–ဌ ဝါကျဧောတက စ–သဒ္ဒါကို ထောက်လျှင် ယင်းသည် သီးခြားတဝါကျ ဖြစ်သင့်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်–ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ကို–ဟု အနက်ပေး) အတ္ထဝစနံ၊ သိသင့်သောအနက်ကို ပြဆိုသောစကားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပယောဂ၀စနံ၊ ပြယုဂ် ဥဒါဟရဏ် ပုံပမာမျှကို ပြသော စကားဟူ၍၊ ဝါ၊ ဝါဒယှဉ်ပြိုင်ခြင်းကို ဆိုသောစကားဟူ၍။ နေ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ပရတော၊ ၌။ အာ၀ိဘ၀ိဿတိ၊ လတ္တံ့။

၅၅ဃ။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ နေ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) အရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပလဗ္ဘနီယတော၊ ရအပ်–သိအပ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ သံသာရတော၊ မှ။ သံ၀ိဂ္ဂမာနသာ၊ ထိတ်လန့်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ မှန်ကန်ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သို့။ အယံ နယော၊ သည်။ သဗ္ဗသမယသိဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသော အယူတို့၌ ပြီး၏။ တတ္ထ၊ ထိုအယူတို့တွင်။ သာသနိကမေ၀၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ၌ အတွင်း၀င်သော အယူကိုသာလျှင်။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဋိပတ္တိယာ အ၀ဏ္ဏာဘာ၀တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အသတိ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေ၀ေါယာတိ၊ ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂမာယ၊ ရှေ့သွားရှိသော။ စ၊ ဆက်။ အဿာ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမတာ၊ ရှေ့သွား၏အဖြစ်ကို။ ပမာနဘာ၀တော၊ ပြမာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ၏။) တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ သာ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသနာရဏ္ဍာ၊ ဒေသနာသို့ တင်အပ်ပေ၏။ သဗ္ဗပဌမံ၊ စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ နေ၊ ရှေးဦးစွာ ဒေသနာသို့ တင်အပ်သည် မဟုတ်ပေ၊ ဝါ၊ ရှေ့သွားအဖြစ်ကို ဆိုအပ်သည် မဟုတ်ပေ။

စ၊ ဆက်။ အယံ သမ္မာပဋိပတ္တိ၊ သည်။ ဝဏ္ဏာ၊ မြို့သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိဗ္ဗာနပါပနတော နိဗ္ဗာနသ သမ္မာပကတော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တဝ၊ သင်ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏။ မတေန ပန၊ မူကား။ နိဗ္ဗာနသေဝ၊ ၏ပင်လျှင်။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏာဘာဝေါ၊ မြို့သည်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) အဘာဝပါပကတ္တာတိ၊ ကား။ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ကိလေသသမုစ္ဆိန္နနမုခေန၊ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝသမ္မာပကဘာဝတော၊ မရှိခြင်းသို့ရောက်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဏ္ဏာဘာဝါပတ္တိ၊ မြို့သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ နု၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝေဒယျာ သိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ နု ဣတိ၊ နု–ဟူသော ပုဒ်သည်။ ပဋိက္ခေပေ၊ အနက်၌။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) အဘာဝပါပကတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ သော။ တယာ၊ သင်ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ခန္ဓာဘာဝေါ၊ ခန္ဓာတို့၏မရှိခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓာဘာဝနိဗ္ဗာန်ကို။ ပဋိညာတံ၊ အပ်၏။ တံ၊ ထိုခန္ဓာဘာဝနိဗ္ဗာန်သည်။ နု၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အတီတာနာဂတာဘာဝေပိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ခန္ဓာတို့ မရှိငြားသော်လည်း။ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိယာ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အတီတာနာဂတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နု သန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ အဘာဝေ၊ ထိုအတိတ် အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အဓိဂတံ နာမ၊ ရအပ်သည် သိအပ်သည်မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊ ထိုရခြင်း သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အတီတာနာဂတာနမေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ (အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်သည်။) နု၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ ဝတ္တမာနာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ဆဲခန္ဓာတို့၏လည်း။ (အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တိယဒ္ဓဂတာနံ၊ သုံးပါးသော အခွန်တို့၌ တည်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ ဧကဒေသာဘာဝေါ၊ တစိတ်တဒေသခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ ဘဝိတုံ၊ ၄ါ။ နု ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဆိုငြားအံ့။ (ဤ၌ တချောင်းပိုဒ်ရှိစေရမည်) ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ဆဲတို့သည်။ စေ (သိယုံ)၊ ကုန်ငြားအံ့။ နု သန္တိ၊ မရှိကုန်သည်။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ စေ နု သန္တိ၊ မရှိကုန်ငြားအံ့။ ဝတ္တမာနာ၊ တို့သည်။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တမာနာ စ၊ ဖြစ်ဆဲလည်းဟုတ်ကုန်၏။ နု သန္တိ စ၊ မရှိလည်း မရှိကုန်။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားနှစ်ရပ်သည်။ ဝိပ္ပဋိသိဒ္ဓံ၊ အပြန်အလှန် မြစ်ပယ်သော စကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နု၊ တေသံ။ပ။ ပဋေနတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ကိဉ္စ ဘိယျော၊ အနည်းငယ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ဝတ္တမာနာဘာဝေါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ယဒါ၊ ၌။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ တသ္မ၊ ထိုအရိယာမဂ်၏။ နိဿယဘူတာ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဝတ္တမာနာ၊ တို့တည်း။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ တဒါ၊ ၌။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ မဂ္ဂက္ခဏေပိ၊ ၌လည်း။ နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာယ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဝတ္တမာနာ။ပ။ ဒေါသတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မယံ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာတို့၏သာလျှင်။ အဝတ္တမာနတာယ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ နု ဝဒါမ၊ မဆိုကုန်။ စရဟိ၊ သို့ဖြစ်လျှင်။ ကိံ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (ဝဒါမ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အံ့။ တဒါ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တမာနတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဝဒါမ၊ ကုန်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသော၊ သည်။ နု (အတ္ထိ၊ မရှိ။ ယထာဝုတ္တဒေါသာဘာဝေါ၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြစ်၏ မရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ငြားအံ့။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တမာနတာသခ်ါတော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ အရိယမဂ္ဂသ၊ ၏။ နိရတ္ထကတာ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [၂၀၇] (ကသ္မာ၊ ကား။) မဂ္ဂက္ခဏတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ၌လည်း။ တဒဘာဝသိဒ္ဓိတော၊ ထိုကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်း၏ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂသာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တသ္မာ အကာရဏမေတန္တိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ အနုပလဗ္ဘနီယတာ စ၊ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ အဘာဝမတ္တတာ စ၊ မရှိခြင်းမျှ၏အဖြစ်သည်ရင်း။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ၏။ ဝဏ္ဏာဘာဝေါ စ၊ သည်ရင်း။ အတီတာနာဂတာဘာဝေ၊ အတိတ်, အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၏မရှိခြင်း၌၊ ဝါ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) နိဗ္ဗာနာဓိဂမော စ၊ ရခြင်းသည်ရင်း။ နု အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၏။ အဘာဝေါပိ၊ မရှိခြင်းသည်လည်း။ နု သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ပဂေဝ၊ အရိယာမဂ်မဖြစ်မီ ရှေးအဖို့က ပင်လျှင်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တမာနတ္တာ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂသ၊ ၏။ နိရတ္ထကဘာဝါ ပတ္တိ စ၊ အကျိုးမဲ့၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ အဘာဝသာဓနတ္ထံ၊ မရှိခြင်းကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ အနုပလဗ္ဘနီယတောတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ အဘာဝပါပကတ္တာတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ တဒါ ကိလေသာနံ အဝတ္တမာနတ္တာတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ ယဒိဒံ–ယံ ဣဒံ ကာရဏံ၊ ကို။ (ပရဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်လျော်သောအကြောင်းမဟုတ်။ ဧသော၊ ဤစကားသည်။ အယုတ္တိ၊ သင့်လျော်သောစကားမဟုတ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၅၅၉။ အာဒိဝစနတောတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အဝသိဋ္ဌံ၊ သော။ ဧမ္မုခါဒကသုတ္တပဒေသံ၊ သုတ်တစိတ်ကိုရင်း။ အညမ္ပိ၊ ဖြစ်သော။ အသခ်ံတာယ ဓာတုယာ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ နိဒ္ဒေသပါဋိ၊ အကျယ်ပြသော ပါဠိကိုရင်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်။ အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ဤ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အာဝုသော၊ ဤ။ နိဗ္ဗာ

နံ၊ သည်။ ကတမံ နု ခေါ၊ အဘယ်အရာပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤမေးခွန်း၌။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဧမ္မုခါဒကပရိဗိုဒ်။ (ခေါ–ကား အနက်ထူးမရှိ) ယောရာဂကွယော၊ အကြင်ရာဂ၏ ကုန်ခြင်းသည်။ (ပရဝါဒီအလို) ဝါ၊ ရာဂ၏ကုန်ရာသည်။ (သကဝါဒီ အလို) ယော ဒေါသကွယော၊ သည်။ ယော မောဟကွယော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏ကုန် ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ကုန်ရာကို။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧမ္မုခါဒကသုတ္တေ၊ ၌။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုမျှောယတန တရားတို့တွင်။ အသခ်ံတာ ဓာတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ရာဂကွယော၊ ရာဂ၏ကုန်ခြင်း၊ ဝါ၊ ကုန်ရာ။ ဒေါသကွယော၊ ကုန်ခြင်း၊ ဝါ၊ ကုန်ရာ။ မောဟကွယော၊ ကုန်ခြင်း၊ ဝါ၊ ကုန်ရာ။ ဣတိ။ သို့။ အာယတနဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုပါဠိ၌။ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အသခ်ံတာ ဓာတု၊ သည်။ အသခ်ံတသဘာဝေါ၊ အသခ်ံတသဘောရှိသော၊ ဝါ၊ မပြုပြင်အပ်သော သဘောရှိသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့။ အာဂမ္မ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့်ရောက်၍၊ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ခီယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဂကွယောတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဒေါသကွယောတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ မောဟကွယောတိ စ ဟူ၍ရင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်။ စ၊ ဆက်။ အာဂမ္မာတိ၊ ပုဒ်၌၊ ဝါ၊ ၏။ သဗ္ဗသခ်ါရေဟိ၊ တို့မှ။ နိဗ္ဗိန္ဒနသ၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ ဝိသခ်ါရနိန္ဒနသ၊ သခ်ါရကင်းရာ နိဗ္ဗာန်၌ ညွှတ်ကိုင်းသော၊ ဝါ၊ ညွှတ်ကိုင်းသည်ဖြစ်၍။ ဂေါတြဘုနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဝဋ္ဋေတမာနသသ၊ သခ်ါရအာရုံမှ နစ်စေအပ်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သစ္ဆိကရဏေန၊ အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သစ္ဆိ ကိရိယမာနံ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်ဆဲဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အဓိဂန္တာ စ၊ ရောက်၍ရင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ (တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။) ပဋိစ္စ စ၊ ၍ရင်း။ ပရမသာသဘာဝေန စ၊ အမြတ်ဆုံး သက်သာရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဝိနိမုတ္တသခ်ါရ သ၊ လွတ်အပ်ပြီးသော သခ်ါရရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ၊ သခ်ါရတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရမဂတိ ဘာဝေန စ၊ အမြတ်ဆုံးလားရာ၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ပတိဋ္ဌာနဘူတေ၊ တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အဓိပတိပစ္စယဘူတေ၊ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တသ္မိံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၌။ ပတိဋ္ဌာယ စ၊ ၍ရင်း။ ခယသခ်ါတော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရာဂါဒယော၊ တို့ကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တံသစ္ဆိကရဏာဘာဝေ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း မရှိလတ်သော်။ ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓမနာဘာဝါ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ခီယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ– အတ္ထဇာတံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အနက်သဘောကို။ ဧကံသေန၊ အားဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ သမ္ဘဋ္ဌ ဋ္ဌိတဗ္ဗံ၊ လက်ခံသင့် လက်ခံထိုက်၏။ ဣတရထာ၊ ဤမှတပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ယထာရုတဝသေန၊ ဟောအပ်တိုင်းသော ပါဠိ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပါဠိယာ၊ ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂယှမာနေ၊ သော်။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ဒေါသာ၊ အပြစ်တို့သည်။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ထိုအပြစ်တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ၊ အရဟတ္တသာဝီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အဂ္ဂဖလပမုခါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အမှူးရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်၏။ ရာဂါဒိဃယမတ္တတာ၊ ရာဂစသည် ကုန်ခြင်းမျှ၏အဖြစ်သည်။ နု ယုတ္တာ၊ မသင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တမ္မိ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို လည်း။ဝ။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။ ခီဏာနေ၊ ကုန်ပြီးသည်၏အဆုံး၌။ ဥပဂန္ဒုတ္တာ၊ ကြောင့်။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ ရာဂကွယောတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သို့။ သုတ္တသ၊ ၏။ နေယျတ္ထတာ၊ ဆောင်သင့် ဆောင်ထိုက်သော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဟူ။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ အာဂမ္မ၊ ၍။ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ခီယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ရာဂကွယောတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ [၂၀၈] နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမသာပိ သုတ္တသ၊ ၏လည်း။ နေယျတ္ထတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ ရာဂါဒိကွယမတ္တတာယ၊ ရာဂစသည်၏ ကုန်ခြင်းမျှအဖြစ်၌၊ ဝါ၊ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ဒေါသာ၊ တို့သည်။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ ကိဉ္စ ဘိယျောတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဣတ္တရကာလာဒိပ္ပတ္တိဒေါသတောတိ၊ ကား။ ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။ ခယမတ္တတာယ၊ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ပရိတ္တကာလတာ၊ တိုသောကာလရှိသည်၏အဖြစ်ရင်း။ သခ်ံတလက္ခဏတာ၊ အဖြစ်ရင်း။ ပယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ သရသေနေ၀၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ အဓိဂန္တဗ္ဗတာ၊ ရအပ်ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ရင်း။ ရာဂါဒီဟိ၊ တို့မှ။ အပရိမုတ္တတာ၊ မလွတ်သည်၏အဖြစ်ရင်း။ အာဒိတ္တတာ၊ (ရာဂစသောမီးတို့သည်) လောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ရင်း။ ဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ရင်း။ အနုပသန္တတာ၊ မငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ရင်း။ ဗဟုဘာဝေါ၊ များသည်၏အဖြစ်ရင်း။ သြဠာရိ ကတာ၊ အဖြစ်ရင်း။ ဂေါတြဘုမဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ အနာရမ္မဏတာ၊ အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ်ရင်း။ ဣတိ ဧဝမာဒိဒေါသာပဇ္ဇနတော၊ ဤသို့အစရှိသော အပြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ (ဟိ၊ ဗဟုဘာဝ စသည်ကို ချဲ့၍ပြဦးအံ့။) ရာဂကွယော၊ ဟူသည်။ ရာဂသေ၀၊ ၏သာလျှင်။ ခယော၊ ကုန်ခြင်းတည်း။ ဒေါသာဒီနံ၊ တို့၏။ (ခယော၊ သည်။) နု၊ မဟုတ်။ ဒေါသကွယာဒယော ပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ တူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရာဂကွယော၊ ကုန်ခြင်းသည်။ အညော၊ တပါးတခြားတည်း။ ဒေါသကွယော၊ သည်။ အညော၊ တည်း။ မောဟကွယော၊ သည်။ အညော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ အကုသ လမူလာနံ၊ တို့၏။ ခယဘူတာနံ၊ ကုန်ခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗာနာနိ၊ တို့ငင်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ကုန်ခြင်း၌။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသောနိဗ္ဗာန်တို့ငင်း။ ပဉ္စန္နံ၊ ကုန်သော။ နိ၀ရဏာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသော နိဗ္ဗာန်တို့ငင်း။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ တဏှာကာယာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ ဆ၊ တို့ငင်း။ သတ္တန္နံ၊ ကုန်သော။ အနုသယာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ သတ္တ၊ တို့ငင်း။ အဋ္ဌန္နံ၊ ကုန်သော။ မိစ္ဆတ္တာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ အဋ္ဌ၊ တို့ငင်း။ နဝန္နံ၊

ကုန်သော။ တဏှာမူလကာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ နဝ၊ တို့ၦင်း။ ဒသန္နံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော နိဗ္ဗာန်တို့ၦင်း။ ဒိယမှုကိလေသသဟဿသ၊ အခွဲနှင့်တကွ နှစ်ထောင်သော ကိလေသာအပေါင်း၏၊ ဝါ၊ တထောင့်ငါးရာကိလေသာအပေါင်း၏။ ခယေ၊ ၌။ ပါဠိယေကျွံ၊ အသီးအသီး၊ ဝါ၊ တခုစီ တခုစီသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗဟူနိ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗာနာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ရာဂါဒိကွယော နာမ၊ ကုန်ခြင်းမည်သည်။ အန္ဓဗာလာနမ္မိ၊ မိုက်ကန်းသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ ပါကဋော၊ ထင်ရှား၏။ အန္ဓမသော၊ ယုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဒီပိမဂ မဂ္ဂဋ္ဌာဒီနမ္မိ၊ သစ် သမင် မျောက်အစရှိသော သတ္တဝါတို့အားလည်း၊ ဝါ၊ တို့သည်လည်း။ သုဝိညေယ္ယာ၊ သိလွယ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သြဠာရိကံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂေါတြဘုကွဏ္ဍေ၊ ၌။ ကိလေသကွယသ၊ ၏။ အဘာဝတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ မဂ္ဂကွဏ္ဍေ၊ ၌။ အခီဏာတ္တာ စ၊ ကုန်ပြီးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ကုန်ဆဲ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာရမ္မဏာကရဏသ စ၊ ၏လည်း။ (ဤ၌ စ–ဖြင့် သြဠာရိကံ နိဗ္ဗာနံ ဟောတိ–စသော ရေးဝါကျကို ပြန်၍ဆည်း၏) အသမ္ဘ ဝေါ ဧဝ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ နိဗ္ဗာနဘာဝတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗပရိယောသာနသ၊ အလုံးစုံ တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော။ ရာဂါဒိကွယသ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ယတော ခယတော၊ အကြင်နောက်ဆုံးကုန်ခြင်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုနောက်ဆုံးဖြစ်သော ခယသည်။ အယံ နာမ၊ ဤမည်သော ကုန်ခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမေတဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်သော။ မဂ္ဂဖလဉာဏာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏဘူတော၊ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (သော၊ ထိုခယသည်။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နု တာဒိသသ ခယသ အဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ကိဉ္စ ဘိယျော၊ အနည်းငယ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပစ္ဆိမဘဝတော၊ မှ။ တတိယတ္တဘာဝေ ယေဝ၊ တတိယအတ္တဘောဘဝ၌ပင်လျှင်။ ရာဂါဒီသု၊ တို့၌။ အာဒီနဝံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဗျာနဘာဝနာယ၊ ဗျာန်ကို ပွါးစေခြင်းဖြင့်။ တေ၊ ထိုရာဂစသည်တို့ကို။ ဝိကွမ္ဘေတွာ၊ ခွါ၍။ အပရိဟီနဗျာနော၊ မယုတ်လျော့သော ဗျာန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကာလံ ကတွာ၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့၊ ဝါ၊ ၌။ ဥပပန္နော၊ ကပ်ရောက်လေ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်လေ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မလောကဌ်။ ယာဝတာယုကံ၊ လုံး။ ဌတွာ၊ တည်ခဲ့ပြီး၍။ ဣဓဝ ကတေ ပိ၊ ဤလူ့ဘုံသို့လာသော်လည်း။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသည် သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ၏။ ယော စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ပဌမ ဝယေ ဧဝ၊ ပဌမအရွယ်၌ပင်လျှင်။ ရာဂါဒိတော၊ ရာဂစသည်မှ။ နိဗ္ဗိန္နော၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ တေ စ၊ ထိုရာဂစသည်တို့ကို လည်း။ ဗျာနေန၊ ဖြင့်။ ဝိကွမ္ဘေတွာ၊ ခွါ၍။ ပစ္ဆိမဝယေ၊ ၌။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ တေသံ၊ ထိုနှစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝါ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝိကွမ္ဘနတော၊ ခွါသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အနုပ္ပဒ္ဓနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (နိရောသေဒိသတာယ၊ နိရောနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပ္ပတ္တိယေဝ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း) တေ၊ ထိုနှစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တာနာမ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်မည်ကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ နု စ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကား မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဒိသသ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ခယသ၊ ရာဂစသည်ကုန်ခြင်း၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝေါ၊ နိဗ္ဗာန်၏ အဖြစ်သည်။ နု၊ မရှိ။ တသာပိ၊ ထိုခယနိဗ္ဗာန်၏လည်း။ ဣတ္ထတ္တရကာလ တာဒိဒေါသသမာယောဂေါ ဧဝ၊ တိုသော ကာလရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသော အပြစ်ဒေါသနှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝေပိ စာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ [၂၀၉] ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူ ခြင်းကြောင့်။ ယတော ခယတော၊ အကြင်နောက်ဆုံးကုန်ခြင်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ ခယမတ္တံ၊ ထိုကုန်ခြင်းမျှကို။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဟူ၍။ (တံ၊ သည်။) မညသိ၊ မှတ်ထင်ဘိ၏။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ မှတ်ထင်သည်ရှိသော်။ ခယေ ဉာဏန္တိအာဒီသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တဒုပ္ပတ္တိတော၊ ထိုခယမည်သော မဂ်ဖြစ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ မဂ္ဂသာပိ၊ ၏လည်း။ နိဗ္ဗာနဘာဝေါ ပတ္တိ၊ ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒသေဿော၊ ၍။ အရိယမဂ္ဂသ စာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့သည်။ နု သန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အနုပ္ပန္နာပိ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာ တို့သည်လည်း။ (နု သန္တိ၊ ကုန်။) ဣတိ၊ သို့။ အဘာဝသာမညတော၊ မရှိခြင်းဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိရောဓ–သဒိ သတာယ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပတ္တိ ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ဆက်။ ဥပ္ပဒ္ဓနာရဟသ၊ ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ယဒိဒံ–ယံ ဣဒံ အနုပ္ပတ္တိ–ဓမ္မတာပါဒနံ၊ အကြင်မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည် ၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤမဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ခေပေတဗ္ဗာကာရော၊ ကုန်စေအပ်သော အခြင်းအရာပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခယောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ (အနုပ္ပါဒနိရောဓ–ဟူ၍၎င်း ခယ–ဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်သည်ဟု ဆိုလို သည်) တံ၊ ထိုအနုပ္ပတ္တိနိရောဓမည်သော ခယကို။ ဣတရခယတော၊ ဤမှတပါးသော မဂ်ဖိုလ်၏အာရုံဖြစ်သော ခယမှ။ ဝိသေသေန္တော၊ ထူးခြားစေလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အထူးပြုလိုသည်ဖြစ်၍။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသင်္ခါတသ ပန ခယသ္သာတိ၊ အစ ရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ တသ ခယသ၊ ထိုအနုပ္ပတ္တိနိရောဓဟူသော ခယ၏။ အနိဗ္ဗန္ဓတ္တာ၊ ပရမတ္ထ သဘောအားဖြင့် မပြီးသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သီမှနှင့်အညီပင်) ပရိယာယေန ဥပနိဿယပစ္စယတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဟိ၊ ထင်စွာ။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓဿယကရသ၊ နိရောဓ–ဟူသော ကုန်ခြင်းကိုပြုတတ်သော။ မဂ္ဂသ၊ ၏။ အာရမ္မဏဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အတ္ထတော၊ ကျရောက်သော အနက်အားဖြင့်။ တသ၊ ထို အနုပ္ပတ္တိနိရောဓ–ဟူသော ခယ၏။ ဥပနိဿယော ဝိယ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းကဲ့သို့။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တမ္ဘတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ၏။ တဒုပစာရေနာတိ၊ ကား။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဖလဘူတခယဝေါဟာရေန၊ အကျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်သော ခယ၏ အမည်ဝေါဟာရဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ဖလူပစာရေန၊ အားဖြင့်။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဝေါဟရီယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ (ကိံ ယထာ၊ ဟူမူ။) ဃတံ၊ ထောပတ်ကို။ အာယူတိ ၀ အသက်ဟူ၍ဝင်း။ ဂုဠော၊ တင်လဲကို။ သေမှောတိ ၀ သလိပ်ဟူ၍ဝင်း။ (ဝေါဟရီယတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။

အသာတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဌာနံ သုဒုဒ္ဒသန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်တော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အပ္ပေါသုက္ကဘာဝါဝဟနတော၊ ကြောင့်ကြမ့်အဖြစ်ကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ (အရိယာမျက်စိ ဖြင့်သာ မြင်နိုင်သည်ဟု ဆိုသောအဋ္ဌကထာစကား) သင့်ပေစ။ မာဂ၀ဏ္ဏိယ၊ မာဂ၀ဏ္ဏီပရိဗိုဒ်။ တွံ၊ သင်သည်။ ယေန အရိယေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ အာရောဂျံ၊ အနာကင်းသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနေယျာသိ၊ သိရာ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပဿေယျာသိ၊ မြင်ရာ၏။ တံ အရိယံ စက္ခုံ၊ သည်။ တေ၊ သင်အား။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အရိယေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၅ဖ၀။ နိဗ္ဗာနံ နာမ၊ မည်သော။ သဘာဝမမ္မော၊ သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ့။ သတ္တာသန္တာနပရိယာပန္နော စ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သည်လည်း။ (ယဒိ ဟောတိ၊ အံ့။) (သံ ၁–ဖ၁၊ အံ ၁–၃၅၇–တို့၌ ရောဟိတဿသုတ်ကို မှီ၍ဆိုသည်) အထ၊ လတ်သော်။ စတုမဟာပထေ၊ လမ်းလေးခွဆုံအရပ်၌။ သဗ္ဗသာဓာရဏာ၊ အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော။ သဘာ၀ယ၊ လူထုအစုအဝေးသဘင်ကဲ့သို့။ (သဗ္ဗသာဓာရဏော၊ ဆက်ဆံသည်ဖြစ်၍။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိ လဗ္ဘတိ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ရှိသောကြောင့်။ မဂ္ဂသမ်ဂီနာပတ္တဗ္ဗတော အသာဓာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အသုကသ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ၊ ၏။ ကာလေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ခဲ့၏။ ဣတိ ဧ၀ံ၊ သို့။ ပုရိမာယ၊ သော။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အစွန်းအစ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ အပ္ပဘ၀ံ၊ အမွန်အစမရှိ။ မဂ္ဂဘာ၀ေတိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂသ၊ ၏။ အတ္ထိဘာ၀ေ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘာ၀တော ဝိဇ္ဇမာနတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓဗ္ဗတော၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

အဏုအာဒီနန္တိ၊ ကား။ အဏုပကတိကာလပုရိသာဒီနံ၊ တို့၏။ နိစ္စဘာ၀ါပတ္တိတိ၊ ကား။ သဿတဘာ၀သိဒ္ဓိ၊ အမြဲတမ်းတည်ရှိသည့်အဖြစ်၏ ပြီးခြင်းသည်။ ဟိ၊ နိစ္စဘာ၀ကို ဥပ္ပါဒါဘာ၀–ဓုဝဘာ၀–ဟု မဖွင့်မူ၍ သဿတဘာ၀–ဟု ဖွင့်သင့်သည် မှန်ပေ၏၊ ၀ါ၊ ထိုသို့ဖွင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ကူဋ္ဌဋ္ဌနိစ္စတာ၊ တောင်ထွတ် တည်မြဲတည်သကဲ့သို့ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ ပရ၀ါဒီတို့က အလိုရှိအပ်၏။ (ထိုကြောင့် ထိုသို့ဖွင့်သည်ဟု ဆိုလို၏) ဟေတုနော အဘာ၀ါတိ၊ ကား။ ဥပပတ္တိယာ၊ ကပ်ရောက်ခြင်း–ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ သာဓနဟေတုနော၊ ပြီးစေတတ်သော အကြောင်း၏။ အဘာ၀ါ၊ ကြောင့်။ ။ (တေ အဏုအာဒယော၊ တို့သည်။ နိစ္စာ၊ မြဲကုန်၏။ တေ–၏ အစွဲကို ဖော်၍ တေ နိစ္စာ–ပါဠိကို ဖွင့်သည်) [၂၁၀] နိဗ္ဗာနသ နိစ္စတ္တာတိ၊ နိစ္စတ္တာဟူသော အကြောင်း၏။ အပေက္ခမမ္ဗတ္တာ၊ အခြားတပါးကို ငဲ့ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုလက္ခဏာနုပပတ္တိ၊ ဟိတ်၏ လက္ခဏာသို့မရောက်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) အဏုအာဒီနံ အသိဒ္ဓတ္တာတိ ဧတေန၊ ဤဟိတ်ပါဠိဖြင့်။ (ဒသေတိ –၌ စပ်) အဏုအာဒယော၊ တို့သည်။ နိစ္စာ၊ မြဲကုန်၏။ ဣတိ ပဋိညာယ၊ ဤသို့သော ဝန်ခံချက်၌၊ ၀ါ၊ အဆိုတင်ပြချက်၌။ ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ၊ အဏုအစရှိသော ဓမ္မိ၏ မပြီးစီးခြင်း–ထင်ရှားမရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်၊ ၀ါ၊ သည်မျှသာမကသေး။ တတော၊ ထိုအဏုအစရှိသော ဓမ္မိ၏ မပြီးစီးခြင်း–ထင်ရှားမရှိခြင်းကြောင့်။ ဟေတု၊ (ဥပ္ပါဒါဒီနံ အဘာ၀တောဟူသော) အကြောင်းသည်။ နိဿယာသိဒ္ဓေါ၊ အဏုအစရှိသော မှီရာအားဖြင့် မပြီးစီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။

၅ဖ၀။ ယထာဝုတ္တယုတ္တိသဗ္ဗာ၀တောတိ၊ ဟူသော စကားကို။ (အာဟ –၌ စပ်) အပ္ပဘ၀တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အတ္ထနာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ဟေတုံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ အသ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ အပ္ပဘ၀တာ၊ အမွန်အစမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ အပစ္စယတာယ၊ အကြောင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ တာယ၊ ထိုအမွန်အစမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တသ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ ပုရိမာယ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အစွန်း၏။ အဘာ၀ေါ၊ မရှိခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။) ရူပသဘာ၀ါတိက္ကမတောတိ ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ (ဒသေတိ–၌ စပ်) ရူပမမ္ဘာနံ၊ တို့၏။ ပဋိဃာတ၀န္တတာယ၊ သီတဥတုအစရှိသည်တို့နှင့် ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပနသဘာ၀ေါ စ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည်ဝင်း။ (သီမူ၌ ရူပနံ သဘာ၀ေါ–ဟု ရှိ၏) ကလာပ–သော၊ အပေါင်းလိုက် အစုလိုက်အားဖြင့်။ ဝုတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဒေသ–သမ္ဘဒ္ဓော၊ တည်ရာအရပ်နှင့်စပ်သော။ သဘာ၀ေါ စ၊ သဘောသည်ဝင်း။ (အတ္ထိ) ယထာ၊ ရှိသကဲ့သို့။ ဧ၀ံ။ တူ။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော အရပ်၌။ ပဋိဃာတော စ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းသည်ဝင်း။ သပ္ပဒေသတာ စ၊ တည်ရာအရပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ဝင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အသုကဒိသာယာတိ ၀ါ၊ ဤမည်သော အရပ်မျက်နှာ၌ ဟူ၍သော်ဝင်း။ အသုကဒေသေတိ ၀ါ၊ ဤမည်သော အရပ်၌ဟူ၍သော်ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိ နိဒ္ဒိသီယတိ၊ မည္ဆန်ပြအပ်–မည္ဆန်ပြနိုင်။ ယတော၊ ယင်းသို့ မပြနိုင်ခြင်းကြောင့်။ တံ။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ အပ္ပတိဋ္ဌမေ၀၊ တည်ရာမရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

အသိထိလ။ပ။ ဂမနီယတောတိ ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ အရိယာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓတံ၊ မျက်မှောက်အားဖြင့် ထင်ရှားပြီးစီးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ သဗ္ဗညုဝစနတောတိ ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ တဒညေသံ၊ ထိုအရိယာမှ တပါးသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အနုမာနသိဒ္ဓတံ၊ မှန်းဆသောအားဖြင့် ထင်ရှားပြီးစီးသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဒသေတိ၊ ၏။) တဒုဘယေန ပန၊ ထိုနှစ်ပါးစုံဖြင့်မူကား။ အသ၊ ဤပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုပလဗ္ဘနီယတောတိ၊ ဟူသော။ ဟေတုနော၊ အကြောင်း၏။ အသိဒ္ဓတံ၊ အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ပရမတ္ထေန၊ အားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်။ နမဟုတ်။ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာရဒ္ဓံ၊ အကြင်အကြင်အားထုတ်အပ်–ပြဆိုအပ်ပြီးသော။ အတ္ထံ၊ ကို။ နိဂမေတွာ၊ နိဂုံးအုပ်၍။ တဒတ္ထသာဓနံ၊ ထိုအနက်ကို ပြီးစေတတ်သော။ အာဂမံ၊ အာဂုံပါဠိကို။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဝုတ္တဥ္စေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတန္တိ၊ ဟူကုန်သော။ စတ္တာရိပိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အညမညဝေဝစနာနိ၊ အချင်းချင်း၏ဝေဝုစ်ပရိယာယ်တို့တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝေဒနာဒယော ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဟေတုပစ္စယသမဝါယသင်္ခါတာယ၊ ဇနကအကြောင်း ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ကာရဏာသာမဂ္ဂိယာ၊ အကြောင်းညီညွတ်ခြင်းကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သောတရားသည်။ နမဟုတ်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ သည်။ နမဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇာတံ၊ မည်၏။ ကာရဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဘူတံ စ၊ ဖြစ်သည်လည်း။ နမဟုတ်။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်သည်။ နမဟုတ်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ နမဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘူတံ၊ မည်၏။ ဧဝံ အဇာတတ္တာ စ၊ ကြောင့်ဝင်း။ အဘူတတ္တာ စ၊ ကြောင့်ဝင်း။ ယေန ကေနစိ၊ သော၊ ကာရဏေန၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ နမဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကတံ၊ မည်၏။ စ၊ တပါး၊ ဇာတဘူတကတဘာဝေါ နာမ၊ ဇာတ ဘူတ ကတအဖြစ်မည်သည်။ ရူပါဒီနံ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတမမ္မာနံ၊ တို့၏။ (သဘာဝေါ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ အသင်္ခတသဘာဝဿ၊ ရှိသော။ (သီမူနှင့်အညီပင်) နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ (သဘာဝေါ၊ သည်။) နဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌ၊။ အသင်္ခတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ သမေစ္စ သမ္ဘူယ၊ ပေါင်းစုညီညွတ်၍။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတံ၊ မည်၏။ တထာ၊ တူ၊ ဝါ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သင်္ခတံ၊ ပေါင်းစုညီညွတ်၍ ပြုအပ်သည်။ နမဟုတ်။ (ဣတိ စ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်ဝင်း။) သင်္ခတလက္ခဏရဟိတံ၊ သင်္ခတလက္ခဏာမှ ကင်း၏။ ဣတိ စ၊ ကြောင့်ဝင်း။ အသင်္ခတံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတဘာဝေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိသိဒ္ဓေ၊ တားမြစ်အပ်သည်ရှိသော်။ ပကတိဝါဒီနံ၊ ပကတိဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပကတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဧကေနေဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ကာရဏေန၊ သည်။ ဧတံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ ကတံ၊ သည်။ သိယာ နု ခေါ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာသင်္ကာယ၊ ယုံမှားခြင်းဖြစ်လတ်သော်။ ကေနစိ၊ အကြောင်းသည်။ ကတံ၊ သည်။ နမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌ၊။ အကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အပစ္စယံ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ သမာနမ္မိ၊ သော်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ သယမေဝ၊ သာလျှင်။ ဘူတံ ပါတုဘူတံ နု ခေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လေသလော။ [၂၁] ဣတိ၊ သို့။ အာသင်္ကာယ၊ သော်။ တံနိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထိုယုံမှားခြင်းကို နစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘူတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတသ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၏။ အယံ အသင်္ခတာကတာဘူတဘာဝေါ၊ ဤအသင်္ခတ–အကတ–အဘူတ အဖြစ်သည်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ အဇာတိမမ္မတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ။ ဌ၊။ အဇာတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ သတ္ထာ၊ သည်။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ အတ္ထိဘာဝံ၊ ကို။ ပဝေဒေသိ၊ ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ ပဝေဒေန္တော စ၊ ဟောကြားတော်မူသော်လည်း။ အဟံ၊ သည်။ ဓမ္မိဿရော၊ တရားကို အစိုးရသော။ ဓမ္မဿာမီ၊ တရား၏အရှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ အာဏာမတ္တေန၊ ဖြင့်။ နု ပဝေဒေသိ၊ မဟုတ်။ အပိ စ ခေါ ပန၊ သော်ကား။ ပဒပရမေ၊ ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုကမ္ပမာနော၊ အစဉ်သနားတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ယုတ္တိတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ပဝေဒေသိ၊ ခဲ့၏။ ယထာဟ၊ မူကား။

> ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သော။ အဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်သည် မဟုတ်သော။ အကတံ၊ အကြောင်းတရားက မပြုအပ်သော။ အသင်္ခတံ၊ ပေါင်းစုညီညွတ်၍ မပြုအပ်သော။ ဧတံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ နော စေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍ မရှိငြားအုံ့။ ဣဓ၊ ဤလောကဌ်။ ဇာတသ၊ ဖြစ်သော။ ဘူတသ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော။ ကတသ၊ အကြောင်းတရားက ပြုအပ်သော။ သင်္ခတသ၊ ပေါင်းစုညီညွတ်၍ ပြုအပ်သော သင်္ခတ တရား၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွားခြင်း–ကင်းငြိမ်းခြင်းသည်။ နပညာယေထ၊ မထင်လေရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား။ (ခေါ–ကား အနက်ထူးမရှိ) အဇာတံ၊ သော။ အဘူတံ၊ သော။ အကတံ၊ သော။ အသင်္ခတံ၊ တရားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတသ၊ သော။ ဘူတသ၊ သော။ ကတသ၊ သော။ သင်္ခတသ၊ တရား၏။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။)

တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇာတာဒိသဘာဝါ၊ အဇာတ စသည်သဘောရှိသော။ အသင်္ခတာ ဓာတု၊ သည်။ ယဒိ နု အဘာဝိသ နု သိယာ၊ အကယ်၍ မရှိဘြားအုံ့။ ကြာ လောကေ၊ ၌။ ဇာတာဒိသဘာဝသ၊ ရှိသော။ ရူပါဒိကွန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတသ၊ ရုပ် အစရှိသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သင်္ခတသ၊ သင်္ခတတရားတို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွားခြင်းသည်။ အနဝသေသဝူပသမော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ငြိမ်းခြင်းသည်။ နု ပညာယေယျ၊ မထင်လေရာ။ နု ဥပလဗ္ဘေယျ၊ မရအပ်လေရာ။ နု သမ္ဘဝေယျ၊ မဖြစ်သင့်–မရှိသင့်လေရာ။ ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနာ၊ ကုန်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂမ္မာ၊ တို့သည်။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ သံကိလေသေ၊ တို့ကို။ (သီမှ၌ အနဝသေသံ ကိလေသေ–ဟု ရှိ၏၊ အနဝသေသသံကိလေသေ–ဟု ရှိသင့်၏။ အကြွင်းမရှိသော သံကိလေသတရားတို့ကို–ဟု အနက်ပေး) သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ပယ်ဖြတ်ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤလောက ၌။ သဗ္ဗသာပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဝဋ္ဋဒုက္ခသ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အပဂမော၊ ကင်းခြင်းသည်။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွားခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျတိရေကဝသေန၊ အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ အတ္ထိဘာဝံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အနုဂမနဝသေနပိ၊ အစဉ်လိုက်သော အနွယ်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ နိဂမေတုံ၊ ၄၊။ ယသ္မာ စ ခေါတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပစ္စယာ ဓမ္မာ အသင်္ခတာ ဓမ္မာ(တိ)၊ ဟူ၍ဌင်း။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ တဒါယတနံ ယတ္ထ နေဝ ပထဝီ(တိ)၊ ဟူ၍ဌင်း။ ကြဒမ္မိ ခေါ ဌာနံ သုဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိ–ပဋိနိဿ ဂ္ဂေါ(တိ)၊ ဟူ၍ဌင်း။ အသင်္ခတဉ္စ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ၊ အသင်္ခတဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ(တိ)၊ ဟူ၍ဌင်း။ ကြတိအာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တပဒေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ဌင်း။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဇာတန္တိ၊ ဟူသော။ ကြမိနာ စ သုတ္တ ပဒေန၊ ဤပြဆိုခဲ့သော သုတ်ပုဒ်ဖြင့်ဌင်း။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ၏။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝေါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သဗ္ဗလောကံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းဟူသော လောကကို။ အနုကမ္ပမာနေန၊ ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သော။ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓေန၊ သည်။ ပကာသိတော၊ ပြီ။ [၂၁] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၌။ အပစ္စက္ခကာရိနမ္ပိ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း မရှိကုန်သော် လည်း၊ ဝါ၊ မရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သာသနေ၊ ၌။ အဘိပ္ပသန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိညူနံ၊ တို့အား။ သံသယော၊ ယုံမှား သည်။ ယဒိပိ နတ္ထိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ပန၊ သော်လည်း။ ပရနေယျ–ဗုဒ္ဓိနော၊ သူတပါးတို့သည် သိစေအပ်သော အသိဉာဏ်ရှိကုန်သော။ ယေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိမတိဝိနောဒနတ္ထံ၊ ယုံမှားကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော စကားသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပါယနိဒ္ဓါရဏမုခေန၊ ဆိုလို သောအဓိပ္ပါယ်ကို ထုတ်ပြခြင်းကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ယုတ္တိဝိစာရဏာ၊ အသင့်ယုတ္တိကို စိစစ်ခြင်းပေတည်း။

ပရိညေယျတာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ကျော်လွန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဉ္ဇာရာ နံ၊ ကျော်လွန်တတ်သောတရားရှိကုန်သော။ ကာမာနံ စ၊ ကာမတရားတို့၏ဌင်း။ ရူပါနဉ္စ၊ (ရူပတရား) ရုပ်တရားတို့၏ဌင်း။ ပဋိပက္ခဘူတံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တဒ္ဓိဓုရသဘာဝံ၊ ထိုကာမ ရူပတို့နှင့် မတူသော သဘောရှိသော။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာသည်။ ပညာယတိ ယထာ၊ ထင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဇာတာဒိသဘာဝါနံ၊ ဇာတ စသည် သဘောရှိကုန် သော ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပက္ခဘူတေန၊ သော။ တဒ္ဓိဓုရသဘာဝေန၊ ထိုသင်္ခတတရားနှင့် မတူသော သဘောရှိသော။ နိဿရဏေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်–ရှိသင့်၏။ စ၊ ဆက်။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ တံနိဿရဏံ၊ ထိုသင်္ခတတရားတို့၏ ထွက်သွားရာ ကင်းငြိမ်းရာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုတရားသည်။ အသင်္ခတာ ဓာတု၊ ပေတည်း။ ကိဉ္စ ဘိယျော၊ အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။...သင်္ခတမ္မာရမ္မဏံ၊ သင်္ခတတရားလျှင် အာရုံရှိသော။ (ဥဒါန ၌–ဝိဘင်း အနုသီမှ မဟာဋီကာတို့နှင့်အညီ နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်မစပ်ပဲ ဝါကျသာရှိသင့်) ဝိပဿနာဉာဏ်၊ ဉာဏ် သည်။ အပိ အနုလောမဉာဏံ၊ အနုလောမဉာဏ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်စေကာမူ။ (နည်းတူပင် အထက်ပါ ကျမ်းသုံးဆောင်တို့နှင့်အညီ သမ္ဘာဝနာဇောတက အပိ–သာ သင့်သည်၊ စ–မလို) ကိလေသေ၊ တို့ကို။ တဒင်္ဂဝသေန (ဧဝ)၊ တဒင်္ဂ၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပဇဟတိ၊ ပယ်တတ်၏။ သမုစ္ဆေဒဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဇဟိတုံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ နသက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တထာ၊ တပါး။ သမ္မုတိသစ္စာရမ္မဏံ၊ သမ္မုတိသစ္စာလျှင်အာရုံရှိသော။ ပဌမဇ္ဈာနာဒီသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ သမုစ္ဆေဒဝသေန၊ ဖြင့်။ နု (ပဇဟတိ)၊ မပယ် တတ်။ ကြတိ၊ သို့။ သင်္ခတမ္မာရမ္မဏသ စ၊ သင်္ခတတရားလျှင် အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သမ္မုတိသစ္စာရမ္မဏသ စ၊ သမ္မုတိသစ္စာလျှင် အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဉာဏသ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်, ဗျာနသမ္ပယုတ်ဉာဏ်၏။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆေဒပဟာနေ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်း၌။ အသမတ္ထဘာဝတော၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကိလေသာတို့ကို။ သမုစ္ဆေဒပဟာနကရသ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော။ အရိယမဂ္ဂဉာဏသ၊ ၏။ တဒုဘယဝိပရီတသဘာဝေန၊ ထို ၂–ပါးစုံတို့မှ ပြန်သောသဘောရှိသော။ အာရမ္မဏေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ သာ၊ ထိုအာရုံသည်။ အသင်္ခတာ ဓာတု၊ ပေတည်း။

တထာ၊ တပါး။ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ပ။ အသင်္ခတ"န္တိ ဧဝမာဒိ၊ အစရှိသော။ (ဝစနံ–၌ စပ်) နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ ပရမတ္ထ တော၊ အားဖြင့်။ အတ္ထိဘာဝဇောတကဝစနံ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြသောစကားသည်။ အဝိပရီတတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန်မှန်ကန်

သော အနက်ရှိသော စကားပေတည်း။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သောစကား၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ချဲ့။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ (ယထာ တံ–ဌ် တံ–ကား အနက်မရှိ) သဗ္ဗေ သစ်ရာ အနိစ္စာ။ပ။ အနတ္တာတိ ယထာ၊ အနတ္တာ–ဟူသော စကားကဲ့သို့။ အဝိပရီတတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအနက်ရှိပေ၏။ တထာ၊ တပါး။ နိဗ္ဗာနသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော။ ဝိသယေ၊ အရာ၌။ ယထာဘူတပရမတ္ထဝိသယော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သော ပရမတ်တရားသာလျှင်အရာရှိ၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) သေယျထာပိ သီဟသဒ္ဒေါ၊ သီဟ–သဒ္ဒါကဲ့သို့။ ဥပစာရဝုတ္တိသဒ္ဒေါ၊ ဥပစာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ ဧဝမာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ နယေတိ၊ တို့ဖြင့်။ ယုတ္တိတောပိ၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်လည်း။ အသင်္ခ်တာယ ဓာတုယာ၊ ဓာတ်၏။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ အတ္ထိဘာဝေါ၊ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုစ္စတေ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အဘာဝမတ္တမေဝ၊ မရှိခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ယဒိ ပန သိယာ၊ အံ့။ တဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ (တာ–သမ္ဗန်) "ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။ ဒုဒ္ဒသော၊ မြင်နိုင်ခဲ၏။ ဒုရနုဗောဓော၊ သိနိုင်ခဲ၏။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်၏။ ပဏီတော၊ မွန်မြတ်၏။ အတက္ကာဝစရော၊ ကြံဆခြင်းဖြင့် မကျက်စားအပ်–မကျက်စားနိုင်၊ ဝါ၊ မရောက်အပ်–မရောက်နိုင်။ နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့၏။ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော၊ ပညာရှိတို့သာ သိအပ်သော တရားတည်း။" ဣတိ၊ သို့။ ဂမ္ဘီရာဒိတာ စ၊ ဂမ္ဘီရ စသည်အဖြစ်ကိုငင်း။ အသင်္ခ်တဋ္ဌေ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အသင်္ခ်တာဒိတာ စ၊ ကိုငင်း။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ, အပစ္စယာ ဓမ္မာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဗျာကတဓမ္မာဒိတာ စ၊ ကိုငင်း။ နဝတ္တာဗ္ဗာ၊ မဟောသင့်–မဟောထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဟိ၊ မဟောသင့်ခြင်း၏အကြောင်းကား။ [၂၁၃] အဘာဝဿ၊ မရှိခြင်း၏။ ကောစိ၊ သော။ သဘာဝေါ၊ ပရမတ္ထသဘောသည်။ နဲ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ယေန၊ ယင်း ပရမတ္ထသဘောဖြင့်။ သော၊ ထိုမရှိခြင်းကို။ ဂမ္ဘီရာသင်္ခ်တာဒိအာကာရတော၊ ဂမ္ဘီရ, အသင်္ခ်တ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိညာယေယျ၊ သိအပ်ရာ၏။ (သော၊ ထိုသဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။) ဟိ၊ မှန်။ အဘာဝေါ၊ သည်။ အဘာဝေါ ဧဝ၊ မရှိခြင်းမျှသာလျှင်တည်း။ တဿ၊ ထိုအဘာဝ၏။ ဂမ္ဘီရာသင်္ခ်တာဒိဘာဝသမ္ဘဒ္ဓော၊ ဂမ္ဘီရ, အသင်္ခ်တ စသည်အဖြစ်နှင့် စပ်ခြင်းသည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ စ၊ ဆက်၍ ရှင်းဦးအံ့။ အယံ အဘာဝေါ၊ သည်။ သဗ္ဗသတ္တာသန္တာနဂတာနံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌တည်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဧကော ဝါ၊ တခုတည်းသော မရှိခြင်းသည်မူလည်း။ ဘဝေယျ ကိံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ အနေကော ဝါ၊ များသော မရှိခြင်းသည်မူလည်း။ ဘဝေယျ ကိံ၊ လော။ ဧကော၊ တခုတည်းသော မရှိခြင်းသည်။ ယဒိ (ဘဝေယျ)၊ အံ့။ ဧကေနေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာဘာဝေါ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်းကို။ ကတော၊ အပ်ပြီ။ သစ္ဆိကတော၊ မျက်မှောက်လည်းပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညဿ စ၊ တပါးသော မဂ်၏ ၎င်း။ အညေသံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ မဂ္ဂါနံ စ၊ တို့၏ ၎င်း။ နိရတ္ထကတာ၊ အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သိယာ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂဗဟုတာ၊ မဂ်တို့၏ များသည်၏ အဖြစ်သည်။ နဲ သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ သည်မျှသာ မကသေး။ ဧကဏ္ဍေ၊ တပေါင်းတည်း။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗာနာဓိဂမော၊ ရခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ "နိဗ္ဗာနသည်တော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ကိလေသာဘာဝေါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကောဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊ ထိုကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်းကို။ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့သည်။ နဲ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။" ဣတိ၊ ဆိုဏြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ နိရတ္ထကတာ၊ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟာနတော၊ မပယ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကောပိ၊ တပါးသော်လည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နဲ သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ ဆက်။ ကိလေသပ္ပဟာနေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အနုပစ္ဆေဒနတော၊ မပြတ်စဲခြင်းကြောင့်။ ကိလေသာဘာဝသစ္ဆိကိရိယာ၊ ကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်းကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိသည်။ သိယာ၊ အံ့နည်း။ ပန၊ ထိုသို့ မဟုတ်မူ၍။ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ သန္တာနဂတသံယောဇနတ္ထယပ္ပဟာနာဒိပဋိနိယတကိစ္စတာယ၊ သန္တာန်၌တည်သော သံယောဇဉ်သုံးပါး အပေါင်းကို ပယ်ခြင်း အစရှိသော အသီးအသီးမြဲသောကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတူသု၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ တို့တွင်။ ပါဋိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ကိလေသာဘာဝေါ၊ သည်။ (စတုပ္ပဘေဒေါ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။) အထ (သိယာ)၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ သဘာဝပဘေဒေန၊ သဘောအပြားနှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ ဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။ နဲ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကိလေသက္ခယပရိယာယေန၊ ကိလေသာကုန်ခြင်းဟူသော ပရိယာယ်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ သော။ သော၊ ထိုအဘာဝသည်။ သဘာဝဓမ္မော ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။

ယေသံ၊ အကြင်ကိလေသာတို့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တပ္ပဘေဒေန၊ ထိုကိလေသာတို့၏ အပြားဖြင့်။ အဘာဝေ၊ ၌။ ဘေဒေါပစာရော၊ အကွဲအပြားကိုတင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ စေ၊ ဣားအံ့။ ယေသံ၊ အကြင်ကိလေသာတို့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေသံ၊ တို့၏။ သသဘာဝတာယ၊ သဘောလက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအဘာဝ၏။ သဘာဝေါပစာရောပိ၊ သဘောကို တင်စား၍ ပြောဆိုခြင်းသည်လည်း။ သိယာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) တေသံ၊ ထိုကိလေသာတို့၏။ (တေသံ ကိလေသသင်္ခ်တာဒိတာယ–ဟူသော အနုဋ္ဌိနှင့်အညီ တေသံ–ကို တပုဒ်ပြု၍ အနက်ပေးသည်) ကိလေသသင်္ခ်တတာဒိတော၊ ကိလေသာအဖြစ် သင်္ခ်တအဖြစ် စသည်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ကိလေသာ, သင်္ခ်တ စသည် ဖြစ်သောကြောင့်။ ကိလေသသင်္ခ်တာဒိဥပစာ

ရာပ၊ တို့သည်လည်း။ သိယုံ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုကိလေသာ, သခ်ံတ အစရှိသော ဥပစာတို့ကို။ နော စေ ဣစ္ဆိတာ၊ အကယ်၍ အလိုမရှိအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ တပ္ပဘေဒေန၊ ထိုကိလေသာတို့၏အပြားဖြင့်။ ဘေဒေါပစာရောပ၊ အဘာဝ၌ ဘေဒေါ ပစာရကိုလည်း။ နု ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အပ်။ စ၊ ဆက်။ ဥပစရိတော၊ တင်စား၍ပြောဆိုအပ်သော။ ဗဟုဘာဝေါ၊ များသည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဗဟုဘာဝါယ၊ အလို့ငှါ။ နု ပဟောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ အနလင်္ကိ၊ မီးဟူ၍။ ဥပစရိတံ၊ တင်စားအပ်သော။ ဧလံ၊ ရေသည်။ နု ဒဟတိ ဝါ၊ ပူလည်းမပူလောင်တတ်။ နု ပစတိ ဝါ၊ ကျက်လည်း မကျက်စေတတ်။ စ၊ ဆက်။ အယံ အဘာဝေါ၊ သည်။ အသဘာဝတာယ၊ သဘောတရားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကတ္တာပဋ္ဌမ္မိ၊ တခုတည်းအဖြစ်ဟူသော ပြဿနာကိုသော်လည်း။ နု သဟတိ၊ မစွမ်းနိုင်၊ ဝါ၊ မခံနိုင်၊ ဝါ၊ မပြေလည်စေနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိဘာဝသာမညတော၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဘောဒဝေါဟာရော၊ မကွဲပြားဟူသော ဝေါဟာရသည်၊ ဝါ၊ အဘာဝနိဗ္ဗာန်တခုတည်းဟူသော ဝေါဟာရသည်။ ယုတ္တရူပေါ၊ သင့်သောသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၄ါ။ နု သဏ္ဌာ၊ နိုင်။ စ၊ ဆက်။ ဧကတ္တော၊ တခုတည်းအဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တာ ဧဝ၊ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေါသာ၊ အပြစ်တို့သည်။ (အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ တပါး။ ဗဟုဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝုတ္တာနယေ နေဝ၊ သာလျှင်။ သဘာဝမ္မတာ၊ သဘောတရား၏အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီး၏။ စ၊ ဆက်။ သဘာဝမ္မတ္တော်ပ၊ အဖြစ်၌လည်း။ (တနည်း) သဘာဝမ္မတ္တော၊ သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ (ဗဟုဘာဝပ္ပသင်္ဂေါ–၌ စပ်) ဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။ ဘာဝံ၊ ရှိခြင်းကို။ နု ဗျဘိစရတိ ဝိယ၊ အနေကန်မဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ဧကန်ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ ဘာဝေါပိ၊ ရှိခြင်းသည်လည်း။ ဗဟုဘာဝံ၊ ကို။ နု ဗျဘိစရေယျ၊ အနေကန်မဖြစ်စေရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ ဗဟုဘာဝပ္ပသင်္ဂေါ၊ များသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ များသည်၏အဖြစ်နှင့်စပ်လျဉ်းခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ ဧစ၊ ဤသို့ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်က ဆိုငြားအံ့။ တံ၊ (ထိုစကားကို။) နု၊ မဆိုသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား) ဗဟုဘာဝသေဝ၊ ၏သာလျှင်။ အဘာဝပ္ပသင်္ဂတော၊ မရှိခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကြောင့် (ဝါ)နှင့် စပ်လျဉ်းခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကက္ခဋတာ၊ ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဘာဝံ၊ ရှိခြင်းကို။ (နု ဗျဘိစရတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘာဝေါပိ၊ သည်လည်း။ ကက္ခဋတံ၊ ကို။ ယဒိ နဗျဘိစရေယျ၊ အကယ်၍ အနေကန် မဖြစ်စေငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဘာဝါနံ၊ ရှိခြင်းတို့၏၊ ဝါ၊ ရှိသောသဘောတို့၏။ ပထဝီ ဘာဝါပတ္တိတော၊ ပထဝီအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဘာဝဿ၊ ရှိခြင်း၏။ ဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကဝေါဟာရာနံ၊ တို့၏။ ဝိစိတ္တတာယ၊ ကြောင့်။ ဗဟုတာ၊ များသည်၏အဖြစ်သည်။ ဘာဝါပေက္ခာ၊ ရှိခြင်းကိုငဲ့သည်။ ယဒိပိ (ဟောတိ)၊ ဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဘာဝတာ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဗဟုတာပေက္ခာ၊ များသည်၏အဖြစ်ကိုငဲ့သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝသ၊ ထင်ရှားရှိသည်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ ဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိဗ္ဗာ၊ အပြီးအဆုံးတရားသည်။ ဧကာ၊ တပါးသာလျှင်တည်း။ [၂၁၄] နိဗ္ဗာ၊ သည်။ ပုထု၊ များသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့် တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧကသ္မိံ ယေဝ၊ တခုတည်းသော နိဗ္ဗာန်၌သာလျှင်။ ဒဿနဘာဝနာဒွယံ၊ ဒဿနနှင့် ဘာဝနာနှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့် ၏။

ပရိနိဗ္ဗုတာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူကုန်သော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာတို့၏။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ နိဗ္ဗာနဘာဝေ၊ ၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ သတ္တသန္တာနနိယတံ နာမ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်ဖြင့် ကိန်းသေမှတ်အပ်သည် မည်သည်၊ ဝါ၊ သန္တာန်၌မြဲသည်မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ သခ်ံတတာဒိဒေါသာနတိဝတ္တိယေဝ၊ သခ်ံတအဖြစ် အစရှိသောအပြစ်ကို မလွန်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းဟူသော။ မဂ္ဂကိစ္စံ၊ သည်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (သိယာ၊ အံ့။) တသ စ၊ ထိုကိလေသာမရှိခြင်း၏လည်း။ ဧကတ္တော၊ တခုတည်းအဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) မဂ္ဂဗဟုတာ၊ မဂ်တို့၏ များသည်၏အဖြစ်သည်။ နု (သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကတ္တာဗ္ဗသ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော။ ကိစ္စန္တရသ၊ ကိစ္စတပါး ၏၊ ဝါ၊ ကိစ္စအထူး၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ မဂ္ဂဗဟုဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ–၌ စပ်) မဂ္ဂေဟိ၊ တို့သည်။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗေ၊ အပ်သော။ ဧကသ္မိံ၊ တပါးတည်းသော။ ဓမ္မေ၊ နိဗ္ဗာန်တရား၌။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အပါ၌ ဝပါ၌ဝပါ၌ဝတရပါ၌ဝတမဘာဝေန၊ မထက်သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ် သာ၍ထက်သည်၏အဖြစ် အထူးသဖြင့် သာ၍ထက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သစ္ဆိကိရိယာဝိသေသေန၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းအထူးဖြင့်။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနဘေဒေန၊ ပယ်ခြင်း၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ သဘာဝမ္မတ္တော ဧဝ၊ သဘာဝမ္မ၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ (သတိ၊ သော်။ မဂ္ဂဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။) သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ စ၊ ဆက်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါပိ၊ မရှိခြင်းကိုလည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်း။ မဂ္ဂေန၊ သည်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ သကိစ္စကတာယ၊ ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာတဗ္ဗော ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗော၊ အပ်သည်။ နု(သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ ယော၊ အကြင် သဘောကို။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗော၊ အပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ အဘာဝဿ၊ ၏။ (သော) သဘာဝေါ၊ ထိုမျက်မှောက်ပြုအပ်သော သဘောသည်။ ကော၊ အဘယ်အရာနည်း။ (နတ္ထိ ဧဝ၊ တည်း။) သော၊ ထိုကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ စေ(သိယာ)၊ အံ့။ ဧကေနေဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဧကော၊ တခုတည်း သော။ အဘိန္နော၊ မကွဲပြားသော။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို၊ ဝါ၊ သည်။ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်သည်။ အာပန္နော၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂဝသေန၊ ၄–ပါးသော မဂ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စတုဒ္ဓိဓဘာဝေ၊ အဘာဝ လေးပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။

(သတိ၊ သော်။) နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ စတုဗ္ဗိဓဘာဝပွသင်္ဂေါ် စ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၎င်း။ နိဗ္ဗာန ဝိသေသပွသင်္ဂေါ် စ၊ နိဗ္ဗာန်အထူး၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်၎င်း။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂကိစ္စသ၊ ၏။ ဧကတ္တေ၊ တခုတည်းအဖြစ်၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) မဂ္ဂဗဟုတာ၊ အဖြစ်သည်။ နှ သိယာ၊ နိုင်။ ပန၊ အလျောက်ကို ဆိုဦးအုံ့။ ဗဟုဘာဝေ၊ မဂ်တို့၏များသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) တေသံ၊ ထိုကိလေသာတို့၏။ သော၊ ထိုအဘာဝ သည်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧကသ္မိံ၊ တပါးတည်းသော။ ဧမ္မေ၊ နိဗ္ဗာန်တရား၌။ သစ္ဆိကိရိယာဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ (သိဒ္ဓေါ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ သဘာဝဧမ္မတာ၊ အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီး၏။ ပန၊ ဆက်။ ခယာဓိဂန္ဓဗ္ဗတာယ၊ ခယမည်သော မဂ်ဖြင့်ရအပ် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ခ ယေ၊ ကိလေသာတို့ကို ကုန်စေတတ်သောမဂ်၌။ (ပရိယာပန္နံ၊ သော။) ဥဏ္ဏံ၊ ဥဏ္ဏံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ခယော နာမ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုခယမည်သော အရိယာမဂ်ဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ အဓိဂန္ဓဗ္ဗံ၊ ၏။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပြီး၏။

ဣတိ၊ ကား။ နိရောဓိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

၅၆၂။ အဒ္ဓ ဧမ္မာတိ၊ ကား။ ကတမံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ အာရဘိတ္တာ၊ အားထုတ်စပြုပြီး ၍။ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ (အဒ္ဓ ဧမ္မာ–၌ စပ်) တမေဝ ပါဠိံ၊ ကိုသာလျှင်။ (စ–ပိုသည်) အာနေတ္တာ၊ ၍။ ဥဒ္ဒေသဝသေန၊ အကျဉ်းခေါင်းစဉ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဒ စ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ အဒ္ဓ၊ ကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့ကို။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ပကာသိတာ၊ ကုန်ပြီ။ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပကာသိတာ၊ ကုန်သည်။) နှ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ပကာသိတာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိ (ဟောန္တိ)၊ ကုန်အုံ့။ ဣဓ၊ ဤမဂ္ဂ နိဒ္ဒေသကထာ၌။ ကထနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယံ ပန၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဧကက္ခဏေပဝတ္တမာနာနန္တိ ဣဒံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) လောကိယကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တို့၌။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ နာနာက္ခဏိကာ ဧဝ၊ အထူးထူးသောခဏ၌ ယှဉ်ကုန်သည်သာလျှင်။ [၂၁၅] ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သေသမဂ္ဂဓမ္မာ ပန၊ တို့သည်ကား။ တတ္ထာပိ၊ ထိုလောကီကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌လည်း။ ဧကဏ္ဍ၊ တပေါင်းတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဝိသေသာဝဟောဧနတ္ထန္တိ၊ ကား။ ပဋိပက္ခသမုဋ္ဌာတာဒိပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ သ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နုတ်ခြင်း အစရှိသော ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအထူးကို။ အဝဟောဧနတ္ထံ၊ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ။ ဝိတ္ထာရတော၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂကထာ၊ သည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သခ်ေပတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စတုသစ္စပဋိဝေဓယ ပဋိပန္နဿာတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ စတုသစ္စာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိယာ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သောအကျင့်ကို။ ပရိပူရဏ ဝသေန၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ ။ အရိယမဂ္ဂသခ်ါတဿ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ယောဂ ဿ၊ ၏။ သဗ္ဘာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယောဂိနော၊ ယောဂီမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဝိဇ္ဇာနုသယသမုဋ္ဌါတေ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယကို ပယ်နုတ်အပ်သည်ရှိသော်။ တဒေကဋ္ဌကိလေသာနံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယနှင့်တူသော တည်ရာရှိသော ကိလေသာတို့၏။ လေသောပိ၊ အမြွက်မျှသည်လည်း။ ကာမံ နာဝသိဿတိ၊ မကြွင်းကျန်။ ပန၊ သော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဥဇုဝိပစ္စနီကဓမ္မော၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၄ါ။ အဝိဇ္ဇာ နုသယသမုဋ္ဌါတကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပရတော၊ ၌။ မိစ္ဆာသင်္ခပ္ပါဒိဂ္ဂဟဏေပိ၊ စသည်ကိုယူရာ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ အတ္ထပ္ပကာသနရသာတိ၊ ကား။ (ယုတ္တတရဖြစ်သော သီမူကို မူတင်သည်) ပရမတ္ထပ္ပကာသနရသာ၊ မဖောက်မပြန် သောသဘောကို ပြခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ စတုသစ္စဝိဘာဝနကိစ္စာ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထင်စွာပြခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ မဂ္ဂမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပက္ခဝိဓမနာကာရော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပယ်ဖျောက်သော အခြင်းအရာသည်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ပါကဋော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာ နုသယသမုဋ္ဌါတကတံ၊ အနုသယကို ပယ်နုတ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝတ္တာပိ၊ ဆိုပြီး၍လည်း။ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရဝိဒ္ဓံသနပစ္စုပဋ္ဌာ နတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

တထာ သမ္မန္နဒိဋ္ဌိနောတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာနုသယသမုဋ္ဌါတော၊ ပယ်နုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ သမ္မန္နဒိဋ္ဌိနော၊ ပြည့်စုံသော ဉာဏ်အမြင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ယူသည်ရှိသော်။ စတုသစ္စပဋိဝေဓယ၊ ၄ါ။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ အား။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ တထာ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ဆောင်၏။ ပန၊ ဆက်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ၊ အဖြစ်ကို။ တံသမ္ပယုတ္တဝစနေ နေ၀၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သည် ဟူသောစကားဖြင့်ပင်လျှင်။ ဗောဓိတာ၊ သိစေအပ်ပြီ။ မိစ္ဆာသင်္ခပ္ပနိဃာတကန္တိ၊ ကား။ ကာမ သင်္ခပ္ပါဒိမိစ္ဆာသင်္ခပ္ပသမုစ္ဆေဒကံ၊ အစရှိသော မိစ္ဆာသင်္ခပ္ပကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်တတ်သော။ အပ္ပနာရသောတိ၊ ကား။

နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော၊ ၌။ မဂ္ဂစိတ္တသ၊ ကို။ သမုပ္ပါဒဝသေန၊ ဖြစ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (သီမူအလို သမပ္ပဏာဝသေန၊ ကောင်းစွာ ရောက်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်–ဟု အနက်ပေး၊ ယုတ္တတရပေတည်း) ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ အပ္ပနာကိစ္စော၊ ရောက်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။

တထာ ပဿတော ဝိတက္ကယတော စာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ၊ သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ပဿတော၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သော။ (ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ သော။) သမ္မာသင်္ကပ္ပေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဘိနိရောပယတော၊ ရှေးရှုတက်စေသော။ ဝစီဒုစ္စရိတသမုဋ္ဌါတိကာတိ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဓသပ်၊ သော။ ဝစီဒုစ္စရိတသ၊ ကို။ သမုဋ္ဌေဒိကာ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သော။ ။ မုသာဝါဒါဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဝိသံဝါဒနာဒိကိစ္စတာယ၊ ရှုတ်ယွင်းစေခြင်း အစရှိသော ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လူခါနံ၊ ခေါင်းပါးခြောက်သွေ့ကုန်သော၊ ဝါ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပရိဂ္ဂါဟကာနံ၊ မသိမ်းဆည်းတတ်သော ဝစီဒုစရိုက်တို့၏။ ပဋ္ဌိပက္ခသဘာဝတော၊ ဆန့်ကျင်ဖက် သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သိနိဒ္ဓဘာဝေန၊ အဆီအစေးရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တမ္ဘာနံ၊ တို့ကို။ သမ္ဘာဝါစာ၊ သည်။ ပရိဂ္ဂါဟကသဘာဝါ၊ သိမ်းဆည်းတတ်သော သဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကာယိကကိရိယာ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သောအမူအရာ ကြိယာသည်။ ကိုဠ္ဠ၊ သော။ ကတ္တာဇ္ဇံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ သယဉ္စ၊ ကိုယ်အမူအရာဟူသော မိမိသည်လည်း။ သမုဋ္ဌဟနံ ဃဋ္ဋနံ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘာကမ္မန္တသခ်ါတာ၊ သော။ ဝိရတိပိ၊ ကိုလည်း။ သမုဋ္ဌာနသဘာဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဥက္ခိပနံ၊ ပင့်မြှောက်ခြင်းသည်။ သမုဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ကာယိကကိရိယာယ၊ ၏။ ဘာရက္ခိပနံ ဝိယ၊ ဝန်ကို ပင့်မြှောက်ခြင်းကဲ့သို့ပင်တည်း။

အသာတိ၊ ကား။ ယောဂိနော၊ ၏။ (ယာ ပနဿ–မှ အဿ–၏ အစွဲကို ပြသည်) တသ္မိံ၊ ထိုသမ္ဘာအာဇီဝသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိသုဇ္ဈနတော၊ ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိဘူတာ၊ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဇီဝမာနဿ၊ အသက်မွေးသော။ သတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တာမ္ဘာနံ၊ တို့၏။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဝေါဒါနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဝုတ္တိယာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ဖြစ်စေခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အာဇီဝဿေ၀၊ အသက်မွေးခြင်း ၏သာလျှင်။ (သုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဝေါဒါနံ၊ မည်၏။) [၂၁၆] ဥယာဇီဝဿ၊ သင့်လျော်သော အသက်မွေးမှု၏၊ ဝါ၊ အသက်မွေးမှုဟူသော။ အဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌာယ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မကဲ့ရဲ့အပ်သော။ သမ္ဘာဇီဝိကာယ၊ မှန်ကန်ကောင်းမြတ်သော အသက်မွေးမှု၏။ ပဝတ္တိဟေတုတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥယာဇီဝပဝတ္တိရသော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမသ၊ ဤသမ္ဘာအာဇီဝ၏။ ပဝတ္တိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ မိစ္ဆာဇီဝေါ၊ သည်။ နေ ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

သဗ္ဗာကုသလဝိဒ္ဓံသကောပိ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်ငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်းဖြစ်သော။ သမ္ဘာဝါယာမော၊ ကို။ ဥဒုပဋ္ဌိပက္ခဒဿနဝသေန၊ အားဖြင့်။ ကောသဇ္ဇသမုစ္ဆေဒကော၊ ကောသဇ္ဇကို ပယ်ဖျက်တတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သံကိလေသပက္ခတောပိ၊ အဖို့မှလည်း။ (ဝိ–သဒ္ဒါဖြင့် ကောသဇ္ဇပက္ခကို ပေါင်းသည်) တဿ၊ ထိုသမ္ဘာဝါယာမ၏။ ပဂ္ဂဏှနံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသည်။ ပဂ္ဂဟော၊ မည်၏။ ကာယာဒီသု၊ တို့၌။ သုဘာဒိအာကာရုပဓာရဏဝသေန၊ သုဘအစရှိသော အခြင်းအရာကို မှတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ သုဘသညာဒိပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ သုဘသညာစသည် ရှေ့သွားရှိကုန်သော။ အကုသလက္ခန္ဓာ၊ အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့သည်။ မိစ္ဆာသတိ၊ မည်၏။ တဿာ၊ ထိုမိစ္ဆာသတိကို။ ဝိဒ္ဓံသနော၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော အသမ္မောသသည်။ မိစ္ဆာသတိဝိနိဒ္ဓုနနော၊ မည်၏။ အသမ္မောသောတိ၊ ကား။ သမ္မောသဝိဒ္ဓံသနတော၊ မေ့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တပ္ပဋိပက္ခော၊ ထိုမေ့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော သဘောတည်း။ အာရမ္ဘဏသ၊ ၏။ ယထာသဘာဝသလ္လက္ခဏံ၊ အကြင်အကြင်သဘောကို ကောင်းစွာ မှတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သောသဘောကို ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းသည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိတ်၏ အစောင့်အရှောက်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဣတိ စ၊ သို့ဝင်း။ သတာရက္ခေန၊ သတိအစောင့်အရှောက်ရှိသော။ စေတသာ၊ နှင့်။ (သမန္နာဂတော၊ ၏။) ဣတိ စ၊ သို့ဝင်း။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သတိ၊ သည်။ ကုသလစိတ္တသ၊ ၏။ အာရက္ခာ၊ အစောင့်အရှောက်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတိယာ သံရက္ခိယမာနစိတ္တသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၅၆၃။ သစ္စဉာဏသာတိ၊ ကား။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တနကဉာဏသ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်၏။ ။ ပဋ္ဌိဝေဓဉာဏံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သကိဒေ၀၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဗုဇ္ဈတိ၊ သိသည်။ နေ၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ အနု အနု၊ အဖန်ဖန်။ ဗောဓော၊ သိခြင်းသည်။ အနုဗောဓော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အနုဿဝါကာရ ပရိဝိတက္ကဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗာနက္ခန္တိအနုဂတော၊ တဆင့်ကြားခြင်း, အခြင်းအရာကို ကြံဆခြင်း, ပညာဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ သဘောကျနှစ်သက်ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်သော။ ဗောဓော၊ သည်။ အနုဗောဓော၊ မည်၏။ တဒေ၀၊ ထိုအနုဗောဓသည်ပင်လျှင်။ ဉာဏံ၊ မည် ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုဗောဇဉာဏံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုအနုဗောဇဉာဏ်သည်။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ နေ ဗုဇ္ဈတိ၊ မသိတတ်။ ပန၊ သော်ကား။ အနုဿဝါဒိဝသေန၊ တဆင့်ကြား စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကပ္ပနမုခေန၊ ကြံခြင်းကို ရှေ့သွားပြုသဖြင့်။ ဗုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ကိစ္စတောတိ၊ ကား။ ပရိဇာနနာဒိကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်း အစရှိသော ကိစ္စအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တံကိစ္စကရဏေနေ၀၊ ထိုပရိဇာနန စသောကိစ္စကို ပြုခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ပရိညေယျာဒီနိ ဝိယ၊ ပရိညေယျ အစရှိသော

တရားတို့ကဲ့သို့။ တာနိပိ၊ ထိ ၄–ပါးသောသစ္စာတို့သည်လည်း။ တဿ၊ ထိုပဋိဝေဓညာဏ်အား။ ပါကဋာနိ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သခ်ါရေဟိ၊ တို့မှ။ ပတိလီယမာနမာနသဿ၊ တွန့်ဆုတ်သော စိတ်ရှိသော ယောဂီအား။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဝိသခ်ါရံ၊ သခ်ါရကင်းသော။ ဒုက္ခနိဿရဏံ၊ ဒုက္ခ၏ ထွက်သွားရာ–ကင်းငြိမ်းရာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိစ္ဆိန္နတိ၊ ပိုင်းခြား၏၊ ဝါ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဒုက္ခဂတံ၊ ဒုက္ခ၌ တည်သော။ တဏှံ စ၊ ကိုလည်း။ ပဇဟတိ၊ ၏။ နိရောဓဉ္စ၊ ကိုလည်း။ သစ္ဆိကရောတိ၊ ၏။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိ၏။ အာဒိစ္စော၊ နေသည်။ ပဘာယ၊ အရောင်နှင့်။ (သဟ၊ ကွ။ သမုပ္ပန္နော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒီဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သမုပ္ပန္နံ၊ သော။ တံ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ စ၊ ဆက်။ သခ်ါရေ၊ တို့ကို။ အမုဉ္စိတ္တာ၊ မလွှတ်မူ၍။ ပဝတ္တမာနေန၊ သော။ ဥဏှေန၊ လောကီဥဏှဖြင့်။ ဧတံ သဗ္ဗံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ၄၊ ။ နသက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကားဟု) နိမိတ္တပဝတ္တေဟိ၊ တို့မှ။ အဝုဠ္ဠတတ္တာ၊ မထသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတာနိ ကိစ္စာနိ၊ ဤ ၄–ပါးသောကိစ္စတို့ကို။ ကရောန္တော၊ သော။ တံ ဥဏှံ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခ စသည်တို့၌။ သမ္မောဟနိဝတ္တနေန၊ တွေဝေခြင်းကို နှစ်စေသောအားဖြင့်။ ဒုက္ခာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်ရှားစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိပိ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧကပဋိဝေဓေန၊ တကြိမ်တည်းသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ (ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၏။) ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ သော ပဿတီတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကာလန္တရဒဿနံ၊ ကာလတပါး၌ မြင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၏။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။ နု၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကားဟု) ယော နု ခေါ အာဝုသော ဒုက္ခံ ပဿတိ၊ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ သော ပဿတီတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဧကဒဿိနော၊ သစ္စာတပါးကို မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အညတ္တယဒဿိတာဝိစာရဏာယံ၊ အခြားသစ္စာသုံးပါးအပေါင်းကို မြင်သည်၏အဖြစ်ကို စိစစ်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ တံသာဝနတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ [၂၁၇] အာယသ္မတာ ဂဝမ္ပတိတ္ထေရေန၊ ထေရ်သည်။ ဣမသ္မ သုတ္တသ္မ၊ ကို။ အာနီတတ္တာ စ၊ ဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ သစ္စေသု၊ တို့ကို။ ဒိဿမာနေသု၊ မြင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အညတ္တယဒဿနသ္မ၊ အခြားသစ္စာသုံးပါးအပေါင်းကို မြင်ခြင်းကို။ ယောဓိတတ္တာ စ၊ ယှဉ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်းတည်း။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗာဘိသမယေ၊ အစဉ်အတိုင်း သစ္စာတို့ကို သိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ပုရိမဒိဋ္ဌသ္မ၊ ရှေးဦးစွာ မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာကို။ ပဋ္ဌာ၊ ၌။ အဒဿနတောဝ၊ မမြင်ခြင်းကြောင့်။ သမုဒယာဒိဒဿိနော၊ သမုဒယစသည်ကိုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒုက္ခာဒိဒဿိတာ၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ နု ယောဓေတဗ္ဗာ၊ မယှဉ်စေအပ်–မယှဉ်စေထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ သာ၊ ထိုဒုက္ခစသည်ကို မြင်ခြင်းကို။ ယော ဒုက္ခသမုဒယံ ပဿတိ၊ ဒုက္ခမ္ပိ သော ပဿတီတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယောဓိတာ စ၊ ယှဉ်လည်းယှဉ်စေအပ် ၏။

လောကိယံ၊ ဖြစ်သော။ သစ္စဉာဏံ၊ သည်။ (လောကိယံ–ပုဒ်၏ အရကိုပြသည်) တတ္ထ လောကိယဉာဏေ၊ ၌။ (တတ္ထ–၏ အစွဲကို ပြသည်) ပရိယုဋ္ဌာနသခ်ါတော၊ သော။ အဘိဘဝေါ၊ လွှမ်းမိုးခြင်းသည်။ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝေါ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ။ သုဒ္ဓသခ်ါရပုဗ္ဗမတ္တဒဿနတော၊ သက်သက်သော သခ်ါရအစုအပုံမျှ အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူသော ပရိယုဋ္ဌာန်ကို၊ ဝါ၊ ထကြွဖြစ်ပေါ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေ၏။ "ကစ္စာန၊ ကစ္စည်း။ (ခေါ–ကား အနက်ထူး မရှိ) လောကသမုဒယံ၊ လောကဏ္ဍ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ သမ္မပညာယ၊ မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ အား။ လောကော၊ ၌။ ယာ နတ္ထိတာ၊ အကြင်မရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိဟု ထင်မြင်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုမရှိဟု ထင်မြင်ခြင်းသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။" ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သမုဒယဒဿနံ၊ သည်။ ဟေတုဖလပဗန္ဓာဝိစ္ဆေဒဒဿနတော၊ အကြောင်းအကျိုးအစဉ်၏ မပြတ်စဲခြင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ "ကစ္စာန၊ စ္စည်း။ (ခေါ–အနက်ထူး မရှိ) လောကနိရောဓံ၊ လောကဏ္ဍ ချုပ်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို။ပ။ ပဿတော၊ အား။ လောကော၊ ၌။ ယာ အတ္ထိတာ၊ အကြင်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အမြဲတမ်းတည်ရှိနေသည်ဟု ထင်မြင်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုအမြဲတမ်းတည်ရှိနေသည်ဟု ထင်မြင်ခြင်းသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။" ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ နိရောဓဒဿနံ၊ သည်။ ဟေတုနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဖလနိရောဓဒဿနတော၊ အကျိုး၏ချုပ်ခြင်းကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ အတ္တကာရသ၊ မိမိ၏ပြုခြင်းကို၊ ဝါ၊ မိမိပြုမှု၏အကျိုးကို။ ပစ္စက္ခဒဿနတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်မြင်ခြင်းကြောင့်။ မဂ္ဂဒဿနံ၊ သည်။ "အတ္တကာရေ၊ မိမိ၏ပြုခြင်းသည်၊ ဝါ၊ မိမိပြုမှု၏အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရကာရေ၊ သူတပါး၏ပြုခြင်းသည်၊ ဝါ၊ သူတပါးပြုပေးခြင်း၏ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုရိသကာရေ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။" ဣတိအာဒိကံ၊ သော။ အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ "သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ညစ်နွမ်းခြင်းအလို့ငှါ။ ဟေတု၊ ဧနကအကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟေတူ၊ အကြောင်းရင်း မရှိကုန်ပဲ။ အပ္ပစ္စယာ၊ အထောက်အပံ့အကြောင်းမရှိကုန်ပဲ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ၄၊ ။ ဟေတု၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ပ။ အဟေတူ၊ ကုန်ပဲ။ အပ္ပစ္စယာ၊ ကုန်ပဲ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။" ဣတိအာဒိကာ၊ သော။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ စ၊ ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အကိရိယဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ ယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဂဟိတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သာပိ၊ ထိုအဟေတုကဒိဋ္ဌိကိုလည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဒဿနေန၊ စင်ကြယ်ရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုမြင်ခြင်းဖြင့်။ ပဟီယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ သမုဒယဖလဿ၊ သမုဒယ၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အဒ္ဓုဝါဒိဘာဝံ၊ မမြဲသည်၏အဖြစ် စသည်ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလေ၊ ၌။ ဝိပွဋ္ဌိပတ္တိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော အကျင့်ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။

ဣဿရော၊ ပရမီသွော, မဟာဗြဟ္မာ, ဘုရားသခင် စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဣဿရသည်။ လောကံ၊ ကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သဇ္ဇေတိ၊ စီရင်၏။ (ဤနှစ်ပုဒ်အရတူပင်) နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ သံဟရတိ၊ ရုပ်သိမ်း၏။ (အရတူပင်) ဣတိ၊ သို့။ ဣဿရကာရဏိနော၊ ဣဿရလျှင်အကြောင်းဟု အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဓာနတော၊ ပကတိဟူသော ပဓာနမှ။ လောကော၊ သည်။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝတိ၊ ၏။ တတ္ထေव၊ ထိုပဓာနဌာသာလျှင်။ ပတိလီယတိ စ၊ ကြို့လျက်မြုပ်လည်းမြုပ်ကွယ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဓာနကာရဏိနော၊ ပဓာနလျှင် အကြောင်းဟု အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

> "ကာလော၊ ကာလသည်။ ဘူတာနိ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ကာလော၊ သည်။ ပဇာ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ သံဟရတိ၊ ရုပ်သိမ်း၏။ ကာလော၊ သည်။ သုတ္တေ၊ အိပ်ပျော်နေသော သူတို့ကို။ ဇာဂရတိ၊ နိုးစေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကာလော၊ ကို။ ဒုရတိက္ကမော၊ ကျော်လွန်နိုင်ခဲ၏။"

ဣတိ၊ သို့။ ကာလဝါဒိနော၊ ကာလဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ကဏ္ဌကဿ၊ ဆူး၏။ တိခိဏဘာဝေါ ဝိယ စ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့ဌင်း။ ကပိဋ္ဌဖလာဒီနံ၊ သီးသီး စသည်တို့၏။ ပရိမဏ္ဍလတာ ဝိယ စ၊ လုံးဝန်းသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ဌင်း။ မိဂပက္ခိသရီသပါဒီနံ၊ သားကောင် ငှက် မြွေ ကင်း စသည်တို့၏။ ဝိစိတ္တတာ ဝိယ စ၊ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ဌင်း။ သဘာဝေနေဝ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ လောကော၊ သည်။ သမ္ဘောတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ ဝိဘောတိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဘာဝဝါဒိနော၊ သဘာဝဝါဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ [၂၁၈] အဏူဟိ၊ အဏုမြူတို့ဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ သို့။ အဏုဝါဒိနော၊ အဏုဝါဒရှိသော အာဇီဝကတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးဘဝ၌ ပြုအပ်ပြီးသော ကံလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ (ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒိနော၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) လောကော၊ သည်။ နိယတော၊ မြဲ၏။ အစ္ဆေဒ္ဒေသုတ္တာဝုတာ ဘေဒ္ဒမဏိသဒိသော၊ မဖြတ်အပ်မဖြတ်နိုင်သော ချည်ဖြင့်သီအပ်သော မကွဲမပျက်နိုင်သော ပတ္တမြားလုံးနှင့်တူ၏။ ဇတ္ထု၊ ဤလောကမ်း။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုရိသကာရော၊ ယောကျ်ား၏ပြုခြင်းဟူသော လုံ့လအားအစွမ်း သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ နိယတိဝါဒိနော၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

> "ယဒိစ္ဆာယ၊ အလိုအလျောက်အားဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ယဒိစ္ဆာယ၊ အားဖြင့်။ နိဝတ္တရေ၊ နစ်ကုန်၏။ ယဒိစ္ဆာယ၊ အားဖြင့်။ သုခံ၊ သည်ရင်း။ ဒုက္ခံ၊ သည်ရင်း။ (ပဝတ္ထ တိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ယာဒိစ္ဆကီ၊ အလိုအလျောက် ဖြစ်ခြင်း ရှိ၏။"

ဣတိ၊ သို့။ ယဒိစ္ဆာဝါဒိနော၊ ယဒိစ္ဆာဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ယေ၊ ယင်းယဒိစ္ဆာဝါဒီတို့ကို။ အဓိစ္စ သမုပ္ပတ္တိဝါဒိနောတိ စ၊ အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိဝါဒရှိသော သူတို့ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝမာဒိအကာရဏဝါဒသင်္ဂဟော၊ ဤသို့အစရှိသော အကြောင်းမဲ့ဝါဒကို သိမ်းယူခြင်းကို၊ ဝါ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၌ အကြောင်းဟုဆိုသော ဝါဒတို့ကို သိမ်းယူခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အရူပလောကေ၊ ၌။ ရာမုဒကအာဠာရာဒီနံ ဝိယ စ၊ ရာမရသေ့ဥဒကရသေ့ အာဠာရရသေ့ စသည်တို့၏ကဲ့သို့ဌင်း။ (ဂဟဏ–၌ စပ်) လောကထူပိကာယံ၊ ရုပ်ရှိသောလောက၏အထွတ်သဖွယ်ဖြစ်သော အသညသတ် ဘုံ၌။ နိဂဏ္ဌာနံ ဝိယ စ၊ နိဂဏ္ဌတို့၏ကဲ့သို့ဌင်း။ အပဝဂ္ဂေါ မောက္ခောတိ၊ လွတ်မြောက်ရာဟူ၍။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ အပဝဂ္ဂဂါဟော၊ ဂါဟမည်၏။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပဓာနဿ၊ ပကတိဟူသောပဓာန၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းဌင်း။ ဂုဏ ဝိယုတ္တဿ၊ ဂုဏ်တို့နှင့်မယှဉ်သော၊ ဝါ၊ ဂုဏ်တို့မှကင်းသော။ အတ္တနော၊ အတ္တ၏။ သကတ္တနိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သောအတ္တ၌၊ ဝါ၊ အတ္တသက်သက်အဖြစ်၌။ အဝဋ္ဌာနံ၊ တည်ခြင်းဌင်း။ ဗြဟ္မုနာ၊ မင်းနှင့်။ သလောကတာ၊ တူသောလောကရှိသည်၏အဖြစ်ဌင်း။ သမီပတာ၊ နီးသည်၏အဖြစ်ဌင်း။ သံယောဂေါ၊ ယှဉ်ခြင်းဌင်း။ ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ၊ ဝါဒတို့ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝမာဒီနံ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဝါဒတို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ချဲ့။ ဇတ္ထု၊ အာဒိ–ဖြင့်ယူအပ်သော ဤဝါဒတို့တွင်။ မဟတာဒိဘာဝေန၊ ဟောစသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အပရိဏာမော၊ မရင့်ကျက်ခြင်း မပြောင်းလဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ အနဘိဗျတ္တိ၊ ထင်ရှား မပေါ်ခြင်းသည်။ ပဓာနဿ၊ ပကတိဟူသော ပဓာန၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းမည်၏။ "အဟံ၊ ငါဟူသောအတ္တသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ပကတိ၊ သည်။ အညာ၊ တည်း။" ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တပကတိပုရိသန္တရဇာနနေန၊ ဖြစ်သော ပကတိနှင့်ပုရိသ တို့၏ ထူးခြားကွဲပြားခြင်းကို သိခြင်းဖြင့်။ (နိဝတ္တိတေ–၌ စပ်) အတ္တသုခဒုက္ခမောဟေသု၊ အတ္တနှင့် သုခ ဒုက္ခ မောဟတို့၌၊ ဝါ၊ အတ္တနှင့် ပကတိတို့၌။ အဝိဘာဂဂ္ဂဟဏေ၊ မခွဲခြမ်းမူ၍ ယူခြင်းကို။ နိဝတ္တိ တေ၊ နစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဝုတ္တနယေန၊

ဖြင့်။ ပဓာနံ၊ ပကတိဟူသော ပဓာနသည်။ နပ္ပဝတ္တတိ ကိရ၊ မဖြစ်ပဲရှိသတတ်။ သော၊ ထိုပဓာန၏ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝိမောက္ခော၊ လွတ်မြောက်ရာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာပိလာ၊ ကပိလဂိုဏ်းဝင်ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဂုဏဝိယုတ္တ သာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓိသုခဒုက္ခဣစ္ဆာဒေါသပ္ပယတ္တာဓမ္မာဓမ္မသင်္ခါရေဟိ၊ အသိဉာဏ် ချမ်းသာ ဆင်းရဲလိုချင်ခြင်း မုန်းခြင်း အားထုတ်ခြင်း ဓမ္မ အဓမ္မ သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ အတ္တဂုဏောဟိ၊ အတ္တ၏ဂုဏ်တို့နှင့်။ ဝိယုတ္တသ၊ မယှဉ်သော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကဏာဒမတာနုသာရိနော၊ ကဏာဒ၏အလိုသို့ အစဉ်လိုက်သော သူတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆို ကုန်၏။) ဗြဟ္မုနာ၊ မင်းနှင့်။ သမာနလောကတာ၊ တူသော လောကရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သလောကတာ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုဗြဟ္မာမင်း၏။ သမီပဗ္ဗဝတ္တိတာ၊ အနီး၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သမီပတာ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုဗြဟ္မာမင်းနှင့်။ ဧကီဘာဝူ ပဂမနံ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည်။ သံယောဂေါ၊ မည်၏။ ဣန္ဒြိယတပ္ပနပုတ္တမုခဒဿနာဒီဟိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ရောင့်ရဲအားရစေခြင်း, သားဖြစ်ကိုမြင်ခြင်းအစရှိသည်တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အပဝဂ္ဂေါ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ၊ မည်၏။ အနသနကေသလုဉ္စနာဒိတပစရိယာယ စ၊ အစာမစားခြင်း, ဆံပင်ကို ထန်းစေ့ဖြင့်ညှပ်၍ နှုတ်ခြင်းအစရှိသော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းဖြင့်ဌင်း။ နဂ္ဂသီလဂေါသီလကုက္ကုရသီလာဒီဟိ စ၊ အဝတ်မဆီးသောသူ၏ အလေ့, နွားအလေ့, ခွေးအလေ့ အစရှိသည်တို့ဖြင့်ဌင်း။ အတ္တပရိတာပနေန၊ မိမိကိုယ်ကို ထက်ဝန်းကျင်ပူစေခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်။ မောက္ခော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဂဟေတွာ၊ ၍။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တနံ၊ သည်။) အတ္တကိလမထော၊ မည်၏။

သဗ္ဗော၊ သော။ သွာယံ မိစ္ဆာဂါဟော၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဤမိစ္ဆာအယူသည်။ သစ္စဉာဏော၊ ဉာဏ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ နိ လဘတိ၊ မရ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တမေဝ၊ ပင်လျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သင်္ဂဏှန္တော၊ သိမ်းယူ (လျက်ပြ) လိုသည်ဖြစ်၍။ လောကေ လောကပ္ပဘဝေတိ ဂါထံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပြီး၏။

ဉာဏကိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ၏။

[၂၁၉] ၅ဖိုင်။ သေသာ သဗ္ဗမ္မာတိ၊ ကား။ သေသာ၊ ကုန်သော။ ဧကာသီတိ၊ ၈၁–ပါးသော။ လောကိယမ္မာ၊ တို့တည်း။ အဗ္ဗတ္တိကဗာဟိရေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါဒသသု၊ ကုန်သော။ အာယတနေသု၊ တို့၌။ ကာမဘဝ ဝိဘဝတဏှာ ဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒွါဒသ တိကာ၊ ၁၂–ပါးသော တိက်တို့သည်၊ ဝါ၊ ၁၂–ပါး သုံးလီတို့သည်။ ဆတ္တိံ သ၊ ကုန်သော။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တဏှာ ဝိစရိက်တို့မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ အာဂတနယေန၊ ဖြင့်။ ကာလဝိဘာဂံ၊ ကာလဖြင့် ဝေဘန်ခြင်းကို။ အနာမသိတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်သော တဏှာဝိစရိက်တို့သည်။ (ဆတ္တိံ သ၊ ကုန်သော။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ မည်ကုန်၏။) ဟိ၊ အနာမသိတ္တာ–ဟု ဆိုသင့်စွ။ တဒါမသနေ၊ ထိုကာလဝိဘာဂကို သုံးသပ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အဋ္ဌသတံ၊ ၁၀၈–ပါးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အသမ္မိဿန္တိ၊ ကား။ ဧကဝတ္ထာ၊ တပါး တည်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကေနစိ၊ တစုံတခုနှင့်။ အသမ္မိဿံ၊ မရောမယှက်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဒန္တောဂဝ္ဂဘေဒေါ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်သော တရားတို့၏အပြားသည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒါဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဗောဓိပက္ခိယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စနာနတ္တော၊ ကိစ္စထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော် လည်း။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဧကတ္တာ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမုခေန၊ သဖြင့်။ တဒန္တောဂတော၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

တယော နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယောတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ လောကိယကုဇ္ဈဏော၊ လောကီကုသိုလ်ခဏ၌။ အလောဘမေတ္တာ ကရုဏာသမ္မယောဂဝသေန၊ ကရုဏာတို့နှင့်ယှဉ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘိန္နာ၊ ကွဲပြားကုန်သော၊ ဝါ၊ ကွဲပြားကုန်သည်ဖြစ် ၍။ မဂ္ဂကုဇ္ဈဏော၊ အရိယာမဂ်ခဏ၌။ လောဘဗျာပါဒဝိဟိံ သာ–သမုဒ္ဓေဒနဝသေန၊ ဝိဟိံ သာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တယောတိ၊ သုံးပါးတို့ဟူ၍။ ဧကောပိ၊ တခုသောဝိတက်ကိုသော်လည်း။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သမ္မာဝါစာဒီသု၊ တို့၌။ ဧသ နယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ အပ္ပိစ္ဆတာသန္တုဋ္ဌိတာနံ၊ တို့၏။ ဘာဝေ၊ ရှိ (ခြင်းဖြစ်)လတ်သော်။ သမ္မာ အာဇီဝသမ္ဘဝတော၊ သမ္မာအာဇီဝ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထိုသမ္မာအာဇီဝဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုအပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဘဝန္တရေပိ၊ ၌သော်လည်း။ ဧဝိတမေဝတုပိ၊ ကြောင့်သော်လည်း။ အရိယေဟိ၊ တို့သည်။ အဝီတိက္ကမနီယတ္တာ၊ မလွန်ကျူးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယကန္တာနံ၊ အရိယကန္တမည်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သမ္မာဝါစာဒိသီလာနံ၊ တို့ကို။ ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ (ဂဟိတော–၌ စပ်) ယေန သဒ္ဓါဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ တာနိ၊ ထိုသမ္မာဝါစာ အစရှိသော သီလတို့ကို။ ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ သော သဒ္ဓါဟတ္ထော၊ ကို။ ဂဟိတော ဧဝ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုသဒ္ဓါတည်းဟူသောလက်မှ။ အနညာနိ၊ တပါးတခြား မဟုတ်ကုန်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယသဒ္ဓါဗလာနိ၊ တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၌။ အန္တောဂဓာနိ၊ ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ တပါး။ ဆန္ဒော၊ သည်။ သဒ္ဓါနုဂုဏော၊ သဒ္ဓါအားလျော်၏။ ဝါ၊ သဒ္ဓါအားလျော်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးပေတည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒသာပိ၊ ၏လည်း။ တဒန္တောဂဓတာ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေသံ အတ္ထိ တာယာတိ၊ ကား။ သဒ္ဓိန္ဒြိယသဒ္ဓါဗလဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝါ–အတ္ထိ တာယ၊ ရှိလတ်သော်။ သီလသ၊ ၏။ အတ္ထိဘာဝတော၊ ကြောင့်။ တိဝိဓေနာပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။

သီလေန၊ ဖြင့်။ တယောပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသဒ္ဒါ၏ သဒ္ဒါဗိုလ် ဆန္ဒဒ္ဒါပါဒ်တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၌။ အန္တောဂဓာ၊ ကုန်၏။ စိတ္တသမာဓိတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။ စိတ္တမုခေန၊ စိတ်ကိုပဓာနပြုသဖြင့်။ သမာဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တောဟု၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဓိမုခေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒဘာဝနာယ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးစေခြင်းဖြင့်။ သမာဓိပိ၊ သည်လည်း။ အဓိမတ္တောဟု၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒါ ဒိဝစနံ ဝိယ၊ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ်စသည်ကို ဆိုခြင်းကဲ့သို့။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္ဝေ၊ ၍။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ စိတ္တသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်ကိုလည်း သွင်းပြသင့်သောကြောင့် ဤသို့ဖွင့်ပြခြင်းဖြစ်သည်။) ပီတိမနသ၊ နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသောသူ၏။ ကာယော၊ သည်။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ ပဿဒ္ဓကာယော၊ သည်။ သုခံ၊ ကို။ ဝေဒေတိ၊ ၏။ သုခိနော၊ သုခနှင့်ပြည့်စုံသောသူ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သမာဓိယတိ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ပီတိပဿဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ သမာဓိဥပကာရာ၊ သမာဓိအား ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ တပါး။ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ သမာဓိဥပကာရကတော စ၊ သမာဓိအား ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တံသဒိသကိစ္စတော စ၊ ထိုသမာဓိနှင့်တူသော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (သမာဓိဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတာ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိသီသေန၊ သမာဓိကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ ဧတေသံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တရားတို့၏။ အန္တောဂဓတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

အန္တောဂဓာနံ၊ တရားတို့၏။ ပဘေဒဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး၏။

[၂၂၀] ၅ဖြ၅။ ဝိဃာတကတ္တာ၊ နှိပ်စက်တတ်–ပင်ပန်းစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ဘာရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) သံဘရဏီယဝသေန၊ ရွှေ့ဆောင်အပ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဟန္တဘာဝတော၊ နှိက်စက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထိုဘဝ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိဃာတဿ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပင်ပန်းခြင်း၏။ ဟေတုဘာဝတော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာရာဒါနမိဝ၊ ဝန်ထုပ်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်းကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ပဝတ္တိဒုက္ခဂူပသမဘာဝတော၊ မပြတ်ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၏ ငြိမ်းရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာရနိက္ခေပနမိဝ၊ ဝန်ထုပ်ကို ချခြင်းကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဗာဓကတ္တာ၊ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရောဂေါ ဝိယ စ၊ ကဲ့သို့ရင်း။ ဒုဿ္ဘိက္ခမိဝ စ၊ အစာခေါင်းပါးခြင်းကဲ့သို့ရင်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ပဘဝလက္ခဏတ္တာ၊ အမွန်အစအကြောင်း လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရောဂနိဒါနံ ဝိယ စ၊ ရောဂါ၏အကြောင်းကဲ့သို့ရင်း။ ဒုဗ္ဗဠ္ဠိ ဝိယ စ၊ မိုးခေါင်ခြင်း မိုးလွန်ခြင်းကဲ့သို့ရင်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ အဝဿနံ ဝါ၊ မိုးမရွာခြင်းကိုသော်ရင်း။ အတိဝဿနံ ဝါ၊ အလွန်မိုးရွာခြင်းကိုသော်ရင်း။ ဒုဗ္ဗဠ္ဠိတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) သန္တိ လက္ခဏတ္တာ စ၊ ငြိမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သုခဘာဝတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ရောဂူပသမော ဝိယ စ၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကဲ့သို့ရင်း။ သုဘိက္ခမိဝ စ၊ ဝပြောခြင်းကဲ့သို့ရင်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ။ မှန်။ "နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရမံ၊ အမြတ်ဆုံးသော။ သုခံ၊ ချမ်းသာပေတည်း။" ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဟေတုပစ္စေဒတော စ၊ အကြောင်းကို ဖြတ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခ၏။ အပဂမူပါယဘာဝတော စ၊ ကင်းခြင်း၏ အကြောင်းမှန်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဘေသဇ္ဇမိဝ စ၊ ဆေးကဲ့သို့ရင်း။ သုဝုဋ္ဌိဝိယ စ၊ မိုးကောင်းခြင်းကဲ့သို့ရင်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ သည်။ နိယျာနလက္ခဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အနိဋ္ဌဘာဝတော စ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သာသက်သပ္ပဋိဘယတော စ၊ ရွံ့ရှားဖွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်, ဘေးဘျမ်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဝေရိဝိသရက္ခဘယဩဃရိမ တီရူပမံ၊ ရန်သူ, အဆိပ်ပင်, ဘေး, ဤမှာဖက်ကမ်းတို့နှင့်တူ၏။ ဗျာပါဒေါ၊ သည်။ ဝေရံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စတ္ထိကဘာဝေါ၊ ရန်သူ၏အဖြစ်သည်။ (ဝေရံ၊ မည်၏။) ဝေရဂူပသမော၊ ရန်၏ကင်းငြိမ်းခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ကင်းငြိမ်းကြောင်းဖြစ်သော။ မေတ္တာ၊ သည်။ ဝေရသမုဋ္ဌါတော၊ မည်၏။ သင်္ဂဟဝတ္ထုနှိ၊ လေးပါးသော သင်္ဂဟဝတ္ထုတို့သည်။ ဝေရသမုဋ္ဌါတုပါယော၊ ဝေရသမုဋ္ဌါတုပါယမည်၏။

ဥပမာတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး၏။

၅ဖြ၆။ ဧသ နယော သမုဒယာဒီသူတိ၊ ကား။ (စ–ကား ဝစနာလင်္ကာရမျှသာ) ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ သမုဒယော၊ သမုဒယသာမည်၍။ နိ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အရိယသစ္စံ၊ သာမည်၍။ နိ သမုဒယော၊ သမုဒယမမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သမုဒယော စေဝ၊ လည်းမည်၍။ အရိယသစ္စဉ္စ၊ လည်းမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ နေဝ သမုဒယော၊ လည်းမမည်သော။ နိ အရိယသစ္စံ၊ မမည်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ သေသသစ္စဒွယေပိ၊ အပေါင်း၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗာသင်္ခတနိယျာနဘာဝါဘာဝတော၊ ပရိညေယျအဖြစ်။ပ။ နိယျာနအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ နိ အရိယသစ္စံ၊ မမည်။ သင်္ခါရဒုက္ခတာယ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထတ္တေနာတိ၊ ကား။ တထသဘာဝေန၊ ထိုသို့သော သဘောအားဖြင့်။ ပရိညေယျဘာဝေန၊ ပရိညေယျတရား၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ပါ၌ဖြင့်။ တံ အရိယသစ္စဒွယံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ နိ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာကား မမည်။ အရိယသစ္စံ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ နိ ဒုက္ခံ၊ မမည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။

အရိယသစ္စသဒ္ဒပရာ၊ အရိယသစ္စ–သဒ္ဒါနောက်၌ ရှိကုန်သော။ ဒုက္ခာဒိသဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ ပရိညေယျာဒိဘာဝံ၊ ပရိညေယျ–စသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ထိုသို့ ဟောသောကြောင့်ပင်လျှင်။ အရိယသစ္စသဒ္ဒါနပေက္ခံ၊ အရိယသစ္စ–သဒ္ဒါကို ငဲ့ခြင်းမရှိသော၊ ဝါ၊ မငဲ့သော။ ဒုက္ခသဒ္ဒံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တသာမညဖလမမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ အာဒိ ပဒသင်္ဂဟော၊ အစပုဒ်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပန၊ တပါး၊ ဝါ၊ ဆက်။ အရိယသစ္စသဒ္ဒါပေက္ခံ၊ ကိုငဲ့သော။ (ဒုက္ခ သဒ္ဒံ၊ ကို။) သန္ဓာယ၊ ၍။ စတုတ္ထပဒသင်္ဂဟော၊ ပုဒ်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

သဗ္ဗာကာရေနာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗပွကာရေန၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တမမ္မာဒယော၊ စသည်တို့သည်။ ဧကင်္ဂိကလာ၊ တခုသော အင်္ဂါချို့ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဟုတ္တာ၊ မဖြစ်မူ၍။ ဒုက္ခတာယစေဝ၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ အရိယသစ္စတာယ စ၊ ဖြင့်ရင်း။ သဗ္ဗင်္ဂယောဂေန၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါတို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ တဏှာယပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံနိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထိုတဏှာကို နစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ အညတြ တဏှာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ အရိယသစ္စဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ သမုဒယာဒီသု၊ စသည်တို့၌။ အဝေသ ကိလေသာဒယော၊ တို့သည်၊ ဝါ၊ တဏှာမှကြွင်းသော ကိလေသာ, ကြွင်းသော အကုသိုလ်, သာသဝကုသိုလ်မူလ, ကြွင်းသော သာသဝကုသိုလ်တရားတို့သည်။ (သစ္စဝိဘင်းအဘိဓမ္မာဘာဇနီ၌လာသော သမုဒယတို့ကိုရည်သည်) ပဘဝဠေန၊ အမွန်အစ အကြောင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ သမုဒယော၊ မည်၏။ နေ အရိယသစ္စံ၊ မမည်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အယံ၊ ဤအဋ္ဌ ကထာသည်။ သုတ္တန္တသံဝဏ္ဏနာ၊ အဖွင့်တည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုသောကြောင့်တည်း။ [၂၂၁] နိရောဓော၊ သည်။ အရိယသစ္စံ၊ မည်၏။ နေ သမုဒယော၊ ကားမမည်။ ပန၊ တပါး။ ဣတရံ၊ သော။ အရိယသစ္စဒွယံ၊ ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ ဟူသော အရိယသစ္စာနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလသ၊ ၏။ ပစ္စယဋ္ဌေန၊ အကြောင်းဟူသော အနက်သဘော ကြောင့်။ သမုဒယော၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ယသ၊ အကြင်သမုဒယသစ္စာကို။ ပဟာနာယ၊ ဌာ။ ဘဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုသတိ၊ အပ်၏။ တထတ္တေန၊ ထိုပဟာတဗ္ဗ သမုဒယဟူသော သဘောအားဖြင့်။ နေ (သမုဒယော)၊ မမည်။ ပန၊ စင်စစ်။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အားဖြင့်။ တဏှာ၊ သည်။ သမုဒယော စေဝ၊ လည်းမည်၏။ အရိယသစ္စဉ္စ၊ လည်းမည်၏။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တမမ္မာ စ၊ တို့သည်ရင်း။ သာမညဖလာနိ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ယသ၊ အကြင်သမုဒယသစ္စာကို။ ပဟာနာယ၊ ဌာ။ ဘဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုသတိ၊ အပ်၏။ တထတ္တေန၊ ထိုပဟာတဗ္ဗသမုဒယဟူသော သဘောအားဖြင့်။ နေဝ သမုဒယော၊ မမည်။ နေ အရိယသစ္စံ၊ မမည်။ သခ်ါရနိရောဓော စ၊ သည်ရင်း။ နိရောဓသမာပတ္တိ စ၊ သည်ရင်း။ နိရောဓော၊ မည်၏။ နေ အရိယသစ္စံ၊ မမည်။ သမုဒယော၊ သည်။ အရိယသစ္စံ၊ မည်၏။ နေ နိရောဓော၊ မမည်။ ပန၊ တပါး။ ဣတရံ၊ သော။ အရိယသစ္စဒွယံ၊ သည်။ ဈာနနိရောဓသဗ္ဗာဝတော၊ ဈာနနိရောဓ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ နိရောဓော၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ယသ၊ အကြင်နိရောဓသစ္စာကို။ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ဌာ။ ဘဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုသတိ၊ ၏။ တထတ္တေန၊ ထိုသစ္ဆိကာတဗ္ဗနိရောဓဟူသော သဘောအားဖြင့်။ နေ (နိရောဓော)၊ မမည်။ ပန၊ စင်စစ်။ သဗ္ဗာကာ ရေန၊ အားဖြင့်။ အသခ်ံတာ ဓာတု၊ သည်။ နိရောဓော စေဝ၊ လည်းမည်၏။ အရိယသစ္စဉ္စ၊ လည်းမည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စတုတ္ထကောဋ္ဌာသဆိုင်ရာ စကားရပ်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ အရိယမဂ္ဂတော၊ မှ။ အညာနိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ (စာမူ၌ ဂ် ကျနေသည်) မဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ နေ အရိယသစ္စံ၊ မမည်။ နိရောဓော၊ သည်။ အရိယ သစ္စံ၊ မည်၏။ နေ မဂ္ဂေါ၊ မမည်။ ပန၊ တပါး။ ဣတရံ၊ သော။ သစ္စဒွယံ၊ သည်။ ဘဝဂါမိနိပဋိပဒါဘာဝတော၊ ဘဝသို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ယသ၊ အကြင်မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဘာဝနာယ၊ ပွါးစေခြင်းငှါ။ ဘဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုသတိ၊ အပ်၏။ တထတ္တေန၊ ထိုဘာဝေတဗ္ဗမဂ္ဂသစ္စာဟူသော သဘောအားဖြင့်။ နေ(မဂ္ဂေါ)၊ မမည်။ ပန၊ စင်စစ်။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အားဖြင့်။ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ၊ နိရောဓသို့ ဆိုက်ရောက် သောအကျင့်သည်။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ လည်းမည်၏။ အရိယသစ္စဉ္စ၊ လည်းမည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ ဝုတ္တနယ မေဝ၊ သာလျှင်တည်း။

စတုက္ကတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး၏။

၅၆၇။ ဗာဟိရကပရိကပ္ပိတေဟိ၊ သာသနာပ တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်ကုန်သော။ ဝေဒကာဒီဟိ၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့မှ။ သုညာနိ၊ ဆိတ်ကုန်၏။ (ဣတိ–သဒ္ဒါမပါပဲ သုညာနိ–ဟု ရှိသင့်၏) ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဝေဒနီယံ၊ ခံစားအပ်သော သဘောသည်။ သန္တံပိ၊ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ဝေဒကရဟိတံ၊ ခံစားတတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ ကင်း၏။ ပန၊ စင်စစ်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ တသ္မိံ၊ ထိုဒုက္ခသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ပဝတ္တမာနေ၊ လတ်သော်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝေဒေတီတိ၊ ခံစား၏ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရေသုပိ၊ ဤမှတပါးသော သစ္စာတို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ပင်တည်း။

ဒုက္ခမေဝါတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ အဝဓာရဏေန၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းဖြင့်။ နိဝတ္တိတမတ္တံ၊ နစ်စေအပ်သော အနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ နေ ကောစိ ဒုက္ခိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကိရိယာဝ ဝိဒ္ဓတီတိ။ ဟူသောစကားကို။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမသစ္စဒွယသ၊ ၏။ ဝိပါကဝဋ္ဋကမ္မဝဋ္ဋသင်္ဂဟတော၊ ဝဋ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာရကသ၊ ပြုတတ်သောသူ၏။ ဒုက္ခသစ္စာဘာဝံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကာတဗ္ဗာပိ၊ ပြုအပ်ငြားသော်လည်း။ ကိရိယာ၊ ပြုမှုကိရိယာသည်။ ကာရကရဟိတာ၊ ကာရကပုဂ္ဂိုလ်မှကင်း၏။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ တာယ၊ ထိုပြုမှုကိရိယာသည်။ ပဝတ္တာမာနာယ၊ သော်။ ဒုက္ခသည်တေ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ဓမ္မပ္ပ ဗန္ဓေ၊ ရုပ်နာမ်တရားအစဉ်၌။ ကိရိယံ၊ ကို။ ကရောတီတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ မျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗုတ ဂမကေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ မဂ္ဂေါ အတ္ထီတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်လျက်။ မဂ္ဂမတ္ထီတိ၊ ဟူ၍။ သြကာရသ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ အ-အဖြစ်ကို။ ကတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဂမကောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗုတိံ၊ ဝိုင်းခြင်းသို့၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂန္တာ၊ သွားတတ်သောသူတည်း။

ကိလေသာသုစိပဋ္ဌရဏ္ဍေန၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို ယိုထွက်စေတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ သာသဝတာ၊ အာသဝနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အသုဘတာ၊ အသုဘအဖြစ်မည်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ အကြောင်းကြောင့်။ အနာသဝတ္တာ၊ အာသဝေါမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓဂ္ဂါ၊ နိရောဓနှင့်မဂ္ဂတို့သည်။ သုဘာ ဧဝ၊ တင့်တယ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဒုက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ သမုဒယာဒိဘာဝေါ စ၊ သမုဒယစသည် အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ [၂၂၂] နိရောဓာဘာဝေါ ပန၊ နိရောဓ၏အဖြစ်သည်ကား။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နိရောဓသ ဝါ၊ နိရောဓ၏မူလည်း။ ဒုက္ခာဒိဘာဝေါ၊ ဒုက္ခစသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရောဓာဝသေသတ္တာယာနံ၊ နိရောဓနှင့်ကြွင်းသော သစ္စာသုံးပါးအပေါင်းတို့၏။ အညမညသမ်ဂီတာ၊ အချင်းချင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရောဓသုညာနိ ဝါတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

သမုဒယေ ဒုက္ခသာဘာဝတောတိ၊ ကား။ ပေါနောဘဝိကာယ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ တဏှာယ၊ ၌။ ပုနဗ္ဘဝသ၊ တဖန်ဘဝသစ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ ပကတိဝါဒီနံ၊ ပကတိဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိကာရာ၊ မဟာ အဟံကာရ အစရှိသော ဝိကတိတို့သည်။ ဝိဘာဝတော၊ ထင်ရှားပေါ်လာသည်မှ၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ (ပကတိဘာဝေနေ၀၊ "သတ္တ, ရဓ, တမ-ဟူသော ဂုဏ် ၃-ပါးတို့၏ညီမျှသော အခိုက်အတန့်ဟူသော" ပကတိ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ တိဋ္ဌန္တိ ယထာ၊ တည်ကုန်သကဲ့သို့။) ပတိပလီနာ၊ တဖန်ပျက်ကွဲလျက် မှေးမှိန်မြုပ်ကွယ်ကုန်လတ်သော်။ (ပစ္ဆာ)စ၊ နောက်ကာလ၌လည်း။ ပကတိဘာဝေနေ၀၊ ဖြင့်သာလျှင်။ တိဋ္ဌန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သမုဒယသမ္ဘယုတ္တမ္ပိ၊ သမုဒယနှင့်ယှဉ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ဒုက္ခသစ္စာထိုက်သော တရားသည်။ သမုဒယဘာဝေန၊ တဏှာဟူသော အမွန်အစအကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နတ္ထိ တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုဒယေ ဒုက္ခသာဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မဂ္ဂေ စ၊ ၌လည်း။ နိရောဓေ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ ပကတိဘာဝေနေ၀၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဋ္ဌိတေဟိ၊ တည်ကုန်သော၊ ဝါ၊ တည်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဝိဘတ္တေဟိ၊ မဝေဘန် မခွဲခြမ်းအပ်ကုန်သော။ မဟာဟက်ာရတမ္ဘတ္တာဝိသေသိဠိယ ဘူတဝိသေသေဟိ၊ ဗုဒ္ဓိ-ဟူသောမဟာ, အဟံကာရနှင့်တမ္ဘတ္တင်းပါးဟူသော သာမညဝိကတိ ၆-ပါး, ဣန္ဒြေ ၁၁-ပါး, ဘုတ်အထူးငါးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိကာရေဟိ၊ ဝိကတိတို့ဖြင့်။ ပကတိ၊ ကို။ သဂဗ္ဘာ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဟူ၍၊ ဝါ၊ မျိုးရှိသည်ဟူ၍။ ပကတိဝါဒီဟိ၊ တို့သည်။ ဣစ္ဆိတာ ယထာ၊ အလိုရှိအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဟေတု၊ သည်။ ဖလေန၊ ဖြင့်။ သဂဗ္ဘော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ (နတ္ထိ ဖလေနသဂဗ္ဘော ပကတိဝါဒီနံ ပကတိ ဝိယ-ဟူသောပါဌ်၏) အနက်တည်း။ ဒုက္ခသမုဒယာနံ နိရောဓမဂ္ဂါနဉ္စ အသမဝါယာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ နတ္ထိ ဟေတုသမဝေတံ ဟေတုဖလန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ ဣဓ တန္တ္ရာသု၊ ဤချည်မျှင် ချည်ချောင်းတို့၌။ ပဌော၊ ပုဆိုးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣဓ ကပါလေသု၊ ဤအိုးအုံ အိုးခြမ်းတို့၌။ ဃဋော၊ အိုးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣဓ ဗီရဏေသု၊ ဤ ဗြိတ်မြက်တို့၌။ ကဠော၊ ဖျာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣဓ ဒွိသု အဏူသု၊ ဤပရမာဏုမြူနှစ်လုံးတို့၌။ ဒွိအဏုကံ၊ မြူနှစ်လုံးပေါင်း ဝတ္ထုသည်။ (ဟောတိ။ ၏။) ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဣဓဗုဒ္ဓိဝေါဟာရဧနကော၊ ဤ၌ဟူသော အသိဉာဏ်နှင့် ဝေါဟာရတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိသုံသိဒ္ဓါနံ၊ အသီးအသီး မပြီးကုန်သော ဝတ္ထုတို့၏၊ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း ပြီးကုန်သော ဝတ္ထုတို့၏။ သမ္ဗန္ဓော၊ ရောနှောပေါင်းစပ်ခြင်းသည်။ သမဝါယော၊ မည်၏။ တေန သမဝါယေန၊ ထိုတပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ကာရဏေသု၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ အဏူသု၊ တို့၌။ ဒွိအဏုကံ၊ မည်သော။ ဖလံ၊ သည်။ သမဝေတံ၊ တကွဖြစ်၏၊ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်၏။ ဧကီဘူတမိ၀၊ တခုတည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သကဲ့သို့။ သမ္ဘဒ္ဓံ၊ ရောနှောပေါင်းစပ်၏။ တီသု၊ ကုန်သော။ အဏူသု၊ တို့၌။ တိအဏုကံ၊ မည်သော။ ဖလံ၊ သည်။ (သမဝေတံ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့၊ ဝါ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ မဟာ ပထဝီမဟာဥဒကမဟာအဂ္ဂိ မဟာဝါတကွန္ဓပရိယန္တံ၊ မဟာပထဝီမြေကြီး, ကြီးစွာသော ရေအစု, ကြီးစွာသောမီးအစု, ကြီးစွာသောလေအစု အဆုံးအပိုင်းအခြားတိုင်အောင်သော။ ဖလံ၊ သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ကာရဏေသု၊ တို့၌။ သမဝေတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမဝါယဝါဒိနော၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒန္တေဟိ၊ တို့သည်။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) အပရိ မာဏေသု၊ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော။ ကာရဏေသု၊ တို့၌။ သမဝေတံ၊ သော။ မဟာပရိမာဏံ၊ ကြီးကျယ်သော အတိုင်းအရှည်ပမာဏရှိသော။ ဧကံ၊ သော။ ဖလံ၊ သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ အန္တောဂဝေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အသုညံ၊ မဆိတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊

ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣမ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့၌။ သမဝါယာဘာဝါ၊ တကွဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဖလေ၊ အကျိုးသစ္စာ၌။ ဟေတု၊ အကြောင်းသစ္စာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟေတုသုညံ၊ အကြောင်းမှဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

သုညတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဧကဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာဝဏ္ဏနာ

၅၆၈။ ပဝတ္တိဘာဝတောတိ၊ ကား။ သံသာရသ၊ ၏။ ပဝတ္တိဘာဝတော၊ မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အယဉ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ စတုအာဟာရဘောဒတောတိ၊ ကား။ စတုအာဟာရပွစ္စယဝိသေသတော၊ လေးပါးသော အာဟာရအကြောင်း အထူးအားဖြင့်။ ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ကဗဠီကာရာဒိ အာဟာရဝိသေသေ စ၊ ကဗဠီကာရအစရှိသော အာဟာရအထူးတို့ကိုဝင်း။ အဠောဟရဏီယဝတ္ထုသဒ္ဒါယတနအဝိဇ္ဇာ အဘိသင်္ခါရသင်္ခါတေ၊ စားမျိုအပ်သောဝတ္ထု, ခြောက်ပါးသောအာယတန, အဝိဇ္ဇာ, အဘိသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တပ္ပစ္စယဘူတမမ္မဝိသေသေ စ၊ ထိုအာဟာရလေးပါးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော တရားအထူးတို့ကိုဝင်း။ [၂၂၃] သင်္ဂဏှာတိ၊ ရေတွက်၏။ သြဇေ့မကရူပဝေဒနာပဋ္ဌသန္ဓိဝိညာဏနာမရူပသင်္ခါတေ၊ သြဇေ့မကရုပ်, ဝေဒနာ, ပဋ္ဌသန္ဓေဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ တန္နိဿိတ္တမမ္မဝိသေသေ စ၊ ထိုအာဟာရလေးပါးကြောင်းဖြစ်သော တရားအထူးတို့ကိုလည်း။ (သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။)

ပဝတ္တိဒုက္ခသ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အယဉ်ဟူသော ဆင်းရဲကို။ ပဝတ္တကဘာဝတော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓာဒိအဘိနန္ဒနဘောဒေါ၊ ရူပက္ခန္ဓာအစရှိသည်ကို နှစ်သက်ခြင်းအပြားသည်။ ရူပါဘိနန္ဒနာဒိဘေဒေါ၊ မည်၏။ ရူပါရမ္မဏာဒိဝသေနာပိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ (ရူပါဘိနန္ဒနာဒိဘေဒေါ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ရူပတဏှာဒီနံ၊ ရူပတဏှာ စသည်တို့၏။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ အနေကဘေဒတ္တာ၊ များသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆ တဏှာကာယာ၊ ခြောက်ပါးသော တဏှာအပေါင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုခြောက်ပါးသော တဏှာကာယတို့၏။ ဘေဒတော၊ အားဖြင့်။

ဥပါဒါနေဟိ၊ ဥပါဒါန်တို့သည်။ ဥပါဒီယတိ၊ စွဲလမ်းအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒိ၊ မည်၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ (လဇ္ဇတိ၊ ၏။) တန္နိဿရဏဘူတံ၊ ထိုဥပါဒိမည်သော ခန္ဓာငါးပါး၏ (မှ) ထွက်သွား(မြောက်)ရာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို၊ (ဝေါဟရီယတိ–၌ စပ်) ဝါ၊ သည်။ တဿ၊ ထိုဥပါဒိမည်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၏။ ဝူပသမော၊ ငြိမ်းခြင်းတည်း။ တံသန္တိ၊ ထိုဥပါဒိမည်သော ခန္ဓာငါးပါး၏ငြိမ်းခြင်းတည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ ပဒ္ဓိမံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ တဿ၊ ထိုဥပါဒိမည်သော ခန္ဓာငါးပါး၏။ သေသတံ စ၊ ကြွင်းသည်၏ အဖြစ်ကိုဝင်း။ တတော ပရံ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်မှ နောက်၌။ အနဝသေသတဠ္ဆ၊ အကြွင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုဝင်း။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍။ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတ်။ နိရုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ အားဖြင့်။ ဝေါဟရီယတိ၊ အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ အယံ ဘေဒေါ၊ ဤသဥပါဒိသေသ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်အပြားသည်။ ဝေါဟာရတော၊ ခေါ်ဝေါ်သောအားဖြင့်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣတရေပိ၊ ဤမှတပါးသောအပြားတို့သည်လည်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကတိပယေ၊ အနည်းငယ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်အပြားတို့ကို။ ဒသေတုံ၊ ၄၂။ တိဝိဓောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဧကဿ၊ တခုတည်းသည်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဘေဒေါ၊ အပြားသည်။ ကုတော၊ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။

သမထဝိပဿနာဘေဒတောတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပါ၊ တို့သည်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာမဂ် မည်ကုန်၏။ ဣတရေ၊ ဤမှတပါးသော မဂ္ဂင်တို့သည်။ သမထာ၊ သမထမဂ်တို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သီလမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ (ဂယှတိ–၌ စပ်) သမထသ၊ သမာဓိအား။ ဥပကာရကတ္တာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမထဂ္ဂဟဏေန၊ သမထကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဂယှတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ယာနဒ္ဒယသ၊ သမထယာဉ် ဝိပဿနာယာဉ် နှစ်ပါးအပေါင်း၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ သမထော၊ သမထမဂ်။ ဝိပဿနာ၊ မဂ်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂမနဝသေန၊ လာခဲ့ရာအကြောင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အယန္တိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။ သပ္ပဒေသတ္တာတိ၊ ကား။ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ၊ သာမည သီလက္ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၏။ ဧကဒေသတ္တာ၊ တစိတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကဒေသော၊ သည်။ အဝယဝဘာဝေန၊ အစိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဒိဿတိ အပဒိသီယတိ၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဒေသော၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ သမုဒါယံ၊ ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ပဒေသေန၊ အစိတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပ္ပဒေသော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ မူကား။) သနိဒဿနာ ဓမ္မာတိ ယထာ၊ သနိဒဿနာ ဓမ္မာ–ဟူသော ဒေသနာကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ သီလက္ခန္ဓာဒယော၊ တို့သည်။ သဗ္ဗလောကိယလောကုတ္တရသီလာဒိသင်္ဂါဟကာ၊

အလုံးစုံသော လောကီလောကုတ္တရာသီလ စသည်တို့ကို သိမ်းယူတတ်ကုန်၏။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ လောကုတ္တရော ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒေကဒေသော၊ ထိုသီလကွန္ဓာ စသည်တို့၏ အစိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဇာတိတောတိ၊ ကား။ သမနဇာတိတော၊ တူသော အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်။ ဝစီဒုစ္စရိတဝိရတိအာဒိဘေဒေသု၊ ဝစီဒုစရိုက်မှကြဉ်ခြင်း အစရှိသော အပြားတို့၌။ သမာနာယ၊ တူသော။ သီလဇာတိယာ၊ အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ပဂ္ဂဟကိစ္စသာမညတော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါယာမော၊ ဝါယာမကို။ သြနတ သဟာယော ဝိယ၊ ညွှတ်ကုန်း၍ ပေးသောအဖော်ကဲ့သို့။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗော၊ ၏။) အပိလာပနဝေသေန၊ မပေါ်ထွက်စေခြင်း–မမ့်စေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိစ္စလဘာဝကရဏသာမညတော၊ မလှုပ်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတိ၊ ကို။ အံသကူဋ္ဌံ၊ ပခုံးစွန်းကို။ ဒတ္တော၊ ပေး၍။ ဌိတသဟာယော ဝိယ၊ ရပ်တည်သော အဖော်ကဲ့သို့။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗော၊ ၏။) သဇာတိတောတိ၊ ကား။ သဝိတက္ကသဝိစာရာဒိဘေဒေသု၊ သဝိစာရသမာဓိစသည်အပြားရှိသော သမာဓိတို့၌။ သမာနာယ၊ တူသော။ သမာဓိဇာတိယာ၊ သမာဓိဇာတ်အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကိရိယတောတိ၊ ကား။ သမာဓိအနုရူပ ကိရိယတော၊ သမာဓိအားလျော်သော ပြုခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တတော ဧဝ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ သမာဓိနိမိတ္တာ၊ သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းနိမိတ်တို့ မည်ကုန်၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ [၂၂၄] သမ္မပ္ပဓာနာ၊ တို့သည်။ သမာဓိပရိက္ခာရာ၊ သမာဓိ၏ အခြံအရံတို့ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သတိဝါယာမာနံ၊ သတိနှင့်ဝါယာမတို့၏။ (ဘာဝသမ္ဗန်) သမာဓိသ၊ ၏။ (အလွတ်သမ္ဗန်) နိမိတ္တပရိက္ခာရဘာဝေါ၊ အကြောင်းနိမိတ်အဖြစ်, အခြံအရံအဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

အာကောဠေန္တေန ဝိယာတိ၊ ကား။ အနိစ္စံ အနိစ္စန္တိအာဒိနာ၊ မမြဲမမြဲဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ပညာကိစ္စသဒိသေန၊ ပညာ၏ကိစ္စနှင့်တူသော။ ကိစ္စေန၊ ဖြင့်။ သမန္တတော၊ မှ။ ကောဠေန္တေန ဝိယ စ၊ ခေါက်ဘိသကဲ့သို့ဝင်း။ "ခယဌေန၊ ကုန်ခြင်းအနက်သဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဘယဌေန၊ ကြောက်ဖွယ်အနက်သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။" ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရိဝတ္တေန္တေန ဝိယ စ၊ ပြန်လှည့်ဘိသကဲ့သို့ဝင်း။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဥဟိတ္တာ၊ ကြဲ၍။ ဒိန္နမေဝ၊ ပေးအပ်သော အာရုံကို သာလျှင်။ ပညာ၊ သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဒ္ဝိန္နံ၊ ၂–ပါးကုန်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့၏။ သမာနကာလတ္တေ၊ တူသော ကာလရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပသ၊ ကို။ ပုရိမကာလသ ဝိယ၊ ရှေးကာလရှိသကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ရှေးကာလ၌ ဖြစ်သကဲ့သို့။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ အပ်၏။ သဇာတိတောတိ၊ ကား။ ဒုက္ခေ ဉာဏန္တိအာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ သမာနာယ၊ တူသော။ ပညာဇာတိယာ၊ ပညာဇာတ်အားဖြင့်။ ကိရိယတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ပညာသဒိသံ၊ ပညာ၏ကိစ္စနှင့်တူသော။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေ ပန၊ ရှေးသမာဓိက္ခန္ဓာအရာ၌ကား။ သမာဓိဥပကာရကံ၊ သမာဓိအား ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ တဒနုရူပကိစ္စံ၊ ထိုသမာဓိအားလျော်သော ကိစ္စကို။ ကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသော အရာတို့၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယ္ယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါးသောသစ္စာတို့ကိုလည်း။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဘိဝိသိဋ္ဌေန၊ ထူးသော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိညေယ္ယာနိ၊ မည်ကုန်၏။

၅၆၉။ အညမညံ သဘာဂါနီတိ၊ ကား။ အညမညသမာနဘာဂါနိ၊ အချင်းချင်းတူသော အဖို့ရှိကုန်၏။ သဒိသရူပါနိ၊ တူသော သဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဒုရဘိသမ္ဘဝတရန္တိ၊ ကား။ အဘိသမ္ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ သာဓေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယ္ယတရံ၊ အထူးသဖြင့် မစွမ်းနိုင်အပ်။ သတ္တိဝိဃာတေန၊ အစွမ်းသတ္တိ၏ ပင်ပန်းခြင်း–ကုန်ခြင်းဖြင့်။ ဒုရဓိဂမံ၊ ရနိုင်ခဲ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အသနန္တိ၊ ကား။ ကဏ္ဌံ၊ မြှားကို။ အတိပါတေယ္ယာတိ၊ ကား။ ခိပေယ္ယ၊ ပစ်ထည့်ရာ၏။ ကောဋ္ဌိယာတိ၊ ကား။ ကဏ္ဌသ၊ မြှား၏။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အစွန်း၌။ (ဗဒ္ဓေန၊ ဖွဲ့အပ်သော။) ဝါလဂ္ဂေန၊ သားမြီးဖျားဖြင့်။ ကောဋ္ဌိန္တိ၊ ကား။ ဝါလ ဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ကောဋ္ဌိံ၊ ကို။ ယဋ္ဌိဝဏ္ဏေယ္ယာတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိမုခဘာဝေန၊ ရှေးရှု၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိဝဏ္ဏေယ္ယ၊ ဖောက်ထွင်းစေရာ ၏။

ဗာဓကပဘဝသန္တိနိယ္ယာနလက္ခဏေဟိ၊ ဏာတို့ဖြင့်။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ သလက္ခဏဝဝတ္ထာနံ၊ မည်၏။ ဒုရဝဂါဟတ္ထေန ဂမ္ဘီရတ္တာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသမုဒယာ၊ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယတို့သည်။ သြဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့အားသော်လည်း။ ဒုက္ခံ စ၊ ကာယိကဒုက္ခဟူသော ဆင်းရဲသည်ဝင်း။ အာဟာရာဒီသု၊ တို့၌။ အဘိလာသော စ၊ လိုချင်တောင့်တခြင်းသည်ဝင်း။ ပါကဋော၊ ထင်ရှား၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပိဋ္ဌနာဒိအာယူဟနာဒိဝသေန၊

ပီဋနေ စသည် အာယူဟန စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ "ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ကား။ အသ၊ ထိုဒုက္ခ၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။" ဣတိ၊ သို့။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သြဂါဟိတုံ၊ သက်ဝင်ခြင်းငါ။ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရာ၊ နက်နဲကုန်၏။ သဏှသုခုမမမ္မတ္တာ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော တရားတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓမဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ သဘာဝတော ဧဝ၊ သဘောရင်းအားဖြင့်ပင်လျှင်။ ဂမ္ဘီရဋ္ဌေန၊ နက်နဲသော သဘောကြောင့်။ ဒုရဝဂါဟာ၊ သက်ဝင်နိုင်ခဲကုန်၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ မဂ္ဂေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ နိရောဓမဂ္ဂါနံ၊ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂတို့ကို။ အနဝဂါဟော၊ မသက်ဝင်နိုင်ခြင်း–မသိနိုင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ ရအပ် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ "တဿ၊ ထိုမဂ်၏။ ဖလန္တိ၊ အကျိုးဟူ၍။" အပဒိသီယတိ၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလာပဒေသတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ "ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ မဂ္ဂေါပိ၊ ကိုလည်း။ နိရောဓေ၊ သို့။ သမ္မာပဟာဝတော၊ ရောက်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [၂၂၅] ဟေတူတိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ အပဒိသီယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတုအပဒေသတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ မှန်။ "ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓ–သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဧတံပိ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဣတိ ဧဝံပကာရေဟိတိ၊ ပါဠိ၌။ ဣတိ၊ ဤဆိုခဲ့သောအစဉ်ဖြင့်။ ဝိဇေဟာ၊ သိရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘဒ္ဓေါ၊ စပ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဣတိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနနကိုယမ်း၊ သိခြင်း၏အစဉ်ကို။ အသတိ၊ ၏။ ဧဝံပကာရေဟိတိ (ဧတ္ထ)၊ ပါဠိ၌။ ဧဝံ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ၊ သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ နယေဝ၊ နည်းတို့ကို သာလျှင်။ (ဒသေတိ၊ ၏။)

သဘာဝဝိသဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
ဣတိ၊ ကား။ သောဠသမဟရိဒ္ဓေ ဒေဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁၇–ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (၂၂၆–၁၅)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာဝဏ္ဏနာ

[၂၂၆] ၅၇၀။ ကျမိသာ ပညာယာတိ၊ ကား။ ယထာဓိကတာယ၊ အကြင်အကြင် စပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဝါ၊ စပ်ဆိုင်ရာ ဖြစ်သော။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) ကျမိသာ ဝိပဿနာယ၊ ဤဝိပဿနာပညာ၏။ ဘူမိဘူတေသုတိ၊ ကား။ ပဝတ္တိဌာနဘူတေသု၊ ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဋိစ္စသမုပ္ပန္နသမညာ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ–ဟူသောအမည် ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န–ဟူသောအမည်သည်။ ဝိတာပုတ္တသမညာ ဝိယ၊ အဖနှင့် သားဟူသောအမည်ကဲ့သို့။ အပေက္ခာသိဒ္ဓါ၊ အချင်းချင်းငဲ့ခြင်းဖြင့် ပြီးသည်။ ကာမဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကားဖြစ်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဟေတုဖလဓမ္မေသု၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတရားတို့၌။ ယထာကွမံ၊ တိုင်း။ ဝဝတ္ထိတာဝ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စေဝါတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြမ်း၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဒေနာတိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိဘေဒါတိ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဝုတ္တအာဒိသဒ္ဒေန၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော အာဒိ–သဒ္ဒါဖြင့်။ ။သံဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ဖွင့်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝသေသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကျတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ ဝဏ္ဏနာကျမောအနုပ္ပတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ သမုပ္ပတ္တိမတ္တံ၊ တကွဖြစ်ခြင်းမျှသည်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်သည်။) နဲ၊ မဟုတ်။ သွာယမတ္ထော၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်ကို။ ကျမိနာသုတ္တပဒေန၊ ဤသုတ်ပုဒ်ဖြင့်။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။ ကျတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဝုတ္တဧေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝတ္တာ၊ ပြီး၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေ ပန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားတို့ကိုကား။ ဒဿေတုံ၊ ၎။ ဇရာမရဏာဒယော ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ ပန၊ မေးခွန်းထုတ်၍ ရှင်းဦးအံ့။ ဇတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသော တရားတို့တွင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အနုလောမတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်သနည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ (ဒဿိတာ၊ နည်း။) ကျတိ၊ အံ့။ တေ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားတို့သည်။ ယတောပစ္စယတော၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်၏။ တသ၊ ထိုအကြောင်းတရား၏။ သမနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ တံဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) (တထာ၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်၏။)

နိစ္စံ၊ မြဲသည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ သဿတံ၊ မြဲသည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ မည်၏။ သမေစ္စ သမ္ဘျယ၊ တကွဖြစ်၍။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ ကတံ၊ ၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ သခ်ံတံ၊ မည်၏။ ပစ္စယာရဟံ၊ အကြောင်းဖြစ်ထိုက်သော။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ နိဿာယ၊ စွဲမှီ၍။ သဟိတမေဝ၊ တကွဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းသာလျှင်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ ကျတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ ဓယနသဘာဝံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိသော တရားသည်။ ဓယဓမ္မံ၊ မည်၏။ ဝယနသဘာဝံ၊ ပျောက်ကွယ်ခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ ဝယဓမ္မံ၊ မည်၏။ ဝိရဇ္ဇနသဘာဝံ ပလုဇ္ဇသဘာဝံ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားသည်။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ မည်၏။ နိရုဇ္ဈနသဘာဝံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ့။

၅၇၁။ ဇတ္ထာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ဇတေသု သုတ္တပဒေသု၊ ဤသုတ်ပုဒ်တို့၌။ သခ်ေပေါတိ၊ ကား။ အတ္ထသခ်ေပေါ၊ အနက်အကျဉ်းတည်း။

ဇာတိပစ္စယာတိ၊ ကား။ ဇာတိသခ်ါတာ၊ ဇာတိဟုဆိုအပ်သော။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟေတုမှိ၊ ဟိတ်အနက်၌။ နိဿက္ကဝစနံ၊ ပဉ္စမီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ဌိတာဝ သာ ဓာတူတိ၊ ကား။ ဇရာမရဏသ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။) ကျတိ၊ ဟူသော။ ယာယံကျဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဤဇရာမရဏ၏ အကြင်အကြောင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဇသာ၊ ဤအကြောင်းသဘောသည်။ ဓာတု၊ ဓာတ်တည်း။ ဇသ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ သာ(ဓာတု)၊ ထိုအကြောင်းသဘောသည်။ (ဌိတာ ဇဝ–၌ စပ်) တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒတော၊ ပွင့်တော်မူသည်မှ။ ပဗ္ဗေ စ၊ ရှေး၌ရင်း ဥဒ္ဒဠ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ရင်း။ အဝိညာယမာနော၊ မသိအပ်သော။ မဗ္ဗေ၊ အလယ်၌၊ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပွင့်တော်မူရာကာလ၌။ ဝိညာယမာနော စ၊ သိအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (သော၊ ထိုအကြောင်းသဘောကို၊ ဝါ၊ သည်။) တထာဂတေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပါဒိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သမ္ဘဝန္တသ၊ ဖြစ်လတ်သော်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ ဇရာမရဏသ၊ ၏။ သဗ္ဗကာလံ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဇာတိပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကျတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတာ ဇဝ၊ တည်ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ [၂၂၇] သယမ္ဘုညာဏေန၊ ဖြင့်။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈနတော စ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်ရင်း။ “အယံ ဓမ္မော၊ ကို။ တထာဂတေန၊ သည်။ အဓိဂတော၊ ရအပ်သိအပ် ၏။” ကျတိ၊ သို့။ ပဝေဒနတော စ၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်ရင်း။ တထာဂတော၊ ကို။ ဓမ္မသာမီတိ၊ တရား၏အရှင်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အပုဗ္ဗသ၊ အသစ်ဖြစ်သောတရားကို။ ဥပ္ပါဒန

တော၊ ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ နေ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သာ ဇဝ၊ ထိုသဘောသည်သာလျှင်။ (ဌိတတာ–၌ စပ်) ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဣတိ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝိပလ္လာသာဘာဝတော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဇဝံ၊ သို့။ အဝဗုဒ္ဓမာနသ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ ဇတသ သဘာဝသ၊ ဤသဘော၏။ ဝါ၊ ကား။ ဇတသ ဟေတုနော၊ ဤအကြောင်း၏။ (ဓမ္မ–ကို ပြသည်၊ ဌိတတာ–၌ စပ်) တထေဝ၊ ထိုသိအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း–ရှိခြင်းကြောင့်။ ဌိတတာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏသ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒ ဌိတိ၊ ဖြစ်ကြောင်းဟူသော တည်ကြောင်းတည်း။ ပဝတ္တ(ဌိတိ)၊ မပြတ်ဖြစ်ကြောင်းဟူသော တည်ကြောင်းတည်း။ အာယူဟန (ဌိတိ)၊ အားထုတ်တတ်သော တည်ကြောင်းတည်း။ သံယောဂ(ဌိတိ)၊ ယှဉ်စေတတ်သော တည်ကြောင်းတည်း။ ပလိဗောဓ (ဌိတိ)၊ နှောက်ရှက်ပိတ်ပင်တတ်သော တည်ကြောင်းတည်း။ သမုဒယ (ဌိတိ)၊ ဖြစ်စေတတ်သော တည်ကြောင်းတည်း။ ဟေတု (ဌိတိ)၊ ဇနကအကြောင်းဖြစ်သော တည်ကြောင်းတည်း။ ပစ္စယဌိတိ၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းဖြစ်သော တည်ကြောင်း တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒုပ္ပါဒါဒိဘာဝေန၊ ထိုဇရာမရဏာ၏ ဖြစ်ကြောင်းစသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အသာ၊ ထိုဇာတိ၏။ ဌိတတာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ မည်၏။ ဣတိ။ သို့။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ဏာ၊ စွဲ၍။ သာမတ္ထိယတော၊ ဟောနိုင်သော အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့်။ ဟေတုမေဝ၊ အကြောင်းကိုသာလျှင်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။

အထ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဓာရီယတိ၊ ဆောင်အပ် ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်း၌။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ၊ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတိ၊ မည်၏။ ဓမ္မသ၊ အကျိုး၏။ ဌိတိ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ၊ အကျိုး၏ တည်ရာအကြောင်း။ ဝါ၊ ကား။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဓမ္မသ၊ အကြောင်း၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းဟူသော။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ ဓမ္မတော စ၊ အကြောင်းမှလည်း။ အညော၊ တပါးသော။ သဘာဝေါ၊ သဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ၊ မည်၏။ ပစ္စယော၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဇဝ၊ အကြောင်း၏ တည်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ မည်၏။ (ဓမ္မဋ္ဌိတိ–နှင့် ဓမ္မဋ္ဌိတတာ–အနက်တူသည်ကို ပြ၏။) သာ ဇဝ ဓာတု၊ ထိုသဘောသည်သာလျှင်။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏာန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမသ သဘာဝသ၊ ဤသဘော၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣမသ ဟေတုနော၊ ဤအကြောင်း၏။ (ဓမ္မ–ကို ဖွင့်သည်၊ နိယာမတာ–၌ စပ်) အညထတ္တာဘာဝတော၊ တပါးသော အပြားအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ တမျိုးတမည်ဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ "ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န(သမ္ဘဝတိ)၊ မဖြစ်။" ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယမာနသ၊ သိအပ်သော သဘော၏။ တဗ္ဘာဝါဘာဝတော၊ ထိုသို့ သိအပ်သည်အဖြစ် ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ နိယာမတာ၊ ကိန်းသေသတ်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဝဝတ္ထိတဘာဝေါ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ် သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဖလသ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ ဇရာမရဏသ၊ ၏။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မေ ဟေတုမှိ၊ အကြောင်း၌။ ဌိတတာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ မည်၏။ (ဇာတိယာ၊ သည်။) အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ အသမ္ဘဝေါ၊ သည်။ ဓမ္မေ၊ အကြောင်း၌။ နိယတတာ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ မည်၏။ ဣတိ ဇဝံ၊ ဤသို့။ ဖလေန၊ အကျိုးဖြင့်။ ဟေတုံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာပြ၏။ ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ တံ ဣဒပ္ပစ္စ ယတံ၊ ထို ဣဒပ္ပစ္စယတာမည်သော အကြောင်းကို။ အဘိသမ္ဘုဏ္ဏတိ၊ ရှေးရှုမျက်မှောက် သိတော်မူ၏။ ပစ္စက္ခကရဏေန၊ မျက်မှောက်ပြုသောအားဖြင့်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဗုဇ္ဈတိ၊ သိတော်မူ၏။ ယာထာဝတော၊ စွာ။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ ၏။ အဘိသမေတီတိ၊ ပုဒ်သည်။ တဿ၊ ထို အဘိသမ္ဘုဏ္ဏေတိ–ဟူသောပုဒ်၏။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ (အဘိသမေတီတိ ဉာဏေန အဘိသမာဂ္ဂစ္ဆတိ။ သံ ၌ ၂–၃၈။ ထိုအလို "ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုတွေ့တော်မူ၏"–ဟု သဒ္ဒါနက်ပေးရာ၏။) အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်၍။ အာစိက္ခတိ၊ ပြောကြား၏။ ဥဒ္ဒိသတိ၊ အကျဉ်းပြဆိုတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တမေဝဥဒ္ဒေသံ၊ ထိုအကျဉ်းပြဆိုအပ်သောစကားကိုပင်လျှင်။ ပရိယောသာပေန္တော၊ ပြီးဆုံးစေသည် ဖြစ်၍။ ဒေသေတိ၊ ဟောကြားတော်မူ၏။ ယထာဥဒ္ဒိဋ္ဌမတ္ထံ၊ အကြင်အကြင် အကျဉ်းပြအပ်ပြီးသော အနက်ကို။ နိဒ္ဒိသနဝသေ န၊ အကျယ်ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပေန္တော၊ သိစေသည်ဖြစ်၍။ ပညပေတိ၊ သိစေတော်မူ၏။ ပကာရေဟိယေဝ၊ တို့ဖြင့်ပင်လျှင်။ ပတိဋ္ဌပေန္တော၊ တည်စေသည်ဖြစ်၍။ ပဋ္ဌပေတိ၊ ဝေနေယျတို့၏ ဉာဏ်၌ တည်စေတော်မူ၏။ ယူထာနိဒ္ဒိဋ္ဌမတ္ထံ၊ အကြင်အကြင် အကျယ်ပြအပ်ပြီးသော အနက်ကို။ ပဋ္ဌနိဒ္ဒိသနဝသေန၊ တဖန်အကျယ်ပြသည်၏ အစွမ်းအား ဖြင့်။ ဝိဝရတိ၊ ဖွင့်ပြတော်မူ၏။ ဝိဘဇတိ၊ ဝေဘန်တော်မူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိဝဋ်ံ စ၊ ဖွင့်အပ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိဘတ္တဉ္စ၊ ဝေဘန်အပ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဟေတူဒါဟရဏာဒဿနေဟိ၊ ဟိတ် ဥဒါဟရဏ်ကို ပြခြင်းတို့ဖြင့်။ (သီမူနှင့် အညီပင်) ပါကဋ်ံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ဥတ္တာနီကရောတိ၊ ပေါ်လွင်သည်ကိုပြု၏။ ဥတ္တာနီကရောန္တော၊ ဖြစ်၍။ တထာပစ္စက္ခဘူတံ၊ ထိုသို့မျက်မှောက်ဖြစ်သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ နိဂမနဝသေန၊ နိဂုံးအုပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဿထာတိ စ၊ ရှုကြကုန်လော့ဟူ၍လည်း။ အာဟ၊ ၏။

၅၇၂။ ပစ္စယလက္ခဏောတိ၊ ကား။ ပစ္စယဘာဝလက္ခဏော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စယောတိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ပဝတ္တိဒုက္ခသ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို။ အနုဗန္ဓာပနကိစ္စတာယ၊ အစဉ်လိုက်စေခြင်း ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာနုဗန္ဓနရသော၊ သံသရာဆင်းရဲကို အစဉ်လိုက်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂသ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားသောလမ်း၏။ ဥပဋ္ဌာနဘာဝတော၊ ဆန့်ကျင်သော လမ်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုမ္မဂ္ဂပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ လမ်းမှားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။

[၂၂၈] သော ပနာယံ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ထိုပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (သောအယံ–၏အစွဲကို ပြသည်) ယာဝတ္တကေဟိ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ယံ ဖလံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်၏။ အဝိကလေဟေဝ၊ မချို့တဲ့သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုအကြောင်းတို့ဖြင့်။ တသ၊ ထိုအကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ အနုန–ကို ပြသည်) တဒညေန စ၊ ထိုမှတပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်း။ တသ၊ ထိုအကျိုးကို၊ ဝါ၊ အား။ ပယောဇနံ၊ ယှဉ်စေခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (အနဓိက–ကို ပြသည်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုနာဓိကေဟေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ကိ ယထာ၊ မူကား။ တံ–ကား အနက်မရှိ) စက္ခုရူပါလောကမနသိကာရေဟိ၊ စက္ခု ရူပါရုံအာလောက မနသိကာရ ဟူသောအကြောင်းတို့ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏသ၊ ၏။ (ဥပ္ပတ္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဧတေန၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ (ဒသေတိ–၌ စပ်) တံတံဖလနိပ္ဖါဒနေန၊ ထိုထိုအကျိုးကိုပြီးစေခြင်းဖြင့်။ (သီမူ၌ နိပ္ဖါဒနေ–ဟု ရှိ၏။ ပြီးစေခြင်း၌–ဟု ပေး) တသာ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ၊ ထိုအကြောင်းညီညွတ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ထိုညီညွတ်သော အကြောင်းအပေါင်း၏။ တပ္ပရတာ၊ ထိုအကျိုးကိုပြီးစေခြင်းလျှင် ပြဓာန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ တထတာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ သာမဂ္ဂိန္တိ၊ ကား။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသို့။ သမဝါယံ၊ ညီညွတ်ခြင်းသို့။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အသမ္ဘဝါဘာဝတောတိ၊ ကား။ အနုပ္ပဇ္ဇနသ၊ မဖြစ်ခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယံ၊ အကြောင်းတို့၏ညီညွတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလျက်။ အနုပ္ပဇ္ဇနေ၊ မဖြစ်လတ်သော်။ တသာ၊ ထိုအကြောင်းညီညွတ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ အကြောင်းအပေါင်း၏။ ဝိတထတာ၊ ချွတ်ယွင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ အညမ္မပစ္စယေဟိတိ၊ ကား။ အညသ၊ တပါးသော။ ဖလမ္မသ၊ အကျိုးတရား၏။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ အညမ္မာနုပ္ပတ္တိတောတိ၊ ကား။ တတော၊ ထိုအကျိုးတရားမှ။ အညသ၊ တပါးသော။ ဖလမ္မသ၊ အကျိုးတရား၏။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုရူပါလောကမနသိကာရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သောတဝိညာဏသ၊ ၏။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ကဒါစိ၊ မျှ။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ယဒိ သိယာ။ အံ့။ တသာ သာမဂ္ဂိယာ၊ ထိုအကြောင်းညီညွတ်ခြင်း၏။ အညထတာ နာမ၊ တပါးသော အပြားရှိသည်၏အဖြစ်မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဧတံ စ၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနညထတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပစ္စယတောတိ၊ ကား။ ပစ္စယဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယသမ္ဘဟတောတိ ဧတ္ထာပိ၊ ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

၅၇၃။ ဣဒပ္ပစ္စယတာတိ၊ တာ–ဟူသော ဝစနတ္ထာ၌။ တာသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပဒံ၊ ကို။ ဝမိုတံ၊ ပွါးစေအပ်၏။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထန္တရံ၊ အနက်ထူးသည်။ နု၊ မရှိ။ (ကိ ယထာ၊ မူကား။) ဒေဝေါ ဧဝ ဒေဝတာတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယာနံ ဝါ သမူဟော ဣဒပ္ပစ္စယတာတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထာဖြင့်။ သမူဟတ္ထော်၊ ရှိသော။ တာ–သဒ္ဒံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ (ကိ ယထာ၊ မူကား။) ဧနာနံ သမူဟော ဧနတာတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ “အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဤဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်သော။) ဧရာမရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိသလောဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေန သတာ၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်သောသူသည်၊ ဝါ၊ အမေးခံရသောသူသည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝစနီယံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ အသ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကိ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဧရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတီတိ၊ နည်းဟူ၍။) ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဧရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတီတိ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနီယံ၊ သည်။ အသ၊ ရာ၏။” ဣတိ၊ ဤမဟာနိဒါနသုတ်၌။ ဇာတိသဒ္ဒပစ္စယသဒ္ဒသမာနာဓိကရဏေန၊ ဇာတိ–သဒ္ဒါ ပစ္စယ–သဒ္ဒါတို့နှင့်တူသော တည်ရာရှိသော။ ကိသဒ္ဒေန၊ နှင့်။ ဣဒံ–သဒ္ဒသ၊ ၏။ သမာနာဓိကရဏတာဒဿနတော၊ တူသောတည်ရာရှိသည်၏အဖြစ်ကို တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်။ ဣဒပ္ပစ္စယ–သဒ္ဒသ၊ ၏။ ကမ္မဓာရယသမာသော၊ သည်။ ဒိသတိ နနု၊ ထင်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤမဟာနိဒါနသုတ်၌။ ဣမသ၊ ဤအကျိုးတရား၏။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ ဧရာမရဏသ ဝါ၊ ၏သော်ငင်း။ အညသ ဝါ၊ တပါးသောတရား၏သော်ငင်း။ ပစ္စယတော၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဧရာမရဏသမ္ဘဝပုဗ္ဗာ၊ ဧရာမရဏ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို မေးသော ပုစ္ဆာသည်။ နု သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိဒိတဘာဝတော စ၊ သိအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ အသမ္ဘဝတော စ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ဝင်းတည်း။ ပန၊ စင်စစ်။ ဧရာမရဏသ၊ ၏။ ပစ္စယပုစ္ဆာ၊ အကြောင်းကိုမေးသော ပုစ္ဆာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဣဒံသဒ္ဒသ၊ ၏။ ပစ္စယ–သဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သမာနာဓိကရဏတာယ၊ တူသောတည်ရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမသ္မာ ပစ္စယာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ ပစ္စယပုစ္ဆာ၊ အကြောင်းကိုမေးသောပုစ္ဆာသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ သာ စ သမာနာဓိကရဏတာ၊ ကိုလည်း။ ဗာဟိရတ္ထသမာသေပိ၊ ဗာဟိရတ္ထသမာသ်၌လည်း၊ ဝါ၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၌လည်း။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်မှ။ အညပဒတ္ထဝစနိစ္ဆာဘာဝေ၊ အညပုဒ်၏အနက်ကို ဆိုလိုခြင်းမရှိလတ်သော်။ ကမ္မဓာရယသမာသော၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ (စောဒနာဝါကျ မဆုံးသေး) ပန၊ ဆက်။ သာမိဝစနသမာသေ၊ သာမိဝိဘတ်ဖြင့်ပြီးသော ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်၌။

သမာနာဓိကရဏတာ၊ တူသော တည်ရာရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကထဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ။ ကမ္မဓာရယသမာသာသမ္ဘဝေါ၊ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ နု (အတ္ထိ)၊ မရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာငြားအံ့။ ဣဒံ၊ ဤစောဒကဆရာဆိုအပ်သောအနက်ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ စောဒကဆရာ ဆိုသည့်အတိုင်း။ နု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝစနိစ္ဆန္နရဘာဝတော၊ ဆိုလိုခြင်းအထူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဟိ–ချဲ့။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဋ္ဌ်၌။ ဧသ၊ ဤအလိုသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝစနိစ္ဆာ၊ ပွါဒ်ကို ဆိုလိုခြင်းပေတည်း။ အတ္ထိ [၂၂၉] ဣဒပ္ပစ္စယာဇရာမရဏန္တိ ဧတ္ထ ပန၊ ဤမဟာနိဒါနသုတ်၌ကား။ ဇရာမရဏသ၊ ၏။ ပစ္စယ မတ္တပရိပုစ္ဆာ၊ အကြောင်းမျှကို မေးသောပုစ္ဆာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣဒံ–သဒ္ဒသ၊ ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိသေသနတာ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဝိသေသနအဖြစ်သည်၎င်း။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗပစ္စယဝိသေသနတာ စ၊ မေးအပ်သော အကြောင်း၏ ဝိသေသနအဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ သမာသဝိကပ္ပေါ၊ သမာသ်ဝိဂ္ဂြိဟ်ကြံခြင်းကို။ ဧတ္ထ စ၊ ဤပစ္စယသုတ်၌ရင်း။ တတ္ထ စ၊ ထိုမဟာနိဒါနသုတ်၌ရင်း။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာသန္တရဒဿနံ၊ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်တပါးကို ပြခြင်းသည်။ သာမိဝစနသမာသဗာဓကံ ဆဒ္ဒီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ကို တားမြစ်တတ်သည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်ပေ။

ပန၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပစ္စယသုတ်၌လည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဓာရယသမာသော၊ ကို။ နု ဣစ္ဆိ တော၊ အလိုမရှိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ဟေတုပ္ပဘဝါနံ၊ အကြောင်းလျှင် အမွန်အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဟေတု၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမသ အတ္ထသ၊ ၏။ ကမ္မဓာရယသမာသေ၊ ၌။ အသမ္ဘဝတော စ၊ မဖြစ် သင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပစ္စယာနုရူပသ၊ အကြောင်းအားလျော်သော။ ဣမသ၊ ဤအကျိုးအား။ အနုရူပေါ၊ လျော်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဣဒပ္ပစ္စယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ အတ္တသ၊ ၏။ ဣစ္ဆိတတ္တာ စ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (နု ဣစ္ဆိတော၊ အပ်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဣဒပ္ပစ္စယတာ–ပုဒ်၌။ ဣဒံ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်သော။ ယော အတ္ထော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုအနက်ကို။ အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဋ္ဌ်၌။ ဇရာမရဏဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတော၊ ပွန္နတရားမှ။ ဘဿိတ္တာ၊ ရွှေ့လျောချ၍၊ ဝါ၊ ရွှေ့လျောခြင်းကြောင့်။ အညာသမ္ဘဝတော၊ တပါးသောအနက်၏ မဖြစ်သင့် ခြင်းကြောင့်။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်း၌။ အဝတိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုမဟာနိဒါနသုတ်၌။ ကမ္မဓာရယ သမာသော၊ ကို။ (ဣစ္ဆိတော၊ ၏။) ဧတ္ထ ပန၊ ဤပစ္စယသုတ်၌ကား။ ဣဒံ–သဒ္ဒသ၊ ၏။ တတော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားမှ။ ပရိစ္ဆေနကာရဏံ၊ စွန့်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာမိဝစနသမာသော ဧဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (ဣစ္ဆိ တော၊ ၏။) ဧဝမ္မိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယော ဧဝ၊ ဣဒပ္ပစ္စယသည်သာလျှင်။ ဣဒပ္ပစ္စယဘာဝေါ၊ ဣဒပ္ပစ္စ ယ၏ အဖြစ်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ နု ယုတ္တော၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာယ၊ တာ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒတာ နုပပတ္တိ၊ ပွါဒ်အဖြစ်သို့မရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။) ဣတိ၊ အံ့။ အယံဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်။ နု၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္ထန္တရာဘာဝတော၊ (တာပစ္စည်း၏) အနက်အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။

အထ ဝါ ပန၊ တနည်းအားဖြင့်သော်ကား။ ဣဒပ္ပစ္စယဘာဝေါ၊ ဣဒပ္ပစ္စယ၏ အဖြစ်သည်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ၊ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣဒပ္ပစ္စယဘာဝေါ–ဟူသော ပုဒ်၌။ ဘာဝေါတိ၊ ဘာဝ–ဟူသည်။ အဝိနာဘာဝိဖလံ၊ အကြောင်းနှင့်မကင်းမူ၍ ဖြစ်လေ့ရှိသော အကျိုးကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ဟေတုနော၊ အကြောင်း၏။ သတ္တံ၊ သတ္တတည်း၊ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။ (သတော ဘာဝေါ သတ္တံ–ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ သက္ကတ၌ တ္ထ–ပစ္စည်း သည် ပါဋ္ဌ၌ တ္တ–ပစ္စည်းနှင့်တူ၏) တထာ–တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒပ္ပစ္စယ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဇာတိအာဒီသု၊ ဇာတိ အစရှိ သော အကြောင်းတရားတို့၌။ နိရုဠှော၊ ထင်၏။ တဿ ဣဒပ္ပစ္စယသတ္တံ၊ ထိုဣဒပ္ပစ္စယ၏ သတ္တသည်လည်း၊ ဝါ၊ ၏ ထင်ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယတော၊ မှ။ အညံ၊ အခြားတပါးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဝါ၊ မဟုတ်။ အညံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) တံ၊ ထိုသတ္တသည်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်။ သိယာ၊ ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ သတာ၊ ထင်ရှားရှိသော တရားမှ။ အညံ၊ တပါးသော အရာသည်။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ သတ္တံ၊ သည်။ သံ–သန္တံ နာမ၊ ထင်ရှားရှိသည်မည်သည်။ (ယဒိသိယာ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ယဿ သတော၊ အကြင်ထင်ရှားရှိသော တရား၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ (သတ္တံ၊ သတ္တမည်၏။) တံ၊ ထိုထင်ရှားရှိသော သန္တ တရားသည်။ အသံ နာမ၊ ထင်ရှားမရှိသည်မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဟိ–သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုထင်ရှားရှိသော သန္တတရားသည်။ သဘာဝံ၊ သန္တ၏ အဖြစ်ဟူသော။ သတ္တံ၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သတ္တတော၊ မှ။ အညတ္တာ၊ တခြားတပါး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတောဘာဝေါ သတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြသော ဝစနတ္ထသည်။ နု ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ စ၊ ဆက်။ သံ–သမ္မန္ဓေန၊ ထင်ရှားရှိသော သတ္တနှင့်စပ်သဖြင့်။ အသံ၊ ထင်ရှားမရှိသော၊ ဝါ၊ ထင်ရှားမရှိဟု ဆိုအပ် သောသန္တသည်။ သံ နာမ၊ ထင်ရှားရှိသည်မည်သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အသံ–သမ္မန္ဓေန၊ ထင်ရှားမရှိသည်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ပဂေဝ၊ အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ စ၊ ဆက်။ အသတိ၊ ထင်ရှားမရှိခဲ့သော်။ သဒိတိဂ္ဂဟဏံ၊ ထင်ရှားရှိ၏ဟု ယူခြင်း သည်။ ဝိပရီတဂ္ဂါဟော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော ယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဟဏတော၊

ထင်ရှားရှိ၏ဟု ယူခြင်းအားဖြင့်။ သံသိဒ္ဓိ၊ သန္တာန်ပြီးခြင်းသည်။ နေ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်။ မာဏဝကဿ၊ ရဲရင့်သော လုလင်၏။ သီဟဘာဝေါ ဝိယ၊ သီဟမည်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ သဒိသကပွနာယံ၊ အတူကိုကြံခြင်း၌၊ ဝါ၊ သဒိသူပစာကို ကြံလတ်သော်။ အသတော၊ ထင်ရှားမရှိသော အရာ၏။ သံ–သဘာဝတာ၊ သန္တာန်၏သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (သဒိသူပစာဟူ၍လည်း မယူသင့်ဟု ဆိုလို၏) ပန၊ စင်စစ်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒပွစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ သတ္တံ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။ အသတ္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နေ၊ မဟုတ်။ ယသ၊ အကြင် ဣဒပွစ္စယ၏။ တံ သတ္တံ၊ ထိုသတ္တသည်၊ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ အပိ၊ ထိုဣဒပွစ္စယ သည်လည်း။ အသံအသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်။ နေ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒပွစ္စယဘာဝေါ၊ ဘာဝဟုဆိုအပ်သော။ ဣဒပွစ္စယသရူပံ၊ ဣဒပွစ္စယ၏ အရုပ်အထည်ကိုယ်သဘောကို။ (ဝုတ္တံ–၌ စပ်) သဘာဝန္တရေဟိ၊ သဘောတပါးတို့မှ။ (ဘာဝန္တရေဟိ၊ ဘာဝတပါးတို့မှ။ ဟူ၍လည်းသင့်၏) ဝိနိဝတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဆုတ်နစ်ကင်းလွတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမဿ–ဣဒပွစ္စယဿ၊ ၏။ အယံ–ဘာဝေါ၊ ဤအဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ ဣဒပွစ္စယတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒပွစ္စယတာယ၊ တာ၏။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဘာဝါသမ္ဘဝေါ၊ ပွါဒ်အဖြစ်၏မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ နေ (အတ္ထိ၊) မရှိ။

ပဋ္ဌိစ္စ၊ အကြောင်းကိုစွဲမှီ၍။ ဧတသ္မာ၊ ဤအကြောင်းမှ။ သမုပ္ပဒ္ဒေတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တသာပိ၊ ထိုပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏လည်း။ (ပိ–ဖြင့် ဣဒပွစ္စယတာ–ကို ဆည်းသည်) ဟေတုအတ္ထဘာဝတော၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓာတုအာဒိ တထတာဒိပဒါနမ္မိ၊ ဓာတု–အစရှိသောပုဒ်, တထတာ–အစရှိသော ပုဒ်တို့၏လည်း။ ဧဝမေဝ၊ ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ–ပုဒ်နှင့် အတူသာလျှင်။ ဟေတုဘာဝဝါစကတာယ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟေတုပဓာနတာ၊ ဟိတ်အနက်ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဧေတဗ္ဗာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟေတုပွဘဝါနံ၊ အကြောင်းလျှင် အမွန်အစရှိသော အကျိုး တရားတို့၏။ ဟေတု၊ သည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍ ဆိုခြင်းကြောင့်တည်း။ [၂၃၀] တထာ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာဂတော၊ သည်။ ဒသဗလသမန္နာဂတော၊ ဆယ်ပါးသော အားတော်တို့နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ စ၊ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တို့နှင့်လည်း။ သမန္နာဂတော၊ ဖြစ်၍။ အာသဘံ၊ မြတ်သော။ ဌာနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားအရာကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံတော်မူ၏။ ပရိသာသု၊ တို့၌။ သီဟနာဒံ၊ ရဲရင့်သော မြွက်ဆိုခြင်းကို၊ ဝါ၊ မိန့်ခွန်းတော်ကို။ နဒတိ၊ မြွက်ဆိုတော်မူ၏။ ဗြဟ္မစက္ကံ၊ မြတ်သောတရားစက်ကို။ ပဝတ္တေတိ၊ လည်စေ၏။ (ဤအရာ၌ ပေယျာလသင်္ကေတ ရှိသင့်၏) ဣမသ္မိံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ခါရအစရှိသောအကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယာဝ ဧဝမေ တသ။ပ။ နိရောဓော ဟောတိ၊ ဟောတိ–တိုင်အောင် ချဲ့၍ သိအပ်၏။ (ဤယာဝ–ပုဒ်ဖြင့်လည်း ပေယျာလကို ပြသည်)" ဣတိ၊ သို့။ အနေန သီဟနာဒသုတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပကာသိတော ဧဝ၊ ပြအပ်ပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ (သ ကိံ ဝါဒီ ပန၊ အဘယ်သို့ ဆိုလေ့ရှိသနည်း။ ကိံ အက္ခာယီ၊ အဘယ်သို့ဟောကြားလေ့ရှိသနည်း။" ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေန၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မေးအပ်သော။ အာယသ္မတာ အသဒိတ္ထေရေန၊ သည်။ (ဝုတ္တော–၌ စပ်)

"ဟေတုပွဘဝါ၊ အကြောင်းလျှင်အမွန်အစရှိကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကျိုးတရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသံ၊ တို့၏။ ဟေတုံ၊ အကြောင်းကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ တေသံ၊ ထိုအကြောင်း အကျိုးတရားတို့၏။ ယော နိရောဓော၊ အကြင် ချုပ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ချုပ်ရာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဉ္စ၊ ထိုနိရောဓကိုလည်း။ အာဟ၊ ၏။ မဟာသမဏော၊ ငါတို့၏ဆရာရဟန်းမြတ်သည်။ ဧဝံဝါဒီ၊ ဤသို့ ဟောလေ့ရှိတော်မူ၏။" ဣတိ၊ သို့။––ဝုတ္တော၊ ဖြေကြားအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဟေတုပွဘဝါနံ၊ တို့၏။ ဟေတု၊ သည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သေသံ၊ သော။ ဝတ္တမ္ဗံ၊ သည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ့။

၅၇၄။ ပဋ္ဌိစ္စာတိ၊ ကား။ တံ တံ ကာရဏံ၊ ထိုထိုအကြောင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သမ္မာတိ၊ ကား။ အဝိပရီတံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ။ အနိစ္စတော၊ မမြဲသောတရားမှ။ အနိစ္စဿ၊ တရား၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြု၍။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) ဟိ၊ မှန်။ နိစ္စတော၊ မြဲသော။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းမှ။ ဖလဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဝိပရီတော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ တိတ္ထိယ။ပ။ နိရပေက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ (တနည်း) ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တ သခ်ံတလက္ခဏတော၊ ဟောအပ်သော သခ်ံတလက္ခဏာမှ။ အညော၊ သော။ (ဧကော အာကာရော–၌ စပ်) ပစ္စယတော ခဏတောတိ ဧတ္ထ၊ တော–ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌။ ဝုတ္တပစ္စယလက္ခဏော၊ ဆိုအပ်သော အကြောင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဧကော၊ သော။ အာကာရော၊ သည်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ယံ၊ ယင်းဥပ္ပါဒကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တေ၊ ထိုကေစိဆရာတို့သည်။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့၏။ ဟေတဝေါ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဇာတိအာဒယော၊ အစရှိသည်တို့ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ မတိမတ္တံ၊ အလိုမျှသာတည်း။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏဝိနိမုတ္တသ၊ ဥပါဒ်ဟူသော နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာမှလွတ်သော။ တာဒိသသ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော ဥပ္ပါဒ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ နယုဇ္ဇတီတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဂမ္ဘီရနယာသမ္ဘဝတောတိ၊ ကား။ ဂမ္ဘီရာနံ စ၊ နက်နဲခြင်းလေးပါးတို့၏ ၎င်း။ နယာနဉ္စ၊

နည်းလေးပါးတို့၏ ၎င်း။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ သဒ္ဒဘေဒတောတိ၊ ကား။ သဒ္ဒဝိနာသတော၊ သဒ္ဒါ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ သဒ္ဒါယောဂတော၊ သဒ္ဒါလက္ခဏာနှင့် မယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ။ သုတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ပဋ္ဌစ္စသမုပ္ပါဒံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမီတိအာဒိသုတ္တပဒေဟိ၊ သုတ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒမတ္တသ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှ၏၊ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပကာသိတတ္တာ၊ မပြအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ကိုသာလျှင်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်ခဲ့ပြီ။ ဣဒါနိပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ ဒဿီယတိ၊ ပြအပ်ဆဲတည်း။ တံ ဥပ္ပါဒမတ္တံ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းမျှကို။ (တံ–အစွဲကို ပြသည်) တသ္မိံ ပဋ္ဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ၊ ထိုရှေးဦးစွာ ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ကာလ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော တည်း။ (ထိုနေဆဲကာလကိုင့်၍ ဝတ္တမာန်ဖြင့် ဟောသည်ဟု ဆိုလို၏) ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဟရာမီတိ၊ မိ–ဟူသောပုဒ်ကို၊ ဝါ၊ မိ–ဟူ၍။ ကာလဝိပလ္လာသေန၊ ကာလ၏ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိဟာသိ၊ နေခဲ့ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ တတြာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ပဒေသဝိဟာရေ၊ ၌။ ပစ္စယာကာရဒဿနေနာတိ၊ ကား။ ယေနာကာရေန၊ အကြောင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယဓမ္မော၊ အကြောင်းတရားသည်။ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ အကျိုးတရားအား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ပစ္စယဘာဝေါ၊ ထိုကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ပစ္စယာကာရော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုပစ္စယာကာရကို။ ဒဿနေန၊ ပြသဖြင့်။ ဣဓ ပန၊ ဤအရာ၌ကာ။ ဝေဒနာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။ [၂၃] တေန၊ ကြောင့်။ မိဿာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေဒနာနံယေဝ၊ နာတို့၏သာလျှင်။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဿန္တေန၊ ရှုတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဝုတ္တဝိဟာရော၊ နေရာဖြစ်သော ဝိဟာရသည်။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) ပဋ္ဌစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ဧကဒေသမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတော၊ ရှုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိဟာရော၊ ရ–တည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ဝစနတ္ထပြု၍။ ပဒေသဝိဟာရော၊ ရ–မည်သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ (ဤ၌ ပုဒ်မကြီး ရှိစေရမည်) အနန္တနယသမန္တပဋ္ဌာနမနသိကာရော၊ အနန္တနယသမန္တပဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ပဋ္ဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓဝိဟာရော၊ ရမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ နိပ္ပဒေသတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ ပစ္စယာကာရဒဿနံ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရှုခြင်းပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ပဒေသဝိဟာရသုတ္တဝိရောဓေ၊ သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏၊ ဝါ၊ ရောက်၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) တဿ၊ ထိုပဒေသဝိဟာရသုတ်၏။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဓမ္မမနသိကာရဝိဘာဝနတော၊ အကြောင်းတရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်တည်း။

ဧတသ္မာ၊ ဤအကြောင်းပေါင်းမှ။ လောကော၊ သည်။ သမုဒေတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကသမုဒယော၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော။ ပစ္စယဂဏော၊ အကြောင်းအပေါင်းကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) လောကသမုဒယမတ္တံ၊ လောက၏ဖြစ်ခြင်းမျှသည်။ နေ၊ မဟုတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ အနုလောမပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ နတ္ထိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်း–မဖြစ်ခြင်းတည်း။ နိရန္တယဝိနာသော၊ အစဉ်လိုက်သောဘဝသစ် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ၏ မရှိခြင်းဟူသော ပျက်ခြင်းတည်း။ (သီမှုနှင့်အညီပင်၊ မြန်မာမှု အရအားဖြင့် နရန္တယဝိနာသော၊ လူ့အနွယ်၏ ပျက်ခြင်းတည်း–ဟု အနက်ပေး။ သင့်အံ့မထင်) ဥစ္ဆေဒေါ၊ အကြွင်းမဲ့ပြတ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ နတ္ထိတာ သဟစရဏတော၊ နတ္ထိတာနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ နတ္ထိတာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ အပ်၏။ ပစ္စယာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့၏။ အဝိဿေဒေါ၊ မပြတ်စဲခြင်းသည်။ ပစ္စယာနုပရမော၊ နုပရမ–မည်၏။ ဟိ၊ ထင်။ အတီတဟေတုပဋ္ဌာ သန္ဓိသယေန၊ အတိတ်အကြောင်း ငါးပါးအပေါင်းဟူသော မှီရာကြောင့်။ ဧတရဟိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌။ ဖလပဋ္ဌာ ဝိယ၊ အကျိုးငါးပါးအပေါင်းကဲ့သို့။ ဟေတုပဋ္ဌာ ကမ္ပိ၊ အကြောင်းငါးပါး အပေါင်းသည်လည်း။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဧတရဟိ ဟေတုပဋ္ဌာ ကသန္ဓိသယေန၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ အကြောင်းငါးပါးအပေါင်းဟူသော မှီရာကြောင့်။ အာယတိ ဖလပဋ္ဌာ ကမ္ပိ၊ နောက်ကာလ၌ အကျိုးငါးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ပစ္စယာနုပရမေ ဖလာနုပရမတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

တံ ဂမ္ဘီရတ္တံ၊ ထိုနက်နဲသည်၏အဖြစ်သည်။ အသဘာဝဓမ္မတ္တာ၊ သဘာဝတရားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒမတ္တော၊ ဖြစ်ခြင်းမျှ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဥဒယဗ္ဗယညာဏ်ဖြစ်ရန်မလွယ်သည်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ဤအချက် စဉ်းစားစရာပင်) ဧကတ္တနယာဒယော၊ ဧကတ္တနည်းအစရှိကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ သဘာဝဓမ္မေသု၊ တို့၌။ လဗ္ဘမာနတော၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒမတ္တော၊ ဖြစ်ခြင်းမျှ၌။ ကထဠိပ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ နေ လဗ္ဘေယျုံ၊ မရအပ်ကုန်ရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နယစတုက္ကံ ဥပ္ပါဒမတ္တော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၅၇၅။ သမာနေ ကတ္တာရီတိ၊ ကား။ ဧကသ္မိံ ယေဝ၊ တခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ကတ္တာရိ၊ ကတ္တားသည်။ (သတိ၊ သော်။ ဤ၌ တကြောင်းပိုဒ်ရှိစေ) ဥပ္ပဇ္ဇနကိရိယာယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိရိယာ၏။ ယော ကတ္တာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တသ္မိံ ယေဝ၊ ထိုကတ္တားသည်ပင်လျှင်။ ပစ္စယနကိရိယာယ စ၊ စွဲမှီခြင်း ကြိယာ၏လည်း။ ကတ္တာဘူတော၊ ကတ္တားဖြစ်၍ ဖြတ်လတ်သော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (ကိံ) ယထာ၊ မူကား။ နှတ္ဝာ၊ ရေချိုးပြီး၍။ ဘုဉ္ဇတိ၊ စား၏။ ဘုတ္ဝာ၊ စားပြီး၍။ သယတိ၊ အိပ်၏။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဥဒါဟရဏ် ပုံစံတို့ကဲ့သို့တည်း။ ပုဗ္ဗကာလေတိ ဣဒဠ္ဠ၊ ပုဗ္ဗကာလေ–ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ တွာသဒ္ဒန္တာနံ၊ တွာ–ပစ္စည်းအဆုံးရှိကုန်သော။ ပဒါနံ၊ တို့၏။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ပုရိမကာလကိရိယာယ၊ ရှေးကာလဖြစ်သော ကြိယာကို။ ဒီပနတော၊ ပြခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒ၊ ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ–ဟူသောပုဒ်၌။ ပဋ္ဌိစ္စသဒ္ဒဿ၊ ၏။ ပုရိမကာလ ဣတိ ဣတ္တာ၊ ရှေးကာလဟူသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နေ (ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊

ဤသို့ယူသည်။ (သတိ၊ ရှိသော်။) စက္ခု၊ ပဋိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ နိဒဿနဝစနံ၊ ပုံစံပြစကားသည်။ နိဒဿိတဗ္ဗေန၊ ညွှန်ပြအပ်သော စကားနှင့်။ သံသန္ဒေယျ၊ နီးနှောမိရာ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ–ဟူသောပုဒ်၌။ ဥပ္ပဋ္ဌနကိရိယာယ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင်းမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပစ္စယနကိရိယာယ၊ စွဲမှီခြင်းကြောင်း၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ဥဘိန္နံ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနံ၊ တို့၏။ သမကာလတာ၊ တူသော ကာလရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကာမဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဖလကိရိယာယ၊ အကျိုးကြောင်းယာမှ။ ဟေတုကိရိယာ၊ အကြောင်းကြောင်းယာကို။ ပုရိမကာလော ဝိယ၊ ရှေးကာလ ကဲ့သို့။ ဝေါဟရိတုံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းငှါ။ ယုတ္တာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဟူသော ပုဒ်၌။ ဟေတုဖလဝဝတ္ထာနံ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ သုပါကဋ္ဌံ၊ ကောင်းစွာ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပစာရသိဒ္ဓံ၊ ဥပစာဖြင့်ပြီးသော။ ပုရိမကာလံ၊ ရှေးကာလကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပုဗ္ဗကာလေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အတ္ထသိဒ္ဓိကရောတိ၊ ကား။ ဝါကျတ္ထပဋိဝိညတ္တိကရော၊ ဝါကျ၏အနက်ကို သိနားလည်ခြင်းကိုပြုတတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဝါကျတ္ထာဝဗောဓော၊ ဝါကျ၏အနက်ကိုသိခြင်းကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အတ္ထသိဒ္ဓိတိ၊ အကျိုး၏ပြီးခြင်းဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ ပယုဇ္ဇမာနော၊ ယှဉ်အပ်သော။ ပဋိစ္စသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဥပ္ပါဒသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ [၃၂၂] ဝုစ္စမာနသ၊ သော။ သမာနသ၊ တူသော။ ကတ္တာ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဒံ၊ (ပဋိစ္စသဒ္ဒေါ, ဥပ္ပါဒသဒ္ဒေန, ဝုစ္စမာနသဟူသော) သုံးပုဒ်ကို။ (တိပဒံ–ဟု ရှိသင့်၏) အာနေတွာ၊ ၍။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤစကားရပ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စက္ခာ၊ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏန္တိအာဒီသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ ပစ္စယနကိရိယာယ စ၊ စွဲမှီခြင်းကြောင်း၏ဝင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇနကိရိယာယ စ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင်း၏ဝင်း။ ကတ္တာ၊ သည်။ ဝိညာဏမေဝ၊ ဝိညာဏ်သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာနကတ္တုကတာ၊ တူသောကတ္တားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ (ဝါကျမဆုံးသေး) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဧတ္ထပန၊ ၌ကား။ ဥပ္ပါဒ–သဒ္ဒသ၊ ၏။ ဘာဝသာဓနတာယံ၊ ဘာဝသာဓန၏အဖြစ်သည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်။ သတိ၊ သော်။) ကိရိယာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာနကတ္တုလက္ခဏော၊ တူသောကတ္တားရှိသည်၏ အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိသော။ သဒ္ဒပ္ပယောဂေါ၊ သဒ္ဒါပြယုဂ်သည်၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါကို ယှဉ်ခြင်း ဆိုခြင်းသည်။ နဿမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ (အတ္ထော)၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒဘေဒံ ဂဏ္ဍတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အပသဒ္ဒပ္ပယောဂေါ၊ သဒ္ဒါပျက်ပြယုဂ်သည်၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါပျက်ကို ယှဉ်ခြင်းဆိုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ–ဟူသောပါဠိ၌။ အပ္ပတ္တာ နဒီ ပဗ္ဗတေ၊ အတိက္ကမ္မ ပဗ္ဗတံ နဒီတိ အာဒီသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ကဲ့သို့။ ပရာဝရယောဂေါ၊ ထိုမှာဖက် ဤမှာဖက်တို့နှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်။ နဿ၊ မရှိ။ သီဟံ ဒိသွာ။ပ။ အာဒီသု ဝိယ၊ ပြယုဂ်တို့၌ကဲ့သို့။ လက္ခဏဟေတုအာဒိပယောဂေါပိ၊ လက္ခဏာ, ဟိတ် အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်လည်း။ နဿ (အတ္ထိ)၊ မရှိ။ [သီဟံ၊ ခြင်္သေ့ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၏။ ဃတံ၊ ထောပတ်ကို။ ပိဝိတွာ၊ သောက်ခြင်းကြောင့်။ ဗလံ၊ သည်။ ဇာယတေ၊ ၏။ ဓန္တိ ကတွာ၊ ဓံ–ဟူသော အသံကို ပြု၍။ ဒဏ္ဍော၊ ဒုတ်သည်။ ပတိတော၊ ကျ၏။] (ဤတွင် သောဓနာတရပ်ပြီး၏) ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သဒ္ဒဘေဒေါ၊ သဒ္ဒါ၏ ပျက်ခြင်းသည်။ နေဝ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်သည်သာတည်း။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဟတ္ထတလေ၊ လက်ဝါးပြင်၌။ အာမလကံ ဝိယ၊ သျှစ်သျှားသီးကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ဆီးဖြူသီးကိုကဲ့သို့။ သဗ္ဗညေယျံ၊ အလုံးစုံသော ဥယျတရားကို။ ပစ္စက္ခံ ကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဌိတာနံ၊ တည်တော်မူကုန်သော။ မဟေသီနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဝစနေ၊ စကားတော်၌။ အက္ခရစိန္တကာနံ၊ အက္ခရာကို ကြံစည်ကုန်သောသဒ္ဒါဆရာတို့၏။ ဝိပ္ပလာပေါ၊ အထွေထွေအမျိုးမျိုး ပြောဆိုခြင်းသည်။ အဝသရံ၊ သက်ဝင်ခွင့်ကို။ နဿ လဘတိ၊ မရ။ လဘတု၊ ရလိုကရပါစေ။ "နှတွာ၊ ရေချိုးပြီး၍။ ဂမနံ၊ သွားခြင်း။ ဘုတ္တာ၊ စားပြီး၍။ သယနံ၊ အိပ်ခြင်း။" ဣတိအာဒီသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဝါကျတ္ထေန၊ ဝါကျ၏အနက်ဖြင့်။ သဒ္ဒသိဒ္ဓိတော၊ သဒ္ဒါ၏ပြီးခြင်းကြောင့်။ (သဒ္ဒဘေဒေါ၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီကဆိုငြားအုံ့။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့ပင် ပြီးငြားသော်လည်း။ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ တစုံတခုသော အကျိုးကို။ နဿ စ သာဓေတိ၊ မပြီးစေနိုင်။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ပဒတ္ထော၊ ပုဒ်အနက်ကို။ ယဒိပိ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဝါကျတ္ထော ပန၊ သည်ကား။ နဿ ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒသဒါဠိမာဒိဝါကျာနိ ဝိယ၊ ဆယ်လုံးသော သလဲသီးတို့ အစရှိသော ဝါကျတို့၌ကဲ့သို့။ အသမ္ဘန္ဓတ္ထတာယ၊ မစပ်သော အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ (နဿ စ ကိဉ္စိ အတ္ထံ သာဓေတိ–ဟူသော စကား၏) အလိုတည်း။

နာမပဒေ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ သော်။ အပ္ပယုတ္တာနိပိ၊ မယှဉ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ "အတ္ထိ, ဟောတိ, ဝိဇ္ဇတိ"တို၊ ဝိဇ္ဇတိ ဟူကုန်သော။ ဧဝရူပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ကိရိယာပဒါနိ၊ တို့ကို။ အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗာနိ၊ စပ်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥယံ၊ နည်းနိဿယကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဟောတိသဒ္ဒေန သဒ္ဒိ ယောဇေယိဿာမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣမေသူတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ ဒေသနာပဋိညာဝုစ္စာနိဂမနဝသေန၊ ဒေသနာ၏ပဋိညာဉ် အမေးပုစ္ဆာ နိဂုံးတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တေသု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဒေသု၊ တို့တွင်။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤအဌကထာ ဆရာပြဆိုသောစကားသည်။ နိဒဿနမတ္တံ၊ နည်းပြစကားမျှသာတည်း။ အညေသုပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမေဝ။ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဧဝမာဒီသုပိ၊ ပုဒ်တို့တွင်လည်း။ ဧကေနပိ၊ တခုသောပုဒ်နှင့်လည်း။ သဒ္ဒါ၊ တကွ။ ဟောတိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သမ္ဗန္ဓံ၊ စပ်ခြင်းသို့။ နဂဏ္ဆတိ၊ မရောက်။ တထာ သမ္ဗန္ဓဝသေန၊ ထိုသို့စပ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယောဇံ၊ ယှဉ်ခြင်းသို့။ နဂဏ္ဆ

တိ၊ မရောက်။ နနေ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အသဘာဝမ္မတ္တာ၊ သဘောတရား မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒသ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာယောဂံ၊ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာနှင့် မယှဉ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်။ ဝိနာသသ၊ ပျက်စီးခြင်း၏။ ဝိနာသော၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥပ္ပါဒသ၊ ၏။ ဝိနာသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဥပ္ပါဒေါပိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ရှိငြားအုံ့။ ဥပ္ပါဒေါပိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ယေနဥပ္ပါဒေန၊ အကြင် (အသေးစိတ်) ဥပါဒ်ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒဝါ၊ ဥပါဒ်ရှိသည်။ (သိယာ၊ ၏။) သောပိ၊ ထိုအသေးစိတ်ဥပါဒ်သည်လည်း။ [၂၃၃] ဥပ္ပါဒဝါ၊ ရှိပြန်သည်။ (သိယာ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤနည်းဖြင့်။ အနဝဋ္ဌာနမေဝ၊ ရပ်တည်ခြင်းမရှိသည်သာလျှင်။ အာပဇ္ဇေယ္ယု၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ လျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ သစေ ဟေယျာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ သမုဒယော ဟောတီတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဆုံ့။ (ဣတိ–တပုဒ်ကြေ) အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်။ နနု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ကို။ နနု အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ (ထိုပါဠိ၌) မလိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧဝံ၊ အရာအားဖြင့်။ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ၊ ဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ (ဒုက္ခက္ခန္ဓသ သမုဒယော ဟောတိဟူသော) ဤပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒေ ပန၊ ဤကေစိဝါဒ၌ကား။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ စွဲ၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တသ၊ ထိုဖြစ်ခြင်း၏။ အတ္ထိဘာဝစောဒနာ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို စောဒနာခြင်းတည်း။ (စောဒနာအရာ၌ ဧကောနာသင့်သည်၊ ထိုအလိုအားဖြင့်–ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းတည်း–ဟု အနက်ပေး) ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ဟောတိ ဧဝယတီတိ၊ ဟူသော ဤပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိစောဒနာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့် စောဒနာခြင်းကို၊ ကတာ၊ ပြုအပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ နနု ဥပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၇၆။ ဣမေသံ သခ်ါရာဒီနံ၊ ဤသခ်ါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ မည်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အစရှိသည်တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ဣဒပ္ပစ္စယမည်သော အကြောင်းတရားတို့၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ မည်၏။ သော ဘာဝေါ၊ ထိုအဖြစ်သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ဘာဝေါ စ နာမတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တသ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ယေနာကာရေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အစရှိသည်တို့သည်။ သခ်ါရာဒိပါတုဘာဝဟေတူ၊ သခ်ါရအစရှိသည်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌ အကြောင်းတို့သည်၊ ဝါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းငှါ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသေ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အခြင်းအရာ အထူးဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာအထူးဟု ဆိုအပ်သော။ တသ္မိံ ဝိကာရေ၊ ထိုအမူအရာအထူး၌။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဒေါ–ဟူသော။ အယံ သမညာ၊ ဤအမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤကားအနက်တည်း။ တေသံ ဝါဒီနံ၊ ထိုဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တံ မညနံ၊ ထိုထင်မှတ်ခြင်းသည်။ ဟေတုဝစနတောတိ၊ ကား။ ဟေတုဘာဝဝစနတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဟောခြင်းကြောင့်။ (ဘာဝ–ကြေသည်ဟု ပြ၏)

၅၇၇။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒပဒေ၊ ၌။ ။ သမုပ္ပါဒ–ပဓာန ဝစနဝိညေယ္ယော၊ သမုပ္ပါဒ–ဟူသော ပဓာနသဒ္ဒါ ဖြင့်သိအပ်သော။ သသတ္တိကော၊ အစွမ်းသတ္တိနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိပရီတံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ အဇာနန္တာနံ၊ မသိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ (ယာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–၌ စပ်) အညတ္ထ၊ တပါးသောအရာ၌။ ဘာဝသာဓနသ၊ ဖြစ်သော။ သမုပ္ပါဒသဒ္ဒသ၊ သမုပ္ပါဒ–သဒ္ဒါကို။ ဒဿနတော၊ တွေ့ရခြင်းကြောင့်။ တထာ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ ဗျဉ္ဇနစ္ဆာယာယ၊ သဒ္ဒါရိပ်ဖြင့်။ အယံ ဥပ္ပါဒေယေဝ၊ ဤဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကို။ နနု (ဝုတ္တောဝ)၊ မဟောအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ယာ သညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအမှတ်သညာကို။ ဣမသ္မ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒပဒသ၊ ပုဒ်၏။ ဧဝံ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာကာရေန၊ ဤသို့ ယခုပင်ဆိုလတ္တံ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဂူပသမေတဗ္ဗာ၊ ငြိမ်းစေအပ်၏။ ဝိနောဒေတဗ္ဗာ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်၏။

ဒွေဓာတိ ဂါထာယ၊ ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ သခ်ေပတ္ထော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပစ္စယဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသမူဟော၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအပေါင်းသည်။ ပစ္စေတဗ္ဗတော၊ ရှေးရှုကပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စော စ၊ ပဋ္ဌိစ္စလည်းမည်၏။ သော၊ ထိုပဋ္ဌိစ္စမည်သော အကျိုးတရားသည်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ သမုပ္ပါဒေါ စ၊ သမုပ္ပါဒလည်းမည်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ဌင်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာရဏသာမဂ္ဂိ၊ အကြောင်းတို့၏ညီညွတ်ခြင်းကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ စွဲမှီ၍။ အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မူ၍။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဧဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်။ (ဧဝ–ဖြင့် သမုပ္ပါဒ–ပုဒ်ပြီးပုံမှာ ရှေးဝိကပ်နှင့် မထူးပြီဟု ပြသည်) ဣတိ စ၊ ဤသို့ဌင်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ အားဖြင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ–ဟူသော ဤသဒ္ဒါကို။ ဣဒ္ဓိတဗ္ဗံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ၊ ထိုပစ္စုယုပ္ပန် တရားအပေါင်း၏။ ပစ္စယဓမ္မောပိ၊ အကြောင်းတရားကိုလည်း။ ဖလူပစာရေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဣဒ္ဓေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်အကျဉ်းတည်း။

ပစ္စယတာယာတိ၊ ကား။ ပစ္စယသမူဟတောတိ၊ အကြောင်းအပေါင်းကြောင့်။ ပဝတ္တောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တောတိ၊ ဖြစ်သော။ ဓမ္မသမူဟောတိ၊ ကား။ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မပုဉ္ဇော၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအစုတည်း။ ပတိယမာနောတိ၊ ကား။ ဥဒကဝတိယာ၊ ဥဒကဝ်၏ သွားခြင်းဖြင့်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဥပေယမာနော၊ ကပ်အပ်သိအပ်သည်ရှိသော်။ အဘိသမိယမာနော၊ ရှေးရှုတွေ့အပ်သည်

ရှိသော်၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်သိအပ်သည်ရှိသော်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိတာယ သုခါယ စာတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရ ဟိတာယ စ၊ လောကုတ္တရာစီးပွါးအလို့ငှါငင်း။ လောကုတ္တရသုခါယ စ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာအလို့ငှါငင်း။ ။ ဧကေကဿ၊ တပါးတပါးချင်း၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါ၌သော်လည်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [၂၃၄] အဟေတုတော စ၊ အကြောင်းကင်းသောအားဖြင့်ငင်း။ ဝိသမဟေတုတော စ၊ မညီညွတ်သော အကြောင်းကြောင့်ငင်း၊ ဝါ၊ မဟုတ်မမှန်သောအကြောင်းကြောင့်ငင်း။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သမ္မာ၊ မှန်စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဟ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ ဧကဏ္ဍ၊ တပေါင်းတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အန္တမသော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌန်း၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ နေ ပစ္စက္ခာယာတိ၊ ကား။ အပ္ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ မပယ်မူ၍။ အတ္တာနော၊ ၏။ ပစ္စယဘူတဓမ္မသမုဒါယေန၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော တရားအပေါင်းဟုဆိုအပ်သော။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းနှင့်။ နေ ဝိနာ၊ မကင်းမူ၍။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တဿာတိ၊ ကား၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော။ ယွာယံ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသမူဟော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုပစ္စယုပ္ပန်တရားအပေါင်း၏။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ အစရှိသော။ အယံ ဟေတုသမူဟော၊ ဤအကြောင်းအပေါင်းသည်။ တပ္ပစ္စယတ္တာတိ ဧတေန၊ ဟူသောဤဟိတ်ပါ၌ဖြင့်။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒပစ္စယေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ မည်သော အကျိုးတရားအပေါင်း၏ အကြောင်း၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသမညာ၊ ဟူသော အမည် သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ယထာ လောကေတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်စွာ။ လောကေ၊ ၌။ မထိတံ၊ (အကြောင်းဖြစ်သော) ရက်တက်ရေကို။ ပိတ္တန္တိ စ၊ သည်းခြေဟူ၍ငင်း။ (သီမူ၌ ပိတ္တမမ္ပိလံ–ဟုရှိ၏) ဒဓိ၊ နို့ခမ်းကို။ သုရာတိ စ၊ သေရည်ဟူ၍ငင်း။ တိပုသံ၊ သခွါးငပြုတ်ကို၊ ဝါ၊ ကဆစ်သခွါးသီးကို။ ဧရောတိ စ၊ အဖျားရောဂါဟူ၍ငင်း။ ဂုဠော၊ တင်လဲကို။ သေမှောတိ စ၊ သလိပ်ခဲဟူ၍ငင်း။ ဃတံ၊ ထောပတ်ကို။ အာယူတိ စ၊ အသက် ဟူ၍ငင်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းကို။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏အမည်ဝေါဟာရဖြင့်။ ဝုစ္စတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဖလူ ပစာရေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၇၈။ ပဋိစ္စ–သဒ္ဒေ၊ ၌။ ပဋိ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အဘိမုခတ္ထော၊ ရှေးရှုဟူသော အနက်ရှိ၏။ ဣစ္စ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဂမ္မတ္ထော၊ ရောက်အပ်သည်ဟူသော အနက်ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ပဋိမုခမိတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကဿ၊ အဘယ်၏၊ ဝါ၊ သို့။ ပဋိမုခံ ပန၊ ရှေးရှုပြုပါသနည်း။ ကေန ဝါ၊ အဘယ်သည်မူလည်း။ ဣတော၊ ရောက်အပ်သနည်း။ ကော ဝါ၊ အဘယ်အရာသို့မူလည်း။ ဣတော၊ ရောက်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္တယေ၊ စောဒနာသုံးပါးအပေါင်း၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးစောဒနာကို။ ဝိဿဇ္ဇေန္တော၊ ဖြေလိုသည်ဖြစ်၍။ ဟေတုသမူဟောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ပစ္ဆိမစောဒနာကို ဖြေခြင်း၏အကြောင်းကား။ တသ္မိံ၊ ထိုပစ္ဆိမစောဒနာကို။ ဝိဿဇ္ဇေ၊ ဖြေအပ်သည်ရှိသော်။ ဟေတု သမူဟော နာမ၊ မည်သည်။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိ၊ အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်း အပေါင်းတွင်။ အညမညဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ သို့။ ပဋိမုခံ၊ ရှေးရှု။ အညမညေနေဝ စ၊ အချင်းချင်းသည်သာလျှင်လည်း။ ဣတော၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ ဝိဿဇ္ဇောဝ၊ ဖြေအပ်ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ သဟိတေတိ၊ ကား။ သမုဒိတေ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိနိဗ္ဘုတ္တေ၊ အသီးအခြားမခွဲခြမ်းအပ်ကုန်သော။ သောတိ၊ ကား။ ဟေတုသမူဟော၊ ကို။ သမုပ္ပါဒေါဣတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဧနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။)

ပါတုဘာဝါယာတိ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ၌။ ပါဋိယံ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသခ်ါရာတိ၊ ဟူ၍။ အဝိဇ္ဇာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမံ ဝုတ္တာ၊ ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဧကာဝ၊ တခုတည်း သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ နေ ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သဟဇာတဓမ္မဝတ္ထုအာရမ္မဏာ ဒယော စ၊ သဟဇာတ်တရား ဝတ္ထု အာရုံ အစရှိသော တရားတို့သည်ငင်း။ ယောနိသောမနသိကာရာဒယော စ၊ တို့သည်ငင်း။ တဏှာပါဒါနာဒယော စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်ငင်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ သခ်ါရပွါဒနေ၊ သခ်ါရတို့ကို ဖြစ်စေရာ၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သဟကာရီကာရဏံ၊ တကွ ဆုံလျက်ပြုဖက်ဖြစ်သော အကြောင်းသည်။ ဟောန္တိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဝိညာဏာဒီနံ၊ စသည် တို့၏။ (ပစ္စယာ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။) သခ်ါရာဒယောပိ၊ စသည်တို့ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိ။ပ။ ဟေတုသမူဟောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သာဓာရဏဖလနိပ္ဖါဒကဒ္ဒေနာတိ၊ ကား။ တံသမူဟပရိယာ ပန္နာနံ၊ ထိုအကြောင်းအပေါင်း၌ အကျိုးဝင်ကုန်သော။ ဟေတုဓမ္မာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့အား၊ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏသ၊ ဆက်ဆံသော။ ဖလဿ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တကဘာဝေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေကလ္လဒ္ဒေနာတိ၊ ကား။ အနူနဘာဝေန၊ မယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ ဟေတုသမူဟေ၊ ထိုအကြောင်းအပေါင်း၌၊ ဝါ၊ တွင်။ ဧတံ ဖလံ၊ ဤအကျိုး သည်။ ဧကစ္စာသာဓာရဏာ၊ အချို့အကြောင်းတို့အား မဆက်ဆံသည်ငင်း။ ဧကစ္စေဟေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗံ စ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ငင်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပစ္စယဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အညမညာပေက္ခာ၊ အချင်းချင်းကို ငဲ့ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိမုခဂမနာဘာဝတော၊ အချင်းချင်း ငဲ့ခြင်းဟူသော ရှေးရှုရောက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိစ္စတ္ထော၊ ပဋိစ္စအနက်သည်။ နေ ပရိပူရေယျ၊ မပြည့်စုံရာ။ ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။ သာမဂ္ဂိအင်္ဂါနန္တိ၊ ကား။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ၊ ၏။ အင်္ဂဘူတာနံ၊ အင်္ဂါဖြစ်၍ဖြစ်သော အစိတ်တို့တွင်။ သမူဟီနံ၊ အပေါင်းနှင့်စပ်သော အစိတ် တို့တွင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ [၂၃၅] စ၊ ဆက်။ ဧတံ သာမိဝစနံ၊ ကို။ နိဒ္ဒါရဏေ၊ ၌။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဖလဓမ္မာနံ၊ တို့ ၏။ သဟိတတာ နာမ၊ တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်မည်သည်ကား။ ဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ အဘာဝေါ၊ မဖြစ်ခြင်းမရှိခြင်းတည်း။

ဟေတုမ္မောနံ ဝိယ၊ တို့၏ကဲ့သို့။ အညမညာပေက္ခာ၊ အချင်းချင်းကိုငဲ့ခြင်းသည်။ နှ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညမညံ အဝိနိဗ္ဘောဂ–ဝုတ္တိဝမ္မေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အဝိနိဗ္ဘောဂဂ္ဂဟဏံ၊ အဝိနိဗ္ဘောဂကိုယူခြင်း ဆိုခြင်းသည်။ ရူပဝမ္မောနမ္မိ၊ ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏှနတ္ထံ၊ သိမ်းယူခြင်း အကျိုးရှိ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် (ဆိုလိုလတ်သော်)။ သမ္ဘယုတ္တဝမ္မေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စေယ္ယ၊ ဆိုအပ်လေရာ၏။

၅၇၉။ ပစ္စယတာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ အစရှိသော။ အယံ ပစ္စယသမူဟော၊ ဤအကြောင်းအပေါင်းသည်။ အညောညန္တိ၊ ကား။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပဋိစ္စာတိ၊ ကား။ နိဿာယ၊ ၍။ သဟကာရီကာရဏံ၊ ကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ သမန္တိ၊ ကား။ အဝိသမံ၊ အညီအညွတ်။ အဝေကလ္လေန၊ မချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဟာတိ၊ ကား။ ဧကဋ္ဌံ၊ တပေါင်းတည်း။ ဝမ္မေတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နဝမ္မေ၊ တို့ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒေတိ၊ ၏။ တတောပိ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဧဝံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဤသို့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ မုနိနာ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) အပဋိစ္စ၊ မစွဲမှီ၍။ နှ၊ မဟုတ်။ ပဋိစ္စော၊ စွဲမှီ၍သာလျှင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝဓာရဏတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည်။ ဂါထာယံ၊ ၌။ ဧဝ–ကာရော၊ ဧဝ–သဒ္ဒါကို။ လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ၊ ချေ၍ပြအပ်သည်ဟူ၍။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

ဧကေကဒေသန္တိ၊ ကား။ ဖလသမုဒါယသ၊ အကျိုးအပေါင်း၏။ ဧက–ဒေသေကဒေသံ၊ အစိတ်အစိတ်ကို။ ဘာဂသော၊ အဖို့အဖို့အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အပိုင်းအပိုင်းအားဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုဗ္ဗာပရဘာဝေနာတိ၊ ကား။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဧတံ၊ ဤစကားရပ်ကို။ ရူပါရူပကလာပပ္ပါဒနံ၊ ရုပ်ကလာပ်နာမ်ကလာပ်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အတ္ထာနုသာရဝေါဟာရကုသလေနာတိ၊ ကား။ ပရမတ္ထမ္မောနုဂတဝေါဟာရနိပုဏေန၊ ပရမတ္ထတရားသို့အစဉ်လိုက်သော အမည်ဝေါဟာရ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတော်မူသော။

၅၈၀။ ပုရိမေန၊ သော။ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဣဒိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) သဿတာဒီနန္တိ၊ ကား။ သဿတဘာဝါဒီနံ၊ သဿတအဖြစ်အစရှိသည်တို့၏။ (ဘာဝ–ကြေသည်ဟု ပြသည်) ဝါ၊ ကား။ သဿတဝါဒါဒီနံ၊ ဝါဒအစရှိသည်တို့၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဿတာဒိသဟစရိတာ၊ သဿတစသည်တို့နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) ဝါဒါပိ၊ တို့ကိုလည်း။ သဿတာဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိံ ယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ) ဒုက္ခဒေသနာ၊ ဒုက္ခကိုဟောတော်မူသော တရားကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဥဒ္ဓေဒါဒီတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ တည်း။ ဝိနာသော၊ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ ဝိဃာတော၊ မည်၏။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဥယောတိ၊ ကား။ အန္တဒွယဝိရဟိတာ၊ အစွန်းအဖို့နှစ်ပါးအပေါင်းမှကင်းသော။ မဇ္ဈိမာ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိပတ္တိ၊ ပဋိပတ်တည်း။

ပဝတ္တိဝမ္မောနန္တိ၊ ကား။ ပဝတ္တိဘူတာနံ၊ ပဝတ္တိဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝမ္မောနံ၊ တို့၏။ ကိလေသဝဋ္ဋာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တော၊ ဤသို့အစရှိသော နည်းဖြင့်ဖြစ်သော ဝါဒသည်။ သဿတဝါဒေါ၊ မည်၏။ နတ္ထိ ဟေတု။ပ။ နယပ္ပဝတ္တော၊ ဝါဒသည်။ အဟေတုဝါဒေါ၊ မည်၏။ ပကတိ အဏုကာလာဒိဝသေန၊ ကာလစသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သောဝါဒသည်။ ဝိသမဟေတုဝါဒေါ၊ မည်၏။ ဣသဝရပုရိသ ပဇာပတိဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဝသဝတ္တိဝါဒါ၊ မည်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝါဒတို့တွင်။ အဟေတုဝါဒဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ ဝါဒကိုယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ သဘာဝနိယတိယဒိစ္ဆာဝါဒါနမ္ပိ၊ ဝါဒတို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ စက္ခု ဧဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ စက္ခုသ၊ စက္ခု၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ ဧဝမာဒိကော၊ ဤသို့အစရှိသော ဝါဒသည်။ ဝိသမဟေတုဝါဒေါ၊ မည်၏။ ဣသရာဒိဝါဒေါ၊ အစရှိသော ဝါဒသည်။ အဟေတုဝါဒဏ္ဍောဂဓော၊ ဝါဒ၌အတွင်းဝင်၏။ သဘာဝေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝမ္မာ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိဝါဒေါ၊ ဤသို့သောဝါဒသည်။ ဝသဝတ္တိဝါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ [၂၃၆]ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ၊ ဖြင့်။ ပယောဇေနံ၊ အကျိုးသည်။ ကိံ (အတ္ထိ)၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ (နတ္ထိ ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။) ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ (ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း–ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ် ယူစေလို၏) သမုပ္ပါဒပဒေန၊ ဖြင့်။ ပရိဒီပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ပရိဒီပနသ၊ ပြခြင်း၏။ အဝိပရီတကာရဏံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောအကြောင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငါ။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယံ ဝမ္မာနံဥပ္ပတ္တိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊၏။ ဝိဟတာတိ၊ ကား။ အဗ္ဘာဟတာ၊ ပယ်သတ်အပ်ကုန်၏။ ပုရိမပုရိမပစ္စယဝသေနာတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ အဝိစ္ဆေဒဝသေန၊ မပြတ်စဲသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်နေသော။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဝတ္တကံ၊ ဒိဋ္ဌိကို နစ်စေတတ်သော။ ဟေတုဖလပ္ပဗန္ဓံ၊ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ အစဉ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကုတော ဥစ္ဆေဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဥစ္ဆေဒါဘာဝကထနေနေဝ၊ ပြတ်စဲခြင်း၏ မရှိခြင်းကိုဆိုခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဥစ္ဆေဒဝါဒဿာပိ၊ ဝါဒ၏လည်း။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

တဿာ တဿာ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဟေတုပစ္စယသမဝါယေ၊ ထိုထိုအကြောင်းပစ္စည်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) သန္တတိံ အဝိစ္ဆိန္နိတ္ဌာတိ၊ ကား။ ဟေတုဖလပ္ပဗန္ဓသခ်ါတဿ၊ ဟုဆိုအပ်သော။

သန္တာနသ၊ သန္တာန်၏။ အဝိစ္ဆိန္နနေန၊ မပြတ်စဲသောအားဖြင့်။ တေသံ တေသံ ပစ္စယုပ္ပန္နမ္မာနံ၊ ထိုထို ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏။ သမ္ဘဝတော ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သဿတုစ္ဆေဒသခ်ါတံ၊ သဿတ, ဥစ္ဆေဒဟုဆိုအပ်သော။ အန္တဒ္ဒယံ၊ သို့။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ ယထာသကံ၊ အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မိမိ မိမိနှင့်သက်ဆိုင်ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနုရူပဖလုပ္ပတ္တိ၊ လျော်သော အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ မဒ္ဓိမပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ ကမ္မဝဋ္ဋသ စ၊ ကမ္မဝဋ်၏ဝင်း။ ဝိပါကဝဋ္ဋသ စ၊ ၏ဝင်း။ ဘိန္နသဘာဝတ္တာ စ၊ ကွဲပြားသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဘိန္နကာလတ္တာ စ၊ ကွဲပြားသောကာလရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ "သော၊ ထိုသူသည်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သော၊ ထိုသူသည်ပင်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။" ဣတိဝါဒပဟာနံ၊ ဤသို့ဖြစ်သော ဝါဒကိုပယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ကုသလာကုသလကမ္မန္တပ္ပဝတ္တိယံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ကာရကဝေါဟာရော၊ ပြုသူဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝိပါကကမ္မန္တပ္ပဝတ္တိယံ၊ ၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝေဒကဝေါဟာရော၊ ခံစားသူဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ယသ္မိံ သန္တာနေ၊ အကြင်ရုပ်နာမ် အစဉ်သန္တာန်၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထေव၊ ထိုသန္တာန်၌သာလျှင်။ တဿ၊ ထိုကံ၏။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ နိဗ္ဗတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ "အညော၊ တပါးသောသူသည်။ ကရောတိ၊ ၏။ အညော၊ သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ၏။" ဣတိဝါဒပဟာနံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ကတဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကံ၏။ ဝိနာသော ဝါ၊ ပျက်စီးခြင်းသည်ဝင်း။ အကတဿ၊ မပြုအပ်သော ကံ၏။ အဗ္ဘာဂမော ဝါ၊ အသစ်လာရောက်ခြင်းသည်ဝင်း။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိဝေါဟာရော၊ မိန်းမယောကျ်ား အစရှိသော အမည်ဝေါဟာရသည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဇနပဒနိရုတ္တိ၊ နယ်ပယ်သုံးအမည် သဒ္ဒါမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနယ်ပယ်သုံးအမည်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဏ္ဍိတာပိ၊ တို့သည်လည်း။ လောကေ၊ ၌။ ပဋ္ဌကမ္ဆေ၊ တို့ကို။ အာနေထ၊ ဆောင်ခဲ့ကုန်လော့၊ ဝါ၊ ခေါ်ခဲ့ကုန်လော့။ (သီမူနှင့်အညီပင်) နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အာဂစ္ဆတု၊ လာစေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝတ္ထာ၊ မဆိုမူ၍။ ဣတ္ထီ၊ မိန်းမ။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ား။ ဣတ္ထေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤအရာသည်။ ဣတ္ထီ ဧဝ၊ မိန်းမစင်စစ်သာလျှင်တည်း။ အယံ၊ သည်။ ပုရိသော ဧဝ၊ ယောကျ်ားစင်စစ်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပရိညာတဝတ္ထုကာနံ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်သေးသော ရုပ်နာမ်ဝတ္ထုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အဘိနိဝေသော၊ မြဲမြံစွာ နေလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ကို။ ဇာနန္တသ၊ သိသော။ ဝိဒ္ဒသုနော ပန၊ ပညာရှိအားမူကား။ တထာ တထာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ အကြောင်းအကျိုးတရားတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညတ္တိမတ္တတော၊ ပညတ်ခြင်းမျှ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဝေါဟာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တနည်းကား။) ပညတ္တိမတ္တတော၊ ပညတ်ခြင်းမျှ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဘာဝ–ကြေ) တတ္ထ၊ ထိုမိန်းမယောကျ်ားစသော ပညတ်၌။ ပရမတ္ထတော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော အနက်သဘောအားဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊ သည်။ နေ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇနပဒနိရုတ္တိယာ အနဘိနိဝေသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သမညာယာတိ၊ ကား။ လောကသမညာယ၊ လူတို့၏အမည်ပညတ်ကို၊ ဝါ၊ လောကသုံး အမည်ပညတ်ကို။ အနတိဓာဝနန္တိ၊ ကား။ အနတိက္ကမနံ၊ မကျော်လွန်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ သတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ဇတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သတ္တောဝ၊ သတ္တဝါကား။ ကော၊ အဘာယ်နည်း။ ရူပံ ကိ၊ ရုပ်လော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝေဒနာ ဒယော ကိ၊ ဝေဒနာစသည်တို့လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဂံ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ လောကသမညာဝသေနေဝ၊ လောကသုံးအမည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ လောကိယေဟိ၊ လောကဌ် အကျိုးဝင်သောလူတို့သည်။ (ဝေါဟရိတော) ဝိယ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သကဲ့သို့။ လောကိယော၊ ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ အနက်ဒြဗ်ကို။ သမညံ အဝိလဝယ်ဏေန၊ အမည်ကို မကျော်လွန်သည်ဖြစ်၍။ ဝေါဟရိတဗ္ဗော၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။

အပရော၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တပါးသော။ နယော၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။) ပစ္စေတုံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှုတွေ့ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်သိခြင်းငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ နံ၊ ထိုအကြောင်းတရားကို။ ပစ္စေတိ အဘိသမေတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှုတွေ့၏၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်သိ၏။ တဿ၊ ထိုသူအား။ အစ္ဆန္တမေဝ၊ စင်စစ်သာလျှင်။ ဒုက္ခဝုပသမာယ၊ ဒုက္ခ၏ငြိမ်းခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ သမ္မာ စ၊ ပြည့်စုံစွာဝင်း။ သဟ စ၊ တကွဝင်း။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယမ္မောဝ၊ သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဖလံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ [၂၃၇] သမ္ဘုဏ္ဏမေဝ၊ ပြည့်စုံစွာသာလျှင်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဝိကလံ၊ ချို့တဲ့စွာ၊ ဝါ၊ မပြည့်မစုံ။ နဥ္ပါဒေတိ)၊ မဖြစ်စေ။ ယေ စ ဓမ္မေ၊ အကြင် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံတို့ကို။ သဟေဝ၊ တပေါင်းတည်းသာလျှင်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဧကေကံ၊ တခုချင်း တခုချင်း။ နဥ္ပါဒေတိ)၊ မဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုအကြောင်းတရားသည်။ ပဋ္ဌိစ္စော စ၊ ရှေးရှုတွေ့အပ်–မျက်မှောက် သိအပ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ သမုပ္ပါဒေါ စ၊ အပြည့်အစုံ တပေါင်းတည်းဖြစ်စေတတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ပဋ္ဌိစ္စ ပဋ္ဌိမုခံ ဣတိ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ကာရဏသာမဂ္ဂိ၊ အကြောင်းတို့၏ညီညွတ်ခြင်းကို။ အပ္ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊ မပယ်မစွန့်မူ၍။ သဟိတေ၊ တကွဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ပဋ္ဌိမုခဂမနံ၊ ရှေးရှုရောက်ခြင်းဟူသည်။ ပစ္စယသ၊ ၏။ (ဘာဝ–ဥပ္ပါဒနံ–တို့၌ စပ်)ကာရဏသာမဂ္ဂိယာ၊ အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ညီညွတ်သော အကြောင်းအပေါင်း၏။ အဂ်ံဘာဝေန၊ အစိတ်အပိုင်းအဂ်ါ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဖလသ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒနမေဝ၊ ဖြစ်စေခြင်းသာလျှင်တည်း။ စ၊ တပါး၊ ဝါ၊ ဆက်။ အပ္ပဋိက္ခိပိတ္တာတိ၊ ကား။ တာယ ကာရဏသာမဂ္ဂိယာ၊ နှင့်။ နေ ဝိနာ၊ မကင်းမူ၍။ "အဂ်ံဘာဝံ၊ သို့။ အဂန္ခာ၊ မရောက်မူ၍။ သယမေဝ၊ မိမိချည်းသာလျှင်။ နေ ဥပ္ပါဒေတိ၊

မဖြစ်စေတတ်။” ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧတေန၊ ဤအပ္ပဋိက္ခိပိတ္တာဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကာရဏဇဟုတာ၊ အကြောင်းတို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်၏။ သဟိတေတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယုပ္ပန္နမ္မဇဟုတာ၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဒဿိတာ၊ ၏။) ဥဘယေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဧကတော၊ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧကံ၊ တပါးသော အကျိုးသည်။ နဲ၊ မဖြစ်။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝုစ္စမာနော၊ သော။ သာသနနယော၊ နည်းကို။ ဒီပိတော၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အထ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ ရှေးရှုရောက်ထိုက်–ရထိုက်သော။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ ပဋိဂန္ဓာ၊ ရှေးရှုရောက်၍–ရ၍။ တေန၊ ထိုအကြောင်းနှင့်။ နဲ ဝိနာ၊ မကင်းမူ၍။ သမ္ဘန္ဓသ၊ စပ်သောအကျိုး၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝစနတ္ထ၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ကား။ (တနည်း) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ သမုပ္ပါဒပ္ပ ဓာနဝစနဝိညေယျော၊ သမုပ္ပါဒ–ဟူသော ပဓာနသဒ္ဒါဖြင့် သိအပ်သော။ (၅၇၇–စာပိုဒ်နှင့်လျော်သော အနက်ဖြစ်သည်) ဝါ၊ သမုပ္ပါဒပြဓာန်းသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ–သဒ္ဒါဖြင့် သိအပ်သော။ (နှာ ၂၃၉–၌ ဆိုလတ္တံ့သော သမုပ္ပါဒပဓာနေန ဝစနေန–ဟူသော ပါဌနှင့်လျော်သော အနက်ဖြစ်သည်) သသတ္တိကော၊ အစွမ်းသတ္တိနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝစနတ္ထ၌။ ပဋိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီ၍–ရှေးရှုရောက်၍နည်း။ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဤသို့ မေးသင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သော စ၊ ထိုပစ္စေတဗ္ဗသည်လည်း။ ပစ္စယ ဓမ္မော၊ အကြောင်းတရားပေတည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ပစ္စယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပဋိစ္စသဒ္ဒသ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပဋိဂန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကာရဏသ၊ ၏။ သဗ္ဗာဝေန၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သီမူနှင့်အညီပင်)တပ္ပဋိလာဘဂတိယာ။ ထိုအကြောင်းကို ရခြင်းဟူသောရောက်ခြင်းဖြင့်။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ။ တေန၊ ထိုအကြောင်းနှင့်။ နဲ ဝိနာ၊ မကင်းမူ၍တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တသ္မိံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ သတိ ဧဝ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ တသ စ ဖလသ၊ ၏လည်း။ ဥပ္ပါဒတော ဧဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်တည်း။ (ထိုအကြောင်းရှိမှသာလျှင် ထိုအကျိုး၏ဖြစ်ခြင်း ထိုအကြောင်း ရှိလျှင် ထိုအကျိုး၏ ဧကန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်–ဟု ဆိုလို၏) အညထာ၊ ဖြင့်။ နဲ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အသတိ၊ ထိုအကြောင်းမရှိလတ်သော်။ (တသ၊ ထိုအကျိုး၏။) နိရောဓတော စ၊ ချုပ်ခြင်း–မဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်တည်း။ (ဤ၌ စ–အရာတွင် ဧဝ–ရှိသင့်၏) ဣတိ၊ သို့။ အယံ ပစ္စယဋ္ဌိတိ၊ ဤအကြောင်း၏ တည်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အကျိုး၏ တည်ရာ အကြောင်းသည်။ ပဋိစ္စသဒ္ဒသ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အယံ ပဋိစ္စသဒ္ဒေါ၊ သည်။ (ဟေတုမာဟ–၌ စပ်) ဣမသ္မိံ သတိ ဣမဿုပ္ပါဒါတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဧတေ သဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ (ဟေတုံ ဝဒန္တိ–၌ စပ်)ဘုမ္မနိဿဏ္ဌဝစနဧတနီယေန၊ သတ္တမီ ပဉ္စမီဝိဘတ်တို့ဖြင့် ပြအပ်သော။ (ဘာဝေန–၌ စပ်)ဣဒံ–သဒ္ဒဝစနီယသ၊ ဣဒံ–သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော။ (ဣဒံ ဟောတိ, ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–တို့၌ ဣဒံသဒ္ဒါကို ဆိုသည်) ဟေတုမတော၊ အကြောင်းရှိသော အကျိုးတရား၏။ ဘာဝုပ္ပါဒုတ္တ ရကိရိယာပေက္ခေန၊ (ဟောတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–ပုဒ်တို့၌ ပါဝင်သော) ဘာဝ, ဥပ္ပါဒ–ဟူသော နောက်ကြိယာကို ငဲ့သော။ ဟေတု အာယတ္တဘာဝေန၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ယာယ (သမတ္ထတာယ)၊ အကြင်အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ အသ၊ ထိုအကျိုးတရား၏။ တဒါယတ္တတာ၊ ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တာယ သမတ္ထတာယ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဟေတုံ၊ ကို။ ဝဒန္တိ ယထာ၊ ဟောကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ၊ ဂန္ဓာ–သဒ္ဒန္တရဝစနီယေန၊ ဂန္ဓာ–ဟူသော သဒ္ဒါတပါးသည် ဟောအပ်သော။ (ပဋိဂန္ဓာ–ကို ရည်သည်) တံဝိညေယျသေဝ၊ ထိုဂန္ဓာ–ဟူသော သဒ္ဒါတပါးဖြင့် သိအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပစ္စယနကိရိယာကတ္တု၊ ပစ္စယနကြိယာ၏ကတ္တားဖြစ်သော။ ဟေတုမတော၊ အကြောင်းရှိသော အကျိုး၏။ ဟေတုပစ္စယနေန၊ အကြောင်းကို ရှေးရှုရောက်ခြင်း–ရခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဟေတုအာယတ္တဘာဝေန၊ ဖြင့်။ သမုပ္ပါဒုတ္တရကိရိယာပေက္ခေန၊ သမုပ္ပါဒဟူသော နောက်ကြိယာကိုငဲ့သဖြင့်။ ယာယ (သမတ္ထတာယ)၊ ကြောင့်။ အသ၊ ထိုအကျိုး၏။ တဒါယတ္တတာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တာယ သမတ္ထတာယ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဟေတုံ၊ ကို။ အာဟ၊ ဟော ၏။ ဧဝဉ္စ ကတ္တာ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ “အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဋိစ္စ၊ ပဋိစ္စတရားတည်း။ သခါရာ၊ တို့သည်။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န–တရားတို့တည်း။” ဣတိအာဒိ၊ ကို။ သခါရပိဋ္ဌကေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီး သော စကားရပ်၌။ သမတ္ထတာ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသည်။ နိဒါနာဒိဘာဝေါ၊ နိဒါနစသည်၏အဖြစ်တည်း။ (အာဒိ–ဖြင့် သမုဒယ, ဇာတိ, ပဘဝ တို့ကို ယူအပ်၏) သော စ၊ ထိုနိဒါနာဒိဘာဝသည်လည်း။ တဒဝိနာဘာဝိဖလံ၊ ထိုအကြောင်းနှင့် မကင်းမူ၍ ဖြစ်သော အကျိုးကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ သတ္တမေ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သာလျှင်တည်း။ စ၊ တပါး၊ သမ္ဘန္ဓသာတိ၊ ကား။ သံယောဇနာနုရူပတာဝသေန၊ ယှဉ်စေခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဇာတိအာဒိနာ၊ နှင့်။ သမ္ဘန္ဓသ၊ စပ်သော။ ဧရာမရဏာဒိပစ္စယုပ္ပန္နသ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါတိ၊ ကား။ ဥပ္ပဇ္ဇနံ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။

ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဋိစ္စသဒ္ဒပ္ပယောဂေါ၊ ပဋိစ္စ–သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ် သနည်း။ သမာနကတ္တုကာနံ၊ တူသော ကတ္တားရှိသောကြိယာတို့၏၊ ဝါ၊ တို့တွင်။ ပုဗ္ဗကာလေ၊ ရှေးကာလ၌၊ ဝါ၊ ရှေးကာလ ဖြစ်သော ကြိယာ၌။ ဤဒိသော၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ သဒ္ဒပ္ပယောဂေါ၊ သဒ္ဒါပြယုဂ်သည်၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါကိုယှဉ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ) နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အံ့။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ ဘုတ္တာ ဂဏ္ဍတိ ကသိတ္တာ ဝပတီတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌။ သစ္ဆံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ယေဘုယျဝသေန၊ ဖြင့်။ [၂၃၈] ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

(ကသ္မာ၊ ကား။) သမာနာပရကာလေ စ၊ သမာနကာလ အပရကာလ၌ဌင်း။ အသမာနကတ္တုကေ စ၊ တူသော ကတ္တားမရှိရာ၌ဌင်း၊ ဝါ၊ ကတ္တားမတူရာ၌ဌင်း။ ဒဿနတော၊ တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်တည်း။ တာဝ၊ စွာ။ သမာနကာလေ၊ ၌။

အယံ ဒိဝါကရော၊ ဤနေမင်းသည်။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ နိဟန္တာန၊ ပယ်ဖျောက်၍၊ ဝါ၊ ပယ်ဖျောက်လျက်။ ဥဒိတော၊ တက်ထွန်း၏။ (ဗုဒ္ဓါဒိစ္စော၊ ဘုရားတည်းဟူသော နေမင်းသည်။) ဝဏ္ဏပညာဝဘာသေဟိ၊ အဆင်းအရောင် ပညာအရောင်တို့ဖြင့်။ သြဘာသေတွာ၊ ထွန်းလင်းစေ၍၊ ဝါ၊ လျက်။ သမုဂ္ဂတော၊ ပွင့်ထွန်းဖြစ်ပေါ်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ဥဒါဟရဏံ၊ ရုဏ်တည်း။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ "မုခံ၊ ခံတွင်းကို။ ဗျာဒါယ၊ ဖွင့်ဟ၍။ သယတိ၊ အိပ်၏။ အက္ခီနိ၊ တို့ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ လှည့်၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဥဒါဟရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်ပြကုန်၏။ အပရေ၊ တပါးသော ဆရာတို့သည်။ "နိသဇ္ဇ၊ ထိုင်၍။ အဓိတေ၊ ရွတ်ဆို၏။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ ကထေတိ၊ ပြောဆို၏။" ဣတိ၊ သို့။ (ဥဒါဟရန္တိ၊ ကုန်၏။)

တတ္ထ၊ ထိုဥဒါဟရဏ်တို့၌။ ဗျာဒါနပရိဝတ္တနုတ္တရကာလဘာဝိသယနဒဿနကိရိယာပေက္ခာ၊ ဖွင့်ဟခြင်း လှည့်ခြင်းကြိယာတို့နှင့် နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော အိပ်ခြင်းရှုခြင်းကြိယာတို့ကို ငဲ့သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ငဲ့သောကြောင့်၊ ဝါ၊ ငဲ့သော။ ပုဗ္ဗတ္တရကာလတာ၊ ရှေးကာလ နောက်ကာလရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ စ၊ သော်လည်း။ သာ၊ ထိုရှေးကာလ နောက်ကာလရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဘေဒါနုပလက္ခဏာ၊ မမှတ်နိုင်ကောင်းသော ကွဲပြားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကွဲပြားခြင်းကို မမှတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ကေဟိစိ၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နဲ လက္ခီယတိ၊ မမှတ်အပ် မမှတ်နိုင်။ စ၊ တပါး။ နိသဇ္ဇ အဓိတေ၊ ဌတွာ ကထေတီတိ၊ ဟူသော ဥဒါဟရဏ်တို့၌။ သမာနကာလတာယ၊ တူသောကာလရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ) ပိ၊ သော်လည်း။ အဗ္ဗေနကထနေဟိ၊ ရွတ်ခြင်း ပြောဆိုခြင်းတို့မှ။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး၌လည်း။ နိသဇ္ဇဌာနာနိ၊ ထိုင်ခြင်းရပ်ခြင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗတ္တရကာလတာ၊ အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ကို။ သမ္ဘာဝေတုံ၊ ရှိုးမြွောက်ပြောဆိုခြင်းငှါ။ သဏ္ဌာ၊ စွမ်းနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမာနိယေဝ ဥဒါဟရဏာနိ၊ ရှေးဥဒါဟရဏ်တို့သည်သာလျှင်။ ယုတ္တာနိ၊ သင့်လျော်ကုန်၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဥဒယသမကာလမေဝ၊ တက်ထွန်းဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့် ညီမျှသော ကာလ၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ ကာလရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တန္နိဝတ္တနိယနိဝတ္တနံ၊ ထိုနေမင်းနှင့် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် နစ်စေသင့် နစ်စေထိုက်သော အမှောင်ကို နစ်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ထိုကြောင့်တည်း။

အပရကာလေ၊ ၌။ ဒွါရံ၊ ကို။ အာဝရိတွာ၊ ပိတ်၍။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ အာဝရိတွာ၊ ၍။ နိက္ခမတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား ဥဒါဟရဏ်တည်း။ ကေစိပန၊ တို့သည်ကား။ ဒဏ္ဍော၊ ဒုတ်သည်။ ဥက္ကစ္ဆ၊ ဥက်ဟုမြည်၍။ ပတိတော၊ ကျ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒါဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒါဟရဏ်၌။ အဘိဃာတဘူတသဟဇာတာယ၊ ထိခိုက်သော ဘုတ်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော ကျခြင်းကြိယာနှင့်။ အဘိဃာတဇသဒ္ဒသ၊ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အသံ၏။ သမာနကာလတာ၊ တူသော ကာလရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟာပိ၊ ဤအပရကာလအရာ၌လည်း။ ပုရိမာနိယေဝ ဥဒါဟရဏာနိ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ယုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပုရိမတာဝစနိစ္ဆာဝသေနေဝ၊ ရှေးကာလအဖြစ်ကို ဆိုလိုသည် ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ လက္ခဏဟေတုကိရိယာနံ၊ လက္ခဏကြိယာ ဟေတုကြိယာတို့၏။ လက္ခဏဟေတုဘာဝဝစနိစ္ဆာ၊ လက္ခဏအဖြစ် ဟိတ်အဖြစ်ကို ဆိုလိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ လက္ခဏဘာဝတော၊ လက္ခဏကြိယာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (လက္ခဏသမ္ဘဝတော–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရပေတည်း) ပုရိမကာလော ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပုရိမကာလော ဧဝါတိ–ဟု ရှိသင့်၏) နိဟန္တာနာတိ သဒ္ဒသိဒ္ဓိ၊ နဟူ၍ သဒ္ဒါ၏ပြီးခြင်းကို။ ဣဒ္ဓိတာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ တူ။ ပစ္စယနကိရိယာ၊ ရှေးရှုရောက်ခြင်းကြိယာသည်။ သမုပ္ပဒ္ဓနကိရိယာယ၊ ဖြစ်ခြင်းကြိယာမှ။ ပုရိမိကာဝ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ (ပုဗ္ဗကာလဖြစ်သည်–ဟု ဆိုလိုသည်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသဒ္ဒသိဒ္ဓိ၊ ပဋ္ဌိစ္စ–သဒ္ဒါ၏ ပြီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

တတ္ထ၊ ထိုအန္ဓကာရံ နိဟန္တာန–စသော ဥဒါဟရဏ်တို့၌။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ကတ္တာ၊ ကတ္တားကို။ ဒဿနတော၊ တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်။ ယုတ္တံ၊ သင့်ပေ၏။ ဣဒ ပန၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ–ဟူသော ဤပုဒ်၌ကား။ တဒဘာဝတော၊ ထိုကတ္တားဏ် မရှိခြင်းကြောင့်။ နဲ ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ ဧစ၊ အံ့။ အယံဒေါသော၊ သည်။ နဲ၊ မရှိ။ (ဟိ၊ အကြောင်းကား။) ဣဓာပ၊ ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ–ပုဒ်၌လည်း။ အနုမာနတော၊ အားဖြင့်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးသော။ ဧရာမရဏာဒိကော၊ အစရှိသော။ ကတ္တာ၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) "ဝယံ၊ ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းကို။ ဥတ္တာ၊ သိ၍။ ကိရိယတော၊ ပြုခြင်းကြောင့်။" ဣတိ၊ သို့။ ဧဝမာဒိပယောဂဒဿနတော၊ ဤသို့အစရှိသော ပြယုဂ်ကို တွေ့ရခြင်းကြောင့်တည်း။ (စ၊ ဆက်။) အနုမိယမာနေန၊ မှန်းဆအပ်သော။ ကတ္တုနာ၊ ဖြင့်။ ဣဒိသော သဒ္ဒပယောဂေါ၊ ကို။ အဝသံ၊ မချွတ်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ၏။

အသမာနေ၊ မတူသော။ ကတ္တာရိ ပန၊ ၌မူကား။ "ပိသာစံ၊ မြေဘုတ်တစ္ဆေကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍၊ ဝါ၊ မြင်လတ်သော်၊ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညာယ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ဒိသွာ၊ ၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အသ၊ ထိုရဟန်း၏ (သန္တာန်၌)။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခီဏာ၊ လုံးဝကုန်ခန်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။" ဣတိ ဧဝမာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော ဥဒါဟရဏ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒါဟရဏ်တို့၌။ ပိသာစဒဿနာဒိ၊ မြေဘုတ်

တဏ္ဍေကို မြင်ခြင်းစသည်သည်။ ပုရိသဗျာပါရော၊ ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်၏ ဗျာပါရကြီယာသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဟပိ၊ ၌လည်း။ ပစ္စယနံ၊ သည်။ ပစ္စယဗျာပါရော၊ အကြောင်း၏ဗျာပါရကြီယာတည်း။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဖလုပ္ပါဒနံ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ တဿ၊ ထိုဖလုပ္ပါဒနသည်လည်း။ သတ္ထု၊ သတ္တုတည်း။ သမုပ္ပါဒေါ၀၊ သမုပ္ပါဒသာလျှင်တည်း။ (နက်နဲ၏၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ကြံစည်အပ်၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ "ပစ္စယေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ပစ္စယဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ကြောင့်။" ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယနဿ၊ ပစ္စယနကြီယာ၏။ (တာ–သမ္မန်) သမုပ္ပါဒဟေတုတာယ၊ သမုပ္ပါဒ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဂမကော၊ သိစေတတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သိစေတတ်သော။ (သဒ္ဒေါ–၌ စပ်) သမာနဿ၊ သော။ ကတ္တာ၊ ၏။ အဘာ ဝေပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ ပဋိစ္စ–သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ သမ္မန္နဿ၊ စပ်သော အကျိုး၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ [၂၃၉] ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ အယမတ္ထော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝိစာရိတောဝ၊ စိစစ်အပ်ခဲ့ပြီးသည် သာလျှင်တည်း။ အပိ စ၊ တနည်းသော်ကား။ သမုပ္ပါဒသဒ္ဒဝိဘာဝိတာနံ၊ သမုပ္ပါဒ–သဒ္ဒါဖြင့် ထင်စွာပြအပ်ကုန်သော။ ပစ္စယုပ္ပန္နာနံ၊ တို့၏။ (ဟေတု–၌ စပ်) ပဋိစ္စသဒ္ဒ ဝိဘာဝိတော၊ ပဋိစ္စ–သဒ္ဒါဖြင့် ထင်စွာပြအပ်သော။ သသတ္တိကော၊ အစွမ်းသတ္တိနှင့်တကွသော။ ယော အယံ ဟေတု၊ ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအကြောင်း၏။ (တ္တသမ္ဘန်) သမုပ္ပါဒါဘိမုခတာယ၊ ဖြစ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာန ဝစနဝိညေယျသဘာဝတ္တာ၊ ပြဓာန်းသော သမုပ္ပါဒ–သဒ္ဒါဖြင့် သိအပ်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တထာ၊ ထိုသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။

ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။ ကိံ ပန၊ အဘယ်နည်း။ (တနည်း) ကိံ ပနကာရဏံ၊ အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်။ သမုပ္ပါဒပဓာနေန၊ သမုပ္ပါဒ–သဒ္ဒါပြဓာန်းသော၊ ဝါ၊ ပြဓာန်းသော သမုပ္ပါဒ–သဒ္ဒါရှိသော။ ဝစနေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ–သဒ္ဒါဖြင့်။ သမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ဟေတု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သနည်း။ သဟေတုကော၊ အကြောင်းနှင့်တကွသော။ သမုပ္ပါဒေါ ဧ၀၊ ဖြစ်ခြင်း ကိုသာလျှင်။ နု ပန(ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မသိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ (ပရိဟာရော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။) ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ ဒိဋ္ဌဿ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ယော ပစ္စယော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ပစ္စယနိဒ္ဒေသေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ နိဒ္ဒေသစကားရပ်ဖြင့်။ (ရှေးဟောင်းသီမူ၌ ပစ္စယ–မပါပဲ နိဒ္ဒေသန–ဟူ၍သာရှိ၏၊ ထိုပါ၌ ယုတ္တတရဖြစ်ပေ၏။) တဿ၊ ထိုအကြောင်း၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဝိဘာဝိတတ္တာ၊ ထင်စွာပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟေတု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ကထံ၊ ဟူမူ။ (မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။) အာဟ၊ ၏။

"ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ပရိဝီမံ သမာနော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနေကဝိဓံ၊ များသော အပြားရှိသော။ နာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ဧရာမရဏံ၊ ဟူသော။ ယံ ခေါ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲသည်။ လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ဤဆင်းရဲသည်။ ကိံ နိဒါနံ နု ခေါ၊ အဘယ်အကြောင်းရှိ သနည်း။ ကိံ သမုဒယံ၊ အဘယ်ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံ ဇာတိကံ၊ အဘယ်ဖြစ်ကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံ ပဘဝံ၊ အဘယ်အမွန် အစရှိသနည်း။ ကိသ္မိံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဧရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကိသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဧရာမရဏံ၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဝီမံသတိ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။ ပရိဝီမံသမာနော၊ သော။ သော (ဘိက္ခု)၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ယံ ခေါ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ပ။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဇာတိနိဒါနံ၊ ဇာတိလျှင် အကြောင်းရှိ၏။" ဣစ္စာဒိ နာ၊ ဖြင့်။––

ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ နိဒါနံ၊ ကို။ ပရိဝီမံသသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံပဇာနနဿ၊ ထိုဒုက္ခကို သိခြင်းကိုလည်း။ နိဒါနမ္မိ၊ အကြောင်း၌ (သိခြင်းဟူ၍)။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့ သိအပ်၏။ (ဤ ဣတိ–ပိဟန်ရှိ၏) ယထာ စာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့လည်း ဟောတော်မူသေးသနည်းဟူမူ။––

"ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မောဓာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိသည်မှ။ ပဇ္ဇေ၊ ရှေး၌။ အနဘိသမ္ဘုဇ္ဈဿ၊ သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော။ ဗောဓိသတ္တဿေ၀၊ ဘုရားအလောင်းသည်သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ မေ၊ ငါ့အား။ ဧတံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အယံလောကော၊ သတ္တ၀ါအပေါင်းဟူသော ဤလောကသည်။ ကိစ္ဆ၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့။ အာပန္နော ဝတ၊ ရောက်လေစွတကား။ ဇာယတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ ဇီယတိ စ၊ အိုလည်းအို၏။ မီယတိ စ၊ သေလည်းသေ၏။ စ၀တိ စ၊ အဆင့်ဆင့်လည်း စုတေ၏။ ဥပပဇ္ဇတိ စ၊ အဆင့်ဆင့်လည်း ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။ ဧရာမရဏဿ၊ ဟူသော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွားခြင်းကုန်ဆုံးခြင်းကို။ နု ပဇာနာတိ၊ မသိရ။ ကုဒါသု နာမ၊ အဘယ်မည်သောအခါ၌။ (သု–ကား နိပါတ်မျှသာ) ဧရာမရဏဿ၊ ဟူသော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ပညာယိဿတိ၊ ထင်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ (အဟောသိ၊ ပြီ။) ။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ မယ္ဟံ၊ ထိုသို့ အကြံဖြစ်သော ငါ့အား။ ယောနိသော၊ ဖြင့်။ မနသိကာရာ၊ ကြောင့်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဘိသမယော၊ ရှေးရှုတွေ့ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်

သိခြင်းသည်။ အဟု၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)" ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။

ဒိဋ္ဌသ၊ သော။ ဒုက္ခသ၊ ၏။ ပစ္စယဝိမံသာဘိသမယာ၊ အကြောင်းကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း, သိခြင်းတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ဝိဘာဝိတတ္တာဟူသောဟိတ်ကို ချဲ့၍ပြအံ့။ ပစ္စယော၊ ကို။ ဥတဘဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဒုက္ခနိဿရဏာပဇာနနံ စ၊ ဒုက္ခ၏ထွက်သွားရာ ကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းသည်လည်း။ တဒဘိသမယာယတ္တံ၊ ထိုအကြောင်းကို သိခြင်းနှင့်စပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥတဘဗ္ဗော၊ သိအပ်သိထိုက်သော။ ယော (ပစ္စယော)၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော (ပစ္စယော)၊ ကို။ ပဝေဒေတဗ္ဗော စ၊ သိလည်း သိစေထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိထိုက်, သိစေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသဒ္ဒေါ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ–၌ စပ်) သမုပ္ပါဒသဒ္ဒဝိဘာဝိတံ၊ သမုပ္ပါဒ–သဒ္ဒါဖြင့် ထင်စွာပြအပ်သော။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ ယဒိဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏) တံ၊ ထိုဒုက္ခသည်။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စော၊ ရှေးရှုရောက်၍သာလျှင်၊ ဝါ၊ စွဲမှီ၍သာလျှင်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) အညထာ၊ ဖြင့်။ နဿ (သမ္ဘဝတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယဝိဘာဝနတ္ထံ၊ အကြောင်းကို ထင်စွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဥတဘဗ္ဗော စ၊ သိခြင်းငှါထင်း။ ပဝေဒေတဗ္ဗော စ၊ သိစေခြင်းငှါထင်း။ ဣဒ္ဓိတဘာဝေန၊ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာနသာပေါ၊ ပြဓာန်းသောအနက်ကိုလည်း။ (နိဒ္ဒေသော–၌ စပ်) ကေနစိ၊ သော။ ဝိသေသေန၊ အထူးဖြင့်။ ဥတဘဗ္ဗတာယ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဓာနဘာဝေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ပြခြင်းသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ [၂၄၀] (ကိ ယထာ၊ ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။) သောတာပန္နော၊ သည်။ ကော၊ အဘယ်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်နည်း။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ပဟီနာနိ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ (သော၊ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။) ဒေဝဒတ္တော၊ သည်။ ကော၊ အဘယ်သူနည်း။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ဥစ္စတရာနိ၊ အထူးသဖြင့်မြင့်ကုန်သော။ ဂေဟာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထိုသူတည်း।) ဣတိ ယထာ၊ ဤပါဠိတို့ကဲ့သို့တည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ၌လည်း။ ပစ္စယပဝေဒနတ္ထေ၊ အကြောင်းကို သိစေခြင်းအကျိုးရှိသော။ နိဒ္ဒေသေ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ–အစရှိသောနိဒ္ဒေသပါဠိ၌။ သတ္တိဝိသေသေန၊ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ–အစရှိသည်ဖြင့် ဟောအပ်သော ကျေးဇူးပြုခြင်း) သတ္တိအထူးဖြင့်။ (ဥတဘဗ္ဗ–၌ စပ်) အတ္ထနော၊ ၏။ ဖလေန၊ သည်။ ပစ္စယနီယတာယ၊ ရှေးရှုရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်၏၊ ဝါ၊ စွဲမှီအပ်သည်၏အဖြစ်၏၊ (ဘာဝသမ္ဗန်) ဝါ၊ ကို။ ဥတဘဗ္ဗဘာဝေန၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စာတိ ပရိယာယေန၊ ပဋိစ္စ–ဟူသော ပရိယာယ်တပါးဖြင့်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ ယော အယံနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော စ၊ ထိုနိဒ္ဒေသကိုလည်း။ သကလသ၊ သော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ၊ ၏။ မူလတော၊ အရင်းအမြစ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ ပဝေဒနာယ၊ သိစေခြင်းငှါ။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယောသာနေပိ၊ အဆုံး၌လည်း။ "ဇဝမေတသ။ပ။ သမုဒယော ဟောတီ"–တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်၌။ (သီမုနှင့်အညီပင်) တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဇရာမရဏာ အစရှိသော ဆင်းရဲကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ တသ၊ ထိုဆင်းရဲ၏။ ယထာဝုတ္တေ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ တံသမုဒယာ ဘိမုခေ၊ ထိုသမုဒယသို့ ရှေးရှုသည်တို့ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ နိဂမိတာ၊ နိဂုံးအုပ် အပ်ကုန်၏။ ပဋိပဒါသုတ္တေပိ၊ ၌လည်း။ "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ပ။ သမုဒယော ဟောတီ"တိ၊ တိ–ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ၍။ "အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာပဋိပဒါ"တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဘာဝေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားအဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မည်သည်။ နဿ(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဒုက္ခသမုဒယဘူတာ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ (မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊မည်၏။) ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ပဠဂ္ဂီကော၊ အင်္ဂါငါးပါးရှိသော။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ။ ပဠဗ္ဗဉ္ဇာဏိကော၊ ဉာဏ်ငါးပါးရှိသော။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ။ ဣတိ၊ သို့ (ဟောအပ်ကုန်သော)။ သမ္မာသမာဓိပွဓာနေဟိ၊ သမ္မာသမာဓိ ပြဓာန်းကုန်သော၊ ဝါ။ ပြဓာန်းသော သမ္မာသမာဓိ–သဒ္ဒါရှိကုန်သော။ သဒ္ဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒေသနာယ၊ ၏။ အင်ဉာဏပဋိဝေဒနတ္ထတ္တာ၊ အင်္ဂါနှင့်ဉာဏ်တို့ကို သိစေခြင်းအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အင်ဉာဏပဋိဝေဒနံ၊ ကို။ ကတံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ၌လည်း။ သမုပ္ပါဒပဓာနေန၊ သော။ သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယပဋိဝေဒနံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၅၈၁။ ယာ ပနာယံ တန္တိတိ၊ ဟူ၍။ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ နိက္ခိတ္တာတိ၊ ကား။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်၏။ ဒေသိတာ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ နက်။ ယထာဓိပ္ပေတသ၊ အကြင် အကြင်အလိုရှိအပ်သော။ အတ္ထသ၊ အနက်ကို။ တနနတော၊ ချဲ့၍ပြတတ်သောကြောင့်။ တန္တိ၊ မည်၏။ ဂန္ထော၊ ကျမ်းဂန်ကို ရှု၏။ "ဘန္တေ၊ ရား။ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကိ ဝါဒီ၊ အဘယ်ဝါဒရှိပါသနည်း။" ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတေန၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မေးအပ်သော။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ ထေရ်သည်။ "မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒရှိတော်မူ၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓသာဝကာ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်တို့သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီမည်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏တပည့်တို့သည်။ သတ္ထာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝေနယိကာဒိဘာဝံ၊ ဝေနယိက–စသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝေဘန်၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သည်ကို။ အနုဝဒန္တိ၊ အတုလိုက်၍ ဟောကုန်၏။ သောမနဿာဒီနံ စ၊ သောမနဿစသည်တို့၏ဌင်း။ စီဝရာဒီနဉ္စ၊ တို့၏ဌင်း။ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဘာဝံ၊ မှီဝဲအပ် မမှီဝဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝိဘဇ္ဇ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ကို။ အနုဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ"တိအာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဌပနီယာနံ၊ ထားအပ်သော ပြဿနာ

တို့ကို။ ဌပနတော စ၊ ထားသောအားဖြင့်ရင်း။ ရာဂါဒိကွယသ၊ ရာဂစသည်တို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော။ သဿတသ စ၊ မြဲသော နိဗ္ဗာန်ကိုရင်း။ ရာဂါဒိကာယ ဒုစ္စရိတာဒိဥစ္ဆေဒသ စ၊ ရာဂစသည် ကာယဒုစရိုက် စသည်တို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းကိုရင်း။ ဝစနတော စ၊ ဟောသောအားဖြင့်ရင်း။ သဿတုစ္ဆေဒဝါဒေ၊ သဿတနှင့် ဥစ္ဆေဒအယူတို့ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧကံသဗျာကရဏီယာဒိကေ၊ ဧကံသဗျာကရဏီယအစရှိကုန်သော။ တယောပဥ္ဍေ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ၊ ပယ်၍။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယမေဝ၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍ ဖြေဆိုအပ်သော ပြဿနာကိုသာလျှင်။ နဝဒန္တိ၊ ဟောကြားသည်ကား မဟုတ်ကုန်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီနံ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ မဏ္ဍလံ သမူဟော၊ အပေါင်းသည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလမည်၏၊ ဝါ၊ တနည်း။ "ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊ ဝါဒီမည်တော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိသာ၊ သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ မည်၏။" ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သဿတုစ္ဆေဒေ၊ သဿတနှင့်ဥစ္ဆေဒဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဥဘော၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ အန္တေ၊ အဖို့တို့ကို။ ဝိဘဇ္ဇ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဘူတသ၊ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသ၊ ကို။ ဒေသနတော၊ ဟောခြင်းကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ၊ မည်တော်မူ၏။ တဒနုဝါဒတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ဟောခြင်းကြောင့်။ တသ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ သာဝကာ စ၊ တပည့်တို့ သည်လည်း။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ သေသံ၊ အကြွင်းသည်။ ပုရိမသဒိသံ၊ ရှေးနှင့်တူ၏။

[၂၄၁] သြတရိတ္တာတိ၊ ကား။ သြဂါဟေတ္တာ၊ သက်ဝင်၍။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ ဟုတ္တာ–ဟု ဖွင့်ဆိုသင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဝိဘဇ္ဇဝါဒီ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြားအလယ်၌။ ဌာနမတ္တေန၊ ရပ်တည်ကာမျှဖြင့်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ သို့။ သြတိဏ္ဏော နာမ၊ သက်ဝင်သည်မည်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ထိုကြောင့်ဟု ဆိုလို၏) အာစရိယေဟိ၊ ရှေးဆရာတို့ သည်။ အဝုတ္တဝိပရိတတ္ထဒီပနေန၊ မဆိုအပ်သော မှားသောအနက်ကို ပြခြင်းဖြင့်။ တေ၊ ထိုရှေးဆရာတို့ကို။ နဲ အဘ္ဘာစိက္ခန္တေန၊ မစွပ်စွဲသည်ဖြစ်၍။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပုညာနေဠာဘိသခ်ါရာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဟေတုပစ္စယော၊ ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော စ၊ ဆိုသောသူသည်ရင်း။ ကထာဝတ္ထုမှိ၊ ၌။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်အပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလဝါဒါ ဒိကေ၊ ပုဂ္ဂလဝါဒစသည်တို့ကို။ ဝဒန္တော စ၊ သည်ရင်း။ သကသမယံ၊ မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သောအယူကို။ ဝေါက္ကမတိနာမ၊ ကျော်လွန်သည်မည်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝေါက္ကမန္တေန၊ မကျော်လွန်သည်ဖြစ်၍။ ပရသမယံ၊ တပါးသော ဂိုဏ်းသားတို့၏အယူကို။ ဒေါသာရောပနဗျာပါရဝိရဟေန၊ အပြစ်တင်ခြင်းဟူသော ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းကင်းသဖြင့်။ အနာယူဟန္တေန၊ အားမထုတ်သည်ဖြစ်၍။ ဣဒမ္ပိ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်ကိုလည်း။ (မူလဋီကာ၌ ယုတ္တံ–ဟု ရှိ၏၊ ထိုအလိုအားဖြင့် ဣဒမ္ပိ၊ ဤစကားသည်လည်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဟုအနက်ပေး။) ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရသမယံ၊ ကို။ အသမ္ပိဏ္ဍေန္တေန၊ မပေါင်းမယူသည်ဖြစ်၍။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ "ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ တဒေဝ၊ ထိုရှေးက ဝိညာဏ်ပင်လျှင် ဖြစ်သော။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤယခုလက်ရှိ ဝိညာဏ်သည်။ သန္ဓာဝတိ၊ တဘဝမှတဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ သံသရတိ၊ ပြောင်းရွှေ့ကျင်လည်၏။ အနည်း တပါးသော ဝိညာဏ်မဟုတ်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။" ဣတိအာဒီနိ၊ စသည်တို့ကို။ ဝဒန္တော၊ သည်။ သုတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟတိ နာမ၊ တားမြစ်သည်မည်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန၊ မတားမြစ်သည်ဖြစ်၍။ "ယထာ၊ ဖြင့်။ ယေ ဣမေ ဓမ္မာ၊ အကြင်မေထုနဓမ္မ အစရှိသော တရားတို့ကို။ အန္တရာယိကာ၊ အန္တရာယ်ပြုတတ်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုမေထုနဓမ္မစသည်တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့သည်။ ပဋိသေဝတော၊ မှီဝဲသောသူအား။ အန္တရာယာယ၊ အန္တရာယ်ကို ပြုခြင်းငုဝါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော၊ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။" ဣတိ စ၊ သို့ရင်း။ "သုပိနန္တေ၊ အိပ်မက်၌။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ ဝီတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်းသည်။ အာပတ္တိကရော၊ အာပတ်ကို ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။" ဣတိ စ၊ သို့ရင်း။ ဧဝမာဒီ၊ ကို။ ဝဒန္တော၊ သည်။ ဝိနယံ၊ ကို။ ပဋိလောမေတိ နာမ၊ ဆန့်ကျင်စေသည်မည်၏။ တဗ္ဗိပရိယာယေန၊ ထိုမှပြန်သောအားဖြင့်။ တံ၊ ထိုဝိနည်းကို။ အနုလောမေန္တေန၊ လျော်စေသည်ဖြစ်၍။ ဟိ၊ မှန်။ ကမ္မန္တရံ၊ ကံတပါးကို။ ဘိန္ဒန္တော၊ ဖျက်သည်ဖြစ်၍။ ပဋိလောမေန္တော စ၊ ဆန့်ကျင်စေသောသူသည်ရင်း။ ဓမ္မတံ၊ ဓမ္မတာသဘောကို။ ဝိလောမေန္တော စ၊ ဆန့်ကျင်စေသောသူသည်ရင်း။ ကိလေသဝိနယံ၊ ကိလေသာကို ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိနည်းကို။ ကုတော၊ အဘယ်မှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စေအံ့နည်း။ သုတ္တော၊ ၌။ ဝုတ္တော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာပဒေသေ စ၊ တို့ကိုရင်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တော၊ ကုန်သော။ သုတ္တ။ပ။ မဟာပဒေသေ စ၊ သုတ္တ, သုတ္တာနုလောမ, အာစရိယဝါဒ, အတ္တနောမတိ–ဟူသော မဟာပဒေသတို့ကိုရင်း။ သြလောကေန္တေန၊ ကြည့်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဟိ၊ မှန်။ တဒေါလောကနေန၊ ထိုမဟာပဒေသတို့ကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့်။ သုတ္တေ စ၊ ၌ရင်း။ ဝိနယေ စ၊ ၌ရင်း။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာ တည်၏။ နာတိဓာဝတိ၊ ကျော်လွန်၍ မသွားသည်မည်၏။

ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပါဠိ၊ ကို။ အတ္ထန္တိ၊ ကား။ တဒတ္ထံ၊ ထိုပါဠိ၏အနက်ကို။ ဝါ၊ ကား။ ဟေတုဟေတုဖလာနိ၊ အကြောင်းနှင့် အကြောင်း၏အကျိုးတို့ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အယံ ဟေတု၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဣဒံ ဟေတုဖလံ၊ ဤအကြောင်း၏အကျိုးသည်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဒီပေန္တေန–စသည်၌ စပ်ရာ၏၊ မူလဋီကာ ၂–၈၄–၌ကား ဟေတုဟေတုဖလာနိ ဣမ နာမိပ္ပေ တာနိ–ဟု ဆို၏) ဝါ၊ ကား။ ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ဓမ္မတံ၊ ဓမ္မတာသဘောကို။ ဧကေ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဥပါဒါ ဝါ။ပ။ သာ ဓာတူတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တပဒသ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ မိဒ္ဓာ၊ မှားယွင်းစွာ။

ဂါဟေန္တာ၊ ယူစေကုန်လျက်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိစ္စော၊ မြ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယာကာရမ္ပံ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို။ မိစ္ဆာ၊ မှားယွင်းစွာ။ ဒီပေန္တိယထာ၊ ပြကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဒီပေတွာ၊ မပြမူ၍။ ဟေဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ လျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလံ၊ ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ ငဲ့၍။ ကာရဏသ၊ ၏။ ဝဝတ္ထိတသဘာဝံ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သော (ဝါ) အသီးအခြားတည်သော သဘောကို။ ဒီပေန္တေန၊ ပြသည်ဖြစ်၍။ စ၊ တပါး။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အနိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းမရှိ။ အနုပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိ။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒသ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ မိစ္ဆာ၊ စွာ။ ဂါဟေန္တိ ယထာ၊ ယူစေကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဂါဟေ၊ ယူသည်တို့ကို။ (သီမူ၌ ဤပုဒ်မရှိ၊ အပိုဖြစ်ရာ၏) အကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဝိပရီတံ၊ မှန်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သင်္ဂါဟေန္တေန၊ ကောင်းစွာ ယူစေသည်ဖြစ်၍။ "ဒုက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက် မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ လဲလှယ်၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏန္တိအာဒီဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ အပရေဟိပိ၊ ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ [၂၄၂] နိဒ္ဒိသန္တေန၊ ညွှန်ပြ သည်ဖြစ်၍။ "သခ်ါရာ၊ တို့ကို။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဤအကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ကုန်၏။ တဏှာ၊ ကို။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ ဖြစ်၍။" ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ ပကတိယာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တဝိဓာနံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော (ဝိဘင်္ဂဝါဒိမဏ္ဍလံ သြတရိတွာ–အစရှိသော) အစီအရင်ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ ကေဝလမေဝ၊ သက်သက်သာလျှင်။

သစ္စန္တိ၊ ကား။ စတုသစ္စံ၊ လေးပါးသော သစ္စာတည်း။ သတ္တောတိ၊ ကား။ သတ္တသုညတာ၊ သတ္တဝါမှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သတ္တသုညေသု၊ သတ္တဝါမှ ဆိတ်ကုန်သော။ သခ်ါရေသု၊ တို့၌။ သတ္တဝေါဟာရော စ၊ သတ္တဝါဟူသော အမည်ဝေါဟာရသည်ရင်း။ သတ္တတ္ထကိစ္စသိဒ္ဓိ စ၊ သတ္တဝါ၏ လိုအပ်သော ကိစ္စ၏ ပြီးခြင်းသည် ရင်းတည်း။ ပစ္စယာကာရမေဝ စာတိ၊ ကား။ ပစ္စယာကာရော ဧဝ စ၊ ကျေးဇူးပြုသော အခြင်းအရာဟူသော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သ ာလျှင်ရင်း။ မ–ကာရော၊ သည်။ ပဒသန္ဓိကရော၊ ပုဒ်စပ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ (ပစ္စယာကာရော–ဆိုလိုလျက် သြ–ကို အ–ပြု၊ မ–အာဂုံ–ဟု ဆိုလို၏) ပစ္စယမမ္မာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့၏။ အတ္တနောယေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဖလသ၊ အား။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်သည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ (ပစ္စယာကာရော–ပုဒ်၏) အနက်တည်း။

တသ္မာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထဝဏ္ဏနာယ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗတ္တာ စ၊ ပြုအပ်–ပြုသင့်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခရတ္တာ စ၊ ပြုနိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပတိဋ္ဌံ နာဓိဂစ္ဆာမီတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်နည်း၌။ ဌိတသ၊ တည်သော သူအား၊ ဝါ၊ သည်။ ဝဏ္ဏနာ၊ ကို။ သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်သည်၊ ဝါ၊ ပြုလွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအဖွင့်၏။ ပတိဋ္ဌာဘူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ နယံ၊ ထိုနည်းကို။ အတ္တနောယေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဉာဏမေလေန၊ ဖြင့်။ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ မရပေ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ သော်လည်း။ နိဿယံ၊ ကို။ အာစိက္ခန္တော၊ ပြောကြားလိုသည်ဖြစ်၍။ သာသနံ ပန်ဒန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣဓ၊ ရာ၌။ သာသနန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ ပါဠိမမ္မံ၊ ပါဠိ ဒေသနာတရားတော်ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒမေဝ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာလျှင်။ (အာဟ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ အနုလောမပဋ္ဌိလောမာဒိနာနာ ဒေသနာနယပဋ္ဌိမဏ္ဍိတော၊ အနုလုံ ပဋ္ဌိလုံအစရှိသော အထူးထူးသော ဒေသနာနည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ သော၊ ထိုပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ အဗ္ဘေါ္ဓိန္ဒော၊ ဆရာအစဉ်အဆက် မပျက်မပြတ်စဲသည်ဖြစ်၍။ အဇ္ဈာပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်လျက် တည်လျက်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဿယော၊ မှီရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒဋ္ဌကထာသခ်ါတော၊ ထိုပဋ္ဌိစ္စ သမုပ္ပါဒ်၏ အဋ္ဌကထာဟု ဆိုအပ်သော။ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ စ၊ ရှေးဆရာတို့၏ပို့ချစဉ်သည်လည်း။ ။ တံ သုဏာထ သမာဟိ တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဒရဇနနေ စ၊ ရိုသေခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်း၌ရင်း။ ဥဿာဟဇနေ စ၊ အားထုတ်စေခြင်း–တိုက်တွန်းခြင်း၌ရင်း။ ပယောဇနံ၊ ကား။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုအကျိုးကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဝုတ္တဥေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ အဋ္ဌ ကတွာတိ၊ ကား။ အတ္ထံ၊ အကျိုးစီးပွါးကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ နှ နသတိ၊ မမေ့မပျောက်။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်း အရာအားဖြင့်။ အဋ္ဌဂတံ ဝိယ၊ အရိုး၌ တည်သကဲ့သို့။ ကရောန္တော၊ ဖြစ်၍။ အဋ္ဌိ ကတွာ၊ အရိုး၌ တည်သကဲ့သို့ပြု၍။ ပုဗ္ဗ ကာလတော၊ ရှေးကာလမှ။ အပရကာလေ၊ ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရှေးကာလမှ နောက်ကာလ၌ ဖြစ်သည်။ ဝိသေသန္တိ၊ ကား။ ပဌမာရမ္ဘတော၊ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ခဏေ ခဏေ၊ တိုင်း။ ဉာဏဝိသေသံ စ၊ ဉာဏ် အထူးကိုရင်း။ ကိလေသက္ခယ–ဝိသေသဉ္စ၊ ကိလေသာကုန်ခြင်း အထူးကိုရင်း။ လဘတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၅၈၂။ ဒေသနာဘေဒတောတိ၊ ကား။ ဒေသနာဝိသေသတော၊ ဒေသနာအထူးအားဖြင့်။ အတ္ထတော စ၊ အနက်အားဖြင့် ရင်း။ လက္ခဏာဒိတော စ၊ စသည်အားဖြင့်ရင်း။ ဧကဝိဓာဒိတော စ၊ ဧကဝိဓ စသည်အားဖြင့်ရင်း။ အတ္ထလက္ခဏောကဝိဓာဒိ တော၊ အနက် လက္ခဏာစသည်, ဧကဝိဓ စသည်အားဖြင့်။ အဂ်ါနဉ္စ ဝဝတ္ထာနာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒွါဒသန္နံ၊ ကုန်သော။ အဂ်ါနံ၊ တို့ကို။ ဝဝတ္ထာနဒဿနတော၊ ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြခြင်းအားဖြင့်။

ကမ္မဝိပါကကိလေသဝဋ္ဋာနံ၊ ဝဋ်တို့၏။ မူလကာရဏတ္တာ စ၊ အကြောင်းရင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ မူလံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ စကားရပ်၌။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်၏။ မူလေ၊ အရင်းကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ သော်။ တတော၊ ထိုအရင်းမှ။

ပဘုတိ၊ စ၍။ ဝလ္လိဟရဏံ ဝိယ၊ နွယ်ကို ဆောင်ခြင်းကဲ့သို့။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒသ၊ ၏။ မူလေ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ သော်။ တတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုဟောခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဒနာ၊ ဥပမာနှီးနှောခြင်းကို။ နဿ ကာတဗ္ဗာ၊ မပြုအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဣဒမေဝ၊ ဤအဖို့ကိုသာလျှင်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ ဣဒံ၊ ကို။ အဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘဇနီယံ၊ ဝေဘန်အပ်သော အဖို့သည်၊ ဝါ၊ ဝေဘန်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နဿ အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သဗ္ဗသ၊ အလုံးစုံ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ စင်စစ်။ မူလတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဝလ္လိဟရဏံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မူလတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ သာမည်၊ ဤတူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပမာ၌။ [၂၄၃] အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဗောဓနေယျဗျာသယဝသေန၊ သိစေထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အလို၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗဘာဝေန၊ သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ မူလာဒိဿ နသာမည်၊ အရင်းစသည်ကို မြင်ခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

တဿာတိ၊ ကား။ သခေါ သော ဘိက္ခဝေ။ပ။ တိဋ္ဌတီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တသ၊ ဟောအပ်သော။ သောတဒ္ဓါရာ ဒီသုပိ၊ စသည်တို့ဌိတ်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင် ဟောအပ်သော။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ခေါ သော–ကို ခေါ+ဧသော–ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ခေါ–ကား အနက်ထူးမရှိ) သ–သော ဧသော ကုမာရော၊ ထိုသတို့သားသည်။ ဝုဒ္ဓိ၊ ကြီးပွါးခြင်းကို။ အန္ဓာယ၊ စွဲ၍။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းကို။ အန္ဓာယ၊ စွဲ၍။ ပဗ္ဗဟိ၊ ကုန်သော။ ရဇနီယေဟိ၊ တပ်စွဲဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဂုဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမပ္ပိတော၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ပရိစာရေတိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ကျက်စားစေ၏၊ ဝါ၊ ပျော်ပါးခံစား၏။ပ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ ဝိယရူပေ၊ ချစ်အပ်သော သဘောရှိသော၊ ဝါ၊ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ အဆင်းရူပါရုံ၌။ သာရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်၏။ အပ္ပိယရူပေ၊ မုန်းဖွယ်သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ ၌။ ဗ္ဗာပဇ္ဇတိ၊ ပြစ်မှား၏။ အနုပဋ္ဌိတကာယသတိ စ၊ မထင်သော ကိုယ်၌သတိရှိသည်ဖြစ်၍လည်း။ ပရိတ္တစေတသော၊ သေးနုပ်သော (တန်ခိုးနည်းသော) စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ယတ္တ၊ အကြင်ဝိမုတ္တိ၌၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။ တေ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အပရိသေသာ၊ အကြွင်းမဲ့။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်နိုင်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိ စ၊ ကိုဝင်း။ ပညာဝိမုတ္တိ စ၊ ကိုဝင်း။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အနုရောဓိရောဓံ၊ အာရုံသို့လိုက်လျောခြင်း, အာရုံနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့၊ ဝါ၊ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းသို့။ သမာပန္နော၊ ရောက်လျက်။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမူလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ မဆင်းရဲ မချမ်းသာမူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ယံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ သော။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်လျက် နှစ်သက်၏။ အဘိဝဒတိ၊ ချီးမွမ်း၏။ အဇ္ဈောသာယ၊ မျိုသိမ်း၍။ တိဋ္ဌတိ တည်၏။]

အဘိနန္ဒတောတိ၊ ကား။ သပ္ပိတိကတဏှာယ၊ ပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာဖြင့်။ အဘိမုခဘာဝေန၊ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နန္ဒတော၊ နှစ်သက်သော။ အဘိဝဒတောတိ၊ ကား။ အဟော သုခံ အဟော သုခန္တိ၊ ဩော် ချမ်းသာစွ ချမ်းသာစွ ဟူ၍။ ဝစီဘေဒကရဏဗဟုဝတ္တာယ၊ နှုတ်မြွက်ခြင်းကို ပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သော။ ဗလဝတဏှာယ၊ အားကြီးသော တဏှာဖြင့်။ အဟံ မမာတိ၊ ငါ, ငါ၏ ဥစ္စာဟု။ အဘိဝဒတော၊ ချီးမွမ်းသော။ တတော၊ ထိုထက်။ ဗလဝတိယာ၊ အားကြီးသောတဏှာဖြင့်။ မောစေတုံ၊ ဖြေခြင်း လွတ်စေခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျတာယ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဇ္ဈောသာယ၊ ၍။ တိဋ္ဌတော၊ တည်သော။ တတောပိ၊ ထိုထက်လည်း။ ဗလဝတီ၊ အားကြီးသည်ဖြစ်၍။ ဥပါဒါနဘူတာ၊ ဖြစ်သော။ တဏှာ ပန၊ သည်ကား။ နန္ဒီ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ အဘိနန္ဒနာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ နန္ဒိဝစနေန၊ နန္ဒိ–သဒ္ဒါဖြင့်။ တပ္ပစ္စယံ၊ ထိုတဏှာလျှင်အကြောင်းရှိသော။ စတုဗ္ဗိဓမ္မေ၊ သော။ ဥပါဒါနံ၊ ကို။ နန္ဒိတာတဒဝိပ္ပယောဂတာဟိ စ၊ နန္ဒီ၏ အဖြစ်, ထိုနန္ဒီနှင့် မကွေမကွာယှဉ်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်တို့ဖြင့်ငင်း။ တဏှာဒဋ္ဌာဘိနန္ဒနဘာဝေဟိ စ၊ တဏှာအဘိနန္ဒန, ဒိဋ္ဌအဘိနန္ဒန အဖြစ်တို့ဖြင့်ငင်း။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိအာဒိကဿ၊ အစရှိသော စကားကိုလည်း။ တတ္ထေဝ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တေ၊ သုတ်၌ ပင်လျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

ဝိပါကဝဋ္ဋဘူတေ၊ ဝိပါကဝဋ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋ္ဌိသန္ဓိပဝတ္တိဖဿာဒိကေ စ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေ ပဝတ္တိကာလတို့၌ ဖြစ်သော ဖဿအစရှိသော သုံးပါးသော အာဟာရတို့ကိုငင်း။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ သြဇံ စ၊ သြဇာကိုငင်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ စတ္တာရော အာဟာရာ တဏှာနိဒါနာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝဋ္ဋုပတ္ထမ္ဘကာ၊ ဝဋ်ကို ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သော။ ဣတရေပိ၊ ဤဝိပါက်ကမ္မဇ အာဟာရတို့မှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ တဏှာပဘဝေ၊ တဏှာလျှင်အကြောင်းရှိသော။ တသ္မိံ၊ ထိုဝိပါက်အာဟာရ ကမ္မဇအာဟာရသည်။ အဝိဇ္ဇမာနေ၊ မရှိလတ်သော်။ နဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာနိဒါနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တုံ၊ ငါ။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ သင့်ကုန်၏။

[၂၄၄] ၅၈၃။ တတော တတောတိ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဓာသု၊ ကုန်သော။ ဒေသနာသု၊ တို့တွင်။ တတော တတော ဒေသနတော၊ မှ။ ဥယပ္ပဋိဝေဓယ သံဝတ္တတီတိ(ဧတ္ထ)၊ ဤပါဠိ၌။ ဥယောတိ၊ ကား။ မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အရိယော စသ ဥယော ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သော ဧဝ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သာလျှင်တည်း။ ဟိ။ မှန်။ သော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓိတဗ္ဗတ္တာ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ တာယ တာယ ဒေသနာယ၊ ဖြင့်။ သယမေဝ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်။ အတ္တနော၊ မိမိကို။ ပဋိဝေဓယ၊ ၄၊။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ စတုဗ္ဗိဓဂမ္ဘီရဘာဝပ္ပတ္တိယာတိ၊ ကား။ ဓမ္မတ္ထ ဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရေသု၊ ဓမ္မ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေဓ ဟူသော ဂမ္ဘီရတို့၌။ ပတိဋ္ဌာဓိဂမနေန၊ ထောက်တည်ရာကို ရသဖြင့်။ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (ဤ၌ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကား ဝက်ဝုစ်, သံဝဏ္ဏနာကား ဥဒုကတ္ထဖြစ်သည်ဟု ဆရာတို့ဆိုကြ၏)

သမန္တဘဒ္ဒကတာ စ၊ အဖြစ်သည်ရင်း။ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တိ စ၊ သည်ရင်း။ စတုန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဒေသနာနံ၊ တို့၏။ သမာနံ၊ တူညီသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ကို။ ဝတ္တုကာမော၊ ဆိုလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဆိုလိုသော ဆရာသည်။ ဝိသေသတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဿာတိ၊ ကား။ အသ ဘဝဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဒေသနာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကား။ အသ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ကို။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်းသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဧေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ ဝိဘာဂဟူသည်။ အဝိဘတ္တသဘာဝါ၊ မဝေဘန်မခွဲခြမ်းအပ်သော သဘောရှိကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ ဒယောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဂဟိတာနံ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ပဂတိ အာဒီနံစ၊ စသည်တို့၏ဝင်း။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ စ၊ တို့၏ဝင်း။ အကာရဏတာ စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ ကာရဏတာ စ၊ အကြောင်းဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ (ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ မည်၏။) တတ္ထ၊ ထိုပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂ၌။ သမ္ဘူဇ္ဇ၊ ကုန်သော။ ကေစိ၊ အချို့သောသူတို့သည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို။ ကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ယူကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ကာရဏံ၊ ကိုမျှ။ နဲ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ မသိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အား။ ယထာသကေဟိ၊ ကုန်သော။ အနုရူပေဟိ၊ လျော်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သခ်ါရာဒိပ္ပဝတ္တိသန္ဒဿနတ္ထံ၊ သခ်ါရစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သံသာရပ္ပဝတ္တိသန္ဒဿနတ္ထံ၊ ခန္ဓာအစဉ်ဟူသော သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်းကို ကောင်းစွာ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပဝတ္တိအာဒီနဝပဋိစ္စာ ဒိကာ၊ ပဝတ္တိ၏အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အာဒိ၊ အစတည်း။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့်။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုသခ်ါရတို့ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တိယာ၊ ပဝတ္တိ၏။ ဥပ္ပတ္တိဣမသန္ဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်စဉ်ကို ကောင်းစွာ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ကား။ ဂဗ္ဘသေယျကာဒိဝသေန၊ ဂဗ္ဘသေယျက စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ၌။ အတ္တဘာဝဿ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနာနုပုဗ္ဗိသန္ဒဿနတ္ထဉ္စ၊ ဖြစ်စဉ်ကို ကောင်းစွာပြခြင်း အကျိုးငှါလည်း။ အနုလောမဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ (ဣတိ–ပိသည်၊ သီမူ၌ မရှိ) ဣတရာသံ၊ ဤမှ တပါးသော သုံးပါးသော ဒေသနာတို့၏။ တဒတ္ထတာသမ္ဘဝေ၊ ထိုဖြစ်စဉ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိ) ပိ၊ သော်လည်း။ တာသံ၊ ထိုသုံးပါးသော ဒေသနာတို့၏။ တဒတ္ထမေဝ၊ ထိုဖြစ်စဉ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ သာလျှင်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နု (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္ထန္တရသဗ္ဘာဝတော၊ အကျိုးတပါး၏ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အယံ ပန၊ ဤအနုလောမဒေသနာသည်ကား။ တဒတ္ထာ ဧဝ၊ ထိုဖြစ်စဉ်ကိုပြခြင်းသာလျှင်အကျိုးရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတိဿာ၊ ဤဒေသနာ၏။ တဒတ္ထတာ၊ ထိုအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

အနုဝိလောကယတော၊ လှည့်၍ကြည့်သော မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဝါ၊ ၏။ သမ္ဘောဓိတော၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိသည်မှ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ၌။ တံတံပစ္စယုပ္ပန္နာဝဗောဓေသခ်ါတော၊ ထိုထိုပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုသိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိဝေဓော၊ အကြင်ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ပဝတ္တော၊ ၏။ တဒနုသာရေန တဒနုဂမေန၊ ထိုပဋိဝေဓမှ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဧရာမရဏာဒိကဿ၊ စသည်၏။ ယံ ဧတိအာဒိကာရဏံ၊ ကို။ အဓိဂတံ၊ သိအပ်၏။ တဿ၊ ထိုဧတိအစရှိသော အကြောင်းကို။ သန္ဒဿနတ္ထံ၊ ၄၊။ အယံ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်။ (အယံ–အရာတွင် သီမူဟောင်း၌ အသ–ဟု ရှိ၏။ အသ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်–ဟု အနက်ပေး၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ သာ–ဟုရှိ၏) ပဝတ္တာ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ အနုဝိလောကယတော၊ ၏။ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘဒ္ဓေ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒေသေန္တော်ပိ၊ ဟောတော်မူသော်လည်း။ (ပိ–သဒ္ဒါဖြင့် ရှေးကဆင်ခြင်ခဲ့သည်ကို ပေါင်းသည်) ကိစ္စာပန္နံ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်ခြင်းသို့ရောက်သော။ လောကံ၊ ကို။ အနုဝိလောကေတွာ၊ ၍။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိဝေဓာနုသာရေန၊ ဖြင့်။ ဧရာမရဏာဒိကဿ၊ သော။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အဓိဂတကာရဏသန္ဒဿနတ္ထံ၊ သိအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို ကောင်းစွာ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဤ၌ ပေယျာလကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှယူ၍ ဖော်ထားသည်) ဒေသေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ အာဟာရတဏှာဒယော၊ အာဟာရတဏှာ စသည်တို့သည်၊ ဝါ၊ အာဟာရ တဏှာ ဝေဒနာ ဖဿ သဠာယတန နာမ်ရုပ် ဝိညာဏ်တို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓါ၊ ပစ္စုပ္ပန်အခွန့်မည်၏။ သခ်ါရာဝိဇ္ဇာ၊ သခ်ါရနှင့်အဝိဇ္ဇာတို့သည်။ အတီတဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ယာဝ အတီတံ အဒ္ဓါနံ အတိဟရိတွာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တဏှာယ၊ သည်။ ပဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ အနာဂတော အဒ္ဓါ၊ မည်၏။ တဏှာဒယော၊ စသည်တို့သည်။

ပစ္စုပ္ပန္နော (အဒ္ဓါ)၊ မည်၏။ [၂၄၅] သခ်ါရာဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ အတီတော (အဒ္ဓါ)၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ဖလံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ တန္နိဒါနဒဿနဝသေန၊ ထိုအကျိုး၏ အကြောင်းကို ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဖလကာရဏပရမ္မရဒဿနံ၊ အကျိုးအကြောင်း အဆက်ဆက်ကို ပြခြင်းသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိမတဏှာယ၊ ရှေးဘဝ၌ ပြီးသော တဏှာသည်။ ဥပ္ပါဒိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ၊ မည်၏။ တဏှာဒယော၊ တို့သည်။ အတီတော (အဒ္ဓါ)၊ မည်၏။ သခ်ါရာဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ တတောပိ၊ ထိုထက်လည်း။ အတီတတရော၊ သာ၍အတိတ်ဖြစ်သော။ (အဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။) သံသာရသ၊ ၏။ အနာဒိဘာဝဒဿ နတ္ထံ၊ အစမရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ယာဝ အတီတဒ္ဓါနန္တိ၊ ကား။ ယာဝ အတီ တတရံ အဒ္ဓါနံ၊ သာ၍ အတိတ်ဖြစ်သော အဓွန့်တိုင်အောင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာဟာရာ။ တို့သည်။ အာယတိ၊ ၌။ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိအာဟာရကာ၊ တဖန်ဘဝသစ်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သော အာဟာရတို့တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) "အာဟာရေတီတိ၊ ဆောင်စေသည် ဟူ၍၊ ဝါ၊ စားသည်ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ နဝဒါမိ၊ မဆို။ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (ပါဠိတော်ရင်း၌ ပန–မရှိ) အဝဒန္တံ၊ မဆိုသော။ မံ၊ ငါကို။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဘဂ္ဂေ၊ ရား။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်၏။ (အာဟာရော) နု ခေါ၊ အကြောင်းပါနည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေယျ၊ အံ့။ ဧသ ပဥှော၊ ဤပြဿနာသည်။ ကလ္လော၊ သင့်လျော်၏။ တတြ၊ ထိုပြဿနာ၌။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ အာယတိ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ၏။ (အာဟာရော၊ ပေတည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေဆိုခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ ကလ္လံ၊ ၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော စ၊ ကြောင့်ငင်း။ ဖဿ စေတနာနံ၊ ဖဿနှင့်စေတနာတို့၏။ တံသမ္မယုတ္တတ္တာ စ၊ ထိုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ ကဗ္ဗီကာရာဟာရဿ၊ ၏။ တပ္ပဝတ္တိဟေတုတ္တာ စ၊ ထိုဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုကဗ္ဗီကာရ အာဟာရသည်။ ဥပတ္ထမ္ဘိတရူပကာယဿ စ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော ရူပကာယရှိသောသူအားငင်း။ တံ၊ ထိုကဗ္ဗီကာရအာဟာရ ကို။ ဣစ္ဆန္တဿ စ၊ အလိုရှိသော သူအားငင်း။ ကမ္မဝိညာဏာယူဟနံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံနှင့်ယှဉ်သော ကမ္မဝိညာဏ်ကို အားထုတ်ခြင်းသည်။ (သီမှုနှင့်အညီပင်) ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ဆက်။ ဘောဇနံ၊ သည်။ သဒ္ဓါဒီနဉ္စ၊ သဒ္ဓါစသည် တို့၏ငင်း။ ရာဂါဒီနဉ္စ၊ တို့၏ငင်း။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဝဋ္ဋသင်္ဂဟိတာ၊ ကမ္မဝဋ်ဖြင့် ရေတွက်အပ် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော။ တေ အာဟာရာ၊ ထိုလေးပါးသော အာဟာရတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ္မိံ ပရိယာယေ၊ ဤပရိယာယ်ဝိကပ်၌။ ပုရိမောယေဝ အတ္ထော၊ ရှေး၌ ဆိုအပ်သော အနက်သည်သာလျှင်။ ယုတ္တော၊ ၏။

အတီတဒ္ဓတော၊ အတိတ်အဓွန့်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရာတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ အတီတေ စ၊ ၌ငင်း။ တတော ပရဉ္စ၊ ထိုမှနောက်၌ငင်း။ ဟေတုဖလပဋိပါဋိံ၊ အကြောင်းအကျိုးအစဉ်ကို။ (အဗုဗ္ဗေန္တာနံ–၌ စပ်) ပစ္စက္ခဘူတာနံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနဒဿနဝသေန၊ အကြောင်းကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရောဟိတွာ၊ တက်ပြီး၍။ နိဝတ္တနေန၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း ပြန်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဗုဗ္ဗေန္တာနံ၊ မသိနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တံသန္ဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအကြောင်းအကျိုးအစဉ်ကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သာ အယံ ဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အနာဂတဒ္ဓဟေတုသမုဋ္ဌာနတော ပဘုတီတိ၊ ကား။ အနာဂတ သ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဘဝဿ၊ ၏။ ဟေတုဘူတာနံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အနာဂတဒ္ဓသန္ဒဿနတ္ထန္တိ၊ ကား။ အနာဂတဒ္ဓုနော၊ ကို။ အပ္ပဋိဝိဇ္ဇေန္တာနံ၊ မသိကုန်သော။ အပဿန္တာနံ၊ မမြင်ကုန်သောသူတို့အား။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဟေတုံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဟေတုဖလပရမ္မရာယ၊ အကြောင်းအကျိုးအစဉ်အဆက်ဖြင့်။ တသ၊ ထိုအနာဂတ်အဓွန့်ကို။ သန္ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသော ဒေသနာတို့တွင်။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝပရိယောသာနာ စ၊ အဆုံးတိုင် အောင်ငင်း။ ပရိယောသာနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝအာဒိ စ၊ အစတိုင်အောင်ငင်း။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ ဒ္ဝါဒသဂ်ါ၊ အင်္ဂါ ၁၂–ပါးရှိ၏။ တတော ဧဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ တိသန္ဓိ၊ အစပ်သုံးပါးရှိ၏။ စတုသခ်ေပါ၊ အလွှာလေးပါးရှိ၏။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝအာဒိ၊ အစတိုင်အောင်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ အဋ္ဌင်္ဂါ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ၏။ ဒ္ဝိသန္ဓိ၊ အစပ်နှစ်ပါးရှိ၏။ တိသခ်ေပါ၊ အလွှာသုံးပါးရှိ၏။ ပန၊ တပါး။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝပရိယောသာနာ၊ အဆုံး တိုင်အောင်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ ဆဋ္ဌင်္ဂါ၊ အင်္ဂါခြောက်ပါးရှိ၏။ ဒ္ဝိသန္ဓိ၊ ရှိ၏။ တိသခ်ေပါ၊ ရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏အာရုံဖြစ်ကုန်ဘော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဖွယ်ကိုရှုလျက်။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝဍ္ဎတိ၊ ပွါး၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝပရိယောသာနာ၊ တိုင်အောင်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ ဧကသန္ဓိ၊ တခုသောအစပ်ရှိ၏။ ဒ္ဝိသခ်ေပါ၊ နှစ်ခုသော အလွှာရှိ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အနေကဂ်ါ ဧဝ၊ များသော အင်္ဂါရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော။ အယံ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ သည်။ [၂၄ဖ] အာဂတာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧကဂ်ံဝသေနာပိ၊ အင်္ဂါတပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ကို။ လဗ္ဘတေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ယထာဟ၊ ဟူမူကား။ တတြ ဘိက္ခဝေ။ပ။ သုခဝေဒနာတိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။ (အာဟ၊ ၏။)

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုရုပ်ကိုယ်နှင့် စိတ်ဝိညာဏ်တရားတို့၌။ သုတဝါ၊ သုတနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဝါ၊ အကြားအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒံယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ ယောနိသော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ကွတိ၊ သို့။ ကွမသ္မိံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ကွဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကွမသ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ကြောင့်။ ကွဒံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကွမသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ကွဒံ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကွမသ၊ ၏။ နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ကွဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ကွတိ၊ သို့။ (မနသိ ကရောတိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ သုခဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။]

ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ ဖဿပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဖဿံ ပဋ္ဌိစ္စာတိ–ဟု ရှိသင့်၏) ဧတ္ထကောဝ၊ ဤမျှသာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပွါဒ်မည်သော အကြောင်းကို။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဧကင်ံပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ အဂ်ါတပါးရှိသောပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုတ်၌။ ကွမသ္မိံ သတိ ကွဒံ ဟောတီတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိကေ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော။ ကွမသ္မိံ ပစ္စယေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ သခ်ါရာဒိကံ၊ သခ်ါရအစရှိသော။ ကွဒံ ဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကွမသ္မာပွါဒါ ကွဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိကသ၊ သော။ ကွမသ ပစ္စယသ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ခြင်း–ရှိခြင်းကြောင့်။ သခ်ါရာဒိကံ၊ သော။ ကွဒံ ဖလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကွတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကွမသ္မိံ။ပ။ နိရုဇ္ဈတီတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိလတ်သော်။ သခ်ါရာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ အဘာဝသ စ၊ မရှိခြင်းကိုငင်း။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သခ်ါရာဒီနံ၊ တို့၏။ နိရောဓသ စ၊ ကိုငင်း။ ဝစနေန၊ ဟောခြင်းဖြင့်။ ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ပစ္စယလက္ခဏေ။ (သတိ ဥပ္ပါဒါဟူသော) အကြောင်းလက္ခဏာ၌။ နိယမော၊ ကိန်းသေသတ်မှတ်ခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကထံ၊ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ။) ကွမသ္မိံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သတိ ဧဝ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ နအသတိ၊ မရှိသော်မဟုတ်။ ကွမသ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ ဧဝ၊ ဖြစ်ခြင်း–ရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ နနိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်း–မရှိခြင်းကြောင့်မဟုတ်။ ကွတိ၊ သို့။ (နိယမော ဒဿိတော ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓနိယမံ၊ အတွင်းဝင်သော နိယမရှိသော။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ဧတံ လက္ခဏံ၊ ဤလက္ခဏာကို။ ကွဓ၊ ဤသုတ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကွတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ နိရောဓောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ (အနုပ္ပါဒေါ–၌ စပ်) ဝိရာဂါဓိဂမေန၊ အရိယမဂ်ကို ရခြင်းကြောင့်။ အာယတိ၊ ၌။ အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းတည်း။ အပ္ပဝတ္တိ၊ အဆက်ဆက်မဖြစ်ခြင်းတည်း။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာတိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိရောဓဝိရောဓီ၊ နိရောဓနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်၏။ ယေန၊ ယင်းသို့ ဥပ္ပါဒသည် နိရောဓနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထိုနိရောဓကို။ ဥပ္ပါဒဝိရောဓိဘာဝေန၊ ဥပ္ပါဒနှင့်ဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကွမသ နိရောဓာ ကွဒံ နိရုဇ္ဈတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ (ကွမသ္မာပွါဒါ ကွဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–ဟူသောပါဠိ၌ ပါဝင်သော ဥပ္ပါဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့် ဟောသည်ဟု ဆိုလို၏) တေန၊ ထိုပါဠိဖြင့်။ ဥပ္ပါဒေါ နာမ၊ မည်သည်။ အနိရောဓော၊ မချုပ်ခြင်းတည်း၊ ဝါ၊ ချုပ်ခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဖက်တည်း။ သော စ၊ ထိုဥပ္ပါဒကိုလည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အတ္ထိဘာဝေါတိပိ၊ ဘာဝဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကွတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကွမသ္မိံ သတိ ကွဒံ ဟောတီတိ၊ ဟူသော။ ကွဒမေဝ လက္ခဏံ၊ ဤလက္ခဏာကို ပင်လျှင်။ (ဝဒန္တေန–၌ စပ်) ပရိယာယန္တရေန၊ ပရိယာယ်တပါးဖြင့်။ ကွမသ္မာပွါဒ၊ ကွဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရေန၊ နောက်စကားဖြင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေ့စကားကို။ ဝိသေသိတံ၊ အထူးပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧရမာနတံယေဝ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကွမသ္မိံ သတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ နု၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အနိရုဒ္ဓဘာဝဠ္ဆ၊ မချုပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ၏။) ကွတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ သည်မျှသာ မကသေး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကွမသ္မိံ အသတိ ကွဒံ နဟောတိ၊ ကွမသ နိရောဓာ ကွဒံ နိရုဇ္ဈတီတိ၊ ဟူ၍။ ဒွိဓာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌလက္ခဏသ၊ အကျဉ်းပြအပ်သော လက္ခဏာရှိသော။ နိရောဓသ၊ ၏။ နိဒ္ဒေသံ၊ အကျယ်ပြသောစကားကို။ ဝဒန္တေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သခ်ါရနိရောဓောတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ [၂၄၇] နိရောဓော ဧဝ၊ ချုပ်ခြင်းကိုသာလျှင်။(ဧဝ–ဖြင့် အသတိ နု ဟောတိ–တို့၏ နိဒ္ဒေသအဖြစ်ဖြင့် အဘာဝါ, အဘာဝေါ–ဟု မဟောခြင်းကို ပြ၏) ဝုတ္တောဝ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိဘာဝေါပိ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ နိရောဓော ဧဝ၊ နိရောဓမည်သည်သာလျှင်တည်း။ ကွတိ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်နှင့် ဆန့်ကျင်သော။ အတ္ထိဘာဝေါ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အနိရောဓော၊ အနိရောဓမည်၏၊ ဝါ၊ မချုပ်ခြင်းမည်၏။ ကွတိ၊ သို့။ ဒဿိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနိရောဓသခ်ါတေန၊ မချုပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ တေန အတ္ထိဘာဝေန၊ ထိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ကွမသ နိရောဓာ–မှ ပြန်လှန်၍ ယူအပ်သော အနိရောဓာ–ဖြင့်ဟု ဆိုလို၏) ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ တတော၊ ကြောင့်။ ကွဓ၊ ဤဒေသနာ၌။ အတ္တလာဘမတ္တံ၊ အထည်ကိုယ်သဘောကို ရခြင်းမျှကို။ ဥပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ နု အဓိပ္ပေတော၊ အလိုမရှိအပ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အနိရောဓသခ်ါတော၊ ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အတ္ထိဘာဝေါ စ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ (အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။) ကွတိ၊ သို့။ အယမတ္ထော၊ ကို။ ဝိဘာဝိတော၊ အပ်၏။ ကွတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတံ လက္ခဏဒ္ဒယဝစနံ၊ ဤလက္ခဏာနှစ်ပါး အပေါင်းကို ဆိုခြင်းသည်။

အညမည်၊ ချင်း။ ဝိသေသနဝိသေသိတဗ္ဗဘာဝေန၊ ဝိသေသန ဝိသေသျအဖြစ်ဖြင့်။ သာတ္ထကန္တိ၊ အကျိုးရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ယော၊ အကြင် အနိရောဓကို။ အတ္ထိဘာဝေါတိ စ၊ အတ္ထိဘာဝ–ဟူ၍ဝင်း။ ဥပ္ပါဒေါတိ စ၊ ဥပ္ပါဒ–ဟူ၍ဝင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယံ အနိရောဓော နာမ၊ မည်သည်။ ကော ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ အပ္ပဟီနဘာဝေါ စ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်သည်ဝင်း။ အနိဗ္ဗတ္တိ တဖလတာပ္ပဟီနာရဟတာဟိ၊ မဖြစ်စေအပ်သေးသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်, ပယ်ခြင်းငါ မထိုက်သည်၏အဖြစ်တို့ဖြင့်။ ဖလုပ္ပါဒနာရဟတာ စ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငါထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်ဝင်း။ (အနိရောဓော နာမ၊ မည်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ (ဥဒါန ၌ ၃ဖ–၌ ယေ ဟိ–ဟုရှိ၏၊ သင့်၏) ပဟာတဗ္ဗာ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ယေ တေ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့၏။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အသမုဋ္ဌါတိတဘာဝေါ၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အပ္ပဟီနဘာဝေါ၊ မည်၏။) ပန၊ ဆက်။ နု ပဟာတဗ္ဗာ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ကုသလာဗျာကတာ၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသု၊ ထိုကုသိုလ် အဗျာကတတို့၌။ အခီဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာမဟုတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ယာနိ သံယောဇနာနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုသံယောဇဉ်တို့၏။ အပရိက္ခီဏာတာ စ၊ မကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ (အပ္ပဟီနဘာဝေါ၊ မည်၏။) ဟိ၊ မှန်။ အသမုဋ္ဌါတိတာနုသယတာယ၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်အပ်သေးသော အနုသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သသံယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်နှင့်တကွသော။ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိ၊ ခန္ဓာတို့၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သသံယောဇနကန္ဓပ္ပဝတ္တိ၊ သံယောဇဉ်နှင့်တကွသော ခန္ဓာတို့၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည်–ဟု တသမာသ်တည်းရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်)ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပွါဒ်မည်၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ "ယာယ စ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ဇရာမရဏောနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာယ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ နိဝုတသ စ၊ ပိတ်ဆို့တားမြစ် အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ယာယ တဏှာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တသ စ၊ ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဘလသ၊ ဘလ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အယံ ကာယော၊ သည်။ သမုဒါဂတော၊ ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်လာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဘလသ၊ သည်၊ ဝါ၊ ၏သန္တာန်၌။ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ၊ ကိုလည်း။ အပ္ပဟီနာ၊ မပယ်အပ်သေး။ သာ စ တဏှာ၊ သည်လည်း။ အပရိက္ခီဏာ၊ မကုန်သေး။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိသ ဟေတု၊ ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘလော၊ သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်ခြင်းငါ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ နု အစရိ၊ မကျင့်ခဲ့သေး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘလော၊ သည်။ ကာယသ၊ မျက်မှောက်ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ကာယူပဂေါ၊ ဘဝသစ် ကိုယ်သို့ကပ်ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဘလပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယူပဂေါ၊ သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်၍။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေမှ။ ဇရာမရဏေန၊ အိုခြင်းသေခြင်းမှ။ နု ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်။]

ပန၊ တပါး။ ခီဏာသံယောဇနာနံ၊ ကုန်ပြီးသော သံယောဇဉ်ရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သခ်ါရာနံ၊ တို့၏။ (သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နု၊ မရှိ။) တဏှာပါဒါနာနံ၊ တဏှာနှင့်ဥပါဒါန်တို့၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဘဝါနံ၊ ဥပါဒါန်နှင့်ဘဝတို့၏။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ နု၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဋ္ဋသ၊ ၏။ ဥပစ္ဆေဒေါ၊ အကြွင်းမဲ့ပြတ်ခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ "ဆန္နန္နေဝ။ပ။ ဝေဒနာနိရောဓော"တိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။

[ဖဂ္ဂုန၊ ဖဂ္ဂုနရဟန်း။ ဆန္နန္နေဝ ဖဿာယတနာနံ၊ ၆–ပါးသော ဖဿဖြစ်ကြောင်း အာယတနတို့၏ သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အရိယမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဖဿနိရောဓော၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)]

ဟိ၊ မှန်။ အဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမတော၊ အရဟတ္တမဂ်ကိုရသည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ယာဝ ပရိနိဗ္ဗာနာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသည် တိုင်အောင်။ သဠာယတနာဒီနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ နု၊ မရှိ။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား။ နတ္ထိတာနိရောဓ–သဒ္ဒဝစနီယတာ၊ နတ္ထိတာ–သဒ္ဒါ, နိရောဓ–သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (နတ္ထိတာ နတ္ထိဘာဝေါ အနုပ္ပါဒေါ နိရောဓော–တို့အား ဤအရာ၌ အရအတူတူပင်) ခီဏာသံယောဇနတာ၊ ကုန်ပြီးသော သံယောဇဉ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရောဓော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ အပိ စ၊ အပ္ပဟီနဘာဝေါ–၏ အကျယ်မှတပါး ဖလုပ္ပါဒနာရဟတာ–၏ အကျယ်ကို ဆိုအံ့။ (အပိ စ–ဟု ဆိုသော်လည်း ဝိတ္ထာရပက္ခန္ဓရဇောတကသာ သင့်သည်) စိရကတမ္မိ၊ ရှည်မြင့်စွာသောကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့ငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ ပြုအပ်ခဲ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အနိဗ္ဗတ္တိတဖလတာယ စ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း၊ ဝါ၊ အကျိုးကို မဖြစ်စေရသေးသောကြောင့်ဝင်း။ အပ္ပဟီနာရဟတာယ စ၊ ပယ်ခြင်းငါ မထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဖလာရဟံ၊ အကျိုးကိုထိုက်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ အကျိုးပေးထိုက်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ထိုက်သည်ဖြစ်၍။ သန္တံ ဇဝ နာမ၊ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိတဖလံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော အကျိုးရှိသော ကံသည်။ နု၊ သန္တမမည်။ [၂၄၈] ပဟီနာရဟံ အပိ၊ ပယ်ထိုက်သော ကံသည်လည်း။ နု၊ သန္တမမည်။

(အရိယာမဂ်၏ အစွမ်းကြောင့် အကျိုးမပေးနိုင်သောကံသည်လည်းရှိသည်မမည်–ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလုပ္ပတ္တိပစ္စယာနံ၊ အကျိုးဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဖလာရဟာဘာဝေါ၊ အကျိုးပေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အနိရောဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧဝံ၊ သို့။ အနိရုဒ္ဓဘာဝေ နေဝ၊ မချုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဖလံ၊ သည်။ နေ သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်၊ တံ ကာရဏံ၊ ကို။ အတီတာဒိပိ၊ အတိတ်စသည် ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ဣမသ္မိံ သတီတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဤစကားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ အဝုသိတဗြဟ္မစရိယသ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မြတ်သော အကျင့်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ၏။ အပ္ပဝတ္တိမမ္မတံ၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ အနာပန္နော၊ မရောက်သော။ ပစ္စယုပ္ပါဒေါ၊ အကြောင်း၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ကာလဘောဒံ၊ ကို။ အနာမသိတ္တာ၊ ၍။ အနိဝတ္တိတာယ ဧဝ၊ မဆုတ်နစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဣမသုပ္ပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဝသေသပစ္စယသမဝါယေ၊ ကြွင်းသော အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အဝိဇ္ဇမာနသာပိ၊ မရှိသောအကြောင်း၏ သော်လည်း။ (တာ–သမ္ဘန်) ဝိဇ္ဇမာနသ ဝိယ၊ ရှိသော အကြောင်း၏ကဲ့သို့။ ပဂေဝ ဝိဇ္ဇမာနသ၊ ရှိသောအကြောင်း၏မူကား အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ (အပိ–သဒ္ဒါဖြင့်ပင် ဤအနက်ပြီးသောကြောင့် ဤနှစ်ပုဒ်ပိုဟန်ရှိ၏) ယာ ဖလုပ္ပတ္တိအဘိမုခတာ၊ အကြင်အကျိုးဖြစ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုအကျိုးဖြစ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ကို။ ဣမသုပ္ပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တတော၊ ထိုအကြောင်းမှ။ ဖလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒဝတ္ထံ၊ ထိုရှေးရှုအခိုက်အတန့်ရှိသော။ ဖလဿ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒနဘာဝေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဠဒ္ဓတံ၊ ကပ်၍တည်သော။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပတိတံ နာမ၊ တက်လာသည်–ဖြစ်ပေါ်လာသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ၊ သော်လည်း။ အတဒဝတ္ထံ၊ ထိုအခိုက်အတန့်မရှိသောအကြောင်းသည်။ နေ၊ ဥပ္ပတိတမမည်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒဝတ္ထတာ၊ ထိုရှေးရှု အခိုက်အတန့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဥပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သတီတိ ဣမိနာ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတာမတ္တေန၊ ရှိသည်၏အဖြစ်မျှဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဝဒန္တော၊ ဟောသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝါ၊ ဟောသည်ဖြစ်၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ အဗျာပါရတံ၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိမမ္မတံ စ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ အသဇ္ဇကာလဘာဝိတံ စ၊ အခါခပ်သိမ်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဖလုပ္ပတ္တိအဘိမုခတဉ္စ၊ အဖြစ်ကိုလည်း။ ဒီပေန္တော၊ ပြသည်ဖြစ်၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ အနိစ္စတံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ သတိ, နေ အသတိ၊ ဥပ္ပါဒါ, နေ နိရောဓတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူကုန်သော။ ဟေတုအတ္ထေဟိ၊ ဟိတ်အနက် ရှိကုန်သော။ ဘုမ္မနိဿက္ကဝစနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမတ္ထိတံ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ နိဒါနသမုဒယဇာတိပဘဝဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဝိဘတ်တို့တွင်။ ဘုမ္မဝစနေ၊ သတ္တမီဝိဘတ်၌။ ဟေတုအတ္ထတာ၊ ဟိတ်အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ–၌ စပ်) ယဿ၊ အကြင် အကြောင်း၏။ ဘာဝေန၊ ရှိခြင်းဖြင့်။ တဒဝိနာဘာဝိဖလဿ၊ ထိုအကြောင်းနှင့် မကင်းမှီ၍ဖြစ်သော အကျိုး၏။ ဘာဝေါ၊ ရှိခြင်းကို။ လက္ခီယတိ၊ မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်း၌။ ပဝတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကဲ့သို့နည်း။) "အဓနာနံ၊ ဥစ္စာမရှိသောသူတို့အား။ ဓနေ၊ ကို။ အနနုပ္ပဒီယမာနေ၊ မပေးအပ် မထောက်ပံ့အပ်သည်ရှိသော်။ ဒါလိဒ္ဒိယံ၊ ဥစ္စာမဲ့မွဲ ဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့။ ဂမာသိ၊ ရောက်လေ၏။" ဣတိ စ ယထာ၊ ကဲ့သို့ဝင်း။ "သဿေ၊ ကောက်သည်။ နိပ္ဖန္နေ၊ ပြီးလတ်သော်။ သုဘိက္ခံ၊ ဝပြောခြင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ၏။" ဣတိ စ ယထာ၊ ကဲ့သို့ဝင်းတည်း။ နိဿက္ကဝစနဿာပိ၊ ပဠုမီဝိဘတ်၏လည်း။ ဟေတုအတ္ထတာ၊ ကို။ ဖလဿ၊ ၏။ ပဘဝေ စ၊ အမွန်အစ၌ဝင်း။ ပကတိယဠု၊ ပင်ကိုယ်ပကတိ၌ဝင်း။ ပဝတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ကိံ ယထာ၊ ကဲ့သို့နည်း။) "ကလလာ၊ ရေကြည်မှ။ အဗ္ဗုဒံ၊ အမြှုပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဗ္ဗုဒါ၊ မှ။ ပေသိ၊ သားတစ်သည်။ ဇာယတေ၊ ၏။"ဣတိ စ ယထာ၊ ကဲ့သို့ဝင်း။ "ဟိမဝတာ၊ မှ။ ဂင်္ဂါ၊ သည်။ ပဘဝတိ၊ စ၍ဖြစ်၏။ သိဂ်တော၊ ဦးချိုမှ။ သရော၊ အသံသည်။ ဇာယတိ၊ ၏။"ဣတိ စ ယထာ၊ ကဲ့သို့ဝင်းတည်း။ စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာဒိဘာဝေန၊ စသည်တို့၏ရှိခြင်းဖြင့်။ တဒဝိနာဘာဝိသင်္ခါရာဒိဘာဝေါ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာစသည်နှင့် မကင်းမှီ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရစသည်တို့၏ ရှိခြင်းကို။ လက္ခီယတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ သင်္ခါရာဒယော၊ တို့သည်။ ပဘဝန္တိ စ၊ စ၍လည်းဖြစ်ကုန်၏။ (သင်္ခါရာဒယော၊ တို့ကို။) ပကရီယန္တိ စ၊ စ၍လည်းပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရစသည်တို့၏။ ပဘဝေါ စ၊ အမွန် အစရှိသည်ဝင်း။ ပကတိ စ၊ သည်ဝင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမသ္မိံ သတိ, ဣမသုပ္ပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဟေတုအတ္ထာ၊ ရှိကုန်သော။ ဘုမ္မနိဿက္ကနိဒ္ဒေသာ၊ တို့ကို။ ကတာ၊ ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ သတိ။ပ။ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ေပေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသ၊ သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ နိဒ္ဒေသော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တော၊ သော။ အတ္ထိဘာဝေါ စ၊ ကိုဝင်း။ ဥပ္ပါဒေါ စ၊ ကိုဝင်း။ [၂၄၉] တေသံ တေသံ ပစ္စယုပ္ပန္နမ္မောနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဘာဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သတိယေဝ, နေ အသတိ၊ ဥပ္ပါဒါ ဧဝ, နေ နိရောဓတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူကုန်သော။ အန္တောဂဓနိယမေဟိ၊ အတွင်းဝင်သော နိယမရှိကုန်သော။ ဝစနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပကာသိတံ၊ သော။ အနိရုဒ္ဓတာသင်္ခါတံ၊ သော။ အတ္ထိဘာဝံ စ၊ ကိုဝင်း။ (မုဠ္ဆိတွာ၌စပ်) အနိဝတ္တသဘာဝတာသင်္ခါတံ ဝါ၊ မဆုတ်နစ်သော

သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဥဒယဝယ္ယတာသခ်ါတံ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းအခိုက်အတန့် ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဥပ္ပါဒဠု၊ ကိုဝင်း။ မုဠ္ဆိတ္တာ၊ လွတ်၍။ အညော၊ သော။ ပစ္စယဘာဝေါ နာမ၊ မည်သည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တော၊ သော။ အတ္ထိဘာဝေါ စ၊ ကိုဝင်း။ ဥပ္ပါဒေါ စ၊ ကိုဝင်း။ ပစ္စယဘာဝေါ တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ဟေတုအာဒယော၊ ဟေတု အစရှိကုန်သော။ စတုဝီသတိ၊ သော။ ယေပိ ပစ္စယာ၊ အကြင်အကြောင်းပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေပိ၊ ထိုပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ ဧတသေဝ ပစ္စယဘာဝသ၊ ၏သာလျှင်။ ဝိသေသာ၊ အထူးတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ တူ။ မူလ ဟေတုနိဒါနသမ္ဘဝပဘဝါဒိပရိယာယေဟိ စ၊ ပဘဝ အစရှိသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့်ရင်း။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိ။ပ။ ပရိယာယေဟိ စ၊ ပလိဗောဓဋ္ဌိတိ ဤသို့အစရှိသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့်ရင်း။ ပကာသိတော၊ သော။ ယွာယံ ကာရဏတ္ထော၊ အကြင်အကြောင်းအနက်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သောပိ၊ ထိုအကြောင်းအနက်သည်လည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤပစ္စယဘာဝ၌သာလျှင်။ အန္တောဂဓော၊ အတွင်းဝင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၅၈၄။ မူလကာရဏသဒ္ဒံ၊ ကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ၍။ နု အကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ နပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ (ကတော၊ ၏။) အကာရဏာ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ သုတ္တံ၊ ကို။ ပဋ္ဌဗာဟိတံ၊ တားမြစ်အပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ "အာသဝသမုဒယာ"တိ၊ ဟူ၍။ သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရတိ၊ ဆောင်တော်မူ၏။ ပရိယာယော ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ (ဝုတ္တိနည်းဖြင့်ဖွင့်သည်) ဝဋ္ဋကထာယ၊ ဝဋ်ကို ဟောသော ကထာ၏။ သီသဘာဝေါ၊ သည်။ ဝဋ္ဋဟေတုနော၊ ဝဋ်၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မသာပိ၊ ၏လည်း။ ဟေတုဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဝတဏှာနှစ်ပါးတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဘဝတဏှာယပိ၊ ၏လည်း။ ဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ တာယ–အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ ပဋ္ဌိဋ္ဌာဒိတာဒီနဝေ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အပြစ်ရှိသော။ ဘဝေ၊ ၌။ တဏှာယ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ သီသဘူတာ၊ ဦးခေါင်းဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ "မူလကာရဏ"န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

အပညာယမာနာယ၊ မထင်ရှားသော။ ပုရိမာယ၊ သော။ ကောဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒဝိရဟတော၊ ဖြစ်ခြင်းမှကင်းခြင်းကြောင့်။ နိစ္စတံ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဏှာယျ၊ ယူရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ "ဧဝံ စေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတီ"တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထိုစကားရပ်ဖြင့်။ ဣတိတော၊ ဤကာလမှ။ ပဗ္ဗေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗတာ၊ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ အပညာယနတော၊ မထင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ မသိအပ်သောကြောင့်။ ပုရိမကောဋ္ဌိအပညာယနံ၊ ရှေးအစွန်း၏ မထင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၅၈၅။ အဝိဇ္ဇာတဏှာဟေတုဣမေန၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဟူသော အကြောင်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်။ ဖလေသု၊ ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိအကျိုးတို့ကို။ ဝတ္တမ္ဗေသု၊ ဆိုအပ်ဆိုထိုက်ကုန်လျက်။ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ သဒ္ဒ လက္ခဏာဝိရောဓနတ္ထံ၊ သဒ္ဒလက္ခဏာနှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဝါ အကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဒွန္နေ၊ ဒွန် သမာသ်၌။ ပူဇိတသ၊ ပူဇော်အပ်သော အနက်ရှိသောပုဒ်၏။ ပုဗ္ဗနိပါတော၊ ရှေး၌ကျခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သဝရာ၊ သဝရမည်သော လူရိုင်းတို့သည်။ မံသသ၊ အသား၏။ အဋ္ဌိနာ၊ အရိုးနှင့်။ အလဂ္ဂနတ္ထံ၊ မကပ်ငြိခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ တာပေတွာ၊ ပူစေ၍၊ ဝါ၊ မီးကင်း၍။ ကောဋ္ဌေတွာ၊ ရိုက်နှက်၍။ ဥဏှောဒကံ၊ ရေနွေးကို။ ပါယေတွာ၊ တိုက်၍။ ဝိရိတ္တံ၊ ဝမ်းသက်စေအပ်ပြီးသော။ သူနံ၊ ဖူးဖူးရောင်သော။ အဋ္ဌိတော၊ မှ။ မုတ္တမံသံ၊ လွတ်သောအသားရှိသော။ ဂါဝိံ၊ နွားကို။ မာရေန္တိ ကိရ၊ သတ်ကုန်သတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂိသန္တာပါတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဝဠ္ဠဂါဒီ စ၊ အသတ်ခံရမည့် နွား(မ) သည်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတတာယ၊ အဝိဇ္ဇာ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ ဥဏှောဒကပါနံ၊ ရေပူကို သောက်ခြင်းကို။ အာရဘတိ ယထာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္မံ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့ လားရောက်စေတတ်သောကံကို။ (အာရဘတိ၊ ၏။) ပန၊ တပါး။ သာ (ဂါဝီ)၊ ထိုနွား(မ) သည်။ ဥဏှောဒကပါနေ၊ ၌။ အာဒီနဝံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ သီတုဒကပါနံ၊ ရေအေးကို သောက်ခြင်းကို။ အာရဘတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုတုဇ္ဇနော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ နာတိဗလဝဘာဝတော၊ အလွန်အားမကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္မေ၊ ၌။ အာဒီနဝံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍ [၂၅၀] တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ သုဂတိဂါမိကမ္မံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇံ၊ သို့။ တဏှာ၊ သည်။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ သုခေ၊ ၌။ တဏှံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (အနုဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

၅၈၆။ ကတ္တစိ သုတ္တေ၊ အချို့သောသုတ်၌။ (အစွဲကိုပြသည်) ဧကေဓမ္မမူလိကံ ဒေသနန္တိ၊ ကား။ ဧတိသာ၊ ဤဒေသနာအား။ အဝိဇ္ဇာတဏှာသု၊ တို့တွင်။ ဧကောယေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားဟူသော။ မူလံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကေဓမ္မမူလိကာ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဧကေဓမ္မမူလိကဒေသနာကို။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော တရားတို့တွင်။ ဧကံ ဧဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ မူလံ ကတ္တာ၊ ၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအကြောင်း၌။ ဖလံ၊ သည်။ ဥပနိသီဒတိ၊ ကပ်၍ နေ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပနိသာ၊ မည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို ဏှေ၊။ ဧတေသံ၊ ဤသခ်ါရတို့အား။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဟူသော။ ဥပနိသာ၊ အကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)

ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပုနိသာ၊ မည်ကုန်၏။ အဿာဒါနုပဿိနောတိ၊ ကား။ ဥပါဒါနိယေသု၊ ကုန်သော။ ဝိသယဘူတေသု၊ အဿာဒ၏ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ (အာရုံကိုပင် အာဓာရပြု၍ ဆိုသည်ဟု သိစေ၏) တေဘူမကဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာ ဒေတဗ္ဗတော၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿာဒသညိတံ၊ အဿာဒ–ဟု ဆိုအပ်သော။ သုခသောမနဿံ၊ ကို။ အနုပဿနသီလဿ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဝိဟာရတော–၌စပ်သည်) အပ္ပဟီနာဝိဇ္ဇတာယ၊ မပယ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာလလက္ခဏယောဂေန၊ ဘာလလက္ခဏာနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ဘာလဿ၊ ဘာလမည်သော ပုထုဇဉ်အား။ ဧဝန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာနိဝုတတ္တာ စ၊ အဝိဇ္ဇာကပိတ်ဆို့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ တဏှာသံယုတ္တတာ စ၊ တဏှာနှင့်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ အယံ ကာယောတိ၊ ကား။ မမ ဣဝ၊ ငါဘုရား၏ဌင်း။ တုမှာကဉ္စ၊ သင်တို့၏ဌင်း။ ပစ္စက္ခဘူတော၊ မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အယံ သဝိညာဏကကာယော၊ ဤဝိညာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ကာယသည်။ (ဣဒံ) ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ကား။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဖဿကာရဏံ၊ ဖဿ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဧတံ စ၊ ဤသဠာယတနကိုလည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ဆိုသင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယတနစ္ဆဋ္ဌံ၊ အာယတန ၆–ပါးအပေါင်းသည်။ (ကာယော၊ မည်၏။) သမုဒါဂတောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ စ နာမရူပန္တိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ သဝိညာဏကကာယော၊ ကာယ–ဟူသော။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သဠာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ ဣဒေတဏ္ဍိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဣတ္ထံ ဧတံ၊ ဣတ်–ဟု ပုဒ်ဖြတ်အပ်၏။ အတ္တနော စ၊ ၏ဌင်း။ ပရေသဉ္စ၊ တို့၏ဌင်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဒွါရာလမ္ဗနဘာဝေန၊ ဒွါရနှင့်အာရုံတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာနိ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဒွယံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒွယံ ပဋ္ဌိစ္စ ဖဿောတိ၊ ကား။ အညတ္ထ၊ တပါးသောသုတ်တို့၌။ စက္ခုရူပါဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒွယာနိ၊ နှစ်ခုအပေါင်းတို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုသမ္ဖဿာဒယော၊ စသည်တို့ကို။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ၊ ဟူ၍။)ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣဒေ၊ ဤသုတ်၌ကား။ အဗ္ဗတ္တိကဗဟိရာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ (ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။) ဧတံ၊ ဤအဗ္ဗတ္တိကာယတန ဗဟိရာယတန နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ မဟာဒွယံ နာမကိရ၊ မဟာဒွယမည်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ထိုသုတ်၏ အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤစကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အညတ္ထ၊ တပါးသော သုတ်တို့၌။ စက္ခုဉ္စ ပဋ္ဌိစ္စ ရူပေ စ။ပ။ ဖဿောတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ စက္ခု စေ၀၊ ၎င်း။ပ။ ဓမ္မာ စ၊ တို့ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွယာနိ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုသမ္ဖဿာဒယော၊ တို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ကို။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ၊ ဟူ၍။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣဓ ပန၊ ဤသုတ်၌ကား။ အယဉ္စောဝကာယောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ စက္ခာဒိနိဿယေ၊ စက္ခုစသည်တို့၏ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ သေသဓမ္မေ၊ ကြွင်းသောတရားတို့ကို။ စက္ခာဒိနိဿိတေ ဧ၀၊ စက္ခုစသည်တို့၌ မှီသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ စက္ခာဒိကာယံ၊ စက္ခုအစရှိသော တရားအပေါင်းကိုယ်ကို။ ဧကတ္တေန၊ တခုတည်းအဖြစ်ဖြင့်။ အဗ္ဗတ္တိကာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတ္တာ၊ ယူ၍ဌင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဧကတ္တေနေ၀၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဗဟိရာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဂဟေတ္တာ၊ ၍ဌင်း။) အဗ္ဗတ္တိကဗဟိရာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊ ကို။ (ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။) ဝုတ္တော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤအဗ္ဗတ္တိကာယတန ဗဟိရာယတန နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ မဟာဒွယံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဋ္ဌကထာစကားရပ်၏ အလိုတည်း။

ဧဝဉ္စ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ "အတ္တနော စ၊ ၏ဌင်း။ ပရဿ စ၊ ၏ဌင်း။ ပဉ္စဟိခန္ဓေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ဌင်း။ ဆဟိ အာယတနေဟိ စာပိ၊ တို့ဖြင့်ဌင်း။ (သံ–၅ ၂–၃၇–နှင့်အညီပင်) အယမတ္ထော၊ ကို။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြအပ်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ထိုသုတ်၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ သနိဿယာနိ၊ မှီရာရုပ်နာမ်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒီနိ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့ပေတည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ [၂၅၁] ရူပါဒီနိ၊ တို့သည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့ပေတည်း။ တထာ၊ တူ။ အတ္တနော၊ ၏။ ဆ၊ ကုန်သော။ အဗ္ဗတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ အယံ ကာယော၊ ဤကာယမည်၏။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ဗဟိရာနိ၊ ကုန်သော။ (ဆ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။) ဗဟိဒ္ဓါ နာမရူပံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ အညထာ၊ ဖြင့်။ အဗ္ဗတ္တိကာယတန မတ္တေ၀ဝ၊ မျှကိုသာလျှင်။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အဗ္ဗတ္တိကာယတနာနေ၀၊ တို့သည်သာလျှင်။ နု ဟောန္တိ၊ ဣန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော စ၊ ၏ဌင်း။ ပရေသဉ္စ၊ တို့၏ဌင်း။ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းသည်။ နု သမ္ဘ၀ေယျ၊ မဖြစ်လေရာ။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ သဠေ၀ါယတနာနီတိ၊ ကား။ ဖဿကာရဏာနိ၊ ဖဿ၏ အကြောင်းတို့သည်။ သဠေ၀၊ ၆–ပါးတို့သည်သာလျှင်တည်း။ ကာရဏဘူတေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေဟိ အာယတနေဟိ၊ ယင်းအာယတနတို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ဖဿေန၊ ဖြင့်။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့သော။ ဘာ၀ေ၊ သည်။ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဋိသံ၀ေဒေတိ၊ ၏။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ "ဧတေသံ ဝါ အညတရေန၊ အဝိဇ္ဇာနိ၀ရဏသ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတသ တဏှာယ သမ္ဘယုတ္တသာ"တိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ ၌။ သခ်ါရေ၊ တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာတဏှာနိသိတေ ဧ၀၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာတို့၌ မှီသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ကတ္တာ၊ ၍။ ကာယဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏနာမရူပသဠာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတ္တာ၊ ၍။ တသ္မိံ ကာယေ၊ ၌။ သဠာယတနာနံ၊ တို့၏။ ဖဿံ၊ အကျိုးဖြစ်သော ဖဿကို။ တန္နိဿိတမေ၀၊ ထိုသဠာယတန၌ မှီသည်ကိုသာလျှင်။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ဝိသေသပစ္စယဘာ၀ံ၊ ထူးသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ ဗာလနှင့် ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အတီတဒ္ဒါ၀ိဇ္ဇာတဏှာမူလကော၊ အတိတ် အခွန်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာမူလရှိသော။ ဝေဒနာဇ္ဇော၊

ဝေဒနာလျှင် အဆုံးရှိသော။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဒသိတော၊ ၏။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူလိုသည် ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယာယ စ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ဝေဒါမီတိ ဟူ၍။ ဝေဒနာပဘဝံ၊ ဝေဒနာလျှင် အမွန်အစရှိသော။ သာဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တကွသော။ တဏှံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဥပါဒါနဘဝေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ တန္နိဿိတေ၊ ထိုတဏှာ၌ မှီသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကာယူပဂေါ ဟောတီတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားဖြင့်။ ဇာတိအာဒိကေ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္နဟေတုသမုဋ္ဌာနတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဥဘယမူလဝသေန၊ နှစ်ပါးသော မူလတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တဗ္ဗိပရိယာယေန စ၊ ထိုမှပြန်သော အားဖြင့်လည်း။ ပဏ္ဍိတသ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နဟေတုပရိက္ခယတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ကုန်ခြင်းမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ဥဘယမူလကော၊ ရှိသော။ ပဋ္ဌိမလောမပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ (ဝုတ္တော၊ ၏။) ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

၅၈၇။ ပူရေတုန္တိ၊ ကား။ ဝမ္မေတုံ၊ ပွါးစေခြင်းငှါ။ ဥပစိနိတုံ၊ ဆည်းပူးခြင်းငှါ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္မ သ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့ လားရောက်စေတတ်သော အကုသိုလ်ကံ၏။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ၊ ထူးသော အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အဝိန္ဒိယံ ဝိန္ဒတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဝိန္ဒိယဿ၊ ရသင့် ရထိုက်သော သုစရိုက်၏။ ဝိသေသပစ္စ ယော၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိန္ဒိယံ နဝိန္ဒတီတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ၏။) အတ္တနိဿိတာနိ၊ မိမိ၌ မှီသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ [၂၅] စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စသည်တို့ကို။ ပဝတ္တနံ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယတနံ၊ မည် ၏။ သမ္မောဟဘာဝေနေဝ၊ ပြင်းစွာ တွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ အနဘိသမယဘူတတ္တာ၊ အဘိသမယဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဒိတံ အညာတံ၊ မသိအပ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အန္တဝိရဟိတေ ဇဝါပေတီတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထော၌။ ဝဏ္ဏာဂမဝိပရိယာယဝိကာရ–ဝိနာသဓာတုအတ္ထဝိသေသယောဂေဟိ၊ ဝဏ္ဏ၏လာခြင်း, ရှေ့နောက် ပြန်ခြင်း, ဖောက်ပြန်ခြင်း, ကြေခြင်း, ဓာတ်၏ အနက်ထူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ပဋ္ဌဝိသေ၊ သော။ နိရုတ္တိလက္ခဏသ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အ–ကာရ, ဝိ–ကာရ, ဇ–ကာရေ၊ ဇ–အက္ခရာတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အညေသံ၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ အက္ခရာ တို့၏။ လောပံ စ၊ ကြေခြင်းကိုဝင်း။ ဒုတိယသ၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဇ–ကာရသ၊ ၏။ အာဂမံ စ၊ လာခြင်းကိုဝင်း။ ကတွာ၊ ၍။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဗျဉ္ဇနတ္ထံ၊ သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ သဘာဝတ္ထံ၊ သဘာဝအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထာရမ္မဏာနိ၊ တို့ကို။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာဝတ္ထုတည်း။ ဣဒံ၊ ကား။ အာရမ္မဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ သည်။ ဥတုံ၊ ငှါ။ နဿ ဣဒ္ဓာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ တပ္ပဋိဗ္ဗာဒိကာ၊ ထိုဝတ္ထုနှင့် အာရုံတို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဝတ္ထာ ရမ္မဏသဘာဝဆာဒနတော ဇဝ၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၏ သဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သောကြောင့်ပင်လျှင်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ ပဋ္ဌိစ္ဓ သမုပ္ပါဒဘာဝသ စ၊ အဖြစ်ကိုဝင်း။ ဇရာမရဏာဒီနံ၊ တို့၏။ ပဋ္ဌိစ္ဓသမုပ္ပန္နဘာဝသ စ၊ ကိုဝင်း။ ဆာဒနတော၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္ဓ သမုပ္ပန္နဆာဒနံ၊ ပဋ္ဌိစ္ဓသမုပ္ပန်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အပစ္စက္ခိတွာတိ၊ ကား။ ပစ္စက္ခာနံ၊ စွန့်ခြင်းကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ အပဋိက္ခိပိတွာ၊ မပယ်မစွန့်မူ၍။ ။ပိဏ္ဍပါတာဒိ၊ ဆွမ်းအစရှိသည်သည်။ သရီရဿ၊ ကိုယ်အား။ (ဥပကာရကော) ယထာ၊ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။ ဥပကာရကဒ္ဒေ၊ ကျေးဇူးပြု တတ်သော အနက်သဘောသည်။ ပစ္စယဒ္ဒေ၊ မည်၏။

သခ်ိတမဘိသခ်ိရောန္တိတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ သခ်ိတံ၊ ပြုအပ်သော တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ အဘိ သခ်ိရောန္တိ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်၏။ သခ်ါရသဒ္ဒဂ္ဂဟဏေန၊ သခ်ါရ–သဒ္ဒါကိုယူခြင်းဆိုခြင်းဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ သခ်ါရ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသခ်ါရာ၊ မည်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရာပိ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်သော သခ်ါရတို့သည်လည်း။ သခ်ါရ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သည်။ ယဒိပိ (ဟောန္တိ)၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တေ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရတို့သည်။ ဣမိဿာဒေသနာယ၊ ၌။ ပဓာနာ၊ ပြဓာန်းကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓာတိ ဇဋ္ဌ၊ ဤပုဒ်၌။ သခ်ါရ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသခ်ါရေသု၊ တို့တွင်။ အဘိသခ်ိရဏကသခ်ါရံ၊ ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြဉ်၍။ တဒညေ၊ ထိုမှတပါးကုန်သော။ သခ်ါရ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသခ်ါရာ၊ တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သခ်ါရသဒ္ဒေန အာဂတသခ်ါရာတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ သမုဒါယော၊ အပေါင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တဒေကဒေသာ၊ ထိုအပေါင်း၏ အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗသဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝသေန၊ ဖွင့်အပ်သော သခ်ါရနှင့် အလုံးစုံကို သိမ်းယူတတ်သည့် သခ်ါရတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဝိဓတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပဌမံ နိရုဒ္ဓေတိ ဝစီသခ်ါရောတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဝိတက္ကာ။ပ။ သခ်ါရာဒယော၊ ဝိတက်ဝိစာရ, ထွက်သက်ဝင်သက်, သညာနှင့် ဝေဒနာဟူသော ဝစီသခ်ါရ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝါ၊ ဝစီသခ်ါရ, ကာယသခ်ါရ, စိတ္တသခ်ါရ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ကာယသင်္ခေတနာဒယော၊ စသည်တို့ကို။ နဝုတ္တာ)၊ မဟောအပ်ကုန်။

ယထာသကံ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ သခ်ိတတ္တာ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သခ်ိတသခ်ါရာ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တာနံ၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၏လည်း။ သခ်ိတ

ဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ "ဧတံ၊ ဤတရားသည်။ မမ၊ ငါ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။" ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအကျိုးဌ်။ အဘိမုခေန ဝိယ၊ ရှေးရှုပြုသကဲ့သို့။ ကမ္မုနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေဘူမ ကဝိပါကကဋ္ဌတ္တာရူပေသု၊ ဘုံသုံးပါးဌ်ဖြစ်သော ဝိပါက်ကမ္မဇရူပ်တို့ဌ်။ သာတိသယော၊ သော။ သခ်ံတဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဌ်။ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော သခ်ါရ တို့၏။ အဘိသခ်ံတသခ်ါရတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ဌ်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာဂတဋ္ဌာနသ၊ လာသောအရာ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ [၂၅၃] တေပိ။ပ။ သဂ်ံဟံ ဂစ္ဆန္တီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဟိ၊ မှန်။) ဥတုအာဒိသမုဋ္ဌာနာပိ၊ ဥတုစသည်ကြောင့် ဖြစ်သည်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ တို့ကို။ အနိစ္စာ ဝတ သခ်ါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ။ အတ္တာနော၊ ၏။ ဖလသ၊ ကို။ အဘိသခ်ံရဏတော၊ ပြုပြင်တတ်သောကြောင့်။ အဘိ သခ်ံရဏကသခ်ါရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကာယပယောဂသမုဋ္ဌာပနဝိရိယံ၊ ကိုယ်၏ဗျာပါရပယောဂကို ဖြစ်စေတတ်သော လုံ့လသည်။ ကာယိကဝိရိယံ၊ မည်၏။ အဘိသခ်ါရသာတိ၊ ကား။ ပယောဂဝေဂသ၊ ဗျာပါရအဟုန်၏။

ဝါစံ၊ စကားကို။ သခ်ံရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝစီသခ်ါရော၊ မည်၏။ (ဝိတက် ဝိစာရကို ရသည်) ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ သခ်ံရီယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသခ်ါရော၊ မည်၏။ (ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရသည်) စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သခ်ံရီယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ စိတ္တံ၊ ကို။ သခ်ံရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိတ္တသခ်ါရော၊ မည်၏။ (ဝေဒနာသညာကို ရသည်၊ ဝါ၊ ဝိတက်ဝိစာရမှကြွင်းသော စေတသိက်တရားအပေါင်းကို ရသည်) သခ်ံပတော ပန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်မူကား။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော သခ်ါရတို့သည်လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ သခ်ံရောန္တိ၊ ပြုတတ်ကုန်၏။ (ဣတိ စ၊ ကြောင့်ဝင်း။) သခ်ံရီယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ကြောင့်ဝင်း။ သခ်ါရာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သခ်ါရဋ္ဌပစ္စယဋ္ဌာဒိ၊ သခ်ါရ–သဒ္ဒါ၏ အနက် ပစ္စယ–သဒ္ဒါ၏အနက် အစရှိသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။

နမတိတိ၊ ကား။ ဧကန္တသာရမ္ဘဏတာယ၊ စင်စစ်သာရမ္ဘဏတရား၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္ဘဏာဘိမုခံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု။ နမတိ၊ ညွှတ်တတ်၏။ ပရိတသတီတိ၊ ကား။ ပိပါသတိ၊ သောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏၊ ဝါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှါ အလိုရှိ ၏၊ ဝါ၊ ဆာလောင်၏။ (ပါ–ဓာတ်သည် သောက်ခြင်းအနက်ဌ် ဖြစ်သောကြောင့်ဝင်း, ပါတဗျတံ–ဟူသောပုဒ်ဌ် ပါ– ဓာတ်သည် ဘုဉ္ဇန အနက်ဌ် ဖြစ်သောကြောင့်ဝင်း, သောက်လိုသုံးလိုခြင်းသည် ဆာလောင်ခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့်ဝင်း ထိုအနက်သုံးပါးလုံးကို ပြန်ဆိုသည်) ဝါ၊ ကား။ တဏှာပရိတ္တာသတာယ၊ တဏှာဟူသော အလွန်ဆာလောင်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဝိစလတိ၊ ဖောက်ပြန်စွာ လှုပ်ရှားတတ်၏။ ဥပါဒိယတီတိ၊ ကား၊ ဒဠ္ဠံ၊ မြဲမြံစွာ။ အာဒိယတိ၊ ယူတတ်–စွဲလမ်းတတ်၏။ ဘဝတီတိ၊ ပုဒ်ကို။ ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဘာဝယတီတိ၊ ပုဒ်ကို။ ကမ္မ ဘဝံ၊ ကို။ (သန္ဓာယ အာဟ၊ ၏။) ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ စုတိ၊ ရွှေ့လျော ပျက်စီးခြင်းသည်။ မရဏံ၊ မည်၏။ (သီမူအလိုအားဖြင့် စုတိကွန္ဓာနံ၊ စုတိခန္ဓာတို့၏။ မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏– ဟု အနက်ပေး) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မရန္တိ ဧတေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပါဒဒုက္ခာ စ၊ ဖြစ်ခြင်းဆင်းရဲလည်းရှိ၏။ ဌိတိဒုက္ခာ စ၊ တည်ခြင်း ဆင်းရဲလည်း ရှိ၏။ ဣတိကတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒွေဓာ ခဏတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာယာသော။ အာယာသဟူသည်။ ပရိဿမော ဝိသာဒေါ၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။

နိဒ္ဒိဋ္ဌနယဒဿနန္တိ၊ ကား။ ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌဝိဓိသန္ဒဿနံ၊ အကျယ်ပြအပ်ခဲ့တိုင်းသော အစီအရင်ကို ကောင်းစွာပြကြောင်း ဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ ကေဝလသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကေဝလာ၊ အခြားတပါးနှင့် မရောမယှက် သက်သက်ဖြစ်ကုန်သော။ သာလ ယော၊ သလေးတို့သည်။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့ဌ်။ အသမ္မိဿဝါစကော စ၊ မရောယှက်ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကေဝလာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အဂ်ံမဂဓာ၊ အဂ်ံတိုင်းသား မဂဓတိုင်းသားတို့သည်။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့ဌ်။ နိရ ဝသေသဝါစကော စ၊ အကြွင်းမဲ့ဟူသောအနက်ကို ဟောသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွိဓာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်ဌ်။ အသမ္မိဿသာတိ၊ ကား။ သုခရဟိတသ၊ ချမ်းသာမှ ကင်းသော။ ဟိ၊ အကြောင်း ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသခ်ါရအစရှိသော တရားအပေါင်းဌ်။ ဥပ္ပါဒဝယရဟိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကင်းသော၊ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသည်။ နိ အတ္ထိ၊ မရှိ။ သကလသာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗဘဝါဒိဂတသ စ၊ အလုံးစုံသော ဘဝစသည်တို့ဌ် တည်သည်လည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗကာလိကသ စ၊ အလုံးစုံသော ကာလတို့ဌ် ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။

၅၈၈။ လက္ခဏောကဝိဓာဒိတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်ဌ်။ အာဒိ–သဒ္ဒေါ၊ ကို။ ပစ္စေကံ၊ အသီး။ ပရိသမာပေတဗ္ဗော၊ ပြီးဆုံး စေအပ်၏။ (လက္ခဏ–သဒ္ဒါ ဧကဝိဓ–သဒ္ဒါနှစ်ရပ်လုံးနှင့်ပင် အာဒိ–ကို အသီးအသီးယှဉ်စပ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ လက္ခဏာဒိတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သမ္ဘယုတ္တော၊ တို့ကို။ ဝါ၊ ကား။ တံသမဝ်ဂိပုဂ္ဂလေ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သမ္ဘောဟယတိ၊ ပြင်းစွာ တွေဝေစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘောဟနရသာ၊ မည်၏။ အာရမ္ဘဏသဘာဝသ၊ အာရုံ၏ သဘောကို။ ဆာဒနံ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယှတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အာသဝပဒဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ပဋိသန္ဓိဇနနတ္ထံ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ အာယူဟန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ဗျာပါရံ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယူဟနရသာ၊ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ရာသိကရဏံ၊ အကျိုးတရားတို့၏ အစုကို

ပြုခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အကျိုးတရားတို့ကို ပေါင်းစုခြင်းသည်။ အာယူဟနံ၊ မည်၏။ (ရာသိကရဏံ အာယူဟနန္တိ စ ရာသိဘူတ သ ရူပါရူပသခ်ါတသ ဖလသ နိဗ္ဗတ္တနတော ဝုတ္တံ၊ အနုဋီ ၂–၉၅) စေတနာသဘာဝတ္တာ၊ စေတနာ သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စေတနာ၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယှတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတနာပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ နာမရူပသ၊ ၏။ ပုရေစာရိကဘာဝေန၊ ရှေ့သွားခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ မည်၏။ ပုရိမဘာဝေန၊ နှင့်။ သဒ္ဒါ၊ တကွ။ ဃဋ္ဋနံ၊ ဆက်စပ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယှတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဟ စ၊ တကွၛင်း။ အညမညဗ္ဗ၊ နာမ်တရား အချင်းချင်းၛင်း။ သမ္မယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မယောဂရသံ၊ မည်၏။ သမံ၊ အညီအညွှတ်။ ပကာရေဟိ၊ ဧကုပ္ပါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။ [၂၅၄] ယောဂေါ၊ ယှဉ်ခြင်းသည်။ သမ္မယော ဂေါ၊ မည်၏။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ အဘာဝေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ အဝိနိဗ္ဘောဂေါ၊ မည်၏။ ရူပံ၊ သည်။ သမ္မယောဂါဘာဝ တော၊ သမ္မယောဂမရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိကိရတိ၊ ဖရိဖရဲ ပြန့်ကြဲတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိကိရဏရသံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တတော ဧဝ၊ ပင်လျှင်။ ပိသိယမာနာ၊ ကြိတ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တဏ္ဍုလာဒယော၊ တို့သည်။ ဝိကိရန္တိ၊ ကုန်၏။ စုဏ္ဏီ ဘူတာ၊ အမှုန့်ဖြစ်ကုန်၍။ ဝိဒ္ဓိံသန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်၏။ ။ နာမသ၊ ၏။ ကဒါစိ၊ ၌။ ကုသလာဒိဘာဝေါပိ၊ ကုသိုလ်စသည် အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုကုသိုလ်စသည်မှ။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ ၄၊။ အဗျာကတပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ အစေတနော အဗျာကတောတိ ဧတ္ထဝိယ၊ ဤပါဠိ၌ကဲ့သို့။ အနာရမ္မဏတာ၊ အာရုံမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ အာရုံမပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အဗျာကတတာ၊ အဗျာကတ၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ အာယတန လက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဃဋ္ဋနလက္ခဏံ၊ (ထိုထို ဒွါရနှင့် ဆိုင်သော တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၄၊) အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (ဃဋ္ဋနန္တိ စ တံတံဒွါရိကဓမ္မပ္ပဝတ္တနမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အနုဋီ ၂–၉၅) ဝါ၊ ကား။ အာယာနံ၊ ထိုထို ဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက် တို့ကို။ တနနလက္ခဏံ၊ ချဲ့ခြင်း–ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ယထာသကံ ဝိသယဂ္ဂဟဏသ၊ အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော (ဝါ) မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သော အာရုံကိုယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ဒဿနသ၊ တွေ့ခြင်းကို။ ကရဏတော၊ ပြုခြင်း ကြောင့်။ ဒဿနရသံ၊ တွေ့ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သမ္မောဟဝိနောဒနိယံ ပန၊ ၌ကား။ ဒဿနာဒိရသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယထာ ရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာဏမနောဝိညာဏာဓာတူနံ၊ ဝိညာဏာဓာတ် မနောဝိညာဏာဓာတ်တို့၏။ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနံ၊ ဝတ္ထု၏အဖြစ် ဒွါရ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ ဝတ္ထုဂ္ဂဟဏံ၊ ဝတ္ထု–သဒ္ဒါ သည်။ စက္ခာဒိပဉ္စကာပေက္ခံ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတန ငါးပါးအပေါင်းကိုငဲ့၏။ ။အကုသလဝိပါကုပေက္ခာယ၊ အကုသလ ဝိပါက်ဥပေက္ခာ၏။ (သင်္ဂဟိတတ္တာ–၌စပ်) အနိဋ္ဌဘာဝတော၊ အနိဋ္ဌ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်ၛင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလဝိပါက်ဥပေက္ခာ၏။ ဣဋ္ဌဘာဝတော၊ ကြောင့်။ သုခေန၊ ဖြင့်ၛင်း။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုခ ဒုက္ခ ပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခသမုဒယတ္တာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟေတုလက္ခဏာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ် လက္ခဏာရှိ၏။ တတြတတြဘိနန္ဒိနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အဘိနန္ဒနရသာ၊ နှစ်သက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ စိတ္တ သ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပဂ္ဂလသ၊ ၏။ ရူပါဒီသု၊ တို့၌။ အတိတ္တဘာဝေါ၊ မရောင့်ရဲသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယှတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတ္တဘာဝပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ တဏှာဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသဝသေန၊ တဏှာနှင့်ဒိဋ္ဌိဟူသော မြဲမြံစွာ နှလုံး သွင်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အမုဉ္စနရသံ၊ မစွန့်လွှတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ တဏှာဒဋ္ဌတ္တံ၊ တဏှာ၏ မြဲမြံ သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ မြဲမြံသောတဏှာသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍ဣၛင်း။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသောဥပါဒါန်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍ဣၛင်း။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာဒဋ္ဌတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ကမ္မုပပတ္တိဘဝဝသေန၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘဝသ၊ ၏။ လက္ခဏာဒယော၊ တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၅၈၉။ မောဟာဒိဘာဝတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အနနုဗောဓာဒီနံ၊ စသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဒုက္ခာဒီသု၊ စသည်တို့၌။ အညဏဝသေန၊ မသိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အပ္ပဋိပတ္တိ၊ မသွားခြင်းကို၊ ဝါ၊ အပ္ပဋိပတ္တိအဝိဇ္ဇာကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) အသုဘာဒီသု၊ စသည်တို့၌။ သုဘာဒိဝိပလ္လာသဝသေန၊ သုဘ စသည်ဟု ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋိပတ္တိ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌသမ္ပယုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ဒွါရာရမ္မဏတောတိ၊ ကား။ ဒွါရတော စ၊ အားဖြင့်ၛင်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အားဖြင့်ၛင်း။ ဆသု ဒွါရေသု စ၊ တို့၌ၛင်း။ ဆသု အာရမ္မဏေသု စ၊ တို့၌ၛင်း။ ပဝတ္ထ နတော၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်။ ။ အယံ ပန ဝိဘာဂေါ၊ ဤဝေဘန်ခြင်းကိုကား။ အဝိဇ္ဇာယ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ နဲ(လဗ္ဘတိ)၊ ရအပ် သည်မဟုတ်။ အညေသုပိ၊ ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂေ်သု၊ တို့၌။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့အား၊ ဝါ၊ တို့၏အရာ၌။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေသုပိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာဒိဘာဝတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ နေဝသေက္ခာနာသေက္ခသံ ယောဇနိယာဒိဘာ ဝေ၊ စသည်တို့၏ အဖြစ်တို့ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ ၏။ စတုယောနိသံဝတ္တနတောတိ၊ ကား။ စတုယောနိပရိယာပန္နတ္တ–ဘာဝနိဗ္ဗတ္ထ နတော၊ လေးပါးသောယောနိတို့၌ အကျုံးဝင်သော အတ္တဘောကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့်။

[၂၅၅] လောကိယဝိပါကာဒိဘာဝတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အဗျာကတသပ္ပစ္စယသခ်ံတာဒိ ဘာဝေ၊ စသည်တို့၏ အဖြစ်တို့ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ ၏။ သဟေတုကာဟေတုကာဒိတောတိ၊ ဤပါဠိ၌။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သသခ်ါရာသခ်ါရာဒိဘေဒေ၊ အစရှိသောအပြားတို့ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ ၏။

နာမရူပ်၊ ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓဝသေန၊ ပစ္စုပ္ပန်အခွန့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာမံ ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ အတီတာနာဂတမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အဒ္ဓ ဒ္ဝယပရိယာပန္နသာပိ၊ အခွန့်နှစ်ပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော နာမ်ရုပ်၏လည်း၊ ဝါ၊ ကိုလည်း။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတီတာဒိတော တိဝိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သဒ္ဓာတိသမောသရဏဒ္ဌာနတောတိ၊ ကား။ ဝိညာဏတံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ ဝိညာဏ်, ထိုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော တရား တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိပဝတ္တိဒေသဘာဝတော၊ ဖြစ်ရာ မပြတ်ဖြစ်ရာအရပ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဘူတပ္ပသာဒဝိညာဏတောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ပါဠေ၊ သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိညာဏာဒိတောတိ၊ ဟူ၍။ ပဌမ္ကို၊ ရွတ်ဆိုကုန်၏။ ဧကသေ သနယေန၊ ဧကသိသ်နည်းဖြင့်။ (သဒ္ဒါယတနဉ္စ သဒ္ဒါယတနဉ္စ သဒ္ဒါယတနံ–ဟု ဧကသိသ်ပြု၍ ပြီးသောပုဒ်ဖြင့်ဟု ဆိုလို၏) ဗာဟိရာယတနသာပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟေ၊ သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ တသ၊ ထိုဗာဟိရာယတနဓာတ်။ သင်္ဂဟိတတာ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ (သာရမ္မဏအနာရမ္မဏအဖြစ် ရူပ အရူပ အဖြစ် စသည်တို့ကို အာဒိ–သဒ္ဒါဖြင့် ယူသည်ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏) နောဘယဂေါစရန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ မနာယတနံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဒေသဝသေန၊ အရပ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အာသန္နတာ ဝါ၊ နီးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဒူရတာ ဝါ၊ သည်၎င်း။ နိ အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝိဂ္ဂဟတ္တာ၊ အထည်ကိုယ်ဒြဗ်မရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနာယတနသ၊ ၏။ ဂေါစရော၊ အာရုံကို။ မနာယတနံ၊ သို့။ သမ္ဘတ္တောတိ ဝါ၊ ရောက် သည်ဟူ၍၎င်း။ အသမ္ဘတ္တောတိ ဝါ၊ မရောက်ဟူ၍၎င်း။ နိ ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ ဖဿာဒီ နမ္မိတိ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဖဿော၊ သည်။ ဖုသနသဘာဝတော စ၊ တွေ့ထိခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်း။ လောကိယသာသဝါဒိဘာဝတော စ၊ လောကီ အဖြစ် သာသဝစသည်အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဧကဝိဓော၊ ရှိ၏။ ပဋိဃသမ္ဘသ အဓိဝစနသမ္ဘသဘောဒတော စ၊ အပြားအားဖြင့် ၎င်း။ သဟေတုကာဒိဘာဝတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ (သဟိတ် အဟိတ်အဖြစ်စသည်အားဖြင့်ဟု ဆိုလို၏) ဒုဝိဓော၊ ၏။ ဘဝတ္တယပရိယာပန္နတော စ၊ ဘဝသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနတ္တယသမ္ပယောဂတော စ၊ နှင့်ယှဉ် သောအားဖြင့်၎င်း။ အဟေတုကဒုဟေတုကတိဟေတုကတော စ၊ တိဟိတ်အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ တိဝိဓော၊ ၏။ ယောနိဂတိ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓော စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ဝေဒနာ၊ သည်။ အနုဘဝနလက္ခဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ လောကိယသာသဝါဒိဘာဝတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဧကဝိဓာ၊ ၏။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကမနောဒ္ဓါရိကဘေဒတော၊ ဒ္ဓါရိက အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ သုခါဒိ ဘေဒတော၊ အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ ယောနိဂတိဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာ စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓာ စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဆဒ္ဒါရမ္မဏဘေဒ တော၊ ၆–ပါးသော အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ၏။

တဏှာ၊ သည်။ လောကဿ၊ ၏။ သမုဒယဘာဝတော၊ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဝိဓာ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပ ယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တဘာဝတော၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ ကာမဘဝဝိဘဝတဏှာဘေဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ စတုမဂ္ဂပဟေယျတော၊ လေးပါးသော မဂ်တို့သည် ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ ၏။ ရူပါဘိနန္ဒ နာဒိဘာဝတော၊ ရုပ်ကို နှစ်သက်ခြင်းစသည်တို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ၏။ ဆတဏှာကာယဘေဒတော၊ ၆–ပါးသော တဏှာကာယတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ၏။

ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဒဋ္ဌဂ္ဂါဟဘာဝတော၊ မြဲမြဲစွာစွဲယူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ ၏။ တဏှာဒိဋ္ဌိဘေဒတော၊ တဏှာနှင့် ဒိဋ္ဌိတို့၏အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။ ဘဝတ္တယူပနိဿယဘာဝတော၊ ဘဝသုံးပါး အပေါင်း၏အကြောင်း ဥပနိဿ ယ၏အဖြစ်အားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။ ကာမုပါဒါနာဒိဘေဒတော၊ အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ ပဉ္စဂတိသံဝတ္တနတော၊ ဂတိငါးပါးကိုဖြစ်စေသောအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ၏။

[၂၅၆] ဘဝေါ၊ သည်။ လောကိယသာသဝါဒိဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဧကဝိဓော၊ ၏။ ကမ္မုပပတ္တိဘေဒတော၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ကာမဘဝါဒိဘေဒတော၊ အစရှိသောအပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ စတုရုပါဒါန ပစ္စယတော၊ ဥပါဒါန်လေးပါးလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၏။ ပဉ္စဂတိသံဝတ္တနတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓော၊ ၏။ ကာမကမ္မဘဝါဒိဘေဒတော၊ ကာမကမ္မဘဝ (ကာမဥပပတ္တိဘဝ) စသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓော၊ ၏။ သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိသင်္ဂဟတော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနှစ်ပါးကို ရေတွက်သောအားဖြင့်။ သတ္တဝိဓော၊ ၏။ စတုရုပါဒါနပစ္စယ ကမ္မဘဝါဒိဘေဒတော၊ ဥပါဒါန် လေးပါးလျှင်အကြောင်းရှိသော ကမ္မဘဝလေးပါး, ဥပပတ္တိဘဝလေးပါးတို့၏ အပြားအား ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓော၊ ၏။ ကာမဘဝါဒိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ နဝဝိဓော၊ ၏။

ဇာတိ၊ သည်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ၌။ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဝိဓာ၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓသခ်ါရက္ခန္ဓသင်္ဂဟတော၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့် သခ်ါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

ဘဝတ္တာယပရိယာပန္နတော၊ အားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ ယောနိဂတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ စတုဗိဓာ စ၊ သည်ရင်း။ ပဉ္စဝိဓာ စ၊ သည်ရင်း။ (ဟောတိ၊၏။) ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဧရာမရဏာဒီနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဧကဝိဓာဒိဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၉၀။ သောကာဒီနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း၊ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ် ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အင်္ဂဗဟုတ္တပွသင်္ခေ၊ အင်္ဂါတို့၏ များသည်၏အဖြစ်သည်ရောက်လတ်သော်။ (ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနံ ဗဟုဘာဝေ အာပန္နေ–အနုဋ္ဌိ ၂–၉ဖ) ဒွါဒသေဝါတိ၊ ၁၂–ပါးတို့သာလျှင်ဟူ၍။ အင်္ဂ၀ဝတ္ထာနံ၊ အင်္ဂါတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သောကာဒယော၊ တို့ကို။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နဝ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဖလေန၊ ဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇံ၊ ဟူသော။ မူလင်္ဂံ၊ မူလအင်္ဂါကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄ါ။ တေ၊ ထိုသောက စသည်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧရာမရဏာဇ္ဇာဟတသ ဟိ ဗာလသ တေ သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ သောကာဒီနံ၊ တို့၏။ ဧရာမရဏာကာရဏတာ၊ ဧရာမရဏာလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (အာစရိယေန၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ကာယိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ သုတ္တေ စ၊ သုတ်၌လည်း။ ဧရာမရဏနိမိတ္တဉ္စ၊ ဧရာမရဏာလျှင် အကြောင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ တံ၊ (အသုတဝါ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနော သာရီရိကာယ–အစရှိသော) ထိုသုတ်ကို။ တန္နိမိတ္တာနံ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော သောက စသည်တို့၏။ (သမ္ဘဝေ–၌ စပ်) ဧရာမရဏာဇ္ဇာဟတသ၊ ဧရာမရဏာသည် နှိပ်စက်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္ဘဝေ၊ ဖြစ်သင့်ရာ၌။ သာဓကဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ နဝ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧရာမရဏေနေဝ၊ နှင့်သာလျှင်။ သောကာဒီနံ၊ တို့၏။ ဧကသခ်ေပေါ၊ တခုတည်းသော အလွှာကို၊ ဝါ၊ အဖို့ကို။ ကတော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသောက စသည်တို့၏။ ဇာတိပစ္စယတာ၊ ဇာတိလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧရာမရဏပစ္စယဘာဝေ၊ ဧရာမရဏာလျှင်အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ ဧကသခ်ေပေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုအပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဧရာမရဏံ စ၊ သည်ရင်း။ သောကာဒယော စ၊ တို့သည်ရင်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ရာ၌။ တတ္ထ၊ ထိုဧရာမရဏာနှင့် သောကစသည်တို့တွင်။ ဧကန္တိကံ၊ ဧကန်ဖြစ်သော။ ဧရာမရဏံ၊ ကို။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတံ၊ ၏။ ရူပဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနေကန္တိကာ၊ ဧကန်မဟုတ်ကုန်သော။ သောကာဒယော ပန၊ စသည်တို့ကိုကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ပါကဋ္ဌေန၊ သော။ ဖလေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာနိဒဿနတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာကို ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုသောကအစရှိသော ထင်ရှားသောအကျိုးဖြင့်။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တတော၊ ထိုဇာတိဖြစ်ရာဘဝမှ။ ပရာယ၊ နောက်ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသောပဋိသန္ဓေ၏။ ဟေတုဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝစက္ကသ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇေဒေါ၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ သုတ္တံ၊ (အသုတဝါ–အစရှိသော) သာဓကသုတ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ–၌ စပ်)သောကာဒီနံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတသေဝ အတ္ထသ၊ ဤအနက်ကိုသာလျှင်။ သာဓကံ၊ ပြီးစေတတ်သည်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဗာလသ၊ ၏။ သောကာဒီနံ၊ တို့၏။ ဧရာမရဏာနိမိတ္တတာ–မတ္တသ၊ ဧရာမရဏာလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကို။ (သာဓကံ၊ ဟူ၍။) နဝ(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ အသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနောတိ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သောကာဒီနံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတာ၊ ၏။ ဧရာမရဏာနိမိတ္တမေဝ၊ ဧရာမရဏာ အကြောင်းရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဒုက္ခန္တိ စ၊ ဒုက္ခဟူ၍ကား။ နဝ(ဒဿိတံ)၊ မပြအပ်ပေ။

အပရော နယော၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တပါးသော နည်းကား။ ဧရာမရဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းပေတည်း။ အညထာ၊ ဖြင့် (ယူလတ်သော်)။ ဒွါဒသင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ နဝ ပရိပူရေန္တိ၊ မပြည့်ကုန်။ သော၊ ထိုဧရာမရဏာသည်။ ကဿ၊ အဘယ်၏။ ပစ္စယော ပန၊ အကြောင်းပေနည်း။ သောကာဒီနံ၊ တို့၏။ (ပစ္စယော၊ တည်း။) ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ဧရာမရဏာပစ္စယာ သောကာဒယော သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ မူ၍။ ဇာတိပစ္စယာ ဧရာမရဏံ [၂၅၇] သောကာဒယော စ သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ တဒညေနပိ၊ ထိုဧရာမရဏာမှ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခဓမ္မေန၊ ဆင်းရဲကြောင်းတရားသည်။ ဖုဋ္ဌသ၊ တွေ့ထိနှိပ်စက်အပ်သောသူအား။ တေ၊ ထိုသောကစသည်တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဟီနသံယောဇနသ္သပိ၊ မပယ်အပ်သေးသော သံယောဇဉ်ရှိသောသူအားလည်း။ တေသံ၊ ထိုသောကစသည်တို့၏။ တပ္ပစ္စယတာ၊ ထိုဧရာမရဏာလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နဝ ဧကံသိကာ၊ ဧကန်မဟုတ်ပေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိပစ္စယတာဝ၊ ဇာတိအကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧရာမရဏာဂ္ဂဟဏေန၊ ဧရာမရဏာကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကို။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ ပရိပါကော၊ ဥပါဒိန္နခန္ဓာတို့၏ ရင့်ရော်ခြင်းဟူသော။ အာယုနော သံဟာနိ စ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်ရင်း။ ဣဒ္ဓိ ယာနံ၊ တို့၏။ ပရိပါကော စ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသည်ရင်း။ ဧရာ၊ ပေတည်း။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ ဘေဒေါ စ၊ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ မရဏံ၊ ပေတည်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တတ္ထ၊ ထိုဥပပတ္တိဘဝ၌။ ကတူပစိတံ ဝါ၊ ပြုအပ် ဆည်းပူးအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ပေါရာဏံ ဝါ၊ ရှေးဘဝဟောင်း၌ ပြီးခဲ့သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ပေတည်း။ ကမ္မဒိဥပဋ္ဌာနေ၊ ကံစသည်တို့၏ထင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) စုတိအနန္တရံ၊ စုတိ၏

အခြားမဲ့၌။ ပဋ္ဌိသန္ဓိ၊ ကို။ ဧနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဧရာမရဏဖြင့်သိမ်းယူအပ်သော ဥပပတ္တိဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ အနာဂတ်ဇာတိ၏။ ပစ္စယော၊ ပကတူပနိဿယအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧရာမရဏမ္မိ၊ သည်လည်း။ ဇာတိယာ၊ အနာဂတ်ဇာတိ၏။ ပစ္စယတာယ၊ ပကတူပနိဿယ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတီတိ၊ ဟူသော။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤစကား၌သာလျှင်။ ဥပပတ္တိဘဝသ၊ ၏။ ဇာတိယာ ပစ္စယတာ၊ ဇာတိ၏ အကြောင်းအဖြစ်ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်ဧကင်း။ ဝုတ္တာပရိယာယသင်္ဂဟတော စ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သောပရိယာယ်ဖြင့် သိမ်းယူခြင်းကြောင့်ဧကင်း။ ဧရာမရဏပစ္စယာဇာတီတိ။ ဟူ၍။ နဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ ဧဝံ၊ နည်းဖြင့်။ ဧရာမရဏသာပိ၊ ၏လည်း။ ပစ္စယဘာဝသိद္ဓိတော၊ အကြောင်းအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒတာ၊ ပွါဒ်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသင်္ဂဟတာ၊ အင်္ဂါတဆယ့်နှစ်ပါးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝဝတ္ထိတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသေဝါတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ အယံ တာဝါတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒေသနာဘေဒတောတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒကထာဝဏ္ဏနာ

၅၉၁။ အယံ ဃနာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝဏ္ဏမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော။ (အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။) ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာ ဒုက္ခေ အညာဏန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သုတ္တန္တေသု၊ တို့၌။ စတုဋ္ဌာနိကာ၊ လေးဌာန၌ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ။ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တပရိယာယေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဥတ္တံ၊ ၏။ နိက္ခေပကဏ္ဍေ ပန၊ ၌ကား။ သုတ္တန္တေသု၊ တို့၌။ စတုဋ္ဌာနိကာ၊ လေးဌာန၌ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တပရိယာယေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိက္ခေပကဏ္ဍေ ပန၊ ၌ကား။ သုတ္တန္တေသု၊ တို့၌။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကထိတာယ ဧဝ၊ ဟောအပ်ခဲ့ပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ (ကထိတတ္တာ–၌ တ္တသမ္ဘန်) အဌသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကိစ္စဇာတိတော၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကိစ္စနှင့်ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒတ္ထဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ထိုနိက္ခေပကဏ္ဍ၏ အနက်အဖွင့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဘာဝနံ၊ ထင်စွာပြခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ၄၊။ အဘိဓမ္မပရိယာယေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာရဘိတ္တာ၊ အားထုတ်ပြီး၍။ ဝုတ္တဧတေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အဟာပေတ္တာ၊ မယုတ်လျော့စေမူ၍။ ဝိဘဇိတဗ္ဗဝိဘဇနံ၊ ဝေဘန်သင့်သော တရားကို ဝေဘန်ခြင်းသည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) အဘိဓမ္မပရိယာယော၊ မည်၏။ အဌသု ဌာနေသု အညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာနေတ္တာ၊ (ဌာနေသု အညာဏံ–ဟူသော နှစ်ပုဒ်ကို) ဆောင်၍။ တံ၊ ထိုအဌသု–ဟူသောပုဒ်ကို။ သမ္ဘန္ဓိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ သေသဌာနေသူတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသမုဒယေသု စ၊ ဒုက္ခနှင့် သမုဒယသစ္စာ တို့၌ဧကင်း။ ပုဗ္ဗန္တာဒီသု စ၊ စသည်တို့၌ဧကင်း။ (ဖ–ဌာန၌ဟု ဆိုလို၏) အာရမ္ဘဏဝသေနာတိ၊ ကား။ အာရမ္ဘဏကရဏဝသေနာပိ၊ အာရုံပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်လည်း။ ဣဓတိ၊ ကား။ ဒုက္ခေ အညာဏန္တိအာဒိကေ၊ အစရှိသော။ ဣမသ္မိံ ပါဌေ၊ ၌။ သာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာတိ၊ ကား။ အသမ္ဘဟတုပ္ပန္နာ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်နုတ်အပ်သေးသောကြောင့် ဖြစ်နေသည်မည်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်ဆဲ အဝိဇ္ဇာသည်ကား။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်ပြီး၏၊ ဝါ၊ အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ပဋ္ဌိစ္စာဒေတွာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ပဋ္ဌိစ္စာဒနာကာရံ၊ ဖုံးလွှမ်းသော အခြင်းအရာကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄၊။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓိတုံ နဒေတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရသိတဗ္ဗော ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓိတဗ္ဗော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်–သိထိုက်သော။ သဘာဝေါ၊ သဘောသည်။ ရသော၊ ရသမည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ရသော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောသည်။ သရသော၊ မည်၏။ ယာထာဝေါ ယထာဘူတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သော၊ ဝါ၊ မှန်ကန်သော။ သရသော၊ မိမိ၏ သဘောသည်။ ယာထာဝသရသော၊ မည်၏။ ယော၊ ယင်း ယာထာဝသရသကို။ ဝိဌနဒ္ဒေါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ [၂၅၈] ဝုတ္တော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗန္တာဒယော၊ စသည်တို့သည်။ ဒုက္ခသစ္စပ္ပဘေဒါ ဧဝ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အထူးအပြားတို့သာလျှင်တည်း။ (သမုဒယသစ္စပ္ပဘေဒ–လည်း ပါဝင်သင့်၏၊ သို့သော် ယေဘုယျ ပဓာနအားဖြင့် ဆိုသည်ဟု မှတ်ရာ၏) သော ဧဝ–ယာထာဝသရသော၊ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်သော မိမိ၏သဘောသည်သာလျှင်။ လက္ခိတဗ္ဗတ္တာ၊ မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်သော မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာကို။ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓိတုံ၊ ၄၊။ ပစ္စက္ခတော ဇာနိတုံ၊ မျက်မှောက်အားဖြင့် သိခြင်း၄၊။ နဒေတိ၊ မပေး။

တဒုဘယန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗန္တဋ္ဌေဝ၊ ရှေးအဖို့လည်းဖြစ်သော။ အပရန္တဋ္ဌ၊ နောက်အဖို့လည်းဖြစ်သော။ အတီတံ စ၊ အတိတ်လည်းဖြစ်သော။ အနာဂတဋ္ဌ၊ ဖြစ်သော။ ခန္ဓပဋ္ဌကံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကား။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဘာဂဝန္တတာယ၊ ပုဗ္ဗန္တအဖို့ အပရန္တအဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဒဘူတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အဓွန့်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ မဇ္ဈန္တော၊ အလယ်ပိုင်းအဖို့သည်။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တော၊ မည်၏။ အယံ အဝိဇ္ဇာ ဣမေ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ဇာနနာကာရဒဿနံ၊ သိသောအခြင်းအရာကို ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ဧတေသု ဒုက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ အာရမ္ဘဏကရဏဝသေနပိ၊ ဖြင့်သော်လည်း။ ယဒိပိ ပဝတ္တာတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ နိရောဓမဂ္ဂေ၊ တို့ကို။ အာရမ္ဘဏံ ကာတုံ၊ အာရုံပြုခြင်း၄၊။ အသင်္ခေါ်ဌိ၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မစွမ်းနိုင်သော အဝိဇ္ဇာသည်။ တေ၊ ထိုနိရောဓနှင့်မဂ္ဂတို့ကို။ ဇာနိတုကာမဿ၊ သိခြင်း၄၊ အလိုရှိသော သူအား။ တပ္ပဋိဗ္ဗာဒန

ဝသေန စ၊ ထိုနိရောဓ, မဂ္ဂတို့ကို ဖုံးလွှမ်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ အနိရောဓမဂ္ဂေသု၊ နိရောဓ, မဂ္ဂမဟုတ်သော တရားတို့၌။ နိရောဓမဂ္ဂဟာဏကာရဏာဘာဝေန စ၊ နိရောဓ, မဂ္ဂဟုယူခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လျက်။ တေ၊ ထိုနိရောဓ, မဂ္ဂတို့ကို။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ၄၊ နေ ဒေတိ ယထာ၊ မပေးသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုက္ခာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ (ယာထာဝတော ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ နေ ဒေတိ၊ မပေး။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ ပဋိဗ္ဗာဒနဝသေနေဝ ဣဓာဓိပ္ပေတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခာဒိဝသယေ၊ ဒုက္ခအစရှိသော အာရုံ၌၊ ဝါ၊ အရာ၌၊ (သီမူနှင့် အညီပင်) အနုတမကရော စ၊ အမိုက်မှောင်ကို ပြုတတ်သော မောဟသည်ရင်း။ အနုတမကရာနံ၊ အမိုက်မှောင်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မိုက်မဲစေတတ်ကုန်သော။ လောဘာဒီနံ၊ လောဘစသည်တို့၏။ ပစ္စယဘူတော၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဒဿနာ ကာရော စ၊ မမြင်သော အခြင်းအရာရှိသော မောဟသည်ရင်း။ အညာဏံ၊ မည်၏။

၅၉၂။ ပုညာဒယောတိ၊ ကား။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌၊ ဝါ၊ ထိုပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့တွင်။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနံ၊ သန္တာန်ကို။ အပုညဖလတော စ၊ မကောင်းမှု၏ အကျိုးမှုရင်း။ ဒုက္ခသံကိလေသတော စ၊ ဒုက္ခဟူသော ညစ်နွမ်းခြင်းမှရင်း။ ပုနာတိ သောဓေတိ၊ သုတ်သင်တတ်၏၊ ဝါ၊ စင်ကြယ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညံ၊ မည်၏။ ဟိတသုခဏ္ဍာသယေန၊ စီးပွါးချမ်းသာ၌ဖြစ်သောအလိုဖြင့်။ ပုညံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တန္နိပ္ဖါဒနေန၊ ထိုစီးပွါးချမ်းသာကို ဝြီးစေသဖြင့်။ ကာရကဿ၊ ကောင်းမှုပြုသောသူ၏။ အဏ္ဍာသယံ၊ အလိုကို။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုဇ္ဇာဝံ၊ ပူဇော်အပ်–မြင့်မြတ်သောဘဝကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညံ၊ မည်၏။ (မူလဋ္ဌနှင့် သီမူတို့၌ ပုညောဟု ရှိ၏) ဣတိ၊ သို့။ ပူရကော စ၊ ပြည့်စေတတ်သော ကုသိုလ်တရားကိုရင်း၊ ဝါ၊ ပူရက–သဒ္ဒါကိုရင်း။ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တကောစ၊ ပူဇော်အပ်သော ဘဝကိုဖြစ်စေတတ်သော တရားကိုရင်း၊ ဝါ၊ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တက–သဒ္ဒါကိုရင်း။ နိရုတ္တိနယေန၊ ဖြင့်။ ပုညန္တိ၊ ဟူ၍။ (မူလဋ္ဌနှင့် သီမူတို့၌ ပုညောတိ–ဟု ရှိ၏) ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပုညဉ္စ၊ ပုညလည်း ဟုတ်၏။ (သီမူ၌ ပုညော စ–ဟု ရှိ၏) သော၊ ထိုပုညဟူသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ ကို။ အဘိသင်္ခရဏဌေန၊ ပြုပြင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ အဘိသင်္ခါရော စ၊ အဘိသင်္ခါရလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ပုညပဋိပက္ခတော၊ ကောင်းမှု၏ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ကြောင့်။ အပုညံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သမာဓိပစ္စနီကာနံ၊ သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ အတိဒူရတာယ၊ အလွန်ဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နဲ ဣဒ္ဓတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ အနိဋ္ဌံ၊ မတုန်လှုပ်သော။ ဘဝံ စ၊ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရောတိ၊ ပြုပြင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝါ၊ ကား။ ကာယတော၊ မှ။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ (သင်္ခါရော၊ တည်း။) ဝါ၊ ကား။ ကာယဿ၊ ၏။ သင်္ခါရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဝစီစိတ္တသင်္ခါရေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော တိက်တို့တွင်။ ပဌမတ္တိကော၊ ကို။ ပရိဝီမံသနသုတ္တာဒိဝသေန၊ သုတ်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဟိတော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ်တို့၌။ "ပုညံ၊ ကောင်းမှုဖြစ်သော။ သင်္ခါရံ၊ သင်္ခါရကို။ စေ အဘိသင်္ခရောတိ၊ အကယ်၍ ပြုငြားအုံ့။ ပုညူပဂံ၊ ကောင်းမှုနှင့်ယှဉ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းကျိုးနှင့်ယှဉ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဏ်, ဝိပါက်ဝိညာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။" ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အာဂတံ၊ လာ၏။ ဒုတိယတ္တိကော၊ ကို။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဣဟိတော၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ "တယောမေဘိက္ခဝေ။ပ။ စိတ္တသင်္ခါရော"တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဝိတ္ထာရတော ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒီနံ၊ တို့ကို။ သရူပတော စ၊ သရုပ်အားဖြင့်ရင်း။ ပဘေဒတော စ၊ အပြားအားဖြင့်ရင်း။ ဝိဘာဝနံ၊ ထင်စွာပြသော စကားတည်း။ ဘာဝနာဝသေနေဝ၊ ဘာဝနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒါနသီလဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နဲ(ပဝတ္တာ)၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤစကားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုရူပါဝစရစေတနာ၌။ လဇ္ဇမာနံ၊ ရအပ်သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထုံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဧဝဉ္စ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ အရူပါဝစရစေတနာပိ၊ ကိုလည်း။ [၂၅၉] ဘာဝနာဝသေနေဝ ပဝတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ဘာဝနာဝသေနေဝါတိ၊ ဟူသော။ အဝဓာရဏေန၊ ဖြင့်။ အဘိညာစေတနံ၊ အဘိညာဉ် စေတနာကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုစကားသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တာသမ္ပိ၊ ထိုအဘိညာဉ် စေတနာတို့၏လည်း။ (ဘာဝ–သမ္ဘန်) အဝိဇ္ဇာပစ္စယတာယ ဝိယ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်၏ (အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်)ကဲ့သို့။ ပုညာဘိသင်္ခါရဘာဝသ စ၊ သင်္ခါရ၏ အဖြစ်၏လည်း။ ဣဒ္ဓိတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့် (ယူလတ်သော်)။ အဘိညာစိတ္တုပ္ပါဒသ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ ပုညကိရိယဝတ္ထုသု၊ တို့၌။ အသင်္ဂဟော ဧဝ၊ မရေတွက် မသိမ်းယူခြင်းသည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။ "ကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်လည်းဟုတ်၏။ ပုညကိရိယဝတ္ထုဉ္စ၊ သည်လည်း။ နဲ ဟောတိ၊ မဖြစ်။" ဣတိ၊ ဤစကားသည်။ နဲ စ ယုတ္တံ၊ သင့်လည်းမသင့်။ ပါဏာတိပါတာဒီတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါဠိ၌။ အာဒိ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ တဒဝသိဋ္ဌအကုသလကမ္မပထာနံယေဝ၊ ထိုပါဏာတိပါတမှ ကြွင်းသော အကုသလကမ္မပထတို့ကိုသာလျှင်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ နဲ(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အနဝသေသ အကုသလကမ္မဿာပိ၊ အကြွင်းမဲ့ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကံကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဣတရေသု ပနာတိ၊ ကား။ ကာယသင်္ခါရာဒီသု၊ စသည်တို့၌။ ။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ စသည်တို့သည်။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဣမေဟိဒ္ဓါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဓါရတော၊ ဒ္ဓါရအားဖြင့်။ ပဝတ္တိဒဿ

နတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ။ သမဝိသတိ စေတနာတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ သနည်း။ ကာယဝစီဝိညတ္တိ ယော၊ ဝိညတ်တို့ကို။ သမုဋ္ဌာပေန္တိယော၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ကုသလာကုသလစေတနာ၊ တို့ကို။ ကာယသခ်ါရောတိ စ၊ ဟူ၍ငင်း။ ဝစီသခ်ါရောတိ စ၊ ဟူ၍ငင်း။ ယဒိ ဝုစ္စန္တိ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ကုန်ငြားအံ့။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ ကုသလာယ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ တထာပဝတ္တာယ၊ ထိုသို့ ဝိညတ်ကိုဖြစ်စေသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော။ အဘိညာစေတနာယပိ၊ စေတနာ၏လည်း။ ကာယဝစီသခ်ါရဘာဝေါ၊ ကာယသခ်ါရ ဝစီသခ်ါရ၏အဖြစ်ကို။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အဘိညာစေတနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ကာယဝစီသခ်ါရဂ္ဂဟဏေ၊ ကာယသခ်ါရ ဝစီသခ်ါရကိုယူရာ၌။ ဝါ၊ ကား။ ကာယဝစီသဏ္ဌေတနာဂ္ဂဟဏေ၊ ကာယသဏ္ဌေတနာ ဝစီသဏ္ဌေတနာကိုယူရာ၌။ နဂဟိတာတိ၊ ကား။ "အဘိညာစေတနာ၊ သည်။ ဝိညာဏသ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။" ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ နဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ ကသ္မာ ပန၊ အဘာယ်ကြောင့်။ (ဝိညာဏသ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။) နဟောတိ၊ နည်း။ သာပိ၊ ထိုအဘိညာဉ် စေတနာသည်လည်း။ ကုသလာ စ၊ ကုသိုလ်သည်ရင်း။ ဝိပါကဓမ္မာ စ၊ ဝိပါကဓမ္မသည်ရင်း။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အံ့။ ဧတံ၊ ဤစကား သည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ အနုပစ္ဆိန္နတဏှာဝိဇ္ဇာမာနေ၊ မပြတ်စဲသေးသောတဏှာ, အဝိဇ္ဇာ, မာနရှိသော။ (မာနေ အရာ၌ မူလေ–ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ မပြတ်စဲသေးသော တဏှာ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလရှိသော–ဟု အနက်ပေးရာ၏) သန္တာနေ၊ ၌။ သဗ္ဗာပါရပ္ပဝတ္တိယာ၊ ဗျာပါရရှိသောဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တသာ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာ၏။ ကုသလတာ စ၊ ကုသိုလ်၏အဖြစ်ကိုရင်း။ ဝိပါကဓမ္မတာ စ၊ ဓမ္မ၏အဖြစ်ကိုရင်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်၏။ ဝိပါကုပ္ပါဒနေန၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ နဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ သာ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာသည်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တီ၊ ဖြစ်စေလတ်သော်။ ရူပါဝစရမေဝ၊ ရဝိပါက်ကိုသာလျှင်။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ အညဘူမိကံ၊ တပါးသော ဘုံ၌ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အညဘူမိကံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ နဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။ အတ္ထနာ၊ နှင့်။ သဒိသာရမ္မဏံ ဧဝ စ၊ တူသော အာရုံရှိသည်သာလျှင်လည်း ဖြစ်သော။ တိဋ္ဌာနိကမေဝ စ၊ ပဋိသန္ဓေဘဝင်စုတိ ဟူသော သုံးဌာနရှိသည်သာလျှင်လည်းဖြစ်သော။ (ဝိပါကံ၊ ကို။) ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ ကမ္မသဒိသာရမ္မဏသေဝ၊ ကံနှင့်တူသော အာရုံရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရ ဝိပါကသ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏော၊ ကာမစသည်အာရုံရှိသော။ ရူပါဝစရ ဝိပါကော၊ သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ အဘိညာစေတနာ စ၊ သည်လည်း။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏာဝ၊ ကာမစသောအာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ နဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ သည်မျှသာ မကသေး။ အဘိညာ၊ သည် ကသိဏေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပါဒိတသ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိသ၊ ၏။ အာနိသံသဘူတာ၊ အကျိုးအာနိသင် ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။ (အာဟ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာသည်။ သမာဓိဖလသဒိသာ၊ သမာဓိ၏အကျိုးနှင့်တူ၏။ စ၊ ဆက်။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဖလံ၊ ကို။ နဒေတိ၊ မပေးတတ်။ (နစ ဖလံ ဖလံ ဒေတိ–ဟု သီမူနှင့် အညီရှိစေရမည်။ ကောဝိယ၊ နည်းဟူမူ။) ဒါနသီလာနိသံသဘူတော၊ ဒါနသီလတို့၏ အကျိုးအာနိသင်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တသ္မိံ ဘဝေ၊ ထိုဒါနသီလကို ဆည်းပူးသော ဘဝ၌။ ပစ္စယလာဘော ဝိယ၊ ပစ္စည်းကိုရခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာ သည်လည်း။ ဝိပါကံ၊ ကို။ နဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

ယထာ စ အဘိညာစေတနာ၊ ဧဝံ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိ နဟောတီတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် တရားတို့ကို။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဥဒ္ဓရိတ္တာ၊ ထုတ်၍။ "တေသံ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဝိပါကေ၊ အကျိုး၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။" ဣတိ၊ သို့။ [ဖြဝ] ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ သာဝိစာရဏာ၊ ထိုစိစစ် ဆင်ခြင်ခြင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာယံ၊ ၌။ အကုသလကထာယံ၊ အကုသိုလ်ဝိညာဏ်ကိုဆိုရာ၌။ ဝိစာရိတာ ဧဝ၊ စိစစ် ဆင်ခြင်အပ်–ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအကုသလကထာ၌။ ဝိစာရိတနယေနေဝ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်အပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စေတနာ၏ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေရာ၌။ ဧကေ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ယံ၊ အကြင် ဆိုလတ္တံ့သော စကားကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝေဘန်၍။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ (ကထံ၊ အဘယ်သို့ ဆိုကုန်သနည်းဟူမူ။) ဒဿနဘာဝနာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ ယေသံ ပုထုဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့အားလုံး။ ယေသံ သေက္ခာနဉ္စ၊ တို့အားလုံး။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်ရာလတ္တံ့။ တေသံ၊ ထိုပုထုဇဉ်သေက္ခတို့အား။ တဒုပ္ပတ္တိကာလေ၊ ထိုဒဿနဘာဝနာတို့ဖြစ်သောကာလ၌။ တေဟိ၊ ထိုဒဿနဘာဝနာမည်သော အရိယာမဂ်တို့သည်။ (တာဟိ–ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်) ပဟာတုံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ စွမ်းနိုင်အပ်ကုန်သော။ အကုသလာ၊ အပါယဂမနီယဟုတ် မဟုတ်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာတိ စ၊ ဟူ၍ငင်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ စ၊ ဟူ၍ငင်း။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်သုံးပါး၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစိန္တာ၊ ဘာဝနာသည် ပယ်အပ်သောတရားဟု ကြံစည်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုပုထုဇဉ်တို့၏(သန္တာန်၌)။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကုဏေယျာပိ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ နဝုစ္စန္တိ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ ယဒိဝုစ္စေယျုံ၊ အကယ်၍

ဆိုအပ်ကုန်ငြားအံ့။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်ကုန်သော။ ကေစိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသော အချို့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဖြစ်ကုန်သော။ ကေသဉ္စိ၊ (မိမိဥစ္စာ၌ ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂအစရှိသော) အချို့သော အကုသိုလ်တရားတို့အား။ ကဒါစိ၊ အတိတ်အစရှိသော တရံတခါ၌။ အာရမ္မဏ။ပ။ ပစ္စယေ ဟိ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း ဥပနိဿယပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဘဝေယျုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ စ၊ သော်လည်း။ ပဌာနေ၊ ၌။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ ပဟာတဗ္ဗ–တရားတို့ကို။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပဟာတဗ္ဗ–တရားတို့အား။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော။ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယောတိ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်ဟူ၍။ နဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်ကုန်။ ပန၊ စင်စစ်။ သေက္ခာနံ၊ သေက္ခတို့၏ သန္တာန်၌။ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပဟာတုံ၊ ၄၊။ သက္ကုဏေယျာ၊ စွမ်းနိုင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့် ပင်လျှင်။ သေက္ခာနံ၊ တို့အား၊ ဝါ၊ တို့သည်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ တဗ္ဗ–တရားတို့ကို၊ ဝါ၊ တို့သည်။ (အဿာဒိတဗ္ဗာ–စသည်၌ စပ်) စတ္တာတ္တာ၊ စွန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝန္တတ္တာ၊ ထွေးအန်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တတ္တာ၊ လွှတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟီနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ၊ ဝေးစွာ စွန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဥက္ခေဋ္ဌိတတ္တာ၊ ထိတ်လန့်စေအပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမုက္ခေဋ္ဌိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ထိတ်လန့်စေအပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အဿာဒိတဗ္ဗာ စ၊ သာယာအပ်ကုန်သည်ရင်း။ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗာ စ၊ နှစ်သက်လက်ခံအပ်ကုန်သည်ရင်း။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပဟီနတာယ ဧဝ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ (တေ၊ ထိုဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗတရားတို့သည်။) သောမနဿဟေတုဘူတာ စ၊ သောမနဿ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သောကြောင့်ရင်း။ အဝိက္ခေပဟေတုဘူတာ စ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သောကြောင့်ရင်း။ (ဟေတုမန္တ ဝိသေသန) ဒေါမနဿံ စ၊ ကိုရင်း။ ဥဒ္ဓစ္စဉ္စ၊ ကိုရင်း။ နဥပါဒေန္တိ၊ မဖြစ်စေတတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗတရားတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတရားတို့၏။ အာရမ္မဏာအာရမ္မဏာဓိပတိဘာဝံ စ၊ အာရုံ၏အဖြစ်, အာရမ္မဏာဓိပတိ အဖြစ်သို့ရင်း။ ပကတူပနိဿယဘာဝဉ္စ၊ ပကတူပနိဿယ၏ အဖြစ်သို့ရင်း။ နဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ပဟီနေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဥပနိဿာယ၊ အမှီပြု၍၊ ဝါ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းပြု၍။ အရိယော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရာဂါဒိကိလေသေ၊ တို့ကို။ နဥပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။

ဟိ၊ မှန်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ယေ ကိလေသာ၊ အကြင်ကိလေသာတို့ကို။ ပဟီနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ တေ ကိလေသေ၊ ထိုပယ်ပြီး ကိလေသာတို့သို့။ နဝုနေတိ၊ တဖန်မလာ။ နပစ္စေတိ၊ တဖန်မကပ်။ နပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ တဖန်မပြန်။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ပ။ နပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ တဖန်မပြန်။ ဣတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏။ ဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ပဟာတုံ၊ ၄၊။ သက္ကုဏေယျာ၊ စွမ်းနိုင်အပ်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဣတရေသံ၊ ဤမှတပါးသော အကုသိုလ်တို့အား။ ကေနစိ၊ သော။ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ နစ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်–ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်၏။ (ဤ၌ နပိုနေသည်) (ကသ္မာ၊ ကား။) "ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနံ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏။ (ဘာဝ သမ္မန်) ဥဒ္ဓစ္စာရမ္မဏပစ္စယ ဘာဝသ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၏ အာရမ္မဏပစ္စည်းအဖြစ်၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဌာန်း ပါဠိ၌။ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝဉ္စ ကတွာ၊ ဤသို့ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒကိုသာလျှင် ရည်ရွယ်ဆိုခြင်းကြောင့်။ အဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ "ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဂရုံ ကတွာ၊ အလေးအမြတ်ပြု၍။ အဿာဒေတိ၊ ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ ဂရုံ ကတွာ၊ ၍။ ရာဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။" ဣတိ၊ သို့။ [၂၆၁] ဧတ္တကမေဝ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ နဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်သော အကုသိုလ်တို့၏။ အတီတာဒိဘာဝေန၊ အတိတ်စသည် အဖြစ်ဖြင့်။ နဝတ္တဗ္ဗတ္တေ၊ မဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ) ပိ၊ သော်လည်း။ ယာဒိသာနံ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသော အကုသိုလ်တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိမမ္မတာ၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ တာဟိ၊ ထိုဒဿနဘာဝနာတို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ အာပါဒေတဗ္ဗာ၊ ရောက်စေအပ်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်မျိုးသော အကုသိုလ်တို့တွင်။ ဒဿနံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဒဿနကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ၍။ တေန၊ ထိုဖြစ်လတ္တံ့ ဒဿနဖြင့်။ ပဟာတုံ၊ ၄၊။ သက္ကုဏေယျာ၊ ကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်၏။ ဘာဝနံ၊ ကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ၍။ တာယ၊ ဖြင့်။ ပဟာတုံ၊ ၄၊။ သက္ကုဏေယျာ၊ ကုန်သော။ သေက္ခေသု၊ တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သောအကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်၏။

တေသု၊ ထိုနှစ်မျိုးသော အကုသိုလ်တရားတို့တွင်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတရားတို့သည်။ သဟာယဝိရဟာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အဖော်သဟဲမှ ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို။ နဧနယန္တိ၊ မဖြစ်စေတတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗစေတနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗ–စေတနာ၏။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ ကမ္မပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ နဝုတ္တော၊ မဟောအပ်။ ပန၊ ဆက်။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ငဲ့အပ်သော ဒဿ

နနှင့် ဘာဝနာမှကင်းကုန်သော။ ပုထုဇနေသု၊ တို့၌။ ဥပဂ္ဂမာနာနံ၊ ဖြစ်နေကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိဥစ္စာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒီနံ စ၊ ဆန္ဒရာဂစသည်တို့၏ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒသ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ ၎င်း။ (ဝိပါကုပ္ပါဒနံ–၌ စပ်) သံယောဇနတ္တယတဒေကဋ္ဌကိလေသာနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော သံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်း, ထိုသံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်းနှင့် တူသော တည်ရာရှိကုန်သော ကိလေသာတို့၏။ အနုပ္ပဒ္ဓိန္ဒတာယ၊ မပြတ်စဲသေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အပရိက္ခီဏသဟာယာနံ၊ မကုန်ခန်းသေးသော အဖော်သဟဲရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ရှိကုန်သောကြောင့်၊ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဆန္ဒရာဂါဒီနံ စ၊ တို့၏ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒသ စ၊ ၏ ၎င်း) ဝိပါကုပ္ပါဒနံ၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို။ ပဋ္ဌေသဝိတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။ နေ သက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတမမ္မာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်တရားတို့၏။ ဝိပါကော၊ ကို။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တော၊ အပ်၏။ (ပဋ္ဌသန္ဓေ–ပဝတ္တိ ဝိပါက် ၂–ပါးလုံးကို ဆိုလို၏) ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဟောသည်ရှိသော်။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ နေဝဒဿနေန နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတာယ၊ ဒဿနသည်လည်း မပယ်အပ်–ဘာဝနာသည်လည်း မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (မြန်မာမူဟောင်းနှင့် အညီပင်၊ နဝတ္တဗ္ဗတာ–ကား မသင့်။ မူလဋ္ဌီကာ၌ကား နေဝဒဿနေန–နဘာဝနာယ–ပဟာတဗ္ဗတာ–ဟု ဤမျှသာရှိ၏၊ ယုတ္တာတရပေတည်း။ နေဝဒဿနေန–နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗအဖြစ်သည်–ဟု အနက်ပေး။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုကြားအံ့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အပ္ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ မပယ်အပ် မပယ်ထိုက်သော (သဘောရှိသော) ကုသိုလ် အဗျာကတတရားတို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ "နေဝဒဿနေန–နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ"တိ၊ တဗ္ဗ–တရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အကုသလာနံ၊ (ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စ–ဆန္ဒရာဂစသော) အကုသိုလ်တရားတို့၏။ အပ္ပဟာတဗ္ဗဝိရုဒ္ဓသဘာဝတ္တာ စ၊ မပယ်အပ် မပယ်ထိုက်သော ကုသိုလ် အဗျာကတတရားတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်းတည်း။

ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့ပင်ဖြစ်ကြားသော်လည်း။ တေ၊ ထိုသကဘဏ္ဍာ၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂအစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ဣမသ္မိံ တိကေ၊ ၌။ "နဝတ္တဗ္ဗာ–"တိ၊ ဗ္ဗ–တရားတို့ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဟောအပ်ကုန်သည်။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ အ့။ နာပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ ဒဿိတာနံ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဝါဒသအကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ (ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ, ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဟူသော) ပုဒ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်။ ဓမ္မဝသေန၊ သဘောတရားတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သခ်ံတမမ္ဟာ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ တိက်၌။ ကာလဝသေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာပိ၊ ကုန်သော်လည်း၊ ဝါ၊ မသိမ်းယူအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အတီတာ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို။ စိတ္တုပ္ပါဒရူပဘာဝေန၊ ပွါဒ်နှင့်ရုပ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်သော တရားတို့၌။ နဝတ္တဗ္ဗဿ၊ မဟောအပ်သောတရား၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ "နဝတ္တဗ္ဗာ"တိ၊ တရားတို့ဟူ၍။ နေ ဝုတ္တာ ယထာ၊ မဟောအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣဓ ပိ၊ ဤဒဿနတိက်၌လည်း။ စိတ္တုပ္ပါဒဘာဝေန၊ ပွါဒ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်သော အကုသိုလ်တရားတို့၌။ နဝတ္တဗ္ဗဿ၊ အပ်သော။ အသင်္ဂဟိတဿ၊ မရေတွက်အပ်–မသိမ်းယူအပ်သော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ နဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ဗ္ဗ–တရား၏ အဖြစ်ကို။ နေ ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယတ္ထ၊ အကြင်တိက်၌။ နိယောဂတော၊ ကိန်းသေမြဲသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဧကန်စင်စစ်အားဖြင့်။ နဝတ္တဗ္ဗော၊ မဟောအပ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတိက်၌။ တေသံ၊ ထိုတိက်ပုဒ်တို့ဖြင့် ဟောအပ်သောတရားတို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ စတုတ္ထော၊ ၄–ခုမြောက်သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ အဖို့သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တပဒေသု ဝိယ၊ အကြင်အကြင်ဟောအပ်ပြီးသော ၃–ခုသောတိက်ပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့။ တတ္ထာပိ၊ ထိုစတုတ္ထကောဋ္ဌာသ၌လည်း။ ဘိန္နဒိတ္တာ၊ ၍။ ဘဏပေတဗ္ဗ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ သက်ရောက်စေအပ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ "သိယာ နဝတ္တဗ္ဗာ ပရိတ္တာရမ္မဏာ"တိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဘိန္နဒိတ္တာ၊ ၍။ ဘဏပေတိ၊ ၏။ တဒဘာဝေါ၊ ထိုစတုတ္ထကောဋ္ဌာသ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ စ၊ ဥပ္ပန္နတိက်၌ ၎င်း။ ဣဓ စ၊ ဤဒဿနတိက်၌ ၎င်း။ တထာ၊ ထိုနဝတ္တဗ္ဗ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နေ ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်။

အထ ဝါ၊ ကား။ သပ္ပဋိဃေဟိ၊ ဃ–ရုပ်တို့နှင့်။ သမာနသဘာဝတ္တာ၊ တူသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပ ဓာတုယံ၊ ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့ကို။ သပ္ပဋိဃာတိ၊ သပ္ပဋိဃတရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ ယထာ၊ ဟောအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဥပမေယျဝါကျ ဧဝံ–နှင့်စပ်) ယထာဟ၊ ဟူမူကား။ အသညသတ္တာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ၊ ဃမည်သော။ ဧကံ၊ သော။ မဟာဘူတံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိစ္ဘ၊ ၍။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ဒ္ဝေ မဟာဘူတေ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္ဘ၊ ၍။ ဧကံ၊ သော။ [၂၆] မဟာဘူတံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။)ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။)ဧဝံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ကုန်သော။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗသမာနသဘာဝါ၊ ပဟာတဗ္ဗနှင့်တူသော သဘောရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စေယျုံ၊ ဆိုအပ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝတ္တဗ္ဗတာပသင်္ဂေါ၊ နဝတ္တဗ္ဗအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ပဝတ္တမာနာပိ၊ ဖြစ်ကုန်ကြားသော်လည်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်သင့် ပယ်ထိုက်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ပဟာတဗ္ဗဟု ဆိုသင့်ဆိုထိုက်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ပရဘဏ္ဍေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။ ဥပနိဿယပစ္စယော စ၊ သည်၎င်း။ ရာဂေါ၊ သည်။ ရာဂဒိဋ္ဌီနံ၊ တို့၏။ အဓိပတိပစ္စယော စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။)ဣတိ၊ သို့။ အယမတ္ထော၊

ဤအနက်ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ရူပဓာတုယံ၊ ၌။ တယော မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ အဖောဌဗ္ဗတ္တာ၊ ဖောဌဗ္ဗ သဘောမရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ သပ္ပဋိဃာ၊ မည်ကုန်သည်။ နဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အပေက္ခိတဗ္ဗဘာဝနာရဟိတာ၊ ငဲ့အပ်သောဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သောကြောင့်၊ ဝါ၊ ကင်းကုန်သော။ ပုထုဇနေသု၊ တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ပရမတ္ထတော။ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်သည်။ နဟ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာနံ၊ တို့၏။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယတာ၊ ကမ္မပစ္စည်းအဖြစ်ကို။ နဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ စ၊ တရားတို့ကိုလည်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာနံ၊ တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယောတိ၊ ကျေးဇူးပြုသည်ဟူ၍။ နဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပစ္စယာ၊ တဗ္ဗ–တရားလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုကိလေသာတို့သည်။ ဒဿနတော၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ နဝတ္တန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပစ္စယဿပိ၊ တဗ္ဗ–တရားလျှင် အကြောင်းရှိငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ သဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ သဟာယဝေကလ္လမတ္တမေဝ၊ အဖော်သဟဲ၏ ချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်မျှကိုသာလျှင်။ ဒဿနေန၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ တဿ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘာဝေါ၊ သဘောကို။ ဒဿနေန၊ သည်။ အနုပ္ပတ္တိမေဝတံ၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ နဝ အာပါဒိတော၊ ရောက်စေအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဧကန္တဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတာ၊ စင်စစ် ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတရား၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဒိသဿေဝ၊ ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် သဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ (ဥပ္ပါဒန, အနုပ္ပါဒန–တို့နှင့်စပ်) သဟာယေ၊ ဒိဋ္ဌိအစရှိသော အဖော်သဟဲသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိပါကုပ္ပါဒနဝစနံ စ၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုခြင်းသည်ရင်း။ (သဟာယေ၊ သည်။) အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဝိပါကာနုပ္ပါဒနဝစနံ စ၊ ဝိပါက်ကို မဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုခြင်းသည်ရင်း။ နဝ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝိဘဇ္ဇ၊ ၍။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဧကော၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

သဗ္ဗံ၊ သော။ တယိဒံ–တံ ဣဒံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့၏ စကားသည်။ တေသံအာစရိယာနံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့၏။ အဟောပုရိသိကာမတ္တံ၊ အံ့ဖွယ်ယောကျ်ားတို့၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းမျှသာတည်း၊ ဝါ၊ လူစွမ်းကောင်း၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းမျှသာ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)ကသ္မာ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ ဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဧကန္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယ –ပဟာတဗ္ဗတ္တာ၊ တဗ္ဗ–တရား၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ "ကတမေ ဓမ္မာ။ပ။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ"တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့ဆိုအပ်သော အနက်သဘောကို။ ဣဿိတံ၊ အလိုရှိအပ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ အတ္ထိတာရမ္မဏတ္တိကေ၊ တိက်၌။ "နိယောဂါအနာဂတာရမ္မဏာ နတ္ထိ"တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ မိန့်ဆိုပြီး၍။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝေဘန်၍။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤဒဿနတိက်၌လည်း။ "နိယောဂါ၊ ကိန်းသေ မြဲသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဧကန်စင်စစ်အားဖြင့်။ ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။" ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ၍။ "ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော၊ ဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ သိယာ၊ အချို့။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗော၊ မည်၏။ သိယာ၊ အချို့။ နဝတ္တဗ္ဗော၊ ဗ္ဗ–မည်၏။" ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေယ္ယု၊ ဟောလေရာ၏။ စ၊ တပါး။ တံ၊ (ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော အပါယဂမနိယမဟုတ်သော ကိလေသာတို့၏ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ–မမည်ဟူသော) ထိုစကားကို။ သမတ္ထေန္တေန၊ ပြီးစေလိုသည်ဖြစ်၍။ "ယဒိ ဝုစ္စေယ္ယု"န္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယာ ယုတ္တိ၊ အကြင် အသင့်ယုတ္တိကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သာပိ၊ ထိုအသင့်ယုတ္တိသည်လည်း။ အယုတ္တိ၊ ခိုင်လုံသော အသင့်ယုတ္တိမဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာရမ္မဏာနံ၊ တဗ္ဗ–တရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ ရာဂဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စာနံ၊ တို့၏။ (ဤ၌ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ တို့မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိသောကြောင့် အိုသက်သက်ဖြစ်ရာ၏) ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဘာဝေါ ဧဝ၊ တဗ္ဗတရား၏ အဖြစ်ကို သာလျှင်။ ဣဿိတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ ပန၊ တပါး။ ဥဒ္ဓစ္စဂုဟဏေန၊ ဥဒ္ဓစ္စကိုယူခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဥဒ္ဓစ္စ–ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုစကားကို။ သာဓေတုံ၊ ငါ။ အဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ သ၌။ ဥဒ္ဓစ္စသ၊ ကို။ အနုဒ္ဓရဏံ၊ မထုတ်ဆောင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ နိဗန္ဓနံ၊ အကြင် မြဲမြံစေသောအကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တမ္မိ၊ ထိုအကြောင်းသည်လည်း။ အနိဗန္ဓနံ၊ မြဲမြံစေသော အကြောင်းမဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။)ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ သာဝသေသပါဠဒဿနတော၊ အကြွင်းနှင့်တကွသောပါဠိကို တွေ့ရခြင်း ကြောင့်တည်း။ တထာ–တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်။ "အတီတော ဓမ္မော။ပ။ ပစ္စယော–"တိ၊ ဟူကုန်သော။ [၂ဖ၃]ဧတေသံ၊ ထိုဥဒ္ဒေသစကားတို့၏။ ဝိဘင်း၊ အကျယ်ဝေဘန်ရာ ဝိဘင်း၌။ စေတောပရိယညာဏဂုဟဏံ၊ စေတောပရိယညာဏ်ကို ယူခြင်း ကို။ ကတ္တာ၊ ပြုပြီး၍။ "ပစ္စုပ္ပန္နော။ပ။ ဓမ္မသာ"တိ၊ ဟူ၍။ ဧတသ၊ ဤဥဒ္ဒေသစကား၏။ ဝိဘင်း၊ ၌။ လဗ္ဘမာနမ္မိ၊ ရအပ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ရအပ်သည်လည်းဖြစ်သော စေတောပရိယညာဏ်ကို။ နဥဒ္ဓံ၊ မထုတ်အပ်။

ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗသ၊ တဗ္ဗ–တရား၏။ ဝိပါကဒါနံ ပတိ၊ အကျိုးပေးခြင်း ကိစ္စကိုစွဲ၍၊ ဝါ၊ အကျိုးပေးရာ၌။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗသ၊ တဗ္ဗ–တရား၏။ သဟာယဘာဝူပဂမနံ၊ အဖော်သဟဲ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်အပ်၏။ အဝိဇ္ဇာဒိ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်သည်။ ဒါနသီလာဒီနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာယေဝ၊ ဖြစ်ခြင်း၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲ

ဖြစ်ခိုက်၌သာလျှင်။ (သီမူ၌ ဥပ္ပတ္တိယံယေဝ–ဟု ရှိ၏၊ သာ၍ကောင်းပေ၏) ဝိပါကဒါနသာမတ္ထိယာပါဒနဝသေန၊ အကျိုးပေးခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (သဟာယဘာဝံ၊ အဖော်သဟဲ၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂစ္ဆတိ) ဝိယ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗံ၊ တဗ္ဗ–တရားသည်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗသ၊ တဗ္ဗ–တရား၏။ သဟာယဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ ဥပဂစ္ဆတိ ကိ၊ ရောက်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ကမ္မသ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဒါနံ ပတိ၊ ပဋိသန္ဓေကို ပေးခြင်းကိုစွဲ၍၊ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေကိုပေးရာ၌။ (သဟာယဘာဝံ၊ သို့။ ဥပဂစ္ဆန္တိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဥပဂစ္ဆတိ ကိ၊ ရောက်သလော။) ဣတိ၊ သို့။ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။) ဧတ္ထ၊ ဤစိစစ်ဆင်ခြင်သော စကားရပ်၌။ ကိဉ္စိ၊ အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ဖွယ် ရှိသေး၏။ တာဝ၊ စွာ။ ပုရိမော ပက္ခော၊ ရှေးအဖို့သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အုံ့။ ပဟီနဒဿနပ္ပဟာတဗ္ဗတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ဒဿနပဟာတဗ္ဗတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေက္ခသန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ ပဝတ္တိနော၊ ဖြစ်သော။ ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗသ၊ တဗ္ဗ–တရား၏။ ကိရိယဘာဝေါ၊ ကြိယာ၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကိမိ၀၊ မူကား။) ပဟီနာဝိဇ္ဇာတဏှာမာနေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာ, တဏှာနှင့် မာနရှိသော။ သန္တာနေ၊ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏) သန္တာန်၌။ ပဝတ္တဒါနာဒိ ဝိယ၊ ဖြစ်သော ဒါနစသည်ကဲ့သို့တည်း။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယအဖို့သည်။ (ယဒိ သိယာ၊ အုံ့။) တသာပိ၊ ထိုဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ–အကုသိုလ်တရား၏လည်း။ (ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဘိမတသာပိ–အနုဋ္ဌ ၂–၁၀၅) ဒဿနေန–ပဟာတဗ္ဗတာ၊ တဗ္ဗ–အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အပါယဂမနီယသဘာဝါ နတိဝတ္တနတော၊ အပါယဂမနိယသဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ။ ကြောင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝိစာရိတနယေနေ၀၊ နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတသ၊ ဂုတ်စိတ္တပ္ပါဒ်၏။ ဝိပါကဒါနံ ပတိ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ ရာ၌။ ပါဋိယာ စ၊ နှင့်ဌင်း။ အဋ္ဌကထာယ စ၊ နှင့်ဌင်း။ အဝိရုဇ္ဈနဝသေန၊ မဆန့်ကျင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သာပီတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိ၊ နာကိုလည်း။ ဝိညာဏသ ပစ္စယဘာဝေတိ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တသ၊ ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိအားဖြင့် ပြည့်စုံသော။ ဝိပါက–ဝိညာဏသ၊ ဝိပါက်ဝိညာဏ်၏။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်၌။ အပနေတဗ္ဗာ၊ ပယ်နုတ်အပ်သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အုံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ "သမဝီသတိ စေတနာ"တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိ၍။ တသ၊ ထို(သမဝီသတိ စေတနာ–ဟူသော)စကား၏။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ။ပ။ ဟောန္တိ"တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။) အဘိညာစေတနာယပိ၊ နာ၏လည်း။ ပစ္စယဘာဝံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ အဘိညာစေတနာယ၊ နာနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဧကဝီသတီတိ၊ ၂၁–ပါး ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုငြားအုံ့။)နေ (ဝတ္တဗ္ဗံ)၊ မဆိုသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တထာ၊ ထို ၂၁–ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝစနသ၊ မဆိုခြင်း၏။ ဝုတ္တကာရဏတ္တာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်းသည်၊ ဝါ၊ သခ်ၸိရ–သဒ္ဒါဖြင့် အဘိညာဉ် စေတနာကို မယူခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဣတရာဝစနသာပိ၊ ဤအဘိညာဉ်မှ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စကို မဆိုခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာနရူပါယ၊ တူသော သဘောရှိသော။ ဧတိဿာ၊ တခုသော အဘိညာဉ်စေတနာကို။ အဝစနေ၊ သခ်ၸိရ–သဒ္ဒါဖြင့် မဆိုခြင်း၌။ ယံ ကာရဏံ၊ (ဝိညာဏ်၏ အကြောင်းမဖြစ်ဟူသော) အကြင်အကြောင်းကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ငဲ့၍။ ဧကာ၊ တခုသော အဘိညာဉ်စေတနာကို။ နဝုတ္တာ၊ (သခ်ၸိရ–သဒ္ဒါဖြင့်) မဆိုအပ်။ တေန ကာရဏေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာယပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏လည်း။ အဝတ္တဗ္ဗတံ၊ မဆိုအပ် မဆိုသင့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အယံ တိကောတိ၊ ကား။ ကာယသခ်ၸိရတ္တိကော၊ ရတိက်သည်။ ပုရိမတ္တိကန္တိ၊ ကား။ ပုညာဘိသခ်ၸိရတ္တိကံ၊ ရတိက်သို့။ ပဝိသတီတိ၊ ဝင်၏ဟူရာ၌။ ကထံ ပဝိသတိ၊ အဘယ်သို့ ဝင်သနည်းဟူမူ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဋ္ဌကာမာဝစရ–စေတနာပဘေဒေါ၊ ရှစ်ပါးသော ကာမာဝစရ စေတနာအပြားရှိသော။ ပုညာဘိသခ်ၸိရော၊ ရသည်။ ကာယဒုစ္စရိတတော၊ စရိက်မှ။ ဝိရမန္တသ၊ ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သိယာ၊ ရံခါ။ ကာယသခ်ၸိရော၊ ရမည်၏။ ဝစီဒုစ္စရိတတော၊ ရိုက်မှ။ ဝိရမန္တသ၊ အား။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝစီသခ်ၸိရော၊ ရမည်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအုံ့။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တေရသပိ၊ ၁၃–ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ ပုညာဘိသခ်ၸိရော စ၊ သည်ဌင်း။ စိတ္တသခ်ၸိရော စ၊ သည်ဌင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အပုညာဘိသခ်ၸိရောပိ၊ သည်လည်း။ ကာယဒုစ္စရိတဝသေန၊ ရိုက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ဖြစ်သောအခါ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။ ကာယသခ်ၸိရော၊ ရမည်၏။ ဝစီဒုစ္စရိတဝသေန၊ ရိုက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝစီသခ်ၸိရော၊ မည်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒွါရာနိ၊ တို့ကို။ မုဋ္ဌိတွာ၊ လွှတ်၍။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။ စိတ္တသခ်ၸိရော၊ မည်၏။ (ဤနေရာ၌ ပုဒ်မ ၄ စေရမည်) အာနေဉ္ဇာဘိသခ်ၸိရော၊ ရသည်။ စိတ္တသခ်ၸိရော ဧ၀၊ စိတ္တသခ်ၸိရသာလျှင်တည်း။ ဣတိ ဧ၀ံ၊ သို့။ ဒုတိယတ္တိကော၊ တိက်သည်။ [၂ဖြင့] ပုရိမတ္တိကမေ၀၊ ရှေးတိက်သို့သာလျှင်။ ပ၀ိသတိ၊ ဝင်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ "အတ္ထ တောပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော"တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၉၃။ အဝိဇ္ဇာဘာ၀ေ ဘာ၀တောတိ၊ ကား။ အ၀ိဇ္ဇာယ၊ ၏။ အတ္ထိဘာ၀ေ၊ ရှိလတ်သော်၊ ဝါ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) သခ်ၸိရာနံ၊ တို့၏။ ဘာ၀တောတိ၊ ရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အ၀ိဇ္ဇာယ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ သခ်ၸိရာ၊ တို့သည်။ ကဒါစိ၊ ၌မျှ။ နသမ္ဘ၀န္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တံ အ၀ိဇ္ဇာယ ဘာ၀ံ၊ ထိုအ၀ိဇ္ဇာ၏ရှိခြင်းကို။ ဒဿ ဿေ၀၊ ဖြစ်၍။ အညာဏံ အပ္ပဟီနံ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အနိရောဓော၊ မချုပ်ခြင်းသည်။ ဣဒ၊ ၌။ အ၀ိဇ္ဇာယ၊ ၏။ အတ္ထိဘာ၀ေ၊ မည်၏။ ဧရမာနတာ ဧ၀၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်လျက် ထင်ရှားရှိသည်၏

အဖြစ်သည်သာလျှင်။ နေ၊ မဟုတ်။ ကြောတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သွာယမတ္ထော၊ ထိုအနက်ကို။ ဟေဌာ၊ ၌။ ဝိဘာဝိတောယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာသခ်ါတန္တိ၊ ဟူသော။ ကြမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ ဉာဏာဘာဝါဒီ၊ ဉာဏ်၏ မရှိခြင်းအစရှိသော အနက်ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ အ-ကာရော၊ သည်။ "အဟေတုကာ၊ ဟိတ်မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့။ အဘိက္ခုကောဝ၊ ရဟန်းမရှိသော။ အာဝါသော၊ ဤကျောင်း။" ကြောတိအာဒီသု၊ ပါဠိတို့၌။ တံယောဂနိဝတ္တိယံ၊ ထို (အ-အကွာရာနှင့် ယှဉ်ဖက်ဖြစ်သော) ပုဒ်၏အနက်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကို နစ်စေခြင်းအနက်၌။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိတို့၌။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒီပိတော၊ ၏။ "အပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းမရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။" ကြောတိ၊ ဤပါဠိ၌။ တံသမ္မန္ဓိတာနိဝတ္တိယံ၊ ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို နစ်စေခြင်းအနက်၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ပစ္စယသမ္မန္ဓီ၊ အကြောင်းနှင့်စပ်ခြင်းရှိ၏။ ကြောတိ၊ ထိုကြောင့်ဝင်း။ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အပ္ပစ္စယုပ္ပန္နတ္တာ၊ ပစ္စယုပ္ပန်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ (တိ-ပိသည်) အတံသမ္မန္ဓိတာ၊ ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (အနု ဋီ ၁-၂၈၊ သီမူတို့နှင့် အညီပင်) ဇောတီယတိ၊ ပြအပ်၏။ "အနိဒဿနာ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်မရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ မြင်တတ်သော စက္ခုဝိညာဏ် မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။" ကြောတိ၊ ဤပါဠိ၌။ တံသဘာဝနိဝတ္တိယံ၊ ထိုမြင်အပ်သော သဘောကို နစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတာ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ နိဒဿနံ၊ မည်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ နိပသတိ၊ မြင်တတ်၏။ ကြောတိ၊ ကြောင့်။ နိဒဿနံ၊ မည်သည်။ အထ(သိယာ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ တဂ္ဂဟေတဗ္ဗတာနိဝတ္တိယံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်သည် ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို နစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) "အနာသဝါ၊ အာရုံပြုတတ်သော အာသဝေါမရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။" ကြောတိ၊ ဤပါဠိ၌။ တထာ၊ ထိုအတူ။ (တဂ္ဂဟေတဗ္ဗတာနိဝတ္တိယံ ဒိဿတိ။) "အပ္ပဋိဃာ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်တတ်သည်၏အဖြစ် မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။" ကြောတိ၊ ဤပါဠိတို့၌။ တံကိစ္စနိဝတ္တိယံ၊ ထိုပဋိဃ အာရမ္မဏတို့၏ ကိစ္စကို နစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) "အရူပိနော၊ ရူပ်မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။ အစေတသိကာ၊ စေတသိက်မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။" ကြောတိ၊ ဤပါဠိတို့၌။ တဗ္ဘာဝနိဝတ္တိယံ၊ ထိုရုပ်စေတသိက်တို့၏အဖြစ်ကို နစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိတို့၌။ တဒညတာ၊ ထိုရုပ်စေတသိက်တို့မှတပါး၏အဖြစ်ကို။ (အနု ဋီ ၁-၂၉၊ သီမူတို့နှင့်အညီပင်) ပကာသီယတိ၊ ပြအပ်၏။ "အမနုဿော၊ လူမဟုတ်သော ဘီလူး။" ကြောတိ၊ ဤပါဠိ၌။ တဗ္ဘာဝမတ္တနိဝတ္တိယံ၊ ထိုလူ၏အဖြစ်မျှကို နစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ မနုဿမတ္တံ၊ လူ၏အဖြစ်မျှသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အညံ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအလုံးစုံသည်။ သမာနံ၊ တူညီ၏။ ကြောတိ၊ သို့။ သဒိသတာ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကို။ သူစီယတိ၊ ပြအပ်၏။ "အဿမဏော၊ ရဟန်းမဟုတ်ပ၊ပဲလျက်။ သမဏပဋိညော၊ ရဟန်းဟုဝန်ခံသော သူ။ အပုတ္တော၊ သားမဟုတ်သောသူ။" ကြောတိ၊ ဤပါဠိတို့၌။ တထာသမ္ဘာဝနိယဂုဏနိဝတ္တိယံ၊ ထို ရဟန်း, သား ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော ဂုဏ်ကို နစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဇတ္ထ၊ ၌။ ဂရဟာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်ကို။ ဥယတိ၊ သိအပ်၏။ "ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ ဘောတော၊ အရှင်အား။ အနာမယံ၊ အနာကင်းပါ၏လော။ အနုဒရာ၊ ဝမ်းမရှိသော၊ ဝါ၊ ငယ်သော ဝမ်းရှိသော၊ ဝါ၊ ခါးသေးသော။ ကညာ၊ သတို့သမီး။" ကြောတိ၊ တို့၌။ တဒနုပ္ပဘာဝနိဝတ္တိယံ၊ ထိုအနာနှင့် ဝမ်းပိုက်တို့၏ များသည်၏အဖြစ် ကြီးသည်၏အဖြစ်ကို နစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) "အနုပ္ပန္နာ၊ ဥပ္ပန္နမဟုတ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ဥပ္ပန္နနှင့် မတူကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။" ကြောတိ၊ ၌။ တံသဒိသဘာဝနိဝတ္တိယံ၊ ထိုဥပ္ပန္နနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကိုနစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ အတီတာနံ၊ အတိတ်တရားတို့၏။ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗတ္တာ စ၊ ရှေးဦးဖြစ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဥပ္ပါဒိ ဓမ္မာနံ၊ မချွတ်ဖြစ်လတ္တံသော ဝိပါက်ကမ္မဇရူပ်တရားတို့၏။ ပစ္စယေကဒေသနိပ္ဖတ္တိယာ၊ ကံဟူသော အကြောင်းတစိတ်၏ ပြီးစီးသဖြင့်။ အာရဒ္ဓုပ္ပါဒဘာဝါ စ၊ အားထုတ်စပြုအပ်သော ဥပ္ပါဒရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ကာလဝိနိမုတ္တာ၊ ကာလ သုံးပါးမှ လွတ်သော နိဗ္ဗာန်၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ စ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဥပ္ပန္နာနုကူလတာ၊ ဥပ္ပန္နအားလျော်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၏ ဥပ္ပန္နာနုကူလတာသည်။ ပဂေဝ၊ အံ့နည်း။ ကြောတိ၊ ကြောင့်။ တဗ္ဗိဓုရဘာဝေါ၊ ထိုအတိတ်တရားစသည်တို့နှင့် မတူသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဇတ္ထ၊ ၌။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ "အသေက္ခာ၊ ကျင့်ပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာတို့၏ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။" ကြောတိ၊ ၌။ တဒပရိယောသာနနိဝတ္တိယံ၊ ထိုအကျင့်၏ မပြီးဆုံးသေးခြင်းကို နစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဇတ္ထ၊ ၌။ တန္နိဋ္ဌာနံ၊ ထိုအကျင့်၏ ပြီးဆုံးခြင်းကို။ ပကာသီယတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ကြမေသံ အတ္ထာနံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်တို့၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ပါရိသေသေန၊ လုံးဝကြွင်းကျန်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြွင်းအကျန်ကိုယူရသော ပါရိသေသနည်းဖြင့်။ ကုသလပဋိပက္ခာ၊ ကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အကုသလာ၊ မည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဇဝံ၊ တူ။ ဝိဇ္ဇာပဋိပက္ခာ၊ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ ကြောတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ ဉာဏပဋိပက္ခော၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော၊ သည်။ အညာဏံ၊ မည်၏။ ကြောတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၂၆၅] သုခသညာယ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ (သီမူနှင့်အညီပင်)ဒုက္ခဒုက္ခဝိပရိဏာမဒုက္ခသခ်ါရ ဒုက္ခတာဟိ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ အဖြစ်, ဝိပရိဏာမဒုက္ခအဖြစ်, သခ်ါရဒုက္ခအဖြစ်တို့ဖြင့်။ ဝိညူဟိ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခန္ဓေ၀၊ ဒုက္ခဟူ၍သာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်သော။ သံသာရဒုက္ခံ၊ သံသရာဆင်းရဲကို။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ပ၀တ္တာယ၊ သော။) သညာယ၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ မြဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း၍။ ဇတေန၊ သုခသညာယ ဂဟေတွာ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသံသရာဆင်းရဲ၌။ တဏှာပ၀တ္တိ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အာရဘတီတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တဏှာပရိက္ခာရေတိ၊ ကား။ တဏှာယ၊ သည်။

"သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။ သုဘံ၊ တင့်တယ်၏။" ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သခ်ံတေ ပရိကၠတေ၊ ပြုပြင်အပ်သော။ အလင်္ကတေ၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ (သီမူနှင့်အညီပင်)ဒုက္ခသ၊ ၏။ သမုဒယောတိ၊ ဖြစ်ကြောင်းဟူ၍။ အဇာနန္တော၊ မသိသော။ ဗာလော၊ ဗာလပုထုဇဉ်သည်။ "ကာယသ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ၊ ခတ္တိယမဟာသာလမျိုးတို့၏၊ ဝါ၊ ပေါများကြွယ်ဝသော မင်းမျိုးတို့၏။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇေယ္ယံ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ရပါမူကား။ အဟော ဝတ၊ သြော်ကောင်းလေစွတကား။" ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရိတသန္တော၊ တောင့်တသည်ဖြစ်၍။ တာယ၊ ထိုတဏှာဖြင့်။ သခ်ါရေ၊ သုံးပါးသောသခ်ါရတို့ကို။ ပရိကၠရောတိ၊ ပြုပြင်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာပရိကၠာရေတိ၊ ကား။ တဏှာယ၊ ၏။ ပရိဝါရာဘူတေ၊ အခြံအရံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဟိ၊ မှန်။ တဏှာဝတ္ထုံ၊ တဏှာ၏ အာရုံဝတ္ထုဖြစ်သော။ စက္ခာဒိ စ၊ ကိုင်း။ ရူပါဒိဠ္ဆ၊ ကိုင်း။ အဘိသခ်ံရိတွာ၊ အထူးပြုပြင်၍။ တံသမ်ဂီနံ၊ ထိုတဏှာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဒေန္တာ၊ ပေးကုန်သော။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ တဏှာယ၊ အား။ ဥပနေန္တာ၊ ဆောင်ပေးကုန်သည်ဖြစ်၍။ တဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ပရိဝါရာ ဝိယ၊ အခြံအရံတို့ကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဗြဟ္မလောကာဒိကေ ဗြဟ္မလောက အစရှိသော။ ဂတိဝိသေသေ၊ ဂတိအထူး၌။ အနေကသတပသုဗဒ္ဓဘိ သနော၊ အရာမက များစွာသော သားကောင်တို့ကို ချည်နှောင်ထားခြင်းဖြင့် (ဝါ) ချည်နှောင်ထားအပ်သော သားကောင်တို့ဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော။ ဝါဧပေယျာဒိကော၊ ဝါဧပေယျ အစရှိသော ယဇ်သည်။ ယညော၊ ယဇ်မည်၏။ အမရဏတ္ထာတိ၊ မသေခြင်းအကျိုးရှိသည်ဟူ၍။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်သော။ ဒုက္ကရကိရိယာ၊ ပြုနိုင်ခဲသော အကျင့်သည်။ အမရတပေါ၊ အမရတပမည်၏။ (ဤမှနောက်၌ အမရော ဝါ–အရာတွင် သီမူနှင့်အညီ "အမရာ ဒေဝါတိ"ဟု ရှိစေရမည်) ဝါ၊ တနည်း။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ အမရာ၊ အမရ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝေါ ဝါ၊ တန်းခိုးကြီးသော နတ်သည်မူလည်း။ ဘဝေယ္ယံ၊ ဖြစ်လိုး၏။ ဒေဝညတရော ဝါ၊ သာမန်နတ်သည်မူလည်း။ (ဘဝေယ္ယံ၊ ဖြစ်လိုး၏။) ဣတိ၊ ဤသို့တောင့်တလျက်။ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝတစရိယာ၊ ဝတ်အကျင့်သည်။ အမရတပေါ၊ အမရတပမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဆင်းရဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မရော မာရကော၊ သေစေတတ်သော။ တပေါ၊ အကျင့်သည်။ အမရတပေါ၊ မည်၏။ ဒိဋ္ဌေ၊ ဒိဋ္ဌဟူသောအနက်၌။ အဒိဋ္ဌသဒ္ဒေါ ဝိယ၊ အဒိဋ္ဌသဒ္ဒါကဲ့သို့။ မရေ၊ သေစေတတ်သည်ဟူသောအနက်၌။ အမရ–သဒ္ဒေါ၊ အမရသဒ္ဒါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ် ၏။

ဇာတိအာဒိပပါတဒုက္ခဇနနတော၊ ဇာတိအစရှိသော ချောက်၌ ကျခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်။ ပုညာဘိသခ်ါရသ၊ ၏။ မရုပ္ပပါတသဒိသတာ၊ အလွန်မြင့်စောက်သော တောင်ထွဋ်မှ ခုန်ချခြင်းနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ မဟာပရိဠာဟဇနိကန္တိ ဣတိမနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ အနုဒဟနဋ္ဌေန၊ အစဉ်လျှောက်၍ လောင်တတ်သော သဘောကြောင့်။ ပုညဖလသ၊ ၏။ တိဏုက္ကာသဒိသတံ၊ မြက်မီးရှူးနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အပ္ပဿာဒတ ဠာတိ(ဇတ္ထ) ၌။ စ–သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ အဓိကုဋ္ဌနဝိနိဝိဠ္ဆန အင်ုပစ္စင်ုပလိဘဠနာဒီ၊ စဉ်းတီးတုံး၌တင်၍ ခုတ်လှီးခြင်း, လုံ့တံကျင်တို့ဖြင့် ထိုးလှိုခြင်း, အင်ုကြီးငယ်တို့၏ ကျိုးပျက်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ သင်ုဏာတိ၊ ၏။ တပ္ပစ္စယန္တိ၊ ကား။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သဘာဝဿ၊ သဘောရှိသော။ တဿ သုဂတိဖလဿ၊ ထိုသုဂတိအကျိုး၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ။ ရမဏီယဘာဝေန စ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဌင်း။ အဿာဒဘာဝေန စ၊ သာယာဖွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်ဌင်း။ ဂယှမာနံ၊ ယူအပ်သော။ ပုညဖလံ၊ ကို၊ ဒီပသိခါမခုလိတ္တသတ္ထမောရာသဒိသံ၊ ဆီမီးလျှံ, ပျားရည်ဖြင့် လိမ်းသုတ်အပ်သော ဓားသွားတို့နှင့် တူသည်ဟု။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တဒတ္ထော၊ ထိုပုညဖလ ဟူသော အကျိုးရှိသော။ ပုညာဘိသခ်ါရော စ၊ ကိုလည်း။ တံနိပါတလေဟနသဒိသော၊ ထိုဆီမီးလျှံ၌ ကျခြင်း, ထိုဓားသွားကို လျက်ခြင်းတို့နှင့်တူသည်ဟု။ ဝုတ္တော၊ ၏။ "တရုဏာယ၊ ပျိုနုသော။ ဣတိသာ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ၊ ဤပရိဗိုဇ်မ၏။ မုဒုကာယ၊ နူးညံ့သော။ လောမသာယ၊ အမွေးလျှင်အဆုံးရှိသော၊ ဝါ၊ ပေါက်ရောက်သော အမွေးနုရှိသော။ ဗာဟာယ၊ လက်မောင်း၏။ သမ္ဘသော၊ အတွေ့သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာ၏၊ ဝါ၊ ကောင်း၏။" ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ သော။) သုခသညာယ၊ ဖြင့်။ အသုဘဘာဝဿ၊ အသုဘအဖြစ်ကို။ အသလ္လ ဣဏေနေဝ၊ မမှတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဇကစ္စကာမပရိဘောဂေါ၊ အချို့သောကာမဂုဏ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗာလော၊ သူငယ်သည်။ ဂူထကီဋ္ဌနံ၊ မစင်ဖြင့် ကစားခြင်းကို။ (အာရာဘတိ) ဝိယ၊ ပြုသကဲ့သို့ရင်း။ ကိလေသာဘိဘူတတာယ၊ ကိလေသာနိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကောဓရတိအာဒိဘူတော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း မပျော်မွေ့ခြင်းတို့သည် နိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ အသဝေါ၊ မိမိအလိုအတိုင်း မနေနိုင်သည်ဖြစ်၍။ မရိတုကာမော၊ သေခြင်းဌါအလိုရှိသော သူသည်။ ဝိသခါဒနံ၊ အဆိပ်ကို စားခြင်းကို။ (အာရာဘတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့ရင်း။ သမ္ဘတိ ကိရိယာခဏေစ၊ မျက်မှောက်ပြုဆဲခဏ၌ရင်း။ အာယတိ ဖလကၠဏေ စ၊ နောင်အခါအကျိုးဖြစ်ပေါ်ဆဲခဏ၌ရင်း။ ဧဂုစ္ဆနီယံ စ၊ စက်ဆုပ်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခဠ္ဆ၊ ဆင်းရဲသည်လည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိသခ်ါရံ၊ ကို။ အာရာဘတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ လောဘ သဟဂတဿ၊ လောဘသဟဂုတ်အကုသိုလ်၏။ ဂူထကီဋ္ဌနသဒိသတာ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ကိုဌင်း။ ဒေါသသဟဂတဿ၊ ၏။ ဝိသခါဒနသဒိသတာ၊ ကိုဌင်း။ ယောဧေတဗ္ဗာ၊ ၏။ သဘယသာပိ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးရှိသော်လည်း၊ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပိသာစနဂရသ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးမြို့၏။ ကာမဂုဏသမိဒ္ဓိယာ၊ ကာမဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ သုခဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝေါ၊ သ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ [၂၆၆] နိရန္တရတာယ၊ အကြားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပလက္ခိယမာနဥပ္ပါဒဝယာနံ၊ မမှတ်အပ်မမှတ်နိုင်သော ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းရှိကုန်သော။ (ဝိပါကာနံ–၌ စပ်) ဒီဃသန္တာနတာယ၊ ရှည်သောအစဉ်သန္တာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂယှမာနဝိပရိဏာမာနံ၊ မယူအပ်မယူနိုင် မသိနိုင်သော

(ဇရာမရဏတို့ဖြင့်) ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သော။ သခ်ါရဝိပရိဏာမဒုက္ခဘူတာနမ္မိ၊ သခ်ါရဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (အရူပဝိပါက်တို့၌ သုခ သောမနဿမရှိသောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခဖြစ်သည်ကို စဉ်းစားသင့်၏) အာရုပ္ပဝိပါကာနံ၊ တို့၏။ နိစ္စာဒိဝိပလ္လာ သဟေတုဘာဝေါ၊ နိစ္စအစရှိသော ဝိပလ္လာသ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုအရူပဝိပါက်တို့၏။ ဝိသာစနဂရသဒိသတာ စ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးမြို့နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကိုဌင်း။ အာနေဉ္ဇာဘိ သခ်ါရဿ၊ ၏။ တဒဘိမုခဂမနသဒိသတာ စ၊ ထိုမြေဘုတ်ဘီလူးမြို့သို့ ရှေးရှုသွားခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကိုဌင်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာဘာဝတောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ သခ်ါရဘာဝေါ၊ သခ်ါရတို့၏ရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အဘာဝတော၊ (အဝိဇ္ဇာ၏) မရှိခြင်းကြောင့်။ နု (ဟောတိ)၊ (သခ်ါရတို့၏ရှိခြင်းသည်) မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သခ်ါရာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယဘာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်၌။ သခ်ေပေန၊ ဖြင့်။ အန္ဓယတော စ၊ အားဖြင့်ဌင်း။ ဗျတိရေကတော စ၊ အားဖြင့်ဌင်း။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သုတ္တေန၊ ဖြင့်။ သမတ္ထေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ ဝုတ္တမ္မိ စေတန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သုတ္တပဒံ၊ ကို။ အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ်ပုဒ်၌။ အဝိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အဝိဒ္ဒသု၊ ပညာမဲ့သောသူသည်။ ဝါ၊ မသိမလိမ္မာသော သူသည်။ အဝိဇ္ဇာဂတောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အပ္ပဟီနာဝိဇ္ဇော၊ မပယ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော သူ။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဝိဇ္ဇာဂတော–ဟူသောပုဒ်၏အလိုတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ တတိယတွဲ ဤတွင်ပြီး၏။

မှတ်ချက်

[၁] ဤသို့သော ထောင့်ကွင်းနှင့် ဂဏန်းဖြင့် ဋီကာပါဠိ (ဒုတိယတွဲ) ၏ ရောက်ရာ စာမျက်နှာကို ပြသည်။

မှတ်ချက်

*အထက်ခေါင်းစည်းနောင် လက်သည်းကွင်းအတွင်းရှိဂဏန်း ၂–မျိုးဖြင့် မဟာဋီကာပါဠိ (ဒု) စာမျက်နှာနှင့် စာကြောင်းကို ပြသည်။ လက်ဝဲဖက်မျက်နှာရှိ ဂဏန်းသည် ဤနိဿယတွင် ရောက်ဆဲမျက်နှာ၌ အစပုဒ်နှင့် ဆိုင်၏၊ လက်ယာဖက်မျက်နှာရှိ ဂဏန်းသည် ဤနိဿယတွင် ရောက်ဆဲမျက်နှာ၌ အဆုံးပုဒ်နှင့် ဆိုင်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ သြဒါတကသိဏ္ဍော၀ဓော့ကို ကတ္တာ–ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် အာလောက ကသိဏာ၊ သည်လည်း။ သြဒါတကသိဏ္ဍော၀ဓံ၊ အတွင်း၀င်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍၊ ၀ါ၊ ကြောင့်–ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဈာနသေ၀–ဖြင့် အ၀ဓာရဏာကို ပြသည်၊ ကသိဏံ အနုဂ္ဂမိတ္တာ–ဖြင့် နိ၀တ္တေတဗ္ဗကို ပြသည်၊ ဧကန္တရိကဘာ၀ေန ဥဂ္ဂမနံ–ဖြင့် ဥဂ္ဂမနဏ၏ သရုပ်ကို ပြသည်ဟူလို။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာ၌ ဧ၀ံ အရူပဠာနေသု ဧ၀ အာရမ္မဏသင်္ခါ–ဟူသော ရှေ့၀ါကျနှင့် တသ တသေ၀–ဟူသော နောက်၀ါကျတို့၏ အနက်ကို နီးနှောရန်ခက်၏၊ တေနာဟ "သဗ္ဗကသိဏေသု။ပ။ နာမာ"တိ–ဟူသော၀ါကျနှင့် နီးနှောရန် သာ၍ပင် ခက်သေး၏၊ ထိုပြင် အရူပဠာနေသု ဧ၀–ဟူသော ပါဠိကိုလည်း ဆင်ခြင်သင့်၏၊ ထိုပါဠိအရဆိုလျှင် "ရူပဈာန်တို့၌ အာရမ္မဏသင်္ခါကို မုချအားဖြင့် မရအပ်"ဟု ဆိုရာ ရောက်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပြဆိုထားသော "ပထ၀ီကသိဏော ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္တာ တဒေ၀ အာပေါကသိဏော။ပ။ တဒေ၀ သြဒါတကသိဏောတိ ဧ၀ံ သဗ္ဗကသိဏေသု ဧကသေ၀ ဈာနသသ သမာပဇ္ဇနံ အာရမ္မဏသင်္ခါကံ နာမ"ဟူသော စကားကိုလည်း ပရိယာယ်ပြစကားဟု ဆိုရာရောက်၏၊ သို့သော် ထိုစကားကို ကား ပရိယာယ်ပြဟု ဆိုရန် မသင့်သည်သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ ဤအရာ၌ "ဧ၀ံ ရူပဈာနေသု ဧ၀ အရမ္မဏသင်္ခါ၀" ဟုရှိလျှင် ပါဠိအသွား မချောလှသော်လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ယုတ္တိရှိ၍ သင့်လျော်ရာ၏၊ "ဧ၀ံ တတ္ထေ၀ အာရမ္မဏသင်္ခါ၀" ဟူ၍သော်၎င်း "ဧ၀ံ အာရမ္မဏသင်္ခါ၀"ဟူ၍ သာလျှင်သော်၎င်း ရှိပါမူကား ပါဠိသွားနှင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ပါ နှစ်ဖြာလုံး ချောမောပြေပြစ်၍ အသင့်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပေ၏၊ သို့ရာတွင် ပို၍ ထင်ရှားပေါ်လွင်စေလိုသောကြောင့် ပါဠိဂတိကို မင့်ပဲ "ဧ၀ံ ရူပဈာနေသု ဧ၀ အာရမ္မဏသင်္ခါ၀"ဟု ဋီကာဆရာ ရေးခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိ၀ါကျဖြင့် "အင်္ဂါသင်္ခါကို ရူပဈာန်တို့၌ သာလျှင် မုချအားဖြင့် ရအပ်သကဲ့သို့ အာရမ္မဏသင်္ခါကိုလည်း ထိုရူပဈာန်တို့၌သာလျှင် မုချအားဖြင့် ရအပ်၏"ဟု ဆိုလိုပေသည်။ ဤဋီကာ၌ ဤကဲ့သို့ပင် သမုစ္စယတ္ထကို ဥပမာ ဥပမေယျတ္ထပြု၍ ပြဆိုထားသောအရာများရှိပေသည်။ ယင်းသို့ ဋီကာဆရာရေးခဲ့ရာတွင် အဆင့်ဆင့်ရေးကူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အာရမ္မဏသင်္ခါ–ကို အာရမ္မဏတိက္ကမနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူဟု ထင်မြင်ယူဆကြ၍ ရူပ–အရာ၌ အရူပ–ဟု အ–အက္ခရာကိုထည့်၍ဝင်း အာရမ္မဏသင်္ခါ၀–ဟူသောပုဒ်၌ ၀–သဒ္ဒါကို ပယ်၍ဝင်း ရေးကူးခဲ့ကြသောကြောင့် ယခုလက်ရှိပါဠိဖြစ်နေဟန် ရှိ၏။

ဤအရာ၌ ရှေ့နောက်ဆက်စပ်ပုံမှာ–အရူပဈာန်တို့သည် အာရမ္မဏာတိက္ကမဈာန်များဖြစ်ကြ၍ ယင်းဈာန်တို့၌လည်း အာရမ္မဏသင်္ခါကို မုချအားဖြင့် ရသင့်သည်ပင် မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ရသင့်လျှင် "ရူပဈာနေသု ဧ၀"ဟု အ၀ဓာရဏာဖြင့် ကန့်သတ်၍ဆိုသော ဆရာ့စကား အဘယ်သို့ သင့်ပါအံ့နည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တသ တသေ၀ ဟိ ဈာနသသ" စသည်ကို မိန့်ဆိုတော်မူသည်။ ထိုစကားဖြင့် "ထိုထိုပဌမဈာန်စသော တပါးတည်းသော ဈာန်၏သာလျှင် တပါးတခြား ဖြစ်သောအာရုံ၌ ဖြစ်ခြင်းကို အာရမ္မဏသင်္ခါ–ဟု ဆိုလိုသည်၊ မိမိတို့၏ အသီးအသီးသောအာရုံမှ တပါးတခြားဖြစ်သော အာရုံ၌ ပြောင်းလဲ၍ မဖြစ်နိုင်သော ကွဲပြားသော (တသီးတခြားစီဖြစ်သော) အရူပဈာန်တို့၌ကား မုချအားဖြင့် အာရမ္မဏ သင်္ခါကို မရအပ်"ဟု သိစေသည်ဟူ၍ ဆက်စပ်ယူရာ၏။ ဤသည်ကား မိမိ၏ထင်မြင်ချက်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ပညာရှင်တို့သည် ဉာဏ်သက်ဝင်၍ ဆင်ခြင်ကြပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–အရူပစျာန်လေးပါးကို တပါးတည်းယူလျှင် သမာပတ် ၈–ပါးမဖြစ်၊ ငါးပါးသာဖြစ်ရာသောကြောင့်–ဟု ဆိုလိုဏ်။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာ၌ ဧကန္တရိက–ပုဒ်သည် စျာနုက္ကန္တိကအရာ၌ ဧကန္တရိက–ပုဒ်နှင့် အနက်မတူ၊ ထိုကြောင့် ဋီကာ၌ အထူးကြံ၍ ဖွင့်ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–မလီနဘာဝ–ဖြင့် နီဝရဏကို ပြသည်၊ သခ်ၭိဘ–ဖြင့် ဝိတက် ဝိစာရကို ပြသည်၊ သီမူနှင့်အညီပင်၊ သခ်ၭိတ–ကားမသင့်။ ဥပ္ပိလ–ဖြင့် ပီတိကို ပြသည်၊ အာဘောဂ–ဖြင့် သုခကို ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–မ ၁–၂၅၃–၄–မဟာသာရောပမသုတ်နှင့် ညီ၏။

မှတ်ချက်

၁–စာကိုယ်၌ ဝတ္ထုံဟု ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၂–ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်နှင့် နှီးနှောသင့်သည်၊ ၎င်းပါဠိတော်၌ အဗျာပါဒေါ ဣဒ္ဓိတိတိ ဣဒ္ဓိ–စသည်ဖြင့် အနာဂါမိမဂ်တိုင်အောင်သော တရားတို့၏လည်း ဣဒ္ဓိမည်ပုံကို အသီးအသီးပင်ပြထားသည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ သာဓကပါဠိတွင် ပေယျာလ သင်္ကေတ ပျောက်နေဟန်ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤပုဒ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ နှစ်မျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်ကြောင်း ပြသည်။ ၎င်တို့၏ အမွေးအတောင်သည် အကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက်ပင်ဖြစ်သည်၊ ထိုအတောင်ကြောင့် ကောင်ကင်ဖြင့် ပျံနိုင်ခြင်းသည် ကမ္မဝိပါကဓိဒ္ဓိပင် ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့်အညီ ဓဝ–သဒ္ဒါနှင့် သင့်၏။ ပရိကံပြုစဉ်က အဓိဋ္ဌာတိ မမည်သေးဟု ဓဝ–ဖြင့် သိစေ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ၌ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရသမာပတ်, နိရောဓသမာပတ်, အရူပစျာန်အခြေခံသော အရဟတ္တဖလ သမာပတ်ဟူ၍ သုံးမျိုးပြထား၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤကား ပါဠိရိုးအတိုင်းပေးသော အနက်ဖြစ်သည်။ ပဋ္ဌဂုံတ္တရ–တိကဏ္ဍကီသုတ်အဖွင့်ဋီကာ၌ ပဋ္ဌိက္ကျလေတိ အမနုညေ အနိဋ္ဌေ–ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အနိဋ္ဌနှင့် အမနုညသည် အနက်တူ ပရိယာယ်ပင်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် အနိဋ္ဌ ဟိ အမနုညံ ပဋ္ဌိက္ကျလန္တိ ဝုစ္စတိ–ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် ဟိ၊ မှန်။ အနိဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော။ အမနုညံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိသော အာရုံကို။ ပဋ္ဌိက္ကျလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏–ဟုပေး။

မှတ်ချက်

၁–သတ္တဝါဟူသော ပဋိက္ကူလအာရုံ၌ မေတ္တာဖရဏ, ဓာတုမနသိကာရ–နှစ်မျိုးလုံးဖြင့် အပွဋိက္ကူလဖြစ်အောင် ရှုနိုင်သည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမှုနှင့်အညီပင်၊ ယဝဒါယကာ–ဟူသော မြန်မာမူအလိုအားဖြင့် မယောတို့ကို ပေးတတ်ကုန်၏ဟုပေး၊ ယဝသ ဒါယကာ–ဟူသော သီဟိုဠ်မူလောက် ကောင်းအံ့မထင်။

မှတ်ချက်

၁–ဤအဖွင့်၏ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မရှိ၊ တုမ္ဗံ နာမ–ဟု ဖွင့်လတ်ံဖြစ်သောကြောင့် ဤအရာ၌ ထွန်ရေးထယ်ကြောင်းကို ပြသော ပုဒ်လည်းမရှိသင့်။ ထိုကြောင့် ဧကကရီသမတ္တေတိ ဧတ္ထ ကရီသံ နာမ စတုရမ္ဘဏဗီဇဝပန ယောဂ္ဂေါ ပဒေသော–စသည်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုခဲ့ရာမှ ပါ၌ပျက်နေဟန်ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၂–ဝိ ၃–၃၃၈–၌ ဧကေန နဂ်လေန ကသန္တသ သတ္တ သီတာယော ဂစ္ဆန္တိ–ဟု ထွန်ရေးထယ်ရေး ခုနစ်ကြောင်းသာ လာသည်၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌လည်း နည်းတူပင်။

မှတ်ချက်

၁–ဝိကုဗ္ဗန–ပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်၍ ဝိဝိဓရူပကာရဏာယ–ဟု ရှိသောဋီပါ၌ မသင့်။

မှတ်ချက်

၂–ဣဒ္ဓိယာ ဝိဝိဓဝိသေသပဝတ္တနဘာဝါယာတိ အတ္ထော။ ပဋိသံ၌ ၂–၂ဖ၅။

မှတ်ချက်

၁–နေမိ–သဒ္ဒါ ဘီး၏အကွပ်အဝိုင်းကိုသာ ဟောသောကြောင့် နေမိပွဒေသော–ကားမသင့်။ သံ ၃–၃၈၈–၌ ဂမ္ဘီရနေ မော–ဟူ၍ရင်း ဂမ္ဘီရတ္တာ နေမဿ–ဟူ၍ရင်း ရှိသည်နှင့်အညီ နေမ–သဒ္ဒါသာလျှင် မြေဝင်ကျင်းဟောဖြစ်၍ နေမပွဒေသော–ဟူ၍သာ သင့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤကား မြန်မာမူ၌ ရှိရင်းအတိုင်းပေးအပ်သော အနက်တည်း။ သီမူ၌ကား ပဒ္ဓိတဗ္ဗာ စ ဣဒ္ဓိ ဝုတ္တာ၊ နှ စ ပဒ္ဓိတဗ္ဗာ ဣဒ္ဓိ– ဤသို့စသည်ဖြင့် ပါ၌ရှိ၏။ ထိုပါ၌အလိုအားဖြင့် စ၊ ဆက်။ ပဒ္ဓိတဗ္ဗာ၊ ရောက်အပ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပဒ္ဓိတဗ္ဗာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ စ၊ သည်လည်း။ ပဒ္ဓနကရဏေန၊ သော။ ပါဒေန၊ နှင့်။ သမာနာဓိကရဏာ၊ သည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်–ဟု အနက်ပေး။

မှတ်ချက်

၁–ဣဒ္ဓိ ဧဝ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါ–ဟူရာ၌ ပါဒသည် ကောဋ္ဌာသဟော ဖြစ်၍ ပြီးစီး–ပြီးမြောက်သော တရားအဖို့–ဟူသော အနက် သင့်သည်ဟူ၍ရင်း ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါဟူရာ၌ ကြီးပွါးကြောင်း စျာန်အဘိညာဉ်ကို ရကြောင်း တရားဟူသော အနက်သင့်သည် ဟူ၍ရင်း ဆိုလို၏။ ထိုတွင် ပဌမအနက်ဖြင့် ဝိဘင်းပါဠိနှင့်အညီ နာမ်ခန္ဓာ ၄–ပါးကို ဣဒ္ဓိ ပါဒဟု ကောက်ရာ၏၊ ဒုတိယအနက်ဖြင့် ဆန္ဒစသည်ကို ကောက်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–သီဟိုဠ်မှနှင့်အညီ ဝါကျခွဲသည်၊ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တောတိ–ဟူသောပါဠိသည်သာလျှင် ဥဒ္ဒရတိ–၏ အာကာရ ဖြစ်၍ အဘိညာပါဒကံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္တာ ဝုဋ္ဌာယာတိ–ကား ထို၏အာကာရ မဖြစ်သင့်။ ထိုကြောင့် မြန်မာမူ၌ရှိသော ဝါကျ ခွဲပုံကား မသင့်။

မှတ်ချက်

၁–ဤစကားရပ်ဖြင့် အဘိညာဉာဏဝသေန–ဟူရာ၌ အညတ္ထာပေါဟန နည်းဖြင့်ရင်း သာဝဓာရဏနည်းဖြင့်ရင်း ရအပ်သော နိဝတ္တေတဗ္ဗအနက်ကို ဖွင့်ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤပါဠိသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် ထပ်တူဖြစ်နေသောကြောင့် မူရင်းပါဠိ ဟုတ်ဟန်မတူ၊ "ရာဂဿ အဓိဝစနံ ရဇောတိ ဧတံ" ဟူ၍သော်လည်း ပါဠိရင်း ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၂–ဓမ္မပဒ ၁–၁၅၇၊ အံ–ဋ ၁–၁ဖဇ–တို့၌လည်း ဟတ္ထေန–ဟု ရှိသောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လက်ရှိမူ၌ ဟတ္ထေန–ဟူသော ပါဠိလည်း သင့်သည်ပင်။

မှတ်ချက်

၁–ဤ ဥဝမုံပဏ္ဍုဝဏ္ဏာဒီသု အညတရဝဏ္ဏံ–ဟူသောအဖွင့်ဖြင့် ဥပမုရတ္တစီဝရေ–ပုဒ်၌ ကြွင်းသော ဥပမုဓ၏အဆင်းကို သရုပ်ဖော်ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–ပုဒ်ဝါကျတို့ကို အသီးအသီးဖြတ်၍ နားထောင်သူတို့အား အနက်ကို သိနိုင်လောက်အောင် ပြတ်သားစွာ ပါဠိကို ရွတ်ဆိုခြင်းသည် ပဒဘာဏမည်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ မိမိ၏ ဝိဝရဏတန်ခိုးကိုပင် ဖလ–ဟု ဆိုလိုသလော၊ သို့မဟုတ် အပါယ်ဘေးမှ လွတ်ခြင်းကိုပင် ဆိုလို သလော–တိကျပြတ်သားစွာ မသိသာချေ။

မှတ်ချက်

၁–သေသကသိဏနိဒ္ဒေသ ပကိဏ္ဏကကထာနှင့်ရင်း, ဤအရာ၌ရှိသော သီမူနှင့်ရင်း အညီပင်၊ မြန်မာမူစာကိုယ်၌ ကျွန်ုပ်တို–ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–တေသံ တေသံ ဝတ္ထူနံ အန္တရံ နာနတ္တံ ကုက္ခတေ လောကော ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ဝါ အန္တလိက္ခံ။ ရဿလော။ အဘိဓာန် ဋီ ၄၅–ဂါထာအဖွင့်။

မှတ်ချက်

၁–သာသနာပ အခါကာလ၌ ပြုရိုးဖြစ်သော ပူဇော်ပွဲဖြစ်သောကြောင့် နတ်တို့ကို ပူဇော်သောပွဲဟု မှတ်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ပြည်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ "နက္ခတ္တဒိဝသေ၊ နတ်ပူဇော်သောနေ့၌"ဟု အနက်ပြန်ထားပေသည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤပုဒ်၌ ဆီလျော်သောအနက်ကို စဉ်းစား၍မရသေး။ အောက်၌ ပြထားသော သီဟိုဠ်မူအရအားဖြင့် သဒ္ဒဒဒ္ဒရောဝ၊ ဒဒ္ဒရဟူသော အသံနှင့် ဒဒ္ဒရမည်သော စည်ပုတ်ကဲ့သို့တည်း။ ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဒဒ္ဒရ–ဟူသော အသံကို ကြားရ၍ ဘာသံလဲ–ဟု မေးသူအား ဒဒ္ဒရ–သံပါဟု ဖြေလျှင် ၎င်းကို နားမလည်နိုင်သကဲ့သို့ပင်–ဟု ဆိုလိုဟန်ရှိ၏။ ရှင်းပြဦးအံ့–ကာယေ အာရောပေတိကို ကာယာနုဂတိကံ ကရောတိ–ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် ထူးမခြားနားကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ကြားရသည့်အသံမှာလည်း ဒဒ္ဒရပင်၊ ၎င်းစည်၏ အမည်မှာလည်း ဒဒ္ဒရပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဒဒ္ဒရ–ဟူသော သဒ္ဒနှင့် ဒဒ္ဒရစည်ကဲ့သို့ပင် ထူးမခြားနားဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုလို၏။ ဤကား မိမိထင်မြင်ချက်မျှသာတည်း။ အခြားသော မူကွဲများမှာမူ ဆီလျော်သော အနက်ကို မရနိုင်။

မှတ်ချက်

၁–နိမ္မိတရုပ်အဖြစ်တူ၍ ဧကဝုစ်ဖြင့်ဆိုသည်ဟု ယူရာ၏။ တနည်းကား ယထာဓိဋ္ဌိတော၊ ကုန်သော။ နိမ္မိတရူပေ၊ တို့ကို–ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤနိဒ္ဒေသပုဒ် ပိဟန်ရှိ၏၊ ၎င်းပုဒ်မရှိလျှင် ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ–ဟူသော ရှေးပုဒ်ကို "ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၌"ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဤအနက်၌ "ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်"ဟု ဆိုသော်လည်း ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ပါဠိကိုပင် ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် "အဘိညာပါဠိယာ ဟိ" စသည်ဖြင့် "ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်စသော အဘိညာဉ်ကို ခေါင်းတပ်သဖြင့် အဘိညာပါဠိကို ဆိုကြောင်း" ထောက်ခံလျက် ပြထားပေသည်။ ထိုပြင် နိဒ္ဒေသ–ပုဒ် မပါပဲ "ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဓာတ်၌"ဟု ပေးသော ဤအနက်သည် "သဗ္ဗတ္ထာတိ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပါဠိယံ"ဟူသော အဖွင့်နှင့်လည်း တထပ်တည်းညီညွတ်ပေ၏။ အထူးသတိပြုပါကုန်။

မှတ်ချက်

၂–သီမူနှင့်အညီ ဝိဓိယတီတိ–ဟု ပါဌ်မှန်ရှိစေရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အဘိညာပါဠိကို အကျယ်ဖွင့်ပြသောအားဖြင့် အဘိညာတို့ကို ဖြစ်စေသော အစီအရင်ကို ပြသွားသည်။ ထိုကြောင့်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၃–ဆိုလိုသည်မှာ ဤနိဒ္ဒေသတွင် ပါဠိအဖွင့်ဆိုင်ရာ အစပိုင်း၌ အဘိညာပါဠိကို ဆိုလိုလျက် အဘိညာကို ပြဆိုထားသည်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ဆိုလိုသည်မှာ "သုက္ကော ဝိပါကော ယဿ"ဟူသော ဝစနတ္ထ အခိုက်အတန့်၌ ကံ၏ အမည်ရင်းဖြစ်သော သုက္ကပုဒ်ကို ဝိပါက–နှင့် အရတူပြု၍ ကာရဏူပစာအားဖြင့် ခေါ်ဆိုအပ်သကဲ့သို့ပင်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–သြဠာရိကအသံတို့၌လည်း အချင်းချင်းထောက်ဆ၍ သုခုမအသံ သြဠာရိကအသံ၊ ဝါ၊ သုခုမအဖြစ် သြဠာရိကအဖြစ် ရှိသည်ကို၎င်း, သုခုမအသံတို့၌လည်း နည်းတူပင် သြဠာရိကအသံ သုခုမအသံ၊ ဝါ၊ သြဠာရိကအဖြစ် သုခုမအဖြစ် ရှိသည်ကို၎င်း ပြခြင်းငှါ ထိုစကားကို တဖန် ထပ်၍ မိန့်ဆိုသည်ဟု ဆိုလို၏။ သီမူ၌ကား သြဠာရိကသုခုမသဘာဝဿနတ္ထံ

–ဟုရှိ၏၊ သြဋ္ဌာရိကသဘော သုခုမသဘောကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဝါ၊ ၄၊–ဟု အနက်ပေး။ သဘာဝအရာ၌ သမ္ဘဝ–ဟူ၍ သီမူကွဲတခုလည်း ရှိသေး၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် သြဋ္ဌာရိက သုခုမအသံတို့၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဝါ၊ ၄၊–ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤကား ရှိရင်းအတိုင်း အနက်တည်း။ သို့သော် သင့်လျော်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုကား မရနိုင်၊ ထိုကြောင့် ပဋ္ဌိသေဓ မပါပဲ ပစ္စုပ္ပန္နသဘာဝတ္တာ–ဟူသော ပါဠိသာသင့်သည်၊ အကြောင်းမူကား ဤကေစိဝါဒ၌ သဒ္ဒေါ သဒ္ဒနိမိတ္တံ–ဟူသည်နှင့် အညီ ကြားရသော အသံကိုသာလျှင် သဒ္ဒနိမိတ်ဟု ဆိုလိုသောကြောင့်ငင်း, ထိုအသံကို ပစ္စုပ္ပန်မဟုတ်ဟု မဆိုသင့်သော ကြောင့်ငင်း ဖြစ်ပေသည်။ သီမူ၌ကား ဤဟိတ်ပါဠိကို ရှေးဝါကျ၏ ဟိတ်အဖြစ်ဖြင့် ပြထား၏၊ သဒ္ဒနိမိတ်၏ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ခြင်း သည်ငင်း မဖြစ်ခြင်းသည်ငင်း သုခုမေ ဉာဏပရိစယဒဿနတ္ထံ ဒဠ္ဍီ–၏ အကြောင်းဖြစ်ဖွယ်မရှိပေ။

မှတ်ချက်

၁–ပစ္စုပ္ပန်အဆင်းရုပ်ကို စက္ခုဒ္ဒါရဖြင့် မြင်ပြီးနောက် ထိုမြင်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်အဆင်းကို မနောဒ္ဓါရိကဝိစာရဏ ဉာဏ်ဖြင့် "ဪသည် ရှေသည်" ဤသို့စသည်ဖြင့် ယူခြင်း သိခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကဲ့သို့ပင်ဟု ဥပမာပြ၏။

မှတ်ချက်

၂–သီမူနှင့် အညီပင်၊ ဤတထေဝ–ဖြင့် သဒ္ဒါရမ္မဏေန ဉာဏေန–ပုဒ်တို့ကို ငင်ပြသည်။ တတ္ထေဝ–ဟူသော ပါဠိ၌ ကား သင့်လျော်သော အနက်ကို မရနိုင်။

မှတ်ချက်

၃–ဤ၌ ဆိုလိုသည်မှာ ရုန့်ရင်းသောအသံ သိမ်မွေ့သော အသံဟု ယူခြင်း သိခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပစ္စုပ္ပန်အသံကို အာရုံပြုသော သောတဒ္ဓါရိကစိတ်ဖြင့် မပြုနိုင်။ မနောဒ္ဓါရိက ဝိစာရဏဉာဏ်ဖြင့်သာ ပြုနိုင်သည်။ ဥပမာ အုပ် အရွှေစသော အဆင်းကို မနောဒ္ဓါရိက ဝိစာရဏဉာဏ်ဖြင့်သာ ယူနိုင် သိနိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သကဲ့သို့ပင်တည်း။ ထိုမနောဒ္ဓါရိက ဝိစာရဏ ဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော အသံသည်ကား ပစ္စုပ္ပန်မဟုတ်၊ အတိတ်သာဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ကေစိဝါဒ၌ ပစ္စုပ္ပန္နသဘာဝတ္တာ–ဟူသော အကြောင်းပြစကား မသင့်။ ထိုကြောင့်ပင် သဒ္ဒေါ သဒ္ဒနိမိတ္တန္တိ–စသည်ဖြင့် ဆိုသော ကေစိဝါဒလည်း မသင့်ဟု ဆိုလို၏။ ဤအရာတွင် ဋီကာ၌ ပြဆိုထားသော ဉာဏေန–ဟူသော ကရိဏ်းပုဒ်ကို အထူးသတိပြုအပ်၏။ ၎င်းဖြင့် ဝိစာရဏ ဉာဏ်ကို ယူအပ်၏၊ ထိုဝိစာရဏဉာဏ်သည် ပဋ္ဌဒ္ဓါရု၌ မဖြစ်၊ မနောဒ္ဓါရု၌သာ ဖြစ်သည်။ မနောဒ္ဓါရိက ဝိစာရဏဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်လျှင်လည်း ကြားရဆဲပစ္စုပ္ပန်အသံ မဟုတ်၊ အတိတ် အသံသာ ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ဋီကာဆရာ၏ ဝါဒ၌ အတိတ် သဒ္ဒကို ဆိုသည်၊ ကေစိဝါဒ၌ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဒကို ဆိုသည်ဟုသိရ၏။ ထိုကြောင့် ကေစိဝါဒ၌ ပဋ္ဌိသေနှင့်တကွရှိသော အပစ္စုပ္ပန္နသဘာဝတ္တာ–ဟူသော ဟိတ်ပါဠိကား မသင့်၊ ပဋ္ဌိသေ မပါသော ပစ္စုပ္ပန္နသဘာဝတ္တာ–ဟူသော ပါဠိသာလျှင် သင့်ပေသည်။ အထူးသတိပြု၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–ဤအကြောင်းပြ စကားသည် အကုသလဝိပါက်စိတ်, အာဝဇ္ဇန်းစိတ်တို့နှင့် မသက်ဆိုင်သကဲ့သို့ရှိ၏၊ ယေဘူယျ နည်းဟူ၍သော်လည်း ယူသင့်၏၊ တံဟေတုကတာဒီဟိ–ဟု အာဒိ–သဒ္ဒါနှင့်သော်လည်း ပါ၌ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် အာဒိ–ဖြင့် အဝိပါကမမ္မတာကို ယူအပ်၏။ တံဟေတုကတာ–အရာ၌ အတံဟေတုကတာ–မှ အ–ကြေနေသည်ဟု ယူပြီးလျှင် "ထိုရာဂလျှင် အကြောင်းမရှိသည်၏အဖြစ်"ဟူ၍သော်လည်း အနက်ပြန်ရာ၏။ အထူးဆင်ခြင်ပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–ဤအဆိုကိုထောက်လျှင် ရှေးတံဟေတုကတာဟိ–အရာ၌ အတံဟေတုကတာဟိဟူသော ပုဒ်၏အနက်သာ သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–ယံ တဿ၊ တာ–ဟု ရှိရာ၌ သီမူနှင့်အညီ ယတဿ တာ–ဟု ပါ၌မှန်ရှိစေရမည်၊ ယတဿ–ကို ယတော+အဿ ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ယံ တဿ၊ တာ–ဟူသော ပါ၌ကား "တဿ၊ ထိုယောဂီရဟန်း၏။ ယံ၊ အကြင်ပါဒကစျာန်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာ၊ ထိုသတိနှင့်ပညာတို့သည်လည်း–ဟု အနက်ပေးနိုင်သော်လည်း ရှေးဝါကျနှင့် မစပ်မိသောကြောင့်ဝင်း ရှေး၌ ပြပြီးဖြစ်၍ ယံ တဿ–ဟု သမ္မန်နှင့်တကွ အနိယတ်ဖြင့် မပြသင့်သောကြောင့်ဝင်း မသင့်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့်အညီပင်၊ ယခုကမ္ဘာသည် ရေဖြင့်ပျက်မည်၊ နောက်ကမ္ဘာသည် မီးဖြင့်ပျက်မည် ဤသို့သော ဖြစ်မည့် သံဝဋ္ဋအစဉ်အားဖြင့်–ဟု ဆိုလို၏။ ဘာဝ–မပါသော လက်ရှိမူအရအားဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူရန်ခက်၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့်အညီပင်၊ အပ္ပမာဏဥဇ္ဇာရ သြဘာသ ပါတုဘာဝစသော အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတအပေါင်းဖြစ်သည်ကို ဆိုသည်၊ ပထဝီ ဝိဇ္ဇော်တိ–ဟူသော ပါ၌အရဖြင့် ဉာဏာနုဘာဝေါ–နှင့် ပထဝီ–ဟူသော ကတ္တားနှစ်ခု ဖြစ်နေသောကြောင့် သင့်အံ့မထင်။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ဝါ–သဒ္ဒါရှိသင့်၏၊ သို့မှ အာစရိယဝါဒနှင့် အဖွင့်ကွဲကြောင်း ထင်ရှားမည်။

မှတ်ချက်

၁–ပရတောဃောသဝတီတိ ပရာသဝါ၊ သာ ဇဝ ပါရာသဝါ၊ သာ ဇဝ ဇောတိ ပါရာသဝဇောတိ–ဟု ဝစနတ္ထကြံရာ၏၊ ပါရမ္ဘရိယဇောတိ–ဟူ၍သော်လည်း ပါ၌ရင်းဖြစ်ရာ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပွါးလာသော နွယ်မျိုးသည်–ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဝုတ္တံ–၌ စပ်၊ သိဒ္ဓိ ဟောတိ–ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် နောက်၌ ဣတိ–ကို "ဤနှစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့်"ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–သမာဓနေန–ဟူသော သီမူနှင့်အညီ စတုတ္ထကျွေရာနှင့်ရှိစေရမည်၊ ဤပါ၌ဖြင့် ပါဒကဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္တာ–ဟု ရှေး၌ ဆိုအပ်ခဲ့သော သမာဓိကို ပြသည်။

မှတ်ချက်

၂–ဤပါ၌ဖြင့် ပရိကမ္မဝသေန မနသိ ကရောတိ–ဟု ရှေး၌ဆိုခဲ့သော မနသိကာရကို ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–အန္တရာ+ဥပဇ္ဇေဒေ–ပုဒ်ဖြတ်၍ ရအပ်သောအနက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤအနက်အရ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရန် ခဲယဉ်း၏။

မှတ်ချက်

၂–အန္တ+ဥပဏ္ဍေဒေ–ပုဒ်ဖြတ်၊ ရ–အာဂုံ–ဟု ယူ၍ ပြန်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှနောက်၌ ပြတ်စဲခြင်းကို ယူအပ်၏။ အန္တ–နောက်ဆုံးဟူသောပုဒ်ဖြင့် တခုတခုသောဘဝ၌ ဝိပါက်နာမ်ရုပ်ခန္ဓာအစဉ်၏ ပြတ်စဲခြင်းမှ အထူးပြုသည်ဟု ယူရာ၏။ အန္တိမုပဏ္ဍေဒေ–ဟူ၍သော်လည်း ပါဠိရင်းဖြစ်ရာ၏၊ အစ္စန္တုပဏ္ဍေဒေ–ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်၊ စင်စစ် ပြတ်စဲခြင်းသည်ဟု အနက်ပေးရာ၏။ အောက်၌ပြထားသော အာဟာရုပဏ္ဍေဒေ–ဟူသော မူကွဲအရ အဝိဇ္ဇာတဏှာစသော ကိလေသာ အကြောင်း၏ ပြတ်စဲခြင်းကို ယူလျှင် အတော်အသင့် အဓိပ္ပါယ်ရ၏၊ မကောင်းလှ၊ အထူးသတိပြုပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–အဆင်းကို ကြည့်နေလျှင် ပရိကံမပြုနိုင်၊ ပရိကံပြုနေလျှင်လည်း ကသိဏ်းကိုအာရုံပြုနေရသောကြောင့် အဆင်းကို မကြည့်နိုင်၊ ဤနှစ်မျိုးလုံးကို တပြိုင်နက်မပြုနိုင်သောကြောင့် အဘယ်သို့ ပြုသင့်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုမေးခွန်းကို ထုတ်ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–မူလဋီကာ ၁–၁၉၄–၌ ရူပသန္တတိအရူပသန္တတိဝါရာ–ဟု ရှိ၏၊ သီမူ မဟာဋီကာ၌ ရူပသန္တတိ အရူပသန္တတိ ဝါ–ဟုရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–ယော စာဝုသော မနော ယေ စ ဓမ္မာတိ ဝိသယီဝိသယဘူတာ ဧကဘဝဘူတာ စ ဧကသန္တတိပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ ဝိဘာဂံ အကတ္တာ ဂယှမာနာ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ သတိပန ဝိဘာဂကရဏေ ခဏသန္တတိပစ္စုပ္ပန္နတာ လဇ္ဇတီတိ အာဟ "အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောန္တံ ဧတံ ဥဘယံ ဟောတီ"တိ။ အနုဋီ ၁၊ ၂၁၃။

မှတ်ချက်

၂–ဤ၌ ခဏပစ္စုပ္ပန်အစစ်ကိုဆိုသည်။ အထက်နှာ ၄၁၅–၆–စသည်တို့၌မူကား ယောဂီ၏ဉာဏ်၌ ခဏပစ္စုပ္ပန်အနေအားဖြင့် ထင်သည်ကို ယူ၍ ဆိုသည်–ဟု ရှေးနောက် မဆန့်ကျင်အောင် ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ စ–သဒ္ဒါဖြင့် အဒ္ဓါသန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်မဟုတ်သော စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေတို့ကဲ့သို့သော တရားကိုဆည်းသည်။

မှတ်ချက်

၁–အာဝဇ္ဇန်းသည် ဧကစိတ္တက္ခဏာနာဂတစိတ်ကို အာရုံပြုလျှင် ပရိကံသည် ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏ, ဥပစာရ စသည်သည် အတီတာရမ္မဏ ဖြစ်၏၊ အာဝဇ္ဇန်းသည် ဒွိစိတ္တက္ခဏာနာဂတစိတ်ကို အာရုံပြုလျှင် ပရိကံလည်း အနာဂတာရမ္မဏ, ဥပစာရသည် ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏ, အနုလုံစသည်သည် အတီတာရမ္မဏဖြစ်၏–ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–တံ ဧဝ နိရုဒ္ဓံ တံနိရုဒ္ဓံ၊ ဝတ္တမာနဿ တံနိရုဒ္ဓဿ ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါနိ၊ တာနိ အာရမ္မဏံ ဧတေသန္တိ ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါရမ္မဏာနိ၊ တေသံ ဘာဝေါ ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါရမ္မဏဘာဝေါ–ဟု ဝစနတ္ထပြု။

မှတ်ချက်

၁–မဂ်ဖိုလ်ကို ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ဖြင့် အောက်မေ့ပြီးသောအခါ ထိုမဂ်ဖိုလ်တို့၏အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း ပစ္စဝေက္ခဏာဖြစ်သည်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာ၌ မူလဋီကာတွင် ဣဒံ ပန အဝစနသ ကာရဏန္တိ။ ကေစိ တတ္ထာပိစသည်ဖြင့် ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ဣဒံ ပန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ အဝစနသ၊ ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်ကို မဟောခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းပေတည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။ ကေစိ၊ တို့သည်–ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ၎င်းကတ္တားကို ပဌမ–၌ စပ်။ သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–ကုသလတိုက် ဝိပါကတိုက် ဥပါဒိန္နေ–သံကိလိဋ္ဌ–အာစယဂါမိတိုက်တို့ကို ဇာတိဘေဒဖြင့် ဟောသည်၊ ဝေဒနတိုက် ဝိတက္ကတိုက် ဝီတိတိုက်တို့ကို သမ္မယောဂဘေဒဖြင့်, ဒဿနတိုက်ကို ပဟာနဘေဒဖြင့်, ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုတိုက်ကို ပဟာန–သမ္မယောဂဘေဒဖြင့်, သေက္ခတိုက်ကို သိက္ခာဘေဒဖြင့်, ပရိတ္တတိုက်ကို ဘူမိဘေဒဖြင့်, ပရိတ္တာရမ္မဏတိုက် အတီတာရမ္မဏတိုက်တို့ကို အာရမ္မဏဘေဒဖြင့်, ဟီနတိုက်ကို ပဘေဒဘေဒဖြင့်, မိစ္ဆတ္တနိယတတိုက်ကို နိယမဘေဒဖြင့်, မဂ္ဂါရမ္မဏတိုက်ကို အာရမ္မဏာဒိဘေဒဖြင့်, ဥပ္ပန္နတိုက် အတီတတိုက်တို့ကို ကာလဘေဒဖြင့် ဟောသည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–မှန်ဘီလူးကောင်းကောင်းနှင့်ကြည့်မှ မြင်နိုင်သော အရာကဲ့သို့ ဤပညာဖြင့် ကြည့်မှမြင်နိုင်သည်၊ အခြားတရားဖြင့်ကြည့်လျှင် မမြင်နိုင်၊ ထိုကြောင့် ၎င်းသည် ကမ္မာယတနစသည်တို့၏ အရှုခံကြောင်း ပညာမည်ပေသည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ စ–သဒ္ဒါဖြင့် "အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ဆည်းသည်၊ ပုဒ်ရင်းဖြင့် မဂ်ဉာဏ်ကို ပြသည်"ဟု ယူရာ၏။ သို့သော်နောက်၌ ပြလတ်စကားနှင့် နီးနှောကြည့်လျှင်ရင်း ဉာဏဝိဘင်းပါဠိ၌ အာရဇ္ဇ–ဟု ဟောသည်နှင့် နီးနှောကြည့်လျှင်ရင်း အာရုံပြု၍ သိသောဉာဏ်ကိုသာ ဆိုလိုသည်ဟု ထင်ရှားသောကြောင့် ဤအရာ၌ စ–သဒ္ဒါ လိုမည်မထင်၊ သီမူ၌ကား ဤ စ–သဒ္ဒါ မရှိပေ။

မှတ်ချက်

၂–မဂ္ဂသစ္စာကို ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့တွင် အဘယ်ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံပြု၍ သိပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ ဤစကားကို ဆိုသည်။ ထိုကြောင့် အောက်ခြေ၌ ပြထားသော စတုတ္ထသစ္စံ–ဟူသော သီမူကွဲသာသင့်သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာငါးမျိုးတို့တွင် ဒုက္ခနှင့် သမุဒယကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဟု မရှိသောကြောင့် စတုသစ္စံ–ဟူသော ရှိရင်းပါ၌ကား မသင့်။

မှတ်ချက်

၁–ဝိသုဒ္ဓိ ၂၊ ၇၁–၌ ထုတ်ပြသော ဝိဘင်းပါဠိတွင် ဒုက္ခေ ဉာဏံ–စသည်ကို သစ္စဝါရ၊ ဟေတုမှိ ဉာဏံ–စသည်ကို ဟေတုဝါရ၊ ယေ ဓမ္မာ ဇာတာ–စသည်ကို ဓမ္မဝါရ၊ ဇရာမရဏေဉာဏံ–စသည်ကို ပစ္စယာကာရဝါရ–ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်

၁–မူလဋီကာ၌ ဤအရာတွင် ကေစိ–ဟု ရှိ၏၊ ဤ၌လည်း အလားတူပင် ရှိသင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ထိုသို့ဖြစ်လျှင် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့် နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ထပ်တူဖြစ်နေရာသည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၂–သီမူ၌ ဝစနံ ပစ္စုပ္ပန္နံ သဒ္ဒံ ဂဟေတွာ–ဟုရှိ၏။ နိရုတ္တိ။ပ။ ရမ္မဏာတိ ဝစနံ၊ ဏာဟူသော စကားကို။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ သဒ္ဒံ၊ အသံကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍–ဟု အနက်ပေး၊ သာ၍ကောင်းပေ၏။

မှတ်ချက်

၃–ဤတိုင်အောင် မူလဋီကာ၌ သကဝါဒအဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသော စကားဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် အပရေ–ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် မူလဋီကာဆရာကိုပင် ဆိုသည်ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဒုဝိညေယျဋ္ဌာနံ–ဟူသော ရှိရင်းပါဌ်ကား သန္ဓိဋ္ဌာနပုဒ်နှင့် စပ်ရန် မလျော်သောကြောင့် နာ–တလုံး ကျနေသည်ဟု ယူဆ၍ ပြင်လိုက်သည်၊ သီမူ၌ကား ဒုဝိညေယျတ္ထာနံ–ဟုရှိ၏၊ ဆဋ္ဌီကံပုဒ်ဖြစ်၍ သဒ္ဒါအနေအားဖြင့် သင့်၏၊ သို့သော် အတ္ထတော အဓိပ္ပါယတော–တို့နှင့် စပ်ယှဉ်ကြည့်လျှင် အနက်အားဖြင့် မကောင်းလှ။

မှတ်ချက်

၁–ဂဟိတေန၊ ယူအပ် ဆိုအပ်ပြီးသော။ ယံ သဒ္ဒေန စ၊ ယံ–သဒ္ဒါဖြင့်၎င်း။ သနိပါတေန၊ သော။ ကိं သဒ္ဒေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဤသို့ အနက်ပေး၍ ထိုကရိဏ်းပုဒ် ၂–ခုကို အတိပ္ပသင်္ဂေါ်အာပန္နေ–နှင့်စပ်လျှင် သာ၍ အနက်ချောမောစ၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ အတ္ထနော သန္တာနေ ဝိဇ္ဇမာနဿေဝ–ဟု ရှိ၏၊ ဘိန္နေ–ပုဒ်မရှိ၊ ထိုပုဒ်ပိုဟန်ရှိ၏၊ ထိုမူအရအားဖြင့် အတ္ထနော၊ ၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ ဝိဇ္ဇမာနဿေဝ၊ ရှိဆဲရပ်၏သာလျှင်ဟု အနက်ပေး၊သင့်၏

မှတ်ချက်

၁–ရှေးဟောင်းသီမူ၌ စက္ခတီတိ ဟာယံ သဒ္ဒေါ–ဟု ရှိ၏၊ ထိုအလိုအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခတီတိ အယံ သဒ္ဒေါ၊ သည်–ဟု အနက်ပေး၊ သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–သုံးပါးလွန်ကဲရာ၌ ဧကက ၄–ဝါရ၊ နှစ်ပါးလွန်ကဲရာ၌ ဒုက ၆–ဝါရ ရနိုင်သည်ကို ဆိုသည်။

မှတ်ချက်

၁–ဂန္ဓော ဝိယ–ကား ဥပမေယျဖြစ်သော သဒ္ဒဿ–ပုဒ်နှင့် ဝိဘတ်မတူသောကြောင့် မသင့်၊ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု ၁၃၀–၌ကဲ့သို့ ဂန္ဓဿ ဝိယ–သာ သင့်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ဤပုဒ်မှနောက်၌ သီမူနှင့်အညီ သောတပထေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။ သစေ တတ္ထေဝ ဌိတော သောတပထေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ–ဟု အပြည့်အစုံ ရှိစေရမည်။

မှတ်ချက်

၃–သစေ တတ္ထေဝ။ပ။ စိရေန သုယျန္တီတိ၊ နဟူသော ဤအရာ၌ အဘိမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု ၁၃၀–၌ ယဒိ ဧဝံ ကထံ ဒူရေ ဌိတေဟိ ရဧကာဒိသဒ္ဒါ စိရေန သုယျန္တိ။ အသမ္ဘတ္တဂ္ဂါဟကတ္တေ ဟိ ဒူရာသန္နဒေသဝတ္ထိနံ သမကမေဝ သဝနေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။ နယိဒမေဝံ–ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဌ်က သာ၍ကောင်းပေ၏။

မှတ်ချက်

၄–ဤပါဌ်နှင့် အလားတူဖြစ်သော မူလဋီကာပါဌ်ကို အနုဋီ ဒု ၁၆၂–၌ "နဟ ဒူရာသန္နာနံ ယထာပါကဋေ သဒ္ဒေ ဂဟဏဝိသေသတောတိ နဟ ဒူရေ ဌိတေဟိ ရဧကာဒိသဒ္ဒါ စိရေန သောတဝိညာဏေန သုယျန္တိ၊ သစေ သဝနူပစာရေ သော သဒ္ဒေါ၊ ဒူရေ, အာသန္နေ စ ဌိတာနံ ယထာဘူတေ အာပါထဂတေ သဒ္ဒေ မနောဝိညာဏသခ်ါတတော ဂဟဏဟိသေသတော "စိရေန သုတော, သီဃံ သုတောတိ" အဘိမာနောတိ အတ္ထော–ဟု ဖွင့်ပြထား၏။

မှတ်ချက်

၁–အာသန္နပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆုံးဖြတ်မှတ်ယူခြင်းနှင့် ဒူရပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆုံးဖြတ်မှတ်ယူခြင်းတို့၏ ထူးခြင်းကြောင့်–ဟုဆိုလို၏။ အဘိမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု ၁၃၀–၌ကား "ဧဝံ ရဧကာဒိသဒ္ဒေပိ။ပ။ ပဝတ္တိပါကဋီဘူတေ ယထာပါကဋံ နိစ္ဆယဂ္ဂါဟကာနံ သောတဝိညာဏဝီထိယာ ပရတော ပဝတ္တာနံ မနောဒ္ဓါရိကဧဝနာနံ ဂဟဏဝိသေသတော"ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဌ်အရအားဖြင့် ပဝတ္တိ–ပါကဋီဘူတေ စ၊ သော်ဎင်း။ ယထာပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည့်အတိုင်း၊ နိစ္ဆယဂ္ဂါဟကာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ယူတတ်ပြုတတ်ကုန်သော။ သောတဝိညာဏဝီထိယာ၊ မှ။ ပရတော၊ ၌။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ မနောဒ္ဓါရိကဧဝနာနံ၊ ဧောတို့၏။ ဂဟဏဝိသေသတော၊ ကြောင့်–ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–နောက်၌ သမုစ္စာရိယမာနသဒ္ဒေ–ဟု ရှိသည်နှင့်အညီ ဤအရာ၌လည်း သမုစ္စာရိယမာနသဒ္ဒသဝနာနန္တရန္တိ–ဟု ပါဌ်ရင်းဖြစ်ရာ၏။ "ကောင်းစွာရွတ်ဆိုအပ်ဆဲအသံကို ကြားသည်၏အခြားမဲ့၌–ဟူ၍"ဟု အနက်ပေး။

မှတ်ချက်

၁–ဗျာပီနံ ဘာဝေါ ဗျာပိတာ၊ နဗျာပိတာ အဗျာပိတာ–ဟု ဝစနတ္ထ–ပြု။ အဘိမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု ၁၅၁–၌ မူ အဗျာပိဘာဝေါ–ဟူ၍ပင် ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤကား ပါဌ်ရှိရင်းအတိုင်း လျော်အောင်ပြန်အပ်သောအနက် ဖြစ်သည်။ အဘိမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု ၁၅၃–၌ ဤအရာတွင် "နဟ ပန တတ္ထ ဣဓမိဗ္ဗေတမုဒုတာကမ္မညတာ–သဘာဝတော (သဇ္ဇာဝတော) ဟု ရှိ၏။ ထိုနှင့်အညီ ဤ၌လည်း နဟ တတ္ထ ဣဓမိဗ္ဗေတ–မုဒုတာကမ္မညတာသဇ္ဇာဝတော–ဟူ၍ပင် ရှိသင့်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသားရေနှင့်ရွှေတို့၌။ ဣဓ။ပ။ ဇ္ဇာဝတော၊ ဤအရာ၌ အလိုရှိအပ်သော မုဒုတာ ကမ္မညတာတို့၏ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နဟ၊ ထိုသားရေနှင့် ရွှေတို့ကို ဆိုသည်မဟုတ်ပေ"ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဋိတော် ၁၆၈–၌ ကတမံ တံ ရူပံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ယံ ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ။ပ။ ဣတ္ထိ ဘာဝေါ၊ ဣဒံ တံ ရူပံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ–ဟု ဣတ္ထိန္ဒြေကြောင့်ဖြစ်သော ဣတ္ထိလိင်္ဂံစသည်ကို ဝေဘန်သကဲ့သို့ပင်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–မူလ ဋီ ၁–၄၈–၌ဌင်း အဘိမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု ၂–၌ဌင်း ဓမ္မသဘာဝ–သာမညေန–ဟုရှိ၏၊ တရားသဘော တရားကိုယ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်–ဟု ပေး။ သာ၍ကောင်း၏။

မှတ်ချက်

၁–ဖောဌဗ္ဗ–သည် ကိုယ်တိုင်ရောက်၏၊ ဂန္ဓ ရသ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ–တို့သည် မိုရာ ဘူတရုပ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ရောက်ကုန်၏။ ရူပ သဒ္ဒ စက္ခု သောတ–တို့သည် ကိုယ်တိုင်လည်းမရောက် မိုရာ၏အစွမ်းဖြင့်လည်း မရောက်။ အဘိဓမ္မာ ဝတာရဋီသစ် ၃–၂။

မှတ်ချက်

၂–ဗျာပါရာဒီတိ၊ ဒိ–ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ စိတ္တကိရိယာဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရဝသေန၊ ဖြင့်။ အကွိုပဋ္ဌလာဒီနံ၊ မျက်လွှာ စသည်တို့၏။ ဥပရိ၊ ဌိတဂင်း။ ဟေဋ္ဌာ စ၊ ဌိတဂင်း။ သံသီဒနလဃုနာဒိပ္ပဝတ္တိ၊ ကျခြင်းတက်ခြင်း စသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အာဟ၊ ဆို၏။ အနုဋီ ၁–၅၂။

မှတ်ချက်

၃–သီမူနှင့်ဂင်း, အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ၃ နှာ ၂–နှင့်ဂင်း အညီပင်၊ မြန်မာမူ ဤဋီကာ၌ဂင်း, မူလဋီ ၁–၄၉–၌ဂင်း ရှိသော ဝိသယေသု–ဟူသောပါဠိကား ဗျာပါရာဒိ။ပ။ သဟိတေသု–ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်၏ ဝိသေသျ မဖြစ်ထိုက်သောကြောင့် မသင့်။

မှတ်ချက်

၄–ဝိကာရပ္ပတ္တိ၊ တ္တိ–ဟူသည်။ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ၊ မတူသော အမူအရာ၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝိသယသ၊ အာရုံ၏။ ဣဋ္ဌာ နိဋ္ဌဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အနုဂ္ဂဟော စ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသည်ဂင်း။ ဥပဃာတော စ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်ဂင်း။ (ဝိကာရပ္ပတ္တိ၊ ပေတည်း။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အနုဋီ ၁–၅၂–ပင်။

မှတ်ချက်

၁–အရိသံ ဇေတသ အတ္ထိတိ အရိသသော။ ဇေတသ၊ ဤသူအား။ အရိသံ၊ မြင်းသရိုက်နာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိသသော၊ မည်၏။ အရိသ+အပစ္စည်း+သ–အာဂုံတို့ဖြင့် အရိသသော–ဟု ပြီးသည်။ အရိသ–သဒ္ဒါသည် သက္ကတ၌ အင္ကေသ–ဟု သ်–ကာရန္တနှင့်ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ အရိသနောင် အပစ္စည်းသက်သောအခါ သ်–အာဂုံလာရသည်။ ဤပုဒ်ပြီးပုံကို မုဒ္ဓဗောဓ ၄၄၆–၇–သုတ်တို့၌ ပြဆိုထားသည်။ ဤပုဒ်ပြီးပုံ ဥပမာဖြင့် ဋီကာဆရာ ပြလိုရင်းမှာ အရိသ နောင် အသတ္ထိ အနက်၌ အ–ပစ္စည်းဖြင့် အစသရကို ဝုဒ္ဓိမပြုရပဲ ပြီးသကဲ့သို့ပင် ဤ၌လည်း ရူပနောင် အပစ္စည်းဖြင့် အစသရကို ဝုဒ္ဓိမပြုရပဲ ပြီးသည်ဟု ပြလိုရင်းဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ဤဒုတိယဝိကပ်ဖြင့် ဂုဏ္ဏပစာဟူ၍လည်း ခေါ်သင့်သော ဌာနျုပစာကို ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့်အညီပြန်သော ပါဠိအနက်ဖြစ်သည်။ ဇိဝှါတာလုစလနာဒိကံ ဝိတက္ကသမုဋ္ဌိတံဟု ရှိသောပါဠိကား မကောင်း။ အကြောင်းမူကား စလနာဒိက–နှင့် သဒ္ဒ–သည် အရမတူသင့်သောကြောင့် ပေတည်း။

မှတ်ချက်

၁–အပြားဟူသော အနက်ကား ဤအရာ၌ သင့်အောင် ယူရန်ခဲယဉ်း၏။ ဝိဇာနနဟူသော ဘာဝအနက်နှင့် ဝိဇာနာတိ–ဟူသော ကတ္တားအနက်ကိုပင် ဘေဒဟုဆိုသည်ဟူ၍သော်လည်း ယူသင့်၏၊ ထိုသို့ယူလျှင်လည်း ပဒတ္ထတော–ဟု ရှိသင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–စလယတိ–စသော နောက်နောက်ပုဒ်သည် သလယတိ–စသော ရှေးရှေးပုဒ်၏အဖွင့်ဖြစ်သည်၊ တနည်းကား စလယတိ–စသော ၃–ပုဒ်တို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း တဒင်္ဂ, ဝိက္ခမ္ဘန, သမုစ္ဆေဒပဟာန်တို့ကို ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ ပဟာနာယ အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အနုပ္ပါဒါယ–ဟူ၍ သမ္မပ္ပဓာန်အရာ၌ ဟောအပ်သော အကုသိုလ်အဖို့ ၂–မျိုးကို ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤတိုင်အောင် ဝစနတ္ထတို့သည် အဌသာလိနီမှဖြစ်သည်၊ ဤမှနောက် ဝစနတ္ထတို့သည်ကား ဋီကာဆရာ၏ လက်ရာများဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

၁–အကုသလံ ပန–ဟု ရှိသည်ကား မသင့်၊ သီမူဟောင်း၌ အကုသလန္တိ–ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဌ်လည်း မသင့်၊ သမ္ပိတ္ထန အနက်ရှိသော ပိ–သဒ္ဒါနှင့်သာ သင့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ရူပ် အဝစရတိ ဇတ္ထာတိ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရေ အဝစရတီတိ ရူပါဝစရံ ဧကဿ အဝစရသဒ္ဒဿ လောပံ ကတ္တာ–စသည်ကို နည်းတူသိရန် ညွှန်းသည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤဝစနတ္ထတို့၌ သောဘနံ သုန္ဒရံ–ဟူသောဝိသေနပုဒ်တို့ကိုထောက်၍ မနော–ကို နပုံလိင်ဟု မှတ်အပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤပြပုံကိုထောက်လျှင် သိလောကမစ္ဆရိယာဒိဝသေန–အရာ၌ သာပေက္ခမစ္ဆရိယာဒိဝသေန–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤဝါဒ၌ အသခ်ါရကုသိုလ်ကြောင့် သသခ်ါရဝိပါက်မဖြစ်၊ သသခ်ါရကုသိုလ်ကြောင့်လည်း အသခ်ါရဝိပါက် မဖြစ်ဟု ယူသည်။ ထိုကြောင့် ပဌမဝါဒအရ သောဋ္ဌသအရာတွင် ဤဝါဒ၌ ဒွါဒသဖြစ်သည်။ ဒွါဒသအရာတွင်လည်း ဤ၌ ဒသ–ဖြစ်လေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဒသ–ဟူသောပုဒ်လည်း မုချပင်ရှိရမည်၊ အဌသာလိနီ ၃၂၃–နှင့် အညီပင်တည်း။

မှတ်ချက်

၁–နီဝရဏမမည်သော (ဗျာပါဒ) ပဋိဃမရှိသောကြောင့်ရင်း စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်, ဗြဟ္မသန္တာန်တို့၌ ပဋိဃ မရှိသောကြောင့်ရင်း ဤသို့ဆိုသည် ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ သတ္တမဘဝါဒိဘဝူပပတ္တိနိဝတ္တကံ–ဟု ရှိ၏။ ခုနစ်ခုမြောက်သော ဘဝအစရှိသော ဘဝတို့၌ဖြစ်ခြင်းကို နစ်စေတတ်၏–ဟု အနက်ပေး။ ဤ၌ သတ္တဘဝါဒိ, သတ္တမဘဝါဒိ–ဟူသော ပုဒ်တို့ကို အတဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်ဟု ယူလျှင် သင့်ရာ၏။ အဋ္ဌမဘဝါဒိဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ သောတာပတ္တိမဂ်သည် အဋ္ဌမ ဘဝ စသည်၌ ဖြစ်ခြင်းကိုပယ်၏။ သကဒါဂါမိမဂ်သည် တတိယဘဝ စသည်၌ ဖြစ်ခြင်းကိုပယ်၏။ အနာဂါမိမဂ်သည် ဒုတိယဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းကိုပယ်၏၊ ဤ၌ ဒုတိယဘဝဟူသည်မှာ ရူပဘဝ၌ဖြစ်လျှင် အရူပဘဝကို ဆိုလို၏။ အရဟတ္တမဂ်သည် တခုသော ရူပဘဝ၌သော်၎င်း, အရူပဘဝ၌သော်၎င်း ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်၏ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဒုဝိဓေပိ ကာမေ ဇတံ အဝစရတီတိ ကာမာဝစရံ။ ။ ဇတံ၊ ဤတရားသဘောသည်။ ဒုဝိဓေပိ၊ သော။ ကာမေ၊ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသကာမ၌။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝစရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏–ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ယူလျှင် အာရုံပြုအပ်သော တရားအလိုအားဖြင့် ဘုံကို ပိုင်းခြားခြင်း မည်၏။ ထိုကြောင့် မဏိသာရမဠုသာဋ္ဌီကာ ပ ၁၄၃–၌ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ကာမေ အဝစရတီတိ ကာမာဝစရန္တိ အယံ အာလမ္ဗိတဗ္ဗမမ္ဗဝသေန ဘူမိပရိစ္ဆေဒေါ နာမ–ဟု ပြဆို၏။ ထိုသို့ပိုင်းခြားလျှင် ဒုဝိဓကာမကို အာရုံပြုတတ်သော စိတ် စေတသိက်တို့သာ ကာမာဝစရမည်၍ ရုပ်တရားတို့ကား ကာမာဝစရမမည်ရာသောကြောင့် အဗျာပိတ ဒေါသရောက်ရာသည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၂–ပဋ္ဌသန္ဓိဒါနဝသေန ကာမေ အဝစရတိ, ကာမဘဝသင်္ခါတေ ဝါ ကာမေ ပဋ္ဌသန္ဓိံအဝစာရေတီတိ ကာမာဝစရံ။ ပဋ္ဌသန္ဓိဒါနဝသေန၊ ပဋ္ဌသန္ဓေကိုပေးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာမေ၊ ကာမဘုံ၌။ အဝစရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမဘဝသင်္ခါတေ၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ ကာမေ၊ ကာမဘဝ၌။ ပဋ္ဌသန္ဓိံ၊ ကို။ အဝစာရေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏–ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ယူလျှင် ဝိပါကဒါနအလိုအားဖြင့် ဘုံကို ပိုင်းခြားခြင်းမည်၏။ ထိုကြောင့် မဏိသာရ ပ ၁၄၃–၌ ပဋ္ဌသန္ဓိဒါနဝသေန ကာမေအဝစရတီတိ ကာမာဝစရန္တိ အယံ ဝိပါကဒါနဝသေန ဘူမိပရိစ္ဆေဒေါ နာမ–ဟူ၍ဝင်း အဋ္ဌသာလိနီ ၁၀၅–၌ ကာမဘဝသင်္ခါတေ ကာမေ ပဋ္ဌသန္ဓိံ အဝစာရေတီတိပိ ကာမာဝစရံ–ဟူ၍ဝင်း ပြဆိုတော်မူကြ၏။ ထိုတွင် ဒုတိယဝစနတ္ထအရပြီးသော ကာမာဝစာရံ–၌ စာ–မှ အာကိုရသပြုထားသည်ဟု မူလဋ္ဌီ ၁–၆၄–၌ ဆို၏။ ထိုသို့ ဝိပါကဒါနအလိုအားဖြင့် ဘူမိပရိစ္ဆေဒပြုလျှင်လည်း အကျိုးမပေးတတ်သော ဝိပါက်ကြိယာနှင့် ရုပ်တရားတို့သည် ကာမာဝစရ မည်ရာသောကြောင့် ထိုအပြစ်ဒေါသရောက်ရာသည်ပင်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤဇတာဝကော–ပုဒ်ပြီးပုံကို ဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရ။ မောဂ္ဂလ္လာန် ၄–ကဏ္ဍ ၄၂–သုတ်၌ ယ–တ–တို့နောင် အာဝတကပစ္စည်းဖြင့် ယာဝတကော တာဝတကော–ဟု ပြီးစေသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ဇတနောင် အာဝကပစ္စည်းဖြင့် ပြီးစေရာ၏။ တာဝတကော–ဟူ၍သော်လည်း ပဋ္ဌရင်းဖြစ်ရာ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ မျက်စိ စသည်တို့ဖြင့် မြင်နိုင် ကြားနိုင် တွေ့သိနိုင်တုန်း မသေမီအတွင်းသာလျှင် သတ္တဝါသည် တည်ရှိ၏၊ သေပြီးသည့် နောက်ကာလ၌ သတ္တဝါသည် မရှိတော့ပြီ–ဟု ဥစ္ဆေဒအယူ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤပုဒ်မှနောက်၌ အောက်ပါအတိုင်း ဂါထာအနေဖြင့် ပါ၌ရှိစေရမည်။

"ဇသ ပဏ္ဍော'ဝိတထော ဒေဝယာနေ၊
ယေန ယန္တိ ပုတ္တဝန္တော ဝိသောကာ။
တံ ပဿန္တိ ပသဝေါ ပဂ္ဂိနော စ၊
တေန တေ မာတရိပိ မိထုနံ စရန္တိ"တိ–

အာဒိနာ နယေန–(စသည် တူပြီ) အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ၁–၂၅၁–၌ဌင်း၊ မဏိသာရမဉ္ဇူသာဋီကာ ၁–၁ဖစ–၌ဌင်း ဤဂါထာရှိ၏။

မှတ်ချက်

၃–အကြင်မေထုန်လမ်းဖြင့်–ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်ကြ၏၊ ပုတ္တမုဒဿနံ သဂ္ဂမောက္ခ–မဂ္ဂေါ–ဟူသော ဆိုလတ္တံ့ စကားနှင့် နှီးနှောသင့်၏။

မှတ်ချက်

၄–ဤနောက်အနက်အလိုအားဖြင့် တဒတ္ထ၌ သတ္တမီဧကဝုစ်ဟု မှတ်ရာ၏။ သက္ကတ၌ ပုံ–နပုံ–အကာရန္တနောင် တတိယာဗဟုဝုစ်ကို ဓ (အိုက်)ပြု၍ ပြီး၏၊ ၎င်းကို ဆန်းဂိုဏ်းမပျက်စေပဲ ပါဠိပြန်သောအခါ ဧ–ကာရန္တနှင့်ပြန်ရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤဒေဝယာနေ–ဟူသောပုဒ်သည် ဒေဝယာနဲ(နိုက်)ဟူသော သက္ကတမှ ပြန်ထားသောပုဒ်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဒေဝယာနေဟိ၊ နတ်ယာဉ်တို့နှင့်တကွ။ အဝိတထော၊ တည်း–ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ ဧသ ပန္ထော ပဂေဝ ဝိဂတော ဒေဝယာနေ–ဟုရှိ၏။ ဧသ ပန္ထော၊ သည်။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ ဒေဝယာနေ၊ နတ်ယာဉ်တို့နှင့်။ အဝိဂတော၊ မကင်းမဆိတ်သော လမ်းပေတည်း–ဟု အနက်ပေးရာ၏။ မြန်မာမူ၌ ဧသ ပန္ထော ပဂေဝ ဝိဟိတော ဒေဝယာနေ–ဟုရှိ၏။ ဧသ ပန္ထော၊ ကို။ ဒေဝယာနေ၊ နတ်ပြည်သို့သွားရောက်ရန်အလို့ငှါ၊ ဝါ၊ နတ်ယာဉ်တို့နှင့်တကွ။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ ဝိဟိတော၊ ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းအပ်လေပြီ–ဟု အနက်ပေးရာ၏။ မုဏ္ဍကဥပနိသဒ် ၃၊၁၊ဖ–၌ "သတ္ကျန ပန္ထာ ဝိတတော ဒေဝယာနး"ဟု ရေးထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုကြောင့် ဤ၌လည်း "ဧသ ပန္ထော ဝိတတော ဒေဝယာနော"ဟု ပါ၌ရင်းဖြစ်ရာ၏။ ဝိတတော၊ ကျယ်ပြန့်သော။ ဒေဝယာနော၊ နတ်ပြည်သို့ သွားကြောင်းလမ်းပေတည်း–ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့် အညီပင်၊ အတီတာဒီနံ–ဟု ရှိသောပါ၌သည် အာဒိ–သဒ္ဒါအရ ယူရန်မရှိသောကြောင့် မသင့်။ မှန်ပေ၏၊ ဥပ္ပန္နတိက်၌ ပစ္စုပ္ပန် နာမ် ရူပ်ဟူသမျှကို ဥပ္ပန္နာ ဓမ္မာ–ဟုဟော၏၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကိရိယာဟူသမျှနှင့် အနာဂတ်ဖြစ်သော စိတ္တဇ ဥတုဇ အာဟာရဇရုပ်ဟူသမျှကို အနုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ–ဟု ဟော၏၊ အနာဂတ်ဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသမျှကို ဥပ္ပါဒိနော ဓမ္မာ–ဟု ဟော၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို နေ ဝတ္တဗ္ဗံ–ဟု ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတိက်၌ မဟောအပ်ပဲ ကြွင်းကျန်သည်မှာ အတိတ်တရားမျှသာဖြစ်သည်။ ထိုအတိတ်တရားတို့မှတပါး အကြွင်းအကျန်ဟူ၍ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ အာဒိ–ဖြင့်ယူရန် မရှိ၊ ထိုကြောင့် အာဒိ–မပါသော အတီတာနံ–ဟူသော ပါ၌သာ သင့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့်အညီပင်၊ ပုထုဇဉ်၏ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို ဒဿနပဟာတဗ္ဗ, သေက္ခတို့၏ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗ–ဟု ဝေဘန်၍ မဟော–ဟု ဆိုလို၏။ ရှိရင်းအတိုင်း အနက်ပေးလိုမူ တံ ဝိဘဇနံ၊ ထိုဝေဘန်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပြီး၏–ဟုအနက်ပေး။ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိ၌ ဆဘန်ဟောသည်ကို ယူအပ်၏၊ သို့သော် ၎င်းမှာ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို ဝေဘန်ဟောခြင်းမဟုတ်သောကြောင့် ရှေ့စကားနှင့်လည်း မစပ်မိ၊ သင့်အံ့လည်းမထင်။

မှတ်ချက်

၁–ဤဋီကာ ဒု ၁၁ဓ–၌ ဆိုခဲ့သည်ကို ရည်ဟန်ရှိ၏၊ သို့သော် ထို၌ ပြခဲ့သော စကားထဲတွင် အဟိတ်ဝိပါက်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြဆိုချက် မပြည့်စုံသေးဟု ထင်၏၊ ဒွိဟေတုကမောမကံ ပန ကုသလံ အဟေတုကမေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဒေတိ–စသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းစကားနှင့်အညီ ဒွိဟိက်ဩမကဖြစ်သောကြောင့်ဟု အကြောင်းပြမှ ပြည့်စုံမည်။ သတိပြုရန်။

မှတ်ချက်

၁–ဤပါဠိဖြင့် အာလမ္ဗန–မှ အာရမ္ဗဏ–ဖြစ်သည်၊ အာရှေးရှိသော ရမု–ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်မဟုတ်ဟု သိစေ၏။

မှတ်ချက်

၁–ညိုသည် ဝါသည် စသည်ဖြင့် ခွဲခြား၍ မသိနိုင်ဟု ဆိုလို၏၊ ထိုသို့ ခွဲခြားသိခြင်းသည် မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့်သာ ဖြစ်သည်။ ဤဋီကာ ဒု ၃၉–၌ ဝဏ္ဏာရမ္မဏေန ဉာဏေန နီလပီတာဒိဝဝတ္ထာနံ ဝိယ–ဟူသောစကား, နှာ ၄၂–၌ နီလာဒိဝ ဝတ္ထာပနံ ဝိယ–ဟူသော စကားတို့ဖြင့် ဤဆိုခဲ့သော အနက်ကို သိအပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–နု ကဋ္ဌ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတီတိ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ ဇဝံ ဝုတ္တံ ဇကမ္မိ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ နု ပဋိဝိဇာနာတိ။ အညတြ အဘိနိပါတမတ္တာတိ ဌပေတ္တာ ရူပါဒီနံ အဘိနိပါတမတ္တံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ–သုပဏ္ဍိတောပိ ပုရိသော ဌပေ တ္တာ အာပါထဂတာနိ ရူပါဒီနိ အညံ ကုသလာကုသလေသု ဇကမ္မမ္မိ ပဋ္ဌဟိ ဝိညာဏေဟိ နု ပဋိဝိဇာနာတိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ ပနေတ္ထ ဒဿနမတ္တမေဝ ဟောတိ။ သောတဝိညာဏာဒီနိ သဝနဃာယနသာယနဖုသနမတ္တာနေဝ။ ဒဿနာဒိတော ပန မုတ္တာ အညာ ဇတေသံ ကုသလာဒိပဋိဝိညတ္တိ နာမ နတ္ထိ၊ (အဘိ ဋ ၂–၃၈၇–၃၈၉) ထိုအရာတွင် မူလဋီကာ ၂–၂၀၁–၌ ဤသို့ အထူးဖွင့်၏–ယာ ပနာယံ ပါဠိ "ပဋ္ဌဟိ ဝိညာဏေဟိ နု ကဋ္ဌ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ အညတြအဘိနိပါတမတ္တာ"တိ။ တဿာ ရူပါ ဒီနံ အာပါထမတ္တံ မုဋ္ဌိတ္တာ အညံ ကဋ္ဌ ဓမ္မသဘာဝံ နု ပဋိဝိဇာနာတီတိ အယမတ္ထော ဒိဿတိ။ နု ဟိ ရူပံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တမ္ပိ စက္ခု ဝိညာဏံ ရူပန္တိ စ ဂဏှာတီတိ။ သမ္ပဋ္ဆနဿပိ (ဂဏှာတိ၊ သမ္ပဋ္ဆန္နဿပိ–ဟု ရှိသင့်၏) ရူပနီလာဒိအာကာရပဋိဝိဇာနနံ နတ္ထိတိ ကိဋ္ဌ ဓမ္မဿ ပဋိဝိဇာနနံ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ။ ပန၊ ဆက်။ ပဋ္ဌဟိ။ပ။ အဘိနိပါတမတ္တာတိ၊ ဟူသော။ ယာ အယံ ပါဠိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿာ၊ ထိုပါဠိ၏။ (အယမတ္ထော–၌ စပ်) ရူပါဒီနံ၊ အဆင်းစသည်တို့၏။ အာပါထမတ္ထံ၊ ထင်ခြင်း မျှကို၊ ဝါ၊ အာရမ္ဗဏပစ္စည်းအဖြစ်မျှကို။ မုဋ္ဌိတ္တာ၊ လွတ်၍၊ ဝါ၊ ဖယ်ထား၍၊ အညံ၊ သော။ ကဋ္ဌ၊ သော။ ဓမ္မသဘာဝံ၊ (ညိုသော အဆင်း ဤသို့စသော) သဘောတရားအထူးကို။ (အညန္တိ ရူပံ နီလန္တိ ဇဝမာဒိဓမ္မဝိသေသံ။ တေနာဟ ဓမ္မသဘာဝန္တိ –အနုဋ္ဌီ။) နု ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိတတ်။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တမ္ပိ၊ ခံယူသော်လည်း၊ ဝါ၊ အာရုံပြုသော်လည်း။ ရူပန္တိ စ၊ အဆင်းဟူ၍လည်း။ နု ဂဏှာတိ၊ မယူတတ် မသိ တတ်။ (ရူပန္တိ စ နု ဂဏှာတီတိ ရူပါရမ္ဗဏမ္ပိ သမာနံ "ရူပံနာမေတ"န္တိ နု ဂဏှာတိ။ တထာ စာဟု ဇကေ "စက္ခုဝိညာဏသမ်ဂီ နီလံ ဝိဇာနာတိ၊ နော တု နီလ"န္တိ။ အနုဋ္ဌီ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပိဟန်ရှိ၏) သမ္ပဋ္ဆနဿပိ၊ သမ္ပဋ္ဆိန်း၏လည်း။ (ဤပါဠိ အနက် လိုမည်မထင်) သမ္ပဋ္ဆန္နဿပိ၊ အဆင်းကို ခံယူပြီးသော်လည်း။ ရူပနီလာဒိအာကာရပဋိဝိဇာနနံ၊ အဆင်း၏ ညိုသော အခြင်းအရာစသည်ကို သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကဋ္ဌ၊ သော။ (ပဋိဝိဇာနနံ–၌ စပ်၊ ကဿစိ–ဟု ရှိ၍ ဓမ္မဿ–နှင့်စပ်လျှင် သာ၍ကောင်း၏) ဓမ္မဿ၊ ကို။ ပဋိဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်လေ၏။ မူလဋီကာအနက်။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ စာပိ–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်၊ စ–ဖြင့် အချင်းချင်းဆည်းသည်၊ အပိ–ဖြင့် အဌဝိဓတာယ သဒိ သဘာဝကို ပေါင်းသည်ဟု ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ပရိတ္တာဒိ–ဖြင့် မဟဂ္ဂုတ် အပ္ပမာဏဓမ္မရုံတို့ ပါဝင်သည်ကိုငင်း, အတီတာဒိ–ဖြင့် ကာမမဟုတ်သော တရား တို့ပါဝင်သည်ကိုငင်း, အဗ္ဗတ္တာဒိ–ဖြင့် ကာမဝိပါက်၏ အာရုံမဖြစ်သော အချို့သော အဗ္ဗတ္ထ ဗဟိဒ္ဓတရားတို့ ပါဝင်သည်ကို ငင်း ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤပုဒ်ဖြင့် တဒါရုံ၏အကြောင်းဖြစ်သော ပဏီတ ဥတု ဘောဇဉ် စသည်နှင့် အနန္တရကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇော အကြောင်းတို့ကို ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤပုဒ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေဘဝင်စုတိ၏ အာရုံဖြစ်သော ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့ကို ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၃–အာဒိ–ဖြင့် ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့နှင့်တကွ ပဏီတ ဥတု ဘောဇဉ် စသောအကြောင်း, အတီတာနန္တရ ကုသိုလ် အကုသိုလ်အကြောင်းတို့ကို ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၄–ဤဋီကာဆိုပြပုံမှာ မရှင်းလင်းလှပေ၊ မူလဋီကာ ၁–၁၂၇–၌ ဤသို့ ပြဆိုထား၏။ ။ အသင်္ခါရိကာဒီသု ဟိ ယေန ကေနစိ စိတ္တေန ကမ္မေ အာယူဟိတေ အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနေ ပဋိသန္ဓိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အသင်္ခါရိကာ ဟောတိ၊ သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန ကမ္မာဒိပစ္စုပဋ္ဌာနေ သသင်္ခါရိကာ။ ဘဝဂ်စုတိယော ပန ပဋိသန္ဓိ သဒိသာဝ၊ တဒါရမ္မဏဘူ ကုသလာကုသလာနိ ဝိယ အသင်္ခါရိကံ သသင်္ခါရိကဘူ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ။ ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အသင်္ခါရိကာဒီသု၊ ကစိတ်စသည်တို့တွင်။ ယေန ကေနစိ၊ တပါးပါးသောစိတ်ဖြင့်။ (အသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ သသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ–ဟု ဆိုလို၏) ကမ္မေ၊ ကို။ အာယူဟိတေ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးလတ်သော်။ (အားထုတ်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌–ဟု ဆိုလို၏) အသင်္ခါရေန၊ ပြုပြင်မှုမရှိပဲ။ အပ္ပယောဂေန၊ အားထုတ်မှုမရှိပဲ။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့၏ ထင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ အသင်္ခါရိကာ၊ ကသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သသင်္ခါရေန၊ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ။ သပ္ပယောဂေန၊ နှင့်တကွ။ ကမ္မာဒိပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့၏ ထင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။) သသင်္ခါရိကာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဘဝဂ်စုတိယော၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိသဒိသာဝ၊ နှင့်တူကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ (မိမိလုံ့လ သူတပါးလုံ့လဖြင့် ကြောင့်ကြမပြုရပဲ ထင်သော ကံစသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့သည် အသင်္ခါရိက ဖြစ်ကုန်၏၊ ကြောင့်ကြပြု၍ ထင်သောကံ စသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့သည် သသင်္ခါရိက ဖြစ်ကုန်၏–ဟု ဆိုလို၏) တဒါရမ္မဏဘူ၊ ရုံကိုလည်း။ ကုသလာကုသလာနိ ဝိယ၊ တို့ကိုကဲ့သို့။ အသင်္ခါရိကဘူ၊ ကမည်၏ဟူ၍ဎင်း။ သသင်္ခါရိကဘူ၊ ကမည်၏ဟူ၍ဎင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (အတီတာနန္တရ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဧကာ အသင်္ခါရိက ဖြစ်လျှင် တဒါရုံသည်လည်း အသင်္ခါရိက ဖြစ်၏၊ ဎင်းဧကာ သသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင် တဒါရုံသည်လည်း သသင်္ခါရိကဖြစ်၏–ဟု ဆိုလို၏)

အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ပဌမ ၂၆၂–၌လည်း ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့၏ အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ဖြစ်ပုံကို နည်းတူပင် ပြဆိုပြီးလျှင် တဒါရုံ၏ ဖြစ်ပုံကိုမူ ဤသို့ ပြဆိုထား၏။ ။ တဒါရမ္မဏဘူ ပဏီတာပဏီတဥတုဘောဇနာဒိပစ္စယ ဝသေန အနန္တရနိရုဒ္ဓကုသလာကုသလသဿဝသေန ဝါ အသင်္ခါရသသင်္ခါရန္တိ ဧဝံ ပစ္စယတော အသင်္ခါရိကာဒိဝိဓာနတမာဟ။ ။ တဒါရမ္မဏဘူ၊ ရုံသည်လည်း။ ပဏီတာပဏီတဥတုဘောဇနာဒိပစ္စယဝသေန ဝါ၊ မြတ်သော ဥတုဘောဇဉ် ယုတ်ညံ့သော ဥတုဘောဇဉ် အစရှိသော အထောက်အပံ့အကြောင်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်ငင်း။ အနန္တရနိရုဒ္ဓကုသလာကုသလသ ဝသေန ဝါ၊ အခြားမဲ့၌ ချုပ်လေသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဧကာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်ငင်း။ အသင်္ခါရသသင်္ခါရံ၊ ရသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ အသင်္ခါရိကာဒိဝိဓာနတံ၊ အသင်္ခါရိကအဖြစ် စသည်ကို စီရင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ (ဒုတိယထေရ်က) ဆိုး၏။

ဤဋီကာသစ်အလိုအားဖြင့် ပဏီတဥတုဘောဇဉ်စသော ပစ္စယကြောင့်လည်း အသင်္ခါရိကတဒါရုံဖြစ်သည်၊ အခြားမဲ့၌ ချုပ်လေသော အသင်္ခါရိကကုသိုလ် အကုသိုလ်ဧကာဟူသော ပစ္စယကြောင့်လည်း အသင်္ခါရိကတဒါရုံဖြစ်သည်၊ အပ္ပဏီတဥတုဘောဇဉ်စသည်နှင့် သသင်္ခါရိကဧကာကြောင့် သသင်္ခါရိကတဒါရုံဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤစကားဖြင့် အဘိညာဉ်၏ ဝိပါက်သည် အဘိညာဉ်နှင့် အာရုံကွဲသည်မဟုတ်သောဟူသော စောဒနာကို ဖြေရှင်း၏၊ အဘိညာဉ်မှာ ဝိပါက်ပင်မရှိသောကြောင့် ထိုသို့ စောဒနာရန် အခွင့်မရှိပါ–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ရှေးဟောင်းသီမူ၌ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏတံ–ဟုရှိ၏၊ ထိုပါဠိလည်းမကောင်း၊ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏဠု တံ–ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏံ၊ ကာမ အစရှိသောအာရုံရှိသည်–ဟု အနက်ပေး။

၂–အဘိညာစေတနာ၏ အကျိုးဝိပါက် မဖြစ်သင့်ပုံကို မူလဋီကာ ၂–၉၅–၌ ဤသို့ပြဆို၏။ ။ သာ ပန ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒယန္တီ ရူပါဝစရမေဝ ဥပ္ပါဒေယျ။ နဟိ အညဘူမိကံ ကမ္မံ အညဘူမိကံ ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒေတီတိ။ အတ္ထနာ သဒိသာရမ္မဏဠု တိဋ္ဌာနိကံ တံ ဥပ္ပါဒေယျ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ ရူပါဝစရဝိပါကသ ကမ္မသဒိသာရမ္မဏသေဝ ဝုတ္တတ္တာ၊ နစ ရူပါဝစရဝိပါကော ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏော အတ္ထိ၊ အဘိညာစေတနာ စ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏာဝဟောတိ၊ တသ္မာ ဝိပါကံ နဥပ္ပါဒေတီတိ ဝိညာယတိ ။ ။သာ ပန၊ ထိုအဘိညာစေတနာသည်ကား။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒယန္တီ၊ ဖြစ်စေလတ်သော်။ ရူပါဝစရမေဝ၊ ရဝိပါက်ကို သာလျှင်။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ အညဘူမိကံ ကမ္မံ၊ သည်။ အညဘူမိကံ ဝိပါကံ၊ ကို။ နဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ အတ္ထနာ၊ နှင့်။ သဒိသာရမ္မဏံ၊ တူသော အာရုံရှိသော။ တိဋ္ဌာနိကံ၊ (ပဋ္ဌိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိဟူသော) သုံးဌာနရှိသော။ တံ၊ ထိုဝိပါက်ကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ ရူပါဝစရဝိပါကသ၊ ၏။ ကမ္မသဒိသာရမ္မဏသေဝ၊ ကံနှင့်တူသော အာရုံရှိသည်ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏော၊ ကာမ စသည်အာရုံရှိသော။ ရူပါဝစရဝိပါကော၊ သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ အဘိညာစေတနာ စ၊ သည်လည်း။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏာဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) ဝိပါကံ၊ ကို။ နဥပ္ပါဒေတီတိ၊ မဖြစ်စေတတ်ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ။ ဆိုလိုသည်မှာ အဘိညာဉ်ကိစ္စ တပ်သော ပဉ္စမစျာန်သည် အကျိုးကို ဖြစ်စေလျှင် ရူပါဝစရပဉ္စမစျာန်ဝိပါက်ကိုသာလျှင် ဖြစ်စေရာ၏၊ ထို ဝိပါက်သည် ကုသိုလ်နှင့် အာရုံတူမြဲဖြစ်သောကြောင့်ရင်း, ကသိုဏ်းပညတ် စသော နဝတ္တဗ္ဗအာရုံကို အာရုံပြုသည်ဟု စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ဟောထားသောကြောင့်ရင်း ကသိုဏ်းပညတ် စသော နဝတ္တဗ္ဗကမ္မနိမိတ်ကိုသာ အာရုံပြု၍ ဖြစ်သင့်၏၊ ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ မဖြစ်သင့်၊ အဘိညာဉ်သည်ကား ထိုကာမ စသည်တို့ကိုလည်း အာရုံပြု၍ ဖြစ်၏။ ဤသို့ အကြောင်းနှင့်အကျိုး အာရုံချင်း မတူကြသောကြောင့် မဖြစ်သင့်ဟု ဆိုလို၏။ ဤထက်အကျယ်ကို သိလိုလျှင် အဘိမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ၃ နှာ ၉၀–၌ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

၁–အဌသာလိနီ ၃၃၂–၃–တို့၌ ပဓာနသာရပွဌာနကိုမြင်၍ ဤစိတ်ဖြင့် သောမနဿ ဖြစ်ခြင်းစသည်ကိုရင်း, ဈောတိပါလ လုလင်ဖြစ်စဉ်ကာလ စသည်၌ ပြုခဲ့ဘူးသောအကြောင်းကို ဆင်ခြင်၍ ဤစိတ်ဖြင့် ပြီးတော်မူသည်ကိုရင်း ပြဆိုထား၏၊ ထိုသို့ပြဆိုရာ၌ ဤစိတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအာရုံတို့သည် အပွဏီတ–အယုတ်အညံ့တို့မဟုတ်ကုန်၊ ထိုပြင် အရိုးစုပြိတ္တာကို မြင်၍ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် ပြီးရာ၌လည်း မိမိ၏သမ္ပတ္တိကိုရင်း, ဗုဒ္ဓဘုဏ်တော်၏သမ္ပတ္တိကိုရင်း အောက်မေ့ ဆင်ခြင်၍ ပြီးတော်မူသည်ဟု သံ ၌ ၂–၁၉၉၊ ဝိ ၌ ၂–၉၆–တို့၌ ပြဆိုထား၏။ ထိုကြောင့် ဤ၌ အနုဌာရေသု–ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို အနောဌာရိကေသု သုခုမေသု၊ မရန့်ရင်းကုန်–သိမ်မွေ့ကုန်သော–ဟူသော အနက်သာ သင့်သကဲ့သို့ ထင်၏။ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ သိတံ ပါတ္တာကာသိ–ဟူသော ပါဠိတော်တို့နှင့်အညီ သိတ–ပြီးခြင်းကိုပင် ဟသိတ–ဆိုသည်ဟု ယူအပ်၏။ ထိုပြင် ဤ၌ ဧဝ–ဖြင့် ဤစိတ်သည် ပြီးရွှင်ခြင်းမှ တပါးသော ကိစ္စကို မဖြစ်စေတတ်–ဟု ပြ၏။

မှတ်ချက်

၁–မမ္မနန္တိ ခလိတဝစနံ၊ ယော ဧကမေဝ အက္ခရံ စတုပဉ္စက္ခတ္တုံ ဝဒတိ၊ တဿေတံ အဓိဝစနံ။ (သာရတ္ထဒီပနီ ဋီ ၃–၂ဖ၅) မမ္မနန္တိ၊ ကား။ ခလိတဝစနံ၊ ရွှတ်ချော်သောစကားရှိသောသူကို၊ ဝါ၊ စကားထစ်သောသူကို။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဧကမေဝ အက္ခရံ၊ အက္ခရာတလုံးတည်းကိုပင်လျှင်။ စတုပဉ္စက္ခတ္တုံ၊ လေးငါးကြိမ်တိုင်တိုင်။ ဝဒတိ၊ ထပ်၍ ပြောဆို၏။ ဧတံ၊ ဤမမ္မန–ဟူသောအမည်သည်။ တဿ၊ ထိုစကားထစ်သောသူ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ ။ ဤဋီကာအလိုအားဖြင့် မမ္မန–သဒ္ဒါ စကားထစ်သူဟောဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ မမ္မနတီတိ မမ္မနော။ မမ္မနတိ၊ အထပ်ထပ်ဖြစ်တတ်၏၊ ဝါ၊ စကား ထစ်လျက် ပြောတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မမ္မနော၊ မည်၏–ဟု ဝစနတ္ထ ကြံရာ၏။ မန အဘျာသေ–ဟူသော ဓာတ်နက်ကို မှီသည်။ ရုပ်ပြီးပုံကား–မနဓာတ်နောင် အပစ္စည်းတိ–ဝိဘတ်ဖြင့် မန် မန်–ဟု အဘ္ဘာသပြု, အဘ္ဘာသန္တကို (မ်)ပြု၍ မမ္မနတိ–ဟူ၍ရင်း ကိတ် အ–ပစ္စည်းဖြင့် မမ္မနော–ဟူ၍ရင်း ပြီးစေအပ်၏။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီ ၂–၁၂၈–၌ကား – မမ္မနန္တိ ဌာနကရဏဝိသုဒ္ဓိယာ အဘာဝေန အယုတ္တကွၚဝစနံ၊ ဝစနာနုကရဏေန ဟိ သော မမ္မနော ဝုတ္တော။ ယော စ ကရဏသမ္မန္နောပိ ဧကမေဝကွၚံ ဟိက္ကာရဗဟုလော ဝဒတိ၊ သောပိ ဣဒေဝ သင်္ဂယှတိ–ဟု ဖွင့်ပြထား၏။ ။ မမ္မနန္တိ၊ ကား။ ဌာနကရဏဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဌာန် ကရိုဏ်းတို့၏ သန့်ရှင်းခြင်း၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အယုတ္တကွၚဝစနံ၊ မသင့်လျော်သောအကွၚရာစကားရှိသောသူကို။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဝစနာနုကရဏေန၊ စကားလုံးကို အထပ်ထပ်ပြုခြင်း ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ (သာရတ္ထဒီဋီအဆိုနှင့် ညီစေလိုသောကြောင့်ဝင်း အနုကရဏဝစနေန–ဟု မဆိုသောကြောင့်ဝင်း ဤသို့ အနက်ပြန်သည်) ဝါ၊ မန်မန်–ဟူသောစကားသံကို အတုပြုခြင်းကြောင့်။ (ဤအလိုအားဖြင့် မန်မန်ဣတိ အနုကရဏသဒ္ဒံ ဝဒတီတိ မမ္မနော–ဟု ဝစနတ္ထ ကြံ၍ စကားပြောသောအခါ မန်–မန်–ဟု ဝါး၍ပြောတတ်သောသူကို မမ္မန–ခေါ်သည်ဟု ယူသင့်၏) သော၊ ထိုသူကို။ မမ္မနော၊ မမ္မနဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ ယော စ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ ကရဏသမ္မန္နောပိ၊ ကရိုဏ်းနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း။ ဧကမေဝ အကွၚံ၊ အကွၚရာတလုံးတည်းကိုပင်လျှင်။ ဟိက္ကာရဗဟုလော၊ ဟိတ် ဟိတ်–ဟု ပြုခြင်း မြည်စေခြင်းများသည်ဖြစ်၍။ ဝဒတိ၊ ပြောဆို၏။ သောပိ၊ ထိုသူကိုလည်း။ ဣဒေဝ၊ ဤ မမ္မနပုဂ္ဂိုလ်၌သာလျှင်။ သင်္ဂယှတိ၊ ရေတွက်သိမ်းယူအပ်၏။ ။ ဤဝိမတိအလိုအားဖြင့် စကားပြောသောအခါ မန် မန်–ဟု ဖြစ်စေ ဟင်း ဟင်း–ဟု ဖြစ်စေ ဟဲ ဟဲ–ဟု ဖြစ်စေ အသံပိုတွေပါမြည်လျက် ဝါး၍ပြောတတ်သော သူကိုလည်း မမ္မန–မမ်းစွဲသော သူဟု ယူသင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။

ဆာမိုနိယာ၏ သက္ကတ–အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ကြီး၌ကား မမ္မနတွ–စကားပြောခြင်း၏ အင်္ဂါဌာန်ကရိုဏ်းချို့တဲ့ခြင်းဟု ထုတ်ပြထား၏၊ ထို မမ္မနတွ–ဟူသော သက္ကတပုဒ်သည် မမ္မနတ္ထဟူသော ပါဠိပုဒ်နှင့် မိတ္တူပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအလိုအားဖြင့် မမ္မန–စကားအင်္ဂါ ဌာန်ကရိုဏ်းချို့တဲ့သောသူ–ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ပြန်ရာ၏။ ၎င်းသည်ကား (၁) စကားမပီသောသူ၊ (၂) စကားထစ်သောသူ–ဟူသော ဤ ၂–ဦးလုံးနှင့် သက်ဆိုင်၏။ "မူဂေါတိ ယဿ ဝစီဘေဒေါ နပ္ပဝတ္တတိ။ ယဿာပိ ပဝတ္တတိ၊ သရဏဂမနံ ပန ပရိပုဏ္ဏံ ဘာသိတုံ နဿ သက္ကောတိ၊ တာဒိသံမမ္မနမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဿ ဝဋ္ဋတိ"ဟူသော ဝိ ၌ ၃–၃၁၃–နှင့်လည်း လျော်ရာ၏။ ထိုကြောင့် မမ္မန–မမ်းစွဲသောသူ–ဟူသည်မှာ စကားထစ်သောသူ, စကားမပီသောသူ–ဟု မှတ်ယူသင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤဋီကာ ၃–နှာ ၁၀၇–၌၎င်း မူလဋီကာ ၁–၄၉–၌၎င်း ဗျာပါရာဒိဝိသေသ–အရာ၌ ဗျာပါရာဒိဝိကာရ–ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဠိသာ ယုတ္တတရဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ဗျာပါရာဒိဝိကာရပစ္စယန္တရသဟိတေ၊ (မျက်လွှာစသည်တို့၏ ကျခြင်း တက်ခြင်းစသော) ကြောင့်ကြ ဗျာပါရအစရှိသော ဖောက်ပြန်သော အမူအရာ၏ အကြောင်းထူးနှင့်တကွဖြစ်သော–ဟု အနက်ပေးရာ၏။

၂–သီမူနှင့်အညီပင်၊ မြန်မာမူ၌ရှိသော စက္ခုဿ ဝိသယေ–ကား မသင့်။ အကြောင်းမူကား ဗျာပါရာဒိဝိကာရ ပစ္စယန္တရသဟိတေ–ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်သည် ဝိသယ၏ ဝိသေသန မဖြစ်ထိုက်၊ စက္ခုပသာဒ၏ မှီရာ သသမ္ဘာရစက္ခု၏ သာလျှင် ဝိသေသန ဖြစ်ထိုက်သောကြောင့်တည်း။ ဤပုဒ်၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ဤနိဿယ တတိယတွဲ နှာ ၂၃၈–၌လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ဝိကာရပ္ပတ္တိ၊ ဖောက်ပြန်သော အမူအရာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ၊ ရှေးနှင့် မတူသော အမူအရာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ၎င်းကိုပင် ဝိသယဿ–စသည်ဖြင့် ထပ်၍ဖွင့်ပြသည်။)

မှတ်ချက်

၁–လုံးဝပြတ်စဲခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် ဝိစ္ဆိန္နမာနာ–ဟူ၍ ယတိပြတ်မဆိုပဲ ဝိစ္ဆိန္နမာနာ ဝိယ–ဟု ဝိယ–နှင့်တကွ ဆိုသည်ဟု ဆိုလို၏၊ ဝိသယဂ္ဂဟဏံ–ဟူသောပါဠိကား သင့်လျော်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မရနိုင်သောကြောင့်ဝင်း, ဥပ္ပဇ္ဇနတော–ဟူသော ဟိတ်ပါဠိစပ်ရန် ပဓာနပုဒ် မရှိသောကြောင့်ဝင်း မသင့်။

မှတ်ချက်

၁–ဣဌာရုံဖြစ်လျှင် သောမနဿတဒါရုံ ၅–ခုဖြစ်၏၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံဖြစ်လျှင် ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာတဒါရုံ ၅–ခု ဖြစ်၏၊ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်လျှင် အကုသလဝိပါက် သန္တီရဏတဒါရုံဖြစ်၏–ဟု သိစေသည်။

၂–ပုရိမကမ္မဇေဝနစိတ္တာဒီနဉ္စ–ပုဒ်မှ တစိတ်ကိုယူကာ ဝသေန–နှင့် စပ်၍ပြသည်၊ ၎င်းဖြင့် ပုဒ်တစိတ်ကိုထုတ်၍ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပြသောအရာလည်းရှိသည်ကို သတိပြုအပ်၏။

၃–ပဋိသန္ဓေကိုပေးသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော တဒါရုံလည်းရှိ၏၊ အခြားကံကြောင့်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနှင့်မတူသော တဒါရုံလည်းရှိ၏–ဟူသော အနက်ကို ပုရိမကမ္မဝသေန–ဖြင့် ပြသည်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–နှာ ၈၇–၌ ထုတ်ပြခဲ့သော အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ အလိုအားဖြင့် ပဏီတဥတုဘောဇဉ် စသည်ကိုလည်း ဤ၌ အာဒိ–ဖြင့် ယူသင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၂–အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ဒု ၄၁–၌ မဏ္ဍိမဋ္ဌကထာယံ ပန သကိမ္ပိ တဒါရမ္မဏသ ပဝတ္တိ ဝုတ္တာ၊ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆ ယေပိ စ တမေဝ ဝါဒံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ "သကိံ ဒွေ ဝါ တဒါလမ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ ပန (အဘိ ၌ ၂–၁၄၅) "စိတ္တ ပဝတ္တိဂဏနာယံ သဗ္ဗဝါရေသု ဒွေ ဇဝ စိတ္တဝါရာနိ အာဂတာနီ"တိ ဝတ္တာ တံ နိ သမ္ပဋိစ္ဆိတံ–ဟု ဆိုအ၏။

မှတ်ချက်

၃–ပဋ္ဌိသန္ဓေစိတ်နှင့် ဝေဒနာ ဉာဏ် သခ်ါရ–အလုံးစုံတူသော တဒါရုံကို မူလဘဝင်ဟုခေါ်သည်၊ ဝေဒနာသာတူ၍ ဉာဏ် သခ်ါရမတူသော တဒါရုံကို အာဂန္တုကဘဝင်ဟု ခေါ်သည်၊ ဝေဒနာမတူသော တဒါရုံကို အာဂန္တုကဘဝင်, ပိဋ္ဌိဘဝင်ဟု အမည်နှစ်မျိုးဖြင့်ခေါ်သည်၊ ဤကား အဋ္ဌကထာ၌ ပြဆိုသောအမည်များ ဖြစ်သည်။ သဟေတုကံ ဘဝင်အဟေတုကသ ဘဝင်သ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော–စသော ပဋ္ဌာန်းတတိယ ၄၂–၄၃–၌ သဟိတ် အဟိတ် တဒါရုံဟူသမျှကို ဘဝင်ဟု ဟောအ၏။ ထိုကြောင့် မူလဘဝင်ဒိ–၌ အာဒိဖြင့် အာဂန္တုကဘဝင် ပိဋ္ဌိဘဝင်တို့ကို ယူရာ၏။ သီမူ၌ကား မူလဘဝင်သာမည သဗ္ဗာဝတော စ–ဟုရှိ၏၊ မူလဘဝင်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်၏ ရှိခြင်းကြောင့်ဝင်း–ဟု အနက်ပေး။ ဘဝင်သ အာရမ္မဏော ပဝတ္တနာရဟံ သမာနံ–ကို ထောက်လျှင် သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏၊ သို့သော် အာဂန္တုကဘဝင်–ပိဋ္ဌိဘဝင်ဟူသော တဒါရုံတို့ ကျန်နေ သောကြောင့် မပြည့်စုံပေ။ အထက်ပါအတိုင်းသာသင့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ကာမာဝစရံ–ပုဒ်ပြီးပုံကို ဤဋီကာ ဒု–အုပ်၊ နှာ ၁၁၅–၌ ပြခဲ့ပြီ။ သြဠမုခမိဝ မုခမသ္သာတိ သြဠမုခေါ–ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ "ကုလားအုပ်၏ မျက်နှာနှင့်တူသော မျက်နှာရှိသောသူ"ဟု အနက်ပေး၊ ဤ၌ကား–ဒုတိယန္တပုဒ် ဟူ၍သော်ငင်း, နပုံလိင်ဟူ၍သော်ငင်း ယူရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–တဒါရမ္မဏာဝသာနေ ဘဝင်မေဝ–ဟူသောစကားကို ဘဝ၏အဆုံးပါ ကိန်းသေယူခဲ့လျှင် တဒါရုံနောင် စုတိကျ၍ သေခြင်းမရှိဟူသော အပြစ်ရောက်သည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ကုသိုလ် ၄၊ အကုသိုလ် ၄၊ ကြိယာ ၅ ဟူသော ကာမာဝစရစိတ် ၁၃–ခုတို့သည် စိတ်ကို ရှေးအဖို့က ပြုပြင်ခြင်း, ဣဋ္ဌာရုံနှင့်, အာဒိအရ ဥတုဘောဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ဌာနစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် သောမနဿနှင့် တကွဖြစ်ကုန်၏။ ရူပါဝစရစိတ် တို့သည် ပရိကံဟူသော အဘိသခ်ါရ၏အစွမ်းဖြင့် သောမနဿသဟဂုတ်ဖြစ်ကုန်၏။ လောကုတ္တရာစိတ်တို့သည် ပါဒကစျာန် ၏အစွမ်းဖြင့် သောမနဿသဟဂုတ် ဖြစ်ကုန်၏–ဟု ဆိုလို၏။ ထိုကြောင့် ယထာရဟံ–ဟူ၍လည်း ဆိုထားပေသည်။

မှတ်ချက်

၁–အကုသလဝိပါက်ပဋ္ဌိသန္ဓေ စသည်သည် ကိုယ်ဆင်းရဲ၏ ဥပနိဿယဖြစ်သောကြောင့် သောမနဿသဟဂုတ် မဖြစ်သင့်၊ ဝိပါက်သည် သောမနဿသဟဂုတ်နှင့်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သာ ရှိသောကြောင့် သောမနဿသဟဂုတ်မဖြစ်သင့်လျှင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြစ်သည် ဟူသောအနက်သည် ပြီး၏၊ ထိုကြောင့် တဒုပနိဿယဘူတံ–ဟူသော ဤ ဝိသေသနဟိတ်ပုဒ်ကို ဆိုပေသည်။

မှတ်ချက်

၂–ဤပုဒ် သင့်အံ့မထင်၊ သုခဒုက္ခဘာဝေါ–သုခ၏အဖြစ် ဒုက္ခ၏အဖြစ်သည်–ဟူ၍သာ သင့်အံ့ထင်ပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကျွဋ္ဌာရုံ၌ဖြစ်သော ကုသလဝိပါက်ဝေဒနာသည် သုခ–ချမ်းသာသဘောရှိသည်သာ ဖြစ်သင့်၏၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌ဖြစ်သော အကုသလဝိပါက်ဝေဒနာသည် ဒုက္ခ–ဆင်းရဲသဘောရှိသည်သာဖြစ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုသည် ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၃–ဥပေက္ခာပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း ၎င်းကို အမြတ် အယုတ် အလတ်အားဖြင့် ခွဲခြားခဲ့လျှင်–ဟု ဆိုလိုသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤ၌လည်း ကျွဋ္ဌဘာဝေါ အနိဋ္ဌဘာဝေါ–ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့နှင့် စပ်၍ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် မဏ္ဍတ္တ–ပိုဟန်ရှိ၏၊ သုခဒုက္ခဘာဝေ–ဟု ဤမျှသာရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိမှ ရှေး၌ ပြင်ခဲ့သော သုခဒုက္ခဘာဝေါ–နှင့် ထပ်တူကျ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် အသွားဖြောင့်မည်။ ဤအရာ၌ အကုသလဝိပါက်ဥပေက္ခာကို ဒုက္ခ၌ သွင်း၍ယူသင့်ကြောင်းမှာ ဤဋီကာ ၂–၁၂၇–၌ ဥပေက္ခာဟီနာတိ–စသော အဖွင့်ဖြင့် သိအပ်၏။ ထိုပြင် မူလဋီကာ ၂–၁၂၁–ဤဋီကာ ၂–၃၂၆–တို့၌ ဥပေက္ခာ ပန အကုသလဝိပါကဘူတာ အနိဋ္ဌတ္တာ ဒုက္ခေ အဝရောဓေတဗ္ဗာ၊ ကျွတရာ ကျွဋ္ဌတ္တာ သုခေ–ဟူသောစကားဖြင့်လည်း သိအပ်ပေ၏။

မှတ်ချက်

၁–အကုသိုလ်ဥပေက္ခာပင် ဖြစ်သော်လည်း အကုသိုလ်သောမနဿ ဒေါမနဿတို့ထက် ငြိမ်သက်သည်ကိုယူလျှင်မူ အလုံးစုံသော ဥပေက္ခာ၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း သန္တာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်သင့်ရာသေး၏။

မှတ်ချက်

၁–ထိုသို့သောကာလ၌ ဖြစ်ပုံထင်ရှားသည်ကို ဆိုလို၏၊ ထိုသို့သောကာလ၌သာဖြစ်သည်ဟူ၍ကား မယူအပ်။

မှတ်ချက်

၁–ရှေးသညာလည်း တဖန်မှတ်မိရန် အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုသည်၊ နောက်သညာလည်း တဖန်မှတ်မိရန် အကြောင်းနိမိတ်ကိုပြုသည်၊ သညာဟူသမျှသည် တဖန်မှတ်မိရန်အကြောင်းကို ပြုသည်ချည်းပင်ဟု ညီတူညီမျှ မှတ်ယူရမည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤစကားဖြင့် အဌသာလိနီ ၁၅၄–၌ အစိရဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ–ဟု ဆိုသည်ကိုမှီ၍ ဖြစ်ခွင့်ရှိသော ယုံမှားကို ဖြေရှင်း၏။

မှတ်ချက်

၁–ဋီကာပါဌ်တွင် အောက်ခြေ၌ပြထားသော ပဋိဟည် ဝါတိအာဒိနာ–ဟူသောပါဌ်သာလျှင် ယုတ္တတရဖြစ်ပေသည်၊ ၎င်းသည်သာလျှင် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိ ၁ဖ၃–၌ ထင်ရှားရှိပေသည်၊ ဖုသိတံ–ဟူသောပါဌ်ကား မရှိပေ။

မှတ်ချက်

၂–လက်နှစ်ဖက်တို့၏ အလွန်နီးကပ်စွာဖြစ်သော ရုပ်အထူးများ ဖြစ်ကြသကဲ့သို့ပင်–ဟုဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဒ၊ ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ သလ္လတော။ အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ၊ အဒ္ဒက္ခိ နံ အနိစ္စတော–ဟူသော (သံ ၂–၄၀၉) ဒေသနာနှင့်အညီ အာဒိ–ဖြင့် အနိစ္စကို ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာတွင် အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ၁–၂၉၉–၌ အသံဝေဂပုဗ္ဗိကာယ ပန–ဟု ပါ၌ရှိ၏၊ ထိုပါ၌ ယုတ္တတရ ဖြစ်သကဲ့သို့ရှိ၏၊ အကြောင်းမူကား သံဝေဂရှေ့သွားရှိသော ကုသိုလ်၌ ဝီရိယသည် သံဝေဂပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏၊ သံဝေဂရှေ့သွား မရှိသောကုသိုလ်၌ ဝီရိယသည်ကား ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏–ဟု ခွဲ၍ယူသင့်သောကြောင့်ပေတည်း။ သို့သော် ဤဋီကာ၌ကား သံဝေဂပဒဋ္ဌာနန္တိ–ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ထုတ်၍ ဖွင့်ပြချက်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုပါ၌မျိုးဖြစ်ရန်လည်း ခဲယဉ်း၏။ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနန္တိ အဋ္ဌသံဝေဂပုဗ္ဗိကာယ ကုသလကိရိယာယ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ၊ သံဝေဂေါတိ စေတ္ထ သံဝေဂမယံ ဉာဏံ။ အသံဝေဂပုဗ္ဗိကာယ ပန ကုသလကိရိယာယ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ–ဟူသော မူရင်းပါ၌မှ သံဝဏ္ဏနာပါ၌အချို့ ကျကျန်နေသည်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ ယခုရှိရင်းပါ၌၌ကား သင့်သောအနက်ကိုမရနိုင်။ သံဝေဂဝတ္ထုရှစ်ပါးတို့ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ပဌမ ၁၃၁–၌လည်း တွေ့နိုင်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤဝေါဟာရော ဟောတိ–အရာတွင် အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ၄–၂၉၈–၌ ဝေါဟရီ–ယတိ–ဟု ရှိ၏၊ ထိုအလိုအားဖြင့် "ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သဒ္ဒဟတီတိ၊ ယုံကြည်သည်ဟူ၍။ ဝါဟရီယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။"ဟု အနက်ပေး၊ သာ၍ ချောမောပေ၏။

မှတ်ချက်

၁–ကလုသသ ဘာဝေါ ကာလုသိယံ၊ နကာလုသိယံ အကာလုသိယံ–ဟူသော ဝစနတ္ထအစစ်ကို သိစေရန် အကလုသဘာဝေါ အကာလုသိယံ–ဟု ပြခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၏။ ယခုရှိရင်းပါ၌အတိုင်း အကာလုသမှ အကာလုသိယံ–ဟု ရုပ်ပြီးရန် အကြောင်းကား မထင်ပေ။

မှတ်ချက်

၁–အဟိတ်စိတ်တို့၏ အဗျာကတအဖြစ်, မောဟမူစိတ်၌ မောဟ၏ အကုသိုလ်အဖြစ်ဟူသော ဤနှစ်မျိုးလုံးပင် ဟိတ်နှင့်ကင်း၍ ပြီးစီးသည်သာ ဟုဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ကား ဝိသဒိသန္တိ ဝိထိဇဝနံ။ မနံ ကရောတီတိ–ဤသို့စသည်ဖြင့် ပါ၌ရှိ၏၊ ထိုအလိုအားဖြင့် ဝိသဒိသန္တိ၊ ကား။ ဝီထိဇဝနံ၊ ဝီထိစိတ်ဇောစိတ်ကို။ မနံ ကရောတီတိ၊ တိ–ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ မနသိကာရသာမညေန၊ ဖြင့်။ ဝီထိဇဝနပဋိပါဒကေ၊ တို့ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏–ဟု အနက်ပေးရာ၏၊ ၎င်းသည် အဋ္ဌသာလိနီနှင့် အဘိဓမ္မာဝတာရတို့၌ ရှိသော ဝိသဒိသံ မနံ–ဟူသော ပါ၌နှင့်ညီ၍ သင့်သကဲ့သို့ရှိပေ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာ၌ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ပ–၃၀၈–၌ ယဒိ ဇဝံ ကထံ သဟဇာတာဓိပတိနံ အဓိပတိဘာဝေါတိ? နာယံ ဒေါသော။ တမ္မိ တဿာ ကိစ္စမေဝ၊ ယံ သဟဇာတမ္မာနံ အဓိပတိဘာဝေ ပဝတ္တာပနံ–စသည်ဖြင့်ရှိ၏၊ ထိုပါ၌ကို ထောက်၍ ဤ၌လည်း "ယဒိဇဝံ သဟဇာတာဓိပတိနော အဓိပတိဘာဝေါ ကထန္တိ? တမ္မိ တဿာ ကိစ္စမေဝ၊ ယံသဟဇာတမ္မာနံ အဓိပတိဘာဝေ တဿာပိ တထာ ပဝတ္တာပနန္တိ နာယံ ဒေါသော"ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် သဟဇာတမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဓိပတိဘာဝေ၊ ၌။ တဿာပိ၊ ထိုအဓိပတိတရားကိုလည်း။ တထာ၊ ထိုအဓိပတိအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ယံ ပဝတ္တာပနံ၊ အကြင်ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တမ္မိ၊ သည်လည်း။ တဿာ၊ ၏။ ကိစ္စမေဝ၊ တည်း–စသည်ဖြင့် အနက်ပေး။

မှတ်ချက်

၁–ဟိရိသြတ္တပ္ပတို့အရာ၌လည်း အကရဏရသ, သင်္ကေတစနပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့ကို ဆိုခဲ့သောကြောင့် ဤ၌ သင်္ကေတစနရသနှင့် အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့သည် ၎င်းတို့နှင့် အဘယ်သို့ထူးပါသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဝိရတိနဋ္ဌ–စသည်ကို မိန့်ဆိုသည်။

မှတ်ချက်

၂–သီမူနှင့်အညီပင်၊ ၎င်းဖြင့် အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ပြသည်။ အကိရိယာနဋ္ဌ–ကား မကောင်း။

မှတ်ချက်

၁–အယောနိသောမနသိကာရကြောင့်ပြီးမည့် အကျိုးကိုပင် အာဓာရပြု၍ ဆိုထားသည်ဟု ဆိုလို၏။ ထိုကြောင့် အဂူပသမေ၊ မဇ္ဈိမ်သက်ရန်အလို့ငှါ–ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ပြဆိုချက်ကို ပဋ္ဌာန်းပါဠိ တတိယ–နှာ ၂၀၉–၌ ရှိသော ပါဠိရင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ကြည့်မှ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်မည်။

မှတ်ချက်

၁–ကေတုကာမံ၊ တဒေဝ ကေတုကမ္မံ–ဟုဆိုလိုလျက် အကျဉ်းနည်းအားဖြင့် ကေတုကမ္မံ–ဟု တခါတည်း နိပ္ပန္နချသည်။

မှတ်ချက်

၂–မူလဋ္ဌ ၁–၁၂၁၊ အနုဋ္ဌ ၁–၁၂၈–တို့၌ကား ဝိသပ္ပနအနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာနဝသေန–ဟု ရှိ၏၊ အနက်ကား အတူတူပင် ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၃–အတ္တနော ပဝတ္တိအာကာရဝသေန, အနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာပနဝသေန ဝါ ဝိရူပံ သပ္ပနံဝိသပ္ပနံ၊ အနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာပနဝသေနေဝ ဝါ ဝိသပ္ပနံ သရီရကမ္မနံ၊ တံ ရသော ကိစ္စံ, သမ္ဘတ္တိ ဝါ အဿာတိ ဝိသပ္ပနရသော။ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ ပ–၃၂၃။

မှတ်ချက်

၁–ဤစကားရပ်ဖြင့် ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော–ဟူသောပုဒ်မှ ဒုဿန–ပုဒ်၏ အနက်ကို "အတ္တနော စ ပရဿ စ"ဟု ကံထည့်၍ ဖွင့်ပြသည်၊ ဒုဿန–ဟူသည်မှာ မိမိ၏၎င်း သူတပါး၏၎င်း အကျိုးစီးပွါးကို ဖျက်ဆီးခြင်းပင်–ဟု ဆိုလို၏၊ ထိုကြောင့် "ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိမိအကျိုး သူတပါး၏အကျိုးကို ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့် ဥဏ္ဏအား ရှေးရှုထင်တတ်၏"ဟု အနက်ပြန်သင့်၏၊ မှန်ပေ၏၊ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ပဌမ ၃၂၃–၌ "ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနောတိ အတ္တနော, ပရဿ စ ဒူသနာကာရေန ပစ္စုပဋ္ဌာနော။ သော ဟိ ယဿ သန္တာနေဥပ္ပန္နော၊ တံ ဧကန္တေန အန္တမသော ဝိရူပဘာဝါပါဒနေနပိ ဒူသေတိ၊ ပရံ ပန ဒူသေတု ဝါမာ ဝါဟတ္ထေန ဂဟိတအသုစိ ဝိယ"ဟု ပြဆိုထား၏၊ ထိုကြောင့် ပရဿ စ–၏နောက်၌ ပုဒ်မ, ရှိစေရမည်။

မှတ်ချက်

၂–ဆိုလိုသည်မှာ ဒေါသသည် ဖြစ်ဆဲ၌လည်း မကောင်းသောကြောင့် အလိုမရှိအပ်၊ ဒေါသ၏အကျိုးပြီးသော အခါ၌လည်း မကောင်းကျိုးကို ခံစားရသောကြောင့် အလိုမရှိအပ်၊ ထိုကြောင့် အဆိပ်ခပ်ထားသော ကျင်ငယ်ပုပ်ရေနှင့်တူသည်–ဟု ဆိုလို၏၊ ဤအရာတွင် မူလဋီကာ ၁–၁၂၁–နှင့် အဘိမ္မာဝတာရဋီကာ ပဌမ ၃၂၃–တို့၌လည်း သီသျာမူကွဲနှင့်အညီ နည်းတူပင် ပါ၌ရှိ၏၊ မြန်မာမူ ဋီကာ၌ကား ဥပယောဂ–အရာတွင် ဥပဘောဂ–ဟု ရှိ၏၊ ဥပမာနဖြစ်သော ပူတိမုတ္တာ–ကို ငဲ့၍ ပြင်မှားချက်မျှသာ ဖြစ်ရာ၏၊ ဥပယောဂဖလကာလေသု အနိဋ္ဌတ္တာ–ဟူသော ဟိတ်ပါ၌သည် ဥပမေယျဒေါသနှင့်သာ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သောကြောင့် အထက်ပါအတိုင်းသာ သင့်သည်။

မှတ်ချက်

၃–ဣဿာယနာ–ပုဒ်၌ အာယ–ဟူသော ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌပစ္စည်းကို ကရဏတ္ထ ပြုခြင်းအနက်–ဟုယူ၍ ဣဿာကရဏံ–ဟု ဖွင့်ပြသည်၊ သို့သော် မြန်မာဝေါဟာရ၌ ထိုကရဏအနက်ကို ထည့်၍ ပြန်ခြင်းဖြင့် အကျိုးမများသောကြောင့် ငြူစူခြင်း–ဟု ဤမျှသာပြန်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤခွဲခြားပုံသည် နက်နဲ၏၊ ဝိစိကိစ္ဆာ–က ဘုရားစသော အာရုံတခုတည်း၌သာလျှင် ဟုတ်မဟုတ်စသည် အခြင်းအရာအားဖြင့် လှုပ်ရှားသည်၊ ဥဒ္ဓစ္စ–က မည်သည့်အာရုံ၌မျှ ကောင်းစွာမတည်ပဲ ထိုထိုအာရုံများစွာ၌ ပျံ့လွင့်လျက် လှုပ်ရှားသည်ဟုဆိုမှ နားလည်လွယ်မည်၊ ဆင်ခြင်ရန်။

မှတ်ချက်

၁–နိယမနတ္ထန္တိ နိဝတ္တနတ္ထံ။ အနုဋီကာ။ ။ နိယမနတ္ထန္တိ နိဝါရဏတ္ထံ။ မဓုဋီကာ။

မှတ်ချက်

၂–ဤကား ပါ၌ရှိရင်းအတိုင်း ပြန်အပ်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ဤပါ၌တွင် ယံ–သဒ္ဒံ–ပုဒ်၏နောက်၌ ဧကံ ပဒံ–ဟူသော ဤ ၂–ပုဒ်ပိုနေသည်။ ပိုနေသော ဤပါ၌အရဆိုလျှင် ယံ–က တပုဒ် ကိဉ္စိ–က တပုဒ်–ဤ ၂–ပုဒ်ကိုပင် ပဒဒွယေန–အရ ပုဒ် ၂–ခုအပေါင်းဟုဆိုရာရောက်၏။ သို့သော် ထိုအနက်သည် ယံကိဉ္စိတိ အနဝသေသပရိယာဒါနံ။ ရူပန္တိ အတိပ္ပသင်္ဂ နိယမနံ–ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ရှေ့စကားနှင့်ငင်း ရူပဿ အနဝသေသပရိဂ္ဂဟော–ဟူသော ပြဆိုအပ်ဆဲစကားနှင့်ငင်းမလျော်။ ထို့ပြင် အနိယမေကတ္ထဒီပနတော–ဟူသောဟိတ်ပါ၌မှာလည်း စပ်ရန် ဟိတ်ဖိုလ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ထိုပုဒ်လည်း နေရာရှေ့ နေဟန်ရှိ၏။ ဤအရာ၌ သင့်လျော်သောအဖွင့်မှာ "ယံကိဉ္စိတိ သနိပါတံ ယံ သဒ္ဒံ,ကိံ–သဒ္ဒဿ အနိယမေကတ္ထဒီပနဝသေန 'ဧကံ ပဒ'န္တိ ဂဟေတွာ ပဒဒွယေနပိတိ ဝုတ္တံ။"ဟူသော မူလဋီကာ ဒု–နှာ ၄–ပါ၌ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုမူလဋီကာပါ၌နှင့်အညီ ဤဋီကာ၌လည်း "ယံကိဉ္စိတိ စ ယံ–သဒ္ဒံ, သနိပါတံ ကိံ–သဒ္ဒဿ အနိယမေကတ္ထဒီပနတော 'ဧကံ ပဒ'န္တိ ဂဟေတွာ ပဒဒွယေနာပိတိ ဝုတ္တ။"ဟု မူလရင်းပါ၌မှန်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ပါ၌ရှိလျှင်–စ၊ ဆက်။ ယံကိဉ္စိတိ၊ ၌။ ယံ–သဒ္ဒံ စ၊ ကိုငင်း။ သနိပါတံ၊ သော။ ကိံ–သဒ္ဒဿ၊ ကိုငင်း။ အနိယမေကတ္ထဒီပနတော၊ ကြောင့်။ ဧကံ ပဒန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပဒဒွယေနာပိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟု အနက်ပေးရာ၏။ သို့မှ အဋ္ဌကထာနှင့်ငင်း မူလဋီကာနှင့်ငင်း ညီညွတ်၍ အသင့်ယုတ္တိလည်း ရှိပေမည်။ ဤအရာ၌ ပဒဒွယ–ဟူသည်မှာ ယံ ကိဉ္စိ–နှင့် ရူပံ–ပင် ဖြစ်သည်။ သတိပြုပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနမ္ပ တဒါရုံတိုင်အောင်, ဇောတိုင်အောင်, ဝုဋ္ဌောတိုင်အောင်သော စိတ်အစဉ်သည် ပဋ္ဌဒ္ဓါရဝီထိမည်၏၊ ၎င်းကို ဧကဝီထိဟု ဆိုသည်။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနမ္ပ တဒါရုံတိုင်အောင်, ဇောအဆုံးတိုင်အောင်ဝီထိကို ဧကဇဝန–ဟု ဆိုသည်။ ထိုဝီထိဇောတို့၏အတွင်း၌ဖြစ်သော စိတ္တရှေ့ပါကို ပစ္စုပ္ပန်ဟု ဆိုလို၏၊ ထိုသို့ယူလျှင် ထိုဝီထိဇောတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည် ထိုအခိုက်အတွင်း၌ ချုပ်မည်လည်း မဟုတ်သေးသောကြောင့် ခဏပစ္စုပ္ပန်နှင့် ထပ်တူကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏၊ ထိုကြောင့် အခြားဝီထိဇော မဖြစ်မီအတွင်း ပစ္စုပ္ပန်ဟု ယူလျှင် သင့်သကဲ့သို့ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၂–ကမ္မာဒိ–ကံ အစရှိသော–ဟူရာ၌ အစရှိသည်ဖြင့် ပကတူပနိဿယပစ္စည်းနှင့် ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အာဟာရ ဥတု စိတ်တို့ကို ယူအပ်၏၊ အနန္တရာဒိ–၌ အာဒိ–ဖြင့် သမနန္တရ အနန္တရူပနိဿယ စသော ဧနကသတ္တိရှိသောပစ္စည်းတို့ကို ယူအပ်၏၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်အား ကမ္မာဒိအနန္တရာဒိပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုလျက် ဖြစ်စေတတ်၏၊ ရုပ်ကလာပ်အား ကမ္မာဒိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုလျက် ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုပြင် စိတ္တုပ္ပါဒ်အား ပုရေဇာတသတ္တိဖြင့် ထောက်ပံ့၏၊ ရုပ်ကလာပ်အား ပစ္ဆာဇာတဖြင့် ထောက်ပံ့၏၊ သဟဇာတဖြင့်မူကား စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် ရုပ်ကလာပ် ၂–ပါးလုံးသာ ထောက်ပံ့၏။ ဤကို ရည်၍ ယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ–ဟု မိန့်ဆိုသည်။ အနုဋီကာ ၂–၁၂–၌ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

၁–ဤ တံ တံ သမယံ–ဟူသော ပါဠိကို ဝါကျ ဟု ယူ၍ "ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ တံ တံ သမယံ၊ ထိုထို မုဟုတ် စသော အခါသမယ၌၊ ဝါ၊ အခါသမယပတ်လုံး။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏"ဟု ဤသို့ အာဓာရအနက်, အစ္စန္တသံယောဂ အနက် ပြန်လျှင်လည်း သင့်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤအဖွင့်ကို ထောက်သဖြင့်လည်း ရှေးဦးပြုခဲ့သော ဝိတ္ထာရကထာမုခကား အဘိဓမ္မာဘာဇနီနည်း၊ ထိုမှနောက်၌ ဆက်၍ပြုဆိုသော ယခုနည်းကား သုတ္တန်နည်းဟု သိအပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–ဋီကာဆရာ ကြည့်ရှုသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဒုဝိဓော–ပုဒ် မရှိသောကြောင့် ဝေဒိတဗ္ဗောဟူသော ပါဌသေသနှင့်စပ်ရန် ဖြည့်စွက်၍ပြသည် ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဝေဒနာ၏အစိတ်အပိုင်းတို့ကို ဤ၌ ယူအပ်သည်ရှိသော် ခဏဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်တို့ကိုသာလျှင် ယူသင့်၏၊ သန္တတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်တို့ကိုကား မယူသင့်သည် မဟုတ်လော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဧကသန္တတိ ယံ ပန–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဗျာပဏ္ဏ–အဆုံးအဖြတ်ကို ဤဋီကာ နိဿယ ဒုတိယတွဲ နှာ ၃၂၉–၌ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ပြန်အပ်သောအနက်များသည် ရှေ့စကားရပ်နှင့် ချင့်ချိန်၍ ပါဌ်ရှိရင်းအတိုင်းသင့်လျော်အောင် ပြန်ဆိုချက်မျှ သာဖြစ်သည်။ ဤထက်ကောင်းသော အနက်ကိုလည်း ကြံသင့်သေး၏။ ကမ္မဝေဂကို့ဘာ ဟိ–အစရှိသော ပါဌ်သည် မူလဋီကာမှ ယူခဲ့သော ပါဌ်ဖြစ်သည်၊ ထိုမူလဋီကာ၌ကား ပါဌိအဋ္ဌကထာတို့နှင့် ကပ်၍ ပြဆိုထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုပြဆိုပုံကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်ရန် လိုရင်းပါဌိအဋ္ဌကထာတို့နှင့်တကွ ထုတ်ပြဦးအံ့။ (က) အကုသလာ ဝေဒနာ သြဠာရိကာ၊ ကုသလာဗျာကတာ ဝေဒနာ သုခုမာ။ (ခ) ကုသလာကုသလာ ဝေဒနာ သြဠာရိကာ၊ အဗျာကတာ ဝေဒနာ သုခုမာ။ (ဝိဘင်ပါဌိ ၄) ၎င်းပါဌ်ကို အဘိ ၌ ၂–၁၃–၌ ဤသို့ ဖွင့်ပြ၏။ (က) အကုသလာ တာဝသဒရထဌေန ဒုက္ခဝိပါက ဌေန စ သြဠာရိကာ၊ ကုသလာ နိဒ္ဒရထဌေန သုခဝိပါကဌေန စ သုခုမာ၊ အဗျာကတာ နိရုဿာဟဌေန အဝိပါကဌေန စ သုခုမာ။ (ခ) ကုသလာကုသလာသဉ္ဇဿာဟဌေန သဝိပါကဌေန စ သြဠာရိကာ၊ အဗျာကတာ ဝုတ္တနယေနေဝ သုခုမာ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုလိုသည်မှာ (က) အပိုဒ်၌ အကုသိုလ်ဝေဒနာ သြဠာရိကဟူသည်မှာ သဒရထသဘော, ဒုက္ခဝိပါက သဘောကြောင့် ကုသိုလ်အဗျာကတတို့ထက် သြဠာရိကဖြစ်သည်။ ကုသိုလ်အဗျာကတဝေဒနာတို့ သုခုမဖြစ်သည်ဟူရာ၌ ကုသိုလ်ဝေဒနာသည် နိဒ္ဒရထသဘော, သုခဝိပါကသဘောကြောင့် အကုသိုလ်ထက် သုခုမ ဖြစ်သည်၊ အဗျာကတဝေဒနာ သည် နိရုဿာဟသဘော, အဝိပါကသဘောကြောင့် ကု–အကုဝေဒနာထက် သုခုမ ဖြစ်သည်–ဟု ဆိုလို၏။ (ခ) အပိုဒ်၌

ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဝေဒနာတို့ သြဇာရိကဖြစ်သည်ဟူရာ၌ ၎င်းတို့ နှစ်မျိုးလုံးပင် သဉ္ဇသာဟသဘော, သဝိပါကသဘော ကြောင့် သြဇာရိက ဖြစ်သည်၊ အဗျာကတဝေဒနာ သုခုမ ဖြစ်သည်ဟူရာ၌ကား (က) အပိုဒ်အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့ပြီးနှင့်တူသောကြောင့် အဗျာကတာ ဝုတ္တာနယေနေ၀ သုခုမာ–ဟု ပြန်ညွှန်းလေသည်။ ထိုအဋ္ဌကထာကို မူလဋီကာ ၂–၁၂–၌ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တာ ကမ္မပဋိ ဗဒ္ဓဘူတာ စ ကာယကမ္မာဒိဗျာပါရ၀ိရဟတော နိရုဿာဟာ ဝိပါကာ, သဉ္ဇသာဟာ စ ကိရိယာ အ၀ိပါကာ။ (ဌ–က–အပိုဒ်မှ အဗျာကတာ နိရုဿာဟဌေန အ၀ိပါကဌေန စ သုခုမာ–ဟူသော ၀ါကျကို ဖွင့်ပြသည်) သ၀ိပါကာ စ သဂဿာ ဝိယ သြဇာရိ ကာတိ တဗ္ဗိပက္ခတော အ၀ိပါကာသုခုမာတိ ဝုတ္တာ။ (ဌ–ခ–အပိုဒ်မှ ၀ါကျ ၂–ခုလုံးကို ဖွင့်ပြသည်။) ဤနောက်အဖွင့်ဖြင့် သ၀ိပါက ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဝေဒနာတို့သည် သြဇာရိက ဖြစ်ကုန်၏၊ အ၀ိပါကဖြစ်သော ဝိပါက် ကြိယာ ဝေဒနာ တို့သည် သုခုမ ဖြစ်ကုန်၏–ဟု ပြသည်။ ဤမူလဋီကာကိုပင် ယူ၍ အထက်ပါအတိုင်း ဤမဟာဋီကာ၌ ပြဆိုထားသည်။ ဋီကာဆရာ၏ ရည်ရွယ်ချက် အလိုကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ကြံ့စည်အပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ ဤသံ၀ဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံ၀ဏ္ဏနာမရှိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ရှိသော ဧ၀ံ–၏ အနက်အဖွင့်လည်း မဖြစ်သင့်၊ နောက်ကာလ၌ ရေးထည့်ထားသော ပါဌ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ သို့မဟုတ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ "သညာဒီနမ္မိ ဧ၀မေ၀ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဟူသောပါဌ်မှ ဧ၀မေ၀–ပုဒ်၏ အဖွင့်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်လည်း ဋီကာတွင် ဣတိ ဝေဒနာဋ္ဌသ အတီ တာဒိ၀ိဘာဂေ ဝိတ္ထာရကထာမုခ၀ဏ္ဏနာ–ဟူသော နိဂုံး၏ ရှေး၌ "တေနာဟ အကုသလာပန။ပ။ သန္တိကေတိ" ဟူသောပါဌ်နှင့် ဆက်စပ်လျက် "ဧ၀မေ၀ါတိ ဧ၀ံ အတီတာဒိ၀ိဘာဂေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ"ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် "ဧ၀မေ၀ါတိ၊ ကား။ ဧ၀ံ၊ ဤအတူ။ အတီတာဒိ၀ိဘာဂေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ ကို။" ဟု အနက်ပေး၍ ယင်း ဧ၀မေ၀–ဖြင့် အတီတာဒိ၀ိဘာဂေ ဝိတ္ထာရ ကထာမုခံ–ပုဒ်တို့ကို ၎င်ရန်ပြသည်–ဟု ယူရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဒါနကထာစသည်တို့ကို ဥက္ကံသအစဉ်အားဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့် ဥက္ကံသက္ကမဟု ဆိုသင့်သည်မဟုတ်ပါ လော၊ အဘယ်ကြောင့်ဒေသနာက္ကမဟု ဆိုပါသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ ဒါနကထာဒယော–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ဤ၌ အာဒိ–ဖြင့် ပဟာန, ပဋိပတ္တိ, ဘူမိက္ကမတို့ကို ယူအပ်၏၊ ထိုကြောင့် အနုဋီ ၂–၃၂–၌ တတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ပဟာနပဋိပတ္တိဘူမိက္ကမေ သင်္ဂဏှာတိ–ဟု ပြဆိုအ၏။ ထိုအနုဋီကာ၌ ဘူမိက္ကမေ–ဟု ၀ဝတ္ထာန–အရာတွင် ကမ–သဒ္ဒါနှင့် ဆိုသောကြောင့် ဤ၌ ၀ဝတ္ထာနအပိုင်းအခြားဟူသည်ကိုလည်း အသီးအခြား မရောမယှက်တည်သော အစဉ်ပင်ဟု ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–စ–သဒ္ဒါဖြင့် ဝတ္တဗ္ဗာ–စ–ဟု ဆည်းသည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိ၀သေန နှ ဝတ္တဗ္ဗာတိ ဧတေန "နဝတ္တာဗ္ဗာရမ္မဏာ၀ ဒိ၌ ခန္ဓေ ဧ၀ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပဂေ၀ ခန္ဓာရမ္မဏာ"တိ ဒဿေတိ အနုဋီ ၂–၃၃။ ဤအလိုအားဖြင့် နဝတ္တဗ္ဗာ၀–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဝိတ္တံ သေမ္ဗ္ဗ ၀ါတော စ၊ သန္ဓိ၀ါတာ ဥတူနိ စ။ ဝိသမံ ဩ၀ကြမိကံ၊ ကမ္မ၀ိပါကေန အဋ္ဌမီ။ ဝေဒနာဖြစ်ကြောင်း ၈–ပါး၊ သံ ၂–၄၂၈။

မှတ်ချက်

၁–ဤပုဒ်ဖြင့် လောကုတ္တရာခန္ဓာတို့၌ကား ဣဋ္ဌ ကန္တ မနာပ–ဟု စိတ်ညွှတ်ရုံအနည်းငယ် (အပွကဖြင့်)သာ လိုသည်ကို သိစေ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤတိုင်အောင်သော စကားသည် အဘိ ၌ ၂–၃၀၊ သံ ၌ ၂–၂၉၄–တို့မှ ယူ၍ ပြသောစကားဖြစ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၌လည်း ဤအတိုင်းပင် အကျယ်ပြပါသလော?ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ အဋ္ဌကထာယံ ပန–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၂–သက္ကတ၌ ဗုဒ္ဓေ–ဟု ရှိ၍ ဗုဒ–ဓာတ် ဒွေးဘော်ပြုလျက် ဗုဒ် ဗုဒ်မှ ဗုဗ္ဗေ–ဟု ပြီးသင့်သောကြောင့် ဗုဗ္ဗေ–ယုတ္တ တရ ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့ဖြင့် သသမ္ဘာရစက္ခု–ဟူသော အနက်ကို ဖော်ပြသည်၊ နိရုဠ္ဍ အဖြစ်ကို ထောက်ခံရန် သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြသည်ကား မဟုတ်ပေ။

မှတ်ချက်

၁–ဤဒုတိယသံဝဏ္ဏနာ အလိုအားဖြင့် စက္ခုဝိညာဏ် စသော ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ဒွါရလည်းမဖြစ် အာရုံလည်းမဖြစ်၊ နှစ်ပါးလုံးမဖြစ်သော ဓမ္မာယတန–ဟု ဆိုလို၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ပဉ္စပသာဒတို့ကို ဓမ္မာယတန၌ မသွင်းခြင်းအတွက် စောဒနာဖွယ် မရှိတော့ပေ၊ အကြောင်းမူကား ၎င်းတို့သည် ပဉ္စဝိညာဏ်တို့နှင့် ဒွါရအဖြစ်ဖြင့် သာဓာရဏဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

မှတ်ချက်

၁–ယံ ယသ္မာ ဒွါရာဒိဘာဝတော၊ ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧသော၊ ဤဒွါရစသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မတာ၊ အကြောင်းဖြစ်သော စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ဝါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်း–ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အနက် ယောဇနာ စေလို၏။ ပစ္စယဓမ္မာနံ ဘာဝေါ ဓမ္မတာ–ဟု ဝစနတ္ထပြုရာ၏။

မှတ်ချက်

၂–ယံ သမ္ဘဝန္တိ၊ အကြင်ဖြစ်ကုန်၏။ ဧသော၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မတာ၊ ဖြစ်မြဲသဘောတည်း–ဟု ယောဇနာ စေလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤအနက်ကား ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟီတိ ဝိသမဘာဝါဒိသန္ဓိသိတအဟိ–အာဒိသဒိသုပါဒိန္နဓမ္မေဟိ စက္ခာ ဒီဟိ, ဝနသန္ဓိသိတမက္ကဋ္ဌသဒိသေန စိတ္တေန စ အဘိရမိတတ္တာ။ ဝနဘာဝေါတိ ဟိ ဝနဿာသယောတိ အတ္ထော– ဟူသော အနုဋီ ၂–၄၁–ကို မှီ၍ ပြန်ဆိုအပ်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ဤအဖွင့်၌ ဝနဘာဝေါ–ကို ဝနဿာသယော–ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ရှေး၌ ဝိသမဘာဝ–ဟူရာတွင်လည်း ဝိသမဿာသယ–ဟူသောအနက် ဖြစ်သင့်၏။ ထိုအနက်ဖြစ်ခဲ့လျှင် သန္ဓိသိတနှင့် စပ်ယူရန်ခက်၏။ ထိုပြင် ဝနသန္ဓိသိဟ–ဟူသော အနက်ကို ဝနဿာသယ–ဟူသော အဖွင့်နှင့် နှီးနှောရန်လည်းလို၏။ ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ကား ဤ၌မဟာဋီကာပါဠိကို ဤသို့အနက်ပြန်ဆိုထား၏။ ။ တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌ ကထာစကား၌။ ဝိသမာဒိအဿာသယေဟိ၊ ဝိသမစသည်တို့၌ အလိုရှိကုန်သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ စက္ခာယတန။ပ။ မနာယတနဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟိ၊ မည်ညွှတ်သည်၌ အလိုရှိသောမြွေ, တွင်းအခေါင်း၌ အလိုရှိသောမိကျောင်း, ကောင်းကင်၌ အလိုရှိသောဌက်, ရွာ၌အလိုရှိသော အိမ်ခွေး, သုသာန်၌မှီသော သဒိသဥပါဒိန္နဓမ္မ၌ အလိုရှိသော မြေခွေး, တောင်အလိုရှိသော မျောက်တို့သည်။ (ဤကား ရူပကအနက်တို့တည်း) ဝါ၊ တောင်အလိုရှိသော မျောက်နှင့် တူကုန်သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ တို့သည်။ (သဒိသအနက်) ဝါ၊ တောင်အလိုရှိသော မျောက်ကဲ့သို့သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ တို့သည်။ (ဥပမာအနက်) ဝါ၊ တောင်အလိုရှိသော မျောက်–စက္ခာယတန။ပ။ မနာယတနတို့သည်။ (သမုပေက္ခာ ဟု) ဤသို့ အနက်ပြန်ထား၏။ ထိုအနက်သည် ယုတ္တတရဖြစ်သကဲ့သို့ရှိ၏။ အကြောင်းမူကား အဿာသယအနက်ရှိသော ဘာဝ–ပုဒ်ကို ဝိသမဘာဝ–ဟု အစ၌ ၎င်း, ဝနဘာဝ–ဟု အဆုံး၌ဝင်း ယှဉ်သကဲ့သို့ အလယ်ပုဒ်တို့၌လည်း ဗိလဘာဝ–အာကာသဘာဝ–ဂါမဘာဝ–သုသာန–သန္ဓိ

သိတသဒိသူပါဒိန္နဘာဝ–ဟု ယှဉ်သင့်သောကြောင့်ရင်း ထိုသို့ယှဉ်ခြင်းဖြင့် အနက်သွား ချောမောပြေပြစ်သောကြောင့်ရင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် သုသာန်၌မှီသော သဒိသူ ပါဒိန္နမမ္မ–ဟူရာ၌ "သုသာန်ကိုမှီသော သူသေကောင်နှင့်တူသော ဖောင္ဒဗ္ဗာရုံဟူသော ဥပါဒိန္နမမ္မ"ဟု ဆိုမှ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပေမည်။ သို့ဖြစ်၍ "ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟိ၊ မည်ညွှတ်ရာ၌ အလိုရှိသောမြွေ, ရေနက်ရာကျောက်ဆောင်ခေါင်း၌ အလိုရှိသောမိကျောင်း, ကောင်းကင်၌ အလိုရှိသောငှက်, ရွာ၌အလိုရှိသောခွေး, သုသာန်ကိုမှီသော သူသေကောင်နှင့်တူသော ဖောင္ဒဗ္ဗာရုံဟူသော ဥပါဒိန္နမမ္မ၌ အလိုရှိသောမြေခွေး, တောင်၌အလိုရှိသော မျောက်တို့သည်။ ဝါ၊ မျောက်တို့နှင့်တူသော အာယတနတို့သည်။"ဟု ဤသို့အနက်ပြန်သင့်၏။ ဉာဏ်သက်၍ ကြံပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–ဤသို့အထူးဖွင့်ပြန်သောအနက်ကား–စက္ခုဿာတိ ဝိသေသကာရဏံ အသာဓာရဏသာမိဘာဝေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ တဥ္စိ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စ–ဟူသော မူလဋီ ၂–၄၅။ အာဝေဏိကတ္ထော, အတိသယတ္ထော စ ဝိသေသ သဒ္ဒေါ ဟောတီတိ တဒုဘယံ ဒဿေတုံ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စာတိ ဝုတ္တံ–ဟူသော အနုဋီ ၂–၅၅ တို့နှင့်ရင်း ဤဋီကာ၌ဆိုလတ္တံသော တထာ ဟိ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ, နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စာတိ–ဟူသော ပါဌ်နှင့်ရင်း အညီပင်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ဤပုဒ်ဖြင့် အသာဓာရဏဝိသေသအကြောင်းဖြစ်သည်ကို ပြသည်၊ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးနှင့် မဆက်ဆံပုံကိုကား ကြံသင့်သေး၏။ ပြည်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ တဥ္စိ ပုဂ္ဂလန္တရာ–သာဓာရဏံ–ဟူသော မူလဋီကာပါဌ်ကို ဆောင်၍ "တံ၊ ထိုစက္ခု သည်။ ပုဂ္ဂလန္တရာ–သာဓာရဏံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏ စက္ခုတပါးအား မဆက်ဆံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ဟိ အညပုဂ္ဂလ စက္ခုဝိညာဏသ သာဓာရဏံ၊ နေ ဇဝံ စက္ခုတိ–ထုတ်"ဟူ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြထား၏။ ရူပသ ဝိညာဏံ ရူပဝိညာဏံ–ဟု ဆိုခဲ့လျှင် တပါးသောသူ၏ စက္ခုဝိညာဏ်သည်လည်း ရူပဝိညာဏ် မည်နိုင်၏၊ ထိုကြောင့် တပါးသောသူ၏ စက္ခု ဝိညာဏ်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်၏။ စက္ခုကား ထိုကဲ့သို့ သူတပါး၏စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း ဆက်ဆံခြင်းမရှိ–ဟု ဆိုလို၏။ အသိခက်၏၊ နက်နဲလှ၏။ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ–အရာ၌ ဝိညာဏန္တရာ–သာဓာရဏံ–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် "ဝိညာဏန္တရာသာဓာရဏံ စ၊ ပဋ္ဌဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနံ သမ္ပဋ္ဆိုင်းစသော တပါးဝိညာဏ်တို့နှင့် မဆက်ဆံသည် ရင်း"ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ရူပဝိညာဏံ–ဟု ဆိုခဲ့လျှင် ပဋ္ဌဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနံ သမ္ပဋ္ဆိုင်း စသော တပါးသော စက္ခုဒ္ဒါရိကစိတ်တို့နှင့် ရင်း, အဆင်းကို အာရုံပြုသော မနောဒ္ဒါရိကစိတ်တို့နှင့်ရင်း ဆက်ဆံ၏၊ စက္ခုသည်ကား ထိုသို့သော ဝိညာဏ်တပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်း မရှိ–ဟု ယူရာ၏၊ သိလွယ်၏။ မနသိကာရသည် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးနှင့် မဆက်ဆံ၊ ဝိညာဏ်တပါးနှင့်သာလျှင် ဆက်ဆံသည်။ ဤအချက်ကိုထောက်လျှင်လည်း ဝိညာဏန္တရာသာဓာရဏံ–သာ သင့်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤပုဒ်ဖြင့် အတိသယတ္ထ ဝိသေသကာရဏ ဖြစ်သည်ကို ပြ၏။ ရူပဝိညာဏ–အဆင်း၏ ဝိညာဏ်–ဟု ဆိုခဲ့လျှင် အာရုံပြုမိသော အဆင်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်၏၊ အလုံးစုံသော အဆင်းတို့နှင့် မသက်ဆိုင်၊ စက္ခုဝိညာဏ–စက္ခု၏ဝိညာဏ်ဟု ဆိုရာ၌ကား ထိုဝိညာဏ်သည် အဆင်းဟူသမျှကို မြင်တတ်သောကြောင့် အဆင်းအလုံးစုံနှင့် သက်ဆိုင်၏။ ထိုကြောင့် စက္ခုသည် အလုံးစုံသော အဆင်းတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းဟူသော လွန်ကဲသောဂုဏ်လည်း ရှိသည်ဟု ယူရာ၏။ ပြည်မူ နိဿယ၌ ကား–နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စ၊ အညို စသော အလုံးစုံသော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော စက္ခုဝိညာဏ်အား ဆက်ဆံသည် လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ပနကိဉ္စိ နီလာဒိသဗ္ဗရူပါရမ္မဏဝိညာဏသာဓာရဏံ နေ ဟောတိ–ဗျတိရိက် ထုတ်–ဟုပြဆိုတော်၏။ ဉာဏ်သက်၍ ကြံစည်ပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ အာဒိ–ဖြင့် ရူဓိရ မံသ မေဒ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇ သုက္ကဓာတ်တို့ကို ယူအပ်၏၊ ဤဋီကာ ၁–၄၃၀ ၌ ရသာဒိ ဘာဝေန–၏ အဖွင့်ကိုကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

၁–ဟေတုဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကို ရှေးခ၌ချထားခြင်း, ဖလဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကို နောက်၌ ချထားခြင်းသည် "ရှေးဓာတ် နှစ်ပါးက ဟေတု, နောက်ဓာတ်တပါးက ဖလ"ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏၊ ထိုကိုပင် ဤ၌ ဘာဝ–ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်

၁–ယထာသမ္ဘဝန္တိ ကိရိယာမနောဓာတု ဥပနိဿယကောဋ္ဌိယာ။ပ။ အာရမ္ဘဏာဒိနာ စ မနောဝိညာဏသ ပစ္စယောတိ ဧဝံ မနောဓာတုဓမ္မဓာတူနံ မနောဝိညာဏသ ပစ္စယဘာဝေါ ယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗော–ဟူသော အနုဋီကာ ၂–၅၅–နှင့် အညီ ဆောင်၍ စပ်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနိ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဟူသော မနောဓာတ်၏ မနောဝိညာဏ်အား ပစ္စယအဖြစ်ယှဉ်ပုံကို ပြပြီး၍ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ–ဟူသော သုတ္တန်ဒေသနာအရ ယထာသမ္ဘဝယှဉ်ပုံကိုပြပြန်လို၍ ဒွါရဘူတမနောဓာတုဝသေနဝါ–စသည်ကို မိန့်ဆို၏၊ ထိုသုတ္တန်ဒေသနာ၌ မနောဝိညာဏံ–အရ အာဝဇ္ဇန်း ဧော တဒါရုံတို့ကိုယူလျှင် မန–အရ ဘဝင်ကို ယူရ၏၊ မနောဝိညာဏံ–အရ ဧော တဒါရုံတို့ကိုသာယူလျှင် မန–အရ ဘဝင်နှင့် အာဝဇ္ဇန်းကို ယူရ၏၊ ထိုကြောင့် ဘဝင်မနောဓာတ်က ဟေတု၊ အာဝဇ္ဇန်းဧော တဒါရုံ မနောဝိညာဏ်က ဖလ–ဟူ၍ဌင်း, ဘဝင်နှင့် အာဝဇ္ဇန်းက ဟေတု၊ ဧော တဒါရုံ မနောဝိညာဏ်က ဖလ–ဟူ၍ဌင်း ယူရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–နိရောဓသမာပတ်အခိုက်၌ မနောဓာတ်နှင့်တကွ ဝိညာဏဓာတ် ၆–ပါးလုံးပင် ချုပ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် ဓာတုဒွယကိုသာ ယူခြင်းသည် သင့်ပါ၏လော၊ သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် ဓာတုဒွယကိုသာ ယူပါသနည်း?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် တဒညဝိညာဏနိရောဓော ဝိယ ဟိ–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ဝိညာဏဓာတ် ၆–ပါးရှိရာတွင် မနောနှင့် မတွဲသော ဝိညာဏဓာတ်ငါးပါးကို ဤ၌ ဝိညာဏဓာတု–ဟု ဆိုသည်၊ သို့သော် ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတု–ဟု ပါ၌ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၃–ဤ၌ ဆိုလိုသည်ကား–သညာဝေဒယိတနိရောဓတ် ဟူသည်မှာ ဓာတုဒွယ၏ ချုပ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏၊ ထိုဓာတုဒွယ၏ ချုပ်ခြင်းဟူသော နိရောဓသမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့် နေဝသညာမှတပါးသော မနောဝိညာဏဓာတ်၏ချုပ်ခြင်းသည်ရင်း ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ် မနောဓာတ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်ရင်း အလိုလိုပင် ပါဝင်ပြီးစီး၏။ ထိုကြောင့် ထိုသို့ အလိုလို ပါဝင်ပြီးစီးသော အခြားဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့် မနောဓာတ်ကို မယူတော့ပဲ နေဝသညာ မနောဝိညာဏ ဓာတ်နှင့် ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဤလိုရင်း ဓာတုဒွယကိုသာ ယူသည် ပြဆိုသည်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနိ၊မနောဓာတ်သည် ပဋ္ဌဝိညာဏ်၏ ရှေ့သွားဖြစ်၏၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းမနောဓာတ်သည် ပဋ္ဌဝိညာဏ်၏ နောက်လိုက်ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်ဟု ဆိုလို၏။ ဤဋီကာ ၁၈၃–၌ အထူးထင်ရှားလတ္တံ့။

မှတ်ချက်

၁–ဤစကားသည် ဓမ္မဓာတ်ကို အာရုံမပြုနိုင်သည်ကို ရည်၍ဆိုသော စကားဖြစ်ရာ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ပဋ္ဌဒ္ဓါရိကဧော စိတ်တို့သည်လည်း ဓမ္မဓာတ်ကို အာရုံမပြုနိုင်သည်ချည်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဤပါဌ်ကို စဉ်းစားသင့်၏။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရိကဝိညာဏ ဝဇ္ဇနတ္ထံ–ဟု ရှိသင့်သကဲ့သို့ထင်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဤအရာတွင် အာရမ္မဏစသည်တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောဓာတ်တို့ကို "စက္ခုဓာတုအာဒယော ပန ဧကစ္စာ စ ဓမ္မဓာတု"ဟု ပြဆိုထား၏။ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုအာဒယောဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဓမ္မဓာတ်မှ ကြွင်းသောဓာတ် ၁၇–ပါးတို့ကို ဆိုသည်ဟု ယူအပ်၏၊ ထိုသို့ယူပါမှ ၎င်းဓာတ်တို့က မနောဝိညာဏ်အား အာရမ္မဏာဒိပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြဆိုခြင်း ပြည့်စုံပေမည်။ ထိုတွင် ရူပ သဒ္ဒ ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့သည် ပဉ္စဒ္ဒါရိကဝိပါက် မနောဝိညာဏ်၏လည်း အာရမ္မဏပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ၎င်းဝိပါက်တို့ကို ကြဉ်ခြင်းအကျိုးငှါ "ဧကစ္စာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ"ဟု ဆိုသည်ဟူသော ဋီကာ အဖွင့်ကို ဆင်ခြင်သင့်၏။ ထိုပြင် အထ ဝါ–စသည်ဖြင့် ပြဆိုသောဒုတိယဝိကပ်၌လည်း လောကီဓာတ်တို့ကို အာရုံပြုနိုင်သော အကုသိုလ်စိတ်နှင့် ကာမဓာတ်တို့ကို အာရုံပြုနိုင်သော ကာမဝိပါက်မနောဝိညာဏ်တို့ ကြွင်းကျန်နေသည်ကို ဆင်ခြင်သင့်၏။ ဤအရာ၌ အသင့်လျော်ဆုံးမှာ ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော မဟဂ္ဂုတ်မနောဝိညာဏ်တို့ကို ကြဉ်ခြင်းအကျိုးငှါ "ဧကစ္စာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ"ဟု မိန့်ဆိုသည်ဟု ယူလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။ ပညာရှိတို့ အထူးဉာဏ်သက်၍ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–နိယတအာရုံရှိသော ပဉ္စဝိညာဏ်နှင့် အနိယတအာရုံရှိသော သန္တီရဏတို့သည် နိယတအာရုံ အနိယတအာရုံ အားဖြင့် ကွဲပြားသောကြောင့်–ဟု ဆိုလိုဏ်။

မှတ်ချက်

၁–ဤကား မြန်မာမူရှိရင်းအတိုင်းပြန်သော အနက်ဖြစ်သည်၊ သီမူ၌ကား ဝိညာဏံ သိယာ–၌ တဝါကျ ဖြတ်၍ ပွသင်္ဂတော–ဟူသော ဟိတ်ပါဌ်ကို နှ သိယာ–နှင့် စပ်လျက်ပြထား၏၊ ထိုအလိုအားဖြင့် "စ၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုသို့ သဝန ဝိညာဏ် စသည်တို့၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ရူပါရမ္မဏပသုတမေဝ၊ လျှင်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ မနော ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ (သမာနဝတ္ထုဘာဝေါ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒဿနဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ သမာနဝတ္ထုဘာဝပွသင်္ဂတော၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်"ဟု အနက်ပေး၍ ယင်းဟိတ်ပါဌ်ကို နှ သိယာ–၌ စပ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၂–သဒ္ဒါရုံ စသည်ကို နလုံးသွင်းခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့် သဝနဝိညာဏ် စသည်တို့ မဖြစ်သင့်၊ ထိုသို့မဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ရူပါရုံကိုသာ အာရုံပြုသောဝိညာဏ် ဖြစ်ရာ၏၊ ဤမျှသာမကသေး မနောဝိညာဏ်တို့သည် တည်ရာဝတ္ထု တူမြဲဖြစ် သကဲ့သို့ ဒဿနဝိညာဏ် စသည်တို့သည်လည်း တည်ရာဝတ္ထု တူရာသောကြောင့် ထိုဒဿနဝိညာဏ်နောင် အဆက်ဆက် ဖြစ်သော ဝိညာဏ်သည်လည်း စက္ခုဝတ္ထုကိုသာ မှီသည်ဖြစ်ရာ၏၊ သောတဝတ္ထု စသည်ကို မှီသော ဝိညာဏ်သည်လည်း မဖြစ်နိုင်ရာ။ အတိုချုပ်ဆိုလိုသည်မှာ အာရုံရော ဝတ္ထုရော နှစ်မျိုးလုံးတူသော ဝိညာဏ်သာ ဖြစ်ရာသည်ဟု ဆိုလိုဏ်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ ဥသုမမတ္တေန ဥဒ္ဓဟတိ–ဟု ရှိ၏။ ဥသုမမတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓဟတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မနနမတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓဟတိ၊ ၏–ဟု အနက်ပေး။

မှတ်ချက်

၁–၏ဟူ၍ရင်း အားဟူ၍ရင်း ပေးလျှင် သမ္ဘျယ–ပုဒ်၏ အနက်နှင့် အဆက်အစပ် ပြတ်သွားသည်၊ ထိုကြောင့် မှ–ဟု ပြန်သည်၊ မနတော–ဟု ရှိလျှင်သာ၍ကောင်း၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤပုဒ်လည်း အစပ်ခက်၏၊ သမ္ဘန္ဓိ–ဟု ရှိလျက် နောက်ပုဒ်နှင့် တသမာသ်တည်းသော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် မနသော၊ ၏။ သမ္ဘန္ဓိဝိသိဋ္ဌမနနကိစ္စာဘာဝတော၊ စပ်ဆိုင်သော ထူးသော သိခြင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်–ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–စသာ–၌ စ–ကား ဝစနာလင်္ကာရမျှဟု ယူအပ်၏၊ သို့မဟုတ် ထယာဝုတ္တေနေ၀–နောင် စ–ကို ပိုသည်ဟု ယူ၍ ဤ စ–ကိုပင် ဝါကျာရမ္ဘဧေတကဟု ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–သီမူနှင့်အညီ ဤတွင် ဝါကျတရပ် ပြီးဆုံးစေရမည်။ မြန်မာမူရှိရင်းအတိုင်းဆိုလျှင် မနောဒ္ဓါရသမညာရဟံ၊ အမည်ကို ရထိုက်သော စိတ်ကို–ဟု အနက်ပေး၍ ဝုစ္စတိ–၌ စပ်ရာ၏။ မချောမောလှပေ။

မှတ်ချက်

၁–မနော စ၊ ထူးသောသိခြင်းကိစ္စရှိသောစိတ်လည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ဝိညာဏဉ္စ စ၊ ထူးသော ဝိဇာနနကိစ္စရှိသော ဝိညာဏ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနောဝိညာဏံ၊ မည်၏–ဟု ဤသို့ ၀စနတ္ထပြုရန် ညွှန်ပြ၏။

မှတ်ချက်

၁–မူလဋီ ၂–၄၈–နှင့် အညီပင်၊ ဤဖြင့် ဝိသရကွန့်နှင့်လည်း လျော်စေ၍ အမတာ–၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကိုလည်း ပေါ်စေ၏။

၂–ဝိသဘူတအနတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့် အမတအားဖြင့် ရှုအပ်၏၊ အသန္တ, သပ္ပဋိဘယ အနတ္တတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့် သန္တ, ခေမအားဖြင့် ရှုအပ်၏–ဟု ပြသည်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စဇာနနံ–ဟု ရှိ၏၊ လုံးဝပြီးပြီးသော ကိစ္စကိုသိခြင်း (၀၊) သိသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟု အနက်ရသောကြောင့် ရှေ့နောက်ညီ၍ယူရန်ခက်၏၊ ထိုအတူပင် ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စဇာနနခီဏာသဝ၀ သ ဘာ၀ဘူတော ဟုတ္တာ–ဟု ရှိရင်းပါ၌ဌ၌လည်း သင့်လျော်သောအနက်ကိုယူရန်ခက်၏၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဉာဏကိစ္စ–နှင့် ဤ၌ ဇာနနကိစ္စ–သည် အနက်တူပင်ဖြစ်သည်၊ ခီဏာသ၀ဿဘာ၀ဘူတော–၌ ခီဏာသ၀ဿ ဘာ၀ဘူတော–ဟု ဝါကျနှင့်ရှိလျှင်လည်း အထက်ပါအတိုင်း ရဟန္တာ၏သဘောဟူသော အနက်ကိုသာ ပြန်ရမည်ဖြစ်သည်။ သမာသ်တွဲလျက်ရှိရာ၌ သဘောဟူသောအနက်လည်း ပေါ်လွင်၏၊ "ဆဋ္ဌဂုံပေကွာ ဝိယခီဏာသ၀ဿေ၀ ဓမ္မဘူတော"ဟု ဖွင့်သော အနုဋီ ၂–၈၂ နှင့်လည်း လျော်၏၊ လျော်ပုံကား သံ၀ဏ္ဏေတဗ္ဗ–၌ ဘာ၀ဘူတော–ဟု ဘာ၀နှင့်ရှိခဲ့လျှင် ဓမ္မ–ဟု ဖွင့်ပြဖွယ်မရှိ၊ သဘာ၀ဟူ၍သာ ဖွင့်ပြဖွယ်ရှိပေ၏၊ စင်စစ်သော်ကား သံ၀ဏ္ဏေတဗ္ဗ၌ သဘာ၀–ဟု ရှိသောကြောင့် ၎င်းနှင့်ထပ်တူမဖြစ်စေရန် ဓမ္မ–နှင့်လဲလှယ်၍ဖွင့်သည်ဟု ယူဆသင့်၏၊ ဤသို့ သင့်လျော်ပေ၏၊ ထို့ပြင် သဘာ၀–ဟူသောပါဠိသည် သွဘာ၀–ဟူသော သက္ကတနှင့် မိတ္တူပင်ဖြစ်၍ သ–၌ ဒွေဘော် ရောက်လျက် ခီဏာသ၀ဿဘာ၀ဘူတော–ဟုရှိလေသည်၊ ထိုကြောင့် ၎င်းသဒ္ဒေဘော်ကို သ–ဝိဘတ်ဟု မယူပဲလည်း သင့်သည်သာတည်း၊ ပြည်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ကား ဤအရာတွင် "ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စဇာနနရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို ပ၀တ္တနိမိတ်ပြု၍ အညာတာ၀ီ–သဒ္ဒါသည် တံသမ၏ဂိုဝုဂ္ဂိုလ် တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မကို ဟော၏၊ ထိုဉာဏ်သည် အညာတာ၀ိဘာ၀ ဖြစ်၏၊ ထိုပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စဇာနန (ဇာနနကိစ္စ?)သည် ခီဏာသ၀သဘာ၀ဖြစ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သောကြောင့် ခီဏာသ၀ဿ ဥပ္ပဒ္ဒနတော–ဟူသည်"ဟု ပြဆိုထား၏၊ ထို့ပြင် သော–ဟူသော ပဌမန္တပုဒ်, ဘူတော–ဟူသော ပဌမန္တပုဒ်တို့သည် ဟုတ္တာ–၌ စပ်ပြီးလျှင် ပဓာနပုဒ်ဖြစ်သော ဥပ္ပတ္တိတော–နှင့် စပ်ခြင်းကိုလည်း သဒ္ဒါအနေအားဖြင့် သင့်မသင့် ဆင်ခြင်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤကျန်ဒြိယ–ပုဒ်ပြီးပုံကို သဒ္ဒနီတိသုတ္တမာလာ နှာ ၂၃၄၊ သုတ်နံပါတ် ၇၆၃–၌ ကျန္ဒတော လိင်္ဂသိဒ္ဓ ဒေသိတဒိဋ္ဌ ဧဋ္ဌိဿရိယတ္ထေ စ။ ။ လိင်္ဂတ္ထေ သိဒ္ဓတ္ထေ ဒေသိတတ္ထေ ဒိဋ္ဌတ္ထေ ဧဋ္ဌတ္ထေ ကျဿရိယတ္ထေ စ ဝတ္တမ္ဘေ ကျန္ဒသဒ္ဒတောဏိယပစ္စ ယော ဟောတိ။ ကျန္ဒြိယာနီတိ ဧတ္ထ ဟိ ကျန္ဒေါ ဝုစ္စတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပရမိဿရိယဘာဝတော, ကုသလာကုသလဿ ကမ္မံ ကမ္မေသုကဿစိ ကျဿရိယာဘာဝတော၊ တသ္မာ ကမ္မသဒ္ဓနိတာနိ စက္ခာဒီနိ ကျန္ဒံ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ ဥပလင်္ဂေန္တိ, တေန စ သိဒ္ဓာနီတိကျန္ဒြိယာနိ၊ သဗ္ဗာနေဝ ပန ဗာဓိသတိန္ဒြိယာနိ ကျန္ဒေန ဘဂဝတာ ယထာဘူတတော ဒေသိတာနီတိ ကျန္ဒြိယာနိ၊ တထာ ကျန္ဒေန ဘဂဝတာ ဒိဋ္ဌာနီတိ ကျန္ဒြိယာနိ၊ တေနေဝ စ ကျန္ဒေန ဘဂဝတာ ကာနိစိ ဂေါစရာသေဝနာယ ကာနိစိ ဘာဝနာသေဝနာယ ဧဋ္ဌာနီတိ ကျန္ဒြိယာနိ၊ အာဓိပစ္စသခ်ါတေန ကျန္ဒြိယဌေနာပိ ကျန္ဒြိယာနိ။ အပိစ ကျန္ဒန္တိတိ ကျန္ဒြိယာနိ၊ အတြ ပနိဒမ္ပိ ဥပလက္ခဏီယံ ကျန္ဒသ ဘာဝေါ ကျန္ဒိယန္တိ ဝိဂ္ဂဟေ ကျန္ဒိယန္တိ ပဒံ သကတ္ထညေဝ ဝဒတိ၊ တဒေဝ ပဒံ ဒကာရဿ ဒြကာရေ ကတေ စက္ခာဒီနိယေဝ ဝဒတိ။ သကေ်တနိရုဏ္ဍော ဟိ သဒ္ဒေါ အတ္ထေသူတိ–ဟု ပြဆိုထားလေသည်။

မှတ်ချက်

၁–အနာကင်းခြင်း ဘေးရန်ကင်းခြင်း စျာန်အဘိညာဉ်ကိုရခြင်း စသော အသာဓာရဏာပယောဇဉ်, လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ စသော အပ္ပဓာနပယောဇဉ်များ ရှိသေးသည်ကိုလည်း သိစေ၏။

မှတ်ချက်

၂–ယခုလက်ရှိ စာအုပ်တို့၌ကား အကွဲအပြားမရှိ၊ ပါဠိနှင့် အဋ္ဌကထာအဆို ညီလျက်ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၃–ဤစကားရပ်ဖြင့် ရှေ့နောက်ပြန်၍ အနက်ယောဇနာရန်ပြသည်၊ သို့သော် ပါဠိရှိရင်းအတိုင်းလည်း အနက်ချော မောသည်သာ။

မှတ်ချက်

၁–ဟောထားသော ၂၂–ပါးထဲမှ တပါးတပါး၏သာလျှင် ကွဲပြားခြင်း မကွဲပြားခြင်းကို ဆိုလိုသည်၊ ခွဲဟောပြီးသော အပြားကိုကား မဆိုလို၊ ထိုကြောင့်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–အဓိကာရတ္တာ–ဟု ရှိသင့်၏၊ မူလဋီ ၂–၈၀–၌ ပဝတ္တတ္တာ–ဟု ရှိ၏၊ အနုဋီ ၂–၈၃–၌ ပကရဏတောပိ တံ ဒသေတိ "ကျန္ဒြိယကထာယ စ ပဝတ္တတ္တာ"တိ–ဟု အနုသန္ဓေစပ်လျက် ဖွင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ အာဒိ–ဖြင့် ရူပါဝစရစသော အထက်အထက် ဥပေက္ခွန်ဒြေတို့ကို ထောက်၍ ကာမာဝစရကုသိုလ်စသော အောက်အောက် ဥပေက္ခွန်ဒြေကို ယူအပ်၏။

၂–သန္တပဏီတ မဟုတ်သော ဥပေက္ခွန်ဒြေကို မဈျတ္တာကာရနုပါပနံ–နှင့်သာ စပ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ရှေး၌ ပရိကပ္ပဝါစက ကျတိ–ပုဒ်ရှိခဲ့သည့်အလိုအားဖြင့် ဤတွင် အဖြေတရပ်–ဟု ယူသင့်၏၊ ရှေး၌ ကျတိ–မရှိ လျှင်မူကား "ဝုတ္တာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော"–ပုစ္ဆာအနက်ပြန်၍ နောက်ဆိုလတံ့စကားရပ်နှင့် တဆက်တည်းဟု ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ သရာဂ–အရာ၌ သံရာဂ–ဟု ရှိ၏။ အနုဋီ၌ ဝိသဘာဂဝတ္ထုသရာဂနိမိတ္တာ ဟိ–ဟု ဝါကျဧေတကနိပါတ် နှင့်တကွ ဝါကျသစ်အဖြစ်ဖြင့် ရှိ၏။ ထိုမူနှစ်ခုကိုထောက်၍ ဝိသဘာဂဝတ္ထုသံရာဂနိမိတ္တာ ဟိ–ဟူသော ပါဠိကိုသာ ပါဠိမှန် ဟု–ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဝိသဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါတိ နာနာဂုဏဝိသဝနတော ပဒုမမိဝ ဝိကသနဋ္ဌေန ဗုဒ္ဓေါ–ဤဋီကာ ပ–၂၅၀၊ ပဋိသံ ၌ ဒု–၈၅–တို့ကို မှီ၍ ပြန်အပ်သောအနက် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤအရာ၌ သင့်အံ့ မထင်။

မှတ်ချက်

၁–ဝိသဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါတိ နာနာဂုဏဝိကသနတော ပဒုမမိဝ ဝိကသနဋ္ဌေန ဗုဒ္ဓေါမဟာနိဒ္ဒေသ ၌ ၃၉၀–ကို မှီသည်။ ဤအနက်လည်း ဤအရာ၌ သင့်အံ့ မထင်။

မှတ်ချက်

၂–ဤနောက်ဆုံး အနက် ၂–ချက်သည် "ဝိဿဝိတာယာတိ အရဟတာယ။ အနေကတ္ထတ္တာ ဟိ ဓာတူနံ အရဟတ္ထော ဝိ–ပုဗ္ဗော သု–သဒ္ဒေါ။ ဝိဿဝံ ဝါ သဇနံ ဝသိတာ ကာမကာရိတာ ဝိဿဝိတာ" ဟူသော မူလဋီ ၁–၈၆–နှင့် အညီ ပြန်အပ်သော အနက်ဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့်မူ အဌသာလိနီ အဗ္ဘန္တရတိက်အဖွင့်၌ အဗ္ဘန္တရ ၄–မျိုးကို ထုတ်ပြရာတွင် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဝိသယဗ္ဗတ္တ–ဟု ပြဆိုထား၏၊ ခီဏာသဝတို့၏ အရဟတ္တဖိုလ်သည်လည်း တစိတ်တဒေသ အားဖြင့် အစိုးရသော ဝိသယဖြစ်သင့်သောကြောင့် ထိုအဌသာလိနီ အဖွင့်မှ ယူ၍ ဤ၌ ဝိသယတာယ–ဟု ဋီကာဆရာ ရေးခဲ့သည်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဝိသယတာယ၊ အစိုးရသောအရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်–ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ဝိ–မရှိသင့်၊ ဒွေဓာ–ဖြင့် ဝိ–၏အနက်ကို ပြသည်၊ ဤဋီကာ ဒု–၃၉၇–၌ ကြည့်။

မှတ်ချက်

၁–နိဗ္ဗာန်မှာသာလျှင် ဒုက္ခကင်းသည် မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း ဒုက္ခကင်းသည်ဟူသော အနက်ကို ဇ၀–ဖြင့် ပြ၏။

မှတ်ချက်

၁–စောဒနာ၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော ပဋိပဒါသည်ပင် ဒုက္ခနိရောဓပွတ္တိ ဖြစ်သည်ဟု ယူ၍ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော ပဋိပဒါသည် ဒုက္ခနိရောဓပွတ္တိ၏အကြောင်း ပဋိပဒါဖြစ်သည်ဟု မဆိုသင့်ဟူ၍ စောဒနာ၏။ ပရိဟာရ၌ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဓိဂမကို ပတ္တိ–ဟု ဆိုသည်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော အကျင့်ကို ထိုပတ္တိဟူသောအဓိဂမ၏ ပြီးကြောင်း (၀ါ) နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်း ပဋိပဒါဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ကွဲပြားသောကြောင့် ထိုအဌကထာစကားသင့်သည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤဋီကာနှင့် အလားတူ မူလဋီကာပါဠိကို အနုဋီကာ ၂–၆၂–၌ "ပုဂ္ဂလသဒ္ဓါကိရိယာ–ဓမ္မဘာဝေဟိတိ ပုဂ္ဂလဓမ္မဘာဝေန, သဒ္ဓါကရဏဓမ္မဘာဝေန စ"ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်၌ ပုဂ္ဂလဓမ္မဘာဝေန–ဖြင့် ပုဂ္ဂလသဒ္ဓါကိရိယာ–ကို ဖွင့်သည်၊ သဒ္ဓါကရဏဓမ္မဘာဝေန–ဖြင့် ဓမ္မဘာဝကို ဖွင့်သည်–ဟု ယူအပ်၏။ သို့မဟုတ် သဒ္ဓါကရဏ–သဒ္ဒါ ကြေနေသည်ဟူ၍သော်လည်း ယူအပ်၏။ ဆိုလိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည် အရတရားကိုယ်အားဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားပင် ဖြစ်သော်လည်း ယင်းကို ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟု သီးခြားယူ၍ရင်း ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုပင် မျက်မှောက်ပြုကြောင်းတရားအဖြစ်ဖြင့် သီးခြားယူ၍ရင်း ခွဲခြား၍ ပြသည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၃–ဖိုလ်သည် မဂ်ဟူသော နိရောဓပွတ္တိ၏ အဆုံးသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း နိရောဓပွတ္တိ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏။ ပြည်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ကား ဤဋီကာပါဌ်ကို ထုတ်ပြု၍ ဤသို့အနက်ပြန်ထား၏။ "အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပွတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်း၏။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင်ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သယဉ္စ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော အရိယမဂ်မူကား။ ဒုက္ခနိရောဓပွတ္တိဘူတံ၊ အပြီးအဆုံးမဟုတ်သေးဘူး ဒုက္ခနိရောဓ သို့ရောက်ဆဲမျှဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသာ၊ ထိုနိဗ္ဗာနဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော နိရောဓပွတ္တိ၏။ (ပဋိပဒ–တွင် စပ်) အဘိသမယဘူတာယ၊ ယ–ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခနိရောဓပွတ္တိယာ၊ ဓ–သို့ ရောက်ဆဲရောက်စဖြစ်သော အရိယမဂ်၏။ (တာ–၌ စပ်) ပဋိပဒတာ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။"

မှတ်ချက်

၁–နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်–ဟူသော တရား ၂–ပါး၌ သစ္စ–သဒ္ဒါထင်လျှင် ဧကံ ဟိ သစ္စံ–ဟု အဘယ်ကြောင့်ဟောပါ သနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ တသ ပန–စသည်ကို မိန့်သည်။ တနည်းကား–ဒုက္ခနှင့်သမุဒယကို သိခြင်းလည်းရှိသေးသည် မဟုတ်လော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ တသ ပန–စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုကြောင့် အနုဋ္ဌီ ၂–ဖ၃ ၌ "သတိပိ ဒုက္ခသမุဒယာဝ ဗောဓေယာဝဒေဝ နိရောဓမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထာ ပညာဘာဝနာတိ ပစ္ဆိမဒ္ဒယသေဝ သစ္စတ္တံ သာတိသယံ, တဒဓိဂမသ စ အဝိဝါဒ ဟေတုတံ သုတ္တေ ဝိဘာဝိတံ ဒသေန္တော တသ ပနာတိအာဒိမာဟ"ဟု ဆိုဏ၏။ (သာတိသယံ၊ သော။ သစ္စတ္တံ စ၊ အဖြစ်ကိုဌင်း။ သုတ္တေ၊ ၌။ ဝိဘာဝိတံ၊ သော။ တဒဓိဂမသ၊ ထိုသစ္စာနှစ်ပါးကို ရခြင်း သိခြင်း၏။ အဝိဝါဒဟေတုတံ စ၊ မငြင်းခုံခြင်း ၏အကြောင်း အဖြစ်ကိုဌင်း။ ဒသေန္တော၊ ၍)။

မှတ်ချက်

၁–ဤပါဌ်နေပုံကို ထောက်လျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဧတပရမတော–အရာတွင်လည်း ဧတ–ပရမတာယ–ဟု ရှိသင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ကာမတဏှာဘာဝသာမညေန–ဟူရာ၌ သီမူနှင့်အညီ ကာမံ တဏှာဘာဝသာမညေန–ဟု ရှိစေရမည်၊ ထိုသို့ရှိပါမှ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာတို့ကိုလည်း သိမ်းယူနိုင်မည်။

မှတ်ချက်

၂–ဤ ဂဟိတာပိ–အရာ၌ "ဂဟိတာ၊ တထာပိ"ဟုရှိလျှင် သာ၍ ကောင်းသည်၊ ထိုသို့ရှိလျှင် ကာမံ ဂဟိတာ၊ အပ်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း–ဟု အနက်ပေး။ ဝါကျအစ၌ ကာမံ–ပုဒ် (ဝါ) ကာမ–သဒ္ဒါ ပိုသည်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–သဘာဝတောတိ ဒုက္ခဝေဒယိတသဘာဝတော။ နာမတောတိ တေနေဝ သဘာဝေန လဒ္ဓနာမတော။ တေန နအညေန ပရိယာယေန ဣဒံ ဒုက္ခံ နာမ၊ အထ ခေါ ဒုက္ခတ္တာယေဝါတိ သဘာဝေန နာမံ ဝိသေသေတိ။ အထ ဝါ နာမတောတိ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တတာယ လဒ္ဓနာမတော။ ယထာ အညေ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တော ဓမ္မာ နဝ သဘာဝတော ဒုက္ခာ၊ နဝ ဧဝံ ဣဒံ၊ အထ ခေါ သဘာဝတော ဒုက္ခဘူတမေဝေဒံ ဒုက္ခန္တိ (အထ ခေါ၊ သော်ကား။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခဘူတမေဝ၊ ဆင်းရဲဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။) ပုရိမေန ဒုက္ခ–သဒ္ဒေန ပစ္ဆိမံ ဝိသေသေတိ။ မူလဋ္ဌီ ၁–ဖ၀။ ဒုက္ခတ္တာ ယေဝါတိ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခတံ ဝဒတိ။ သဘာဝေန နာမံ ဝိသေသေတီတိ အန္ဓတ္ထသညတံ ဒဿေတိ။ ပုရိမေန သဘာဝဒုက္ခ ဝါစကေန ဒုက္ခသဒ္ဒေန။ သော ဟိ ဝိသေသနံ အဝ္ဆေဒကဘာဝတော ပစ္ဆိမံ သခ်ါရဒုက္ခဋ္ဌံ ဝိသေသေတိ။ သော ဟိ နိဝတ္တေ တဗ္ဗဂဟေတဗ္ဗသာဓာရဏတ္တာ–အဝစ္ဆိန္နိ တဗ္ဗော။ အနုဋ္ဌီ ၂–ဖ၉။

မှတ်ချက်

၂–ဝိပရိဏာမဝန္တတာယ သုခံ အနိဋ္ဌမေဝ ဟောတီတိ ဒုက္ခံ နာမ ဇာတံ။ တေနေဝါဟ "ဒုက္ခပ္ပတ္တိဟေတုတော"တိ။ မူလဋီ ၁–ဖ၀။

မှတ်ချက်

၁–ရှိရင်းပါဠိများ မသင့်သောကြောင့် ဤသို့ပြင်၍ အနက်ပြန်သည်။ ဤသို့ပြင်သင့်ကြောင်းမှာ–ဋီကာပြုပုံ အစဉ်တွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သော ရတနာအစုကို ရှေးဦးစွာပြ၏၊ ထိုနောင် ပြာသာဒ်ပေါ်၌ရှိသင့်သော သယနကို ပြ၏။ ထိုနောင် ပါသာဒတလကို ပြ၏၊ ထိုနောင် ပါသာဒ၏ ဥပစာကို ပြ၏၊ ဤသို့ပြသည့်အစဉ်ကို ထောက်လျှင် ပါသာဒ၌ရှိသော ဥစ္စာသယန မဟာသယနကို ဆိုလိုကြောင်း သိရ၏၊ ၎င်းမှာလည်း ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌လာသော အာသန္ဒီစသော သယနတို့သာလျှင် ဖြစ်သင့်၏၊ မည်သည့်ကျမ်း၌မျှမရှိသော အဏ္ဏဇ–စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော သယနကား မဖြစ်သင့်။ ထိုကြောင့် အထက်ပါအတိုင်းပြင်၍ အနက်ပြန်သည်။ ထိုတွင် အာသန္ဒီ ပလ္လင်္ကတို့ဖြင့် ဥစ္စာသယနကို ပြ၍ ဂေါနကစသည်ဖြင့် မဟာသယနကို ပြသည်ဟု ယူအပ်၏။ ပါဠိရှိရင်းအတိုင်း သင့်အောင် ကြံလိုလျှင်ကား–အဏ္ဏဇ–ဖြင့် ငှက်မွေးကိုဝင်း, မဏ္ဍဇ–ဖြင့် သိုးမွေးကိုဝင်း, ဝါယ–ဖြင့် ယက်သည် ဖြန့်ခင်းသည်ကိုဝင်း, ဇာတိ–ဖြင့် အမျိုးအစားကိုဝင်းယူ၍ "အဏ္ဏဇ မဏ္ဍဇ ဝါယ ဇာတိကေ။ ငှက်မွေး သိုးမွေးတို့ဖြင့် ယက်အပ် ဖြန့်ခင်းအပ်သော အခင်းမျိုးရှိသော"ဟု အနက်ပေးရာ၏။ သို့သော် ၎င်းမှာ လောကာ၌လည်း သုံးစွဲရိုးမရှိ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း မလာ၊ ဂုဏ်လည်းမမြောက်သောကြောင့် မသင့်သည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ယင်းပါဠိကို ပါဠိပျက်ဟူ၍သာ ယူသင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ကုဋ္ဌိမ–၏ အနက်မှာ ကုဋ္ဌ–ဓာတ်၏ ဆေဒန–အနက်အားလျော်စွာ ကြဲ၍ပြန်အပ်သော အနက်မျှဖြစ်သည်၊ ၎င်းပါဠိနှင့်တကွ အနက်ကို စိစစ်သင့်သေး၏။

မှတ်ချက်

၂–သမောတလေ–ကား သြ–ဖြစ်ရန် အကြောင်းမရှိသောကြောင့် မသင့်။ မြန်မာမူဟောင်းနှင့် သီမူတို့အရ သမောတတေ အရာ၌ သမောတ္တတေ–ဟု ပါဠိရင်းဖြစ်သင့်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် "ဟရိတကမ္မလသဒိသမုဒုသဒ္ဒလ သမောတ္တတေ၊ အစိမ်းရောင်သကလပ်(ကတ္တီပါ)နှင့်တူသော နူးညံ့စိမ်းစိုသောမြက်တို့ဖြင့် အညီအညွှတ် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော"ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ အဓောစိပုကံ–ဟု ရှိ၏၊ အမရကောသအဘိဓာန်၌ မေးစိဟော စိဗုက–သဒ္ဒါရှိ၏။ ထိုကြောင့် ဤအရာ၌ အဓောစိဗုကံ–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တာတရ ဖြစ်ရာ၏၊ အဓောစိဗုကံ–မေးစိ၏အောက်၌–ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ပါဠိအဘိဓာန်၌ မေးစိဟော စုဗုကံ–ဟု ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် အဓောစုဗုကံ–ဟု ရှိသင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ဒုတိယအနက်အလိုအားဖြင့် ဟိ သာအနက်ရှိသော ကရ–ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်ဟု ယူအပ်၏၊ ကံကြမ္မာဟော ကမ္မကာရဏာ–ဟူသော ပုဒ်ကဲ့သို့ ခါရာဝသေစနကာရဏာ–ဟု ထီလိုင်နှင့်လည်း သင့်၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤ၌တတိယအာဝဋ္ဋ–သုံးခုမြောက်အရပ်ဟူသော ဝေါဟာရကို ဘာဝပွကာသဆေးကျမ်း ပဗ္ဗခဏ္ဍ, ဒုတိယပွကရဏ ၃၂–၃၃–တို့၌ အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရ၏။

ဝံ ခနာဘျာကြိတိ (ဟု အသံထွက်ဖတ်ပါ၊) ယောနိ, ဩျာဝတ္တာ သာ စ ကီတ္တိတာ။
တသျာသ် ကြိတီယေ(ဟု အသံထွက်ဖတ်ပါ) တွာဝတ္တေ၊ ဂဘဂယျာ ပြတိဋ္ဌိတာ။

ယထာ ရောဟိတမတ္ကသ္ယ၊ မုခ ဘဝတိ ရူပတား။
တတံသ္ဌာနံ တထာရူပါ ̊ ၊ ဂဘဂယ္ကာ ̊ ဝိဒုဗုဓား။

ဎင်းသက္ကတဂါထာတို့ကို ပါဠိပြန်လျှင် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သင့်၏။

သခ်ံနာဘျာကာရာ ယောနိ၊ တျာဝဠ္ဠာ သာ စ ကိတ္တိတာ။
တသာ တတိယေ တွာ'ဝ'ဠ္ဠေ၊ ဂဗ္ဘာသယော ပတိဋ္ဌိတော။
ယထာ ရောဟိတမစ္ဆသ၊ မုခံ ဘဝတိ ရူပတော။
တံသဏ္ဌာနံ တထာရူပံ၊ ဂဗ္ဘာသယံ ဝိဒူ ဗုဓာ။

အထက်ပါဂါထာတို့ဖြင့် သန္ဓေတည်ရာမွေးဖွားရာဖြစ်သော ယောနိမှာ ခရုသင်းကဲ့သို့အရစ်သုံးခုရှိကြောင်း၊ ထိုတွင် တတိယအရစ်ဖြစ်သော အတွင်းအကျဆုံး အရပ်သည် ဂဗ္ဘာသယဟုခေါ်သော သန္ဓေတည်ရာအရပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဎင်းယောနိ၏ ပုံသဏ္ဌာန်မှာလည်း ငါးကြင်း၏ ခံတွင်းကဲ့သို့ အဝကျဉ်း၍ (တတိယအာဝဠ္ဠဟုခေါ်သော) အတွင်းဖက်အရပ်မှာ ကျယ်ကြောင်းတို့ကို ပြဆို၏။ ထိုအဆိုမှ တတိယေ အာဝဠ္ဠေ–ဟူသော စကားကိုယူ၍ အထက်ပါ တတိယ အာဝဠ္ဠ–ဟူသောပါဌ်ကို ဋီကာဆရာ ဖော်ပြခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ရှာရှာဖွေဖွေ တိတိကျကျ ထုတ်ပြရခြင်းမှာ ထိုဋီကာပါဌ်၏ အနက်၌ ယုံမှားသံသယ ကင်းစေရန် အလို့ငှါ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအရာ၌ (ဆိုရေးရှိက ဆိုသင့်စွ–ဟူသော) ပရိဘာသာစကားကို သတိမူပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–အပါယဒုက္ခနှင့် ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလက စသော ဒုက္ခတို့ကိုဆိုသည်၊ ထိုတွင် အတ္တူပက္ကမနှင့် ပရူပက္ကမတို့ကို ဥပက္ကမ မူလကအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တပါးတည်းဟု ပေါင်း၍ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဘာဝ–ကို ရှိခြင်းဟု အနက်ပေးစေလိုဟန်ရှိ၏၊ မူလဋီကာအလိုအားဖြင့် အနတ္တ–ဘာဝ–အရ အကျိုးမဲ့၏အဖြစ်ဖြင့်ဟူသော အနက်လည်း သင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–သီလအနက်ရှိသော ဏိက–ပစ္စည်းမှ ဣက–သည် ကရဏ–ဟူသောကြိယာကိုပါ ဟောသောကြောင့် ယင်းကရဏ–ပုဒ်ကို မပြဘဲ ပြီးသည်–ဟု သိစေ၏။ ထိုကြောင့် မူလဋီကာ ၂–ဖြ–၌ အထ ဝါ သီလဠေန ဣက–သဒ္ဒေန ဂမိယတ္ထတ္တာ ကိရိယာဝါစကဿ သဒ္ဒဿ အဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ယထာ "အပူပဘက္ခနသီလော အာပူပိကော"တိ–ဟု မိန့်ဆို၏။

မှတ်ချက်

၂–ပုနဗ္ဘဝ+ဏိက+အာ=ပေါနောဘဝိကာ–ဟု ပြီးရာတွင် နဿ–မှ အ–ကို သြ–ပြု၍ရင်း သံယုတ် ဗ–ကို ခြေ၍ရင်း ရုပ်ပြီးပုံအထူးကို မှတ်အပ်၏၊ ထိုတွင် သြ–ပြုသည်ကို မနောသမ္ဘဿ–ပုဒ်၌ မနသ်–ဟူသောသက္ကတမှ အသ်–ဘာဂကဲ့သို့ မန–မှ အ–ကို သြ–ပြုခြင်းနှင့် တူသည်ဟု သိအပ်၏။ ထိုကြောင့် မူလဋီ ၂–ဖြ–၌ မနောသမ္ဘဿောတိ ဇတ္ထ မနော ဝိယ စ ပုရိမပဒဿ သြကာရန္တတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ–ဟု မိန့်ဆို၏။ ပုနဗ္ဘဝ–၌ အသဒိသဒ္ဒေဘော်ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ပုနရ်–ဟူသော သက္ကတပုဒ်မှ အန္တ–ရ် အတွက် ဖြည့်စွက်ခြင်းဖြစ်သည်၊ ယခု ပေါနော–၌ အရ်–အတွက် သြ–ပြုထားသောကြောင့် ထိုဒွေဘာဝ ဌာန မရှိတော့ပြီ။ ထိုကြောင့် သံယုတ် ဗ–လည်း ကြေပျောက်လေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ အဘိဌ ၂–၁၀၄–၌ ကမ္မသဟဇာတ တဏှာကိုရည်၍ ပုနဗ္ဘဝံ ဒေတိ–ဟူ၍ရင်း, ကမ္မသဟာယတဏှာကို ရည်၍ ပုနဗ္ဘဝါယ သံဝတ္တတိ–ဟူ၍ရင်း, ထိုနှစ်မျိုးလုံးကို ရည်၍ ပုနပ္ပုနံ ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တေတိ–ဟူ၍ရင်း ဝစနတ္ထတို့ကို ပြဆိုကြောင်း ဎင်းမူလဋီကာ၌ပင် ဆို၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာ၌ ပြည်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယတွင် ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထားလေသည်။ ။ နန္ဒနဒ္ဒေန နန္ဒီ၊ နန္ဒနဒ္ဒေန၊ စုံမက်တတ် နှစ်သက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ နန္ဒီ၊ မည်၏။ ရဠနဒ္ဒေနရာဂေါ၊ ရဠနဒ္ဒေန၊ ဆိုးရည်စွန်းသော အဝတ်ကဲ့သို့ တပ်စွန်းတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ရာဂေါ၊ မည်၏။ ယော စ နန္ဒီရာဂေါ၊ အကြင်စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သော လောဘသည်ငင်း။ ယာ စ တဏှာ၊ အကြင်အာရုံကိုတောင့်တတတ်၍ တဏှာမည်သော လောဘသည်ငင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤနန္ဒီရာဂမည်သော လောဘ, တဏှာမည်သော လောဘဓမ္မ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဧကတ္ထံ အတ္ထတော ဧကံ၊ အနက်သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့် တူကြ၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာမည်သောလောဘကို။ နန္ဒီရာဂေန သဒ္ဓိံ အတ္ထတော ဧကတ္တံဂတာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်၏။ ဤသို့ဖွင့်သော သမ္မောဟ မူလဋီကာ ၆၉–ကိုရှု၍ သဟဂတ–ကို တဗ္ဗောဟူ၍ ဤ၌မဆိုသင့်။ ။ သတလိင်္ဂသ အတ္ထသ၊ သတလက္ခဏာဓာရိနော။ ဧကင်္ဂဒသီ ဒုမ္မေဓော၊ သတဒသီဝ ပဏ္ဍိတော–ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ တခုသောအနက်၏ သကတ်ပဝတ္တနိမိတ် များသည်ဖြစ်၍ လောဘဟူသော အနက်တရားကိုယ်တခုတည်းဖြစ်သော်လည်း တဏှာ စ တသိဏာ ဧဏာ၊ ဧာလိနီ စ ဝိသတ္တိကာ။ ဆန္ဒော ဧဠာ နိကန္တာသာ၊ သိဒ္ဓိနီ ဘဝေနတ္တိ စ။ ။ အဘိဏ္ဍာ ဝနထော ဝါနံ၊ လောဘော ရာဂေါ စ အာလယော။ ပိဟာ မနောရထော ဣစ္ဆာ၊ ဘိလာသော ကာမဒေါဟဠာ။ ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပြအပ်သောအမည်ပညတ် များပြားသည်ဖြစ်၍ နန္ဒီရာဂဟူ၍ဆိုအပ်သော လောဘနှင့်, တဏှာဟူ၍ ဆိုအပ်သော လောဘသည် အနက် သရုပ်တရားကိုယ် အားဖြင့် မကွဲမပြားတူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဟု သိစိမ့်သောငါ သဗ္ဗညုဘုရားသည် "ယာယံ တဏှာပေါနောဘ္ဘဝိကာ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ"ဟု ဟောတော်မူသည် ဟူလိုသော်။ ။ ဤဋီကာ၌ကား တဗ္ဗာဝတ္ထော ဟိ ဧသ သဟဂတသဒ္ဒေါ–ဟူ၏။ တဗ္ဗာဝတ္ထလက္ခဏာ မထင် ဆင်ခြင်။ ။ ဤ၌ တဗ္ဗောဟူ၍ မဆိုသင့်သော် အဘယ်၌ဆိုသင့်သနည်း? ။ ယာယံ တဏှာ ပေါနောဘ္ဘဝိကာ နန္ဒီရာဂသဟဂတာတိ တဗ္ဗာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နန္ဒီရာဂဘူတာတိ အတ္ထော–ဟု ပဌမကုသိုလ်စိတ်အဖွင့် အဋ္ဌသာလိနီ (၁၁၁) သဟဂတ–သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရဏ် ဆိုသင့်သည်။ ။ ပုဒ်အနက် အထူးမရှိ တဗ္ဗော၊ ပစ္စည်းအနက် အထူးမရှိ သွတ္ထ –ဟု သဒ္ဒဝိဒူတို့ဆိုစကြသည်။ တဗ္ဗောဟူသည်လည်း "တသ ဘာဝေါ အတ္ထော တဗ္ဗာဝေါ။ တသ၊ ထိုရှေးပုဒ်၏။ ဘာဝေါ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ တဗ္ဗာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဗာဝေ၊ ထိုရှေးပုဒ်အနက်၌။ နန္ဒီရာဂဟူသော ရှေးပုဒ်၏ အနက်၌ပင်လျှင် သဟဂတ–သဒ္ဒါ ဖြစ်သည်၊ အနက်အသီးအခြားမရှိ"ဟူလို။ ။ တနည်း သော ဧဝ ဘာဝေါ တဗ္ဗာဝေါ။ သော ဧဝ၊ ထိုနန္ဒီရာဂ –ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်သည်ပင်လျှင်။ ဘာဝေါ၊ သဟဂတ–ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။ တဗ္ဗာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဗာဝေ၊ ထိုနန္ဒီရာဂ–ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ဖြစ်သော လောဘဟူသောပဒတ္ထ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဂူထဂတမုတ္တဂတ–၌ ဂူထ–သဒ္ဒါ မုတ္တ–သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ဟူသော အနက်၌ပင်လျှင် ဂတ–သဒ္ဒါဖြစ်၍ ဂတ–သဒ္ဒါ၏အနက် အသီးအခြား မရသကဲ့သို့ပင်ဟူလို။ ထိုကြောင့် နန္ဒီရာဂဘူတာတိ အတ္ထော–ဟု မိန့်သော်။ ။ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်း တတ်သော တရားဖြစ်၍ဖြစ်၏–ဟူလို။ ဤကား နောမတိဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ အဋ္ဌသာလိနီမူလဋီကာ ၆၈–၌ကား တတြ တတြာဘိနန္ဒနတော နန္ဒီ၊ နန္ဒီဘူတော ရာဂေါ နန္ဒီရာဂေါ၊ နန္ဒီရာဂဘာဝေန သဟဂတာတိ နန္ဒီရာဂသဟဂတာတိ နဇ္ဇတ္ထ သမ္မယောဂဝသေန သဟဂတဘာဝေါ အတ္ထိတိ သဟဂတသဒ္ဒေါ တဏှာယ နန္ဒီရာဂဘာဝံ ဇောတေတိ၊ နန္ဒီရာဂဘူတာတိ စသအတ္ထော။ ။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုဘဝထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒနတော၊ ရှေ့ရှုစုံမက်နှစ်သက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နန္ဒီ၊ မည်၏။ နန္ဒီဘူတော၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ တပ်စွန်းတတ်သောသဘောတရားသည်။ နန္ဒီ ရာဂေါ၊ မည်၏။ နန္ဒီရာဂဘာဝေန၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောတရား၏ အဖြစ်ဟူသော သကတ် ပဝတ္တနိမိတ် နှင့်။ သဟဂတာ၊ တကွဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ မည်၏။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤနန္ဒီရာဂသဟဂတာ–ဟူသောပုဒ်၌။ သမ္မယောဂဝသေန၊ ဖြင့်။ သဟဂတဘာဝေါ၊ သဟဂတအဖြစ်သည်။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ–တသ္မာ၊ ထိုသို့သမ္မယုတ်အားဖြင့် သဟဂတအဖြစ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဟဂတသဒ္ဒေါ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ နန္ဒီရာဂဘာဝံ၊ နန္ဒီရာဂအဖြစ်ကို။ ဇောတေတိ၊ ထွန်းတတ်၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အသ၊ ထိုနန္ဒီရာဂသဟတာ–ဟူသော ပုဒ်၏။ နန္ဒီရာဂဘူတာ၊ နန္ဒီရာဂအဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ၎င်း၏အနက်။ ။ ဤဋီကာ အလိုသော် တသ ဘာဝေါ တဗ္ဗာဝေါ။ တသ၊ ထိုနန္ဒီရာဂ၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်ဟူသော သကတ်ပဝတ္တနိမိတ်တည်း။ တဗ္ဗာ ဝေါ၊ ထိုနန္ဒီရာဂ၏ အဖြစ်ဟူသော သကတ် ပဝတ္တနိမိတ်။ တဗ္ဗာဝေ၊ ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဤသို့ဘာဝ–၏ သကတ် ပဝတ္ထ နိမိတ်ဘော ဟော–ဟူလိုသည်။ ငါတို့အလိုကား ဘာဝေါ ပဒတ္ထော သတ္တာယ၊ မဓိပ္ပါယကြိယာသု စ။ သဘာဝသ္မိံ စ လိလာယံ၊ ပုရိသိတ္ထိန္ဒြိယေသု စ–ဟူ၍ မိန့်ရကား အာသယာသယီဘာဝေါ–၌ကဲ့သို့ပဒတ္ထဖြစ်သည်–ဟူလိုသည်။ ဘာဝေါ, အတ္ထော, အဘိ ဓေယ္ယော, ဝစနီယော ဝါစ္ဆတို့ကား ပရိယာယ်တည်း။ ။အတ္ထနောမတိ ကိဠာပိ၊ ကထိတာ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ။ တထာပိ နယမာဒါယ၊ ကထိတတ္ထာ အကောပိယာ။ ။ အာကာရေန မနာပေန၊ ကထနေ ယေန ကေနစိ။ နဝိရဏ္ဏတိ စေ အတ္ထော၊ တံ ပမာဏံ သုမီ မတံ။ ။ အဓိပ္ပါယော သုဒုဗ္ဗုဓော၊ ယသ္မာ ဝိဇ္ဇတိ ပါဠိယံ၊ တသ္မာ ဥပဠ္ဠဟံ ဂဏ္ဍော၊ ဂရုံ ဂရုမတံ ဝိဒူ။ ။ ဤကား ပြည်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ ပြဆိုထားသော အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူအလိုအားဖြင့် ကာမဘဝဝိဘဝသာဒဝသေန၊ ကာမကိုသာယာခြင်း, ဘဝကို သာယာခြင်း, ဘဝပြတ်ကင်းခြင်းကို သာယာခြင်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်–ဟု အနက်ပေး။ သင့်ပေ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဘသ+အန္တ–ဖြင့် ပြီးသည်၊ ဘသန္တာ–ဟူသော သီမူသည် သက္ကတနှင့် ညီ၏၊ သို့သော် သီမူ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ယောသကအတ္ထုပ္ပတ္တိ၌လည်း ဘုသိတ္တာ–ဟု ဥ–နှင့်ပင်ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ ဥ–နှင့်ရှိသော ဘုသန္တာ–လည်း အသင့်ပင်ဟု မှတ်အပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ–ဟူသောပုဒ်၌ ဓမ္မီဟူသော ဝေါဟာရသည် ဝိသေသိကကျမ်း ရှာယကျမ်းတက္ကကျမ်းတို့၌ သုံးသော ဝေါဟာရဖြစ်သည်၊ ယင်းကျမ်းတို့၌ သိစေလိုအပ်သောလက္ခဏာ, ဂုဏ်, အရာဝတ္ထု, အနက်သဘောတစုံတခုကို ဓမ္မ–ဟုခေါ်၍ ထိုနှင့်စပ်ဆိုင်သော (ဝါ) ထိုဓမ္မ၏ တည်ရာဖြစ်သော ဒြဗ်အနက်ကို ဓမ္မီ–ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလေ့ရှိ၏။ ဥပမာ–တောင်မှာ မီးရှိသည်–ဟုဆိုလျှင် မီးကို ဓမ္မ, တောင်ကို ဓမ္မီ–ဟု ခေါ်ဝေါ်၏၊ ကောင်းကင်ပန်းသည် မွှေး၏–ဟု ဆိုလျှင် မွှေးခြင်းဂုဏ်ကို ဓမ္မ, ပန်းကို ဓမ္မီ–ဟု ခေါ်ဝေါ်၏၊ ယုန်ချိုသည် ထက်၏ဟု ဆိုလျှင် ထက်ခြင်းဂုဏ်ကို ဓမ္မ, ယုန်ချိုကို ဓမ္မီ–ဟု ခေါ်ဝေါ်၏၊ ထိုအတူပင် နိဗ္ဗာန်သည် မရှိ–ဟု ဆိုသော ဤအရာ၌လည်း သိစေလိုရင်းဖြစ်သော မရှိခြင်းဂုဏ်ကို ဓမ္မ–ဟု ယူ၍ ထိုနှင့်စပ်ဆိုင်သော နိဗ္ဗာန်ကို ဓမ္မီ–ဟု ဆိုထားသည်၊ ထိုကြောင့် ဤဋီကာ ဒု ၂၁၀–၌လည်း အဏုအာဒီနံ အသိဒ္ဓတ္တာတိ ဧတေန "နိစ္စာ အဏုအာဒယောတိ ပဋ္ဌာယ ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ၊ တတော စ နိဿယာသိဒ္ဓေါ ဟောတူ"တိ ဒဿေတိ–ဟု မိန့်ဆိုထားပြန်လေသည်၊ ထိုပါဠိ၌လည်း နိစ္စဘာဝဂုဏ်ကို ဓမ္မ ဟူ၍ရင်း ယင်းဂုဏ်နှင့်စပ်သော အဏု စသည်ကို ဓမ္မီ ဟူ၍ရင်း အဏု စသည်တို့ကို နိစ္စ–ဟု ဆိုသော ပရဝါဒီတို့၏ ပဋ္ဌာန–ဝန်ခံတင်ပြချက်၌ ဓမ္မီ မည်သော အဏုစသည်တို့သည် မပြီးစီးကုန်, ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှား မရှိကုန်ဟူ၍ရင်း ထိုသို့ မပြီးစီးခြင်း–ထင်ရှားမရှိခြင်းကြောင့်ပင်လျှင် ပရဝါဒီတို့၏ ဥပါဒါဒိနံ အဘာဝတော–ဟူသော ဟိတ်သည်လည်း ဓမ္မီမည်သော အဏုစသော နိဿယအလိုအားဖြင့် မပြီးစီးဟူ၍ရင်း"ဆိုလိုပေသည်၊ ထိုအဆိုနှင့် နီးနှောရ၍ ဤ၌ အနက်ပြန်ဆိုထားသည်။

ပြည်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ကား ဤဋီကာပါဠိကို ဤသို့ မြန်မာပြန်၍ ပြထား၏။ "ဤစောဒနာ၌ နတ္ထေ၀ နိဗ္ဗာနံ–သည် သာမညပဋ္ဌာဉ် ဖြစ်အံ့၊ မိမိစောဒကသည် လိုအပ်သော ခယမတ္တ စသော နိဗ္ဗာန်၏လည်း အဘာ၀သည် ရောက်ခဲ့၏၊ ယင်းသို့ရောက်သော် ပဋ္ဌာန၀ိရောဓ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့မဟုတ်, သူတပါးတို့သည် လိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို စွဲ၍ ပဋ္ဌာဉ်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ဖြစ်သော် အကြောင်း မထင်ရှားခဲ့၊ ထိုသို့အကြောင်း မရကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စောဒနာ၏ အမှီသည် မပြီး။"

မှတ်ချက်

၁–ပရဝါဒီက မိမိ၏ မျက်စိ နား စသော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မတွေ့ရသောကြောင့်–ဟုဆိုခဲ့လျှင် ထိုအကြောင်းသည် ဧကန်အကြောင်းမဟုတ်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၂–မိမိ၏ အနုမာနဖြင့် မသိရသောကြောင့်ဟု ဆိုခဲ့လျှင် ထိုအကြောင့်သည်လည်း ပစ္စက္ခ, အနုမာနတို့ဖြင့် သိသော သူတပါးကို ထောက်၍ လုံလောက်သောအကြောင်းမဟုတ်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–အ၀တ္တမာနတ္တ–နှင့် နိရတ္ထကဘာ၀ါ၀တ္ထု–တို့ဖြင့် တခုတည်းသော ပဓာနအနက်ကိုသာ ယူသင့်သောကြောင့် မြန်မာမူဟောင်းသာ သင့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဝိနိမုတ္တသခ်ါရသာတိ၊ ကား။ သမုဏ္ဍေဒပဋ္ဌိပ္ပသဒ္ဓါဝိမုတ္တိဟိ၊ သမုဏ္ဍေဒဝိမုတ္တိ ပဋ္ဌိပ္ပသဒ္ဓါဝိမုတ္တိတို့ဖြင့်။ သမုခေန စ၊ သခ်ါရဟူသော မိမိကိုမျက်နှာပြုသဖြင့်ဝင်း။ (သခ်ါရအာရုံကို စွန့်လွှတ်ခြင်း, သခ်ါရအာရုံမှ လွတ်မြောက်ခြင်းအလိုအားဖြင့်ဝင်း–ဟု ဆိုလို၏) တပွဋ္ဌိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပွဟာနေန စ၊ ထိုသခ်ါရတို့နှင့်စပ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်သောအားဖြင့်ဝင်း။ သုဋ္ဌု၊ စွာ။ ဝိနိမုတ္တသခ်ါရသ၊ ရှိသောရဟန္တာ၏၊ ဝါ၊ လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာ၏။ ပရမသာသဘာဝေန စ၊ ဖြင့်ဝင်း။ ဂတိဘာဝေန စ၊ ဖြင့်ဝင်း။ ပတိဋ္ဌာနဘူတေ၊ သော။ (မူလဋီ၏အဖွင့် အနုဋီ ၂–၄ဖ–အနက်။)

မှတ်ချက်

၁–ဤလက်သည်းကွင်း အတွင်းရှိပါဠိမှာ သီမူဟောင်းဌမရှိ၊ ဝင်းမှာ အပိုပင်ဖြစ်သည်၊ ဝင်းပါဠိနှင့်တကွဆိုလျှင် အဆက်အစပ် ပြတ်သွားဏ်။

မှတ်ချက်

၁–အနုပ္ပတ္တိနိရောဓကို ခယဟု ဆိုသင့်ပါမည်လော၊ ဝါ၊ ခယ–ဟု အဘယ်ကြောင့်ဆိုပါသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ အယဉ္စိ–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဥပနိဿယတ္တာ–ဟူ၍သာ မဆိုမူ၍ အဘယ်ကြောင့် ပရိယာယေန–ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ပါသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ အနိပ္ဖန္နတ္တာ ပန–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤဝါကျသည် ဟေတုလက္ခဏသ အနုပပတ္တိတော–ဟူသော ပါဠိ၏ အဖွင့်ဖြစ်သည်၊ တေ နိစ္စာ–ပါဠိ၏ ရှေးဌ ရှိခဲ့သော နိဗ္ဗာနသ နိစ္စတ္တာ–ဟူသော ပါဠိ၏အဖွင့်ကား မဖြစ်သင့်။ ထိုကြောင့် နိဗ္ဗာနသ နိစ္စတ္တာ–ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်ကို စာလုံးမည်းနှင့်မဟုတ်ပဲ ရိုးရိုးစာလုံးနှင့်သာ စီသင့်၏။

မှတ်ချက်

၂–မြန်မာမူ၌ တိ–ပိုနေသည်။ သီမူ၌ကား အပက္ခမမ္ဘတ္တာ–ဟု ပါဠိရှိ၏၊ ထိုအလိုအားဖြင့် "အပက္ခမမ္ဘတ္တာ၊ ပက္ခမမ္ဘတာမဟုတ်သောကြောင့်၊ ဝါ၊ ပက္ခ၏ ဗျာပျဟူသော ခမ္ဘမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ပက္ခ၌ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသော (ဟေတု) ခမ္ဘမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်"ဟု အနက်ပြန်ပြီးလျှင် ချာယဝါဒီတို့၏အတွေးအခေါ် နည်းစံနစ်အရ ပက္ခခမ္ဘတာ မဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်ဟု ယူအပ်၏။ မှန်ပေ၏၊ ဤမဟာဋီကာစကားရပ်တို့၌ ချာယဝါဒီတို့၏ အသုံးအနှုန်းဖြစ်သော "ပဋ္ဌိညာ, ပဋ္ဌိညာဝိရောဓ, ခမ္ဘီအသိဒ္ဓိ, (အာသယာသိဒ္ဓ၏ ပရိယာယ်) နိဿယာသိဒ္ဓ"ဟူသော ဝေါဟာရတို့ကိုလည်း တွေ့ရသောကြောင့် ယင်းတို့ကဲ့သို့ပင် ပက္ခခမ္ဘတာ–ဟူသော ချာယဝါဒီတို့၏ ဝေါဟာရကိုလည်း ဤအရာ၌ ထည့်သွင်း၍ အပက္ခခမ္ဘတ္တာ–ဟု ပြဆိုခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၏၊ အပက္ခခမ္ဘတာယ–ဟူ၍သော်လည်း မူလပါဠိရင်းဖြစ်ရာ၏။ ဤအရာ၌ ချာယဝါဒီတို့၏ တက္ကဗေဒ နည်းစံနစ်အရ တွေးခေါ်ကြံဆပုံနှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အလွယ်တကူသိနိုင်ရန် ၎င်းတို့၏ကျမ်းမှ ဥဒါဟရဏ် တခုကို ထုတ်ဆောင်၍ ရှင်းပြဦးအံ့။

ပဗ္ဗတောယံ အဂ္ဂိမာ ဓူမဝတ္တာ (တက္ကဘာသာကျမ်း နာ ၄၀) ဤတောင်သည် (မှာ)မီးရှိသည်။ (အဘယ်ကြောင့်နည်း) မီးခိုးရှိနေသောကြောင့်တည်း။ ဤဥဒါဟရဏ်၌ ချာယဝါဒီတို့၏ ဝေါဟာရအားဖြင့်–

တောင်ကို	ပက္ခ(ခမ္ဘီ)၊
မီးကို	ဗျာပက(ခမ္ဘ၊ သာဓျ၊ အနုမေယျ၊ လိင်္ဂ)၊
မီးခိုးကို	ဗျာပျ၊ ဟေတု (သာဓန၊ လိင်္ဂ)ဟု ခေါ်၏။

ထို့ပြင် တောင်၌ မီးခိုး၏ ထင်ရှားရှိနေခြင်းကို ပက္ခမမ္မတာ–ဟုခေါ်၏။ ထိုကြောင့်ပင် (အဖွင့်ကျမ်း ၄–မျိုးနှင့်တကွ ယှဉ်တွဲပုံနှိပ်ထားသော) တက္ကသင်္ဂဟကျမ်း နှာ ၅၇–၌ "ဗျာပျိသ (ရူမာဒိနော) ပဗ္ဗတာဒိဝုတ္တိတ္တံ ပက္ခမမ္မတာ"ဟု ပြဆိုထားလေသည်။ ထိုအဆိုကို ထောက်၍ ပက္ခမမ္မတာ–ပုဒ်ကို "ပက္ခေ ဝတ္တမာနော ဗျာပျသခ်ါတော ဓမ္မော ပက္ခမ္မော၊ တသ ဘာဝေါ ပက္ခမ္မတာ–"ဟု ဝစနတ္ထပြုရာ၏။ တက္ကဘာသာကျမ်း နှာ ၄၂–၌မူ "ရူမဝတ္ထုံပက္ခသ ပဗ္ဗတသ ဓမ္မော၊ ပဗ္ဗတေ တသ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ"ဟု ပြဆိုထား၏၊ ထိုအလိုအားဖြင့် "ပဗ္ဗတာဒိနော ပက္ခသ ရူမာဒိရူပဗျာပျဝတ္တသခ်ါတော ဓမ္မော ပက္ခ ဓမ္မော၊ သောယေဝ ပက္ခမမ္မတာ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရာ၏။ သူတပါးတို့ မှန်းဆဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် တင်ပြသောဝါကျ၌ ပက္ခမမ္မတာ–ဟူသော ဤအကြောင်းအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံညီညွတ်ရန် လိုပေသည်၊ ယင်းအင်္ဂါနှင့် မပြည့်စုံမညီညွတ်လျှင် ပက္ခ၌ ယုံမှားအပ်သော သာရေ–ဓမ္မကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ချေ။

ဤ ရှာယတက္ကဗေဒနည်းစံနစ်အရအားဖြင့် "နိဗ္ဗာနသ နိစ္စတ္တာ တေ(အဏုအာဒယော) နိစ္စာ (ဝိသုဒ္ဓိ ၂–၁၄၀)–ဟူသော ပရဝါဒီတို့၏ စကားကို စိစစ်လျှင်–

အဏုစသည်တို့သည်	ပက္ခ(ဓမ္မီ၊ နိဿယ)၊
မြဲခြင်းသဘောသည်	ဗျာပက (ဓမ္မ၊ သာရေ၊ အနုမေယျ၊ လိင်္ဂ)၊
နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းသဘောသည် ဗျာပျ ၊	ဟေတု (သာဓန၊ လိင်္ဂ)ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရ၏။

ထိုတွင် ဗျာပျ(ဟေတု)အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြအပ်သော နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းသဘောသည် ပက္ခဟုဆိုအပ်သော အဏုစသည်တို့၌ မတည်မရှိသည်သာတည်း။ ထိုကြောင့် နိဗ္ဗာနသဿနိစ္စတ္တာ–ဟူသော ဟိတ်သည် ပက္ခမမ္မတာ မဖြစ်၊ အပက္ခမမ္မတာသာ ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းပြ စကားသည် ဟေတုလက္ခဏာသို့ မရောက် ဟိတ်မမြောက်ဟုဆိုလို၏။ အဖြောင့်အားဖြင့်မူ နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းသဘောသည် အဏုစသည်တို့နှင့် ဘာမျှမသက်ဆိုင်သောကြောင့် နိဗ္ဗာနသ နိစ္စတ္တာ–ဟူသော ထိုစကားသည် အကြောင်းပြအင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် မညီ၊ အကြောင်းပြရာမရောက်–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–တောင်မှာ မီးရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းပြောဆိုရာ၌ မီးကို ဓမ္မ, တောင်ကို ဓမ္မီဟု ခေါ်သကဲ့သို့ အဏုစသည်တို့ မြဲကြသည်ဟုဆိုသော ပရဝါဒီတို့၏ ဤစကား၌လည်း နိစ္စတ္တာ–မြဲသည်၏အဖြစ်ဂုဏ်ကို ဓမ္မ, ၎င်းနှင့်စပ်ဆိုင်သော အဏုစသည်တို့ကို ဓမ္မီဟု ယူအပ်၏။ ၎င်းဓမ္မီကို ပါဠိကျမ်းဂန်တို့၌ ဂုဏီ–ဂုဏေးဟူ၍လည်း ခေါ်၏။

မှတ်ချက်

၁–အဏုမြူ ပရမာဏုမြူတို့၌ အတွင်းဝင်သော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တို့ကား ထင်ရှားရှိကြပေ၏၊ သို့သော် ပရဝါဒီတို့ ယူဆထားသည့်အတိုင်း မပျက်စီးပဲ တကြွံ့တည်း တလုံးတခဲတည်းတည်နေသော အဏုမြူ ပရမဏုမြူတို့ကား မရှိကြချေ၊ ထို့ပြင် ပကတိ ကာလနှင့် ပုရိသခေါ်အတ္တ စသည်တို့ကား လုံးဝပင် မရှိကြချေ။ ထိုကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အဏုအာဒီနံ အသိဒ္ဓတ္တာဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ ဤဋီကာ၌လည်း ထိုဟိတ်ပါ၌ဖြင့်ပင် "ပရဝါဒီတို့၏ အဏုအာဒယော နိစ္စာ–ဟူသော ဝန်ခံ–တင်ပြချက် (ပဋ္ဌာ)၌ ဓမ္မီအသိဒ္ဓိ ဖြစ်သည်ကို၎င်း, ဥပ္ပါဒါဒီနံအဘာဝတော–ဟူသော ပရဝါဒီတို့၏ အကြောင်းပြချက်သည်လည်း နိဿယအသိဒ္ဓ ဖြစ်သည်ကို၎င်း" ပြသည်ဟု မိန့်ဆိုပေသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ "အဏုစသည်တို့သည် မြဲကြ၏"ဟု တင်ပြသော ပရဝါဒီတို့၏ အဆို(ပဋ္ဌာ)၌ ဓမ္မီဟု ဆိုအပ်သော အဏုစသည်တို့သည်ပင် ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် မရှိကြချေ၊ ထို့ကြောင့် မှီရာအဏုစသည်တို့မှ မရှိလျှင် ၎င်းတို့ကိုမှီ၍ ရှိရမည့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောတို့ကိုမူ စဉ်းစားရန်ပင် မလိုတော့ရကား ဥပ္ပါဒါဒီနံအဘာဝတော–ဟူသော ဟိတ်သည်လည်း အရင်းလဲက အဖျားထင်းဖြစ်သည် ဆိုသကဲ့သို့ပင် အဓိပ္ပါယ် မရှိတော့ပေဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ ဤအရာတွင် တက္ကကျမ်းတို့မှ အာသယာသိဒ္ဓဥဒါဟရဏ်တို့ကို သုတပွါးစေရန် ထုတ်ပြဦးအံ့။

၈၈နာရဝိန္ဒံ သုရဘိ အရဝိန္ဒတ္တာ သရောဇရဝိန္ဒံ ဝိယ (တက္ကသင်္ဂဟ နှာ ၇၆)–ကောင်းကင်ကြာပန်းသည် ကြာပန်းဖြစ်သောကြောင့် ရေအိုင်မှကြာပန်းကဲ့သို့ပင် မွှေးကြိုင်၏။ ဤဥဒါဟရဏ်၌ ကောင်းကင် ကြာပန်းမည်သည် မရှိချေ၊ ထို့ကြောင့် (ကြာပန်းဖြစ်သောကြောင့်ဟူသော) အကြောင်းပြစကားသည် ကောင်းကင်ကြာပန်း ဟူသော မှီရာ မရှိသောကြောင့် မှီရာအလိုအားဖြင့် မပြီးသော အာသယာသိဒ္ဓ ဖြစ်လေ၏။

ဧဝံ သသဝိသာဏံ တိက္ခံ ဝိသာဏတ္တာ၊ ကုမ္မလောမာနိ ကမ္မလဧနကာနိ လောမတ္တာ၊ မိဂလောမံ ဝါတိအာဒီနိ အာသယာသိဒ္ဓသ ဥဒါဟရဏန္တရာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ (တက္ကသင်္ဂဟ၏အဖွင့် ဝိရလာ) အနက်အဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင်ထင်ရှား၏။

မှတ်ချက်

၁–ပနဿ–အရာတွင် မြန်မာမူဟောင်း၌ ပဒဿ–ဟု ရှိသည်၊ ဝဒန္တဿ–ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်၊ ထိုသို့ရှိလျှင် "တဒုဘယေန၊ ဖြင့်။ အနုပလဗ္ဘနီယတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တဿ၊ ဆိုသော ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဟေတုနော၊ ၏။ အသိဒ္ဓတံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏"–ဟုအနက်ပေး။

မှတ်ချက်

၂–ဤဋီကာကို ထောက်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပရမတ္ထေန–နောင်ရှိသော သဘာဝတော–သို့မဟုတ် သဗ္ဘာဝတော–ပုဒ်ကို ပိုသည်ဟု သိအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤပုဒ်ကို ဋီကာဒုတိယအဖွင့်နှင့်အညီ အနက်ပြန်လျှင် အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ အလိုလိုဖြစ်သော–ဟု ပြန်ရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ပြန်လျှင် မလိုအပ်သောအနက်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုကြောင့် အဇာတံ–စသည်တို့ကိုလည်း သာမညသာ အနက်ပြန်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ကာမာနံ ပရိညန္တိ ကာမာနံ ပဟာနံ သမတိက္ကမံ ပညာပေတိ။ မ ဋ္ဌ ၁–၃၅၉–ကို မှီသည်။

မှတ်ချက်

၁–ယော ခေါ ဘိက္ခဝေ ကာမေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ ဣဒံ ကာမာနံ နိဿရဏံ။ (မ ၁–၁၂၂) ယော ဘိက္ခဝေ ရူပေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ ဣဒံ ရူပါနံ နိဿရဏံ။ (ၔင်း ၁၂၄)။ ။ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနန္တိနိဗ္ဗာနံ။ နိဗ္ဗာနဥ္စိ အာဂမ္မ ကာမေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဝိနီယတိ စေဝ ပဟီယတိ စ။ တသ္မာ နိဗ္ဗာနံ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနန္တိ စ ဝုတ္တံ။ (မ ဋ္ဌ ၁–၃ဖြ၄) ဤပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့နှင့်အညီ ကာမ ရူပတို့၏ နိဿရဏ–ဟူသည်မှာ နိဗ္ဗာန်ပင်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–ရှေးနှာ၌ ဇာတာဒိသဘာဝသ–ကို မှီ၍ ဖြည့်စွက်ထားသည်။ ဋီကာစာမူ၌ကား သဘာဝါနံ–ဟူ၍သာရှိ၏။ သဘောဖြစ်ကုန်သော–ဟု အနက်ပေးရာ၏။ မည်သို့မျှ အကျိုးထူးမရှိသောကြောင့် မူလရင်းပါ၌ မဖြစ်သင့်။ သီမူ၌ကား ဧဝံ–နှင့် တွဲစပ်လျက် ဧဝံသဘာဝါနံ–ဟုရှိ၏။ ယထာ–ဟူသော အနိယတ်ဥပမာဇောတကဇာ၏ နိယတ်ဥပမေယျဇောတက ရှိသင့်သောကြောင့် ထိုပါ၌ သင့်အံ့မထင်။ ဥဒါန–၌ ၃၅၈–၌ ဧဝံ တံသဘာဝါနံ–ဟု ရှိ၏။ တံသဘာဝါနံ၊ ထိုသဘောရှိကုန်သော–ဟု အနက်ပေးရာ၏။ သို့သော် ထိုသဘောအရ သရုပ်ဖော်ရန် ခက်၏။ လောကုတ္တရာသင်္ခတလည်း ပါဝင်သင့်သောကြောင့် ပရိညေယျသဘော–ဟု ဆိုရန်လည်း သင့်မည်မဟုတ်။ ဝိဘင်း အနုဋ္ဌ ၄၉–၌ကား ဧဝံ သသဘာဝါနံ–ဟု ရှိ၏။ သသဘာဝါနံ၊ ဖုသန ဝေဒိယန စသော သဘောရှိကုန်သော–ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ၔင်းပါ၌တို့လည်း သင့်အံ့မထင်၊ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

မှတ်ချက်

၁–နိဗ္ဗာန–သဒ္ဒါသည် ငြိမ်းခြင်းကိုသာ မုချအားဖြင့် ဟောသည် မဟုတ်လော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် တထာ–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–အထ မဂ္ဂါနံ သံယောဇနတ္တယပ္ပဟာနာဒိပဋိနိယတကိစ္စတာယ ပဟာယကဝိဘာဂေန ကိလေသာဘာဝေဘေဒေါ၊ ဧဝံ သတိ ဝိနာ သဘာဝေဘေဒံ ဗဟုဘာဝေါ နတ္ထိတိ ဗဟုဘာဝတာပဒေသေနသ သသဘာဝတာ အာပန္နာ–ဝိဘင်း အနုဋ္ဌီ ၄၈။

မှတ်ချက်

၁–များသည်ဟုဆိုလျှင် ရှိသည်ဟူသောအနက် ကိန်းသေဧကန်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရှိသည်ဟုဆိုလျှင်လည်း များသည်ဟူသောအနက် ကိန်းသေဧကန်ပင် ဖြစ်ရာသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ထင်ရှားရှိသော သဘာဝမမှတ် ဆိုရာ၌လည်း ထိုထင်ရှားရှိသော နိဗ္ဗာန်များသည်ဟူသော အနက်ရောက်ရာသည် မဟုတ်လော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသည်ကို ပြ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာတွင် ဝိဘင်းအနုဋ္ဌီကာ ၄၈–၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုထား၏–

> ဗဟုဘာဝေ စ သသဘာဝတာ သိဒ္ဓါ။ "ယဒိ(ဝိ)သိယာ–ယထာ ဗဟုဘာဝေါ သသဘာဝတံ၊ ဧဝံ သာမညေန သသဘာဝတာ ဗဟုဘာဝံ နာ ဗျဘိစရေယျာတိ သသဘာဝပက္ခေပိ နိဗ္ဗာနသ ဗဟုဘာဝေါ အာပဇ္ဇတီ"တိ? တံ နာ၊ ကသ္မာ?တထာ သာမညာဘေဒတော။ နာ ဟိ ဧဝံ ဝတ္တုံ လဗ္ဘာ "ယထာ ခရဘာဝေါ သသဘာဝတံ နာ ဗျဘိစရတိ၊ ဧဝံ သသဘာဝတာပိ ခရဘာဝံ နာ ဗျဘိစရေယျာ"တိ။ ဧဝဉ္စိ သတိတဒညသဗ္ဗမမ္မာဘာဝပ္ပသင်္ဂေါ သိယာ။ တသ္မာ ဗဟုဘာဝေါ သသဘာဝတာပေက္ခော၊ နာ သသဘာဝတာ ဗဟုဘာဝါပေက္ခာတိ နာ သသဘာဝသ နိဗ္ဗာနသ ဗဟုဘာဝါပတ္တိ "ဧကဉ္စိ သစ္စံ နာ ဒုတိယမတ္ထိ, ဧကာ နိဗ္ဗာ နာ ပုထု နိဗ္ဗာ" တိအာဒိ–ဝစနတော။

ဤဋီကာအလိုအားဖြင့် အထက်ပါမဟာဋီကာ၌လည်း ဘာဝံ, ဘာဝေါ, ဘာဝါနံ, ဘာဝသ, ဘာဝါပေက္ခာ, ဘာဝတာ–တို့၏ အရာ၌ သသဘာဝတံ, သသဘာဝတာ, သသဘာဝါနံ, သသဘာဝသ, သသဘာဝတာပေက္ခာ, သသဘာဝတာ–ဟု ရှိသင့်သကဲ့သို့ ရှိပေ၏၊ သို့သော် ဘာဝ–ရှိခြင်းဟူသော ဝေါဟာရသည်လည်း ထိုသသဘာဝတာ–နှင့်အရတရားကိုယ်အားဖြင့် တူညီသောကြောင့် ရှိရင်းအတိုင်းလည်း အသင့်ပင်ဟု မှတ်အပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–နိဗ္ဗာန်တပါးတည်း၌ မဂ် ၄–ပါးဖြင့် ၄–ကြိမ်တိုင်တိုင် သိခြင်းဖြစ်သင့်ပါမည်လော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ဧကသ္မိံ ယေဝ–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၁–အပိ စေတ္ထ ကိလေသာဘာဝေါ နာမ ရာဂါဒီနံ သမုစ္ဆေဒေါ အစ္စန္တပ္ပဟာနံ အနုပ္ပါဒနိရောဓော။ တသ စ ဧကတ္တေ ဧကေနေဝ မဂ္ဂေန သာဓေတဗ္ဗတာ ကိစ္စဝိသေသာဘာဝတောတိ ဒဿနာဒိမဂ္ဂဝိဘာဂေါ နာ သိယာ။ ဣဒ္ဓိတော စ သော ဩဒိသောဝ ကိလေသာနံ ပဟာတဗ္ဗတ္တာ။ သော မဂ္ဂဝိဘာဂေါ သဒ္ဓါဒီနံ ဣန္ဒြိယာနံ နာတိတိက္ခတိက္ခတိက္ခ–တရတိက္ခတမ ဘာဝေန ဧကသ္မိမ္ပိ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနယောဂျဘာဝေ သစ္ဆိကိရိယာဝိသေသေန ဟောတီတိ နိဗ္ဗာနသ သသဘာဝတာယယေဝ ယုတ္တော။ ဝိဘင်း အနုဋ္ဌီ–၄၈။

မှတ်ချက်

၁–အဘာဝေါ ပန ကိလေသာနံ မဂ္ဂေန ကာတဗ္ဗော သိယာ "မာ မဂ္ဂသ နိရတ္ထကတာ အဟောသီ"တိ၊ နာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗော။ ကော ဟိ တသ သဘာဝေါ၊ ယော တေန သစ္ဆိကရိယေယျ။ သော စ ကိလေသာဘာဝေါ ဧကေနေဝ မဂ္ဂေန သာဓေတဗ္ဗော သိယာ၊ နာ စတူဟိ "မာ စတုဘာဝနိဗ္ဗာနတာပတ္တိ, နိဗ္ဗာနဝိသေသာပတ္တိ စ အဟောသီ"တိ။ တတော ဒဿနာဒိမဂ္ဂ ဝိဘာဂေါ နာ သိယာတိ သဗ္ဗံ အာဝတ္တတိ။ ဝိဘင်း အနုဋ္ဌီ ၄၉။

မှတ်ချက်

၂–ယင်းသို့ သဘာဝမမ္မဖြစ်ခဲ့လျှင် အဘယ်ကြောင့် ရာဂကွမ္မယော–စသည်ဖြင့် ဟောအပ်ပါသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ခယာဓိဂန္ဓဗ္ဗတာယ ပန–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၃–ဤအရာ၌ အကျယ်တဝင့် စိစစ်ပြဆိုသော အဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာစကားတို့ကိုငင်း ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ–ဟူသော အဋ္ဌကထာမှ အပ္ပဝတ္တိ–ပုဒ်ကို အပ္ပဝတ္တိနိမိတ္တं–ဟု ဖွင့်သောဋီကာကိုငင်း အမှီပြု၍ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အစစ် နိရောဓသစ္စာသည် ကိလေသာခန္ဓာသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောမဟုတ်ဟု အများအားဖြင့် ယူဆပြောဆိုကြ၏၊ ထိုသို့ ယူဆပြောဆိုရာ၌ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားဆင်ခြင်သင့်၏၊ ကိလေသာ ကံဝိပါက်ခန္ဓာဟူသော ဝဋ္ဋဆင်းရဲ မပြတ်ဖြစ်လျက်ရှိနေခြင်းနှင့် ထိုဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပဲ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော ဤနှစ်မျိုးသာ ရှိသင့်ပေသည်၊ ဤနှစ်မျိုးမှ အလွတ်ဖြစ်သော အသီးအခြားသဘောတရားဟူ၍ မရှိသင့်ပေ၊ အကယ်၍ရှိပါလျှင် ထိုတရားသည် အဘယ်ဌာနဌ အဘယ်သို့ တည်ရှိနေပေမည်နည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးအသီး၏ သန္တာန်၌ တည်ရှိနေသလော၊ အလွတ်တနေရာ၌ တည်ရှိနေသလော၊ သို့မဟုတ် အနှံ့အပြားတည်ရှိနေသလော၊ ဖြေရန်ခက်၏၊ အပ္ပတိဋ္ဌं–ဟူသော ဒေသနာတော်အရ တည်ရာအရပ်မရှိဟူ၍ ဖြေရပေလိမ့်မည်၊ သို့သော် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမျှမဟုတ်သော သဘောတရားတခုဖြစ်ပါလျက် တည်ရာမရှိဟူသော ထိုအဖြေကို သဘောကျကျေနပ်ရန်ခက်၏၊ အရူပဘုံ၌ နာမ်တရားတို့သည် ဝတ္ထုရုပ်တည်ရာမရှိသော်လည်း ဘုံဌာနကား ရှိပေ၏၊ ထိုကြောင့် အရူပနာမ်တရားတို့မှာ ကျေနပ်ဖွယ်ရှိပေ၏။

ထို့ပြင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောမဟုတ်ဟုဆိုသော ထိုနိဗ္ဗာန်သည် မဂ်ဖိုလ်ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ဖြင့် သိရရုံမျှသာဖြစ်သည်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောအခါ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရသည်လည်းမဟုတ်၊ ၎င်း၏အရသာကို ခံစားရသည်လည်း မဟုတ်သောကြောင့် ပကတိနှင့်ပုရိသကဲ့သို့ပင် မဂ်ဖိုလ်၏ အာရုံပြုရန်အတွက် အပိုသက်သက် ကြံဆတီထွင်ထားသကဲ့သို့ ရှိပေ၏။

အမှန်စင်စစ် လိုအပ်သည်မှာ အကြောင်းအကျိုးဆက်လျက် မပြတ်ဖြစ်နေသော ကိလေသာ ကံ ဝိပါက်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသာလျှင်ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုချုပ်ငြိမ်းမှုအတွက်သာလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ ဗြဟ္မစရိယခေါ်သော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကြရပေသည်၊ ထိုကြောင့်ဘုရားထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ ကျင့်သုံးပါသနည်းဟူသော အမေးကို အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထं–အစွဲအလမ်းကင်း၍ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းအကျိုးငှါကျင့်သည်ဟု အရှင်ပုဏ္ဏ အစရှိသော မထေရ်မြတ်တို့က ဖြေကြားတော်မူပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာတွင် ဧကာ နိဋ္ဌာ–ဟူသော ဘုရားစကားတော်အရ တခုတည်းသောအပြီးအဆုံးနိဋ္ဌာသည် ကိလေသာ ကံ ဝိပါက်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း (သန္တိလက္ခဏာ) သဘောပင်ဖြစ်သင့်သလော၊ သို့မဟုတ် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း (သန္တိလက္ခဏာ) သဘောမဟုတ်သော အလွတ်တရားတခုပင် ဖြစ်သင့်သလော–ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ ငါတို့၏အလိုအားဖြင့် ကိလေသာ ကံ ဝိပါက်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း (သန္တိလက္ခဏာ) သဘောကိုပင် ဧကာ နိဋ္ဌာ–ဟု ယူလို၏၊ ယင်း နိဋ္ဌာသည်ပင် မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ယူလို၏။ အကြောင်းမူကား "နေဝိဓ၊ နေ ဟုရံ၊ နေ ဥဘယမန္တရေန၊ ဧသေဝန္တော ဒုက္ခသ"ဟူသော ဒေသနာ၌ ဧသေဝအန္တော–နှင့် အရတူပင် ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ထိုပါဠိ၌ "ဧသေဝ၊ (ဤလောကနှင့် တပါးသော လောက နှစ်ဌာနလုံး၌ မရှိခြင်းဟူသော) ဤသဘောသည်ပင်လျှင်။ ဒုက္ခသ၊ ကိလေသာဆင်းရဲ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏။ အန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား (နိဗ္ဗာန်)ပေတည်း"ဟု ဤသို့အနက်ပြန်ရာတွင် ဧသေဝ–၏ အရ အဘာဝေါ–ဟူသော ဋီကာအဖွင့်နှင့် အညီ မရှိခြင်း ဆိတ်သုဉ်းခြင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော အနက်ကိုသာ ရ၏၊ ထိုအနက်သည်သာလျှင် "နေဝိဓ၊ ဤလောကဌ်လည်း မရှိ။ နေ ဟုရံ၊ တပါးသောလောကဌ်လည်း မရှိ။ နေ ဥဘယံ၊ လောကနှစ်ပါးလုံး၌လည်း မရှိ"ဟူသော ရှေးဝါကျအနက်နှင့် သင့်လျော်ပေသည်။ မရှိကြောင်းမရှိရာ, ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း ချုပ်ငြိမ်းရာ အစရှိသော အနက်တို့ကိုကား မရနိုင်ပေ၊ ပြန်ရိုးပြန်စဉ်လည်း မရှိ၊ ဤအရာ၌ ထိုသို့ဖွင့်ပြချက်လည်း မရှိပေ။ ထိုကြောင့် ဤဒေသနာမှ အန္တော–နှင့်, ဧကာ နိဋ္ဌာ–ဟူသော ဒေသနာမှ နိဋ္ဌာ–အရ "ဒုက္ခ၏ မရှိခြင်း, ဆိတ်သုဉ်းခြင်း, ချုပ်ငြိမ်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်"ဟု ယူသင့်၏။ ၎င်းကိုပင် သန္တိလက္ခဏာ–ငြိမ်းခြင်းသဘောဟုဆိုရပေသည်။

ထိုအတူပင် ဒုက္ခနိရောဓော–ဟူရာ၌လည်း ဒုက္ခ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမျှကိုသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား ရည်ရွယ်တော်မူသည်ဟု ငါတို့သဘောကျ၏၊ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းဟူ၍ကား ဆိုလိုမည်မထင်ပေ၊ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌လည်း ထိုအရာ၌ ဒုက္ခနိရောဓနိမိတ္တं–ဟု ဖွင့်ပြခြင်းမရှိပေ။ အကယ်၍ အပ္ပဝတ္တိနိမိတ္တ–ဟု ဖွင့်သကဲ့သို့ ထိုအရာ၌ ဒုက္ခနိရောဓနိမိတ္တं–ဟုဖွင့်လျက် ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းတရား–ဟု ယူခဲ့လျှင် အရိယာမဂ်ကိုသာ အရကောက်ယူရပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း?ဟူမူ–ဒုက္ခ၏ အကြောင်းသည် သမุဒယသစ္စာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒုက္ခနိရောဓနိမိတ္တ–ဒုက္ခချုပ်ခြင်း၏အကြောင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာသာ ဖြစ်သင့်သော

ကြောင့်ပေတည်း။ နိရောဓ–ပုဒ်ကို အဓိကရဏသာဓန ကြံ၍ ဒုက္ခနိရောဓ–ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ–ဟူသော အနက်သည်ကား "အနုပါဒိသေသာ ပန သမ္မရာယိကာ၊ ယမ္မိ နိရုဇ္ဈန္တိ ဘဝါနိ သဗ္ဗသော"ဟူသော ဣတိဝုတ်ပါဠိ(နာ ၂၂၁)၌ ဘဝခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောမျှဖြစ်သော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကိုပင် ချုပ်ရာအာဓာရပြု၍ ယမ္မိ–ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ဥပစာပရိယာယ်အားဖြင့် ဆိုသည်ဟုယူလျှင် သင့်ရာ၏။

ထိုပြင် ပဋ္ဌိလောမပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရာ၌ "ဣမသ္မာ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ၊ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော" အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်နိဗ္ဗာန်ကို ဟောကြောင်း အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြဆိုထား၏။ ထိုပါဌ်၌ "နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်း"–ဟူ၍သာ အနက်ပြန်ရ၏။ ချုပ်ကြောင်းသဘောကြောင့် ချုပ်ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဤသို့ကား မပြန်ဆိုရ၊ ထိုသို့ပြန်ဆိုရန် ဖွင့်ပြချက်လည်းမရှိ။ ထိုကြောင့် ထိုပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဋ္ဌိလုံပါဌ်၌ "အဝိဇ္ဇာချုပ်လျှင် သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းဖြစ်သည် (ပြီးစီးသည်)၊ သင်္ခါရတို့ ချုပ်ကြလျှင် ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ခြင်းပြီးသည်" စသည်ဖြင့် ချုပ်ခြင်းသဘောကိုသာလျှင် နိဗ္ဗာန်အစစ်ဟု ပြကြောင်းထင်ရှားလှပေ၏။ ဤအရာ၌ အဝိဇ္ဇာချုပ်သည်ဆိုရာဝယ် အဝိဇ္ဇာတခုတည်းသာချုပ်သလော?စသည်ဖြင့် စောဒနာမတက်သင့်သည်မှာလည်း ထင်ရှားလှပေ၏။ ထိုကြောင့် ရာဂကွယောရာဂ၏ကုန်ခြင်း–ဟူရာ၌ ရာဂ၏ကုန်ခြင်းက နိဗ္ဗာန်တခု၊ ဒေါသကွယော–ဒေါသ၏ ကုန်ခြင်းဟူရာ၌ ဒေါသ၏ကုန်ခြင်းက နိဗ္ဗာန်တခု–ဤသို့စသည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်များခြင်းအပြစ်ကို ပြဆိုချက်တို့၌လည်း စဉ်းစားဆင်ခြင်သင့်၏။ အရိယာမဂ်၏ အစွမ်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ကိလေသာအားလုံးနှင့် သင်္ခါရအစရှိသော ကမ္မဝဋ်အားလုံး ဝိညာဏ်အစရှိသော ဝိပါကဝဋ်အားလုံးတို့ တပေါင်းတည်း ချုပ်ငြိမ်းသွားကြသည်ကိုပင် အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော–စသည်ဖြင့် အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ရာဂ ဒေါသ မောဟ အစရှိသော ကိလေသာအားလုံး၏တပေါင်းတည်း ကုန်ခြင်း ငြိမ်းခြင်းကိုပင် ရာဂကွယော ဒေါသကွယောစသည်ဖြင့် အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ ဟောတော်မူသည်ဟု မျှမျှတတယူလျှင် မသင့်စရာအကြောင်း မရှိပေ၊ ပညာရှိ သတိဖြစ်ခဲသည်ဆိုသော စကားပုံအရ သတိမူပါကုန်။

ထို့ပြင် အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော–စသည်ကဲ့သို့ပင် ရာဂကွယော–စသည်ဖြင့်လည်း နိဗ္ဗာန်ကို မုချအားဖြင့် ဟောသည်၊ မဂ်ဖိုလ်တို့ကိုမူကား ခယမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောကြောင့်ရင်း ရာဂစသည်တို့၏ ကုန်ကြောင်း စသည်ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း ဥပစာပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောသည်ဟု ယူလျှင်လည်း မသင့်ဖွယ်အကြောင်းမရှိပါ၊ ဤအချက်ကိုလည်း သတိမူပါကုန်။

သို့ဖြစ်၍ ပါဌိတော်များအားလုံး တညီတည်း ဖြစ်စေရန်ရင်း, အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံဟူသည်နှင့်အညီ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကို မုချအားဖြင့် ရစေရန်ရင်း နိဗ္ဗာန်ကို အောက်ပါအတိုင်း ယူသင့်၏။

(၁) မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောနိဗ္ဗာန်သည် ကိလေသာ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ သင်္ခါရဟူသမျှတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းဆိတ်သုဉ်းခြင်းဟူသော သာမညနိဗ္ဗာန်ဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့်ပင်ရင်းကို ပရမသုညံ ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူပေသည်။

(၂) ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော သဉ္ဇာတိဒေသနိဗ္ဗာန်နှင့် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်တို့သည်ကား မဂ်ဖိုလ်၏အာရုံဖြစ်သော ထိုသာမညနိဗ္ဗာန်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဝိသေသနိဗ္ဗာန်တို့ ဖြစ်ကြသည်၊ ထိုဝိသေသနိဗ္ဗာန်တို့သည် မဂ်ဖိုလ်၏အာရုံဖြစ်သော သာမညနိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဣတိဝုတ်ပါဌ် (နာ ၂၂၁)၌ပင် ယေ ဧတဒညာယ ပဒံ အသင်္ခတံ၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာဘဝနေတ္တိသင်္ခ်ယာ–ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် ထို သဉ္ဇာတိဒေသ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်နှစ်ပါးကို (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) သိ၍ ဘဝနှောင်ကြိုးကုန်ပြတ်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် လွတ်မြောက်တော်မူကြကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူပေသည်။ အကယ်၍ သဉ္ဇာတိဒေသ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်တို့က မဂ်ဖိုလ်၏အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏ အကျိုးသဘောမျှဖြစ်၍ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံမဟုတ်လျှင် ဧတဒညာယ–ဟု ဟောတော်မူမည်မဟုတ်ပေ၊ ဤအချက်ကိုလည်း လေးနက်စွာ သတိမူပါကုန်။

သို့သော် မဂ်ဖိုလ်တို့က အာရုံပြုသောအခါ၌ ရာဂချုပ်ငြိမ်းသည်၊ ဒေါသချုပ်ငြိမ်းသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အထူးဝိသေသပြုလျက် အာရုံပြုကြသည်လည်း မဟုတ်ကုန်၊ ရုပ်ချုပ်သည်၊ နာမ်ချုပ်သည်–ဤသို့ စသည်ဖြင့်လည်း အထူးဝိသေသပြုလျက် အာရုံပြုကြသည်လည်း မဟုတ်ကုန်။ စင်စစ်သော်ကား ကိလေသာ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ သင်္ခါရအလုံးစုံတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းကင်းဆိတ်ခြင်း သဘောမျှကိုသာ မျက်မှောက်တွေ့လျက် အာရုံပြုကြပေသည်။

ဤအရာ၌ ကိလေသာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကို ဘာမျှမရှိသော အဘာဝပညတ်မျှဟု ထင်မှတ်လျက် မထီမဲ့မြင် အောက်မေ့တတ် ပြောဆိုတတ်ကြ၏၊ ဘာမျှအနက်နဲဟူ၍လည်း ထင်တတ်ကြ၏၊ ထိုသို့ကား မထင်မှတ်သင့်ပေ၊ အလွန်နက်နဲသောကြောင့်ပင် ကိလေသာ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းအောင် ပါရမီမရှိသူတို့ မစွမ်းနိုင်ပဲရှိကြချေသည်၊ ထိုကိလေ

သာ ခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်းခြင်းက အလွန်အဖိုးတန် မြင့်မြတ်သောကြောင့်သာလျှင် ကိလေသာ ခန္ဓာတို့ကို ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်သော မဂ်ဖိုလ်တို့လည်း မြင့်မြတ်အဖိုးတန်ကြပေသည်။

စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ အလိုရှိတိုင်း တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်, အလိုရှိတိုင်း မြင်နိုင် ကြားနိုင် သိနိုင်သော လောကီအဘိညာဉ်တို့သည် လောကဖက်ကကြည့်လျှင် အလွန်အဖိုးတန် မြင့်မြတ်ကြပေကုန်၏၊ သို့သော် ကိလေသာ ခန္ဓာတို့ကို မငြိမ်းစေနိုင်သောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကဲ့သို့ အဖိုးမတန် မမြင့်မြတ်ကုန်။ ဤအချက်ကို ထောက်ဆကြည့်လျှင် ကိလေသာ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို အကောင်းအမြတ်ဆုံးဟူ၍ သဘောပေါက်ပါလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် အရှင်ပုဏ္ဏရဟန္တာမထေရ်မြတ်က ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိခေါ် မဂ်ဉာဏ်အကျိုးငှါလည်း ကျင့်သည်မဟုတ်ပါဟု ငြင်းပယ်ပြီးလျှင်, အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ–အစွဲအလမ်းကင်း၍ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းခြင်းအကျိုးငှါ ကျင့်ပါသည်ဟု ဖြေကြားတော်မူပေသည်။

ဤထက်အကျယ်ကို သိလိုလျှင် ငါတို့ရေးသားစီရင်အပ်သော ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ဒုတိယတွဲ အခဏ်း (၆) နှာ ၃၂၀–မှ ၃၄၈–အထိ ကြည့်ရှုသုံးသပ်ကြပါလေ။

မှတ်ချက်

၁–စတုရင်္ဂသမန္နာဂတာ ဝါစာ ဇနံ သင်္ကာတီတိ တဗ္ဗိပက္ခဝိရတိသဘာဝါ (ထိုအင်္ဂါ ၄–ပါးရှိသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်အဖို့ဖြစ်သော မိစ္ဆာဝါစာမှ ကြဉ်ခြင်းသဘောရှိသော) သမ္မာဝါစာ ဘေဒကရမိစ္ဆာဝါစာပဟာနေန ဇနေ, သမ္မယုတ္တေ စ ပရိဂ္ဂဏှနကိစ္စဝတီဟောတီတိ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာတိ ဝုတ္တာ။ မူလဋီ ၂–၇၁။ ဤအလိုအားဖြင့် သမ္မယုတ္တမ္မောနံ အရာ၌ ဇနာနံ, သမ္မယုတ္တမ္မာနဉ္စ–ဟု ရှိသင့်၏။

မှတ်ချက်

၂–ယထာ စီဝရကမ္မာဒိကော ကမ္မဿော ဇကံ ကာတဗ္ဗံ သမုဋ္ဌာပေတိ နိပ္ပါဒေတိ၊ တံတံ–ကိရိယာနိပ္ပါဒကော ဝါ စေတနာသင်္ခါတော ကမ္မဿော ဟတ္ထပါဒစလနာဒိကံ ကိရိယံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဧဝံ သာဝဇ္ဇကတ္တာဗ္ဗကိရိယာသမုဋ္ဌာပကမိစ္ဆာကမ္မဿပ္ပ ဟာနေန သမ္မာကမ္မဿော နိရဝဇ္ဇသမုဋ္ဌာပနကိစ္စဝါ ဟောတိ၊ သမ္မယုတ္တမ္မေ စ သမုဋ္ဌာပေဿော ဧဝ ပဝတ္တတီတိ သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏောတိ ဝုတ္တော။ ၎င်းမူလဋီ။ ။ စီဝရကမ္မာဒိကော တာဒိသော ပယောဂေါ။ ကာတဗ္ဗံ စီဝရရဇနာဒိကံ။ နိရဝဇ္ဇသမုဋ္ဌာပနကိစ္စဝါတိ နိရဝဇ္ဇသ ကတ္တဗ္ဗသ, နိရဝဇ္ဇာကာရေန ဝါ သမုဋ္ဌာပနကိစ္စဝါ။ သမ္မယုတ္တမ္မေ စ သမုဋ္ဌာပေဿောတိ ဧတ္ထ သမုဋ္ဌာပနံ မိစ္ဆာကမ္မဿပဋိပက္ခဘူတသ အတ္တနော ကိစ္စသ အနုဂုဏဘာဝေန သမ္မယုတ္တာနံ ပဝတ္တနမေဝ၊ ဥက္ခိပနံ ဝါ နေသံ, ကာယိက ကိရိယာယ ဘာရုက္ခိပနံ ဝိယ။ အနုဋီ ၂–၇၅။

မှတ်ချက်

၃–ကာယဝါစာနံ ခန္ဓသန္တာနသ စ သံကိလေသဘူတမိစ္ဆာ အာဇီဝပဟာနေန သမ္မာအာဇီဝေါ "ဝေါဒါပနလက္ခဏော" တိ ဝုတ္တော။ မူလဋီ ၂–၇၁။ ။ သမ္မယုတ္တမ္မောနံ, အာဇီဝသေဝ ဝါ ဝိသောဓနံ ဝေါဒါပနံ။ အနုဋီ ၂–၇၆။ ဤဋီကာတို့အလိုအားဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လည်း ကာရိတ်နှင့်တကွ ဝေါဒါပနလက္ခဏော–ဟု ရှိသင့်သကဲ့သို့ဌင်း, ဝေါဒါနလက္ခဏောဟူ၍ပင် ရှိသော်လည်း ကာရိတ်ကျေနေသည်ဟု ယူသင့်သကဲ့သို့ဌင်း, ဤမဟာဋီကာ၌ သုဒ္ဓိ–ပုဒ်ကိုလည်း ကရဏသာဓနကြီ၍ စင်ကြယ်ကြောင်းဟု–အနက်ပြန်သင့်သကဲ့သို့ဌင်းရှိပေ၏။ သို့သော်လည်း ဝေါဒါနနှင့် သုဒ္ဓိ–ဟူသော သုဒ္ဓဘာဝသာဓန ၂–ပုဒ်လုံးပင် သဘောအနက်အားဖြင့် ဝေါဒါပန–နှင့် အရတူသည်ဟု ယူသင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဒုက္ခာဒီနံ အရိယသစ္စဘာဝသ အနုရူပံ ယုတ္တံ, အာစရိယပရမ္ပရာဂတံ ဝါ သဝနံ အနုသဝေါ။ သုတာနုသာရေန အည ထာ ဝါ ကက္ခဋဖုသနာဒိအနိစ္စာဒိသဘာဝသာမညာ–ကာရုပရိဂ္ဂဏှနံ အာကာရုပရိဝိတက္ကော။ ယထာဝိတက္ကိတာကာရ သ ဒိဋ္ဌသင်္ခါတာယ ဒဿနဘူတာယ ပညာယ နိဗ္ဗာနကွမနံ ရောစနံ ဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗာနကွန္တိ။ အနုဋီ ၂–၆၃။ ဤအလိုအားဖြင့် အနုသဝ–ပုဒ်ကို အရိယသစ္စာအဖြစ်အားလျော်သော ကြားခြင်း (ဝါ) ဆရာအစဉ်အဆက်မှ လာသောကြားခြင်း–ဟူ၍လည်း ပြန်အပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤအရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ သစ္စာ ၄–ပါးလုံး၌ သိခြင်းကိစ္စပြီးစေသော မဂ်ဉာဏ်ကိုသာလျှင် ပဋိဝေဓ–ဟု ဆိုလို၏၊ ဝိပဿနာဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာထိုက်သော ရုပ်နာမ်တို့ကို ပစ္စက္ခအားဖြင့် သိခြင်းဖြစ်ထိုက်သော်လည်း ၎င်းကိုကား ဤအရာ၌ ပဋိဝေဓဟု မဆိုလို။ ထိုကြောင့် ဝိဘင်းမူလဋီကာ ၇၂–၌ သဗ္ဗမ္မိ ပဋိဝေဓဉာဏံ လောကုတ္တရန္တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ နနု ဥဂ္ဂဟာဒိပဋိဝေဓော စ ပဋိဝေဓောဝ၊ နစ သော လောကုတ္တရောတိ?နု၊ ကေဝလေန ပဋိဝေဓ–သဒ္ဒေန ဥဂ္ဂဟာဒိပဋိဝေဓာနံ အဝစနီယတ္တာ၊ ပဋိဝေဓနိမိတ္တတ္တာ ဝါ ဥဂ္ဂဟာဒိဝသေန ပဝတ္တံ ဒုက္ခာဒီသု ပုဗ္ဗဘာဂေ ဉာဏံ "ပဋိဝေဓော"တိ ဝုတ္တံ၊ နနု ပဋိဝေဓတ္တာ။ ပဋိဝေဓဘူတမေဝ ပန ဉာဏံ သန္ဓာယာဟ "သဗ္ဗမ္မိ ပဋိဝေဓဉာဏံ လောကုတ္တရ"န္တိ–ဟု မိန့်ဆိုအ၏။

မှတ်ချက်

၃–ဤ၌လည်း နိရောဓ မဂ္ဂနှင့်တကွ သစ္စာ ၄–ပါးလုံးကို ပိုင်နိုင်စွာ မသိခြင်းကိုသာဆိုလိုသည်၊ ရုပ်နာမ်သဘော အနိစ္စလက္ခဏာ စသော သဘောတို့ကို သိခြင်းမျိုးကိုကား မဆိုလိုဟု ယူအပ်၏၊ အကယ်၍ ရုပ်နာမ်သဘော စသည်ကိုပင် ဝိပဿနာဉာဏ်က ကြံဆ၍သာ သိနိုင်သည်၊ မျက်မှောက်မသိနိုင်–ဟု ယူခဲ့လျှင် ဝိပဿနာအရာ၌ ပစ္စက္ခဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ပြသောစကားတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သည့်ပြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိပဿနာဉာဏ် ဘုရား၏ ဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည်လည်း ပစ္စက္ခအားဖြင့် မသိမူ၍ ကပ္ပနမုခအသိချည်း ဖြစ်လေကုန်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ ပရိညေယျ စသည်နှင့် သစ္စာ ၄–ပါးတို့သည် တရားကိုယ်အားဖြင့် အရတူသောကြောင့် ထပ်သကဲ့သို့ ရှိ၏၊ သို့သော် ပရိညေယျ စသော ဝေါဟာရနှင့် ဒုက္ခ စသော ဝေါဟာရတို့ ကွဲသောကြောင့်ဝင်း, အစိတ်နှင့် အပေါင်း ကွဲသောကြောင့်ဝင်း ဥပမာ ဥပမေယျအားဖြင့် ခွဲခြားပြသည်ဟု ယူအပ်၏။ မူလဋီ ၂–၅၅၌ကား "တံကိစ္စကရဏေနေဝ ဟိ တာနိ တသ ပါကဋာနိ"ဟု ဤမျှသာ ရှိ၏။ ရှင်းပေ၏။

မှတ်ချက်

၂–မူလဋီကာ ၂–၅၅–၌ "နိရောဓဿ ဖုသတိ အာဒိစ္စော ဝိယ ပဘာယ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒီဟိသဟ ဥပ္ပန္နံ တံ မဂ္ဂ ဘာဝေတိ"ဟု ဝါကျတမျိုးခွဲလျက်ရှိ၏။ ၎င်းကို အနုဋီ ၂–၆၄–၌ အာဒိစ္စော ဝိယ ပဘာယ ဖုသတိ သစ္ဆိကရောတိ ကိလေသန္ဓကာရံ ဝိဒ္ဓံသေတိ–ဟု ဖွင့်ပြထား၏၊ သို့သော်လည်း ဤမဟာဋီကာစာကိုယ်၌ ခွဲထားသောဝါကျအတိုင်း အထက်ပါအနက်သာလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေသည်။

မှတ်ချက်

၁–ကာလန္တရဒဿနန္တိ နာနာဘိသမယံ ဝဒတိ။ ဧကဒဿိနောတိ ဧကသစ္စဒဿိနော။ နု ယောဧတေဗ္ဗာ သိယာတိ ယောဧနာယဠ္ဆ သဗ္ဗဒဿနံ ဒဿနန္တရပရမန္တိ ဒဿနာနုပရမော အာပဇ္ဇေယ္ယ၊ သစ္စာနဠ္ဆ နာနာဘိသမယေ ဒုက္ခဒဿနာဒီဟိ ပဌမဝဂ္ဂါဒိပ္ပဟေယျာနံ သံယောဧနတ္တယာဒီနံ ဧကဒေသပ္ပဟာနံ အာပဇ္ဇတိ။ တထာ စ သတိ ဧကဒေသသောတာ–ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ တာ, တဒန္တရဠ္ဆ ပတ္တဗ္ဗေန ဖလေန ဧကဒေသသောတာပန္နတာ စ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ နု သစ္စာနံ နာနာဘိသမယော ယုတ္တော။ ယထာ စ နာနာဘိသမယော နု ယုတ္တော၊ ဧဝံ အာရမ္မဏာဘိသမယောပိ။ ယဒိ ဟိ အာရမ္မဏကရဏေန စတုသစ္စာဘိသမ ယော ဣစ္ဆိတော၊ နု မဂ္ဂေါ သယမေဝ အတ္တာနံ အာရမ္မဏံ ကရောတီတိ အပရိပုဏ္ဏော သစ္စာဘိသမယော သိယာ။ အညေန မဂ္ဂေန မဂ္ဂေါ အာလမ္မီယတီတိ ပရိပုဏ္ဏောဝါတိ စေ?ဧဝံ သတိယေန မဂ္ဂေန မဂ္ဂေါ အာလမ္မိတော၊ သောပိ အညေန, သောပိ အညေနာတိ အနဝဋ္ဌာနံ သိယာ၊ တသ္မာ နု အာရမ္မဏပဋိဝေဓတော စတုသစ္စာဘိသမယော ယုတ္တော၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ပန ယုတ္တော။ ကိဉ္စ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ, သမုစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗဠ္ဆ အာလမ္ဗိတ္ဗာ ပရိစ္ဆေဒသမုစ္ဆေဒဘာဝနာ မဂ္ဂဉာဏသ နု ယုတ္တာ တတော အနိသဒ္ဒ ဘာဝတော၊ သဗ္ဗသင်္ခတဝိနိသဒ္ဒံ နိဗ္ဗာနမေဝ ပန အာရမ္မဏတာ ယုတ္တာ။ (အနုဋီ ၂–၆၄)။ ။ ကာလန္တရဒဿနန္တိ၊ ဟူသော စကားဖြင့်။ နာနာဘိသမယံ၊ အထူးထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဧကဒဿိနောတိ၊ ကား။ ဧကသစ္စဒဿိနော၊ သစ္စာတပါးကို မြင်သောသူ၏။ နု ယောဧတေဗ္ဗာ သိယာတိ၊ ကား။ ယောဧနာယဠ္ဆ၊ ယှဉ်စေခြင်းသည်လည်း။ (သတိ၊ သော်။) သဗ္ဗဒဿနံ၊ အလုံးစုံသော သစ္စာကို မြင်ခြင်းသည်။ ဒဿနန္တရပရမံ၊ မြင်ခြင်းတပါးလျှင် အမြတ်ရှိ၏။ (ပရမံ–အရာ၌ ပရံ–ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင်) ဒဿနန္တရပရံ၊ မြင်ခြင်းတပါးလျှင် (ဝါ) သစ္စာတပါးကို မြင်ခြင်းလျှင် နောက်၌ရှိ၏။ (သစ္စာ တပါးတပါးကို မြင်ပြီးတိုင်း အခြားသစ္စာကို မြင်ခြင်းက နောက်မှ လိုက်ပါလျက်ရှိရမည်ဟု ဆိုလို၏၊) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒဿ နာနုပရမော၊ သစ္စာကို မြင်ခြင်း၏ မကင်းခြင်း–မပြတ်စဲခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇေယ္ယ၊ ၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ သစ္စာနံ၊

တို့ကို။ နာနာဘိသမယေ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဒုက္ခဒဿနာဒီဟိ၊ ဒုက္ခကိုမြင်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။ ပဌမမဂ္ဂါဒိပွဟေယျာနံ၊ ပဌမမဂ်စသည်ဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော။ သံယောဇနေတ္တယာဒီနံ၊ တို့ကို။ ဧကဒေသပွဟာနံ၊ တစိတ်ကိုပယ်ခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ သတိ၊ သော်။ ဧကဒေသသောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌတာ စ၊ တစိတ်တဒေသ သောတာပတ္တိမဂ်၌ တည်သူ၏အဖြစ်သည်ဎင်း။ တဒနန္တရဏ္ဍ၊ ထိုမဂ်၏အခြားမဲ့၌လည်း။ ပတ္တဗ္ဗေန၊ သော။ ဖလေန၊ ဖြင့်။ ဧကဒေသသောတာပန္နတာ စ၊ သည်ဎင်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ နာနာဘိသမယော၊ သည်။ နု ယုတ္တော၊ မသင့်။ စ၊ သည်မျှသာ မကသေး။ နာနာဘိသမယော၊ သည်။ နု ယုတ္တော ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အာရမ္မဏာဘိသမယောပိ၊ အာရုံပြု၍ သိခြင်းသည်လည်း။ (နု ယုတ္တော၊ မသင့်။) ဟိ၊ ချဲ့။ အာရမ္မဏကရဏေန၊ အားဖြင့်။ စတုသစ္စာဘိသမယော၊ ကို။ ယဒိ ဣဒ္ဓိတော၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ)၊ သော်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ နု ကရောတိ၊ အာရုံမပြုတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သစ္စာဘိသမယော၊ သည်။ အပရိပုဏ္ဏော၊ မဂ္ဂကို သိခြင်းအလိုအားဖြင့် မပြည့်စုံသည်။ သိယာ၊ ၏။ အညေန မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အာလမ္မိယတိ၊ အာရုံပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိပုဏ္ဏောဝ၊ လျှင်တည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ယေန မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ရှေးမဂ်ကို။ အာလမ္မိတော၊ ၏။ သောပိ၊ ထိုနောက်မဂ်ကိုလည်း။ အညေန၊ တပါးသော နောက်မဂ်ဖြင့်။ သောပိ၊ ကိုလည်း။ အညေန၊ ဖြင့်။ (အာလမ္မိတော၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အနဝဋ္ဌာနံ၊ မရပ်မနားခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏာပဋိဝေဓေတော၊ အာရုံပြု၍ သိခြင်းအားဖြင့်။ စတုသစ္စာဘိသမယော၊ သည်။ နု ယုတ္တော၊ မသင့်။ ပန၊ စင်စစ်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ယုတ္တော၊ ၏။ ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ပရိစ္ဆိန္နဒိတ္ဌဉ္စ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ဒုက္ခကိုဎင်း။ သမုစ္ဆိန္နဒိတ္ဌဉ္စ၊ ပယ်ဖြတ်အပ်သော သမุဒယကိုဎင်း။ အာလမ္ဗိတ္တာ၊ ၍။ မဂ္ဂဉ္စာ ဿ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒသမုစ္ဆေဒဘာဝနာ၊ ပိုင်းခြားတတ်, ပယ်ဖြတ်တတ်သောဘာဝနာသည်။ နု ယုတ္တာ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတော၊ အာရုံပြုအပ်သော ထိုဒုက္ခနှင့် သမุဒယတို့မှ။ အနိဿဋ္ဌဘာဝတော၊ မလွတ်မြောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊ စင်စစ်။ သဗ္ဗသခ်ံတဝိနိဿဋ္ဌံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ ၏သာလျှင်။ (သာမိအနက်၌ ပဌမာသက်) အာရမ္မဏတာ၊ အာရုံပြုသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သည်။ ယုတ္တာ၊ ၏။ အနုဋ္ဌီအနက်။

မှတ်ချက်

၁–အဏူဟိ လောကော ပဝတ္တတီတိ အာဇီဝကဝါဒံ သန္ဓာယာဟ။ သော ဟိ အကာရဏပရိဂ္ဂဟော။ ကဏာဒဝါဒေါ ပန ဣဿရိစ္ဆာဝသေန အဏူနံ သံယောဂဝိယောဂတော လောကဿ ပဝတ္တိနိဝတ္တိ ဝဒတိ။ အနုဋ္ဌီ ၂–၆၅။ ကဏာဒဝါဒသည်လည်း အဏုဝါဒပင်ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဣဿရ၏အလိုအားဖြင့် အဏုတို့၏ပေါင်းစပ်ခြင်း ကွဲကွာခြင်းဖြစ်လျက် လောက၏ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုသောကြောင့် ယင်းဝါဒကို ဣဿရကာရဏဝါဒ၌ အတွင်းဝင်သည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤပကတိဝါဒ အဏုဝါဒတို့နှင့်စပ်၍ အကျယ်ကို ဤဋီကာ ဒု–နှာ ၃၅၈–မှစ၍ သမယန္တရပိုင်း၏ နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

၁–ယဿ–၏ နိယတ်ဖြစ်သင့်သောကြောင့် တထာ–မှ အာ–ကို ရဿ–ပြု၍ တထသဘာဝေန–ဟု ပြီးသည်၊ တထတ္ထေန–၌လည်း နည်းတူပင်။ တထာ+အတ္တ–မှ ပြီးသည်ဟူ၍ဎင်း အတ္တ–ဖြင့် သဘာဝကို ဟောသည်ဟူ၍ဎင်း ယူအပ်၏။ သို့မဟုတ် တထတ္ထေနဟူသော ပါဌ်အရအားဖြင့်လည်း တထာ+အတ္တ–မှ ပြီးသည်ဟူ၍ဎင်း အတ္တ–ဖြင့် သဘာဝကို ဟောသည်ဟူ၍ဎင်း ယူအပ်၏။ တထ+အတ္တ–မှ တထတ္ထေန–ဟု ပြီးသည်ဟုယူလျှင် အမှန်သဘောအားဖြင့်–ဟု အနက်ရသော်လည်း ယဿ–ဟူသော အနိယတ်နှင့် မစပ်မိ၍ သင့်အံ့မထင်။ တဒတ္ထေန–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဝိကာရာတိ မဟာဒယော ဗျတ္တာ။ ဝိဘာဝတောတိ အာဘိဗျတ္တိတော, ပရိဏာမတော ဝါ ပုဗ္ဗေ–အနုဋ္ဌီ ၂–၆၆–နှင့် အညီ ဤအရာ၌ ဝိကာရာ ဝိဘာဝတော ပုဗ္ဗေ–ဟု ရှိသော မူလဋီကာပါဌ်သာ ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်၊ သို့မဟုတ် အဝိကာရိဘာဝတော–အရာ၌ ဝိကာရီဘာဝတော–ဟူ၍သော်လည်း ပါဌ်ရှိသင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–သမုဒယဘာဝေနာတိ တဏှာသင်္ခါတပဘဝဘာဝေန။ အညထာ တံသမ္မယုတ္တအဝိဇ္ဇာဒီနမ္ပိ သမုဒယဘာဝေါ လဗ္ဘတေဝါတိ။ ၎င်း အနု–၆၇။ တဏှာ–ဟူသော ပဘဝအဖြစ်ဖြင့်သာ မတည်သည်၊ သာမန် သမုဒယအဖြစ်ဖြင့်မူကား သစ္စဝိဘင်း အဘိဓမ္မာဘာဇနီ–၌ အဝ–သေသာကုသလမူလ–စသည်တို့ကို သမုဒယအဖြစ်ဖြင့် ဟောထားသောကြောင့် တဏှာသမ္မယုတ် အဝိဇ္ဇာ–စသည်တို့၏လည်း သမုဒယအဖြစ် ရှိသေးသည်ဟု ဆိုလို၏။ ဤအရာ၌ ဋီကာ ၂–နည်းတို့တွင် ပဋ္ဌမနည်းအရ ပုနဗ္ဘဝ–ဟူသော အာယတိဒုက္ခသည် တဏှာသမုဒယနှင့်တကွ မဖြစ်သောကြောင့် ပကတိဝါဒီတို့၏ ပကတိ–နှင့် ဝိကာရ–တို့ကဲ့သို့ သမဝါယ မဖြစ်ဟူသော အနက်သည် ရှင်းလင်းပြတ်သားပေ၏။ ဒုတိယနည်းအရ တဏှာသမ္မယုတ်ဒုက္ခ၏ တဏှာသမုဒယအဖြစ်ဖြင့် မတည်ခြင်းသည်ကား ဝိကာရ–တို့၏ ပကတိအဖြစ်၌ တည်ပုံနှင့်နီးနှောရ၍ ဗျတိရေကအဖြစ်ယူရန် ပြတ်သား ရှင်းလင်းခြင်း မရှိပေ။

မှတ်ချက်

၂–အဝိဘတ္တေဟီတိ ဝေသမ္မဝိရဟေန ပကတိဘာဝံ ဂဟေတိ။ ။ ပကတိဘာဝေနေဝ ဌိတေဟီတိ ဣမိနာ အဝိဘတ္တေ ဟီတိ ပဒသေ အတ္ထံ ဝဒတိ။ ၎င်း အနု ၆၇–ပင်။

မှတ်ချက်

၃–ဝိကာရေဟီတိ သာမညတော ဝုတ္တေ မဟန္တာတိအာဒိနာ သရူပတော ဒဿေတိ၊ တတ္ထ မဟန္တောတိ မဟာ, ဗုဒ္ဓိ၊ တဋ္ဌိ ကာပိလာ "မဟာ, အဒ္ဓါသယော"တိ စ ဝေါဟရန္တိ။ ရူပတမ္မတ္တာဒယော ပဌ တမ္မတ္တာ, အဟံကာရော စာတိ ဆ အဝိသေသာ။ စက္ခု သောတံဃာနံ ဇိဝှါ ကာယော ဝါစာ ပါဏိ ပါဒေါ ပါယု ဥပတ္ထံ မနောတိ ဧကာဒသိန္ဒြိယာနိ။ ပထဝီအာပေါ တေဇော ဝါယော အကာသန္တိ ပဌ ဘူတဝိသေသာ၊ တေဟိ။ ၎င်း အနု ၆၇–ပင်။ ။ ပကတိမှ ပြောင်းလဲဖြစ်ပွါးလာသော အရာဝတ္ထုတို့တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သောကြောင့် မဟာ–ဟု ခေါ်သည်။ အဟံကာရ တမ္မတ္တာ ဣန္ဒြိယ–နှင့် ဘူတဝိသေသ–တို့သည်ရင်း မဟာမှ ဖြစ်ပွါးကြသည်ဟု သာရှိ်ဝါဒီတို့က ဆိုကြ၏။ အဒ္ဓါဝသာယော ဗုဒ္ဓိ–ဟူသော သာရှိ်ပဝစနသုတ် ၂–၁၃–နှင့်အညီ ၎င်းကို အဒ္ဓါဝသာယ–ဆုံးဖြတ်ခြင်း အသိဉာဏ်–ဗုဒ္ဓိ–ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။ မတိ, ဉာဏ, ပညာ–ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြောင်း ထိုသာရှိ်ဝါဒကျမ်းတို့၌ ဆို၏။ ထိုကြောင့် အဒ္ဓါသယော–အရာ၌ အဒ္ဓါဝသာယော–ဟု ရှိစေရမည်။ ဆ အဝိသေသာ–ဟူသော အနုဋီ–နှင့်အညီ တမ္မတ္တာဝိသေသိန္ဒြိယ–အရာ၌ တမ္မတ္တာဝိသေသိန္ဒြိယ–ဟု ပါဠိရှိစေရမည်။ ၁၁–ပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင် ကာယတိုင်အောင် ငါးပါးကို ဗုဒ္ဓိန္ဒြေ–ဟုခေါ်သည်၊ ဝါစာ–စသော ငါးပါးကို ကမ္မိန္ဒြေ–ဟု ခေါ်သည်။ ထိုတွင် ဝါစာဖြင့် အက္ခရာဖြစ်ရာ လည်ချောင်းစသောဌာန်ကို ယူသည်၊ ပါယု–ဖြင့် ဝစ္စမဂ်ကို, ဥပတ္ထ–ဖြင့် ပဿာဝမဂ်ကို ခေါ်သည်။ မန–သည် သိလည်းသိတတ် ပြုလည်းပြုလုပ်တတ်သောကြောင့် ဥဘယိန္ဒြေဟု ဆို၏။ ပကတိနှင့်တကွ မဟာ, အဟံကာရ–စသော ဤဝိကတိတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို ဤဋီကာ ဒု–နှာ ၃၅၈–စသည်၏ နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

၁–သဂ္ဂေတိ သဗ္ဗေ အသုညတာ။ တန္တ္ရသူတိ သုတ္တေသု သမဝါယိကာရဏဘူတေသု၊ တထာ ကပါလေသု။ တိဝိဓံ ဟိ တေ ကာရဏံ ဝဒန္တိ ဥပါဒါနကာရဏံ နိမိတ္တကာရဏံ သမဝါယိကာရဏန္တိ။ တတ္ထ တုရိဝေမသလာကာဒယော (လိပ်တုံး, လက်ခတ်, ယက်သွား ဝါးခြမ်းစိတ်စသည်တို့သည်) ဥပါဒါနကာရဏံ။ တန္တဝါယော နိမိတ္တကာရဏံ။ တန္တဝေါ သမဝါယိကာရဏန္တိ။ ဒွိသု အဏူသုတိ ပထဝီဘူတေသု ဝါ အာပေါတေဇောဝါယောဘူတေသု ဝါ ဒွိသု ပရမာဏူသု။ ဣဓ ဗုဒ္ဓိဝေါဟာရဇနကောတိ "ဣဓ တန္တ္ရသု ပဌော, ဣဓ ကပါလေသု ဃဌော, ဣဓ ဗီရဏေသု ကဌော"တိအာဒိနာ နယေန ဟေတုဖလာနံ သမ္ဗန္ဓဘူတေန သတ္တာနံ ဣဓဗုဒ္ဓိဝေါဟာရာ ဇာယန္တိ။ သော ဂေါဝိသာဏာနံ ဝိယ အဝိသုံ သဟသိဒ္ဓါနံ သမ္ဗန္ဓော သမဝါယော။ ခါဏုသေနာနံ ဝိယ ပန ဝိသုံသိဒ္ဓါနံ သမ္ဗန္ဓောသံယောဂေါ။ တီသု အဏူသု တိအဏုကံ ဖလံ သမဝေတံ ဧကီဘူတမိဝ သမ္ဗန္ဓန္တိ ယောဇနာ။ သမဝေတန္တိ ဧတသ "ဧကီဘူတမိဝ သမ္ဗန္ဓ"န္တိ ဣဒံ အတ္ထဝိဝရဏံ။ အနုဋီ ၂–၆၇။

မှတ်ချက်

၁–မဟာပရိမာဏန္တိ မဟန္တပရိမာဏံ မဟာပထဝီအာဒိကံ ဧကံ ဖလံ၊ ယံ တေ "ကာရိယံဒြဗ္ဗ"န္တိ ဝဒန္တိ။ ယေဟိ ကာရဏေဟိ အာရဒ္ဓံကာရိယဒြဗ္ဗံ၊ တဒန္တောဂဓာနိ ဧဝ တာနိကာရဏာနိ မညန္တိတိ အာဟ "အတ္ထနော အန္တောဂဓေဟိ ကာရဏေဟီ"တိ။ သတိသမဝါယေ ဟေတုမှိ ဖလံ သမဝေတန္တိ ဖလေ ဟေတု သိယာ၊ တံ နတ္ထိတိ ဒဿေန္တောအာဟ "သမဝါယာဘာဝါ ဖလေဟေတု နတ္ထိတိ ဟေတုသုညံ ဖလန္တိ။ အနုဋီ ၂–၆၇။

မှတ်ချက်

၁–ကိုဏ္ဍာပိ မဂ္ဂက္ခဏေ သမထဝိပဿနာယုဂနद္ဓါ၀၊ ယထာ ပန သုညတာဒိသမညာ၊ ဧ၀ं သမထဝိပဿနာ သမညာပိ အာဂမနတော မဂ္ဂသ သိယုန္တိ အာဟ "အာဂမနဝသေန ဝုတ္တော"တိ။ ယသ ၀ါ ပညိန္ဒြိယं အဓိကံ၊ တသ မဂ္ဂေါ ဝိပဿနာ၊ ဣတရသ သမထောတိ ဧ၀မေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အနုဋီ ၂–ဖ၈။

မှတ်ချက်

၂–နိဒဿန–မြင်အပ်သောရူပါရုံကိုပင် သနိဒဿန–ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ပဒေသ–တစိတ်ကိုပင် ဘေဒပြု၍ သပ္ပဒေသ–ဆိုသည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၀ါကျ အနက်မချောမောလှပေ၊ "သက်ဝင်နိုင်ခဲသောကြောင့်ပင်လျှင် သက်ဝင်နိုင်ခဲသောမဂ် ဖြစ်လတ်သော် မသက်ဝင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ပြီ"ဟု ယူရာ၏၊ မချောလှပေ။ တေနေ၀ အနုပ္ပန္နေ မဂ္ဂေ နတ္ထိ နိရောဓမဂ္ဂါနံ အ၀ဂ္ဂါဟောတိ–ဟူ၍သော်လည်း ပါဠိရင်းဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် "ထိုသို့ သက်ဝင်နိုင်ခဲသောကြောင့်ပင်လျှင် မဂ် မဖြစ်ခဲ့သော် နိရောဓနှင့်မဂ္ဂတို့ကို သက်ဝင်နိုင်ခြင်းမရှိချေ"ဟုယူရာ၏၊ ဤသို့ယူနိုင်မှ ချောမောပေမည်။

မှတ်ချက်

၂–ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ နယေ–ဟူသော မူလဋီ ၂–၅၉–နှင့်အညီ ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ နယေ၀–ဟုရှိသော မြန်မာမူဟောင်းသာ သင့်သည်။ ဣတိတိ ဣမိနာ ကမေနာတိ အယမတ္ထောတိ အဓိပ္ပါယေနာဟ "ဣတိ–သဒ္ဒေန ဝိဇာနနဣမံ ဒသေတီ"တိ။ ဧ၀ံပကာရေဟိတိ ဧ၀ं–သဒ္ဒေန ဇောတိယမာနော ဧ၀ အတ္ထော ပကာရသဒ္ဒေန ဝုစ္စတိတိ "ဧ၀ं–သဒ္ဒေန ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ နယေ ဒသေတီ"တိ ဝုတ္တံ။ ဣတိတိ ၀ါ နိဒဿနတ္ထော၊ တေန ဝုတ္တပ္ပဘေဒေ ပစ္စာမသနဝသေန နိဒသေတိ။ ဧ၀ं–သဒ္ဒေါ ဣဒမတ္ထော၊ တေန ဧ၀ံပကာရေဟိတိ ဣဒံပကာရေဟိ၊ ဤဒိသေဟီတိ အတ္ထော၊ အနုဋီ ၂–ဖ၈။ အထူးမှာနယေ–ဖြင့် နယေဟိ–ဟူသော ကရိဏ်းကို ပြသောကြောင့် ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ–အရာ၌ ဝိဇာနနကရဏဘူတေ–ဟူ၍သော်လည်း ပါဠိရင်းဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ သာ–ဟူသော မူလကတ္တားနှင့်အညီ အဝိညာယမာနာ ဝိညာယမာနာ ဥပ္ပါဒိတာ–ဟု ထီလိင်နှင့်ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် သော–ပုဒ် ထည့်ရန်မလိုပြီ၊ ဝိညာယမာနာ စ၊ ဖြစ်သော။ သာ(ဓာတု)၊ သည်–ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် ဓမ္မသာမိ–ဟု ဆိုအပ်သနည်း?ကြောင့် ကေ၀လं ပန–စသည်ကို မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ဥပ္ပါဒါ ၀ါ တထာဂတာနန္တိ တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒေ၀၊ ဗုဒ္ဓေသု ဥပ္ပန္နေသု အနုပ္ပန္နေသုပိ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊ ဇာတိယေ၀ ဇရာမရဏသ ပစ္စယော။ ဒ္ဋိတာ၀ သာ ဓာတူတိ ဒ္ဋိတော၀ သော ပစ္စယသဘာ၀ေါ၊ နု ကဒါစိ ဇာတိ ဇရာမရဏ သ ပစ္စယော နု ဟောတိ။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာတိ ဣမေဟိပိ ဒ္ဒီဟိ ပစ္စယမေ၀ ကထေတိ။ ပစ္စယေန ဟိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စယော၀ "ဓမ္မဋ္ဌိတတာ"တိ ဝုစ္စတိ။ ပစ္စယော ဓမ္မေ နိယမေတိ၊ တသ္မာ "ဓမ္မနိယာမတာ"တိ ဝုတ္စတိ။ သံ ၌ ၂–၃၈။ ထိုအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် ဥပ္ပါဒါ ၀ါ တထာဂတာနံ–စသောပါဠိကို ဤသို့အနက်ပြန်ရာ၏။ "တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒါ ၀ါ၊ ပွင့်တော်မူသော်ဌင်း၊ ၀ါ၊ ပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်စေ။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပါဒါ ၀ါ၊ မပွင့်တော်မူသော်ဌင်း၊ ၀ါ၊ မပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်စေ။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည်သည်၏အဖြစ်ဟူသော၊ ၀ါ၊ တို့၏ တည်ကြောင်းဟူသော။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ အကျိုးတရားတို့ကို ကိန်းသေမှတ်တတ်သောသဘောဟူသော။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဤဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဟူသော။ သာ ဓာတု၊ ထိုသဘောသည်။ ဒ္ဋိတာ၀၊ တည်ရှိသည်သာလျှင်တည်း။"

မှတ်ချက်

၁–ဓမ္မသ၊ အကြောင်း၏။ ဌိတတာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုရုံမျှဖြင့် ဖလသ ဥပ္ပါဒါဒိဝသေန ဌိတတာ–ဟူသော အနက်ကို ဟောနိုင်ပါအံ့လော?ကြောင့် ဖလံ ပတိ သာမတ္ထိယတော–ဟု မိန့်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ–မဖြစ်ဟု သိအပ်သည့်အတိုင်း မဟုတ်မမှန်သောကြောင့်ဟု ဆိုလို၏။ သမ္ဘဝါဘာဝ တော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်ဟု ရှိလျှင်သာ၍ကောင်း၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့် အညီ အ–မပါပဲ ဘသိတွာ–သာ သင့်သည်။ ဒီဋ္ဌိ ၂–၉၂–၌ကား ပရိစ္ဆေနတော–ဟု ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၂–ဒီ ဋ္ဌိ ၂–၉၂–၌ အညသ အသမ္ဘဝတော–ဟု ရှိ၏။ တပါးသောအနက်၌ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်–ဟူသော အနက်လည်း သင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–ဣဒပ္ပစ္စယတာ–၏ အရဖြစ်သော ဣဒပ္ပစ္စယသတ္တ–သည် ဣဒပ္ပစ္စယ–မှ တခြားတပါးဖြစ်ခဲ့လျှင် ဇာတိစသော ဣဒပ္ပစ္စယသာလျှင် ထင်ရှားရှိ၏၊ ဣဒပ္ပစ္စယမှ တပါးတခြား ဖြစ်သော ထိုသတ္တ–ကား ထင်ရှားမရှိဟူသော အပြစ်သည် ရောက်၏–ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၂–သဘာဝံ သတ္တတော–အရာ၌ သဘာဝသတ္တတော–ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင် တံ၊ သည်။ သတ္တံ၊ သည်။ နံ၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သဘာဝသတ္တတော၊ သန္တ၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တမှ။ အညတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း–ဟု အနက်ပေး။

မှတ်ချက်

၃–သတော ဘာဝေါ–ဟူရာ၌ ဘာဝေါ–အရသာလျှင် သတ္တသန္တ–ဖြစ်၍ သတော–အရသန္တ–ကား အသန္တ–အဖြစ်သို့ ရောက်နေသောကြောင့် ထိုသို့ ဝစနတ္ထမပြုသင့်ရာဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၄–သတ္တံ–ဟူသော သန္တဟော နိပ္ဖန္နပုဒ်နှင့် စပ်သောကြောင့် သတော–အရလည်း သန္တပင်ဟု ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့လည်း မဆိုသင့်၊ သတ္တံ–ဟူသော နိပ္ဖန္နပုဒ်နှင့် မစပ်ပဲ သန္တောသတော သန္တသ–စသည်ဖြင့် ဆိုရာ၌ ၎င်းပုဒ်တို့၏ အနက်ထင်ရှား မရှိ–ဟု ဆိုရာရောက်သည်မှာ ဆိုဖွယ်ပင်မရှိဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့်အညီပင်၊ သုတ်ပါဠိတော်၌ ဟောထားသော ဇသာ ဓာတု, ဓမ္မဋ္ဌိတတာစသောပုဒ် တထတာ, အဝိတထတာ –စသော ပုဒ်တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ မြန်မာမူ၌ ဇာတိအာဒိပဒါနံ–ဟု ရှိသည်ကား သင့်အံ့မထင်။

မှတ်ချက်

၂–ဥဒ္ဒေသံ–ဟူသောပုဒ်၌ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတံ–ဟု ကမ္မသာဓနဘာဝပွဓာန အနက်ယူရသကဲ့သို့ ဤဓာတု အစရှိသောပုဒ် တထတာ–အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း အကြောင်းဖြစ်သော ဓာတ်သဘော, မှန်ကန်သော အကြောင်း၏အဖြစ် စသည်ဖြင့် ဟိတ် အနက်ကို ပဓာနပြု၍ ယှဉ်စေရမည် အနက်ယောဇနာရမည်ဟု ဆိုလို၏။

မှတ်ချက်

၁–ပဗ္ဗတော၊ ဝိဠ ၂တောင်သည်။ နဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သို့။ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်မူ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဝိဠ ၂တောင်သည် ဂင်္ဂါမြစ်၏တောင်ဖက်၌ အရှေ့အနောက် အလျားလိုက်အားဖြင့် တည်လျက်ရှိ၏။ ထိုတောင်၏ တောင်ပိုင်းသားတို့က ထုတ်ပြသော ပြယုဂ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတောင်ပိုင်းသားတို့၏ အမြင်ဖြင့် ဝိဠ ၂တောင်၏ မြောက်ဖက်၌ မိုင်ပေါင်းများစွာကွာသောအရပ်တွင် ဂင်္ဂါမြစ်တည်ရှိသည်ကို မျှော်၍ ထိုသို့ ဆိုပေသည်။ ပရ–ထိုမှာဖက်မည်သော ဂင်္ဂါနှင့်ယှဉ်ရာ၌ တွာ–ပစ္စည်းသက်သော ပြယုဂ် တည်း။ နဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပဗ္ဗတံ၊ ဝိဠ ၂တောင်ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ ကျော်လွန်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဤပြယုဂ်လည်း အိန္ဒိယ တောင်ပိုင်းသားတို့၏ အမြင်ဖြင့် ထုတ်သောပြယုဂ်ပင်တည်း။ အောက်ပါမှာ အဘယာရာမဆရာတော်၏ မောဂ္ဂလ္လာန် နိသျ ၇၇၁–၃–တို့၌ ပြဆိုချက်ပေတည်း။

ပရာဝရယောဂေ စ၊ (ပါ၊ ၃၊ ၄၊ ၂၀)။ ပရေန ပုဗ္ဗသ, အဝရေန ပရသ ယောဂေ ဂမ္မေ ဓာတုမှာ ကွာ ဘဝတိ၊ အပ္ပတ္တာ နဒီ ပဗ္ဗတော–ပရနဒီယောဂေါ အတြ ပဗ္ဗတသ၊ အတိက္ကမ္မပဗ္ဗတံ ဋ္ဌတာ နဒီ–အဝရပဗ္ဗတယောဂေါ အတြ နဒီယာ (သိဒ္ဓန္တကောမုဒိ)။ ။ အပ္ပတ္တာတိဒက္ခိဏဒေသဋ္ဌာနံ–ဂင်္ဂါမပ္ပတ္တာ ဝိဠ္ဆေ ၂၊ ဂင်္ဂါပ္ပတ္တိဝိရဟဝိသိဋ္ဌ ဒေသဋ္ဌော ဝိဠ္ဆေ ၂ ကွစ္ဆတ္ထော၊ အတြ ဝိဠ ၂တော ပရာ ဂင်္ဂါတိ ဂမ္မတေ။ အတိက္ကမ္မာတိ ဒက္ခိဏဒေသဋ္ဌာနမေဝါယမပိ ပယောဂေါ၊ အတြ ဟိ ဂင်္ဂါယ ပုဗ္ဗော ဝိဠ္ဆေ ၂တိ ဂမ္မတေ၊ ကွဟ တီသု သုတ္တေသု ကွာပစ္စယသ ဘာဝမတ္တတ္ထတ္တေပိ ဝိသေသနဝိသေသျသံသဂ္ဂါ ဘိဒ္ဓန္တေ ကွတိ နတ္ထိ နိရတ္ထကတာတိ (တတ္တဟောဓိနီ)။ ။ အပ္ပတ္တာတိ၊ အပ္ပတ္တာ နဒီ ပဗ္ဗတော–ဟူသော ပြယုဂ်သည်။ ဒက္ခိဏဒေသဋ္ဌာနံ၊ ကွန္ဒိယ တောင်ပိုင်းသားတို့၏။ ပယောဂေါ၊ ပြယုဂ်တည်း။ ဝိဠ္ဆေ ၂၊ ဝိဠ ၂တောင်သည်။ နဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သို့။ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်မူ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ (ကွန္ဒိယ၏ အလယ်၌ အနောက်သမုဒ္ဒြာရောက်အောင် အရှေ့အနောက် တန်းတည်သောတောင်သည် ဝိဠ္ဆ မည်၏။ ထိုတောင်၏ တောင်ဖက်ကို အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း၊ မြောက်ဖက်ကို မြောက်ပိုင်းဟု ခေါ်ကြ၏။ ဂင်္ဂါမြစ်သည်ကား ထိုတောင်၏ မြောက်ဘက်၌တည်၏)။ ဂင်္ဂါပ္ပတ္တိဝိရဟဝိသိဋ္ဌဒေသဋ္ဌော၊ ဂင်္ဂါမြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၏ကင်းခြင်းဖြင့် အထူးပြုအပ်သော အရပ်၌တည်သော။ ဝိဠ္ဆေ ၂၊ ဝိဠ ၂–တောင်။ ကွစ္ဆတ္ထော၊ ဤကားအဋ္ဌ။ အတြ၊ ဤ၌။ ဝိဠ ၂တော၊ မှ။ ပရာ၊ ထိုမှာဖက် ဖြစ်သော။ ဂင်္ဂါ၊ ဂင်္ဂါမြစ်။ ကွတိ၊ ဤအဋ္ဌကို။ ဂမ္မတေ၊ သိအပ်၏။ အတိက္ကမ္မာတိ အယမ္ပိ၊ အတိက္ကမ္မ ပဗ္ဗတံ ဋ္ဌတာ နဒီ–ဟူသည်လည်း။ ဒက္ခိဏဒေသဋ္ဌာနမေဝ၊ ကွန္ဒိယတောင်ပိုင်းသားတို့၏သာလျှင်။ ပယောဂေါ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ အတြ၊ ဤ၌။ ဂင်္ဂါယ၊ ၏။ ပုဗ္ဗော၊ ရှေ့ဖက် (ဤမှာဖက်) ဖြစ်သော။ ဝိဠ္ဆေ ၂၊ တောင်။ ကွတိ၊ ဤအဋ္ဌကို။ ဂမ္မတေ၊ ၏။ ကွဟ၊ ဤ၌။ တီသု သုတ္တေသု (ပါ၊ ၃၊ ၄၊ ၁၈, ၁၉,၂၀–ဟူသော) သုံးသုတ်တို့၌။ ကွာပစ္စယသ၊ ၏။ ဘာဝမတ္တတ္ထတ္တေပိ၊ ဘောမျှဖြစ်သော အဋ္ဌချည်းဖြစ်သော်လည်း။ ဝိသေသနဝိသေသျသံသဂ္ဂါ၊ ဝိသေသန ဝိသေသျ–ယောနှောအထူးပြုခြင်းတို့သည်။ ဘိဒ္ဓန္တိ၊ ကွဲပြားကုန်၏။ ကွတိ၊ ထိုကြောင့်။ နိရတ္ထကတာ၊ ဤသုတ်၏ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဤသုတ်ကို ရည်၍ ပုဂ္ဂလပညတ်မူလဋီကာ၌ "အဋ္ဌကထာယံ ပန အပ္ပတ္တာ နဒီ ပဗ္ဗတောတိ ဝိယ အာယုပ္ပမာဏံ ဝေမ္ဗ၎ အပ္ပတ္တံ ဝါ ဟုတ္တာတိ ပရသဒ္ဒယောဂေ ပရတော ဘူတော ဟုတ္တာ–သဒ္ဒေါ ဝစနသေသဘူတော ပယုတ္တောတိ ဝေဒိ တဗ္ဗော"ဟူ၍ဎင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋီကာ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒအဖွင့်၌ "နှ စေတ္ထ ပရာဝရယောဂေါ အပ္ပတ္တာ နဒီ ပဗ္ဗတော အတိက္ကမ္မပဗ္ဗတံ နဒီတိအာဒီသု ဝိယ"ဟူ၍ဎင်း မိန့်ဆိုကုန်၏။ ။ မူလဋီကာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား အာယုပ္ပမာဏံ ဝေမ္ဗ၎ အပ္ပတ္တံ ဝါ ဟုတ္တာ–ဟု ဖွင့်သော အဋ္ဌကထာဆရာအလိုအားဖြင့် အပ္ပတ္တာ နဒီ ပဗ္ဗတော–ဟူရာ၌ နဒီ–ကား ထိုမှာဖက်–ပရ၊ ပဗ္ဗတ–ကား ဤမှာဖက်–ပုဗ္ဗ၊ ထိုပုဗ္ဗ၏ ပရနှင့်ယှဉ်ရာ အပ္ပတ္တာ–ဟု တွာ–ပစ္စည်းသက်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ဝေမ္ဗ၎–ကား ထိုမှာဖက်–ပရ၊ အာယုပ္ပမာဏ–ကား ဤမှာဖက်–ပုဗ္ဗ၊ ၎င်း၏ယှဉ်ရာ တွာပစ္စယန္တဟုတ္တာ သဒ္ဒါကျေသော အပ္ပတ္တံ ဟုတ္တာ–ဟူသော အဋ္ဌကို မှတ်အပ်၏။ အပ္ပတ္တာ–ဟု ဆိုလိုသည်ဟူလို။ ။ ပရသဒ္ဒယောဂေ၊ အာယုပ္ပမာဏ–ဟူသော ပုဗ္ဗ၏ ဝေမ္ဗ၎–ဟူသော ပရနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို။ ဂမ္ဗ မာနေ၊ သိအပ်သော်။ ပရတော၊ ပရယောဂကြောင့်။ ဘူတော၊ ဖြစ်သော။ ဝစနသေသဘူတော၊ သဒ္ဒါကြွင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဟုတ္တာ–သဒ္ဒေါ၊ ဟုတ္တာ–သဒ္ဒါကို။ ပယုတ္တော၊ ယှဉ်အပ်၏–ဟု မူလဋီကာ၌ အဋ္ဌပေး။

မှတ်ချက်

၁–ဤနိရတ္ထကစကား၏ ဥဒါဟရဏ်တို့ကို နျာယကျမ်းမှ ဆောင်၍ပြသည်။ ထိုကြောင့် "ပုဗ္ဗာပရိယာယောဂါ အပ္ပဋိ သမ္ဘန္ဓတ္ထံ အပတ္ထကံ"ဟူသော နျာယသုတ် (၅၊ ၂၊ ၁၀) ၏ အဖွင့်ဘာသာကျမ်း၌–

ယတြာနေကဿ ပဒဿ, ဝါကျဿ ဝါ ပုဗ္ဗာပရိယေန အန္တယယောဂေါ နတ္ထိတိ အသမ္ဘန္ဓတ္ထတ္တံ ဂယှတေ၊ တံ သမုဒါ ယတ္ထဿ အပါယာ (အပဂမတော) အပတ္ထကံ။ ယထာ–ဒသဒါဋ္ဌမာနိ, ဆ ပူပါ၊ ကုဏ္ဍံ, အဇာဇိနံ, ပလလပိဏ္ဍော၊ အထ ရောရုကမေတံ ကုမာရိနံ ပေယျံ, တဿာ ပိတာ ပတိသီလောတိ–ဟု ဖွင့်ပြထားလေသည်။

ထိုတွင် ဒသ ဒါဋ္ဌမာနိ–သလဲသီးဆယ်လုံးတို့၊ ဆ ပူပါ–မုံ့ –ဆယ်ခုတို့–ဟူသော ဤစကား ၂–ရပ်တို့၌ အချင်းချင်း ဆက်စပ်ခြင်း မရှိသောကြောင့် အပတ္ထက ဖြစ်သည်ဟူ၏။ ထို့ပြင် ကုဏ္ဍံ–ရေကရား၊ အဇာဇိနံ–ဆိတ်ရေ၊ ပလလပိဏ္ဍော–အသားစိုင်၊ ဝါ–နှမ်းပုံ။ အထ–ထိုပြင်၊ ရောရုကံ–ဆတ်ရေ–ဆတ်ချို–ဆတ်သား၊ ဧတံ–ဤအရာသည်။ ကုမာရိနံ–မိန်းမပျိုတို့၏၊ ပေယျံ၊ သောက်ဖွယ်။ တဿာ၊ ထိုမိန်းမ၏၊ ပိတာ–အဘသည်၊ ပတိသီလော–အရှင်သခင်ရှိ၏၊ ဝါ–လူကြီး ပေတည်း–ဟူသော ဤစကားတို့လည်း အချင်းချင်းမစပ်ဆိုင်သောကြောင့် အပတ္ထက ဖြစ်သည်ဟူ၏။ (ဋ္ဌပဏ္ဍိ–၌ ပတိသီလော ဝုဒ္ဓေါ–ဟု ဖွင့်ပြ၏။)

မဟာဋီကာ၌ အာဒိ–ဖြင့် ဤဘာသာ၌ ပြထားသော ဆပူပါ–စသည်တို့ကိုလည်း အဋ္ဌသာလိနီ (၈၂)၌ ပြထားသော ကုသလာ ရှုပ် စက္ခုမာ–စသည်တို့ကိုလည်း ယူအပ်၏။ (အရေးမကြီးလှသော်လည်း အရင်းအမြစ်နှင့်တကွ မှတ်သားနိုင်ရန် ထုတ်ပြသည်။)

မှတ်ချက်

၁–နို့ဓမ်းမှ သေရည်ဖြစ်နိုင်ခဲ့လျှင် ဤပါဠိအနက်သင့်ရာ၏၊ သို့မဟုတ် သုရာ–ဟု ရှိရာတွင် ခီရံ–ဟု ရှိလျှင် သင့်ရာ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ခီရံ၊ နို့ရည်ကို။ ဒဓိတိ စ၊ ဟူ၍ငင်း။ ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ပုရိသဝါဒ ပဇာပတိဝါဒတို့သည် ဣဿရဝါဒနှင့် ထပ်တူပင်ဖြစ်သည်။ အမည်မျှသာထူးသည်၊ ထိုကြောင့် အနုဋ္ဌ ၃–ဖြ၅ ၌ ယထာ စ ဣဿရော၊ ဧဝံ ပဇာပတိ, ပုရိသော စ၊ နာမမတ္တမေဝ ဟေတ္ထ ဝိသေသော–ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ သို့သော် ယခုခေတ် သမယန္တရဝါဒတို့၌ကား ပုရိသဝါဒ မထင်ရှားပေ။

မှတ်ချက်

၁–သမ္ဘဝတော–ပုဒ်နှင့် ကတ္တားမတူသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဤသို့ ဖွင့်ဟန်ရှိ၏၊ သို့သော် သမ္ဘဝန္တိ–ဟု ကတ္တား ဟောကြိယာနှင့် ရှိလျှင် တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ–အရ တေ တေ ဓမ္မာ–ဟု ကတ္တားဖြစ်လျက် တူသောကတ္တားရှိသည်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ရှိရင်းအတိုင်း "သန္တတိ၊ ကို။ အဝိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ၊ မဖြတ်မူ၍၊ ဝါ၊ မပြတ်စဲစေမူ၍"ဟု အနက်ပေးလျှင်လည်း သင့်ရာသည်သာတည်း။

မှတ်ချက်

၁–ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ၊ ဣမဿုပ္ပါဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–ဟူသောသံ ၂–၂ဖဖ–စသည်မှ ပါဠိကို ရည်သည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာတွင် သီမူ၌ "တတ္ထ ဗျာဒါနပရိဝတ္တနုတ္တရကာလေဝ ဗျာဗာရူပသမလက္ခဏာယ သယနကိရိယာယ လက္ခီယတိ"ဟု ရှိ၏။ ဖွင့်ဟခြင်း လှည့်ခြင်းတို့မှ နောက်ကာလကိုသာလျှင် ပင်ပန်းမှု၏ ငြိမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော အိပ်ခြင်းကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်၏–ဟု ပြန်။ ထို၌ ပရိဝတ္တန–မျက်လုံးလှည့်ခြင်းဟူသော ရှေးကြိယာကို ပြဆိုပါလျက် ပဿနရှုခြင်းဟူသော နောက်ကြိယာမပါပဲ လိုလျက်ရှိ၏။ မြန်မာမူဟောင်း၌လည်း သီမူနှင့်အလားတူပင်ရှိ၏။ လက္ခီယတိ–အရာ၌ နလက္ခီယတိ–ဤသို့စသည်ဖြင့် အနည်းငယ်ချွတ်ယွင်းနေခြင်းမျှသာ ထူး၏။

မှတ်ချက်

၁–ဤအရာ၌ သုတပွါးများစေရန်အလို့ငှါ အဘယာရာမဆရာတော်၏ မောဂ္ဂလ္လာန်–နိဿယ ၃–၇၆၇–မှ မှတ်ဖွယ်တို့ကို ထုတ်ပြဦးအံ့။

ဧကကတ္တုကာနံ ပုဗ္ဗကာလေ (ကာ၊ ၇၊ ၄၃၃)။ ဧကကတ္တုကာနံ ဓာတုတ္ထာနံမဏ္ဍေ ယော ပုဗ္ဗကြိယာကာလော၊ တသ္မိံ ဝတ္တမာနာ ဓာတုမှာ ကွာ ဘဝတိ။ သတ္တိ–သတ္တိမန္တာနံ အဘေဒဝိဝစ္ဆာယ ဧကကတ္တုကတာ၊ ဘုတ္တာ ဝဧတိ။ ဒွိဝစနသ အတန္တတ္တာ ပရာပေက္ခာယ ဝါ ဘုတ္တာ ပိတ္တာ ဝဧတိ။ ဧကကတ္တုကာနမိတိ ကိं? ပစတိ စ ပဋတိ စ။ ကထမက္ခိနိ နိမိလိတ္တာ ဟသတိ, မုခံ ဗျာပါဒါယ သုပတီတိ?မုဟုတ္တာဒိကာလသ ဝိဝစ္ဆိတတ္တာ။ ကထံ? မတံ ဒိသ္မာ ဒုက္ခံ ဘဝတိ, ပိယံ ဒိသ္မာ သုခံ သိယာတိ ဘိန္နကတ္တုကတ္တာ စိန္တနီယမေတံ (ကာတန္တဝုတ္တိ)။

နနု သတ္တိ ကာရကမုစ္စတေ, သတ္တိယော စ ပဋ္ဌ ဓာတုတ္ထံ ဘိန္နာ ဧဝ။ နု ဟိ ယာ ဘောဧနသတ္တိ၊ သာဝ ဂမနသတ္တိတိ ကထံ ဒွိန္နံ ဓာတုတ္ထာန မေကော ကတ္တာတျာဟ "သတ္တိ" စ္စာဒိ။ တထာ ဟိ လောကေ ယော ဧဝ ဘုတ္တဝါ၊ သော ဧဝ ဒေဝ ဒတ္တော ဝဧတီတိ ဗျဝဟာရော ဒိဿတိ။ သုတ္တေလိင်ံ သရ်ာ ကာလော စ အတန္တာနိ ဣစ္စာဟ "ဒွိဝစနသ"တိ။ တေန ဗဟု သုပိ ဓာတုတ္ထေသု ဘဝတိ။ ပရာပေက္ခာယ ဝါတိ ပါနာပေက္ခာယ ဘောဧနံ ပုဗ္ဗံ၊ ဝဧနာပေက္ခာယစ ပါနမိတိ အတော ဒွိန္နမ္ပိ ဓာတုတ္ထာနံ ပုဗ္ဗကာလေ ကွာတိ ဘာဝေါ။ ကထမိတိ ယဒါ ဧဝ အက္ခိနိ နိမီလယတိ၊ တဒါ ဧဝ ဟသတီတိ တုလျကာလတ္တာ နပ္ပေါတိ၊ တထာ ယဒါ ဧဝ မုခံဗျာဒဒါတိ၊ တဒါ ဧဝ သုပတီတိ။ ပရိဟာရမာဟ "မုဟုတ္တေ"တိ။ [မုဟုတ္တာဒီတိ မုဟုတ္တာ ဒိကာလသ အဝယဝဘူတသ နိမီလနသ ပုဗ္ဗတ္တာ သမုဒါယေပိ ပုဗ္ဗတ္တောပစာရောတိ ဘာဝေါ။ ယဒါ တု နေဝံ ဝိဝစ္ဆိယတိ၊ တဒါ ကွာပိ နု သိယာ(သိရောမဏိဋီကာ)]။ နနု သုပနံ ဟိ နိဒ္ဒါလာဘမုစ္စတေ၊ တဋ္ဌ မုခဗျာဒါနာ ပုဗ္ဗမေဝ၊ နိဒ္ဒံ လဒ္ဓါ မုခံ ဗျာဒဒါတီတိ ကထံ ဗျာဒါနသ ပုဗ္ဗကာလဝိဝစ္ဆာတိ?သစ္စံ၊ ဗျာဒါနကာလေသု ပနသ အနုဝတ္တနမတ္ထိတိ သုပနဗျာဒါနာနမေ ကကာလတ္တေ သတိ ဗျာဒါနသ လောကိကီ ပုဗ္ဗကာလဝိဝစ္ဆာ အတ္ထိတိ နု ဒုဿတိ [သုပနသ္သာပိ ပရာဝယဝမပေက္ခိယ ဗျာဒါနသ ပုဗ္ဗာဝယဝသ ပုဗ္ဗတာယ ကွာတိ ဧသာဝ လောကိကီ ဝိဝစ္ဆာတိ တြိလောစနာစရိယာဓိပ္ပါယော (သိရောမဏိ ဋီကာ)]။ "ကထမိ"တိ ဒဿနကြိယာယ ပုရိသော (ပုရိသော အတ္တာတျတ္ထော) ကတ္တာ၊ သဟိတံ ပဿတီတိ၊ ဘဝနကြိယာယ စ ဒုက္ခံ ကတ္တာ၊ တံ ဟိ ဘဝတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဘိန္နကတ္တုကတာ၊ ဧဝမိတရတြာပိ။ "စိန္တနီယမေတမိ"တိ သတ္ထကာရေဟိ ဥဒါဟဋ်ံ၊ တမမ္ပေဟိ ဣဒံ စိန္တနီယမာလောစနီယံ။ တတြိဒံ စိန္တနံ–ဒုက္ခသ ဥပ္ပါဒကော ပုရိသော။ သော ဟိ မတံ ပဿန္တော အတ္တနော ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒယတီတိ ဝိဝစ္ဆာယ ဧကကတ္တုကတာတိ ဘာဝေါ (ကာတန္တဝုတ္တိပဋ္ဌိကာ)။

ကိန္တု ပုတ္တံ ဒိသ္မာ သုခံ ဘဝတိ၊ သတ္တုံ ဒိသ္မာ ဒုက္ခံ ဘဝတီတျာဒေါ ဌိတသ ဣတျဏ္ဏာဟာရာ ဧကကတ္တုကတ္တေ ကွာ။ ယဒိပိ ကံသပတနာနန္တရမေဝ ဗျနက္ကာရော ဘဝတိ၊ တထာပိ ဗျနီတိ ကတ္တာ ကံသော ပတတိ ဣစ္စာဒေါ ဗျနက္ကာရသ ပုဗ္ဗကာလတ္တဝိဝစ္ဆာယ ကွာ ဘဝတိ။ ဧဝံ မုခံ ဗျာဒါယ သုပတီတျာဒိ (မုဒ္ဓဗောဓိဋီကာ)။ ။ ကံသပတနာနန္တရမေဝ၊ ကြေးခွက် ကျသည်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ ဗျနက္ကာရော၊ ဗျန်(ဂျန်)–ဟူသော အသံသည်။ ယဒိပိ ဘဝတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဗျနီတိ ကတ္တာ၊ ဗျန်(ဂျန်)ဟူသော အသံကိုပြု၍။ ကံသော၊ ကြေးခွက်သည်။ ပတတိ၊ ကျ၏။ ဣစ္စာ ဒေါ၊ ၌။ ဗျနက္ကာရသ၊ ၏။ ပုဗ္ဗကာလတ္တဝိဝစ္ဆာယ၊ ပုဗ္ဗကာလအဖြစ်ကိုဆိုလိုသဖြင့်။ ကွာ ဘဝတိ၊ ၏။ မုခံ၊ ခံတွင်းကို။ ဗျာဒါယ၊ ဖွင့်ဟ၍။ သုပတိ၊ အိပ်၏။ ဣစ္စာဒိ၊ သည်။ ဧဝံ၊ တူတည်း။ "ဥက္ကစ္ဆ ပတိတော ဒဏ္ဍော"၊ "အန္ဓကာရံ နိဟန္တာန ဥဒိတောယံ ဒိဝါကရော"စသည်တို့ကို အာဒိ–သဒ္ဒါဖြင့်ယူ။

မှတ်ချက်

၁–ဤ၌ လက္ခဏဟေတုဘာဝဝစနိစ္စာတိ–ဟူသောပါဋ္ဌသည် သင့်အံ့မထင်။ အကြောင်းမူကား–ဝစနိစ္စာ ဟူသည်မှာ အစစ်အမှန် မဟုတ်ရာ၌သာ သုံးမြဲဖြစ်၏၊ ဤ၌ကား လက္ခဏဟေတုကိရိယာနံ–ဟုလက္ခဏာဟိတ် ကြိယာအစစ်ကိုပင် ပြဆိုထားသောကြောင့် ထိုအစစ်၌ ဝစနိစ္စာ–ဟု မဆိုသင့်၊ အမှန်ရှိသင့်သည်မှာ "ပုရိမကာလတာတိ ဝစနိစ္စာယ–ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် "လက္ခဏဟေတုကိရိယာနံ၊ တို့၏။ ပုရိမကာလတာ၊ ရှေးကာလ၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝစနိစ္စာယ၊ ဆိုလိုသောအားဖြင့်။"ဟု အနက်ပေးရာ၏။

မှတ်ချက်

၂–ရှေးဟောင်းသီမူ၌ နိဟန္တာနာဒိသဒ္ဒသိဒ္ဓိ–ဟု ရှိ၏။ ယင်းသည် သြဘာသေတွာ–စသည်ကိုလည်း သိမ်းယူနိုင်သောကြောင့်ရင်း, ဆိုလတ့်သော ပဋ္ဌိစ္ဆ–သဒ္ဒသိဒ္ဓိနှင့် ညီသောကြောင့်ရင်း ယုတ္တတရပေတည်း။

မှတ်ချက်

၁–ဤပါဠိ၏ မူရင်းကျမ်းကို မတွေ့ရသေး၊ ထိုကြောင့် ဤအနက်ကိုလည်း ဧကန်မှန်ပြီဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်သေး၊ သီမူ၌ကား ဝယန္တိ–အရာ၌ စ ယန္တိ–ဟု ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–သော ပရိဝိမံသမာနော ဧဝံ ပဇာနာတိ–စသည်ဖြင့် သုတ်၌ပြထားသော သိခြင်းကို ပြဆိုသည်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့်အညီပင်။ ပဌမာဝိဘတ်နှင့်ရှိသော မြန်မူကား သဒ္ဒယုတ္တိမရှိသောကြောင့်မသင့်။

မှတ်ချက်

၁–သီမူနှင့်အညီပင်။ ပစ္စယပစ္စယနပဝေဒနဌေန–ဟူသော မြန်မာမူ အလိုအားဖြင့် "အကြောင်းကို ရှေးရှုရောက်ခြင်း စွဲမှီခြင်းကို သိစေခြင်းအနက်ရှိသော"–ဟု အနက်ပေး၊ ပရိယာယေန–နှင့်စပ်၊ ဝိသေသနနှင့် ဝိသေသျ ဝေးလွန်း၏၊ ထို့ကြောင့် သင့်အုံ့မထင်။

မှတ်ချက်

၁–ချဉ်းကပ်ခြင်းအနက်ရှိသော ဘဇ–ဓာတ်ကို ဝိ–ဖြင့် မြစ်သောကြောင့် ဝိဘဇ–ဖြင့် အနုပဂမ္ဘ–အနက်ကို ပြသည်ဟု သိစေ၏။

မှတ်ချက်

၁–သတ္တဝေါဟာရောတိ "သတ္တော"တိ သမညာ။ ယေ ဟိ ဓမ္မေ သမူဟဘူတေ သန္တာနဝသေန ဝတ္တမာနေ ဥပါဒါယ သတ္တပညတ္တိ၊ တသာ တတော အညထာနာညထာအစ္ဆန္ဒာဘာဝသင်္ခါတေ အန္တေ အနုပဂမ္ဘ ယာထာဝတော သင်္ဂဟဏံ ဗောဓနဋ္ဌ ဓမ္မတာယံ အကုသလသ ဒုက္ခရံ ဒုရတိသမ္ဘဝန္တိ။ အနုဋ္ဌ ၂–ဇ၁။ ။ သတ္တဝေါဟာရောတိ၊ ကား။ သတ္တောတိ သမညာ၊ သတ္တဝါဟု ဖြစ်သောအမည်တည်း။ ဟိ၊ ဒုဒ္ဒသ–ဟု ဆိုသင့်စွ။ သန္တာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ကုန်သော။ သမူဟတူတေ၊ အပေါင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မေ၊ အကြင်ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ သတ္တပညတ္တိ၊ သတ္တဝါဟူသော အမည်ပညတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသာ၊ ထိုပညတ်၏။ တတော၊ ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့မှ။ အညထာနာညထာအစ္ဆန္ဒာဘာဝသင်္ခါတေ၊ တပါးတခြား စင်စစ်မဟုတ်ခြင်း, တပါးတခြားမဟုတ်သည်လည်း စင်စစ်မဟုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အန္တေ၊ အဖို့တို့ကို။ အနုပဂမ္ဘ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ ယာထာဝတော၊ မှန်စွာ။ သင်္ဂဟဏံ စ၊ ကောင်းစွာယူခြင်းကိုဝင်း။ ဗောဓနဋ္ဌ၊ သိစေခြင်းကိုဝင်း။ ဓမ္မတာယံ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ အကုသလသ၊ မကျွမ်းကျင်သောသူအား၊ ဝါ၊ သည်။ ဒုက္ခရံ၊ ပြုနိုင်ခဲ၏။ ဒုရတိသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်စေနိုင်ခဲ၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤ၌ အတ္ထကိစ္စ–ကို လိုအပ်သောကိစ္စ–ဟု အနက်ပြန်ခြင်းမှာ "ပုရိသော ကကစေနရုက္ခံ ဆိန္နန္တော။ပ။ အာဂတာ ဂတေ ကကစဒန္တေ ဇာနာတိ၊ သုတ္တပဒဋ္ဌ အဝိရဒ္ဓေနေအတ္ထကိစ္စံ သာဓေတိ"ဟူသော ဤဋီကာ (၁–၃၃၂)ကိုဌင်း, ယထာ စ မာယာ အသာရာအဂယှုပဂါ၊ နှ ဟိ တံ ဂဟေတွာ ကိဉ္စိ အတ္ထံ ကိစ္စံ (အတ္ထကိစ္စံ–သီဟောင်း) သာဓေတုံ သက္ကာ(ဤဋီ ၂–၁၆၇)၊ အတ္ထကိစ္စဋ္ဌ သာဓေတိ (ဌင်း ၃၁၄)၊ တံ တံ အတ္ထကိစ္စံ သာဓေတုံသမတ္ထာ ဟောန္တိ(ဌင်း ၃၄၄)ဟူသော ပါဠိတို့ကိုဌင်း, "အတ္ထော မေ ဂဟပတိ ဟိရညသုဝဏ္ဏေနာတိ အာဒီသု ကိစ္စတ္ထေ"ဟူသော သုတ္တနိပါတ–ဋ္ဌ (၁–၂၃၀)ကိုဌင်း မှီ၏။ သတ္တဝါ၏ လိုအပ်သော ကိစ္စဟူသည်မှာ သတ္တဝါမှ ဆိတ်သောသင်္ခါရတို့၌ သတ္တဝါဟု ခေါ်ရန်လိုအပ်သော သိခြင်း ခံစားခြင်း သွားခြင်း စားခြင်း မြင်ခြင်း ကြားခြင်း ပြုလုပ်ခြင်း စသော ကိစ္စများပင်ဖြစ်သည်ဟု ယူအပ်၏။ ပြည်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ကား "သတ္တော၊ သတ္တမှဆိတ်သော သင်္ခါရတို့၌ သတ္တဟူသော ဝေါဟာရင်း၊ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏ အတ္တကိစ္စပြီးခြင်းဌင်း"ဟု အနက်ပြန်ထား၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ပြည်ဆရာတော်၏ ဋီကာ ပေမူ၌ "သတ္တတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ"ဟု သဒ်သတ္တ–သံယုဂ်နှင့်ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ သဒ်သ တ္တ–သံယုဂ်နှင့်ရှိလျှင် "သတ္တတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ၊ သတ္တဝါဟူသော အတ္တ၏ ကိစ္စပြီးခြင်း"ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ ထိုပြင် "သတ္တသ ဘာဝေါ သတ္တတ္တံ (သတ္တဝါဟူသော အမည်နှင့် သတ္တဝါဟု အသိအမှတ်ပြုသော ဉာဏ်၏ဖြစ်ကြောင်း)၊ တဒေဝ ကိစ္စံ၊ တသ သိဒ္ဓိ"ဟု ဝစနတ္ထကြံ၍ "သတ္တဝါဖြစ်ကြောင့် ကိစ္စ၏ပြီးခြင်း"ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ သို့ရာတွင် ယခုတွေ့ရသော သီဟိုဠ်မှုနှင့် မြန်မာမူဟောင်း မူသစ် ဋီကာစာအုပ်တို့၌ကား "သတ္တတ္ထကိစ္စသိဒ္ဓိ"ဟု အသဒ်သတ္ထ–သံယုဂ်နှင့်သာရှိ၏။ သတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ–ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် "သတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ စ၊ သတ္တဝါ၏ ကိစ္စပြီးခြင်းသည် ၎င်းတည်း။"ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။ ဤအရာ၌ သတ္တော၊ သတ္တဝါဌင်း–ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဆိုလိုသည်မှာ "လောကဝေါဟာရအားဖြင့် သတ္တဝါ–ဟု ခေါ်ဝျက် အသိအမှတ်ပြုရသော်လည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍ မရှိခြင်း, ထိုသို့ ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဝါမရှိသော သင်္ခါရတို့၌ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် သတ္တဝါဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုနေရခြင်း, သတ္တဝါဟု အသိအမှတ်ပြုနိုင်လောက်အောင် သိခြင်း ခံစားခြင်း သွားခြင်း စားခြင်း မြင်ခြင်း ကြားခြင်း ပြုလုပ်ခြင်း စသော ကိစ္စ၏ ပြီးခြင်း"ဟူသော သတ္တဝါနှင့်စပ်သော ဤအကြောင်းအရာများကို သိမြင်ရန် ပြောပြရန် ခက်သည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

မှတ်ချက်

၁–အတ္ထံ ဝိယ ကတွာ–ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အဘူတတဗ္ဗောဌ် စီပစ္စည်းသက်ပြီးလျှင် တ္ထ–ကိုလည်း ဋ္ဌ–ပြု၍ အဋ္ဌီကတွာ–ဟုပြီးစေရန် ပြသည်ဟု ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၂–ဤအလိုအားဖြင့် အဋ္ဌိဂတံ ဝိယ ကတွာ–ဟု ဆိုလိုလျက် ဂတံ ဝိယ–ကို ချေထားသည်ဟု ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–အစ–မှ စ၍ဌင်း, အလယ်မှ စ၍ဌင်း, အဆုံးမှ စ၍ဌင်း ဟောသင့်သော ဝေနေယျတို့အတွက် ဟောရန် ဆင်ခြင်တော်မူသော အခါ၌ ဟောသင့်သည်အားလျော်စွာ အစပိုင်းစသည်ကို မြင်ခြင်းနှင့် တူသည်ဟု နှီးနှောစေလို၏။

မှတ်ချက်

၁–အလုံးစုံသော သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ တို့၌ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ၂–ပါးလုံးပင်ရှိသည်မဟုတ်လော၊ ကံ ၂–ပါးလုံးပင် အဝိဇ္ဇာနုသယပရိက္ခိတ္တာ, တဏှာနုသယမူလက မဟုတ်လော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဒုက္ခေ ဟိ–စသည်ကို မိန့်။

မှတ်ချက်

၁–ပြည်မူဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ကား "သဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော စ၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်ဌင်း။ ဖဿကာရဏံ၊ ဖဿ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤအယံ ကာယောဟူ၍ ဆိုအပ်သော ဓမ္မသဘောကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့်ဌင်း။ အာယတနဋ္ဌကံ၊ အာယတန ၆–ပါးအပေါင်းသည်။ အယံကာယော၊ ဤအဠ္ဠတ္ထိကဖြစ်သော တရားအပေါင်းမည်၏"ဟု အနက်ပြန်ဆိုထား၏။

မှတ်ချက်

၁–အသုဘာဒီသု အညာဏာဝေသန အပ္ပဋိပတ္တိ၊ ဒုက္ခာဒီသု သုခါဒိဝိပလ္လာသဝေသန မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏၊ ဤ၌ ဒုက္ခာဒီသု–မှ အာဒိ–ဖြင့် သမุဒယစသည်ကို ယူအပ်၏၊ အသုဘာဒီသု–မှ အာဒိ–ဖြင့် အနိစ္စစသည်ကို ယူအပ်၏။

မှတ်ချက်

၁–တတ္ထ ကေသဋ္ဌိတိ သကတဏ္ဍေ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ။ ကေစိတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒယော။ ကဒါစိတိ အတီတာဒိကေ ကိသ္မိဋ္ဌ ကာလေ။ (အနုဋီ ၂–၁၀၂)

မှတ်ချက်

၁–ကွင်းအတွင်းရှိ နှစ်ပုဒ်သည် ဝိနည်း စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီ၌သာလာသည်၊ ၎င်းတို့၏ အနက်ကို ဝိ ၌ ၂–၉၀–၌ ဖွင့်ပြထားသည်၊ ဤအရာ၌ကား ၎င်းပုဒ်တို့ပိုဟန်ရှိ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဥဒ္ဒစ္စသဟဂုတ်စိတ်မှ ကြွင်းသော ၁၁–ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ဥဒ္ဒစ္စကို မဆိုလို၊ ဥဒ္ဒစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသာလျှင် ဆိုလိုသည်ဟု သိစေ၏။

မှတ်ချက်

၁–ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌ရှိသော သကဘဏ္ဍာ၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂစသည်နှင့် ဥဒ္ဒစ္စတို့သည် ဒဿနဖြင့် မပယ်အပ်သောကြောင့်၎င်း, ပုထုဇဉ်မှာ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်များ မဖြစ်ပေါ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း ဤသို့ ဆိုသည်။

မှတ်ချက်

၁–ဤဝိသေသနကို ဝိပါကုပ္ပါဒန–ဝိပါကာနုပ္ပါဒန–ဟူသော စကားတို့နှင့် အစဉ်အတိုင်းစပ်ဟပ်၍ ယူရန်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

၂–ဤဝါဒသည် မူလဋီကာ၌ အမတဂ္ဂပထကျမ်းသို့လိုက်၍ ပြဆိုထားသော ဝါဒဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် ဤ၌ ဧကေ ဆရာတို့ဟူသည်မှာ မူလဋီကာဆရာပင်ဖြစ်သည်။ မူလဋီ ၂–၉၅ ၌ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

၃–အဟော အစ္ဆရိယော, အဟော ဣတိ ဝါ အစ္ဆရိတဗ္ဗော ပုရိသော အဟောပုရိသော၊ တဿ ဘာဝေါ အဟောပုရိသံ၊ တဿ ဒဿနာ အဟောပုရိသိကာ၊ သာ ဧဝ မတ္တာ ပမာဏံ ဧတဿာတိ အဟောပုရိသိကာမတ္တံ၊ ဝစနံ–ဟု ဝစနတ္ထ ကြံရာ၏။

မှတ်ချက်

၁–ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္ထတာပါဒနေန–ဟူသော အနုဋီကိုမှီ၍ ပြင်သည်။ သီမူ၌ ဝိပါကဒါနသာမတ္ထိယာ သာဓနဝေသန–ဟု ရှိ၏၊ သာမတ္ထိယာ–၌ သာမတ္ထိယ–ဟု ရဿနှင့်ရှိလျှင် ထိုပါဌ်လည်းသင့်၏။ သာမတ္ထိယာ ဌာနဝေသန–ဟူသော မြန်မာမူကား သင့်အံ့မထင်။

မှတ်ချက်

၁–ကာရဏသ ဝုတ္တတ္တာ–ဟု ဆိုလို၏၊ ၎င်းဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နှာ ၁၆၂–ကြောင်း ၁၀–၌ "အဘိညာစေတနာ ပနေတ္ထ ပရတော ဝိညာဏသ ပစ္စယော နေ ဟောတီတိ နေ ဂဟိတာ"ဟူသောစကားကို ရည်ညွှန်းသည်။

မှတ်ချက်

၁–အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော စိတ္တသင်္ခါရောဝါတိ ဧဝံ–ဟု သီမူနှင့်အညီ ပါဠိမှန်ရှိစေရမည်။

မှတ်ချက်

၁–နေ ပဿတီတိ–အရာ၌ သီမူနှင့်အညီ နိပဿတီတိ–ဟု ရှိသင့်၏၊ သို့မဟုတ် အနေ ဋီ ၁–၂၈နှင့်အညီ ၎င်းပုဒ် လုံးဝမရှိသင့်။

မှတ်ချက်

၁–ကာယသင်္ခါရေ–ဟူသောပါဠိကား သင်္ခါရသုံးပါးလုံး၌ မယှဉ်နှံ့သောကြောင့် မသင့်၊ တာယ သင်္ခါရေ–ဟူ၍သာ သင့်သည်။ မူလဋီကာ၌ သင်္ခါရေ–ဟူ၍သာ ရှိ၏၊ ထိုပါဠိလည်း သင့်၏။

မှတ်ချက်

၁–သီမူ၌ကား ရိဠ္ဍေ အရိဠ္ဍသဒ္ဒေါ ဝိယ–ဟု ပါဠိရှိ၏။ သက္ကတအဘိဓာန်၌ ရိဠ္ဍ(နေ)အမင်္ဂလာ, ကံမကောင်းခြင်း, မင်္ဂလာ, ကံကောင်းခြင်း၊ (တိ) အနာတရ ထိခိုက်အပ်သည် စသည်ဖြင့်ဝင်း၊ အရိဠ္ဍ (နေ)အမင်္ဂလာ, ကံမကောင်းခြင်း, အတိတ် နိမိတ်ဆိုး။ (တိ)အထိအခိုက်ကင်းသည်, ပျက်စီးခြင်းကင်းသည်၊ (ပုံ)အရက်–စသည်ဖြင့်ဝင်း ပြထားလေသည်။ အနုဋီ ၂–၁၀၆–၌ အမင်္ဂလမ္မိ မင်္ဂလပရိယာယေန ဝေါဟရန္တိ မင်္ဂလိကာတိ ဝုတ္တံ "ဒိဠ္ဍေ အဒိဠ္ဍသဒ္ဒေါ ဝိယာ" တိ၊ ယထာ "အသိဝေ သိဝါ"တိ။ ။ အမင်္ဂလမ္မိ၊ မင်္ဂလာမဟုတ်သည်ကိုလည်း။ မင်္ဂလပရိယာယေန၊ မင်္ဂလာဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ မင်္ဂလိကာ၊ မင်္ဂလာကို အလိုရှိသောသူတို့သည်၊ ဝါ၊ မင်္ဂလာအယူရှိသော သူတို့သည်။ ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဠ္ဍေ အဒိဠ္ဍသဒ္ဒေါ ဝိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကိံ ယထာ၊ ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။ အသိဝေ၊ သိဝနတ်မဟုတ်သည်၌။ သိဝါတိ၊ သိဝနတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း–ဟု ဖွင့်ဆိုအ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် သီမူ၌ရှိသော မင်္ဂလာ အမင်္ဂလာဟော ရိဠ္ဍ အရိဠ္ဍ–သဒ္ဒါက သင့်သကဲ့သို့ရှိပေ၏။ အိမ်၌ လင်းတနားသည်ကို မင်္ဂလာအလိုရှိသော လူတို့က ရွှေဟသ်ကြီးနားသည်ဟု ခေါ်ဆိုခြင်းမျိုး ဖြစ်ရာ၏။

မှတ်ချက်

၂–ဣန္ဒဒ္ဒ (ဣန္ဒကူဋ?) ဗြဟ္မကူဋသည်တ ပဗ္ဗတသိခရပ္ပပါတော မရုပပါတောဟူသော အနုဋီ ၂–၁၀၆–နှင့်အညီ ဤ၌ မရ–သဒ္ဒါ တောင်ထွဋ်ကို ဟောသည်။